DICȚIONAR GEOMORFOLOGIC

CU TERMENI CORESPONDENȚI ÎN LIMBILE ENGLEZĂ, FRANCEZĂ ŞI RUSĂ

Ioan Donisă • Nicolae Boboc • Ion Ioniță

EDITURA UNIVERSITĂȚII „ALEXANDRU IOAN CUZA" IAȘI

Ioan Donisă • Nicolae Boboc • Ion Ioniță

Dicționar geomorfologic

cu termeni corespondenți
în limbile
engleză, franceză şi rusă

EDITURA UNIVERSITĂȚII „ALEXANDRU IOAN CUZA“
IAŞI – 2009

Cuvânt înainte

În anul 1974 apărea în Editura Ştiinţifică un *Dicţionar geomorfologic cu termeni corespondenţi în limbile franceză, germană, engleză, rusă,* pe care l-am întocmit împreună cu colegii de catedră - prof. dr. Vasile Băcăuanu şi prof. dr. Ioan Hârjoabă.

De atunci şi până în prezent, geomorfologia ca ştiinţă a progresat foarte mult iar posibilităţile de informare au crescut enorm odat[cu intrarea]n „era internetului". De aceea, de la 1.793 termeni incluşi în vechiul dicţionar, în prezentul s-a ajuns la 5.755. De aici însă necesitatea şi mai acută de familiarizare cu terminologia din limbile de mare circulaţie, încât am considerat necesar să reiterez iniţiativa de odinioară. Cum însă profesorul V. Băcăuanu a trecut în nefiinţă iar profesorul I .Hârjoabă şi-a declinat participarea, fiind prea ocupat cu conducerea Colectivului de Geografie de pe lângă Filiala Iaşi a Academiei Române, am apelat la alţi doi geomorfologi de seamă pentru a ne asuma această sarcină. Este vorba de dr. Nicolae Boboc - cercetător la Institutul de Ecologie şi Geografie al Academiei Republicii Moldova şi cadru didactic la facultăţile de geografie din Chişinău - şi de prof. dr. Ion Ioniţă - titularul disciplinei de Geomorfologie de la Facultatea de Geografie şi Geologie a Universităţii „Al. I. Cuza" din Iaşi.

Apelul la domnul N. Boboc s-a bazat pe faptul că împreună am publicat, la Chişinău, un curs de geomorfologie şi pe legăturile de strânsă colaborare cu Institutul de Ecologie şi Geografie al Academiei Republicii Moldova şi cu Facultatea de Geografie a Universităţii de Stat Tiraspol cu sediul în Chişinău. Pe de altă parte, a contat şi dorinţa de a sprijini cercetătorii din Republica Moldova să poată face legătura între literatura de specialitate din limba rusă – la care au acces mai facil – cu literatura din limbile engleză şi franceză, larg utilizate în publicaţiile geografice.

Aducând un omagiu colaboratorilor de la dicţionarul publicat în 1974, exprim, totodată, mulţumiri colaboratorilor de la actuala lucrare pentru eforturile depuuse, în ciuda sarcinilor multiple şi dificile pe care le-au avut de îndeplinit în cadrul instituţiilor în care lucrează.

Sarcinile redactării au fost împărţite după cum urmează:

I. Donisă - literele G-P şi verificarea termenilor din limba franceză;

N. Boboc – literele A-F şi verificarea termenilor din limba rusă;

I. Ioniţă – literele R-Z şi verificarea termenilor din limba engleză.

Pentru cititori facem precizarea că am încercat să reducem la minimum introducerea unor termeni din alte domenii, care sunt larg vehiculaţi şi în metodologia cercetării geomorfologice, cum sunt cei de geologie, teledetecţie şi sisteme informaţionale geografice. De asemenea, cerem îngăduinţă pentru multitudinea de termeni poate prea speciali, de exemplu, din domeniul periglaciarului, pe care i-am considerat însă utili, deoarece sunt frecvent utilizaţi în lucrările geomorfologice şi geografice, în general.

Desigur că am întâmpinat unele dificutăţi în adoptarea unor corespondenţi româneşti pentru unii termeni întâlniţi în lucrările din alte limbi. Am încercat, pe cât posibil, să facem apel la termeni care ni s-au părut mai adecvaţi semantic şi morfologic.

Dacă în unele cazuri nu am adoptat soluţia optimă, cerem scuze cititorilor şi îi rugăm să ne facă sugestii pertinente. Orice observaţii şi sugestii vor fi binevenite şi vor contribui la dezvoltarea terminologiei ştiinţifice româneşti.

Din considerente tehnice şi financiare, am decis ca glosarul conţinând termeneii străini să fie imprimat separat, pe un CD ataşat dicţionarului.

În încheiere, ţin să exprim alese mulţumiri referenţilor ştiinţifici şi Editurii Universităţii „Al. I. Cuza" pentru eforturile depuse spre a facilita publicarea acestui dicţionar.

Ioan Donisă

A

Aa-lava Haos de blocuri formate prin spargerea crustei de răcire a lavelor bazaltice, în condiţiile unei scurgeri lente. Termen originar din arhipelagul Hawaii. **A-l.** este prezentă şi în Islanda, unde poartă numele de *apalhraun*, şi în alte regiuni vulcanice.
[*aa-lava* / *lave en blocs* / *аа-лава*]

Abis Avene adânci din regiunile calcaroase, al căror fund nu se distinge, datorită deschiderii în goluri subterane; abrupturi sau prăpăstii cu denivelări foarte mari; uneori indică marile adâncimi oceanice.
[*natural shaft, abîme, abyss, pothole* / *abyss, abîme karstique, gouffre* / *естественная шахта, вертикальная пещера, карстовая пропасть, авен, колодец карстовый, понор*]

Ablaţie v. Ablaţiune

Ablaţiune (ablaţie) 1. În glaciologie - proces de reducere a masei unui gheţar prin topire, sublimare şi distrugere mecanică. 2. În geomorfologie - proces de îndepărtare a materialului fin de pe suprafaţa scoarţei terestre, prin acţiunea scurgerii lichide dispersate. Termen sinonim cu spălarea areolară (lat. ablatio = a spăla).
[*ablation* / *ablation* / *абляция*]

Ablaţiune carstică Proces de denudare de suprafaţă sau subterană a masivului de roci carstificabile. Noţiune introdusă de către Corbel în 1957.
[*karstic ablation* / *ablation karstique* / *абляция карстовая, денудация карстовая, коррозия карстовая, эрозия карстовая*]

Ablaţiune diferenţială Proces de reducere, cu intensitate diferită, a masei gheţarului sau de îndepărtare a materialului fin de pe anumite sectoare ale suprafeţei topografice, sub influenţa unor condiţii locale (gradul de compactitate al gheţarului, alcătuirea geologică a substratului ş.a.).
[*differential ablation* / *ablation defferenciele* / *абляция дифференцированная*]

Ablaţiune eoliană Proces complex de eroziune (coraziune), spulberare (deflaţie) şi transport al materialului din regiuni aride, prin acţiunea vântului.
[*aeolian ablation* / *ablation éolienne* / *эоловая абляция*]

Ablaţiune indirectă Topirea mai rapidă a gheţii şi a zăpezii în porţiunile acoperite de materiale care absorb căldura.
[*indirect ablation* / *ablation indirecte* / *косвенная абляция*]

Abluţiune Eroziune exercitată de curenţii marini de adâncime în depozitele sedimentare neconsolidate sau chiar şi în rocile dure de pe fundul bazinelor marine şi oceanice.
[*ablution* / *ablution* / *эрозия морского дна*]

Abordare sistemică Analiză care are la bază considerarea sistemelor şi examinează relaţiile în timp şi spaţiu dintre elementele lor componente.
[*systemic approach* / *approche systémique* / *системный подход*]

Abraziune Acţiune de eroziune exercitată de apa mărilor şi a lacurilor în zona litorală. În acest proces de eroziune rolul principal îl au valurile, care antrenează în mişcare particule solide, sporindu-şi astfel eficacitatea. În literatura engleză şi germană termenul este folosit şi în accepţiunea generală de eroziune.

[*abrasion* / *abrasion* / *абразия, волновая эрозия*]

Abraziune glaciară v. Detersie

Abraziune lacustră Proces de eroziune a rocilor din zona litorală a lacurilor, realizat de valuri, încărcate cu nisip sau/şi pietriş, ori nemijlocit prin acţiunea mecanică, chimică sau termică a apei.

[*lacustrine abrasion* / *abrasion lacustre* / *озёрная абразия*]

Abraziune marină Proces de eroziune a ţărmurilor de către apele marine, desfăşurat sub formă mecanică, chimică, uneori şi termică, prin acţiunea valurilor, mareelor şi curenţilor. Prin abraziunea îndelungată se formează faleza, care, retrăgându-se, formează în faţa ei o platformă de abraziune. La rândul ei, aceasta poate deveni terasă de abraziune, în condiţiile unei mişcări verticale pozitive sau prin scăderea nivelului marin.

[*marine abrasion* / *abrasion marine* / *морская абразия*]

Abraziune termică Procesul de eroziune a ţărmurilor constituite din sedimente neconsolidate, bogate în gheaţă, din regiunile de permafrost, datorat energiei termice a valurilor, care se adaugă acţiunii normale a energiei mecanice.

[*thermal abrasion* / *érosion thermique* / *термоабразия*]

Abrupt Sin. *Repeziş* Porţiune de teren cu înclinare foarte mare sau cu poziţie verticală. Poate apărea în regiunile faliate, în zonele de ţărm sau acolo unde acţionează o eroziune puternică. Uneori, **A.** pune în evidenţă o diferenţiere litologică.

[*scarp, escarpement* / *escarpe, escarpement, abrupt* / *уступ*]

Abrupt atenuat Abrupt a cărui pantă, datorită proceselor intense de şiroire şi a celor gravitaţionale, a fost substanţial diminuată.

[*gentle scarp, gentle escarpment* / *escarpement atténué, abrupt ~ , escarpement à faible pente* / *пологий уступ*]

Abrupt continental v. Taluz continental

[*continental slope* / *talus continental, escarpement ~ , pente continentale* / *материковый склон*]

Abrupt de desprindere Sin. *Nişă de desprindere, Cornişă de desprindere* Abrupt format în partea superioară a versanţilor, ca urmare a desprinderii maselor de rocă care se surpă sau alunecă pe versant. Adesea, **A. d**. este numit, impropriu, cornişă.

[*scarp, slide ~ landslide ~* / *cicatrice d'arrachement, abrupt ~* / *стенка срыва*]

Abrupt de eroziune Abrupt format prin procesul de eroziune. **F. e.** poate atinge în înălţime zeci sau sute de metri în regiunile de câmpie şi podiş şi mii de metri, în cele muntoase.

[*erosion front* / *front d'érosion* / *эрозионный обрыв*]

Abrupt de falie Sin. *Taluz de falie* Abrupt dezvoltat pe planul de falie, care iniţial se impune în relief printr-un front continuu, îndeosebi când este alcătuit din roci mai rezistente la eroziune. Denivelare topografică între un compartiment ridicat (sau în treaptă) şi un compartiment coborât, generat de mişcările tectonice diferenţiate din zona unei falii (fracturi) a scoarţei terestre. Astfel de forme caracterizează majoritatea masivelor hercinice şi multe unităţi muntoase alpine.

[*fault scarp, fault-line ~ , fault-line escarpment* / *escarpement de faille* / *сбросовый уступ*]

Abrupt de falie reîntinerit Denivelare topografică între un compartiment ridicat şi un compartiment coborât, generată de mişcările noi tectonice diferenţiate din zona unei falii (fracturi) vechi a scoarţei terestre.
[*rejuvenated fault-line scarp* / *escarpement de ligne de faille rajeuni* / *возрождённый сбросовый уступ*]

Abrupt de falie relict Denivelare topografică între un compartiment ridicat şi un compartiment coborât, generată de mişcările vechi tectonice din zona unei falii inactive în perioada actuală.
[*relict fault scarp, ~ fault-line* / *abrupt hérité de faille, escarpement de ligne de faille hérité* / *реликтовый сбросовый уступ*]

Abrupt tectonic Denivelare topografică între un compartiment ridicat şi un compartiment coborât, generată de mişcările tectonice din zona unei falii.
[*tectonic scarp* / *escarpement tectonique* / *тектонический уступ*]

Abruptul circului glaciar Sin. *Spătarul circului* Zonă puternic înclinată, de racord între podeaua circului, din aval şi restul bazinului hidrografic, din amonte.
[*plucked back wall, cirque headwall* / *paroi amont du cirque glaciaire, ~ supérieur ~ ~ ~, tête de cirque glaciaire* / *уступ ледникового цирка*]

Abstracţie geomorfologică Noţiune sau concept obţinut prin generalizare în geomorfologie, prin extragerea conţinutului informaţional al unor fenomene observate, în vederea reţinerii informaţiei relevante.
[*geomorphological abstraction* / *abstraction geomorphologique* / *геоморфологическая абстракция*]

Ac Microformă cu aspect de stâlp ascuţit, caracteristică pentru crestele glaciare (ex. Acul Ciobanului din Munţii Făgăraşului), pentru regiunile vulcanice (**A.** *pelean*) şi pentru abrupturile formate în loess (**A.** *de loess*).
[*needle, spine* / *gendarme, aiguille* / *игла, зубец, острая скала, „ монах”, „страж”*]

Ac de loess Coloană verticală, mult efilată, care se formează prin detaşarea sa din pereţii de loess, datorită proceselor de sufoziune şi spălare.
[*loess pinnacle* / *aiguille de loess* / *лёссовая игла*]

Ac pelean Sin. *Obelisc vulcanic* Lavă acidă răcită în coşul vulcanilor şi împinsă în afară prin presiunea gazelor sau a magmei, sub forma unui stâlp. Numele este dat după acul vulcanului Mont Pelé din insula Martinica (Martinique).
[*obelisk, needle of Pelée, volcanic spine* / *aiguille peléenne, ~ d' extrusion, ~ de lave* / *обелиск, лавовый палец*]

Acceleraţia Coriolis v. Forţa Coriolis

Acceleraţie gravitaţională Sin. *Acceleraţia greutăţii* Mărime fizică vectorială care indică variaţia acceleraţiei unui corp în cădere liberă pe suprafaţa terestră. **A. g.** depinde de raportul dintre masa Pământului şi raza acestuia în punctul dat. De aceea, **A. g.** creşte de la ecuator (978 cm/s^2), către poli (983 cm/s^2).
[*gravity acceleration* / *accélération gravitationnelle* / *гравитационное ускорение*]

Ace de gheaţă Sin. *Pipkrake* Cristale subţiri de formă alungită, situate perpendicular pe suprafaţa solului. În creşterea lor, uneori ridică pietricele de pe suprafaţa solului.
[*needle ice, pipkrake* / *aiguille de glace, pipkrake* / *стебельковый лед*]

Acreţie Mărirea volumului unui corp prin adăugare de noi cantităţi de material.
[*accretion* / *atterrissement, accrétion, remblaiement* / *аккреция*]

Acreţie continentală Creşterea masivelor continentale pe parcursul perioadelor geologice prin procesul de adiţionare a sedimentelor marine sau prin formarea de lanţuri montane în zonele de subducţie, în urma coliziunii dintre plăcile tectonice.
[*continental accretion* / *accrétion continentale, accroissement de la croûte continentale* / *континентальная аккреция*]

Acreţie crustală În conceptul tectonicii globale, procesul ce are loc în zona rifturilor oceanice, prin care noi cantităţi de material magmatic, de compoziţie bazică, se adaugă crustei oceanice, sub formă de benzi, mărindu-i suprafaţa.
[*crustal accretion* / *accretion crustale* / *аккреция земной коры*]

Acreţie laterală Depunere de aluviuni pe malul albiei, cu precădere pe malul convex al meandrelor, formându-se renii, dar se produce şi în albiile împletite.
[*lateral accretion* / *accrétion latérale, ~ ~ du lobe de méandre* / *латеральная аккреция*]

Acreţie verticală Supraînălţarea graduală a albiei majore, ca rezultat al sedimentării pe verticală a aluviunilor în suspensie transportate de viituri.
[*vertical accretion, overbank deposition* / *accrétion verticale* / *вертикальная аккреция*]

Activitate carstică 1**.** Evaluarea proceselor carstice cu ajutorul unor indicatori, precum: coeficientul de denudare carstică (mm/an); numărul depresiunilor nou formate (nr./km^2/an); creşterea medie anuală a volumului golurilor carstice (m ^{3}/km^2 /an); indicele de activitate (% în 1000 ani). 2. Mărimea dezvoltării activităţii proceselor carstice reprezintă raportul cantitativ (suprafaţa, volumul) elementelor carstice nou formate la numărul lor total (părţi din unitate, %).
[*karstic activity* / *activité karstique* / *активность карста, скорость развития карста*]

Actual v. Holocen
[*Recent* / *Actuel* / *голоцен*]

Actualism Sin. *Principiul cauzelor actuale, Principiul actualismului, Uniformitarianism, Principiul uniformitarianismului* Metodă de cercetare şi de interpretare a istoriei Pământului, bazată pe compararea fenomenelor geologice din trecut cu cele actuale, ţinându-se cont atât de asemănările cât şi de deosebirile specifice dintre condiţiile naturale din prezent şi cele din trecut. Preconizat de Leonardo da Vinci, **A.** a fost elaborat, conform uniformitarianismului, de către scoţianul James Hutton (1788). Acesta nega atât posibilitatea creării biblice a Pământului, cât şi posibilitatea cauzelor catastrofice, precum Potopul, în modelara suprafeţei Pământului. Admitea, în schimb, că formele de relief sunt rezultatul unor procese naturale lente (eroziune, sedimentare şi înălţare), provocate de cauze cu acţiune îndelungată, valabile şi în prezent. Ulterior acest concept a fost restructurat de John Playfair (1802), dar fundamentat şi introdus în ştiinţă de către Ch. Lyell, prin lucrarea *Principles of Geology* (1830-1833). Principiul actualismului postulează, deci, că schimbările din trecut au fost provocate de cauze care sunt valabile şi în prezent, fapt exprimat prin maxima "*prezentul este cheia trecutului*".
[*actualism, principle of ~ , of uniformitarianism, ~ of uniformity, law of actualism* / *actualisme, doctrine de l'actualisme* / *актуализм*]

Acţiunea îngheţ-dezgheţului Proces morfogenetic, caracteristic pentru climatul rece, inclusiv din regiunile montane, determinat de îngheţ şi dezgheţ, îndeosebi din perioada diurnă a anotimpurilor de tranziţie. Ca rezultat al îngheţului apei în fisurile rocilor, are loc dezagregarea intensă a acestora.
[*freeze-thaw action, ~ cycle* / *action du gel-dégel* / *действие промерзания-протаивания*]

Acţiunea morfogenetică a zăpezii Acţiunea apei provenită din topirea peticelor de zăpadă, care provoacă eroziunea substratului, dizolvarea intensă a calcarului, cu modelarea de forme carstice de suprafaţă şi subterane, gonflarea argilelor care contribuie la formarea de crioturbaţii, soluri poligonale şi muşuroaie.
[*geomorphic action of snow, ~ effects of snow, ~ role of snow* / *action morphogénétique de la neige* / *геоморфологическая деятельность снега, рельефообразующая ~ ~*]

Acumulare 1**.** Proces morfogenetic de depunere a particulelor minerale sau organice prin acţiunea diferiţilor agenţi geomorfologici. În funcţie de condiţiile şi agentul care o determină, **A.** se diferenţiază în: **A.** *marină*, **A**. *lacustră,* **A.** *fluvială* (aluvionare), **A**. *eoliană,* **A**. *glaciară*, **A**. *deluvială* etc. 2. Acumularea zăpezii în zona de alimentare a gheţarului.
[*accumulation* / *accumulation* / *аккумуляция*]

Acumulare antropică Acţiunea omului de depozitare a diverselor materiale, dând astfel naştere unor forme de relief cum sunt tumulii, haldele ş.a.
[*anthropic accumulation* / *accumulation antropique* / *антропогенная аккумуляция*]

Acumulare coluvială 1**.** Proces de depunere**,** de obicei la baza versanţilor, a materialului fin provenit din şiroire sau din spălarea suprafeţelor slab înclinate. 2. În accepţiunea unor geomorfologi - proces de acumulare, la baza versanţilor puternic înclinaţi, a materialului grosier provenit prin rostogoliri care formează conuri sau trene de grohotiş.
[*colluvial accumulation* / *accumulation colluviale* / *колювиальная аккумуляция*]

Acumulare deluvială Acţiune de depunere a materialului deplasat în urma proceselor de versant (eroziune, alunecare, creep, solifluxiune etc.).
[*deluvial accumulation* / *accumulation déluviale* / *делювиальная аккумуляция*]

Acumulare eoliană Proces de depunere a particulelor transportate de vânt.
[*aeolian accumulation, eolian ~* / *accumulation éolienne* / *эоловая аккумуляция*]

Acumulare fluvială v. Aluvionare

Acumulare fluvio-glaciară Proces de depunere, prin intermediul apelor rezultate din topirea gheţarilor, a materialului remaniat din morene, cât şi a materialului rezultat din eroziunea fluvială.
[*fluvio-glacial accumulation* / *accumulation fluvio-glaciaire* / *флювио-гляциальная аккумуляция*]

Acumulare fluvio-lacustră Proces de depunere a materialului detritic rezultat în urma acţiunii combinate a râurilor şi a lacurilor.
[*fluvio-lacustrine accumulation* / *accumulation fluvio-lacustre* / *озерно-речная аккумуляция*]

Acumulare fluvio-marină Proces de depunere a materialului detritic provenit din acţiunea combinată a râurilor şi a apelor marine.

[*fluvio-marine accumulation, fluviomarine accumulation* / *accumulation fluvio-marine* / *флювио-морская аккумуляция*]

Acumulare glaciară Proces de depunere a fragmentelor de rocă dislocate şi transportate de gheţari, în urma topirii acestora..

[*glacial accumulation* / *accumulation glaciaire* / *ледниковая аккумуляция*]

Acumulare gravitaţională Acumularea sedimentelor cu rată mare de depunere, la vărsarea marilor fluvii, la baza abruptului continental. De ex., delta submersă a Gangelui.

[*gravitational accumulation* / *accumulation gravitaire* / *гравитационная аккумуляция*]

Acumulare lacustră Proces de depunere a particulelor minerale, organice şi de precipitare chimică în bazinele lacustre.

[*lacustrine accumulation* / *accumulation lacustre* / *озерная аккумуляция*]

Acumulare litorală Proces de depunere, în zona litorală, a materialului detritic rezultat din acţiunea curenţilor, valurilor şi a râurilor care debuşează în bazinele lacustre sau marine.

[*shore accumulation* / *accumulation littorale* / *береговая аккумуляция*]

Acumulare marină Sin. *Sedimentare marină* Proces de depunere a particulelor minerale, organice şi de precipitare chimică pe fundul bazinelor marine şi oceanice.

[*marine accumulation* / *accumulation marine* / *морская аккумуляция*]

Acumulare torenţială Proces de depunere a materialului detritic provenit din acţiunea torenţilor. Forma de relief caracteristică, rezultată din **A. t**., este conul de dejecţie.

[*torrential accumulation* / *accumulation torrentielle* / *аккумуляция временных водных потоков*]

Acumulare vulcanică Proces de depunere a produselor de efuziune vulcanică (materiale piroclastice şi lavă).

[*volcanic accumulation* / *accumulation volcanique* / *вулканическая аккумуляция*]

Acvifer v. Strat acvifer

[*aquifer, aquifer rock* / *aquifère* / *водоносный горизонт, водоносный пласт*]

Adaptare morfoclimatică Concordanţă a proceselor exogene geomorfologice şi ale formelor de relief dintr-o anumită zonă geograficăо cu condiţiile climatice ale acesteia.

[*morphoclimatic adjustment* / *adaptation morpho-climatique* / *морфоклиматическое приспособление*]

Adaptare la structură Sin. *Relief conform, Relief adaptat la structură* Concordanţă a morfologiei reliefului cu structura geologică. Un exemplu tipic se întâlneşte în Munţii Jura.

[*structural adjustment* / *adaptation à la structure* / *структурное приспособление*]

Adâncime Caracteristică morfometrică a unei forme negative de relief, reprezentând distanţa pe verticală între baza acesteia şi un plan de referinţă superior.

[*depth* / *profondeur* / *глубина*]

Adâncime maximă Valoarea cea mai mare a adâncimii raportată la nivelul apei dintr-o anumită perioadă.

[*maximum depth* / *profondeur maximum* / *максимальная глубина*]

Adâncime medie Valoarea medie a tuturor adâncimilor din cuprinsul unei forme negative de relief.

[*mean depth* / *profondeur moyenne* / *средняя глубина*]

Adâncimea dezgheţului Sin. *Profunzimea dezgheţului* Distanţa minimă dintre suprafaţa terestră şi permafrost, care se formează în perioada sezonului cald, în urma dezgheţului sezonier.

[*depth of thaw* / *profondeur de dégel* / *глубина протаивания*]

Adâncimea de pătrundere a îngheţului sezonier Sin. *Profunzimea îngheţului sezonier* Distanţa pe verticală până la care pătrunde îngheţul sezonier. Valoare sa depinde de specificul unor elemente climatice, cum sunt temperaturile, cantitatea de zăpadă etc.

[*depth of seasonal frost penetration* / *épaisseur maximale de la couche gelée saisonnière* / *глубина сезонного промерзания*]

Adâncimea fragmentării reliefului v. Energia potenţială a reliefului

Adâncimea permafrostului Adâncimea de la suprafaţa terestră la care este prezent stratul de permafrost. Valoare ce depinde de condiţii climatice, de specificul structurii geologice, de caracterul suprafeţei active ş.a.

[*permafrost depth, ~ table* / *profondeur du pergélisol* / *глубина залегания вечной мерзлоты*]

Adâncimea stratului izoterm Sin. *Limita superioară a stratului izoterm* Adâncimea de la suprafaţa terestră, până la nivelul unde nu se înregistrează oscilaţii anuale ale temperaturii.

[*depth of zero annual amplitude* / *profondeur de la couche isotherme, ~ ~ l´amplitude annuelle nulle* / *глубина нулевых годовых амплитуд, подошва зоны колебаний годовых температур*]

Adâncirea fundului albiei Procesul de adâncire a fundului unei albii prin acţiunea eroziunii fluviale.

[*bed deeping* / *creusement du fond de lit, enfoncement du lit mineur* / *углубление дна русла*]

Adâncitură Formă negativă de teren, de mărime mică sau mijlocie, rezultată în urma unor procese geomorfologice naturale sau antropice.

[*pool, pit, hollow* / *enfoncement, enfonçure* / *углубление*]

Adret v. Faţa muntelui

[*sunny slope, adret* / *adret* / *солнечный склон*]

Aerofotografie nadirală v. Aerofotografie verticală

[*nadir photograph* / *photographie nadirale* / *надиральный аэроснимок*]

Aerofotografie oblică Fotografie aeriană preluată cu o cameră al cărei ax optic principal a avut o înclinare mai mare de 15^0 faţă de verticala locului. **A. o.** nu are aceeaşi scară pe toată suprafaţa sa.

[*oblique aerial photograph, ~ photograph* / *photographie aérienne oblique, aérophotogramme ~ , vue ~ ,* / *наклонный аэроснимок*]

Aerofotografie redresată Fotografie aeriană oblică, transformată geometric pentru a corespunde unei fotografii verticale.

[*rectified air photograph* / *photographie aérienne redressée* / *трансформированный аэроснимок*]

Aerofotografie verticală Sin. *Aerofotografie nadirală* Aerofotografie preluată cu o cameră cu ax optic principal în poziţie verticală sau cu o înclinare de maximum 3^0 faţă de verticala locului. O astfel de fotografie are aceeaşi scară de proporţie pe toată suprafaţa sa.

[*vertical aerial photograph, ~ photograph* / *photographie verticale, ~ nadirale, ~ à axe verticale, photogramme à axe verticale, ~ verticale* / *вертикальный аэроснимок, надиральный ~*]

Aerofotogramă Sin. *Fotogramă aeriană* Fotografie aeriană preluată cu o cameră metrică ,încât se pot face pe ea măsurători planimetrice.
[*aerophotogramme, aerial photograph* / *aérophotogramme, photographie aérienne métrique* / *аэрофотограмма, аэроснимок, аэрофотоснимок*]

Aerofotogrammetrie Sin. *Fotogrammetrie aeriană* Ramură a fotogrammetriei care studiază metodele de determinare a formei şi de măsurare a dimensiunilor şi poziţiei obiectelor, precum şi de întocmire a planurilor şi hărţilor topografice, pe baza aerofotogramelor.
[*aerophotogrammetry, aerial photogrammetry* / *photogrammétrie, ~ aérienne* / *аэрофотограмметрия*]

Afar Punct fierbinte şi panaş al mantalei în regiunea Cornului African (Africa de nord-est), care a contribuit la deschiderea Mării Roşii şi a Golfului Aden. Depresiune geologică, denumită şi Depresiunea Danakil sau Triunghiul Afar, generată de prezenţa unei triple joncţiuni tectonice, unde dorsalele oceanice în expansiune din Marea Roşie şi Golful Aden apar pe continent şi se întâlnesc cu Riftul Est African în jurul lacului Abbe. Zonă joasă (-155 m la Lacul Asal), cu intensă activitate seismică şi vulcanică (Erta Ale, de 613 m şi Dallol, cu partea superioară situată sub nivelul mării, la – 80 m).
[*Afar* / *Afar* / *Афар*]

Afânarea rocilor Slăbirea coeziunii, fragmentarea şi măcinarea rocilor prin dezagregare şi alterare, însoţită, de obicei, de creşterea volumului acestora.
[*rocks loosening* / *ameublissement* / *разрыхление горных пород*]

Afloriment Deschidere la suprafaţă a rocilor din substrat, mai ales datorită acţiunii erozive a apei curgătoare, dar şi a proceselor gravitaţionale (alunecări de teren, prăbuşiri etc.) sau lucrărilor în carieră.
[*outcrop* / *affleurement* / *обнажение горных пород*]

Afluent Sin. *Tributar* Curs de apă care se varsă nemijlocit într-un râu sau într-un lac. În acelaşi sens se poate vorbi şi despre gheţari.
[*sidestream, tributary, affluent* / *affluent, tributaire* / *приток*]

Afuiere 1. Eroziunea laterală în malul friabil al unui râu, urmată de o prăbuşire. 2. Erodarea mai accentuată a albiei unui râu, în jurul unui obstacol, ca urmare a creşterii vitezei apei, provocată de obstacolul respectiv.
[*scour, scoop out* / *affouillement* / *размыв русла*]

Agent endogen Sin. *Agent intern* Element activ de modelare a reliefului, care acţionează din interior (magma, vaporii de apă, gazele) a cărui sursă de energie se află în interiorul Pământului.
[*internal agent* / *agent endogène* / *эндогенный агент*]

Agent de eroziune Element material aflat în mişcare pe suprafaţa sau în interiorul unei roci şi care, prin frecare, detaşează particule din rocă şi le deplasează, efectuând astfel eroziunea mecanică. **A. e.** poate fi in stare fluidă (apa în curgere), în stare solidă (gheaţa, blocuri de rocă în mişcare) şi chiar în stare gazoasă (vântul, îndeosebi când este încărcat cu particule solide).

[*erosional agent* / *agent d´érosion* / *эрозионный агент*]

Agent exogen Sin. *Agent extern* Element activ de modelare a suprafeţei Pământului, care acţionează din exterior (apa, aerul, plante şi animale etc.) şi a cărui sursă de energie o constituie energia solară, energia chimică etc.

[*exogenic agent, external ~ , subaerial ~* / *agent exogène, ~ externe* / *экзогенный агент*]

Agent extern v. Agent exogen

Agent geodinamic v. Agent geomorfologic

[*geodynamic agent* / *agent géodynamique* / *геодинамический агент*]

Agent geomorfologic Sin. *Agent de modelare, Agent geodinamic, Agent morfogenetic* Totalitatea elementelor interne şi externe care, fiind antrenate în mişcare de către diverse surse de energie, acţionează asupra scoarţei terestre, dând naştere diferitelor forme de relief.

[*geomorphologic agent* / *agent géomorphologique* /*геоморфологический агент, агент морфогенеза*]

Agent intern v. Agent endogen

Agent de modelare v. Agent geomorfologic

Agent morfogenetic v. Agent geomorfologic

Agent de transport Mediul material aflat în mişcare şi care antrenează cu el particulele solide de minerale şi roci sau soluţiile de săruri dizolvate din scoarţa terestră. Cel mai eficient şi mai comun **A. t.** îl constituie apa în stare lichidă, care, în mişcarea ei (râuri, valuri, curenţi marini şi lacuştri), funcţie de viteză, poate transporta fragmente de roci de la cele mai fine (suspensii), până la blocuri de mari dimensiuni. Totodată, apa lichidă poate transporta cantităţi mari de substanţe în soluţie. În stare solidă (gheţari) poate funcţiona ca o bandă rulantă ajungând să transporte şi blocuri enorme de rocă. Şi aerul în mişcare (vânt) transportă mari cantităţi de particule fine. **A t.** sunt puşi în mişcare, în general, de forţa gravitaţională. Aceasta acţionează însă şi în mod nemijlocit în cazul aşa-zisului transport în masă (alunecări de teren, prăbuşiri, surpări etc.).

[*transport agent* / *agent de transport* / *фактор переноса, агент переноса*]

Agestru v. Con de dejecţie

Aglomerat vulcanic Rocă formată din fragmente de diverse mărimi, nesortate, de la cenuşă vulcanică, până la blocuri cu diametrul de câţiva metri, rezultată prin cimentarea acestor produse de erupţie.

[*volcanic agglomerate* / *agglomérat volcanique, rudite volcano-sédimentaire* / *агломерат вулканический*]

Agradare Înălţarea suprafeţei reliefului prin depunere de materiale noi, rezultată în urma proceselor eoliene, fluviale, marine etc., când valoarea încărcăturii este mai mare decât competenţa de transport. În sens mai strict, **A.** este procesul de depunere pentru realizarea profilului de echilibru.

[*aggradation* / *aggradation, surélévation* / *аградация, намыв отложений*]

Agradarea albiei Aluvionarea albiei, care contribuie la reajustarea profilului râilui prin înălţarea fundului albiei.

[*channel aggradation, , ~ silting–up* / *aggradation du lit, ~ du fond du lit, ~ du chenal, surélévation du fond de lit* / *аградация русла*]

Agradarea permafrostului Creşterea grosimii şi a suprafeţei stratului îngheţului peren din regiunile reci ale Terrei, în condiţii climatice contemporane, când temperatura medie anuală înregistrează valori medii sub -2^{0}C. Poate fi condiţionată de cauze naturale (răcirea climei, diminuarea stratului de zăpadă etc.) sau artificiale (construirea căilor de transport, aeroporturilor etc.)

[*permafrost aggradation* / *aggradation du pergélisol* / *аггрaдация криолитозоны, ~ мерзлоты*]

Agresivitate pluvială Indicator stabilit de cercetătorii americani Wischmeier W.H. şi Smith D.D., în 1958, sub numele de *indexul ploaie*, calculat ca produsul dintre energia cinetică a ploii şi intensitatea acesteia pe o durată de 30 de minute. **A. p.** exprimă potenţialul eroziv al ploii şi reprezintă capacitatea unei ploi de a disloca particule de sol şi de a asigura transportul acestora.

[*rainfall erosion index, ~ aggressiveness* / *indice d`érosion pluviale* / *коэффициент эрозионной агрессивности дождя*]

Agresivitatea chimică a apelor Capacitatea apelor de suprafaţă şi a celor subterane de a dizolva rocile.

[*water aggressiveness* / *agressivité des eaux* / *химическая агрессивность вод*]

Agroterasă Sin. *Terasă antropică* Microrelief antropic, cu aspect de treaptă orizontală sau slab înclinată, formată pe terenurile arabile de pe versanţi, în urma executării succesive a aratului pe contur. **A.** sunt specifice regiunilor mediteraneene, Austriei, Podişului Transilvaniei, Asiei de SE.

[*agro-terrace* / *terasse de culture* / *агротеррaca*]

Aisberg Sin. *Iceberg* Bloc de gheaţă de mari dimensiuni şi cu forme neregulate, detaşat din masa gheţarilor continentali ajunşi la ţărm. Antrenat de curenţii marini, **A.** pluteşte la mari distanţe transportând fragmente de roci pe care, în timpul topirii sale, le depune pe fundul oceanului.

[*iceberg* / *iceberg* / *айсберг*]

Aisberg în formă de dom Sin. *Iceberg în formă de dom* Aisberg ce are partea superioară rotunjită în formă de cupolă.

[*dome iceberg* / *iceberg en dôme* / *куполообразный айсберг*]

Aisberg tabular Sin. *Iceberg tabular* Aisberg desprins din banchiză, având partea superioară plată, margini abrupte şi dimensiuni orizontale de sute sau mii de metri.

[*tabular iceberg, table ~, ice island (in Arctica), barrier iceberg* / *iceberg tabulaire, ~ trapu* / *барьерный айсберг, столообразный ~*]

Ajustare izostatică Mişcare de coborâre sau ridicare a unor blocuri de scoarţă terestră pentru realizarea echilibrului izostatic.

[*isostatic adjustment* / *ajutesment isostatique* / *изостатическое приспособление, ~ уравновешивание*]

Akchagylian Etaj al Pliocenului superior din Paratethisul Oriental**.**

[*Akchagylian* / *Akchagylien* / *акчагыл*]

Alas Denumire iakută a depresiunilor termocarstice cu versanţi puternic înclinaţi şi fundul plat, formate în urma topirii permafrostului bogat în gheaţă. **A.** tipice reprezintă depresiuni largi, cu suprafaţa de la 0,5 până la 100 km^2 şi adâncimea de la 5 până la 20 m.

[*alas, alass* / *alas, alass* / *алас*]

Albia râului v. Albie minoră

[*stream channel* / *lit mineur* / *русло реки*]

Albie aluvială Albie care are patul şi malurile alcătuite din materiale transpotate de râuri şi depuse sub formă de aluviuni pe fundul văilor şi în zone joase (câmpii, depresiuni).

[*alluvial channel* / *lit alluvial* / *аллювиальное русло*]

Albie despletită Albie de râu desfăcută în mai multe braţe la vărsare. Termenul se utilizează şi pentru albiile alcătuite din mai multe braţe separate prin ostroave încât se reunesc şi se desfac din nou, aşa cum se întâmplă, de obicei, în regiunile piemontane, unde scăderea accentuată a pantei diminuează puterea de transport şi se depun aluviunile.

[*braided river, ~ stream, ~ channel* / *lit tressée, ~ en tresse, rivière à bras multiples, ~ tressée,* / *разветвлённое русло*]

Albie divagantă Albie al cărui traseu se schimbă în timp.

[*divagating channel* / *lit divaguant* / *русло блуждающее*]

Albie de etiaj v. Canal de etiaj

Albie cu fund mobil Albie mobilă, al cărei fund este constituit din materiale sedimentare mobile.

[*mobile river bed* / *lit à fond mobile* / *русло с подвижным дном*]

Albie de străpungere Porţiune de albie nou creată, prin străpungerea pedunculului unui meandru, ca urmare a procesului de autocaptare.

[*cut-off channel* / *lit par percement* / *русло сквозное*]

Albie de trog glaciar Albie minoră sculptată de apă într-o vale glaciară după topirea gheţarului.

[*trog channel* / *chenal de fond d'auge* / *русло троговой долины*]

Albie glaciară marginală Albie formată de torenţi fluvio-glaciari la marginea calotelor glaciare în procesul de topire a acestora.

[*marginal glacial channel* / *chenal latéral, lit des cours d'eau de fonte* / *маргинальный канал*]

Albie instabilă Albia unui curs de apă care suferă, în timp relativ scurt, modificări ale configuraţiei, datorită proceselor de eroziune şi sedimentare (de ex., albiile aluviale).

[*unstable channel , migrating ~* / *lit instable, ~ divaguant, ~ changeant* / *русло блуждающее, ~ неустойчивое*]

Albie împletită (anastomozată) Albie în care braţe individualizate, separate prin ostroave, se reunesc, stabilindu-se legături între ele încât se formează o reţea de braţe interconectate.

[*anastomosing river, ~ channel* / *lit en tresse, ~ tressée* / *разветвлённое русло*]

Albie în rocă Albie adâncită în roca în loc, având patul şi malurile alcătuite exclusiv din roca de bază.

[*rock channel, bedrock ~* / *lit rocheux, ~sur roche* / *русло в коренных породах*].

Albie îngropată (fosilizată) Albia unui curs de apă îngropată sub depozite aluviale sau vulcanice. Adeseori, conţine substanţe minerale utile.

[*buried channel* / *lit enterré, ~ enfoui* / *русло погребённое*]

Albie majoră Suprafaţa de pe fundul văilor acoperită de apele râului în timpul revărsărilor, fiind alcătuită din aluviuni recente.
[*floodplain* / *lit majeur, ~ des hautes eaux, plaine inondable* / *пойма*]

Albie majoră înaltă Suprafaţa fundului de vale neinundată sau acoperită de apele râului la viituri excepţionale.
[*high floodplain* / *haute plaine alluviale, zone de frange* / *высокая пойм*]

Albie majoră joasă Suprafaţa fundului de vale frecvent inundată în timpul viiturilor.
[*low floodplain* / *basse plaine alluviale, cuvette d`inondation, zones basses du lit majeur* / *низкая пойм*]

Albie minoră Sin. *Albia râului, Matcă* Canal prin care se scurge permanent sau aproape permanent apa unui râu, în timpul nivelelor medii şi la etiaj. **A. m.** poate fi unitară sau despletită în braţe.
[*channel, stream ~ , river ~* / *lit mineur, ~ ordinaire, ~ mineur de la rivière* / *русло реки*]

Albie părăsită Sin. *Braţ părăsit, Braţ mort* Sector de albie prin care nu mai are loc scurgerea obişnuită a apelor, datorită stabilirii unui alt traseu. Are, de obicei, formă sinuoasă sau de belciug.
[o*x-bow lake, abandoned channel, former river bed, false river* / *ancien lit, faux bras, lit abandonné* / *старица*]

Albie stabilă Albie a cărei configuraţie prezintă o mare stabilitate în timp (de ex., albiile în rocă).
[*stable channel* / *lit stable* / *русло стабильное, ~ устойчивое*]

Albie subglaciară Albie formată de torenţi ce curg sub calotele glaciare, în procesul de topire a acestora.
[*under glacier channel* / *lit sous-glaciaire* / *русло подледниковое*]

Alcătuire geologică Specificul petrografic şi modul de aranjare a rocilor în scoarţa terestră.
[*geologic constitution, ~ setting* / *constitution géologique* / *геологическое строение*]

Alcătuire granulometrică Sin. *Granulometrie, Analiză granulometrică* 1. Determinarea mărimii granulelor unei roci mobile şi a frecvenţei fiecărei clase de mărime. Separarea granulelor se poate face prin cernere (pentru particulele mai grosiere), prin sedimentometrie (pentru particulele fine) sau prin granulometrie laser (pentru prafurile foarte fine). 2. Alcătuirea granulometrică a rocilor sau a altor materiale mobile (*granulozitate)*. Pentru stabilirea **A g.** se folosesc diverse sisteme de clasificare.
[*particle-size distribution* / *composition granulométrique, granulométrie* / *гранулометрический состав*]

	Blocuri	256 mm
256 mm	Pietriş	2 mm
2 mm	Nisip foarte grosier	1 mm

Scara N. M. Strahov

1 mm	Nisip grosier	0,5 mm
0,5 mm	Nisip mijlociu	0,25 mm
0,25 mm	Nisip fin	0,0625 mm
0,0625 mm	Mâl, Lut	0,002 mm
0,002 mm	Argilă	0,0005 mm

Scara Wentwoorth

Dimensiuni maxime	Denumirea	Dimensiun minime
	Blocuri	100 mm
100 mm	Galeţi	10 mm
10 mm	Pietriş	1 mm
1 mm	Nisip	10 µm
10 µm	Aleurite	100 µm
100 µm	Pelite	

Aleurit Sin. *Silt* Termen textural folosit pentru a defini depozitele detritice (loessul şi rocile loessoide), alcătuite din granule cu dimensiuni cuprinse între 0,063 - 0,004 mm. Din punct de vedere granulometric, aleuritele reprezintă termeni intermediari între *psamite* şi *pelite.*

[*aleurit* / *aleurite* / *алеврит*]

Alge calcaroase Alge cu pereţii calcaroşi ai celulelor (algele roşii, verzi, albastre, aurii) care constituie bioherme şi strate masive de roci calcaroase.

[*calcareous algae* / *algues calcaires* / *карбонатные водоросли*]

Algonkian A doua eră, după Arhaic, a Precambrianului din America de Nord. Numele derivă de la algonkini, trib de amerindieni din Canada. Formaţiunile **A.,** separate printr-o puternică discordanţă,.au fost puternic afectate de cutările huroniene în fazele algomiană şi assyntică,

[*Algonkian* / *Algonkian* / *алгонкин*]

Alit Sin. *Alterit* Termen general folosit pentru a defini roci sedimentare, de culoare roşie, bogate în oxid liber de aluminiu (laterite, bauxite). În regiunile tropicale şi ecuatoriale deosebit de umede, stratul de **A.** poate atinge grosimea de 50 m.

[*alite* / *allite* / *аллит*]

Alitizare Proces secundar de concentrare relativă a aluminiului în timpul proceselor de alterare a alumosilicaţilor din rocile preexistente, când elementele uşor solubile (Na, K, Ca, Mg) sunt îndepărtate prin dizolvare, iar cele stabile (Al, Si) alcătuiesc minerale argiloase. **A.** stă la baza formării scoarţei de alterare sub forma lateritelor şi bauxitelor, din zonele tropicale calde şi umede.

[*allitisation* / *allitisation* / *аллитизация*]

Alleröd Interstadiu de încălzire climatică şi mai umed din partea finală a tardiglaciarului, din perioada 11.800 – 10.800 B. P. (timp necalibrat prin metoda C_{14}) sau 13.800-12.800 (timp calibrat). Oscilaţia **A.** este anterioară declinului termic din Dryasul Recent (III).

[*Alleröd* / *Alleröd* / *аллерёд*]

Alohton. Rocă (sau pachete de roci) originară din alt loc decât cel în care se află în prezent, care a fost dislocată din locul de origine şi deplasată, datorită forţelor tectonice sau gravitaţiei.

[*allochthonous* / *allochtone* / *аллохтон*, *транзитная река*, *аллохтонный*]

Alterare Sin. D*escompunerea rocilor* Complex de procese predominant chimice (dizolvare, oxidare, hidratare, hidroliză, carbonatare) prin care se schimbă proprietăţile iniţiale ale mineralelor şi rocilor scoarţei. **A** contribuie la formarea scoarţei de alterare şi este foarte activă în regiunile calde şi umede ale globului.

[*alteration, chemical weathering, ~ alteration* / *altération* / *химическое выветривание*]

Alterare biologică Proces de modificare a proprietăţilor chimice ale mineralelor şi rocilor de către agenţii chimici rezultaţi din acţiunea vieţuitoarelor şi a omului.

[*biological weathering* / *altération biologique* / *биологическое выветривание, органическое ~*]

Alterare chimică v. Alterare

Alterare hidrotermală Modificarea compoziţiei mineralogice (alterarea) a rocilor sub acţiunea soluţiilor hidrotermale.

[*hydrothermal alteration* / *altération hydrothermale* / *гидротермальное выветривание*]

Alterit v. Alit

Altimetrie v. Hipsometrie

[*altimetry* / *altimétrie* / *альтиметрия*]

Altimetru Instrument pentru măsurarea altitudinii pe baza scăderii presiunii atmosferice pe verticală. Drept altimetru poate fi utilizat şi un GPS, la care determinarea altitudinii se face prin prelucrarea semnalelor radio recepţionate de la cel puţin trei dintre sateliţii lansaţi în acest scop.

[*altimeter* / *altimètre* / *альтиметр*]

Altiplanaţie Sin. *Crioplanaţie* Proces de nivelare a reliefului din regiunile montane înalte sub acţiunea alternanţei ciclice a proceselor de îngheţ-dezgheţ şi solifluxiunii, cu formarea de terase de altiplanaţie şi vârfuri montane aplatizate.

[*altiplanation* / *altiplanation* / *альтипланация*]

Altiplenă Suprafaţă de nivelare formată de procesele de altiplanaţie. Noţiune introdusă de D. A. Timofeev în 1974.

[*altiplain* / *altiplaine* / *альтиплен*]

Altitudine Înălţimea unui punct de pe suprafaţa terestră faţă de un anumit plan orizontal de referinţă.

[*altitude, height* / *altitude, hauteur* / *высота*]

Altitudine absolută Înălţimea unui punct de pe suprafaţa scoarţei terestre faţă de nivelul mediu al Oceanului Planetar.

[*absolute altitude* / *altitude absolue* / *абсолютная высота*]

Altitudine medie Înălţimea medie a unei porţiuni din suprafaţa terestră, calculată faţă de nivelul mării.

[*mean altitude* / *altitude moyenne* / *средняя высота*]

Altitudine relativă Înălţimea unui punct de pe suprafaţa scoarţei terestre faţă de un plan de referinţă convenţional.

[*relative altitude* / *altitude relative* / *относительная высота*]

Altitudinea medie a podelei circului Înălţimea medie a podelei circului glaciar, calculată faţă de nivelul mării.

[*mean altitude of cirque floor* / *altitude moyenne du fond du cirque* / *средняя высота дна цирка*]

Altitudinea morfologică a terasei v. Altitudinea relativă a terasei

Altitudinea relativă a terasei Sin. *Altitudinea morfologică a terasei* Înălţimea podului terasei faţă de nivelul apelor medii din albia râului sau faţă de suprafaţa albiei majore.

[*relative altitude of the terrace* / *altitude relative de la terrasse* / *относительная высота террасы, морфологическая ~ ~*]

Alunecare activă Alunecare de teren în cadrul căreia masa de roci este în curs de deplasare.
[*active landslide* / *glissement active* / *оползень активный*]

Alunecare actuală Sin. *Alunecare contemporană* Alunecare activă în prezent.
[*actual landslide, present-day ~* / *glissement actuel* / *оползень современный*]

Alunecare adâncă v. Alunecare profundă
[*deep-seated landslide* / *glissement profonde* / *глубокий оползень*]

Alunecare areală Alunecare de teren de adâncime medie şi mică, la care materialul antrenat în mișcare este de grosimi mici, de obicei sub 5 m, dar care se dezvoltă apreciabil în suprafaţă.
[*landslide of areal extent* / *glissement superficiel* / *оползень малой мощности*]

Alunecare asecventă Alunecare a unei mase de roci lipsită de stratificaţie, în cadrul căreia patul alunecării nu poate fi raportat la un plan de stratificaţie.
[*asequent landslide* / *glissement aséquent* / *асеквентный оползень*]

Alunecare complexă Alunecare profundă, cu extindere în adâncime până la roca de bază, cu zona frontală largă, care, ca şi corpul alunecării, prezintă forme diverse. Zona de desprindere a acestui tip de alunecare poate avea formă liniară, liniar franjurată sau circulară, cu înălţimea de la 1- 2 m, până la zeci de metri, funcţie de caracteristicile fizice ale depozitelor, de caracterul mişcării, morfologia versantului etc.
[*complex landslide* / *glissement complexe* / *оползень сложный*]

Alunecare consecventă Alunecare produsă în depozite stratificate, patul alunecării corespunzând unui plan de stratificaţie.
[*consequent landslide, ~ structural landslide* / *glissement conséquent* / *оползень консеквентный*]

Alunecare contemporană v. Alunecare actuală

Alunecare curgătoare Sin. *Alunecare liniară, Alunecare plastică* Alunecare în cadrul căreia materialul antrenat în mişcare, îmbibându-se cu apă, capătă o mare fluiditate, astfel încât ia aspectul unui torent de noroi (alunecare de vale), când se canalizează pe unele adâncituri preexistente şi se efilează pe versanţi. **A. c.** constituie o formă de tranziţie între alunecarea areală şi curgerea noroioasă.
[*flow slide, linear landslide, fluidsliding, mud slide* / *coulée de boue ~ boueuse, ~ de terre* / *оползень линейный, оползень-поток*]

Alunecare de adâncime medie Alunecare de teren la care materialul antrenat în mişcare este de grosimi de 2 – 5 m.
[*moderate deep-seated landslide* / *glissement de profondeur modéré, ~ en profondeur moyenne* / *оползень средней мощности*]

Alunecare de adâncime mică Alunecare de teren la care materialul antrenat în mişcare este în grosime de 1- 2 m.
[*low deep-seated landslide* / *glissement de petite profondeur* / *оползень поверхностный*]

Alunecare de blocuri Deplasarea translaţională (laterală) a unor mase de roci (blocuri) în lungul unei suprafeţe de alunecare aproape plane, fără rotire sau deformarea structurii interne.

[*block slide, rock ~, slab ~* / *glissement de blocs* / *оползень блоковый*]

Alunecare de dezgheţ Alunecare combinată cu curgeri noroioase, produsă în urma dezgheţului şi a topirii gheţii din permafrostul de pe versanţi.

[*thaw slide* / *glissement dû au dégel* / *оползень протаивания, оползание грунта при протаивании*]

Alunecare de teren Sin. *Deplasare umedă, Glimee, Fugitură, Pornituri, Proces de alunecare* Deplasarea naturală a maselor de roci pe o suprafaţă înclinată cu participarea apei, sub acţiunea gravitaţiei. **A.** se declanşează datorită ruperii echilibrului dintre forţa de gravitaţie şi cea de frecare internă a maselor de roci, ca urmare a unor procese naturale (eroziune, seisme etc.) sau a intervenţiei omului (defrişări, valorificarea versanţilor instabili în construcţii etc.) **A. t.** prezintă următoarele elemente morfologice principale: *abruptul (râpa) de desprindere, corpul alunecării* (*masa alunecată*), *patul de alunecare* (*suprafaţa de alunecare*) şi *fruntea alunecării*.

[*landslide, landslip, slide, gravitational sliding* / *glissement, glissement de terrain* / *оползень*]

Alunecare de translaţie Deplasarea materialului (roci, sfărâmături, sol) printr-o mişcare laterală pe o suprafaţă de alunecare paralelă cu suprafaţa versantului, preexistentă declanşării alunecării, sau cu un aspect quasi-elipsoidal. În mod obişnuit, **A. t.** implică distrugerea structurii iniţiale interne a materialului deplasat. Mişcările de translaţie se realizează frecvent în cazul alunecărilor lenticulare şi a celor cu monticuli şi valuri.

[*translational slide, ~ slip* / *glissement de translation* / *трансляционный оползень*]

Alunecare de zăpadă Deplasarea lentă a unei mase de zăpadă, de obicei de grosime mică, sub influenţa gravitaţiei.

[*snow slide* / *glissement de neige* / *осовы*]

Alunecare delapsivă Sin. *Alunecare glisantă, Alunecare regresivă multiplă* Alunecare ce se declanşează la baza versantului şi antrenează apoi, treptat, mase de roci situate spre partea superioară a acestuia. Noţiune introdusă de A.P. Pavlov în 1898.

[*regressive landslide* / *glissement délapsif* / *оползень деляпсивный*]

Alunecare detrusivă Sin. *Alunecare împingătoare, Alunecare progresivă* Alunecare ce se produce începând de la partea superioară a versantului, deluviul în mişcare antrenând, treptat, noi mase de roci situate spre baza acestuia. Noţiune introdusă de A.P. Pavlov în 1898.

[*progressive landslide* / *glissement détrussif* / *оползень детрузивный*]

Alunecare extrem de lentă Alunecare cu viteză de deplasare sub 0,016 m / an, conform Working Party on World Landslide Inventory - WP/WLI, 1995.

[*extremely slow landslide* / *glissement extrêmement lente* / *малоподвижный оползень*]

Alunecare extrem de rapidă Alunecare cu viteză de deplasare de peste 5 m/s.

[*extremely rapid landslide* / *glissement à paroxisme rapide, ~ extrêmement rapide* / *экстремально подвижный оползень*]

Alunecare fixată v. Alunecare stabilizată

Alunecare foarte lentă Alunecare cu viteză de deplasare de 1,6 – 0,06 m/ an, conform WP/WLI.

[*very slow landslide* / *glissement très lente* / *очень медленный оползень*]

Alunecare foarte rapidă Alunecare cu viteza de deplasare de 3 m/min – 5 m /s, conform WP/WLI.
[*very rapid landslide* / *glissement très rapide* / *очень быстрый оползень*]

Alunecare fosilă Alunecare ce a avut loc în trecut, în alte condiţii geologice în raport cu cele contemporane. De obicei, deluviul acestor alunecări este înhumat (îngropat) sub depozite mai tinere.
[*fossil landslide* / *glissement de terrain fossile, ~ fossilisé* / *древний оползень*]

Alunecare glisantă v. Alunecare delapsivă

Alunecare insecventă Alunecare produsă în terenuri alcătuite din strate de roci cu diferită compoziţie litologică diversă şi patul alunecării intersectează, sub un unghi oarecare, planul de stratificaţie. De obicei, materialul alunecat se desface în pachete care, deplasându-se cu o viteză mai mare spre patul alunecării, suferă o uşoară mişcare de rotaţie. Noţiune introdusă de către F.P. Savarenski (1934).
[*insequent landslide* / *glissement insequent* / *инсеквентный оползень*]

Alunecare împingătoare v. Alunecare detrusivă

Alunecare în brazde v. Alunecare superficială

Alunecare în grueţi v. Alunecare monticulară

Alunecare în holoage v. Alunecare monticulară

Alunecare în masă v. Alunecare profundă

Alunecare în movile v. Alunecare monticulară

Alunecare în pachete v. Alunecare în trepte

Alunecare în plăci v. Alunecare în trepte
[*bench slide* / *glissement en plaques, ~ en planches* / *ступенчатый оползень*]

Alunecare în pseudoterase v. Alunecare în trepte

Alunecare în trepte Sin. *Alunecare în pseudoterase, Alunecare în pachete, Alunecare terasată, Alunecare în plăci* Deplasare în cadrul căreia materialul antrenat este dispus în trepte. Masa de roci antrenată în mişcare este, de obicei, de grosimi mari şi păstrează, în mare parte, structura iniţială.
[*steps-like landslide* / *glissemnet en grandins* / *оползень ступенчатый*]

Alunecare în valuri Alunecare la care suprafaţa materialului deplasat prezintă un aspect ondulat, iar valurile, de înălţime variabilă, sunt alungite perpendicular pe direcţia în care se produce deplasarea.
[*waves-like landslide* / *glissement ondulé* / *волнистый оползень*]

Alunecare lentă Alunecare cu viteza de deplasare între 1,6 m/an şi 13 m/lună, conform WP/WLI, 1995.
[*slow landslide* / *glissement à vitesse lente* / *медленный оползень*]

Alunecare lenticulară Formă de alunecare caracteristică pentru terenurile constituite din loessuri şi argile, care se pune în evidenţă prin corpul său asemănător unei lentile.
[*lenticular type landslide* / *glissement de forme lenticulaire* / *оплывина, оползень-оплывина*]

Alunecare liniară v. Alunecare curgătoare

Alunecare mixtă Alunecare la declanşarea şi evoluţia căreia sunt implicaţi mai mulţi factori de control. Noţiune introdusă de către Varnes (1958).

[*complex landslide* / *glissement mixte* / *оползень сложный*]

Alunecare moderată Alunecare cu viteză de deplasare între 13 m/lună - 1,8 m/oră, conform WP/WLI, 1995.
[*moderate landslide* / *glissement modéré* / *оползень с умеренной скоростью смещения*]

Alunecare monticulară Sin. *Alunecare în movile, Alunecare în gruieţi, Alunecare în holoage* Alunecare în cadrul căreia suprafaţa corpului de alunecare este fragmentată sub forma unor monticuli. Este un tip de alunecare foarte răspândit în România, din care cauză sunt numeroase denumirile regionale: **A.** *în movile***,** în Moldova şi Transilvania, **A.** *în gruieţi***,** în Transilvania; **A.** *în ţigli***,** în Transilvania şi Moldova; **A.** *în holoage***,** în Oltenia.
[*mound landslide, hummocky ~* / *glissement monticulaire* / *бугристый оползень*]

Alunecare plastică v. Alunecare curgătoare

Alunecare potenţială Alunecare care, datorită condiţiilor geologice, structurale, sau morfometrice ale reliefului etc., se poate declanşa în viitorul apropiat.
[*potential slide* / *glissement potentiel* / *потенциальный оползень*]

Alunecare primară (de ordinul I) Alunecare ce se declanşează pe formaţiuni care nu au mai fost deranjate anterior.
[*primary landslide* / *glissement primaire* / *первичный оползень, оползь первого порядка*]

Alunecare profundă Sin. *Alunecare în masă, Alunecare adâncă* Alunecare la care adâncimea patului de alunecare atinge 20 m.
[*deep landslide* / *glissement profond* / *оползень глубинный*]

Alunecare puternic regresivă Alunecare de teren delapsivă (glisantă) în care viteza de deplasare a deluviului depăşeşte 1,8 m/oră.
[*severe regressive landslide* / *glissement fortement rétrogressif* / *сильнорегрессивный оползень*]

Alunecare rapidă Alunecare cu viteză de deplasare de 1,8 m/oră - 3 m/min, conform WP/WLI, 1995.
[*rapid landslide* / *glissement rapide* / *оползень быстрого смещения*]

Alunecare reactivată Alunecare ce se produce în corpul stabilizat al unei alunecări mai vechi, datorită apariţiei unor noi condiţii de evoluţie a reliefului (creşterea umidităţii, intervenţia omului etc.).
[*reactivated landslide* / *glissement réactivé, ~ secondaire* / *активизированный оползень*]

Alunecare regresivă Alunecare de teren care, de obicei, este provocată de subminarea bazei versanţilor iar extinderea arealului alunecat se face din aval spre amonte.
[*regressive landslide* / *glissement régressif, ~ rétrogressif* / *ретрогрессивный оползень*]

Alunecare regresivă multiplă v. Alunecare delapsivă
[*multiple regressive slide* / *glissement régressif multiple* / *пятящийся оползень*]

Alunecare rotaţională Deplasarea materialului (roci, sfărâmături, sol) sub formă de blocuri, de dimensiuni variabile, pe un pat de alunecare concav. Blocurile fac o rotaţie în jurul unui ax orizontal, cu deformarea redusă a structurii lor interne. În consecinţă, apare un relief în formă de trepte ce au înclinare contrară înclinării versantului.
[*rotational landslide, ~ slide, slip, slump* / *glissement en rotation, ~ rotationnel* / *оползень ротационный*]

Alunecare secundară (de ordinul II) Alunecare ce se dezvoltă în corpul unei alunecări vechi.
[*subsequent landslide* / *glissement secondaire* / *оползень вторичный, ~ второго порядка*]

Alunecare slab regresivă Alunecare delapsivă (glisantă) în care viteza de deplasare a deluviului este mai mică de 1,6 m/an**.**
[*slowly regressive landslide* / *glissement faiblement rétrogressif* / *слаборегрессивный оползень*]

Alunecare stabilizată Sin. *Alunecare fixată* Alunecare în cadrul căreia masele de roci au încetat să se mai deplaseze în mod vizibil. Totuşi, se păstrează încă microrelieful caracteristic de padine, valuri, monticuli sau trepte pe suprafaţa corpului alunecării, iar în zona de desprindere se menţine încă un abrupt distinct.
[*stable landslide* / *glissement de terrain stabilisé* / *оползень фиксированный*]

Alunecare submarină Deplasare în masă a unor imense cantităţi de roci sedimentare de pe versanţii reliefului submarin. **A. s.** se dezvoltă mai frecvent pe abruptul continental, unde pot contribui la apariţia curenţilor de turbiditate.
[*submarine landslide* / *glissement sous-marin* / *оползень подводный, оползень донный*]

Alunecare superficială Sin. *Alunecare în brazde* Tip foarte răspândit de alunecare, în cadrul căruia materialul antrenat în mişcare are grosime mică. În mod obişnuit, **A. s.** se produce în scoarţa de alterare, fără a afecta roca subiacentă. Unele dintre aceste alunecări mai sunt numite *alunecări în brazde* deoarece suprafaţa solului antrenat în mişcare prezintă discontinuităţi de forma unor brazde (*brazde de alunecare*).
[*superficial landslide, shallow ~* / *glissement superficiel* / *оползень поверхностный, оплывина, сплыв*]

Alunecare terasată v. Alunecare în trepte

Alunecare uscată Deplasarea, de obicei rapidă, a unei mase de roci uscate pe un plan înclinat de stratificaţie, de falie etc.
[*dry rock slide* / *glissement sec, ~ à sec* / *оползень скальных пород*]

Alunecare veche Alunecare de teren imobilă, cu suprafaţa modelată de procesele de denudaţie. Abruptul de desprindere al unei **A. v.** este**,** de obicei, domol şi acoperit de vegetaţie.
[*old landslide* / *glissement ancien* / *старый оползень*]

Aluvionare Sin. *Acumulare fluvială* Proces de acumulare, în albia minoră, în albia majoră şi în regiunea de vărsare a râurilor, a materialului solid transportat de către acestea.
[*alluviation* / *alluvionnement, accumulation fluviale* / *аллювиация, нанос аллювиальных отложений, намывание*]

Aluviu v. Holocen
[*Alluvium* / *Alluvium* / *аллювий*]

Aluviu de peşteră Depozite transportate şi acumulate de râurile subterane. După compoziţia granulometrică, pot fi deosebite trei faciesuri de **A. p**.: *de albie, de sifon* şi *lacustru.*
[*cave alluvium* / *alluvions de grotte* / *пещерный аллювий*]

Aluviul terasei Materialul detritic, format din nisipuri, pietrişuri, silturi şi pelite, care alcătuieşte terasele fluviale.

[*terrace alluvium* / *alluvions de terrasse* / *террасовый аллювий*]

Aluviuni Sin. *Depozit aluvial, Depozit fluvial* Material detritic (nisip, pietriş, silt etc.) transportat şi depus, relativ stratificat, de apele râurilor. După locul şi condiţiile de acumulare, se disting; **A.** *de luncă*, în general fine, depuse în timpul revărsărilor: **A.** *de albie minoră*, de obicei grosiere.

[*alluvium, alluvial deposit, ~ fill, river deposit* / *alluvions* / *аллювий, аллювиальные отложения, речные наносы*]

Aluviuni bazale Aluviuni grosiere, reprezentate prin pietrişuri şi bolovănişuri, care repauzează pe roca de bază a patului albiei şi sunt acoperite cu aluviuni mai fine în cuprinsul luncii.

[*channel lag deposit, floor ~ ~* / *alluvions basales* / *базальный горизонт аллювия*]

Aluviuni de albie minoră v. Facies de albie minoră

[*channel fill, ~ alluvia, river-bed alluvium* / *alluvions du lit, alluvions sédimentées dans les chenaux* / *русловой аллювий*]

Aluviuni de luncă v. Facies de albie majoră

[*floodplain alluvia, ~ alluvium* / *alluvions du lit majeur* / *пойменный аллювий*]

Alveolă Microdepresiune circulară sau uşor ovală, cu diametrul de cca. 1- 50 cm, frecventă pe suprafeţe slab înclinate, uneori şi pe pante stâncoase abrupte, cu geneză variată (prin dizolvare, pe roci calcaroase, sare, gips; prin alterare chimică, în jurul unor fisuri sau puncte de rezistenţă limitată; prin dezagragare, în roci cu alcătuire neomogenă, ex. conglomerate, gresii).

[*alveole* / *alvéole* / *ячея*]

Alveolă de perete Microformă carstică, sub forma unei alveole de disoluţie, ce apare pe pereţii peşterilor sau pe unele abrupturi calcaroase.

[*wall alveole* / *alvéole de paroi* / *соты настенные*]

Alveolă eoliană Adâncitură creată pe suprafaţa rocilor neomogene, datorită eroziunii eoliene.

[*aeolian alveole* / *alvéole éolienne* / *ячея эоловая*]

Alveole de dezagregare Sin. *Buzunar de dezagregare* Forme de dezagregare pe suprafeţe stâncoase (granit, calcare, gresii). **A. d.** reprezintă un sistem de scobituri, nişe şi adâncituri.

[*honeycomb rocks* / *rochers cellulaires* / *ячея выветривания, соты ~*]

Alveole de dizolvare Sin. *Kameniţe, Lapiezuri alveolare* Scobituri rotunjite, cu diametrul de ordinul centimetrilor sau zecilor de centimetri, create prin dizolvare în calcare sau alte roci solubile.

[*dissolving alveoles, solution pans* / *alvéoles de dissolution* / *ячея выщелачивания, ~ растворения*]

Alveole de impact Microdepresiuni formate la impactul picăturilor de ploaie asupra învelişului de sol. **A. i.** sunt datorate eroziunii prin împroşcare (pluviodenudaţia), care reprezintă prima componentă a eroziunii de suprafaţă.

[*splash alveoles* / *traces de pluie* / *отпечаток дождевых капель*]

Ameliorarea contrastului Modificarea tonurilor de gri ale unei imagini, pentru a scoate în evidenţă unele obiecte şi relieful terenului.

[*contrast enhancement, ~ improvement* / *amélioration du contraste, ajustement ~* / *регулировка контраста*]

Ameliorarea solului Ansamblu de procedee tehnice, hidroameliorative, pedoameliorative şi agroameliorative, folosite pentru îmbunătăţirea semnificativă şi durabilă a unui sol neproductiv sau slab productiv. De ex., amendamentul calcic, folosit în primul rând pentru neutralizarea acidităţii solului.

[*soil melioration, ~ improvement* / *amélioration du sol* / *мелиорация почв*]

Amenajarea terenurilor Ansamblu de lucrări tehnice (îndeosebi de îmbunătăţiri funciare), organizatorice, sociale etc., prin care se urmăreşte îmbunătăţirea calităţii unor terenuri, pentru folosirea lor raţională şi conservarea potenţialului natural. Domeniile principale aferente îmbunătăţirilor funciare sunt: irigaţiile, drenajul, desecarea, combaterea eroziunii solului, amenajarea terenurilor afectate de alunecări şi inundaţii etc.

[*land improvement, ~ reclamation* / *amélioration des terrains, aménagement des terrains, ~ du territoire* / *мелиорация земель, землеустроительство*]

Amfiboli Grup de minerale feromagneziene, reprezentate prin silicaţi ce conţin ionul hidroxil (OH^-), care intră în componenţa unor roci magmatice sau metamorfice.

[*amphiboles* / *amphyboles* / *амфиболы*]

Amfiteatru 1. Termen folosit pentru unele forme de relief, ovale sau semicirculare, dispuse în trepte, ce converg spre un punct central situat la baza versantului. 2. Crater vulcanic secţionat sau circ glaciar.

[*amphitheatre* / *amphithéâtre* / *амфитеатр*]

Amfiteatru de alunecare Sin. C*irc de alunecare, Hârtop, Hârtop de alunecare* Depresiune semicirculară, cu aspect de amfiteatru, cu alunecări de teren, de obicei în trepte. **A. a.** se formează, în mod frecvent, în bazine mici de recepţie, sub acţiunea alunecărilor de teren şi/sau a eroziunii la obârşia organismelor torenţiale.

[*slide amphitheatre* / *amphithéâtre de glissement* / *оползневой амфитеатр*]

Amfiteatru morenic Flancul concav, dinspre amonte, al unei morene terminale, creată de un gheţar de vale şi care are aspectul specific de amfiteatru.

[*morainic amphitheatre* / *amphithéâtre morainaique* / *моренный амфитеатр*]

Amonte Partea dinspre obârşie a unei văi sau a unui râu, faţă de un punct de reper de pe traseu.

[*upstream* / *amont* / *верховье*]

Amplitudinea mareelor Sin. *Marnaj* Diferenţa în înălţime dintre nivelele consecutive, înalt (la flux) şi coborât (la reflux), al mareelor dintr-un anumit loc.

[*amplitude of the tides, tidal range, tide's ~, range of tides* / *marnage* / *амплитуда приливов*]

Amplitudinea meandrelor Distanţa dintre dreptele care mărginesc patul meandrelor în sectorul dat.

[*meanders amplitude* / *amplitude des méandres* / *амплитуда меандров*]

Amplitudinea reliefului v. Energia reliefului

Anaforă Vârtej de apă cu ax vertical, pe curentul principal al unui fluviu. **A.** determină eroziunea turbionară şi dezvoltarea unor excavaţii adânci de mai multe zeci de metri, numite marmite de fund.

[*whirlpool* / *tourbillon de rivière* / *водоворот*]

Anaglaciar Sin. *Fază anaglaciară* Stadiu în evoluţia glaciaţiei, marcat de formarea şi creşterea suprafeţelor şi volumului calotelor glaciare. **A.** corespunde intervalului de timp în care s-a trecut de la faza de interglaciar, la cea de glaciar.
[*ana-glacial* / *anaglaciaire* / *анагляциальная фаза*]

Anaglif Procedeu în baza căruia se obţine imaginea în relief a unui obiect fotografiat sub două unghiuri diferite, prin imprimarea suprapusă a celor două imagini, cu două culori complementare şi observarea lor cu o pereche de ochelari care au lentile colorate diferit, în culorile de imprimare.
[*anaglyph* / *anaglyphe* / *анаглиф*]

Analiză cinematică Sin**.** *Analiză dinamică* Studiul evoluţiei reliefului, cu aprecierea vitezei acesteia. Noţiune introdusă de către J. Tricart.
[*cynematic analysis* / *analyse dynamique, ~ morphodynamique* / *анализ кинематический*]

Analiză de facies sedimentar Analiza caracterelor litologice şi paleontologice ale faciesurilor sedimentare, cu succesiunea pe verticală şi extinderea pe orizontală, în vederea reconstituirii proceselor şi mediilor de acumulare. **A. f.** include o serie de analize speciale: *petrografică, granulometrică, morfometrică, paleontologică, etc.*
[*sedimentary facies analysis* / *analyse de faciès sédimentaire* / *фациальный анализ*]

Analiză de laborator Analiză a diferitelor caracteristici ale alcătuirii geologice (petrografică, mineralogică, granulometrică, a compoziţiei chimice a rocilor etc), a particularităţilor morfometrice ale reliefului etc., efectuată în condiţii de laborator, în scopul aprecierii modului de formare şi a evoluţiei în timp a reliefului.
[*laboratory analysis* / *analyse en laboratoire* / *лабораторный анализ*]

Analiză de polen v. Palinologie
[*polen analysis* / *analyse palinologique* / *споро-пыльцевой анализ*]

Analiză dinamică v. Analiză cinematică

Analiză geomorfologică Sin**.** *Analiză morfologică* Cercetarea analitică a reliefului după un ansamblu de caracteristici cantitative şi calitative (morfografie, morfometrie, geneză, vârstă etc.). **A. g.** îşi are originea în metoda de cercetare a reliefului fundamentată de către W. Penck, care a aplicat-o în special la studiul versanţilor.
[*geomorphological analysis, morphological ~* / *analyse morphologique* / *геоморфологический анализ, морфологический анализ*]

Analiză granulometrică v. Alcătuire granulometrică
[*granulometric analysis, particle size distribution ~* / *analyse granulométrique, ~ mécanique* / *гранулометрический анализ*]

Analiză morfografică Descriere şi clasificare a formelor de relief după caracteristicile externe (formă, altitudine, pantă etc.), indiferent de originea acestora.
[*morphographic analysis* / *analyse morphographique* / *морфографический анализ*]

Analiză morfologică v. Analiză geomorfologică

Analiză morfometrică a reliefului Analiză a caracteristicilor cantitative ale reliefului, fol**o**sind hărţile topografice, fotografiile aeriene şi imaginile cosmice, în scopul elaborării

hărţilor şi schiţelor densităţii fragmentării şi energiei reliefului, profilelor longitudinale ale albiilor râurilor şi ale altor caracteristici cantitative ale reliefului.
[*morphometric analysis* / *analyse morphométrique* / *морфометрический анализ рельефа*]

Analiză morfoscopică v. Morfoscopie

Analiză morfostructurală Analiză comparativă a specificului morfologic al scoarţei **t**erestre şi a structurii geologice a acesteia, efectuată sub aspect paleogeografic. Această metodă permite să se evalueze îndeosebi caracteristicile mişcărilor tectonice noi.
[*morphostructural analysis* / *analyse morphostructurelle* / *морфоструктурный анализ*]

Analiză multispectrală Analiză a imaginilor obţinute în mai multe benzi spectrale. Poate pune în evidenţă unele procese geomorfologice şi deosebiri litologice.
[*multispectral analysis* / *analyse multispectrale, ~ multibande* / *многоспектральный анализ*]

Analiză spaţială Aplicarea unor tehnici analitice pentru studiul poziţiei, formei, dimensiunilor şi relaţiilor spaţiale ale unor obiecte sau procese. Tehnicile S.I.G. permit o largă automatizare a **A. s.**
[*spatial analysis* / *analyse spatiale* / *пространственный анализ*]

Anastomozare Desfacerea albiei râului în braţe separate prin ostroave şi care se reunesc şi se desfac în altă formă, ajungându-se la o albie împletită.
[*anastomosing, anabranching* / *anastomose* / *анастомозис, анастомозирующие реки*]

Andezit Rocă magmatică efuzivă, cu compoziţia intermediară între bazalte şi riolite. Vulcanismul andezitic se dezvoltă în arii continentale, dar este dominant şi în zonele de subducţie. În formă reprezentativă, andezitele se întâlnesc în Anzii Cordilieri, iar în România apar în toate regiunile cu vulcanism neogen (lanţul vulcanic din Carpaţii Orientali şi Munţii Apuseni).
[*andesite* / *andésite* / *андезит*]

Anemoclaste Termen introdus de Grabau în 1904 pentru a desemna fragmentele de roci din deşerturile de tip hamada,.provenite din dezgragare modelate prin acţiunea vântului.
[*anemoclast, anemoclastic rock* / *anémoclastes* / *анемокластическая горная порода*]

Anemolite v. Helictite
[*anemolith, anemolites* / *anémolites* / *анемолит*]

Anhidrit Mineral constituit îndeosebi din sulfat de calciu anhidru. Prin hidratare, formează gipsul cu mărirea volumului, ceea ce provoacă tensiuni cu deformarea stratului de rocă
[*anhydrite* / *anhydrite* / *ангидрит*]

Anomalia Bouguer Caracteristică ce reprezintă diferenţa între valoarea gravitaţiei măsurată şi corectată şi valoarea teoretică pentru elipsoid, calculată pentru acelaşi punct. **A. B.** oferă informaţii asupra densităţii materiei din adâncime.
[*Bouguer anomaly* / *anomalie de Bouguer* / *аномалия Буге*]

Ansă Golf mic pe ţărmurile muntoase înalte. **A.** se dezvoltă fie în locurile unde structurile cutate sunt perpendiculare pe linia ţărmului, când anticlinalele reprezintă capuri, iar sinclinalele golfuri (în partea vestică a Podişului Anatoliei), fie pe ţărmurile afectate perpendicular de falii, când în compartimentele coborâte se formează golfuri, horsturile reprezentând capuri (în nord-vestul Scoţiei).

[*anse* / *anse* / *бухта*]

Antecambrian v. Precambrian

[*Antecambrian* / *Précambrien* / *докембрий*]

Antecedenţă Procesul de menţinere a traseului şi de adâncire a văii unui râu, în condiţiile mişcărilor tectonice de înălţare locală ce afectează regiunea respectivă.

[*antecedence* / *antécédence* / *антецедентность*]

Antecliză Structură larg bombată din unele regiuni de platformă, care se caracterizează printr-un fundament cristalin situat la adâncimi relativ mici şi o cuvertură sedimentară de grosime redusă. Ex.: **A.** Voronej, din Platforma Europei de Est, **A.** Ahaggar din sudul Algeriei**.**

[*anteclise* / *anteclise* / *антеклиза*]

Anthodit Grupare de cristale de forma unei flori sau a unei tufe, care se formează prin precipitare în golurile carstice.

[*anthodite* / *anthodite* / *антодит*]

Anticlinal Cută geologică cu zona axială ridicată în formă de boltă datorită forţelor de compresiune din scoarţă.

[*anticline, anticlinal* / *anticlinal* / *антиклиналь*]

Anticlinal de vale Deformare superficială a unui pachet de strate traversate de un curs de apă. Datorită presiunii litostatice, capetele de strate, secţionate de cursul râului, au tendinţa de a se redresa. Înclinările divergente pe cei doi versanţi dau impresia unui anticlinal.

[*valley anticline* / *redressement des couches* / *долинная антиклиналь*]

Anticlinal răsturnat Cută a cărei şarnieră se află sub planul orizontal**.**

[*overturned anticline* / *anticlinal renversé* / *опрокинутая антиклиналь*]

Anticlinal spart Anticlinal care a fost puternic erodat în zona axială**.**

[*breached anticline, scalped ~, denuded ~* / *anticlinal brisé, ~ à coeur érodé* / *эродированная антиклиналь*]

Anticlinoriu Anticlinal de mare anvergură, de zeci sau sute de kilometri lungime, afectat, la rândul său, de cute secundare de mai mică amploare.

[*anticlinorium* / *anticlinorium* / *антиклинорий*]

Antidună Formă de acumulare subacvatică, relativ simetrică, asemănătoare dunelor eoliene, care este formată de curenţii cu scurgere rapidă. Prin eroziunea flancului din aval şi sedimentarea pe flancul lin din amonte, **A.** se deplasează invers faţă de sensul curentului.

[*antidune* / *antidune* / *антидюна*]

Antropogen v. Cuaternar

[*Anthropogen, Anthropogene Periode* / *période anthropogène* / *антропоген*]

Aparat de redresare Sin. *Fotoredresator* Aparat utilizat la transformarea aerofotografiilor oblice în aerofotografii verticale, care să permită efectuarea de măsurători planimetrice.

[*rectifying apparatus, rectification ~ , rectifier* / *appareil de redressement, redresseur* / *фототрансформатор*]

Aparat vulcanic v. Vulcan

[*volcano* / *appareil volcanique, volcan* / *вулканический аппарат*]

Aparat vulcanic compus v. Vulcan compus

[*compound volcano* / *appareil volcanique complex, volcan ~ , ~ composé* / *сложный вулканический аппарат*]

Aparat vulcanic simplu Aparat vulcanic alcătuit din trei componente principale: conul, coşul şi craterul vulcanului.
[*simple volcano* / *appareil volcanique normal, volcan simple* / *простой вулканический аппарат*]

Apă de intrapermafrost Apă situată într-o zonă de talik din interiorul permafrostului.
[*intrapermafrost water* / *eau d'intrapergélisol* / *межмерзлотные воды*]

Apă de subpermafrost Sin. *Apă de infrapermafrost* Apă conţinută în stratul neafectat de îngheţ de sub permafrost.
[*under permafrost water* / *eau d'infrapergélisol* / *подмерзлотные воды*]

Apă de suprapermafrost Apă situată în stratul de deasupra permafrostului. **A. s**. se găseşte în stratul activ sau între stratul activ şi suprafaţa permafrostului. Ea se alimentează prin infiltrarea apelor pluviale, a celor de la topirea zăpezilor sau a apelor de suprafaţă. În procesul de îngheţ, în urma creşterii presiunii, contribuie la crioturbaţii.
[*over permafrost water* / *eau suprapergélisol* / *надмерзлотные воды*]

Apă freatică Apa subterană care se găseşte în primul strat acvifer de la suprafaţa terenului, cu nivel hidrostatic liber.
[*groundwater* / *eau phréatique* / *грунтовая вода*]

Apă gravitaţională Formă de apă a solului, nereţinută prin forţe de sorbţie sau capilare, care se poate mişca sub influenţa gravitaţiei.
[*gravitational water* / *eau de gravité* / *вода гравитационная*]

Apă interfacială Apă care se găseşte în stratul de tranziţie la interfaţa rocă-apă sau rocă-apă-gheaţă, în permafrost.
[*interfacial water* / *eau d'interface* / *связанная вода*]

Apă interstiţială Apă care este conţinută în porii din sol şi rocă.
[*interstitial water* / *eau interstitielle* / *поровая вода*]

Apă liberă Parte din apa solului care însumează apa capilară şi apa gravitaţională.
[*free water* / *eau libre* / *свободная вода*]

Apă stagnantă Sin. *Apă stătătoare* 1**.** Apa imobilă aflată în anumite părţi ale unui curs de apă, ale unui lac sau altă suprafaţă acvatică. 2. Apă acumulată temporar în sol sau la suprafaţa acestuia, în perioadele umede, datorită existenţei unui orizont slab permeabil.
[*stagnant water* / *eau stagnante* / *застойная вода*]

Apă stătătoare v. Apă stagnantă

Apă subterană Apa care se acumulează în partea superioară a scoarţei terestre, în interiorul stratelor de roci.
[*underground water* / *eau souterraine, ~ sousterraine* / *подземная вода*]

Apex În tectonică reprezintă punctul cel mai ridicat al unui anticlinal.
[*apex* / *apex* / *высшая точка складки, гребень складки*]

Apexul meandrului Punctul din vârful meandrului.
[*meander apex* / *apex du méandre* / *вершина меандра, ~ излучины*]

Aplatizare 1. Proces natural prin care galeţii de formă sferoidală capătă formă plată. 2. Proces de modelare prin care o formă proeminentă de relief (munte, deal, movilă) capătă aspect plat.
[*flattening* / *aplatissement, ~ du relief* / *уплощение*]

Aplatizarea buclei meandrului Raportul dintre lungimea şi înălţimea buclei meandrului.
[*river bend flattening* / *aplanissement de la boucle du méandre* / *выпрямление излучины*]

Apofiză Protuberanţă sau digitaţie, localizată la marginea unui corp magmatic.
[*apophysis* / *apophyse* / *апофиз*]

Apţian Etaj al Cretacicului inferior, derulat acum cca. 125 - 112 M.a.B.P, al cărui stratotip a fost descris lângă localitatea Apt din sudul Franţei.
[*Aptian* / *Aptien* / *аптский ярус, апт*].

Aragonit Carbonat de calciu, format prin procese chimice de sedimentare în medii dulcicole, saline şi hipersaline. Poate fi legat de unele procese hidrotermale sau de procese de depunere din izvoare bicarbonatate.
[*aragonite* / *aragonite* / *арагонит*]

Arc extern Unul din cele două arcuri insulare vulcanice ce se formează în zona de subducţie a plăcii oceanice, fiind situat în zona externă, oceanică.
[*forearc, frontal arc* / *arc externe* / *внешняя дуга*]

Arc insular Sin. *Arc vulcanic, Ghirlandă vulcanică* Grupare de insule vulcanice, dispuse în formă de arc, extinse pe sute sau mii de kilometri şi asociate zonelor de subducţie. **A. i.** sunt compuse, în mare parte, din roci magmatice şi apar în zona foselor marine. Uneori se întâlnesc două şiruri de **A. i.**: în vecinătatea fosei apare un şir de insule calcaroase, iar în spatele lor, spre continent, apare un şir de insule vulcanice.
[*island arc* / *arc insulaire* / *островная дуга*]

Arc intern Unul din cele două arcuri insulare vulcanice ce se formează în zona de subducţie a plăcii oceanice, fiind situat în zona internă, în preajma continentului sau a mării marginale.
[*back arc* / *arc interne* / *внутренняя островная гряда*]

Arc montan v. Arc muntos

Arc muntos Sin. *Arc montan* Ansamblu de munţi format din culmi, masive şi depresiuni, dispuse pe o linie curbă. Ex.: Munţii Carpaţi, Munţii Alpi.
[*mountain arc* / *arc montagneux* / *горная дуга*]

Arc vulcanic v. Arc insular
[*volcanic arc* / *arc volcanique* / *вулканическая дуга*]

Arcadă Sin. *Portal litoral* 1**.** Microrelief de forma unui arc suspendat, caracteristic pentru ţărmurile cu faleze calcaroase, ca şi pentru regiunile carstice din interiorul continentelor. 2. Formă de dezagregare cu aspect de arcadă, caracteristică pentru regiunile aride.
[*natural arch* / *arche naturelle* / *аркада, арка*]

Archaean v. Arhaic

Arcoză Varietate de gresie cu un conţinut bogat (peste 25 %) de feldspaţi. **A**. reprezintă produsele de diageneză ale unor nisipuri feldspatice (de tip *gruss*), provenite din meteorizarea granitelor şi gnaiselor în condiţii de climat tropical. Exemplu: arcozele din Triasicul inferior, continental (Bundsandstein) din Germania.

[*arkose* / *arcose* / *аркоза*]

Areism Lipsa scurgerii de suprafaţă de pe un teritoriu.

[*areism* / *aréisme* / *бессточный*]

Arenă granitică Sin. *Gruss granitic* Nisip grosier rezultat din dezagregarea granitului şi gnaisului.

[*arena* / *arène granitique* / *дресва гранитная*]

Arenite v. Psamite

[*arenites* / *arénites* / *аренитьі*]

Argilă 1. Fracţiune granulometrică alcătuită din particule de diametru mai mic de 0,002 mm (sistemul Atterberg şi sistemul american). 2. Rocă pelitică formată preponderent din minerale argiloase cu dimensiuni mai mici de 0,0039 mm. **A.** are plasticitate foarte ridicată, porozitate şi capacitate de adsorbţie foarte mari şi, de obicei, este impermeabilă, caracteristici ce contribuie, în anumite condiţii, la dezvoltarea proceselor gravitaţionale, îndeosebi a alunecărilor de teren.

[*clay* / *argile* / *глина*]

Argilă cu blocuri Argilă compactă, nestratificată, care include fragmente slab rulate de roci de diferite mărimi. **A. b.** reprezintă cele mai tipice depozite din regiunile glaciare.

[*boulder clay, glacial till* / *argile à blocaux* / *валунная глина*]

Argilă cu varve Depozit lacustru fin stratificat, specific postglaciarului din Peninsula Scandinavică. Alternanţa straterlor mai fine, depuse în sezonul de iarnă, cu cele ceva mai grosiere, depuse vara, permite calcularea vârstei depozitului.

[v*arved clay* / *argile varvée* / *глина с варвами*]

Argilă plastică Argilă cu plasticitatea foarte ridicată ce contribuie la dezvoltarea proceselor gravitaţionale, îndeosebi a alunecărilor de teren.

[*plastic clay* / *argile plastique* / *пластичная глина*]

Argilizare Proces de pedogeneză caracterizat prin îmbogăţirea în argilă, formată in situ, a unuia sau mai multor orizonturi ale profilului de sol.

[*argillisation* / *argillisation* / *оглинивание, оглинение, глинообразование*]

Argiloiluviere Proces pedogenetic de translocare mecanică a argilei dintr-un orizont superior într-un orizont inferior.

[*lessivage, clay migration* / *lessivage* / *лессиваж, иллимеризация, псевдооподзоливание*].

Arhaic Sin. *Criptozoic* Eon al Precambrianului, corespunzător intervalului dintre 3,8 mld şi 2,5 mld ani B. P., care începe cu formarea primei scoarţe solide, prin cristalizarea mineralelor şi rocilor. **A.** include cele mai vechi roci cunoscute pe Pământ, de 3,8 mld ani şi reprezintă intervalul de timp când s-a format circa 70 % din masele continentale. **A.** cuprinde formaţiuni intens metamorfozate, cu puternice intruziuni granitice şi, parţial, roci sedimentare. În **A.** apar primele forme de viaţă, respectiv bacteriile albastre (Cyanobacterii).

[*Archean* / *Archéen, Archaic* / *архейский*]

Arhipelag Grup de insule situate, de obicei, la distanţe mici unele faţă de altele. Insulele pot avea origine diferită. În multe cazuri, **A.** au forma de arcuri de insule vulcanice, asociate zonelor de subducţie.

[*archipelago* / *archipel* / *архипелаг*]

Ariditate Noţiune ce caracterizează climatele cu umiditate redusă, exprimată prin indici de **A.** După Emm. de Martonne, *indicele de ariditate*.(I*ar*) se calculează după formula: I*ar* = P/ (T + 10), unde P = cantitatea medie anuală de precipitaţii şi T = temperatura medie anuală. Tornthwaite C.W. defineşte termenul prin relaţia dintre precipitaţii şi potenţialul de evapotranspiraţie, indicând gradul deficitului de apă I*ar = 100* d/n, în care *d* este suma diferenţelor lunare între precipitaţii şi potenţialul de evapotranspiraţie, iar *n* este suma valorilor lunare ale evapotranspiraţiei pentru lunile cu deficit.

[*aridity* / *aridité* / *аридность, засушливость*]

Arie continentală v. Continent

[*continental area* / *aire continentale* / *материковая область*]

Arie de ablaţie v. Zonă de ablaţie a gheţarului

[*ablation area* / *aire d´ablation* / *зона абляции*]

Arie de acumulare v. Zonă de acumulare

[*accumulation area* / *aire d´accumulation* / *зона аккумуляции*]

Arie de subsidenţă v. Subsidenţă

Arie efectivă Sin. *Arie utilă, Suprafaţă utilă* Porţiune dintr-o aerofotogramă care are corespondent pe o aerofotografie vecină încât, împreună, pot permite obţinerea modelului stereoscopic.

[*effective area, useful ~* / *surface utile* / *полезная площадь*]

Arie elementară de teren v. Celulă de teren

Arie glaciară Mai multe grupuri de gheţari dintr-un masiv montan sau porţiune de calotă continentală**.**

[*glacial area* / *massif glaciaire, région ~* / *ледниковый массив*]

Arie utilă v. Arie efectivă

Arierdună Dună situată în partea dinspre uscat a unui complex de dune litorale şi care este, în general, fixată.

[*back-dune* / *arrière-dune* / *арьердюна*]

Arierplajă v. Plajă înaltă

[*backshore* / *arrière-plage* / *арьерпляж*]

As v. Esker

Asanare Ansamblu de lucrări şi măsuri pentru punerea în valoare a terenurilor mlăştinoase şi îmbunătăţirea condiţiilor sanitare din zonele umede**.**

[*sanitation* / *assainissement du terrain, drainage, dessèchement des marais* / *осушение, дренаж, водоотвод*]

Asimetria albiei Diferenţa de formă a celor două jumătăţi de albie separate printr-un plan vertical din axul talvegului. Se poate cunatifica prin *gradul de asimetrie a albiei.*

[*asymetry of river channel cross sections* / *asymétrie du lit de la rivière, ~ de la section mouillée* / *асимметрия русел*]

Asimetria reliefului Diferenţa de înclinare sau/şi lungime a versanţilor unor forme de relief pozitive (dealuri, munţi, podişuri) sau negative (văi, depresiuni).

[*assimmetry of relief* / *dissymétrie des lignes du relief, assymetrie ~ ~* / *асимметрия рельефа*]

Asimetria văii Vale fluvială ai cărei versanţi prezintă caracteristici morfologice diferite: unul are pante mari şi lungime mică, altul pante mici şi lungime mare sau unul este rectiliniu iar altul în trepte (terasat).
[*assymetry of the valley* / *assymétrie de la vallée* / *ассимметрия долины*]

Asimetria versanţilor v. Asimetria văii
[*slopes assymetry* / *assymétrie des versants* / *ассиметрия склонов*]

Asimetrie glaciară Dezvoltarea inegală a proceselor şi formelor de relief glaciar pe flancurile unui masiv sau lanţ muntos. Concept emis de St. Pavlowski şi dezvoltat de Tuck (1935).
[*glacial assymetry* / *assymétrie glaciaire* / *ледниковая ассимметрия*]

Asociaţia Geomorfologilor din România (AGR) Asociaţie înfiinţată în 1990 şi afiliată la Asociaţia Internaţională a Geomorfologilor.
[*Romanian Association of Geomorphologists* / *Association des Géomorphologues de Roumanie* /*Асоциация Геоморфологов Румынии*]

Asociaţia Internaţională a Geomorfologilor (IAG/AIG) Organizaţie ştiinţifică, neguvernamentală, non-profit, ale cărei principale obiective sunt dezvoltarea şi promovarea geomorfologiei ca ştiinţă prin cooperarea internaţională şi diseminarea cunştinţelor geomorfologice. **IAG/AIG** a fost înfiinţată la cea de a doua Conferinţă Internaţională de Geomorfologie de la Frankfurt pe Main, în 1989. În prezent, un număr de 58 de ţări sunt afiliate la **IAG/AIG.**
[*International Association of Geomorphologists* / *Association Internationale des Géomorphologues* / *Международная Асоциация Геоморфологов*]

Astenosferă Sin. *Magmasferă, Pirosferă* Partea superioară a mantalei, situată sub litosferă, cu o grosime de cca 100 - 150 km (după alţii de 400 - 500 km). Spre deosebire de litosferă, în **A.** materia constituentă se găseşte într-un stadiu de fuziune parţială, astfel încât are o vâscozitate relativ scăzută, fenomen ce contribuie la scăderea accentuată a vitezei undelor seismice (7,6 km/s – 4 km/s). În **A.** se formează curenţii de convecţie care asigură circulaţia materiei şi, în mare parte, deplasarea plăcilor litosferice.
[*asthenosphere* / *asthenosphère* / *астеносфера*]

Astroblemă v. Crater de impact
[*astrobleme* / *astroblème* / *астроблема*]

Atlantic v. Epoca atlantică

Atmosferă Înveliş gazos care înconjoară Pământul, majoritatea masei căruia (98%), datorită forţei de gravitaţie, este concentrată până la 30 km înălţime. **A.** se divide în: troposferă, stratosferă, mezosferă, termosferă şi exosferă, între care există învelişuri de tranziţie. **A.** reprezintă un agent activ al proceselor de modelare a reliefului şi al proceselor fizice ce se desfăşoară în partea superioară a litosferei.
[*athmosfere, atmosphere* / *athmosphère* / *атмосфера*]

Atol Sin. *Inel coraligen, Insulă coraligenă, Recif inelar* Insulă în formă de inel continuu sau cu mici întreruperi, constituită din recifi coraligeni, care au ca substrat un vechi aparat vulcanic. În interiorul atolului există un ochi de mare (*lagoon*) de adâncime mică. Originea **A.,** conform ipotezei lui Ch. Darwin, se explică prin scufundarea lentă a insulei, înconjurată de un recif coralier de barieră care se înalţă treptat, prin noi construcţii coraligene. Sunt prezenţi în apele tropicale ale Oceanului Pacific şi Oceanului Indian.

Grupul de 26 de atoli din insulele Maldive, situat pe ecuator, la SW de Sri Lanka, constituie un exemplu clasic. De altfel, termenul de **A.** a fost adoptat după denumirea locală *"atholhu"***.**

[*atoll, reef ring, circular reef* / *atoll* / *атолл*]

Atol de platformă continentală Atol dezvoltat la marginea unei platforme continentale, despărţit de ţărm prin ape deschise şi alcătuit din mulţi recifi, separaţi de canale. Aceştia cresc pe vârful unei structuri coraligene vechi, care a evoluat în timpul interglaciarului anterior, iar în glaciaţia următoare s-a uscat (de ex., Marea Barieră de Corali din estul Australiei).

[*shelf atoll* / *atoll de plate-forme continentale* / *шельфовый атолл*]

Atrio v. Atrium

Atrium Sin. *Atrio, Piano* Culoar circular care înconjoară un con vulcanic secundar central, îmbucat în craterul unui vulcan mai vechi. Ex. Atrio del Cavallo al Vezuviului.

[*atrium, piano* / *atrio, atrium* / *ампио*]

Atriţie Distrugerea particulelor dezagregate, prin şlefuire şi frecare, în timpul transportului de către diferiţi agenţi.

[*atrition* / *attrition* / *истирание*]

Aulacogen Sin. *Tafrogeosinclinal* Depresiune mare, alungită (de la sute, până la mii de km), cu structură de graben, limitat de falii de profunzime active, în cadrul platformelor vechi. În **A. c.** se acumulează depozite sedimentare şi vulcanogene cu grosimi de până la 10 - 15 km. Termenul a fost introdus de către Shatski în 1964.

[*tailed rift, aulacogene, taphrogeosyncline* / *taphrogéosynclinal, aulacogène* / *авлакоген*]

Aureolă de contact Sin. *Aureolă termică, Aureolă metamorfică* Suprafaţa rocilor înconjurătoare în care se resimte influenţa magmei, exprimată prin procesul metamorfismului de contact. Magmele acide, bogate în gaze, dau **A. c.** mult mai mari decât magmele bazice, care sunt sărace în gaze.

[*contact aureole* / *auréole de contact* / *контактный ореол*]

Aureolă hidrotermală Areal în jurul unor fisuri sau în jurul unor corpuri vulcanice prin care circulă soluţii hidrotermale ce provoacă metamorfozarea rocilor. **A. h.** se caracterizează printr-un conţinut ridicat de minereuri polimetalice.

[*hydrothermal aureole* / *auréole hydrothermale* / *гидротермальный ореол*]

Aureolă metamorfică v. Aureolă de contact

[*metamorphic aureole* / *auréole métamorphique* / *метаморфический ореол*]

Aureolă mofetică Areal extins ce cuprinde regiuni vulcanice şi pe cele nevulcanice limitrofe, în care se produc emanaţii de CO_2 (mofete) sau de apă încărcată cu acest gaz. În România sunt prezente în lanţul vulcanic, în depresiunile Dornelor, Borsec, , Giurgeu, Ciuc etc.

[*mofetic aureole* / *auréole mofétique* / *мофетический ореол*]

Aureolă termică v. Aureolă de contact

[*thermic aureole* / *auréole thermique* / *термический ореол*]

Autocaptare Proces prin care un râu îşi captează propriile ape. **A.** se produce când eroziunea laterală din buclele meandrului duce la secţionarea pedunculului şi la rectificarea cursului. **A.** este, de asemenea, un fenomen caracteristic pentru regiunile carstice, când râurile îşi creează trasee situate sub cel iniţial.

[*self-capture* / *auto-capture* / *самоперехват*]

Autocataliză glaciară Influenţa climatică a calotei glaciare, care stimulează acumularea gheţii şi dezvoltarea calotei.

[*glacial autocatalyse* / *autocatalyse glaciaire* / *ледниковый автокатализ*]

Autohton 1**.** Ansamblu geologic-structural care nu a suferit deplasări sensibile pe orizontală, în raport cu o unitate geologică ce i se suprapune. 2. Râul care îşi are izvoarele şi punctul de vărsare în aceeaşi unitate geografică.

[*autochtonous* / *autochtone* / *автохтон*]

Aval Sector de vale sau de râu, situat spre vărsare în raport cu un punct de pe traseu.

[*downward, down stream* / *aval* / *низовье*]

Avalanşă Sin. *Lavină* Masă de zăpadă care se deplasează rapid pe versanţii abrupţi ai munţilor. **A.** constituie un important agent geomorfologic, modelând jgheaburi (culoare de **A**.) pe versanţii munţilor şi transportând material detritic, care formează, la baza acestora, conuri de avalanşe. Există două categorii de **A.**: **A.** *umedă,* când masa de zăpadă este înmuiată prin încălzire şi topire parţială şi **A.** *uscată* sau **A.** *rece*, când masa de zăpadă este făinoasă.

[*avalanche* / *avalanche* / *лавина*]

Avalanşă arzătoare Sin. *Curgere piroclastică, Curgeri cineritice* Material incandescent eterogen, solid şi gazos, care debordează peste marginea craterului, ca urmare a exploziei determinate de acumularea gazelor fierbinţi pe coşul vulcanic, închis temporar de un dop de lavă vâscoasă. În consecinţă, fragmente mari, de ordinul metrilor, împreună cu cenuşa sunt antrenate de gaze pe versanţii vulcanului sub forma unei avalanşe fierbinţi. Viteza de înaintare a avalanşei poate ajunge la 100 km/oră. Când materialul antrenat pe flancuri are caracter cineritic şi rezultă din pulverizarea lavei, se formează „*nori arzători*".

[*glowing avalanche, fire ~ , hot ~ , volcanic ~* / *avalanche ardente* / *горячая лавина*]

Avalanşă de nisip v. Nisipuri curgătoare

[*sand avalanche* / *avalanche de sable* / *песчаная лавина*]

Avalanşă de pietre Proces de deplasare prin rostogolire a unor fragmente de roci, cu dimensiuni variate, pe versanţi cu pantă mare, modelând astfel jgheaburi (culoare) de avalanşă.

[*debris avalanche, rock ~* / *avalanche rocheuse* / *каменная лавина*]

Avalanşă umedă v. Avalanşă

[*humid avalanche* / *avalanche humide* / *мокрая лавина*]

Avalanşă uscată v. Avalanşă

[*dry avalanche* / *avalanche sèche* / *сухая лавина*]

Avandună Dună litorală paralelă cu linia de ţărm, formată pe partea dinspre mare a plajei. **A.** este activă, fiind alimentată cu nisipul spulberat de pe plajă şi atacată uneori de valuri.

[*foredune, strand dune* / *avant-dune, dune d'estran* / *авандюна*]

Avanfosă Depresiune marginală din cadrul unui sistem orogenic ce apare în ultimele stadii ale evoluţiei acestuia, între catenele muntoase în curs de ridicare şi aria de platformă. În **A.** se acumulează depozite de molasă, provenite prin eroziunea catenelor muntoase învecinate şi care, ulterior, pot fi cutate, generând dealuri sau podişuri.

[*foredeep* / *avant-fosse* / *предгорный краевой прогиб*]

Avanplajă Sin. *Plajă umedă* Sector de plajă situat între limita celor mai înalte ape şi linia celor mai joase ape.
[*foreshore* / *avant-plage* / *аванпляж*]

Avansare (extindere) a gheţarului Gheţar a cărui rată de înaintare este mai mare decât rata de ablaţie din partea sa terminală. Extinderea gheţarului este provocată fie de creşterea masei de gheaţă printr-o alimentare mai abundentă, fie de reducerea intensităţii ablaţiunii.
[*glacial advance* / *avancement du glacier, avancée ~ ~* / *наступание ледника*]

Aven Puţ carstic de dimensiuni variabile, cu adâncimi ce pot depăşi 1000 m, care comunică la partea sa inferioară cu o peşteră sau cu o galerie subterană. După factorii genetici, pot fi deosebite **A.** *de coroziune şi eroziune,* **A.** *tectonic şi* **A.** *de prăbuşire.*
[*aven, karst chimney, ~ pit, open ~ , abîme* / *aven, abîme, gouffre* / *карстовый колодец, карстовая пропасть*]

Aven de coroziune şi eroziune v. Aven

Aven glaciar Puţ deschis în gheţar prin topirea şi erodarea acestuia de către apele de topire. La formarea **A. g.** participă şi procesele de prăbuşire.
[*glacial funnel* / *abîme glaciaire* / *ледниковый колодец*]

Aven de prăbuşire v. Aven

Aven sufozional Sin. *Horn de sufoziune* Puţ natural format în roci permeabile, preponderent loessuri şi depozite loessoide, datorită circulaţiei descendente a apei de infiltrare care provoacă antrenarea particulelor fine (sufoziunea).
[*pipping funnel* / *aven de soutirage* / *суффозионный колодец*]

Aven tectonic v. Aven

Avulzie Părăsirea relativ subită a albiei unui râu, cu schimbarea traseului.
[*avulsion, channel ~* / *avulsion, ~ d´un chenal, détournement naturel, ~ d´un chenal* / *авулсия*]

Axa cutei Linia de intersecţie a planului axial al cutei cu suprafaţa topografică.
[*fold axis* / *axe du pli* / *шарнир складки*]

Axă de anticlinal Intersecţia planului axial al unei cute anticlinale cu suprafaţa topografică. Direcţia axei defineşte pe cea a cutei.
[*anticline axis* / *axe d'anticlinale* / *шарнир антиклинали*]

Axă de sinclinal Intersecţia planului axial al unei cute sinclinale cu suprafaţa topografică.
[*syncline axis* / *axe de synclinale* / *шарнир синклинали*]

B

Babă Sin. *Ciupercă eoliană* Stâncă izolată, cu formă de coloană sau de ciupercă, modelată prin acţiunea vântului care, antrenând în mişcare fire de nisip, şlefuieşte mai puternic baza stâncilor. De ex., *Babele* din Bucegi, formate pe depozite sedimentare cretacice, *ciupercile* din Parcul Naţional Toadstool, NW-ul Nebraskăi şi SE-ul Dakotei de Sud, formate pe intercalaţii de argile, gresii şi cenuşi vulcanice paleogene.
[*mushroom-rock* / *pot de fleur, roche-champignon, bloc champignon* / *грибовидная скала, останец, гора-свидетель*]

Badenian Etaj al Miocenului din Paratethysul central, echivalent cu Miocenul mediu din Tethysul occidental (acum 16,5 - 13,5 M.a.). Termenul a fost introdus de Papp şi Cicha în 1968, după numele localităţii Baden din Austria. Termenul se suprapune parţial pe cel de Tortonian.
[*Badenian* / *Badenien* / *баденский ярус*]

Badlands Sin. *Pământuri rele* 1. Termen utilizat pentru denumirea unei regiuni din Dakota de Sud, puternic degradată prin eroziunea în adâncime. 2. Relief din regiunile semiaride, reprezentat printr-un sistem de ravene adânci, rigole, ogaşe şi creste ascuţite, formate în urma eroziunii torenţiale şi care reprezintă, în ansamblu, un relief intens degradat. **B.** se dezvoltă, de obicei, pe roci moi sedimentare dar pot apărea şi pe granite intens alterate.
[*badlands* / *badlands, mauvaises terres* / *бедленд, дурные земли*]

Bahada Sin. *Bajada* Câmpie de acumulare formată din serii consecutive de conuri aluviale pe fundul depresiunilor din regiunile aride şi semiaride, la partea inferioară a pedimentului, descrisă pentru prima dată în S.U.A. **B**. este acea parte a unei astfel de câmpii de acumulare, care nu este acoperită de lacuri temporare.
[*bahada, bajada, compound alluvial fan, piedmont alluvial plain, aggraded basin-plain* / *bahada, champ d' épandage, plaine de remblaiment* / *бахада*]

Bahnă v. Mlaştină

Baidjarah Movile conice, circulare sau ovale, cu înălţimea de 0,5 - 15 m, care rezultă din acumularea materialului după topirea gheţii fosile. **B.** sunt prezente în regiunile cu permafrost.
[*baydjarakh* / *baidjarakh, butte de thermokarst* / *байджарах*]

Baie Un sector mic al oceanului, mării sau lacului care înaintează într-o deschizătură îngustă a uscatului, uneori limitat de promontorii, insule sau de un cordon litoral.
[*bay, bight, inlet, embayment* / *baie, anse* / *бухта*]

Bajada v. Bahada

Baleiere Sistem de funcţionare a unor senzsori de teledetecţie, care explorează suprafaţa terestră, pas cu pas, pe areale mici dispuse în benzi.
[*scanning* / *balayage* / *сканирование*]

Baltă 1. Întindere de apă stătătoare, cu adâncimi mici, vegetaţie şi faună acvatică specifice, care reprezintă, de obicei, zone de luncă inundabilă. 2. Lac de dimensiuni mici şi cu caracter temporar.
[*flood plain marsh, pond, pool* / *étang* / *плавни*]

Baltă carstică Regiune umedă ce se formează pe fundul poliilor în condiţiile când calcarele sunt acoperite de un strat argilos, care se formează în procesul de acumulare a mineralelor argiloase conţinute în roca carstificabilă.
[*karstic pool* / *étang karstique, ~ d'origine karstique* / *карстовые плавни*]

Banc Porţiune mai ridicată din albia râurilor, de pe fundul bazinelor marine sau lacustre, situată de obicei în zona de şelf. **B.** se formează prin acumularea nisipului (**B**. *de nisip*), pietrişului (**B.** *de pietriş*), cochiliilor (**B.** *de cochilii*) sau a recifilor coraligeni (**B**. *de recifi*). După locul unde se dezvoltă, pot fi deosebite următoarele tipuri: **B.** *fluvial*, **B.** *lacustru*, **B.** *marin*, **B.** *oceanic*.
[*bank* / *banc* / *банк, отмель*]

Banc arcuit v. Renie
[*bending bank* / *croissant* / *дугообразная коса*]

Banc de cochilii v. Banc
[*shell bank* / *banc de coquillage* / *банк ракушечный*]

Banc de nisip v. Banc
[*sand bank* / *banc de sable* / *песчаный банк*]

Banc de pietriş v. Banc
[*pebble bank, gravel ~* / *banc de galets, ~ de gravier* / *галечниковый банк*]

Banc de recifi v. Banc
[*reef-bank* / *banc récifal* / *банк рифовый*]

Banc fluvial v. Banc
[*fluvial bank, ~ bar* / *banc fluviatile* / *банк речной*]

Banc lacustru v. Banc

Banc marin v. Banc
[*marine bank* / *banc sous-marine* / *банк морской*]

Banc morenaic Material morenaic care a format un banc submers în ape puţin adânci. Formaţiuni ce pot fi întâlnite în mările polare care, în Cuaternar, au fost ocupate de calote glaciare.
[*morainic shoal* / *cordon morainique* / *моренный банк*]

Banc oceanic v. Banc

Banchetă Formă de relief cu aspect de treaptă relativ îngustă şi cu suprafaţă orizontală sau slab înclinată.
[*bench* / *banquette* / *бенч*]

Banchetă de plajă v. Banchetă litorală
[*berm* / *gradin de plage, banquette ~ ~* / *берма пляжевая*]

Banchetă glaciară Banchetă îngustă de pe flancul văii glaciare, înclinată în sensul curgerii gheţarului.
[*glacial bench* / *banquette de retraite glaciaire* / *ледниковая терраса*]

Banchetă litorală Sin. *Banchetă de plajă, Prispă litorală* Treaptă îngustă, slab înclinată din zona intertidală, formată la piciorul unei faleze de către un complex de procese, inclusiv de abraziune.
[*wave-cut bench* / *banquette* / *бенч*]

Banchetă structurală Sin. *Poliţă structurală* Treaptă îngustă, limitată de un abrupt, formată în locul de apariţie la zi a unei roci dure.
[*structural bench* / *banquette structurale* / *бенч структурный*]

Banchiză Câmp de gheaţă din regiunile polare. După locul şi modul de formare, se pot deosebi două tipuri: **B.** *litorală* şi **B.** *polară* (de larg).
[*pack ice, ice shelf* / *banquise, pack* / *пак, паковый лёд*]

Banchiză litorală Câmp plutitor de gheaţă, cu un capăt ataşat de ţărm. **B. l.** este alimentată şi de zăpada care cade pe suprafaţa sa, precum şi de către gheţarii continentali. Marginea dinspre mare este aidoma unei faleze care se ridică deasupra nivelului mării cu mai mulţi metri. Periodic, din fruntea **B.** se desprind blocuri mari, tabulare de gheaţă (iceberguri)
[*ice shelf* / *banquise littorale, ~ côtière* / *шельфовый ледник*]

Banchiză polară (de larg) Sin. *Pack* Câmp imens de gheaţă format prin îngheţul apei marine în Oceanul Arctic şi în jurul Antarcticei.
[*pack ice* / *banquise polaire, pack ~* / *паковый лед, полярный пак*]

Baraj Formă de relief natural sau antropic, dispusă transversal pe o vale şi care poate stânjeni scurgerea apei, provocând, uneori, formarea de lacuri. **B.** se poate forma prin acumularea materialului morenaic (**B.** *morenaic*), prin acumularea şi consolidarea lavelor (***B.*** *vulcanic*), în urma unor procese de alunecare (**B.** *de alunecare*), prin acumularea unei mase importante de gheaţă (**B.** *glaciar*) sau poate fi construit de către om (**B.** *artificial* sau *antropic*).
[*dam* / *barrage* / *плотина*]

Baraj artificial v. Baraj
[*artificial dam* / *barrage artificiel* / *плотина искусственная*]

Baraj de alunecare v. Baraj
[*slide dam, landslide ~* / *barrage par glissement du terrain* / *плотина оползневая*]

Baraj de pământ Baraj construit din pământ, uneori din combinaţia pământ şi piatră, care, de obicei, se amplasează în bazine hidrografice mici, pe canalul de scurgere..
[*earth dam* / *barrage terreux* / *дамба земленая, плотина ~*]

Baraj glaciar v. Zăpor
[*ice dam, glacial ~, glacier ~* / *embâcle de glace* / *плотина ледовая*]

Baraj morenaic v. Baraj
[*morainic dam* / *barrage morainique* / *плотина моренная*]

Baraj vulcanic v. Baraj
[*volcanic dam* / *barrage volcanique* / *плотина вулканическая*]

Bară Acumulări de nisip şi mâl care se prezintă sub forma unor praguri submerse, paralele şi care se formează în zona de deferlare a valurilor, în apropierea coastelor marine, dispuse atât la gura de vărsare a unui râu (**B.** *fluvio-maritimă*), cât şi în faţa golfurilor (**B.** *maritimă*) Cu timpul, acestea se pot transforma în cordoane litorale.
[*bar, longshore ~* / *barre* / *бар, береговая отмель*]

Bară de avanplajă Bară litorală formată în faţa unei plaje din nisipul depus de valurile deferlante, care se răstoarnă spre larg.
[*foreshore bar* / *barre d´avant-plage* / *бар фронтальной части пляжа*]

Bară de paralaxă Sin. *Stereometru, Stereomicrometru* Instrument pentru măsurarea diferenţei de paralaxă de pe modele stereoscopice, în vederea calculării diferenţelor de nivel şi a înălţimii obiectelor.
[*parallax bar, stereomicrometer, stereometer* / *barre de parallaxe, stéréomètre, stéréomicromètre, micromètre stéréoscopique* / *параллактическая линейка*]

Bară de plajă Bară formată pe plajă de către valurile de hulă şi în spatele căreia rămâne o mică depresiune alungită în care stagnează apa. Dacă hula persistă până la apele vii, bara se tot deplasează spre uscat şi se poate ataşa la bancheta predunară.
[*bar beach* / *barre d´estran* / *берма пляжевая*]

Bară externă v. Bară litorală
[*outer bar* / *barre externe* / *внешний береговой бар*]

Bară festonată Bară cu vârful ascuţit în formă de lance a cărei suprafaţă se ridică uneori deasupra nivelului mării, formând astfel insule, care, după Shepard F.P., pot fi numite insuliţe festonate de nisip.
[*cuspate barrier, ~ bar* / *barre festonée* / *фестончатый бар, фестонный бар*]

Bară fluvio-maritimă Val submers de aluviuni, format în zona de vărsare a râului în mare şi orientat, de regulă, paralel cu ţărmul. La formarea sa participă, în afara râului, acţiunea valurilor şi a curenţilor litorali.
[*bar* / *barre sous-marine* / *бар приустевой*]

Bară internă v. Bară litorală
[*inner bar* / *barre interne* / *внутренний береговой бар*]

Bară în semilună Bară submersă arcuită, care se formează la o anumită depărtare de ţărm. În condiţiile unor valuri mari, creasta **B. s.** este situată la adâncimi considerabile. În apele liniştite, din contra, creasta barei se apropie de sau chiar iese la suprafaţa apei, formând insule.
[*lunate bar* / *barre en croissant* / *серповидный бар*]

Bară litorală Val submers de nisip sau nămol care se întinde transversal în gura unui râu sau la intrarea intr-un golf maritim, împiedicând astfel navigaţia. Se distinge *bara internă,* care se formează în partea superioară a canalului de maree şi *bară externă,* ce se formează la gura canalului (prin care se efectuează scurgerea in timpul refluxului).
[*offshore bar* / *barre littorale* / *береговой бар, прибрежный вал*]

Bară litorală submersă v. Bară maritimă
[*submerged longshore bar* / *barre prélittorale* / *подводный береговой бар*]

Bară maritimă Sin. *Bară submersă* Val submers de sedimente (de regulă nisip, mai rar pietriş sau cochilii), format pe şelf, sub acţiunea valurilor şi a curenţilor litorali. În deplasarea sa către continent (uscat), **B. m**. submersă se poate alipi de promontorii, transformându-se, astfel, în bară litorală.
[*barrier beach, bar ~ , offshore bar* / *barre maritime, ~ sous-marine, barre prélittorale* / *бар береговой, береговой подводный бар, морской ~*]

Bară rectilinie Val de nisip ce se prelungeşte paralel cu linia ţărmului, fiind acoperit de ape cel puţin în timpul mareelor înalte.
[*longshore bar* / *barre rectiligne* / *продольный береговой бар*]

Bară structurală (petrografică, litologică) Aliniament de strate de roci cu rezistenţă mai mare, încadrate de altele mai friabile. Prin eroziune diferenţială, în lungul **B. s.** se dezvoltă o creastă ascuţită care, fiind secţionată de râuri, generează sectoare de chei.
[*structural bar* / *barre rocheuse* / *структурный бар*]

Bară submersă v. Bară maritimă
[*submerged bar* / *barre d'avant-côte* / *бар подводный*]

Barcană Sin. *Dună în semicerc* Formă acumulativă de nisip (obişnuit, dună transversală) în formă de semilună, orientată cu partea convexă în direcţia din care bate vântul. **B.** are un profil asimetric, flancul convex fiind domol (10 - 15^0), iar cel concav, abrupt (30 - 35^0).
[*barchan, barchan dune, crescent ~* / *barchane, barkhane, dune en croissant* / *бархан*]

Barcană de zăpadă Acumulare de zăpadă, cu formă de semilună, produsă de vânt.
[*snow barchan* / *barkhane de neige* / *снежный бархан*]

Barcane complexe (asociate) Barcane care se formează în procesul de concentrare a barcanelor solitare şi a şirurilor de barcane, dar care continuă să-şi păstreze forma clasică de semilună sau de seceră. **B. c**. se formează în condiţiile unui climat foarte arid, cu vânt permanent.
[*compound barchans* / *train barkhanique, barkhanes coalescentes* / *барханы комплексные, ~ полисинтетические, ~ многосложные*]

Barcane longitudinale Barcane în formă de aliniamente dispuse unele în spatele altora, formând lanţuri longitudinale, paralele cu direcţia vânturilor. **B. l**. au forma unui val ondulat, mult alungit, cu pante inegale şi cu o lăţime medie (în Asia Centrală**)** de 10 - 12 m şi o lungime până la sute de metri.
[*longitudinal barchans* / *barkhanes longitudinales* / *барханы продольные*]

Bare şi şanţuri litorale Bare de nisip şi şanţuri submerse, în lungul ţărmului.
[*longshore-bars and troughs* / *barres et sillons littoraux* / *подводные бары и ложбины*]

Barieră coraligenă v. Recif
[*coral reef, barrier ~* / *barrière de corails, récif barrièrre* / *коралловый барьер*]

Barieră de gheaţă v. Faleză de gheaţă
[*ice barrier* / *barrière de glace* / *ледовый барьер*]

Barieră de insule v. Insulă barieră Şir de insule situate în lungul ţărmului. Adesea sunt insule coraligene sau vulcanice.
[*barrier of islands* / *barrière d´îles* / *островной барьер*]

Barisferă Partea globului terestru care se găseşte sub litosferă, cuprinzând astenosfera, mantaua şi nucleul.
[*barysphere* / *barysphère* / *барисфера*]

Barrancos Termen spaniol care desemnează reţeaua de ravene şi văi consecvente care fragmentează radiar conurile vulcanice. **B.** se formează prin acţiunea combinată a torenţilor de lavă, a apelor curgătoare, a avalanşelor de nisip şi cenuşe sau a blocurilor vulcanice etc.
[*barranco* / *barrancos* / *барранкос*]

Barremian Etaj al Cretacicului inferior, derulat acum cca. 130 - 125 M.a., al cărui stratotip a fost descris lângă localitatea Barrè din Basses-Alpes, Franţa.
[*Barremian* / *Barremien* / *барремский ярус, баррем*].

Basarabian Subetaj al Sarmaţianului (în sistemul clasic reprezintă Sarmaţianul mediu) din bazinul Paratethys. Termenul a fost introdus de către Ion Simionescu (1906), după numele provinciei istorice.
[*Bessarabian* / *bessarabien* / *бессарабский подярус*]

Batimetrie Măsurarea adâncimii apei în oceane, mări, lacuri şi râuri. Hărţile batimetrice redau relieful bazinului oceanic, lacustru şi al albiei fluviale prin curbe batimetrice.
[*bathymetry* / *bathymétrie* / *батиметрия*]

Batolit Corp intrusiv concordant sau discordant, de mari dimensiuni, cu suprafaţa de peste 100 km^2, localizat în regiuni orogenice. **B.** au o alcătuire petrografică complexă, fiind rezultatul unor intruziuni succesive de magme granitice, granodioritice, dioritice etc., provenite din manta. Contribuind la înălţarea regiunilor cutate, **B.** ajung spre suprafaţă, unde pot fi scoşi la zi prin procese de eroziune diferenţială.

[*batholith* / *batholithe* / *батолит*]

Bauxită Rocă alcătuită în principal din oxizi şi hidroxizi de aluminiu, hidroxizi de fier şi minerale argiloase. Formată prin alterarea, sub climat cald şi umed, a unor roci calcaroase şi argiloase, **B.** constituie principalul minereu de aluminiu.

[*bauxites* / *bauxite* / *боксит*]

Baza alunecării v. Piciorul alunecării

[*base of slide* / *base du glissement* / *основание оползня*]

Baza carstului Sin. *Baza de carstificare, Baza de coroziune* 1. Nivelul care serveşte ca bază pentru totalitatea proceselor şi formelor carstice. 2. Nivelul până la care se dezvoltă coroziunea şi formele carstice. 3. Nivelul inferior până la care este posibilă circulaţia apelor într-un masiv carstic. Uneori acest nivel se situează sub nivelul apei în râuri, lacuri şi mări. După P. Birot, **B. c.** corespunde cu limita inferioară a zonei freatice.

[*karst base level* / *niveau de base karstique* / *базис карста, базис карстования*]

Baza permafrostului Sin. *Limita inferioară a permafrostului* Limita inferioară a permafrostului, deasupra căreia se înregistrează permanent temperatură cu valori sub 0^0 C, iar sub această limită, temperatura depăşeşte permanent 0^0 C.

[*permafrost base, ~ floor* / *base du pergélisol, plancher ~ ~* / *подошва вечной мерзлоты*]

Baza versantului Marginea inferioară a versantului de la contactul cu forma de relief învecinată, mai joasă.

[*slope base* / *base du versant* / *подножье склона, подошва ~*]

Bazalt Rocă vulcanică bazică, compusă din minerale bogate în magneziu şi fier, caracteristică regiunilor de expansiune din domeniul oceanic, „zonelor fierbinţi" din cadrul litosferei oceanice şi regiunilor de expansiune din domeniul continental. În aflorimente, **B.** formează colonade spectaculoase.

[*basalt* / *basalte* / *базальт*]

Bază de denudaţie v. Nivel de bază

Bază de eroziune v. Nivel de bază

Bazin 1**.** Regiune a scoarţei terestre, care prezintă o deformare cu rază mare de curbură sub forma unei cuvete şi de aceea stratele sunt înclinate spre centru. 2. Depresiune pe suprafaţa terestră, a cărei parte mai coborâtă poate fi ocupată de un lac. 3. Teritoriu care este drenat de un râu şi de afluenţii acestuia.

[*basin* / *bassin* / *бассейн, котловина, впадина*]

Bazin de acumulare Sin. *Bazin de sedimentare* Arie depresionară a scoarţei terestre, mărginită de suprafeţe mai ridicate, care funcţionează sau a funcţionat ca domeniu de acumulare a materialului sedimentar. În funcţie de origine, **B. a.** pot fi : *intracratonice* (instalate pe arii continentale consolidate în urma unor vechi orogeneze – Bazinul Parizian, Bazinul Moscovei) şi *pericratonice* (situate la marginea unei zone continentale, având formă alungită, cu caractere de subsidenţă – corespund bazinelor de tip geosinclinal, de exemplu, Bassin du Dauphiné, din Alpii Occidentali).

[*deposition basin, sedimentation ~* / *bassin d'accumulation* / *бассейн аккумуляции, ~ осадконакопления*]

Bazin de drenaj v. Bazin hidrografic

[*drainage basin, ~ area* / *aire de drainage* / *бассейн водосборный*]

Bazin de firn v. Câmp de firn

Bazin de recepţie (al torentului) Partea superioară a unui organism torenţial, cu formă de pâlnie sau amfiteatru, de pe care sunt colectate apele către canalul de scurgere.
[*catchment, ~ area, basin* / *bassin de réception, entonnoir de ~* / *водосборная воронка*]

Bazin de rift Bazin care se formează prin îndepărtarea a două plăci oceanice, separate prin rift.
[*rift valey* / *bassin de rift* / *рифтовая впадина*]

Bazin de sedimentare v. Bazin de acumulare
[*sedimentation basin* / *basin sédimentaire* / *осадочный бассейн*]

Bazin de subducţie Bazin care se formează prin scufundarea unei plăci oceanice sub una continentală, în cazul unei coliziuni între cele două plăci litosferice.
[*subduction basin* / *fosse de subduction, bassin ~ ~* / *бассейн субдукции*]

Bazin endoreic Sistem de drenaj din care nu ies ape curgătoare de suprafaţă spre exterior. **B. e.** sunt o trăsătură a regiunilor aride unde, datorită condiţiilor climatice, scurgerea se face în lacuri sau mlaştini din interiorul bazinului. De ex., **B. e.** din nordul Mexicului, din Mongolia (Deşertul Gobi), etc.
[*endoreic basin* / *bassin endoréique* / *бассейн бессточный, бессточный водосбор, область внутриматерикового стока, область внутреннего ~*]

Bazin epicratonic Sin. *Bazin marginal pasiv* Bazin maritim ce se formează pe marginea pasivă submersă continentală. De exemplu, Marea Nordului, Marea Barents.
[*epicratonic basin* / *bassin épicratonique* / *эпиплатформенный бассейн*]

Bazin fluvial v. Bazin hidrografic

Bazin hidrografic Sin. *Bazin de drenaj, Bazin fluvial* Suprafaţa de teren de pe care un râu, un lac sau o mare îşi colectează apa.
[*hydrographical basin, river ~ , catchment ~ , drainage ~ , ~ area* / *bassin hydrographique, ~ fluvial, ~ de drainage, ~ tributaire, ~ récepteur, bassin-versant, impluvium, aire d'alimentation* / *водосборный бассейн, гидрографический ~, речной бассейн*]

Bazin interarc Bazin maritim ce se formează în zona de subducţie, între două arcuri insulare vulcanice, unul în formare şi altul relict (*bazin interarc activ*) sau între un arc insular relict şi marginea continentală pasivă (*bazin interarc inactiv*).
[*interarc basin* / *bassin inter-arc* / *межостровной бассейн*]

Bazin interarc activ v. Bazin interarc

Bazin interarc pasiv v. Bazin interarc

Bazin intra-arc Bazin din zona unui arc insular în formare.
[*intra-arc basin* / *bassin intra-arc* / *внутриостровной бассейн*]

Bazin lacustru Sin. *Bazin limnic* Depresiune de origine diversă, ocupată de apele unui lac.
[*lake basin* / *bassin lacustre* / *озёрный бассейн*]

Bazin limnic v. Bazin lacustru

Bazin marginal pasiv v. Bazin epicratonic
[*passive marginal basin* / *bassin marginal passif* / *окраинный пассивный бассейн*]

Bazin marin Depresiune a scoarţei terestre, de obicei de mari dimensiuni, ocupată de ape marine.

[*marine basin* / *bassin marin* / *морской бассейн*]

Bazin oceanic Sin. *Depresiune oceanică* Regiune depresionară a scoarţei terestre, de foarte mari dimensiuni, în care este concentrată o mare cantitate a apelor din hidrosferă. **B. o.** se evidenţiază prin forme specifice majore de relief: marginea submersă continentală (şelful, abruptul continental, piemontul continental), zona de tranziţie (depresiunea mării marginale, arcuri insulare vulcanice, fose abisale), fundul oceanic propriu zis (câmpii abisale, podişuri abisale, dorsale medio-oceanice).

[*oceanic basin* / *bassin océanique, cuvette ~* / *океанический бассейн*]

Bazin prearc Sin. *Prearc* Depresiune maritimă din zona de subducţie, situat în faţa unui arc vulcanic şi în care se acumulează depozite provenite din eroziunea insulelor dar şi material vulcanic.

[*prearc basin, forearc ~* / *bassin pré-arc, ~ d'avant arc* / *внешний бассейн, бассейн окраинного моря*]

Bazin retroarc Bazin format între continent şi un arc vulcanic. Pot fi depresiuni subaeriene, cum sunt unele depresiuni aride din Anzi (în care se depun depozite proluviale, deltaice şi nisipuri de dune) sau submerse, cu subsidenţă activă (în care se acumulează depozite groase terigene, cu intercalaţii de piroclastite).

[*back-arc basin, retro-arc ~* / *bassin retro-arc, ~ arrière-arc, ~ d'avant pays* / *окраинное море*]

Bazin terminal Depresiune formată la capătul inferior al unei văi glaciare închise spre aval de morena frontală, fiind adeseori ocupată de un lac. De exemplu, marile lacuri din nordul Italiei : Maggiore, Como, Garda, etc.

[*terminal basin* / *bassin terminal* / *конечный бассейн, конечно-моренный бассейн*]

Bălătruci v. Trovanţi

Bătrâneţea reliefului v. Stadiu de bătrâneţe

[*old stage* / *vieillesse du relief, stade de vieillesse ~ ~* / *старость рельефа*]

Bâtcă Sin. *Gâlmă* Formă rotunjită de relief, de mici dimensiuni, care apare pe interfluvii sau pe unii versanţi.

[*hillock* / *monticule* / *холм*]

Belciug v. Meandru părăsit

Benzi de blocuri Şiruri de pietre pe versanţii stâncoşi. **B. b.** se formează în condiţii periglaciare, ca urmare a crioclastiei.

[*block strips* / *bandes de pierres* / *каменные реки*]

Bergschrund v. Rymaie

[*Bergschrund* / *rimaye* / *бергшрунд*]

Bermă Treaptă de nisip, cu mică altitudine, care se formează de-a lungul plajei litorale, de obicei în regiunile ţărmurilor cu maree.

[*berm, beach ~* / *gradin de plage* / *берма*]

Biber v. Glaciaţia Biber

Bifurcare fluvială Divizarea, spre avale, a unui râu în două braţe.

[*bifurcation, forking splitting* / *bifurcation, diramation, divarication* / *бифуркация рек*]

Big Bang Teorie care presupune că, în urmă cu 15 miliarde de ani, toată materia şi energia Universului erau concentrate într-un volum mai mic decât atomul. În acel moment,

materia, energia, spaţiul şi timpul nu au existat. Ulterior, dintr-o dată, Universul a început să se extindă cu o viteză extraordinară, când au apărut materia, energia şi timpul. Pe parcursul extinderii Universului, materia a început să se transforme în nori gazoşi, care apoi au generat sistemele stelare, galaxiile şi planetele. Unii cercetători susţin că această extindere are un caracter finit şi la un moment dat, va înceta, după care Universul va intra în Marele Colaps Cosmic.
[*Big Bang* / *Big Bang* / *Большой взрыв*]

Bilanţ de masă Raportul dintre aportul şi exportul (intrările şi ieşirile) de masă dintr-un element de relief, cum ar fi o dună, o plajă, un şes etc. şi care poate indica sensul evoluţiei elementului respectiv. Cel mai adesea, este invocat **B. m.** al gheţarilor.
[*mass balance* / *bilan de masse* / *массоый баланс*]

Bilanţ echilibrat al gheţarului Bilanţ al unui gheţar la care alimentarea este egală cu ablaţiunea.
[*zero mass balance* / *bilan équilibré* / *уравновешенный баланс ледника*]

Bilanţ glaciar Sin. *Bilanţul gheţarului* Bilanţ de masă ce reprezintă diferenţa dintre masa provenită din alimentare (acumulare în zona de firn) şi ablaţiune (pierderea prin topire, sublimare, velaj de iceberguri). **B. g.** poate fi zero (alimentarea este egală cu ablaţiunea), pozitiv sau negativ.
[*glacial balance, glacial budget, ~ water balance, mass balance of glacier* / *bilan du glacier, ~ glaciaire* / *баланс ледника*]

Bilanţ glaciar net Diferenţa dintre acumulare şi ablaţiune, exprimată în volum echivalent de apă, pe unitatea de suprafaţă.
[*glacier net mass balance, ~ net budget* / *bilan net du glacier* / *приходная часть ледникового питания*]

Bilanţ morfogenetic Raportul dintre cantitatea de materiale deplasate de pe o suprafaţă şi cele formate pe loc prin alterare. Noţiune introdusă de A. Jahn, în 1954.
[*morphogenetic balance* / *bilan morphogénétique* / *баланс морфогенетический*]

Bilanţ negativ al gheţarului Bilanţul gheţarului la care ablaţiunea depăşeşte alimentarea.
[*negative mass balance* / *bilan négatif du glacier* / *отрицательный баланс ледника*]

Bilanţ pozitiv al gheţarului Bilanţul gheţarului la care alimentarea depăşeşte ablaţiunea şi masa gheţarului creşte.
[*positive mass balance* / *bilan positif du glacier* / *положительный баланс ледника*]

Bilanţul gheţarului v. Bilanţ glaciar

Bioacumulare Proces pedogenetic caracterizat prin acumularea materiei organice în orizontul de suprafaţă al solului, ca urmare a influenţei plantelor şi microorganismelor. **B.** asigură ponderea humusului din sol.
[*bioaccumulation* / *bioaccumulation* / *биоакумуляция*]

Biocarst Forme de relief create prin acţiunea directă a coroziunii biologice sau prin procesele de bioacumulare a carbonatului de calciu. În zonele litorale pot apărea microforme specifice, datorită activităţii vitale a unor organisme sedentare (sfredelitoare).Unii autori separă *fitocarstul,* generat de influenţa plantelor.
[*biokarst* / *biokarst* / *биокарст*]

Bioclast Fragment de dimensiuni mici (centimetrice sau subcentimetrice), rezultat din fărâmiţarea (triturarea) naturală a părţilor scheletice ale unui organism încorporat în masa unui sediment sau component al rocilor sedimentare, frecvent în cadrul rocilor organogene de bioacumulare.
[*bioclast* / *bioclaste* / *биокласт*]

Biogeomorfologie Parte a geomorfologiei care studiază acţiunile constructive şi destructive ale vieţuitoarelor asupra scoarţei terestre şi formele de relief create de ele.
[*biogeomorphology* / *biogéomorphologie* / *биогеоморфология*]

Bioglife Ansamblu de perturbaţii ale sedimentelor, provocate de unele vieţuitoare (viermi, moluşte, crustacee, artropode etc.) în timpul activităţii lor vitale sau de către rădăcinile plantelor în procesul de creştere a acestora.
[*bioglyphes* / *bioglyphes* / *биоглифы*]

Biohermă Tip de recif în formă de dom, dezvoltat vertical, cu mică extindere laterală, construit de către organisme (corali, alge calcaroase, lamelibranchiate, briozoare etc.) Termen introdus de Cuming (1932).
[*bioherm* / *bioherme* / *биогерм*]

Biometeorizare Procesul de dezagregare şi alterare a rocilor care se desfăşoară sub influenţa diferitelor organisme.
[*bioweathering, organic weathering* / *biométéorisation* / *биологическое выветривание*]

Biosfera Totalitatea vieţuitoarelor de pe Pământ care, împreună cu toate elementele necesare vieţii, formează un înveliş specific, alături de hidrosferă, litosferă şi atmosferă. Noţiune introdusă de către Eduard Suess (1875) şi dezvoltată de V. Vernadski (1929).
[*biosphere* / *biosphère* / *биосфера*]

Biospeologie Ramură a biologiei care studiază fauna peşterilor. **B.** a fost dezvoltată la primul Institut de Speologie din lume, fondat de Emil Racoviţă la Cluj, în 1929.
[*biospeology* / *biospéologie* / *биоспелеология*]

Biostratigrafie Subramură a stratigrafiei care grupează stratele de roci sedimentare în unităţi biostratigrafice, pe baza conţinutului paleontologic al acestora şi apoi realizează corelarea lor (bio) stratigrafică.
[*biostratigraphy* / *biostratigraphie* / *биостратиграфия*]

Biotit Mineral (aluminosilicat de potasiu, magneziu şi fier) din grupa micelor, de culoare închisă, care intră în constituţia rocilor eruptive şi metamorfice.
[*biotite* / *biotite* / *биотит*]

Bioturbaţie Microrelief de pe suprafaţa stratelor de roci sedimentare, format de către diferite organisme, în procesul de depozitare a sedimentelor.
[*bioturbation* / *bioturbation* / *биотурбация*]

Bizotare glaciară Proces de formare a muchiilor circului glaciar.
[*glacial beveling, ~ bevelling* / *biseautage glaciaire* / *ледниковое гранение*]

Bloc **v. Bloc de rocă**
[*block, boulder, cobble* / *bloc rocheux* / *блок, валун*]

Bloc basculat Bloc de scoarţă, delimitat de linii de fractură, care a suferit o mişcare de ridicare, de obicei inegală, în raport cu zonele vecine.

[*tipping block* / *bloc basculé, ~ affaisé, horst dissymétrique, ~ monoclinal* / *наклонный блок*]

Bloc ciclopic Bloc eratic imens**.**

[*cyclopic stone block* / *bloc cyclopéen* / *эрратическая глыба*]

Bloc continental Sector al scoarţei terestre, de mari dimensiuni, înconjurat de depresiuni oceanice sau de depresiuni marine de mare adâncime. Structural, pe verticală, **B. c.** sunt alcătuite din trei pături ale scoarţei: sedimentară, granitică, şi bazaltică.

[*continental block* / *bloc continental, masse continentale* / *континентальный блок*]

Bloc cu faţete v. Pietre cu faţete

Bloc cu striuri Sin*. Bloc striat* Bloc de rocă ce are striaţii provocate de fragmentele de rocă dură înglobate în gheţarul care s-a mişcat pe suprafaţa blocului respectiv.

[*stria block* / *bloc strié* / *блок со штриховкой*]

Bloc de rocă Fragment de rocă solidă, al cărui diametru depăşeşte 10 cm şi are origine glaciară, deluvială, proluvială sau aluvială.

[*block, boulder, cobble* / *bloc rocheux* / *валун*]

Bloc eratic Fragment masiv de rocă dură, transportat de gheţari continentali din Pleistocen de la mari distanţe (de ex., în Europa din regiunile feno-scandice şi peninsula Kola) şi depus în regiuni cu altă alcătuire petrografică cum sunt, de ex., Câmpia Germano-Poloneză şi Câmpia Europei de Est.

[*erratic, ~ block, ~ boulder* / *bloc erratique, ~ exotique* / *эрратический валун*]

Bloc glaciar Fragment masiv de gheaţă desprins din gheţar.

[*glacial block, ploughing boulder, ~ block* / *bloc glaciel* / *ледяной блок*]

Bloc glisant Sin**.** *Bloc reptant, Piatră glisantă* Fragment de rocă, de mari dimensiuni, care se deplasează lent şi intermitent pe versanţii montani. Deplasarea este mai activă în timpul dezgheţului sau al supraumezirii solului.

[*glissant block* / *bloc laboureur, ~ glissant, roche glissante, pierre ~* / *скользящий блок*]

Bloc oscilant v. Piatră oscilantă

Bloc reptant v. Bloc glisant

Bloc striat v. **Bloc cu striuri**

Bloc vulcanic v. Bombă vulcanică

Blocdiagramă Reprezentare grafică tridimensională, în perspectivă, a unei porţiuni din scoarţa terestră, care redă principalele caracteristici ale reliefului şi ale structurii gelogice. **B.** constituie o îmbinare a schiţei panoramice cu profilul gelogic şi ilustrează raporturile dintre alcătuirea geologică şi morfologia reliefului. **B.** a fost introdusă în geografie, la sfârşitul sec. al XIX-lea, de către W.M. Davis.

[*block diagram, schema block* / *bloc- diagramme* / *блок-диаграмма*]

Bocca Crater sau con adventiv de dimensiuni mici, situat pe flancurile, în vârful sau la baza aparatului vulcanic central. Sub acest nume sunt cunoscute micile conuri din interiorul craterului principal al vulcanului Stromboli.

[*bocca* / *bocca* / *бокка*]

Bogaz Termen ce desemnează un ponor în regiunea Karst.

[*bogaz* / *bogaz* / *богаз*]

Bolboroase v. Vulcani noroioşi

Bölling Etapă scurtă de încălzire climatică rapidă din partea finală a Tardiglaciarului, dintre etapele mai reci Dryasul Vechi (I) şi Dryasul Mijlociu. Numele vine de la o secvenţă de turbă descoperită în lacul Bölling, din Jutlanda Centrală.
[*Bölling* / *Bölling* / *бёллинг*]

Bolovan Fragment de rocă, cu dimensiuni mari, de regulă bine rulat prin acţiunea râurilor, torenţilor sau a valurilor.
[*boulder* / *grosse pierre, bloc* / *глыба, валун*]

Bolovăniş Termen textural care defineşte o acumulare de fragmente litice grosiere cu dimensiuni mari (diametrul 50 - 200 mm), de regulă bine rulate. **B.** sunt prezente în depozitele torenţiale, în cele fluviale şi în zonele litorale cu faleze.
[*boulder blocks* / *blocaille* / *валунно-глыбовые отложения*]

Bolson Depresiune tectonică din regiunile deşertice ale S.U.A. şi ale Mexicului, cu conturul oval sau rotund, cu fundul acoperit de o cuvertură argilo-nisipoasă şi mărginită de abrupturi stâncoase, la poala cărora există suprafeţe de racord de tipul pedimentelor.
[*bolson* / *bolson* / *больсон*]

Bombă vulcanică Sin. *Bloc vulcanic* Fragment de lavă sau de rocă, de dimensiuni medii şi mari (de la 2 cm până la 5 - 10 m), aruncat la distanţe mari în timpul exploziilor (erupţiilor) vulcanice violente.
[*volcanic bomb* / *bombe volcanique* / *вулканическая бомба*]

Bornhardt v. Inselberg

Brahianticlinal Anticlinal scurt, cu contur oval sau elipsoidal în plan orizontal şi cu capetele îndoite.
[*brachyanticline* / *brachyanticlinal, brachy-anticlinal, dôme structural* / *брахиантиклиналь*]

Brahisinclinal Sinclinal scurt, cu contur oval sau elipsoidal în plan orizontal şi cu capetele înălţate.
[*brachysincline* / *brachysynclinal, brachy-synclinal, cuvette structurale* / *брахисинклиналь*]

Braţ anastomozat v. Braţ de râu
[*anastomosing branch, ~ channel* / *bras anastomosé, ~ d´anastomose, ~ mort, ~ réticulé, anastomose* / *речной рукав заиленный*]

Braţ de deltă Braţ de râu care se desfăşoară pe suprafaţa unei delte.
[*branch of delta, arm ~ ~* / *bras du delta* / *дельтовый рукав*]

Braţ de mare Sin. *Strâmtoare* Suprafaţă de apă marină îngustă şi lungă, mărginită de uscaturi.
[*sea branch, ~ channel, ~ arm* / *bras de mer* / *морской рукав*]

Braţ de râu Sin. *Braţ fluvial* Curs care se desprinde din râul principal. **B. d. r.** se poate vărsa în alt râu, lac, mare sau poate reveni la artera principală, caz în care se numeşte *braţ anastomozat*.
[*river branch* / *bras de rivière, branche* / *речной рукав*]

Braţ difluent Braţ desprins dintr-un curs de apă şi care rămâne separat până la vărsarea în mare sau în lac.
[*difluent branch* / *bras diffluent, ~ défluent* / *дифлюэнтный рукав*]

Braţ fluvial v. **Braţ de râu**
[*anabranch* / *bras fluvial* / *речной рукав*]

Braţ mort v. Albie părăsită
[*dead channel* / *bras mort, lit mort, ~ délaissé* / *мёртвый рукав*]

Braţ părăsit v. Albie părăsită

Braţ secundar Braţ anostomozat care are lăţime şi debit mai mici decât cele ale braţului din care s-a desprins şi în care revine.
[*secondary channel, subsequent ~* / *bras secondaire* / *вторичный речной рукав*]

Brazdă de alunecare v. Alunecare superficială

Brazde de pietre Fâşii paralele între ele, constituite din pietre colţuroase. **B. p.** sunt caracteristice regiunilor periglaciare, unde formează câmpuri întinse.
[*stone strips* / *bandes de pierres* / *каменные борозды*]

Brâul Circumpacific v. Cercul de foc al Pacificului
[*Circum-Pacific Belt, Pacific Ring of fire* / *Cercle de Feu du Pacifique* / *Тихоокеанское огненное кольцо*]

Breccie Rocă clastică cimentată, formată din fragmente colţuroase de talie mare. După modul de formare, se pot deosebi **B**. *de versant* şi **B.** *recifală,* **B.** *tectonică,* **B.** *vulcanică,* **B.** *de carst*.
[*breccia* / *brèche* / *брекчия*]

Breccie de carst Categorie de breccie formată din fragmente, cu mărimi foarte diverse, rezultate în principal din prăbuşirea tavanului peşterilor.
[*karst breccia, collapse ~* / *brèche de karst* / *брекчия карстовая*]

Breccie de fricţiune v. Brecie tectonică
[*crush breccia / brèche de friction* / *брекчия трения*]

Breccie de versant Breccie formată prin cimentarea materialului clastic de pe versanţi.
[*slope breccia* / *brèche de pente* / *склоновая брекчия*]

Breccie recifală Breccie formată prin cimentarea sfărâmăturilor de recifi coraligeni.
[*reef breccia* / *brèche récifale* / *рифовая брекчия*]

Breccie tectonică Breccie formată prin cimentarea sfărâmăturilor de roci (clastelor) rezultate în urma presiunilor manifestate în vecinătatea planurilor de falie.
[*tectonic breccia, dynamic ~ , pressure ~* / *brèche tectonique* / *брекчия тектоническая*]

Breccie vulcanică Breccie formată prin cimentarea unor fragmente vulcanice de natură explozivă.
[*volcanic breccia* / *brèche volcanique* / *брекчия вулканическая*]

Brizant v. Resac

Brunhes Subchron (eveniment) paleomagnetic caracterizat prin polarizare geomagnetică normală, care s-a produs cu cca. 730.000 ani B.P., în vremea chron-ului (epocii) Matuyama, cu polaritate inversă.
[*Brunhes subchron* / *sous-chrone Brunhes* / *Брюнес (эпоха)*]

Bucla meandrului Curbura accentuată, de abatere şi revenire la direcţia iniţială, a albiei unui râu. **B. m.** are un profil transversal asimetric, cu un versant concav mai abrupt şi un versant convex mai domol.

[*meander loop, oxbow ~, meander bend, river ~* / *boucle du méandre* / *кривизна излучины, изгиб излучины*]

Buglovian Interval cronostratigrafic intermediar între depozitele cu faună marină ale Miocenului mediu (Badenian) şi cele cu faună salmastră ale Sarmaţianului din Paratethysul Oriental. **B.** este separat, de obicei, ca subetaj al Sarmaţianului inferior, anterior Volhinianului.

[*Buglovian* / *Buglovien* / *бугловский*]

Bulb de dezgheţ Porţiune de sol dezgheţat dar cu temperatură sub 0^0 C, situată sub o clădire, drum sau conductă, din regiuni cu permafrost.

[*thawing bulb* / *bulbe de dégel* / *ореол протаивания*]

Bulguniak v. Hidrolacolit

[*hydrolaccolith, frost mound, pingo* / *pingo, hydrolaccolite* / *булгуннях, гидролакколит*]

Burdigalian Etaj al Miocenului inferior în facies marin. Numele, propus de Depéret (1892), derivă de la denumirea latină a oraşului Bordeaux (Burdigala) din Franţa.

[*Burdigalian* / *Burdigalien* / *бурдигал*]

Butonieră Depresiune în zona axială a unui dom sau a unui brahianticlinal, mărginită de cueste situate faţă în faţă şi închisă, de obicei, la un capăt în formă de potcoavă.

[*weald* / *boutonnière, bray* / *бутоньерка*]

Butonieră de anticlinal v. Butonieră

Buza circului glaciar v. Muchia circului glaciar

Buzunar de dezagregare v. Areolă de dezagregare

Buzunar periglaciar Sin. *Pungă periglaciară* Deformări în masa unei roci sedimentare neconsolidate, sub forma unui buzunar, umplut ulterior cu material de altă origine.

[*periglacial pocket* / *poche de cryoturbation* / *криотурбационный карман, перигляциальный карман*]

C

Cainozoic Sin. *Cenozoic, Neozoic* Cea mai recentă eră a eonului Fanerozoic, ce cuprinde ultimii 65 M.a., după sfârşitul Cretacicului şi până în prezent. **C.** cuprinde trei perioade: Paleogen, Neogen (grupate în accepţiunea primelor clasificări stratigrafice din secolul al XVIII-lea sub numele de "*Terţiar*") şi Cuaternar. În **C.** a continuat desfăşurarea ciclului geotectonic alpin, care a condus la consolidarea unor noi catene muntoase şi la realizarea configuraţiei actuale a uscatului şi oceanelor.

[*Cainozoic, Kainozoic, Cenozoic, Neozoic age* / *Cénozoïque, ère Cénozoïque* / *кайнозой*]

Cala Sin. *Calanco* 1.Termen spaniol desemnând un golf mic format prin pătrunderea apei în gura ravenelor sau văilor torenţiale. 2. Nişe mici şi înguste formate în ţărmurile alcătuite din calcare. Ţărmurile de submersiune în lungul cărora abundă astfel de golfuri poartă numele de *ţărmuri cu cala*.

[*cala* / *cala, calanque* / *кала*]

Calabrian Primul etaj al Cuaternarului în facies marin din regiunea medideraneană. Caracterele sale paleontologice şi litologice relevă o scădere pronunţată a peleotemperaturilor apelor. Stratotip în regiunea Calabria din sudul Italiei.

[*Calabrian* / *Calabrien* / *калабрий*]

Calanco Termen provensal sinonim cu cala.

[*calanque* / *calanque* / *каланко*]

Calcar Rocă sedimentară, alcătuită preponderent din calcit. După modul de formare, se disting: **C.** *de precipitaţie,* care sunt roci omogene fin granulare; **C.** *biogene* alcătuite preponderent din fragmente sau ţesturi şi schelete de organisme (foraminifere, gasteropode, coralieri, alge etc.); **C.** *clastice,* formate din fragmente calcaroase de diverse categorii granulometrice. **C.** contribuie la dezvoltarea proceselor carstice, la apariţia văilor în formă de chei etc.

[*limestone, chalk* / *calcaire* / *известняк*]

Calcar cochilifer v. Lumaşel

[*shell limestone, lumachelle* / *calcaire coquillier, lumachelle* / *известняк ракушечник*]

Calcar cristalin Calcar care, în urma procesului de metamorfozare, se cristalizează şi capătă o duritate sporită.

[*crystalline limestone* / *calcaire cristallin* / *известняк кристаллический*]

Calcar oolitic Calcar de precipitaţie în domeniul marin, care reprezintă o rocă fin granulară, alcătuită din boabe carbonatice mici, cimentate.

[*oolithic limestone* / *calcaire oolithique* / *известняк оолитовый*]

Calcar pisolitic Calcar de precipitaţie în domeniul marin, care reprezintă o rocă granulară cimentată, alcătuit din boabe de mărimea celor de mazăre (de la 2 mm pâna la 10 mm).

[*pisolithic limestone* / *calcaire pisolithique* / *известняк пизолитовый*]

Calcar recifal Calcar organogen, format din resturile diferitelor organisme coloniale (coralieri, alge, moluşte ş.a.), care alcătuiesc diverse construcţii recifale.

[*reef limestone* / *calcaire récifal* / *известняк рифовый*]

Calcit Mineral format din carbonat de calciu, $CaCO_3$, din care este constituit preponderent calcarul.

[*calcite* / *calcite* / *кальцит*]

Calcrete v. Crustă carbonatică

[*calcrete, calcicrete* / *calcrete* / *калькреты*]

Caldeiră Sin. *Crater de prăbuşire* Crater vulcanic de mari dimensiuni (până la 10 - 30 km în diametru şi adâncime de câteva sute de metri), de formă circulară sau ovală, cu pereţii abrupţi. **C.** s-a format prin proiectarea în aer a unei mase importante de rocă in timpul erupţiilor explozive (**C.** *de explozie*), cum este **C.** vulcanului Krakatau sau prin prăbuşirea părţii superioare a conului volcanic (**C.** *de prăbuşire*), precum **C.** vulcanului Mauna-Loa de pe insulele Hawaii. În unele cazuri, după Stearns, **C**. se formează prin eroziune (**C.** *de eroziune*), când partea superioară a unui barrancos pătrunde prin eroziune regresivă în interiorul craterului pe care îl drenează şi îl lărgeşte, mărindu-i considerabil diametrul.

[*caldera* / *caldeira* / *кальдера*]

Caldeiră de eroziune v. Caldeiră

[*erosion caldera* / *caldeira d'érosion* / *эрозионная кальдера*]

Caldeiră de explozie v. Caldeiră

[*explosion caldera* / *caldeira d'explosion* / *кальдера взрыва*]

Caldeiră de prăbuşire v. Caldeiră

[*collapse caldera* / *caldeira d'éffondrement* / *провальная кальдера*]

Caldeiră inelară Crater vulcanic de mari dimensiuni şi de formă inelară.
[*ring caldera* / *caldeira annulaire* / *кальдера кольцовая*]

Caldeiră monogenetică Crater vulcanic mare, format ca rezultat al unui singur proces (proces exploziv sau de prăbuşire).
[*monogenic caldera* / *caldeira monogénétique* / *кальдера моногенетичная*]

Caldeiră poligenetică Crater vulcanic de origine complexă, care, după Thornbury, a fost format de procesele explozive şi de cele de prăbuşire.
[*polygenic caldera* / *caldeira polygénétique* / *кальдера полигенная*]

Caldeire îmbucate O serie de caldeire circumscrise care, de obicei, s-au format în etape diferite (de ex., caldera Island Park din Yellowstone, S.U.A., complexul Blake River din Canada).
[*nested calderas, caldera cluster* / *caldeiras emboitées* / *кальдеры вложенные*]

Calibrarea văii v. Lărgirea văiidef

Caliche Varietate de crustă dură., formată prin acumularea carbonatului de calciu sau a azotatului de sodiu (silitrei) pe suprafaţa solului sau în sol, în regiunile aride.
[*caliche* / *caliche* / *каличе*]

Calotă antarctică Gheţar rece care nu cunoaşte topirea decât pe o zonă de 10 – 100 km în preajma litoralului. **C. a.** are o suprafaţă de peste 13 mil. km^2 şi o grosime de peste 4000 m.
[*antarctic ice cap* / *calotte antarctique, ~ polaire* / *антарктическая ледяная шапка*]

Calotă glaciară Sin. *Inlandsis, Gheţar regional (continental)* Masă imensă de gheaţă care acoperă regiunile polare. În prezent, cea mai mare **C. g.** este situată în regiunea antarctică, unde ocupă o suprafaţă de circa 13 milioane km^2. În Arctica, cea mai mare **C. g.** se află în Groenlanda, unde acoperă o suprafaţă de 1,726 milioane km^2. În Cuaternar, **C. g.** au acoperit nordul Europei, Asiei şi Americii de Nord, înaintarea şi retragerea cărora au generat un relief specific.
[*ice sheet, ~ cap, ice-shield* / *calotte glaciaire, glacier de calotte, inlandsis* / *покровный ледник, материковый ледник, ледяной щит*]

Calotă locală Calotă de gheaţă mult mai mică decât un inlandsis (gheţar continental).
[*local ice cap* / *calotte locale* / *локальный ледник*]

Cambrian Prima perioadă a erei paleozoice, cuprinsă între 542 şi 488,3 M. a. B. P. Geotectonic, **C.** este încadrat între faza finală a orogenezei assyntice, de la sfârşitul Proterozoicului şi prima fază salairă (sardă) a orogenezei caledoniene. Numele derivă de la Cambria, denumirea latină a Ţării Galilor, unde au fost puse bazele stratigrafice ale Paleozoicului inferior.
[C*ambrian* / *Cambrien* / *кембрий*]

Cameră aerofotogrammetrică Cameră fotografică pentru obţinerea, din avion, a unor fotografii cu anumite calităţi geometrice care permit măsurători topografice asupra terenului fotografiat.
[*aerofotogrammetric camera, aerial survey ~* / *chambre aérienne métrique* / *аэросъёмочная фотокамера*]

Cameră magmatică v. Vatră vulcanică

[*magma chamber* / *chambre magmatique, réservoir ~* / *магматический очаг*]

Cameră multispectrală Cameră fotografică ce poate prelua simultan imagini în mai multe benzi spectrale.
[*multispectral camera* / *chambre multibande* / *полиспектральная фотокамера*]

Cameră stereoscopică Cameră fotografică cu două obiective încât preia simultan două imagini ce pot forma model stereoscopic.
[*stereocamera, stereoscopic camera* / *chambre stéréoscopique* / *стереофотокамера*]

Canal Sin. *Şenal* Formă antropică de relief negativă, îngustă şi lungă, construită în diferite scopuri: irigaţii, transport, desecări, alimentări cu apă, centrale hidroelectrice etc.
[*channel* / *chenal* / *канал*]

Canal anastomozat Canal care este parţial colmatat şi se desface în mai multe braţe care se reunesc.
[*anastomosing channel* / *chenal anastomosé* / *заиленный канал*]

Canal de desecare Canal construit în scopul eliminării surplusului de apă existent pe un teren.
[*drainage open ditch* / *canal d´assèchemnt* / *канал осушительный*]

Canal de drenaj v. Dren

Canal de etiaj Sin. *Albie de etiaj* Albia minoră în care râul curge permanent, inclusiv în perioada celor mai mici debite.
[*low water channel* / *chenal d´ étiage, lit ~ , lit mineur ~* / *меженное русло*]

Canal de lavă Sin. *Şenal de lavă* 1. Canal format pe flancul unui con vulcanic prin scurgerea lavei. 2. Tunel format când suprafaţa curgerilor de lavă se răceşte şi se solidifică, iar dedesubt lava,încă topită, curge şi este drenată mai departe.
[*lava channel, ~ tube* / *chenal de lave* / *лавовый канал*]

Canal de maree Canal modelat în cordoanele litorale sub acţiunea mareelor.
[*tidal channel, ~ inlet* / *chenal de marée, étier* / *приливной канал*]

Canal de navigaţie Canal antropic amenajat în scopul practicării navigaţiei. De exemplu, canalul Suez, canalul Panama, canalul Dunăre - Marea Neagră, etc.
[*navigation channel* / *chenal de navigation* / *транспортный канал*]

Canal de scurgere 1. Partea componentă a unui organism torenţial prin care se scurg apele colectate în bazinul de recepţie al torentului, în timpul ploilor sau topirii zăpezilor. 2. Albia minoră a unui râu.
[*flow channel* / *chenal d'écoulement, canal ~* / *канал стока*]

Canal de valuri Canal care traversează un banc de nisip sau este situat între două bancuri de nisip şi prin care se scurg apele rezultate din spargerea valurilor.
[*waves channel, swash ~* / *chenal creusé par les vagues* / *волновой канал*]

Canal deversor v. Deversor

Canal lateral (faţă de gheţar) Sin *Şanţ lateral* Canal (şanţ) săpat pe versant, în lungul văii, la contactul dintre limba gheţarului şi pereţii stâncoşi, unde, datorită diferenţelor termice, se formează scurgere lichidă concentrată.
[*lateral channel, marginal ~* / *chenal latéral* / *маргинальный канал*]

Canalizare Amenajarea albiilor de râu, cu simplificarea geometriei, în vederea facilitării scurgerii şi evitării inundaţiilor.
[*channelisation, channelizing* / *chenalisation* / *спрямление русла, канализация ~*]

Candelabru carstic Concreţiune calcaroasă, prezentă pe pereţii peşterilor sub formă de coloană pe alocuri strangulată.
[*karstic candelabrum* / *chandelier* (*karstique)* / *карстовый канделябр*]

Caneluri de eroziune v. Rigolă
[*rills* / *cannelures d´érosion* / *эрозионные борозды*]

Caneluri glaciare Brazde liniare săpate în roci dure, de gheţarii în mişcare, prin intermediul blocurilor de rocă prinse în gheaţă.
[*glacial rills, ~ striations, ~ grooves* / *cannelures glaciares* / *ледниковые борозды*]

Canion Sin *Vale în canion* Termen de origine spaniolă ce desemnează o vale adâncă şi îngustă, având profilul transversal de forma literei U, cu versanţii foarte puternic înclinaţi, de obicei verticali sau în trepte. **C.** se formează, de regulă, în regiunile de podiş alcătuite din roci dure sau alternanţă de roci cu duritate diferită şi cu structură tabulară. **C.** sunt prezente, de asemenea, în platourile vulcanice şi în cele constituite din loess sau depozite loessoide.
[*canyon, cañon* / *cañon* / *каньон*]

Canion submarin Vale submarină adâncă, cu versanţi relativ abrupţi, care secţionează platforma continentală, taluzul, uneori şi piemontul continental, ajungând până în câmpiile abisale. Unele **C. s.** se găsesc în prelungirea văilor continentale, sugerând că ar fi rezultatul eroziunii fluviale mai vechi, din timpul când şelful era emers. Alte **C. s.** se consideră că ar fi generate de acţiunea erozivă a curenţilor de turbiditate.
[*submarine canyon* / *cañon sous-marin* / *подводный каньон*]

Caolin Argilă cu grad mare de puritate, de culoare albă - uşor gălbuie, constituită. aproape in exclusivitate din caolinit (silicat bazic de aluminiu). **C.** s-a format prin alterarea rocilor magmatice şi metamorfice, bogate in feldspaţi sau alţi alumosilicaţi.
[*kaolin* / *kaolin* / *каолин*]

Cap Sin. *Promontoriu* Porţiune mică de uscat care înaintează în mare, lac sau râu.
[*cape, head, headland, point, ness* / *cap, nez* / *мыс*]

Capacitatea de transport lichid (a râului) v. Capacitatea râului
[*flow capacity, water carrying ~* / *capacité de transport (de l'eau)* / *транспортная способность реки*]

Capacitatea de transport solid (a râului) Debitul solid maxim, în suspensie şi de fund, care poate fi transportat în condiţiile scurgerii lichide date.
[*sediment carrying capacity, load carrying ~* / *capacité de transport solide* / *транспортная способность наносов*]

Capacitatea râului Sin. *Capacitatea de transport lichid (a râului)* Capacitatea de transport a cursurilor de apă, care este măsurată prin volumul total de materiale solide şi lichide pe care le conţin.
[*stream capacity* / *capacité de la rivière* / *способность реки*]

Capă nivo-glaciară Înveliş de gheaţă şi firn ce acoperă vârfurile înalte muntoase, aşa cum este cazul Mt. Kilimandjaro.
[*nivo-glacial cap* / *calotte sommitale* / *снежно-ледяная шапка*]

Captare fluvială Proces de interceptare (deturnare) naturală a cursului unui râu, către un râu vecin.

[*river capture, ~ piracy* / *capture fluviale, ~ d'une rivière* / *речной перехват*]

Captare frontală Captare fluvială în cadrul căreia râul care efectuează captarea pătrunde, prin eroziune regresivă, în obârşia râului care este captat.
[*beheading* / *capture frontale, ~ par recul de tête* / *фронтальный перехват*]

Captare iminentă Captarea care este pe calea de a se realiza. De exemplu, captarea Siretului de către un afluent al Sitnei, la Bucecea.
[*imminent river capture* / *capture iminente* / *неминуемый перехват*]

Captare laterală Captare fluvială în cadrul căreia râul captator înaintează oblic sau perpendicular, prin eroziune regresivă, pe direcţia râului captat, schimbându-i brusc direcţia de scurgere. O formă specială de **C. l.** este *captarea prin alipire.*
[*lateral river capture* / *capture latérale* / *боковой перехват*]

Captare prin alipire Captare laterală ce are loc între doua râuri care, la un moment dat, îşi alipesc meandrele.
[*piracy by lateral planation* / *capture par tangence* / *боковой перехват*]

Captare prin deversare Formă specifică de captare prin care apele unui râu se revarsă în bazinul unui râu vecin. **C. p. d.** se produce în cazul în care cursul râului captat este barat de o erupţie vulcanică, de limba unui gheţar sau de o altă cauză.
[*overflow capture* / *capture par déversement* / *перехват путём стока*]

Captare subterană Captare care are loc în regiuni carstice, când un râu subteran captează un râu de suprafaţă sau atunci când este captat un râu ditr-o peşteră superioară.
[*underground piracy* / *dérivation souterraine, capture ~* / *подземный перехват*]

Caractere morfologice ale rocilor Caracteristici ale rocilor care influenţează procesele de modelare. Dintre acestea se evidenţiază *duritatea, masivitatea, omogenitatea, gradul de permeabilitate* şi *de solubilitate.*
[*rock morphological characteristics* / *carctères morphologiques des roches* / *морфологические характеристики горных пород*]

Caracteristici morfometrice (ale reliefului) Caracteristici ce definesc specificul dimensional al reliefului: altitudinea, energia reliefului, declivitatea versanţilor, fragmentarea terenului etc.
[*morphometrical characteristics* / *caractéristiques morphométriques du relief* / *морфометрические характеристики* (*рельефа*)]

Caracteristici petrografice Caracteristici ce definesc specificul constituţiei mineralogice, al structurii şi al texturii rocilor.
[*petrographical characteristics* / *caractéristiques pétrographiques* / *петрографические особености*]

Carbonatare Proces de depunere a carbonaţilor sau de înlocuire prin carbonaţi a unor minerale preexistente. **C.** este un proces care se manifestă în scoarţa de alterare şi conduce la formarea unor cruste sau acumulări concreţionare sau pulverulente. Poate fi, deasemenea, efectul unor procese de diageneză, hidrotermale etc.
[*liming, carbonatation* / *carbonatation* / *обызвествкование*]

Carbonifer Perioadă a erei Paleozoice, cuprinsă între 359,2 şi 299 M.a. B. P. Geotectonic, **C.** aparţine ciclului hercinic, care s-a desfăşurat pe marginile celor două masive continentale, Laurasia şi Gondwana.

[*Carboniferous* / *Carbonifère* / *каменоугольный период*]

Carieră Formă de relief antropic, creată prin exploatarea la zi a diferitelor substanţe minerale utile.

[*quarry* / *carrière* / *карьер*]

Carpatian Etaj al Miocenului din Paratethysul central, cu stratotipul în Slovacia.

[*Carpathian* / *Carpatien* / *Карпатский*]

Carst Totalitatea proceselor de dizolvare a rocilor solubile (sare, gips, dar în special calcare), de către apele atmosferice, apele nivale, subterane, uneori şi de către apele marine, cât şi a formelor de relief create de astfel de procese la suprafaţă (lapiezuri, doline, polii, chei, etc.) sau în adâncime (peşteri, avene). Termenul derivă de la podişul Karst, situat în Slovenia, la 400 - 500 m altitudine şi dezvoltat pe calcare neocretacice.

[*karst* / *karst* / *карст*]

Carst acoperit Relief carstic format sub o cuvertură de roci insolubile şi permeabile.

[*covered karst, packed ~* / *karst couvert* / *покрытый карст*]

Carst alpin Sin. *Carst de munţi înalţi* Relief carstic format pe platouri înalte, pe care apar calcare la zi şi în condiţii de climă nivală. Sunt modelate micro- şi macroforme de relief carstic, reprezentate prin diverse lapiezuri şi doline glacio-nivale.

[*alpine karst* / *karst alpin* / *альпийский карст*]

Carst antropic Carst generat de activităţi ale omului. **C. a.** ocupă suprafeţe reduse, având însă viteze mari de dezvoltare în regiunile unde, anterior, nu se înregistrau procese carstice.

[*anthropogenous karst* / *karst antropique* / *карст антропогенный, карст искусственный*]

Carst complet v. Holocarst

Carst cu conuri Martori de origine carstică de forma unor conuri care, în raport cu carstul cu turnuri, au versanţi mai domoli. **C. c.** reprezintă probabil o fază mai evoluată a carstului cu turnuri.

[*conical karst, cone ~* / *karst à cônes* / *конический карст*]

Carst cu turnuri Carst tropical evoluat în care au rămas martori din calcar, sub formă de turnuri – resturi din porţiunile cu panta mare pe care n-a putut staţiona apa pentru a le dizolva. De exemplu, **C. t.** din Asia de sud-est, repectiv din golful Halong în Vietnamul de Nord şi până în provincia Guanxi din sudul Chinei, unde unele turnuri depăşesc 500 m altitudine relativă.

[*tower karst, residual tower ~ , kegelkarst* / *karst à tourelles, ~ à pitons* / *башенный карст*]

Carst de munţi înalţi v. Carst alpin

[*high mountain karst* / *karst alpin* / *высокогорный карст*]

Carst de profunzime v. Endocarst

[*deep karst* / *karst profond* / *глубинный карст*]

Carst de suprafaţă v. Exocarst

Carst de tranziţie Carst care reprezintă formaţiuni ce se dezvoltă în condiţiile de interferenţă a carstului nud şi a carstului acoperit. Categorie de carst în care se încadrează cea mai mare parte a carstului din România.

[*transition karst* / *karst de transition* / *переходный карст*]

Carst descoperit v. Holocarst

Carst exhumat Paleocarst sau carst fosil, apărut la zi prin procese de eroziune.
[*exhumed karst* / *karst exhumé* / *откопанный карст*]

Carst fosil Sin. *Paleocarst* 1. Forme carstice de relief, formate în condiţii climatice şi/sau tectonice diferite, în raport cu cele din prezent, când apa nu mai circulă prin golurile carstice. Aşa sunt, de exemplu, unele forme carstice din regiunile de deşert, care s-au format în fazele pluviale din Pleistocen. 2. Carst îngropat sub sedimente mai noi.
[1. *fossil karst,* 2. *buried ~* / 1.*karst fossile, paléokarst,* 2. *karst enfoui, relief karstique enseveli* / 1. *палеокарст,* 2. *погребенный карст*]

Carst hidrotermal Categorie de carst, care se formează în procesul de înaintare către suprafaţă a soluţiilor fierbinţi, hidrotermale.
[*hydrothermal karst* / *karst hydrothermal* / *гидротермокарст, карст гидротермальный*]

Carst în gips Categorie de carst, care se formează în procesul de dizolvare a liantului sulfatic din formaţiunile de gips (sulfat de calciu hidratat). De exemplu, forme de exocarst din Sicilia şi Emilia - Romagna (Italia) şi forme de endocarst dezvoltat pe gipsuri miocene în vestul Ucrainei şi în R. Moldova (peştera Criva).
[*gypsum karst* / *karst sur gypse* / *гипсовый карст*]

Carst nival v. Nivocarst

Carst nud v. Holocarst
[*naked karst, bare ~ , open ~* / *karst nu* / *голый карст*]
[*nival karst* / *karst nival* / *снежный карст*]

Carst orientat Sistem carstic în cadrul căruia orientarea diverselor forme şi formaţiuni este determinată de direcţia fisurilor, fracturilor sau faliilor, planurilor de stratificaţie etc., care impun anumite trasee apei de ploaie sau celei rezultate din topirea zăpezii.
[*focused karst* / *karst dirigé* / *орьентированный карст*]

Carst pe argile v. Pseudocarst pe argile
[*clayey karst* / *karst argileux* / *карст глинистый, ~ суффозионный, ~ глиняный, псевдокарст, кластокарст*]

Carst pe calcar Relief carstic format pe roci alcătuite din minerale care conţin peste 50 % $CaCO_3$.
[*limestone karst* / *karst calcaire* / *карст известняковый*]

Carst pe gresii Categorie de pseudocarst sau clastocarst, care se formează în procesul de dizolvare a liantului carbonatic din formaţiunile de gresie.
[*sandstone karst* / *karst greseux* / *песчаниковый карст*]

Carst pe sare Procese geologice, hidrochimice şi hidrogeologice condiţionate de apă în roci saline şi care contribuie la apariţia formelor specifice de relief carstic.
[*salt karst, halite karst / karst salé / карст соляной, галокарст*]

Carst perfect v. Holocarst

Carst poligonal Câmp de doline între care rămâne o reţea poligonală de creste.
[*polygonal karst* / *karst polygonal* / *карст полигональный*]

Carst relict Carst modelat în trecut şi în care se mai pot forma concreţiuni în prezent.

[*relict karst* / *karst ancien* / *реликтовый карст*]

Carst singenetic Carst ce se desfăşoară paralel cu formarea rocilor carstificabile.
[*syngenetic karst* / *karst syngénétique* / *карст сингенетичный, ~ карст первичный*]

Carst subglaciar Peşteri şi tuneluri carstice acoperite de un gheţar stagnant, în curs de topire.
[*subglacial karst* / *karst subglaciaire* / *подледниковый карст*]

Carst superficial v. Exocarst
[*superficial karst* / *karst superficiel* / *поверхностный карст*]

Carst tropical Sin**.** *Cockpit carst* Tip de relief carstic din zonele tropicale umede, care constă din depresiuni carstice (cockpit-doline) cu versanţii stâncoşi abrupţi, cu fundul cvasiorizontal, despărţite prin creste calcaroase ascuţite. De exemplu, **C. t.** format în insula Jamaica. În peninsula Yucatan depresiunile respective poartă numele de cenotes.
[*tropical karst* / *karst tropical* / *тропический карст*]

Carst vulcanic Procese şi forme carstice dezvoltate pe roci vulcanice, cu apariţia de lapiezuri, doline şi chiar mici peşteri, îndeosebi în aglomerate vulcanice, aşa cum sunt în Munţii Călimani din Carpaţii Orientali..
[*volcano-karst* / *karst volcanique* / *вулканокарст*]

Carstificare Procese complexe de dizolvare a rocilor solubile (mai ales a calcarelor), de transport (mecanic sau în soluţie) şi depunere sau precipitare a produselor de către apele de suprafaţă sau subterane. Aceste procese sunt combinate şi cu alte procese de morfogeneză (surpări, prăbuşiri). **C.** duce la apariţia reliefului carstic.
[*karstification* / *karstification* / *карстификация*]

Carstologie Ştiinţa despre procesele şi formele de relief ce se formează în roci solubile. **C.** se subdivide în **C.** *generală.* **C.** *regională,* **C.** *aplicată* şi **C.** *experimentală*.
[*karstology* / *karstologie, morphologie karstique* / *карстоведение, карстология*]

Carstoplenă v. Peneplenă carstică

Cartare Metodă de studiu care constă în identificarea pe teren a diferitelor procese şi forme, cu reprezentarea acestora pe hărţi, prin areale şi simboluri convenţionale.
[*mapping, survey* / *levé* / *картирование*]

Cartare geomorfologică Reprezentarea pe hartă a tipurilor şi formelor de relief şi a proceselor de modelare, pe baza observaţiilor şi măsurătorilor directe din teren.
[*geomorphological mapping, ~ survey* / *levé géomorphologique* / *геоморфологическое картирование*]

Cartodiagramă Reprezentare detaliată, la scară, a formelor şi/sau proceselor de morfogeneză, sub forma unui sistem de diagrame localizate pe un fond de hartă ce reprezintă, de obicei, unităţi teritoriale de relief.
[*diagram map* / *cartodiagramme* / *картодиаграмма*]

Cartografie geomorfologică Ramură a cartografiei care se ocupă cu reprezentarea pe hărţi a reliefului şi a proceselor geomorfologice.
[*geomorphologic cartography* / *cartographie géomorphologique* / *геоморфологическая картография*]

Cartografiere geomorfologică Elaborarea hărţilor geomorfologice pe baza observaţiilor şi măsurătorilor din teren şi a datelor prelucrate după hărţi topografice, aerofotograme, imagini cosmice şi alte surse.

[*geomorphological mapping* / *levé géomorphologique* / *геоморфологическое картографирование*]

Cartografiere morfologică Un mijloc de cartare a formelor de relief. În sens restrâns, **C. m**. ne dezvăluie forma terenului, cu indicarea orientării versanţilor sau a ruperilor de pantă. În sens larg, **C. m**. a fost folosită pentru cartografierea formelor de relief în termeni de origine. Această cartografiere morfogenetică, obişnuită în Europa central-estică, a fost aplicată larg în Geomorfologia inginerească, în inventarierea resurselor şi în cercetarea propriu-zisă.

[*morphological mapping* / *levé morphologique* / *геоморфологическое картографирование, морфологическое* ~]

Cartogramă Produs cartografic sub formă de hartă la scară mică pe care, prin areale colorate sau izolinii, sunt reprezentate date statistice sau anumite caracteristici geografice (fragmentarea reliefului, pantele, expoziţia versanţilor etc.).

[*cartogram, choroplet map* / *cartogramme, carte choroplète* / *картограмма*]

Cascadă Cădere naturală de apă pe cursul unui râu, provocată de o ruptură bruscă de pantă în profilul longitudinal al albiei. Prin analogie, deplasarea verticală a gheţii care provine dintr-un gheţar suspendat este denumită **C.** *de gheaţă*, iar curgerea pe un plan vertical sau puternic înclinat a lavei este denumită **C.** *de lavă*.

[*cascade, waterfall* / *cascade, chute d'eau* / *водопад*]

Cascadă de gheaţă v. **Cascadă**

[*icefall* / *cascade de glace* / *ледопад*]

Cascadă de lavă v. **Cascadă**

[*lava cascade* / *cascade de lave* / *лавопад*]

Cataclază Procesul natural de spargere şi rupere a stratelor de roci magmatice, metamorfice şi sedimentare, în procesul de metamorfism dinamic, la temperaturi scăzute. În procesul de deformare rupturală a rocilor se formează *cataclazite*, care, pe măsura ce dimensiunile granulelor scad, trec în *milonite*.

[*cataclasis* / *cataclase* / *катаклаз*]

Cataclinal Caracteristică a unei forme de relief care se desfăşoară în acelaşi sens cu înclinarea stratelor de roci. De exemplu, vale cataclinală, alunecare cataclinală.

[*cataclinal* / *cataclinal* / *катаклиналь*]

Catacombă Galerie subterană, naturală sau artificială, în formă de coridor lung şi îngust.

[*catacomb* / *catacombe* / *катакомба*]

Cataglaciar Sin. *Fază cataglaciară* Trecerea de la faza glaciară la cea interglaciară, evidenţiată prin modificarea climatului şi a asociaţiilor vegetale, schimbarea regimului de scurgere a râurilor care, adâncindu-se în lunci, creează frunţi de terasă

[*cataglacial* / *cataglaciaire* / *катагляциаль*]

Cataractă Sin. *Gherdap* Succesiune de praguri transversale în albia unui râu, generate de schimbările de facies, cu trecerea de la o zonă de roci dure la o altă zonă cu roci friabile. În sectoarele albiilor cu **C.** viteza apei creşte, dând naştere la repezişuri sau succesiuni de mici cascade. Uneori, noţiunea de **C.** este folosită în sensul de cascadă de mari proporţii, cu debitul deosebit de mare**,** când apa cade sub forma unui torent vertical.

[*cataract* / *cataracte* / *катаракт*]

Catastrofe naturale Sin. *Hazarde naturale* Fenomene naturale care provoacă pagube materiale şi chiar victime omeneşti. Se pot deosebi hazarde meteo-climatice (tornade, oraje, furtuni, secete, viscole etc.), hazarde hidrologice (inundaţii, tsunami), hazarde geologo-geomorfologice (cutremure de pământ, erupţii vulcanice, alunecări de teren).
[*natural hazards, ~ disasters* / *catastrophes naturelles* / *природные катастрофы*]

Catastrofism Teorie elaborată la începutul sec al X1X-lea de către naturalistul francez George Cuvier, care susţine rolul unor fenomene bruşte şi violente în evoluţia Pământului, ce au modificat radical peisajul. **C.** este opus teoriei uniformitarianismului, apărută în acelaşi timp.
[*catastrophism* / *catastrophisme* / *катастрофизм*]

Catazonă Zonă de metamorfism ce se caracterizează prin condiţii de temperatură (400 - 700^0 C) şi presiune specifice adâncimilor mari. În **C.** se formează şisturi cristaline puternic metamorfozate, cum sunt gnaisele.
[*katazone of metamorphism* / c*atazone* / *катазона*]

Catenă montană v. Lanţ muntos
[*mountain ridge* / *chaîne de montagnes, ~ montagneuse* / *горный хребет*]

Cavernă Sală foarte mare într-o peşteră.
[*cavern, cave* / *caverne* / *каверна, пещера*]

Cavitate Adâncitură care facilitează stagnarea apei.
[*cavity, hollow* / *cavité* / *полость*]

Cavitaţie 1**.** Fenomen de producere, într-un torent de apă, a unui vid parţial unde se formează bule de gaze care determină coraziunea mecanică intensă a albiei minore, contribuind la formarea marmitelor. 2. Desprinderea de particule din patul în rocă al unui gheţar.
[*cavitation* / *cavitation* / *кавитация*]

Cazane Marmite de mari dimensiuni din Defileul Dunării (Cazanele Mari şi Cazanele Mici).
[*potholes, giant`s kettle* / *marmites de géants* / *эворзионные котлы*]

Cădere v. Pantă
[*bias, falling, fall* / *pente, inclinaison* / *уклон, угол падения*]

Cădere de pietre Cădere liberă a fragmentelor de rocă, de dimensiuni variate, care se desprind de pe un versant vertical sau dintr-o surplombă.
[*debris fall, rock ~ , boulder ~ , falling-stones* / *cascade de pierres, chute ~ ~, pluie ~ ~* / *камнепад*]

Cădere de piroclastite Proces de cădere liberă în mediul subaerian sau subacvatic şi acumulare a bombelor, lapililor şi cenuşii vulcanice, condiţionat de explozii vulcanice.
[*ashfall, pyroclastic fall* / *chute de produits pyroclastiques* / *выпадение пирокластического материала*]

Cădere de serac-uri 1. Căderea blocurilor de gheaţă în cazul avalanşelor de gheaţă din gheţarii suspendaţi. 2. Cădrea unor serac-uri desprinse din limba unui gheţar in sectorul în care panta mai mare a substratului a mărit viteza de mişcare şi s-au format crevase,.
[*seracs falling, ~ fall* / *chute de séracs* / *ледопад*]

Căderea stratului v. Unghi de înclinare (a stratului)

Căldare glaciară v. Circ glaciar

Căpăţână de zahăr Formă de relief cu aspect conic, rezultată din modelarea specifică a rocilor preponderent granitice, în condiţiile unui climat tropical cu umiditatea sezonieră. De ex., **C. z.** din golful Guanabara, regiunea Rio de Janeiro.
[*sugar loaf* / *pain de sucre* / *сахарная голова*]

Cărări de vite Sin. *Poteci de vite* Microrelief în formă de trepte înguste de câteva zeci de centimetri, adesea paralele, modelate pe versanţii pe care circulă frecvent turmele de animale.
[*livestock tracks, sheep-tracks* / *sentiers de vaches, ~ ~ de moutons, pieds de vaches* / *коровьи тропы, овечьи тропы*]

Câmp Segment de câmpie nefragmentată, care reprezintă o suprafaţă interfluvială între două văi principale.
[*field* / *champ* / *плакор*]

Câmp de aisberguri eşuate Acumulare de iceberguri eşuate la ţărm şi prinse într-o banchiză litorală.
[*field of stranded icebergs* / *champ d'icebergs échouées* / *стамухи, шиханы*]

Câmp de blocuri Sin. *Mare de pietre, Haos de blocuri, Haos de pietre* Suprafaţă relativ plană acoperită de blocuri colţuroase, rezultate în urma proceselor criogene, în regiunile alcătuite din roci dure.
[*block field, boulder ~ , field of blocks* / *champ de blocs, ~ de blocaille, ~ de pierres* / *глыбовое поле, каменное ~ , ~ море*]

Câmp de diaclaze Complex de fisuri care afectează o masă de rocă dură, favorizând dezagregarea ei în blocuri diverse.
[*field of diaclases* / *champ de diaclases* / *зона трещиноватости*]

Câmp de dune Suprafaţă întinsă, acoperită cu dune de nisip care alternează cu microdepresiuni iterdunare. În Africa, poartă numele de *erg*, în Asia Centrală – *kum.*
[*dunes field* / *champ de dunes, erg* / *эрг*]

Câmp de falii Complex de falii de diverse tipuri care afectează un sector din scoarţă, favorizând mişcări diferenţiate cu formarea de horsturi, grabene sau alte tipuri de structuri cu exprimare în relief.
[*faults field* / *champ de failles* / *разломная зона*]

Câmp de firn Suprafaţă orizontală sau cvasiorizontală, acoperită de un strat gros de zăpadă aflată în proces de transformare în gheaţă. Este prezent în regiunile polare şi subpolare, precum şi în munţii înalţi din vecinătatea limitei zăpezilor perpetue. **C. f.** constituie regiunea principală de alimentare a gheţarilor.
[*firn field* / *champ de neiges pérénnes* / *фирновое поле*]

Câmp de gheaţă Suprafeţe întinse, ocupate de mase însemnate de gheaţă. **C. g.** corespund banchizelor din Arctica, de pe marginile Antarctidei, dar şi calotelor de gheaţă.
[*ice field* / *champ de glace* / *ледниковое поле*]

Câmp de lapiezuri Sin. *Lapiaz* Suprafaţă calcaroasă, cvasiorizontală, pe care s-a dezvoltat un sistem dens de lapiezuri.
[*lapiez field, karren ~* / *champ de lapiés* / *карровое поле*]

Câmp de lavă Podiş sau platou rezultat din consolidarea lavelor bazice pe suprafeţe cvasiorizontale mari. **C. l.** sunt prezente în Podişul Dekkan, Podişul Siberiei Centrale, Podişul Columbiei din SUA, Podişul Karroo din Africa de Sud, etc.
[*lava field* / *champ de lave* / *лавовое поле*]

Câmp de morene Suprafaţă întinsă, acoperită cu morene de tipuri diferite. De ex., în Câmpia Germano-Polonă.
[*morainic field* / *champ de moraines, dépôts morainiques* / *моренное поле*]

Câmp de pietre v. Câmp de blocuri
[*boulder field* / *champ de pierres* / *каменное поле*]

Câmp de till v. Câmp de morene
[*till sheet* / *champ de matériaux morainique* / *первичная моренная равнина*]

Câmpie Categorie de macro- sau mezorelief (din cadrul continentelor şi oceanelor) caracterizată prin înălţime mică, de obicei între 0 şi 200 m, uneori cu altitudini mai mari, şi suprafaţă relativ plană. Câmpiile continentale se suprapun platformelor, iar în regiunile orogenice - depresiunilor premontane şi intramontane. **C.** submerse se suprapun platformelor continentale, depresiunilor mărilor mărginaşe şi fundurilor oceanice cu adâncimi sub 3000m. **C.** se diferenţiază şi pot fi clasificate după câteva criterii de bază. După geneză, se deosebesc: **C.** *de acumulare*, **C.** *sculpturale* şi **C.** *structurale*. După unele aspecte morfologice, se pot deosebi: **C.** *tabulare*, **C.** *terasate* sau **C.** *în trepte*. După modul de fragmentare se pot separa: **C.** *plane*, **C.** *colinare*, **C.** *deluroase*. După poziţia altitudinală se disting: **C.** *abisale*, **C.** *de şelf*, **C.** *joase şi* **C.** *înalte*.
[*plain* / *plaine* / *равнина*]

Câmpie abisală Formă a reliefului fundului oceanic propriu-zis, cu suprafaţa plană, acoperită de sedimente ce se depun pe relieful crustei oceanice primare. Pe alocuri, relieful de câmpie poate fi dominat de munţi, podişuri şi conuri vulcanice.
[*abyssal plain, deep-sea ~* / *plaine abyssale* / *абиссальная равнина*]

Câmpie aluvială v. Câmpie de acumulare
[*alluvial plain, ~ flat, river plain* / *plaine alluviale, ~ fluviale* / *аллювиальная равнина*]

Câmpie de abraziune Câmpie netedă, modelată prin eroziune marină şi care se întinde în lungul ţărmului pe o zonă a cărei lăţime este condiţionată de structura geologică, de înălţimea valurilor, de amplitudinea mareelor, de gradul de stabilitate al nivelului mării şi de specificul mişcărilor tectonice ale zonei de litoral.
[*plain of marine abrasion, wave-cut plain* / *plaine d'abrasion* / *абразионная равнина*]

Câmpie de acumulare Câmpie formată prin depunerea de sedimente, în opoziţie cu **C.** sculpturală. În funcţie de agentul care produce acumularea, pot fi deosebite: **C. a**. *fluvială (aluvială)*; **C. a.** *lacustră;* **C. a.** *eoliană;* **C. a.** *glaciară (morenaică);* **C. a**. *vulcanică;* **C. a.** *proluvială.* În condiţiile când procesul de acumulare este condiţionat de acţiunea combinată a câtorva agenţi, se formează câmpii de acumulare complexă, cum sunt, de ex., **C. a.** *fluvio-maritimă (deltaică),* **C. a.** *fluvio-lacustră,* **C. a**. *glacio-lacustră,* **C. a.** *fluvio-glaciară etc.*
[*plain of accumulation* / *plaine d'accumulation* / *аккумулативная равнина*]

Câmpie de acumulare aluvială v. Câmpie de acumulare

[*plain of fluvial deposition, alluvial plain* / *plaine alluviale* / *аккумуляеивная аллювиальная равнина*]

Câmpie de acumulare eoliană Câmpie formată prin acumulări eoliene de nisipuri (Marile Erguri Sahariene, câmpiile eoliene din Asia Centrală) sau de loess (parte din Câmpia Chineză).

[*plain of eolian accumulation, sandplain* / *plaine d'accumulation éolienne* / *эоловая аккумулятивная равнина*]

Câmpie de acumulare fluvială v. Câmpie de acumulare

[*plain of fluvial accumulation* / *plaine d'accumulation fluviatile* / *аллювиальная равнина*]

Câmpie de acumulare fluvio-glaciară v. Câmpie fluvio-glaciară

Câmpie de acumulare fluvio-lacustră v. Câmpie fluvio-lacustră

Câmpie de acumulare fluvio-maritimă v. Câmpie deltaică

Câmpie de acumulare glaciară v. Câmpie de acumulare

[*plain of glacial deposition* / *plaine d'accumulation glaciaire* / *ледниковая аккумулятивная равнина*]

Câmpie de acumulare glacio-lacustră v. Câmpie de acumulare

Câmpie de acumulare glacio-maritimă v. Câmpie de acumulare

Câmpie de acumulare lacustră v. Câmpie de acumulare

[*plain of lacustrine deposition* / *plaine d'accumulation lacustre* / *озёрная аккумулятивная равынина*]

Câmpie de acumulare marină v. Câmpie de acumulare

[*coastal plain* / *plaine maritime* / *морская аккумулятивная равнина*]

Câmpie de acumulare vulcanică Sin. *Câmpie vulcanică* Câmpie formată prin acumularea produselor rezultate din erupţiile vulcanice (lave consolidate, bombe, lapili şi cenuşă vulcanică). A nu se confunda cu câmpia de lavă.

[*plain of volcanic deposition / plaine d'accumulation volcanique* / *вулканическая аккумулятивная равнина*]

Câmpie carstică Pediplenă modelată în procesul de coroziune a masivului de roci calcaroase de către procesele de carstificare. **C. c.** este caracteristică pentru regiunile tropicale umede.

[*karstic plain* / *plaine karstique* / *карстовая равнина, карстплен*]

Câmpie carstică marginală Câmpie suprapusă parţial pe roci carstificate şi parţial pe roci necarstificabile.

[*marginal karstic plain* / *plaine karstique marginale* / *окраинная карстовая равнина*]

Câmpie colinară v. Câmpie

[*rolling hilly plain* / *plaine collinaire, ~ découpée en collines* / *увалистая равнина*]

Câmpie continentală v. Câmpie

[*continental plain* / *plaine continentale* / *континентальная равнина*]

Câmpie costieră Câmpie tabulară joasă, situată pe uscatul continental, în prelungirea şelfului, aşa cum sunt Câmpia Golfului Mexic din America de Nord, partea terminală a Câmpiei Amazonului ş.a.

[*coastal plain* / *plaine côtière* / *береговая равнина*]

Câmpie de denudaţie v. Câmpie sculpturală

Câmpie de eroziune v. Câmpie sculpturală
[*plain of erosion* / *plaine d'érosion* / *эрозионная равнина*]

Câmpie de eroziune glaciară v. Câmpie sculpturală
[*plain of glacial erosion* / *plaine d'érosion glaciaire* / *равнина ледниковой эрозии*]
[*peneplain* / *pénéplaine* / *денудационная равнина, пенеплен*]

Câmpie de lavă Câmpie alcătuită din pânze de lave bazice care, fiind fluide, au viteză mare de curgere şi astfel acoperă mari suprafeţe.
[*lava plain* / *plaine de lave* / *лавовая равнина*]

Câmpie de nisip Câmpie formată din nisipuri de origine eoliană sau fluvioglaciară.
[*sand plaine* / *plaine de sable* / *песчанная равнина*]

Câmpie de nivel de bază După Wooldridge, este o câmpie generată de eroziunea îndelungată laterală a mai multor râuri. După alţi autori (Crickmay, C. H., 1933), această câmpie reprezintă stadiul final al ciclului de eroziune, care însă se deosebeşte de peneplenă, pentru că se formează în urma eroziunii laterale a râurilor şi nu prin procesul de nivelare a spaţiilor interfluviale.
[*base-level plain* / *plaine de niveau de base* / *панплен*]

Câmpie de sandre v. Câmpie fluvio-glaciară
[*sander plain, outwash ~* / *sandur, sander, sandur de retraite* / *зандровая равнина*]

Câmpie de soclu Câmpie sculpturală formată pe roci cristaline vechi, de regulă precambriene. De exemplu, câmpiile Finlandei şi ale Kareliei, Câmpia Canadiană din jurul Golfului Hudson.
[*oldland* / *plaine de socle* / *цокольная равнина*]

Câmpie de strandflät Câmpie litorală formată prin abraziune, exaraţie glaciară şi dezagregare criergică, la poalele unei regiuni montane. **C. d. s.** este modelată, de obicei, în roci dure cristaline şi prezintă numeroase stânci mai proeminente. **C. d. s.** se continuă şi sub nivelul mării şi de pe ea se înalţă o mulţime de insule mici.
[*strandflät plain* / *plaine de strandflät* / *штранд, обнажённый бенч*]

Câmpie de şelf Sin. *Câmpie maritimă* Câmpie maritimă netedă, formată în procesul de sedimentare marină şi exondată ca urmare a coborârii nivelului mării sau a ridicării zonei de litoral. De exemplu, Câmpia litorală atlantică din S.U.A, Câmpia Precaspică.
[*coastal plain* / *plaine cotière* / *шельфовая равнина*]

Câmpie deltaică Sin. *Câmpie fluvio-maritimă* Câmpie rezultată, în regiunile fostelor delte, ca urmare a procesului de coborâre a nivelului mării sau a ridicării epirogenice a uscatului. După contribuţia agenţilor constructivi, se pot deosebi **C. d.** *fluviale* (rezultate din dezvoltarea şi sudarea grindurilor fluviale începând de la vârful deltei) şi **C. d.** *marine* (formate prin dezvoltarea grindurilor maritime).
[*deltaic plain, fluvio-marine ~* / *plaine deltaïque, ~ d'accumulation fluvio-marine* / *дельтовая равнина*]

Câmpie deluroasă v. Câmpie
[*hilly plain* / *plaine collinaire* / *холмистая равнина*]

Câmpie fluvio-glaciară Sin. *Câmpie de sandre, Câmpie de acumulare fluvio-glaciară, Sandre* Câmpie formată la periferia calotelor glaciare sub acţiunea apelor care circulă pe sub masa de gheaţă, pe suprafaţa calotelor sau la periferia acestora şi care antrenează o

parte din depozitele morenaice şi unele materiale rezultate din eroziunea fluvială propriu-zisă. Aceste depozite (nisipuri şi pietrişuri) sunt depuse stratificat de către o reţea de canale anastomozate, care migrează lateral pe suprafaţa **C. f-g.**, formându-se imense conuri de dejecţie puternic aplatizate sau câmpii de nisipuri (*sander, sandur*). Periodic, unele viituri excepţionale pot remania o parte din sedimentele anterioare. De ex., fâşia centrală a **C.** germano-polone, **C.** Polesiei, **C.** Meşciorei din Câmpia Europei de Est.
[*fluvio-glacial plain, ~, frontal ~ , outwash ~, outwash apron* / *plaine alluviale proglaciaire, ~ d'accumulation fluvio-glaciaire, ~ d'épandage fluvio-glaciaire, ~ ~ proglaciaire, sandur de retraite* / *флювиогляциальная равнина, зандровая ~*]

Câmpie fluvio-lacustră Câmpie formată în locul de vărsare al unui râu într-un lac, fiind alcătuită din aluviuni şi din materialul acumulat nemijlocit pe fundul lacului în urma acţiunii valurilor şi curenţilor sau a activităţii organismelor.
[*fluvio-lacustrine plain* / *plaine fluvio-lacustre* / *озёрно-речная равнина*]

Câmpie glaciară Câmpie formată prin acţiunea combinată a proceselor de exaraţie şi/sau acumulare glaciară.
[*glacial plain* / *plaine glaciaire* / *ледниковая равнина*]

Câmpie intramontană Câmpie formată prin acţiunea de acumulare, în depresiunile intramontane, a materialului transportat pe diverse căi din regiunile muntoase limitrofe. De ex., Câmpia Braşovului.
[*intramountain plain* / *plaine intermontagneuse, ~ intramontagneuse* / *внутригорная равнина*]

Câmpie înaltă Câmpie situată la altitudini de peste 200 m deasupra nivelului mării, fiind dominată de lanţuri montane periferice.
[*high plain, upland ~* / *haute plaine* / *высокая равнина*]

Câmpie înclinată v. Câmpie
[*sloping plain* / *plaine inclinée* / *наклонная равнина*]

Câmpie joasă Câmpie situată la mică altitudine deasupra nivelului mării, de obicei sub 200 m altitudine, dar, uneori, poate depăşi această limită.
[*low plain* / *basse plaine* / *низменная равнина*]

Câmpie lacustră v. Câmpie de acumulare
[*lacustrine plain* / *plaine lacustre* / *озёрная равнина*]

Câmpie litorală Câmpie formată de-a lungul ţărmurilor prin procese de acumulare fluvială şi marină şi/sau cu participarea abraziunii. De exemplu, **C. l.** din jurul Golfului Mexic.
[*coastal plain* / *plaine littorale, ~ d'accumulation littorale* / *береговая равнина, прибрежная ~*]

Câmpie mareică mlăştinoasă Câmpie formată de către procesele fluvio-deltaice şi cele litorale în zona de tranziţie de la mediul continental la cel maritim.
[*mud flat, tidal ~* / *plaine tidale marécageuse* / *береговая заболоченная равнина*]

Câmpie maritimă v. Câmpie de şelf
[*marine plain* / *plaine maritime* / *равнина морская*]

Câmpie monoclinală v. Câmpie
[*monoclinal plain* / *plaine monoclinale* / *моноклинальная равнина*]

Câmpie monogenetică Câmpie care are la origine un singur proces geomorfologic (eroziune, acumulare) sau un singur agent morfogenetic (râuri, gheţari, vânt etc.).
[*monogenetic plain* / *plaine monogénétique* / *моногенная равнина*]

Câmpie morenaică (morenică) v. Câmpie de acumulare
[*moraine plain* / *plaine morainique* / *равнина моренная*]

Câmpie netedă v. Câmpie
[*flat plain, platte ~* / *plaine lisse* / *плоская равнина*]

Câmpie orizontală v. Câmpie
[*horizontal plain* / *plaine horizontale* / *равнина горизонтальная*]

Câmpie piemontană Câmpie formată prin procese complexe de acumulare (proluvială, aluvială) şi sculpturale în zona de tranziţie de la o regiune montană la o regiune de podiş sau de câmpie. De ex., **C. p.** a Piteştilor, Piemontul italian, Piemontul Apalaşilor, care în est trece în câmpiile litoralului atlantic.
[*piedmont plain, piedmont alluvial ~* / *plaine de piémont, ~ alluviale de piedmont* / *предгорная равнина, подгорная ~ , пьедмонт*]

Câmpie plană v. Câmpie
[*flat plain, platte ~* / *plaine lisse* / *плоская равнина*]

Câmpie poligenetică Câmpie formată în urma acţiunii unui complex de procese de modelare, cu participarea a doi sau mai mulţi agenţi morfogenetici.
[*polygenetic plain* / *plaine polygénétique* / *полигенная равнина*]

Câmpie primordială Câmpie de acumulare sau de eroziune care, conform teoriei ciclului de eroziune a lui W.M.Davis, intră într-o nouă fază de evoluţie ca urmare a unor mişcări de înălţare.
[*primary plain* / *plaine initiale* / *первичная равнина*]

Câmpie proluvială Câmpie formată în procesul de acumulare a materialului transportat la gura de vărsare de către apele torenţiale.
[*proluvial plain* / *plaine proluviale* / *пролювиальная равнина*]

Câmpie proluvio-aluvială Câmpie formată în procesul de acumulare a materialului transportat la gura de vărsare de către apele torenţiale şi fluviale.
[*proluvio-alluvial plain* / *plaine alluvionnaire* / *аллювиально-пролювиальная равнина*]

Câmpie ravenată (disecată) Câmpie puternic fragmentată printr-un sistem complex de văi adânci şi înguste, precum şi de ravene, create prin acţiunea eroziunii torenţiale asupra unor roci friabile. De ex., Marile Câmpii Americane în SW statului Nebraska.
[*dissected plain, cut ~* / *plaine ravinée* / *расчленённая равнина*]

Câmpie sculpturală Sin. *Câmpie de denudaţie, Câmpie de eroziune* Câmpie formată prin procese complexe şi îndelungate de nivelare a unei regiuni iniţial puternic fragmentată, uneori muntoasă, cu participarea proceselor de eroziune (**C.** *de eroziune*), a gheţarilor (**C.** *de eroziune glaciară*), a valurilor (**C.** *de abraziune*) şi a proceselor gravitaţionale de versant. **C. s.** se confundă, în cele din urmă, cu peneplena, în condiţiile climatului umed şi cu pediplena, în condiţiile climatului semiarid.
[*peneplain* / *pénéplaine* / *скулптурная равнина, остаточная ~ , предельная ~ , денудационная ~*]

Câmpie structurală Câmpie dezvoltată pe suprafaţa unui strat de rocă mai dură**,** cu poziţie orizontală sau slab înclinată**.**

[*structural plain, stratum ~ / surface structurale* / *пластовая равнина*]

Câmpie terasată v. Câmpie

[*stepped plain* / *plaine terrassée* / *террасовая равнина*]

Câmpie vulcanică v. Câmpie de acumulare vulcanică

[*volcanic plain* / *plaine volcanique* / *вулканическая равнина*]

Ceatal v. Bifurcare fluvială

Ceauda Etapă în evoluţia bazinului Mării Negre, desfăşurată în prima jumătate a Cuaternarului. O primă fază a acestei etape este cunoscută sub numele *transgresiunea Ceauda* (cca. 750.000 – 500.000 ani B. P., corespunzător perioadei interglaciare Günz-Mindel). Atunci bazinul Mării Negre era în legătură atât cu bazinul Caspicei, prin valea râului Manici, cât şi cu Marea Mediterană. O a doua fază e reprezentată prin *regresiunea post-Ceauda* (cca. 500.000 – 450.000 a B. P., corespunzător perioadei glaciare Mindel),când nivelul Mării Negre a scăzut cu cca. 70 m sub nivelul actual, devenind un lac izolat, cu ape puternic îndulcite.

[*Chauda* / *Tchauda* / *чауда, чаудинское время, чаудинская трансгрессия*]

Celulă de convecţie v. Curenţi subcrustali

[*convection cell* / *cellule de convection* / *конвективная ячейка*]

Celulă de teren Sin. *Arie elementară de teren* Porţiune de teren explorată simultan prin teledetecţie. Pe imaginile numerice **C. t.** corespunde unui pixel.

[*cell, element of area, ground path ~ / tache de prise de vue, ~ élémentaire, surface ~ , cellule* / *ячейка*]

Cenozoic v. Neozoic

[*Cenozoic* / *Cénozoïque* / *кайнозой*]

Cenuşă vulcanică Material piroclastic pulverulent cu diametrul particulelor sub 2 mm (sau mai mici de 1 mm după alţi autori), pulverizat în timpul erupţiilor explozive vulcanice. **C. v.** rezultă din distrugerea parţială a conului vulcanic sau a produselor consolidate pe coş. **C. v.** este un depozit afânat din a cărui acumulare şi cimentare rezultă tufuri vulcanice sau cinerite.

[*volcanic ash* / *cendre volcanicque* / *вулканический пепел*]

Cerc de pietre Sin. *Inel de pietre* Formaţiune ovală sau inelară de blocuri colţuroase, frecvente în regiunile periglaciare (cu îngheţ sezonier şi permafrost). **C. p.** apar pe suprafeţe plane cu substrat argilos sau lutos, cu surplus de umiditate, cu incluziuni de fragmente de roci de diverse dimensiuni. Reprezintă un tip de formaţiune poligonală.

[*stone ring, stone circle, stony earth ~ , frost ring, sorted circle / cercle de pierres, anneau ~ ~ / каменное кольцо, каменно-земляное пятно-медальон*]

Cercul de foc al Pacificului *Si. Brâul circumpacific* Fâşie larg extinsă, de activitate vulcanică şi seismică, aproximativ circulară, situată la marginea Oceanului Pacific, cauzată de fenomenul de subducţie a plăcilor tectonice.

[*Pacific Ring of Fire* / *Cercle de feu du Pacific* / *огненное кольцо Тихого океана*]

Cercuri de noroi Cercuri din material fin nesortat din regiunile îngheţului peren.

[*mud circles* / *cercles de boue* / *грязевые кольца, незадерненные глинистые пятно-медальоны*]

Cercuri nesortate Structuri periglaciare cu forme circulare sau ovale, uşor bombate. În terenuri alcătuite din material fin sunt reprezentate prin *cercuri de noroi*; în terenuri pietroase sunt reprezentate prin *cercuri de pietre.*

[*nonsorted circles* / *cercles sans triage* / *несортированные кольца*]

Cercuri sortate Structuri periglaciare cu forme circulare sau ovale, concave, mărginite de fragmente mai grosiere dintre care cele aplatizate sunt aşezate pe muchie, cu axa mare aproape verticală.

[*sorted circles* / *cercles triés* / *сортированные кольца*]

Chapada Denumirea portugheză a platourilor tabulare din Podişul Brazilian, constituite din strate de gresii, care, spre baza versanţilor abrupţi, repauzează pe roci cristaline.

[*chapada* / *chapada* / *шапада*]

Chei Sin. *Vale în chei* Vale îngustă şi adâncă, cu versanţii verticali sau aproape verticali, formată în roci dure. **C.** sunt tipice şi mai frecvente în regiunile alcătuite din calcare. De ex., **C.** Turzii, **C.** Bicazului, **C.** Răutului.

[*water-gap, gorge, trench* / *gorge* / *ущелье, теснина, узкая продольная долина*]

Chei de racordare Chei săpate în umerii glaciari de către afluenţii râului care a moştenit valea glaciară.

[*joining gorges* / *gorge de raccordement* / *висячая теснина*]

Cicatrice de lithalse Microdepresiune formată în urma topirii blocului de gheaţă dintr-o lithalsă.

[*lithalse scar* / *cicatrice de lithalse* / *термопросадки по литальсе*]

Cicatrice de pingo Sin. *Pingo prăbuşit, Pingo relict* Urmă de pingo sub forma unei depresiuni formate prin tasare în urma topirii nucleului de gheaţă şi rămasă într-o regiune din care a dispărut permafrostul. **C. p.** este umplută adesea cu apă sau cu turbă.

[*pingo scar* / *cicatrice de pingo* / *след булгунняха, реликтовый пинго*]

Ciclu arid v. Ciclu eolian

[*arid cycle* / *cycle arid* / *аридный цикл*]

Ciclu carstic Totalitatea proceselor geomorfologice şi a formelor de relief (după W.M. Davis) prin care trece o regiune carstică, de la apariţia lapiezurilor în carstul nud şi mici avenuri, până la dispariţia ultimilor martori carstici (humuri); consumarea completă a masivului calcaros şi formarea unui pediment carstic.

[*karstic cycle* / *cycle karstique, ~ d´érosion karstique* / *карстовый цикл*]

Ciclu davisian v. Ciclu de eroziune

[*Davisian cycle* / *cycle davisien* / *дэвисовский цикл*]

Ciclu de denudaţie v. Ciclu de eroziune

[*denudation cycle, cycle of denudation* / *cycle de dénudation* / *цикл денудации*]

Ciclu de eroziune Sin. *Ciclu de denudaţie, Ciclu geografic, Ciclu geomorfologic***,** *Ciclu morfologic, Ciclul eroziunii normale* Teorie elaborată de către geograful american William Morris Davis în 1899, conform căreia ciclul ideal de eroziune începe cu ridicarea rapidă a unei regiuni şi se continuă cu o lungă perioadă de linişte tectonică. În timpul etapei de condiţii stabile, relieful traversează o succesiune de stadii: tinereţe, maturitate şi

bătrâneţe. Deci, **C. e.** reprezintă timpul nederminat care este necesar unui relief să treacă prin toate stadiile de evoluţie, iar rezultatul final are forma unei câmpii denumită *peneplenă*. Iniţial, acest ciclu, generat de eroziunea apelor curgătoare, a fost denumit de către Davis *ciclul eroziunii normale*. Mai târziu au fost concepute cicluri în funcţie de zonele climatice sau de agenţii externi, plus cel subteran.

[*cycle of erosion, Davisian cycle / cycle d'érosion / эрозионный цикл*]

Ciclu de sedimentare Ansamblu de schimbări ale procesului de sedimentare, care se repetă cu anume variaţii în evoluţia unui bazin acvatic sau al unui anumit teritoriu. La un **C. s.** se atribuie, adesea, intervalul de timp dintre transgresiunile marine consecutive.

[*sedimentation cycle, cycle of sedimentation* / *cycle de sédimentatien* / *осадочный цикл*]

Ciclu deşertic v. Ciclu eolian

[*cycle of desert denudation* / *cycle désertique* / *аридный цикл*]

Ciclu eolian Sin. *Ciclu arid, Ciclu deşertic*. Totalitatea proceselor de morfogeneză şi a formelor de relief ce se succed în timp într-o regiune cu climat deşertic, cu tendinţa generală de nivelare a reliefului fragmentat, sub acţiunea preponderentă a vântului.

[*eolian cycle, aeolian ~* / *cycle eolien* / *эоловый цикл*]

Ciclu geografic v. Ciclu de eroziune

[*geographic cycle* / *cycle géographique* / *географический цикл*]

Ciclu geomorfologic v. Ciclu de eroziune

[*geomorphologic cycle* / *cycle géomorphologique* / *геоморфологический цикл*]

Ciclu geotectonic Sin *Ciclu orogenic,Ciclu tectonic,Ciclu tectono-magmatic* Ansamblu de procese geologice care se desfăşoară într-o arie labilă şi care se termină cu transformarea acesteia într-o catenă muntoasă. De exemplu, **C. g.** *caledonian,* **C. g.** *hercinic*, **C. g.** *alpin*. **C. g.** cuprinde mai multe faze care generează tot atâtea structuri ce contribue la formarea unei catene muntoase. De exemplu, fazele chimmerică, austrică etc.

[*geotctonic cycle* / *cycle géotectonique* / *геотектонический цикл*]

Ciclu glaciar Sin. *Ciclul eroziunii glaciare* Evoluţia reliefului, în contextul teoriei ciclului de eroziune, sub acţiunea gheţarilor. În procesul de lărgire a circurilor glaciare, proces denumit de D. Cairnes echiplanaţie (equiplanation), are loc modelarea catenelor montane şi formarea unei suprafeţe de nivelare.

[*glacial cycle* / *cycle glaciaire* / *ледниковый цикл*]

Ciclu hidrologic v. Circuitul apei în natură

[*hydrologic cycle* / *cycle hydrologique* / *гидрологический цикл*]

Ciclu marin Succesiune de procese geomorfologice şi forme de relief create prin care trece zona litorală, în condiţiile menţinerii stabile a nivelului marin, contribuind la realizarea profilului de echilibru al ţărmului.

[*marine cycle, cycle of marine denudation* / *cycle littoral, ~ marin* / *морской цикл*]

Ciclu morfologic v. Ciclu de eroziune

Ciclu orogenetic v. Orogeneză

[*orogenic cycle* / *cycle orogénique* / *орогенический цикл*]

Ciclu tectonic v. Ciclu geotectonic

[*tectonic cycle* / *cycle tectonique* / *тектонический цикл*]

Ciclul alpin v. Orogeneza alpină

[*Alpine cycle* / *cycle alpinien, cycle alpin* / *альпийский цикл*]

Ciclul apalaşian v. Orogeneza apalaşiană

[*Appalachian cycle, ~ orogeny, Allegheny Orogeny* / *cycle orogénique appalachien, orogenèse appalachienne* / *аппалачский цикл*]

Ciclul assyntic Sin. *Ciclul Cadomian* Ciclu tectogenetic de la sfârşitul Precambrianului, de care este legată discordanţa unghiulară ce separă Proterozoicul superior de Cambrian.

[*Assynthic cycle* / *cycle Assyntique* / *ассинтский цикл*]

Ciclul baikalian Ciclu geotectonic ce s-a desfăşurat la sfârşitul Cambrianului inferior, afectând şi formaţiuni ale Proterozoicului superior. **B.** s-a evidenţiat în Asia (Munţii Baikalici, Saianii de Est etc.) şi în Europa de Est.

[*Baikalyan cycle* / *cycle Baikalien* / *байкальский цикл орогенеза*]

Ciclul Brückner Oscilaţii periodice, cu durata aproximativ de 35 ani, ale caracteristicilor climatice, inclusiv ale înaintării şi retragerii gheţarilor alpini, schimbarea datelor de îngheţ şi dezgheţ ale râurilor din Rusia, ale oscilaţiilor de nivel ale Mării Caspice etc.

[*Brückner cycle* / *cycle de Brückner* / *брикнеров цикл, ~ Брикнера*]

Ciclul cadomian v. Ciclul assyntic

Ciclul caledonian v. Orogeneza caledoniană

[*Caledonian cycle* / *cycle calédonien* / *каледонский цикл*]

Ciclul eroziunii glaciare v. Ciclu glaciar

Ciclul eroziunii normale v. Ciclu de eroziune

[*cycle of normal erosion* / *cycle d'érosion normale* / *цикл нормальной эрозии*]

Ciclul hercinic v. Orogeneza hercinică

[*Hercynic cycle, ~ orogeny* / *cycle hercynien* / *герцинский цикл*]

Ciclul îngheţ-dezgheţ Alternanţa proceselor de îngheţ-dezgheţ care afectează solul şi rocile, provocând procese geomorfologice specifice.

[*freeze-thaw cycle* / *cycle de gel-dégel* / *цикл промерзания-протаивания*]

Ciclul rocilor Concept referitor la succesiunea condiţiilor de formare, distrugere şi reformare a rocilor, datorită factorilor interni (geologici) şi externi (fizico-geografici).

[*rock cycle* / *cycle de roches* / *цикл горных пород*]

Ciclul Wilson Succesiunea diverselor stadii în evoluţia unui ocean, cu deschideri de rifturi şi coliziuni, până la dispariţia lui.

[*Wilson cycle* / *cycle Wilson* / *цикл Уилсона*]

Ciment Sin. *Liant* Material mineral sau organic care leagă între ele particulele componente ale unei roci sau depozit. **C.** din rocile sedimentare, format prin precipitarea chimică din soluţiile care circulă prin pori, poate fi carbonatic, silicios, fosfatic etc.

[*cement* / *ciment* / *цемент*]

Cimentare Diageneză realizată prin precipitarea unei substanţe carbonatice, feruginoase sau silicioase într-un depozit de material detritic.

[*cementation* / *cémentation* / *цементация*]

Cinerit v. Tuf vulcanic

[*cinerite* / *tuffite, cinérite* / *пепел вулканический*]

Circ alpin Tip de circ glaciar alungit, cu peretele din spate semicircular, dar circul este larg deschis spre valea glaciară care îl continuă.

[*alpine cirque* / *cirque alpin* / *альпийский цирк*]

Circ complex Circ format prin îngemănarea mai multor circuri glaciare.
[*complex glacial cirque* / *cirque complex* / *сложный ледниковый цирк*]

Circ de alunecare v. Amfiteatru de alunecare

Circ de eroziune termică Abrupt semicircular de la obârşia unei alunecări regresive rotaţionale de dezgheţ.
[*thermo-erosional cirque* / *cirque de thermo-érosion* / *термо-эрозионный цирк*]

Circ de obârşie Circ format în bazinul superior, la izvoarele unui râu.
[*valley head cirque* / *cirque de tête de vallée* / *цирк вершинный*]

Circ de versant Circ lateral, suspendat pe versanţii văilor glaciare.
[*slope cirque* / *cirque de versant* / *склоновый ледниковый цирк*]

Circ embrionar Circ glaciar de mic dimensiuni în partea superioară a versanţilor din munţi, format sub influenţa unor mici gheţari, zăpezilor şi dezagregării criergice.
[*embryonic cirque* / *cirque au stade embrionnaire* / *кар, эмбриональный ледниковый цирк*]

Circ fotoliu Depresiune în formă de amfiteatru formată în faza incipientă de denudaţie nivo-glaciară pe versanţii montani.
[*armchair-shaped cirque* / *cirque en fauteuil* / *кар кресловидный*]

Circ glaciar Sin. *Căldare glaciară, Zănoagă* Depresiune semicirculară sau ovală, formată prin eroziunea gheţarilor montani la obârşia văilor glaciare sau pe versanţii acestora. **C. g.** se aseamănă cu un amfiteatru, cu versanţi abrupţi şi fundul rotunjit. Spre aval, **C. g.** este închis, parţial, de un prag relativ scund numit *zăvor*. Câteva **C. g.** se pot forma în jurul aceluiaşi munte în aceeaşi perioadă de timp, precum în Munţii Alpi. **C. g.** normale au lăţimea de 1 - 2 km, dar circul enorm Walkett din Antarctida are 16 km lăţime. Termen introdus în 1823 de Jean Charpentiér în Pirinei şi recunoscut în 1860 datorită lui A. C. Ramsey. În România a fost introdus în 1855 de P. Lehmann.
[*glacial cirque,~ cwm, corrie*, / *cirque glaciaire* / *цирк ледниковый, кар ледниковый*]

Circ în trepte Circ cu umeri bine individualizaţi încât dă impresia de circuri îmbucate.
[*stepped cirque* / *cirque en gradins* / *ступенчатые кары*]

Circ nival v. Nişă de nivaţie
[*nivation cirque,~ hollow, snow niche* / *niche de nivation* / *нивальный цирк*]

Circ pe sare Formă negativă de relief, asemănătoare unui circ glaciar, modelată pe flancul unui dom de sare.
[*salt corrie* / *niche creusée dans le sel* / *соляной цирк*]

Circ suspendat (pirinean) Circ mic sub forma unui cuib şi fără a fi continuat de o vale glaciară.
[*hanging cirque, pirenaic ~* / *cirque suspendu* / *кар пиринейского типа*]

Circuitul apei în natură Sin. *Ciclu hidrologic* Calea parcursă de apa evaporată din ocean sau de pe alte spaţii, prin atmosferă, apoi precipitarea şi curgerea acesteia prin râuri, până la revenirea ei în ocean.
[*water cycle, ~ circulation* / *cycle de l'eau, ~ hydrologique* / *круговорот воды в природе*]

Circuri îmbucate Complex alcătuit dintr-un circ principal şi circuri secundare, suspendate pe pereţii săi.
[*joint cirques, nested ~ / cirques emboîtés / вложенные ледниковые цирки*]

Ciupercă eoliană v. Babă
[*mushroom rock, toadstool ~ / champignon de roche / эоловый гриб*]

Clasificare geomorfologică Grupare a formelor de relief după diverse criterii (genetice, morfometrice, morfografice, evolutive etc.). **C. g.** stă la baza regionării şi tipizării formelor de relief. Clasificarea tipologică vizează diferenţierea genetică a tipurilor de relief, respectiv a ansamblului de forme de relief create de aceleaşi procese geomorfologice, în funcţie de condiţiile geologice şi climatice (relief structural, relief fluvial, relief glaciar, etc). Clasificarea taxonomică se referă la ierarhizarea şi gruparea formelor de relief pe diferite decupaje ale suprafaţei Pământului (zonă, regiune, unitate, subunitate).
[*geomorphic classification, landform ~ / classification géomorphologique / геоморфологическая классификация*]

Clasificarea albiilor de râu Dintre criteriile de clasificare a albiilor, cel mai frecvent este utilizată forma albiei în plan orizontal. In acest fel, se disting *albii rectilinii, albii meandrate, albii despletite* şi *albii anastomozate*
[*channel classification / classification des lits des rivières / классификация речных русел*]

Clasificarea alunecărilor după viteza de deplasare Sunt cunoscute mai multe clasificări ale alunecărilor de teren după viteza de deplasare a materialului.
[*landslides classification by the speed of movement / classification des glissements d'après la vitesse / классификация оползней по скорости движения*]

Clasificare veche (Varnes, 1978)		*Clasificare nouă* (*UNESCO-WP/WLI, 1994*)	
Viteză	Clasa	Descriere	Viteză
> 3 m / s	7	Extrem de rapidă	> 5 m / s
0,3 m / min - 3 m / s	6	Foarte rapidă	3 m / min – 5 m / s
1,6 m / zi – 0,3 m / min	5	Rapidă	1,8 m / oră - 3 m / min
1,6 m / lună – 1,6 m / zi	4	Moderată	13 m/ lună – 1,8 m/ oră
1,6 m / an – 1,6 m / lună	3	Lentă	1,6 m / an – 13 m / lună
0,06 m / an / 1,6 m / an	2	Foarte lentă	16 mm / an – 1,6 m / an
< 0,06 m / an	1	Extrem de lentă	<16 mm / an

Clasificarea dinamică a gheţarilor Clasificare a gheţarilor după gradul de mişcare a gheţii constituente, distingându-se *gheţari activi, pasivi* şi *morţi*.
[*dynamic classification of glaciers / classification dynamique des glaciers / динамическая класификация ледников*]

Clasificarea gheţarilor Grupare a gheţarilor în tipuri definite după anumite criterii (temperatură, dinamică, formă, poziţie etc.).
[*classification of glaciers, glacier classification* / *classification des glaciers* / *класификация ледников*]

Clasificarea gheţarilor după formă Clasificare după forma masei de gheaţă, în *gheţari lenticulari, gheţari cupolă, câmpuri de gheaţă, calote* etc.
[*glacier classification by shape* / *classification morphologique des glaciers* / *морфологическая класификация ледников*]

Clasificarea gheţarilor după poziţie Clasificare după raporturile cu formele de relief, deosebindu-se *gheţari montani, gheţari de platou, gheţari de versant, gheţari de circ, gheţari de vale, gheţari de caldeiră, gheţari de nişă, gheţari de şelf* etc. La rândul lor, aceşti gheţari pot fi grupaţi în *gheţari constrânşi* şi *gheţari neconstrânşi de relief.*
[*glacier classification by position* / *classification de glacier selon leur position* / *класификация ледников по географическому положению*]

Clasificarea termică a gheţarilor Clasificarea gheţarilor după temperatura gheţii în raport cu punctul de topire. Astfel, se disting: *gheţari reci, gheţari calzi şi gheţari politermici.*
[*thermal classification of the glaciers* / *classification thermique de glaciers* / *термическая класификация ледников*]

Clast Sin. *Element detritic* Particulă sedimentară cu dimensiuni de peste 4 mm.
[*clast* / *claste, élément détritique* / *обломок*]

Clastocarst v. Pseudocarst
[*clastokarst* / *clastokarst* / *кластокарст*]

Clinometru Instrument de măsurare a pantei versanţilor prin vizare la distanţă.
[*clinometer* / *clinomètre* / *угломер*]

Clisură Sector de vale îngustă în Defileul Dunării.

Clivaj Capacitatea cristalelor şi granulelor cristaline de a se desface prin lovire sau apăsare, după direcţia de minimă rezistenţă.
[*cleavage* / *clivage, écaillage* / *кливаж*]

Clivajul rocilor Proprietatea rocilor de a se sparge preferenţial în lungul unor plane paralele.
[*rock cleavage* / *clivage des roches* / *кливаж горных пород*]

Cluse Vale îngustă antecedentă, care secţionează transversal axul unui anticlinal (lanţ muntos). Termen francez întâlnit frecvent în Munţii Jura şi Prealpii Savoiei.
[*cluse, gap* / *cluse* / *поперечное ущелье, сквозная долина*]

Coalescenţa circurilor glaciare Procesul de unire a circurilor glaciare care contribuie la fragmentarea puternică a reliefului montan, cu apariţia crestelor ascuţite (karlinguri), a vârfurilor piramidale (hornuri) care generează relieful tipic alpin.
[*coalescence of glacial cirques* / *coalescence des cirques glaciaires* / *слияние ледниковых цирков*]

Coamă Partea superioară, uşor rotunjită, a unei culmi de deal sau de munte.
[*ridge* / *arête* / *грива, гряда*]

Coastă 1. Sector de uscat din vecinătatea imediată a litoralului. 2. Termenul este folosit şi cu sensul de frunte de cuestă. De ex., Coasta Iaşilor.
[*coast* / 1. *côte, littoral* 2. *coteau* / *побережье*]

Cockpit karst v.. Carst tropical

[*cockpit karst, cenotes* / *cockpit karst* / *кокпит карст*]

Cocoloş *Sin. Bălătruc* Bulgăre rotund, format din roci argiloase, pe suprafaţa căruia s-au încrustat fragmente de roci mai dure. **C.** iau naştere în timpul viiturilor torenţiale, fiind rostogoliţi până în regiunea conului de dejecţie.

[*clot, mud ball* / *motte, grumeau* / *глыба, катун*]

Coeficient al sinuozităţii topografice (a văii) Gradul de sinuozitate a văii ce se poate calcula după formula: $T_s = L_v / L_a$unde L_v = lungimea axului văii ; L_a = distanţa rectilinie dintre extremităţile sectorului de vale considerat.

[*coefficient of topographic sinuosity* / *coefficient de sinuosité de la vallée* / *коэффициент топографической извилистости* (*долины*)]

Coeficient de abraziune Caracteristică ce exprimă raportul dintre volumul de roci erodate din zona litorală într-o unitate de timp.

[*abrasion coefficient* / *coefficient d'abrasion* / *коэффициент абразии*]

Coeficient de absorbţie Caracteristică ce exprimă capacitatea de absorbţie a apei de către roci, fiind definit ca raportul procentual dintre masa de apă reţinută de o probă de rocă în stare naturală şi masa aceleiaşi roci uscată la 105^0 C.

[*absorbtion coefficient* / *coefficient d'absorbtion* / *коэффициент поглощения*]

Coeficient de activitate glaciară Măsură a variaţiei bilanţului anual al gheţarului prin variaţia altitudinii liniei de echilibru. Valoarea **C. a. g.** este puternic influenţată de condiţiile climatice şi de aceea variază în funcţie de latitudine şi altitudine, în Alpi fiind de cca. 100 cm / an / 100 m altitudine.

[*ratio of glacier activity* / *coefficient d'activité glaciaire* / *коэффициент ледникового воздействия*]

Coeficient de aplatizare v. Indice de aplatizare

[*flatness ratio* / *coefficient d'aplatissement* / *коэффициент уплощенности*]

Coeficient de asimetrie v. Indice de asimetrie

[*assymetry ratio* / *coefficient d'assymétrie* / *коэффициент асимметрии*]

Coeficient de bifurcaţie v. Raport de bifurcaţie

Coeficient de compresibilitate Descreşterea relativă a volumului unei roci, la creşterea presiunii cu o unitate, în condiţii izoterme.

[*coefficient of compressibility* / *coefficient de compressibilité* / *коэффициент сжатия*]

Coeficient de dilatare sau de contracţie termică Valoare care exprimă modificarea volumului pe unitate de volum a depozitului (rocii) la modificarea cu un grad a temperaturii.

[*coefficient of thermal expansion-contraction* / *coefficient de rétraction (ou dilatation) thermique* / *коэффициент температурного сжатия* (*или температурного расширения*)]

Coeficient de efluenţă aluvionară Sin. *Rata de efluenţă (evacuare) a aluviunilor* Raportul dintre eroziunea efluentă (cantitatea de material solid evacuată) într-un anumit loc şi eroziunea totală din bazinul de recepţie din amonte de acel loc. Coeficientul de efluenţă aluvionară este o funcţie descrescătoare a coeficientului de bifurcaţie din bazin (Roehl, 1962). Valoarea medie a coeficientului de efluenţă aluvionară din România este de 0,35,

cu precizarea că valoarea maximă se întâlneşte în Subcarpaţii de Curbură, iar valoarea minimă în zona de câmpie.

[*sediment delivery ratio* / *taux de transport des alluvions* / *коэфициент транспортировки аллювия*]

Coeficient de fisuraţie Raport între volumul fisurilor dintr-o rocă şi cel al rocii întregi.

[*ratio of joint spacing* / *coefficient de fissuration* / *коэффициент трещиноватости*]

Coeficient de frecare internă Coeficient unghiular care exprimă forţa de rezistenţă la mişcare a rocii în condiţiile presiunii normale. Convenţional, se consideră ca indicator al forţei de frecare dintre particulele rocilor.

[*ratio of internal friction* / *coefficient de friction interne* / *коэфициент внутреннего трения*]

Coeficient de glaciaţie Sin. *Grad de glaciaţie* Valoare care exprimă raportul dintre suprafaţa totală a gheţarilor şi aria regiunii de referinţă.

[*glaciation coefficient* / *indice de glaciation* / *коэффициент оледенения*]

Coeficient de infiltraţie Cantitatea de apă care se infiltrează într-o rocă, pe o unitate de suprafaţă, într-un anumit timp.

[*infiltration rate* / *coefficient d'infiltration* / *коэффициент инфильтрации*]

Coeficient de permeabilitate Viteza cu care se deplasează apa în materiale cu textură diferită.

[*coefficient of permeability* / *coefficient de perméabilité* / *коэффициент водопроницаемости*]

Textura	Coeficientul de permeabilitate, k (cm/sec)	Permeabilitatea relativă
Pietriş grosier	$>10^{-1}$	Ridicată
Nisip curat	10^{-1}-10^{-3}	Medie
Nisip murdar	10^{-3}-10^{-5}	Scăzută
Praf	10^{-5}-10^{-7}	Foarte scăzută
Argilă	$<10^{-7}$	Impermeabil

(după http://physics.uwstout.edu/geo/perm_dewat.htm)

Coeficient de porozitate Sin. *Indice de porozitate, Grad de porozitate* Raport, exprimat în fracţie zecimală, dintre volumul golurilor şi volumul particulelor solide dintr-un eşantion de rocă sau depozit.

[*porosity coefficient, ~ index, pore index* / *coefficient de porosité, indice de pores ~ de porosité* / *коэффициент пористости*]

Coeficient de rotunjime v. Indice de rotunjime

Coeficient de scurgere Raportul între cantitatea de apă scursă pe râu şi cea a precipitaţiilor căzute în bazin, într-un interval de timp.

[*runoff ratio* / *coefficient d'écoulement* / *коэффициент стока*]

Coeficient de sinuozitate (meandrare) a râului Raportul lungimii meandrelor, calculată pe axa albiei minore, şi lungimea axei longitudinale a văii: $K_s = L_c/L_a$ unde L_c = lungimea albiei principale a râului; L_a = distanţa liniară între extremităţile sectorului de râu considerat.

[*coefficient of river sinuosity* / *coefficient de sinuosité* / *коэффициент извилистости реки, ~ меандрирования реки*]

Coeziune Atracţia dintre moleculele unei substanţe, între particulele solului, ale unui depozit sau ale unei roci.

[*cohesion* / *cohésion* / *сцепление*]

Colină Deal scund, lung şi relativ îngust, cu versanţi relativ puternic înclinaţi. Culmea slab ondulată a **C.** este înclinată în sensul de curgere a râurilor ce o încadrează. De ex., Colinele Tutovei, Colinele Tigheciului.

[*rolling hill* / *colline, ~ allongée* / *увал*]

Colină abisală Ridicătură pe fundul Oceanului Planetar ce se poate înălţa deasupra câmpiilor abisale până la 1000-1500 m.

[*abyssal hill* / *colline abyssale* / *абиссальная возвышенность*]

Coliziune Conform teoriei tectonicii globale, **C.** reprezintă ciocnirea a două plăci litosferice, ca urmare a procesului de subducţie. **C.** poate să se producă între o placă cu crustă oceanică şi una cu crustă continentală (*tip andin*) sau între două plăci cu crustă oceanică (*tip arc insular*). În condiţiile când procesul de subducţie şi consum a plăcii oceanice este complet, se produce **C.** între două plăci cu crusta continentală (*tip himalaian*). **C.** generează procese geotectonice complexe care contribuie la modificări majore ale structurii scoarţei terestre, inclusiv la formarea arcurilor insulare vulcanice şi a catenelor muntoase.

[*collision* / *collision* / *столкновение*]

Coliziune continentală v. Coliziune

[*continental collision* / *collision continentale* / *континентальная коллизия, континетальное столкновение*]

Colmatare Proces de umplere a unui bazin oceanic, marin, lacustru sau a unei albii de râu prin sedimentare şi, respectiv, prin aluvionare**.** Termenul este atribuit şi procesului de micşorare a porozităţii solului şi de mărire a densităţii lui aparente, prin umplerea porilor cu particule solide, transportate pe cale mecanică.

[*clogging, silting* / *colmatage, comblement* / *заиление, кольматация, кольматаж*]

Colmatarea fundului văii v. Colmatare

[*aggradation* / *remplissage de fond de vallée* / *заиление долины, аградация* ~]

Coloană carstică Microrelief endocarstic rezultat din unirea unei stalactite cu o stalagmită. **C. c.** are forma a două conuri unite prin vârful lor, conul inferior având baza mai largă faţă de cel superior.

[*karstic column* / *collonne karstique* / *карстовая колонна, карстовый столб*]

Coloană stratigrafică Reprezentare grafică la scară a formaţiunilor geologice care apar într-un afloriment sau într-un foraj.

[*stratigraphic column, geological stratigraphical ~ / collonne stratigraphique / геологическая колонна, стратиграфическая колонка*]

Coloane de bazalt v. Orgă bazaltică

[*basalt columns, basaltic ~ , columnar basalt / collonnes basaltiques / базальтовая отдельность*]

Coloane prismatice Microrelief caracteristic pentru abrupturile formate din bazalte, loess etc. **C. p.** apar datorită proprietăţilor acestor roci de a se desface după planuri verticale. Fragmente din aceste coloane se acumulează la baza abruptului, formând, în cazul bazaltelor, haosuri de pietre. De ex., Detunatele din Munţii Apuseni, formate din bazalte. **C. p.** din Canionul Bryce, statul Utah, sunt formate pe calcare continentale eocene.

[*colonnades, pillars, pinnacles, hoodoo / piliers, pinacles / призматические колонны*]

Colţ de stâncă Stâncă ascuţită, de obicei de dimensiuni reduse, frecventă pe crestele alpine, unde, adesea, pot forma serii numeroase. De ex., Colţii Morarului din Munţii Bucegi.

[*haystack rock / chicot / пик*]

Columelă Coloană de mici dimensiuni, sub 1 m, în centrul unor marmite de pe cursurile de apă din peşteri. **C.** apar în sectoarele unde viteza apei este nulă, în condiţiile în care, de jur împrejurul se manifestă evorziunea.

[*microcolumn, columella / collonette / столбик*]

Coluvionare Deplasarea materialului solid dislocat prin eroziunea în suprafaţă de pe versanţi, de regulă lutos şi bogat humifer şi depunerea acestuia în zone cu înclinare mai redusă, de obicei la contactul versanţilor cu podul unei terase sau cu lunca.

[*colluviation / colluvionnement / накопление колювия*]

Coluviu Sin. *Depozit coluvial, Material coluvial* 1. Depozit de material detritic fin, detaşat de pe versanţi prin procesele de eroziune în suprafaţă şi acumulat la baza versanţilor. Prin formarea **C.,** rezultă un microrelief care contribuie la diminuarea înclinării versantului şi la estomparea contactului acestuia cu şesul aluvial sau cu podul unei terase. 2. Într-o altă accepţiune, **C.** este depozitul alcătuit din fragmente grosiere de rocă, deplasate gravitaţional pe versant şi care se acumulează la baza versantului, în urma surpărilor şi rostogolirilor, fiind denumite depozite de versant.

[*colluvium / matériaux colluviaux, colluvions, dépôts de versant / коллювий, коллювиальные отложения*]

Combaterea eroziunii solului Ansamblu de măsuri şi lucrări agrotehnice, silvice şi de îmbunătăţiri funciare, care au scopul de a reduce pierderile de sol erodat sub limita admisibilă (tolerabilă). De obicei, pot fi distinse trei categorii de măsuri şi lucrări antierozionale, şi anume: biologice (vegetative), agrotehnice şi tehnice. Din prima categorie se menţionează înfiinţarea de pajişti ameliorate şi realizarea de plantaţii silvice. Cea de a doua categorie vizează organizarea teritoriului, structura şi rotaţia culturilor, lucrările solului şi semănatul, folosirea îngrăşămintelor, dar mai ales introducerea sistemelor antierozionale de cultură. Ultima categorie se referă la lucrări de modelare a versanţilor, de terasare sau la lucrări hidrotehnice pe reţeaua hidrografică, etc.

[*soil erosion control / contrôl de l'érosion des sols, lutte contre ~ ~ ~ / борьба с эрозией почв*]

Combaterea ravenării Ansamblu de lucrări care se referă la diminuarea intensităţii proceselor de ravenare, precum lucrările hidrotehnice transversale, asociate cu lucrări de împădurire.
[*gully reclamation* / *lutte anti-ravines* / *борьба с овражной эрозией*]

Combe 1. Depresiune alungită, formată în axul unor anticlinale şi dezvoltată paralel cu axul acestora. 2. Depresiune circulară apărută în partea centrală a unor domuri. 3. Termen francez desemnând o vale mică şi îngustă. Frecvent se întâlneşte în regiunile calcaroase, cu văi uscate sau cu scurgere sezonieră.
[*combe, coombe* / *combe* / *комбы*]

Combe monoclinal Formă de inversiune de relief în care o vale este situată pe capetele înălţate ale unui pachet de strate încât ambele creste care o mărginesc sunt suprapuse pe strate ce au aceeaşi înclinare.
[*monoclinal combe* / *combe monoclinale* / *комбы моноклинальные*]

Compactare Sin. *Bătătorire, Tasare* Proces de mărire accentuată a densităţii aparente, de micşorare a macroporozităţii şi de tasare puternică a unui sol.
[*compaction* / *compactage, compaction* / *уплотнение*]

Compactare chimică Compactare prin dizolvarea unor substanţe şi tasarea materialului.
[*chemical compaction* / *compaction chimique* / *химическое уплотнение*]

Compactare mecanică Micşorarea volumului unui depozit prin eliminarea apei şi rearanjarea granulelor.
[*mechanical compaction* / *compaction mécanique* / *механическое уплотнение*]

Compartiment al faliei. Fragment de scoarţă mărginit de planul de falie şi care a suferit o mişcare de-a lungul acestui plan, fie pe verticală, fie pe orizontală.
[*fault part* / *compartiment de faille* / *элементы разлома*]

Compensare izostatică Mişcare de înălţare sau de coborâre a unor blocuri din scoarţa terestră pentru realizarea echilibrului izostatic, ce a fost deranjat prin scăderea greutăţii (ca urmare a eroziunii) sau prin creşterea greutăţii (în urma acumulării de roci sau gheaţă).
[*isostatic compensation* / *compensation isostatique* / *изостатическая компенсация*]

Compensarea curburii Pământului v. Corecţia de curbură a Pământului

Competenţa rocilor Capacitatea rocilor sau a stratelor de roci de a transmite eforturile mecanice fără a se deforma.
[*rock competence* / *compétence des roches* / *компетентность горных пород*]

Competenţă Capacitatea unui agent morfogenetic (râu, gheţar, vânt) de a disloca şi transporta particule de rocă ce ating un maximum de dimensiuni în raport cu forţa agentului respectiv.
[*competence, competency* / *compétence, ~ du courant* / *компетентность*]

Complex carstic Sistem de forme de relief, în care locul principal, ce se impune şi în peisaj, aparţine formelor carstice de relief (lapiezuri, doline, polii, avene, peşteri, chei etc.).
[*karstic complex* / *système karstique complexe, complexe karstique* / *карстовый комлекс*]

Complex de alterare Mase de depozite (argilă, nisip, săruri, oxizi etc.) rezultate prin procese de alterare. **C. a.** se poate acumula pe loc, formând eluviul (scoarţa de alterare) sau, în urma unei deplasări pe pantă, când formează deluviul.

[*weathering complex* / *complexe d'altération* / *комплекс выветривания*]

Complex de conuri vulcanice v. Complex vulcanic

[*complex of volcanic cones* / *cônes associés* / *вулканический комплекс*]

Complex de subducţie Sin. *Prismă de acreţie* Element constituent al spaţiului fosă-arc din zona de subducţie, care constituie flancul intern al fose abisale. **C. s.** este alcătuit din material eterogen, cu structură haotică, complex de roci ce poartă numele de melanj şi care a provenit din răzuirea materialului de pe placa oceanică în curs de subducţie, de către placa superioară şi depusă pe aceasta din urmă.

[*subduction complex* / *complexe de subduction* / *комлекс субдукции*]

Complex morfologic Sin. *Peisaj morfologic* Noţiune introdusă de către I. Şciukin (1961) care consideră că diferite tipuri de mediu (peisaje) se caracterizează prin sisteme genetice specifice de relief. De ex,, **C. m.** sau peisajul morfologic al regiunilor gheţarilor continentali din Cuaternar, **C.** formelor de relief din regiunile de deşert etc.

[*landform complex, ~ spectrum, range of landforms* / *paysage morphologique, famille de formes* / *морфологический комплекс*]

Complex vulcanic Sin. *Complex de conuri vulcanice* Regiune cu predominarea formelor de relief vulcanic, actuale sau vechi.

[*volcanic complex* / *complexe volcanique* / *вулканический комплекс, ~ ландшафт*]

Con abisal Formaţiune alcătuită din materiale fine transportate de curenţii de turbiditate şi depuse la gurile canioanelor submerse. **C. a.** reprezintă elemente constituente ale glacisului continental.

[*abyssal fan* / *cône abyssale* / *конус абиссальный, веер ~*]

Con adventiv Con secundar format pe flancul unui con vulcanic principal, în urma erupţiilor printr-un crater lateral

[*adventive cone, lateral ~ , parasitic ~* / *cône parasite* / *паразитичесий конус, адвентивный ~*]

Con aluvial Sin. *Con de împrăştiere, Con de dejecţie, Agestru* Formă de acumulare cu suprafaţa slab convexă, semiconică, prezentă în partea terminală a unui torent. Poate fi alcătuit din fragmente de roci cu dimensiuni variate – de la particule pelitice, la blocuri cu diametrul de peste 1 m. Materialul constituent are o dispoziţie specifică, particulele mai grosiere fiind depuse la vârful conului. **C. a.** este parte componentă a organismului torenţial.

[*alluvial cone, ~ fan* / *cône alluvial, ~ d`alluvions, ~ d'accumulation, ~ de déjection, ~ torrentiel* / *аллювиальный конус, конус выноса*]

Con aluvial suspendat Con de dejecţie care a fost secţionat de torentul sau râul care l-a creat, ca urmare a coborârii nivelului de bază al acestora, apărând suspendat faţă de noul con de dejecţie format în funcţie de poziţia nouă a nivelului de bază.

[*hanging alluvial fan* / *cône alluvial suspendu* / *подвешенный конус выноса*]

Con de alunecare Formaţiune care apare în partea terminală a unei alunecări de teren, preponderent a deplasărilor sub formă de torenţi de noroi.

[*slide's toe area, accumulation lobe of the landslide* / *cône de glissement* / *конус оползневой*]

Con de avalanşă Formaţiune care apare în partea terminală a unei avalanşe din acumularea zăpezii, blocurilor de rocă, trunchiurilor de arbori transportate de pe versant, după topirea zăpezii şi producerea repetată a avalanşelor. Acumulările de blocuri dau **C. a.** asemănătoare cu conurile de grohotiş.
[*avalanche cone* / *cône d'avalanche* / *лавинный конус выноса*]

Con de bazin Depozit situat la baza taluzului continental, provenit prin acumularea materialului erodat de către canioanele de pe taluz şi din adâncirea văilor pe şelf, în timpul scăderii nivelului marin.
[*basin floor fan* / *cône alluvial sous-marin, ~ de mer profonde, ~ sous-marin profond* / *конус абисальный*]

Con de cenuşă Con vulcanic alcătuit din cenuşă cu versanţi puternic înclinaţi. **C. c.** se formează în urma erupţiilor explozive ale vulcanilor cu magma acidă şi vâscoasă.
[*cinder cone* / *cône de cendre* / *пепловый конус туфовый ~*]

Con de dejecţie v. Con aluvial
[*alluvial cone, ~ fan* / *cône de déjection, ~ torrentiel* / *конус выноса*]

Con de erupţie v. Con vulcanic de erupţie
[*eruption cone, cone of eruption* / *cône d'éruption* / *конус извержения*]

Con de furtună Sin. *Con de rever, Lob de furtună* Mică acumulare de sedimente fine formată în spatele unui cordon litoral sau plaje de către jetul de val care a reuşit să treacă peste acest obstacol.
[*overwash fan* / *langue d`étalement* / *штормовой конус*]

Con de gheaţă Formă de ablaţie pe suprafaţa unei limbi glaciare, a cărei topire se face lent, fiind protejată de o peliculă de material morenaic.
[*ice fan,~ cone* / *cône de glace* / *конус ледяной*]

Con de gheaţă murdar Formaţiune de formă conică, alcătuită din gheaţă şi având fragmente de rocă pe vârf, care au apărat-o de radiaţia solară. De aceea a rămas în relief, în timp ce gheaţa curată din jur s-a topit mai rapid.
[*dirty cone* / *cône de glace sale* /*темные ледяные конуса*]

Con de gheizer Con de dimensiuni mici, asemănător unui con vulcanic, format în punctul de erupţie a gheizerelor, prin acumularea silicei şi precipitarea sărurilor din soluţia fierbinte. **C. g.** se întâlnesc în Islanda, Yellowstone, Peninsula Kamciatka etc.
[*geyser cone, ~ mound* / *cône de geyser* / *конус гейзерный*]

Con de grohotiş Formă de relief cu aspect de evantai, formată prin acumularea materialului grosier şi colţuros la baza versanţilor, în faţa jgheaburilor de rostogolire. Distribuţia materialului detritic în **C. g.** este inversă celei dintr-un con de dejecţie aluvial, respectiv la început, în zona vârfului, se depun materialele cele mai fine iar la sfârşit se depun cele mai mari, care se acumulează la periferia (baza) conului.
[*detritus fan, cone of detritus* / *cône d'éboulis, ~ de débris* / *конус осыпной*]

Con de împrăştiere v. Con aluvial

Con de lacrimi batavice Con cu înălţimea de 3 - 5 m care se formează pe versanţi conului vulcanic pe unde are loc erupţia gazelor, care aruncă la suprafaţă picături de lavă.
[*spatter cone, driblet ~* / *cône de jaillissement* / *конус рабрызгивания, капельный конус*]

Con de lavă Con vulcanic constituit numai din lavă consolidată. În cazul erupţiilor de lave bazice, se formează un con vulcanic specific, foarte masiv, cu versanţi relativ domoli (5 - 10^0), denumit *vulcan-scut*, la care diametrul bazei este mai mare decât înălţimea conului (de exemplu, vulcanii de tip hawaiian).
[*lava cone* / *cône de lave* / *лавовый конус*]

Con de percuţie Bloc de formă conică, cu cizelură fină de fisuri în formă de „coadă de cal", format în timpul impactului meteoritic, sub acţiunea presiunilor enorme şi temperaturii de peste 3000^0 C, care metamorfozează roci cu granulaţie fină, cum sunt calcarele.
[*shatter cone* / *cône de percution, ~ de pression* / *ударный конус*]

Con de rever v. Con de furtună

Con de rocă Formă de relief asemănătoate conurilor de dejecţie dar modelată prin eroziunea exercitată de ued după ce şi-a depus aluviunile şi capătă putere de eroziune.
[*rock-fan* / *cône-rocheux* / *твердыш, останец*]

Con de scorii Acumularea de scorie în formă de monticul conic în jurul unui crater vulcanic.
[*scoria cone, cinder ~* / *cône de scories* / *конус шлаковый*]

Con de solifluxiune v. Glacis de solifluxiune
[*solifluction apron* / *cône de solifluxion* / *солифлюкционный шлейф*]

Con de taluz Con care se formează în partea mediană şi bazală a taluzului continental şi este alcătuit din turbidite. **C. t.** poate fi legat de conul de bazin.
[*talus cone, slope fan* / *cône de talus, ~ sous-marin* / *конус континенталного склона*]

Con de tuf vulcanic Con care se formează prin erupţii explozive, fiind constituit din piroclastite şi cenuşă vulcanică.
[*tuff cone* / *cône de tuf* / *туфовый вулканический конус*]

Con de vulcan noroios v. Con noroios

Con fluvio-glaciar Con de dejecţie format de către torenţii de apă proveniţi din topirea gheţarilor, fiind alcătuit predominant din pietriş, argilă şi nisipuri cu stratificaţie oblică. Prin extindere în suprafaţă, **C. f-g.** generează câmpii fluvio-glaciare şi câmpii de sandre.
[*fluvioglacial cone, ~ fan* / *cône fluvio-glaciaire* / *флювио-гляциальный конус*]

Con noroios Sin. *Con de vulcan noroios* Con care se dezvoltă în zonele faliilor sau fracturilor tectonice din regiunile alcătuite din roci sedimentare (alternanţe de strate de argilă, nisipuri), în adâncul cărora există zăcăminte de petrol şi gaze, în regiuni vulcanice cât şi în cele unde rocile sedimentare conţin cantităţi suficiente de substanţă organică. Hidrocarburile antrenează ascendent noroiul, scoţându-l la suprafaţă, unde se formează mici conuri care amintesc de conurile vulcanice, aşa cum sunt la Policiori, în Subcarpaţii Buzăului..
[*mud cone* / *cône de boue* / *грязевый конус*]

Con proluvial Con de dejecţie format la gura torenţilor sau ravenelor din materialul detritic grosier, transportat de ape, de obicei în timpul ploilor torenţiale.
[*debris-cone, debris fan* / *cône de déjection* / *пролювиальный конус*]

Con-scut v. Vulcan tip hawaiian

Con vulcanic Formă de relief pozitivă de acumulare vulcanică cu aspect conic. Morfologia şi dimensiunile **C. v.** sunt variate, fiind controlate de compoziţia lavei, care determină tipul de activitate (erupţie) vulcanică.

[*volcanic cone, cone of eruption* / *cône volcanique, ~ d'éruption* / *вулканический конус*]

Con vulcanic adventiv Sin. *Con vulcanic lateral*, *Con vulcanic parazitar* Con vulcanic secundar, de dimensiuni mai mici, care apare pe flancurile unui con vulcanic mai vechi, datorită erupţiilor lavelor care se infiltrează lateral faţă de coşul principal al vulcanului.

[*adventive cone, lateral ~ , parasitic ~* / *cône adventif, ~ parasite* / *паразитический вулканический конус, адвентивный ~ ~ , побочный ~ ~ , дополнительный ~ ~*]

Con vulcanic de erupţie Sin. *Con de erupţie* Edificiul acumulativ vulcanic format în procesul erupţiilor vulcanice centrale, când la suprafaţă sunt expulzate produse solide incandescente, apă, gaze, lavă.

[*cone of eruption* / *cône d'éruption* / *вулканический конус извержения*]

Con vulcanic îmbucat Con vulcanic secundar, format cu prilejul unei noi erupţii în craterul, de mari dimensiuni, al unui alt vulcan, mai vechi, aşa cum este Monte Nuovo la Vezuviu.

[*nested cone* / *cône emboité* / *вложенный вулканический конус*]

Con vulcanic lateral v. Con vulcanic adventiv

Con vulcanic mixt v. Stratovulcan

[*stratified volcano, bedded ~, strato ~ , heterogeneous volcanic cone* / *strato-volcan, stratovolcan, volcan stratifié* / *стратовулкан*]

Con vulcanic omogen Con vulcanic alcătuit din materiale de aceeaşi natură. După specificul petrografic al materialului constituent, pot fi **C. v. o.** *de lavă*, **C. v. o.** *de piroclastite*, **C .v. o.** de *cenuşă vulcanică*.

[*homogenous volcanic cone* / *cône volcanique homogène* / *гомогенный вулканический конус*]

Con vulcanic parazitar v. Con vulcanic adventiv

Con vulcanic ştirbit Con vulcanic distrus apreciabil de eroziune, încât craterul său a fost secţionat de către o reţea de ravene şi văi.

[*dull volcanic cone* / *cône egueulé, ~ ébréché* / *эродированный вулканический конус*]

Concavitatea meandrului Valoare invers proporţională cu raza meandrului (1/r).

[*concavity of the meander* / *concavité du méandre* / *кривизна изгиба меандра*]

Concept geomorfologic Idee ştiinţifică care reflectă modul de formare şi evoluţie a reliefului terestru. De exemplu, conceptul ciclului geomorfologic al lui W. M. Davis.

[*geomorphologic concept* / *concept géomorphologique* / *геоморфологическая концепция*]

Concreţionare Procesul de apariţie a formaţiunilor concreţionarea, de ex., a stalactitelor şi stalagmitelor în golurile subterane, reprezentând depunerea din soluţie a carbonaţilor, silicei, fosfaţilor etc.

[*concretioning* / *concrétionnement* / *формирование конкреции*]

Concreţiuni carstice Sin. *Speleoteme* Forme diverse de depunere a carbonatului de calciu ("*lapte de piatră*") pe pereţii unei peşteri, ca urmare a dizolvării calcarului de către apele de infiltraţie. Exemplu: stalactite, stalagmite, coloane, pânze, baldachine, ghirlande, cristale etc.

[*karstic concretions, speleothems* / *concrétions* / *карстовые конкреции*]

Concreţiuni grezoase Concreţiuni formate prin cimentare, ca urmare a acumulării sărurilor din soluţiile care circulă prin nisipuri.

[*sandstone concretions* / *concrétions gréseux* / *песчаниковые конкреции*]

Condiţii de mediu Totalitatea factorilor de mediu biotici şi abiotici care influenţează procesele de morfogeneză.

[*environment conditions* / *conditions du milieu* / *условия окружающей среды*]

Condiţii morfogenetice Condiţii care influenţează, în mare parte, apariţia şi evoluţia proceselor de morfogeneză şi a formelor de relief. Dintre acestea amintim: **C.** climatice de morfogeneză, **C.** petrografice etc.

[*morphogenetic conditions* / *conditions morphogénétiques* / *морфогенетические условия*]

Conductă de apă de topire Conductă în interiorul sau la baza gheţarului, formată de apa provenită din topirea gheţii.

[*meltwater conduit* / *conduite creusée par l'eau de fonte* / *водопровод талых вод*]

Configuraţia reţelei hidrografice Sin. *Structura reţelei hidrografice* Modul de dispunere a reţelei hidrografice într-o zonă dată. Pot fi *configuraţii centripete*, generate de prezenţa unor arii depresionare, *configuraţii radiare* din cadrul unor forme proeminente de relief, *dendritice* sau *ramificate,* care se dezvoltă în regiunile cu rezistenţă relativ uniformă la eroziune, *configuraţii rectangulare* ce se dezvoltă în regiunile puternic fracturate şi cu alternanţe litologice etc.

[*drainage pattern* / *configuration du reseau hydrographique* / *конфигурация гидрографической сети*]

Confluenţă Procesul de întâlnire a două cursuri de apă sau a doi gheţari de vale. Termenul este folosit adesea pentru a desemna locul unde se produce acest proces.

[*junction* / *confluence* / *слияние, конфлюэнция*]

Confluenţă de gheţari v. Confluenţă

[*glacier junction* / *confluence des glaciers* / *слияние ледников*]

Confluenţă discordantă Confluenţă în cadrul căreia valea râului afluent este suspendată faţă de valea râului colector. **C. d.** este caracteristică pentru văile glaciare şi se realizează, de obicei, prin cascade. [*discordant junction* / *confluence discordante* / *несогласное слияние*]

Confluenţă fluvială v. Confluenţă

[*river junction* / *confluence fluviale* / *слияние рек*]

Confluenţă glaciară v. Confluenţă

[*glacial junction* / *confluence glaciaire* / *слияние ледниковое*]

Confluenţă întârziată Confluenţă specifică pentru luncile râurilor mari, unde un afluent este forţat să curgă pe o distanţă apreciabilă paralel cu râul principal, în lungul unui grind fluvial. Astfel, râul Yazoo, înainte de confluenţă, curge paralel cu fluviul Mississippi pe o lungime de 175 km. Un exemplu similar îl oferă şi Jijia, care curge paralel cu Prutul pe o distanţă de cca 58 km înainte de vărsare.

[*deferred junction, yazoo stream* / *confluence attardée* / *запоздалая конфлюэнция*]

Congelifluxie (congelifluxiune) Sin. *Solifluxiune* Deplasările pe versanţi ale solului şi depozitelor superficiale (scoarţei de alterare), ca urmare a proceselor de îngheţ-dezgheţ în regiunile cu permafrost

[*congelifluction, gelifluction* / *congélifluxion* / *конжелифлюкция, крип мерзлотный*]

Congelifracte v. Gelifracte

Congelifracţie v. Gelifracţie

[*congelifraction* / *congélifraction* / *конгелифракция*]

Congeliturbaţie v. Geliturbaţie

[*congeliturbation, cryoturbation* / *congéliturbation, turbation périglaciaire* / *конжелитурбация, конгелитурбация, криотурбации*]

Conglomerat Rocă sedimentară detritică care provine din cimentarea naturală a pietrişurilor. Cimentul poate fi silicios, calcaros, argilos. **C.** sunt frecvente în depozitele de fliş din regiunile munţilor tineri, inclusiv în flişul cretacic din Carpaţii Orientali.

[*conglomerate* / *conglomérat, poudingue* / *конгломерат*]

Conglomerat cu elemente colţuroase Tip de conglomerat format prin cimentarea, pe lângă fragmentele rulate, şi a fragmentelor colţuroase provenite din dezagregare.

[*conglomerate with angular clasts* / *conglomérat à débris anguleux* / *конгломерат с остроугольными обломками*]

Constanta lui Atterberg v. Limitele lui Atterberg

[*Atterberg limits* / *limites d´Atterberg* / *константа Аттерберга*]

Contact litologic Interfaţa dintre două strate cu litologie şi, eventual, vârstă diferită.

[*lithologic contact* / *contact lithologique* / *литологический контакт*]

Contact stratigrafic Modul de aranjare a două entităţi stratigrafice aflate în relaţie de superpoziţie. **C. s.** poate fi *concordant*, atunci când unităţile stratigrafice adiacente au fost generate în urma unui proces continuu de depozitare, sau *discordant*, când se înregistrează o întrerupere majoră, o lacună în desfăşurarea proceselor de acumulare.

[*stratigraphic contact* / *contact stratigraphique* / *стратиграфический контакт*]

Contact tectonic Aranjare anormală a două mase de roci, când rocile mai vechi se suprapun peste cele mai noi, ca urmare a unor deformări tectonice, în urma mişcărilor scoarţei terestre. **C. t**. sunt frecvente în regiunile cutate.

[*tectonic contact* / *contact tectonique* / *контакт тектонический*]

Continent Formă de relief de ordinul I, planetară, care reprezintă mari întinderi de uscat, înconjurate de oceane şi mări, formate în miliarde de ani, în urma proceselor intense tectonice. Structural, pe verticală sunt alcătuite din trei pături ale crustei terestre: sedimentară, granitică şi bazaltică.

[*continent* / *continent* / *материк*]

Contractibilitate Proprietatea unor roci, mai ales sedimentare, de a-şi micşora volumul în procesul de diageneză.

[*contractibility, shrinkage capacity* / *contractabilité, capacité de retrait* / *способность сжатия*]

Contracţia Pământului Ipoteză formulată de către Elie de Beaumont în 1852, care pleca de la postulatul răcirii continue a Pământului format din materialul iniţial incandescent. În consecinţă, are loc o diminuare a razei terestre, ceea ce ar provoca o încreţire a scoarţei şi formarea munţilor. Calculele ulterioare au arătat ca răcirea ar fi putut provoca contraccţii cu mult mai mici decât ar fi fost necesare pentru cutarea catenelor muntoase.

[*shrinkage of Earth* / *contraction de la Terre* / *сжатие Земли*]

Contracţie Proces care duce la micşorarea volumului unui corp, urmat de anumite consecinţe morfogenetice (uscarea suprafeţelor argiloase, cum sunt takârele, însoţită de apariţia fisurilor). **C.**, împreună cu dilatarea, reprezintă unele dintre procesele care determină dezagragarea rocilor.
[*contraction, shrinkage* / *contraction* / *сжатие*]

Contracţie gravitaţională Proces ce are loc în evoluţia unui corp ceresc şi prin care se produce scăderea volumului, însoţită de creşterea temperaturii.
[*gravitational contraction* / *contraction gravitationelle* / *сжатие гравитационное*]

Contracţie termică Micşorare a volumului unui corp (roci sau minerale) din cauza răcirii. Fenomen ce determină procesele criergice.
[*termic contraction, thermic ~* / *rétraction thermique, contraction ~* / *сжатие термическое*]

Contrapantă Porţiune dintr-o vale sau versant cu înclinarea inversă faţă de înclinarea generală a văii, respectiv versantului.
[*backslope, reverse slope* / *contre-pente* / *обратный уклон*]

Conţinut de apă neînghеţată Cantitatea de apă neînghеţată din permafrost.
[*unfrozen water content* / *teneur en eau non gelée* / *объём малых вод*]

Conţinut în gheaţă Cantitatea de gheaţă conţinută într-un sol sau rocă. **C. g.** se poate exprima ca raport volumetric sau de masă.
[*ice content* / *teneur en glace* / *льдосодержание*]

Conţinut relativ în gheaţă Raportul dintre volumul gheţii şi volumul total al apei (gheaţă şi apă lichidă).
[*iciness* / *teneur en glace apparente* / *льдистость*]

Convergenţa teraselor Tendinţa de apropiere a altitudinilor teraselor spre un anumit punct de pe traseul văii. **C. t.** în aval, spre gura văii, se datorează mişcărilor de subsidenţă, iar **C. t.** în amonte, spre izvor, poate fi explicată prin originea eustatică a teraselor**.**
[*terrace convergence* / *convergence des terrasses* / *конвергенция террас*]

Convergenţă hidrografică Locul unde confluează mai multe râuri care, de regulă, corespunde unei regiuni depresionare de origine tectonică.
[*hydrographic convergence* / *convergence hydrographique* / *гидрографческая конвергенция*]

Convergenţă morfologică Sin. *Convergenţa formelor de relief* Particularitatea unor agenţi geomorfologici diferiţi de a crea forme de relief asemănătoare**.** De exemplu, o depresiune poate fi creată fie prin tasare, fie prin deflaţie sau prin procese carstice etc.
[*morphological convergence* / *convergence morphologique, ~ des formes* / *конвергенция морфологическая*]

Convoluţii Deformări în modul de aranjare a solului şi a stratelor de roci sub influenţa proceselor criergice (îngheţ-dezgheţ). **C**. au aspect de vârtejuri, sinuozităţi şi inele.
[*cryoturbatic convolutions* / *convolutions* / *конволюции*]

Copârşae v. Monticuli de alunecare

Coptogeneză v. Craterare

Coraziune (eoliană) Sin *Eolizaţie* Acţiunea mecanică de roadere şi de şlefuire a rocilor sub acţiunea particulelor de roci dure antrenate în mişcare de către vânt.

[*corrasion* / *corrasion* / *корразия, ветровая ~*]

Cordilieră Termen de origine spaniolă folosit pentru lanţurile de munţi cu lungimi foarte mari, ridicate în urma unor faze de orogeneză. De exemplu, **C.** Andină. În geologie se referă la o formă de relief specifică ariilor geosinclinale, care reprezintă o catenă emersă sau submersă ce constituie sursă pentru sedimentarea terigenă din cadrul bazinului respectiv.

[*cordillera* / *cordilière* / *кордильера*]

Cordon barieră v. Insulă barieră

[*barrier bar* / *barrière littorale* / *барьерный береговой бар*]

Cordon de furtună Formă de acumulare din lungul ţărmurilor, creată prin acumularea sedimentelor transportate de valurile mari din timpul furtunilor, ce contribuie la acumularea masivă a a materialului în preajma ţărmului.

[*storm levee* / *barrière de tempête* / *штормовой береговой бар*]

Cordon litoral Sin. *Perisip* Bară maritimă sau fluvio-maritimă, care închide o lagună sau un liman, parţial emersă, formată prin acumularea sedimentelor transportate de curenţii litorali în lungul ţărmurilor slab afectate de maree. **C. l.** poate fi legat de ţărm (***C. l. sprijinit***) sau nu (***C. l. liber***).

[*spit, barrier beach, lido, coastal bar* / *cordon littoral, lido, poulier* / *береговой бар*]

Cordon litoral de galeţi Bară maritimă, formată prin acumularea materialului grosier, predominant a galeţilor. **C. l. g.** se formează, de obicei, în preajma ţărmurilor muntoase şi/sau a curenţilor litorali puternici.

[*bar of pebbles, cobble beach* / *cordon de galets* / *галечный береговой бар*]

Cordon litoral în vârf de lance Bară maritimă a cărei morfologie aminteşte de un vârf ascuţit de lance.

[*cuspate bar* / *flèche littorale* / *остроконечный бар, фестончатый ~ , ~ вал*]

Cordon litoral la gura golfului Bară maritimă sau fluvio-maritimă, care contribuie la izolarea parţială sau completă a golfului sau gurii râului faţă de largul mării/oceanului. **C. l. g. g.** se formează în procesul de acumulare a pietrişurilor şi nisipurilor transportate de curenţii litorali. Fenomenul are loc în condiţiile diminuării energiei cinetice a curenţilor, ca urmare a refracţiei valurilor.

[*bay-mouth bar* / *barre de bouche de baie* / *бар приустевой*]

Cordon litoral liber v. Cordon litoral

[*offshore bar* / *cordon littoral libre* / *свободный береговой бар*]

Cordon litoral sprijinit v. Cordon litoral

[*headland bar* / *cordon appuyé, poulier* / *коса причленённая*]

Corectarea torenţilor Lucrări hidrotehnice care au ca scop diminuarea impactului viiturilor torenţiale şi reducerea eroziunii torenţiale.

[*torrent control* / *correction des torrents* / *регулирование потоков*]

Corecţia imaginii Eliminarea erorilor geometrice şi radiometrice de pe o imagine de teledetecţie.

[*image correction* / *correction d´image* / *коррекция фотоизображения*]

Corecţie de curbură a Pământului Sin. *Compensarea curburii Pământului* Corecţie aplicată imaginilor satelitare de teledetecţie pentru eliminarea efectului curburii suprafeţei terestre.

[*Earth curvature correction, correction of Earth's curvature, curvature correction* / *correction de courbure de la Terre* / *коррекция кривизны Земли*]

Corelarea teraselor v. Racordarea teraselor

Coridor carstic Galerie subterană de origine carstică ce face legătura între două porţiuni mai largi şi mai înalte ale unei peşteri.
[*karstic corridor* / *corridor karstique* / *карстовый корридор*]

Corn de plajă v.. Festoane de plajă
[*beach cusp* / *feston de plage* / *пляжные фестоны*]

Cornet Martor de eroziune de formă conică ce se ridică deasupra unei suprafeţe de nivelare netedă sau slab ondulată. Termen folosit în Podişul Mehedinţi şi introdus în geomorfologie de către Emm. de Martonne.
[*pinacle, monadnock, conical shapped ~* / *cornet* / *останец*]

Cornişă Partea superioară, proeminentă, a unui versant sau a unui abrupt stâncos, formată pe seama unui strat de roci mai dure decât cele de desubt.
[*cornice* / *corniche, encorbellement* / *карниз*]

Cornişă de desprindere v. Abrupt de desprindere

Cornişă de zăpadă Zăpadă viscolită şi depusă sub formă de streaşină la partea superioară a unui versant abrupt, a unor pereţi stâncoşi sau chiar pe acoperişul diverselor construcţii. **C. z.** pot fi în *zig-zag* şi *rectilinii*.
[*snow cornice* / *corniche de neige* / *снежный карниз*]

Cornişă secundară Abrupt de desprindere, format pe corpul (deluviul) de alunecare.
[*secondary cornice* / *corniche secondaire* / *вторичный карниз*]

Cornişă semicirculară Abrupt de alunecare de formă semicirculară, caracteristic îndeosebi pentru versanţii povârniţi ai hârtoapelor.
[*half-round cornice* / *corniche semi-circulaire* / *карниз полукруглый*]

Coronamentul barajului Partea superioară a barajului.
[*dam crest* / *couronement du barrage* / *гребень плотины*]

Coroziune Sin. *Eroziune chimică* În geomorfologie, prin **C.** se înţelege procesul de distrugere a rocilor, preponderent al calcarelor, sub acţiunea unui ansamblu de procese chimice şi biochimice. **C.** are rolul primordial în formarea reliefului carstic.
[*corrosion* / *corrosion, érosion chimique* / *коррозия*]

Coroziune de mixaj Coroziune mai intensă efectuată de amestecul a două tipuri de apă care au chimism diferit.
[*mixing corrosion* / *corrosion par mixage des eaux* / *коррозиа при смешивании вод*]

Coroziunea rocilor v .Coroziune
[*corrosion of rocks* / *corrosion des roches* / *коррозия горных пород*]

Corp magmatic Formă de zăcământ a rocilor magmatice, care se consolidează în crusta terestră. În funcţie de adâncime, **C. m**. pot fi *plutonice* şi *subvulcanice*.
[*magmatic body* / *corp magmatique* / *магматическое тело*]

Corp subvulcanic Corp rezultat prin consolidarea magmei la mică adâncime şi care, în funcţie de formă, poate fi *lacolit, lopolit, neck, dyck* şi *sill*. Scos la zi prin eroziune, **C. s.** apare ca formă pozitivă de relief (stâlp, coloană, vârf).
[*subvolcanic body* / *corp subvolcanique* / *субвулканическое тело*]

Corpul alunecării Sin. *Deluviu de alunecare* Masa de roci antrenate în mişcare pe versant, prin alunecare.
[*slide body* / *corp du glissement* / *тело оползня*]

Corpuri plutonice Corpuri magmatice consolidate la mare adâncime în scoarţa terestră, reprezentate prin *batholite* şi *stock-uri*.
[*plutonic bodies* / *corps plutoniques* / *плутонические тела*]

Coş vulcanic Parte componentă a aparatului vulcanic, reprezentând un canal vertical sau înclinat, uneori cu ramificaţii, prin care lava iese la suprafaţă. La finalul erupţiei, **C. v.** conţine un rest consolidat de magmă sub forma de neck (pilon).sau este umplut cu breccie care formează un dop (diatremă).
[*volcanic vent, ~ pipe, ~ chimney, pipe conduit, eruptive vent* / *cheminée* / *жерло вулкана, ~ вулканическое*]

Coş vulcanic central Canalul principal situat în axul conului vulcanic şi care reprezintă calea de ieşire a lavei în timpul erupţiilor vulcanice.
[*central volcanic vent, ~ pipe* / *cheminée centrale* / *центральное жерло вулкана*]

Coşcovă 1. Microdepresiuni cu diamteru de zeci de centimetri ce se formează în şesuri argiloase umede. 2. Termen folosit pentru crov.

Cot de captare Loc unde se înregistrează schimbarea bruscă a direcţiei unei văi formată prin captare fluvială.
[*elbow of capture* / *coude de capture* / *поворот перехвата, изгиб перехвата*]

Cotă Valoare a înălţimii sau a adâncimii unui punct în raport cu un nivel de referinţă. **C.** poate fi **C.** *absolută,* când raportarea se face la nivelul mării sau al oceanului şi **C.** *relativă,* când raportarea se face la un nivel local (ţărmul unui lac, albia unui râu etc.).
[*elevation, ground ~* / *cote, point coté* / *отметка, высота*]

Crater Formă de relief negativă, de regulă circulară, rezultată prin procese de efuziune (a gazelor, lavei, a noroiului), a subsidenţei vulcano-tectonice (prăbuşire) sau prin impactul meteoriţilor.
[*crater* / *cratère* / *кратер*]

Crater adventiv Sin. *Crater parazitar* Crater secundar, format pe flancurile conului vulcanic.
[*adventive crater* / *cratère adventif* / *паразитический кратер, адвентивный ~*]

Crater central Depresiune circulară, de formă conică, situată în centrul conului, de unde începe coşul vulcanic.
[*central crater* / *cratère central* / *центральный кратер*]

Crater de bombă vulcanică v. Crater de impact
[*bomb impact crater* / *crater d´impact* / *ударный кратер*]

Crater de impact v. Crater meteoritic
[*impact crater* / *crater d´impact* / *ударный кратер*]

Crater de prăbuşire v. Caldeiră
[*pit crater* / *caldeira, cratère d´effondrement* / *кальдера обрушения*]

Crater meteoritic Sin. *Crater de impact, Astroblemă* Depresiune circulară formată prin impactul meteoriţilor sau asteroizilor cu suprafaţa Pământului sau a oricărei planete. De ex., Meteor Crater din Arizona, cu diametrul de 1,2 km şi adâncimea de 170 m, a cărui

vârstă a fost estimată la 17.000 - 50.000 ani; craterul Chicxulub din Peninsula Yucatan, cu diametrul de 180 km, format la sfârşitul Mezozoicului.
[*meteoritic crater, meteor ~* / *cratère météorique* / *метеоритный кратер*]

Crater parazitar v. Crater adventiv
[*adventive crater* / *cratère adventif* / *паразитический кратер, побочный ~*]

Crater vulcanic Parte componentă a aparatului vulcanic, reprezentată printr-o depresiune, de regulă circulară, în formă de pâlnie, situată în partea superioară a conului vulcanic şi care reprezintă deschiderea canalului de alimentare (coşului vulcanic). **C. v.** poate avea origine explozivă sau de prăbuşire. Diametrul **C. v.** poate fi de câteva sute de metri Dar poate depăşi câţiva kilometri.
[*volcanic crater* / *cratère volcanique* / *вулканический кратер*]

Cratere îmbucate Complex format dintr-un crater mai vechi în interiorul căruia au apărut cratere mai noi.
[*nested craters* / *cratères emboîtés* / *вложенные кратеры*]

Craterare Sin. *Coptogeneză* Proces de distrugere, provocat de şocul impactului meteoritic pe suprafaţa terestră. **C.** generează cratere cunoscute sub numele de cratere meteoritice, cratere de impact sau astrobleme.
[*craterisation, cratering* / *cratérisation* / *кратеризация*]

Cratogen v. Craton

Craton Sin. *Cratogen, Platformă rigidă* Termen definit şi introdus de Stille în 1933 pentru arii întinse din suprafaţa scoarţei terestre stabilizate (cratonizate), care nu au mai fost afectate de mişcări plicative în timpul orogenezei alpine. După Hills E.S., **C.** cei mai mari includ un nucleu, constituit din roci precambriene, la care, treptat, s-au adăugat noi domenii ale uscatului. Sectoarele lipsite de o cuvertură sedimentară au fost denumite *scuturi* (shields), precum Scutul Baltic, Scutul Canadian. Acolo unde nucleele precambriene ale marilor scuturi continentale au fost acoperite de o cuvertură de roci mai tinere, sedimentare, slab deformate, s-au individualizat *platformele*. Relieful predominant este cel de câmpie şi podişuri.
[*craton* / *craton* / *кратон, кратоген*]

Cratonizare Sin. *Consolidare* Procese prin care o zona labilă a scoarţei terestre devine stabilă din punct de vedere tectonic şi, ulterior, nu mai este afectată de deformări plicative.
[*cratonisation* / *cratonisation* / *кратонизация*]

Creasta circului (spătarului) v. Muchia circului glaciar
[*cirque edge, edge of cirque* / *bord du cirque glaciaire* / *бровка ледникового цирка*]

Creasta dunei Element morfologic al unei dune reprezentând linia de intersecţie a celor doi versanţi asimetrici: a celui mai domol, expus la vânt (spatele dunei) şi a celui mai abrupt, adăpostit de vânt (fruntea dunei).
[*dune ridge* / *crête de la dune* / *гребень дюны*]

Creasta reniei Partea superioară a reniei, care se înalţă deasupra nivelului apelor mici.
[*scroll crest, point bar ~* / *crête du croissant* / *гребень побочня*]

Creasta spătarului (circului) v. Muchia circului

Creastă Culme îngustă de colină, deal sau munte, formată prin intersecţia versanţilor relativ abrupţi. În munţii acoperiţi de gheţari, în asemenea cazuri se formează **C.** *alpine.*

[*crest, ridge* / *crête, ligne de faîte* /]

Creastă alpină Sin. *Creastă zimţată, Custură* Creastă ascuţită şi zimţată care se formează prin intersecţia versanţilor opuşi a două circuri glaciare.
[*alpine crest* / *crête dentelée, arête* / *арет, альпиискый гребень*]

Creastă de gheaţă Creastă care se formează pe un câmp de gheaţă, sub efectul compresiunii blocurilor de gheaţă.
[*ice ridge* / *crête de glace* / *гребень ледовый*]

Creastă de plajă Proeminenţă a plajei, formată din pietriş sau nisip depuse la partea superioară a plajei de către valurile de furtună sau la partea inferioară a plajei, la nivelul mareelor joase.
[*beach ridge* / *crête de plage* / *береговой вал*]

Creastă de presiune Creastă de gheaţă marină formată prin bascularea sloiurilor supuse presiunilor laterale.
[*pressure ridge* / *crête de pression* / *гребень сжатия*]

Creastă monoclinală v. Cuesta
[*monoclinal ridge* / *crête monoclinale* / *моноклинальный гребень*]

Creastă montană Partea înaltă, îngustă şi, de obicei, ascuţită a unei culmi muntoase.
[*mountain crest, ~ ridge* / *crête de montagne* / *горный гребень*]

Creastă morenaică Axa mai înaltă a unui val sau şir morenaic.
[*morainic ridge, moraine ~* / *crête morainique, cordon ~ , bourrelet ~ , crête de la moraine* / *гребень моренный*]

Creastă prelitorală Creastă nisipoasă formată în lungul ţărmului prin acţiunea valurilor care se rostogolesc, se sparg (deferlează) şi sapă un şanţ care detaşează **C. p.** de restul uscatului.
[*longshore bar, submarine ~* / *crête pré-littorale* / *прибрежный бар*]

Creastă zimţată v. Creastă alpină
[*serrated crest* / *crête dentelée* / *гребень зубчатый*]

Creaţionism Concepţie care admite crearea lumii, inclusiv a Pământului, în forma în care o constatăm în prezent. Din **C**. a decurs, în mod necesar, fixismul.
[*creationism* / *créationisme* / *креационизм*]

Creep Proces gravitaţional care constă în deplasarea lentă a particulelor ce compun suprafaţa de alterare sau solul unui versant în echilibru. **C.** este determinat de schimbările de volum cauzate de variaţiile de temperatură, de modificarea conţinutului de apă, de procesul de îngheţ-dezgheţ, de tensionile provocate de creşterea rădăcinilor, acţiunea animalelor etc.
[*creep, surface ~ , superficial ~ , soil ~ , frost ~ , creeping* / *creep, ~ superficiel, reptation, fluage* / *крип, поверхностный ~*]

Creep criogenic Sin. *Crioreptaţie***,** *Gelicreep, Gelireptaţie* Deplasarea lentă, sub influenţa gravitaţiei, a particulelor de material solid pe suprafaţa de alterare, determinată de procesele de îngheţ-dezgheţ.
[*frost creep, cryoreptation* / *cryoreptation, gélireptation, creep cryogénique, ~ du pergélisol, fluage ~ ~* / *криогенный крип, мерзлотный ~*]

Creepul gelisolului (sau gheţii) Sin. *Fluaj* Deplasarea lentă care se produce prin deformarea gheţii sau solului îngheţat care devin plastice ca urmare a presiunii mari şi a schimbărilor de fază în urma variaţiilor termice.

[*creep of frozen ground* (or *ice*) / *fluage du gélisol, déformation lente du ~* / *ползучесть мерзлого грунта* (*или льда*)]

Creepul solului v. Creep

[*soil creep* / *creep du sol, fluage ~ ~* / *почвенный крип*]

Cretacic Ultima perioadă a erei mezozoice, desfăşurată în intervalul de timp dintre 145,5 – 65,5 M.a. B.P. În mişcările tectonice ale scoarţei terestre s-au manifestat mai multe faze de cutare (austrică, subhercinică, laramică) ale ciclului geotectonic alpin. Continentele nordice erau separate de cele sudice prin Marea Tethys. În plus, a continuat lărgirea Atlanticului de Nord şi accelerarea expansiunii Atlanticului de Sud. În **C.** dinozaurii ating o mare diversitatea dar spre sfârşitul **C.** dispar în masă**.**

[*Cretaceous* / *Crétacé* / *меловой период*]

Cretă Rocă formată în exclusivitate din calcit. **C.** reprezintă o varietate de calcar foarte poroasă, fin granulară şi relativ friabilă. **C.** este un depozit tipic pentru Cretacicul superior.

[*chalk* / *craie* / *мел*]

Crevase Crăpături în corpul gheţarului. Datorită variaţiei vitezei de deplasare şi tensiunilor la care este supusă gheaţa, apar două tipuri de crevase: *crevase transversale,* orientate perpendicular pe direcţia de deplasare a gheţii şi *crevase longitudinale,* orientate pe direcţia de deplasare a gheţii.

[*crevasses* / *crevasses* / *трещины, расщелины*]

Crevase marginale Crevase ce apar la marginea limbii gheţarului, fiind înclinate cu circa 45^0 faţă de versantul văii glaciare. **C. m.** apar din cauza vitezei de mişcare diferite dintre partea centrală şi marginile gheţarului.

[*marginal crevasses* / *cresvasses marginales* / *краевые трещины*]

Criergie v. Gelifracţie

[*cryergy* / *cryergie* / *морозное выветривание*]

Criocarst v. Pseudocarst

[*cryokarst* / *cryokarst* / *криокарст*]

Crioclastie v. Gelifracţie

[*cryoclasty, cryoclastism, frost weathering* / *cryoclastie* / *морозное выветривание*]

Crioclastism v. Gelifracţie

Crioconit Praf fin bogat în materie organică negricioasă, adus de vânt pe suprafaţa gheţii şi concentrată în mici cavităţi. Absorbind mai intens radiaţia solară, intensifică topirea, provocând adâncirea cavităţilor respective.

[*cryoconite* / *cryoconite* / *криоконит*]

Criofront Sin. *Front de îngheţ* Linia de delimitare, în curs de avansare, dintre solul (roca) îngheţat sau parţial îngheţat şi cel dezgheţat. **F. î.** poate să nu coincidă neapărat cu izoterma de 0^0 C.

[*cryofront* / *cryofront* / *криофронт*]

Criogeneză Ansamblu de procese termo-fizice, fizico-chimice şi mecanice, care au loc în procesul de îngheţ, în permafrost şi în molisol, şi care determină apariţia unui sistem specific de structuri criogene (criostructuri).
[*cryogenesis* / *cryogenèse* / *криогенез*]

Criohidrosferă Totalitatea apei cu temperatură sub zero grade, aflată sub formă de zăpadă, gheţari şi gheţuri marine, lacustre sau fluviale.
[*cryohydrosphere* / *cryohydrosphère* / *криогидросфера*]

Criolitologie Ştiinţă care cercetează originea, structura şi specificul litologic al depozitelor îngheţate.
[*cryolithology* / *cryolithologie* / *криолитология*]

Criolitosferă v. Criosferă
[*cryolithosphere* / *cryolithosphère* / *криолитосфера*]

Criolitozonă Zonă de pe globul terestru afectată profund de îngheţul peren al scoarţei.
[*cryolitic zone* / *cryolithozone, zone de sol gelé* / *криолитозона*]

Criopediment Suprafaţă slab înclinată, constituită din roca de bază şi acoperită cu o cuvertură subţire de depozite sedimentare. **C.** se formează în condiţii periglaciare de către un complex de procese sculpturale, prin retragerea versantului puternic înclinat.
[*cryopediment* / *cryopédiment* / *криопедимент, мерзлотный педимент*]

Criopedologie Ramură a pedologiei care se ocupă cu studiul solurilor care au temperaturi sub 0^0 C, fiind supuse la îngheţ, precum şi al solurilor care acoperă permafrostul.
[*cryopedology* / *cryopédologie* / *криопедология*]

Criopeg Sin. *Permafrost salin* Porţiune din stratul de permafrost care, din cauza salinităţii mari, nu este îngheţată, deşi are temperatura sub 0^0 C. Denumire introdusă de G. M. Tolstihin şi G. G. Tolstihina (1974). După poziţia în stratul de permafrost, pot fi distinse trei tipuri de **C.**: **C.** *bazal*, **C.** *izolat* şi **C.** *marin*
[*cryopeg* / *cryopeg* / *криопег*]

Criopeg bazal Criopeg situat în partea bazală a stratului de permafrost.
[*basal cryopeg* / *cryopeg basal* / *подмерзлотный криопег*]

Criopeg izolat Criopeg înconjurat, din toate părţile, de permafrost.
[*isolated cryopeg* / *cryopeg isolé* / *внутримерзлотый криопег*]

Criopeg marin Criopeg situat într-o zonă cu permafrost de pe litoral sau submarin.
[*marine cryopeg* / *cryopeg marin* / *морской криопег*]

Crioplanaţie Sin. *Altiplanaţie* Proces de nivelare a reliefului sub acţiunea alternării ciclice a îngheţului şi dezgheţului în regiunile montane.
[*cryoplanation* / *cryoplanation* / *криопланация*]

Crioreptaţie v. Creep criogenic
[*cryoreptation* / *cryoreptation, gélireptation* / *криогенный крип*]

Criosferă Sin. *Criolitosferă* Sfera cu temperaturi negative, care cuprinde ansamblul de mase de gheaţă aflat pe suprafaţa terestră sub formă de calote glaciare, gheţari locali, gheţuri marine, lacustre şi fluviale, învelişul de zăpadă şi solul îngheţat permanent sau sezonier. **C.** joacă un important rol geografic, constituind o barieră în schimbul de apă şi energie între celelalte geosfere dar ea întreţine un intens schimb cu acestea.
[*cryosphere* / *cryosphère* / *криосфера*]

Criosol Sol cu temperatura sub zero grade.
[*cryosol* / *cryosol* / *криогенная почва*]

Criosol crioturbat Sin. *Criosol turbic* Orizont de sol deformat de procese de crioturbaţie. **C. c.** se formează pe roca de bază cu temperatura medie anuală sub 0^0 C, cu permafrost situat la adâncimi de cca. 2 m.
[*turbic cryosol* / *cryosol cryoturbé* / *криотурбированная почва*]

Criosol organic Sol organic în partea superioară a cărui pondere a conţinutului de carbon organic depăşeşte 17 % din greutatea totală. **C. o.** se caracterizează prin temperaturi medii anuale negative.
[*organic cryosol* / *cryosol organique* / *криогенная органогенная почва*]

Criosol static Strat de sol afectat slab sau neafectat complet de crioturbaţie, cu permafrostul situat la adâncimi de circa 1 m de la suprafaţă. **C. s.** se formează, de obicei, în materialul cu textura grosieră, predominant în roca parentală. **C. s.** se caracterizează prin temperaturi medii anuale sub 0^0C.
[*static cryosol* / *cryosol statique* / *ненарушенная криотурбациями криогенная почва*]

Criosol turbic v. Criosol crioturbat

Criostructură Caracteristici structurale ale depozitelor aflate în stare de îngheţ. **C.** este determinată de cantitatea şi distribuţia gheţii din porii rocii şi de lentilele de gheaţă de segregare. Tipul şi modul de aranjare a gheţii în îngheţul peren este dependent, în mare măsură, de conţinutul iniţial de apă din rocă şi de migraţia acesteia în procesul de îngheţare. După componenţă şi structură, se pot deosebi diverse tipuri de structuri criogene sau criostructuri: *bazală*, *bazală stratificată*, *lenticulară*, *masiv-aglomerată, masiv-poroasă, masivă, reticulară, reticulară-bloc, stratificată*.
[*cryostructure, cryogenic structure* / *cryostructure* / *криоструктура, криотекстура*]

Criostructură bazală Criostructură în depozite cuprinse de permafrost ale căror particule sunt impregnate cu gheaţă.
[*basal cryostructure* / *cryostructure basale* / *базальная криогенная текстура*]

Criostructură bazală stratificată Criostructură în strate de sedimente reprezentate prin pietrişuri şi fragmente grosiere, care sunt impregnate cu gheaţă.
[*basal layered cryostructure* / *cryostructure basale-stratifiée* / *базально-слоистая криогенная текстура*]

Criostructură lenticulară Criostructură în material fin, lutos, în care se găsesc numeroase lentile de gheaţă.
[*lens type cryostructure* / *cryostructure lenticulaire* (*avec glace de ségrégation lenticulaire*) / *линзовидная криогенная текстура*]

Criostructură masivă Criostructură în material nisipos, în care granulele de nisip sunt cimentate de gheaţa formată în pori.
[*massive cryostructure* / *cryostructure massive* / *массивная криогенная текстура, криоструктура массивно- криогенная*]

Criostructură masivă aglomerată Criostructură în material fin, cu o reţea neregulată de filoane de gheaţă.

[*massive-agglomerate cryostructure* / *cryostructure massive-agglomerée* (*avec glace de ségrégation polyédrique*) / *массивно-агломератная криоструктура, ~ ~ криогенная текстура*]

Criostructură masivă poroasă Criostructură în material clastic grosier, în care particulele sunt acoperite de gheaţă dar între ele păstrându-se spaţii goale.
[*massive-porous cryostructure* / *cryostructure massive-poreuse* (*avec glace intersticielle non-saturante)* / *массивно-пористая криогенная текстура, массивно-пористая криоструктура*]

Criostructură reticulată Permafrost cu reţea tridimensională de filoane de gheaţă.
[*reticulate cryostructure, reticulate-blocky cryostructure* / *cryostructure reticulée, ~ à réseau géant* (*avec glace de ségrégation prismatique*) / *сетчатая криогенная текстура*]

Criostructură stratificată Criostructura unui material prăfos sau lutos, îngheţat, unde alternează strate de gheaţă cu strate minerale care au o criostructură masivă.
[*layered cryostructure* / *cryostructure stratifiée* (*avec de glace de ségrégation stratifiée*) / *слоистая криогенная текстура*]

Criosucţiune Sin. *Migrarea apei în permafrost* Migraţia sau afluxul de apă din zona dezgheţată în zona în care se desfăşoară procesul de îngheţ.
[*cryosuction, cryogenic suction, frost ~* / *cryosuccion* / *криогенное всасывание*]

Criotextură Textura materialelor îngheţate, organice sau minerale, cu granulaţie fină, care sunt cimentate împreună cu gheaţă.
[*cryotexture* / *cryotexture* / *криоструктура*]

Crioturbaţie Sin. *Congeliturbaţie* Fenomen de deformare a solului sau a stratelor de roci slab consolidate sub acţiunea procesului de îngheţ-dezgheţ. **C.** apar sub formă de cute mici, involuţii, buzunare etc.
[*cryoturbation, frost stirring* / *cryoturbation* / *криотурбация*]

Criovulcan „*Vulcan îngheţat*", fenomen de ejectare a unor nori de substanţe volatile (apă) şi gaze care se condensează şi se solidifică sub formă de particule fine care cad pe suprafaţa corpului cosmic din care provin. Fenomenul a fost observat prima dată în 1989, pe suprafaţa lui Triton, satelit al planetei Neptun şi apoi şi pe sateliţi ai altor planete. Se explică prin acţiunea căldurii provenită din frecarea mareică.
[*cryovolcano* / *cryovolcan* / *криовулкан*]

Criptoalterare Alterarea rocii aflată sub învelişul de sol.
[*cryptoalteration* / *cryptoaltération* / *криптовыветривание*]

Criptocarst Forme carstice modelate în calcar acoperit de o cuvertură de alte roci permeabile necarstificabile.
[*cryptokarst* / *cryptokarst, modelé crypto-karstique* / *закрытый карст*]

Criptodepresiune 1. Depresiune din interiorul continentelor al cărei fund este situat sub nivelul Oceanului Planetar şi este acoperită cu apă până la un nivel mai ridicat decât cel al mărilor. **C.** sunt cuvetele lacurilor Baikal, Garda, Ladoga etc., spre deosebire de cele ocupate de Marea Moartă, Marea Caspică care nu sunt **C**., deoarece nivelul apelor acestora este sub nivelul general al Oceanului Planetar. 2**.** Depresiune de subsăpare glaciară umplută cu depozite diverse.

[*crypto-depression* / *cryptodépression, crypto-dépression* / *криптодепрессия*]

Criptolapiezuri v. Lapiezuri acoperite

Criptorelief Forme vechi de relief acoperite cu depozite mai noi dar care pot fi exhumate prin denudaţie.

[*cryptorelief* / *crypto-relief* / *погребенный рельеф*]

Criptovulcan 1. O formă vulcanică (de obicei un crater) care apare pe o planetă sau pe Lună şi care poate fi de origine vulcanică sau este o formă de impact meteoritic. 2. Arie cu cantităţi însemnate de material piroclastic provenit din sfărâmarea rocilor din fundament sub presiunea explozivă a gazelor care au provocat ejectarea piroclastitelor (ex. în Jura Suabă din Germania).

[*cryptovolcano* / *cryptovolcan* / *криптовулкан*]

Criptovulcanism Manifestare vulcanică ce nu a atins stadiul de erupţie.

[*cryptovolcanism* / *cryptovolcanisme* / *криптовулканизм*]

Criptozoic v. Arhaic

Cromerian Etaj continental al Pleistocenului din Europa de Nord şi Europa de Vest. **C.** conţine un complex de mamifere ce corespunde interglaciarului Günz-Mindel din regiunile alpine. În depozitele **C.** de lângă Heidelberg au fost descoperite resturi de oseminte ale unui arheantrop. Termen introdus de Hamer în 1900, după numele localităţii Cromer Forest din Anglia.

[*Cromerian* / *Cromérien* / *кромерское межледниковье*]

Cronologie denudaţională Termen utilizat în prezent de către geomorfologi în procesul de cercetare a succesiunii fenomenelor care determină evoluţia reliefului contemporan. **C. d.** include un sistem de unităţi cronologice (*epocă, faze, subfaze*), în timpul cărora s-a produs modelarea suprafeţelor de eroziune. De exemplu, pentru teritoriul României, Gr. Posea ş.a. (1974) au elaborat o **C. d.** cu următoarele subdiviziuni: epoca nivelării soclurilor prehercinice; epoca morfosculpturală posthercinică; epoca morfosculpturală carpatică. În cadrul fiecărei epoci s-au deosebit mai multe etape în timpul cărora au fost modelate nivele (suprafeţe) de relief distincte.

[*denudation chronology* / *chronologie de la dénudation* / *денудационная хронология*]

Cronostratigrafie Ramură a stratigrafiei care se ocupă cu vârsta stratelor şi echivalarea cronologică a acestora, urmărind gruparea secvenţelor litostratigrafice în unităţi cronostratigrafice, corespunzătoare unor intervale de timp geologic, în scopul stabilirii unui sistem de referinţă cronologică a evenimentelor paleogeografice şi geologice la scară planetară.

[*chronostratigraphy*, *cronostratigraphy* / *chronostratigraphie* / *хроностратиграфия*]

Cronozonă Cea mai mică diviziune cronostratigrafică, reprezentată prin pachetul de strate ce s-a format în intervalul precizat cronologic, când se desfăşoară un anumit eveniment biologic, geologic sau geofizic. Exemplu de **C.** poate servi intervalul de existenţă al unei categorii taxonomice de organisme sau al unei epoci de polaritate magnetică.

[*chronozone* / *chronozone* / *хронозона*]

Croşet v. Săgeată litorală recurbată

[*recurved spit* / *crochet* / *коса крючковидная*]

Crotovină Galerie veche de animale dintr-un orizont de sol sau loess, umplută cu material din acelaşi sau, de regulă, din alt orizont sau strat.
[*krotovina* / *crotovine* / *кротовина*]

Crov Sin. *Pâlnie de sufoziune, Pseudodolină, Găvan* Microdepresiune cu formă circulară, ovală, uneori lobată, de adâncime redusă, formată prin tasare sufozională pe suprafaţa câmpiilor constituite din loessuri sau depozite loessoide. Apele din ploi sau topirea zăpezilor se infiltrează în substrat şi prin dizolvarea $CaCO_3$ (hidrochimic) şi antrenarea particulelor fine (hidrodinamic) măresc porozitatea rocilor, ceea ce duce la comprimarea (tasarea) acestora. **C.** sunt larg răspândite în Câmpia Română.
[*saucer / soucoupe, entonnoir de suffosion* / *степное блюдце, падина*]

Crustă Strat sau orizont dur, situat la suprafaţa solului sau terenului.
[*crust* / *croûte* / *кора*]

Crustă asemănătoare criostructurii Depozit îngheţat de blocuri colţuroase, acoperit cu gheaţă, dar între blocuri pot fi spaţii mari care nu sunt umplute cu gheaţă.
[*crust-like cryostructure* / *cryostructure crustaliforme (avec glace intersticielle pelliculaire)* / *корковая криогеноподобная текстура*]

Crustă calcaroasă v. Crustă carbonatică.
[*limestone crust, calcrete* / *croûte calcaire, encroûtement ~* / *известковистая корка, известковая ~*]

Crustă carbonatică Sin. *Crustă calcaroasă, Calcrete, Caliche* Crustă de roci carbonatice sau bogate în carbonaţi, care se formează la suprafaţa terestră în regiuni aride prin procesul de evaporare a apelor freatice bogate în carbonaţi.
[*carbonatic crust* / *croûte carbonatée* / *корка карбонатная*]

Crustă continentală v. Scoarţă continentală
[*continental crust* / *croûte continentale* / *континентальная кора*]

Crustă de deşert Strat de precipitare chimică format la suprafaţa terenurilor alcătuite din roci detritice în condiţii de deşert. **C. d.** se formează datorită circulaţiei intense, ascendente a apei, ce antrenează către suprafaţă diverse săruri care, acumulându-se prin evaporarea apei, formează o crustă caracteristică. După compoziţia crustei, pot fi deosebite: **C.** *carbonatică,* **C.** *lateritică,* **C.** *sulfatică,* **C.** *silicioasă,* **C.** *feruginoasă* etc.
[*desert crust* / *croûte désertique, cuirasse* / *пустынная корка*]

Crustă de sare Crustă de sare ce se formează la ţărm prin evaporarea apei împroşcată de spargerea valurilor.
[*salcrete* / *croûte saline* / *соляная кора*]

Crustă de tranziţie v. Scoarţă de tranziţie
[*transition crust* / *croûte de transition* / *кора переходного типа*]

Crustă feruginoasă Crustă maronie sau neagră, formată prin precipitarea oxizilor de fier. **C. f.** este caracteristică unor soluri din climatul tropical.
[*iron crust, ferruginous ~ , fericrete* / *cuirasse ferrugineuse, croûte désertique ~* / *железистая корка*]

Crustă inferioară v. Scoarţă inferioară
[*lower crust* / *croûte profonde* / *нижняя кора*]

Crustă intermediară v. Scoarţă de tranziţie

[*intermediary crust* / *croûte intermédiaire* / *кора переходного типа*]

Crustă lateritică Crustă brun-roşcată, formată prin acumularea la suprafaţa scoarţei de alterare a mineralelor argiloase, hidroxizilor de fier şi hidroxizilor de aluminiu. **C. l.** este prezentă în climatul umed, subtropical şi tropical.
[*lateritic crust, ~ carapace* / *carapace latéritique, cuirasse ~* / *латеритная кора*]

Crustă oceanică v. Scoarţă oceanică
[*oceanic crust* / *croûte océanique* / *океаническая кора*]

Crustă primară 1. Prima scoarţă solidă, formată prin cristalizarea mineraleleor şi rocilor în urmă cu cca. 3,8 miliarde de ani, la sfârşitul Hadeanului (când Pământul era constituit dintr-o materie incandescentă) şi începutul Arhaicului. 2. Scoarţa oceanică recent formată în zona rifturilor prin ascensiunea şi consolidarea magmei.
[*primary crust* / *croûte primitive* / *первичная кора*]

Crustă silicioasă v. Crustă de deşert
[*silicious crust, silcrete* / *croûte siliceuse* / *корка силикатная*]

Crustă sulfatică Categorie de crustă de deşert cimentată de gips, cu participarea carbonaţilor.
[*gypscrete, gypsite* / *croûte gypseuse* / *корка сульфатная, ~ гипсовая*]

Crustă terestră v. Scoarţa terestră
[*Eart's crust* / *croûte, ~ terrestre* / *земная кора*]

Cuarţ Mineral format din SiO_2. **C.** este prezent în rocile magmatice, metamorfice, sedimentare (nisip, gresii, conglomerate). Frecvent, **C.** este incolor, alb-lăptos, cenuşiu, fiind cunoscute însă şi varietăţi colorate, folosite pentru obiecte de podoabă (de exemplu, ametistul, varietate de cuarţ colorat în diferite nuanţe de violet, etc.).
[*quartz* / *quartz* / *кварц*]

Cuarţit Rocă silicioasă metamorfică., compactă, Dispunând de mare duritate, contribuie la formarea unui relief proeminent**.**
[*quartzite* / *quartzit* / *кварцит*]

Cuaternar Sin. *Antropogen* Cea mai recentă perioadă a erei cenozoice şi cuprinde ultimii 1,8 milioane ani. Conform studiilor efectuate în ultimul timp de cercetătorii chinezi, baza **C.** este plasată acum 2,6 milioane ani, respectiv în momentul începerii depunerii loessului în Podişul de Loess.În **C.** s-a desfăşurat evoluţia hominidelor de la *Homo habilis* până la *H. sapiens sapiens*, fapt care a determinat şi folosirea denumirii alternative de Antropogen. În **C.** s-au manifestat mai multe perioade glaciare, separate prin perioade relativ mai calde. **C.** este împărţit în *Pleistocen* şi *Holocen*. În **C.** s-au desfăşurat cele mai recente faze tectogenetice ale ciclului alpin care, în interacţiune cu diverse procese exogene, au definitivat formarea reliefului contemporan al Pământului.
[*Quaternary* / *Quaternaire* / *четвертичный период*]

Cuestă Sin. *Coastă,Creastă monoclinală* Formă de relief asimetrică, foarte frecventă în regiunile cu structură monoclinală, reprezentată printr-un abrupt, *fruntea* **C.**, ce retează capetele de strate şi care este orientat contrar înclinării stratelor, şi un versant mai domol, *reversul* **C**., orientat conform înclinării stratelor. În accepţiunea clasică, formarea **C.** este determinată de prezenţa unei reţele hidrografice ortoclinale (subsecvente) şi a unor intercalaţii de strate de roci mai dure faţă de ansamblul de roci care alcătuiesc regiunea respectivă. În Podişul Moldovei, Ioniţă I. (2000) constată că relieful de cueste se poate

forma şi în alte condiţii. După forma frunţii (frontului), se deosebesc: **C.** *liniare,* **C.** *arcuite,* **C.** *sinuoase (festonate),* **C.** *inelare,* **C.** *izolate etc.,* fiecare dintre acestea fiind determinată de condiţii locale. După originea lor, putem distinge **C.** *normale* (de denudaţie) şi **C.** *tectonice* (*tectono-erozive*). Termen de origine spaniolă.
[*cuesta* / *cuesta* / *куэста*]

Cuestă arcuită Cuestă la care muchia (linia de intersecţie a frontului şi reversului cuestei) are formă arcuită.
[*bended cuesta* / *cuesta arquée* / *куэста дугообразная*]

Cuestă de tip moldav După V. Băcăuanu, tip regional de cuestă cu succesiuni de cueste principale rare, orientate aproximativ V-E, însoţite de puţine depresiuni subsecvente şi platouri structurale cvasiorizontale (sub 1^0). Între acestea se găsesc multe cueste secundare şi locale cu trăsături similare.
[*Moldavian type cuesta* / *cuesta de type moldave* / *куэста молдавского типа*]

Cuestă de tip suabo-francon Tip regional de **C.** masive din Podişul Franconiei, în bazinul superior al Neckarului. **C. s. f.** sunt cueste etajate, formate pe intercalaţii de gresii şi calcare triasice, dar mai ales pe calcarele groase jurasice de pe rama nordică a Munţilor Jura Suabă.
[*Swabian-Franconian type cuesta* / *cuesta dédoublée* / *куэста швабо-франконская*]

Cuestă dublă Sistem de două cueste format prin adâncirea unei văi subsecvente pe reversul unei cueste, până ajunge să secţioneze stratul dur, încât se formează o a doua cuestă.
[*double cuesta* / *cuesta double* / *парная куэста*]

Cuestă festonată Cuestă sinuoasă, formată pe un strat subţire dur aşezat peste un strat gros de roci moi. Fruntea cuestei este spartă de o serie de torenţi şi văi încât prezintă un contur festonat.
[*festooned cuesta* / *cuesta découpée, ~ élansée, ~ festonée* / *фестончатая куэста*]

Cuestă inelară Sin. *Cuestă eliptică* Cuestă sau succesiune de cueste specifice structurilor ondulate de tipul domurilor (de ex., din Câmpia Transilvaniei, regiunea Weald din Anglia, Rawlins –Wisconsin) sau bazinelor (de ex. cuestele semicirculare din bazinul Parisului, în regiunea Champagne).
[*annular cuesta* / *cuesta annulaire* / *кольцевая куэста, элиптическая ~*]

Cuestă liniară Cuestă care prezintă o frunte rectilinie, deoarece este slab fragmentată.
[*linear cuesta* / *cuesta linéaire* / *линейная куэста*]

Cuestă masivă Cuestă amplă, formată pe o structură monoclinală, cu un strat dur foarte gros şi un strat moale subţire.
[*massive cuesta* / *cuesta massive* / *массивная куэста*]

Cuestă principală După V. Băcăuanu, aceasta reprezintă o **C.** aliniată în lungul unor râuri importante, ori a unor contacte morfologice, cum este, de exemplu, Coasta Iaşilor.
[*principal cuesta* / *cuesta principale* / *главная куэста*]

Cuestă secundară După V. Băcăuanu aceasta reprezintă o **C.** schiţată pe spaţiu un restrâns.
[*secondary cuesta* / *cuesta secondaire* / *вторичная куэста*]

Cuestă sinuoasă v. Cuestă festonată
[*sinuous cuesta* / *cuesta sinueuse* / *фестончатая куэста*]

Cuestă tectonică Cuestă care s-a format în zona unui abrupt de falie tectonică.

[*tectonic cuesta* / *cuesta tectonique* / *тектоническая куэста*]

Cueste în trepte Cuestă etajată, care secţionează două strate dure ce au între ele un pachet de roci moi.

[*stepped cuestas* / *cuesta dédoublée* / *куэсты ступенчатые*]

Cuirasă v. Crustă

[*crust* / *cuirasse* / *корка*]

Culme Partea superioară, prelungită şi relativ îngustă, a unui inerfluviu din regiuni muntoase, deluroase sau colinare.

[*summit, hilltop* / *faîte* / *вершина*]

Culme de anticlinal Culme muntoasă ce corespunde axei de anticlinal şi formează un relief concordant, cum este cazul reliefului din Munţii Jura.

[*mont* / *mont* / *антиклинальный гребень, ~ хребет*]

Culoar Formă de relief negativă şi alungită, formată prin eroziunea efectuată de diverşi agenţi de modelare. Se disting mai multe tipuri: **C.** *de avalanşă*, **C.** *depresionar*, **C.** *carstic*, **C.** *de vale*, **C.** *de grohotiş*, **C.** *tectonic* etc.

[*corridor, passageway, track* / *couloir* / *кулуар*]

Culoar de avalanşă Sin. *Jgheab de avalanşă* Depresiune liniară, în formă de jgheab, pe care se mişcă masa de zăpadă şi fragmentele de roci. În condiţiile când avalanşa traversează etajul pădurilor montane, arborii din calea acesteia sunt retezaţi şi se formează un coridor lipsit de arbori sau cu arboretul devastat.

[*avalanche corridor, ~ track* / *couloir d'avalanche, corridor ~* / *лавинный лоток, ~ желоб*]

Culoar carstic Depresiune îngustă de contact, formată într-un masiv calcaros.

[*karstic corridor* / *couloir karstique* / *карстовый кулуар*]

Culoar de grohotiş Jgheab format de acţiunea mecanică a fragmentelor de rocă ce se deplasează pe suprafaţa versantului.

[*debris through* / *couloir d'éboulis* / *лоток осыпной*]

Culoar de vale Vale principală, adâncă, dar şi largă, care secţionează o regiune de podiş sau de munte.

[*valley corridor* / *couloir de vallée* / *долинный кулуар*]

Culoar depresionar Depresiune alungită unitară sau formată din mai multe compartimente, aranjate pe un aliniament de roci friabile. În ultimul caz, depresiunile comunică între ele prin şei de înălţime.

[*depressionary corridor* / *couloir dépressionaire* / *западинный кулуар*]

Cumpăna apelor Sin. *Linia de separare a apelor* Linia care delimitează două bazine hidrografice adiacente. De regulă, **C. a.** trece pe linia celor mai mari înălţimi şi de la această linie, apele de suprafaţă se dirijează în sensuri opuse.

[*drainage divide, watershed* / *ligne de partage (des eaux)* / *водораздел*]

Cumpăna apelor subterane Linia care separă două bazine hidrogeologice.

[*underground watershed* / *ligne de partage des eaux souterraines* / *водораздел подземных вод*]

Cumulovulcan v. Vulcan de tip peleean

[*cumulo-volcano* / *cumulo-volcan, volcan composite* / *лавовый вулканический конус*]

Cuplu de fotograme Cuplu de fotografii care permit obţinerea modelului stereoscopic al terenului reprezentat.
[*pair of photographs, overlaping ~ , stereoscopic pair* / *couple de photographies, ~ stéréoscopique, pair stéréo* / *пара стереофотограмм*]

Cuplu de imagini Pereche de imagini care permit obţinerea modelului stereoscopic, aşa cum este cazul unor imagini SPOT.
[*stereo-pair images, overlapping pair* / *couple d'images, pair stéréo* / *пара космических снимков*]

Cupolă Formă pozitivă de relief, cu aspect semicircular sau oval, formată prin înălţări diferenţiate mai pronunţate ale scoarţei terestre, prin exfoliere, prin eroziune diferenţială etc.
[*cupola* / *coupole* / *купол*]

Cupolă anticlinală Dom care corespunde unui anticlinal ale cărui strate constituente de roci, se înclină din zona centrală în toate direcţiile. **C. a.** se formează, de obicei, pe platforme sau în regiuni cu regim tectonic similar.
[*anticline-like cupola, ~ dome* / *coupole anticlinale* / *купол антиклинальный*]

Cupolă de exfoliere v. Dom de exfoliere

Cupolă de extruziune Formaţiune extrusivă sub formă de cupolă, cu altitudinea de la câţiva metri până la 700 - 800 m. **C. e.** se formează în urma erupţiilor explozive, cu expulzarea lavei vâscoase acide. Apariţia **C. e.** s-a înregistrat la erupţiile vulcanului Monte Pelée din insula Martinica, Hlidarfjal din Islanda, Bezîmeannîi din Kamciatka etc.
[*extrusion dome* / *dôme d'extrusion* / *купол экструзивный*]

Cupolă structurală Formă proeminentă de relief cu aspect de dom, formată în urma eroziunii diferenţiale în regiuni alcătuite din roci cu duritate diferită.
[*structural dome* / *coupole structurale* / *купол структурный*]

Cupolă structurală exhumată Formă proeminentă de relief formată în urma ieşirii la zi, prin eroziune diferenţială, a corpurilor magmatice intruzive (lacolite).
[*exhumed structural dome* / *dôme structural exhumée* / *купол структурный откопанный*]

Curăţirea albiei Îndepărtarea stratului de sedimente din albia unui curs de apă sau dintr-un canal.
[*channel cleanout* / *affouillement du lit* / *очищение русла*]

Curbă batigrafică Integrarea suprafeţelor parţiale, corespunzătoare izobatelor, în funcţie de adâncime; S = f(h). Suprafaţa minimă închisă de curbă corespunde adâncimii maxime, iar cea maximă corespunde adâncimii minime
[*bathygraphic curve* / *courbe bathygraphique* / *батиграфическая кривая*]

Curbă batimetrică v. Izobată
[*bathymetric curve* / *courbe bathymétrique* / *батиметрическая кривая*]

Curbă cumulativă Reprezentare grafică liniară, prin care se exprimă procentele cumulate (între 0 - 100%) de participare, într-o probă, a diverselor fracţiuni granulometrice constituente. **C. c.** sunt utilizate pentru obţinerea de parametri granulometrici cu largi posibilităţi de interpretare.
[*cummulative curve* / *courbe cumulative* / *куммулятивная кривая*]

Curbă de nivel Sin. *Izohipsă* Izolinie care uneşte puncte cu aceeaşi altitudine a reliefului, fiind utilizată la reprezentarea reliefului uscatului. Curbele de nivel, la rândul lor, pot fi: *principale* (care apar pe hărţi prin linii continue, îngroşate) *normale* (care sunt sub formă de linii continue normale), *ajutătoare* (reprezentate pe hartă prin linii întrerupte) şi *curbe de nivel accidentale,* trasate pe hartă prin linii punctate.
[*contour, ~ line* / *courbe de niveau* / *горизонталь, изогипса*]

Curbă de nivel principală Curbă de nivel trasată cu o linie mai groasă, reprezentând, de obicei, altitudini de sute de metri.
[*main contour line, index contour* / *courbe de niveau principale, ~ ~ maîtresse* / *главная горизонталь*]

Curbă eustatică Curbă care exprimă oscilaţiile de nivel ale Oceanului Planetar, într-o anumită regiune şi într-un anume interval de timp.
[*eustatic curve* / *courbe eustatique* / *эвстатическая кривая*]

Curbă granulometrică Reprezentare grafică, în raport de două axe: pe axa verticală se trec procente sau greutatea în grame; pe orizontală, diametrul fracţiilor granulometrice ale unei probe analizate. **C. g.** sunt *simple*, când curba redă ponderea fiecărei fracţii şi *cumulate,* când se indică creşterea valorii de la dimensiuni minime, la cele maxime.
[*particle-size distribution, granulometric curve* / *courbe granulométrique* / *гранулометрическая кривая*]

Curbă hipsografică v. Curbă hipsometrică
[*hypsometric curve* / *courbe hypsométrique* / *гипсометрическая кривая*]

Curbă hipsometrică Sin. *Curbă hipsografică* Reprezentare grafică într-un sistem de două coordonate rectangulare, una redând altitudinea sau adâncimea reliefului faţă de nivelul marin iar alta suprafaţa terenului cu anumită altitudine sau adâncime. Pentru a se putea compara **C. h.** ale unor teritorii diverse, parametrii altitudinii şi suprafeţei se exprimă în procente**.** Astfel, parametrul altitudinii se calculează ca raport procentual între altitudinea curbei de nivel şi altitudinea maximă a arealului (y = h/H x 100) iar parametrul ariei se calculează ca raport procentual al ariei de deasupra altitudinii curbei de nivel şi aria totală a arealului considerat (x = a/A x 100). Forma curbei de nivel poate exprima gradul de disecţie al reliefului: forma covexă a **C. h.** indică un relief slab disecat, în fază incipientă de evoluţie; o curbă relativ netedă sau în formă de S caracterizezează un relief matur, în stare de echilibru iar o curbă concavă indică un relief bătrân disecat adânc. **C. h.** permite, de asemenea, calcularea integralei hipsometrice şi determinarea unor caracteristici morfometrice ale reliefului, precum altitudinile medii ale scoarţei terestre, ale uscatului, adâncimea medie a Oceanului Planetar, ca şi ponderea deţinută de suprafeţe cuprinse între altitudini sau adâncimi date.
[*hypsographic curve* / *courbe hypsographique* / *гипсографическая кривая*]

Curbimetru Instrument cartografic folosit pentru măsurarea pe hartă şi planuri topografice a lungimii liniilor curbe.
[*curvimeter* / *curvimètre* / *курвиметр*]

Curent de flux Deplasarea orizontală a apei spre estuare, datorită creşterii nivelului marin în timpul fluxului .
[*rising tidal current, flood-tide ~* / *courant de flot* / *приливное течение*]

Curent de fund Sin. *Curent oceanic de adâncime* Curent care se formează pe fundul oceanelor şi reprezintă un important agent de transport al materialelor sedimentare.
[*bottom current, ~ flow* / *courant de fond* / *донное течение*]

Curent de gheaţă Parte dintr-o calotă de gheaţă, care curge mult mai repede decât restul gheţii, uneori având margini care o individualizează net. Viteza de deplasare a gheţii poate atinge 1000 - 1200 m/an. Cel mai mare **C. g.** este curentul Lambert (450 km) din Antarctida.
[*ice stream* / *coulée de glace* / *ледник выводной*]

Curent de litoral Curent de apă, la contactul cu uscatul, provocat de aportul de apă al valurilor oblice faţă de linia de ţărm. **C. l**. poate determina deplasarea depozitelor submerse.
[*coastal current* / *courant littoral* / *береговое течение*]

Curent de reflux Deplasarea orizontală a apei dinspre estuare spre mare, datorită scăderii nivelul marin în timpul refluxului .
[*ebbing tidal current, falling ~ ~* / *courant de jusant* / *отливное течение*]

Curent de retur Sin. *Curent emergent* Curent de suprafaţă puternic şi îngust, care curge rapid către larg, returnând apele aduse de valuri spre ţărm. **C. e.** transportă cantităţi apreciabile de particule în suspensie din zona de litoral spre largul mării.
[*rip current* / *courant d' arrachement, ~ de retour, ~ de déchure, ~sagittal, flot de retour* / *разрывное течение*]

Curent de turbiditate Curent gravitaţional din material clastic care se deplasează pe pantele înclinate ale fundului oceanic unde, în urma eroziunii, provoacă formarea canioanelor submarine. Mişcarea materialelor se declanşează datorită unui şoc seismic. Cantităţile considerabile de material pe care îl transportă aceşti curenţi, pe zeci şi sute de kilometri distanţă, se acumulează sub formă de turbidite în zonele depresionare şi în cele ale piemontului continental.
[*turbidity current* / *courant de turbidité* / *мутьевой поток*]

Curent emergent v. Curent de retur
[*rip current* / *courant d' arrachement* / *разрывное течение*]

Curent glaciar Deplasarea unui gheţar care poate fi comparată cu mişcarea apei din cadrul unui curs natural.
[*glacial stream* / *courant glaciaire* / *ледовый поток*]

Curent turbionar Mişcarea apei sub formă de vârtejuri.
[*whirl current, ~ flow* / *courant tourbillonnaire, ~ turbulent* / *турбулентный поток*]

Curenţi de convecţie v. Curenţi subcrustali
[*convection currents* / *courants de convection* / *конвекционные течения*]

Curenţi de maree Deplasări orizontale ale apelor marine, generate de variaţiile de nivel din timpul producerii mareelor.
[*ebb and flood currents, tidal ~* / *courants de marées* / *приливно-отливные течения*]

Curenţi subcrustali Sin. *Curenţi de convecţie* Curenţi sublitosferici care antrenează în mişcarea lor materia subcrustală cu temperaturi ridicate. **C. s.** alcătuiesc celule de convecţie, ramura ascendentă a cărora alimentează dorsalele medio-oceanice (zone de

rift), iar ramura descendentă este paralelă cu planul Benioff, aflându-se în preajma zonelor de subducţie.

[*subcrustal convection currents* / *courants sous-crustaux* / *подкоровые течения*]

Curgere de blocuri v. Curgeri gravitaţionale

[*blocks flow* / *fluage cataclastique* / *каменные реки*]

Curgere de cenuşă Curgere de cenuşă vulcanică pe flancurile conului vulcanic îm cazul erupţiilor explozive. Cenuşa poate fi uscată sau poate fi înmuiată de către apa provenită din condensarea vaporilor emanaţi de vulcan

[*ash flow* / *coulée de cendre* / *пепловые потоки*]

Curgere de gloduri v. Torent de noroi

Curgere de lavă v. Torent de lavă

[*lava flow* / *coulée de lave* / *поток лавовый*]

Curgere de noroi v. Torent de noroi

Curgere de pământ v. Curgeri gravitaţionale

[*earth .flow* / *coulée de terre* / *земляная лавина*]

Curgere de pietre v Curgere de sfărâmături (de roci)

[*debris flow, ~ avalanche* / *coulée de pierres ~ ~ debris* / *поток рыхлых отложений*]

Curgere de sfărâmături (de roci) Sin *Curgere de pietre* Curgere de fragmente grosiere de roci (bolovani, pietriş), prinse într-o matrice de nisip cu un conţinut scăzut de argilă, care se deplasează sub influenţa gravitaţiei. **C. s.** se produc, de obicei, pe versanţii acoperiţi cu o pătură subţire de materiale noconsolidate, mai ales acolo unde vegetaţia a fost îndepărtată. Elementele principale ale unei **C. s.** sunt: aria sursă, calea principală şi conul de depunere.

[*debris flow* / *coulée de débris, écoulement gravitaire* / *обломочный поток, пролювиальный ~*]

Curgere laminară Regim de curgere în care mişcarea fluidului este lină şi ordonată şi unde stratele vecine sau laminele se deplasează unele pe lângă altele, formându-se un amestec slab între ele. Schimbul de material între stratele laminare are loc prin difuzie moleculară, un proces de 106 ori mai puţin eficace decât în cazul curgerii turbulente.

[*laminar flow* / *écoulement laminaire* / *сток ламинарный*]

Curgere noroioasă v. Torent de noroi

[*mud flow* / *coulée boueuse* / *грязевой поток*]

Curgere piroclastică v. Avalanşă arzătoare

[*pyroclastic flow* / *nuée ardente* / *поток пирокластический*]

Curgere somitală Curgere de lavă de pe suprafaţa unui stratovulcan.

[*summital flow* / *coulée somitale* / *сомитальный лавовый поток*]

Curgere turbulentă Curgere însoţită de vârtejuri care contribuie la declanşarea eroziunii torenţiale. În albiile minore ale râurilor, **C. t.** poate conduce la formarea unor marmite.

[*turbulent flow* / *coulée turbulente* / *сток турбулентный*]

Curgerea granulelor Mişcare rapidă a granulelor dintr-un depozit ce se declanşează atunci când panta depozitului depăşeşte panta de echilibru. Mişcarea se face sub acţiunea gravitaţiei, fluidul (apa sau aer) jucând doar rolul de lubrefiant. Spre exemplu, avalanşele de nisip de pe reversul dunelor, care se produc atunci când panta devine prea mare.

[*grain flow* / *coulée des grains* / *осыпание зерен*]

Curgerea sedimentelor fluidizate Curgerea unor granule fine care sunt menţinute în suspensie datorită presiunii fluidului intergranular. Aşa este cazul nisipurilor saturate în apă care îşi pierd coeziunea atunci când apa e supusă presiunii mari a unei unde seismice.

[*fluidized sediment flow* / *coulée de roches sédimentaires fluidisées* / *течение флюидных осадков*]

Curgeri cineritice v. Avalanşă arzătoare

[*ash flow* / *coulée de cinérites* / *потоки вулканического пепла*]

Curgeri gravitaţionale Sin. *Curgere de blocuri, Curgere de pământ* Formă de transport în masă, când are loc o deformare totală a structurii interne a sedimentelor aflate în mişcare. Deplasarea particulelor se face sub acţiunea directă a gravitaţiei şi nu din cauza deplasării fluidului. Se disting următoarele tipuri de **C. g.** : *curgerea granulelor, curgerea fragmentelor, curgerea sedimentelor fluidizate, curenţi de turbiditate*.

[*gravitational flow* / *écoulement gravitaire, coulée de debris* / *поток гравитационный*]

Curmătură v. Şa

[*gap* / *col* / *седловина*]

Curs de apă discontinuu Curs de apă care prezintă sectoare cu scurgere permanentă, intercalate cu sectoare ce au scurgere intermitentă.

[*interrupted stream* / *cours d'eau discontinu* / *прерывистый водоток*]

Curs de apă efemer v. Curs de apă intermitent

[*ephemeral stream* / *cours d'eau éphémère* / *эфемерный водоток*]

Curs de apă glaciar Şuvoi de apă provenită din topirea gheţii care se scurge pe suprafaţa gheţarului şi pătrunde în gheţar prin sorburi (*moară glaciară*).

[*glacial stream* / *bédière* / *флювио-гляциальный поток*]

Curs de apă intermitent Sin. *Curs de apă efemer, Râu intermitent* 1. Curs de apă care apare doar la căderea precipitaţiilor sau când este alimentat de un izvor intermitent. 2. Orice formă de scurgere nepermanentă care are un canal bine definit şi prezintă eroziune şi depunere.

[*intermittent stream* / *cours d'eau intermittent* / *временный водоток*]

Curs de apă peren v. Curs de apă permanent

Curs de apă permanent Sin. *Curs de apă peren* Curs de apă care curge fără întrerupere tot timpul anului.

[*perennial stream* / *cours d'eau pérenne, ~ ~ permanent* / *постоянный водоток*]

Curs de apă subteran Curs de apă care traversează diverse cavităţi sau goluri subterane.

[*underground stream, ~ flow, groundwater stream* / *cours d'eau souterrain* / *подземный водный поток, ~ водоток*]

Custură v. Creastă alpină

[*crest* / *crête* / *гребень*]

Cutare Ansamblu de procese de deformare plastică a formaţiunilor geologice predominant stratificate, care,supuse unui stres, formează cutele. Procese caracteristice ariilor mobile.de geosinclinal.

[*folding* / *plissement* / *складчатость*]

Cută Formă elementară a dislocaţiilor plicative, reprezentând o îndoitură a stratelor care alcătuiesc scoarţa terestră. În funcţie de formă şi raporturile dintre ele, se deosebesc: **C.** *simple,* **C.** *solzi,* **C.** *diapire,* **C.** *deversate,* **C**. *cufăr, etc.*
[*fold* / *pli* / *складка*]

Cută asimetrică Cută (anticlinal sau sinclinal) în care unul din flancuri este mai înclinat decât celălalt.
[*asymmetric fold* / *pli déjeté* / *асиметричная складка*]

Cută cufăr Sin. *Cută ladă* Cută cu zona axială plană şi flancurile perpendiculare pe zona axială.
[*box fold* / *pli coffré* / *складка сундучная, ~ коробчатая*]

Cută culcată Cută al cărui plan axial are o poziţie orizontală sau cvasiorizontală.
[*recumbent fold* / *pli couché* / *лежачая складка*]

Cută deversată Sin. *Cută răsturnată* Cută la care unul dintre flancuri depăşeşte verticala, iar ordinea stratigrafică a stratelor devine anormală.
[*overturned fold* / *pli renversé* / *опрокинутая складка*]

Cută diapiră Sin. *Diapir* Cută cu un „sâmbure de sare" sau de altă rocă plastică care, sub acţiunea unei presiuni litostatice şi/sau laterale mari, deformează stratele şi poate străpunge rocile mai moi din acoperiş. Termenul **C. d.** a fost introdus de către Ludovic Mrazec, în anul 1900, pentru a descrie modul de apariţie a structurilor anticlinale din zona de curbură a Subcarpaţilor.
[*diapiric fold, piercing ~* / *pli diapir* / *диапировая складка, диапир*]

Cută dreaptă Cută cu planul axial vertical.
[*straight fold* / *pli droit* / *складка прямая*]

Cută izoclinală v. Cută simetrică
[*isoclinal fold* / *pli isoclinal* / *изоклинальная складка*]

Cută înclinată Cută al cărei plan axial se abate de la verticală Valoarea înclinării este dată de mărimea unghiului pe care îl face planul axial al cutei cu proiecţia orizontală a acestuia.
[*plunging fold* / *pli incliné* / *наклонная складка, косая ~*]

Cută ladă v. Cută cufăr

Cută monoclinală Sin. *Flexură* Cute care au un singur flanc mai puternic înclinat, ce leagă două compartimente denivelate.
[*monoclinal fold* / *pli monoclinal* / *моноклинальная складка*]

Cută normală Cută la care flancurile anticlinalelor sunt înclinate în sensuri divergente, iar flancurile sinclinalelor înclină convergent.
[*normal fold* / *pli normal* / *нормальная складка*]

Cută răsturnată v. Cută deversată
[*turnover fold* / *pli renversé* / *опрокинутая складка*]

Cută simetrică Sin. *Cută izoclinală* Cută al cărui plan axial are o poziţie verticală, iar flancurile prezintă o înclinare egală.
[*symmetric fold* / *pli symétrique* / *складка симметричная*]

Cute dizarmonice Cute la care stratele prezintă un grad diferit de cutare, în raport cu caracteristicile fizice ale acestora. Stratele dure, de exemplu calcarele, formează cute

simple, largi, iar stratele de roci moi, cum sunt, de exemplu, argilele, sunt deformate de un sistem de microcute.
[*disharmonic folds* / *plis disharmoniques* / *складки дизгармоничные*]

Cute enterolitice Structuri de deformări plastice a evaporitelor (gips, sare, anhidrit) localizate în argile, ca urmare a unor procese repetate de hidratare-deshidratare.
[*enterolithic folds* / *plis entérolithiques* / *складки энтеролитические*]

Cute în evantai Cute la care ambele flancuri sunt răsturnate. În profil transversal, în partea mijlocie flancurile anticlinalelor converg, iar flancurile sinclinale sunt divergente.
[*strangling folds* / *plis en éventaille, ~ de virgation* / *дивергентные складки, опрокинутые ~*]

Cute în virgaţie (fascicul divergent) Cute care se desprind divergent, sub forma unui fascicul, dintr-o cută principală.
[*fan folds* / *plis de virgation* / *веерообразные складки*]

Cute liniare Cute la care raportul dintre lungime şi lăţime este mai mare de 5.
[*linear folds* / *plis linéaire* / *линейные складки*]

Cutremur artificial Cutremur produs în urma unor activităţi umane, ca explozii, prăbuşiri ale unor mari construcţii sau supraîncărcarea scoarţei terestre, de exemplu, prin construcţia unor baraje mari şi acumularea unei mari cantităţi de apă.
[*artificiel earthquake* / *sésme artificielle, ~ induit* / *землетрясение искусственное, ~ техногенное*]

Cutremur carstic Cutremur generat de prăbuşirile tavanelor golurilor carstice. **C. c.** are un caracter local şi dispune de o mică energie.
[*collapse earthquake* / *séisme d'effondrement* / *землетрясение карстовое*]

Cutremur crustal Cutremur al cărui focar se găseşte pe falii din scoarţa terestră, până la adâncimea de 70 km. Sunt cutremure cu durată scurtă, ce se resimt pe arii relativ reduse dar cu efecte devastatoare.
[*crustal earthquake, normal ~* / *séisme crustal, ~ de faible profondeur* / *мелкофокусное землетрясение, землетрясение коровое, ~ мелкофокусное*]

Cutremur de adâncime Cutremur cu focar la adâncime de 300 – 700 km.
[*deep earthquake, deep-focus ~* / *séisme de grande profondeur* / *землетрясение глубинное, ~ глубокофокусное*]

Cutremur de pământ Sin. *Seism, Mişcări seismice* Mişcări oscilatorii care afectează scoarţa terestră şi apa marină. Dacă undele seismice longitudinale afectează scoarţa solidă şi apa, undele transversale şi cele superficiale afectează doar scoarţa. Având cauze diverse (tectonice, explozii vulcanice, prăbuşiri, explozii provocate de om), mişcările seismice pot provoca procese şi fenomene geomorfologice (prăbuşiri, alunecări de teren, falieri şi deplasări diferenţiale ale unor blocuri din scoarţa terestră). Cutremurele puternice pot provoca direct mari stricăciuni şi victime umane iar valurile tsunami, generate de seisme, pot avea efecte devastatoare asupra unor regiuni litorale. Majoritatea focarelor **C. p.** sunt concentrate în zonele de limită ale plăcilor litosferice (în Inelul de foc al Pacificului, în brâul Alpino-Himalaiian, în zonele de rift etc.). Intensitatea seismelor se măsoară pe scara Mercalli, iar magnitudinea - pe scara Richter.
[*earthquake* / *tremblement de terre, séisme* / *землетрясение*]

Cutremur subcrustal Cutremur cu focarul la adâncime de 70 – 300 km, cu durată moderată şi afectând regiuni întinse.
[*subcrustal earthquake, intermediate ~* / *séisme subcrustal, tremblement de terre ~ , séisme de profondeur intermédiaire* / *землетрясение подкоровое, ~ среднефокусное*]

Cuvertura terasei Depozitele care acoperă formaţiunile unei terase fluviale sau maritime. **C. t.** este reprezentată, de obicei, prin strate de loess sau depozite loessoide ce se intercalează cu soluri relicte.
[*terrace cover deposits* / *couverture de terrase* / *террасовый покров*]

Cuvertură aluvială v. Aluviuni
[*aluvial cover* / *couverture alluviale, dépôts alluviaux* / *аллювиальный покров*]

Cuvertură deluvială v. Deluviu
[*deluvial cover, deluvium* / *déluvium* / *делювиальный шлейф*]

Cuvertură de platformă Sin. *Cuvertură sedimentară* Etajul superior al unei platforme, care cuprinde tot ansamblul de roci sedimentare care acoperă discordant soclul cristalin.
[*platform cover* / *couverture de plate-forme* / *покров платформенный*]

Cuvertură eluvială v. Eluviu
[*eluvial cover*./ *couverture eluviale* / *элювиальная толща*]

Cuvertură proluvială v. Proluviu
[*proluvial cover* / *dépôts proluviaux* / *пролювиальный шлейф*]

Cuvertură sedimentară v. Cuvertură
[*sedimentary cover, ~ apron* / *couverture sédimentaire* / *осадочный чехол*]

Cuvetă 1. Depresiune de dimensiuni variate, ocupată permanent sau temporar de ape. 2. Depresiune provocată de mişcări de coborâre a scoarţei terestre, umplută ulterior cu sedimente, iar stratele au o direcţie centripetă, fiind uşor înclinate către centrul acesteia**.**
[*basin* / *cuvette* / *ванна, впадина, понижение*]

Cuvetă glaciară Depresiune formată în urma eroziunii exercitate asupra substratului de către calota de gheaţă sau gheţarul montan în mişcare, în care sunt înglobate blocuri de roci dure**.**
[*glacial basin* / *cuvette glaciaire* / *ледниковая впадина*]

Cuvetă lacustră Depresiune de diverse origini (tectonică, carstică, glaciară, fluvială, de tasare sufozională, antropică etc.) ocupată permanent sau temporar de apele unui lac.
[*lacustrine basin* / *cuvette lacustre* / *озёрная впадина*]

Cuvetă de subsăpare Microdepresiune formată prin subsăparea de către gheţari pe fundul văilor glaciare sau pe câmpiile de eroziune glaciară.
[*undercutting basin* / *cuvette de surcreusement* / *подледниковые понижения*]

D

Dacian Etaj al Pliocenului din bazinul Dacic.Termen introdus de Teisseire în 1907, după numele provinciei istorice Dacia.
[*Dacian* / *Dacien* / *дакийский ярус*]

Dacit Rocă vulcanică fin-granulară, acidă, cu un conţinut de 62 - 69 % SiO_2, de culoare cenuşie. Este corespondentul de suprafaţă al granodioritului.

[*dacite* / *dacite* / *дацит*]

Dale Plăci desprinse, prin procese naturale sau antropice, din roci alcătuite din strate cu grosimi decimetrice. **D.** formează aglomerări de pietre, grohotişuri, mări de pietre.
[*flagstones, slabs* / *dalles* / *каменные плиты*]

Datare cu Carbon 14 v. Metoda radiocarbonului
[*Carbon-14 dating, Radiocarbon ~* / *datation au Carbon 14* / *радиоуглеродная датировка*]

Deal Formă pozitivă de relief cu altitudini de ordinul a câtorva sute de metri, caracterizată printr-o masivitate pronunţată. **D.** sunt formate prin procese de cutare şi înălţare (Subcarpaţii), înălţare şi eroziune (D. Ciulucurilor, D. Fălciului), acumulare (de ex., dealurile morenice).
[*hill* / *coteau, colline* / *холм*]

Dealuri piemontane Dealuri care iau naştere în etapa descendentă, de evoluţie sculpturală, a piemonturilor, când procesele erozionale sunt dominante în raport cu cele de acumulare.
[*piemontane hills* / *collines de piedmont* / *предгорная возвышенность*]

Debit al aluviunilor v. Debit solid

Debit catastrofal Debitul cel mai mare, care încă nu s-a înregistrat, dar poate să se producă în viitor.
[*catastrophic discharge* / *débit catastrophique* / *расход катастрофический*]

Debit chimic Sin. *Încărcătură în soluţie* Debitul de substanţe dizolvate, transportat printr-o secţiune transversală dată a unui curs de apă, în unitatea de timp. **D. c.** se măsoară în kg/s.
[*chemical discharge, dissolved load* / *débit chimique* / *дебит химический*]

Debit de viitură Valoarea debitului lichid care se înregistrează în timpul unei viituri.
[*flood discharge* / *débit de hautes eaux* / *расход паводочный*]

Debit lichid Sin. *Debitul râului* Volumul de apă scurs prin secţiunea transversală a unui râu în unitata de timp. **D.** se exprimă în m^3/s.
[*discharge, water ~* / *débit* / *расход реки, дебит ~*]

Debit lichid specific Debitul lichid de pe unitatea de suprafaţă din bazinul hidrografic, amonte de secţiunea dată.
[*specific discharge* / *débit specifique* / *модуль стока*]

Debit solid Sin. *Debit al aluviunilor, Încărcătură solidă* Cantitatea de materiale solide, transportate prin secţiunea transversală a unui curs de apă într-o unitate de timp. **D. s.** se măsoară în kg/s, t/zi, t/an.
[*sediment discharge* / *debit solide, charge ~* / *расход наносов*]

Debit solid în suspensie Sin. *Încărcătură solidă în suspensie* Cantitatea de particule materiale, organice şi anorganice, aflate în suspensie, care sunt transportate prin secţiunea unui râu intr-o unitate de timp.
[*suspended sediment load* / *débit en suspension, ~ solide en suspension* / *расход наносов в суспензии*]

Debit solid târât Sin. *Încărcătură târâtă* Cantitatea de materiale grosiere, transportate prin târâre pe fundul canalului de scurgere al unui râu, în unitatea de timp.
[*bed load* / *débit solide traînant, ~ ~ charrié, poids ~* / *расход наносов волочением*]

Debitarea de aisberguri Sin.*Descărcarea gheţarului* Desprinderea de blocuri de gheaţă din fruntea gheţarului la ţărm. La aceasta contribuie şi forţa rezultată din plutirea gheţii. Astfel se desprind fragmente din gheţar care plutesc şi sunt luate de curenţii marini.
[*iceberg calving* / *velage* / *разгрузка ледника*]

Debitul râului v. Debit
[*river discharge, stream ~* / *débit* / *расход реки*]

Debleu Microformă negativă de relief antropic, realizată prin lucrări de terasament, sub forma unui şanţ sau a unei platforme (trepte), care constituie traseul unui canal sau permite trecerea unei căi de comunicaţie (cale ferată, şosea etc.).
[*cutting* / *déblai* / *выемка*]

Debleierea albiei Fenomenul de adâncire a albiei unui râu cu pat mobil, în timpul unei inundaţii.
[*channel scour* / *aprofondissement du lit, deblaiement ~ ~* / *углубление русла*]

Debordare v. Revărsare
[*flood, flooding, overflow* / *débordement, débordation* / *разлив реки*]

Debrite Produse sedimentare generate prin curgerea gravitaţională a unor sedimente slab sortate, alcătuite dintr-un amestec de mâl şi fragmente litice de dimensiuni centimetrice sau mai mari. **D.** intră în alcătuirea turbiditelor care formează apexul conurilor submarine în zonele de piemont continental.
[*debris, debrites* / *débris* / *дебриты*]

Debuşeu 1. Punctul cel mai coborât al unei reţele hidrografice. 2. Pasajul prin care se face scurgerea debitului ce iese dintr-un rezervor sau curs de apă. 3. Gura de vărsare a unui râu în mare.
[*waterway, outlet* / *débouché, exutoire* / *устье*]

Decapitare Procesul de captare a cursului superior al unui râu.
[*beheading* / *capture du cours supérieur d' une rivière* / *обезглавливание* (*реки*)]

Declivitate v. Pantă
[*declivity* / *déclivité, inclinaison* / *крутизна склона*]

Decolare Proces de desprindere a unor formaţiuni geologice de pe substrat şi deplasarea lor în plan orizontal., sub acţiunea presiunilor tangenţiale,
[*decollement, surface rocks slide* / *décollement* / *разрывное отслаивание*]

Decopertare Operaţie prin care partea superioară a solului sau a rocii este îndepărtată, în vederea unei lucrări de nivelare sau de exploatare a zăcămintelor subsolice.
[*scraping* / *décapaje* / *вскрыша*]

Decroşare Falie la care cele două compartimente separate de planul faliei sunt deplasate, unul faţă de celălalt, în plan orizontal.
[*strike-slip* / *décrochement* / *сдвиг*]

Deferlare v. Răsturnarea valului
[*wave breaking* / *déferlement des vagues* / *забурунивание волн*]

Defileu Sector de vale îngustă, încadrat între două sectoare mai largi. **D.** poate avea uneori sectoare cu luncă şi terase înguste.
[*gorge* / *défilé* / *ущелье*]

Defileu de captare Defileu creat în amonte de punctul de captare, prin adâncirea văii captate în concordanţă cu noul nivel de bază, mai coborât, al râului captator.
[*capture gorge* / *défilé de capture* / *ущелье перехвата*]

Definiţia imaginii Caracteristica imaginii de teledetecţie de a reda detalii cât mai fine.
[*image definition* / *definition de l'image* / *резкость изображенияя, четкость* ~]

Deflaţie Sin. *Spulberare* Procesul de spulberare de către vânt a materialului detritic fin. **D.** este unul din procesele de bază în modelarea reliefului din regiunile aride şi semiaride, dar este prezent şi în celelalte regiuni ale globului. **D.** contribuie la formarea unor microforme dar şi a depresiunilor de deflaţie.
[*deflation* / *déflation, ablation éolienne* / *дефляция*]

Defluent Curs de apă care se desprinde dintr-o altă arteră sau braţ de derivaţie.
[*deffluent* / *défluent* / *дифлюэнтный*]

Defluviaţie Modificare radicală a poziţiei albiei unui râu în regiuni de câmpie sau depresiuni extinse, ca urmare a unor intense aluvionări sau a subsidenţei neotectonice. De exemplu, Huang He în China, Râmnicul Sărat în nord-estul Câmpiei Române.
[*defluviation* / *défluviation* / *дефлювиация*]

Deformabilitate Capacitatea materialului (rocii) de a-şi modifica forma sau volumul sub influenţa agenţilor interni sau externi, de exemplu, a presiunii, temperaturii etc.
[*deformability* / *déformabilité* / *деформируемость*]

Deformare casantă v. Deformări disjunctive

Deformare de dezgheţ Compresia materialului în procesul dezgheţului. **D. d.** se explică prin reducerea volumului rocii cu circa 9 % datorită topirii gheţii din porii rocilor.
[*thawing strain* / *déformation due au dégel* / *относительная деформация при протаивании*]

Deformare elastică Procesul de schimbare a formei sau configuraţiei unui corp geologic, determinat de acţiunea stresului asupra lui, dar de revenire la forma iniţială după încetarea acelor forţe.
[*elastic deformation* / *déformation élastique* / *деформация эластическая*]

Deformare plastică Mod de deformare când materialele îşi menţin forma nouă după ce stressul a depăşit o anumită valoare şi nu mai revin la starea iniţială.
[*plastic deformation* / *déformation plastique* / *деформация пластическая*]

Deformări disjunctive v. Dislocaţii
[*disjunctive deformations, brittle* ~ / *déformations cassantes* / *деформации дизжунктивные,* ~ *разломные*]

Deformări glacio-izostatice Deformări slabe, sub formă de mişcări oscilatorii ale scoarţei terestre în regiunile ocupate în prezent sau în trecut de glaciaţii continentale, generate de greutatea gheţarilor (subsidenţă) sau de dispariţia acestora (înălţare). Aceste mişcări au o intensitate apreciabilă în regiunile care s-au eliberat relativ recent de sub calota glaciară, cum sunt, de exemplu, Peninsula Scandinavă şi nordul Canadei.
[*glacio-isostasic deformations* / *déformations glacio-isostatiques* / *гляцио-изостатические деформации*]

Deglaciaţie Eliberarea unui teritoriu de gheţari, prin topirea intensă a acestora.
[*deglaciation* / *déglaciation, récession glaciaire* / *дегляциация*]

Degradare Termen general, opus celui de agradare, pentru procesele care determină deprecierea fertilităţii solurilor şi/sau calităţii terenurilor, din cauza eroziunii, alunecărilor, salinizării sau înmlăştinirii, compactării, etc.
[*degradation* / *dégradaion* / *деградация*]

Degradarea albiei Erodarea şi adâncirea albiei pentru reajustarea profilului longitudinal al râului.
[*channel degradation* / *dégradation du lit* / *деградация русла*]

Degradarea permafrostului Scăderea ariei ocupate sau a grosimii stratului de permafrost. Cauzele ce contribuie la **D. p.** pot fi naturale (modificarea climei, incendiile pădurilor etc.) şi artificiale (activităţi antropice).
[*permafrost degradation* / *régression du pergélisol, dégradation ~ ~* / *деградация вечной мерзлоты, ~ многолетней мерзлоты*]

Degradarea terenurilor 1. Scoaterea unei regiuni, total sau parţial, din circuitul economic prin diverse procese geomorfologice de risc (eroziune în suprafaţă, ravenare, alunecări de teren, aluvionare, înmlăştinire etc.) sau antropice (poluare cu substanţe chimice, radioactive etc.). 2. Reducerea treptată a înălţimii reliefului prin acţiunea distructivă a proceselor geomorfologice externe.
[*land degradation* / *dégradation du terrain* / *деградация земель*]

Deltă Formă de relief de acumulare, reprezentată printr-un ansamblu de grinduri, canale şi depresiuni umplute cu apă, ce apare şi avansează la gura marilor fluvii, unde aluviunile transportate de acestea nu sunt îndepărtate de maree, curenţi litorali sau de valuri, ci se depun. **D.** este o câmpie tânără, recentă sau actuală., După formă, se deosebesc mai multe tipuri de **D.**, şi anume: **D.** *digitală,* **D.** *triunghiulară,* **D.** *arcuită* etc. Prin analogie morfologică, se consideră delte şi forme de relief de altă origine. De exemplu, **D.** *de furtună,* **D.** *de lavă* etc.
[*delta* / *delta* / *дельта*]

Deltă alungită v. Deltă digitiformă
[*elongate delta* / *delta allongé* / *дельта удлиненная*]

Deltă antropică Formă de relief asemănătoare cu deltele fluvio-maritime. **D. a.** sunt prezente la gurile de vărsare ale râurilor care debuşează în lacurile de acumulare.
[*anthropic delta* / *delta anthropique* / *дельта антропогенная*]

Deltă arcuită v. Deltă rotunjită
[*arcuate delta* / *delta arqué* / *дельта дугообразная*]

Deltă barată Delte cu aspect lobat, a căror dezvoltare frontală este oprită, fie de către valuri şi curenţii litorali, ce împrăştie toate aluviunile aduse de fluviu (deltă blocată, ex. Delta Nilului), fie de atingerea unei zone adânci sau în curs de lăsare (deltă barată, Delta Gangelui).
[*barred delta* / *delta de type houle dominante* / *прегражденная дельта, блокированная ~*]

Deltă continentală v. Deltă interioară
[*inland delta* / *delta interieur* / *дельта континентальная*]

Deltă de estuar Deltă mică, formată în estuare, unde curenţii alternativi, produşi de maree, limitează extensiunea spre larg a părţii emerse a deltei. De exemplu, delta fluviului Sena din Franţa sau a fluviului Mackenzie din Canada.

[*estuary delta, estuarine ~* / *delta d'estuaire, ~ estuarien* / *дельта эстуарьевая*].

Deltă digitiformă Sin. *Deltă lobată, Deltă alungită, Deltă palmată* Deltă ce ia naştere în condiţiile când un râu, desfăcându-se în mai multe braţe la vărsare, produce aluvionări deosebit de intense. Într-un asemenea caz, fiecare braţ îşi creează un sistem de grinduri longitudinale asemănătoare unor degete, spaţiile dintre acestea rămânând ca nişte golfuri. Exemplu tipic de **D. d.** este delta fluviului Mississippi.

[*digitate delta, bird's foot ~* / *delta digité, ~ en patte d'oie* / *дельта лопастная*]

Deltă fluvio-lacustră Deltă, de obicei de mici dimensiuni, care se formează la gura de vărsare a râurilor în lacuri. De exemplu, delta Rhonului în Lacul Geneva sau a fluviilor Amu Daria şi Sîr Daria în Lacul Aral etc.

[*fluvio-lacustrine delta* / *delta fluvio- lacustre* / *дельта озёрно-речная*]

Deltă de flux Deltă formată de curentul de flux la capătul dinspre uscat al unui canal de maree. Curentul de flux puternic antrenează nisipul din depozitele litorale, îl transportă prin canal şi, la intrarea în lagună sau estuar, scăzând viteza curentului, este depus materialul de origine marină.

[*rising tidal delta, flood ~ , flood-tide ~ , ~ tidal shoal* / *delta de flot* / *приливная дельта*]

Deltă de furtună Microrelief cu aspect de deltă format, de obicei, în spatele barierelor de corali din lungul ţărmurilor sau în lagunele coraligene, prin acumulări datorate valurilor de furtună, excepţionali de mari, care depăşesc aceste bariere, apa lor prelingându-se pe partea opusă vântului (partea internă).

[*hurricane delta, storm ~ , wave ~* / *delta de tempête* / *дельта штормовая*]

Deltă de golf parţial colmatat Deltă a cărei linie de litoral păstrează încă forma concavă sau paralelă cu conturul vechi al ţărmului, fără a dispune însă de o proeminenţă pronunţată. De exemplu, deltele fluviilor Parana, Shatt el Arab etc.

[*delta of partial silted bay* / *delta de golfe partiellement sédimenté* / *дельта частично заполненного залива*]

Deltă interioară Sin. *Deltă continentală* Denumire impropriu folosită pentru o regiune de acumulare, sub forma unor conuri de dejecţie, care apare în partea din aval a unui râu ce îşi pierde treptat apele prin evaporare şi infiltrare, în condiţiile unui climat arid. Ca exemplu poate fi citată Delta Okawango din Africa de Sud.

[*inner delta, interior ~ , inland ~* / *delta intérieur* / *внутренняя дельта, сухая ~ , континентальная, ~*]

Deltă lacustră Deltă formată de un râu la vărsarea într-un lac, de exemplu, Delta Amudaria din lacul Aral..

[*lacustrine delta* / *delta lacustre* / *озёрная дельта*]

Deltă lagunară Deltă care se formează în lacurile de tip lagunar, în zonele unde mareele au o amplitudine redusă.

[*lagunary delta* / *delta lagunaire* / *дельта лагунная*]

Deltă de lavă Microrelief cu aspect de deltă ce ia naştere în zona de vărsare a unui torent de lavă, de obicei bazică, într-un lac sau mare. **D. l.** este frecventă în insulele Hawaii.

[*lava delta* / *delta de lave* / *дельта лавовая*]

Deltă lobată v. Deltă digitiformă

[*lobate delta* / *delta lobé* / *дельта лопастная*]

Deltă mareică Deltă formată de curenţii mareici la unul din capetele canalului de legătură a estuarului cu bazinul marin. După poziţia şi tipul de curent care le crează, se deosebesc *delte de flux* şi *delte de reflux*.

[*tidal delta* / *delta de marée* / *приливно-отливная дельта*]

Deltă palmată v. Deltă digitiformă

[*bird's foot delta* / *delta en patte d'oie* / *дельта многорукавная*]

Deltă proglaciară Deltă, de obicei de mici dimensiuni, formată de torenţii fluvio-glaciari, în zona în care aceştia debuşează în lacurile glaciare.

[*proglacial delta* / *delta pro-glaciaire* / *дельта флювио-гляциальная*]

Deltă de reflux Deltă ce se formează în condiţiile unei puternice influenţe a curenţilor de reflux. Curentul de reflux, suprapunându-se pe curentul fluvial de scurgere, poate deveni principalul factor energetic în transportul materialului. În aceste condiţii, în capătul maritim al canalului de maree se formează grinduri paralele, ce corespund cu direcţia curenţilor de reflux.

[*ebb tidal delta, ~ delta, ~ shoal, ebb-tide ~* / *delta de jusant, ~ de reflux de marée, ~ de basse mer, ~ submersible* / *отливная дельта*]

Deltă rotunjită Sin. *Deltă arcuită* Deltă care prezintă o linie convexă a ţărmului, îndreptată spre mare. **D. r.** se formează în condiţiile unor curenţi marini puternici şi valuri frecvente cu înălţimi mari, care limitează viteza de avansare a deltei în mare. Aşa sunt, de exemplu, deltele fluviilor Lena, Yukon, Indus şi delta Rhonului în Marea Mediterană.

[*rounded delta, arcuate ~* / *delta arrondi, ~ arqué, ~ semi-circulaire* / *дельта дугообразная*]

Deltă sagitată Deltă care prezintă un vârf terminal îndreptat spre larg şi alte două extremităţi, laterale simetrice, îndreptate spre continent. **D. s.** se formează când fluviul depune sedimentele pe un litoral drept, afectat de valuri puternice. Acestea determină ca sedimentele să fie împrăştiate bilateral faţă de vărsare, încât ia naştere o deltă de forma unei săgeţi cu laturi curbate (de ex., delta fluviului Ebro sau mica deltă a Tibrului). În procesul de evoluţie, când vârfurile laterale ating uscatul, conturul **D. s.** se aseamănă cu cel al deltelor triunghiulare sau al celor rotunjite.

[*cuspate delta, arrow-shaped ~ , arrow-type ~* / *delta en flèche* / *дельта клювовидная*]

Deltă subaeriană v. Deltă uscată

[*subaerial delta, delta plain* / *plaine deltaïque* / *дельта субаэральная*]

Deltă submersă Deltă situată la gura de vărsare a râurilor, unde depunerile aluviale nu au ieşit încă la suprafaţă şi care reprezintă astfel o viitoare deltă.

[*submerged delta* / *delta sous-marin* / *дельта подводная*]

Deltă tip Nil v. Deltă triunghiulară

[*arcuate delta* / *delta arqué* / *дельта треугольная*]

Deltă triunghiulară Sin. *Delta tip Nil* Deltă ce are formă de triunghi cu baza pe litoral, amintind forma literei greceşti delta Δ, de unde vine şi numele. Este formată de râuri care

se desfac în mai multe braţe aproximativ egale, care se resfiră spre vărsare, aşa cum este cazul Nilului

[*triangular delta* / *delta triangulaire* / *дельта треугольная*]

Deltă uscată Sin. *Deltă subaeriană* Deltă situată la gura de vărsare a râurilor ce debuşează în regiuni piemontane, generată de acumularea intensă a materialului, în urma diminuării vitezei de scurgere a apei.

[*dry delta* / *delta sec* / *сухая дельта*]

Deluviu Sin. *Depozit deluvial, Material deluvial* Formaţiune acoperitoare cuaternară, detritică, formată prin acumularea pe versanţi a produselor de alterare şi dezagregare a rocii de bază. Dintre toate tipurile genetice de formaţiuni acoperitoare, **D.** este cel mai frecvent afectat de alunecări de teren. Datorită mişcării sale continue pe versanţi, **D.** are cel mai redus grad de consolidare naturală.

[*deluvium, diluvium, diluvial deposit* / *déluvium, dépôt déluvial, ~ de versant, altérités* / *делювий, дилювий, делювиальные отложения*]

Deluviu de alunecare v. Corpul alunecării

[*slide deluvium, landslide ~* / *dépôts de glissement* / *оползневой делювий*]

Dendrocronologie Metodă de determinare a vârstei depozitelor, formelor de relief şi a condiţiilor paleogeografice, pe baza studiului inelelor anuale ale resturilor de arbori.

[*dendrochronology* / *dendrochronolgie* / *дендрохронология*]

Denivelare Diferenţa locală de altitudine dintre două puncte de pe suprafaţa scoarţei terstre.

[*unevenness* / *dénivelation, dénivelée* / *превышение*]

Densitatea circurilor glaciare Numărul de circuri glaciare raportat la unitatea de suprafaţă a terenului.

[*density of glacial cirques* / *densité de cirques glaciaires* / *густота ледниковых цирков*]

Densitatea de drenaj v. Densitatea reţelei hidrografice

[*drainage density* / *densité de drainage* / *густота дренажной сети*]

Densitatea fragmentării reliefului Sin. *Fragmentareai orizontală a reliefului, Ritmul fragmentării reliefului* Caracteristică morfometrică a reliefului care poate fi exprimată prin raportul dintre lungimea văilor (L) şi suprafaţă (S). **D. f. g.** poate fi calculată şi prin metoda profilelor, aplicând formula $D_f = B/M+n$, în care B = lungimea totală a profilelor, M = numărul total al inflexiunilor din lungul profilelor, n = numărul profilelor luate în consideraţie.

[*density of relief fragmentation* / *densité de drainage, ~ de l'entaillement* / *густота расчленения рельефа*]

Densitatea reţelei hidrografice Sin. *Densitatea de drenaj* Raportul dintre lungimea reţelei hidrografice, în totalitate sau de un anumit tip, de pe un teritoriu şi suprafaţa acestuia. Matematic, **D. r. h.** se exprimă prin formula: D.r.h.= Lungimea reţelei (km) / Suprafaţa teritoriului sau a bazinului hidrografic (km^2).

[*density of hydrographical network* / *densité de réseau hydrographique, ~ de cours d'eau* / *густота гидрографической сети*]

Denudaţie Totalitatea acţiunilor sculpturale ale agenţilor externi (apă, gheaţă, vânt, organisme, etc.) care contribuie la destrucţia părţii superioare a scoarţei terestre. Termen folosit pentru prima dată de Ch. Lyell în 1833. După tipul proceselor, se poate vorbi de **D.**

mecanică şi **D.** *chimică.* În sens mai general, **D.** reprezintă procesul de coborâre a nivelului uscatului sub influenţa dezagregării, alterării şi a transportului materialelor solide.

[*denudation* / *dénudation* / *денудация*]

Denudaţie carstică Procesul de coborâre a suprafeţei uscatului sub influenţa proceselor carstice. În anumite condiţii, de stabilitate tectonică şi climatică, **D. c.** contribuie la formarea pedimentelor şi pediplenelor carstice.

[*karstic denudation* / *dénudation karstique* / *карстовая денудация*]

Denudaţie chimică v. Denudaţie

[*chemical denudation* / *dénudation chimique* / *химическая денудация*]

Denudaţie glaciară Procesul de eroziune şi de transport a materialului generat prin distrugerea rocilor de către gheţarul în mişcare.

[*glacial denudation* / *dénudation glaciaire* / *ледниковая денудация*]

Denudaţie mecanică v. Denudaţie

[*physical denudation* / *dénudation mécanique* / *механическая денудация*]

Denudaţie termică Denudaţia versanţilor prin procesele care însoţesc topirea permafrostului.

[*thermal denudation, ~ degradation* / *dénudation thermique* / *термоденудация, термическая денудация*]

Deplasare radială Sin. *Deplasare de relief* Deformare geometrică a imaginii, ce constă în deplasarea punctelor spre marginile aerofotogramei, faţă de poziţia reală, cu atât mai mult, cu cât sunt mai înalte. **D. r.** permite determinarea înălţimii obiectelor reprezentate. Ea decurge din faptul că aerofotgrama este obţinută printr-o proiecţie conică, toate razele de lumină unindu-se în focarul obiectivului.

[*elevation displacement, height ~, relief ~ , ~ distortion* / *déplacement de relief* / *радиальное смещение*]

Deplasare de relief v. Deplasare radială

Deplasare în salturi v.. Saltaţie

[*saltation* / *saltation, mouvement par bonds* / *перемещение путём сальтации*]

Deplasare umedă v. Alunecare de teren

Deplasare uscată Deplasarea materialului sub formă de particule sau blocuri masive de roci sub influenţa forţei de gravitaţie, fără participarea apei. **D. u.** cuprind surpările, rostogolirile şi prăbuşirile.

[*dry slump, ~ slide* / *glissement à sec* / *перемещение материала в сухом состоянии*]

Deplasări în masă Sin. *Mişcare în masă, Deplasări de teren, Pornituri de teren* Deplasarea unor mase de fragmente de roci mobile sau a unor pachete de roci dislocate de pe versanţi, sub acţiunea nemijlocită a forţei de gravitaţie. După Thornbury, pot fi deosebite patru categorii de **D. m.**: *deplasări lente*, *deplasări rapide* (cu participarea apei), *deplasări uscate* şi *deplasări de subsidenţă*. Tufescu V. (1966) a separat două categorii importante, şi anume: deplasările provocate de distrugerea suportului sau unităţii masei (rostogoliri, surpări, sufoziunea, încovoierea capetelor de strat, creep-ul) şi deplasările umede, la care apa are un rol hotărâtor (curgerile noroioase, solifluxiunea, alunecările de teren). **D. m.** sunt favorizate de numeroşi factori, cum ar fi panta versanţilor, coeziunea rocilor, circulaţia şi abundenţa apelor subterane, cutremurele de pământ etc.

[*mass movement, ~ wasting* / *mouvement de masse, ~ en masse, transport ~* / *массовое смещение грунта, ~ перемещение горных пород*]

Deplasări de teren v. Deplasări în masă

Depozit Sin. *Sediment* Termen generic care desemnează materialul depus într-un anumit loc, după ce a suferit un proces de transport. După agentul de transport sau locul de depunere, se deosebesc mai multe tipuri: **D.** *aluviale* (fluviale), **D.** *de versant* (deluviu, coluviu), **D.** *fluvio-glaciare,* **D.** *glaciare,* **D.** *eoliene,* **D.** *marine,* **D.** *lacustre* etc.

[*deposit* / *dépôt* / *отложения, осадок*]

Depozit aluvial v. Aluviuni

[*alluvial deposit* / *depôt alluvial* / *аллювиальные отложения*]

Depozit aluvio-coluvial Depozit care se formează în mod obişnuit în luncile râurilor, la contactul cu baza versanţilor, prin aportul frontal de aluviuni al râurilor şi aportul lateral de materiale coluviale de pe versanţi.

[*alluvial-colluvial deposit* / *dépôt alluvio-colluvial* / *аллювиально-колювиальные отложения*]

Depozit aluvio-proluvial Depozit care se formează în mod obişnuit în luncile râurilor, prin aportul frontal de aluviuni al râurilor şi aportul lateral, sub formă de proluvii (conuri de dejecţie) al afluenţilor.

[*alluvial-proluvial deposit* / *dépôt alluvial et proluvial* / *аллювиально-пролювиальные отложения*]

Depozit de bioacumulare Sediment format preponderent din părţi întregi sau fragmente scheletice acumulate după moartea organismelor. De exemplu, calcar cu foraminifere, calcar cu moluşte etc.

[*bioaccumulation deposit* / *dépôt de bioaccumulation* / *аккумулятивные биогенные отложения*]

Depozit coluvial v. Coluviu

[*colluvium* / *dépôt colluvionnaire, matériel colluvial, colluvium, colluvions* / *колювиальные отложения*]

Depozit corelativ Rocă sedimentară depusă în bazinele de acumulare de la periferia unei regiuni înalte sau din cuprinsul acesteia. **D. c.** servesc la stabilirea etapelor de evoluţie a reliefului, prin corelarea caracteristicilor şi vârstei lor cu unele procese geomorfologice care au imprimat trăsături specifice reliefului din regiunea de provenienţă a materialului constitutiv.

[*correlative deposit* / *dépôt correlatif* / *коррелятивные отложения*]

Depozit de cuvertură Etajul superior al platformei, format din depozite sedimentare cvasiorizontale sau monoclinale, care acoperă etajul structural inferior, cutat, denumit soclu.

[*head deposit, topset bed* / *depôt de couverture* / *покровные отложения*]

Depozit deluvial v. Deluviu

[*deluvial deposit* / *dépôt delluvionaire* / *делювиальные отложения*]

Depozit deluvio-proluvial Depozit rezultat din combinarea materialelor deluviale formate pe versanţi cu materiale proluviale, acumulate la baza versanţilor.

[*deluvial-proluvial deposit* / *dépôt déluvio-proluvial* / *делювиально-пролювиальные отложения*]

Depozit eluvial v. Eluviu

[*eluvial deposit* / *formations éluviales, depôt ~* / *элювиальные отложения*]

Depozit fluvial v. Aluviuni

[*river deposit* / *dépôt fluviatil* / *флювиальные отложения, речные ~*]

Depozit fluvio-glaciar Sin. *Depozit glaciar stratificat* Depozit cu stratificare oblică constituit, preponderent, din nisip şi bolovăniş, format în urma sedimentării materialului transportat de torenţi fluvio-glaciari sau depus în bazine lacustre, prin remanierea materialului morenaic. Se deosebesc **D. f. g.** *intraglaciare* şi *periglaciare*. Pe asemenea **D. f. g.** iau naştere forme specifice de relief (esker-urile, câmpiile de sandre, kames-urile etc.).

[*outwash deposit, stratified drift ~* / *dépôt fluvio-glaciaire, ~ pro-glaciaire, ~ glaciaire stratifié* / *флювио-гляциальные отложения*]

Depozit glaciar Sin. *Drift glaciar, Drift* Material sedimentar heterogen (argile, pietriş, nisip, bolovani), format în urma activităţii exercitate de către gheţari (eroziune, transport şi acumulare) sau de apa provenită din topirea gheţarilor. **D. g.** poate fi stratificat fluvio-glaciar, cu aranjarea stratificată, oblică sau orizontală, sau nestratificat (till), cu materiale de mărime variabilă (de la particule argiloase, până la blocuri cu diametrul de peste 1 m), depuse direct de gheţar fără a fi transportate de apă. Se consideră **D. g.** şi acele formaţiuni care au fost transportate de aisberguri şi depuse în mediu marin (depozite glacio-marine).

[*glacial deposit, ~ drift, drift* / *dépôt glaciaire* / *ледниковые отложения*]

Depozit glaciar stratificat v. Depozit fluvio-glaciar

[*stratified drift deposit* / *depôt glaciaire stratifié* / *ледниково-пластовые отложения*]

Depozit loessoid Sin. *Loessoid* Rocă neconsolidată, asemănătoare loessului, dar cu o alcătuire granulometrică mai grosieră.

[*loess-like deposit* / *depôt loessique, loessoïdes* / *лёссовидные отложения*]

Depozit niveo-eolian Depozit format din particule fine care rămân pe loc după topirea amestecului de zăpadă şi praf acumulat pe cale eoliană.

[*niveo-eolian deposit, niveo-aeolian ~* / *dépôt niveo-éolien* / *снежно-эоловые отложения*]

Depozit de peşteră Depozit de argilă, nisip sau bolovani care acoperă, parţial sau total, podeaua peşterii, materialele fiind aduse, în parte, de apele curgătoare subterane, în parte provenit din prăbuşire de pe tavanul şi pereţii peşterii sau din precipitarea din apa subterană.

[*cave fill, ~ deposit* / *remplissage de grotte, dépôt ~ ~* / *отложения пещер*]

Depozit de plajă cimentat v. Gresie de plajă

[*beach rock* / *dépôts de plage indurés* / *сцементированные отложения пляжа*]

Depozit proluvial Material grosier, slab rulat, provenit din conuri de dejecţie**.**

[*proluvial deposit* / *dépôt proluvial* / *пролювиальные отложения*]

Depozit de terasă Material de acumulare, aproape exclusiv aluvionar, care alcătuieşte o terasă.

[*terrace deposit* / *dépôt de terrasse* / *меррасовые отложения*]

Depozite abisale Depozite contemporane sau vechi, marine şi oceanice, preponderent nămoluri carbonatice şi silicioase sau argile roşii care se depun în zona abisală.
[*abyssal deposits* / *dépôts abyssauxs* / *абиссальные отложения*]

Depozite regresive Serie de depozite sedimentare formate prin regresiune, care începe cu materiale fine (argile, marne) peste care urmează roci mai grosiere (nisipuri, pietrişuri).
[*regressive deposits* / *dépôts regressives* / *регрессивные отложения*]

Depozite sintectonice Sedimente acumulate concomitent cu anumite procese tectonice.
[*syntectonic sediments* / *dépôts syntectoniques* / *синтектонические отложения*]

Depozite superficiale Materialele neconsolidate care repauzează între sol şi partea superioară a rocii de bază.
[*surficial deposits* / *dépôts de surface* / *покровные отложения*]

Depozite transgresive Serie de depozite sedimentare formate prin transgresiune, care începe cu materiale grosiere (pietrişuri, conglomerate) peste care urmează roci mai fine (argile, marne).
[*transgressive deposits* / *dépôts transgressives* / *трансгрессивные отложения*]

Depozite de versant stratificate Sin. *Grèzes litées* Depozite alcătuite din strate subţiri de fragmente de rocă rezultate din gelifracţie, alternând cu strate de material fin. De obicei, stratele au aceeaşi înclinare cu versanţii pe care se află. Asemenea depozite se formează în climat periglaciar.
[*stratified slope deposits* / *grèzes litées, éboulis ordonés, ~ straifiés, dépôts de pente stratifiés / ритмично-слоистые осадки склона*]

Depresiune Formă negativă de relief în raport cu regiunile înconjurătoare, cu dimensiuni, origine şi structură variabile. După origine, se deosebesc: **D.** *carstice,* **D.** *de baraj vulcanic,* **D.** *de deflaţie,* **D.** *de eroziune,* **D.** *structurale,* **D.** *tectonice,* **D.** *de tasare* etc. După poziţia geografică, pot fi: **D.** *abisale,* **D.** *intramontane,* **D.** *intermontane,* **D.** *periferice* (*de contact*) etc.
[*depression* / *cuvette, dépression* / *впадина, депрессия*]

Depresiune abisală v. Groapă abisală
[*abyssal depression* / *dépression abyssale, cuvette ~ , fosse ~* / *абиссальная впадина, глубоководный желоб*]

Depresiune de baraj vulcanic Depresiune formată prin apariţia unui lanţ vulcanic, în preajma unui alt lanţ montan, închizând astfel o zonă mai joasă cu caracter depresionar. De exemplu, de depresiunile Gheorghieni şi Ciuc din Carpaţii Orientali.
[*depression of volcanic dam, ~ dammed by volcanic eruptions* / *dépression de barrage volcanique, cuvette ~ ~* / *впадина вулканическая*]

Depresiune carstică Depresiune ce ia naştere în urma proceselor de carstificare din regiunile alcătuite din roci solubile, mai frecvent calcaroase. De exemplu, dolinele, poliile, uvalele.
[*karstic depression* / *cuvette karstique, dépression ~* / *впадина карстовая*]

Depresiune de contact v. Depresiune periferică

Depresiune de coraziune v. Depresiune de deflaţie
[*corrasion depression* / *cuvette de corrasion* / *коразионная впадина*]

Depresiune de deflaţie Sin. *Depresiune de coraziune* Depresiune circulară sau ovală, cu dimensiuni de la câţiva zeci de centimetri până la câteva sute de metri în diametru, formată în regiunile aride şi semiaride, prin coraziune şi deflaţie eoliană.
[*blowout depression, eolian ~, aeolian ~ , deflation hollow* / *cuvette de déflation* / *впадина дефляционная, полость выдувания*]

Depresiune de dezgheţ Sin. *Depresiune termocarstică* Depresiune care se formează prin tasarea produsă în urma topirii gheţii din partea superioară (plafonul) a permafrostului.
[*thaw sink, ~ depression, ~ basin* / *cuvette de dégel* / *впадина протаивания, воронка ~ , котловина оседания*]

Depresiune de eroziune Depresiune formată într-o regiune constituită din roci friabile, în care procesele de eroziune se desfăşoară mai rapid sau mai intens decât în regiunile înconjurătoare, constituite predominant din roci mai dure şi care dau forme de relief mai proeminente.
[*erosional depression, sculptural ~* / *dépression d'érosion, cuvette ~* / *эрозионная впадина*]

Depresiune de tasare Depresiune, de regulă circulară sau ovală, formată în regiunile acoperite cu loess, depozite loessoide sau alte roci în care se produc procese de sufoziune ce favorizează tasarea. Aşa sunt, de exemplu, crovurile (gălvanele) şi padinele din Câmpia Română, din sudul Câmpiei Europei de Est etc.
[*compaction depression* / *cuvette de tassement, dépression ~ ~* / *впадина просадочная*]

Depresiune endoreică Depresiune de origine tectonică, specifică regiunilor aride, în care scurgerea de suprafaţă nu comunică printr-o reţea superficială cu alte cursuri de apă, ci se pierde prin infiltraţie şi evaporare.
[*endoreic depression, ~ basin* / *bassin endoréique* / *впадина бессточная*]

Depresiune interdunară v. Depresiune de deflaţie
[*interdune depression* / *dépression interdunaire* / *междюнная впадина*]

Depresiune intermontană Depresiune situată între lanţuri montane. De exemplu, Depresiunea Transilvaniei, Depresiunea Fergana, Depresiunea Panonică etc.
[*intermountain depression, intermontane ~* / *cuvette intermontagneuse* / *межгорная впадина*]

Depresiune internă v. Depresiune intramontană
[*inner depression* / *dépression interieure* / *внутренняя впадина*]

Depresiune intracolinară Depresiune situată în cadrul unei regiuni colinare sau de dealuri.
[*intra-hil depression* / *dépression intercollinaire* / *внутриувалистая впадина*]

Depresiune intramontană Sin. *Depresiune internă* Depresiune situată între culmile sau masivele montane constituente ale unui lanţ sau regiuni montane unitare. De exemplu, Depresiunea Dornelor, Depresiunea Petroşani, Depresiunea Brad etc.
[*intramountain depression* / *dépression intermontagneuse, cuvette d'entre monts, bassin ~ ~ , ~ intramontagneux* / *внутригорная впадина*]

Depresiune intramorenaică Depresiune situată între şirurile morenaice formate de gheţarii de calotă sau montani în procesul de retragere al acestora, ocupată, de obicei, de lacuri.
[*intramorainic depression* / *dépression intermorainique* / *межморенная впадина*]

Depresiune izostatică Depresiune formată prin scufundarea izostatică a scoarţei terestre.

[*isostatic depression* / *dépression isostatique* / *изостатическая впадина*]

Depresiune închisă Depresiune bine conturată morfologic, rezultată în urma combinării a trei procese: dizolvarea substratului prin mişcarea apei în atât în plan vertical cât şi orizontal, colapsul cavităţilor de dedesubt şi sufoziunea în soluri (terenuri) neconsolidate.
[*closed depression* / *dépression fermée* / *закрытая впадина*]

Depresiune oceanică v. Bazin oceanic
[*oceanic basin* / *bassin océanique* / *океанический бассейн, океаническая котловина*]

Depresiune ortoclinală v. Depresiune subsecventă
[*orthoclinal depression* / *dépression ortoclinale, cuvette ~* / *впадина ортоклинальная*]

Depresiune periferică Sin. *Depresiune de contact* Depresiune formată în rocile mai friabile de la marginea unui masiv montan. **D. p.** apar, cel mai frecvent, la periferia masivelor vechi, care sunt, de regulă, constituite din roci dure şi înconjurate de o zonă sedimentară cu roci mai puţin rezistente la eroziune.
[*peripheric depression* / *cuvette péripherique, dépression ~* / *впадина периферическая*]

Depresiune premontană Sin. *Vorland* Depresiune adâncă situată la contactul dintre orogen şi platformă, adesea asimetrică şi cu fundament mixt. **D. p.** este formată în etapa de orogeneză a evoluţiei unui bazin de geosinclinal. De exemplu, Depresiunea Precarpatică, Depresiunea Preuralică.
[*foredeep* / *avante-fosse* / *впадина предгорная, передовой прогиб, краевой ~*]

Depresiune structurală Depresiune de origine tectonică în cadrul căreia stratele de roci înclină către centrul său. De exemplu, Bazinul Parisului, Bazinul Londrei.
[*structural depression* / *cuvette structurale, dépression ~* / *впадина структурная*]

Depresiune subsecventă Sin. *Depresiune ortoclinală* Depresiune asimetrică, formată la baza unei cueste, de regulă în lungul unei văi subsecvente.
[*subsequent depression* / *dépression subséquente, ~ orthoclinale, cuvette ~* / *впадина субсеквентная*]

Depresiune tectonică Depresiune care ia naştere datorită unor mişcări de subsidenţă ale scoarţei terestre sau de scufundare a unor blocuri, cum este în cazul grabenelor.
[*tectonic depression* / *cuvette tectonique, dépression ~* / *впадина тектоническая*]

Depresiune termocarstică v. Depresiune de dezgheţ

Depresiune vulcano-tectonică Depresiune formată prin coborârea unei porţiuni din suprafaţa terestră datorită eliminării unei mari cantităţi de magmă din interiorul scoarţei terestre prin erupţii vulcanice.
[*volcano-tectonic depression* / *cuvette volcano-tectonique, dépression ~ ~* / *впадина тектоно-вулканическая*]

Depunere Procesul de acumulare sau sedimentare a diferitelor depozite (aluviale, lacustre, marine etc.).
[*deposition, sedimentation* / *deposition, sédimentation* / *отложение, осадконакопление, седиментация*]

Depuneri aluviale v. Aluviuni
[*alluvial deposits* / *dépôts alluviaux* / *аллювиальные отложения*]

Depuneri terminale Materiale depuse la vărsarea râurilor sub formă de conuri de dejecţie, delte sau materiale glaciare depuse sub formă de morene frontale de către gheţarii montani şi morene marginale, de către gheţarii continentali.
[*terminal deposits* / *dépôts continentaux terminaux* / *краевые отложение*]

Deraziune Totalitatea proceselor de îndepărtare lentă a materialelor de pe suprafaţa versanţilor.
[*derasion* / *derasion* / *деразия*]

Deriva continentelor Sin. *Drift continental, Translaţia continentelor, Ipoteza translaţiei continentelor, Teoria driftului, Teoria derivei continentelor* Deplasarea orizontală a blocurilor continentale. Idee emisă prima dată de A. Snider (1858), dezvoltată apoi de F. B. Taylor (1908) şi consacrată de A. Wegener (1915). Potrivit acestei teorii, Pangaea, unicul continent ce exista în Paleozoic, s-a fărâmiţat în mai multe blocuri care, migrând pe pătura simatică în diferite direcţii, au dat naştere continentelor actuale. Teorie argumentată prin analiza comparativă a conturului continentelor, existenţa unor urme de depozite glaciare, a unor structuri geologice şi a unor fosile comune în continentele sudice. Unele idei ale acestei concepţii au fost acceptate şi documentate de teoria tectonicii globale.
[*continental drift, continent ~* / *dérive des continents* / *континентальный дрейф, перемещение континентов*]

Derivă de plajă v. Derivă litorală
[*beach drift* / *dérive de plage* / *поток наносов, вдольбереговой поток наносов*]

Derivă litorală Sin. *Derivă de plajă, Transport în lungul ţărmului* Deplasarea depozitelor de plajă în lungul litoralului, ca urmare a diferenţei de direcţie între jetul de val şi pânza de retragere a apei (curentul de retur).
[*longshore drift, littoral ~* / *dérive littorale* / *поток наносов, вдольбереговой поток наносов*]

Descărcarea gheţarului v. Debitarea de iceberguri

Descompunerea rocilor v. Alterare

Descriere geomorfologică Sin. *Descrierea reliefului* Mijloc de cercetare a reliefului terestru, bazat pe observaţii de teren şi de laborator sau pe analiza de hărţi, aerofotograme, etc. **D. g.** interpretativă trebuie să fie corectă, concisă, făcută pe baza principiului cauzalităţii.
[*geomorphological description* / *description géomorphologique* / *геоморфологическое описание*]

Descrierea reliefului v. Descriere geomorfologică
[*relief description* / *description des formes du relief, ~ physiographique* / *описание рельефа*]

Descuamarea rocilor Sin. *Exfoliere* Proces fizic de desprindere succesivă a straturilor superficiale ale unor roci, sub acţiunea preponderentă a variaţiilor bruşte de temperatură.
[*rock desquamation* / *desquamation des roches, délitage, écaillage* / *десквамация горных пород, сфероидальное выветривание, шелушение, отслаивание, шаровая отдельность*]

Descuamare sferoidală v. Exfoliere de tip granitic

[*spheroidal desquamation, ~ weathering, onion-skin peeling* / *desquamation sphéroïdale, exfoliation ~ , division en sphères emboîtée, ~ en boules* / *сфероидальная десквамация*]

Desecare Ansamblul lucrărilor de îmbunătăţiri funciare, obişnuit sub formă de canale deschise, concepute pentru eliminarea excesului de apă de la suprafaţa solului.
[*surface drainage* / *assèchement, dessèchement, assainissement* / *осушение*]

Deshidratare Fenomenul de pierdere a apei de către un corp în stare umedă. **D.** şi hidratarea contribuie la procesul de creep, la exfolierea suprafeţelor argiloase etc.
[*dehydration* / *déshydratation* / *дегидратация*]

Despletire Procesul de despărţire a unui râu în două sau mai multe braţe.
[*river braiding* / *tressage de la rivière* / *разветвление русла*]

Desprinderea (particulelor) v. Detaşarea (particulelor)

Destrucţie Totalitatea proceselor geomorfologice, generate de agenţii externi, care contribuie la reducerea altitudinii reliefului.
[*destruction* / *destruction* / *деструкция*]

Deşert Regiune cu climat arid, în care precipitaţiile sunt inferioare evaporaţiei potenţiale, fiind lipsită (complet sau parţial) de vegetaţie şi de scurgere superficială permanentă şi în care evoluţia reliefului este condiţionată de factorii climatici. **D.** ocupă în prezent circa 20% din suprafaţa uscatului. În funcţie de condiţiile termice, importanţa şi distribuţia pe anotimpuri a precipitaţiilor şi de poziţia geografică, se pot identifica deşerturi tropicale, subtropicale, temperate, reci, litorale şi de altitudine. După caracterul substratului, se deosebesc: **D.** *argiloase*, **D.** *pietroase*, **D.** *nisipoase* etc.
[*desert* / *désert* / *пустыня*]

Deşert argilos Sin. *Pustiu argilos* Deşert a cărui suprafaţă este alcătuită din argile. În unele regiuni din Asia Centrală aceste deşerturi poartă numele de takyre.
[*clay desert* / *désert argileux* / *глинистая пустыня*]

Deşert cald Deşert din regiunile tropicale şi temperate.
[*warm desert* / *desert chaud* / *мёплая пустыня*]

Deşert de gelivaţie Regiune periglaciară lipsită de vegetaţie. Climatul rece şi uscat limitează gelifracţia, gelifluxiunea şi şiroirea apelor de topire a zăpezii**.** Coraziunea este intensă şi este posibil să apară dune. De asemenea, se înregistrează o deplasare gravitaţională intensă pe versanţi, iar pe suprafeţele plane se formează câmpuri de pietre.
[*barren grounds of gelivation, ~ periglagial desert* / *désert de gélivation* / *перигляциальная пустыня, пустошь* (*лишенная растительности поверхность в тундре и полярной пустыне*)]

Deşert de nisip Sin. *Pustiu nisipos* Deşert în care predomină nisipurile, fiind modelate de către vânt în câmpuri de dune.
[*sandy desert* / *désert sablonneux* / *песчаная пустыня*]

Deşert lutos Sin. *Pustiu lutos* Deşert a cărui suprafaţă este alcătuită din materiale loessoide.
[*loamy desert* / *désert limonneux* / *лёссовая пустыня*]

Deşert pietros Sin. *Pustiu pietros* Deşert din care vântul a spulberat particulele fine, rămânând fragmentele grosiere care constituie hamade.
[*rocky desert* / *désert pierreux* / *скалистая пустыня*]

Deşert rece Deşert din regiunile arctice, subarctice şi montane cu climă rece încât îngheţ-dezgheşul are un important rol morfogenetic..
[*cold desert* / *désert froid* / *холодная пустыня*]

Deşertificare Proces de extindere a deşerturilor în detrimentul regiunilor vecine. Studiile F.A.O. arată, de exemplu, că deşertul Sahara înaintează spre sud cu circa 1,5 - 10 km/an.
[*dessertification* / *désertification* / *опустынивание*]

Detaşare prin îngheţ v. Dezagregare prin îngheţ
[*frost wedging* / *congélifraction, délogement gélival* / *мерзлотное выветривание*]

Detaşarea particulelor Sin. *Desprinderea particulelor* Desprinderea unei particule, fragment de rocă dintr-un masiv stâncos, de pe un versant etc.
[*detachment of particles* / *détachement de particules* / *отрыв* (*частиц*)]

Detaşarea piemontului Izolarea piemontului faţă de regiunea montană prin văi fluviale şi depresiuni de eroziune.
[*piedmont detachment* / *détachement du piédmont* / *отчленение предгорья*]

Determinarea scării aerofotogramelor Se face cu ajutorul formulei 1/n = f/H, unde: n = numitorul scării de proporţie; f' = distanţa focală a obiectivului camerei; H = înălţimea de zbor a aparatului care transportă camera. Se poate determina şi cu raportul unei distanţe de pe aerofotgramă şi corespondenta din teren.
[*scale determination of aerophotogrammes* / *détermination de l'échelle* / *определение масштаба аэрофотоснимка*]

Detersie Sin. *Abraziune glaciară, Rbotaj glaciar* Acţiunea de roadere, de şlefuire (polizare) a scoarţei terestre exercitată de gheţari cu ajutorul sfărâmăturilor de rocă înglobate în gheaţă. Termenul **D.** vine din latinescul *deterere* care înseamnă a face pulbere, a pisa.
[*glacial polishing, ~ detersion* / *détersion, polissage glaciaire* / *детерсия, ледниковая экзарация*]

Detracţie glaciară Sin. *Glaciodislocare* Procese de denudaţie condiţionate nemijlocit de activitatea gheţarilor. Reprezintă fenomenul de smulgere de frgamente de rocă din substrat, în urma pătrunderii apei în fisuri, îngheţului ei şi îndepărtării ulterioare a blocurilor de către gheţarul în dinamică.
[*glacial plucking, ~ sapping, ~ quarrying* / *arrachement glaciaire* / *ледниковая экзарация, ледниковое выпахивание, перетирание ледниковое*]

Detritus Material clastic, neconsolidat, rezultat prin dezagregarea unor roci (**D.** *mineral*) sau a cochiliilor şi scheletelor de organisme (**D.** *organogen*).
[*detritus, debris waste, detrital deposit* / *detritus, debris, matériel detritique* / *дентрит*]

Detriţie v. Eroziune prin frecare
[*detrition* / *derasion, abrasion, détrition* / *детрификация*]

Deversor Sin. *Canal deversor* Element destinat dirijării curentului lichid, constând în general într-o secţiune de formă diferită (dreptunghiulară, trapezoidală, triunghiulară, circulară, etc.) practicată în coronamentul construcţiilor hidrotehnice. După poziţia deversorului faţă de direcţia de scurgere, se disting **D.** *frontale* şi **D.** *laterale*. **D.** se utilizează pentru a regla nivelul apei în amonte şi/sau pentru măsurarea debitului.
[*weir, spillway* / *exutoir, déverseur* / *водосброс*]

Devonian Perioadă a erei Paleozoice corespunzătoare intervalului dintre sfârşitul ciclului caledonian şi începutul ciclului hercinic, cuprinsă între 416 şi 359,2 M. a. B. P.
[*Devonian* / *Dévonien* / *девонский*]

Dezagregare Sin. *Meteorizare fizică, Meteorizare mecanică* Proces fizic de distrugere a rocilor prin fragmentarea acestora în particule de diverse dimensiuni. **D.** este determinată de acţiunea factorilor exogeni (apa, aerul în mişcare, variaţiile termice, activitatea organismelor) fiind condiţionată cantitativ de natura materialului afectat şi de poziţia lui în raport cu specificul climatic şi cu relieful.
[*weathering, physical ~ , mechanical ~* / *désagrégation* / *выветривание физическое, механическое выветривание*]

Dezagregare antropică Dezagregarea legată de exploziile, exploatările din cariere, de excavaţiile subterane, de vibraţiile provocate de diferite utilaje sau de mijloacele de transport şi de alte activităţi antropice. **D. a.** poate fi directă şi indirectă.
[*anthropic weathering* / *désagrégation des roches par l'activité humaine, altération anthropique* / *выветривание антропогенное*]

Dezgregare bob cu bob v. Dezagregare granulară

Dezagregare granulară Sin. *Dezagregare bob cu bob* O formă de dezagregare prin care din roca masivă se desprind granule mărunte. **D. g.** poate fi, de obicei, rezultatul îngheţ-dezgheţului, variaţiilor de umiditate sau cristalizării sărurilor.
[*granular weathering* / *désagrégation granulaire, arénisation* / *зернистое выветривание*]

Dezagregare mecanică Fărâmiţarea (fragmentarea) rocilor, datorită acţiunii unor forţe mecanice (şocuri, presiuni, etc.)
[*mechanical weathering* / *désagrégation mécanique* / *механическое выветривание*]

Dezagregare prin cristalizarea sărurilor v. Haloclastie
[*salt weathering* / *désagrégation par cristalisation des sels, haloclastie* / *выветривание солевое, галокластия, эксудация*]

Dezagregare prin insolaţie Sin. *Termoclastie* Dezagregarea rocilor condiţionată de radiaţia termică directă. **D. i.** are loc predominant în ţinuturile aride şi semiaride, cu mari amplitudini termice diurne (până la 60^0 - 70^0 C la nivelul solului), cu umiditate redusă şi vegetaţie rară, unde dilatarea şi contractarea repetată fac ca rocile să fie fisurate şi treptat fărâmiţate. Efectele insolaţiei se resimt şi în regiunile montane înalte, lipsite de vegetaţie, unde ziua roca se poate încălzi până la 30^0 - 35^0 C, iar noaptea îngheaţă.
[*insolation weathering, heating and cooling ~* / *désagrégation sous l'effet de l'insolation* / *выветривание инсоляционное*]

Dezagregare prin îngheţ v. Dezagregare prin îngheţ-dezgeţ
[*frost wedging, ~ weathering* / *désagrégation par le gel* / *морозное выветривание, криогенное ~*]

Dezagregare prin îngheţ-dezgeţ Sin *Dezagregare prin îngheţ, Gelifracţie, Crioclastism, Detaşare prin îngheţ* Termen general folosit pentru desemnarea unui set de procese complexe, de meteorizare, ce operează în medii reci, neglaciare. Proces fizic de distrugere a rocilor sub acţiunea cuplului îngheţ-dezgheţ (gelivaţie), provocat de oscilaţii termice, cu treceri de la valori negative la cele pozitive şi invers. Procesul se întâlneşte mai ales în

zonele reci, cu relief periglaciar şi în zonele temperate, unde, pe lângă temperatură, un rol important revine apei. **D. î-d.** devine tipică în condiţiile oscilaţiilor termice în jurul valorii de 0^0C, când apa de la topirea gheţii şi zăpezii în timpul zilei pătrunde în fisurile rocii, unde noaptea îngheaţă şi, mărindu-şi volumul, acţionează ca o pană, fărâmiţând roca în fragmente cu muchii ascuţite.

[*freeze and thaw disintegration, frost wedging, ~ weathering* / *météorisation gélivale, gélivation, désagrégation par le gel* / *морозное выветривание*]

Dezagregare prin umezire–uscare v. Hidroclastism

[*wetting and drying weathering* / *désagrégation par hydratation/déshydratation* / *выветривание при увлажнении-усыхании*]

Dezechilibru geomorfologic Neconcordanţă între procesele geomorfologice, tipurile genetice de relief şi condiţiile bioclimatice ale regiunii respective.

[*geomorphic disequilibrium* / *déséquilibre géomorphologique* / *геоморфологическое несоответствие*]

Dezgheţ Sin. *Dezgheţare* Procesul de topire a zăpezii, a gheţii şi a solului îngheţat, ca urmare a creşterii temperaturii din aer şi din sol la peste 0^0 C.

[*thaw, thawing, defreezing,* / *dégel* / *протаивание,оттаивание*]

Dezgheţare v. Dezgheţ

Dezgheţ diferenţial Degradarea diferenţiată în spaţiu a permafrostului, condiţionată de intervenţia antropică (construcţii, defrişări, exploatări miniere etc.), când apar sectoare dezgheţate.

[*differential thawing* / *dégel différentiel* / *дифференцированное оттаивание*]

Dezvoltarea stadială a reliefului Conform ciclului ideal de eroziune, elaborat de W. M. Davis (1899), după ridicarea rapidă a unei mase de teren, urmează o lungă perioadă de linişte tectonică în care relieful traversează o succesiune de stadii: tinereţe, maturitate şi bătrâneţe. Pe măsură ce o regiune trece dintr-un stadiu în altul, trăsăturile caracteristice ale reliefului se schimbă în mod gradat până când aproape toată masa originală de teren a fost îndepărtată de eroziune. Ceea ce rămâne are forma unei câmpii uşor accidentată, denumită peneplenă.

[*stages of relief development* / *cycle géomorphologique* / *стадийное развитие рельефа*]

Diabaz Rocă eruptivă, intrusivă (sub formă de dyke-uri şi sill-uri) bazică, având o structură cristalină intermediară, între bazalt şi gabrou. În literatura americană şi germană este sinonim cu doleritul.

[*diabase* / *diabase* / *диабаз*]

Diaclază Fisură cu deschidere redusă într-o rocă, formată prin detentă, compresiune sau răcire, umplută adesea cu minerale precipitate din soluţii (calcit, gips etc.). Prin **D.** apele din interiorul rocii pot circula şi pot ieşi la zi sub formă de izvor.

[*diaclase* / *diaclase* / *диаклаз, трещина*].

Diaclază de detentă Fisură formată în masa unei roci coezive la marginea unui abrupt (de exemplu, o faleză) în urma surpărilor care provoacă o scădere a presiunii dinspre suprafaţa abruptului spre masa rocii.

[*detent diaclase* / *diaclase de détente* / *трещина оседания*]

Diaftoreză v. Metamorfism retrograd

Diageneză Ansamblu de procese fizico-chimice, la temperaturi mai mici de 200^0 C şi presiuni sub 3000 atmosfere, ce se soldează cu compactarea şi transformarea unui depozit într-o rocă sedimentară.
[*diagenesis* / *diagénèse* / *диагенез*]

Diagrama Hjulström Diagramă complexă, bazată pe experienţe de laborator, şi care exprimă acţiunea de eroziune, transport şi depunere exercitată de apa curgătoare, funcţie de viteza de curgere şi de mărimea particulelor substratului.
[*Hjulström diagram* / *diagramme de Hjulstrom* / *диаграмма Хюлстрома*]

Diapazonul pantelor Dispozitiv simplu ce permite determinarea pantei, funcţie de distanţa dintre curbele de nivel, echidistanţă şi scara hărţii.
[*slope angle estimator* / *diapason des pentes* / *масштаб заложений*]

Diapir v. Cută diapiră
[*diapir, diapiric fold, piercing ~ , piercement ~* / *diapir, pli ~* / *диапир, диапировая складка, протыкающая ~*]

Diapir astenosferic Ridicătură a astenosferei într-o regiune de distensiune (extindere) a scoarţei terestre, care se subţiază.
[*astenospheric diapir* / *diapir asthénosphérique* / *астеносферный диапир*]

Diapir granitic Coloană de magmă granitică ce se înalţă datorită densităţii mai mici decât cea a materiei înconjurătoare şi produce o umflătură a scoarţei terestre.
[*granitic diapir* / *diapir granitique* / *гранитный диапир*]

Diapir mantelic v. Panaş al mantalei
[*mantle diapir* / *diapir mantelique* / *мантийный диапир*]

Diapirism Fenomen descris pentru prima oară în lume de geologul român Ludovic Mrazec. **D.** constă în străpungerea de către o rocă plastică din adâncime a învelişului de roci mai moi. Structura ce ia naştere constituie un *diapir* sau o *cută diapiră*. **D.** creează condiţii structurale favorabile acumulărilor de hidrocarburi.
[*diapirism, salt tectonics* / *diapirism* / *диапиризм*]

Diastrofism Sin. *Mişcări diastrofice* Termen tectonic general care desemnează procesul sau procesele care determină deformările scoarţei terestre şi care formează masivele continentale şi bazinele oceanice, podişurile şi lanţurile muntoase, cutele şi faliile. După Thornbury, procesele diastrofice se divid în două tipuri: *orogenice* şi *epirogenice*.
[*diastrophism* / *diastrophisme* / *диастрофизм*]

Diatremă Sin. *Vulcan embrionar* Coş vulcanic umplut cu breccie de explozie, formată în urma eliberării forţate a gazelor, fără participarea lavelor.
[*diatreme* / *diatrème* / *диатрема, трубка взрыва*]

Diferenţiere magmatică Ansamblu de procese care au ca rezultat separarea din magmă a unor fracţiuni cu compoziţie chimică deosebită faţă de cea originară. **D. m.** se realizează prin mai multe căi: prin licuaţie, prin difuziune şi convecţie termică, prin transfer de gaze sub formă de bule, prin cristalizare fracţionară.
[*magmatic differentiation* / *différenciation magmatique* / *магматическая дифференциация*]

Difluenţă Desfacerea unui curs de apă în două braţe care se varsă independent în acelaşi râu colector sau în colectori diferiţi. Uneori, termenul este folosit pentru desemnarea locului unde se produce acest proces.
[*diffluence* / *diffluence, défluence* / *бифуркация*]

Difluenţă glaciară Termen utilizat pentru desemnarea procesului de desfacere a unui gheţar de vale în două limbi relativ egale.
[*glacial diffluence* / *diffluence glaciaire* / *дифлюэнция ледниковая, растекание ледника*]

Diferenţă de paralaxă Diferenţa dintre paralaxele liniare ale unui punct reprezentat pe două imagini stereoscopice. **D. p.** se măsoară cu bara de paralaxă şi permite calcularea înălţimii obiectelor sau a diferenţelor de nivel ale terenului.
[*parallax difference, difference of parallax* / *différence de parallaxe* / *разница параллаксов*]

Dig Construcţie din pământ, anrocamente, beton, destinat canalizării unui curs de apă şi protejării contra inunaţiilor sau pentru formarea de bazine de retenţie.
[*dam, embankment* / *digue* / *плотина, дамба*]

Digitaţie Încălecare secundară în cadrul unei pânze de şariaj, având uneori amplitudini de mai mulţi kilometri. De exemplu, digitaţia Coza din cadrul pânzei de Vrancea a Carpaţilor Orientali.
[*digitation* / *digitation* / *дигитация*]

Digitaţii glaciare Lobi sau limbi de gheaţă ce se individualizează la marginea unui gheţar de mari dimensiuni.
[*glacial digitations* / *digitations glaciaires, lobes ~ , langues ~* / *ледниковые дигитации*]

Digitizare Sin. *Numerizare* Conversia datelor analogice în date numerice. Conversia unei hărţi sau imagini în format numeric. **D.** se poate face manual sau automat.
[*digitisation, digitising* / *numérisation* / *дигитизация*]

Digitizarea imaginii Conversia imaginii analogice în imagine numerică.
[*image digitising* / *numérisation d'image* / *дигитизация изображения*]

Diluvium v. Pleistocen
[*Diluvium* / *Diluvien* / *дилювий*]

Dinamometamorfism v. Metamorfism dinamic
[*dynamometamorphism* / *dynamométamorphisme* / *динамометаморфизм*]

Diorit Rocă magmatică intrusivă, alcătuită mai ales din feldspat plagioclaz sodic (andezin), la care se mai adaugă hornblendă, biotit, piroxeni. Spre deosebire de granit, **D.** nu are sau are puţin cuarţ, iar în comparaţie cu gabroul are culoare mai deschisă, cenuşiu închis, şi nu conţine plagioclaz calcic. **D.** are drept corespondent de suprafaţă andezitul.
[*diorite* / *diorite* / *диорит*]

Direcţia stratului Direcţia intersecţiei suprafeţei unui strat înclinat cu un plan orizontal, determinată în funcţie de punctele cardinale.
[*strike* / *direction de la couche* / *простирание пласта*]

Discontinuitate Atribut al sistemului geografic care se manifestă însă concomitent cu continuitatea. **D.** provoacă individualizarea obiectelor şi proceselor geografice, cu

diferenţierea spaţio-temporală, favorizând clasificarea şi regionarea geografică, implicit geomorfologică.
[*discontinuity* / *discontinuité* / *поверхность раздела*]

Discontinuitate litologică Discontinuitate spaţială a litologiei, determinată de modificarea mediului de sedimentare. **D. l.** poate fi pe verticală (**D.** *temporală*) sau laterală (**D.** *spaţială*).
[*lithologic discontinuity* / *discontinuité lithologique* / *перерыв литологический*]

Discontinuitate seismică Schimbarea bruscă a vitezei de propagare a undelor seismice la contactul între păturile concentrice, de compoziţie diferită din interiorul Pământului. Au fost puse în evidenţă mai multe discontinuităţi: **D.** Conrad, **D**. Mohorovičič (Moho), **D.** Repetti, **D**. Gutenberg-Wichert, **D**. Lehman.
[*seismic discontinuity* / *discontinuité sismique* / *сейсмическая поверхность раздела*]

Discontinuitate spaţială v. Discontinuitate litologică

Discontinuitate stratigrafică v. Discordanţă stratigrafică

Discontinuitate temporală v. Discontinuitate stratigrafică

Discontinuitatea Conrad Discontinuitate situată între pătura granitică şi pătura bazaltică din crusta terestră. **D. C.** a fost denumită în cinstea geofizicianului Conrad, care a descoperit această discontinuitate în 1925, în timpul cercetării cutremurelor de pământ din Alpi.
[*Conrad discontinuity* / *discontinuité de Conrad* / *поверхность Конрада*]

Discontinuitatea Gutenberg-Wichert Discontinuitate situată între mantaua şi nucleul Pământului, care este pusă în evidenţă de creşterea vitezei de propagare a undelor seismice primare (P) de la 1,36, la 8,10 km/s şi care se găseşte la 2900 km adâncime.
[*Guttenberg-Wichert discontinuity* / *discontinuité Guttenberg-Wichert* / *поверхность Гутенберга-Вихерта*]

Discontinuitatea Lehman Discontinuitate ce marchează limita între nucleul extern şi nucleul intern, fiind situată la adâncimea de 5100 km.
[*Lehman discontinuity* / *discontinuité de Lehman* / *поверхность Лемана*]

Discontinuitatea Moho v. Discontinuitatea Mohorovičić

Discontinuitatea Mohorovičić Sin. *Discontinuitatea Moho* Discontinuitate situată între scoarţa terestră şi manta, la 30 - 40 km adâncime sub continente şi 10 - 12 km sub oceane. Discontinuitate pusă în evidenţă de savantul croat Andrija Mohorovičič în 1909.
[*Mohorovičić discontinuity, Moho ~ , M ~* / *discontinuité Moho* / *поверхность Мохоровичича*]

Discontinuitatea Repetti Discontinuitate situată la circa 1000 km adâncime, între mantaua superioară şi mantaua inferioară. **D. R.** se caracterizează prin creşterea vitezei undelor seismice de la 8,0, la 11, 8 km/s.
[*Repetti discontinuity* / *discontinuité Repetti* / *поверхность Репетти*]

Discordanţă de acoperire v. Discordanţă stratigrafică

Discordanţă de dezgheţ Limită în permafrost, indicând existenţa unui strat activ relict şi contactul lui cu suprafaţa vechiului permafrost.
[*thaw unconformity* / *disscordance de dégel* / *несогласный контакт протаивания*]

Discordanţă paralelă v. Discordanţă stratigrafică

Discordanţă stratigrafică Sin. *Discordanţă de acoperire* Contactul dintre două strate de roci sau unităţi litostratigrafice separate printr-o întrerupere de sedimentare, urmată sau nu de eroziune şi, deci, de o lacună stratigrafică. După forma şi geneza suprafeţei de discordanţă, **D. s.** poate fi: *paralelă, unghiulară*, *de acoperire* etc.
[*unconformity, nonconformity* / *discordance stratigraphique, ~ de stratification* / *стратиграфическое несогласие, дискордантное залегание, несогласное ~*]

Discordanţă tectonică Discordanţă care apare prin deplasarea unei structuri peste alta, sub formă de şariaj sau în cazul unei falii inverse. **D. t.** se asociază procesului de deformare a depozitelor deja consolidate.
[*tectonic discordance* / *discordance tectonique* / *тектоническое несогласие*].

Discordanţă unghiulară Contactul dintre două strate de roci cu înclinări diferite. De obicei, este vorba de contactul dintre depozite stratificate mai tinere şi suprafaţa erodată a unor depozite mai vechi, care aveau alt unghi de cădere în raport cu primele.
[*angular unconformity, nonconformity, discordance* / *discordance angulaire* / *угловое несогласие*]

Disecarea reliefului Fragmentarea reliefului de către reţeaua hidrografică. Valoarea acesteia este mare în regiunile muntoase şi de podiş şi mică în regiunile de câmpie.
[*relief dissection* / *dissection du relief* / *расчленение рельефа*]

Dislocare de blocuri de rocă Proces natural sau antropic ce duce la desprinderea de fragmente masive dintr-o rocă consolidată.
[*quarrying* / *délogement de blocs* / *отрыв блоков горных пород*]

Dislocaţie Deplasarea unei mase sau a unor strate de roci din cauza unor mişcări tectonice de cutare (**D.** *plicativă*) sau de faliere (**D.** *disjunctivă* sau *rupturală*).
[*dislocation* / *dislocation* / *дислокация*]

Dislocaţie de distensiune Dislocaţie generată de distensia scoarţei terestre, fenomen înregistrat în regiunile de riftogeneză.
[*dislocation due to distention* / *dislocation provenant d´une distension crustale* / *дислокации растяжения*]

Dislocaţie disjunctivă v. Dislocaţie
[*disjunctive dislocation* / *dislocation de faille* / *дислокация дизъюнктивная, разрывное нарушение*]

Dislocaţie plicativă v. Dislocaţii tectonice
[*plicative dislocation* / *dislocation de plissement* / *дислокация пликативная, дислокация складчатая*]

Dislocaţie rupturală v. Dislocaţie

Dislocaţii tectonice Sin. *Deformări disjunctive* Deranjarea din poziţia iniţială a unor strate sau a unui volum de roci din scoarţa terestră. După origine, **D.** poate fi *plicativă*, apărută prin cutare şi *disjunctivă*, care reprezintă deformaţii rupturale ce se produc prin fracturări şi deplasări de-a lungul liniilor de falie. **D. d.** cuprind *flexurile, faliile şi decroşările*.
[*dislocations, earth shifts* / *dislocations tectoniques* / *дислокации тектонические*]

Dispariţia râului Dispariţia apei râului în goluri subterane sau prin infiltrare în roci mobile şi prin evaporare, cum se întâmplă în regiunile deşertice.
[*disappearance of river* / *perte de rivière* / *исчезновение реки*]

Distensiune crustală Expansiunea scoarţei terestre iniţiată de un flux termic ridicat care poate genera fracturi ce duc la formarea următoarelor structuri tectonice: graben simplu (corespunzător începutului de deschidere, precum văile din riftul african); graben intermediar cu apariţia de crustă oceanică de tip Marea Roşie; bazine oceanice de tip atlantic.
[*crustal distention* / *distension crustale* / *растяжение земной коры*]

District geomorfologic Unitate taxonomică utilizată în cadrul regionării geomorfologice a unui teritoriu, delimitată după criterii morfosculpturale.
[*geomorphologic district* / *district géomorphologique* / *округ геоморфологический*]

Divagare Schimbarea cursului unui râu în urma aluvionărilor puternice. Fenomen specific îndeosebi unităţilor piemontane şi de subsidenţă.
[*divagation* / *divagation* / *блуждание русла*]

Divagare externă Divagare care are loc în condiţiile când râul părăseşte complet vechea albie minoră şi lunca. **D. e.** este specifică zonelor de subsidenţă şi râurilor îndiguite care îşi înalţă albia prin aluvionare.
[*external divagation* / *divagation externe* / *внешнее блуждание русла*]

Divagare internă Deplasarea laterală, sau pendularea albiei minore în cadrul şesului aluvial.
[*internal divagation* / *divagation interne* / *внутреннее блуждание*]

Divergenţa teraselor Tendinţa de distanţare reciprocă şi progresivă a teraselor fluviale, în plan vertical, către un punct oarecare de pe traseul văii. **D. t.** poate fi cauzată de mişcări tectonice diferenţiate de-a lungul văii, de mişcările eustatice negative, ca şi de modificările climatice care pot interveni în timpul formării diferitelor nivele de terasă.
[*divergence of terraces* / *divergence des terrasses* / *дивергенция террас*]

Dizolvare Proces diagenetic de solubilizare a compuşilor minerali din roci. **D.** conduce la îndepărtarea unor substanţe carbonatate, sulfatate şi silicioase, determinând creşterea porozităţii rocilor. Dizolvarea joacă rolul principal în formarea reliefului carstic.
[*dissolving* / *dissolution* / *растворение*]

Doab Sin. *Riedel* Interfluviu piemontan îngust, prelung şi cu partea superioară plată, având aspect de colină mărginită, de obicei, de văi paralele. **D.** sunt constituite din aluviuni şi au fost decupate dintr-un platou unitar (de exemplu, Câmpia piemontană înaltă a Gangelui).
[*doab* / *doab* / *доаб*]

Dolină Sin. *Pâlnie carstică* Microdepresiune carstică, obişnuit cu aspect de pâlnie, formată prin procesele de coroziune, sufoziune, tasare şi/sau prăbuşire în masa rocilor solubile (calcar, sare, gips etc.). După morfologie, se pot separa doline alungite, asimetrice, de tip pâlnie (conice), cilindrice, etc.
[*doline, sinkhole* / *doline, mardelle* / *карстовая воронка*]

Dolină cilindrică Microdepresiune carstică cu aspect de cilindru.
[*cylindrical doline* / *doline cilindrique* / *воронка цилиндрическая*]

Dolină de dezgheţ Microdepresiune pseudocarstică în regiunile periglaciare, formată prin tasări în molisolul inegal dezgheţat.
[*thawing doline* / *doline de dégel, entonnoir de fusion, cavité ~ ~* / *воронка протаивания, термокарстовая воронка*]

Dolină de dizolvare Sin. *Pâlnie de dizolvare* Dolină formată prin dizolvarea treptată a calcarului sau a altei roci solubile.
[*dissolution doline* / *entonnoir de dissolution, doline ~ ~* / *воронка растворения*]

Dolină de prăbuşire Dolină formată în urma căderii tavanului unui gol subteran.
[*collapse doline* / *doline d'éffondrement* / *воронка провальная, ~ обрушения*]

Dolină de subsidenţă Dolină formată prin coborârea lentă a unui strat de roci insolubile din cauza dizolvării unei părţi din rocile solubile din substrat. **D. s.** reprezintă, de fapt, o formă de dolină de sufoziune (crov).
[*subsidence doline* / *doline de subsidence* / *воронка просадочная*]

Dolină de sufoziune Dolină formată în depozite mobile fine prin tasare, ca urmare a spălării şi dizolvării unor componenţi care sunt evacuaţi, de obicei prin scurgere subterană, în golurile modelate în substratul carstificabil. În unele cazuri, depozitele mobile au umplut doline carstice şi prin sufoziunea lor pun în evidenţă dolinele din substrat.
[*suffosion doline* / *doline de suffosion, entonnoir ~ ~* / *воронка суффозионная*]

Dolomit 1. Rocă sedimentară formată din carbonat de calciu şi magneziu, mineral cu formula chimică $CaMg(CO_3)_2$.
[*dolomite* / *dolomite* / *доломит*]

Dom Structură geologică plicativă de tip anticlinal, în formă de boltă largă, circulară sau eliptică. Relaţia dintre lungimea şi lăţimea structurii este cuprinsă între 1:1 şi 2:1. **D.** sunt prezente în formaţiunile cu sare, fiind generate de plasticitatea acesteia. De ex., în Câmpia Transilvaniei, unde constituie structuri favorabile acumulărilor de hidrocarburi.
[*dome* / *dôme* / *купол*]

Dom de exfoliere Sin. *Cupolă de exfoliere* Dom format în masive granitice în procesul de dezagregare (exfoliere) şi alterare. De ex., domurile granitice din Parcul Naţional Yosemite, Sierra Nevada.
[*exfoliation dome* / *dôme d'exfoliation* / *купол шелушения, ~ эксфолиации*]

Dom de gheaţă v. Dom glaciar

Dom glaciar Sin. *Dom de gheaţă* Înveliş de gheaţă cu curgere aproape radială, fiind însă mult mai mic decât o calotă glaciară.
[*ice dome* / *dôme glaciaire* / *купол ледяной*]

Dom de lavă Dom format în urma expulzării lavei foarte acide, care, din cauza vâscozităţii mari, se solidifică imediat formând o crustă ce obturează punctul de erupţie. În concecinţă, presiunea internă şi aportul de magmă determină formarea unei cupole de extruziune, cu o structură concentrică. Erupţii de acest tip au generat unele domuri vulcanice din Masivul Central Francez (Puy de Dôm), iar mai recent în Guatemala, Noile Hebride, Kamciatka şi Mount St.Helens din SUA.
[*lava dome, plug ~* / *dôme de lave* / *купол лавовый*]

Dom de sare Structură care se formează în marile depresiuni din cadrul platformelor şi în depresiunile premontane, ca rezultat al tectonicii sării. **D. s.** sunt alcătuite dintr-un sâmbure de sare acoperit cu strate de roci sedimentare uşor boltite. Unele **D. s.** au vârful străpuns de sare.
[*salt dom* / *dôme de sel* / *купол соляной*]

Dom montan Munte cu formă de cupolă la partea superioară.

[*mountain dome* / *dôme montagneux* / *горный купол*]

Dom vulcanic Acumulări de lavă vâscoasă, în formă de cupolă, în jurul unor cratere vulcanice.

[*volcanic dome, tholoid* / *dôme volcanique* / *купол вулканический*]

Domeniu geomorfologic Teritoriu cu condiţii specifice de manifestare a proceselor geomorfologice care modelează forme caracteristice de relief. În diferenţierea **D. g.**, un rol important îl au anumiţi factori morfogenetici. Astfel, după rolul factorului tectonic, se impune *domeniul morfostructural*, care poate fi *domeniu de orogen* sau *domeniu de platformă.* Condiţiile morfoclimatice au rol important în morfogeneză încât se deosebesc *domeniul deşertic,* în care domină procesele de dezagregare şi cele eoliene; *domeniul tropical umed,* în care domină alterarea şi modelarea fluvială; *domeniul periglaciar,* în care alternanţa îngheţ-dezgheţ influenţează predominant morfogeneza; *domeniul glaciar*, unde gheaţa joacă rolul morfogenetic. Combinaţia specifică a factorului morfostructural cu cel morfodinamic impune diferenţierea *domeniului montan.* Alcătuirea litologică poate avea influenţă dominantă, aşa cum este cazul *domeniului carstic.*Rolul geodinamicii este preponderent în *domeniul vulcanic.* Interfaţa dintre întinderile acvatice şi uscat caracterizează *domeniul litoral.*

[*geomorphological field* / *domaine géomorphologique* / *геоморфологическая провинция*]

Donau v. Glaciaţia Donau

[*Donau* / *Donau* / *Дунайское оледенение*]

Dop vulcanic v. Neck

[*neck, volcanic neck* / *neck* / *некк, вулканическая пробка*]

Dorsală Formă complexă de relief montan submarin care se întinde pe distanţă foarte mare pe fundul oceanelor. **D.** iau naştere la limita dintre două plăci tectonice divergente.

[*ridge* / *dorsale* / *хребет*]

Dorsală medio-oceanică Sin. *Lanţ muntos medio-oceanic* Element morfostructural al fundurilor oceanice sub forma unor creste cu înălţimi ce variază între 1500 - 4000 m faţă de câmpiile abisale înconjurătoare şi lărgimi între 1500 şi 3000 km. După morfologie, se deosebesc dorsale medio-oceanice de tip atlantic (ridge), cu relief accidentat şi cu o zonă liniară depresionară, denumită vale de rift (cu adâncimea de până la 2 km faţă de marginile dorsalei şi lărgimea de 12 - 20 km) şi de tip pacific (rise), cu relief mai moderat şi fără rift central. **D. m.-o.** se formează în zona de expansiune a fundului oceanic şi sunt traversate de falii transformante.

[*mid-oceanic ridge, ~ ~ rise* / *dorsale médio-océanique* / *срединно-океанический хребет*]

Dorsală oceanică Sin. *Dorsală submarină* Aliniament montan submers, cu o întindere excepţională de cca. 64.000 km, cartat după 1956 cu sonde ultrasonice moderne (ecografe). Majoritatea **D. o**. sunt dispuse meridian, de obicei în mijlocul oceanelor, şerpuind ca o coloană vertebrală a Pământului şi fiind, de fapt, elementul său cel mai dinamic.

[*oceanic ridge* / *dorsale océanique, ride ~* / *океанический хребет*]

Dorsală submarină v. Dorsală oceanică

[*submarine ridge* / *dorsale sous-marine* / *хребет подводный*]

Dorsale oceanice de tip atlantic v. Dorsală medio-oceanică

Dorsale oceanice de tip pacific v. Dorsală medio-oceanică

Dragare Îndepărtarea sedimentelor de pe fundul unei ape.
[*dredging* / *dragage* / *драгирование*]

Draperii carstice Sin. *Draperii parietale carstice*, *Draperii stalactitice*, *Draperii stalagmitice* Concreţiuni cu aspect de pânză în falduri, care iau naştere prin depunerea calcitului pe pereţii peşterilor sau prin unirea stalactitelor cu stalagmitele.
[*drapery, drip curtain* / *draperies karstique* / *карстовые занавеси*]

Draperii parietale carstice v. Draperii carstice

Draperii stalactitice v. Draperii carstice
[*stalactitic curtains* / *draperies stalatitiques* / *занавеси сталактитовые*]

Draperii stalagmitice v. Draperii carstice
[*stalagmitic curtains* / *draperies stalagmitiques* / *занавеси сталагмитовые*]

Dreikanter v. Pietre cu faţete

Dren Element constructiv de structură permeabilă, destinat colectării şi evacuării gravitaţionale a excesului de apă din sol în cadrul unei amenajări. După rolul jucat, se disting **D.** *absorbante*, constând în materiale permeabile locale (piatră, fascine) sau tuburi (olane de ceramică sau tuburi de plastic riflate, perforate) şi **D.** *colectoare* în care se descarcă apa din **D.** *absorbante.*
[*drain* / *drain* / *дрена*]

Drenaj Procesul de captare, colectare şi evacuare gravitaţională a excesului de apă de suprafaţă sau subterană.
[*drainage* / *drainage* / *дренаж*]

Drift continemtal v. Deriva continentelor
[*continental drift* / *derive des continentes* / *дрейф континентов*]

Drift glaciar v. Depozit glaciar
[*glacial drift, drift* / *dépôts glaciaires* / *ледниковые отложения*]

Drumlin Termen irlandez desemnând coline morenaice de formă elipsoidală, asemenea spatelui de balenă, cu lungimea de până la câteva sute de metri şi cu înălţimea până la 100 m. Axa mare a **D.** este orientată în sensul mişcării gheţei calotei glaciare. **D.** reprezintă îngroşări locale ale morenei de fund, datorate unor încărcături excedentare de material morenaic abandonate de gheţar. **D.** pot fi constituite exclusiv din material morenaic dar pot avea în bază şi un nucleu stâncos. **D.** se grupează în spatele morenelor marginale, transversal faţă de acestea, formând câmpuri de drumlinuri, orientate după direcţia mişcării calotei de gheaţă. **D.** sunt răspândite în America de Nord, în nordul Câmpiei Europei de Est, în Scandinavia.
[*drumlin, sowbacks, elliptical hill* / *drumlin* / *друмлин*]

Drumlin în rocă Colină de formă elipsoidală cu înălţimi de câteva zeci de metri sculptată de gheţarii continentali în roca de bază. Axa mare a acestora, ca şi a drumlinelor morenaice, este orientată în sensul mişcării gheţei.
[*rock drumlin* / *drumlin rocheux* / *друмлин в коренных породах*]

Dryas Faze de răcire de la sfârşitul ultimei glaciaţii (Würm) din Europa, din timpul Tardiglaciarului. Două faze de încălzire (Bölling şi Alleröd) au individualizat Dryasul

Vechi (15.000 - 13.000 B. P), Dryasul Mijlociu (12.000 - 11.800 B. P.) şi Dryasul Recent 11.000 - 10.200 B. P.).
[*Dryas* / *Dryas* / *дpuac*]

Dună Formă de relief pozitivă, creată prin acumularea nisipurilor libere sub acţiunea vântului, cu înălţimi de la câţiva metri până la 300 m. **D.** sunt caracteristice pentru regiunile aride şi semiaride, dar se întâlnesc şi în alte regiuni ale globului, unde există nisipuri neconsolidate. După gradul de fixare, se cunosc: **D.** *mobile* şi **D.** *fixate*. După modul de orientare al dunelor faţă de direcţia vântului, se disting: **D.** *transversale* şi **D.** *longitudinale*. Dunele transversale au profilul asimetric: versantul (flancul) expus la vânt este lin ($8\text{-}20^0$), iar cel din partea opusă vântului este abrupt ($32\text{-}40^0$). După morfologia lor, dunele sunt foarte diverse: **D.** *in semicerc (barcană),* **D.** *conică*, **D.** *greblă,* **D.** *ovală*, **D.** *scut*, **D.** *parabolică*, **D.** *dendritică* etc. După poziţia geografică, pot fi: **D.** *continentale*, **D.** *litorale*, **D.** *fluviale* etc.
[*dune, eolian ~ / dune, ~ éolienne* / *дюна*]

Dună argiloasă Dună cu un conţinut de particule argiloase de peste 30 %. Se formează, de obicei, în stadiul de playa prin spulberarea sedimentelor lacustre fine.
[*clay dune* / *dune argileuse* / *глинистая дюна*]

Dună căţărătoare (urcătoare) Dune cu altitudini mari ce pot atinge în înălţime 200 m, prezente în deşerturile litorale. **D. a.** reprezintă o formaţiune de nisip bine sortat, mediu sau fin, alipită de versantul expus vântului al unui munte sau deal. Acumularea nisipului începe din bază, se lărgeşte şi se înalţă gradat, iar la contactul cu vârful versantului rămâne, de obicei, un şanţ.
[*climbing dune* / *dune grimpante, ~ perchée / прислоненная дюна*]

Dună cimentată Sin. *Dună consolidată* Dună al cărei nisip, fiind cimentat, a fost transformat în gresie.
[*lithified dune* / *dune cimentée, ~ grésifié / сцементированная дюна, консолидированная ~*]

Dună coborâtoare Acumulare de nisip mobil, bine sortat, foarte fin sau mediu, pe versantul adăpostit (de sub vânt) al unui abrupt, deal, mesas, etc. Acumularea nisipului începe din partea superioară şi se extinde spre bază.
[*falling dune* / *dune tombante* / *спускающаяся дюна*]

Dună complexă Sin. *Dună compusă* Dună care se poate forma de către vânturile cu direcţie diferită, ce contribuie la asocierea a două sau a mai multor dune.
[*complex dune* / *dune composée* / *комплексная дюна*]

Dună compusă v. Dună complexă
[*combined dune* / *dune composée* / *сложная дюна*]

Dună conică v. Dună
[*conic dune* / *dune conique* / *дюна коническая*]

Dună consolidată v. Dună cimentată
[*consolidated dune* / *dune consolidée* / *консолидированная дюна*]

Dună continentală Dună formată în câmpurile de nisipuri libere, vechi sau noi, din regiunile aride situate în interiorul continentelor, în urma spulberării de către vânt a nisipului de

origine diferită. După Machatschek, **D. c.** din regiunile umede reprezintă formaţiuni relicte.

[*continental dune, inland ~* / *dune continentale, ~ intérieure* / *дюна материковая*]

Dună-crâng v. Nebka

Dună de colmatare Movilă de nisip formată prin depunerea de nisip eolian într-o mlaştină sau lac puţin adânc.

[*siltation dune* / *dune de colmatage* / *дюна затолнения*]

Dună de nisip v. Dună

[*sand dune* / *dune de sable* / *дюна песчаная*]

Dună-dom Dună ovală de înălţime mică, formată prin distrugerea (spulberarea) de către vânturile puternice a crestei unei culmi de nisip.

[*dome-shaped dune, dome ~* / *dune-dôme* / *дюна куполообразная*]

Dună-ecou Dună care se formează la anumită distanţă faţă de obstacol, din cauza formării unui contracurent prin reflectarea vântului de către obstacol. **D. e.** se poate forma în faţa sau în spatele obstacolului.sau de-a lungul abruptului unui podiş, când vântul este blocat şi descarcă nisipul transportat în lungul abruptului, la o anumită distanţă de acesta.

[*echo dune* / *dune d´écho* / *дюна отраженная*]

Dună embrionară Primele forme embrionare de acumulare eoliană de mici dimensiuni, care se pot forma în umbra unei tufe de ierburi sau a unui arbust.

[*embryonal dune, embryonic ~* / *dune embrionnaire* / *дюна эмбриональная*]

Dună fixată Sin. *Dună stabilizată* Dună ale căror nisipuri au fost imobilzate prin solificare sau de vegetaţie.

[*anchored dune, fixed ~* / *dune fixée, ~ stabilisée, ~ morte* / *дюна закреплённая, ~ неподвижная, ~ фиксированная*]

Dună fluvială Dună modelată în nisipurile aluviale din şesurile marilor râuri sau de pe podurile teraselor.

[*river dune, fluvial ~ , valley ~* / *dune de vallée* / *дюна речная*]

Dună fosilă Dună formată în trecut, în alte condiţii climatice şi peisagistice, deosebite de cele din prezent. **D. f.** sunt prezente în regiuni extratropicale.

[*fossil dune, relict ~* / *dune fossile* / *дюна реликтовая*]

Dună–greblă v. Dună

[*rake forme dune, rake-like ~* / *dune en râteau* / *дюна граблеобразная*]

Dună hidraulică v. Valuri de nisip

[*hydraulic dune* / *dune hydraulique* / *дюна гидравлическая*]

Dună în semicerc v. Barcană

Dună-lance Tip de dună longitudinală care se formează în condiţiile când vânturile puternice au direcţia perpendiculară pe direcţia vânturilor dominante care transportă masa principală de nisip**.**

[*seif dune, longitudinal ~* / *dune longitudinale* / *копьевидная дюна*]

Dună liniară Dună cu creasta (coama) dreaptă sau uşor sinuoasă, care în mod tipic este mult dezvoltată în lungime (uneori până la 160 km). **D. l.** apar izolat (singular), dar mai ales grupat sub formă de seturi de creste paralele, separate de coridoare alcătuite din pietriş sau

roci din substrat. Unele **D. l.** se pot uni şi dau naştere la dune compuse, sub formă de Y, a căror axă mai lungă se extinde conform rezultantei direcţiilor de mişcare a nisipului.
[*seif-dune, linear dune* / *dune linéaire* / *линейная дюна*]

Dună litorală Dună formată prin remanierea eoliană a nisipului de plajă din zona litorală. **D. l.** sunt, în general, transversale şi se dezvoltă predominant în zonele de litoral ale regiunilor temperate şi tropicale aride. În zonele tropicale umede au o răspândire limitată. **D. l**. pot fi: **D.** *paralele* şi **D.** *parabolice*.
[*coastal dune, shore ~, littoral ~, strand ~* / *dune littorale, ~ dune côtière* / *дюна береговая*]

Dună longitudinală Dună alungită, îngustă, de obicei simetrică, orientată după direcţia vânturilor dominante.
[*longitudinal dune* / *dune longitudinale* / *дюна продольная*]

Dună mobilă Dună ale cărei nisipuri, nefiind consolidate, sunt spulberate de pe versantul lin şi depuse pe versantul abrupt. În acest mod, **D.** se deplasează pe direcţia vântului.
[*mobile dune* / *dune migrante, ~ mobile, ~ mouvante, ~ vive* / *дюна подвижная, ~ блуждающая, ~ живая*]

Dună ovală v. Dună
[*oval dune* / *dune ovale* / *дюна овальная*]

Dună parabolică Dună în formă de semicerc, asemănătoare cu barcana, faţă de care se deosebeşte însă prin aceea că este orientată cu flancul convex în partea opusă vântului. **D. p.** se formează în regiunile de litoral, în câmpiile de sandre etc., când capetele valului de nisip sunt fixate de vegetaţie sau de un substrat umed, în raport cu partea mediană care dispune de o cantitate mai mare de nisip uscat liber, uşor antrenat în mişcare.
[*parabolic dune, upsiloidal ~ , U-shaped ~* / *dune parabolique* / *дюна параболическая*]

Dună piramidală Sin. *Dună stelată, Ghourd* Colină de nisip, adesea în formă de piramidă stelată, cu trei sau mai multe braţe (siouf) care pleacă din vârful piramidei. **D. p.** se formează la convergenţa mai multor fluxuri eoliene, în lipsa unui vânt dominant şi de aceea sunt imobile. **D. p.** pot atinge înălţimi de până la 300 m.
[*star dune* / *dune pyramidale, ghourd* / *пирамидальная дюна*]

Dună-scut v. Dună
[*shield-shaped dune* / *dune en forme de bouclier* / *дюна-щит*]

Dună stabilizată v. Dună fixată
[*fixed dune, stabilized ~* / *dune stabilisée,~ stationnaire* / *дюна стабилизированная*]

Dună stelată v. Dună piramidală
[*star dune* / *dune en forme d'étoile* / *дюна пирамидальная*]

Dună suspendată Dună situată deasupra unei faleze. **D. s.** s-a putut forma într-o etapă cu un nival marin mai înalt sau s-a format pe un litoral în pantă, a cărui bază a fost abradată apoi şi s-a format faleza.
[*perched dune* / *dune suspendue* / *дюна висячея*]

Dună topografică Dună care se formează atunci când un obstacol topografic frânează vântul încât puterea lui de transport scade şi o parte din nisipul antrenat se depune.
[*topographic dune* / *dune d'ostacle* / *дюна топографическая*]

Dună transversală v. Dună

[*transverse dune* / *dune transversale* / *дюна поперечная*]

Dune reticulate v. Lanţ de dune

[*reticulate dunes* / *dunes reticulées* / *дюны сетчатые*]

Duricrustă Cruste compacte formate la partea superioară a sedimentelor poroase subaeriene sau a orizonturilor de sol situate în regiuni cu climat cald şi arid. Formarea acestora este condiţionată de existenţa, aproape de suprafaţă, a pânzelor freatice, de porozitatea şi de natura mineralogică a materialului prin care se difuzează ascendent soluţiile interstiţiale. **D.** pot fi constituite din depuneri de calcit (calcrete), silice (silcrete), hidroxizi de fier (fericrete), gips, şi sare.

[*duricrust* / *duricruste* / *дурикруст, плотная корка*]

Duritate Rezistenţa pe care un corp sau o rocă o opune unei acţiuni mecanice exterioare. Gradul de **D.** al rocilor reprezintă o caracteristică ce influenţează procesele de modelare.

[*hardness* / *dureté* / *твёрдость*]

Dyke Corp subvulcanic rezultat prin injecţia şi consolidarea magmei în fracturi care traversează stratele. Prin erodarea rocilor mai slab rezistente din jur, **D.** rămân în relieful local sub formă de ziduri, creste, lame. Dimensiunile **D.** variază de la câţiva mm, la câteva sute de metri grosime şi zeci de kilometri lungime (de ex., dyke-urile radiale din jurul neck-ului vulcanic Ship Rock din New Mexico, dyke-urile Mackenzie din Teritoriile de NW din Canada, Marele dyke din Zimbabwe, etc.).

[dyke, dike / dyke / дайка]

E

Eburon v. Glaciaţia Eburon

Echidistanţa curbelor de nivel Distanţa măsurată pe verticală între două curbe de nivel, de fapt, între cele două plane orizontale cu care s-a secţionat relieful pentru obţinerea curbelor de nivel. Valoarea echidistanţei curbelor de nivel este în funcţie de scara hărţii şi de forma de relief reprezentată.

[*equidistance, contours lines equidistance, ~ interval, vertical ~* / *équidistance* / *сечение горизонталей*]

Echilibru dinamic Stare în care un geosistem se menţine aproximativ în aceleaşi limite, deoarece la acţiunea destabilizatoare a factorilor de mediu se opun mecanismele de autoreglare ale acestuia, dar schimbările cu caracter ciclic îşi păstrează tendinţa. Concept neo-davisian introdus de John Hack (1960) care respinge ideea stadiilor de evoluţie şi consideră că formele de relief dintr-un bazin se ajustează reciproc, ca să realizeze un echilibru între alcătuirea geologică şi procesul dominant. Forma de echilibru va dura atâta timp cât factorii de control nu se schimbă, deoarece elementele suprafeţei de relief vor coborâ în acelaşi ritm. Astfel, în cazul ideal, formele de teren devin independente de timp.

[*dynamic equilibrium* / *équilibre dynamique* / *динамическое равновесие*]

Echilibru geomorfologic Noţiune davisiană care corespunde stadiului de maturitate avansată a reliefului, caracterizat prin modificări foarte lente.

[*geomorphic equilibrium* / *équilibre géomorphologique* / *геоморфологическое равновесие*]

Echilibru morfoclimatic v. Adaptare morfoclimatică

Echilibru stabil Stare în care un geosistem se menţine în aceleaşi limite, întrucât la orice acţiune destabilizatoare , se opun mecanismele de autoreglare ale acestuia.
[*stable equilibrium* / *équilibre stable* / *стабильное равновесие*]

Echiplanaţie v. Altiplanaţie
[*equiplanation* / *equiplanation* / *эквипланация*]

Ecuaţia Moţoc Procedeu de estimare a eroziunii în suprafaţă din România, elaborat de Moţoc M. (1970), care se bazează pe ecuaţia universală a eroziunii utilizată de Serviciul de Conservare a Solului din SUA. Relaţia are forma:

$$E = K \cdot S \cdot C \cdot C_s \cdot L^m \cdot i^n$$

în care: E = eroziunea medie anuală (t/ha); K = coeficientul de erozivitate stabilit pe baza agresivităţii pluviale; S = coeficientul de corecţie pentru erodabilitatea solului; C = coeficientul de corecţie privind influenţa culturilor; Cs = coeficientul de corecţie privind influenţa lucrărilor antierozionale; L = lungimea versantului (m); i = panta terenului (%). Aceşti coeficienţi sunt, în general, subunitari.
[*Moţoc's equation* / *équation de Moţoc* / *уравнение Моцока*]

Ecuaţia universală a eroziunii solului Sin *USLE* Relaţie folosită pentru aprecierea cantităţii de sol erodat în funcţie de influenţa precipitaţiilor, erodabilitatea solului, relief (panta şi lungimea versanţilor), influenţa culturilor şi a metodelor de conservare a solului. Acest model empiric, de tip multiplicativ, elaborat de Walter Wischmeier şi Dwight Smith (1960), se consideră a fi cea mai semnificativă realizare din ultimii 50 de ani în cercetarea eroziunii solului. Ecuaţia USLE este „universală" datorită structurii ei simple şi uşurinţei în aplicare.
[*universal soil loss equation, USLE* / *équation universelle de l'érosion* / *универсальное уравнение эрозии*]

Eemian Ultima fază interglaciară a Pleistocenului din Europa de Nord-Vest (sincronă cu Riss-Würm în Alpi), situată între fazele glaciare de calotă Saale şi Vistula.
[*Eemian* / *Eemiene* / *еэмский*]

Efect de lob Lăţirea unui gheţar la ieşirea dintr-o vale relativ îngustă.
[*lobe effect* / *effet de lobe, ~ d'étalement* / *распластывание льда*]

Efect de ventuză Desprinderea de blocuri de rocă din peretele de deasupra rimayeii, datorită proceselor periglaciare.
[*cupping effect* / *effet de ventouse* / *эффект присоски*]

Eficacitate geomorfologică Eficienţa cu care un proces sau un ansamblu de procese de modelare afectează evoluţia reliefului.
[*geomorphologic effectiveness* / *effectivité des processus géomorrphologiques* / *геоморфологическая эффективность*]

Efluent 1. Limbă glaciară ce se prelungeşte dintr-un gheţar de calotă sau de platou şi se continuă cu un râu. 2. Scurgere de lavă printr-o fisură. 3. Râu care se scurge dintr-un lac.
[*effluent, ~ stream* / *effluent* / *истечение*]

Efuziune Apariţia lavei la suprafaţa scoarţei terestre.
[*effusion* / *effusion* / *эффузия*]

Ejecţie de gelivaţie Ejecţie de apă, provocată de presiunea creată prin creşterea de volum în timpul înheţului solului.
[*gelivation ejection* / *éjection gélivale* / *морозное фонтанирование*]

Element detritic v. Clast
[*clast* / *élément détritique* / *обломок*]

Element al sistemului Component simplu al unui sistem, cum sunt formele de relief, râurile, solurile, pentru sistemul geografic.
[*element of system, system element* / *élèment du système* / *системный элемент*]

Elemente morfologice ale captărilor Specificul procesului de captare determină apariţia unui sistem de elemente morfologice specifice: *cotul, defileul, şaua de captare* şi *valea decapitată.*
[*morphological elements of the river capture, morphologic ~ ~ ~ ~* / *élements morphologiques de la capture* / *морфологические элементы перехвата*]

Elemente de relief Părţile componente care alcătuiesc formele de relief. În raport cu specificul geometric dintre acestea, principale sunt suprafeţele şi muchiile.
[*relief elements* / *elements du relief* / *элементы рельефа*]

Elevaţie criogenică v. Înălţare criogenică
[*frost heaving, ~ heave* / *soulèvement gélival, ~ dû au gel* / *криогенное пучение, морозное ~*]

Elevaţie periglaciară v. Înălţare criogenică
[*frost heaving* / *soulèvement gélival, poussée verticale de gel* / *вымораживание перигляциальное*]

Elipsoid de referinţă Formă geometrică a Pământului, reprezentată de o sferă, turtită la poli din cauza mişcării de rotaţie, fiind utilizată ca suprafaţă de referinţă pentru măsurătorile geodezice şi topografice.
[*ellipsoid of reference, reference elipsoid* / *ellipsoïde de référence* / *эллипсоид привязки*]

Elipsoid de rotaţie Formă convenţională a Pământului, cea mai apropiată de geoid,.obţinută prin rotaţia unei elipse în jurul axei mici.
[*elipsoid of rotation, rotation elipsoid* / *éllipsoïde de révolution* / *эллипсоид вращения*]

Elipsoidul Krasovski Elipsoid calculat în 1940 şi adoptat şi în România în 1951. **E. K.** are semiaxa mare = 6.378.245 m, axa mică = 6.356.863 m şi turtirea de 1:298,3.
[*Krasovsky ellipsoid* / *ellipsoïde de Krasovski* / *эллипсоид Красовского*]

Elipsoidul WGS-84 (World Geodetic System - 84) Elipsoid cu largă utilizare având semiaxa mare = 6.378.137 m, semiaxa mică = 6.356.752 m şi turtirea = 1:298,257
[*WGS-84 ellipsoid* / *ellipsoïde WGS-84* / *эллипсоид Мировой Геодезической Системы - 84*]

Elster v. Glaciaţia Elster
[*Elster* / *Elster* / *Эльстер*]

Elster-Saale v. Perioada interglaciară Elster-Saale
[*Elster-Saale* / *Elster-Saale* / *Эльстер-Заале*]

Eluviere Procesul de îndepărtare a unor componenţi ai materialului de sol dintr-un orizont, de regulă superior, fie în suspensie fie în soluţie.
[*eluviation* / *éluviation, lévigation* / *выщелачивание почвы*]

Eluviu Sin. *Cuvertură eluvială* Material detritic neconsolidat, rezultat din dezagregarea şi alterarea rocilor şi rămas nederanjat pe locul de formare (in situ). **E.** se întâlneşte pe suprafeţele orizontale sau slab înclinate, **E.** prezintă grosimi mari şi o stabilitate îndelungată, constituindu-se ca scoarţă de alterare, prin diferenţiere verticală.
[*eluvium, eluvial deposit, residual ~ / éluvium / элювий*]

Emergenţă v. Izvor carstic

Emersiune v. Exondare
[*emersion, emergence / émersion / эммерсия*]

Emisar 1. Braţ desprins din albia principală a unui râu şi cu vărsare separată, aşa cum sunt braţele unei delte. 2. Curs de apă ce provine dintr-un lac. 3. Limbă de gheaţă prelungită din calotă.
[*effluent / émissaire, exutoire / протока*]

Emisar glaciar Sin. *Torent glaciar* Torent ce apare la fruntea unui gheţar, fiind alimentat de apa care circulă prin sau pe sub gheţar.
[*glacial effluent / émissaire glaciaire, torrent ~ / ледниковый поток*]

Endocarst Sin. *Carst de profunzime* Totalitatea proceselor şi formelor carstice dezvoltate în interiorul masivelor de roci solubile.
[*endokarst, subjacent ~ , underlying ~ / karst profond, ~ sousjacent, endokarst / эндокарст*]

Endoreism Lipsa scurgerii spre Oceanul Planetar a apelor din-o regiune oarecare.
[*endorheism, endoreism / endoréisme / внутренний сток*]

Energia cinetică a picăturilor de ploaie Energie a picăturilor de ploaie care exprimă capacitatea acestora de a efectua un lucru mecanic. **E. c. p .p.** este dependentă de viteza de cădere şi de diametrul picăturilor. **E. c. p. p.** reprezintă caracteristica principală de care depinde eroziunea pluvială.
[*kinetic energy of raindrops / énergie cinétique des gouttes de pluie / кинетическая энергия дождевых капель*]

Energia potenţială a reliefului Sin. *Energia reliefului, Adâncimea fragmentării reliefului, Fragmentarea verticală a reliefului, Amplitudinea reliefului* Diferenţa de altitudine dintre punctele cele mai înalte şi cele mai joase dintr-o regiune.
[*relief energy, relative altitude / énergie du relief, vigueur ~ ~, altitude relative / потенциальная энергия рельефа*]

Energia reliefului v. Energie potenţială a reliefului
[*relief energy / énergie du relief, vigueur ~ ~ / энергия рельефа*]

Energie geotermală Energia apelor fierbinţi sau a vaporilor din scoarţa terestră. **E. g.** poate fi utlizată la încălzitul unor incinte sau poate fi convertită în energie electrică.
[*geothermal energy / energie géothermale / геотермальная энергия*]

Endrumpf Suprafaţă cu aspect de dom terasat, rezultată din evoluţia reliefului, în conformitate cu concepţia treptelor de piemont, elaborată de Walter Penck (1920).
[*Endrumpf / Endrumpf / эндрумпф*]

Eocambrian Sin. *Infracambrian* Prima epocă (serie) a Cambrianului Denumirea a fost utilizată de către geologii scandinavi şi pentru partea finală a Proterozoicului dar această accepţiune a fost abandonată.

[*Eocambrian* / *Eocambrien* / *эокембрий*]

Eocen Epoca (seria) de mijloc a perioadei Paleogen şi care a durat între 55,8 mil. şi 33,9 M.a. B.P. Numele de **E.** a fost introdus de Lyell în 1833, ca primă diviziune a Terţiarului, având semnificaţia de apariţie a primelor mamifere moderne. În **E.** continuă desfăşurarea orogenezei alpine (faza tectogenetică pirineiană).

[*Eocene epoch* / *période éocène* / *эоцен*]

Eolizaţie v. Coraziune eoliană.

[*aeolisation* / *éolisation* / *эолизация*]

Eon Diviziune geocronologică de cel mai înalt grad ierarhic. Unii autori consideră că întreaga istorie a scoarţei terestre se subdivide în doi eoni: Precambrian (Cryptozoic), (4.600 – 570/543 M.a B. P.) şi Fanerozoic, care include timpurile postproterozoice (de la 570/543 milioane ani, până în prezent).

[*eon* / *éon* / *эон*]

Epicentru Punctul de pe suprafaţa terestră de deasupra focarului cutremurului.

[*epicenter, epicentre* / *épicentre* / *эпицентр*]

Epicilcu Ciclu de eroziune întrerupt înainte de a se fi realizat complet.

[*epicycle* / *épicycle* / *эпицикл*]

Epidiageneză v. Telogeneză

Epigeneză (epigenie) Sin. *Supraimpunere* Fenomen ce caracterizează văile fluviale care se dezvoltă iniţial în roci moi, apoi, pe măsură ce se adâncesc, ajung la formaţiuni mai dure sau structuri tectonice mai complexe pe care le secţionează, formând chei sau defilee.

[*epigenesis* / *épigénie, surimposition* / *эпигенез, эпейрогенез*]

Epimagmă Magmă de la mică adâncime, degazeificată parţial.

[*epimagma* / *épimagma* / *эпимагма*]

Epirogeneză v. Mişcări epirogenetice

[*epeirogenesis, epirogeny* / *épirogenèse, épeirogenèse* / *эпирогенез, эпейрогенез*]

Epizonă Zonă de metamorfism caracterizată prin condiţii de temperatură (< 200^0C) şi presiune litostatică specifice adâncimilor reduse. În **E.** se formează şisturi cristaline cu grad redus de metamorfism (filite, care sunt alcătuite din sericit, clorit, albit, grafit, cuarţ, etc.)

[*epizone of metamorphism* / *épizone* / *эпизона метаморфическая*]

Epoca atlantică Perioadă holocenă (7.500 – 4.500 B.P.), cu climă mai caldă şi mai umedă decât în prezent.

[*Atlantic period* / *période atlantique* / *атлантическая эпоха, атлантический период*]

Epoca boreală Perioadă holocenă cu climă mai caldă şi mai uscată în Europa, care s-a produs începând de la cca 8.500, până la 7.500 BP.

[*Boreal period* / *période boréale* / *бореальная эпоха*]

Epoca Brunhes Cea mai recentă epocă de polaritate normală din cadrul scării magnetostratigrafice. **E. B.** corespunde ultimilor 730.000 ani.

[*Brunhes period* / *période Brunhes* / *эпоха Брюнеса*]

Epoca subatlantică Parte a Holocenului cu climă relativ răcoroasă şi umedă, care ţine de la 2.700 B.P. şi până în prezent.

[*Subatlantic period, Sub-Atlantic* / *période subatlantique, Subatlantique* / *субатлантическая эпоха*]

Epoca subboreală Perioadă holocenă (4.500 – 2.700 B. P.) cu climă mai uscată decât în epoca boreală dar încă relativ caldă.
[*Subboreal period, Sub-boreal* / *Subboréal, période subboréale* / *суббореальная эпоха*]

Epocă geologică Diviziune în ierarhia unităţilor geocronologice între perioadă şi etaj, corespondentul stratigrafic al căreia este seria. De exemplu, Miocen, Pliocen.
[*epoch, geological ~* / *époque géologique* / *геологическая эпоха*]

Epocă geomorfologică Cea mai mare subdiviziune din cadrul scării evoluţiei paleogeomorfologice, de exemplu, epoca carpatică. **E. g.** poate fi divizată în etape, faze, subfaze.
[*geomorphological epoch* / *époque géomorphologique* / *геоморфологическая эпоха*]

Epocă glaciară Interval de timp din istoria geologică a Pământului, ce se caracterizează prin răciri pronunţate ale climei şi dezvoltarea gheţarilor continentali, nu numai în regiunile polare dar şi în cele temperate. **E. g.** se despart prin perioade calde, interglaciare, când are loc retragerea completă sau aproape completă a gheţarilor.
[*glacial period* / *époque glaciaire* / *ледниковая эпоха*]

Eră geologică Diviziune majoră în ierarhia unităţilor geocronologice, subordonată eonului şi subdivizată în perioade. Eonul Fanerozoic cuprinde trei **E. g.**: Paleozoică, Mezozoică şi Cenozoică (Cainozoică).
[*geological era* / *ère géologique* / *эра геологическая*]

Eră geotectonică v. Orogeneză
[*geotectonical era* / *ère géotectonique* / *эра тектоническая*]

Erg v. Câmp de dune

Erodabilitatea solului Sin *Rezistenţa solului la eroziune.*Proprietate care defineşte rezistenţa (răspunsul) solului la forţele ce determină desprinderea şi transportul particulelor de material solid. Pentru a estima **E. s.** se folosesc metode directe (determinarea turbidităţii scurgerii lichide, utilizarea infiltrometrelor, măsurători prin metoda parcelelor de scurgere) şi indirecte (stabilirea de ecuaţii de regresie privind legătura dintre cantitatea de sol erodată şi unele proprietăţi ale solului).
[*soil erodibility* / *érodabilité du sol* / *устойчивость почвы к эрозии, эродируемость*]

Eroziune Proces geomorfologic de modelare a scoarţei terestre prin dislocarea particulelor de sol sau de rocă de către agenţi externi (ape curgătoare, gheţari, vânt, apa mării sau a lacurilor), parţial prin dizolvarea unor componente solubile. În sens mai restrâns, **E.** se referă numai la acţiunea sculpturală a apelor curgătoare. Uneori, **E.** capătă o accepţiune mult mai largă, înglobând şi transportul materialului dislocat.
[*erosion* / *érosion* / *эрозия*]

Eroziune accelerată Sin. *Eroziune antropică* Eroziune intensificată, în raport cu ritmul eroziunii normale, datorită unor activităţi antropice (defrişări, păşunat excesiv, lucrări agrotehnice iraţionale etc.).
[*accelerated erosion* / *érosion accélérée* / *ускоренная эрозия*]

Eroziune antropică v. Eroziune accelerată
[*anthropic erosion* / *érosion anthropique* / *антропогенная эрозия*]

Eroziune areolară Sin. *Eroziune de suprafaţă, Eroziune laminară, Eroziune în pânză* Formă de eroziune exercitată de apă prin două componente, şi anume: eroziunea prin picături şi eroziunea provocată de scurgerea de suprafaţă (dispersată, dar mai ales în curs de concentrare sub formă de şuviţe de şiroire şi/sau şiroaie mici, cu trasee instabile). **E. a.** se caracterizează prin îndepărtarea unui strat superficial relativ uniform de sol, ceea ce conduce la diminuarea grosimii profilului de sol şi prin apariţia rigolelor mici, cu adâncimea convenţională mai mică de 20 cm. Pentru a elimina unele confuzii, în loc de eroziunea în suprafaţă, cercetătorii americani şi mulţi europeni folosesc acum doar două noţiuni: *eroziunea între rigole* şi *eroziunea în rigole*.
[*soil erosion, sheet erosion* / *érosion aréolaire, ~ en nappe, ~ superficielle, ~ en surface, ~ diffuse* / *эрозия плоскостная, плосостной смыв, поверхностный ~*]

Eroziune chimică v. Coroziune

Eroziune conformă Formă liniară de eroziune, care se propagă spre aval, prin înaintarea gurii spre partea inferioară a versantului, spre deosebire de eroziunea liniară regresivă.
[*conform erosion* / *érosion conforme* / *конформная эрозия*]

Eroziune de adâncime Sin. *Eroziune liniară, Eroziune de fund, Eroziune verticală* În sens larg, se înţelege eroziunea exercitată de scurgerea lichidă concentrată, sub formă de curenţi, în cadrul unei albii de mărime variabilă. **E. a.** este provocată de averse, unele ploi de lungă durată şi/sau de topirea zăpezilor. Prin detaşarea şi deplasarea particulelor de rocă sau de sol, **E. a.** generează microforme specifice de relief cu aspect de canal, precum rigolele mari (20 - 50 cm adâncime convenţională) şi ravenele.
[*gully erosion* / *érosion verticale, ~ en profondeur, ~ du lit* / *глубинная эрозия, линейный смыв*]

Eroziune de fund v. Eroziune de adâncime

Eroziune de suprafaţă v. Eroziune areolară

Eroziune diferenţială Sin. *Eroziune selectivă* Eroziune care pune în evidenţă rezistenţa mecanică diferită a rocilor faţă de acţiunea agenţilor externi. **E. d.** poate duce la formarea unor inversiuni de relief.
[*differential erosion* / *érosion différentielle* / *дифференцированная эрозия, избирательная ~*]

Eroziune eoliană v. Coraziune
[*wind erosion* / *érosion éolienne* / *эоловая эрозия, ветровая ~*]

Eroziune fluvială Eroziune exercitată de către apa râurilor. În funcţie de felul în care se desfăşoară, se deosebesc: **E. f.** *de adâncime* (*conformă* şi *regresivă*) şi **E. f.** *laterală.*
[*fluvial erosion, river ~ , stream ~* / *érosion fluviale, ~ fluviatile* / *речная эрозия*]

Eroziune geologică v. Eroziune normală
[*geological erosion* / *érosion normale* / *нормальная эрозия*]

Eroziune glaciară Sin. *Exaraţie* Eroziune exercitată de către gheţarii montani sau gheţarii de calotă, îndeosebi prin acţiunea fragmentelor de rocă prinse în gheaţă.
[*glacial erosion* / *érosion glaciaire, creusement ~, raclage* / *ледниковая эрозия*]

Eroziune hidrică v. Eroziunea prin apă
[*water erosion* / *érosion par l'eau* / *водная эрозия*]

Eroziune în pânză v. Eroziune areolară

[*sheet erosion* / *érosion en nappe* / *плосостной смыв*]

Eroziune în rigole Eroziune prin şiroire care dă naştere la canale mici, denumite rigole. Acestea sunt repartizate neuniform pe suprafaţa versantului, au dimensiuni reduse (lăţimea de câţiva cm, adâncimea sub 20 cm), iar în profilul lor longitudinal au praguri sau inflexiuni mici. Unii autori includ **E. r.** în cadrul eroziunii în suprafaţă, care afectează solul pe adâncime mică şi nu reprezintă formaţiuni permanente. Alţii, datorită dificultăţilor de delimitare dintre scurgerea lichidă dispersată (laminară) şi scurgerea lichidă concentrată, apreciază că este mai corect ca eroziunea în rigole să fie considerată o formă de tranziţie între eroziunea de suprafaţă şi eroziunea în adâncime.

[*rill erosion* / *érosion en rigoles* / *струйчатая эрозия, струйчатый размыв*]

Eroziune laminară v. Eroziune areolară

[*laminar erosion, sheet ~* / *érosion laminaire* / *плоскостной смыв, эрозия плоскостная*]

Eroziune laterală Acţiune exercitată de apă sau de gheţari asupra părţilor laterale ale canalului de scurgere.

[*bank erosion, lateral erosion* / *érosion latérale, sapement latéral de chenal* / *боковая эрозия*]

Eroziune liniară v. Eroziune de adâncime

[*linear erosion, channel ~* / *érosion linéaire* / *линейная эрозия*]

Eroziune marină Acţiune erozivă exercitată de apa mării asupra zonei de litoral.

[*sea erosion, marine ~ , coastal ~* / *érosion maritime* / *морская эрозия*]

Eroziune moderată v. Eroziune normală

Eroziune nivală Sin. *Nivaţie* Acţiune exercitată de zăpadă în regiunile polare, subpolare şi în cele montane. **E. n.** are loc în condiţiile oscilării temperaturii în jurul valorii de 0^0 C, când procesele de gelivaţie contribuie la dezagregarea puternică criergică, particulele fiind transportate de apă. În urma **E. n.** apar depresiuni mici care, treptat, se pot transforma în circuri nivo-glaciare.

[*snow erosion* / *érosion nivale* / *эрозия снежная*]

Eroziune normală Sin. *Eroziune moderată* Termen introdus iniţial de W. M. Davis, în 1909, pentru a defini eroziunea fluvială. Ulterior, a fost restrâns la eroziunea râurilor cu ieşire la mare (la regiunile exoreice). În prezent, este folosit pentru eroziunea ce se desfăşoară în condiţii naturale, neafectate de acţiunea omului.

[*normal erosion* / *érosion normale* / *нормальная эрозия*]

Eroziune prin apă Sin. *Eroziune hidrică* Fenomenul de natură mecanică, de detaşare şi transport al particulelor de material solid sub impactul picăturilor de ploaie şi a curenţilor de apă de la suprafaţa terenului sau în subteran.

[*water erosion* / *érosion par l'eau* / *водная эрозия*]

Eroziune prin împroşcare v. Pluviodenudaţie

[*splash erosion* / *erosion pluviale* / *эрозия разбрызгивания*]

Eroziune prin picăturile de ploaie v. Pluviodenudaţie

[*raindrop erosion , raindrop impact ~* / *érosion sous le choc des gouttes de pluie* / *дождевой смыв, дождевая эрозия*]

Eroziune regresivă Eroziune care se propagă din aval spre amonte, având tendinţa de a reduce treptat panta talvegului şi de a realiza profilul de echilibru.

[*regressive erosion, head ~ , headward ~ / érosion regressive, ~ remontante, ~ rétrograde / регрессивная эрозия, отступающая ~ , пятящаяся ~*]

Eroziune selectivă v. Eroziune diferenţială
[*selective erosion / érosion sélective / избирательная эрозия*]

Eroziune specifică Cantitatea de material erodat şi transportat de către ape şi gheţari din cadrul unui bazin de recepţie, exprimată în t/ha/an sau t/km^2/an.
[*specific erosion / érosion spécifique / модуль эрозионного стока*]

Eroziune subaeriană Eroziune ce se desfăşoară pe suprafaţa uscatului.
[*subaerial erosion / érosion subaérienne / субаэральная эрозия*]

Eroziune termică 1. Distrugerea solului îngheţat şi a gheţii din sol prin acţiunea termică şi mecanică a unor cursuri de apă temporară din sezonul cald. 2. Eroziunea malurilor îngheţate de către apa mai caldă a unor râuri, cum sunt cele siberiene. 3. Eroziunea scoarţei terestre la partea sa inferioară prin topirea ei de către curenţii magmatici.
[*thermal erosion, fluvio-thermal ~ / érosion thermique / термическая эрозия, термоэрозия*]

Eroziune turbionară v. Evorziune
[*whirl erosion / érosion tourbillonnaire / эворзия*]

Eroziune verticală v. Eroziune de adâncime
[*vertical erosion / érosion verticale / вертикальная эрозия*]

Eroziunea fundului albiei Eroziunea fundului albiei minore care se desfăşoară, de obicei, în condiţiile de adâncire a acesteia.
[*bed erosion / érosion du lit / эрозия дна русла*]

Eroziunea malurilor Eroziune exercitată de ape asupra malurilor râurilor, ravenelor, etc.
[*bank erosion / érosion des berges, sappement latéral de chenal / береговая эрозия*]

Eroziunea solului Proces de detaşare şi transport a particulelor de sol de către agenţii eroziunii, respectiv apa şi aerul (W.D. Ellison, 1947).
[*soil erosion / érosion du sol / почвенная эрозия*]

Erozivitate Capacitatea unei forţe sau a unui proces de a produce eroziunea rocilor sau a solului (de ex., **E.** *pluvială*, **E.** *nivală* etc.).
[*erosivity / érosivité / эрозийность*]

Erozivitate a gheţarului Capacitatea gheţarului de a distruge substratul. **E. g.** este apreciată prin cantitatea de rocă erodată de pe o unitate de suprafaţă, de către un anumit volum de gheaţă.
[*ice erosivity / érosivité de glace / эрозионная способность ледника, эрозийность ледника*]

Erozivitate nivală Capacitatea zăpezii de a distruge substratul. **E. n.** este apreciată prin cantitate de rocă erodată de pe o unitate de suprafaţă, de către un anumit volum de zăpadă.
[*snow erosivity / érosivité nivale / эрозийность снежная*]

Erozivitate pluvială Capacitatea unei ploi de a imprima o anumită intensitate procesului de eroziune.
[*rainfall erosivity / érosivité des pluies / эрозийность дождей*]

Erupţie de tip central Sin. *Erupţie somitală* Erupţie vulcanică la care căile de acces ale lavelor şi gazelor au loc prin perforarea formaţiunilor geologice preexistente sau la intersecţia unor fracturi. **E. c**. conduc la formarea unui con vulcanic.
[*central type of eruption, summit ~* / *éruption centrale* / *извержение центрального типа*]

Erupţie de tip exploziv v. Erupţie explozivă

Erupţie de tip hawaiian v Vulcan de tip hawaiian
[*Hawaiian-type eruption, Hawaiian ~* / *éruption de type hawaïen* / *извержение Гавайского типа*]

Erupţie de tip Krakatoa Erupţie vulcanică foarte violentă, care are loc în condiţiile când lava acidă, foarte vâscoasă şi bogată în gaze şi vapori de apă, se solidifică înainte de a ajunge la suprafaţă, determinând explozii puternice care, uneori, aruncă în aer o mare parte a conului vulcanic. De exemplu, erupţia vulcanului Krakatoa, din 26 - 27 august 1883, care a distrus două treimi din insulă.
[*Krakatoa-type eruption* / *éruption de type Krakatoa* / *извержение типа Кракатау*]

Erupţie de tip liniştit v. Erupţie efuzivă

Erupţie de tip maare Erupţie provocată de decomprimarea gazelor provenite din topituri magmatice. Aceste erupţii (fără participarea lavei) contribuie la formarea unor canale de străpungere umplute cu sfărâmături (diatreme) şi a unor cratere în formă de pâlnii, ocupate ulterior de lacuri.
[*Maar-type eruption* / *éruption de type maar* / *извержение типа маар*]

Erupţie de tip peleean Erupţie provocată de o lavă foarte vâscoasă care, solidificându-se pe coş, este împinsă spre suprafaţă de presiunea gazelor, până ce apare sub forma unui dom sau ac vulcanic. Erupţiile sunt însoţite de formarea de nori din cenuşă şi gaze incandescente care, rostogolindu-se pe versanţi, nimicesc totul în calea lor.
[*Pelean-type eruption* / *éruption de type pelleén* / *извержение пелейского типа*]

Erupţie de tip strombolian Erupţie explozivă ritmică de lave bazice, bogate în gaze, cu proiecţii de bombe şi scorii, dar cu puţină cenuşă.
[*Strombolian-type eruption* / *éruption type strombolien* / *извержение типа Стромболи*]

Erupţie de tip vezuvian Sin. *Erupţie de tip Vulcanian* Erupţie violentă, însoţită de cenuşă şi gaze care, înălţându-se din crater, capătă aspect umbeliform la partea superioară. Lavele acide şi vâscoase se pot solidifica în coş formând dopuri care contribuie la explozii puternice, cu formarea de cantităţi mari de piroclastite ce constituie conurile vulcanice.
[*Vezuvian eruption* / *éruption de type vezuvien* / *извержение типа Везувия*]

Erupţie de tip vulcanian v. Erupţie de tip vezuvian
[*Vulcanian-type eruption, Plinian ~* / *éruption de type vulcanien* / *извержение типа Вулькано*]

Erupţie efuzivă Sin. *Erupţie de tip liniştit* Erupţie vulcanică de tip central sau liniar, care se manifestă prin emisiuni liniştite de lave fluide, bazice. **E. e.** duc la formarea conurilor vulcanice masive, de tip scut şi a platourilor vulcanice întinse. De exemplu, tipul hawaiian şi tipul islandez.
[*effusive type of eruption* / *eruption effusive, ~ de type effusif* / *эффузивное извержение*]

Erupţie explozivă Sin. *Erupţie de tip exploziv* Erupţie vulcanică de tip central care se manifestă prin explozii puternice, când sunt aruncate în aer produse fluide de lave acide, solide (cenuşă, lapili, roci preexistente) şi materii gazoase. De exemplu, tipul de erupţie Bandai-San, tipul vulcanian. **E. e.** generează conuri mixte şi caldeire vulcanice.
[*explosive type of eruption, plinian ~ / éruption explosive, ~ de type explosif / эксплозивное извержение*]

Erupţie freatomagmatică v. Explozie freato-magmatică
[*phreatomagmatic eruption / éruption phreatomagmatique / фреато-магматическое извержение, газовое (фреатическое) ~*]

Erupţie hidrovulcanică Erupţie ce are loc în condiţiile când apele subterane se află la adâncimi sub 100 m. Prin transfer brusc al energiei de la magma cu temperatura de 1.200^{0}C la apa cu temperatura sub 20^{0}C, are loc trecerea apei în stare gazoasă (vapori). Acest fenomen contribuie la creşterea enormă a presiunii şi este urmat de de o explozie violentă.
[*hydrovolcanic eruption, ~ explosion / éruption hydrovulcanique / гидро-вулканическое извержение, гидроэксплозивное ~*]

Erupţie laterală Sin. *Explozie orizontală* Erupţie explozivă, care are loc pe versantul conului vulcanic încât norul vulcanic capătă extindere aproape orizontală.
[*flank eruption / éruption laterale / боковое извержение*]

Erupţie liniară Erupţie liniştită de lave bazice, foarte fluide, care are loc în lungul unor fracturi ale scoarţei, cum sunt rifturile oceanice, prelungite uneori şi pe uscat, cum este cazul în Islanda.
[*linear eruption / éruption linéaire / линейное извержение*]

Erupţie prin fisură Erupţie vulcanică de gaze, şi lave printr-o crăpătură (fisură) largă şi adâncă.
[*fissure eruption / fissure éruptive / трещиное извержение*]

Eruptie somitală v. Erupţie de tip central

Erupţie subglaciară Erupţie vulcanică produsă sub gheaţă ori sub un gheţar. **E. s.** pot provoca inundaţii catastrofale (jökulhlaup în Islanda, precum cele din 1996), lahar-uri şi pot genera hialoclastite (tuf hidratat asemănător unei breccii bogate în sticlă vulcanică) şi pillow-lava.
[*subglacial eruption / éruption sous-glaciaire, ~ sub-glacial / подледниковое извержение*]

Erupţie submarină Erupţie ce are loc pe fundul Oceanului Planetar şi se caracterizează prin lave bazice şi ultrabazice, foarte fluide, ce generează curgeri submarine de tip pillow lava şi multiple aparate vulcanice**. E. s.** au loc în zonele dorsalelor mediane, în preajma zonelor de subducţie (în ultimul caz au lavă andezitică), de-a lungul punctelor fierbinţi ş.a. Unele aparate vulcanice submerse, denumite guyote, au vârfurile teşite.
[*submarine eruption / éruption submarine / подводное извержение*]

Erupţie vulcanică Totalitatea fenomenelor naturale legate de eliberarea, în domeniul subaerian sau subacvatic, a topiturilor magmatice, a piroclastitelor (fragmente de roci) şi gazelor. În funcţie de căile de acces ale acestui material, **E. v.** pot fi centrale (la intersecţia unor falii sau prin perforarea formaţiunilor geologice mai vechi), liniare (de-a lungul unor

fracturi sau falii), şi areale (de-a lungul unor sisteme de fracturi). Specificul erupţiilor vulcanice este determinat de compoziţia chimică a magmei. În cazul magmelor acide (> 65% SiO_2),, vâscoase şi bogate în gaze, **E. v.** decurg violent, lava fiind expulzată în amestec cu gaze, cenuşă şi piroclastite, când se formează aparate vulcanice complexe şi de mare înălţime. În condiţiile erupţiilor centrale a lavelor bazice şi ultrabazice (41 - 52% SiO_2), **E. v.** formează conuri vulcanice masive (conuri-scut), iar erupţiile areale generează platouri de lavă.

[*volcanic eruption* / *éruption volcanique* / *вулканическое извержение*]

Esker Sin.*Ös, Ösar, As, Asar* Termen islandez desemnând o formă sinuoasă, cu aspectul unui rambleu de cale ferată, cu lăţimi de la câţiva metri, până la peste 150 m şi lungimi de până la zeci de kilometri, cu înălţimi de până la 50 m, rareori până la 100 m, cu versanţi înclinaţi până la 30 - 45^0. **E.** sunt morene colinare, alcătuite din nisipuri şi argile cu blocuri, plus pietrişuri relativ bine rulate, cu stratificaţie oblică, marcând foste locaţii de tunele glaciare. Orientarea **E.** corespunde sensului deplasării gheţarilor. De Geer (1897) considera că **E.** au fost formate de către torenţii fluvio-glaciari proveniţi din topirea gheţarului şi care circulau prin tuneluri, prin crăpături în gheaţă sau la marginea gheţarului.

[*esker* / *esker, ôs* / *эскер*]

Esker cu movile Esker cu mameloane pe creastă, acestea reprezentând probabil foste delte proglaciare.

[*beaded esker* / *esker à monticules* / *четковидный оз (эскер)*]

Estavelă Orificiu de origine carstică ce funcţionează alternativ şi ca ponor şi ca izvor. **E.** este în legătură cu o zonă de alimentare situată la un nivel superior şi care îşi descarcă apele printr-un canal legat de **E.**, situat sub nivelul acesteia. Când apele provenite din bazinul de alimentare depăşesc debitul posibil de evacuare prin canalul de descărcare, **E.** funcţionează ca izvor carstic, prin care urcă la zi surplusul de ape. Când alimentarea este mai slabă şi apele se elimină integral, **E.** funcţioneauă ca ponor. În cazurile în care **E.** este situată într-o depresiune închisă, în perioadele când funcţionează ca izvor, poate alimenta un lac carstic temporar.

[*estavelle* / *estavelle* / *эставелла*]

Estuar Gura unui fluviu ce se varsă în mări şi oceane cu maree puternice, care produc lărgirea şi adâncirea albiei minore, prin evacuarea continuă a aluviunilor. **E.** pot avea dimensiuni de ordinul kilometrilor.

[*estuary* / *estuaire* / *эстуарий*]

Estuar în formă de pâlnie Estuar cu deschidere mare spre larg, având formă triunghiulară.

[*funnel-like estuary* / *estuaire en entonnoir* / *воронкообразный эстуарий*]

Etaj geologic Unitate cronostratigrafică, ce constă dintr-o succesiune de strate cu un conţinut paleontologic caracteristic. Fiecare **E. g.** este definit printr-o succesiune litostratigrafică de referinţă (stratotip) dintr-o anumită regiune, al cărui nume, latinizat sau nu , îl poartă. De exemplu, Sarmaţian de la regiunea ocupată în trecut de sarmaţi. **E.** poate fi divizat în subetaje, de exemplu, Basarabianul, subetajul mediu al Sarmaţianului. Echivalentul geocronologic al **E.** este *vârsta.*

[*geologic serie* / *étage géologique* / *этаж (геологический)*]

Etajare geomorfologică Succesiunea sistemelor de modelare şi a formelor de relief în regiunile muntoase, determinată de etajarea proceselor morfogenetice, în funcţie de climă.
[*altitudinal zonation of landforms, morphologic ranging* / *étagement géomorphologique* / *морфологическая ярусность*]

Etajarea permafrostului Diferenţierea de etaje cu proporţii diferite de permafrost din areal.
[*altitudinal permafrost zonation* / *étagement du pergélisol* / *вертикалная поясность вечной мерзлоты*]

Etapă de înălţare Stadiu tardiv în evoluţia unui geosinclinal în care domină înălţările (stadiul de orogeneză) ce generează o catenă muntoasă.
[*uplifting stage* / *phase de soulevement orogénique* / *этап поднятия*]

Etapă de scufundare Etapa iniţială în evoluţia unui geosinclinal, care se caracterizează prin procese intense de scufundare, când se schiţează zona depresionară a geosinclinalului, fază însoţită şi de o intensă activitate vulcanică.
[*subsiding stage, subsidence ~* / *phase d´affaisement* / *этап опускания*]

Etapă morfosculpturală Interval de timp în care relieful creat sau exondat de către mişcările tectonice este modelat şi transformat de către procesele externe în suprafeţe de nivelare (peneplene şi pediplene).
[*morpho-sculptural stage* / *phase morphosculpturale* / *этап морфоскульптурный*]

Etapă morfotectonică Interval de timp care include faze de mişcări tectonice, în urma cărora au rezultat sisteme morfostructurale de relief.
[*morphotectonic stage* / *phase morphotectonique* / *этап морфотектонический*]

Etiaj Nivelul cel mai scăzut al apei râului, determinat statistic pe baza nivelului minim anual dintr-o perioadă îndelungată de timp. Faţă de acest nivel se măsoară cotele apelor râului respectiv.
[*low water* / *étiage* / *межень*]

Etichetare Ataşare de atribute elementelor grafice dintr-un strat SIG.
[*labelling* / *étiquetage* / *этикетирование*]

Eugeoclin Termen folosit în tectonica plăcilor cu sens de eugeosinclinal.
[*eugeocline* / *eugéosynclinal* / *эвгеоклин*]

Eugeosinclinal Partea dinspre ocean a unui geosinclinal, suprapusă pe crustă oceanică şi în care, pe lângă rocile magmatice parţial provenite din arcul vulcanic, se acumulează sedimente transportate de curenţii de turbiditate.
[*eugeosyncline* / *eugéosynclinal* / *эвгеосинклиналь*]

Eustatism Sin. *Mişcări eustatice, Eustazie, Mişcări hidrocratice* Variaţii lente şi îndelungate ale nivelului Oceanului Planetar. Acestea pot fi provocate de variaţia volumului de apă al oceanelor - *mişcări hidrocratice* (*glacioeustatice*). Formarea marilor calote glaciare poate bloca mari cantităţi de apă pe uscat, provocând scăderea nivelului marin, iar topirea gheţarilor provoacă creşterea nivelului marin. Dar nivelul marin poate varia şi din cauza modificării volumului bazinelor marine şi oceanice, ca urmare a unor mişcări ale scoarţei terestre - *mişcări geocratice* (*eustatism diastrofic*).
[*eustatism, eustasy* / *eustatisme, eustasie* / *эвстатизм*]

Eustatism diastrofic v. Mişcări geocratice
[*diastrophic eustatism* / *eustatisme diastrophique* / *эвстатизм диастрофический*]

Eustazie v. Eustatism

Evaporit Tip de rocă sedimentară formată prin precipitare chimică şi separare din soluţii hipersaline prin evaporare (sarea gemă, gipsul, anhidritul, etc.).
[*evaporite* / *évaporite* / *эвапорит*]

Evorziune Sin. *Eroziune turbionară* Formă de manifestare a eroziunii apelor curgătoare în patul albiei şi în malurile concave, prin intermediul vârtejurilor şi al pietrelor antrenate de acestea, în punctele unde profilul longitudinal prezintă rupturi de pantă. Prin **E.** se formează nişe şi gropi circulare (marmite, cazane), care se adâncesc adesea cu mult sub nivelul general al albiei.
[*evorsion, pothole excavation* / *érosion tourbillonnaire* / *эворзия*]

Exagerarea înălţimii v. Hiperstereoscopie
[*vertical exaggeration, exaggeration of relief, hyperstereoscopy* / *exagération des hauteurs, ~ du relief* / *гиперстереоскопия*]

Exaraţie Eroziune exercitată de fragmentele de roci incluse în masa gheţarului aflat în mişcare.
[*exaration, scour* / *exaration* / *экзарация*]

Exfoliere v. Descuamare
[*exfoliation, spalling* / *exfoliation, délitage* / *раслоение, эксфолиация, отслаивание*]

Exfoliere chimică Proces de exfoliere a rocilor sub acţiunea reacţiilor chimice. **E. c.** este mai frecventă în ariile umede.
[*chemical exfoliation* / *exfoliation chimique* / *химическая эксфолиация*]

Exfoliere de tip granitic Sin. *Exfoliere sferoidală, Descuamare sferoidală* Proces de decojire lamelară a rocilor granitice, prin combinarea proceselor de dezagregare şi alterare, în condiţii de savană (climat tropical, cu alternanţă sezonieră uscat-umed), prin care iau naştere forme pozitive de relief tipic rotunjite (ovoidale, sferoidale), precum faimoasele căpăţâni de zahăr din Brazilia, Sudan, etc. Masele granitice de mari dimensiuni capătă aspect de cupolă.
[*granitic exfoliation, spheroidal weathering of granite, onion-skin peeling* / *exfoliation par couches concentriques* / *десквамация гранитная*]

Exfoliere sferoidală v. Exfoliere de tip granitic
[*spheroidal weathering, onion weathering* / *exfoliation sphéroïdale* / *десквамация сфероидальная*]

Exfoliere termică Proces de descuamare a rocilor cristaline din regiunile de deşert şi semideşert unde, în urma dilatărilor şi contracţiilor termice succesive, de pe suprafaţa rocii se desprind fragmente foliare.
[*thermal exfoliation* / *exfoliation termique* / *термическая эксфолиация*]

Exhumare Dezvelirea, scoaterea la zi a unor forme de relief mai vechi (peneplenă veche, formaţiuni erozionale vechi, abrupturi de falie etc), datorită îndepărtării unei cuverturi de roci mai moi prin procesul de eroziune.
[*exhumation* / *exhumation* / *отпрепарирование*]

Exocarst Sin. *Carst de suprafaţă, Carst superficial* Ansamblul de procese şi forme carstice de relief care apar pe suprafaţa rocilor carstificabile.

[*surface karst, exokarst, epikarst* / *exokarst, karst en surface, ~ superficiel, ~ imparfait* / *поверхностный карст, экзокарст*]

Exogeosinclinal Parageosinclinal situat pe marginea unui craton, unde are loc acumularea materialului rezultat din erodarea unei catene muntoase care a fost formată în urma evoluţiei unui ortogeosinclinal.
[*exogeosyncline, delta geosyncline* / *paragéosynclinal* / *экзогеосинклиналь*]

Exondare Sin. *Emersiune* Ridicarea la suprafaţă a unor regiuni anterior acoperite de apele mării. **E.** poate fi cauzată de mişcările tectonice, de coborârea nivelului apei în urma eustatismului şi de colmatarea intensă a domeniului acvatic.
[*exondation, emergence* / *émersion, éxondation* / *эммерсия*]

Expansiunea crustei oceanice v. Expansiunea fundului oceanic
[*crustal spreading* / *expansion de la croûte, accrétion* / *расширение океанической коры, спрединг ~ ~*]

Expansiunea fundului oceanic Sin. *Expansiunea crustei oceanice* Fenomenul de extindere a suprafeţei oceanice prin pătrunderea magmei din manta, care generează crusta oceanică în cadrul riftului medio-oceanic, contribuind la deplasarea divergentă a plăcilor litosferice. Ipoteză formulată de Harry Hess (1959 în manuscris şi 1962 în lucrarea „*History of Oceanic Basins*") şi de Robert Dietz (1962).
[*seafloor spreading* / *expansion du fond océanique, ~ de la croûte océanique* / *раздвижение океанического дна, спрединг морского ~*]

Explozie freatică Sin. *Explozie freato-magmatică* Explozie provocată de apa meteorică cu circulaţie descendentă care, ajungând în contact cu rocile fierbinţi din profunzime, se vaporizează brusc, producând o erupţie. **E. f**. se produce fără participarea gazelor sau fluidelor magmatice.
[*phreatic explosion* / *explosion phréatique* / *фреатическое извержение*]

Explozie freato-magmatică v. Explozie freatică
[*phreatomagmatic explosion* / *explosion phréatomagmatique, ~ phréatique* / *фреато-магматическое извержение*]

Explozie orizontală v. Erupţie laterală
[*horizontal blast* / *explosion latérale* / *боковое извержение*]

Expoziţia versantului Sin. *Orientarea versantului* Direcţia către care este orientat un versant, precizată cu ajutorul punctelor cardinale şi intercardinale. Aceasta influenţează procesele geomorfologice prin insolaţia, şi deci şi încălzirea, diferită.
[*slope facing, ~ orientation* / *orientation du versant* / *экспозиция склонов*]

Expulzare periglaciară v. Elevaţie periglaciară
[*frost jacking* / *éjection gélivale* / *вымораживание перигляциальное*]

Externide Structuri tectonice mai tinere, în raport cu internidele, formate în zona de miogeosinclinal.
[*externides* / *externides* / *экстерниды*]

Extracţie prin îngheţ v. Înălţare criogenică
[*frost pull* / *extraction par le gel* / *вымораживание*]

Extruziune Ieşirea la zi, în timpul unei erupţii vulcanice, a lavei acide care, în urma solidificării rapide, poate genera forme proeminente (ace, monticuli etc.) cu pante abrupte.

[*extrusion, volcanic ~* / *extrusion* / *экструзия*]

Exudare Ridicarea apei prin capilarele din sol sau roci, urmată de evaporare şi apariţia de cruste saline (duricruste) în regiunile de deşert şi semideşert.
[*exudation* / *exsudation* / *экссудация*]

Exurgenţă v. Izvor carstic
[exurgence / exurgence, émergence / карстовый источник]

F

Facies Termen introdus de Gressly în 1838, conform căruia **F.** reprezintă totalitatea caracterelor litologice şi paleontologice ale unui depozit, roci sau ale unei succesiuni de strate şi care reflectă condiţiile paleogeografice de formare a acestora. Termen preluat şi de alte geoştiinţe cu sens etimologic de aspect: **F.** *petrografic*, **F.** *tectonic*, **F.** *continental*, **F.** *abisal*, **F.** *marin*, **F.** *fizico-geografic* etc.
[*facies* / *faciès* / *фация*]

Facies de albie minoră Sin. *Aluviuni de albie minoră* Sedimente detritice reprezentate predominant prin depozite grosiere (pietrişuri, nisipuri) cu aranjarea oblică, transportate şi acumulate de cursurile de apă.
[*channel facies* / *faciès du lit mineur* / *фация руслового аллювия*]

Facies de luncă Sin. *Aluviuni de luncă* Sedimente detritice reprezentate prin silturi, pelite, nisipuri, de obicei microgranulare, luturi etc., cu aranjarea orizontală, cvasiorizontală sau oblică (în regiunea grindurilor) şi care acoperă faciesul mai grosier, de albie, al teraselor şi al luncilor râurilor. **F. l.** se formează prin sedimentarea particulelor fine în timpul viiturilor, când apele, ieşind din albia minoră, se revarsă peste peste luncă.
[*floodplain facies* / *faciès du lit majeur* / *фация пойменного аллювия*]

Facies morfologic v. Morfotop
[*morphological facies* / *faciè morphologique* / *морфологическая фация*]

Facies petrografic Unitate petrografică inferioară ce corespunde unui anumit tip petrografic de roci, cum este, de exemplu, o lentilă de gresie cu galeţi formată din depozitele acumulate în albia minoră.
[*petrographic facies* / *faciès pétrographique* / *фация петрографическая, петрофация*]

Facies sedimentar Macrofacies format în procesul de depozitare a particulelor în diferite condiţii de mediu (aerian, marin, lacustru etc.).
[*sedimentary facies* / *faciès sédimentaire / фация осадочная*]

Facolit Corp magmatic intrusiv, concordant cu flancurile sinclinalului sau anticlinalului în axul căruia este amplasat, având în secţiune forma de semilună.
[*phacolith* / *phacolite* / *факолит*]

Factor antropic v. Factor geomorfologic
[*anthropic factor* / *facteur anthropique* / *антропогенный фактор*]

Factor endogen v. Factor geomorfologic
[*endogenous factor* / *facteur endogène* / *эндогенный фактор*]

Factor exogen v. Factor geomorfologic
[*exogenous factor* / *facteur exogène* / *фактор экзогенный*]

Factor extern v. Factor geomorfologic

[*external factor* / *facteur externe* / *внешний фактор*]

Factor geomorfologic Condiţie ce nu participă nemijlocit în procesul de formare a reliefului dar care exercită o influenţă considerabilă asupra dinamicii şi evoluţiei acestuia, determinând ansamblul, gradul de intensitate şi localizarea unor procese geomorfologice. Dintre aceşti factori, se evidenţiază: compoziţia rocilor scoarţei terestre**,** structurile geologice create de mişcările tectonice, factorii climatici, factorii hidrici, morfologia şi morfometria reliefului însuşi, factorii biotici şi factorii antropici. Unii autori consideră că **F. g.** pot avea originea în forţele interne ale Pământului (**F.** *endogeni*, **F.** *interni*) sau în învelişurile externe ale acestuia (**F.** *exogeni*, **F.** *externi*).

[*geomorphic factor* / *facteur géomorphologique* / *геоморфологический фактор*]

Factor intern v. Factor geomorfologic

[*internal factor* / *facteur interne* / *внутренний фактор*]

Factori de carstificare Ansamblul de condiţii care determină dezvoltarea proceselor de carstificare. Acestea includ: prezenţa rocilor solubile, prezenţa în apă a unei cantităţi optime de dioxid de carbon (în cazul carstului carbonatic), relieful, puritatea şi grosimea stratului de calcar, clima, condiţiile biopedologice, permeabilitatea rocii ş.a.

[*factors of karstification* / *facteurs de la karstification* / *факторы развития карста*]

Factori de control ai alunecării Condiţii naturale şi antropice care sunt favorabile producerii alunecărilor de teren (*factori favorinzanţi ai alunecării*) şi condiţii, procese, fenomene care provoacă declanşarea alunecărilor (*factori declanşatori ai alunecării*).

[*controlling factors of landslides* / *facteurs de contrôle des glissement* / *факторы которые влияют на развитие оползней*]

Factori declanşatori ai alunecării Condiţii, procese şi acţiuni care provoacă scoaterea depozitelor de versant din starea de echilibru şi declanşarea alunecării.Între aceşti factori unii sunt naturali (acţiunea hidrodinamică a apelor subterane, mişcări seismice şi tectonice, subminarea bazei versantului prin eroziunea laterală a unui râu, diminuarea frecării interioare a rocilor prin alterare şi umezire, precipitaţii abundente sau topirea zăpezii care duc la creşterea rapidă a umidităţii rocilor), alţii sunt antropici (utilizarea neraţională a versanţilor, subminarea bazei versantului prin prin săpături, construcţii grele amplasate pe versanţi, etc.)

[*initiating factors of landslides* / *facteurs déclanchant les glissement* / *факторы активизации оползня*]

Factori favorizanţi ai alunecării Condiţii şi procese care favorizează producerea alunecărilor de teren. Dintre acestea, un rol important au factorii geologici (alternanţa de roci permebile şi impermeabile care favorizează formarea pânzelor de apă subterană, prezenţa unor depozite sau roci care în contactul cu apa pot deveni plastice, cum sunt argilele, marnele, luturile, şisturile, etc.), factorii morfologici (relieful fragmentat, cu versanţi cu înclinare mare), factori hidrici (prezenţa şi circulaţia apelor subterane care provoacă umezirea rocilor), factori climatici (precipitaţii abundente care alimentează apele subterane, alternanţă de perioade umede şi secetoase, care duc la fisurarea rocilor), factori antropici (despăduriri, suprapăşunat, căi de circulaţie cu trafic greu, etc.).

[*controlling factors of landslides* / *facteurs favorisant le glissement* / *благоприятные условия развития оползней*]

Faguri Microrelief caracteristic pentru abrupturile stâncoase în care aflorează roci sedimentare slab cimentate, predominant cu granulaţie grosieră. **F.** se formează prin acţiunea combinată a dezagregării, coraziunii şi a impactului pluvial.
[*honeycomb structure* / *nids d'abeilles* / *соты*]

Faleză Abrupt format prin acţiunea de eroziune a valurilor de-a lungul ţărmurilor lacustre, marine şi oceanice. La baza **F.** se formează firida de abraziune care, spre bazinul acvatic, se continuă prin platforma de abraziune, respectiv o suprafaţă netedă cu o pantă lină. După funcţionalitate, falezele se împart în: **F.** *vii (active)* şi F. *moarte (inactive, nefuncţionale)*.
[*cliff, sea ~ , coastal cliff, beach scarp, wawe-cut ~* / *falaise* / *клиф*

Faleză activă v. Faleză vie
[*active cliff* / *falaise vive* / *живой клиф*]

Faleză de aisberg Margine abruptă a unui aisberg, cu înălţime de 2 – 50 m.
[*ice front* / *falaise de glace* / *айсберговый обрыв*]

Faleză de gheaţă Sin. *Barieră de gheaţă* Abrupt al gheţarului de şelf sau al unui gheţar care, în mişcarea sa, a ajuns în mare sau ocean. **F. g.** poate atinge înălţimi de peste 50 m.
[*ice cliff, ~ barrier, ~ front* / *falaise de glace, barrière de ~* / *ледяной клиф, ~ барьер*]

Faleză dunară Abrupt modelat în dunele litorale de către jetul de val.
[*dune cliff* / *falaise dunaire* / *дюнный клиф*]

Faleză falsă 1. Abrupt format în fruntea unui corp de alunecare de la baza unei faleze. 2. Porţiune de versant litoral, puternic înclinat, ajuns la nivelul apei marine în urma mişcărilor eustatice sau de coborâre a scoarţei.
[*false cliff* / *falaise fausse, ~ d'éboulement* / *псевдоклиф*]

Faleză inactivă v. Faleză moartă

Faleză moartă *Sin. Faleză inactivă, Faleză nefuncţională* Faleză care, datorită procesului îndelungat de evoluţie, în condiţii stabile tectonice şi ale nivelului Oceanului Planetar, iese de sub influenţa valurilor marine.
[*abandoned cliff, ancient ~* / *falaise morte, ~ ancienne* / *отмерший клиф, покинутый ~*]

Faleză nefuncţională v. Faleză moartă

Faleză plonjantă Abrupt stâncos în zona de coastă, parţial inundat, datorită ridicării nivelului mării sau subsidenţei zonei de litoral.
[*plunging cliff* / *falaise plongeante* / *частично затоплёный клиф*]

Faleză relictă Faleză datând din altă perioadă de evoluţie. **F. r.** poate fi moartă sau, uneori, este reactivată, în urma creşterii nivelului marin.
[*relict cliff* / *relique de la falaise* / *реликтовый клиф*]

Faleză relictă reactivată v. Faleză relictă
[*reactivated relict cliff* / *falaise réactivée* / *реликтовый активизированный клиф*]

Faleză vie Sin. *Faleză activă* Faleză care se găseşte în faza activă de formare.
[*alive cliff, active cliff* / *falaise vive* / *живой клиф*]

Falie Ruptură a scoarţei terestre de-a lungul căreia compartimentele opuse suferă o deplasare diferenţiată, paralelă cu suprafaţa de ruptură. După elementele geometrice, **F.** pot fi *conforme*, când înclină în acelaşi sens cu stratele pe care le afectează şi **F.** *contrare*

(*antitetice*), când înclină invers faţă de înclinarea stratelor. În raport cu deplasarea compartimentelor, se disting: **F.** *normale* în care compartimentul din acoperiş s-a deplasat în jos; **F.** *inverse*, în care compartimentul din acoperiş s-a deplasat în sus pe planul înclinat al faliei; **F.** *transcurentă,* la care deplasarea s-a făcut în plan orizontal. În regiunea rifturilor oceanice sunt sisteme de mari falii transcurente numite **F.** *transformante*. Uneori, **F.** sunt exprimate în relief prin denivelări însemnate.
[*fault* / *faille* / *разлом*]

Falie activă Falie în zona căreia a avut loc cel puţin o mişcare diferenţiată a compartimentelor, în ultimii 10.000 ani.
[*active fault* / *faille vivante, ~ active* / *разлом активный*]

Falie antitetică v. Falie inversă
[*antithetic fault* / *faille antithétique, ~ en retour* / *взброс*]

Falie conformă Falie la care planul înclină în acelaşi sens cu stratele.
[*conformable fault* / *faille conforme* / *конформный разлом*]

Falie contrară Falie la care planul înclină în sens opus faţă de înclinarea stratelor.
[*counter fault* / *faille contraire* / *взброс*]

Falie cu deplasare orizontală v. Falie de decroşare
[*strike-slip fault* / *faille de décrochement* / *разлом с горизонтальным смещением, разлом-раздвиг*]

Falie cu încălecare Falie inversă şi slab înclinată, la contactul a doi solzi din cuprinsul unei pânze de şariaj.
[*overlapping fault* / *faille chevauchante* / *шарьажный разлом*]

Falie de decroşare Sin. *Falie cu deplasare orizontală* Dislocaţii disjunctive care se realizează în plan orizontal, prin deplasarea unor pachete de strate faţă de altele, de-a lungul planului de rupere.
[*strike-slip fault* / *faille de décrochement* / *сдвиг*]

Falie de graben Falie ce se produce din cauza tensiunilor ce apar în urma subsidenţei unui bloc din scoarţă, care duce la formarea unui graben.
[*graben fault* / *faille de graben* / *грабенный разлом*]

Falie de horst Falii ce se produc la formarea unui horst prin activarea a două falii inverse.
[*horst fault* / *faille du horst* / *горстовый разлом*]

Falie inversă Sin. *Falie antitetică* Falie în care compartimentul din acoperiş s-a deplasat în sus pe planul faliei, datorită unor mişcări convergente induse de forţe de compresiune a scoarţei terestre.
[*reverse fault, antithetic ~* / *faille antithétique, ~ inverse* / *взброс*]

Falie normală Falie la care compartimentul din acoperiş s-a deplasat în jos faţă de cel opus, datorită unor mişcări divergente (provocate de forţe de distensiune), planul faliei fiind înclinat spre compartimentul scufundat.
[*normal fault* / *faille normale* / *нормальный сброс*]

Falie transcurentă Falie de decroşare, de talie regională, cu planul puternic înclinat, aproape vertical, unde unul din compartimente se deplasează lateral, în raport cu celălalt, spre dreapta (direcţie dextrală, precum la falia San Andreas din California) sau stânga (direcţie senestră). O clasă specială de **F. t.** este reprezentată de faliile transformante.

[*transcurrent fault, strike-slip ~* / *faille transcurrente* / *транскурентный разлом*]

Falie transformantă Termen propus de către J. Tuzo Wilson (1965) pentru faliile care limitează plăcile tectonice cu deplasare în plan orizontal. Cele mai tipice **F. t.** apar pe fundul oceanelor, în zonele de rift, fiind adesea perpendiculare sau oblice faţă de rift. De aceea, ele permit deplasarea plăcilor tectonice dinspre zona de acreţie, de la rift, către zona de subducţie, unde placa este consumată. De aici şi numele de **F. t.**

[*transform fault* / *faille transformante* / *трансформный разлом*]

Falii în trepte Sistem de falii la care compartimentele pe care le separă au suferit deplasări inegale în plan vertical.

[*stepped faults* / *failles en gradins, ~ en escalier* / *ступенчатые сбросы*]

Falună Sediment format din cochilii mobile care, prin cimentare, formează un lumaşel.

[*shell sand* / *falun, coquillages* / *ракушечная дресва*]

Fan-deltă Formaţiune depoziţională de materiale grosiere aduse de râuri într-un bazin acvatic mărginit de un relief înalt. **F. d.** reprezintă deci o combinaţie de conuri aluviale care progradează dinspre o zonă înaltă şi depozite asociate submerse (deltaice).

[*fan delta* / *fan-delta* / *фандельта*]

Fanerozoic Al doilea eon al istoriei geologice, care a urmat Cryptozoicului (Precambrianului), corespunzător intervalului Cambrian-Holocen. **F.** din greceşte – viaţa animală vizibilă. **F.** durează de la 542 M. a. B. P. şi este divizat în trei ere: *Paleozoic, Mezozoic* şi *Cenozoic*.

[*Phanerozoic* / *Phanérozoïque* / *фанерозой*]

Fanglomerat Conglomerat rezultat din cimentarea unor sedimente torenţiale, depozite fluviale sau fluvio-glaciare, obişnuit slab sortate, deci foste conuri de dejecţie.

[*fanglomerate, verrucano rock* / *fangloмérat* / *фангломерат*]

Fantă v. Fisură

Fantă conică v. Fisură în formă de pană

Fantă conică fosilă v. Pană de gheaţă fosilă

[*ice-wedge cast* / *fente en coin fossile* / *псевдометаморфоза по повторно-жильному льду*]

Fantă criogenică v. Fisură de îngheţ

Fantă de contracţie v. Fisură de contracţie

[*contraction crack* / *fente de retrait, ~ de contraction* / *контракционная трещина*]

Fantă de contracţie termică v. Fisură de contracţie termică

[*thermal-contraction crack, frost ~* / *fente de contraction thermique* / *контракционно-термическая трещина*]

Fantă de desprindere v. Fisură de desprindere

Fantă de destindere v. Fisură de expansiune

Fantă de expansiune v. Fisură de expansiune

[*expansion crack* / *fente d'expansion* / *трещина раздвижения*]

Fantă de îngheţ v. Fisură de îngheţ

[*frost wedge, freezing crack* / *fente de gel* / *трещина морозобойная*]

Fantă de uscare v. Fisură de uscare

Faţa muntelui Sin. *Adret* Versantul însorit al muntelui. De menţionat că termenul francez adret, iniţial dialectal, a fost încetăţenit ulterior în literatura geografică.
[*sunned slope, sunny slope, adret* / *adret* / *солнечный склон*]

Faţa plajei Partea din plajă dintre bermă şi avanplajă, aflată permanent sub acţiunea valurilor.
[*beach face* / *surface de la plage* / *тыльная сторона пляжа*]

Faţă de strat v. Plan de stratificaţie
[*bedding plane* / *surface de la couche* / *поверхность пласта*]

Faţetă Unitate de bază a versantului reprezentată printr-o porţiune cu înclinare uniformă.
[*facet* / *facette* / *фасет*]

Faţete triunghiulare Suprafeţe de versant cu aspect triunghiular, rezultate prin secţionarea abruptului de falie de către o reţea de văi. Prin secţionarea cuestelor formate pe domuri de către o reţea hidrografică radiară, se formează aşa-zisele „*fiare de călcat*".
[*triangular facets, flatirons* / *facettes triangulaires* / *треугольные фасеты*]

Faza acadiană Fază a orogenezei caledoniene din Silurian-Devonian, care a creat un lanţ montan în zona Provinciei Piedmont din NE Apalaşilor. În acest timp, coliziunea dintre o mică masă continentală Avalonia (după numele Peninsulei Avalon din Newfoundland), sub presiunea Balticii, şi Laurenţia a provocat închiderea unei porţiuni a Oceanului Iapetus.
[*Acadian phase* / *phase acadienne* / *акадинская фаза*]

Faza attică Fază tectogenetică care s-a desfăşurat în bazinul Paratethys în timpul Meoţianului.
[*Attic phase* / *phase attique* / *аттическая фаза*]

Faza austrică Fază tectogenetică a ciclului geotectonic alpin, care s-a petrecut spre sfârşitul Eocretacicului, în Apţian - Albian (acum circa 110 mil. ani). Pe teritoriul României, **F. a.** a condus la formarea primelor generaţii de structuri tectonice (a masivelor cristaline) din Carpaţi.
[*Austrian phase* / *phase orogénique autrichienne* / *австрийская фаза складчатости*]

Faza bretonă Fază tectogenetică ce s-a manifestat la limita dintre Devonian şi Carbonifer. Numele derivă de la regiunea Bretagne (Masivul Armorican) din Franţa.
[*Bretonne phase* / *phase orogénique bretonne* / *бретонская фаза*]

Faza constructivă (ascendentă) a piemontului Etapă caracteristică în formarea şi evoluţia piemonturilor în timpul căreia procesele de acumulare sunt predominante. În această etapă se consemnează apariţia primelor conuri de dejecţie, formarea de glacisuri şi câmpii piemontane şi, prin ridicare, are loc transformarea acestora în piemonturi.
[*piedmont constructive phase* / *phase de construction du piedmont, ~ d'édification du piémont* / *конструктивная (восходящая) фаза предгорья*]

Faza de bătrâneţe a evoluţiei aparatului vulcanic Stadiu specific ciclului de eroziune al reliefului vulcanic (Alfred Rittmann), caracterizat prin prezenţa unui relief rezidual sub formă de neck-uri şi dyke-uri.
[*old stage of the volcano development* / *phase de vieillesse d'évolution de l'appareil volcanique* / *фаза старости в эволюции вулканического аппарата*]

Faza de maturitate a evoluţiei aparatului vulcanic Stadiu specific ciclului de eroziune al reliefului vulcanic, caracterizat prin: vulcani stinşi şi puternic fragmentaţi de eroziune,

ştirbirea marginei calderei şi drenarea lacului din interior, iar lava scursă odinioară pe văi, fiind mai rezistentă la eroziune, a dat naştere unui relief de mesa.

[*maturity stage of the volcano development* / *phase de maturité d´évolution de l´appareil volcanique* / *фаза зрелости в эволюции вулканического аппарата*]

Faza de tinereţe a evoluţiei aparatului vulcanic Stadiu specific ciclului de eroziune al reliefului vulcanic, caracterizat prin vulcani activi în curs de formare, iar curgerile de lave pătrund în văile unor râuri (faza de primă tinereţe). Ulterior, în faza de tinereţe târzie, se produc shimbări evidente în configuraţia vulcanului datorită formării craterului sau calderei.

[*youth stage of the volcano development* / *phase de jeunesse d´évolution de l´appareil volcanique* / *фаза юности в эволюции вулканического аппарата*]

Faza destructivă (descendentă) a piemontului Etapă caracteristică în formarea şi evoluţia piemonturilor, când ponderea proceselor de eroziune este mai mare decât cea a proceselor de acumulare. Acum are loc fragmentarea diversă a piemonturilor, respectiv fragmentarea longitudinală (detaşarea de platouri largi, de interfluvii largi şi prelungi sau creste), fragmentarea transversală (mai întâi în partea înaltă a piemonturilor, cu formarea reliefului de tipul muscelelor) şi fragmentarea totală, când se finalizează distrugerea suprafeţei iniţiale.

[*phase of the piedmont dissection, piedmont destructive phase* / *phase de destruction du piémont* / *деструктивная фаза предгорья*]

Faza laramică Fază tectonică în cadrul megaciclului alpin, desfăşurată la sfârşitul Cretacicului şi începutul Paleogenului, când au fost consolidate structuri tectonice în Munţii Stâncoşi (lanţul laramic din statul Wyoming), în Munţii Anzi, în lanţul alpino-carpato-himalaian. Atunci au avut loc fenomene magmatice efuzive (erupţiile bazaltice din Podişul Deccan) şi intruzive (corpuri de granitoide în regiunile alpine, de tipul banatitelor din Munţii Apuseni, Poiana Ruscăi). De asemenea, în România a fost desăvârşit şariajul pânzei getice din Carpaţii Meridionali.

[*Laramide orogeny, Laramic phase* / *phase orogénique laramique* / *ларамская фаза, ларамийская фаза селадчатости*]

Faza moldavică Fază tectogenetică ce a afectat Orogenul Carpatic între Badenian şi Sarmaţianul inferior, provocând încălecarea molasei miocene a Carpaţilor Orientali peste Platforma Moldovenească.

[*Moldavian stage* / *phase moldave* / *молдавская фаза*]

Faza saalică Fază tectonică în cadrul ciclului hercinic, desfăşurată în Permianul inferior.

[*Saalic phase* / *phase saalique* / *заальский тектогенез*]

Faza savică Fază tectonică din cadrul orogenezei alpine, de la sfârşitul Oligocenului şi începutul Miocenului, cu efecte structural - tectonice în cadrul bazinului Paratethys.

[*Savic orogenesis ,~ stage* / *phase savique* / *савский орогенез*]

Faza stirică Fază tectonică ce grupează mişcările din Miocenul inferior şi mediu, care au cunoscut două paroxisme: unul în Burdigalian, constituind **F. s.** *veche* (*eostirică*) şi altul în Badenian**,** cuprinzând **F. s.** *nouă* (*neostirică*). În aria carpatică, ultimul paroxism a fost mai important deoarece a dus la formarea pânzelor de şariaj din flişul extern (Audia, Tarcău, Vrancea).

[*Styrian stage* / *phase styrienne* / *штирийская фаза*]

Faza sudetă Mişcări tectonice al căror paroxism s-a produs în Carbonifer şi reprezintă cea de a doua fază a orogenezei hercinice.
[*Sudeten stage* / *phase sudète* / *судетская фаза*]

Faza taconică Sin. *orogeneza taconică* Mişcări tectonice care au cunoscut paroxismul la sfârşitul Ordovicianului şi începutul Silurianului, aparţinând ciclului caledonian. **F. t.** a fost recunoscută prima dată în Munţii Taconici din S.U.A.
[*Taconic stage* / *phase taconique* / *таконская фаза*]

Faza valahă Fază tectogenetică ce a avut loc spre sfârşitul Pliocenului (Romanian) şi care şi-a lăsat amprenta în structura tectonică şi în morfologia reliefului din Subcarpaţi.
[*Valahian phase ~ stage* / *phase valaque* / *валашская фаза*]

Fază anaglaciară v. Anaglaciar
[*anaglacial phase* / *phase anaglaciaire, stade ~* / *анагляциальная фаза*]

Fază cataglaciară v. Cataglaciar
[*cataglacial phase* / *phase cataglaciaire, stade ~ * / *катагляциальная фаза*]

Fază de cutare v. Fază tectogenetică
[*folding phase* / *phase de plissement* / *фаза складчатости*]

Fază de stabilitate tectonică Interval de timp relativ îndelungat de calm tectonic care contribuie la nivelarea reliefului şi la formarea peneplenelor, pedimentelor, pediplenelor.
[*phase of tectonic stability, ~ ~ quiescence* / *phase de stabilisation tectonique* / *фаза тектонической стабилизации*]

Fază tectogenetică Sin. *Fază de cutare* Interval de timp relativ scurt, între 300.000 şi 1 milion ani, când se produc mişcări ale scoarţei terestre care generează structuri cutate şi faliate. **F. t.** sunt separate prin intervale de timp mai îndelungate de calm orogenic. Concepţie introdusă de către Orbignie şi Elie de Beaumont în al doilea sfert al secolului al XIX-lea. **F. t.** a fost argumentată mai detaliat de către Stille, în primul sfert al secolului al XX-lea, care le-a numit cu nume geografice proprii. De exemplu, **F. t**. *taconică,* care s-a desfăşurat la limita Ordovicianului cu Silurianul, **F. t.** *bretonă,* de la limita Devonianului cu Carboniferul, **F. t**. *laramică,* de la limita Cretacicului cu Paleogenul ş.a.
[*tectogenic phase* / *phase tectogenique* / *фаза тектоническая*]

Faze chimmerice Mişcări tectonice care au avut loc în prima parte a Mezozoicului, distingându-se două faze: *faza chimmerică veche* sau *eochimerică*, de la sfârşitul Triasicului şi începutul Jurasicului şi *faza chimmerică nouă* sau *neochimerică*, desfăşurată spre sfârşitul Jurasicului şi începutul Cretacicului.
[*Kimmeric phases* / *phases chimeriénnes* / *киммерийские фазы*]

Făgaş Sin. *Rigolă* Canal mic (rigolă) de scurgere a apei de ploaie sub formă de şiroire. **F.** pot atinge adâncime 20 - 50 cm (rigole mari). În ultimul timp se foloseşte mai frecvent termenul de rigolă în locul celui de **F.**
[*furrow* / *rigole d'érosion* / *водороина, эрозионная борозда, промоина*]

Făină glaciară Material fin (lut, argilă) transportat de apele glaciare şi care provine din eroziunea exercitată de gheţar asupra patului său. **F. g.** în amestec cu apa de topire a gheţii formează „*lapte glaciar*".
[*glacier flour, rock ~* / *farine glaciaire* / *ледниковая мука*]

Fântână de lavă Formaţiune care apare într-un lac de lavă prin antrenarea „arteziană" a lavei fluide de către o emisiune violentă de gaze.
[*fire fountain, lava ~* / *fontaine de lave* / *лавовый фонтан*]

Feedback Revenirea într-un sistem sau proces a unei părţi din fluxurile de materie, energie sau informaţie ieşite din acesta, având rol de control al sistemului sau procesului respectiv.
[*feedback* / *rétroaction* / *федбэк*]

Feidj v. Gassi
[*feidj, dune valley* / *feidj* / *фейдж*]

Feldspaţi Grupul celor mai răspândiţi silicaţi din scoarţa terestră (60% din greutatea ei), care reprezintă principalii constituenţi ai rocilor magmatice, metamorfice şi ai unor roci sedimentare (gresii). **F.** sunt consideraţi ca minerale uşor alterabile, trecând în caolinit, sericit, etc.
[*feldspars* / *feldspathes* / *полевой шпат*]

Fenomen antropic Fenomen datorat acţiunii omului, cu urmări asupra reliefului, vegetaţiei şi climei.
[*anthropic phenomenon* / *phénomène anthropique, activité ~ , action ~* / *антропогенное явление*]

Fenomen carstic v. Carst
[*karstic phenomenon* / *phénomène karstique* / *карстовое явление*]

Fenomene criogene Sin. *Fenomene periglaciare* Ansamblul de procese şi fenomene, între care şi unele geomorfologice caracteristice - forme de relief şi structuri specifice ale depozitelor superficiale şi solului (criotexturi, criostructuri), generate de procesele periglaciare.
[*cryogene phenomena* / *phénomènes cryergiques, ~ liés au gel* / *криогенные явления*]

Fenomene periglaciare v. Fenomene criogene
[*periglacial phenomena* / *phénomènes périglaciaires* / *перигляциальные явления, криогенные ~, мерзлотные ~*]

Fereastră carstică Deschidere formată prin prăbuşirea masei de calcar din acoperişul unei galerii subterane, când poate deveni vizibil un curs de apă subteran.
[*karstic window* / *fenêtre karstique* / *карстовое окно*]

Fereastră glaciară v. Înşeuare de transfluenţă glaciară

Fereastră tectonică Porţiune din suprafaţa terestră în cadrul căreia relieful este modelat în roci tinere, decopertate prin eroziune de sub rocile mai vechi, din cadrul unei pânze de şariaj.
[*tectonic window, geological ~* / *fenêtre tectonique* / *тектоническое окно*]

Festoane de crioturbaţie v. Ghirlandă de pietre
[*stone garland* / *festons de cryoturbation* / *каменные гирлянды*]

Festoane de pietre v. Ghirlandă de pietre

Festoane de plajă Sin. *Corn de plajă* Depozite de nisip şi pietriş care se acumulează sub acţiunea valurilor şi care, sub formă de mici promontorii, înaintează în mare. Configuraţie specifică a plajelor produsă de interferenţa valurilor directe cu cele reflectate (resac) sau interferenţa dintre jetul de val şi pânza de retragere a apei.

[*beach festoons* / *croissants de plage* / *пляжевые фестоны*]

Field v. Fjeld

Fierbători v. Vulcan noroios

Filite Roci epimetamorfice alcătuite predominant din mice şi clorite şi care au textură şistoasă. **F.** prezintă un aspect lucios şi satinat pe suprafaţa de şistuozitate.
[*phyllites* / *phyllites* /*филиты*]

Filon Corp geologic cu grosimea de la câţiva centimetri, până la câţiva metri, care străpunge stratele de roci în care este inclus. **F.** este constituit fie din roci magmatice, fie din minerale hidrotermale.
[*vein* / *filon* / *жила*]

Filon clastic Fisură în crusta terestră, umplută cu roci detritice (gresii, conglomerate, brecii, milonite, tufuri etc.)
[*clastic vein* / *filon clastique* / *кластическая жила*]

Fiord Termen de origine norvegiană desemnând un golf care pătrunde adânc în interiorul uscatului. **F.** reprezintă o veche vale glaciară, cu versanţii abrupţi, fiind închisă, la capătul dinspre larg, printr-un prag submers şi inundată de către apele marine, după topirea gheţarului. **F.** sunt caracteristice pentru ţărmul vestic al Peninsulei Scandinave (Sogne Fiord, Oslo Fiord etc.), Groenlanda, Noua Zeelandă, Ţara de Foc, etc.
[*fjord, fiord, inlet / fjord* / *фиорд*]

Firidă v. Nişă.

Firidă de abraziune v. Nişă de abraziune

Firn Sin. *Névé* Zăpadă grăunţoasă, cu cristale rotunjite, formată prin compactarea şi recristalizarea parţială a zăpezii provenită din ninsoare, ajungând la densitatea de peste 0,54 (500 – 600 kg / m^3) faţă de 85 – 200 kg / m^3 , cât are zăpada proaspăt căzută.
firn / *névé* / *фирн*]

Firul apei Linia de pe suprafaţa unui curs de apă cu viteza maximă a acestuia. **F. a.** se găseşte, de obicei, în fâşia cu adâncimi maxime.
[*stream line* / *fil de l'eau* / *стрежень реки*]

Firul văii v. Talveg
[*thalweg, valley line* / *fil de vallée* / *ось долины*]

Fisură Sin. *Fantă* Microrelief specific rocilor şi solurilor care sunt supuse unei variaţii pronunţate a conţinutului în apă, a proceselor de îngheţ-dezgheţ ş.a. În funcţie de agentul principal care determină apariţia **F.**, acestea pot fi: **F.** *de uscare*, **F.** *criergice*, **F.** *de desprindere* (*gravitaţionale*), **F.** *seismice*.
[*crack, fissure, joint* / *fente, fissure, crevasse, craquelure* / *трещина*]

Fisură criogenică v. Fisură de îngheţ

Fisură de contracţie termică Sin. *Fantă de contracţie termică* Fisură formată în urma răcirii şi consolidării lavei.
[*contraction crack, thermal-contraction crack* / *fissure de contraction thermique, fente ~ ~ ~* / *трещины термического сжатия*]

Fisură de deshidratare v. Fisură de uscare

Fisură de desicaţie v. Fisură de uscare

Fisură de desprindere Sin. *Fantă de desprindere* Crăpătură verticală de pe versanţii văilor din munţi şi podişuri sau de pe marginea unor abrupturi (faleze, frunţi de terasă), Prin lărgirea şi adâncirea acestora are loc surparea unor blocuri masive de rocă.
[*fissure of detachment* / *fente de délogement* / *трещина отрыва*]

Fisură de dilatare Sin. *Fisuri de extindere* Fisură de distensie formartă în roci, ca urmare a extensiei suprafeţei terenului în procesul de bombare.
[*dilatation crack* / *fissure de dilatation* / *трещина растяжения* (*при выпирании*), *трещина расширения*]

Fisură de expansiune Sin**.** *Fantă de destindere, Fantă de expansiune* Fisură rezultată în urma dilatării rocilor de pe fundul unei cariere, în procesul de decopertare.
[*expansion crack* / *fente d'expansion* / *трещина раздвижения*]

Fisură de îngheţ Sin. *Fisură criogenică, Fantă de îngheţ, Pană de îngheţ* Fisuri în suprafaţa rocilor afânate, generate de îngheţul care se produce la latitudini sau altitudini mari. Reţeaua de asemenea fisuri formează un sistem de poligoane cu diametrul de la câţiva, până la zeci şi sute de metri.
[*frost fissure, ~ crack* / *fente de gel* / *морозобойная трещина, мерзлотная ~, криогенные трещины*]

Fisură de uscare Sin. *Fisură de deshidratare, Fisură de desicaţie* Fisură ce se dezvoltă în urma contracţiei care se produce în procesul de uscare a rocilor pelitice.
[*drying crack, dessication ~* / *fissure de dessication, fente de retraite, ~ ~ dessication* / *трещины усыхания*]

Fisuri de dilatare Fisuri formate pe terenul îngheţat, care îşi măreşte suprafaţa din cauza bombării.
[*extention cracks* / *fentes d'expansion* / *трещины расширения*]

Fisură în formă de pană Sin. *Fantă conică* Fisură în sol sau în rocă, de formă conică sau triunghiulară dar îngustată spre adâncime.
[*wedge crack* / *fente en coin* / *клиновидная трещина*]

Fisuri seismice v. Fisură
[*seismic cracks* / *fissures sismiques* / *трещины сейсмические*]

Fiziografie Termen folosit de Dana (1863) pentru a desemna studiul reliefului.
[*physiography* / *physiographie* / *физиография*]

Fixarea dunelor Procesul de fixare a nisipului dunelor mobile prin plantaţii forestiere pentru diminuarea deflaţiei.
[*dune stabilisation, ~ planting* / *fixation des dunes, stabilisation ~* / *фиксация дюн, закрепление ~*]

Fixism Sin. *Imobilism* Concepţie care admitea că vieţuitoarele, ca şi formele de relief, nu evoluează, ci rămân în forma în care au fost create. În secolul al XIX-lea, George Cuvier şi Orbigny au admis manifestarea unor catastrofe care au distrus vechile vieţuitoare şi au fost create altele iar mişcări ale scoarţei au creat marile forme de relief. În felul acesta, fixismul absolut a fost înlocuit cu unul relativ. Însuşi Davis admitea că mişcările scoarţei sunt episodice şi sunt separate de lungi perioade de stabilitate, cu manifestarea eroziunii.
[*fixism* / *fixisme* / *фиксизм*]

Fjäll v. Fjeld

[*fjäll* / *fjäll* / *фьельд*]

Fjärd Termen suedez atribuit unei suprafeţe marine cu multiple eskere.
[*fjärd* / *fjärd* / *фьёрд*]

Fjeld Termen norvegian atribuit unui masiv muntos cu suprafaţa superioară netezită prin procese de eroziune şi acumulare glaciară.
[*fjeld, fjäll* / *fjell, fjäll* / *фьелд*]

Flancul cutei Părţile laterale ale unei cute, care unesc şarniera unui anticlinal cu cea a sinclinalului învecinat, anticlinalele şi sinclinalele învecinate având astfel un flanc comun.
[*fold flank* / *flanc de pli* / *крыло складки*]

Flancul de acumulare al dunei Sin. *Flancul de sub vânt al dunei, Fruntea dunei* Flancul de sub vânt al dunei, puternic înclinat, unde se depune nisipul spulberat de pe versantul opus şi astfel se produce deplasarea dunei pe direcţia vântului dominant.
[*lee slope of dune, leeward side, deposition slope, dune slip face* / *pente d´accumulation* / *склон накопления, подветренный склон дюны*]

Flancul de eroziune al dunei Sin. *Flancul dinspre vânt al dunei* Versantul dinspre vânt al dunei, de unde nisipul este spulberat.
[*erosion slope, upwind side of dune, windward ~ ~* / *pente en voie d'érosion* / *эрозионный склон*]

Flancul de sub vânt al dunei v. Flancul de acumulare al dunei
[*dune slip face, leeward side* / *pente sous le vent* / *подветренный склон*]

Flancul dinspre vânt al dunei v. Flancul de eroziune al dunei

Flancul dunei Latura dunei. Dunele au un profil transversal asimetric: flancul convex, expus la vânt, are pantă mică (10 - 15^0), pe când flancul concav, de sub vânt, are o pantă mare (până la 35^0).
[*dune flank, ~ side* / *flanc de la dune* / *склон дюны*]

Flandrian Unitate cronostratigrafică marcată de transgresiunea postglaciară definită de către Dubois (1924) şi materializată printr-o linie de ţărm cu altitudine de 3 - 4 m.
[*Flandrian transgression* / *transgresion flandrienne* / *Фландринская трансгрессия*]

Flexurarea (bombarea) scoarţei 1. Bombare sub formă de flexură a unei plăci tectonice descendente în zona de iniţiere a subducţiei sale sub o altă placă. 2. Bombarea unui compartiment din scoarţa terestră, mai departe de calota glaciară decât depresiunea periferică din jurul acesteia, datorită ridicării compensatorii a mantalei care, a fost coborâtă izostatic în vecinătatea calotei,. În perioada interglaciară, **F.** migrează spre regiunea glaciară, pe măsură ce astenosfera reacţionează la schimbările de sarcină (încărcătură).
[*forebulge* / *bombement de la croûte terrestre* / *вспучивание*]

Flexură Curbură abruptă în stratele de roci care, uneori, trece în falie. **F.** se formează în urma mişcărilor tectonice diferenţiate ale crustei terestre, care contribuie la denivelarea stratelor de roci, fără a se modifica continuitatea acestora.
[*flexure,bending* / *flexure* / *флексура*]

Flexură continentală Zonă de accidente tectonice la contactul dintre domeniul continental (abruptul continental) şi cel oceanic (fundul oceanic).
[*continental flexure* / *flexure continentale* / *флексура континентальная*]

Fliş Termen introdus de Studer (1827) pentru argilele moi din Elveţia, care favorizau alunecările de teren. În 1897, M. Bertrand îi atribuie caracterul de facies orogenic, respectiv de asociaţie litologică acumulată într-un geosinclinal, cu material provenit din cordiliere în curs de înălţare, datorită mişcărilor orogenice. În 1972, Reading îl defineşte ca desemnând asociaţii de roci variate, cu grosimi mari, depuse de curenţi de turbiditate sau de transport în masă în apele adânci ale unui geosinclinal.
[*flysch* / *flysch* / *флиш*]

Floculare Procesul de coagulare şi de aglomerare a coloizilor din sol şi de formare a agregatelor structurale ale acestuia.
[*floculation, coagulation* / *floculation, coagulation* / *флокуляция*]

Floe Sloiuri de gheaţă ce plutesc pe mare sau pe un lac. În zonele subpolare pot avea întindere mare şi o grosime de 2 - 3 m.
[*floe, ice ~* / *glaçon, floe* / *плавучая льдина, ледяное поле*]

Fluaj v. Creepul gelisolului (sau gheţii)
[*fluage* / *fluage* / *крип льда, флюаж*]

Fluviocarst Termen ce se referă la forme de relief create prin combinarea acţiunii fluviale cu cea carstică, în masive calcaroase.
[*fluviokarst* / *formes fluvio-karstiques* / *флювио-карст*]

Fluviu Râu de mari dimensiuni care se varsă în mare sau în ocean.
[*river* / *fleuve, rivière* / *река*]

Flux v. Maree ascendetă
[*flood tide, rising ~* / *flux, montée, flot, marée montante* / *прилив*]

Flux geotermic Cantitatea de căldură ce vine din interiorul Pământului prin unitatea de suprafaţă, în unitatea de timp.
[*geothermal flux, ~ heat flux* / *flux géothermique* / *геотермальный поток*]

Focar seismic v. Hipocentru
[*seismic focus, Earthquake´s focus* / *foyer sismique* / *сейсмический очаг*]

Foliaţie Structură în plăci, caracteristică pentru rocile sedimentare şi metamorfice care, fiind supuse acţiunii proceselor de meteorizaţie, se desfac în lungul acestor planuri.
[*foliation* / *foliation* / *фолиация*]

Foraj geologic Perforarea scoarţei terestre cu ajutorul unor instalaţii speciale în vederea explorării geologice sau al exploatării unor resurse subsolice (petrol, gaze naturale, apă).
[*geologic drilling, geological ~* / *forage géologique* / *бурение*]

Forde (förde) 1. Termen care desemnează un golf sau un canal situat între două insule din apropierea ţărmului sau între ţărm şi o insulă. 2. Zonă litorală caracterizată prin plaje nisipoase şi forme de abraziune marină, dezvoltate pe roci granitice.
[*förd* / *förd* / *форде*]

Forland v. Vorland

Forma Pământului Măsurătorile efectuate în secolul al XX-lea au permis să se constate că Pământul are o formă neregulată, proprie planetei noastre, de unde a provenit şi denumirea ei de *geoid*. Suprafaţa acestuia este perpendiculară, în fiecare punct, pe direcţia forţei de gravitaţie şi corespunde cu suprafaţa apelor mărilor şi oceanelor prelungită

imaginar şi sub continente. Fiind turtit la poli, Pământul are o formă mai apropiată de un elipsoid cu raza ecuatorială de 6378,160 km şi raza polară de 6356,778 km.
[*figure of the Earth, shape of the ~* / *forme de la Terre* / *форма Земли*]

Format raster Formă de reprezentare şi stocare numerică a informaţiilor spaţiale. Imaginea este descompusă după o grilă rectangulară şi este stocată sub forma unei matrici care cuprinde atributele fiecărui element al grilei.
[*raster format* / *format raster* / *формат растер*]

Format vectorial Formă de reprezentare şi stocare a informaţiilor cartografice care sunt descompuse în forme geometrice elementare (punct, linie, suprafaţă), ce sunt descrise şi memorate sub formă de şiruri de coordonate.
[*vector format* / *format vectoriel* / *векторный формат*]

Formaţiune geologică Complex de strate din scoarţa Pământului depuse intr-o anumită perioadă geologică.
[*geologic formation, ~ unit* / *formation géologique* / *формация геологическая*]

Formaţiuni concreţionare Neoformaţiuni sub formă de granule sau nodule, variate ca mărime, formă şi culoare, cimentate prin precipitarea unor compuşi chimici (gips, carbonaţi, oxizi de fier şi mangan).
[*concretions* / *concrétions* / *конкреционные формации*]

Formaţiuni continentale Ansamblu de depozite formate în condiţii continentale. **F. c.** sunt reprezentate prin complexe de roci sedimentare, organogene, chemogene, vulcanogene, etc.
[*continental formations, ~ deposits* / *formations continentales, dépôts continentaux* / *континентальные формации, ~ осадки*]

Formaţiuni de albie Acumulări mobile sau imobile de aluviuni, care formează elementele principale ale reliefului albiei minore, cum sunt ostroavele, vadurile, reniile etc.
[*channel formations* / *formations de lit* / *русловые формации*]

Formaţiuni de peşteră v. Speleoteme
[*cave formations, ~ deposits, speleothems* / *spéléothèmes* / *пещерные формации, спелеотемы*]

Formaţiuni torenţiale Sedimente şi forme de relief (ravene, ogaşe, conuri de dejecţie etc.) generate de scurgerile torenţiale.
[*torrent deposits and torrential landforms* / *formations torrentielles, dépôts torrentiels* / *формации временных потоков*]

Forme concave de relief v. Forme negative de relief
[*concave landforms* / *formes de relief concaves* / *вогнутые формы рельефа*]

Forme convexe de relief v. Forme pozitive de relief
[*convex landforms* / *formes de relief convexes* / *выпуклые формы рельефа*]

Forme create de avalanşă Forme de relief create de către avalanşele de zăpadă. **F. c. a.** sunt reprezentate prin culoare situate pe versanţi şi conuri de dejecţie care se acumulează la baza acestora.
[*snow avalanche landforms* / *formes crées par l'avalanche* / *формы созданные лавинами*]

Forme de acumulare glaciară Forme de relief create de procesele de acumulare efectuate de gheţarii montani (morene, terase fluvio-glaciare etc.) şi de cei de calotă (drumlin-uri, kames-uri, eskere, câmpii de sandre, morene terminale etc.).
[*forms of glacial accumulation* / *formes d'accumulation glaciaire* / *формы ледниковой аккумуляции*]

Forme de acumulare litorală Forme de relief generate prin acţiunea constructivă a valurilor, mareelor şi curenţilor în zonele litorale (de ex., plaje, cordoane litorale, etc.).
[*coastal sedimentation landforms* / *formes de sédimentation cotière* / *формы береговой аккумуляции*]

Forme de crioturbaţie Structuri specifice rezultate prin deranjarea solurilor şi depozitelor mobile prin acţiunea repetată a proceselor de îngheţ-dezgheţ în regiuni periglaciare. **F. c.** sunt reprezentate prin *buzunare periglaciare, pene de gheaţă, soluri poligonale, poligoane* şi *cercuri de pietre* etc.
[*cryoturbation forms* / *formes de cryoturbation* / *формы криотурбации*]

Forme de eroziune v. Relief sculptural
[*erosional forms, ~ landforms* / *formes d'érosion* / *эрозионные формы*]

Forme de eroziune accelerată Totalitatea formelor de relief provocate de eroziunea accelerată,.declanşată de intervenţia omului prin practicarea agriculturii neraţionale, defrişări, suprapăşunat etc.
[*landforms of accelerated erosion* / *formes d'érosion accélérée* / *формы ускоренной эрозии*]

Forme de eroziune carstică Totalitatea formelor de relief apărute prin coroziune (lapiezuri, doline, avenuri, polii).
[*landforms of karstic erosion* / *formes d'érosion karstique* / *формы карстовой эрозии*]

Forme de eroziune diferenţială Totalitatea formelor de relief datorate eroziunii selective, pe bază de facies petrografic.
[*landforms of differential erosion* / *formes d'érosion différentielle* / *формы дифференцированной эрозии*]

Forme de eroziune eoliană Totalitatea formelor de relief generate de coraziune (alveole, caneluri, ventifacte).
[*landforms of aeolian erosion* / *formes d'érosion aérienne* / *формы эоловой эрозии*]

Forme de eroziune glaciară Totalitatea formelor de relief sculptural modelate de gheţarii montani sau de cei de calotă (*circuri glaciare, văi glaciare, depresiuni de subsăpare*).
[*landforms of glacial erosion* / *formes d'érosion glaciaire* / *формы ледниковой эрозии*]

Forme de eroziune hidrică v. Forme de eroziune prin apă
[*landforms of water erosion* / *formes d'érosion hydrique* / *формы водной эрозии*]

Forme de eroziune litorală Totalitatea formelor de eroziune litorală (de ex., *falezele* şi *platforma litorală*).
[*landforms of coastal erosion, landforms of shoreline ~* / *formes d'érosion littorale* / *формы береговой эрозии*]

Forme de eroziune marină Totalitatea formelor de abraziune (eroziune) marină, precum: *falezele, platforme de abraziune, arcade* (de ex., Whale Cave din Taiwan, sculptat în bazalte), *turnuri*, care s-au format prin prăbuşirea părţii superioare a arcadelor, etc.

[*landforms of marine erosion, marine abrasion landforms* / *formes d'érosion marine* / *формы морской эрозии*]

Forme de eroziune prin apă Sin *Forme de eroziune hidrică* Totalitatea formelor de relief generate de eroziunea prin apă (rigole, ogaşe, ravene, albii de râu, văi fluviale).
[*landforms of water erosion* / *formes d'érosion par l'eau* / *формы водной эрозии*]

Forme de relief Corpuri tridimensionale care ocupă un anumit volum din scoarţa terestră, fiind compuse din suprafeţe (drepte, concave, convexe) care se îmbină in lungul unor linii. **F. r.** se clasifică după dimensiuni (*macrorelief, mezorelief, microrelief*), după geneză (*tectonice, tectono-structurale, gravitaţionale, fluviale, glaciare, eoliene, litorale, antropice, biogene*). După procesele de morfogeneză, **F. r.** pot fi *de eroziune* sau sculpturale şi *de acumulare*. În raport cu o suprafaţă de referinţă, pot fi *pozitive* şi *negative.*
[*landforms* / *formes de relief, ~ du terrain* / *формы рельефа*]

Forme de relief derivate Forme rezultate prin eroziunea diferenţială a unor reliefuri mai vechi şi care, în regiunile de platformă, sunt situate sub nivelul reliefului iniţial. De exemplu, relieful predominant sculptural din Câmpia Colinară a Jijiei.
[*derived landforms* / *formes dérivée* / *производные формы рельефа*]

Forme majore de relief v. Megarelief
[*major landforms* / *formes majeures de relief* / *мегарельеф, крупные формы рельефа*]

Forme minore de relief Cele mai mici forme de relief de pe Pământ (*doline carstice, crovuri, ogaşe, ravene, muşuroaie* etc.) generate de forţele externe.
[*minor landforms* / *formes mineures de relief* / *мелкие формы рельефа*]

Forme negative de relief Sin. *Forme concave de relief* Sectoare ale suprafeţei terestre relativ coborâte faţă de nivelul mediu hipsometric al unei anumite regiuni de uscat sau fund de mare. Exemplu, depresiune intramontană, vale fluvială, fosă maritimă (Depresiunea Transilvaniei, valea Nistrului, fosa Marianelor ş.a.)
[*negative landforms* / *formes négatives de relief* / *отрицательные формы рельефа*]

Forme pozitive de relief Sin. *Forme convexe de relief* Sectoare ale suprafeţei terestre, care se înalţă deasupra altitudinii medii a unui teritoriu. De exemplu, podiş, deal, colină, lanţ muntos (Podişul Sucevei, Dealurile Ciulucurilor, Munţii Stânişoarei din Carpaţii Orientali ş. a.).
[*positive landforms* / *formes positives de relief* / *положительные формы рельефа*]

Forme sculpturale de relief v. Relief sculptural
[*sculptural landforms* / *formes sculpturales de relief* / *скульптурные формы рельефа*]

Forme termocarstice Forme de relief generate predominant de fenomenele de tasare în condiţiile topirii lentilelor de gheaţă existente în permafrost sau în molisol.
[*thermokarstic forms* / *formes thermokarstiques* / *термокарстовые формы*]

Forţa Coriolis Forţa de inerţie ce se datorează mişcării de rotaţie a Pământului şi care contribuie la abaterea unui corp sau fluid aflat în mişcare, spre dreapta în emisfera nordică şi spre stânga în cea sudică. Mărimea **F. C.** este funcţie de viteza unghiulară de rotaţie a Pământului, viteza obiectului sau fluidului în mişcare şi sinusul latitudinii.
[*Coriolis force* / *force de Coriolis* / *сила Кориолиса*]

Forţa de frecare Forţa ce se produce la contactul corpurilor în mişcare în raport cu mediul, valoarea căreia influenţează un şir de procese de morfogeneză, în primul rând procesele de versant.
[*friction force* / *force de frottement* / *сила трения*]

Forţa de gravitaţie v. Gravitaţia terestră
[*force of gravity* / *force de gravitation, gravitation* / *сила гравитации*]

Fosă Depresiune alungită în crusta terestră, de mari dimensiuni şi adâncimi de peste 5000 - 6000 m, cu flancurile puternic înclinate. De exemplu, fosele oceanice, dar şi grabene.
[*trench* / *fosse* / *желоб*]

Fosă abisală v. Groapă abisală
[*abyssal trench* / *fosse abyssale* / *глубоководный желоб*]

Fosă-arc Element al zonelor de subducţie, care corespunde regiunilor de sedimentare din bazinele marginale active de tip andin. **F. a.** are lăţimi cuprinse între 50 şi 250 km şi un fundament constituit fie din crustă continentală, fie din crustă oceanică. Sedimentele din **F. a.** sunt slab tectonizate şi provin din surse continentale şi vulcanice.
[*arc-trench* / *fosse-arc* / *желоб-дуга*]

Fosă oceanică v. Groapă abisală
[*oceanic trench* / *fosse océanique* / *желоб океанический*]

Fosă (crevasă) periferică Fisură între marginea laterală a gheţarului şi versant.
[*randkluft* / *fosse périferique* / *краевая трещина*]

Fosilă Urmă lăsată de organismele din trecutul geologic, conservată în stratele sedimentare sau în rocile slab metamorfozate. **F.** sunt reprezentate prin structurile scheletice de natură externă (testuri, cochilii, carapace, spiculii echinodermelor) sau internă (oasele şi cartilajele calcifiate ale animalelor vertebrate, etc.) care, datorită compoziţiei minerale, sunt mai rezistente la acţiunea distructivă a factorilor naturali. În situaţii excepţionale, poate fi conservat corpul întreg al organismului, prin înglobare naturală în răşină, asfalt, ozocherită, geluri silicioase, sare, gheaţă sau prin mumifiere. Studiul **F.** serveşte la determinarea vârstei depozitelor şi la evaluarea condiţiilor paleogeografice.
[*fossil* / *fossile* / *ископаемое*]

Fosilizare Totalitatea proceselor fizice şi chimice implicate în conservarea resturilor organice**.**
[*fossilisation* / *fossilisation* / *фоссилизация*]

Fotoasamblaj v. Fotomozaic

Fotoasamblaj controlat v. Fotomozaic controlat

Fotogramă aeriană v. Aerofotogramă

Fotogrammetrie Tehnică de stabilire a formei, dimensiunilor şi poziţiei în spaţiu a unor obiecte, cu ajutorul fotogramelor.
[*photogrammetry* / *photogrammétrie* / *фотограмметрия*]

Fotogrammetrie aeriană v. Aerofotogrammetrie

Fotoidentificare Identificarea vizuală a formelor de relief şi a proceselor geomorfologice pe o imagine de teledetecţie.
[*photoidentification* / *photo-identification* / *фотоидентификация*]

Fotointerpretare Extragerea de informaţii de pe o imagine, prin identificarea obiectelor şi deducţia unor legături dintre obiecte sau dintre obiecte şi procese.

[*photographic interpretation, photointerpretation, photoreading, imagery interpretation* / *photointerprétation, interprétation de photographie* / *расшифровка аэрофотоснимков*]

Fotomozaic Sin. *Fotoasamblaj, Mozaic* Asamblaj de fotografii aeriene sau imagini satelitare care reprezintă o porţiune din suprafaţa terestră sau a altor corpuri cosmice.
[*air photo mosaic* / *photomosaïque* / *аэрофотомонтаж*]

Fotomozaic controlat Sin. *Mozaic controlat, Fotoasamblaj controlat* Asamblaj de aerofotograme redresate şi cu corecţie de scară, unde detaliile imaginilor sunt plasate în poziţie corectă cu ajutorul unor puncte de control. **F. c.** permite şi fotointerpretarea cantitativă cu ajutorul măsurătorilor planimetrice.
[*controlled mosaic* / *mosaïque contrôlée, photomosaïque ~* / *контролируемый фотомозаик*]

Fotomozaic necontrolat Sin. *Fotoasamblaj necontrolat* Imagine realizată prin alăturarea mai multor fotografii aeriene din care s-au eliminat porţiunile care se suprapuneau. Restul fotografiilor sunt montate astfel încât linia de zbor şi detaliile reprezentate să aibă continuitate. **F. n.** oferă posibilitatea unei fotointerpretări calitative.
[*uncontrolled mosaic, unrectified ~ , ~ air photo mosaic* / *mosaïque non contrôlé, photomosaïque ~ ~* / *неконтролируемый аэрофотомонтаж, ~ фотомозаик*]

Fotoredresator v. Aparat de redresare

Fractură crustală Ruptură profundă care întrerupe continuitatea rocilor din crusta terestră şi care, în unele regiuni, facilitează ascensiunea magmei la suprafaţă.
[*crustal fracture* / *fracture crustale* / *разлом коры*]

Fractură tectonică Discontinuitate în stratele de roci, datorită unei rupturi, cu sau fără distanţarea celor două compartimente separate.
[*geological fracture* / *fracture tectonique* / *тектонический разлом*]

Fracţiune granulometrică Categorie de particule cu o anumită dimensiune. Particulele pot fi clasificate după diferite scări, cea mai frecvent folosită fiind scara Atterberg.
[*granulometric fraction* / *fraction granulométrique* / *гранулометрическая фракция*]

Fragmentarea orizontală a reliefului v. Densitatea fragmentării reliefului

Fragmentarea reliefului Gradul de fărâmiţare a suprafeţei terestre dintr-o regiune de către reţeaua fluvială permanentă şi temporară. Se distinge **F.** *orizontală a reliefului* sau densitatea fragmentării reliefului, exprimată prin raportul lungimii reţelei erozionale la suprafaţa pe care aceasta se dezvoltă şi **F.** *verticală a reliefului* sau energia reliefului, care reprezintă diferenţele de altitudine dintre nivelul interfluviilor şi albiilor.
[*relief fragmentation* / *fragmentation du relief* / *расчленение рельефа*]

Fragmentarea totală a piemontului Fază care corespunde cu distrugerea suprafeţei iniţiale a piemontului şi din loc în loc se mai păstrează unii martori sculpturali. De exemplu, piemontul pericarpatic moldovenesc, construit în Sarmaţian, din care au mai rămas câteva masive deluroase: Ciungi, Boiştea, Corni, etc.
[*total piedmont dissection* / *dissection du piedmont* / *общее расчленение предгорья*]

Fragmentarea verticală a reliefului v. Energia potenţială a reliefului

Frana Termen de origine italiană atribuit alunecărilor de teren în formă de cuib. R. Almagia (1910) includea, sub denumirea de **F.,** toate procesele de deplasare a materialelor pe versanţi. Uneori, termenul **F.** este folosit doar pentru râpa de desprindere.

[*frana / frana / франа*]

Franjuri mareice Particule de mici dimensiuni, sortate şi depuse sub forma unor fâşii de către apa care se retrage liniştit de pe plajă.
[*tidal fringes / dépôts de la zone intertidale / клинья отлива*]

Franjuri periglaciare Structuri periglaciare formate prin umplerea golurilor (fisurilor) create de penele de gheaţă cu materiale diferite de cele ce alcătuiesc terenul în care sunt implantate.
[*periglacial fringes / dépôts de coin de glace / мерзлотные клинья*]

Front de cuestă v. Frunte de cuestă
[*cuesta front / front de cuesta / куэстовый уступ*]

Front de dezgheţ Baza stratului dezgheţat care se îngroaşă în dauna permafrostului.
[*thawing front / front du dégel / фронт протаивания*]

Front de îngheţ v. Criofront
[*freezing front, frost ~, cryofront / front de gel, cryofront / фронт промерзания*]

Front de meteorizare Suprafaţa masivului de roci supusă proceselor de dezagregare şi alterare**.**
[*weathering front / surface de météorisation / фронт выветривания*]

Front deltaic v. Fruntea deltei
[*deltaic front / front deltaïque / фронтальная часть делты*]

Front litoral Relief subaerian şi submarin care face trecerea de la relieful continental la şelful marin.
[*littoral front / front littoral / береговой склон*]

Frunte de cuestă Sin. *Front de cuestă* Versant al unei văi, de obicei subsecvente, care retează capetele de strat într-o structură monoclinală. **F. c.** are orientarea opusă înclinării stratelor, prezintă o înclinare mare şi este puternic afectată de procese geomorfologice actuale (în special alunecări de teren şi ravenare).
[*cuesta front, ~ escarpment / front de cuesta / куэстовый уступ, куэстовый обрыв, фронтальная часть куэсты*]

Fruntea alunecării Abruptul în formă de semicerc sau festonat, care limitează corpul alunecării de teren în partea sa frontală. **F. a.** se formează prin împingerea depozitelor din faţă sau/şi prin revărsarea celor ce înaintează din partea superioară.
[*landslide toe / front du glissement, bout ~ ~ / фронтальная часть оползня*]

Fruntea deltei Sin. *Front deltaic* Marginea puternic înclinată a deltei, pe care se depun materiale grosiere, continuată, adesea, spre larg cu prodelta formată din materiale fine.
[*delta front / front du delta / фронтальная часть делты*]

Fruntea dunei v. Flancul de acumulare al dunei
[*dune front slope / front de dune / крутой склон дюны, подветренный склон ~ дюны*]

Fruntea gheţarului Abruptul în formă de semicerc sau festonat, puternic înclinat, care limitează la exterior corpul gheţarului montan sau al celui de calotă.
[*glacier snout, ~ terminus / front du glacier / ледниковый обрыв*]

Fruntea pânzei de şariaj Marginea din faţă a pânzei de şariaj, care domină autohtonul, adesea printr-un abrupt.

[*front of the thrust sheet* / *front de nappe, ~ de charriage, front de nappe de charriage* / *обрыв шарьяжной складки*]

Fruntea terasei Sin. *Taluzul terasei* Planul înclinat de racord dintre podurile a două terase succesive sau dintre podul unei terase inferioare şi albia majoră.
[*terrace scarp* / *talus de terrasse* / *уступ террасы, обрыв ~*]

Fugitură (de teren) v. Alunecare de tern

Fuldj Termen arab pentru depresiunile mici asimetrice, formate în urma proceselor de coraziune şi deflaţie, între dunele parabolice sau între barcane.
[*fuldj* / *fuldj* / *фульджи*]

Fumarole Orificii prin care ies gaze (hidrogen sulfurat, dioxid de sulf, oxid de carbon, metan, azot) şi vapori de apă fierbinţi, provenite în urma activităţii vulcanice.
[*fumaroles* / *fumerolles* / *фумаролы*]

Fund înălţat Sin. *Banc* Suprafaţă submersă din cadrul unei mări, lac sau râu, care se află la o adâncime mai mică faţă de cea a zonei înconjurătoare.
[*shoal* / *haut-fond* / *приподнятое дно*]

Fund marin Morfostructură majoră a reliefului mărilor, ce include câmpii depresionare, podişuri submerse, depresiuni liniare. **F. m.** se delimitează faţă de platforma continentală prin abruptul continental, care în partea inferioară trece în piemontul continental.
[*seabed* / *fond marin* / *морское дно*]

Fund marin înalt v. Fund înălţat
[*shoaling zone* / *haut-fond* / *поднятое морское дно*]

Fund mobil Fund de râu alcătuit din materiale mobile, care pot fi antrenate în mişcare de către apă, mai ales în timpul viiturilor.
[*shifting bed* / *fond mobile* / *подвижное дно*]

Fund oceanic Formă majoră de relief din cadrul Oceanului Planetar, reprezentată prin câmpii şi podişuri abisale.
[*ocean floor* / *fond océanique, plancher ~* / *океаническое дно, ложе океана*]

Fundament Partea din bază a structurilor de platformă, constituită din roci cristaline (magmatice intrusive şi metamorfice). Atunci când este scos la zi, prin eroziune, constituie un scut.
[*basement, ~ rock* / *fondement géologique, socle* / *фундамент, цоколь*]

Fundul albiei minore v. Patul albiei minore
[*channel bed* / *fond du lit mineur, ~ ~ ~ de la rivière* / *ложе русла реки*]

Fundul circului glaciar v. Podeaua circului glaciar
[*glacier cirque floor* / *fond du cirque* / *дно ледникового цирка*]

Fundul ravenei Fâşie îngustă dintre malurile ravenei ce tinde să devină mai lată spre confluenţă şi care la majoritatea ravenelor discontinue reprezintă o zonă de depunere a aluviunilor recente.
[*gully floor, ~ bottom* / *talweg du ravin* / *дно оврага, тальвег ~*]

Fundul văii Partea cea mai de jos a văii, care include albia minoră, albia majoră şi terasele de luncă.
[*valley floor* / *fond de vallée* / *дно долины, днище ~ , ложе ~*]

Fundul văii glaciare Partea de jos a văii glaciare pe care s-a sprijinit gheţarul. **F. v. g.** prezintă, adesea, o morfologie complexă, cu praguri, contrapante si rupturi de pantă.
[*glacial valley floor* / *fond d´auge* / *дно ледниковой долины*]

Furtună de nisip v. Furtună de praf
[*sand storm* / *tempête de sable* / *песчанная буря*]

Furtună de praf Furtună din deşerturile nisipoase sau din stepele uscate, care transportă la distanţe apreciabile, cantităţi mari de praf şi nisip. Exemplul cel mai cunoscut îl reprezintă seria de furtuni din preriile din America de Nord, care s-au înregistrat în perioada 1930 - 1936. Astfel, pe data de 12 mai 1934 s-a estimat că au fost antrenate spre est circa 300 milioane t de praf. O asemenea furtună s-a înregistrat în 1969, în luna ianuarie, în Povolgia Inferioară şi în ţinutul Krasnodar din Federaţia Rusă, când mase enorme de sol spulberat au fost transportate până în Europa Centrală.
[*dust storm, dust bowl* / *tempête de poussière, ~ de sable* / *пыльная буря*]

Fuziune binoculară v. Fuziunea imaginilor

Fuziune stereoscopică v. Fuziunea imaginilor

Fuziune subcrustală Proces care poate avea loc la contactul scoarţei terestre cu astenosfera şi care constă în topirea bazei scoarţei de către curenţii de convecţie ascendenţi. Contribuie la subţierea şi bombarea scoarţei, posibilitatea fragmentării ei, crearea de rifturi etc.
[*subcrustal erosion* / *érosion subcrustale* / *эрозия подкоровая*]

Fuziunea imaginilor Sin. *Fuziune binoculară, Fuziune stereoscopică* Fuziunea mentală a celor două imagini recepţionate de ochi sub unghiuri diferite, ducând la percepţia tridimensională.
[*stereoscopic fusion* / *fusionnement binoculaire, ~ stéréoscopique* / *стереоскопическое наблюдение*]

G

Gabbrou Rocă magmatică intrusivă, cu structură holocristalină şi o compoziţie mineralogică variabilă. Este alcătuit, în principal, din feldspat plagioclaz bazic, cu un conţinut ridicat de calciu (labrador, bitownit) şi minerale feromagneziene (piroxeni, amfiboli şi olivină). Între rocile de suprafaţă are corespondent bazaltul, care este omogen din punct de vedere mineralogic.
[*Gabbro* / *gabbro* / *габбро*]

Galerie activă de peşteră Galerie carstică prin care circulă apa, modelând-o şi în prezent.
[*branch work cave* / *galerie karstique active* / *галлерея молодая, активная галлерея*]

Galerie antropică Formă de relief antropic, creată prin lucrări miniere sau de prospecţiuni geologice.
[*gallery, passage* / *galerie* / *штольня, штрек*]

Galerie carstică Cavitate subterană alungită şi relativ îngustă, orizontală sau slab înclinată, modelată prin coroziune şi eroziune mecanică de către cursuri de apă subterană, în lungul fisurilor, diaclazelor, planurilor de stratificaţie sau al faliilor.
[*karstic gallery, cave ~, ~ passage / galerie karstique, passage* / *карстовая галлерея, галлерея пещерная, карстовый коридор, ~ проход*]

Galerie carstică în echilibru Galerie carstică în care există un echilibru între coroziune şi concreţionare.
[*grade gallery* / *galerie karstique en équilibre* / *карстовая галлерея зрелая*]
Galerie de animale Microformă de relief biogen creată de animale tericole.
[*burrow, animal ~* / *galerie d'animaux, terrier* / *галлерея животных, нора, логовище*]
Galerie embrionară Fisură lărgită puţin prin coroziune.
[*embryonic gallery* / *galerie embrionnaire* / *галлерея эмбриональная*]
Galerie fosilă Galerie carstică ce a fost umplută cu materiale alohtone sau concreţionare şi îngropată, cu masa carstificabilă, sub depozite mai noi.
[*fossil gallery* / *galerie fossile* / *галлерея реликтовая*]
Galerie moartă Galerie colmatată cu depozite şi speleoteme (concreţiuni).
[*inactive gallery* / *galerie morte* / *галлерея мертвая*]
Galerie subterană Formă de pseudocarst în roci argiloase, reprezentată printr-un tunel format pe o fisură tectonică sau la contactul unei roci dure cu deluviul de versant.
[*underground gallery, subterraneous ~ / galerie sous terraine* / *галлерея подземная*]
Galerie uscată Galerie carstică prin care nu curge apa.
[*dry gallery* / *galerie seche* / *галлерея сухая*]
Galerie veche Galerie carstică cu existenţă îndelungată şi în care concreţionarea capătă un rol important.
[*old gallery* / *galerie ancienne* / *галлерея старая*]
Galet Fragment de rocă, oval sau rotunjit, la care colţurile şi muchiile s-au tocit în timpul transportului de către apele curgătoare sau valuri. **G.** au dimensiuni de 2 – 20 cm, situându-se între prundiş şi bolovani.
[*pebble, beach ~ , cobble, rubble, shingle* / *galet* / *галет, галька*]
Galet aplatizat Galet prins în gheaţă şi aplatizat prin frecarea de patul gheţarului.
[*flattened pebble* / *galet en fer-à-repasser* / *галька плоская, ~ уплощённая*]
Galet de peşteră Galet din aluviunile de peşteră provenit din dezagregarea conglomeratelor prin coroziunea cimentului calcaros.
[*rubble* / *galet* / *галька пещерная*]
Galet moale Galet din roci moi – argilă, marnă, şisturi argiloase sau marnoase.
[*soft pebble* / *galet tendre* / *галька мягкая*]
Galet rotunjit Galet ale cărui muchii au fost tocite prin rulare de apa curgătoare sau de valuri.
[*rounded rubble* / *galet arrondi* / *галька округленная*]
Gassi Sin. *Feidj* Culoar interdunar, modelat de vânt prin deflaţie şi coraziune încât poate apărea la zi roca de bază. Termen arab pentru culoare dintre lanţuri de dune din Sahara.
[*gassi, feidj, passage-way, dune valley* / *gassi, couloir interdunaire* / *лунка*]
Gauss Chron (epocă) paleomagnetică, cu polaritate normală, manifestată în Pliocen, perioada 3,40 – 2,48 M. a. B.P. În această epocă s-au produs şi două episoade cu polaritate inversă: Mammoth (3,06 – 2,94 M.a. B. P.) şi Kaena (2,9 – 2,8 M. a. B. P.).
[*Gauss chron, Gauss epoch* / *chrone Gauss, époque Gauss* / *эпоха Гаусс*]
Găvan v. Crov
Gâlmă v. Bâtcă
Gârlă Braţ de râu de mici dimensiuni, care, uneori, are scurgere.

[*brook, baskwater* / *ruisseau, bras de rivière* / *гирло*]

Gâtuirea meandrului v. Rectificarea meandrului

Gâtul meandrului v. Pedunculul meandrului

Geanticlinal Sector de scoarţă terestră dintr-o regiune de geosinclinal, care s-a înălţat lent, fiind mărginit de fose şi supus destrucţiei, oferind material pentru sedimentarea terigenă.
[*geanticline, geanticlinal, geoanticline* / *géanticlinal* / *геоантиклиналь*]

Gelicreep v. Creep crigenic
[*frost creep* / *creep du pergélisol, fluage ~ ~* / *мерзлотный крип*]

Gelidesicaţie Desicaţia solului în procesul de îngheţare, prin concentrarea apei în cristale de gheaţă.
[*frost dessication* / *gélidessiccation* / *мерзлотное растрескивание*]

Gelifluxiune Deplasare în masă pe teren înclinat, prin alunecare, pe suprafaţa pergelisolului. Una din formele de **G**. este reprezentată de *blocurile glisante.* Termen propus de H. Baulig (1957).
[*gelifluction* / *gélifluxion, cryoturbation* / *желифлюкция, солифлюкция на мерзлом основании*]

Gelifracte Fragmente colţuroase de roci, de diverse dimensiuni şi forme, rezultate din dezagregare prin alternanţa îngheţ-dezgheţ.
[*gelifracts, frost-shattered blocks, cryogenic stone eluvium* / *gélifracts, blocs gélifractés* / *гелифракты*]

Gelifracţie Sin. *Crioclastie, Crioclastism, Criergie, Congelifracţie, Meteorizare criergică, Meteorizare prin gelivaţie, Gelivaţie* Acţiune exercitată de alternanţa îngheţ-dezgheţ asupra rocilor. Prin îngheţ, apa din porii rocii îşi măreşte volumul, provocând dezagregarea şi deranjarea structurii materialului.
[*congelifraction, gelifraction, frost shattering, ~ wheathering, ~ wedging, ~ riving, ~ splitting* / *gélifraction, congélifraction, cryoclastisme, éclatement, gélivation, délogement gélival, météorisation gélivale* / *морозное выветривание*]

Gelireptaţie v. Creep criogenic
[*cryoreptation* / *gélireptation, cryoreptation* / *криогенный крип*]

Gelisol Tip de sol din regiunile periglaciare, caracterizat prin prezenţa permafrostului la sub un metru adâncime.
[*gelisol, cryogenic soil* / *gélisol, cryosol* / *мерзлый грунт, гелисоль*]

Gelisol plastic Sin. *Sol îngheţat plastic* Sol în care doar o parte din apa din pori este îngheţată încât solul poate suferi deformări plastice.
[*plastic gelisol, ~ frozen ground / gélisol plastique* / *пластичномерзлый грунт*]

Gelisol rigid Sin. *Sol îngheţat rigid* Sol în care toată apa din pori şi fisuri este îngheţată, conferindu-i rigiditate.
[*hard gelisol, ~ frozen ground* / *gélisol rigide* / *твердомерзлый грунт*]

Gelisol sezonier Sin. *Sol îngheţat sezonier* Sol sau rocă ce îngheaţă doar în sezonul rece şi se dezgheaţă în sezonul cald.
[*seasonal gelisol, seasonal frozen ground* / *gélisol saisonnier, ~ temporaire* /*сезономерзлый грунт*]

Gelisol uscat Sol cu un conţinut foarte mic de apă încât nu se formează suficientă gheaţă care să cimenteze particulele între ele.
[*dry gelisol, ~ frozen ground* / *gélisol sec* / *сухой сезономерзлый грунт*]

Gelistructuri Structuri specifice ale rocilor şi solului, create prin acţiunea alternanţei îngheţ-dezgheţ.
[*gelistructures, frost structures, cryogenic ~* / *gélistructures* / *морозные криоструктуры*]

Geliturbate v. Material crioturbat

Geliturbaţie Sin. *Congeliturbaţie, Turbaţie periglaciară,Crioturbaţie* Deranjarea şi deplasarea solului prin acţiunea îngheţ-dezgheţului.
[*cryoturbation, geliturbation* / *géliturbation, congéliturbation* / *криотурбации*]

Gelivaţie v. Gelifracţie
[*gelivation, frost action, ~ shattering, ~ splitting, ~ weathering, frost-work, wedging, gelifraction* / *gélivation, gélifraction, action du gel, cryergie* / *морозное выветривание, криогенное ~, ~ физическое выветривание*]

Gelivitate Sensibilitatea la ger a unei roci care se poate dezagrega sub acţiunea ciclului îngheţ- dezgheţ.
[*gelivity* / *gélivité* / *морозоустойчивость (горных пород)*]

Generaţie de alunecări Grup de alunecări de teren care au aceeaşi vârstă.
[*generation of landslides* / *génération de glissement* / *поколения оползней*]

Generaţie de relief Forme de relief modelate în aceeaşi etapă de evoluţie.
[*relief generation, generation of relief* / *génération des formes du relief* / *генерация рельефа*]

Generaţie de văi Grup de văi de aceeaşi vârstă, formate în aceeaşi suprafaţă de relief (primordială sau de nivelare), ori modelate de afluenţi de acelaşi ordin ai unui râu colector.
[*generation of valleys* / *génération de vallées* / *поколения долин*]

Geocodificare Corectare geometrică şi transformare a unei imagini de teledetecţie, pentru a corespunde unei proiecţii cartografice. Acordarea unui atribut de identificare unui obiect, sub forma unui cod sau coordonate geografice.
[*geocoding* / *géocodage, géocodification* / *геокодирование, координатное кодирование*]

Geocriologie Disciplină ştiinţifică ce se ocupă cu studiul proceselor fizice (geologice, geomorfologice şi hidrogeologice) legate de acţiunea îngheţului şi dezgheţului din regiunile de înheţ peren sau periodic, cu particularităţile solurilor şi rocilor afectate, cât şi cu repartiţia lor spaţială.
[*geocryology, cryopedology* / *géocryologie, cryopédologie* / *геокриология, мерзлотоведение*]

Geocronologie Parte a geologiei care se ocupă cu determinarea vârstei rocilor, stratelor de roci, a Pământului ca planetă, a proceselor şi fenomenelor terestre din trecut şi a formelor de relief. Pe baza marilor discordanţe stratigrafice şi a evoluţiei vieţuitoarelor, a fost elaborată o *scară geocronologică relativă – scara stratigrafică,* cu împărţirea trecutului Pământului în ere, perioade şi epoci. Pe baza dezintegrării unor elemente radioactive, s-a

elaborat o *scară geocronologică absolută.* A fost elaborată şi o *scară paleomagnetică,* pe baza schimbărilor polarităţii câmpului geomagnetic.
[*geochronolgy* / *géochronologie* / *геохронология, геологическое летосчисление*]

Geocronologie absolută Determinarea vârstei absolute (exprimată în ani sau milioane de ani) a rocilor, a formelor de relief şi a evenimentelor paleogeografice, prin metoda radiocronologică.
[*absolute geochronolgy, ~ geochrony* / *géochronolgie absolue* / *абсолютная геохронология*]

Geocronologie relativă Stabilirea vârstei unor roci, strate de roci, forme de relief sau procese şi fenomene, cu ajutorul stratigrafiei şi paleontologiei, utilizând scara geocronologică relativă (scara stratigrafică).
[*relative geochronology* / *géochronologie relative* / *относительная геохронология*]

Geodepresiune Depresiune tectonică primară, rezultată din mişcările scoarţei.
[*geodepression* / *géodépression* / *геоденрессия*]

Geodezie Ştiinţă ce se ocupă cu determinarea formei şi măsurarea dimensiunilor Pământului.
[*geodesy* / *géodésie* / *геодезия*]

Geodinamica Ramură a geologiei care studiază acţiunea forţelor asociate proceselor endogene şi exogene care duc la modificarea alcătuirii litosferei şi reliefului scoarţei terestre.
[*geodynamics* / *géodynamique* / *геодинамика*]

Geofizică Ştiinţă care studiază procesele şi fenomenele fizice ce se petrec în globul terestru şi investighează compoziţia şi structura Pământului cu ajutorul metodelor şi mijloacelor fizice.
[*geophysics* / *géophysique* / *геофизика*]

Geofractură Fractură a scoarţei terestre.
[*geofracture* / *géofracture* / *георазлом, разлом земной коры, зона трещиноватости*]

Geoglife Desene geometrice sau figurative formate pe sol prin trierea artificială a fragmentelor de roci, aşa cum sunt cele de la Nazca, din Peru.
[*geoglyphes* / *géoglyphes* / *геоглифы*]

Geografia carstului Parte a geografiei fizice care se ocupă cu studiul fizico-geografic al regiunilor carstice.
[*karst geography* / *géographie du karst* / *география карста*]

Geografie fizică Ramură a geografiei care se ocupă cu studiul geosistemului (partea naturală a sistemului geografic).
[*physical geography* / *géographie physique* / *физическая география*]

Geografie fizică aplicată Parte a geografiei fizice care se ocupă cu studierea geosistemului sau a unor elemente ale sale, în vederea documentării proiectelor de intervenţie asupra geosistemului, de gestionare a resurselor naturale şi de protecţie a mediului.
[*applied physical geography* / *géographie physique appliquée* / *прикладная физическая география*]

Geoid Model geometric al formei Pământului, rezultat din prelungirea generalizată a nivelului 0 al Oceanului Planetar la întreaga suprafaţă terestră, aproximând forma suprafeţei unui înveliş de apă inert care ar acoperi întreaga planetă. Este o suprafaţă echiponteţială,

perpendiculară pe direcţia forţei gravitaţionale terestre. Suprafaţa geoidului se apropie de cea a elipsoidului de rotaţie dar, din cauza variaţiilor densităţii materiei din scoarţa terestră, se situează cu zeci sau chiar peste 100 m deasupra sau dedesubtul elipsoidului. Denumire dată de geodezul B. Listing (1873).
[*geoid, ~ contour of the earth* / *géoïd* / *геоид*]

Geoid gravimetric Forma geoidului determinată prin măsurători gravimetrice.
[*gravimetric geoid* / *géoïde gravimétrique* / *гравиметрический геоид*]

Geoid ideal Forma geoidului calculată după teorema lui A. C**.** Clairault, care stabileşte legătura dintre parametrii sferoidului, forţa gravitaţională pe suprafaţa lui şi coeficienţii de descompunere a potenţialului gravitaţional.
[*ideal geoid* / *sphéroïde de Clairaut* / *идеальный геоид, сфероид Клеро*]

Geoinformatică Disciplină ştiinţifică ce se ocupă cu conţinutul şi funcţiile informaţiilor geografice, cu prelucrarea lor sub formă de geodate şi cu sistemele informaţionale geografice.
[*geoinformatics, geomatics* / *géoinformatique, géomatiques* / *геоинформатика*]

Geoizotermă Linie care uneşte, pe o reprezentare grafică, punctele cu aceeaşi temperatură din interiorul scoarţei terestre.
[*geoisotherm* / *isotherme du sous-sol terrestre* / *геоизотерма*]

Geologie Ştiinţă a Pământului care studiază alcătuirea materială a planetei (mineralele, rocile, fosilele, structurile tectonice, resursele minerale), precum şi procesele şi fenomenele care au generat şi modifică această alcătuire. Termenul de **G.** a fost introdus de Horace-Benedict de Saussure în 1779.
[*geology* / *géologie* / *геология*]

Geologie istorică v. Stratigrafie
[*historical geology* / *géologie historique* / *историческая геология*]

Geologie structurală Disciplină geologică ce se ocupă cu studiul formelor corpurilor de roci ce alcătuiesc scoarţa terestră, precum şi al deformărilor lor, datorate mişcărilor tectonice.
[*structural geology* / *géologie structurelle* / *структурная геология*]

Geomatică Domeniu de activităţi ştiinţifice şi tehnice referitoare la achiziţia, stocarea şi prelucrarea automată a datelor geografice cu referinţă spaţială.
[*geomatics* / *géomatique* / *геоматика*]

Geometrie hidraulică a secţiunii transversale (a albiei) Raporturile ce se stabilesc între modelarea albiei şi variabilele care influenţează acest proces. Termen introdus de Leopold şi Maddock (1953).
[*channel hydraulic geometry* / *géométrie hidraulique du lit* / *гидравлическая геометрия поперечного сечения (русла)*]

Geomorfocronologie Sin. *Morfocronologie* Cronologie geomorfologică elaborată pe baza existenţei diverselor generaţii de forme de relief, modelate în etape distincte de evoluţie a scoarţei terestre şi caracterizate prin sisteme specifice de modelare sub acţiunea anumitor procese endogene şi anumitor condiţii şi procese exogene.
[*geomorpho-chronology* / *morphochronologie* / *геоморфохронология*]

Geomorfogeneză Proces complex de modelare a reliefului scoarţei terestre.
[*geomorphogenesis* / *géomorphogèse* / *геоморфогенез*]

Geomorfografie v. Morfografie
[*geomorphography* / *géomorphographie* / *морфография*]

Geomorfolog Specialist care studiază relieful scoarţei terestre, sub aspectul formei, dimensiunilor, genezei şi evoluţiei sale, precum şi procesele care îl generează şi îl modifică.
[*geomorfologist* / *géomorfologue* / *геоморфолог*]

Geomorfologie Sin. *Morfologie terestră* Denumire introdusă de către K. Fr. Neumann (1858**)**. Ulterior a fost folosită de către McGee (1888) şi de către Albrecht Penck (1894). Disciplină geografică ce studiază relieful scoarţei terestre ca parte a geosistemului. **G.** studiază formele de relief sub aspect morfografic şi morfometric, originea şi evoluţia lor, procesele morfogenetice dar şi modul de asociere şi de repartiţie spaţială a formelor de relief. **G**. are legături strânse cu alte domenii ale ştiinţelor despre Pământ, îndeosebi cu geologia. După modul în care abordează studiul reliefului şi după atenţia pe care o acordă unor categorii de forme, procese sau factori morfogenetici, se individualizează ramuri ale **G.**: ***G.*** *generală;* **G**. *planetară;* **G.** *regională;* **G**. *structurală (tectonică);* **G**. *sculpturală (climatică);* **G.** *aplicată,* **G**. *ciclică.* În ultimele decenii, explorarea altor corpuri cosmice a prilejuit aplicarea teoriei şi metodologiei geomorfologiei şi la alte corpuri cosmice din Sistemul Solar.
[*geomorphology* / *géomorphologie*, *morphologie terrestre, morphologie* / *геоморфология, морфология суши*]

Geomorfologie antropică Parte a geomorfologiei care studiază rolul activităţilor umane în influenţarea proceselor gemorfologice şi în modelarea reliefului. Termen introdus de Haigh în 1978.
[*anthropogeomorphology* / *géomorphologie de l'impact anthropique* / *антропогенная геоморфология*]

Geomorfologie aplicată Parte a geomorfologiei care studiază relieful şi procesele morfogenetice pentru documentarea proiectării şi organizării unor activităţi umane.
[*applied geomorphology, engineering ~* / *géomorpholgie appliquée* / *прикладная геоморфология, инженерная ~*]

Geomorfologie bioclimatică Parte a geomorfologiei care studiază relieful şi procesele geomorfologice în raport cu agenţii şi condiţiile bioclimatice.
[*bioclimatic geomorphology* / *geomorphologie bioclimatique* / *биоклиматическая геоморфология*]

Geomorfologie cantitativă v. Geomorfometrie
[*quantitative geomorpholgy* / *géomorphologie quantitative* / *количественная геоморфология, геоморфометрия*]

Geomorfologie carstică Parte a geomorfologiei care se ocupă cu studiul proceselor şi morfologiei carstice.
[*karst geomorphology* / *géomorphologie karstique* / *карстовая геоморфология, геоморфология карста*]

Geomorfologie ciclică Sin. *Geomorfologie istorică* Parte a geomorfologiei care studiază evoluţia reliefului, în lumina ciclurilor de eroziune (geografice).

[*cyclic geomorphology, historical ~* / *géomorphologie cyclique* / *историческая геоморфология*]

Geomorfologie climatică Ramură a geomorfologiei care studiază influenţa condiţiilor climatice asupra modelării reliefului şi formele de relief specifice diferitelor tipuri de climă.

[*climatic geomorphology* / *géomorphologie climatique* / *климатическая геоморфология*]

Geomorfologie denudaţională v. Geomorfologie sculpturală

[*denudational geomorphology* / *géomorphologie cyclique* / *денудационная геоморфология*]

Geomorfologie descriptivă v. Morfografie

[*descriptive geomorphology* / *géomorphologie descriptive* / *описательная геоморфология*]

Geomorfologie deşertică Studiul proceselor geomorfologice şi al formelor de relief din regiunile deşertice.

[*desert geomorfology, arid ~* / *géomorphologie du milieu désertique* / *геоморфология пустынь*]

Geomorfologie dinamică Parte a geomorfologiei care studiază procesele morfogenetice şi dinamica (modificarea) reliefului.

[*dynamic geomorphology* / *géomorphologie dynamique* / *динамическая геоморфология*]

Geomorfologie ecologică Parte a geomorfologiei care studiază influenţa reliefului şi a proceselor geomorfologice asupra fiinţelor vii şi societăţii omeneşti.

[*environmental geomorphology* / *géomorphologie écologique* / *экологическая геоморфология*]

Geomorfologie eoliană Parte a geomorfologiei care studiază rolul vântului în modelarea scoarţei şi formele de relief pe care le creează.

[*aeolian geomorphology* / *gémorphologie éolienne* / *эоловая геоморфология*]

Geomorfologie experimentală Parte a geomorfologiei care aplică metode experimentale pentru a descoperi legităţile modelării reliefului şi rolul unor factori morfogenetici. S-a aplicat în studiul proceselor fluviale, litorale, eoliene, periglaciare şi de transport în masă. Modelarea geomorfologică materială s-a utilizat îndeosebi în documentarea proiectelor de amenajări hidrotehnice. Dezvoltarea informaticii a permis trecerea la modelarea matematică, cu ajutorul calculatoarelor electronice.

[*experimental geomorphology* / *géomorphologie expérimentale* / *экспериментальная геоморфология*]

Geomorfologie extraterestră (planetară) Parte a geomorfologiei care studiază relieful altor corpuri cosmice. Deşi particula *geo* face trimitere la Pământ, denumirea poate fi acceptată, având în vedere denumirea consacrată a unei ştiinţe care studiază relieful şi modul său de formare.

[*extraterestrial geomorphology, planetary ~* / *géomorphologie extraterrestre, ~ planétaire* / *космическая геоморфология, планетарная ~*]

Geomorfologie fluvială Parte a geomorfologie care studiază rolul morfogenetic al râurilor şi formele de relief rezultate.

[*fluvial geomorphology* / *géomorphologie fluviale, ~ fluviatile* / *флювиальная геоморфология*]

Geomorfologie generală Ramură a geomorfologiei care studiază legile generale ale formării şi evoluţiei reliefului, ale proceselor morfogenetice şi ale formelor pe care acestea le generează.
[*general geomorphology* / *géomorphologie générale* / *общая геоморфологиа*]

Geomorfologie genetică Parte a geomorfologiei care pune accent pe geneza reliefului, studiind procesele şi condiţiile în care sunt generate formele de relief.
[*genetic approach in geomorphology* / *géomorphologie génétique* / *геоморфологиа генетическая*]

Geomorfologie geologică Parte a geomorfologiei care studiază îndeosebi rolul proceselor geologice în geneza şi evoluţia reliefului.
[*geological geomorphology* / *géomorphologie géologique* / *геологическая геоморфология*]

Geomorfologie glaciară Parte a geomorfologiei care se ocupă cu studierea formelor de relief create de către gheţari şi a proceselor ce au generat aceste forme.
[*glacial geomorphology* / *géomorphologie glaciaire* / *гляциальная геоморфология*]

Geomorfologie globală Parte a geomorfologiei care abordează probleme geomorfologice la nivelul globului terestru. În unele accepţiuni este vorba de forma Pământului şi trăsăturile globale ale reliefului terestru. În alte accepţiuni, **G. g.** este echivalată cu tectonica globală (tectonica plăcilor).
[*global geomorphology* / *géomorphologie planétaire* / *планетарная геоморфология*]

Geomorfologie granitică Capitol al geomorfologiei care studiază comportamentul rocilor granitice faţă de acţiunea factorilor geologo-geomorfologici şi influenţa asupra reliefului.
[*granitic geomorphology* / *géomorphologie granitique* / *гранитная геоморфология, геоморфология гранитных горных пород*]

Geomorfologie hidrologică Parte a geomorfologiei care studiază acţiunea morfogenetică a apelor şi formele de relief create. Iniţial, au fost vizate îndeosebi apele de suprafaţă şi mai ales râurile, dar a fost studiată şi acţiunea geomorfologică a apelor subterane.
[*hydrological geomorphology / géomorphologie fluviale* / *гидрологическая геоморфология*]

Geomorfologie istorică v. Geomorfologie ciclică
[*historical geomorphology* / *géomorphologie historique* / *историческая геоморфология*]

Geomorfologie lacustră Parte a geomorfologiei care studiază rolul geomorfologic al lacurilor şi relieful lacustru.
[*lacustrine geomorphology* / *géomorphologie lacustre* / *озерная геоморфология*]

Geomorfologie litorală Parte a geomorfologiei care se ocupă cu studiul proceselor şi al formelor de relief ce se produc în zona litorală.
[*coastal geomorphology* / *géomorphologie littorale* / *геоморфология береговой зоны, ~ берегов, ~ морских берегов*]

Geomorfologie marină Parte a geomorfologiei care studiază rolul geomorfologic al mării şi formele de relief marin.
[*marine geomorphology* / *géomorphologie marine* / *морская геоморфология*]

Geomorfologie montană Parte a geomorfologiei care se ocupă cu studiul reliefului montan.
[*mountain geomorphology* / *géomorphologie des montagnes* / *геоморфология горных стран*]

Geomorfologie periglaciară Parte a geomorfologiei care studiază procesele geomorfologice şi formele create de ele în regiunile periglaciare.
[*periglacial geomorphology* / *géomorphologie périglaciaire* / *перигляциальная геоморфология*]

Geomorfologie regională Ramură a geomorfologiei care studiază relieful unei anumite regiuni a suprafeţei terestre.
[*regional geomorphology* / *géomorphologie régionale* / *региональная геоморфология*]

Geomorfologie sculpturală *Geomorfologie denudaţională* Ramură a geomorfologiei care studiază ansamblul acţiunilor (proceselor) de natură sculpturală exercitate de către agenţii externi şi formele corespunzătoare de relief, rezultate prin modelarea scoarţei terestre. W. M. Davis poate fi considerat fondatorul **G. s.** prin teoria ciclului de eroziune şi crearea peneplenei.
[*sculptural geomorphology* / *géomorphologie sculpturale, ~ cyclique* / *скульптурная геоморфология*]

Geomorfologie sistemică Curent de aplicare a concepţiei sistemice în geomorfologie.
[*systems approach to geomorphology* / *approche systémique en géomorphologie* / *системная геоморфология*]

Geomorfologie structurală Ramură a geomorfologiei care studiază influenţa structurii geologice şi a alcătuirii petrografice asupra reliefului şi proceselor geomorfologice.
[*structural geomorphology, rock controlled geomorphology* / *géomorphologie structurale* / *структурная геоморфология*]

Geomorfologie tectonică Ramură a geomorfologiei care studiază influenţa factorilor tectonici asupra reliefului şi proceselor geomorfologice. Recent, **G. t.** i se dau sensuri diferite, precum: studiul indicatorilor geomorfologici asupra mişcărilor recente ale scoarţei; studiul deformării suprafeţelor de nivelare; studiul efectelor geomorfologice ale cutremurelor, etc.
[*tectonic geomorphology* / *géomorphologie tectonique* / *тектоническая геоморфология*]

Geomorfologie tectono-structurală Ramură a geomorfologiei care se ocupă cu studiul principalelor componente tectonice, structurale şi morfologice ale continentelor şi oceanelor, componente condiţionate, în primul rând, de trăsăturile geodinamice (tectonice), structurale şi litologice ale scoarţei.
[*tectono-structural geomorphology* / *géomorphologie structurale* / *структурно-тектоническая геоморфология*]

Geomorfologie vulcanică Parte a geomorfologiei care studiază modul de punere în loc a lavelor şi a materialelor piroclastice, rolul erupţiilor vulcanice în modificarea reliefului, precum şi evoluţia ulterioară a reliefului vulcanic.
[*volcanic geomorphology* / *géomorphologie volcanique* / *геоморфология вулканическая*]

Geomorfometrie Sin. *Geomorfologie cantitativă* Parte a geomorfologiei consacrată de Morisawa (1962) şi care se ocupă cu caracterizarea cantitativă a formelor de relief, precizând dimensiunile reale sau utilizând o serie de indici morfometrici ca altitudinea

medie, adâncimea medie sau panta medie, densitatea sau adâncimea fragmentării şi energia reliefului.

[*geomorphometry* / *géomorphométrie* / *геоморфометрия, количественная геоморфология*]

Geomorfosferă Subsistem teluric format prin interpătrunderea şi interacţiunea dintre geosferele externe ale Pământului, având ca rezultat manifestarea proceselor geomorfologice, cu formarea şi modelarea continuă a reliefului terestru - reliefosfera. În **G.,** pe lângă scoarţa terestră, pot fi incluse astenosfera, hidrosfera, partea inferioară a atmosferei (troposfera) şi biosfera, inclusiv omul, care joacă un rol morfogenetic din ce în ce mai important.

[*geomorphosphere* / *géomorphosphère* / *геоморфосфера*]

Geomorfosistem v. Sistem geomorfologic

[*geomorphosystem* / *géomorphosytème* / *геоморфосистем*]

Geomorfotip Tip specific de relief care îşi trage numele de la un toponim unde este bine reprezentat.

[*geomorphotype* / *géomorphotype* / *геоморфотип*]

Georeferenţiere Stabilirea legăturii dintre informaţiile dintr-un SIG şi coordonatele lor spaţiale, prin informaţii referitoare la poziţia spaţială a obiectelor descrise.

[*georeferecing, georeference* / *géocodage, géoréférencement* / *геопривязка, геопривязывание, геореференцирование*]

Geosferă Înveliş al Pământului individualizat prin diferenţierea gravitaţională a materiei terestre. Geomorfologia îşi concentrează atenţia asupra **G.** solide – scoarţa terestră – al cărei relief îl studiază. Termenul este utilizat şi cu alte sensuri: partea anorganică a Pământului, cuprinzând litosfera, hidrosfera şi atmosfera (Encyclopedia Britannica Online) sau doar litosfera, fără hidrosferă şi atmosferă.

[*geosphere* / *géosphère* / *геосфера*]

Geosfere exterioare În accepţiune mai generală, ca **G. e.** sunt considerate atmosfera şi hidrosfera.

[*outer geospheres* / *géosphères externes, ~ extérieures* / *внешние геосферы*]

Geosfere interne În general, sunt considerate ca **G. I.** geosferele aflate sub scoarţa terestră dar se poate include şi scoarţa.

[*inner geospheres* / *géosphère internes* / *внутренние геосферы*]

Geosinclinal Termen introdus de J. Dana în 1870. În lumina vechii teorii, **G**. reprezintă o structură tectonică majoră a scoarţei terestre, sub forma unei depresiuni alungite, vaste, cu lăţimi de 100 – 200 km şi adâncimi de ordinul miilor de metri, caracterizată printr-o mare mobilitate. Se deosebeşte *ortogeosinclinalul* sau *geosinclinanul primar,* de formă alungită, situat între o placă oceanică şi una continentală. În cuprinsul lui, spre contactul cu regiunea continentală (vorland), se deosebeşte *miogeosinclinalul,* în cadrul căruia se acumulează sedimente de apă puţin adâncă, fără aport de roci magmatice. Spre larg, urmează *eugeosinclinalul,* în care se acumulează sedimente de ape adânci, la care se adaugă intruziuni magmatice şi apoi urmează *regiunea oceanică.* Evoluţia **G**. începe cu *stadiul de vacuitate*, când se schiţează zona depresionară şi se manifestă *vulcanismul iniţial,* cu erupţii subacvatice de lave bazice. Urmează *stadiul de orogeneză*, caracterizat prin deformări tectonice, acumulări de depozite groase de fliş şi magmatism plutonic

însoţit de metamorfism. Acumularea depozitelor şi deformările tectonice se produc mai întâi în zonele eugeosinclinale, constituindu-se *internidele.* Apoi, în miogeosinclinal se acumulează depozitele care formează *externidele.* În *stadiul tardigeosinclinal* se formează noi fose, în care se acumulează depozite de *molasă.* În *stadiul postgeosinclinal (final)* se manifestă doar mişcări pe verticală. Deşi descrie unele trăsături ale regiunilor de orogen, teoria geosinclinalului nu este satisfăcătoare şi, începând din anii ´60 ai secolului trecut, este înlocuită cu *teoria tectonicii globale.*

[*geosyncline, geosynclinal* / *géosynclinal* / *геосинклиналь, геосинклинальная область*]

Geosinclinal de post-platformă v. Aulacogen

[*taphrogeosyncline, taphrogeosynclinal, post-platform geosyncline* / *taphrogéosynclinal* / *геосинклиналь постплатформенная*]

Geosistem Sin. *Înveliş geografic* Sistem material complex format prin contactul, întrepătrunderea şi interacţiunea geosferelor terestre (atmosfera, hidrosfera, scoarţa terestră şi biosfera).

[*geosystem* / *géosystème* / *геосистема*]

Geosistem carstic Geosistem prezent în regiunile carstice, unde procesele geomorfologice şi hidrologice sunt intense şi în masa rocilor, nu numai la suprafaţă, ducând la apariţia unui relief specific şi influenţând puternic şi ceilalţi componenţi geosistemici.

[*karstic geosystem / géosystème du karst* / *гесистема карстовая*]

Geospeologie Ramură a speologiei care studiază sistemele carstice în complexitatea lor.

[*geospeology, geospeleology* / *géospéléologie* / *геоспелеология*]

Geostructură Structură geologică a scoarţei terestre.

[*geostructure* / *géostructure* / *геоструктура*]

Geosutură După J. Tuzo Wilson – sutura a două arii continentale.

[*geosuture* / *géosuture* / *тектонический шов*]

Geotectonică Parte a geologiei care se ocupă cu studiul mişcărilor şi deformărilor scoarţei terestre la scară continentală sau globală.

[*geotectonic* / *géotectonique* / *геотектоника*]

Geotectură Sin. *Morfotectură* Termen utilizat de către I. P. Gherasimov pentru morfotectură (formele de relief de ordinul I).

[*geotecture* / *géotecture* / *геотектура*]

Geotumoare v. Panaş al mantalei

[*geotumor* / *géotumeur* / *геотумор*]

Ger Scăderea temperaturii aerului mult sub 0^0 C.

[*frost* / *gel* / *мороз*]

Gheaţă Faza solidă a apei. După locul unde se formează, se poate deosebi ***G.*** *atmosferică,* **G.** *acvatică,* **G.** *subterană* şi **G.** *de gheţar.* În geomorfologie, se consideră doar gheaţa densă (D = cca. 850 kg / m^3), aproape impermeabilă.

[*ice* / *glace* / *лед*]

Gheaţă ancorată v. Gheaţă de fund

Gheaţă-ciment Gheaţă din pori şi fisuri care leagă (cimentează) între ele particulele minerale.

[*cement ice* / *ciment glacé* / *лед-цемент*]

Gheaţă compactă Gheaţă lipsită de bule de aer. **G. c.** este caracteristică stratelor inferioare, mai vechi, ale gheţarilor, care s-au compactat prin presiunea exercitată de stratele de deasupra lor.
[*compact ice* / *glace compacte, ~ non poreuse* / *компактный лед*]

Gheaţă de agradare Gheaţă care se formează în timpul agradării (dezvoltării) permafrostului.
[*aggradational ice* / *glace d`aggradation, ~ d`accroissement* / *нарастающий подземный лед*]

Gheaţă de cavitate deschisă Gheaţă sub formă de cristale ce se formează din vapori de apă în crăpături de contracţie, lucrări miniere sau alte cavităţi ale scoarţei.
[*open-cavity ice* / *glace de cavité ouverte* / *лед открытых полостей*]

Gheaţă de cavitate închisă Gheaţă formată în cavităţi închise din permafrost.
[*closed-cavity ice* / *glace de cavité fermée* / *лед закрытых полостей*]

Gheaţă de firn Gheaţă albă, poroasă şi grăunţoasă, formată prin compactarea parţială a firnului, cu eliminarea unei părţi din bulele de aer.
[*firn ice* / *glace de névé* / *фирновый лёд*]

Gheaţă de fund Sin. *Gheaţă ancorată* Gheaţă formată pe fundul albiilor de râu şi ale unor bazine acvatice.
[*anchor ice, bottom ~ , ground ~* / *glace de fond* / *донный лед*]

Gheaţă de gheţar Gheaţă compactă şi cristalină, provenită prin compactarea şi recristalizarea firnului. Pe măsură ce se compactează, când atinge densitatea de 0, 77 – 0,80 g /cm^3, firnul devine impermeabil, transformându-se în gheaţă, cu densitatea de 0,8 – 0,85 g /cm^3, funcţie de cantitatea de bule de aer pe care le mai conţine. Durata procesului depinde de condiţiile climatice : 4 luni în zonele tropicale, 1 - 60 ani în Alpi, câteva secole în Groenlanda şi câteva milenii în Antarctica.
[*glacial ice, glacier ~ / glace de glacier* / *глетчерный лёд, ледниковый лед*]

Gheaţă de injecţie v. Gheaţă de intruziune
[*injection ice, intrusive ~* / *glace d`injection, ~ intrusive* / *инъекционный лед*]

Gheaţă de intruziune Sin. *Gheaţă de injecţie* Gheaţă subterană formată din apa injectată sub presiune în roci poroase sau fisurate, când se formează *bare de gheaţă* şi *pingo*.
[*intrusive ice* / *glace intrusive, ~ d`injection* / *инъекционный лед, интрузивный ~*]

Gheaţă de mal Sin. *Pripai* Strat de gheaţă ancorat de malul unui râu sau bazin acvatic.
[*bank ice, fast ~ , landfast ~ , ice-foot* / *pied de glace* / *припай, береговой лёд*]

Gheaţă de peşteră Masă de gheaţă formată într-o peşteră prin congelarea apei, prin sublimarea vaporilor sau prin tasarea şi recristalizarea zăpezii pătrunsă în peşteră.
[*cave ice* / *glace de caverne* / *пещерный лед, лед карстоых полостей, наледь пещерная*]

Gheaţă de pingo Gheaţă din nucleul unui pingo.
[*pingo ice* / *glace de pingo* / *лед из булгунняха, ледовая линза*]

Gheaţă de pori Gheaţă din porii şi fisurile fine din permafrost.
[*pore ice* / *glace de remplissage des pores, ~ interstitielle* / *поровый лед*]

Gheaţă de râu Gheaţă formată din apa de râu. După locul de formare şi după aspect, se deosebesc: *gheaţă de fund şi gheaţă de suprafaţă* (care se prezintă sub forma de *gheaţă de mal, pod de gheaţă, sloiuri de gheaţă* şi *zai*).

[*river ice* / *glace de rivière* / *речной лед*]

Gheaţă de reîngheţare Gheaţă provenită din reîngheţarea rapidă a apei provenită din topirea gheţii sau a zăpezii.
[*refreezing ice* / *glace de regel, ~ de surimposition* / *лед повторного промерзания*]

Gheaţă de segregaţie Lentile sau straturi discontinui de gheaţă din sol, aflate sub molisol în regiuni periglaciare.
[*segregated ice* / *glace de ségrégation* / *сегрегационный лед*]

Gheaţă de sublimare Gheaţă din sol formată prin trecerea directă a vaporilor de apă în stare solidă.
[*sublimation ice* / *glace de sublimation* / *сублимационный лед*]

Gheaţă de suprafaţă Gheaţă formată pe suprafaţa uscatului sau a apelor.
[*surface ice* / *glace de surface* / *поверхностный лед*]

Gheaţă de şelf Gheaţă care intră în componenţa banchizei ce prelungeşte gheţarii de pe uscat, sprijinindu-se pe platforma litorală.
[*barrier ice, shelf ice* / *glace de banquise* / *шельфовый лёд*]

Gheaţă de uscat Gheaţă care se formează pe uscatul terestru – continente sau insule. Se prezintă sub formă de *calote de gheaţă*, ca în Antarctida şi Groenlanda sau sub formă de *gheţari locali*, ca în numeroase regiuni montane (gheţari montani).
[*land-ice* / *glace de la terre ferme* / *материковый лёд*]

Gheaţă difuză Cristale de gheaţă dispersate în masa solului.
[*diffuse ice* / *glace diffuse* / *лед диффузный*]

Gheaţă din fisură de îngheţ Sin. *Gheaţă din fisuri criogene* Gheaţă formată în crăpăturile de îngheţ ale rocilor sau solului.
[*frost-fissure ice* / *glace de fente de gel, ~ dans la fissure de gel* / *лед морозобойных трещин, ~ в криогенных трещинах*]

Gheaţă din fisuri Gheaţă formată în fisuri ale rocilor, indiferent de originea acestora.
[*vein ice, fissure ~* / *glace dans les fissures, ~ de fissure* / *трещинный лед*]

Gheaţă din fisuri criogene v. Gheaţă din fisură de îngheţ

Gheaţă din fisuri în formă de pană Gheaţă formată în fisuri de îngheţ în formă de pană.
[*wedge joint ice* / *glace de fente de gel en coin* / *трещинно-жильный лед*]

Gheaţă din sol Gheaţă din permafrost sau din sol, cu forme diverse: *gheaţă din pori, ace de gheaţă, pene de gheaţă, gheaţă segregată, lentile de gheaţă.*
[*ground ice, soil ~ , subsurface ~* / *glace de sol, ~ dans le sol* / *почвенный лед, грунтовый ~ , подземный ~*]

Gheaţă epigenetică Gheaţă subterană formată în permafrost epigenetic sau într-un permafrost singenetic, format anterior.
[*epigenetic ice* / *glace épigénétique* / *эпигенетический лед, вторичный ~ , подземный лед в эпигенетически промерзаших породах*]

Gheaţă extrusivă Gheaţă de suprafaţă formată prin îngheţul apei de râu sau de izvor, sub formă de movile.
[*extrusive ice* / *extrusion de glace* / *лед экструзивный*]

Gheaţă fosilă Sin. *Gheaţă relictă* Blocuri sau lentile de gheaţă acoperite de depozite mai recente şi conservate în regiuni în care nu sunt condiţii climatice glaciare.

[*fossil ice, relict ~* / *glace fossile* / *ископаемый лёд*]

Gheaţă granulară Gheaţă formată din granule rotunjite, care lasă între ele goluri umplute cu aer. **G. g.** provine din compactarea incompletă a firnului.
[*granular ice* / *glace granulaire, ~ granulée* / *лёд зернистый, гранулированный лед*]

Gheaţă interstiţială Gheaţă formată în porii şi fisurile solului şi rocilor.
[*interstitial ice, pore ~* / *glace interstitielle* / *трещинно-поровый лед*]

Gheaţă în exces Gheaţă a cărei cantitate depăşeşte volumul porilor pe care i-ar avea solul neînghеţat.
[*excess ice* / *glace en excès* / *избыточное льдосодержание*]

Gheaţă îngropată Gheaţă de gheţar acoperită de material surpat sau de aluviuni ori gheaţă formată la suprafaţa solului şi acoperită apoi de sedimente.
[*buried ice, bulgunniakh* / *glace enterrée, ~ enfouie* / *погребённый лед, булгуннях*]

Gheaţă lacustră Gheaţă provenită din îngheţarea apelor lacustre. Poate fi *gheaţă de fund* sau *gheaţă de suprafaţă* (*gheaţă de mal, pod de gheaţă, sloiuri*).
[*lake ice, lacustrine ~* / *glace lacustre* / *озерный лед, ~ лёд*]

Gheaţă lenticulară Tip de gheaţă din sol ce apare sub formă de lentile formate în stratul de permafrost.
[*lenticular ice, lens ~* / *lentille de glace, glace en lentilles* / *линзовый лед*]

Gheaţă litorală Fâşie îngustă (sub 1 km) de gheaţă pe litoral (de la ţărm spre uscat).
[*coastal ice, littoral ~ , ice fringe* / *glace littorale, ~ riveraine, ~ de rive* / *забереги, береговой лед*]

Gheaţă marină Gheaţă formată prin îngheţarea apei marine, când temperatura apei coboară în jur de -1,9 ^{0}C. La latitudinile polare grosimea de echilibru a **G. m.** este de cca. 3 m, iar topirea de suprafaţă este compensată de îngheţul de fund. Când **G. m.** este ataşată unui uscat, poartă numele de gheaţă rapidă (*fast ice*). Când pluteşte liber, **G. m.** este denumită gheaţă plutitoare (*pack ice*) şi constă din sloiuri de gheaţă (*ice floes*).Uneori, apa din spaţiul dintre sloiuri poate îngheţa rapid iarna formându-se coame de presiune (*pressure ridges*) şi astfel suprafaţa **G. m.** devine neregulată.
[*sea ice, marine ~* / *glace de mer* / *морской лёд*]

Gheaţă masivă Masă de gheaţă compactă din sol, care apare sub forme diverse (pene de gheaţă, gheaţă de pingo, lentile de gheaţă etc.).
[*massive ice* / *glace massive* / *массивный лед, залежеобразующий лед*]

Gheaţă meteorizată Gheţar afectat de insolaţie sau/şi de vânt cald încât marginile cristalelor de gheaţă au început să se topească.
[*weathered ice* / *glace fondante* / *тающий лед*]

Gheaţă moartă 1. Blocuri de gheaţă situate mai jos de limba gheţarului şi care reprezintă resturi dintr-un gheţar, acoperite, de obicei, cu material morenaic gros. Prin topirea lor, materialul de deasupra se tasează şi se formează mici depresiuni, numite *kettle* sau *solle*. 2. Blocuri de gheaţă desprinse din gheţar şi care stagnează şi se topesc lent.
[*dead ice, stagnant ~* / *glace morte* / *мертвый лед, застойный ~*]

Gheaţă multianuală Gheaţă care rezistă cel puţin unui sezon cald, fără a se topi în întregime.
[*multiannual ice, multiyear ~* / *glace multiannuelle* / *многолетний лед*]

Gheaţă murdară Gheaţă care are prinsă în ea particule de rocă ce au căzut pe suprafaţa sa şi au fost înglobate în gheaţă, pe măsura îngroşării ei.
[*dirty ice* / *glace sale* / *грязный лед*]

Gheaţă plutitoare Gheaţă de forme şi diversiuni diverse, de la sloiuri mici, până la banchize imense, care plutesc pe suprafaţa apelor continentale sau marine. Se poate deosebi: *gheaţă marină, gheaţă lacustră, gheaţă fluvială* şi *gheaţă de gheţar* (desprinsă din gheţarii de pe uscat).
[*floating ice* / *glace flotante* / *плавучий лёд*]

Gheaţă poroasă Gheaţă care prezintă numeroşi pori şi bule de aer.
[*porous ice* / *glace poreuse, ~ bouleuse* / *пористый лёд*]

Gheaţă presată Gheaţă marină îngrămădită de vânt sau curenţi încât blocurile se presează unele în altele şi unele sunt ridicate formând movile, creste etc.
[*pressed ice* / *glace comprimée* / *компактный лед*]

Gheaţă relictă v. Gheaţă fosilă
[*relict ice* / *glace relique, ~ relictuelle* / *реликтовый лед*]

Gheaţă reticulară Reţea tridimensională de vine de gheaţă în permafrost.
[*reticulate ice* / *glace réticulée* / *лед сетчатой криотекстуры, сетчатый лед*]

Gheaţă singenetică Gheaţă subterană formată odată cu permafrostul singenetic (îngheţarea sedimentelor în timpul depunerii lor).
[*syngenetic ice* / *glace syngénétique* / *сингенетический лед, первичный ~*]

Gheaţă stratificată 1. Gheaţă formată din zăpadă şi firn, prin compactare şi îngheţ, mai mulţi ani la rând, cu intercalaţii de sfărâmături de roci care evidenţiază stratificarea. 2. Strate de gheaţă suprapuse pe un gheţar, provenite din revărsarea repetată de apă din circulaţia internă din gheţar sau din exterior.
[*stratified ice* / *glace stratifiée* / *пластовый лед*]

Gheaţă sub formă de movile Blocuri de gheaţă marină care se înalţă sub formă de movile din cauza presiunilor laterale.
[*hummocked ice* / *buttes de glace* / *бугристый лед*]

Gheaţă subterană Gheaţă din sol şi roci, care se formează când temperatura acestora scade sub 0^0 C şi îngheaţă toată apa. **G. s.** se prezintă sub două forme : *gheaţă structurată* (gheaţă de segregare, gheaţă intrusivă, filonaşe reticulate, cristale de gheaţă şi pelicule pe particulele solide) şi *gheaţă subterană masivă* (lentile de gheaţă, hidrolacoliţi).
[*underground ice* / *glace souterraine, ~ sous-terraine* / *подземный лед*]

Gheaţă subterană masivă v. Gheaţă subterană
[*massive underground ice* / *glace souterraine massive* / *подземный массивный лед*]

Gheaţă superficială v. Naledi
[*icing, flood ice* / *glaçage* / *наледь*]

Gheaţă veche Gheaţă marină mai veche de 2 ani şi, de obicei, cu grosimea mai mare de 2 m.
[*old ice* / *vielle glace, glace vielle* / *старый лед*]

Gheizer (geyser) Izvor termal intermitent din regiuni vulcanice, care aruncă jeturi de apă şi vapori, uneori la mare înălţime, datorită presiunii vaporilor. Între aceste izbucniri, trece un timp în care se acumulează vaporii şi presiunea lor ajunge să învingă greutatea coloanei de

apă. Apa este puternic mineralizată şi de aceea din ea se precipită minerale silicioase, ce dau naştere unui microrelief specific.
[*geyser, spouting spring* / *geyser* / *гейзер*]

Gheizerit Depozit mineral silicios care se acumulează prin precipitare din apele calde ale gheizerelor.
[*geyserite* / *geyserite* / *гейзерит*]

Gherdap v. Cataractă

Gheţar Masă de gheaţă naturală compactă, rezultată din acumularea zăpezii care, prin tasare, topire parţială şi îngheţ, se transformă în firn (zăpadă grăunţoasă) şi apoi în gheaţă cristalizată şi compactă. **G.** se formează în regiuni cu climă rece, care permite apariţia zăpezilor perpetue. De aceea**, G.** apar în zonele polare chiar la nivelul mării, iar în celelalte zone climatice apar pe munţii din ce în ce mai înalţi. Cu cât clima este mai caldă, hionosfera este tot mai sus. După extindere şi locul de formare, se deosebesc **G.** *continentali* sau *de calotă,* **G.** *de şelf şi* **G.** *montani (locali),* care pot fi subîmpărţiţi în **G.** *de platou,* **G.** *de circ,* **G.** *de vale.* În afară de gheţarii de suprafaţă, există şi gheţari subterani, cantonaţi în unele peşteri cu condiţii microclimatice specifice. Sub acţiunea forţei gravitaţionale, gheaţa alunecă pe substrat şi exercită o acţiune morfogenetică complexă – eroziune (exaraţie), transport şi depunerea materialelor morenaice, realizându-se relieful glaciar. În etapa actuală, gheţarii însumează o suprafaţă de 15,6 mil. km^2 , adică 3 % din suprafaţa terestră (10,5 % din suprafaţa uscatului) şi au un volum de 31,7 mil. km^3. Dacă s-ar topi toată această gheaţă, ar provoca creşterea nivelului Oceanului Planetar cu 70 m. Se apreciază că în timpul extinderii maxime a gheţarilor pleistoceni, nivelul Oceanului Planetar a coborât cu cca. 145 m sub nivelul actual.
[*glacier, gletcher* / *glacier* / *ледник*]

Gheţar activ Gheţar cu mişcare rapidă, intens alimentat din zăpezi şi firn.
[*active glacier* / *glacier actif* / *активный ледник, движущийся ~*]

Gheţar afluent Limbă de gheaţă care debuşează în alt gheţar, contopindu-se cu acesta.
[*tributary glacier* / *glacier affluent, ~ adiacent* / *ледниковый приток, боковой ледник*]

Gheţar alb Gheţar lipsit de material morenaic pe suprafaţa sa şi a cărei gheaţă conţine foarte multe bule de aer, de unde şi culoarea albicioasă.
[*white glacier* / *glacier blanc* / *белый ледник*]

Gheţar alpin v. Gheţar de tip alpin
[*alpine glacier, alpine type of ~ , mountain ~* / *glacier alpin, glacier de type ~* / *альпийский ледник*]

Gheţar cald Sin. *Gheţar temperat* Gheţar care are la bază temperatură în jur de 0^0, încât conţine şi apă lichidă care favorizează alunecarea pe substrat. De aceea, **G. c.** se mişcă mai rapid.
[*warm glacier* / *glacier chaud* / *теплый ледник*]

Gheţar care se dărâmă Gheţar care debuşează în mare sau într-un lac şi din fruntea lui se desprind blocuri de gheaţă.
[*calving glacier* / *glacier qui s´écroule* / *разрушающийся ледник*]

Gheţar care se retrage v. Gheţar în declin

Gheţar compus Gheţar rezultat din confluenţa a doi gheţari. **G. c.** este caracterizat prin prezenţa morenelor mediane rezultate din unirea morenelor laterale ale celor doi gheţari.
[*compound glacier, composite ~ , apposed ~* / *glacier composé* / *сложный ледник*]

Gheţar confluent Gheţar din vale secundară care pătrunde în valea principală unindu-se cu gheţarul principal.
[*confluent glacier* / *glacier de confluence* / *конфлюэнтный ледник*]

Gheţar constrâns de topografie Gheţar cantonat într-o formă de relief care nu-i permite extinderea liberă, cel puţin în anumite direcţii, fiind mărginit de versanţi în rocă. Aşa sunt gheţarii de vale, de circ, de nişă, de piemont, de transecţiune.
[*glacier constrained by topography, ~ controlled by topography* / *glacier contraint par la topographie* / *ледник лимитированный топографией*]

Gheţar continental v. Calotă glaciară
[*continental glacier, inland ice, land ice sheet* / *glacier continental, inlandsis* / *материковый ледник, континентальный ~ , покровный ~*]

Gheţar cu mişcare pulsatorie Gheţar care prezintă o creştere dramatică a ratei de deplasare faţă de viteza normală. Gheţarii normali se deplasează cu 3 - 300 m/an, iar **G. c.** au viteze de 4 - 12 km/an. În asemenea cazuri, trecerea de la deplasarea normală la cea de curgere rapidă se realizează brusc. Cele două moduri de mişcare sunt probabil determinate de grosimea apei de sub gheţar şi de dezvoltarea cavităţilor (golurilor). După o perioadă de curgere rapidă, urmează o perioadă liniştită în care deplasarea este lentă sau încetează, uneori producându-se chiar o retragere a frunţii gheţarului. De regulă, asemenea evenimente particulare durează mai puţin de un an şi se produc periodic după 15 - 100 ani.
[*surging glacier* / *glacier à écoulement pulsatif* / *пульсирующий ледник*]

Gheţar cupolă Gheţar în formă de cupolă cu margini abrupte.
[*dome glacier* / *glacier en forme de dôme* / *ледниковый купол*]

Gheţar curgător Gheţar care curge cu viteză foarte mare, de zeci sau chiar sute de metri pe zi, ca un adevărat fluviu sau torent de gheaţă. Viteza mare este favorizată de caracterul politermic al gheţarului, stratul inferior, având temperatură mai mare încât conţine apă care permite deplasarea rapidă.
[*ice stream* / *glacier coulant* / *ледяной поток*]

Gheţar de amfiteatru Gheţar care ocupă un circ larg, de mari dimensiuni.
[*amphitheater glacier* / *glacier du fauteuil* / *котловинный ледник*]

Gheţar de blocuri v. Gheţar de pietre

Gheţar de blocuri activ v. Gheţar de pietre activ

Gheţar de blocuri cimentat cu gheaţă Gheţar de blocuri în care particulele minerale sunt cimentate cu gheaţă.
[*ice-cemented rock glacier* / *glacier rocheux cimenté par glace* / *каменный ледник*]

Gheţar de blocuri cu nucleu de gheaţă Gheţar de blocuri care are în interiorul său un nucleu de gheaţă.
[*ice-cored rock glacier* / *glacier rocheux avec noyau de glace* / *каменный ледник с ледяным ядром*]

Gheţar de blocuri fosil v. Gheţar de pietre fosil

Gheţar de blocuri inactiv v. Gheţar de pietre inactiv

Gheţar de caldeiră Gheţar situat într-o caldeiră vulcanică.
[*cladera glacier* / *glacier de caldeira* / *кальдерный ледник*]

Gheţar de calotă v. Calotă glaciară.
[*ice cap glacier, ice-shield / glacier de calotte* / *материковый ледник*]

Gheţar de carst v. Gheţar de peşteră
[*karstic glacier, cave ~ / glacier sous-terrain* / *карстовый ледник*]

Gheţar de cădere v. Gheţar regenerat

Gheţar de circ v. Gheţar de tip pirenean
[*corrie glacier, cirque-glacier* / *glacier de cirque* / *каровый ледник*]

Gheţar de circ şi vale Gheţar care se formează într-un circ glaciar şi trimite o limbă de gheaţă în lungul văii.
[*corrie-valley glacier* / *glacier de cirque avec une langue* / *карово-долинный ледник*]

Gheţar de con de avalanşă Gheţar format din zăpada acumulată în conul de avalanşă.
[*avalanche glacier* / *glacier de cône d`avalanche* / *ледник лавинный*]

Gheţar de crater Gheţar situat într-un crater sau într-o caldeiră vulcanică.
[*crater glacier* / *glacier de cratère* / *кратерный ледник*]

Gheţar de grohotiş v. Gheţar de pietre

Gheţar de nişă Mase mici de gheaţă ce se formează pe versanţii montani neînsoriţi în ravene, microdepresiuni sau pe poliţe. În condiţii favorabile, **G. n.** pot evolua în gheţari de circ.
[*niche glacier* / *glacier de niche* / *эмбриональный ледник, присклоновый ~*]

Gheţar de peşteră Gheţar subteran format într-o peşteră. În perioadele glaciare, multe din peşteri au fost colmatate cu gheţari. Şi în prezent există gheţari importanţi în unele peşteri, fie formaţi din zăpada care cade în exterior şi alunecă în peşteră - aşa cum este cazul gheţarului din peştera de la Scărişoara, din Munţii Apuseni - fie formaţi prin îngheţul apei care se infiltrează - aşa cum este cazul gheţarului din peştera Eisrisenwelt, din Austria.
[*cave glacier* / *glacier sous-terrain, ~ de caverne* / *пещерный ледник*]

Gheţar de piemont v. Gheţar de tip alaskian
[*piedmont glacier* / *glacier de piedmont* / *ледник предгорного типа, предгорный ледник*]

Gheţar de pietre Sin. *Gheţar de blocuri*, *Gheţar de grohotiş* Acumulare de blocuri de rocă şi de material fin, cu gheaţă în golurile dintre ele care facilitează deplasarea blocurilor. **G. p.** prezintă formă caracteristică de lobi cu valuri recurbate, cu concavitatea spre amonte.
[*rock-glacier, rocky glacier* / *glacier rocheux, coulée de pierres* / *каменный ледник, ~ глетчер*]

Gheţar de pietre activ Sin**.** *Gheţar de blocuri activ* Material clastic cu nuclee de gheaţă sau gheaţă interstiţială, care prezintă semne de deplasare actuală.
[*active rock glacier* / *glacier rocheux actif* / *активный каменный глетчер, подвижный ~ ~*]

Gheţar de pietre fosil Gheţar de blocuri lipsit de gheaţă şi care şi-a încetat mişcarea dar a păstrat forma caracteristică.
[*fossil rock glacier* / *glacier rocheux fossile* / *реликтовый каменный глетчер*]

Gheţar de pietre inactiv Sin. *Gheţar de blocuri inactiv* Gheţar de blocuri care poate avea şi nuclee de gheaţă, dar nu prezintă urme de deplasare actuală.

[*inactive rock glacier* / *glacier rocheux inactif* / *неподвижный каменный глетчер*]

Gheţar de platou Sin. *Gheţar de tip scandinav* Gheţar reprezentat printr-un câmp de firn şi o platoşă de gheaţă din care pleacă mai multe limbi de gheaţă în direcţii diferite.
[*plateau glacier* / *glacier de plateau* / *ледник-плато, ~ плоских вершин*]

Gheţar de şelf Sin. *Şelf de gheaţă* Formaţiune groasă de gheaţă care, în mod obişnuit, reprezintă extensii ale calotelor glaciare în zona de şelf. Marginea lor exterioară, care pluteşte liber în ape adânci, se poate sparge, formând aisberguri.
[*shelf glacier, ice shelf, glacier-shelf, floating glacier* / *barrière de glace* / *шельфовый ледник*]

Gheţar de tip alaskian Sin. *Gheţar de piemont* Masă de gheaţă de dimensiuni mari, situată la poala unei regiuni montane, formată prin unirea unor gheţari de vale ce coboară din munte. Este cazul tipic al gheţarului Malaspina din Alaska, ce are o lungime de 45 km şi o lăţime de peste 65 km, fiind alimentat de mai mulţi gheţari de vale, dintre care cei mai mari sunt gheţarii Agassiz şi Seward.
[*piedmont glacier, alaskien ~* / *glacier alaskien, ~ de type alaskien, ~ de piémont* / *ледник типа Маласпина*]

Gheţar de tip alpin Gheţar montan de mari dimensiuni, din a cărui lentilă, adăpostită întrun circ glaciar, se prelungeşte o limbă de gheaţă ce coboară în lungul văii. În unele cazuri, limbile de gheaţă din văile secundare confluează cu cea din valea principală şi două din morenele lor laterale se unesc, formând o morenă mediană pe gheţarul principal. La capătul inferior al limbii de gheaţă se formează o morenă terminală în formă de amfiteatru cu concavitatea spre amonte.
[*alpine-type glacier* / *glacier de type alpin, ~ de type normal, ~ de vallée simple* / *альпийский ледник, простой долинный ~ , долинный ~ , ледник альпийского типа*]

Gheţar de tip arctic umed Gheţari asemănători cu cei de tip arctic uscat, dar sub climat cu precipitaţii mai bogate însă variabile de la un an la altul. **G. t. a. u.** sunt prezenţi în jurul Mării Baffin, în partea de vest a ins. Spitzberg, ins. Novaia Zemlia.
[*wet arctic glacier* / *glacier de type arctique humide* / *влажный арктический ледник*]

Gheţar de tip arctic uscat Gheţari formaţi în regiuni cu precipitaţii slabe sau foarte slabe. Iarna se formează banchiză. Vara scurtă, dar blândă, favorizează topirea intensă, care transformă mare parte din stratul de zăpadă în gheaţă de reîngheţ. **G. t. a. u.** sunt prezenţi în NE Canadei, NE Groenlandei, Spitzbergen.
[*dry arctic glacier* / *glacier de type arctique sec* / *сухой арктический ледник*]

Gheţar de tip groenlandez Gheţar de tip calotă cu dimensiuni de sute, mii sau milioane de kilometri pătraţi şi grosimi de mii de metri, ca cel din insula Groenlanda.
[*Groenland-type glacier* / *glacier de type groenlandais* / *ледник гроенландского типа*]

Gheţar de tip himalaian Sin. *Gheţar dendritic* Gheţar de vale de dimensiuni foarte mari, cu numeroşi afluenţi. De exemplu, gheţarul Fedcenko, din Pamir, are o lungime de 77 km, atinge lăţimea de 3,1 km şi grosimea de peste 500 m.
[*himalayan glacier, himalayan-type ~ , trunk ~ , dendritic ~* / *glacier de type himalayen, ~ composé* / *ледник гималайского типа, сложный долинный ледник, древовидный ~ , дендритовый ~ , полисинтетический ~ , гималайский тип ледника*]

Gheţar de tip islandez Gheţar sub formă de capă (calotă) de dimensiuni mari, din care pleacă limbi de gheaţă. În Islanda, gheţarul Vatnajökull are o suprafaţă de 8.300 km^2 , mai mult decât toţi gheţarii Europei.
[*Iceland-type glacier* / *glacier islandais, ~ de type islandais* / *исландский тип ледника*]

Gheţar de tip peruvian Gheţar format în condiţii de climă montană, cu un sezon aproape uscat şi cu precipitaţii ce cresc odată cu altitudinea. Sublimarea sub acţiunea insolaţiei din sezonul uscat duce la formarea penitenţilor.
[*Peruvian-type glacier* / *glacier de type péruvien* / *ледник перуанского типа*]

Gheţar de tip pirinean Sin. *Gheţar de circ* Gheţari sub formă de lentilă, de mici dimensiuni, formaţi din zăpada acumulată la obârşia văilor sau pe porţiuni slab înclinate ale versanţilor. Sunt lipsiţi de limbă de gheaţă.
[*corrie glacier* / *glacier de type pyrénéen, glacier pyrénéen, glacier de cirque* / *каровый ледник*]

Gheţar de tip scandinav . Gheţar de platou
[*Scandinavian type glacier* / *glacier de type scandinave* / *ледник скандинавского* (*щитообразного*) *типа*]

Gheţar de tip siberian Gheţar format în regiuni cu climă continentală rxcesivă, cu ierni foarte reci şi cu precipitaţii moderate tot anul.
[*Siberian-type glacier* / *glaciers de type sibérien* / *ледник сибирского типа*]

Gheţar de tip Spitzbergen Arii întinse de gheaţă separate în multe „râuri de gheaţă", unele dintre ele, fiind politermice, se deplasează cu viteză mare (gheţari curgători).
[*Spitsbergen-type glacier* / *glacier de type Spitsberg* / *решетчатый тип ледника*]

Gheţar de tip Urali Gheţar mic, format pe versant muntos expus vânturilor dominante încât se poate forma chiar sub limita zăpezilor.
[*Ural-type glacier / glacier de typ ouralien / уральский тип ледника*]

Gheţar de transsecţiune Gheţar de vale care debordează peste versanţi şi prin înşeuări încât tinde să acopere cu gheaţă întregul masiv muntos. Este o formă de tranziţie între gheţarii de vale şi cei de tip icefield.
[*transsection glacier* / *glacier de transsection* / *переметный ледник*]

Gheţar de vale Gheţar care are o limbă de gheaţă ce coboară în lungul unei văi sub limita climatică a zăpezilor, în regiunea de ablaţie. **G. v.** pot atinge dimensiuni foarte mari: Bagley Icefield şi Behring au 185 km lungime, Seward are 100 km, Fedcenko (Pamir) are 77 km, iar Aletsch din Alpii Elveţieni are 24,7 km lungime şi 900 m grosime. După formă, se pot deosebi mai multe tipuri: **G. v.** *simpli,* **G. v.** *dendritici,* **G. v.** *complecşi,* **G. v.** *de transfluenţă,* **G. v.** *lobaţi,* **G.** *de vale şi circ,* **G. v.** *suspendaţi.*
[*valley glacier* / *glacier de vallée* / *долинный ледник*]

Gheţar de vale ce debuşează în ocean Gheţar montan de vale care se prelungeşte în apa marină, unde debitează aisberguri.
[*tidewater glacier, outlet ~* / *glacier qui débouche dans l´océan* / *ледник впадающий в океан*]

Gheţar de versant Gheţar care ocupă o porţiune largă de versant slab fragmentat.
[*slope glacier* / *glacier de paroi, ~ ~ pente* / *склоновый ледник*]

Gheţar de vârf plat v. Gheţar de platou

[*flat-top glacier* / *glacier de sommet plat* / *ледник плоской вершины*]

Gheţar dendritic v. Gheţar himalaian

[*dendritic glacier, branched-valley glacier* / *glacier de vallée composé, ~ himalayen* / *ледник с притоками, дендритовый ~, сложнодолинн ~*]

Gheţar difluent Gheţar complex alcătuit din două limbi care coboară în două văi vecine. Se formează în cazul în care un obstacol barează limba de gheaţă şi aceasta se despică în două limbi, una trecând într-o vale vecină. Difluenţa se poate produce şi în cazul existenţei unei înşeuări joase în interfluviul dintre cele două văi şi al creşterii grosimii limbii de gheaţă încât nivelul ei depăşeşte înşeuarea.

[*diffluent glacier, twinned ~* / *glacier diffluent, ~ ramifié* / *дифлюентный ледник, перемётный ~*]

Gheţar emisar Sin. *Gheţar evacuator* Limbă de gheaţă alimentată din calota glaciară şi care evacuează gheaţa, topindu-se.

[*outlet glacier, ice stream* / *glacier émissaire, ~ ~ de calotte, ~ évacuateur* / *выводный ледник, ледниковый поток*]

Gheţar evacuator v. Gheţar emisar

Gheţar în creştere Gheţar cu bilanţ pozitiv încât se produce acumularea de gheaţă şi creşterea dimensiunilor gheţarului.

[*growing glacier* / *glacier qui se développe* / *растущий ледник*]

Gheţar în declin Sin. *Gheţar care se retrage* Gheţar la care ablaţia depăşeşte alimentarea încât scade grosimea gheţii iar marginile şi fruntea lui se retrag.

[*retreating glacier, melting ~* / *glacier en retraite, ~ fondant* / *отступающий ледник*]

Gheţar îngropat Gheţar acoperit complet de material morenaic încât gheaţa nu apare la zi.

[*buried glacier* / *glacier enterré* / *погребённый ледник*]

Gheţar litoral Formaţiune groasă de gheaţă din zona litorală care se extinde şi în zona de şelf, marginea sa exterioară plutind liber în ape adânci.

[*coastal glacier, littoral ~, shelf ~ , ice fringe, ice shelf, glacier-shelf, floating glacier* / *glacier côtier, ~ littoral, glace littorale, ~ riveraine, ~ de rive, banquise côtière* / *шельфовый ледник, береговой ~*]

Gheţar lobat Gheţar care la partea terminală se lăţeşte, căpătând aspectul unui lob în formă de labă de leu sau de cochilie de pecten.

[*lobate glacier* / *glacier lobé, ~ en lobe, ~ en patte de lion, ~ en pecten* / *лопастной ледник*]

Gheţar local v. Gheţar montan

Gheţar montan Sin. *Gheţar local* Gheţar local situat pe un munte care se înalţă până în cuprinsul hionosferei, deasupra limitei climatice a zăpezilor perene. **G. m.** are bazinul de alimentare (acumulare a zăpezii) situat mai sus de limita zăpezilor perpetui, iar limba de gheaţă coboară în vale sub limita zăpezilor, mişcându-se sub acţiunea gravitaţiei. Având dimensiuni mici, **G. m.** mai este numit şi *gheţar local.*

[*mountain glacier, highland ~ , alpine ~* / *glacier de montagne* / *горный ледник*]

Gheţar mort Sin. *Gheţar stagnant* Gheţar care, nemaifiind alimentat, încetează să se mai deplaseze şi se topeşte.

[*dead glacier, stagnant ~* / *glacier mort, ~ moribond* / *мёртвый ледник*]

Gheţar neconstrâns de topografie Gheţar situat pe un relief deschis, care nu-i limitează extinderea în nici o direcţie. Aşa este cazul domurilor de gheaţă şi al prelungirilor lor sub formă de lobi. În acest tip pot fi încadraţi gheţarii de tip scandinav.
[*glacier unconstrained by topography* / *glacier non-contraint par la topographie* / *ледник нелимитированный топографией*]

Gheţar negru Gheţar montan acoperit de o cuvertură groasă de material morenaic.
[*black glacier* / *glacier noir* / *чёрный ледник*]

Gheţar pasiv Gheţar cu mişcare lentă.din cauza pantei mici a patului şi alimentării reduse.
[*passive glacier* / *glacier passif / пассивный ледник*]

Gheţar plutitor Limbă de gheaţă plutitoare, provenită dintr-un gheţar terestru şi prelungită în mare.
[*floating glacier* / *glacier flottant* / *плавучий ледник*]

Gheţar polar v. Gheţar rece

Gheţar politermic Gheţar care este „*rece*" în partea superioară şi „*cald*" la bază, permiţând existenţa apei lichide care favorizează mişcarea rapidă şi transformarea în gheţar curgător.
[*polythermal glacier, polythermic ~* / *glacier polythermique* / *политермический ледник*]

Gheţar principal Gheţar din valea principală, care primeşte gheţari afluenţi.
[*trunk glacier* / *glacier principal* / *главный ледник*]

Gheţar rece Sin. *Gheţar polar* Gheţar care are temperatură negativă (până la -30^0 C) în toată masa sa. Deoarece nu conţine şi apă lichidă, **G. r.** se mişcă foarte lent.
[*cold glacier, polar ~* / *glacier froid, ~ polaire* / *холодный ледник, полярный ~*]

Gheţar rece arctic Gheţari din regiunile arctice. Funcţie de condiţiile climatice, se deosebesc două subtipuri: *gheţari de tip arctic umed* şi *gheţari de tip arctic uscat.*
[*arctic cold glacier* / *glacier froid arctique* / *арктический холодный ледник*]

Gheţar rece subantarctic Gheţari bine alimentaţi de precipitaţii bogate în tot timpul anului dar clima rece face ca ei să fie gheţari reci şi în partea lor inferioară. Asemenea gheţari apar în insulele subantarctice (de ex. insulele Bouvet, Petru I, Ţara Graham).
[*subantarctic glacier* / *glacier froid sous-antarctique* / *субантарктический холодный ледник*]

Gheţar rece tropical Gheţari formaţi în văi de la altitudini mari, sub o climă cu vară uscată care permite formarea penitenţilor prin topirea şi sublimarea gheţii. Se întâlnesc în Anzi, Pamir, Tibet.
[*cold tropical glacier* / *glacier froid tropical* / *тропический холодный ледник*]

Gheţar regenerat (reclădit) Sin. *Gheţar de cădere* Gheţar care se formează prin cimentarea blocurilor de gheaţă (serac-uri)şi firn căzute dintr-o cascadă de gheaţă a unui gheţar suspendat.
[*regenerated glacier, recemented ~ , reconstructed, debris glacier* / *glacier régénéré, ~ remanié* / *возрождённый ледник, регенерированный ~*]

Gheţar regional v. Calotă glaciară

Gheţar stagnant v. Gheţar mort

Gheţar subpolar Gheţar care se comportă ca un gheţar rece iarna, având temperatură negativă în toată masa sa şi o mişcare foarte lentă. În timpul verii însă, în zona de acumulare poate atinge şi depăşi punctul de topire la suprafaţă.

[*subpolar glacier* / *glacier subpolaire* / *субполярный ледник*]

Gheţar subteran Gheţar cantonat într-un gol subteran, de obicei, într-o peşteră cu condiţii microclimatice favorabile formării şi menţinerii gheţii.
[*underground glacier* / *glacier sous-terrain* / *подземный ледник*]

Gheţar subţire Gheţar cu grosimea de sub 10 m.
[*glacierette, glacieret* / *glacier mince* / *небольшой ледник, лёд образовавшийся из сугробов снега*]

Gheţar suspendat Gheţar de mici dimensiuni situat pe versanţi foarte puternic înclinaţi, care se termină cu o frunte abruptă din care se desprind serac-uri ce cad formând avalanşe de gheaţă. Temperatura negativă a gheţii şi a patului nu facilitează alunecarea gheţii încât gheţarul se poate menţine pe versanţi abrupţi.
[*hanging glacier* / *glacier suspendu* / *висячий ледник, присклоновый ~*]

Gheţar temperat v. Gheţar cald
[*temperate glacier* / *glacier tempéré* / *умеренный ледник*]

Gheţar temperat din latitudini medii Gheţari temperaţi care apar în regiuni cu precipitaţii bogate în tot timpul anului (Alpi, Canada, Patagonia). **G. t. l. m.** sunt gheţari mediu activi.
[*temperate glacier in the middle latitudes* / *glaciers tempérés des moyennes latitudes* / *ледник средних широт*]

Gheţar transfluent Limbă de gheaţă care trece într-o vale vecină printr-o înşeuare din interfluviu, în urma îngroşării gheţarului de origine, cu umplerea văii proprii. Transfluenţa face ca, spre aval, puterea de eroziune a gheţarului principal să slăbească şi să apară contrapantă, determinând formarea unui lac la topirea gheţarului. Torentul format prin revărsarea lacului taie chei înguste în „barajul lacului" încât fundul văii rămâne suspendat sub formă de terase. În valea vecină, dimpotrivă, puterea de eroziune a gheţarului creşte în aval de confluenţa cu gheţarul transfluent şi valea se adânceşte mai mult încât se formează o vale cu trepte în profil longitudinal.
[*transfluent glacier* / *glacier transfluent* / *трансфлуентный ледник, переметно-долинный ~ , сквозной ~*]

Gheţar tropical Gheţar de pe munţii înalţi din zona tropicală. **G. t.** sunt caracterizaţi prin faptul că acumularea de zăpadă şi topirea gheţii se produc simultan în sezonul umed. În Munţii Anzi, acest sezon ţine din noiembrie, până în martie. În sezonul secetos se produc penitenţi pe gheţar, din cauza topirii şi sublimării intense a gheţii. În unele regiuni, acumularea şi topirea se produc tot anul, datorită climei umede, fără sezon secetos.
[*tropical glacier* / *glacier tropical* / *тропический ледник*]

Ghips v. Gips

Ghirlandă calcaroasă Şir de insule calcaroase ce apar spre marginea unui bazin marin.
[*limestone fringe* / *guirlande calcaire* / *известняковая гирлянда*]

Ghirlandă de insule v. Arc insular
[*island arc, fringing island ~* / *guirlande insulaire, frange d`îles, îles frangeantes, chapelet insulaire, traînée ~* / *островная дуга, окаймляющие острова*]

Ghirlandă de pietre Sin. *Festoane de crioturbaţie, Festoane de pietre* Val de fragmente de rocă netriate**,** care au fost deplasate prin solifluxiune, căpătând contur festonat, mărginind banchete de material mai fin.

[*stone garland, ~ festoon, ~ arc* / *guirlande de pierres, festons ~ ~ de pierres* / *каменная гирлянда, каменный фестон*]

Ghirlandă litorală Forme litorale de acumulare, arcuite şi cu concavitatea spre mare, sprijinite pe apariţii ale rocii de bază.
[*coastal fringe* / *guirlande littorale* / *прибрежная островная дуга*]

Ghirlandă recifală Şir discontinuu de insule recifale din apropierea unui uscat.
[*reef garland* / *récif frangeant* / *рифовая гирлянда*]

Ghirlandă vulcanică v. Arc insular
[*volcanic arc* / *guirlande volcanique* / *вулканическая дуга*]

Ghourd v. Dună piramidală
[*ghourd* / *ghourde* / *сиуф, сэф*]

Gilgai Microrelief sub formă de movile şi microdepresiuni, care s-au format în soluri argiloase, în urma contracţiilor şi dilatărilor repetate din cauza umezirii şi uscării. În urma acestui proces, se produce o deplasare pe verticală a materialului, formându-se muşuroaie. În regiuni periglaciare **G.** se formează în urma alternanţei îngheţ-dezgheţ.
[*gilgai* / *microrelief gilgaï, mottureaux* / *гильгай, кочки*]

Gilsa Subchron (eveniment) cu polaritate geomagnetică normală (1,66 – 1,19 M. a. B. P.) din timpul epocii cu polaritate inversată Matuyama.
[*Gilsa subchron, Gilsa event* / *sous-chrone Gilsa, épisode Gilsa* / *Гилса палеомагнитый эпизод*]

Gipfelflur Sin. *Nivel superior al crestelor* Termen introdus în 1919 de către Albrect Penck, pentru a indica nivelul superior de denudaţie, marcat prin vârfuri şi creste montane situate la altitudini apropiate.
[*summit level, gipfelflur, peak plain, summit ~* / *Gipfelflur, niveau de crêtes* / *гипфельфлюр, уровень вершин*]

Gips Sin. *Ghips* Rocă sedimentară, formată prin precipitarea chimică a sulfatului de calciu hidratat. Fiind solubil, **G.** favorizează formarea reliefului carstic, uneori cu forme impresionante, cum este peştera „*Emil Racoviţă*" de la Criva, din R. Moldova.
[*gypsum* / *gypse* / *гипс*]

GIS Acronim englez pentru Geographical Information System (Sistem Informaţional Geografic).

Glacialism v. Teorie glaciară
[*glacialism, glacier theory* / *glacialisme, théorie glaciaire* / *гляциализм, ледниковая теория*]

Glaciar v. Glaciaţie
[*glacial* / *période glaciaire, ère ~* / *ледниковый период*]

Glaciar târziu v. Tardiglaciar

Glaciaţia Biber Sin. *Perioada glaciară Biber* După I. Schaeffer (1953), glaciaţie alpină mai veche decât Donau.
[*Biber glaciation* / *glaciation Biber* / *оледенение Бибер*]

Glaciaţia Donau Sin. *Perioada glaciară Donau* Prima perioadă glaciară din Alpi, după B. Eberl (1930), fiind mai veche decât glaciaţiile identificate de către A. Penck şi Ed. Brückner. **G. d.** s-a produs în perioada ~ 1,5 – 1,3 M. a. B. P.

[*Donau glaciation, Donau Ice Age* / *glaciation de Donau, période glaciaire de Donau* / *Дунайское оледенение, ~ ледниковье, Дунайская ледниковая эпоха*]

Glaciaţia Eburon (Eburonian) Sin. *Perioada glaciară Eburon* Glaciaţie din nordul Europei corelată cu glaciaţia Donau din Alpi (1,5 - 1,3 mil.a. B. P.).
[*Eburonian glaciation, Eburon glacial stage* / *Eburonien* / *Ебуронианское оледенение*]

Glaciaţia Elster Sin. *Perioada glaciară Elster* Prima perioadă glaciară din CâmpiaGermană, după K. Keilhack (1927). **G.E.** s-a manifestat în perioada 455.000 – 300.000/380.000 a. B. P. fiind echivalată cu glaciaţia Mindel din Alpi, Elster din Europa, Oka din Câmpia Rusă şi Kansas din America de Nord.
[*Elster glaciation* / *glaciation Elster* / *Эльстерское оледенение, ~ ледниковье, Эльстерская ледниковая эпоха*]

Glaciaţia Günz Sin. *Perioada glaciară Günz* Cea mai veche perioadă glaciară din Alpi, identificată de către A. Penck şi Ed. Brückner (1909). S-a produs în perioada 680.000 – 620.000 a. B.P. Este echivalată cu glaciaţia Nebraska din America de Nord, Menapian din Europa şi Beestonian din Marea Britanie.
[*Günz glaciation, Günz Ice Age* / *période glaciaire Günz* / *Гюнцское оледенение, ~ ледниковье, Гюнцская ледниковая эпоха*]

Glaciaţia Illinois Sin. *Perioada glaciară Illinois* Perioadă glaciară manifestată în America de Nord între anii 200.000 şi 130.000 B. P., echivalentă cu perioada Saale din Europa.
[*Illinois Ice Age* / *glaciation Illinoienne* / *Иллинойское оледенение, ~ ледниковье, Иллинойская ледниковая эпоха*]

Glaciaţia Kansas Sin. *Perioada glaciară Kansas* Perioadă glaciară din America de Nord, produsă în intervalul 455.000 – 300.000/380.000 a. B. P, echivalentă cu glaciaţiile Günz şi Elster din Europa.
[*Kansas glaciation* / *glaciation Kansienne* / *Канзасское оледенение, ~ ледниковье, Канзаская ледниковая эпоха*]

Glaciaţia Menapian Perioadă de răcire cuaternară, identificată pe teritoriul Olandei şi care ar corespunde stadiului târziu al glaciaţiei Günz din Alpi.
[*Menapian glaciation, ~ period, ~ glacial period, ~ glacial stage* / *Ménapien* / *Менап, Менапское похолодание*]

Glaciaţia Mindel Sin. *Perioada glaciară Mindel* După A. Penck şi Ed.Brückner (1909), a doua glaciaţie din Alpi. S-a manifestat în perioada 455.000 – 300.000/380.000 a. B. P. Este echivalată cu glaciaţia Elster din Câmpia Germană şi Oka din Câmpia Rusă.
[*Mindel glaciation* / *glaciation de Mindel* / *Миндельское оледенение, ~ ледниковье, Миндельская ледниковая эпоха*]

Glaciaţia Moscova Sin. *Perioada glaciară Moscova* Perioadă de răcire pe care unii o admit ca perioadă glaciară, alţii o consideră doar ca cel mai rece stadiu al glaciaţiei Nipru, manifestat între 170.000 şi 120.000 a. B.P.
[*Moskwa glaciation, Moscow ~* / *glaciation de Moscou* / *Московское оледенение, ~ ледниковье, Московская ледниковая эпоха*]

Glaciaţia Nebraska Sin. *Perioada glaciară Nebraska* Perioadă glaciară din America de Nord, echivalentă cu glaciaţia Günz din Alpi (680.000 – 620.000 a. B. P.).

[*Nebraskan glaciation* / *glaciation nébraskien* / *Небрасское оледенение, ~ ледниковье, Небрасская ледниковая эпоха*]

Glaciaţia Nipru Sin. *Perioada glaciară Nipru* Periodă glaciară pleistocenă, când calota glaciară euro-siberiană trimetea un lob până la latitudinea Kievului, între Nipru şi Don şi alt lob între Don şi Volga. Este corelată cu glaciaţia Riss din Alpi şi Saale din Câmpia Germano-Polonă. Maximul de intensitate s-a produs în stadiul Moscova, pe care unii îl consideră ca o perioadă glaciară distinctă.

[*Dnepr glaciation* / *période glaciaire de Dnieper* / *Днепровское оледенение, ~ ледниковье, Днепровская ледниковая эпоха*]

Glaciaţia Oka Sin. *Perioada glaciară Oka* Cea mai veche perioadă glaciară manifestată în Câmpia Rusă şi echivalată cu glaciaţia Mindel din Alpi şi Elster din Câmpia Germană.

[*Oka glaciation* / *glaciation Oka* / *Окское оледенение, ~ ледниковье, Окская ледниковая эпоха*]

Glaciaţia Pre-Pastonian Sin. *Perioada glaciară Pre-Pastonian* Perioadă de răcire climatică manifestată în Anglia în intervalul 1,3 – 0,8 M. a. B. P.

[*Pre-Pastonian glaciation* / *période glaciaire Pré-Pastonien* / *допастонское оледенение, ~ ледниковье*]

Glaciaţia Riss Sin. *Perioada glaciară Riss* A treia perioadă glaciară alpină în schema întocmită de A. Penck şi Ed. Brückner (1909). S-a produs în perioada ~ 200.000 – 130.000 a. B.P. Este echivalată cu perioadele glaciare Saale din Câmpia Germană şi Nipru din Câmpia Rusă.

[*Riss glaciation* / *glaciation de Riss, période glaciaire de Riss* / *Рисское оледенение, ~ ледниковье, Рисская ледниковая эпоха*]

Glaciaţia Saale Sin. *Perioada glaciară Saale* Denumire dată de către K. Keilhack (1927) perioadei glaciare (200.000 – 130.000 a. BP) în timpul căreia calota glaciară centrată în Scandinavia a cunoscut cea mai mare extindere, ajungând şi afectând Anglia, Beneluxul, Câmpia Germano-Polonă, cea mai mare parte a Câmpiei Est-europene (până la latitudinea Kievului) şi nordul Uralilor. Este echivalată cu glaciaţia Riss din Alpi, Illinois din America de Nord şi Nipru din Câmpia Rusă.

[*Saale glaciation, Saalian Ice Age* / *période glaciaire de Saale, glaciation Saale* / *Заальское оледенение, ~ ледниковье, Заальская ледниковая эпоха*]

Glaciaţia Samarovo Sin. *Perioada glaciară Samarovo* A doua perioadă glaciară din Siberia (230.000 – 170.000 a. B.P). Este echivalată cu glaciaţiile Nipru din Câmpia Rusă, Saale din Câmpia Germană şi Riss din Alpi.

[*Samarovo glaciation* / *glaciation Samarovo* / *Самаровское оледенение, ~ ледниковье, Самаровская ледниковая эпоха*]

Glaciaţia Valdai Sin. *Perioada glaciară Valdai* Ultima perioadă glaciară din Câmpia Rusă (110.000 – 12.000 a. B.P) **G. V.** este echivalată cu glaciaţia Würm din Alpi şi Weichsel (Vistula) din Câmpia Germană. Se distinge un stadiu ultim, denumit Ostaşkovo.

[*Valdai glaciation, Valdai Ice Age* / *glaciation Waldaï, période glaciaire de Waldaï* / *Валдайское оледенение, ~ ледниковье, Валдайская ледниковая эпоха*]

Glaciaţia Vistula (Weichsel) Sin. *Perioada glaciară Weichsel* După K. Keilhack (1927) - ultima perioadă glaciară din Câmpia Germană, care s-a manifestat în perioada ~ 110.000 - ~ 12.000 B.P. **G. W.** este echivalată cu glaciaţia Würm din Alpi.
[*Vistula (Weichsel) glaciation, Vistula Ice Age, Weichsel ~ ~ , Weichselian ~ ~* / *période glaciaire de Weichsel* / *Вислинское оледенение, ~ ледниковье, Вислинская ледниковая эпоха*]

Glaciaţia Wisconsin Sin. *Perioada glaciară Wisconsin* Ultima perioadă glaciară din America de Nord, aproximativ sincronă cu glaciaţia Weichsel (Vistula) şi Würm din Europa.
[*Wisconsin glaciation, Wisconsin Ice Age* / *période glaciaire de Wisconsin* / *Висконсинское оледенение, ~ ледниковье, Висконсинская ледниковая эпоха*]

Glaciaţia Würm Sin. *Perioada glaciară Würm* După A. Penck şi Ed. Brückner (1909) – ultima perioadă glaciară din Alpi care s-a desfăşurat acum 110.000 - 12.000 ani. Glaciaţia **W.** a constat în mai multe stadii de avansare a gheţii, separate de interstadii de retragere a acesteia (mai reci însă decât în interglaciar). În emisfera nordică, maximul de avansare a gheţii din **G. W**. a fost acum 20.000 de ani. **G. W.** este sincronă cu glaciaţia Weichsel / Vistula din aria scandinavă, Valdai din Câmpia Rusă sau Wisconsin din America de Nord.
[*Würm glaciation, Würm Ice Age* / *période glaciaire Würm* / *вюрмское оледенение, ~ ледниковье, Вюрмская ледниковая эпоха*]

Glaciaţia Zyrianka Sin. *Perioada glaciară Zyrianka* Ultima perioadă glaciară din Siberia (70.000 – 10.000 BP), echivalată cu Würm, Valdai şi Weichsel.
[*Zyriansk glaciation* / *période glaciaire de Zyrianka* / *зырянское оледенение, ~ ледниковье, зырянская ледниковая эпоха*]

Glaciaţie Sin. *Perioadă glaciară, Glaciar* Perioadă din istoria geologică a Pământului, când s-au format gheţari care au dominat peisajul terestru. Ultima mare **P. g.** a fost în timpul Pleistocenului, din Cuaternar. Se apreciază că în ultimii 2,5 milioane ani s-ar fi succedat 20 perioade glaciare şi 20 perioade interglaciare. Asupra cronologiei manifestării glaciaţiilor cuaternare există aprecieri diferite, de aceea dăm câteva exemple. Am adoptat cronologia dată de Scara geologică a Universităţii Cambridge 2004.
[*glaciation* / *glaciation*, *période glaciaire* / *оледенение*]

Cronologia ciclurilor glaciare pleistocene

Alpi	**America**	**Europa**	**Marea Britanie**	**Interglaciar/ Glaciar**	**Perioada (mii ani)**	**Epoca**
			Flandrian	interglaciar	Prezent - 12	Holocen
Würm	Wisconsin	Weichsel (Vistula)	Devensian	glaciar	12 – 110	Pleistocen
Riss-Würm	Sangamon	Eemian	Ipswician	interglaciar	110 – 130	
Riss	Illinoian	Saale	Wolstonian (Gipping)	glaciar	130 – 200	
Mindel-Riss	Yarmouth	Holstein	Hoxnian	interglaciar	200 – 300/380	
Mindel	Kansan	Elster	Anglian	glaciar	300/380 - 455	

Günz-Mindel	Aftonian		Cromerian	interglaciar	455 – 620	
Günz	Nebraskan	Menapian	Beestonian	glaciar	620 – 680	

Perioade mai vechi decât Pleistocenul

Nume	**Interglaciar/Glaciar**	**Perioada (mii ani)**	**Epoca**
Pastonian	interglaciar	600 – 800	
Pre-Pastonian	glaciar	800 – 1300	
Bramertonian	interglaciar	1300 – 1550	

După:Gibbard, P. and van Kolfschoten, T. (2004) "The Pleistocene and Holocene Epochs" Chapter 22 *In* Gradstein, F. M., Ogg, James G., and Smith, A. Gilbert (eds.), *A Geologic Time Scale 2004* Cambridge University Press,

Glaciaţie reticulară Glaciaţie caracterizată prin umplerea văilor cu gheţari care se extind şi pe interfluvii, doar vârfurile montane rămânând libere de gheaţă.
[*reticular glaciation, ~ glacier* / *glaciation réticulée* / *сетчатое оледенение*]

Glaciaţii cuaternare Perioade de formare şi extindere a gheţarilor, produse în timpul Cuaternarului. Identificarea de noi urme ale existenţei şi acţiunii gheţarilor arată că s-a produs câte o perioadă glaciară la cca. 100.000 ani. Combinaţia unor cauze astronomice (precesia echinocţiilor, înclinarea axei polilor, forma orbitei terestre) a provocat răcirea periodică a climei cu cca. $6^0 – 10^0$ C la latitudini medii.
[*Quaternary glaciations, Pleistocene ~* / *glaciations quaternaires* / *четвертичные оледенения*]

Glaciocarst 1**.** Peisaj carstic care a fost afectat de glaciaţie în Pleistocen încât sunt prezente influenţe glaciare în relief. 2**.** Forme de suprafaţă modelate prin acţiunea combinată a proceselor carstice şi a celor glaciare.
[*glaciokarst* / *glaciokarst, karst glaciaire* / *гляциокарст*]

Glaciodislocaţie Sin. *Glaciotectonică, Tectonică glaciară* Deranjamentul rocilor din poziţia iniţială sub presiunea exercitată de gheţarul în mişcare şi dezvoltarea secvenţială de structuri glaciotectonice. De obicei, sunt afectate depozitele superficiale neconsolidate şi morenele frontale, prin învălurări uşoare.
[*glaciodislocation, glacial tectonics* / *glaciodislocation, pseudotectonique* / *гляциодислокация*]

Glacioeustatism v. Mişcări glacioeustatice
[*glacio-eustatism, glacio-eustasy* / *glacio-eustatisme, oscillations glacio-eustatiques, fluctuations ~* / *гляциоэвстатизм*]

Glacioeustazie v. Mişcări glacioeustatice
[*glacio-eustasy* / *galcio-eustasie* / *гляциоэвстазия*]

Glacioizostazie Sin. *Mişcări glacioizostatice* Mişcări izostatice provocate de formarea sau de topirea marilor calote glaciare. Greutatea gheţii provoacă mişcări de coborâre a scoarţei terestre dar topirea calotelor provoacă mişcări de înălţare a scoarţei, aşa cum se întâmplă cu scuturile scandinav şi canadian. O calotă cu grosime de 2000 – 3000 m poate provoca

coborârea scoarţei cu câteva sute de metri. Se apreciază că reechilibrarea izostatică a scoarţei se realizează în cca. 20.000 ani.
[*glacial isostasy, glacioisostasy* / *isostasie glaciaire, glacio-isostasie, mouvement glacio-isostasique* / *гляциоизостазия*]

Glaciologie Ştiinţă care se ocupă cu studiul gheţii şi al gheţarilor.
[*glaciology* / *glaciologie* / *гляциология*]

Glaciotectonică v. Glaciodislocaţie
[*glaciotectonics, glaciotectonism* / *glaciotectonique, tectonique glaciaire* / *гляциотектоника*]

Glacis Termen preluat din arta fortificaţiilor militare şi introdus în geografie de către Emm. de Martonne, în 1901, pentru a desemna un teren cu pantă slabă de doar câteva grade. După geneză, se deosebesc două tipuri de **G. :** *glacisuri de acumulare* şi *glacisuri de eroziune.*
[*glacis, rise* / *glacis* / *шлейф*]

Glacis aluvial Glacis de acumulare a aluviunilor unor râuri la ieşirea din munţi sau la contactul a două regiuni cu altitudini diferite.
[*alluvial glacis, piedmont alluvial plain, alluvial apron* / *glacis alluvial, ~ d'accumulation alluviale, ~ d`épandage* / *аллювиальный шлейф*]

Glacis aluviat v. Glacis de împrăştiere

Glacis aluvio-coluvial (mixt) Glacis format din depozite aluviale, peste care se suprapun depozite coluviale.
[*alluvial-colluvial glacis* / *glacis alluvio-colluvial* / *аллювио-колювиальный шлейф*]

Glacis aluvio-proluvial Glacis de acumulare format din aluviuni fluviale şi din material grosier adus de procesele de versant.
[*alluvial-proluvial glacis* / *glacis alluvial, ~ d`épandage* / *аллювио-пролювиальный шлейф*]

Glacis coluvial Glacis de acumulare format la baza versanţilor prin depunerea materialului fin provenit din eroziunea solului. **G. c.** are, de obicei, o pantă foarte slabă şi o stabilitate accentuată. În geomorfologia apuseană se consideră, adesea, că depozitele coluviale sunt reprezentate prin conuri de dejecţie, materiale de pantă, semnificaţia termenilor *deluviu* şi *coluviu* fiind inversă celei utilizate în geomorfologia românească şi rusească.
[*colluvial glacis*, *colluvium* / *glacis colluvial* / *колювиальный шлейф*]

Glacis coluvio-aluvial Glacis de acumulare format din materiale coluviale şi aluviuni. În accepţiunea geomorfologiei apusene, este glacis format din conuri de dejecţie şi aluviuni fluviale.
[*colluvio-alluvial glacis* / *glacis colluvio-alluvial* / *колювио-аллювиальный шлейф*]

Glacis continental Sin. *Piemont continental, Glacis precontinental, Piemont oceanic, Piemont abisal* Plan foarte slab înclinat (cca. 1^0 **)** de la baza taluzului continental, care face trecerea spre câmpia abisală. Pe **G. c.** se acumulează sedimente provenite din taluz şi de pe platforma continentală.
[*continental rise, ~ foot, ~ apron* / *glacis continental, ~ précontinental, pied du talus continental / материковое подножие, континентальный шлейф*]

Glacis cuirasat Glacis pe suprafaţa căruia s-a format o crustă de deşert dură, sub un climat arid.

[*crusted glacis* / *glacis cuirassé, glacis encroûté* / *бронированный шдейф*]

Glacis de acumulare Glacis format prin procese de acumulare de material mobil, transportat şi depus de către râuri, torenţi, ape de şiroire sau prin deplasări gravitaţionale. După procesul dominant în geneza lor, se deosebesc *glacisuri aluviale* şi *glacisuri deluviale.* După granulometria materialului acumulat, se deosebesc *glacisuri coluviale* (alcătuite din materiale fine, provenite prin eroziunea solului de pe versanţi) şi *glacisuri proluviale* (formate prin îngemănarea conurilor de dejecţie şi alcătuite din materiale grosiere). Uneori, deluviile de alunecare coborâte la baza versanţilor se acumulează, sunt netezite prin eroziune şi acumulare, formând *glacisuri de alunecare.*

[*accumulation glacis* / *glacis d`accumulation, ~ d`épandage, ~ d´ennoyage* / *аккумулятивный шлейф*]

Glacis de alunecare Glacis format din materialul alunecat şi acumulat la baza versantului.

[*landslide glacis* / *glacis de glissement en masse* / *оползневой шлейф*]

Glacis de denudaţie Glacis la care predomină erodarea materialului de dezagregare şi alterare, rămânând la zi roca de bază.

[*denudational glacis* / *glacis de dénudation* / *денудационный шлейф*]

Glacis de eroziune Sin. *Glacis sculptural* Glacis modelat prin eroziune la poala unui relief mai înalt. **G. e.** prezintă o suprafaţă netedă, slab înclinată şi care se racordează cu versantul printr-un plan concav.

[*erosion glacis* / *glacis d`érosion, ~ d`ablation* / *эрозионный шлейф*]

Glacis de împrăştiere Sin. *Glacis aluviat* Glacis format prin etalarea de materiale aluvionare şi proluviale transportate de ape curgătoare la poala unor forme de relief înalt.

[*spreading glacis* / *glacis d`épandage, glacis de remblaiement colluvio-alluvial* / *аллювиальный шлейф*]

Glacis de solifluxiune Acumulare de material coborât pe versant prin solifluxiune, având aspectul unui glacis.

[*solifluction apron* / *cône de solifluxion* / *солифлюкционный шлейф*]

Glacis de vale Glacis format la baza versantului văii sau a frunţii unei terase.

[*valley-glacis* / *glacis de vallée* / *долинный шлейф*]

Glacis deluvial Glacis format pe partea inferioară a versanţilor şi la poala lor, prin acumularea materialului antrenat de pe versanţi, îndeosebi prin alunecări de teren, dar şi de către apele de ploaie sau de topire a zăpezii.

[*deluvial glacis, ~ train* / *traîne deluviale* / *делювиальный шлейф, ~ плащ*]

Glacis deluvio-proluvial Glacis alcătuit din material grosier, format prin unirea conurilor de dejecţie şi din materialul transportat de procesele de versant.

[*deluvial-proluvial glacis* / *glacis d`épandage* / *делювиально-пролювиальный шлейф, пролювиально-делювиальный ~*]

Glacis piemontan Glacis de eroziune, format la poala unei regiuni montane, uneori făcând trecerea spre un piemont de acumulare.

[*piedmont glacis, ~ bench* / *glacis de piémont, ~ de piedmont* / *предгорный шлейф, ступень предгорная*]

Glacis poligenetic Glacis format prin acţiunea mai multor tipuri de procese geomorfologice.

[*polygenic glacis* / *glacis polygénique* / *полигенетический шлейф*]

Glacis precontinental v. Glacis continental

Glacis proluvial Glacis format prin unirea conurilor de dejecţie, fiind alcătuit din material grosier, slab rulat, cu structură încrucişată**.**

[*proluvial glacis, joint alluvial fans* / *glacis alluvial* / *пролювиальный шлейф*]

Glacis proluvial piemontan Glacis format prin unirea conurilor de dejecţie a râurilor şi torenţilor la ieşirea din zona montană din cauza scăderii pantei şi, deci, a puterii de transport. În unele cazuri pot căpăta dimensiuni foarte mari. De ex., la poala munţilor Alatau Djungar, **G. p. p.** atinge lăţimi de 20 – 25 km.

[*proluvial piedmont, ~ plain, proluvial-alluvial plain* / *glacis d'épandage de piémont* / *предгорный пролювиальный шлейф*]

Glacis recifal Partea externă a platoului unui recif coraligen.

[*reef-flat* / *glacis récifal* / *рифовый шлейф*]

Glacis sculptural v. Glacis de eroziune

Glacis structural Formă de relief reprezentată printr-o suprafaţă structurală, slab înclinată, situată la poala unui versant.

[*structural glacis, ~ rise* / *glacis structurel* / *структурный шлейф*]

Glacisuri etajate Glacisuri formate în faze diferite ale adâncirii uedurilor care le-au format.

[*stepped glacises* / *glacis étagés* / *шлейфы ярусные*]

Glimee v. Alunecare de teren

Glint Denivelare ce marchează limita dintre un scut şi o platformă bietajată, aşa cum este cazul **G.** dintre Scutul Baltic şi Platforma Rusă care, între Golful Finic şi lacul Ladoga, prezintă denivelări de 25 – 60 m.

[*glint* / *glint* / *глинт*]

Gliptogeneză Termen introdus, la începutul secolului al XX-lea, de către geologul francez Emil Haug, pentru a indica manifestarea tuturor proceselor exogene care acţionează asupra scoarţei terestre, provocând eroziunea şi transportul materialului rezultat şi contribuind astfel la transformarea scoarţei terestre şi la modelarea reliefului. Constituie ciclul distructiv, spre deosebire de *litogeneză* şi *orogeneză*, care reprezintă ciclurile constructive.

[*gliptogenesis* / *glyptogenèse* / *глиптогенез*]

Gliptolit Sin. *Ventifact, Sfere eoliene* Blocuri de rocă rotunjite prin dezagregare, alterare şi coraziune.

[*glyptoliths* / *blocs polis, ~ arrondis* / *глиптолит*]

Glob geografic Model ce reprezintă Pământul sub forma unei sfere construită la o anumită scară.

[*geographic globe* / *globe géographique* / *географический глобус*]

Gloduri v. Ochiuri glodoase

Glomerule Agregate mici de particule mai grosiere (nisip), unite printr-o matrice de particule fine.

[*glomerules* / *grumeaux, glomérules* / *комки*]

Gnais Rocă metamorfică formată din metamorfozarea unor roci sedimentare (rezultând paragnaise) sau magmatice (rezultând ortognaise), supuse la temperaturi şi presiuni mari.

Din punct de vedere geomorfologic, **G.** se comportă ca şi granitul, de care se deosebeşte doar printr-o uşoară orientare a unor minerale.
[*gneiss* / *gneiss* / *гнейс*]

Gnamma Mici cavităţi de formă rotunjită, formate pe suprafaţa rocilor granitice prin procese de alterare şi acţiunea apei stagnante sub forma unor bălţi mici.
[*gnammas* / *gnammas, vasques* / *гнамма*]

Goarţă v. Alunecare de teren

Gobi Depresiune endoreică, puţin adâncă, individualizată de culmi muntoase joase în cadrul unei depresiuni mari, numită *tala.* Prin extensie, s-a dat numele deşertului Gobi.
[*gobi* / *gobi* / *гоби*]

Golf Porţiune de apă oceanică, marină sau lacustră, care pătrunde spre uscat, provocând inflexiunea liniei ţărmului.
[*gulf, bay* / *golfe, baie* / *бухта, залив, губа*]

Golf în formă de pâlnie Golf larg deschis spre mare dar care se îngustează mult în spre uscat.
[*funnel bay* / *golfe en entonnoir* / *залив воронкообразный*]

Golf larg Inflexiune a ţărmului, deschisă spre largul mării.
[*bight* / *baie* / *открытый залив*]

Gondwana Denumire introdusă de geologul austriac Eduard Suess care, în 1885, a folosit numele de *Gondwanaland* pentru supercontinentul care îngloba Antarctica, America de Sud, Africa cu Madagascar, Australia cu Noua Guinee şi Noua Zeelandă, India şi Arabia. **G.** s-a format în urmă cu 530 – 750 mil. ani în jurul Polului Sud apoi, în Carbonifer (cca. 360 mil. ani în urmă), s-a mişcat rapid spre nord şi s-a unit cu continentul Nord American-Scandinav, formând protocontinentul Pangaea. În Jurasic (cca. 180 mil.a), Pangaea s-a scindat în Gondwana (în emisfera sudică) şi Laurasia (în emisfera nordică).
[*Gondwana, Gondwanaland* / *Gondwana* / *Гондвана*]

Gonflare Fenomen de creştere a volumului unor minerale prin umezire. **G.** poate provoca deranjarea structurii unor depozite şi deteriorarea unor instalaţii, căi de transport sau clădiri.
[*swelling* / *gonflement, foisonnement* / *вспучивание, набухание, разбухание*]

Gonflarea argilelor Mărirea volumului unor minerale argiloase, îndeosebi a montmorillonitului, prin umezire. **G. a.** poate provoca deranjarea stratificaţiei, cu formarea de microcute şi cu apariţia unor denivelări la suprafaţa terenului.
[*clay swelling* / *goflement des argiles* / *разбухание глин*]

Gonflare criogenică Mărirea volumului solului şi rocilor prin îngheţ, îndeosebi când conţin apă. **G. c.** provoacă deranjarea structurii materialului şi învălurarea suprafeţei terenului.
[*cryogenic swelling* / *gonflement cryogénique* / *мерзлотное вспучивание*]

Gorgan v. Movilă

Gothiglaciar Fază din evoluţia calotei glaciare scandinavice, dintre anii 12.000 - 9.300 B.P., când calota s-a retras din peninsula Scania, din sudul Suediei.
[*gothiglacial period* / *stade gothiglaciaire* / *готигляциал*]

Gouf Canion submarin care îşi are originea foarte aproape de ţărm încât recepţionează nisipul din zona litorală, transportându-l spre câmpia abisală. Denumire dată după canionul Gouf de Cap-Breton din Golful Gasconiei.

[*gouf* / *gouf* / *гоуф*]

Gour Sin. *Gur* Mici creste festonate, cu înălţimi de ordinul centimetrilor, formate pe podeaua peşterilor prin precipitarea carbonatului de calciu şi care închid microdepresiuni în care se acumulează apa.

gour, runstone, rimstone dam / *gour, barrière de tuff* / *гур, ванна натечная, бассейн натечный, дамба травертиновая, плотина кальцитовая, ~ травертиновая*]

Goze Movile de nisip acumulate în jurul tufişurilor prin acţiunea de spulberare şi transport a nisipului de către vânturi.

[*goz* / *goze* / *гозы*]

GPS (Global Positioning System) v. Sistem global de poziţionare

[*Global Positioning System (GPS)* / *GPS, Système mondial de localisation par satellite, Système de positionnement mondial* / *ГПС, Глобальная система определения координаты*]

Graben Depresiune tectonică alungită, mărginită de falii şi formată prin mişcări de scufundare a scoarţei terestre. Termen de origine germană (de exemplu, grabenul Rinului care are 240 km lungime şi 30 - 50 km lăţime).

[*graben, fault trough, rift ~, rift block valley* / *fosse d'effondrement, ~ tectonique, graben* / *грабен, тектоническая впадина*]

Grad de asimetrie a albiei Parametru ce indică diferenţa de formă a celor două jumătăţi de albie separate printr-un plan vertical din axul talvegului. Cuantificarea acestui parametru se poate face cu formula propusă de D. A. Knighton (1982): AS = (RCS-LCS)/SA, unde AS = gradul de asimetrie a albiei; RCS = suprafaţa jumătăţii din dreapta a albiei; LCS = suprafaţa jumătăţii din stânga a albiei; SA = suprafaţa totală secţiunii transversale a albiei. Suprafeţele se exprimă în metri pătraţi.

[*ratio of cross-section assymetry of the river channel* / *degré d'assymétrie du lit mineur, ~ ~ de la section mouillée* / *степень асимметрии русла*]

Grad de eroziune (a solului) v. Intensitatea eroziunii

Grad de glaciaţie v. Coeficient de glaciaţie

[*degree of glaciation, glacierisation* / *degré de glaciation, indice ~ ~, glaciérisation* / *степень оледенения*]

Grad de porozitate v. Coeficient de porozitate

Grad de saturaţie în gheaţă Raportul dintre volumul gheţii din porii solului şi volumul total al porilor.

[*degree of ice saturation* / *degré de saturation en glaçe* / *степень льданасыщения*]

Gradaţia tonurilor Scara tonurilor de gri pe o imagine de teledetecţie. Prin modificarea ei, se pot pune în evidenţă unele forme de relief şi procese geomorfologice.

[*tone gradation* / *gradation des tons* / *градация тонов*]

Grade Conceptul de echilibru al profilului longitudinal al unui râu, introdus de Gilbert (1877) şi dezvoltat de W. M. Davis (1902).

[*grade, concept of ~* / *profil d'équilibre* / *профиль равновесия*]

Gradient geotermic Valoarea cu care creşte temperatura în interiorul scoarţei terestre, la fiecare 100 m adâncime. Se consideră valoarea medie de 3^0 C / 100 m, dar în regiunile vulcanice gradientul este mult mai mare.

[*geothermal gradient, geothermic ~* / *gradient géothermique* / *геотермальный градиент, геотермический ~*]

Granit Rocă intrusivă acidă, holocristalină, formată din feldspaţi şi cuarţ (2/3 din rocă) plus biotit şi hornblendă. Mineralele fiind bine individualizate şi având proprietăţi fizice diferite, granitul se dezagregă relativ uşor, în regiunile aride, dând naştere la blocuri rotunjite şi fragmente tot mai mărunte, până la grus granitic. Caracterul masiv al intruziunilor de granit şi duritatea mare a rocii imprimă reliefului forme greoaie.
[*granite* / *granit* / *гранит*]

Granitizare Proces de formare a unor granite prin ultrametamorfismul unor roci sedimentare sau metamorfice preexistente.
[*granitization, granitisation* / *granitisation* / *гранитизация*]

Graniţa permafrostului v. Limita permafrostului

Granodiorit Rocă magmatică intrusivă asemănătoare granitului dar cu mai mult felsdpat plagioclaz decât feldspat potasic şi cu un conţinut mai mare de biotit şi hornblendă, care îi conferă o culoare mai închisă decât cea a granitului.
granodiorite / *granodiorite* / *гранодиорит*]

Granulă Sin. *Grăunte* Element de mineral care intră în alcătuirea rocilor şi a depozitelor minerale.
[*mineral grain, granule* / *grain, granule* / *зерно, частица, гранула*]

Granulă medie Granulă dintr-un eşantion a cărei mărime depăşeşte pe cea a unei jumătăţi din numărul granulelor şi este depăşită de mărimea celeilalte jumătăţi. Pentru un eşantion cu număr redus de galeţi, este adecvată noţiunea. În cazul granulelor mărunte, este recomandabilă tratarea statistică, folosindu-se noţiunea de mediană.
[*middle grain* / *grain moyen* / *средняя величина частиц*]

Granulometrie v. Alcătuire granulometrică
[*grain-size distribution, ~ ~ analysis, particle size ~ , ~ ~ distribution* / *granulométrie* / *гранулометрия*]

Granulometrie grosieră Granulometria unei roci sau depozit alcătuit din particule grosiere.
[*coarse particle size, ~ grained* / *granulométrie grosière, ~ à gros grains* / *грубая гранулометрия, грубообломочная*]

Granulozitate v. Alcătuire granulometrică

Grauwacke Sin. *Graywacke* Rocă detritică cenuşie, alcătuită din granule nisipoase şi argiloase (60 μm – 2 mm), cimentate cu liant silicios sau argilos. **G.** formează depozite compacte, obişnuit dure, de culoare cenuşie sau verzuie. În România, **G.** apare frecvent în formaţiunea şisturilor verzi din Dobrogea Centrală.
[*grauwacke, greywacke, wacke, dirtystone* / *grauwacke, greywacke* / *граувакка, вакка*]

Gravimetrie Studiul variaţiilor în spaţiu şi timp ale câmpului gravitaţional terestru la suprafaţa Globului, în vederea determinării formei Pământului sau a descifrării alcătuirii scoarţei terestre, constituind astfel o metodă de prospecţiune geologică.
[*gravimetry* / *gravimétrie* / *гравиметрия*]

Gravitaţie terestră Sin. *Forţa de gravitaţie* Atracţie exercitată de Pământ asupra obiectelor aflate în sfera sa de influenţă. **G. t.** apare ca o rezultantă a atracţiei reciproce dintre planetă şi un obiect oarecare, conform legii newtoniene a atracţiei universale:

$$F = \frac{m_1 \cdot m_2}{d^2}$$

unde: m_1 şi m_2 = masele celor două obiecte ; d = distanţa dintre obiectele respective. Această atracţie se exercită pe o direcţie orientată către centrul Pământului. În sens contrar însă acţionează forţa centrifugă rezultată din rotaţia Pământului şi care se exprimă prin formula următoare: $Z = \omega^2 R \cos^2 \varphi$, unde: Z = forţa centrifugă, orientată spre exterior, în lungul razei terestre; ω = viteza unghiulară de rotaţie a planetei ; R = raza Pământului ; φ = latitudinea locului. Ca atare, **G. t.** Este rezultanta celor două forţe contrare. Deoarece forţa centrifugă este maximă la ecuator şi nulă la poli, **G.** are valoare minimă la ecuator şi maximă la poli. Prezentă pe întreaga suprafaţă terestră, **G. t.** reprezintă una din cele mai importante surse energetice pentru procesele geomorfologice, unele dintre ele chiar fiind denumite *procese gravitaţionale.* Dar **G. t.** este implicată în majoritatea proceselor geomorfologice, deoarece ea intervine direct în mişcarea apei, aerului, gheţii dar şi în scufundarea unor compartimente ale scoarţei terestre, care contribuie la modelarea reliefului.

[*gravity, gravitational force, ~ pull* / *gravité, pesanteur, gravitation* / *земная гравитация, сила тяжести*]

Graywacke v. Grauwacke

Grădişte v. Popină

Grăunte v. Granulă

Greabăn Spinare îngustă de deal.

Gresie Rocă sedimentară detritică provenită din cimentarea nisipurilor cu liant calcaros (*gresie calcaroasă*), silicios (*gresie silicioasă*), feruginos (*gresie feruginoasă*). Duritatea şi rezistenţa la eroziune depind de liant, gresiile silicioase fiind cele mai dure şi mai rezistente. Formate prin sedimentare în mediu acvatic, **G.** se prezintă în strate cu grosimi diverse, până la bancuri masive, groase de mai mulţi metri. Stratificate şi dure, **G.** favorizează formarea reliefului structural şi petrografic (suprafeţe structurale, cueste, creste lamelare sau zimţate). Prin dezagregare, dau fragmente sub formă de plăci şi blocuri care formează grohotişuri.

[*sandstone* / *grès* / *песчаник*]

Gresie calcaroasă Gresie care are ciment calcaros.

[*calcareous sandstone* / *grès calcaire* / *известняковый песчаник*]

Gresie cuarţoasă Gresie care are ciment cuarţos (de exemplu, gresia oligocenă de Kliwa).

[*quartz sandstone* / *grèse quartzeux* / *кварцевый песчаник*]

Gresie de dune Gresie formată în deşerturile calde prin ascensiunea capilară a apei care a dizolvat carbonatul de calciu din substratul dunei. Prin evaporarea apei şi formarea matricei calcaroase, nisipul dunei se cimentează.

[*dune sandstone, aeolianite* / *grès dunaire, dune grèsifié* / *дюнный песчаник*]

Gresie de plajă Sin. *Depozit de plajă cimentat* Bancuri de gresie din lungul ţărmului, înclinate spre mare şi provenite prin cimentarea nisipului de plajă, ca urmare a precipitării carbonatului de calciu din apa care urcă prin capilaritate spre suprafaţă, unde se evaporă.

[*beach rock* / *grès de plage, dépôts de plage indurés, dalles* / *бич рок*]

Grèzes litées v. Depozite de versant stratificate
[*stratified slope deposits* / *grèzes litées* / *ритмично-слоистые осадки склона*]

Grind Formă alungită de relief de acumulare, creată prin acţiunea apelor fluviale şi marine. După geneză, se deosebesc **G.** *fluviale*, **G.** *maritime* şi **G.** *fluvio-maritime.*
[*levee, levée, spill-bank* / *levée* / *вал*]

Grind fluvial (fluviatil) Grinduri formate din aluviuni depuse de o parte şi de alta a albiei minore din cauza scăderii vitezei apei în momentul revărsării. Astfel se formează grinduri care au forma şi, parţial, funcţia unor diguri.
[*river levee, natural ~ , raised bank, overbank deposit* / *levée de rive, ~ alluviale, ~ naturelle, bourrelet de rive, ~ de berge, ~ de crue* / *прирусловой вал, намывной ~*]

Grind fluvio-maritim Grind format în zona litorală prin acţiunea combinată a râului (care aduce aluviuni) şi a mării (care le transportă şi le depune în lungul ţărmului).
[*river-maritime levee* / *bourrelet fluvio-maritime* / *аллювиально-морской вал*]

Grind lacustru Formă pozitivă, ca un val, creată la ţărm de presiunea gheţii asupra malului.
[*lake rampart* / *crête de poussée glacielle* / *озерный вал вспучивания*]

Grind maritim v. Grind

Groapă abisală Sin. *Fosă abisală, Depresiune abisală, Groapă oceanică* Depresiune alungită, cu versanţi abrupţi şi cu adâncimi de peste 6000m, aflată pe fundul oceanelor.
[*trench, abyss, abysmal ~ , abyssal ~ , abyssal basin, deep-sea ~, ocean deep* / *fosse abyssale, dépression ~ , bassin abyssal, ~ en haute mer, ravin abyssal, fosse océanique* / *абиссальная котловина, ~ океаническая котловина, желоб*]

Groapă oceanică v. Groapă abisală
[*trough, deep ~ , trench* / *fosse océanique* / *абиссальная океаническая котловина*]

Grohot Pânză de grohotiş mobil.

Grohotiş Acumulare de blocuri nerulate, provenite din dezagregarea rocilor dure. **G.** se prezintă sub formă de conuri sau pânze de grohotiş.
[*scree, talus ~ , rubble, slide rock* / *éboulis, ~ de gravité, talus d`éboulis, blocaille, pierraille* / *осыпь, каменистая ~ , каменная россыпь, щебень*]

Grosimea crustei Grosimea scoarţei terestre măsurată de la suprafaţa ei şi până la discontinuitatea Mohorovičić. Crusta oceanică are grosimi în jur de 7 – 10 km iar crusta continentală are grosimi în jur de 35 km, ajungând până la 60 km în unele regiuni muntoase.
[*crust thickness* / *épaisseur crustale* / *мощность коры, толщина ~*]

Grosimea molisolului Grosimea stratului de suprafaţă din zona permafrostului care se dezgheaţă sezonier.
[*active-layer tickness* / *épaisseur de couche active* / *мощность деятельного слоя*]

Grosimea permafrostului Distanţa verticală dintre baza (culcuşul) şi suprafaţa stratului cu permafrost.
[*permafrost thickness* / *épaisseur du pergélisol* / *мощность вечной мерзлоты*]

Grosimea rocii Grosimea unui strat, pachet de strate sau a unei mase compacte de rocă.
[*rock thickness* / *épaisseur de la roche* / *мощность горной породы*]

Grosimea sedimentelor Grosimea stratelor sau depozitelor de sedimente, măsurată pe o direcţie perpendiculară pe culcuşul şi suprafaţa sedimentelor.

[*sediments thickness, thickness of the sedimentary cover, ~ of the sedimentary apron* / *épaisseur des sédiments, ~ des roches sédimentaires, ~ de la couverture sédimentaire* / *мощность отложений, ~ осадочного чехла*]

Grotă Termen cu foarte multe semnificaţii. În general însă, este vorba de goluri carstice cu dimensiuni mari, constituind săli ample în peşteri sau deschideri la zi ale unor peşteri. În multe cazuri semnifică peşteră.
[*grotto* / *grotte* / *грот*]

Grotă glaciară v. Peşteră în gheţar
[*glacier cave, ~ grotto, ~ gate* / *grotte glaciaire, ~ de glacier, ~ de glace, ~ terminale* / *ледниковый грот, ледниковые ворота*]

Grotă litorală v. Peşteră litorală
[*sea-cave, sea-cavern* / *grotte littorale* / *береговой грот*]

Grotă cu vânt v. Peşteră cu vânt
[*blowhole* / *grotte de vent* / *ветровая пещера*]

Grui Interfluviu situat la confluenţa a două râuri şi care coboară domol spre partea terminală, adesea fiind terasat.
[*junction interfluve* / *interfleuve de confluence* / *водораздел слияния*]

Gruieţi v. Monticuli de alunecare

Grup muntos Sector dintr-un lanţ muntos, separat de rest prin văi adânci sau depresiuni.
[*mountain group* / *groupe des montagnes* / *горная группа*]

Grus granitic v. Arenă granitică
[*grus, natural gravel* / *arène granitique* / *дресва, дресвяник*]

Gumbotil Argilă provenită din alterarea materialului morenaic.
[*gumbotil* / *gumbotil* / *гумботил*]

Günz v. Glaciaţia Günz
[*Günz glaciation, ~ Ice Age* / *période glaciaire de Günz* / *гюнцское оледенение, гюнцская ледниковая эпоха*]

Günz-Mindel v. Perioada interglaciară Günz-Mindel
[*Günz-Mindel interglacial period* / *période interglaciaire Günz - Mindel* / *гюнц-миндельское межледниковье*]

Gur v. Gour

Gura peşterii Deschiderea la zi a unei peşteri.
[*cave mouth* / *ouverture de la grotte, entrée ~ ~ ~* / *вход пещерный*]

Gura ravenei Capătul din aval al ravenei.
[*gully mouth* / *embouchure du ravin* / *устье оврага*]

Gura râului v. Gură de vărsare
[*river mouth* / *embouchure de la rivière* / *устье реки*]

Gura văii Capătul terminal al unei văi.
[*valley mouth, embouchure* / *embouchure de la vallée* / *устье, ~ долины*]

Gură de vărsare Sin. *Gura râului* Capătul râului de la vărsare. Poate prezenta unele forme deosebite ca delta, estuarul sau ria.
[*outlet, outfall* / *embouchure* / *устье реки*]

Gutenberg-Wiechert v. Discontinuitatea Gutenberg-Wiechert

[*Gutenberg-Wiechert discontinuity* / *discontinuité de Gutenberg-Wiechert* / *раздел Гутенберга-Вегерта*]

Guyot Relief submarin în formă de trunchi de con. Se consideră că reprezintă un con vulcanic al cărui vârf a fost netezit prin denudaţie subaeriană şi îndeosebi prin abraziune, în urma submersiei lente din cauza mişcării de scufundare a scoarţei terestre. În perioada iniţială a submersiei a permis formarea de recifi coraligeni sub formă de atoli. Asemenea forme de relief sunt numeroase în Oceanul Pacific, unde au fost descoperite, cu ajutorul ecosondelor în timpul celui de al Doilea Război Mondial, de către Harry Hess, care le-a denumit după geograful Arnold Henry Guyot, din secolul al XIX-lea.
[*guyot, seamount, tablemount* / *guyot* / *гайот*]

H

Haldă Formă pozitivă de relief antropic rezultată din depozitarea materialului steril provenit din lucrările miniere, din prepararea cărbunilor, minereurilor etc. **H.** poate avea formă de movilă, con, terasă, piramidă etc.
[*spoil bank, spoil-heap, mining dump* / *terril* / *террикон*]

Halocarst Carst dezvoltat pe sare. Sarea fiind foarte solubilă, evoluţia carstică este rapidă şi formele rezultate durează puţin timp.
[*halokarst* / *halokarst* / *галокарст, карст соляной*]

Haloclastie Sin. *Haloclastism, Dezagregare prin cristalizarea sărurilor* Dezagregarea rocilor, în regiunile deşertice, sub acţiunea evaporării soluţiilor, cu formarea cristalelor de săruri care lărgesc fisurile şi duc la desprinderea granulelor. Se consideră că aceste procese contribuie la formarea taffonilor, alveolelor pe roci dure.
[*haloclasty, haloclastism, salt weathering* / *haloclastie, haloclase* / *галокластия*]

Haloclastism v. Haloclastie
[*haloclastism* / *haloclastism* / *галокластизм*]

Haloclastit Fragment desprins din rocă prin procesul de haloclastie.
[*haloclastite* / *haloclaste* / *галокластит*]

Haloturbaţie Deranjarea depozitelor superficiale sau a solului prin creşterea cristalelor de sare în regiuni deşertice. Se poate produce şi o triere granulometrică soldată cu structuri poligonale.
[*haloturbation* / *haloturbation* / *соляное разрыхление*]

Hamada Termen de origine arabă, care indică un deşert pietros, de pe un platou format pe roci sedimentare dure, de unde vântul a spulberat praful şi nisipul, rămânând în loc blocuri de diverse dimensiuni. Termenul este folosit îndeosebi în Sahara dar şi în deşertul Victoria din Australia sau în deşertul Gobi din Asia.
[*hammada, rocky desert* / *hammada, désert rocheux* / *хаммада, гаммада, каменистая пустыня*]

Hamadă antropică Porţiune de teren suprafrecventată de turişti şi de pe care a fost distrusă nu numai vegetaţia, ci şi solul, rămânând la zi roca dură, fisurată.
[*anthropical hammada* / *hamada anthropique* / *гаммада антропогенная*]

Haos de blocuri v. Câmp de blocuri

[*block field* / *chaos de blocs* / *каменный хаос, каменное море*]

Haos de pietre v. Câmp de blocuri

Harta adâncimii fragmentării reliefului Hartă geomorfologică specială, care reprezintă variaţia în plan orizontal a adâncimii medii a fragmentării reliefului.
[*relief intensity map* / *carte de l´énergie du relief* / *карта глубины расчленения рельефа*]

Harta densităţii fragmentării reliefului Hartă geomorfologică specială, care reprezintă gradul de disecare al reliefului prin distanţa medie dintre inflexiunile suprafeţei terestre sau prin densitatea văilor.
[*stream frequency map* / *carte de la densité de l`entaillement* / *карта густоты расчленения рельефа*]

Harta energiei reliefului Hartă geomorfologică specială care reprezintă energia reliefului (diferenţa dintre punctele cu altitudine maximă şi cele cu altitudine minimă).
[*relief energy map* / *carte de l`énergie du relief, ~ de la vigueur du relief* / *карта энергии рельефа*]

Harta expoziţiei versanţilor Hartă care reprezintă gradul de expunere a versanţilor faţă de soare, prin exprimarea orientării faţă de punctele cardinale.
[*slope exposition map* / *carte de l`exposition des versants* / *карта экспозиции склонов*]

Harta hazardelor gemorfologice Hartă care reprezintă repartiţia spaţială şi tipul de procese geomorfologice care ar putea provoca pagube materiale sau victime (alunecări de teren, surpări, prăbuşiri, invazii de nisip etc.).
[*map of geomorphic hazards* / *carte des aléas géomorphologiques* / *карта геоморфологических катастроф*]

Harta hazardelor naturale Hartă care reprezintă repartiţia spaţială a diverselor procese şi fenomene naturale (meteorologice, vulcanice, seismice, hidrologice etc.), care pot provoca daune şi chiar victime umane.
[*map of natural hazards* / *carte des catastrophes naturelles, ~ ~ aléas naturelles* / *карта природных катастроф*]

Harta orientării versanţilor Hartă geomorfologică specială care reprezintă orientarea sectoarelor de versant în raport cu punctele cardinale.
[*slope orientation map, ~ facing map* / *carte de l`orientation des versants* / *карта экспозиции склонов*]

Harta pantelor Hartă geomorfologică specială care reprezintă înclinarea sectoarelor de versanţi după anumite clase ($< 1^0$, 1^0 - 3^0, $3^0 - 5^0$ etc.).
[*gradient map* / *carte des pentes* / *карта уклонов*]

Harta reliefului Hartă care reprezintă formele de relief în extensia spaţială şi cu unele caracteristici ale lor (altitudine, pantă, geneză etc.). Curbele de nivel pot reda cel mai bine forma şi altitudinea reliefului, asigurând şi comensurabilitatea. Când sunt combinate cu tente de culori, capătă şi plasticitate accentuată, redând mai sugestiv treptele altitudinale.
[*relief map* / *carte du relief* / *карта рельефа*]

Harta reliefului umbrit Hartă în curbe de nivel pe care versanţii opuşi soarelui sunt coloraţi cu o tentă de gri sau altă culoare. Poziţia şi înălţimea soarelui se consideră la amiază dar poate fi aleasă convenţional, pentru a asigura reprezentării plasticitatea cea mai mare.

[*shaded relief map* / *carte de relief ombrée* / *карта теневого рельефа, рельефная теневая карта*]

Hartă anaglifă Hartă imprimată în tehnică anaglif, în două culori complemetare, cele două imagini suprapuse având punct de perspectivă diferit încât, privind harta cu o pereche de ochelari anaglif (lentilele având culorile de imprimare) fiecare ochi primeşte doar imaginea destinată lui şi se vede modelul în relief al terenului.

[*anaglyph map, stereoscopic ~* / *carte en anaglyphe, ~ stéréoscopique* / *анаглифическая карта, анаглиф*]

Hartă batimetrică Hartă ce reprezintă adâncimea bazinelor acvatice cu ajutorul izobatelor (linii de egală adâncime).

[*bathymetrical map, bathymetric contour ~* / *carte bathymétrique, ~ ~ avec isobathes, ~ d'isobathes / батиметрическая карта*]

Hartă batiorografică Hartă care reprezintă relieful uscatului şi al bazinelor acvatice.

[*bathyorographical map* / *carte bathyorographique* / *батиорографическая карта*]

Hartă de risc la alunecare Hartă geomorfologică specială care reprezintă arealele predispuse la alunecările de teren, cu gradul de probabilitate al producerii fenomenului.

[*landslide hazard map*/ *carte du risque de glissement de terrain* / *карта оползневого риска*]

Hartă digitală Sin. *Hartă numerică* Hartă ale cărei elemente sunt codificate şi înregistrate în format numeric încât poate fi afişată şi exploatată cu ajutorul tehnicii de calcul.

[*digital map, numerical ~ , computer ~* / *carte digitale, ~ numérisé, ~ infographique / дигитальная карта, цифровая ~*]

Hartă electronică Hartă în care informaţia este preluată şi stocată cu mijloace electronice.

[*electronic map* / *carte électronique* / *электронная карта*]

Hartă geologică Hartă care reprezintă repartiţia diverselor roci, vârsta lor şi raporturile dintre masele de roci.

[*geological map* / *carte géologique* / *геологическая карта*]

Hartă geomorfologică Hartă geografică specială, care reprezintă relieful cu caracteristicile sale genetice, morfologice şi morfometrice, precum şi procesele geomorfologice. La rândul lor, **H. g.** pot fi *hărţi geomorfologice generale* şi *hărţi geomorfologice speciale*.

[*geomorphological map, geomorphic ~* / *carte géomorphologique, ~ morphologique* / *геоморфологическая карта*]

Hartă geomorfologică generală Hartă geomorfologică ce reprezintă toate caracteristicile reliefului şi ale proceselor geomorfologice.

[*general geomorphical map* / *carte géomorphologique générale* / *общая геоморфологическая карта*]

Hartă geomorfologică specială Hartă geomorfologică ce reprezintă doar unele aspecte geomorfologice: altitudinea reliefului, pantele, procesele geomorfologice etc.

[*special geomorphological map* / *carte géomorphologique thématique* / *специальная геоморфологическая карта*]

Hartă generală Hartă geografică generală, care reprezintă atât elemente naturale diverse, cât şi elemente antropice.

[*general map* / *carte générale, ~ d`ensemble* / *общая карта*]

Hartă hipsografică Hartă care reprezintă forma reliefului, cu ajutorul unor semne convenţionale. Termenul este adesea folosit şi pentru hărţile hipsometrice cu curbe de nivel.
[*hypsographic map* / *carte hypsographique* / *гипсографическая карта*]

Hartă hipsometrică Hartă geomorfologică specială care reprezintă altitudinea reliefului, de obicei cu ajutorul curbelor de nivel şi cu tente de culoare (tente hipsometrice).
[*hypsometrical map, contour ~* / *carte hypsométrique* / *гипсометрическая карта*]

Hartă în relief Model material tridimensional al terenului, pe care sunt reprezentate, prin semne convenţionale, diverse elemente geografice (râuri, drumuri, localităţi, păduri, lacuri etc.). În prezent sunt mai utilizate modelele numerice ale terenului (MNT), care pot fi afişate şi pot fi supuse unor analize diverse, cu ajutorul calculatorului.
[*relief map, ~ model* / *carte en relief* / *рельефная карта*]

Hartă morfocronologică Hartă care reprezintă vârsta diverselor forme de relief.
[*morphochronological map* / *carte morphochronologique* / *морфохронологическая карта*]

Hartă morfodinamică Hartă care reprezintă procesele geomorfologice actuale şi dinamica reliefului.
[*morphodynamical map* / *carte morphodynamique* / *морфодинамическая карта*]

Hartă morfogenetică Hartă care reprezintă formele de relief după tipurile lor genetice (relief structural, relief fluvial, relief glaciar etc.).
[*morphogenetical map* / *carte morphogénétique* / *морфогенетическая карта, карта генетических форм рельефа*]

Hartă morfografică Sin. *Hartă orografică* Hartă care reprezintă forma reliefului (culmi muntoase, dealuri, câmpii, depresiuni etc.).
[*morphographical map, morphographic ~* / *carte morphographique* / *морфографическая карта*]

Hartă morfologică Hartă care reprezintă formele şi tipurile de relief prin curbe de nivel, semne convenţionale şi culori.
[*morphological map* / *carte morphologique* / *морфологическая карта*]

Hartă morfometrică Hartă care reprezintă diverse caracteristici cantitative ale reliefului (altitudine, pantă, densitatea sau adâncimea fragmentării etc.).
[*morphometrical map* / *carte morphométrique* / *морфометрическая карта*]

Hartă numerică v. Hartă digitală

Hartă orografică v. Hartă morfografică
[*physiographic map* / *carte orographique* / *орографическая карта*]

Hartă paleogeografică Hartă care reprezintă aspecte din evoluţia geosistemului (inclusiv a reliefului).
[*paleogeographical map* / *carte paléogégraphique* / *палеогеогрфическая карта*]

Hartă specială v. Hartă tematică
[*special map* / *carte thématique* / *специальная карта*]

Hartă stereoscopică Ansamblu alcătuit dintr-o hartă originală şi stereomatul său (harta la aceeaşi scară dar cu punct de proiecţie deplasat puţin), încât, privite la stereoscop sau imprimate anaglific, permit observarea unui model tridimensional al terenului reprezentat.
[*stereoscopic map, stereo ~* / *carte stéréoscopique* / *стереоскопическая карта*]

Hartă tematică Sin. *Hartă specială* Hartă care reprezintă doar unul sau câteva elemente geografice. O hartă fizico-geografică specială poate reprezenta numai relieful sau hidrografia, vegetaţia, clima etc. O hartă geomorfologică specială reprezintă doar unele caracteristici ale reliefului, ca hipsografia, pantele, procesele geomorfologice actuale etc.
[*thematic map* / *carte thématique* / *тематическая карта*]

Hartă topografică Hartă geografică generală la scară mare, sub 1: 200.000, reprezentând atât elemente naturale, cât şi elemente antropice. În realizarea ei se ţine seama de sfericitatea Pământului.
[*topographic map* / *carte topographique* / *топографическая карта*]

Haşuri Sistem de linii orientate perpendicular pe curbele de nivel şi a căror desime este în funcţie de panta reliefului. Sistem de reprezentare plastică a reliefului, introdus de către G. Lehmann în 1799.
[*hachures* / *hachures* / *штриховки*]

Hazarde geomorfologice Probabilitatea de producere a unor fenomene geomorfologice (surpări, prăbuşiri, alunecări de teren, curgeri noroioase, eroziune etc.) care pot provoca pagube materiale şi chiar victime omeneşti.
[*geomorphic hazards, geomorphological ~* / *aléas géomorphologiques* / *геоморфологические катастрофы*]

Hazarde naturale v. Catastrofe naturale
[*natural hazards, ~ disasters* / *aléas naturelles, catastrophes ~* / *природные катастрофы*]

Hârtop Formă de relief negativ, cu aspect de amfiteatru, care apare pe versanţi sub acţiunea alunecărilor de teren şi/sau a eroziunii la obârşia organismelor torenţiale.După procesele predominante, se pot deosebi **H.** *de alunecare* şi **H**. *de eroziune*.
[*cove, slide amphitheatre* / *amphithéatre de glissement* / *гыpмон*]

Hârtop de alunecare v. Hârtop

Hârtop de eroziune v. Hârtop

Helictite Sin. *Anemolite* Concreţiuni calcaroase tubulare, care se formează în peşteri prin precipitarea carbonatului de calcar. Caracteristică este forma contorsionată, cu schimbări de direcţie.
[*helictites, erratic stalactites, excentric ~* / *helictites* / *геликтиты, гелигмит*]

Helveţian Etaj din Miocenul mediu, denumit astfel de C.Mayer-Eymar (1875),după numele latin al Elveţiei.
[*Helvetian* / *Helvétien* / *гельвеций*]

Hercinide Catene muntoase formate în timpul ciclului geotectonic hercinic din Devonian până în Permian.
[*hercinides, variscides* / *variscides, hercinides* / *герциниды*]

Hialoclastite Depozit vulcanogen-sedimentar format prin fragmentarea sticlei vulcanice în contact cu apa.
[*hyaloclastites* / *hyaloclastites* / *гиалокластиты*]

Hidratare Ataşarea ionilor H^+ şi OH^- de atomii şi moleculele unui mineral. De ex., **H.** sulfatului de calciu (anhidrit) duce la formarea gipsului, cu creşterea volumului şi generarea unor presiuni care pot provoca microcutarea stratului de gips. **H.** unor minerale argiloase,

îndeosebi a montmorillonitului, determină acelaşi efect, uneori cu deteriorarea căilor rutiere sau a unor construcţii.
[*hydratation, hydration* / *hydratation* / *гидратация*]

Hidratarea anhidritului Unirea a două molecule de apă cu o moleculă de anhidrit şi formarea gipsului. Procesul provoacă o mărire de volum încât în stratele de gips se formează microcute, fisuri şi pot apărea movile la suprafaţa terenului.
[*hydration of the anhydrite, anhydrite hydration* / *hydratation de l`anhydrite* / *гидратация ангидрита*]

Hidroclastism Sin *Dezagregare prin umezire–uscare* Dezagregarea rocilor dure sau moi sub acţiunea, repetată, a umectării şi uscării prin evaporaţie rapidă. Rocile dure generează arenă iar argilele gonflante se descuamează (decojesc), debitând lamele mici.
[*hydroclastism* / *hydroclastie* / *гидрокластизм*]

Hidrogeologie Disciplină ştiinţifică ce se ocupă cu studiul apelor subterane şi de suprafaţă în raport cu structurile geologice în care se formează şi evoluează. Termenul de **H.** a fost folosit pentru prima oară de Mead (1919). Unii o consideră ca parte a hidrologiei, alţii - a geologiei.
[*hydrogeology, geohydrology* / *hydrogéologie* / *гидрогеология*]

Hidrogeologie carstică Parte a hidrogeologiei care se ocupă cu studiul apelor subterane din complexele carstice.
[*karst hydrogeology* / *hydrogéologie du karst* / *гидрогеология карста*]

Hidrograf Grafic care arată evoluţia debitului râului într-o anumită perioadă de timp.
[*hydrograph* / *courbe hydrométrique, hydrogramme* / *гидрограф*]

Hidrografie Disciplină care se ocupă cu descrierea şi caracterizarea apelor de suprafaţă.
[*hydrography* / *hydrographie* / *гидрография*]

Hidrografie carstică v. Hidrologie carstică
[*karstic hydrography* / *hydrographie karstique* / *карстовая гидрография, гидрография карста*]

Hidroizohipsă Curbă care uneşte punctele cu aceeaşi altitudine a suprafeţei pânzei freatice libere. Harta cu **H.** permite să se determine direcţia de scurgere a apei freatice, ca fiind perpendiculară pe **H.**
[*hydroisohypse, water table contour* / *hydroisohypse* / *гидроизогипса*]

Hidroizostazie Răspunsul scoarţei terestre la acumularea sau dispariţia unei mase mari de apă, prin mişcări de coborâre sau de înălţare.
[*hydroisostasy* / *hydroisostasie* / *гидроизостатические движения*]

Hidrolacolit Sin. *Pingo, Movilă de gheaţă de injecţie* Movilă din regiunile periglaciare ce apare ca urmare a ridicării solului din cauza formării unei mase de gheaţă în subsol .Deşi se admite sinonimie între termenii de **H.** şi Pingo, există unele diferenţe. **H.** este o formaţiune sezonieră şi cu dimensiuni mici, în timp ce **P.** este peren şi cu dimensiuni mai mari.
[*frost blister, cryolaccolith, hydrolaccolith, hydro-laccolith, ice ~ , pingo* / *hydrolaccolite, pingo* / *гидролакколит, булгуннях, инъекционный бугор пучения*]

Hidrolacolit sezonier v. Pingo sezonier
[*seasonal hydrolaccolith* / *hydrolaccolithe saisonnier* / *сезонный гидролакколит*]

Hidroliză 1. Reacţie chimică între ionii H^+ şi OH^- ce duce la descompunerea rocii, cu formare de compuşi noi. 2. Reacţie chimică între o substanţă organică şi apă, în prezenţa unui catalizator.
[*hydrolysis* / *hydrolise* / *гидролиз*]

Hidrologie Ştiinţă care studiază hidrosfera terestră. După specificul obiectelor acvatice, în cadrul **H.** s-au individualizat *oceanologia* (**H.** *mărilor şi oceanelor*) şi **H**. *uscatului*. În cadrul fiecăreia dintre acestea se studiază regimul şi bilanţul hidric, dinamica maselor de apă, procesele termice şi starea de agregare a apei, circuitul apei în natură şi rolul omului în modificările acestuia.
[*hydrology* / *hydrologie* / *гидрология*]

Hidrologie carstică Sin. *Hidrografie carstică* Hidrologia regiunilor carstice, unde relaţiile dintre apele de suprafaţă şi cele subterane capătă trăsături specifice, prin pătrunderea în subteran a unor adevărate râuri sau ieşirea sub formă de izvoare cu debite foarte mari.
[*karst hydrology* / *hydrologie karstique* / *гидрология карста*]

Hidromorfologie Ramură a hidrologiei care se ocupă cu caracterizarea formei bazinelor şi reţelei hidrografice, precum şi cu densitatea drenajului. După Bravard şi Petit (2000), **H.** se ocupă cu caracterizarea dimensiunilor şi formei albiilor şi cu parametrii de care depind debitele lichide şi solide.
[*fluvial morphology* / *hydromorphologie* / *гидроморфология*]

Hidromorfometrie Ramură a hidrologiei care se ocupă cu caracterizarea cantitativă a reţelei şi bazinelor hidrografice.
[*hydromorphometry* / *hydromorphométrie* / *гидроморфометрия*]

Hidrosferă Învelişul de apă al Pământului, cuprinzând apa oceanelor, mărilor, râurilor, lacurilor, apele subterane şi gheţarii. Apa constituentă a **H.** reprezintă unul din cei mai activi şi eficienţi agenţi geomorfologici.
[*hydrosphere* / *hydrosphère* / *гидросфера*]

Hidroturbaţie Deformare a solului şi rocilor prin efectul alternanţelor de umezire-uscare.
[*hydroturbation* / *hidroturbation* / *гидротцрбация*]

Hieroglife Impresiuni alungite, prezente pe faţa inferioară a unor gresii sau a unor roci mai fine. După cauzele formării, se deosebesc *mecanoglife* (datorate presiunii stratelor de deasupra), *podoglife* (formate în neregularităţile fundului bazinului de sedimentare), *reoglife* (datorate curenţilor de apă) şi *bioglife* (urme de târâre a unor animale).
[*hieroglyphs* / *hyerogliphes, hieroglifes* / *хиероглифы*]

Hinterland Regiune de uscat din spatele unui sector de litoral marin.
[*hinterland, back land* / *arrière-pays* / *хинтерланд*]

Hionosferă Strat din troposferă cu temperaturi negative şi cu umiditate mare. Baza **H.** se situează la peste 5000 m altitudine în zona ecuatorială şi coboară până la nivelul mării în zonele reci. Formele de relief care, prin altitudine, pătrund în hionosferă permit acumularea de zăpezi perene şi formarea gheţarilor.
[*hyonosphere, chionosphere, cryosphere* / *chionosphère, cryosphère* / *хионосфера, криосфера*]

Hipercarst Carst cu dezvoltare rapidă, de obicei sub acţiunea apelor termale.
[*hyperkarst* / *hyperkarst* / *гиперкарст*]

Hiperstereoscopie Sin. *Exagerarea înălţimii* Obţinerea unui model stereoscopic cu exagerarea scării verticale din cauză că cele două imagini au fost preluate de la o distanţă care depăşeşte distanţa interpupilară.
[*hyperstereoscopy, stereoscopic exaggeration, exaggerated stereo* / *hyperstéréoscopie* / *гиперстереоскопия*]

Hipocarst Carst situat sub nivelul bazei de eroziune. Coroziunea este slabă, în schimb, sedimentarea este mai intensă şi tinde să obtureze golurile carstice.
[*hypokarst* / *hypokarst* / *гипокарст*]

Hipocentru Sin. *Focar seismic* Punctul din interiorul scoarţei de unde se declanşează cutremurul. **H.** este situat în interiorul scoarţei terestre dar, în regiunile de subducţie, se poate situa pe planul Benioff, la adâncimi de multe sute de kilometri.
[*hypocenter, seismic focus, Earthquake`s ~* / *hypocentre* / *гипоцентр, сейсмический очаг*]

Hipomagmă Magmă subsaturată în gaze.
[*hypomagma* / *hypomagma* / *гипомагма*]

Hipsitermal v. Optim climatic holocen
[*hypsithermal, hipsithermal* / *Hypsithermal* / *гипситермальный период голоцена*]

Hipsografie Sin. *Orografie* 1. Parte a geomorfologiei care caracterizează relieful prin altitudine. 2. Totalitatea formelor de relief dintr-o regiune caracterizate din punct de vedere al altitudinii lor.
[*hypsography* / *hypsographie* / *гипсография*]

Hipsometrie Sin. *Altimetrie, Orometrie* 1. Parte a geomorfologiei care se ocupă cu măsurarea şi reprezentarea altitudinii reliefului. 2. Totalitatea elementelor care reprezintă altitudinea reliefului pe o hartă.
[*hypsometry, orometry* / *hypsométrie, orométrie, altimétrie* / *гипсометрия*]

Hogback Termen de origine englezească şi care desemnează o formă proeminentă de relief, deseori o creastă, cu profil transversal simetric şi flancuri abrupte, dezvoltată într-o regiune în care stratele au înclinarea de peste 25^0. În formă tipică, **H.** se întâlnesc pe roci dure, precum gresii, calcare, lave (de ex., **H.** formate pe gresia cretacică de Dakota din jurul domului Black Hills).
[*hogback, hog-back, hog`s back* / *crête monoclinale, échine, hogback, hog`back* / *хогбэк, моноклинальный гребень*]

Holm Termen care indică un deal izolat, destul de proeminent, de formă rotunjită.
[- / - / *холм*]

Holoage v. Monticuli de alunecare

Holocarst Sin. *Carst perfect, Carst complet, Carst nud* Carst dezvoltat complet, cu toate formele subterane şi de suprafaţă. **H.** apare în regiuni cu depozite groase de calcar şi cu climă umedă.
[*holokarst, perfect karst* / *holokarst, karst complet, ~ parfait* / *голокарст, холокарст, карст динарский, голый карст*]

Holocen Sin. *Actual, Postwürmian, Posglaciar, Recent* Subdiviziune a Cuaternarului, cuprinzând aproximativ ultimele 11.000 ani. Ch. Lyell în 1839 a introdus denumirea de Recent pentru cea mai tânără subdiviziune a timpului geologic. Ulterior, în 1885, Comisia Internaţională de Geologie a propus denumirea de Holocen (Antropogen), care s-a impus şi

a fost desemnat ca un interglaciar. **H.** este caracterizat prin retragerea accentuată a gheţarilor, cu topirea marilor calote din emisfera nordică. În timpul **H**. s-au manifestat oscilaţii climatice, cu efecte asupra vegetaţiei şi proceselor geomorfologice. Pe baza evoluţiei vegetaţiei, Blytt şi Sernander au elaborat o schemă a oscilaţiilor climatice holocene din Europa, deosebind epocile: *Preboreală* (la începutul Holocenului) cu climă rece şi uscată; *Boreală*, cu climă mai caldă şi mai uscată; *Atlantică*, cu climă caldă şi umedă; *Subboreală*, cu climă mai uscată; *Subatlantică*, cu climă mai rece.
[*Holocene, ~ epoch, Recent* / *Holocène* / *голоцен, эпоха голоцена*]

Holografie Procedeu de obţinere a imaginilor în relief, cu ajutorul unor fascicule de lumină coerentă şi înregistrarea interferenţelor (hologramă).
[*holography* / *holographie* / *холография, голография*]

Holstein v. Perioada interglaciară Holstein

Horn Sin. *Vârf piramidal* Vârf montan piramidal, obişnuit dezvoltat între trei sau mai multe circuri glaciare, din care pleacă radiar creste alpine (ex. Matterhorn din Alpii Elveţiei).
[*horn, glacial ~ , piramidal peak, monument* / *horn, aiguille glaciaire, pyramide* / *хорн, карлинг, пирамидальная вершина*]

Horn carstic Gol subteran vertical, de origine carstică, ce se prezintă ca un coş de fum (ogeac) ce urcă din tavanul unei peşteri.
[*karstic chimney* / *cheminée karstique* / *колодец карстовый*]

Horn de sufoziune v. Aven sufozional

Hornitos Termen spaniol care indică conuri mici (de ordinul metrilor), formate prin aglomerarea şi sudarea bucăţilor de lavă bazaltică, proiectate în aer şi căzute la sol în jurul unor fisuri prin care ţâşnesc lavă, gaze şi vapori de apă.
[*hornitos, driblet cone, ~ spire* / *hornitos, cônelets de lave* / *горнито*]

Horst Bloc de scoarţă terestră delimitat de falii normale şi înălţat faţă de blocurile din jur. De obicei, **H.** se reflectă în relief prin masive înălţate faţă de regiunile înconjurătoare, cum sunt masivele hercinice din Europa Centrală, horstul Nord Dobrogean, etc.
[*horst, rift-block mountain* / *horst* / *горст*]

Hot-spot v. Punct fierbinte

Hrubă sufozională Gol subteran sub forma unor galerii mici, create prin sufoziune.
[*pipping cave* / *cavité de suffosion* / *тунель суффозионный*]

Hrube subterane Goluri subterane create prin procese naturale sau prin acţiunea omului.
[*underground caves* / *cavités sousterranes* / *подземные пустоты, ~ тунели*]

Hulă Oscilaţii libere, sub formă de valuri, ale apei marine.
[*swells, ~ wave* / *houle* / *зыбь*]

Hum Sin. *Monadnock carstic, Inselberg carstic, Mogote* Martori carstici sub forma unor blocuri cu forme de turnuri sau piramide care marchează stadiul ultim dintr-un ciclu carstic, în condiţiile unei clime calde şi umede.
[*hum, pepino, ~ hill, haystack ~ , mogotes, residual hill, ~ karst tower, towerkarst* / *hum, pinacle, piton karstique, mogotes, karst à pitons, tourelle karstique* / *хум, пинакль, останец карстовый, моготы, монаднок, карст башенный, ~ конический*]

Hummok 1. Acumulare haotică de blocuri de gheaţă pe banchiză, îngrămădite din cauza presiunilor mari de la contactul dintre floe (sloiuri din banchiză care au dimensiuni mai mici de 10 km). 2. Movilă.
[*1. ice hummock, 2. hummock* / *hummock, torros* / *торос, ледяной ~ , торосистый лед*]

Hunie Termen popular românesc, introdus în literatura geografică de către Victor Tufescu. **H.** este un organism torenţial, format pe un versant puternic înclinat şi scurt şi de aceea are doar un mic bazin de recepţie şi con de împrăştiere.

I

Iapetus Ocean existent în emisfera nordică, în perioada Cambrian-Ordovician, fiind situat între uscaturile Laurentia, Baltica şi Avalonia, care se formaseră la sfârşitul Proterozoicului, prin fragmentarea uscatului Rodinia.
[*Iapetus Ocean* / *Iapetus* / *Япетус*]

Iarnă de impact Sin. *Iarnă meteoritică* Răcire climatică accentuată, produsă de impactul unui asteroid sau meteorit de mari dimensiuni, care a provocat formarea unor nori imenşi de praf ce au slăbit radiaţia solară ajunsă la sol. Un asemenea fenomen, produs în regiunea Chicxulub-Yucatan, a fost invocat pentru explicarea dispariţiei dinozaurilor, la sfârşitul Cretacicului.
[*meteoric winter* / *hiver d`impact, ~ ~ météoritique, ~ ~ catastrophique* / *метеоритная зима*]

Iarnă meteoritică v. Iarnă de impact

Iceberg v. Aisberg
[*iceberg, ice mountain, drift-ice* / *iceberg / айсберг, ледяная гора*]

Iceberg în formă de dom v. Aisberg în formă de dom

Iceberg tabular v. Aisberg tabular

Icefjeld Gheţar de mari dimensiuni dar care nu depăşeşte 50.000 km^2. Spre deosebire de calota locală, **I.** nu are formă de dom şi este străpuns de vârfurile montane care apar ca nunatakuri. **I.** mai modeste există în Norvegia dar cele mai extinse sunt în nordul Canadei şi în Alaska.
[*ice field* / *icefjeld, champ glaciaire* / *ледниковое поле*]

Ignimbrit Sin. *Tuf cimentat* Rocă piroclastică formată prin depunerea şi consolidarea materialelor din curgerile de cenuşă şi din norii arzători. **I.** are o mare varietate granulometrică şi unele granule sunt sudate de căldura mare a norilor arzători.
[*ignimbrite* / *ignimbrite* / *игнимбрит*]

Illinois v. Glaciaţia Illinois

Iluviere Proces pedologic de acumulare, într-un orizont inferior, a materialului translocat în suspensie sau soluţie din orizonturile superioare ale solului.
[*illuviation* / *illuviation* / *иллювирование, процесс иллювирования, иллювиальный процесс, вмывание*]

Imagine analogică Imagine de teledetecţie înregistrată în format analogic.
[*analogic image* / *image analogique* / *аналогичное изображение*]

Imagine clasificată Imagine obţinută în urma unui proces de clasificare a obiectelor de pe o imagine satelitară.

[*classified image* / *image clasifiée* / *классифицированная съемка, классифицированное изображение*]

Imagine compozit color Imagine rezultată din combinarea mai multor imagini din benzi spectrale diferite. De aceea, nu redă culorile naturale.
[*colour composite image* / *composition colorée* / *цветное композитное изображение*]

Imagine de teledetecţie Imagine a suprafeţei terestre, preluată din aparate de zbor sau din sateliţi artificiali, cu diverşi senzori, atât în lumina vizibilă, cât şi în radiaţii invizibile infraroşii sau cu microunde radar.
[*remotely sensed image* / *image de télédétection* / *дистанционная съёмка, дистанционное изображение*]

Imagine digitală v. Imagine numerică

Imagine fals-color Imagine în care cele trei culori primare au fost folosite pentru a reda alte lungimi de undă decât cele corespunzătoare lor. Din această cauză, **I. f. c.** nu redă culorile naturale dar poate pune în evidenţă, în mod deosebit, anumite obiecte sau procese.
[*false colour image* / *image fausse couleur* / *псевдоцветное изображение*]

Imagine georeferenţiată Imagine de teledetecţie care a fost corectată geometric, pentru a corespunde unei anumite proiecţii cartografice. **I. g.** conţine indicaţii despre parametrii proiecţiei, mărimea celulei de teren corespunzătoare unui pixel şi coordonatele unui colţ al imaginii, astfel încât se pot determina coordonatele oricărui detaliu reprezentat în imagine.
[*geocoded image, georeferenced ~ , image map* / *image géocodée* / *георефернцированное изображение, георефернцированная съёмка*]

Imagine în infraroşu Imagine de teledetecţie obţinută cu ajutorul radiaţiilor infraroşii emise sau reflectate de obiectele din teren. **I. i**. permite o bună percepţie a unor procese geomorfologice, a unor diferenţieri litologice, de umiditate a terenului şi a vegetaţiei.
[*infrared image* / *image infrarouge* / *инфракрасное изображение*]

Imagine în relief Model tridimensional al reliefului obţinut cu ajutorul a două imagini stereoscopice, observate cu un stereoscop sau prin metoda anaglifelor.
[*relief image, space ~, 3-D ~* / *image en relief, ~ stéréoscopique, ~ plastique* / *рельефная съёмка рельефное изображение*]

Imagine nefotografică Imagine de teledetecţie obţinută prin procedee nefotografice, de obicei cu ajutorul unor scanere radiometrice multispectrale.
[*imagery* / *image non-photographique* / *нефотографическое изображение, нефотографическая съемка*]

Imagine numerică Sin. *Imagine digitală* Imagine obţinută prin descompunerea scenei reprezentate într-un număr finit de puncte (pixeli), poziţia şi caracteristicile cărora au fost codificate şi înregistrate în format numeric.
[*digital image, digitized ~* / *image numérique, ~digitale , ~ numérisée* / *дигитальная съёмка, цифровая съемка, цифровое изовражение*]

Imagine oblică Imagine de teledetecţie preluată cu un aparat a cărui axă este înclinată faţă de verticala locului. **I. o.** introduce deformări geometrice încât scara imaginii variază pe direcţia perpendiculară pe axa de înclinare (spre marginile imaginii).
[*oblique image* / *image oblique* / *косое изображение*]

Imagine pancromatică Imagine obţinută cu ajutorul spectrului vizibil de radiaţii încât poate reda culorile naturale, în cazul în care este preluată cu mijloace color.
[*panchromatic image* / *image panchromatique* / *панхроматическая съёмка, панхроматическое изображение*]

Imagine prelucrată Imagine supusă unor modificări, pentru a se scoate în evidenţă unele categorii de obiecte sau procese.
[*processed image* / *image traitée* / *обработанное изображение*]

Imagine pseudo-color Imagine obţinută prin atribuirea arbitrară a unor culori pentru mărimile măsurate de un senzor de teledetecţie.
[*pseudo-colour image* / *image pseudo-couleur* / *псевдоцветное изображение, псевдоцветная съёмка*]

Imagine pseudoscopică Imagine care arată un relief invers: în loc de forme de relief pozitiv, arată depresiuni. **I. p.** se obţine prin inversarea perechii stereoscopice.
[*pseudoscopic image, ~ view, false image, ~ view* / *image pseudoscopique, vue pseudostéréoscopique* / *псевдоскопическое изображение*]

Imagine radar Imagine de teledetecţie obţinută prin baleierea terenului cu un sistem radar. **I. r.** se poate realiza şi noaptea şi redă bine relieful.
[*radar image* / *image radar* / *радарная съёмка, радарное изображение*]

Imagine raster Imagine numerică stocată sub forma unei matrice de valori ce exprimă caracteristicile pixelilor în care a fost descompusă imaginea analogică.
[*raster image, bitmap* / *image raster, image point par point* / *растерное изображение*]

Imagine satelitară Imagine a suprafeţei terestre obţinută cu senzori amplasaţi pe sateliţi artificiali ai Pământului.
[*satellite image* / *image satellitaire* / *спутниковая съемка, спутниковое изображение*]

Imagine stereoscopică Imagine mentală tridimensională, creată cu ajutorul unei perechi de imagini ale aceluiaşi obiect, preluate din puncte diferite şi privite la stereoscop sau prin metoda anaglifelor.
[*stereoscopic image* / *image stéréoscopique* / *стереоскопическая съёмка, стереоскопическое изображение*]

Imagini multispectrale Imagini ale aceluiaşi teritoriu, preluate simultan în benzi spectrale diferite.
[*multispectral images, multiband ~ , multiple band ~ , multichannel ~ , multispectral imagery* / *images multispectrales, imagerie multibande* / *многоспектральные съёмки, ~ изображения*]

Imagini multitemporale Imagini preluate asupra aceluiaşi teren în momente diferite. Pot fi utilizate în studiul unor procese geomorfologice (alunecări de teren, surpări, aluvionări etc.).
[*multitemporal images, multidata imagery* / *imagerie multitemporelle, ~ diachronique* / *полихронные изображения*]

Imbricaţie Structură încrucişată, de tip solzi în roci, cum este cazul aluviunilor de albie.
[*imbrication* / *imbrication* / *имбрикация*]

Imersiune Scufundarea sub apă a unei porţiuni de uscat, îndeosebi a văilor din zona litorală, cu formarea de rias şi fiorduri.
[*immersion* / *immersion, ennoyage* / *иммерсия*]

Imobilism v. Fixism

[*immobilism* / *immobilisme* / *фиксизм*]

Impact meteoritic Căderea unui meteorit pe suprafaţa terestră. În cazul unor meteoriţi mai mari, se produce un crater de impact, care poate atinge dimensiuni mari. S-a emis ipoteza că însăşi dispariţia dinozaurilor s-ar fi produs din cauza unui impact meteoritic în Peninsula Yucatan, formând craterul Chicxulub cu diametrul de 180 km. Impactul ar fi provocat ridicarea unor nori imenşi de praf şi gaze fierbinţi ce au distrus vegetaţia şi au ecranat radiaţia solară, cu modificări climatice drastice, ducând la dispariţia dinozaurilor. Date recente ar demonstra însă că acest crater este de natură vulcanică (L. W. Dan Bridges, 2004). Geologii canadieni au emis ipoteza că un impact meteoritic ar sta la originea formării zăcământului metalifer Sudbury, unde este cea mai mare exploatare de nichel din lume. **I. m.** peste Platforma Canadiană a favorizat intruziunea magmei cu procesele care au generat mineralizaţia metaliferă.

[*meteoritic impact* / *impact météoritique* / *метеоритный импакт*]

Impactit Rocă provenită din fuziunea şi vaporizarea rocilor la impactul unui meteorit mare, cu generarea unor presiuni enorme şi temperaturi de peste 3000^0 C.

[*impactite* / *impactite* / *импактит*]

Impermeabilitatea rocilor Caracteristica rocilor de a nu permite trecerea apei prin ele. Sunt impermeabile rocile masive dar şi unele roci cu pori fini, cum sunt argilele şi marnele. **I. r.** împiedică infiltrarea apei, favorizând scurgerea de suprafaţă, care contribuie la modelarea reliefului.

[*impermeability of the rocks, imperviousness ~* / *imperméabilité des roches* / *непроницаемость горных пород, водонепроницаемость ~ ~*]

Impresie de relief Sin. *Impresie stereoscopică* Perceperea formei reliefului prin vedere stereoscopică.

[*impression of relief, ~ of space, ~ of depth, stereoimpression, stereoscopic impression of relief* / *impression de space, ~ de relief, ~ stéréoscopique, sensation de relief* / *стереоскопическое представление*]

Impresie stereoscopică v. Impresie de relief

Imunitate carstică Proprietatea unui masiv de calcare de a se menţine în relief, în lipsa scurgerii de ape care să producă dizolvarea şi modelarea de forme carstice.

[*karst immunity* / *immunité karstique* / *иммунитет карстовый*]

Incaziune Prăbuşirea tavanului unei peşteri sau a altor goluri subterane.

[*cave breakdown* / *effondrement, affaisement* / *инказия*]

Incompetenţa rocilor Caracteristică a rocilor moi (argile**,** marne) care nu pot transmite eforturile mecanice încât se deformează, cutându-se.

[*rock incompetence* / *incompétence des roches* / *инкомпетентность горных пород*]

Incrustaţie Formarea unei cruste minerale pe diverse obiecte, prin precipitarea mineralelor în condiţii de climă aridă.

[*incrustation* / *incrustation* / *инкрустация*]

Index-ploaie Parametru care caracterizează agresivitatea pluvială pe durata unui an. **I-p**. se obţine prin însumarea indicatorilor de agresivitate pluvială calculaţi pentru ploile dintr-un an.

[*rainfall erosion index* / *indice d`érosion pluviale* / *коэффициент эрозионной агрессивности дождя*]

Indice al adâncimii formei carstice Indice calculat prin raportarea adâncimii formei la diametrul ei.

[*depth/width ratio of karstic landform* / *indice de la profondeur des formes karstiques* / *показатель глубины карстовых форм*]

Indice aproximativ de dezgheţ Suma gradelor-zi de peste 0^0 C a temperaturilor medii lunare dintr-o perioadă dată, fără corecţia gradelor-zi negative din primăvară. **I. a. d**. se foloseşte în studiul permafrostului.

[*approximate thawing index* / *indice de dégel approché* / *приближенный индекс протаивания*]

Indice aproximativ de îngheţ Suma gradelor-zi sub 0^0 C a temperaturilor medii lunare dintr-o perioadă dată, fără corecţia gradelor-zi pozitive din primăvară. **I. a. î**. se foloseşte în studiul permafrostului.

[*approximate freezing index* / *indice de gel approché* / *приближенный индекс промерзаниа*]

Indice de aplatizare Sin. *Coeficient de aplatizare* Indice morfometric utilizat pentru aprecierea formei galeţilor. A. Caileux (1945) a propus următoarea formulă pentru calcularea acestui indice:

$$I_a = \frac{L + l}{2e}$$

unde L = lungimea galetului ; l = lăţimea ; e = grosimea. **I. a.** are valoarea 1 pentru galeţii sferici şi valoarea creşte odată cu aplatizarea particulei. Ca **I. a.** , se utilizează şi raportul dintre axa cea mai lungă şi axa cea mai scurtă a galetului.

[*flatness index* / *indice d`aplatissement* / *коэффициент уплощенности*]

Indice de asimetrie Sin. *Coeficient de asimetrie* Parametru care arată asimetria unei curbe. De exemplu, curba granulometrică a unui sediment depus de un curent de apă sau de aer este simetrică, dar dacă sedimentul a suferit o remaniere ulterioară depunerii, curba devine asimetrică. **I. a.** sugerează sensul şi intensitatea transformărilor suferite de sediment.

[*assymetry index* / *indice d`assymétrie* / *коэффициент асимметричности*]

Indice de despletire Mărime care arată gradul de despletire al cursului unui râu în mai multe braţe. Se calculează împărţind suma lungimii tuturor braţelor la distanţa dintre punctele extreme ale sectorului caracterizat.

[*braiding index* / *indice de tressage* / *коэффициент бифуркации*]

Indice de dezgheţ Suma gradelor-zi peste 0^0 C dintr-o perioadă de timp.

[*thawing index* / *indice de dégel* / *индекс протаивания, атмосферный индекс* ~]

Indice de dezgheţ anual Numărul de grade-zi rezultat din suma mediilor zilnice pozitive dintr-un an.

[*total annual thawing index* / *indice de dégel annuel total* / *годовой индекс протаивания*]

Indice de dezgheţ calculat Suma gradelor-zi reprezentând media celor mai calde trei veri din ultimii treizeci de ani. **I. c. d.** se foloseşte în caracterizarea regiunilor cu permafrost.

[*design thawing index* / *indice de dégel extrême calculé* / *расчетный индекс протаивания*]

Indice de dezgheţ sezonier Suma gradelor-zi peste 0^0, rezultată din însumarea mediilor zilnice de temperatură (pozitive şi negative) din perioada dintre producerea temperaturii celei mai scăzute din primăvară şi a celei mai ridicate din toamna următoare.
[*seasonal thawing index* / *indice de dégel saisonnier* / *сезонный индекс протаивания*].

Indice de disimetrie Indice propus de Lüttig (1956) pentru aprecierea formei galeţilor, după formula $I_d = a/b$, unde: a = lungimea, iar b = lăţimea particulei.
[*dissymetry index* / *indice de dissymétrie* / *коеффициент диссиметрии*]

Indice de erodabilitate Parametru care exprimă vulnerabilitatea la eroziune a solului sau rocilor. **I. e.** depinde de rezistenţa internă a materialului, de mărimea granulelor şi orientarea acestora faţă de direcţia de curgere a apei şi de rezistenţa la forfecare interparticule.
[*erodibility index* / *indice d`érodabilité* / *эрозионный индекс*]

Indice al intensităţii carstificării Indice exprimat prin cantitatea de rocă dizolvată în 1000 ani raportată la volumul total al rocii carstificabile dintr-un masiv dat. Valoarea se exprimă în procente.
[*index of karstification intensity* / *index d´intensité de la karstification* / *показатель активности карста*]

Indice de îngheţ Suma gradelor-zi sub 0^0 C dintr-o perioadă de timp.
[*freezing index* / *indice de gel* / *индекс промерзания, атмосферный индекс ~ , сумма градусо-дней с отрицательной температурой*]

Indice de îngheţ anual Numărul de grade-zi rezultat din însumarea mediilor zilnice negative de temperatură. dintr-un an.
[*total annual freezing index* / *indice de gel annuel total* / *годовой индекс промерзания*]

Indice de îngheţ calculat Numărul de grade-zi reprezentând suma temperaturilor negative a trei din cele mai reci ierni din ultimii treizeci de ani.
[*design freezing index* / *indice de gel extrême calculé* / *расчетный индекс промерзаниа*]

Indice de îngheţ sezonier Numărul de grade-zi rezultat din însumarea aritmetică a temperaturilor medii zilnice, atât negative, cât şi a celor pozitive, dintr-o anumită perioadă a anului.
[*seasonal freezing index* / *indice de gel saisonnier* / *сезонный индекс промерзания*]

Indice de meandrare Valoare care arată gradul de meandrare al unui râu. **I. m.** se calculează prin împărţirea lungimii unui sector de albie, măsurată în lungul axei albiei, la distanţa rectilinie dintre capetele sectorului.
[*meander ratio*, *meandering ~* / *indice de sinuosité* / *коеффициент меандрирования*]

Indice de pantă Număr fără dimensiune care caracterizează panta terenului dintr-un bazin hidrografic. Se poate calcula cu diverse formule, dintre care una mai simplă este următoarea: $I_p = D \times L/A$, unde D = echidistanţa curbelor de nivel ; L = lungimea totală a curbelor de nivel ; A = suprafaţa bazinului.
[*slope index* / *indice de pente* / *величина падения склона*]

Indice de plasticitate Diferenţa matematică dintre limita superioară şi cea inferioară de plasticitate a materialului şi indică mărimea intervalului de umiditate în care solul este într-o condiţie plastică.
[*plasticity index* / *indice de plasticité* / *коеффициент пластичности*]

Indice de porozitate v. Coeficient de porozitate

Indice de rotunjime Sin. *Coeficient de rotunjime* Valoare ce arată gradul de rotunjire al unui galet, în urma tocirii muchiilor şi colţurilor prin diverse procese geomorfologice. A. Cailleux a propus calcularea acestui indice cu următoarea formulă: $I_r = 2r/L$ unde L = lungimea particulei; r = cea mai mică rază de curbură a suprafeţei particulei în planul Ll (l = lăţimea particulei). Pentru particulele sferice, **I. r.** are valoarea 1 şi ea scade pe măsură ce particulele prezintă muchii sau vârfuri mai ascuţite. Gradul de eroziune al particulelor detritice, evidenţiat de ascuţimea muchiilor, a fost definit de Wadell (1932) ca un raport dintre raza medie de curbură a muchiilor sau colţurilor granulei şi raza de curbură a sferei maxime înscrise (sau jumătatea diametrului nominal al particulei). Se utilizează şi formula $R_0 = r/R$ unde r = raza celui mai mic cerc înscris într-un colţ al particulei; R= a+b/4 , (R capătă valori de la 0, la 1, crescând cu gradul de prelucrare a particulei); a = diametrul mare; b = diametrul intermediar.

[*roundness index* / *indice d`émoussé* / *коэффициент округленности, ~ окатаности*]

Indice de sfericitate Indice care exprimă apropierea formei unei particule detritice de cea a unei sfere. Se poate calcula cu formula:

$$S = \frac{\sqrt{a+b+c}}{a_2}$$

unde a = lungimea; b = diametrul intermediar (lăţimea); c = diametrul scurt (grosimea). Se poate utiliza şi formula L/l unde L = lungimea; l = lăţimea. Valoarea apropiată de 1 indică sfericitate mai pronunţată.

[*sphericity index* / *idex de sphericité* / *коэффициент сферичности, индекс сферичности*]

Indice de triere Parametru statistic care arată repartiţia claselor de mărime a particulelor de o parte şi de alta a medianei.

[*sorting index* / *indice de tri granulométrique* / *индекс сортировки, коэффициент* ~]

Indicele adâncimii de pătrundere a îngheţului În accepţia americană -. media celor mai mari trei adâncimi ale îngheţului sezonier din ultimii 30 ani sau cea mai mare adâncime de pătrundere a îngheţului produsă în ultimii 10 ani în solul lipsit de strat de zăpadă. În accepţia rusă – media adâncimilor la care, în ultimii 10 ani, a pătruns îngheţul în solul lipsit de strat de zăpadă şi cu nivelul freatic sub stratul îngheţat.

[*index of frost penetration depth* / *indice de profondeur de la pénétration du gel* / *коэффициент глубинного проникновения мерзлоты*]

Indicele dezgheţului de suprafaţă Suma gradelor-zi de peste 0^0 C la suprafaţa solului dintr-o perioadă dată.

[*surface thawing index* / *indice de dégel de surface* / *коэффициент поверхностного протаивания, поверхностный индекс* ~]

Indicele îngheţului de suprafaţă Suma gradelor-zi sub 0^0 C la suprafaţa solului dintr-o perioadă dată.

[*surface freezing index* / *indice de gel de surface* / *поверхностый индекс промерзания, коэффициент поверхностного промерзания*]

Inel coraligen v. Atol

[*coral ring, circular reef* / *couronne coralliene* / *кораловое кольцо*]

Inel de lavă Val de lavă întărită care a fost aruncată dintr-un lac de lavă.

[*lava ring, ~ rim* / *rempart de lave* / *кольцо лавовое*]

Inel de pietre v. Cerc de pietre

Infiltrare Proces de pătrundere şi trecere a apei prin porii şi fisurile unei roci sau sol.
[*infiltration, percolation, seepage* / *infiltration* / *инфильтрация*]

Inflexiune a ţărmului Concavitate a liniei de ţărm deschisă spre larg.
[*sinuosity of the coastline, winding ~* / *rentrant du rivage* / *вогнутость берега*]

Infracambian v. Eocambrian

Infralitoral v. Sublitoral
[*infracoastal zone, subcoastal ~* / *infralittoral, étage ~, zone sublittorale* / *инфралитораль*]

Ingresiune Pătrunderea apelor marine pe gurile văilor fluviale sau glaciare, ca urmare a creşterii nivelului marin sau a unei mişcări de coborâre a scoarţei.
[*ingression* / *ingression* / *ингрессия*]

Inlandsis v. Calotă glaciară
[*inlandsis, ice sheet* / *inlandsis* / *инландсис*]

Inselberg Sin *Monadnock, Bornhardt* Martor de eroziune rămas izolat dintr-un masiv, ca urmare a denudaţiei, înălţându-se deasupra unei pediplene înconjurătoare. De obicei, **I.** se formează în condiţii de climă aridă. Lipsa râurilor face ca poala **I.** să fie îngropată în materiale de dezagregare. Se deosebesc: ***I.*** *de poziţie*, care depind de condiţiile tectonice şi ***I.*** *de rezistenţă* care sunt controlate litologic**.** În anul 1899 W. M. Davis a introdus termenul de monadnock, după Mount Monadnock (965 m) din statul New Hampshire-S.U.A., dezvoltat pe roci metamorfozate paleozoice. Prin studiile efectuate la începutul sec. al XIX-lea în savana africană, cercetătorii germani Bornhardt (1900) şi Passarge (1928) au consacrat peisajul de inselberg (munţi insulari).
[*inselberg, lost mountain, residual ~* / *inselberg* / *инсельберг, гора-свидетель, островная гора, эрозионный останец*]

Inselberg carstic v. Hum
[*karstic inselberg* / *inselberg karstique* / *инсельберг карстовый*]

Inselberg de poziţie Sin. *Monadnock de poziţie* Martor de eroziune din regiune aridă, care prin poziţia sa, pe cumpăna de ape, şi prin condiţiile structurale nu a fost atacat de pediplanare.
[*position inselberg* / *inselberg de position* / *инселберг расположения*]

Inselberg de rezistenţă Sin. *Monadnock de rezistenţă* Inselberg suprapus unor roci dure care a rezistat mai bine la eroziune decât regiunea înconjurătoare.
[*bornhardt* / *inselberg de résistence, ~ lithologique* / *твердыш, инселберг петрографический*]

Inselberg tectonic Inselberg suprapus unui petic de acoperire tectonic, unui bloc înălţat tectonic sau rămas înalt prin scufundarea tectonică a regiunii înconjurătoare.
[*tectonic inselberg* / *inselberg tectonique* / *останец тектонический, инселберг ~*]

Instrument stereoscopic Instrument care permite obţinerea modelului în relief al terenului, cu ajutorul unei perechi de imagini preluate sub un unghi diferit.
[*stereoscopic instrument* / *instrument stéréoscopique* / *стереоскопический прибор*]

Insulă Porţiune de uscat înconjurată din toate părţile de apă marină, lacustră sau fluvială. **I.** au dimensiuni şi origini foarte diferite: unele au întinderi de sute de mii sau chiar milioane de km^2 şi au rezultat din fragmentarea unor continente vechi (Groenlanda, Madagascar), altele

măsoară doar câteva sute de m^2, fiind desprinse de uscat prin procese litorale ori au fost create prin aluvionare, sedimentare sau au fost construite de corali. Numeroase insule vulcanice s-au format prin erupţii vulcanice submarine care au clădit conuri ce urcă, uneori, cu mii de metri deasupra nivelului marin. Adesea, apar grupuri de insule formând arhipelaguri.
[*isle, island* / *île* / *остров*]

Insulă aluvionară v. **Ostrov**

Insulă ancorată Insulă care este legată de continent sau de altă insulă mai mare printr-un cordon litoral (tombolo).
[*tied island, attached ~* / *île rattachée* / *причленённый остров*]

Insulă artificială Insulă creată de om prin depozitarea de materiale diverse pe platforma continentală. În general, sunt de mici dimensiuni dar s-au realizat şi unele mai mari, pentru un aeroport (Japonia) sau staţiune turistică (Dubai).
[*man-made island, anthropic ~* / *île artificielle* / *искусственный остров*]

Insulă barieră Sin. *Cordon barieră* Insulă alungită paralel cu linia ţărmului, separată de uscat prin lagune. Spre deosebire de cordonul litoral, cu care se aseamănă, **I. b.** are dune şi vegetaţie, nefiind inundată nici de fluxurile cele mai înalte.
[*barrier island* / *île barrière* / *барьерный остров*]

Insulă continentală Insulă situată în zona şelfului şi care, ca structură, face parte din uscatul continental.
[*continental island* / *île continentale* / *материковый остров, континентальный ~*]

Insulă coraligenă Sin. *Atol* Insulă construită de corali în mările calde, fie pe un con vulcanic submers, fie pe o altă insulă scufundată.
[*atoll, coral island* / *atoll, île corallienne* / *корраловый остров*]

Insulă de gheaţă Iceberg tabular, cu grosime de 30 – 50 m şi suprafaţă de zeci sau sute de km^2.
[*ice island* / *île de glace* / *ледяной остров*]

Insulă de meandru Lobul unui meandru rectificat, înconjurat de apa din belciug şi cea din noul traseu al râului.
[*floodplain island* / *île en plaine inondable* / *пойменный остров*]

Insulă fluvială v. **Ostrov**

Insulă lacustră Insulă care apare în cuprinsul unui lac.
[*lacustrine island* / *île lacustre* / *озерный остров*]

Insulă marină Insulă situată în cuprinsul unui bazin marin. **I. m.** pot fi de origine tectonică, vulcanică sau coraligenă şi pot avea dimensiuni foarte variate.
[*sea island* / *île maritime* / *морской остров*]

Insulă oceanică Insulă situată în largul oceanului, în afara platformei continentale.
[*oceanic island, midoceanic ~* / *île océanique* / *океанический остров*]

Insulă tectonică Insulă izolată de masa uscatului prin fenomene tectonice, cum este insula Point Reyes, separată de coasta Californiei prin falia (riftul) San Andreas.
[*tectonic island* / *île tectonique* / *тектонический остров*]

Insulă vulcanică Insulă formată prin erupţii vulcanice submarine. Unele **I. v.,** situate de obicei în largul oceanului, reprezintă conuri vulcanice care ajung, uneori, la sute sau mii de metri deasupra nivelului oceanic. Altele însă, situate pe şelf, reprezintă platouri vulcanice.

[*volcanic island* / *île volcanique* / *вулканический остров*]

Insuliţă Insulă de mici dimensiuni.

[*islet, holm* / *îlot* / *островок*]

Insurgenţă Scurgerea în subteran a unei ape curgătoare de suprafaţă.

[*insurgence, sinking stream* / *perte de rivière, ~ karstique* / *исчезезновение рек*]

Integrala hipsometrică Parametru adimensional ce permite compararea unor bazine hidrografice (areale) diferite, fără a se ţine seama de diferenţa de scară. **I. h**. se bazează pe utilizarea curbei hipsometrice pentru aprecierea gradului de erodare a reliefului din bazinul hidrografic (arealul) vizat. Considerând că întreaga suprafaţă a graficului reprezintă volumul iniţial al reliefului (situat deasupra gurii de vărsare a bazinului sau a planului de referinţă), se admite că suprafaţa de sub curba hipsometrică reprezintă volumul actual al reliefului. Raportul dintre cele două volume (corespunzând raportului dintre suprafeţele de sub şi deasupra curbei) dă valoarea **I. h.** Teoretic, valorile **I. h.** variază între 0 şi 1, valorile mici fiind interpretate de Strahler (1952) ca fiind tipice pentru relieful bătrân, puternic erodat, iar valorile mari sunt specifice reliefului tânăr, mai puţin erodat.

[*hypsometric integral* / *intégrale hypsométrique* / *гипсометрическая кривая водосборного бассейна*]

Intensitatea cutremurului Efectele fizice ale cutremurului şi felul în care el este perceput de om. Intensitatea seismelor se măsoară pe scările Mercalli, Rossi-Forel (RF), Medvedev-Sponheuer-Karnik (MSK), pe scara japoneză Shindo sau pe scara macroseismică europeană (EMS98).

[*earthquake intensity* / *intensité du séisme* / *интенсивность землетрясения*]

Intensitatea eroziunii Gradul de afectare a terenului de către eroziunea de suprafaţă, exprimat prin cantitatea de material dislocat, măsurat în tone/ha/an. Pentru România, Moţoc M. a stabilit următoarea scară a intensităţii eroziunii solului:

Nr.	Clasa de eroziune	Pierderea de sol (t/ha/an)
1	Eroziune slabă	< 1
2	Eroziune moderată	2 – 8
3	Eroziune moderat-puternică	8 – 16
4	Eroziune puternică	16 – 30
5	Eroziune excesivă	> 30

[*erosion intensity* / *intensité de l´érosion* / *интенсивность эрозии*]

Interfluviu 1. Teritoriu cuprins între două văi vecine. Forma şi dimensiunile **I.** sunt foarte diverse. În regiunile de câmpie, **I.** sunt, de obicei, plate şi foarte largi, ridicându-se puţin deasupra fundului văilor şi li se spune *câmpuri*. În regiunile de dealuri, **I.** au formă de platou, colină sau deal şi domină fundul văilor cu zeci sau sute de metri. În regiunile montane, **I.** au formă de creste, culmi muntoase sau platouri uşor învălurate. În regiunile piemontane, **I.** apar sub forma unor culmi prelungi, paralele între ele şi sunt denumite *doaburi* sau *ridel*.

[*interfluve, interstream area, intervale* / *interfluve* / *междуречье*]

Interfluviu plat Interfluviu din regiuni de câmpie (*câmp*) sau sub formă de platou.
[*flat interfluve* / *interfluve plat* / *плакор*]

Interglaciar v. Perioadă interglaciară
[*interglacial* / *époque interglaciaire* / *межледниковье, межледниковый период*]

Internide Partea internă, cea mai îndepărtată de craton, a unui lanţ orogenetic ce corespunde eugeosinclinalului din fazele sale timpurii şi este supusă apoi cutărilor şi plutonismului. Această psrte mai este denumită şi arc primar.
[*internides, primary arcs* / *internides* / *интерниды*]

Interpluvial v. Perioadă interpluvială
[*interpluvial / période interpluviale / межплювиальный период*]

Interpolare altimetrică Calcularea altitudinii unor puncte ale reliefului, prin interpolarea între puncte a căror altitudine este cunoscută.
[*height interpolation* / *interpolation en altitude* / *высотная интерполяция*]

Interpretarea imaginilor (de teledetecţie) Extragerea informaţiilor**,** reprezentate explicit sau deduse logic**,** de pe imaginile de teledetecţie.
[*image interpretation* / *interprétation d`images* / *интерпретация фотоснимков, фотоинтерпретация снимков*]

Interpretoscop Aparat care permite folosirea de perechi de aerofotograme pentru obţinerea modelului stereoscopic şi efectuarea de măsurători planimetrice şi altimetrice asupra lui.
[*interpretoscope* / *interprétoscope* / *интерпретоскоп*]

Interstadiu glaciar Epocă de încălzire relativă dintre două epoci foarte reci din timpul aceleiaşi perioade glaciare.
[*interstadial, ~ epoch* / *interstade, époque interstadiaire* / *межстадиальная эпоха, межстадиал*]

Intersectarea cutelor Structură tectonică complexă rezultată din manifestarea a două faze de cutare care au creat cute cu axe orientate diferit. Prin intersectarea anticlinalelor se formează o structură în brachianticlinale sau domuri structurale iar prin intersectarea sinclinalelor se creează o structură de brachisinclinale sau cuvete structurale.
[*intersection of the folds* / *entrecroisement de plis* / *пересечение складок*]

Intrageanticlinal Zonă înălţată din cuprinsul unui geanticlinal.
[*intrageanticlinal* / *intragéanticlinal* / *интрагеоантиклиналь, поднятие антиклинальное*]

Intrageosinclinal Fosă alungită în cuprinsul unui geosinclinal.
[*intrageosyncline* / *intragéosynclinal* / *интрагеосинклиналь, геосинклиналь частная, ~ элементарная*]

Intruziune 1. Proces de pătrundere a magmei prin fisurile din interiorul scoarţei terestre. 2. Masă de magmă pătrunsă în scoarţa terestră unde se răceşte şi se consolidează sub formă de roci magmatice intrusive. După forma corpului intrusiv, **I.** i se dau diferite nume: *lacolit, batolit, filon, sill, dyke*. Duritatea rocilor care le compun face ca **I.** să se impună în relief prin forme specifice.
[*intrusion* / *intrusion* / *интрузия*]

Inundaţie Fenomen hidrologic de acoperire a unui teren cu ape revărsate dintr-un râu, scurse de pe versanţi sau cu ape marine. Pe terenul inundat se produc procese geomorfologice de aluvionare, eroziune sau tasare.

[*flooding, flood, overflow inundation* / *inondation* / *затопление, наводнение*]

Inundaţie bruscă Inundaţie ce se produce foarte rapid, pe râuri mici cu scurgere temporară sau pe organisme torenţiale, fiind provocată de aversele foarte intense din regiuni aride. În timpul unor asemenea inundaţii se produc aluvionări intense. Astfel de inundaţii se produc şi în cazul ruperii unor diguri sau a unor baraje.

[*flash flood* / *inondation brusque, crue d'averse* / *наводнение внезапное, внезапный паводок*]

Inundaţie glaciară Inundaţie provocată de revărsarea bruscă a apelor barate de un gheţar sau cantonate în interiorul gheţarului. De exemplu, inundaţiile catastrofale Missoula (Spokane după Bretz, 1925) care s-au produs la sfârşitul ultimei glaciaţii în Podişul Columbiei, statul Washington-S.U.A. În Islanda fenomenul este denumit jokulhlaup, fiind provocat de procesele vulcanice de sub gheţari care, iniţial generează lacuri subglaciare şi apoi inundaţii catastrofale, cum s-s întâmplat în 1996.

[*glacial burst, ~ flood, ~ outburst flood, glacier ~*/ *inondation glaciaire, crue ~* / *ледниковое наводнение, ледниковый паводок*]

Invazie de dune Mişcare relativ rapidă a nisipului peste un teren cultivat sau amenajat, cu formarea de dune.

[*dune invasion* / *invasion dunaire* / *наступание дюн*]

Invazie de nisip Înaintare rapidă a nisipului eolian peste terenuri noi şi acoperirea lor cu strat de nisip modelat, sau nu, sub formă de dune.

[*sand invasion* / *invasion de sable* / *нашествие песков, наступание ~*]

Inversiune magnetică Schimbarea polarităţii câmpului geomagnetic. Pe baza magnetismului remanent din roci se poate determina vârsta acestora sau a unor forme de relief, cu ajutorul unei scări paleomagnetice în care sunt precizate epoci cu magnetism normal (ca cel actual) şi epoci de inversiune a polarităţii.

[*magnetic reversal, ~ inversion* / *inversion du champ magnétique* / *магнитная инверсия, инверсии магнитного поля Земли*]

Inversiune de relief Formă de neadaptare a reliefului, când formele negative iniţiale devin pozitive şi vice-versa (ex., văi anticlinale şi sinclinale suspendate). **I. r.** poate apărea în regiuni cutate sau în cazul reliefului fluvial ori al celui vulcanic.

[*relief inversion, inversion of relief, inverted ~* / *inversion du relief* / *инверсия рельефа*]

Inversiunea reliefului cutat v. Inversiunea reliefului din regiunile cutate

Inversiunea reliefului fluvial Relief evoluat, la care interfluviile au fost denudate încât unele terase vechi au ajuns să constituie formele cele mai înalte din regiunea respectivă. Aşa este cazul în zona oraşului Iaşi, unde terasa de 160 – 170 m a Bahluiului domină o parte din relieful sculptural al Câmpiei Moldovei.

[*inversion of the alluvial relief* / *inversion du relief alluvial* / *инверсия флювиального рельефа*]

Inversiunea reliefului din regiunile cutate Sin. *Inversiunea reliefului cutat* Relief pe structuri cutate, supus eroziunii intense, ajungându-se ca anticlinalele să fie sparte şi în ele sunt sculptate văi sau depresiuni, iar sinclinalele rămân suspendate, ca forme pozitive de relief. Caracteristic se consideră a fi relieful apalaşian.

[*inversion of the folded relief* / *inversion du relief plissé* / *инверсия рельефа складчатых областей*]

Inversiunea reliefului vulcanic Relief vulcanic la care eroziunea a distrus conul vulcanic alcătuit din material piroclastic încât umplutura coşului vulcanic şi unele intruziuni, mai dure, au rămas ca forme pozitive, cu aspecte diverse (obelisc vulcanic, colonade, creste, ziduri).

[*volcanic inverted relief* / *inversion du relief volcanique* / *инверсия вулканичесого рельефа*]

Involuţii Sin. *Plicaţii* Ondulaţii provocate de îngheţ-dezgheţ în strate subţiri de roci sedimentare sau material friabil

[*involutions, plications* / *involutions* / *мерзлотные криотурбации*]

Ipoteza acreţiei continentelor Ipoteză emisă de James D. Dana, în sec. XIX, pentru a explica formarea continentelor. Acesta admitea că au existat nuclee ale continentelor care nu s-au deplasat dar s-au extins prin adăugare de noi materiale în jurul lor.

[*continental accretion hypothesis, continent ~ ~* / *hypothèse de l`accrétion continentale* / *гипотеза аккреции материков*]

Ipoteza asimilării Ipoteză care explică formarea continentelor şi bazinelor oceanice printr-un proces de acumulare a elementelor grele în ariile dense, ceea ce a determinat scufundarea lor, cu formarea bazinelor oceanice.

[*continental assimilation hypothesis* / *hypothèse de l`assimilation* / *гипотеза поглощения* (*расплавнения*) *земной коры*]

Ipoteza contracţiei Ipoteză tectonică, emisă de către Elie de Beeaumont (1829), conform căreia, răcirea planetei a provocat contracţia ei şi încreţirea scoarţei, cu formarea munţilor.

[*contraction hypothesis* / *hypothèse de la contraction de la Terre* / *гипотеза контракции, контракционная гипотеза*]

Ipoteza curenţilor subcrustali Ipoteză emisă de către Otto Ampferer (1906) conform căreia curenţii magmatici subcrustali antrenează în mişcare scoarţa de deasupra.

[*subcrustal currents hypothesis* / *hypothèse des courants internes* / *гипотеза подкоровых течении*]

Ipoteza cutării gravitaţionale Sin. *Ipoteza tectonicii de curgere* Ipoteză geotectonică schiţată de Schardt (1893) şi dezvoltată de M. Gignoux ş. a. Ipoteza admite că, în bazinele de sedimentare, pachete de roci pot aluneca, provocând cute şi pânze de şariaj.

[*gravitational folding hypothesis* / *hypothèse du plissement gravitaire* / *гипотеза гравитационной складчатости*]

Ipoteza expansiunii Pământului Ipoteză care explică formarea continentelor şi bazinelor oceanice prin expansiunea Pământului, ce a dus la fragmentarea scoarţei iniţiale de tip continental şi separarea fragmentelor între ele.

[*hypothesis of the Earth expansion* / *hypothèse de l`expansion terrestre* / *гипотеза расширения Земли*]

Ipoteza fixistă v. Fixism

Ipoteza Gaia Ipoteză lansată de biologul englez James Lovelock (1969), conform căreia există un sistem global unitar care integrează toate subsistemele terestre. Deci şi relieful ar trebui privit în toată complexitatea conexiunilor sale cu tot restul planetei.

[*Gaia hypothesis* / *l`hypothèse Gaia* / *гипотеза Гая*]

Ipoteza geosinclinalelor Ipoteză geotectonică elaborată şi dezvoltată prin contribuţia multor cercetători. Încă în 1859, J. Hall explica existenţa unor regiuni cu sedimente foarte groase prin fenomenul de subsidenţă, provocat de greutatea sedimentelor care se acumulează în depresiuni ale scoarţei. J. Dana (1873) a folosit denumirea de *geosinclinal* pentru asemenea depresiuni, în care sedimentele acumulate sunt apoi cutate, sub acţiunea compresiei laterale, şi înălţate, formând lanţuri muntoase. La dezvoltarea **I. g.** au adus contribuţii importante E. Haug (1900), H. Stille (1925), V. V. Belousov (1948), ş. a. J. Auboin (1959, 1965) împărţea domeniul geosinclinalului în: *miogeosinclinal* (*domeniul extern*) şi *eugeosinclinal* (*domeniul intern*), fiecare cu o structură complexă. În evoluţia geosinclinalului, el deosebea o *perioadă geosinclinală* (cu un *stadiu de vacuitate*, un *stadiu de colmatare* şi un *stadiu de orogeneză*); urma *perioada tardigeosinclinală*, cu formarea *foselor molasice* şi apoi; *perioada postgeosinclinală,* cu mişcări de înălţare.

[*geosyncline hypothesis* / *hypothèse des géosynclinaux* / *геосинклинальная гипотеза*]

Ipoteza impactului meteoritic Ipoteză care invocă fenomene provocate de impactul unor meteoriţi de mari dimensiuni pentru explicarea unor schimbări paleogeografice, inclusiv a unor mari cratere de impact..

[*meteoritic impact hypothesis* / *l`hypothèse de l`impact météoritique* / *ударная метеоритная гипотеза*]

Ipoteza izostaziei Ipoteză denumită astfel de Dutton (1889**),** conform căreia blocurile continentale**,** preponderent sialice**,** plutesc pe Sima în care se afundă mai mult sau mai puţin, după greutatea lor, pentru a se realiza un echilibru izostatic. Ideea a fost emisă anterior de J. Pratt şi de astronomul britanic George Biddel Airy (1869).

[*isostatic hypothesis* / *hypothèse de l`isostasie* / *гипотеза изостазии, изостатическая гипотеза*]

Ipoteza neptunistă v. Neptunism

[*neptunist hypothesis* / *théorie neptuniste* / *гипотеза нептунизма*]

Ipoteza (teoria) oscilaţiilor Ipoteză propusă de către Haarman (1930), explicând mişcările tectonice prin modificarea forţei gravitaţionale, ca urmare a diferenţierilor materiei la adâncimi de până la 120 km, mai jos existând o stabilitate tectonică. Identificarea unor cutremure cu hipocentre mult mai adânci şi tomografia seismică din anii `80 au impus însă considerarea tectonosferei până la baza mantalei.

[*oscillation theory* / *hypothèse des oscillations* / *осцилляционная гипотеза*]

Ipoteza plutonistă v. Plutonism

[*plutonic hypothesis, plutonist theory, vulcanist ~* / *théorie plutoniste* / *гипотеза плутонизма*]

Ipoteza pulsaţiilor Sin. *Teoria pulsaţiilor* Ipoteză geologică ce consideră pulsaţiile tectonice drept cauză a marilor cicluri stratigrafice şi a caracterului pulsatoriu al unor procese globale, ca orogenezele, transgresiunile şi regresiunile etc. Ipoteza a fost schiţată de Sheridan (1987) şi dezvoltată de Roger Larson, la începutul anilor ´90. **I. p.** se bazează pe teoria punctelor fierbinţi, elaborată de J. Tuzo Wilson (1963) şi pe cea a panaşelor de manta staţionare, a lui Morgan (1971).

[*pulsation hypothesis* / *hypothèse de pulsations* / *пульсационная гипотеза*]

Ipoteza radiomigraţionistă Ipoteză elaborată de către V. V. Belousov şi V. E. Hain (1942) admiţând diferenţierea materiei în interiorul Pământului, cu migraţia elementelor radioactive care, concentrându-se, generează căldură prin dezintegrare, determinând mişcări verticale ce duc şi la apariţia unor mişcări laterale şi falieri în zonele de orogeneză.
[*radio-migration hypothesis, hypothesis of deep differentiation* / *l`hypothèse de la migrtaion des éléments radioactifs* / *радиомиграционная гипотеза*]

Ipoteza ruperii Lunii din Pământ Ipoteză emisă de George Darwin în secolul al XIX, care admite ruperea gravitaţională a masei Lunii din locul în care a rămas bazinul Oceanului Pacific, fapt care ar fi declanşat un proces de redistribuire a scoarţei de tip continental şi oceanic, ducând la configuraţia actuală.
[*Theia hypothesis* / *l`hypothèse de la fission, ~ de la formation de la Lune par fission de la Terre* / *гипотеза отрыва Луны от Земли*]

Ipoteza tectonicii plăcilor v. Tectonica plăcilor
[*plate tectonics hypothesis* / *hypothèse de la tectonique des plaques* / *гипотеза тектоники плит, ~ ~ литосферных плит*]

Ipoteza translaţiei continentelor v. Deriva continentelor
[*theory of continental drift* / *hypothèse de la translation des continents, ~ de la derive des continents* / *гипотеза дрейфа материков, гипотеза мобилизма*]

Ipoteza undaţiilor Sin. *Teoria undaţei* Ipoteză geotectonică emisă de către van Bemmelen (1931), conform căreia mişcările tectonice orizontale s-ar datora unor mişcări verticale produse în adâncime, din cauza diferenţierii materiei mantalei. În 1972 van Bemmelen clasifica mişcările scoarţei în: *mega-undaţii* (care ar afecta întinderi de 10.000 km, având originea la adâncimi de 900 – 2900 km); *geo-undaţii*; *mezo-undaţii*; *undaţii minore*; *undaţii locale*, în funcţie de extinderea lor în plan orizontal care, la rândul ei, depinde de adâncimea la care este generată forţa mişcării.
[*undation hypothesis* / *hypothèse des ondations* / *волновая гипотеза*]

Ipoteze geotectonice Ipoteze elaborate pentru a explica mişcările scoarţei terestre, îndeosebi pe cele orogenetice. Dintre principalele **I. g**. amintim: **I**. *contracţiei* (Elie de Beaumont, 1829), **I**. *pulsaţiilor* (Sheridan, 1987), **I**. *izostaziei* (J. Pratt şi Airy, 1869), ***I***. *geosinclinalelor* (Dana, 1873), **I**. *cutării gravitaţionale* (Schardt, 1893), **I**. *curenţilor subcrustali* (O. Ampferer, 1906), **I.** *translaţiei continentelor* (F. Taylor 1910 , A. Wegener 1911), **I.** *radiomigraţionistă* (V. V. Belousov şi V. E. Hain, 1942), **I**. *tectonicii plăcilor* ş.a. Majoritatea ipotezelor emise ia în considerare căldura internă a Pământului drept sursa energetică a mişcărilor, altele însă invocă forţa gravitaţională. **I. g.** au fost elaborate, verificate şi modificate în funcţie de cunoştinţele geofizice care, însă, au evoluat rapid. În etapa actuală, se acordă mult credit ipotezei tectonicii în plăci, care se bazează pe existenţa astenosferei şi a curenţilor magmatici ce antrenează în mişcare plăcile crustale.
[*geotectonic hypothesis* / *hypothèses tectoniques* / *геотектонические гипотезы*]

Istm Fâşie îngustă de uscat care leagă între ele două uscaturi mai întinse.
[*isthmus, neck* / *isthme* / *перешеек*]

Istorism Concepţie şi metodă de cercetare geomorfologică ce procedează la reconstituirea unor procese şi fenomene geomorfologice pe baza interpretării caracteristicilor unor forme de relief de acumulare şi de eroziune.

[*hystorism* / *historisme* / *историзм*]

Izbuc Denumire dată izvoarelor carstice intermitente din Munţii Apuseni.
[*disgorging spring* / *dégorgeoir* / *сифонный источник, восходящий* ~]

Izoanabază Izolinie care uneşte puncte în care scoarţa terestră are aceeaşi viteză de înălţare.
[*isoanabase, isobase* / *isanabase* / *изоанабаза, изобаза*]

Izobată Sin. *Curbă batimetrică, Linie batimetrică* Izolinie care uneşte puncte cu aceeaşi adâncime ale unui bazin acvatic, redând relieful submers.
[*isobath, isobate, depth contour* / *isobathe* / *изобата, гидроизобата, линия равных глубин*]

Izocatabază Izolinie care uneşte puncte cu aceeaşi viteză de coborâre a scoarţei terestre.
[*isokatabase* / *isocatabase* / *изокатабаза*]

Izochionă Sin. *Izoglacihipsă* Linie ce uneşte punctele cu aceeaşi altitudine a limitei inferioare a stratului de zăpadă sau a aceluiaşi număr de zile cu strat de zăpadă.
[*isohione, isochione* / *isochione* / *изохиона*]

Izoglaciohipsă v. Izochionă

Izohipsă v. Curbă de nivel
[*isohypse, contour-line* / *isohypse, courbe de niveau* / *изогипса, горизонталь*]

Izohipsă principală v. Curbă de nivel principală
[*main isohypse* / *courbe de niveau maîtesse, ~ ~ principale* / *главная горизонталь*]

Izolinie Linie care uneşte puncte cu atribute asemănătoare. **I.** sunt utilizate în reprezentarea unor câmpuri, ex. al temperaturii aerului (*izoterme)*, al cantităţii de precipitaţii (*izohiete*), a unor forme de relief ale uscatului (*izohipse*) sau bazinelor acvatice (*izobate),* etc.
[*isoline* / *isoligne* / *изолиния*]

Izopahită (izopacă) Izolinie care uneşte punctele cu aceeaşi grosime a unui strat de rocă.
[*isopach* / *isopaque* / *изопахита, изопаха*]

Izoseistă Izolinie care uneşte punctele cu aceeaşi intensitate a unui seism.
[*isoseismal line* / *isoseiste* / *изосейста*]

Izostazie Sin. *Teoria izostaziei* Noţiune introdusă în anul 1855 de către astronomul George Bidell Airy. Principiu denumit astfel de către Dutton în 1889 şi conform căruia se stabileşte un echilibru relativ între poziţia pe verticală a unui bloc din scoarţa terestră şi greutatea lui. Este asemănător principiului lui Arhimede, blocurile scoarţei plutind pe magma astenosferei. Creşterea greutăţii unui bloc, prin acumularea de roci sau gheaţă, provoacă o mişcare de scufundare a blocului, iar eroziunea sau topirea gheţii provoacă mişcarea de înălţare. Astfel se produc *mişcări izostatice* ale scoarţei terestre.
[*isostasy, isostatic adjustment* / *isostasie* / *изостазия*]

Izvor Punct de ieşire la zi a apei dintr-o pânză de apă subterană. În jurul unui **I.** se poate forma o *nişă de izvor.*
[*spring* / *source* / *источник, родник*]

Izvor carstic Sin. *Resurgenţă, Emergenţă, Exurgenţă* Ieşire la zi, de obicei cu debit mare, a unui curs de apă ce a circulat printr-un masiv de calcar. În unele cazuri, izvorul carstic are caracter intermitent (*izbuc*) explicat prin configuraţia de sifon a golului carstic.
[*karst spring, ~ emergence, ~ exurgence, ~ resurgence, ~ rise* / *source karstique* / *карстовый источник*]

Izvor carstic submarin Izvor carstic care debuşează sub apa mării.
[*submarine karst spring* / *source karstique sous-marine* / *карстовый подводный источник*]

Izvor petrificant Izvor cu apă încărcată cu bicarbonat de calciu care provoacă încrustarea cu travertin a unor obiecte mărunte.
[*petrified spring* / *source pétrifiante* / *источник окаменелый*]

Izvor vauclusian Izvor carstic cu debit permanent, ridicat, dar cu variaţii sezoniere. Denumirea vine de la Fontaine de Vaucluse, din sudul Franţei.
[*vauclusian spring* / *source vauclusienne, émergence ~* / *воклюзкий источник*]

Î

Îmbătrânirea reliefului Reducerea energiei reliefului prin micşorarea diferenţelor de altitudine şi scăderea înclinării versanţilor, sub acţiunea agenţilor externi, care au tendinţa de a nivela relieful.
[*ageing of relief* / *vieillissement du relief* / *старение рельефа, дряхлость ~*]

Îmbucarea formelor de relief Modelarea unei noi forme de relief în cuprinsul alteia mai vechi, aşa cum este cazul teraselor îmbucate.
[*joint landforms* / *emboîtement des formes de relief* / *вложенные формы рельефа*]

Îmbunătăţiri funciare Ştiinţa care se ocupă cu proiectarea, execuţia şi întreţinere unui ansamblu de lucrări tehnice (îndiguire, desecare şi drenaj, irigaţii, combaterea eroziunii solului, etc.) pentru valorificarea unor terenuri neproductive, ridicarea productivităţii solurilor slab productive şi îmbunătăţirea calităţii mediului înconjurător.
[*land improvement, ~ reclamation*/ *amélioration de terrains, aménagement du foncier rural, génie rural* / *мелиорация земель*]

Împingere prin îngheţ v. Înălţare criogenică
[*frost- push, frost heaving* / *poussée de sol gelé* / *выморoживание, мерзлотное ~*]

Împingere laterală periglaciară Deplasarea în plan orizontal a particulelor de rocă sau sol prin presiunea de îngheţ.
[*frost thrusting* / *pression latérale exercée par le gel* / *боковое морозное пучение*]

Înaintarea gheţarului v. Avansare (extindere) a gheţarului
[*glacier advance, advance of glacier* / *avancée du glacier, progression du ~* / *наступание ледника*]

Înaintarea rapidă a gheţarului Deplasarea rapidă a gheţarului prin curgerea favorizată de topirea parţială, cu apariţia de apă lichidă la baza şi în interiorul lui.
[*surge* / *avancée rapide du glacier* / *быстрое наступание ледника*]

Înaintarea valului Mişcare de deplasare a valului către ţărm.
[*swash* / *jet de rive* / *нагон волны*]

Înainte de prezent Reper temporal pentru aprecierea vârstei evenimentelor, rocilor şi formelor de relief din trecut. Prin metoda radiocarbonului s-a ajuns la concluzia ca prezentul să fie considerat anul 1950.
[*before present, BP* / *avant l`époque actuelle* / *до современного этапа*]

Înălţare Mişcare de înălţare a unei cute sau a unui segment din scoarţa terestră.

[*uplift* / *surélévation, exhaussement, soulèvement* / *поднятие*]

Înălţare criogenică Sin *Expulzare periglaciară, Extracţie prin îngheţ, Împingere prin îngheţ, Elevaţie periglaciară, Ridicarea pietrelor* Înălţarea suprafeţei solului sau a unor obiecte din sol în urma îngheţului şi a formării gheţii din sol. Mişcarea ascendentă a mineralelor din sol în timpul îngheţului, provocată de deplasarea apei spre planul de îngheţ şi expansiunii ei secundare pe acest plan. **Î. c.** este asociată, de obicei, cu stratul activ de deasupra permafrostului ori cu terenul îngheţat sezonier. **Î. c.** implică, de asemenea, redresarea (înălţarea) unor fragmente de rocă dintr-o poziţie orizontală, într-una oblică sau chiar verticală, formarea acelor de gheaţă, sortarea şi migrarea particulelor de sol. **Î. c.** prezintă interes în construirea de drumuri, clădiri, conducte şi aerodromuri în regiunile reci.

[*frost jacking , ~ heave, ~ heaving* / *soulèvement gélival* / *криогенное пучение, морозное ~ , пучение грунта, криогенное выпучивание*]

Înălţare glacio-izostatică Mişcare de ridicare a unui bloc din scoarţa terestră, ca urmare a topirii gheţarilor. Descărcarea de greutatea gheţii permite blocului continental să se ridice pentru refacerea echilibrului izostatic.

[*glacial uplift, ~ rebound* / *soulèvement glacio-isostatique, remontée ~ , relèvement ~ , élévation ~* / *гляцио-изостатическое поднятие*]

Înălţare izostatică Mişcare de înălţare a unui bloc continental care tinde să-şi refacă echilibrul izostatic ce a fost deranjat prin îndepărtarea unei mase mari de roci, prin denudaţie, sau în urma topirii unei calote glaciare.

[*isostatic rebound, ~ ~ adjustment* / *relèvement isostatique* / *изостатическое поднятие*]

Înălţare a scoarţei Mişcare de ridicare a scoarţei terestre sub acţiunea forţelor tectonice sau datorită izostaziei.

[*crust uplift, Earth`s crust ~* / *soulèvement de la croûte terrestre, surrection ~ ~ ~ ~ , élévation de l`écorce terrestre* / *поднятие коры, ~ земной коры*]

Înălţare tectonică Înălţarea unei porţiuni din scoarţa terestră în timpul manifestării mişcărilor tectonice.

[*tectonic uplift* / *surrection tectonique* / *тектоническое поднятие*]

Înălţime 1. Formă pozitivă de relief care domină regiunea înconjurătoare. 2. Altitudine, adică distanţa pe verticală dintre un punct de pe suprafaţa reliefului şi nivelul marin**.**

[1. *elevation, eminence* / *éminence, élévation* / *возвышенность* / 2. *height* / *altitude, hauteur* /.*поднятие, высота*]

Înălţime submarină Formă pozitivă de relief, cu aspect de platou, munte sau deal, de pe fundul unui bazin marin sau oceanic.

[*submarine elevation* / *haut-fond* / *подводное поднятие*]

Înălţimea buclei meandrului Perpendiculara dusă din centrul corzii meandrului (baza meandrului), până în axul albiei, în punctul de curbură maximă (apexul meandrului).

[*height of the meander loop* / *gabarit du méandre* / *высота петли излучина*]

Încălecare Suprapunere anormală a unei mase de roci peste alta, pe distanţe de ordinul a câtorva sute de metri sau kilometri. **Î.** de mare amploare, de peste 5 - 10 km, de-a lungul unui plan de ruptură, este denumită pânză de şariaj.

[*superposition* / *chevauchement* / *покров тектонический*]

Încărcătura de fund Materialul grosier (pietriş şi nisip grosier) transportat de râu prin târâre, rostogolire şi saltaţie pe fundul albiei.
[*bed load, ~ sediment* / *charge de fond, ~ du lit, matière chariée* / *донный перенос наносов*]

Încărcătura în exces Încărcătură solidă pe care nu o mai poate antrena râul, din cauza scăderii competenţei şi debitului său.
[*excessive load* / *exces de charge* / *непомерная нагрузка реки*]

Încărcătura în soluţie v. Debit chimic
[*dissolved load* / *charge dissoute, ~ en dissolution* / *растворенные наносы, ионный сток*

Încărcătura limită a râului v. Încărcătura maximă a râului

Încărcătura maximă a râului Sin. *Încărcătura limită a râului* Cantitatea maximă de material solid (în suspensie, târât şi rostogolit) pe care o poate transporta râul la panta şi debitul dat.
[*peak load, ~ sediment load, maximum ~ ~* / *charge maximale de la rivière, ~ limite* / *максимальная транспортная способность реки*]

Încărcătura minimă Cea mai mică încărcătură de material solid pe care a avut-o un râu într-o perioadă dată.
[*minimum sediment load* / *charge minimale de la rivière* / *минимальная транспортная способность реки*]

Încărcătura râului Sin. *Sarcina râului* Totalitatea materialului transportat de râu în soluţie, suspensie şi prin târâre sau rostogolire pe fundul albiei.
[*stream load, river ~* **,** *load of the river* / *charge de la rivière* / *наносы, транспортная способность реки*]

Încărcătura solidă v. Debit solid
[*sediment load* / *charge solide* / *твёрдый сток*]

Încărcătura solidă în suspensie v. Debit solid în suspensie
[*suspended load, ~ sediment load* / *charge solide en suspension, ~ en suspension, ~ suspendu* / *твёрдый суспензионный сток*]
]

Încărcătura specifică Materialul transportat de pe unitatea de suprafaţă (ha, km^2) din bazinul hidrografic.
[*specific load* / *charge spécifique* / *коэффициент твердого стока*]

Încărcătura în suspensie v. Încărcătură solidă în suspensie

Încărcătura de şiroire Concentraţia în sedimente a scurgerii lichide sub formă de şiroaie, în rigolele formate pe versanţi.
[*rill load* / *charge de ruissellement* / *струйчатый твердый сток*]

Încărcătură târâtă v. Debit solid târât
[*bed load* / *matière chariée, matériaux de fond* / *влекомые наносы*]

Încătuşarea albiei Situaţie în care un curs de apă nu-şi poate schimba traseul în conformitate cu legile hidraulice ale curgerii. **Î.** se poate produce la nivelul albiei minore, când albia meandrată se adânceşte puternic şi evoluţia (deplasarea) meandrelor este împiedecată, dar se poate manifesta şi la nivelul văii, când evoluţia normală a versanţilor este stânjenită de cauze tectonice sau petrografice.
[*channel entrenching* / *encaissement du lit de la rivière, ~ de la vallée* / *врезание русла*]

Înclinare Abaterea poziţiei suprafeţei reliefului sau a unui strat de roci de la poziţia orizontală. **Î.** reliefului se exprimă prin *pantă* (unghiul pe care îl face suprafaţa respectivă cu un plan orizontal) sau prin *cădere* (diferenţa –exprimată în metri – dintre suprafaţa respectivă şi planul orizontal pe distanţa de 100 m, m/100). În afară de mărime, **Î.** se caracterizează şi prin direcţie, care precizează, cu ajutorul punctelor cardinale, direcţia în care coboară suprafaţa înclinată.

[*slope, declivity, dip, inclination, layer ~* / *pendage, inclinaison* / *уклон*]

Înclinarea stratului Unghiul dintre suprafaţa stratului şi un plan orizontal, măsurat pe o direcţie perpendiculară faţă de linia de intersecţie a suprafeţei stratului cu planul orizontal (direcţia stratului).

[*dipping, layer slope* / *pendage de la couche* / *наклон пласта*]

Înclinarea versantului Panta versantului – unghiul dintre suprafaţa versantului şi planul orizontal.

[*steepneess of slope* / *inclinaison du versant, raideur de pente* / *крутизна склона*]

Încovoierea capetelor de strat Sin. *Îndoirea capetelor de strat* Îndoirea capetelor stratelor de roci de pe versanţi, produsă prin presiunea exercitată de deplasarea gravitaţională a materialelor deluviale.

[*outcrop bending, ~ curvature* / *inflexion des têtes de couches, fauchage ~ ~ ~ ~ , crochet ~ ~ ~ ~* / *изгиб голов пластов*]

Îndiguire Acţiune de construire a unor forme pozitive de relief paralele cu malurile albiei unui râu, care împiedecă revărsarea râului. **Î.** se face de om dar se produce şi un fel de îndiguire naturală, prin formarea grindurilor fluviale.

[*embanking, embankment* / *endiguement* / *обвалование*]

Îndiguire naturală v. Îndiguire

[*natural embankment* / *endiguement naturel* / *естественое обвалование*]

Îndoirea capetelor de strat v. Încovoierea capetelor de strat

Înecare deşertică Înecarea reliefului din regiunile deşertice sub aluviunile depuse de ueduri.

[*desert burying* / *ennoyage désertique* / *пустынное погребение*]

Îngheţ Proces fizic de trecere a apei din stare lichidă, în stare solidă (gheaţă), când temperatura coboară sub 0^0 C. Prin îngheţul apei din porii şi fisurile rocilor, se produce dezagregarea acestora, din cauza măririi volumului apei prin îngheţ.

[*frost, freezing, freeze-up* / *gel, engel* / *промерзание, замерзание*]

Îngheţ ascendent Îngheţ care se propagă de la suprafaţa permafrostului în sus, în stratul activ.

[*upward freezing* / *gel ascendant* / *восходящее промерзание*]

Îngheţ-dezgheţ Ciclu de alternanţă a temperaturilor deasupra şi sub 0^0 C, cu îngheţarea şi dezgheţarea apei şi rocilor. **Î-d.** contribuie la dezagregarea rocilor şi la modificarea microstructurii lor.

[*freeze-thaw cycle, freezing- thawing process* / *gel-dégel* / *замерзание-протаивание*]

Îngheţ epigenetic al rocilor Îngheţ care se produce după formarea rocii sau depozitului.respectiv.

[*epigenetic freezing* / *gel épigénétique des roches* / *эпигенетическое промерзание горных пород*

Îngheţ în sistem deschis Îngheţ într-un sistem care permite aport sau pierdere de apă.

[*open-system freezing* / *engel en système ouvert* / *промерзание грунта в условиях открытой системы*]

Îngheţ în sistem închis Îngheţ într-un sistem care împiedecă aportul sau pierderea apei.

[*closed-system freezing* / *engel en système fermé* / *промерзание грунта в условиях закрытой системы*]

Îngheţ peren v. Permafrost

[*permafrost, perennial frost* / *gel pérenne, ~ permanent, pérgelisol* / *вечная мерзлота, многолетняя ~*]

Îngheţ sezonier Îngheţul stratului superficial al scoarţei în sezonul rece, alternând cu dezgheţul din sezonul cald.

[*seasonal frost* / *gel saisonnier* / *сезонное промерзание, сезонная мерзлота*]

Îngheţul solului Scăderea temperaturii solului sub 0^0 C, cu îngheţul apei din porii şi fisurile solului.

[*ground frost* / *gel du sol, engel ~ ~* / *промерзание почвы, замерзание ~*]

Înlocuirea (schimbarea) versantului Model de evoluţie a versantului formulat de geomorfologul german Walter Penck, în care unghiul de înclinare maximă descreşte în timp ca rezultat al înlocuirii prin pante mai domoale, începând de la baza versantului, ceea ce determină ca majoritatea profilului versantului să capete o formă concavă.

[*slope replacement* / *changement de versant* / *выполаживание склона*]

Înnămolire Depunerea unui strat de sedimente fine (nămol) pe un teren, în urma inundaţiilor sau în lacurile şi sectoarele mai joase ale unei delte. Umplerea cu sedimente fine a unei mlaştini sau a unui bazin cu ape puţin adânci.

[*mudding* / *envasement* / *заиление*]

Înregistrare fotografică Înregistrarea imaginilor de teledetecţie cu mijloace fotografice.

[*photographic recording* / *enregistrement photographique* / *фотографическая регистрация*]

Înregistrare magnetică Înregistrarea imaginilor de teledetecţie pe suport magnetic.

[*magnetic recording* / *enregistrement magnétique* / *электромагнитная регистрация*]

Înregistrare numerică Înregistrarea imaginilor de teledetecţie în format numeric.

[*digital recording* / *enregistrement numérique* / *цифровая регистрирация*]

Înregistrare optică Înregistrarea imaginilor de teledetecţie pe suport optic.

[*optical recording* / *enregistrement optique* / *оптическая регистрация*]

Înşeuare v. Şa

[*saddle, col, gap, wind ~* / *ensellement, point bas, col, selle* / *седловина*]

Înşeuare de difluenţă v. Înşeuare de transfluenţă glaciară

[*diffluence col, ~ gap* / *col de diffluence glaciaire* / *дифлюэнтная седловина*]

Înşeuare de transfluenţă glaciară Sin. *Înşeuare de difluenţă, Fereastră glaciară* Înşeuare într-o culme montană prin care un gheţar de vale s-a revărsat într-o vale vecină, prin fenomenul de transfluenţă.

[*transfluency gap* / *col de transfluence glaciaire* / *седловина образованная перемётными ледниками*]

Înşeuarea cutei Inflexiune negativă în şarniera unei cute.

[*hinge line inflection* / *ensellement de pli* / *седловина складки*]

Întinerirea reliefului Accentuarea energiei de relief prin adâncirea văilor şi creşterea înclinării versanţilor, ca urmare a mişcărilor de înălţare a scoarţei.
[*relief rejuvenation, rejuvenation of relief / rajeunissement du relief / омоложение рельефа*]

Înveliş geografic v. Geosistem
[*geographic mantle* / *enveloppe géographique* / *географическая оболочка*]

Înveliş de gheaţă Strat de gheaţă care acoperă o porţiune de uscat sau acvatică.
[*ice cover, ~ sheet* / *enveloppe de glace* / *ледяной покров*]

Înveliş morenaic Strat de material morenaic.
[*till sheet* / *enveloppe morainique* / *моренный покров*]

J

Jama Puţ carstic sau aven de mari dimensiuni.
[*jama, yama* / *jama, yama, mardelle* / *естественная шахта, карстовый колодец*]

Japşă Depresiune din Delta şi Lunca Dunării, umplută cu apă doar în timpul revărsărilor şi zvântată, cel puţin parţial, în restul timpului.

Jaramillo Subchron (eveniment) de polaritate normală a câmpului geomagnetic (1,07 – 0,99 M.a. B.P.) din timpul epocii Matuyama, care avea polaritate inversată.
[*Jaramillo subchron, Jaramillo event* / *sous-chrone Jaramillo, épisode Jaramillio* / *эпизод Жарамильо*]

Jardang v. Yardang

Jet de val Pânză de apă provenită din spargerea valului la ţărm şi care urcă, subţiindu-se treptat, spre uscat, pe direcţia de înaintare a valului, antrenând în mişcarea sa particule de diverse mărimi. Apa adusă de **J. v.** se retrage după linia de cea mai mare pantă, care poate fi oblică faţă de direcţia de înaintare In felul acesta contribuie la deplasarea, în lungul ţărmului, a particulelor pe care le antrenează în mişcare. **J. v.** poate modela o faleză dunară în dunele litorale.
[*swash* / *jet de rive* / *волновая струя, прибой*]

Jet piroclastic Proiecţie violentă de nori de gaze, fragmente de lavă sau rocă şi cenuşă vulcanică, în timpul erupţiei explozive.
[*jet of volcanic ashes, pyroclastic surge* / *jet pyroclastique, ~ de cendres* / *струя вулканического пепла*]

Jgheab de avalanşă v. Culoar de avalanşă

Jgheab de poligon Porţiune depresionară îngustă care mărgineşte partea înaltă a unui poligon periglaciar.
[*polygon trough* / *fosse de polygone* / *межполигональное понижение*]

Jgheab de rostogolire Jgheab, uluc format pe versanţi prin rostogolirea blocurilor rezultate din dezagregare.
[*toppling track* / *chemin d`éboulement, glissoir* / *желоб осыпания, ~ осыпной*]

Jurasic Perioadă a erei mezozoice, care a durat aproximativ între 199,6 - 145,5 M.a. B. P.
[*Jurassic period* / *Jurassic* / *юрский период*]

K

Kaena Subchron (eveniment) de polaritate inversă (2,8 – 2,9 M.a. B. P.) din timpul epocii Gauss cu polaritate normală a câmpului geomagnetic.
[*Kaena subchron, Kaena event* / *sous-chrone Kaena, épisode Kaena* / *эпизод Каена*]

Kame Termen de origine scoţiană, care indică o formă de relief pozitivă, cu aspect de movilă, con sau deltă, alcătuită din material fluvioglaciar şi glacio-lacustru. **K.** se formează prin umplerea unor crevase sau a unor lacuri supraglaciare ori subglaciare cu material transportat de apele de topire a gheţarului sau de cursuri de apă subglaciare. De obicei, **K.** sunt asociate cu mici depresiuni, numite kettle, formând o aşa-numită *topografie de kame şi kettles.*
[*kame* / *kame* / *камы*]

Kameniţe v. Alveole de dizolvare
[*kamenitzas, solution pans* / *alvéoles de dissolution* / *каменицы, альвеолы растворения*]

Kansas v. Glaciaţia Kansas
[*Kansas Ice Age, Kansas* / *période glaciaire Kansas* / *Канзасское оледенение, ~ ледниковье, Канзасская ледниковая эпоха*]

Kar v. Circ glaciar
[*kar* / *kar* / *кар*]

Karangat Stadiu din evoluţia bazinului Euxinic, sincron interglaciarului Riss-Würm, caracterizat printr-o transgresiune în urma căreia M. Neagră şi-a reluat legătura cu Mediterana, dar şi-a întrerupt legătura cu bazinul Caspic.
[*Karangat* / *Karangat* / *карангат*]

Karling Denumirea germană pentru creasta alpină.
[*karling* / *karling* / *карлинг*]

Karren v. Lapiezuri
[*karren* / *lapiés* / *карры*]

Kersonian Etaj al Sarmaţianului superior din era terţiară. Denumire introdusă de geologul român Ion Simionescu.
[*Hersonian* / *Kersonien* / *херсонский подярус*]

Kettle v. Soll
[*kettle, ~ hol, thaw hole, ~ sink, ~ pit* / *kettle* / *зёл, котёл протаивания*]

Kimmerigian Etajul mijlociu al Jurasicului superior, care ţinut de la cca. 155,7 M.a., până la cca. 150,8 M.a.
[*Kimmeridgian* / *Kimméridgien* / *кимериджский ярус*]

Klippă Termen de origine germană care indică un bloc de roci de dimensiuni mari, care se deosebeşte net de rocile din jur, fiind un rest dintr-o pânză de şariaj (**K.** *tectonică)* sau dintr-o alunecare submarină (**K.** *sedimentară*)..
[*klippe, nappe-outlier, thrust outlier* / *klippe, lambeau de recouvrement* / *клиппп*]

Klippă de rabotaj Sin. *Petic de împingere, Petic de rabotaj, Lamă de rabotaj, Lamă de şariaj* Masă de roci desprinsă din autohton sau din pânza de şariaj şi deplasată în timpul producerii şariajului.
[*nappe outlier* / *lambeau de rabotage* / *тектонический клипп, останец тектонического покрова*]

Klippă sedimentară v. Olistolit

Klippă tectonică v. Petic de acoperire

[*tectonic klippe* / *klippe tectonique* / *тектонический клипп*]

Knick v. Ruptură de pantă

[*knick, ~ point, nick point* / *rupture de pente, knick* / *кник*]

Krakatoa Vulcan cu erupţie explozivă de tip Bandai-San, situat în strâmtoarea Sunda dintre insulele indoneziene Djawa şi Sumatera, cu erupţii impresionante pe 26 - 27 august 1883 (cea mia mare explozie de pe glob din timpurile moderne). Două treimi din insula Krakatoa au fost spulberate, iar valurile uriaşe (tsunami) au provocat înregistrarea unui număr de 36.000 de morţi.

[*Krakatoa volcano* / *volcan Krakatoa* / *кракатауский тип вулкана*]

Kum v. Câmp de dune

[*kum* / *kum* / *кум*]

L

Labirint Reţea complicată de galerii de peşteră şi tuneluri carstice.

[*labyrinthe, maze* / *labyrinth* / *лабиринт, карстовый ~*]

Lac Obiect acvatic reprezentat printr-o masă de apă cantonată într-o depresiune (bazin lacustru), situată pe un continent sau pe o insulă. **L.** sunt foarte diferite, atât prin geneza şi morfometria bazinelor lacustre, cât şi prin caracteristicile fizice şi chimice ale apei. Apele lacustre acţionează asupra scoarţei terestre, determinând apariţia tipului genetic de *relief lacustru*, cu forme constructive şi forme distructive.

[*lake* / *lac* / *озеро*]

Lac artificial v. Lac de acumulare

Lac carstic Lac format prin acumularea apei în depresiuni carstice.

[*karstic lake, karst ~* / *lac karstique* / *карстовое озеро*]

Lac de acumulare Sin. *Lac artificial* Lac de origine antropică, format prin bararea a unui curs de apă.

[*anthropic lake, man-made ~ , reservoir* / *lac de barrage, ~ artificiel* / *водохранилище, плотиное озеро*]

Lac de baraj natural Lac format prin bararea unui râu de către alunecările de teren, aşa cum este cazul Lacului Roşu din Carpaţii Orientali.

[*natural dam lake, ~ barrage lake* / *lac de barrage naturel* / *завальное озеро, плотинное ~*]

Lac de lavă Masă de lavă, de obicei bazaltică, ce se acumulează într-un crater vulcanic.

[*lava lake* / *lac de lave* / *озеро лавовое*]

Lac de ombilic v. Lac de circ

[*glacial umbilic lake* / *lac d`ombilic, ~ de surcreusement* / *озеро каровое*]

Lac de peşteră Crustă negricioasă formată prin precipitare pe pereţii golurilor subterane.

[*cave lacquer* / *lac sous-terraine* / *озеро пещерное*]

Lac de caldeiră Lac vulcanic adăpostit într-o caldeiră.

[*caldeira lake* / *lac de caldeira* / *озеро-калдера, кальдерное озеро*]

Lac de circ Sin. *Lac de ombilic* Lac situat într-un circ glaciar, în spatele zăvorului.
[*cirque lake* / *lac de cirque, ~ d`ombilic* / *озеро каровое*]

Lac de crater Lac vulcanic adăpostit într-un crater.
[*crater lake* / *lac de cratère* / *кратерное озеро*]

Lac de deşert v. Lac de pustiu

Lac de dezgheţ v. Lac temocarstic
[*thawing lake, thaw ~* / *lac de dégel, ~ ~ thermokarst* / *озеро термокарстовое*]

Lac de pustiu Sin. *Lac de deşert, Patină deşertică, Luciu deşertic* Crustă strălucitoare, de culoare neagră sau roşietică, formată din oxizii de fier şi de mangan, depuşi prin evaporarea soluţiilor care circulă capilar prin roci, în condiţii de climă aridă.
[*desert lacquer, ~ varnish, ~ crust, rock varnish* / *vernis désertique, ~ de roche* / *пустынный загар, пустынная корка*]

Lac de topire v. Lac termocarstic

Lac glaciar Lac format datorită existenţei şi acţiunii gheţarilor în prezent sau în trecut. După modul de formare, se pot deosebi: *lacuri de circ glaciar, lacuri de baraj morenaic, lacuri de baraj printr-o limbă de gheaţă, lacuri în depresiuni de subsăpare glaciară* etc.
[*glacial lake* / *lac glaciaire* / *озеро ледниковое*]

Lac proglaciar Lac format pe suprafaţa sau în spatele morenei terminale a unui gheţar în retragere, ori în depresiunea formată la marginea calotei glaciare, scoarţa terestră fiind coborâtă din cauza presiunii izostatice exercitată de greutatea gheţii calotei.
[*proglacial lake, foreland ~* / *lac proglaciaire* / *прогляциальное озеро, предледниковое ~*]

Lac sărat Lac ce conţine ape sărate. **L. s.** se poate forma pe un masiv de sare (Lacul Ursu, de la Sovata) sau prin concentrarea în săruri, în urma evaporaţiei intense a apelor unui lac (Lacul Sărat de la Brăila) sau a unui liman maritim (Tekirghiol).
[*salt lake, ~ pan* / *lac salé* / *соленное озеро*]

Lac termocarstic Sin. *Lac de dezgheţ, Lac de topire* Lac format într-o depresiune generată de topirea gheţii masive din sol sau a permafrostului.
[*thermokarst lake* / *lac de thermokarst, ~ ~ dégel, ~ ~ fonte* / *термокарстовое озеро*]

Lacolit Masă de roci magmatice intrusive, de formă lenticulară, intercalată între stratele scoarţei terestre. De obicei, **L.** este legat cu rezervorul magmatic prin stâlpi de lavă consolidată în fisurile prin care s-a deplasat magma. În unele cazuri, formarea **L.** bolteşte scoarţa de deasupra, boltire ce se reflectă în relief. Decopertat prin denudaţie, **L.** se evidenţiază în relief prin cupole sau culmi greoaie.
[*laccolith, laccolite* / *laccolithe* / *лакколит*]

Lacrimi batavice Granule cu forme diverse, formate prin consolidarea picăturilor de lavă proiectate în timpul erupţiilor vulcanice. Căzute la sol, **L. b.** se acumulează, formând *conuri* sau *valuri batavice.*
[*driblet, spatter, Pele tears* / *larmes bataviques* / *батавские слезы, слезы Пеле*]

Lacună stratigrafică Lipsa sedimentelor de anumită vârstă dintr-un pachet de strate sedimentare. Marcând o discontinuitate în sedimentare, **L. s.** indică o perioadă de exondare, dacă este vorba de sedimente acvatice. În acest timp, denudaţia poate îndepărta însă şi o parte din sedimentele depuse anterior.

[*stratigraphic gap, ~ hiatus, unconformity,* / *lacune stratigraphique* / *стратиграфический перерыв*]

Lacuri în cascadă Lacuri dintr-o vale glaciară în trepte, unde praguri în rocă şi valuri morenaice constituie baraje în spatele cărora se acumulează apa.
[*paternoster lakes, staircase ~* / *lacs à chapelet* / *чёткообразные озера*]

Lacuri orientate Lacuri alungite, orientate cu axa mare pe aceeaşi direcţie, reprezentând un produs al criocarstului. **L. o.** devin alungite prin atacarea unuia dintre maluri de către valurile produse de vântul dominant, care suflă pe direcţia de alungire a lacurilor.
[*oriented lakes* / *lacs orientés* / *ориентированные озера*]

Lagon Ochi de mare puţin adâncă, cuprins în inelul unui atol şi care comunică cu restul mării prin canale înguste.
[*lagoon* / *lagon* / *лагоон*]

Lagună Bazin acvatic din zona litorală, separat de mare prin cordon litoral, având sau nu legături restrânse cu marea. Izolarea faţă de mare face ca chimismul apei din **L.** să difere de cel al apei marine: fie că apele lagunare sunt mult mai sărate sau sunt dulci, când laguna este alimentată cu ape fluviale sau subterane bogate.
[*lagoon, coastal ~ , pond, sound* / *lagune, étang littoral* / *лагуна*]

Lahar Curgere noroioasă pe flancul unui con vulcanic, provocată de înmuierea piroclastitelor de către apa de ploaie, cea provenită din condensarea vaporilor de apă emanaţi de vulcan sau, uneori, din topirea gheţarului existent pe conul vulcanic. Termen de origine indoneziană.
[*lahar, volcanic mud-flow* / *lahar* / *лахар, грязевой вулканический поток*]

Lamă de rabotaj v. Klippă de rabotaj

Lamă de şariaj v. Klippă de rabotaj
[*overthrust wedge* / *lame de charriage* / *клипп*]

Lambou de şariaj v. Petic de acoperire
[*overthrust tongue* / *lambeau de charriage* / *складка опрокинутая*]

Lamină Subunitate planară a unui strat, cu grosime milimetrică, ce intră în componenţa depozitelor sedimentare. Formarea **L.** este influenţată de către factorii de control ai procesului de sedimentare.
[*lamina* / *lamine* / *слой, прослойка*]

Landsat Sateliţi artificiali de teledetecţie, lansaţi începând din 1972, ultimul fiind lansat în 1999. Sateliţii au fost dotaţi cu diverse tipuri de senzori de teledetecţie, utilizând atât radiaţii vizibile, cât şi infraroşii. Ultimul tip de senzor**,** Enhanced Tematic Mapper Plus (ETM+)**,** operează în 8 benzi spectrale, cu rezoluţie la sol de 30 m în 6 benzi spectrale, 15 m în pancromatic şi de 60 m în infraroşu termic. Analiza combinată a imaginilor Landsat permite obţinerea de informaţii asupra formelor de relief şi a proceselor geomorfologice. Efectuând 14 orbite zilnice în jurul Pământului, satelitul explorează acelaşi teritoriu odată la 16 zile.
[*Landsat* / *Landsat* / *Ландсат*]

Landşaft v. Peisaj
[*landscape* / *pysage, landschaft* / *ландшафт*]

Landşaft carstic v. Peisaj carstic

Landşaft de dune Porţiune de teren, dintr-o regiune de deşert sau litorală, în care nota caracteristică este dată de prezenţa dunelor de nisip modelate de vânt.

[*dune landscape* / *paysage dunaire* / *дюнный ландшафт*]

Landşaft geomorfologic v. Peisaj geomorfologic

[*geomorphologic landscape* / *paysage géomorphologique* / *геоморфологический ландшафт*]

Landşaft subteran Peşteră de dimensiuni mari care reprezintă un sistem complex cu trăsături geomorfologie, hidrologie şi microclimatice specifice şi adăposteşte o biocenoză adaptată condiţiilor de viaţă subterană.

[*underground landscape* / *paysage souterrain* / *ландшафт подземный*]

Landşaft termocarstic v. Peisaj termocarstic

[*thermokarstic landscape* / *paysage thermokarstique* / *термокарстовый ландшафт*]

Lanţ de barcane Şir de dune cu formă de barcană.

[*barchan chain* / *chaîne de barkhanes* / *барханная цепь*]

Lanţ de dune Şir de dune care se întinde în lungul unui sector de litoral sau într-o regiune de deşert. Adesea, dunele se suprapun, rezultând forme complexe.

[*dune chain, ~ network, star dunes chain* / *chaîne dunaire, alignement des dunes* / *дюнная цепь*]

Lanţ de dune piramidale Şir de dune piramidale.

[*chain of star dunes* / *chaîne ghourdique* / *цепь пирамидальных дюны*]

Lanţ de insule Şir de insule care se găsesc, în mod obişnuit, în lungul ţărmului, dar apar şi în mijlocul oceanului (ex, Emperor Islands din Pacific sunt dispuse pe o lungime de aproape 6000 km).

[*chain of islands* / *chaîne d`îles* / *цепь островов*]

Lanţ montan v. Lanţ muntos

[*mountain range* / *chaîne montagneuse* / *горная цепь*]

Lanţ muntos Sin. *Catenă montană* Sistem muntos sub forma unui şir de masive şi culmi muntoase separate prin văi şi depresiuni, întregul ansamblu fiind format, de regulă, prin mişcări de cutare a scoarţei terestre sau prin erupţii vulcanice.

[*mountain chain, ~ range, ~ belt* / *chaîne de montagnes* / *горная цепь, хребет горный*]

Lanţ muntos apalaşian Lanţ montan cutat în timpul orogenezei hercinice, care a fost erodat puternic încât s-a ajuns la forme de relief neadaptate la structură.

[*Appalachian mountain chain, Appalachian mountain system* / *chaîne montagneuse de type appalachien, chaînon appalachien* / *горный хребет аппалачского типа*]

Lanţ muntos compozit de cutare Lanţ muntos care înglobează fragmente de plăci tectonice diferite.

[*composite folded mountain belt* / *chaîne de plissement composite* / *складчатая сложная горная система*]

Lanţ muntos de coliziune Relief montan rezultat din coliziunea dintre două plăci continentale sau dintre o placă continentală şi un arc insular.

[*collision mountain chain* / *chaîne de collision* / *коллизионный горный хребет*]

Lanţ muntos de cutare Lanţ de munţi format prin cutarea, uneori până la şariaje de mare amploare, şi înălţarea scoarţei terestre. Cele mai mari **L. m. c.** s-au format prin coliziunea plăcilor oceanice cu cele continentale, cum este cazul lanţurilor muntoase de pe marginea

vestică a Americii de Nord şi a Americii de Sud, dar şi prin coliziunea unor plăci continentale, cum este lanţul himalaian.
[*folded mountain chain , ~ ~ range, ~ ~ belt, orogenic belt* / *chaîne de plissement* / *горная складчатая цепь, складчатый горный хребет*]

Lanţ muntos de cutare complexă Lanţ muntos format prin mişcări orogenice manifestate în mai multe faze, rezultând o structură complexă, cu pânze de şariaj şi falieri multiple.
[*complex folded mountain belt* / *chaîne de plissement composite* / *сложно-складчатый горный хребет*]

Lanţ muntos de cutare simplă Lanţ muntos format prin cutarea relativ simplă a sedimentelor care au alunecat pe un fundament de roci magmatice sau metamorfice.
[*simple folded mountains* / *chaîne de plissement simple* / *простой складчатый горный хребет*]

Lanţ muntos de geosinclinal v. Munţi de geosinclinal
[*geosynclinal mountains* / *chaîne géosynclinal* / *геосинклинальный горный хребет*]

Lanţ muntos de obducţie Lanţ montan format prin afundarea plăcii continentale sub placa oceanică. În felul acesta s-a împiedicat subducţia plăcii oceanice încât aceasta a încălecat peste placa continentală, provocând cutarea sedimentelor acumulate pe ea. Aşa sunt, de ex., lanţurile munotoase din Noua Caledonie, din Noua Guinee sau din Oman.
[*obduction-related mountain range* / *chaîne d` obduction* / *обдукционный горный хребет*]

Lanţ muntos de subducţie Relief montan rezultat în urma deformării marginii continentale. Apare sub formă de cordiliere, aşa cum este cazul MunţilorAnzi sau al Munţilor Stâncoşi, sau sub formă de arcuri insulare separate de continent prin mări marginale, formate prin subducţie, aşa cum este cazul în partea de vest a Pacificului..
[*subduction-related mountain range, ~ ~ ~ mountain belt* / *chaîne de subduction* / *субдукционный горный хребет*]

Lanţ muntos de tip alpin Lanţ muntos de cutare paroxismală, cu formarea unor ample pânze de şariaj şi faliere intensă.
[*alpine type orogenic belt* / *chaîne montagneuse de type alpin, zone orogénique ~ ~ ~* / *горный хребет альпийского типа*]

Lanţ muntos intracontinental Relief montan din interiorul unui continent, rezultat în urma formării unui rift sau din formarea unui lanţ de coliziune.
[*intracontinental mountain range, ~ ~ belt* / *chaîne intracontinentale* / *внутриконтинентальный горный хребет*]

Lanţ muntos medio-oceanic v. Dorsală medio-oceanică.
[*mid oceanic ridge* / *dorsale médio-océanique, chaîne montagneuse sous-marine* / *срединно-океанический горный хребет*]

Lanţ vulcanic Şir de conuri şi platouri vulcanice, formate în lungul unui sistem de falii profunde sau rift.
[*volcanic chain, ~ belt* / *chaîne volcanique* / *вулканическая цепь, вулканический хребет*]

Lapiaz v. Câmp de lapiezuri
[*karren field* / *lapiaz* / *карровое поле*]

Lapiezuri Sin. *Karren* Microforme de relief carstic cu aspect de şănţuleţe sau găuri, formate prin coroziune şi, parţial, prin eroziune în roci carstificabile (calcar, gips, sare). **L.** pot fi *nude* sau *acoperite*.
[*karren, lapies, clints, rock rills, grikes* / *lapiés, lapiaz, lapiez , rascles, clapiers* / *карры*]

Lapiezuri acoperite Sin. *Criptolapiezuri* Lapiezuri care nu apar la zi, fiind acoperite de sol sau de stratul de alterite.
[*subcutaneous lapies* / *lapiés sous-cutanés, cryptolapiés* / *покрытые карры, микрокарст подпочвенный, карры подпочвенные*]

Lapiezuri alveolare v. Alveole de dizolvare
[*kamenitzas, alveolar lapies, solution pans* / *lapiés alvéolés, ~ alvéolaires* / *каменицы*]

Lapiezuri curbilinii v. Lapiezuri meandrate

Lapiezuri de fisuri Lapiezuri formate prin lărgirea unor fisuri preexistente, prin dizolvarea calcarului. În funcţie de forma fisurilor, **L. f.** pot fi *rectilinii, curbilinii* iar la intersecţia fisurilor pot fi *tubulare.*
[*grikes* / *lapiés de diaclases* / *трещинные карры*]

Lapiezuri litorale Lapiezuri modelate prin coroziune şi abraziune pe un litoral calcaros.
[*coastal karren, littoral ~* / *lapiés littoraux* / *береговые карры, абразионные ~ , прибойные ~*]

Lapiezuri meandrate Sin. *Lapiezuri curbilinii* Lapiezuri sinuoase care apar pe suprafeţe slab înclinate, pe care şuviţele de apă meandrează sau se formează prin lărgirea unor fisuri ondulate.
[*meander karren* / *lapiés à méandres* / *меандрирующие карры, извилистые ~*]

Lapiezuri nude Lapiezuri care apar la zi pe suprafaţa vizibilă a unor roci carstificabile.
[*bare lapies* / *lapiés nus* / *свободные карры*]

Lapiezuri rectilinii Şănţuleţe rectilinii care s-au format prin lărgirea unor fisuri rectilinii, pe un plan de stratificaţie sau pe suprafaţa puternic înclinată a unui calcar omogen.
[*bedding-grikes, linear karren, rillenkarren* / *lapiés linéaires, ~ à cannelures* / *желобковые карры*]

Lapiezuri rotunjite Şănţuleţe şi creste rotunjite, formate sub un strat de sol sau turbă.
[*round karren, rundkarren* / *lapiés arrondies* / *закругленные карры*]

Lapiezuri-şanţuri Lapiezuri adânci şi largi, sub forma unor şanţuri rectilinii, orientate după linia de cea mai mare pantă, sau curbilinii. **L. ş.** apar în regiunile cu precipitaţii abundente.
[*rock-rills* / *lapiés à rigoles* / *канавкообразные карры*]

Lapiezuri tubulare Găuri, în general cu formă ovală sau circulară, cu diametru şi adâncime de zeci de centimetri. **L. t.** se formează, în general, la intersecţia fisurilor.
[*lapies-wells* / *lapiés à puits* / *округлые карры*]

Lapili Fragmente de lavă întărită, proiectate în aer în timpul erupţiilor vulcanice explozive şi acumulate apoi în jurul craterului. După unele clasificări, sunt incluse în această categorie fragmentele cu dimensiuni de 2 – 64 mm (2 – 50 mm, după alte clasificări). Termenul de **L.** reprezintă pluralul cuvântului italian *lapillus,* care înseamnă pietricică.
[*lapilli, lava pellets* / *lapilli* / *лапилли*]

Lapte de peşteră Pastă de carbonaţi de calciu şi de magneziu, de culoare albă, care tapisează pereţii unor peşteri sau alte goluri subterane, fiind precipitaţi din soluţii suprasaturate

rezultate din dizolvarea calcarului de către apele de infiltraţie. Se citează şi cazul unui şuvoi fluid care curge prin avenul de la Alzola, în valea râului Deba, din Munţii Cantabrici (Spania).

[*moonmilk, rock milk* / *lait de lune, ~ ~ roche, mondmilch* / *молоко лунное, пещерное молоко*]

Lapte glaciar Fluid de culoare albicioasă provenit din apa de topire a gheţarului, ce conţine substanţe dizolvate dar şi particule foarte fine din roca de bază.

[*glacier milk* / *lait glaciaire* / *ледниковое молоко, ледниковая муть*]

Largul litoralului (mării) Parte a litoralului marin acoperită de ape. Se poate deosebi: o parte superioară, cuprinsă între limita acţiunii valurilor de timp frumos (5 – 25 m adâncime) şi limita inferioară a acţiunii valurilor de furtună (50 – 100 m adâncime); o parte inferioară situată sub limita acţiunii valurilor de furtună.

[*offshore, off-shore* / *large, au large des côtes* / *морское предбрежье, предбрежье*]

Laterit Depozit rezidual dur, constituit din hidroxizi de aluminiu şi fier, rezultaţi din alterarea anumitor roci sub o climă caldă şi umedă şi care dau culoarea roşietică specifică.

[*laterite* / *latérite* / *латерит*]

Lateritizare Alterarea chimică puternică a anumitor roci într-o climă caldă şi umedă, cu formarea lateritului.

[*laterisation* / *latérisation, allitisation* / *латеритизация*]

Laurasia Uscat continental care îngloba continentele din emisfera nordică, formându-se prin scindarea protocontinentului Pangaea, în timpul Jurasicului (cca. 180 M.a.B. P).

[*Laurasia* / *Laurasia* / *Лавразия*]

Laurentia Continent nord-american, rezultat din fragmentarea uscatului Rodinia**. L.** corespunde cratonului Nord American. Denumirea sa vine de la Scutul Laurentian, la rândul lui numit după fluviul St. Lawrence. În Devonian a intrat în coliziune cu uscatul euroasiatic, formând împreună supercontinentul Laurasia.

[*Laurentia* / *Laurentia* / *Лавренция*]

Lavaka Denumire din Madagascar pentru ravene sculptate în laterite şi având obârşie cu pereţi abrupţi, modelaţi de deplasări în masă.

[*lavaka* / *lavaka* / *лавака*]

Lavă acidă Lavă bogată în siliciu, conţinând peste 65 % SiO_2 încât prin răcire se formează cristale de cuarţ. **L. a.** este o lavă mai vâscoasă şi favorizează erupţii explozive.

[*acid lava* / *lave acide* / *кислая лава*]

Lavă bazaltică v. Lavă bazică

Lavă bazică Sin. *Lavă bazaltică* Lavă care conţine mai puţin de 52 % SiO_2 şi prin răcire nu duce la formarea de cristale de cuarţ. **L. b.** este o lavă fluidă, care permite eliberarea gazelor, favorizând astfel erupţiile liniştite.

[*basic lava, basaltic ~* / *lave basique, ~ basaltique* / *основная лава, базальтовая ~*]

Lavă cordată Curgere de lavă bazică ce prezintă, pe suprafaţa sa, un microrelief asemănător unor funii groase.

[*corded lava, ~ pahoehoe, ropy lava* / *lave cordée, lave en bourrelets* / *волнистая лава*]

Lavă cu blocuri Lavă bazaltică consolidată prin răcire rapidă încât s-au individualizat blocuri paralelipipedice de mari dimensiuni, care conferă suprafeţei terenului o topografie accidentată.
[*block lava* / *lave blocailleuse* / *блоковая лава*]

Lavă festonată Curgere de lavă pe a cărei suprafaţă apar mici neregularităţi de forma unor festoane cu convexitatea spre aval.
[*festooned pahoehoe* / *festons de lave* / *фестончатая лава*]

Lavă granitică v. Lavă acidă

Lavă în formă de pernă v. Pillow-lava

Lavă încreţită Lavă consolidată, pe a cărei suprafaţă apar mici neregularităţi ca nişte încreţituri.
[*corrugated lava, entrail ~ / lave froncée, ~ en tripes* / *кишкообразная лава*]

Lavă noroioasă Material piroclastic înmuiat cu apă şi care curge pe flancurile conului vulcanic sub formă de lahar.
[*mud lava* / *lave boueuse* / *грязевая лава*]

Lavă scoriacee Lavă consolidată pe a cărei suprafaţă apar blocuri de mărimi diverse ce au aspect buretos din cauza golurilor lăsate de bulele de gaze.
[*crumpled lava* / *lave scoriacée* / *глыбовая лава*]

Lavă vacuolară Lavă consolidată ce prezintă numeroase cavităţi rezultate din eliminarea pungilor de gaze.
[*vesicular lava, amigdaloid lava* / *lave caverneuse, ~ vacuolaire* / *лава вакуольная*]

Lavă (vulcanică) Magmă ieşită la zi în timpul erupţiilor vulcanice şi degazeificată parţial. Prin răcire se consolidează, formând roci efuzive (vulcanice) diferite, funcţie de chimismul magmei din care provine lava. Lavele bazice sunt foarte fluide şi dau naştere unor bazalte care intră în componenţa unor conuri vulcanice de tip scut sau a unor întinse platouri. Curgerile de lavă pot bara unele văi, ducând la formarea unor lacuri de baraj vulcanic. Lavele acide sunt vâscoase şi se formează prin erupţii explozive.
[*lava* / *lave volcanique* / *лава*]

Lavină v. Avalanşă
[*snow slide, ~ avalanche, avalanche* / *avalanche* / *лавина*]

Lărgirea văii Sin. *Calibrarea văii* Proces de lărgire a văii, fie prin eroziunea laterală provocată de deplasarea albiei râului sau prin acţiunea gheţarului, fie prin erodarea versanţilor şi acumularea de material solid pe fundul văii.
[*valley enlargement* / *élargissement de la vallée, calibrage ~ ~ ~* / *расширение долины*]

Lăţimea albiei minore Distanţa dintre malurile canalului de scurgere a râului.
[*channel width, bankfull ~* / *largeur du lit mineur, ~ ~ du chenal* / *ширина русла*]

Lăţimea benzii Sin *Lăţimea culoarului* Lăţimea benzii de la sol explorată de un senzor (ex. scaner) de teledetecţie.
[*swath width* / *largeur de bande* / *ширина полосы*]

Lăţimea culoarului v. Lăţimea benzii
[*swath widht* / *largeur du couloir, ~ de fauchée, champ de balayage utile* / *ширина зоны охвата*]

Lăţimea patului de despletire Distanţa dintre două drepte care ar încadra braţele unui râu despletit.

[*braided-belt width* / *largeur de la bande de tressage* / *ширина пояса разветвления русла*]

Lăţimea patului meandrelor Distanţa dintre liniile tangente la buclele meandrelor şi care delimitează patul meandrelor.

[*meander-belt width* / *largeur de la bande de méandrage* / *ширина пояса меандрирования*]

Legea ajustării secţiunii transversale Lege elaborată de către A. Penck, stipulând că lăţimea patului văii depinde de masa şi viteza de mişcare a apei sau gheţarului.

[*law of the cross section adjustment* / *loi d´ajustement de la section transversale de la vallée* / *закон корреляции поперечного профиля дна долины*]

Legea Baer-Babinet Lege geomorfologică ce exprimă efectul forţei Coriolis, rezultată din rotaţia Pământului, asupra eroziunii laterale a râurilor. Conform **L. B.-B.,** râurile ar trebui să aibă malul drept mai abrupt în emisfera nordică şi cel stâng, în emisfera sudică. Alţi factori au însă influenţe mai puternice în deplasarea laterală a râurilor (alcătuirea geologică, mişcările neotectonice, confluenţele, meandrarea, etc.).

[*Baer-Babinet law* / *loi de Baër* / *закон Бэра-Бабинэ*]

Legea concordanţei confluenţelor Principiu formulat de către John Playfair (1802), conform căruia, la confluenţă afluentul se află la acelaşi nivel cu colectorul.

[*law of accordant junctions* / *principe de la concordance des confluences* / *закон соответствия слиянии рек*]

Legea echilibrului Sub acţiunea forţei gravitaţionale, materia care alcătuieşte relieful terestru are tendinţa să se deplaseze din punctele mai înalte spre cele mai joase ale suprafeţei terestre, pentru a ajunge în stare de echilibru. În felul acesta, formele de relief pozitive sunt supuse denudaţiei iar materialul rezultat se depune în formele negative încât se tinde spre nivelarea reliefului. Intervin însă procese, îndeosebi mişcările scoarţei, care creează noi denivelări şi de aceea se poate realiza doar un echilibru dinamic pe suprafeţe restrânse, materializat prin suprafeţe de nivelare.

[*equilibrium law* / *loi d`équilibre morphologique* / *закон равновесия*]

Legea eroziunii diferenţiale (selective) Lege geomorfologică ce exprimă influenţa puternică a alcătuirii geologice asupra modelării reliefului. Natura rocilor imprimă acestora un comportament mecanic diferit la acţiunea agenţilor externi. Este vorba, îndeosebi, de alcătuirea litologică şi de duritatea rocilor: rocile mai dure sunt erodate mai greu şi se impun prin forme pozitive de relief, în timp ce rocile mai moi şi care favorizează şi deplasările în masă sunt denudate mai uşor şi favorizează crearea de forme negative de relief. Eroziunea diferenţială (selectivă) pe bază de facies petrografic scoate în evidenţă caracteristicile diferite ele rocilor, creând forme de relief petrografic. În unele cazuri, eroziunea diferenţială generează forme de relief spectaculoase şi bizare, cum sunt zidurile ciclopice, neckurile.

[*differential erosion law* / *loi d` érosion différentielle* / *закон дифференцированной эрозии*]

Legea eroziunii directe pe verticală „Orice râu tinde să-şi adâncească talvegul (ferestruire pe verticală), până ce profilul longitudinal ajunge la o curbă tangentă la suprafaţa mării (profilul de echilibru), indiferent de panta iniţială şi de rocă, de unde rezultă că nici un punct al talvegului nu poate să fie mai jos decât suprafaţa lacului sau mării în care se varsă râul respectiv” .(S. Mehedinţi, Terra, 1931, pag. 1155).

[*vertical erosion law* / *loi d'érosion verticale* / *закон глубиной эрозии*]

Legea eroziunii laterale „Orice râu îşi deplasează meandrele, pendulând când într-o parte, când în alta, cu sinuozităţi din ce în ce mai mari, ceea ce are ca efect lărgirea văilor şi retragerea versanţilor.” (S. Mehedinţi, Terra, 1931, pag.1155).
[*lateral erosion law* / *loi d'érosion latérale* / *закон боковой эрозии*]

Legea eroziunii regresive Lege conform căreia eroziunea în adâncime se propagă din aval spre amonte, pentru realizarea profilului de echilibru. „Săparea regresivă a talvegului.” (S. Mehedinţi, Terra, 1931, pag.1156).
[*regressive erosion law* / *loi d'érosion remontante* / *закон регрессивной эрозии*]

Legea etajării verticale Lege geomorfologică ce exprimă manifestarea, pe plan geomorfologic, a legii generale a etajării geografice. Începutul formulării acestei legi l-a făcut Albrecht Penck, în 1894, când a evidenţiat „nivelul de creste” iar K.K. Markov a dezvoltat-o prin teoria „nivelelor geomorfologice”. Lege geografică ce exprimă influenţa structurii termice a troposferei, care determină răcirea climei odată cu creşterea altitudinii, încât se individualizează etaje climatice care determină o etajare corespunzătoare a vegetaţiei, solurilor şi a proceselor geomorfologice şi hidrologice.
[*vertical differentiation law* / *zonation verticale, ~ altitud nale* / *закон вертикальной поясности*]

Legea lui Erie Greutatea particulelor ce pot fi antrenate de apă în mişcare este proporţională cu viteza de curgere a apei la puterea a şasea (V^6).
[*Erie`s law* / *loi d'Erie* / *закон Эри*

Legea lui Playfair Lege formulată de John Playfair în 1802, în lucrarea “*Illustrations of the Huttonian Theory of the Earth*”**,** conform căreia râurile îşi taie propriile văi şi mărimea acestora este proporţională cu mărimea râurilor care le modelează.
[*Playfair's law* / *loi de Playfair* / *закон Плайфера*]

Legea lungimii râurilor dintr-un bazin hidrografic (Horton) Lungimea medie a râurilor de fiecare ordin dintr-un bazin hidrografic tinde să aproximeze o serie directă în care primul termen este lungimea medie a râurilor de ordinul întâi.
[*law of the stream length* / *loi de la longueur* / *закон длин рек гидрографического бассейна*]

Legea nivelului de bază Lege geomorfologică ce stipulează că acţiunea apelor curgătoare nu se poate desfăşura mai jos de nivelul de bază.
[*base level law* / *loi du niveau de base de l'érosion* / *закон базиса эрозии*]

Legea numărului râurilor dintr-un bazin hidrografic Numărul de râuri de diverse ordine dintr-un bazin hidrografic aproximează o serie geometrică inversă în care primul termen este unitatea iar raţia este raportul de bifurcare.
[*law of stream number* / *lois du nombre de rivière* / *закон количества рек гидрографического бассейна*]

Legea zonalităţii latitudinale Lege geografică ce exprimă influenţa formei sferoidale a Pământului, a mişcării de translaţie şi a poziţiei axei polilor asupra repartiţiei radiaţiei solare pe suprafaţa terestră. Toate aceste cauze au ca efect individualizarea unor zone latitudinale climatice care, prin influenţe biogeografice, pedogeografice, hidrologice şi geomorfologice, duc la apariţia zonelor geografice (landşaftice). Diferenţierea zonală se evidenţiază pregnant în regiunile întinse, cu relief slab accidentat, fiind tulburată puternic de existenţa reliefului

muntos înalt, care impune manifestarea etajării verticale. Din punct de vedere geomorfologic, se diferenţiază procesele exogene şi formele de relief pe care le creează, de la o zonă geografică, la alta. În zona caldă şi umedă domină alterarea chimică intensă şi modelarea fluvială, ca şi o carstificare accentuată; în zonele calde şi aride (tropicale) domină dezagregarea mecanică şi modelarea eoliană, caracteristice fiind vastele câmpuri de dune; în zonele subtropicale dezagregarea intensă şi evacuarea slabă a clastelor duc la crearea glacisurilor de acumulare; în regiunile temperate este caracteristică modelarea fluvială, în regiunile cu climă umedă, dar apare şi modelarea predominant eoliană, în regiunile deşertice; în regiunile subpolare din emisfera nordică predomină modelarea periglaciară dar apare şi modelarea fluvială a marilor râuri care debuşează spre Oceanul Arctic. În regiunile polare, îndeosebi în Antarctica, este exclusivă modelarea glaciară, cu prezenţa unei calote imense de gheaţă.

[*law of latitudinal zonality, ~ ~ latitude zonality, ~ ~ horizontal ~* / *loi de zonalité latitudinale* / *закон широтной зональности*]

Legi geomorfologice Legi care guvernează şi diferenţiază procesele geomorfologice, ducând la diferenţierea lor în timp şi spaţiu şi având ca rezultat forme de relief specifice. Se menţionează astfel *legea zonalităţii morfoclimatice, legea etajării morfoclimatice, legea eroziunii diferenţiale, legea nivelului de bază, legea echilibrului,* etc.

[*geomorphic laws, general geomorphic ~, geomorphical ~* / *lois géomorphologiques, ~ morphologiques, ~ géomorphologiques générales* / *геоморфологические законы, общие геоморфологические ~*]

Lehm Depozit loessoid cu textură mai fină, decarbonatat prin pedogeneză, format prin alterarea loessului tipic, sub o climă temperată umedă.

[*lehm* / *lehm* / *суглинок*]

Lentilă de gheaţă Masă de gheaţă, de formă lenticulară, aflată pe suprafaţa scoarţei terestre sau în subsol.

[*ice lens* / *lentille de glace* / *ледяная линза, ледовая линза*]

Lentilă de gheaţă segregată Lentilă de gheaţă compactă din pergelisol.

[*segregated ice lens* / *lentille de glace de ségrégation* / *линза сегрегационного льда*]

Lentilă de nisip Depozit de nisip cu formă lenticulară, prins între alte depozite sau aflat la suprafaţă.

[*sand lens* / *lentille de sable* / *линза песка*]

Levantin Ultimul etaj al Pliocenului, în Bazinul Dacic. Termen înlocuit cu cel de Romanian, fără ca semnificaţia lor să se suprapună integral.

[*Levantine* / *Levantin* / *левантинский ярус, ярус палудиновых пластов*]

Levigarea solului Proces pedologic de îndepărtare, cu apa de percolare, a unor substanţe solubile sau a unor particule fine din sol şi transportul lor spre adâncime.

[*soil leaching* / *lessivage du sol, lavage ~ ~* / *выщелачивание почвы*]

Liant v. Ciment

[*binder* / *liant* / *цемент*]

Lichefierea unor sedimente neconsolidate şi a solului Proces prin care, în timpul unui cutremur, sedimente nisipoase, soluri şi depozite artificiale neconsolidate trec în stare de

suspensii, din cauza creşterii presiunii din pori şi pot da naştere la curgeri noroioase sau afectează terenul de fundaţie al unor construcţii sau căi de transport.
[*liquefaction, ~ of sediments, ~ of soil, Earthquake-induced liquefaction* / *liquefaction des sediments, ~ du sol* / *разжижение грунта*]

Lichenometrie Metodă paleogeografică de determinare a timpului de când suprafaţa unei roci a devenit liberă şi s-au instalat pe ea licheni care s-au dezvoltat neîntrerupt. Tehnica se bazează pe măsurarea diametrului talului lichenilor sau a altor indicatori de creştere şi pe premisa că lichenul are o rată de creştere constantă, determinată empiric. Cel mai utilizat este lichenul saxicol (care trăieşte pe stânci) *Rhizocarpon geographicum.* **L.** se utilizează pentru determinarea vârstei unor depozite de dezagregare, a unor suprafeţe de eroziune sau a timpului când s-a topit un gheţar, lăsând rocile la zi. **L.** a fost propusă de către Renaud, în 1939 şi dezvoltată de Roland Beschel, care a aplicat-o în Alpi, începând din 1950.
[*lichenometry* / *lichénométrie* / *лихенометрия*]

Lido Cordon din nisip sau mâl, construit de curentul litoral şi care închide o lagună, fiind ancorat de ţărm cu ambele capete. Poate fi străpuns de canale înguste (portiţe).
[*lido, barrier beach* / *lido* / *лидо*]

Liman Lac format la gura unei văi barată de un cordon litoral sau de grindul fluvial al râului colector. De aceea, se deosebesc: **L.** *maritim,* **L.** *fluvial* şi **L**. *fluvio-maritim.*
[*liman, brackish lagoon* / *liman* / *лиман*]

Liman fluvial v. Liman
[*liman* / *liman fluviatil* / *речной лиман*]

Liman fluvio-maritim v. Liman
[*fluvio-marine liman* / *liman fluvio-maritime* / *флювио-морской лиман*]

Liman maritim v. Liman
[*liman* / *liman* / *морской лиман*]

Limbă de alunecare Deluviu de alunecare a cărei formă aminteşte de limba unui gheţar. **L. a.** este caracteristică alunecărilor curgătoare.
[*landslide tongue, ~ lobe* / *loupe de glissement* / *язык оползня*]

Limbă de gheaţă v. Limbă de gheţar
[*glacier tongue, ice ~ , iceström, brae* / *langue de glace, ~ glaciaire, iceström* / *ледниковый язык*]

Limbă de gheţar Sin. *Limbă glaciară, Limbă de gheaţă* 1. Extensie în mare a unui gheţar de uscat. 2. Prelungire a unui gheţar de circ în jos pe versant sau într-o vale.
[*glacier tongue, ice stream* / *langue de glacier* / *язык ледника, ~ глечерного льда, ледниковый язык*]

Limbă de gheţar de pietre Gheţar de pietre de formă alungită şi relativ îngustă care coboară pe versant.
[*tongue-shaped rock glacier* / *langue de glacier rocheux* / *каменный лопастной глетчер*]

Limbă de solifluxiune Corp de solifluxiune care are forma unei limbi înguste ce coboră pe versant.
[*solifluction lobe, mud-debris tongue* / *langue de solifluxion, ~ de gélifluxion, lobe de solifluxion* / *солифлюкционный поток*]

Limbă difluentă de gheţar Limbă de gheaţă care pleacă dintr-un gheţar şi se revarsă într-o vale vecină printr-o înşeuare din interfluviul dintre cele două văi.
[*diffluent tongue of glacier* / *langue diffluente* / *язык дифлюэнтного ледника*]

Limbă glaciară v. Limbă de gheţar
[*glacial tongue* / *langue glaciaire* / *ледниковый язык*]

Limbă glaciară de versant Gheţar cu forma unei limbi de gheaţă cantonat într-o văiugă (culoar) care are pantă longitudinală mult mai mare decât cea a văilor glaciare. Aşa este, de ex., gheţarul Bossons de la Chamonix-Franţa, care coboară în pădure până la altitudinea de 1425 m. Acesta modelează o vâlcea (vallon glaciaire) puţin adâncă, cu versanţi slab înclinaţi.
[*valley-side glacial tongue* / *langue glaciaire de versant* / *язык склонового ледника*]

Limbă glaciară secundară Limba unui gheţar care debuşează într-un gheţar principal.
[*secondary glacial tongue* / *langue glaciaire secondaire* / *вторичный ледниковый язык*]

Limita altitudinală a permafrostului Altitudinea cea mai mică până la care apare permafrostul în afara zonelor de permafrost.
[*altitudinal permafrost limit, ~ limit of permafrost* / *limite altitudinale du pergélisol* / *высотная граница распространения вечной мерзлоты, нижняя граница горной ~*]

Limita apelor Linia de separaţie a mării de uscat în timpul celui mai jos nivel marin.
[*shore line* / *ligne des plus basses mers* / *береговая линия*]

Limita climatică a zăpezilor (perpetue) Teoretic, reprezintă altitudinea deasupra căreia pe o suprafaţă netedă, expusă la soare, precipitaţii şi vânt, se produce acumularea zăpezii într-o perioadă extinsă de timp. Practic, corespunde poziţiei medii din timpul verii a liniei zăpezilor dintr-o regiune muntoasă, stabilită pentru o perioadă de mai multe decenii.
[*climatic snow-line* / *limite climatique des neiges, ligne ~ ~ , limite régionale ~ ~* / *климатическая снеговая граница, ~ ~ линия, ~ граница вечных снегов*]

Limita de curgere v. Limită de lichiditate
[*low-flow limit / limite d`écoulement* / *предел текучести*]

Limita de echilibru a gheţarului v. Linia de echilibru a gheţarului

Limita de plasticitate Limită a conţinutului de apă din roci care, odată depăşită, face ca roca să devină plastică şi, de aceea, se pot produce alunecări de teren.
[*plastic limit* / *limite de plasticité* / *предел пластичности*].

Limita dintre crusta casantă şi crusta plastică Adâncimea la care temperatura şi presiunea au crescut atât încât conferă plasticitate rocilor constitutive ale scoarţei.
[*brittle-ductile boundary, ~ ~ zone* / *limite entre la croûte cassante et la croûte ductile* / *предел зоны хрупкой и пластичной земной коры*]

Limita elasticităţii Valoarea stresului până la care deformarea unui material, deci şi a rocilor, are caracter elastic, adică la încetarea acţiunii forţei, corpul revine la forma iniţială. Deci este valoarea critică de la care deformarea devine plastică (corpul nu mai poate reveni la forma iniţială) şi pot apărea rupturi şi forfecări (falieri).
[*elastic limit, yield point* / *limite de l`élasticité* / *предел упрогости*]

Limita firnului Sin. *Linia firnului* Limita inferioară, în altitudine, a domeniului glaciar acoperit de firn. În timpul verii, această limită urcă în altitudine iar în timpul iernii coboară.
[*firn limit, ~ line, limit of névé* / *limite du névé* / *фирновая линия*]

Limita gheţii Poziţia medie a marginii unei mase de gheaţă într-o perioadă de mai mulţi ani.
[*ice limit, ~ margin* / *limite de la glace, marge glaciaire* / *граница льда*]

Limita inferioară a permafrostului Nivelul din interiorul scoarţei deasupra căruia temperatura se menţine permanent sub 0^0 C şi sub care temperatura se menţine peste 0^0 C.
[*permafrost base, lower limit of permafrost* / *limite inférieure du pergélisol* / *нижняя граница вечной мерзлоты, подошва вечной ~*]

Limita inferioară a plasticităţii Umiditatea unei roci, depozit sau sol, care corespunde momentului trecerii acestora din stare solidă în stare plastică.
[*low plasticity limit* / *limite inférieure de plasticité* / *нижний предел пластичности*]

Limita jetului de val Limita până la care ajunge apa în urma spargerii valurilor la ţărm.
[*limit of uprush* / *limite du jet de rive* / *граница прибоя*]

Limita latitudinală a permafrostului Latitudinea cea mai mică până la care se extinde zona permafrostului, în regiunile cu altitudine mică.
[*latitudinal permafrost limit, ~ limit of permafrost* / *limite latitudinale de pergélisol* / *широтная граница распространения вечной мерзлоты*]

Limita orografică a zăpezilor perpetue Altitudinea cea mai mică dintr-o regiune până la care mai persistă petice de zăpadă în timpul verii.
[*orografic snow-line* / *limite orographique de neiges, ligne ~ ~ ~* / *орографическая снеговая граница, ~ ~ линиа*]

Limita permafrostului Sin. *Graniţa permafrostului* 1**.** Cea mai mică latitudine sau altitudine de la care apare permafrostul. 2. Limita dintre zona cu permafrost continuu şi cea cu permafrost discontinuu.
[*permafrost limit, ~ boundary* / *limite de pergélisol, frontière ~ ~* / *граница вечной мерзлоты, ~ распространения вечной мерзлоты*]

Limita plăcii tectonice Sin. *Marginea plăcii* Linia care mărgineşte o placă tectonică, la contactul cu altă placă sau cu un rift.
[*tectonic plate boundary* / *limite de la plaque tectonique* / *граница тектонической плиты*]

Limita superioară a plasticităţii v. Limită de lichiditate
[*upper limit of plasticity, lower limit of fluidity* / *limite supérieure de plasticité / верхняя граница пластичности, верхний предел ~ граница текучести*]

Limita superioară a stratului izoterm v. Adâncimea stratului izoterm
[*upper limit of the isothermal layer* / *limite supériure de la couche isotherme* / *подошва зоны годовых колебаний температур, глубина нулевых годовых амплитуд*]

Limita superioară a ţărmului Limita extremă atinsă de jetul de val la cel mai înalt nivel al fluxului.
[*highest coastline, ~ coast-line* / *limite haute du rivage* / *верхняя граница береговой зоны*]

Limita uscatului Limita dintre uscat şi apa mării în timpul mareelor înalte.
[*coast line* / *ligne des plus hautes mers* / *граница суши*]

Limita valurilor de furtună Limita până la care urcă cele mai mari valuri în timpul furtunilor.
[*limit of storm waves* / *limite des vagues de tempête, ~ du jet de rive* / *верхняя граница штормового вплеска*]

Limita zăpezilor perene v. Limita zăpezilor perpetue

Limita zăpezilor perpetue Sin. *Limita zăpezilor perene, Limita zăpezilor veşnice, Linia zăpezilor, Nivelul zăpezilor perpetue* Linie deasupra căreia temperaturile sunt negative şi zăpada nu reuşeşte să se topească în întregime, menţinându-se de la un an la altul. Teoretic, este linia de intersecţie a suprafeţei terestre cu baza hionosferei. În realitate, poziţia acestei linii este influenţată de latitudine, de orientarea reliefului faţă de vânturile umede dominante, de expoziţia versanţilor, de dinamica generală a atmosferei şi de morfologia reliefului. Se consideră, de către unii cercetători, că în loc de această noţiune ar trebui utilizate cele de *linie de echilibru a gheţarului*, *nivelul glaciaţiei* şi *nivelul de 365*.
[*snowline, snow-line, snow-limit* / *ligne des neiges, limite des ~* / *снеговая граница, ~ линия, линия вечных снегов*]

Limita zăpezilor veşnice v. Limita zăpezilor perpetue

Limită convergentă a plăcilor litosferice Limită a plăcilor care se mişcă una spre alta, una dintre ele ajungând la subducţie în manta.
[*convergent plate boundary* / *limite convergente des plaques, marge convergente* / *конвергентные границы литосферных плит*]

Limită de lichiditate Sin. *Prag de lichiditate, Limita superioară a plasticităţii, Limită de curgere, Constanta lui Atterberg* Limita conţinutului de apă într-o rocă sau material care, odată depăşită, face ca acestea să se comporte ca un fluid.
[*liquid limit* / *limite de liquidité, seuil ~ ~* / *предел текучести*]

Limită divergentă a plăcilor litosferice Limită a plăcilor care se îndepărtează una de alta, fiind separate printr-un rift.
[*divergent plate boundary* / *limite divergente des plaques, marge divergente* / *дивергентные границы литосферных плит, границы раздвижения*]

Limită transformantă (a plăcilor litosferice) Limită a două plăci separate printr-o falie transformantă şi care se deplasează în sens opus în lungul liniei de falie, rămânând în contact între ele.
[*transform plate boundaries* / *limite transformante* / *трансформная граница (литосферных плит)*]

Limitele Atterberg Sin. *Limitele de plasticitate,Prag de plasticitate, Constanta lui Atterberg* Limitele extreme ale umidităţii rocilor sau solului între care acestea sunt plastice. Limita inferioară marchează trecerea de la starea solidă la cea plastică, iar limita superioară marchează trecerea la curgere (starea fluidă). **L. a.** se exprimă în procente de apă în raport cu greutatea rocii uscate.
[*Atterberg limits, Atterberg´s ~* / *limites d´Atterberg* / *предел Аттерберга*]

Limitele de plasticitate v. Limitele Atterberg
[*plastic limit* / *limite de plasticité, seuil ~ ~* / *граница пластичности*]

Limnologie fizică Subramură a limnologiei, care studiază bazinul lacustru, sub aspectul genezei, morfologiei şi proceselor geomorfologice, precum şi apa lacului, sub raport fizic şi chimic.
[*physical limnology* / *limnologie physique* / *физическая лимнология*]

Linia climatică a zăpezilor v. Limita climatică a zăpezilor perpetue

Linia coastei v. Linia ţărmului
[*coastline* / *ligne de côte* / *береговая линия*]

Linia de cea mai mare pantă Linie perpendiculară pe curbele de nivel, indicând cea mai mare înclinare a versantului.
[*steepest slope line, line of greatest slope, gravitational flow line* / *ligne de la plus grande pente, ~ ~ ~ ~ inclinaison* / *линия найбольшего уклона*]

Linia de echilibru (a gheţarului) Linia la care apare un echilibru între alimentarea şi ablaţia gheţarului, separând astfel zona de acumulare şi zona de ablaţiune ale gheţarului. Poziţia ei în altitudine este influenţată de condiţiile climatice locale (temperatura aerului, cantitatea ninsorilor) dar şi de expoziţia faţă de soare şi de vânturile umede dominante. De aceea, **L. e. g.** nu urmăreşte curba de nivel. În munţii din zona temperată, **L. e. g.** coboară în timpul iernii - când ninsorile sunt abundente şi temperatura aerului scade mult - şi urcă în timpul verii – când ninsorile încetează şi temperatura aerului creşte mult. De aceea, în emisfera nordică, determinarea altitudinii **L. e. g.** se face în luna octombrie. În etapa actuală, **L. e. g.** se situează la cca. 3000 m alt. în Alpi, la 1150 m în Islanda, la 4200 – 5500 m în Anzii tropicali (după latitudine) şi la 4000 – 5000 m în Himalaya şi Kenia. De obicei, limbile gheţarilor pot coboară cu până la peste 1000 m sub **L. e. g.** Aşa se face că gheţarii pot coborî la nivelul oceanului, la latitudini la care **L. e. g.** este mult mai sus. În emisfera nordică, gheţarul Crillon coboară în Lituya Bay, la sud de Alaska, la 58^0 37` lat. N, iar în emisfera sudică, gheţarul San Rafael coboară din muntele San Valentin până la nivelul oceanului, la $46^0$ 40` lat. S.
[*glacier equilibrium line, equilibrium line of glacier, ~ line altitude (ELA)* / *ligne d`équilibre du glacier* / *линиа равновесия ледника, граница питания ~*]

Linia de separare a apelor v. Cumpăna apelor

Linia firnului v. Limita firnului
[*firn line* / *ligne de névé* / *фирновая линия*]

Linia marilor înălţimi Linia care uneşte cele mai înalte vârfuri din lungul unui lanţ muntos.
[*high peak line* / *ligne des cimes* / *линия горных вершин*]

Linia zăpezilor v. Limita zăpezilor perpetue
[*snow line* / *ligne des neiges* / *линия снегов, снеговая линия*]

Linie batimetrică v. Izobată
[*bathymetric line* / *ligne bathymétrique* / *батиметрическая линия*]

Linie climatică de echilibru glaciar Poziţia medie a liniei de echilibru a gheţarilor (Leg) pe o perioadă de cel puţin 30 ani.
[*glacial equilibrium line* / *ligne d´équilibre glaciaire* / *климатическая линия ледникового равновесия*]

Linie de creastă Linie care uneşte punctele cele mai înalte ale unei creste muntoase.
[*crest-line, crest* / *ligne de faîte, ~ crête* / *гребневая линия хребта*]

Linie de cumpănă v. Cumpăna apelor

Linie de deferlare Limita spre larg a zonei de deferlare, respectiv linia la care se produce răsturnarea valului.
[*surf line* / *ligne de déferlement* / *волноприбойная линия*]

Linie de falie Linie ce marchează intersecţia unui plan de falie cu suprafaţa scoarţei terestre. Adesea, în lungul **L. f.** s-au instalat râuri care au creat văi ori s-au creat abrupturi prin mişcarea diferenţială a celor două blocuri separate de planul de falie.

[*fault line* / *ligne de faille* / *сбросовая линия*]

Linie de ţărm Linie care marchează contactul dintre suprafaţa acvatică marină sau lacustră şi suprafaţa uscatului din jur. **L. ţ.** se consideră la nivelul mediu multianual al mării din perioada lipsită de gheaţă**.** Variaţia nivelului apei sau mişcări ale scoarţei terestre modifică poziţia **L. ţ.** Cele mai mari schimbări de poziţie se produc pe ţărmurile joase, cu un relief şters al uscatului şi platformei litorale. Asemenea schimbări sunt provocate şi de mareele cu amplitudini mari. În asemenea cazuri, se distinge **L. ţ.** la cel mai scăzut nivel al apei – *limita apelor* şi **L. ţ.** la cel mai ridicat nivel al apei – *limita uscatului.* Între aceste două limite se întinde *zona tidală.*

[*shoreline, strand line, shore ~ , coast ~* / *rivage, ligne de ~, ~ côtière, trait de côte, ligne de ~ ~ ~* / *береговая линия*]

Linie de ţărm vechi Aliniament de forme litorale (plaje, cordoane litorale, faleze) vechi, cel mai adesea cuaternare, care se găsesc în interiorul uscatului, suspendate deasupra nivelului marin sau pe platforma continentală, acoperite de ape, marcând poziţia ţărmului în trecut.

[*old coast line* / *ligne de rivage ancienne* / *древняя береовая линия*]

Lithalsă Hidrolacolit de mici dimensiuni ce se formează la fel ca în cazul *palselor* dar în terenuri nisipoase sau în tufuri vulcanice. Spre deosebire de palsă, **L.** nu are un înveliş de turbă şi de aceea i se mai spune şi *palsă minerală*. După topirea lentilei de gheaţă, rămâne o *cicatrice de lithalsă* ce se umple cu ape eutrofe.

[*lithalse* / *lithalses, palse minérale* / *литалсы*]

Litificare Proces de transformare a sedimentelor neconsolidate în roci sedimentare dure. **L.** constă în distrugerea porozităţii prin compactare şi cimentare.

[*lithification* / *lithification* / *литификация, затвердение*]

Litofacies Totalitatea caracteristicilor litologice (chimice, mineralogice, granulometrice, structurale) ale unui strat sau pachet de strate de roci. Prin aceste caracteristici, **L.** poate furniza indicaţii despre condiţiile de formare ale rocilor respective.

[*lithofacies* / *facies lithologique* / *литофация*]

Litogeneză Ansamblu de procese naturale care se soldează cu formarea sedimentelor şi a rocilor sedimentare.

[*lithogenesis* / *lithogénèse* / *литогенез*]

Litologie Ramură a geologiei care se ocupă cu studiul rocilor sedimentare. Termenul este folosit şi pentru a indica alcătuirea petrografică a unei regiuni.

[*lithology* / *lithologie* / *литология*]

Litoral Zonă relativ îngustă de-a lungul liniei de ţărm, în care relieful este modelat de procesele litorale. După procesele geomorfologice şi formele de relief, în zona litorală se disting trei părţi separate între ele prin *limita uscatului* si *limita apelor*: o parte care rămâne permanent uscată, fiind reprezentată prin *faleze* sau *cordoane de dune*, numită *supralitoral*; o parte acoperită periodic de ape, în timpul fluxului, numită *zonă tidală* şi o parte care rămâne permanent submersă, apa având adâncimi mici şi unde se manifestă procese de transport şi depunere - *sublitoral*.

[*seashore, coast, littoral, ~ zone, shore* / *littoral, zone littorale, côte* / *литораль, берег, береговая зона, побережье*]

Litoral abrupt Sin. *Ţărm abrupt* Litoral care prezintă mari denivelări, cu faleze şi versanţi foarte înclinaţi ce domină linia de ţărm.
[*steep coast, ~ shore, abrupt coast/ littoral escarpé* / *крутой берег, обрывистый ~*]

Litoral de emersiune Litoral din regiuni în care s-a produs exondarea, determinată fie de coborârea nivelului marin, fie de mişcări de înălţare a scoarţei. În aceste sectoare, se exondează o parte din platforma litorală, constituind terase de abraziune sau câmpii litorale iar cordoanele litorale, plajele sau falezele sunt ridicate la înălţimi diverse.
[*emersion coast, emersed littoral* / *littoral d´émersion* / *эмерсионный берег*]

Litoral de submersiune Litoral ale cărui trăsături sunt determinate de înaintarea mării asupra uscatului, ca urmare a creşterii nivelului marin. Prezenţa rias-urilor şi fiordurilor este mărturia evidentă a submersiei litoralului în urma creşterii nivelului marin din timpul Holocenului. În prezent, mare parte dintre litoraluri este reprezentată de **L. s.**
[*submersion coast, submergent coastline* / *littoral de submersion* / *ингрессионный берег*]

Litoral înalt Litoral în sectoarele în care marea sau lacul sunt mărginite de un uscat cu relief înalt încât s-au format faleze.
[*high coast* / *littoral haut* / *высокий берег*]

Litoral marin nisipos Litoral cu plaje şi cordoane litorale nisipoase, uneori şi cu dune.
[*sandy coast, ~ littoral* / *littoral marin sableux* / *песчаный морской берег*]

Litoral microtidal Litoralul cu regim microtidal, diferenţa dintre mareele joase şi cele înalte fiind mai mici de 2 m. În asemenea condiţii, zona intertidală este relativ îngustă şi rolul morfogenetic principal revine valurilor şi curenţilor litorali.
[*microtidal coast* / *littoral microtidal* / *берег низких приливов*]

Litoral stâncos Litoral modelat în roci dure.
[*rocky coast* / *littoral rocheux* / *скалистый берег*]

Litosferă Partea superioară, solidă, a Pământului, ce include scoarţa terestră (crusta) şi partea superioară a mantalei, cu suprafaţa de discontinuitate Mohorovičić între ele. Ca limită inferioară a **L.** se consideră izoterma de 1300^0 C, care se situează la adâncimea de 100 - 200 km. Prin alcătuire şi grosime, se diferenţiază litosfera de tip continental şi litosfera de tip oceanic. În regiunile masivelor muntoase ale crustei continentale, la baza litosferei apare, de obicei, o zonă în care scade viteza de propagare a undelor seismice primare (P) şi secundare (S), din cauza topirii parţiale a peridotitelor. Zona este cunoscută sub numele de *Low Velocity Zone* (*LVZ*).
[*lithosphere* / *lithosphère* / *литосфера*]

Litosferă continentală Înveliş terestru format din partea superioară a mantalei şi crusta de tip continental alcătuită din stratul bazaltic şi cel granitic. Are grosime de cca. 150 km, dintre care cca. 50 km crusta şi cca. 100 km mantaua superioară.
[*continental lithosphere* / *lithosphère continentale* / *континентальная литосфера*]

Litosferă oceanică Înveliş terestru alcătuit dintr-o parte a mantalei superioare şi crustă oceanică. În general, are grosime de 50 – 100 km dar în regiunea crestelor medio-oceanice e formată doar din crustă, fiind foarte subţire.
[*oceanic lithosphere* / *lithosphère océanique* / *океаническая литосфера*]

Litosfera superioară v. Scoarţă terestră

Lob de furtună v. Con de furtună

[*washover, ~ fan* / *lobe de tempête* / *штормовой конус*]

Lob de gelifluxiune v. Lob de soliflucţiune

[*gelifluction lobe* / *lobe de gélifluxion* / *солифлюкционный конус*]

Lob deltaic Prelungire a deltei, sub formă de lob, către larg. Aluviunile nisipoase formează grinduri pe flancurile braţelor de râu care înaintează spre larg. Aluviunile argiloase se depun în sectoarele dintre braţele deltei şi formează lobi mai largi care înaintează spre larg.

[*deltaic fan* / *lobe deltaïque* / *дельтовая коса*]

Lob glaciar Capăt rotunjit ce se lărgeşte la ieşirea unei limbi de gheaţă dintr-o vale glaciară sau feston amplu de zeci de kilometri ce se prelungeşte dintr-un inlandsis.

[*glacial lobe, glacier ~* / *lobe glaciaire, ~ de glacier, ~ terminal* / *лопасть ледника*]

Lob glaciar de piemont Câmp de gheaţă vast ce se formează la ieşirea din munte a unor gheţari.

[*piedmont glacier lobe* / *lobe glaciaire de piedmont* / *предгорный лопастной ледник*]

Lob glaciar în labă de leu Lob glaciar care se lăţeşte şi capătă o frunte festonată ce aminteşte de laba unui animal.

[*glacial lobe by paw lion shape* / *lobe glaciaire en patte de lion, ~ ~ en pecten* / *лопастной ледник*]

Lob de solifluxiune Sin. *Lob de gelifluxiune* Val de solifluxiune lat, prelungit în sensul înclinării terenului şi rotunjit la capătul inferior.

[*solifluction lobe, ~ apron* / *lobe de solifluxion* / *солифлюкционная лопасть, лопастной солифлюкционный поток*]

Lob de solifluxiune cu frunte înierbată Lob de solifluxiune care are fruntea acoperită de vegetaţie.

[*turf-banked solifluction lobe* / *lobe de solifluxion à front végétalisé* / *лопастной солифлюкционный поток с задерненным бордюром*]

Lob de solifluxiune cu frunte pietroasă Lob de solifluxiune care are fruntea formată din fragmente de rocă.

[*stone-banked solifluction lobe* / *lobe de solifluxion à front pierreux* / *лопастной солифлюкционный поток с каменным бордюром*]

Lobul meandrului Porţiunea din luncă înconjurată de bucla meandrului. În urma rectificării meandrului, formează o popină.

[*meander core, ~ lobe, flood plain ~* / *lobe du méandre* / *лука, меандровая шпора*]

Loess Rocă sedimentară detritică, cu granulaţie fină (2 – 52 μm), alcătuită predominant din granule de cuarţ şi cu un conţinut mai redus de granule calcaroase. Materialul fin, care compune **L.,** poate proveni din remanierea făinii glaciare, pulverizarea mineralelor prin crioclastie, polizarea granulelor prin ciocnirea între ele în transportul prin vânt, sau reducerii taliei granulelor prin dizolvare parţială în orizontul superior al solului. Culoarea este galben deschis iar porozitatea accentuată îi conferă o permeabilitate mare. Coeziunea ridicată favorizează formarea, pe loess, a pereţilor abrupţi şi desprinderea de coloane prismatice. Apele de infiltraţie provoacă sufoziunea în **L**., ducând la tasare, cu formarea crovurilor şi a unor forme pseudocarstice. Ferdinand von Richthofen (1877) considera că **L.** tipic a fost transportat şi depus de vânt la periferia calotelor, în timpul perioadelor glaciare. Pe lângă originea eoliană, adoptată ulterior de către Obrucev, Soergel et al., mai sunt invocate

originea acvatică, asociată redistribuirii prin apă şi originea eluvială, aferentă alterării rocilor de bază. Termenul de **L.** este originar din Alsacia. După componenţa mineralogică şi după culoare, se deosebesc mai multe tipuri de loess: *L. argilos, L. nisipos, L. stratificat, L. rubanat.*

[*loess* / *loess* / *лёсс*]

Loess argilos Loess cu un conţinut ridicat în argilă.

[*clayey loess* / *loess argileux* / *глинистый лёсс*]

Loess cald Loess format din materialul adus de vânt din deşerturile învecinate.

[*hot loess* / *loess péridésertique, ~ d'origine désertique* / *лёсс мёплый*]

Loess de peşteră Depozit de material prăfos amestecat cu bolovani de calcar, prezent în unele peşteri.

[*cave deposited loess* / *loess déposé dans la grotte* / *пещерный лёсс*]

Loess lacustru Depozite din Turkmenia, reprezentate prin material asemănător loessului dar, prezentând o stratificaţie fină şi fiind plastic şi impermeabil. **L. l.** s-ar fi depus în lacuri prin şiroire de pe versanţi.

[*lacustrine loess* / *loess déposé dans un lac* / *озерный лёсс*]

Loess nisipos Loess grosier, cu procent mare al granulelor nisipoase.

[*sandy loess* / *loess sableux* / *песчанистый лёсс*]

Loess rece Denumire dată de cercetătorii chinezi loessului depus din praful spulberat de vânt direct din materialul morenaic din nordul Asiei.

[*cold loess* / *loess périglaciaire* / *холодный лёсс*]

Loess rubanat Loess necalcaros care prezintă o alternanţă de strate milimetrice sau centimetrice cu alcătuire şi culoare diferită: strate mai argiloase, de culoare brună şi mai bogate în fier şi strate nisipoase, de culoare galbenă, până la gri.

[*striped loess* / *loess à doublets* / *слоистый лёсс*]

Loess stratificat Loess care prezintă o stratificaţie fină. Se consideră că **L. s.** provine prin depunerea prafului, în mod repetat, pe strat de zăpadă sau prin alterarea aluviului mai fin de albie, care prezintă intercalaţii subţiri de nisip şi/sau pietriş mărunt.

[*stratified loes, secondary loess* / *loess litée* / *слойстый лёсс*]

Loessoid v. Depozit loessoid

Lopolit Intruziune masivă în scoarţa terestră, mai adâncă decât sill-urile şi dyke-urile, relativ plată al cărei centru suferă o mişcare de lăsare şi de aici forma sa generală de "*farfurie*". Frecvent, **L.** provin din magmă densă, mafică (roci gabroice) care presează stratele de dedesubt. Unii **L.** au grosimea foarte mare, de câţiva km (de ex., complexul Bushveld din Africa de Sud, Lopolitul Duluth de sub Lacul Superior).

[*lopolith* / *lopolithe* / *лополит*]

Luciu deşertic v. Lac de pustiu

Lumaşel Sin. *Calcar cochilifer* Rocă destul de compactă, formată îndeosebi din cochilii, la care se pot adăuga şi alte resturi organogene dure, cimentate. Denumirea derivă din termenul italian lumachella care înseamnă melci mici.

[*lumachelle, coquina* / *lumachelle* / *люмашелль, ракушечник*]

Luncă Sin *Şes aluvial* Fund de vale cu relief slab accidentat, cuprinzând albia majoră, terase joase inundabile sau neinundabile şi unele grinduri şi popine.

[*flood-plain, valley bottom, river plain, ~ flat, valley ~ / plaine alluviale, ~ d`inondation, ~ inondable* / *пойма, ~ реки*]

Luncă externă Partea din luncă de la contactul cu terasele şi cu versanţii văii. **L. e.** prezintă o uşoară înclinare către axul luncii, având suprapuse conuri de dejecţie şi glacisuri.
[*outer floodplain* / *plaine alluviale marginale* / *пойма притеррасная*]

Luncă joasă (centrală) Partea luncii situată între lunca externă şi lunca mediană, în care aportul de aluviuni este mai slab şi de aceea suprafaţa ei este mai joasă faţă de restul luncii, fiind mai umedă, adesea cu bălţi.
[*lower floodplain* / *basse plaine alluviale* / *низкая (центральная) пойма*]

Luncă mediană Parte axială a luncii căreia prezenţa grindurilor îi conferă o formă uşor convexă, fiind mai zvântată.
[*median floodplain* / *plaine alluviale médiane* / *срединная часть поймы*]

Lungimea de undă a meandrului Distanţa rectilinie dintre două puncte succesive de aceeaşi fază a meandrelor sau dublul distanţei dintre două puncte de inflexiune succesive ale meandrelor.
[*meander wave length* / *longueur d´onde du méandre* / *шаг меандра*]

Lungimea meandrului Distanţa măsurată în lungul cursului unui meandru între capetele buclei.
[*meander length* / *longueur du méandre* / *длина меандра*]

Lupă de alunecare Deluviu de alunecare cu formă lenticulară sau ovală şi cu dimensiuni reduse.
[*landslide lobe* / *loupe de glissement* / *линзовидный оползень*]

Lupă de solifluxiune Corp de solifluxiune de formă ovală, uşor alungit în sensul înclinării terenului.
[*solifluction lobe* / *loupe de solifluxion* / *солифлюкционная линза*]

Lustru glaciar v. Polisaj glaciar
[*glacial polish* / *poli glaciaire* / *ледниковая полировка, ледниковый полированный глянец*]

Lut Rocă sedimentară care, din punct de vedere granulometric, se situează între argilă şi nisip fin. Limitele clasei granulometrice a **L.** diferă de la o clasificare, la alta: 0,02 – 0,002 mm; 2 – 50 μm ; 0,002 – 0,0625 mm (ISO 14688); 3,9 - 62,5μm (scara Udden-Wentworth).
[*loam* / *limon* / *суглинок*]

Lut argilos Depozit loessoid care conţine o cantitate mai mare de particule argiloase.
[*clayey loam* / *limon argileux* / *суглинок глинистый*]

Lut eolian Depozit de material lutos cu origine mixtă, dar preponderent eoliană.
[*eolian loam* / *limon éolien* / *суглинок эоловый*]

Lut fluvial Material lutos depus în albia majoră în timpul revărsării apelor fluviale.
[*alluvial loam* / *limon de débordement, ~ fluviatile* /*речной суглинок*]

Lut grosier Lut care conţine particule cu diametrul de 0,02 – 0,05 mm, deci şi nisip fin.
[*coarse loam* / *limon grossier* / *грубый суглинок*]

Lut loessoid Depozit de origine aluvială, lacustră, etc., stratificat, mai compact decât loessul şi cu o porozitate mai redusă.
[*loess-like deposits* / *limon loessique* / *суглинок лессовидный*]

Lut nisipos Lut care conţine o cantitate însemnată de nisip.

[*sandy loam* / *limon sabloneux* / *супесь, песочный суглинок*]

Lutite v. Pelite

[*lutites, lutittes* / *lutites* / *лутиты*]

M

Maar Sin. *Vulcan de tip maare* Depresiune relativ rotundă, cu dimensiuni reduse, asemănătoare unui crater, cu fundul aproape plat şi pereţii verticali (0,2 - 3,5 km diametru şi 60 - 400 m adâncime). Uneori, este mărginită de un val de tufuri vulcanice sau din material care nu este de origine vulcanică. Se apreciază că **M.** s-au format prin mici explozii vulcanice, care au constat doar în erupţii de gaze, provenite din topituri magmatice, fără efuziune de lavă şi de aceea sunt considerate forme primitive de vulcanism. Adesea, **M.** sunt umplute cu apă, însăşi numele provenind de la termenul german care indică lacuri în regiunea Eifel, unde sunt prezente.

[*maar, explosion pit, crater ring* / *maare* / *маар*]

Macaroane v. Stilolite.

Macrocarst Carst evoluat şi care prezintă forme carstice de mari dimensiuni.

[*macrokarst* / *macrokarst* / *макрокарст*]

Macrocute Cute de mari dimensiuni care pot fi afectate de cute secundare.

[*macrofolds* / *macroplis* / *макроскладки*]

Macrodescuamare Desprindere de dale de ordinul decimetrilor din rocile dure.

[*macrodesquamation* / *macrodesquamation, détachement des écailles* / *макрошелушение*]

Macropoligoane periglaciare Poligoane de mari dimensiuni (15 – 30 m), formate prin apariţia de crăpături datorită contracţiei termice.

[*macro-scale polygons, tundra ~* / *macropolygones* / *макрополигоны перигляциальные*]

Macrorelief Forme majore de relief reprezentate prin culmi muntoase, podişuri, câmpii. La formarea şi evoluţia lor au contribuit atât agenţii interni, cât şi cei externi.

[*macrorelief* / *macrorelief, relief majeur* / *макрорельеф*]

Macroseism Cutremur de pământ care poate fi simţit de om.

[*macroseism* / *macroséisme* / *макросейсм*]

Magmatism Ansamblu de fenomene geologice legate de formarea, mişcarea şi consolidarea magmei în interiorul scoarţei terestre, ducând la formarea rocilor magmatice.

[*magmatism* / *magmatisme* / *магматизм*]

Magmatism colizional Magmatism care se produce în cadrul procesului de coliziune a plăcilor tectonice. Caracteristicile magmatismului se modifică în diversele faze ale procesului colizional.

[*collisional magmatism* / *magmatisme collisionel* / *коллизионный магматизм*]

Magmatism de punct fierbinte d v. Magmatism intraplacă

[*hotspot magmatism* / *magmatisme de point chaud* / *магматизм горячих точек*]

Magmatism efuziv v. Vulcanism

[*effusive magmatism, magmatic effusions* / *magmatisme effusif* / *эффузивный магматизм*]

Magmatism final După H. Stille, magmatism bazaltic, ce se manifestă în zone continentale fracturate puternic, după faza de orogeneză.

[*final magmatism* / *magmatisme final* / *посторогенный магматизм*]

Magmatism iniţial După H. Stille, este magmatismul care se manifestă în faza de subsidenţă a unui geosinclinal şi are caracter bazic.

[*initial magmatism* / *magmatisme initial* / *инициальный магматизм, начальный ~*]

Magmatism intracontinental Magmatism provocat de un punct cald (hot spot**)** aflat sub o placă tectonică continentală.

[*intracontinental magmatism* / *magmatisme intracontinental, ~ anorogénique intracontinental* / *внутриконтинентальный магматизм*]

Magmatism intraplacă Sin. *Magmatism de punct cald* Magmatism generat de un punct cald (hot spot), situat deasupra unui panaş al mantalei (mantle plume) peste care ajunge o placă tectonică. Poate fi **M. i.** *oceanică* sau **M. i.** *continentală.*

[*intraplate magmatism* / *magmatisme intraplaque, ~ de point chaud, ~ anorogénique* / *внутриплитный магматизм, внутрищитный ~*]

Magmatism intrusiv Magmatism caracterizat prin deplasarea şi consolidarea magmei în interiorul scoarţei terestre, cu formarea corpurilor de roci intrusive.

[*intrusive magmatism* / *magmatisme intrusif* / *интрузивный магматизм, глубинный ~ , плутонизм*]

Magmatism post-colizional Magmatism ce se manifestă după coliziune (perioada de convergenţă maximă a plăcilor continentale, considerată ca perioadă orogenetică). În general, este un magmatism alcali-calcic, magma provenind din topirea plăcii subduse. Aşa este magmatismul din vestul Carpaţilor Orientali, care s-a produs după coliziunea din timpul Miocenului dintre Placa Est-Europeană (corespunzând Platformei Ruse), cu blocurile din interiorul arcului carpatic Tisia şi Alcapa (denumire dată după proiectul ALCAPA – Geological Evolution of Internal Alps, Carpathians and the Pannonian basin).

[*post-collisional magmatism* / *magmatisme post-collisionel, ~ post collision* / *постколлизионный магматизм*]

Magmatism postorogenic Magmatism manifestat după paroxismul orogenetic ce corespunde cu perioada de coliziune dintre două plăci, fiind un magmatism post-colizional.

[*post-orogenic magmatism* / *magmatisme post-orogénique* / *посторогенный магматизм*]

Magmatism pre-colizional Magmatism ce se manifestă în etapa de subducţie, înainte de coliziunea plăcilor tectonice.

[*pre-collisional magmatism* / *magmatisme anté-collision* / *предколизионный магматизм*]

Magmatism sin-colizional Magmatism ce se manifestă în perioada de coliziune (maximă convergenţă) dintre două plăci tectonice.

[*syn-collisional magmatism* / *magmatisme syncollisionel* / *синколлизионный магматизм*]

Magmatism sinorogen Sin. *Magmatism sintectonic* După H. Stille, este magmatismul care se manifestă în faza paroxismală a cutărilor unui geosinclinal, fiind o manifestare a unor magme granitice şi riolitice.

[*syn-orogenic magmatism, sintectonic ~* / *magmatisme synorogénique* / *синорогенный магматизм*]

Magmatism sintectonic v. Magmatism sinorogen

[*syntectonic magmatism* / *magmatisme syntectonique* / *синтектонический магматизм*]

Magmatism subsecvent După H. Stille, magmatism ce se manifestă în faza de înălţare a geosinclinalului, fiind caracterizat prin magme neutre, dioritice sau andezitice.
[*subsequent magmatism* / *magmatsime subséquent* / *субсеквентный магматизм*]

Magmatismul regiunilor de comprimare a litosferei Magmatism ce se manifestă în regiunile de convergenţă a plăcilor litosferice. **M. r. c. l.** este caracterizat prin magme bazice care dau lave fluide, cu formare de platouri bazaltice.
[*magmatism of lithospheric compression* / *magmatisme associé aux zones de compression* / *магматизм областей сжатия литосферы*]

Magmatismul regiunilor de expansiune a litosferei Magmatism ce se manifestă în regiunile de domuri oceanice sau continentale, caracterizat prin magme bazice.
[*magmatism of lithospheric distension* / *magmatisme associé aux zones d´expansion* / *магматизм областей раздвижения литосферы*]

Magmatismul zonelor de subducţie Magmatism în cadrul căruia se manifestă o diferenţiere spaţio-temporală în chimismul magmei. Spre ocean se produc magme toleitice (bazalte relativ sărace în siliciu şi sărace în sodiu), dar spre continent magmele devin calco-alcaline şi apoi alcaline.
[*subduction-related magmatism* / *magmatisme de zones de subduction* / *магматизм зон субдукции*]

Magmă Materie topită din interiorul planetei, alcătuită din silicaţi şi substanţe volatile, având temperatură de peste 1000^0 C. Datorită presiunilor enorme, **M.** pătrunde prin fisurile scoarţei şi iese la suprafaţă, provocând manifestarea vulcanismului. Ajunsă la zi, se degazeifică, transformându-se în lavă. Răcită şi consolidată în interiorul scoarţei, formează roci intrusive.
[*magma* / *magma* / *магма*]

Magmă acidă v. Magmă granitică
[*felsic magma, acid ~* / *magma acide* / *кислая магма*]

Magmă bazaltică Sin. *Magmă bazică, Magmă mafică* Magmă bazică ce dă naştere la roci mai sărace în cuarţ, reprezentativ fiind bazaltul (45 - 55 % SiO_2). **M. b.** este foarte fluidă şi de aceea provoacă scurgeri de lavă liniştite, ducând la formarea de vulcani-scut (ca cei din Hawaii) şi întinse platouri bazaltice (ca cel din India).
[*basaltic magma, mafic ~* / *magma basaltique* / *базальтовая магма*]

Magmă bazică v. Magmă bazaltică

Magmă felsică v. Magmă granitică
[*felsic magma* / *magma felsique* / *гранитная магма*]

Magmă granitică Sin. *Magmă acidă, Magmă felsică* Magmă bogată în dioxid de siliciu încât dă naştere la roci ce conţin cristale de cuarţ, ca în czul granitului. **M. g.** este o magmă vâscoasă şi provoacă erupţii vulcanice explozive.
[*granitic magma* / *magma granitique, ~ acide* / *гранитная магма*]

Magmă mafică v. Magmă bazaltică
[*mafic magma* / *magma mafique* / *магма мафическая*]

Magmosferă (magmasferă) v. Astenosferă
[*magmasphere, magmosphere* / *magmosphère, magmasphère* / *магмосфера*]

Magnetism remanent Magnetism al unor roci care păstrează caracteristicile câmpului geomagnetic din timpul formării lor. Studiul **M. r.** permite stabilirea vârstei rocii, cu ajutorul scării paleomagnetice sau locul în care s-a format roca, dacă ea a fost deplasată, ca în cazul translaţiei continentelor

[*remanent magnetism* / *magnetisme remanent* / *остаточный магнетизм*]

Magnetism terestru Proprietatea Pământului de a se comporta ca un magnet dipol. Pământul are un câmp magnetic ale cărui linii de forţă converg în doi poli magnetici a căror poziţie nu coincide cu poziţia polilor geografici. De aceea, liniile câmpului magnetic fac un unghi cu meridianele geografice (unghi de declinaţie magnetică). Totodată, liniile de forţă ale câmpului magnetic sunt perpendiculare pe suprafaţa terestră în polii magnetici iar în rest fac un unghi cu suprafaţa terestră (unghiul de înclinaţie magnetică). Polaritatea câmpului geomagnetic s-a inversat de mai multe ori în decursul erelor geologice încât s-a elaborat o scară geomagnetică ce este utilizată la determinarea vârstei unor roci şi a unor forme de relief, pe baza magnetismului remanent din roci.

[*Earth`s magnetism, terrestrial ~* / *magnétism terrestre* / *магнетизм земли, земной магнетизм*]

Magnetostratigrafie Disciplină stratigrafică ce se ocupă cu studiul paleomagnetismului în vederea determinării vârstei unor roci. Folosind şi rezultatele determinării vârstei absolute a rocilor prin metode radiometrice, **M.** a ajuns la elaborarea unei scări magnetostratigrafice având ca repere schimbările polarităţii câmpului geomagnetic.

[*magnetostratigraphy* / *magnétostratigraphie* / *магнитостратиграфия*]

Magnitudinea seismului Mărime care exprimă energia eliberată sub formă de seism. **M.** se exprimă în grade pe scara Richter (scară logaritmică cu 9,6 grade).

[*earthquake magnitude, Richter ~* / *magnitude du séisme* / *магнитуда землетрясения*]

Mal Latură a albiei minore. **M.** poate fi înalt sau scund, abrupt sau domol. În sectoarele în care albia minoră prezintă sinuozităţi sau meandre, malul concav este abrupt, din cauza eroziunii laterale la care este supus, în timp ce malul convex este domol, din cauza depunerii aluviunilor sub forma de renii.

[*bank* / *berge, ~ du lit mineur, rive* / *берег, обрыв*]

Mal abrupt v. Mal

[*steepbank* / *rive abrupt* / *берег обрывистый*]

Mal artificial (antropic) Mal de râu amenajat de om.

[*artificial bank* / *rive anthropique, ~ aménagée* / *антропогенный берег*]

Mal concav Mal care, în plan orizontal, are formă concavă, fiind situat în concavitatea unui meandru sau a unei sinuozităţi a râului. De obicei, **M. c.** este abrupt, fiind erodat de curentul apei abătut spre el.

[*concave bank, undercut ~ , cut ~ , meander scar, undercut slope,* / *rive concave, ~ extérieur, berge haut* / *вогнутый берег*]

Mal convex Sin. *Mal domo* Mal care are formă convexă, în plan orizontal. În sectorul său scade viteza de curgere a apei şi se depun aluviuni care formează renii. **M. c.** are pantă mică, în contrast cu malul concav.

[*convex bank, inner ~ , slip-off slope* / *rive convex, ~ intérieur* / *выпуклый берег*]

Mal domol v. Mal convex

[*flat bank* / *rivage à pente douce* / *отмелый берег, пологий склон излучины*]

Malul ravenei Flanc puternic înclinat sau abrupt al ravenei.

[*gully bank* / *bord du ravin* / *склон оврага, берег* ~]

Malul râului v. Mal

[*stream bank, river* ~ / *berge du lit mineur* / *речной берег*]

Malvensian v. Panonian

Mamelon Microformă pozitivă de relief, cu aspectul unei movile sau a unei ridicături ovoidale.

[*cone hill, hillock* / *mamelon* / *конусовидный холм*]

Mammoth Subchron (eveniment) cu polaritate inversată din timpul epocii Gauss, caracterizată prin polaritate normală a câmpului geomagnetic. **M.** s-a produs în perioada 2,94 - 3,06 M. a. B. P.

[*Mammoth subchron, Mammoth event* / *sous-chrone Mammoth, épisode* ~ / *эпизод Маммот*]

Manta anomală Parte din manta situată deasupra discontinuităţii Mohorovičić, până la o altă suprafaţă de discontinuitate, situată mai spre suprafaţa terestră. **M. a.** se găseşte sub rifturile oceanice, sub arcurile insulare şi sub unele lanţuri muntoase tinere, unde provoacă atenuarea undelor seismice, apariţii de anomalii gravitaţionale negative şi flux termic intens.

[*anomalous mantle* / *manteau anomal* / *аномальная мантия*]

Manta de meteorizare v. Scoarţă de alterare

Mantaua inferioară Parte a mantalei situată la adâncimi de 670/1000 – 2900 km, fiind alcătuită din roci ultramafice cu consistenţă plastică.

[*lower mantle* / *manteau inférieure* / *нижняя мантия*]

Mantaua Pământului Înveliş intern al Pământului, cuprins între suprafaţa de discontinuitate Mohorovičić (20 – 80 km adâncime) şi suprafaţa Wiechert-Gutenberg (2900 km adâncime). **M.** este alcătuită din materie ultrabazică, cu minerale din seria olivină-spinel. Parţial, **M.** este topită, constituind *astenosfera,* care, prin manifestările magmatismului, inclusiv prin curenţii magmatici, joacă un rol capital în tectonica globală şi în evoluţia reliefului terestru. Se deosebeşte o *manta inferioară* şi o *manta superioară,* între ele fiind o zonă de tranziţie, între adâncimi de 375 km şi 1000 km.

[*Earth mantle* / *manteau terrestre* / *мантия Земли*]

Mantaua superioară Partea mantalei terestre ce se extinde dela contactul cu scoarţa, de care este separată prin discontinuitatea Moho, până la adâncimea de 375 km. **M. s.** este alcătuită din peridotite. Pe baza variaţiei vitezei de propagare a undelor seimice, în **M. s.** s-au diferenţiat trei straturi. Primul strat (B'), cu o grosime de 50 - 70 km în domeniul oceanic şi 150 - 200 km sub scuturile continentale, împreună cu crusta formează litosfera. Al doilea strat (B") ar forma *astenosfera*, în parte în stare fluidă, sub care se găseşte *mantaua inferioară.*

[*upper mantle* / *manteau supérieure* / *верхняя мантия*]

Mare Obiect acvatic ce constituie parte a hidrosferei sub forma unei mase mari de apă acumulată într-o depresiune a scoarţei – *bazin marin.* Apa marină are caracteristici fizice şi chimice foarte variate, în funcţie de forma şi întinderea bazinului marin, zona climatică în care este situată, caracteristicile râurilor care se varsă în **M.**, ca şi de legăturile cu Oceanul Planetar. **M.** se clasifică după diverse criterii ca: aşezarea geografică, raporturile cu

continentele şi Oceanul Planetar, geneza bazinului marin, etc. **M.** au mare importanţă geomorfologică, prin diversele mişcări ale apei efectuând abraziunea ţărmului, transportul şi depunerea materialelor erodate sau a celor aduse de râuri şi prin formarea rocilor sedimentare detritice sau a celor de precipitare chimică. Totodată, **M.** constituie nivel de bază pentru sistemele fluviale care debuşează în ea.
[*sea* / *mer* / *море*]

Mare bordieră (marginală) Mare larg deschisă spre ocean.
[*marginal sea* / *mer bordière* / *окраинное море*]

Mare continentală v. Mare închisă
[*continental sea* / *mer intérieure* / *внутреннее море*]

Mare de nisip Suprafaţă întinsă acoperită cu nisip în regiunile aride. Nisipul este modelat, de obicei, în dune de diverse tipuri. În Sahara**, M. n.** este denumită *erg*
[*sand sea* / *mer de sable* / *песчаное море*]

Mare de pietre v. Câmp de blocuri
[*blockmeer, block field, ~ waste, stone field* / *mer de pierres, désert ~ , chaos de blocs, champ de ~ , mer de rochers* / *каменное море*]

Mare epicontinentală Mare situată pe soclul continental, de aceea are adâncime mică. Aşa sunt Marea Nordului, Marea Baltică, La Manche etc.
[*epicontinental sea, epeiric ~* / *mer épicontinentale* / *эпиконтинентальное море*]

Mare intracontinentală Mare înconjurată aproape total de uscat, ca Marea Neagră, Marea Baltică.
[*intracontinental sea* / *mer intracontinentale* / *внутриконтинентальное море*]

Mare închisă Sin. *Mare continentală* Lac de dimensiuni foarte mari din cuprinsul unui uscat continental, cum este Caspica.
[*inland sea, enclosed ~* / *mer fermée* / *замкнутое море*]

Marea Neagră Veche Stadiu de evoluţie al Bazinului Euxinic de la sfârşitul Pleistocenului. În acest timp s-a produs transgresiunea flandrină, când s-a stabilit legătura definitivă a Mării Negre cu Marea Mediterană. Tot atunci s-a întrerupt definitiv legătura cu Marea Caspică.
[*Old Black Sea stage* / *La Vieille Mer Noir* / *Древнечерноморская стадия*]

Marea Thethys v. Tethis
[*Thethys sea* / *mer Thethys* / *море Тетиса*]

Maree Oscilaţii periodice ale nivelului apei oceanice şi marine, datorate acţiunii combinate a forţelor de atracţie ale Pământului şi Lunii şi a forţei centrifuge generată de mişcarea de rotaţie a Pământului. Perioada de oscilaţie are o durată de aproximativ 12h 25m. **M.** se manifestă sub forma unei creşteri a nivelului marin, care provoacă înaintarea apei asupra uscatului, constituind *fluxul* şi o scădere a nivelului, care provoacă retragerea apelor (*refluxul*). **M.** provoacă naşterea unor *curenţi de maree* care pot căpăta viteze mari în unele strâmtori. Mişcările apei provocate de maree pot genera procese geomorfologice asupra litoralului. Efectele geomorfologice depind de mărimea diferenţei dintre mareele joase şi cele înalte (marnaj). Se vorbeşte de un *regim macrotidal* (marnaj peste 4 m), *regim mesotidal* (marnaj de 2 – 4 m) şi *regim microtidal* (marnaj sub 2 m).
[*tides* / *marées* / *приливы и отливы*]

Maree ascendentă Sin. *Flux* Fază a mareei când creşte nivelul marin şi se produce fluxul,.respectiv atunci când apele marine pătrund în estuare.şi înaintează peste uscatul litoral.
[*flood tide* / *marées qui inondent, ~ montante* / *прилив, полная вода*]

Maree de salinitate Ape marine care pătrund în estuar în timpul fluxului, oprind şi împingând înapoi apele râului, uneori cu formarea unui val mareic (mascaret pe Sena, pororoca pe Amazon).
[*salinity tide* / *marée de salinité* / *соленный прилив*]

Maree descendentă Sin *Reflux* Fază a mareei când se produce refluxul, adică nivelul marin este în scădere şi apele se retrag din zona tidală, curgând spre mare.
[*ebb tide, intertidal* / *marée descendente* / *отлив*]

Maree dinamică Formă de accentuare a refluxului prin evacuarea apelor aduse de afluent în estuar.
[*dynamic tide* / *marée dynamique* / *динамический прилив*]

Maree joasă Nivelul mării cel mai scăzut atins în faza mareei descendente.
[*low tide* / *marée basse, basse mer* / *низкий прилив*]

Maree înaltă Nivelul cel mai înalt al mării atins în faza mareei ascendente.
[*high tide* / *marée haute, pleine mer* / *высокий прилив*]

Maree moartă Maree cu nivel minim ce se produce când Luna este la pătrar încât nu se combină forţa sa de atracţie cu cea a Soarelui.
[*neap tide, apogean ~, dead neap* / *marée de mortes-eaux* / *квадратурный прилив, апогейный ~*]

Maree vie Maree care atinge nivelul maxim, ce se produce atunci când Luna este în conjuncţie sau în opoziţie şi se combină forţa sa de atracţie cu cea a Soarelui.
[*strong tide* / *marée des vives-eaux* / *сизигийный прилив*]

Marele Colaps Cosmic Fenomen opus Marii Explozii (Big Bang). Se presupune că va înceta expansiunea Universului, lăsând loc unei contracţii sub acţiunea gravitaţiei. În felul acesta, galaxiile se vor apropia, se vor întrepătrunde şi se vor contopi printr-un mare colaps. Ulterior, creşterea temperaturii ar putea declanşa expansiunea cu o nouă Mare Explozie.
[*Big Crunch* / *Big Crunch* / *Большой Переломный Момент*]

Marghile v. Muşuroaie înierbate

Marghile turboase v. Muşuroaie înierbate turboase
[*peat hummocks* / *buttes gazonnées tourbeuses* / *торфяные кочки*]

Margine de accreţie a plăcii v. Margine continentală de accreţie.
[*accretional margin, constructive plate ~* / *marge de plaque lithosphérique en accrétion, ~ formée par accrétion* / *аккреционная окраина литосферной плиты*]

Margine continentală Sin. *Soclu continental* Parte a continentelor care se prelungeşte sub nivelul mărilor şi oceanelor, formată din platformă şi povârnişul continental.
[*continental margin* / *marge continentale, precontinent* / *материковая окраина, континентальная ~ , подводная окраина материка*]

Margine continentală activă Sin. *Margine continentală de tip andin* Marginea unei plăci continentale sub care este subdusă o placă oceanică, cu formarea unei fose adânci în care se acumulează formaţiuni vulcanice şi sedimente detritice alunecate sau aduse de curenţi de

turbiditate de pe platforma continentală şi de pe taluzul continental. Această zonă este afectată de o subsidenţă activă, cu acumularea unor depozite foarte groase, care constituie o prismă de acreţie.

[*active continental margin* / *marge continentale active* / *активная материковая окраина*]

Margine continentală convergentă Marginea unei plăci continentale care intră în convergenţă cu altă placă, oceanică sau tot continentală.

[*convergent continental margin* / *marge continentale de convergence* / *конвергентная материковая окраина*]

Margine continentală de acreţie Sin. *Margine de acreţie a plăcii* Marginea unei plăci continentale pe care se formează o prismă de acreţie, în urma convergenţei cu o placă oceanică.

[*accretional continental margin* / *marge continentale d`accrétion, ~ ~ accrétée* / *аккреционная материковая окраина*]

Margine continentală de acreţie convergentă v. Margine continentală de acreţie

[*convergent continental margin* / *marge de convergence compressive* / *аккреционная конвергентная материковая окраина*]

Margine continentală de divergenţă Sin. *Margine continentală de rift* Margine continentală formată prin deschiderea unui rift care a despicat un uscat continental deschizând o nouă regiune oceanică. Pe marginea continentală se formează fose de sedimentare în care se acumulează mari cantităţi de materiale rezultate din denudaţia continentului. Ex. marginea estică a Canadei.

[*divergent continental margin* / *marge continentale de divergence* / *дивергентная континентальная окрайна, рифтовая ~ ~*]

Margine continentală de rift v. Margine continentală de divergenţă

[*rifted continental margin* / *marge continentale de fracture* / *рифтовая материковая окрайна*]

Margine continentală de tip atlantic v. Margine continentală pasivă

Margine continentală de tip andin v. Margine continentală activă

Margine continentală fracturată Marginea unei plăci continentale afectată de un sistem de falii care o fracţionează în blocuri denivelate.

[*fractured continental margin, sheared ~ ~* / *marge continentale de cisaillement* / *разломная материковая окрайна*]

Margine continentală pasivă Sin. *Margine continentală de tip atlantic* Zonă de trecere între crusta continentală şi crusta oceanică, care ţine de la zona litorală, până la câmpia abisală. Cuprinde platforma continentală, taluzul continental şi glacisul continental. Este aseismică sau este afectată de o seismicitate slabă şi este lipsită de vulcanism. În cuprinsul ei se acumulează sedimente detritice în zona litorală şi sedimente marine pe platforma continentală, de unde sunt transportate, parţial, pe taluzul continental şi pe glacisul continental prin alunecări submarine şi curenţi de turbiditate. Corespunde la vechi limite ale plăcilor culisante (pe falii transformante) sau unor limite divergente ale plăcilor, aşa cum este marginea estică a Americii de Sud**.**

[*passive continental margin* / *marge continentale passive* / *материковая окраина, пассивная окраина континента*]

Margine continentală submarină Partea marginală a unei plăci continentale care este acoperită de ape marine. **M. c. s.** cuprinde platforma litorală, taluzul continental şi prisma de acreţie, dacă există.
[*submarine continental margin* / *marge continentale submergée, rebord externe de la marge continentale* / *подводная материковая окраина, ~ окраина континента*]

Margine de placă distructivă Margine continentală care este distrusă prin subducţie.
[*distructive plate boundary* / *marge de plaque destructive* / *деструктивная окраина литосферной плиты, ~ материковая окраина*]

Margine transformantă Margine de placă afectată de o falie transformantă, cum sunt cele de pe fundul Oceanului Atlantic, la care plăcile rămân în contact şi culisează în lungul planului de falie.
[*transform (shared) continental margin, conservative plate margin* / *zone de coulissage entre deux plaques lithosphérique* / *трансформная граница (литосферных плит), трансформная окраина*]

Marginea plăcii v. Limita plăcii
[*plate boundary* / *frontière de la plaque, limite de la plaque tectonique* / *граница плиты*]

Marmită Formă negativă în albia unui râu, cu aspectul unei scobituri circulare sau ovale, săpată de vârtejurile apei ce apar în sectoarele cu repezişuri şi cascade.
[*water pool, sinter ~ , kettle hole, evorsion hollow erosion ~* / *marmite, ~ de géants, ~ torrentielle, chaudière* / *исполинов котёл, эрозионный ~ , эворзионная выбойна*]

Marmită de abraziune Marmită formată la baza falezei prin acţiunea abrazivă a valurilor.
[*abrasion hollow* / *marmite d`abrasion* / *абразионный котёл*]

Marmită de dizolvare Marmită formată prin dizolvarea unor roci solubile.
[*sinkhole , dissolution ~* / *marmite de dissolution* / *котёл растворения*]

Marmită glaciară Marmită formată în patul gheţarului de către apele subglaciare care antrenează nisip şi bolovani, în mişcarea lor turbionară.
[*glacier pothole* / *marmite glaciaire* / *ледниковый котёл*]

Marmite unite Serie de marmite dispuse succesiv.
[*joint water pools* / *marmites coalescentes* / *сросшиеся эрозионные котлы*]

Marmoră Rocă metamorfică rezultată din recristalizarea calcarului.
[*marble* / *marbre* / *мрамор*]

Marnaj v. Amplitudinea mareelor

Marnă Rocă sedimentară pelitică, formată din minerale argiloase şi cu proporţie variabilă de carbonat de calciu (25 – 75 %). Uneori conţine şi material mai grosier. În stare umedă, **M.** devine impermeabilă şi plastică, favorizând alunecările de teren. Rezistenţa slabă la eroziune permite dezvoltarea rigolelor, ravenelor şi organismelor torenţiale iar prezenţa carbonatului de calciu şi a unor săruri mai solubile favorizează apariţia unor microforme pseudocarstice (clastocarst).
[*marl, marlstone* / *marne* / *мергель*]

Marnocarst v. Clastocarst

Marşă Termen de origine germană aplicat unor sectoare de câmpie litorală mlăştinoasă sau lacustră, afectată de maree şi acoperită, parţial, cu vegetaţie higrofilă. Prin îndiguire şi desecare, poate fi transformată în polder.

[*marsh, tidal ~ , saltmarsh, marsh soil* / *marais littoral, marais maritime, marsh* / *мараши*]

Martor de cuestă Formă de relief cu aspect de măgură, deal sau mesa, rămasă în urma retragerii frontului de cuestă sau a marginii unei platforme structurale.
[*outlier, island mesa* / *avant-butte* / *куэстовой останец*]

Martor de eroziune Formă pozitivă de relief care se înalţă deasupra regiunii înconjurătoare, fiind un rest din relieful mai înalt care a fost erodat. După caracteristicile lor, se deosebesc *monadnockuri* (de rezistenţă sau de poziţie*), inselberguri, popine.*
[*erosion remnant, outlier* / *témoin d`érosion, relief résiduel, colline résiduelle, inselberg, butte-témoin* / *эрозионный останец*]

Masă alunecătoare Masă de roci care alunecă pe un versant, sub acţiunea forţei gravitaţionale combinată cu cea a apelor subterane.
[*sliding mass* / *masse en glissement* / *сползающая масса*]

Masă glaciară Coloană scurtă de gheaţă acoperită de un bloc morenaic care protejează gheaţa împotriva topirii de către razele solare.
[*glacier table, ice ~* / *table de glacier, ~ glaciaire* / *ледниковый стол, ~ гриб*]

Masiv continental Uscat continental de mari dimensiuni.
[*land mass* / *masse terrestre* / *континентальный массив*]

Masiv median Masiv de roci vechi prins în structuri cutate mai recente.
[*median mass, ~ area* / *massif intermédiaire* / *срединный массив*]

Masiv muntos Grup de munţi cu alcătuire şi trăsături morfologice unitare, separat de restul sistemului muntos din care face parte, prin văi sau depresiuni.
[*massif, mountain ~, massive* / *massif, ~ montagneux* / *горный массив*]

Masiv vechi Fragment de soclu continental vechi, nivelat prin denudaţie şi înălţat de mişcări tectonice mai noi.
[*old massif* / *massif ancien* / *древний массив*]

Masivitatea continentului Raportul dintre suprafaţa uscatului şi lungimea ţărmului unui continent.
[*massiveness* / *massivité* / *масивность материка*]

Matcă v. Albie minoră

Material coluvial v. Coluviu

Material crioturbat Material pământos deplasat sau deranjat din poziţia iniţială sub acţiunea repetată a proceselor de îngheţ-dezgheţ.
[*cryoturbate* / *materiaux géliturbés* / *криотурбация*]

Material deluvial v. Deluviu

Material morenic Material detritic constituit din fragmente nerulate, de dimensiuni foarte variate şi care provine din eroziunea exercitată de gheţari dar şi din dezagregarea de pe versanţi, cu rostogolirea pe suprafaţa gheţarilor. Tot acest material intră în alcătuirea morenelor de diverse tipuri, în primul rând a celor laterale.
[*morainic material, drift, glacial till* / *matériel morainique* / *моренный материал*]

Materiale deranjate prin îngheţ v. Material crioturbat

Materiale detritice Material mobil format din fragmente de diverse dimensiuni, rezultate din dezagregarea rocilor preexistente.
[*detritic materials, detritus, debris* / *matériaux détritiques* / *детритусовый материал*]

Materiale de erupţie (explozie) Materiale rezultate din erupţia vulcanică, provenind din lavă dar, parţial, şi din distrugerea, prin explozia vulcanică, şi a altor tipuri de roci mai vechi care alcătuiau scoarţa terestră.
[*ejecta* / *ejecta* / *изверженный материал, вулканический ~*]

Materiale de fund Aluviuni transportate de râu prin rostogolire, târâre sau prin salturi şi depuse pe fundul albiei minore.
[*bed material, bed load sediment* / *matériaux de fond* / *донные осадки, ~ отложения, ~ материалы, кластические донные осадки*]

Materiale de plajă Material sedimentar reprezentat prin nisipuri pietrişuri, galeţi, fragmente de scoici sau de recifi, care intră în alcătuirea plajelor. Cea mai mare parte este adusă de valuri şi curenţi dar, în unele cazuri, apare şi material provenit din surparea sau alunecarea falezelor.
[*beach material* / *sédiments de plage* / *пляжевый материал, пляжевые отложкния*]

Materiale eoliene Materiale fine, prăfoase şi nisipoase, transportate şi depuse de vânt.
[*eolian materials* / *dépôts éoliens* / *эоловые отложения*]

Materiale fluvioglaciare Materiale provenite din depozitele morenaice**,** preluate de apele din topirea gheţarilor, transportate şi depuse în diverse forme.
[*fluvioglacial materials, drift* / *matériaux fluvio-glaciaires, complexe ~* / *флювио-гляциальные материалы, ~ отложения*]

Materiale fluvioglaciare stratificate Materiale morenaice preluate de apele provenite din topirea gheţarilor şi transportate în lacuri proglaciare unde se sedimentează stratificat.
[*stratified drift* / *materiaux fluvio-glaciaires stratifiés* / *стратифицированные флювио-гляциальные отложения*]

Materiale glaciare Sin. *Till* Materiale morenaice şi fluvioglaciare, transportate şi depuse de gheţari şi de ape provenite din topirea acestora.
[*glacial drift* / *dépôts glaciaires* / *гляциальные отложения*]

Materiale glacio-lacustre Materiale transportate de gheţari şi depuse în lacuri proglaciare.
[*glaciolacustrine sedimenst, ~ drift* / *dépôts glacio-lacustres* / *лимно-глиациальные отложкния*]

Materiale în suspensie v. Suspensii

Materiale piroclastice v. Piroclastite
[*pyroclastic materials* / *matériaux pyroclastiques* / *пирокластические материалы*]

Matrice Material mai fin care umple spaţiile dintre clastele (granulele) rocilor detritice (conglomerate, breccii, gresii). **M.** poate fi calcaroasă, argiloasă, silicioasă.
[*cement rock* / *liant, matrice intergranulaire* / *наполнитель*]

Matricea altitudinilor Grilă rectangulară ce împarte un teritoriu, conţinând în ochiurile ei date despre altitudinea reliefului.
[*altitude matrix* / *matrice altitudinale* / *высотная матрица*]

Maturitatea reliefului v. Stadiul de maturitate
[*relief maturity* / *maturité du relief* / *зрелость рельефа*]

Maturitatea sedimentelor Măsură a distanţei/timpului de transport de la aria de provenienţă, până la aria de depunere a sedimentelor**.** Transportul pe distanţe mari şi în timp îndelungat permite o serie de modificări ale caracteristicilor materialelor transportate: micşorarea

granulelor, sortarea granulometrică, tocirea şi rotunjirea granulelor (*maturitate texturală*); alterarea şi distrugerea unor minerale (*maturitate mineralogică*); modificarea raportului dintre unii componenţi, de ex. a raportului dintre cuarţ şi alţi oxizi (*maturitate compoziţională).* Se utilizează o scală empirică a gradului de maturitate a sedimentelor: *sedimente imature, submature, mature, supermature*. Stabilirea gradului de maturitate a sedimentelor permite să se facă aprecieri asupra distanţei şi timpului de transport.
[*maturity of sediments, sediment maturity* / *maturité des sédiments* / *зрелость осадочных пород*]

Matuyama Chron (epocă paleomagnetică) cu polaritate inversă, din ultima parte a Pliocenului (2,48 – 0,73 M. a. B. P) În această epocă s-au manifestat şi evenimente de polaritate normală (Olduvai, Gilsa, Jaramillio).
[*Matuyama chron,* ~ *epoch* / *chrone Matuyama, époque* ~ / *эпоха Матуяма*]

Maximum glaciar Faza de intensitate maximă a unei glaciaţiuni, când gheţarii ating cea mai mare extensiune. Ultimul **M. g.** din Würm s-a produs cu cca. 20.000 a. B.P.
[*glacial maximum* / *maximum glaciaire* / *максимум ледниковой эпохи, ледниковый максимум*]

Măgură Formă pozitivă de relief cu aspect ovoidal sau conic, dominând relieful din jur.
[*knobb, knoll* / *bosse, monceau* / *холмик, холм*]

Mărimea gonflării periglaciare Diferenţa dintre poziţia altitudinală a suprafeţei terenului înainte şi după producerea înălţării datorate îngheţului.
[*frost-heave extent* / *taux de gonflement au gel* / *величина мерзлотного пучения*]

Măsurători batimetrice cu sonar lateral Folosirea sistemului SONAR (SOund NAvigation and Ranging) pentru determinarea adâncimii apei, pe baza timpului de parcurgere a masei de apă de către undele sonore.
[*bathymetric side-scan sonar measurement* / *mesures bathymétriques par sonar lateral* / *батиметрические измерения гидролокатором бокового обзора*]

Măsurători gravimetrice Măsurarea şi interpretarea câmpului gravitaţional, efectuate în vederea descifrării alcătuirii geologice a scoarţei terestre.
[*gravity measurements* / *gravimétrie* / *гравитационные измерения*]

Mâl Depozit sedimentar neconsolidat, alcătuit din particule fine de natură diversă.
[*mud, ooze* / *vase* / *ил*]

Mâl calcaros Mâl bogat în carbonat de calciu provenit din depozite de calcar sau din resturi fine de cochilii şi schelete calcaroase de vieţuitoare, îndeosebi de microfaună.
[*calcareous ooze* / *vase calcaire, tangue* / *известковистый ил*]

Mâl nisipo-calcaros Mâl care conţine particule de nisip calcaros. Apare îndeosebi în mlaştinile litorale.
[*sandy calcareous ooze* / *terre de bri* / *ил песчано-известковистый*]

Meandrare Procesul de formare şi evoluţie a meandrelor de râu.
[*meandering* / *meandrage, formation des méandres* / *меандрирование*]

Meandrare liberă Evoluţia nestingherită a procesului de meandrare, caracteristică şesurilor aluviale largi.
[*free meandering* / *meandrage libre* / *свободное меандрирование*]

Meandrare limitată Dezvoltarea redusă a meandrelor din cauza îngustimii văii sau a unor variaţii litologice ale şesului.
[*limited meandering, forced ~* / *méandrage limité* / *ограниченное меандрирование, лимитированное ~*]

Meandrare verticală Formarea vadurilor şi a adâncurilor în albia râului.
[*vertical meandering* / *formation des seuils-mouilles* / *вертикальные перепады (в русле)*]

Meandre subadaptate Meandre ale unui râu subadaptat şi care sunt exagerat de dezvoltate în raport cu debitul actual al râului. **M.s.** reprezintă, de fapt, o moştenire a unei etape în care râul respectiv a avut un debit mult mai mare.
[*underfit meanders* / *méandres de cours d'eau sous-adapté* / *неадаптированные меандры*]

Meandre verticale Ondulaţii, în plan vertical, ale fundului albiei minore a râului cu alternanţă de vaduri şi sectoare adânci.
[*vertical meanders, pool and riffle* / *alternance seuil/mouille* / *вертикальные перепады*]

Meandru Sinuozitate accentuată a albiei minore a unui râu ce apare, de obicei, în sectoarele cu pantă redusă. Inerţia şi forţa centrifugă împing firul apei spre malul concav, care este erodat şi devine abrupt, în timp ce malul convex este domol şi pe el se depun aluviuni formând *renii*. Porţiunea cuprinsă în bucla meandrului constituie *lobul meandrului (popină, grădişte)*. Acesta este legat de restul terasei sau luncii prin *pedunculul meandrului*. **M.** se pot clasifica după formă şi după stadiul lor de evoluţie.
[*meander* / *méandre* / *меандр, излучина*]

Meandru adâncit Sin. *Meandru încătuşat* Meandru la care albia minoră este adâncită într-o terasă sau în roca de bază.
[*incised meander, entrenched ~ , enclosed ~, confined ~ , ingrown ~* / *méandre encaissé, ~ enfoncé* / *врезанный меандр, врезанная излучина*]

Meandru colmatat Meandru părăsit şi umplut apoi prin sedimente minerale şi organice.
[*buried meander* / *méandre remblayé* / *меандр заиленный*]

Meandru compus Sin. *Meandru repliat* Meandru de mari dimensiuni pe traseul căruia s-au format alte meandre, secundare.
[*compound meander* / *méandre composé* / *сложный меандр*]

Meandru de albie Meandru al albiei minore.
[*channel meander* / *méandre du lit mineur* / *русловой меандр*]

Meandru de vale (moştenit) Buclă pe care o face nu numai albia minoră, ci şi versanţii văii, cel puţin până la un anumit nivel. Pe malul convex, versantul înintează sub forma unui pinten, adesea cu terase etajate pe el, în timp ce versantul concav este puternic înclinat, uneori având aspect de amfiteatru.
[*valley meander* / *méandre de vallée* / *долинный меандр, ~ унаследованный меандр*]

Meandru divagant Sin. *Meandru liber, Meandru rătăcitor* Tip de meandru caracteristic văilor cu albii majore largi şi la care eroziunea malurilor concave determină o deplasare spre aval a întregului sistem de meandre.
[*divagating meander, migrating ~* / *méandre divaguant, ~ de plaine alluviale, ~ libre* / *блуждающий меандр, пойменный ~ , блуждающая излучина*]

Meandru încătuşat v. Meandru adâncit

[*entrenched meander, fixed ~* / *méandre captif, ~ ancré* / *врезаный меандр, врезаная излучина*]

Meandru liber v. Meandru divagant

[*free meander* / *méandre libre* / *свободный меандр*]

Meandru mort v. Meandru părăsit

Meandru părăsit Sin. *Belciug, Meandru rectificat, Meandru mort* Meandru al cărui peduncul a fost tăiat de râu (autocaptare) şi lobul a rămas izolat, bucla meandrului fiind părăsită de cursul permanent.

[*abandoned meander, cut-off ~ , deserted loop, ox-bow lake* / *méandre abandonné, ~ recoupé, ~ delaissé* / *старица, старореченье*]

Meandru rătăcitor v. Meandru divagant

Meandru rectificat v. Meandru părăsit

[*rectified meander, cut-off ~* / *méandre rectifié, ~ recoupé* / *спрямленный меандр, прорваная излучина*]

Meandru repliat v. Meandru compus

Meandru simplu Meandru reprezentat printr-o buclă simplă.

[*simple meander* / *méandre* / *простой меандр*]

Meandru vechi Meandru ale cărui urme se recunosc pe o terasă.

[*old meander* / *ancien méandre* / *старый меандр, старая излучина*]

Mecanica solurilor Parte a fizicii solului care studiază proprietăţilor mecanice ale solurilor, precum şi procesele mecanice care au loc în sol.

[*soil mechanics* / *mécanique des sols* / *механика грунтов*]

Mecanoglife Urme produse pe suprafaţa sedimentelor neconsolidate de către diferite obiecte târâte de curenţi sau de deplasarea unor vieţuitoare. Aceste urme s-au păstrat în procesul de litificare.

[*mecanoglyphes, tool marks* / *mécanogliphes, bioglyphes* / *механоглифы*]

Mediteranean Veche denumire a epocii Miocen. Era subdivizat în **M. I** (în care erau incluse etajele Aquitanian şi Burdigalian) şi **M. II** (cu etajele Helveţian, Tortonian şi Sarmaţian).

[*Mediteranean* / *Miocène* / *средиземноморская эпоха*]

Mediu de sedimentare Unitate geografică în cuprinsul căreia domină un ansamblu de condiţii fizice, chimice şi biologice relativ constant încât permite să se formeze un depozit caracteristic. Se pot deosebi două categorii mari de **M. s.**: *acvatice* şi *terestre*, în cuprinsul fiecărei categorii intrând multiple tipuri de **M. s.**

[*depositional environment* / *milieu de sédimentation* / *среда осадконакопления*]

Megacute Cute ale scoarţei terestre de mari dimensiuni, de sute sau mii de km în plan orizontal,.

[*mega-folds* / *méga-plis* / *мегасладки*]

Megadună Dună cu lungime de undă de peste 5.500 m şi cu înălţime care poate atinge sute de metri.

[*mega dune* / *méga dune* / *мегадюна*]

Megageomorfologie Studiul proceselor geomorfologice şi formelor de relief la nivel regional.

[*mega-geomorphology* / *mégagéomorphologie* / *мегагеоморфология*]

Megageomorfologie globală Termen introdus de către R. Gardiner şi H Scoging (1981, 1983) pentru a defini geomorfologia care se bazează pe tectonica globală în interpretarea genezei reliefului. terestru.
[*global mega-geomorphology* / *mégagéomorphologie* / *мегагеоморфология планетарная*]

Megagraben Graben de mari dimensiuni cu lungimi de sute sau chiar mii de kilometri.
[*mega-graben, eusynclinal trough* / *mégagraben* / *мегаграбен*]

Megalit Bloc de rocă dură de mari dimensiuni, în unele cazuri fasonat de om.
[*megalith* / *mégalithe* / *мегалит*]

Megarelief Sin *Forme majore de relief* Cele mai mari forme de relief, de nivel planetar, cum sunt uscaturile continentale, bazine oceanice, lanţuri muntoase, culmi medio-oceanice.
[*megarelief, mega-landform* / *mégarelief* / *мегарельеф*]

Megariduri Valuri de nisip, lungi de sute de metri şi late de ordinul metrilor, cu riduri mici pe suprafaţa lor şi structură încrucişată. Apar în zona litorală şi în albiile râurilor.
[*giant ripple marks* / *mégarides* / *волноприбойная рябь*]

Megavulcan v. Supervulcan
[*mega-volcano* / *mégavolcan* / *мегавулкан*]

Melanj Formaţiune sedimentară alcătuită din fragmente de roci autohtone şi exotice amestecate tectonic si prinse într-o matrice pelitică.
[*melange* / *mélange* / *меланж*]

Melkosopocinik Termen de origine rusă**,** desemnând un relief reprezentat printr-o asociere de dealuri şi muncei rotunjiţi, cu altitudini de câteva sute de metri, deasupra cărora urcă unii martori de eroziune. **M.** este un relief îmbătrânit, care tinde spre nivelare.
[*melkosopochnik, low hill area, hummocky topography, hills of circumdenudation* / *melkosopochnik* / *мелкосопочник*]

Menapian v. Glaciaţia Menapian
[*Menapian, ~ cold period* / *Ménapien* / *Менап, Менапское похолодание*]

Meoţian Primul etaj al Pliocenului clasic, în cadrul Neogenului din Bazinul Dacic (cca. 10 – 8,5 M. a. B.P.). Recent, pe baze microfaunistice, împreună cu Ponţianul, a fost înglobat în Miocenul superior.
[*Meotian* / *Méotien* / *меотический ярус*]

Merocarst Carst incomplet dezvoltat, reprezentat doar prin forme subterane de mici dimensiuni. **M.** se formează în strate subţiri de calcare marnoase.
[*merokarst* / *mérokarst* / *мерокарст, закрытый карст, карст несовершенный, ~ неполный, ~ частичный*]

Merzlota v. Permafrost
[*merzlota* / *merzlota* / *мерзлота*]

Mesa Fragment de platou**,** de obicei bazaltic sau grezo-calcaros, izolat prin denudaţie dintr-un platou structural şi care domină regiunea mai joasă din jurul său. Valoarea lungimii şi/sau lăţimii unei **M.** este mai mare decât valoarea altitudinii sale relative. În cazul în care reprezintă un rest dintr-o curgere de lavă într-o vale şi interfluviile vecine au fost erodate, oferă un caz tipic de inversiune de relief.
[*mesa, lava ~* / *mesa* / *меса, меза, столовая гора*]

Meseta Podiş suprapus pe o platformă bietajată al cărui fundament peneplenizat este acoperit cu o cuvertură sedimentară mai nouă.
[*meseta* / *meseta* / *месета*]

Metamorfism Ansamblu de transformări mineralogice, structurale şi, uneori, chimice, pe care le suferă o rocă solidă, supusă la temperaturi de peste 300^0 C şi presiuni mari de 3000 atmosfere, în interiorul scoarţei terestre. Mineralele preexistente sunt recristalizate, uneori se formează minerale noi şi, din cauza presiunilor mari, rocile metamorfice capătă o şistuozitate (foliaţie). După cauzele şi condiţiile de transformare a rocilor, se disting mai multe tipuri de metamorfism, de exemplu, **M.** *de contact*, **M.** *dinamic*, **M.** *de şoc* etc. După dimensiunile spaţiale ale masei de roci afectate, se diferenţiază un *metamorfism local* şi un *metamorfism regional.*
[*metamorphism* / *métamorphisme* / *метаморфизм*]

Metamorfism cataclastic Metamorfism ce se produce datorită frecărilor de pe un plan de falie, când un bloc alunecă peste celălalt. Atunci are loc sfărâmarea rocilor, iar căldura rezultată din frecare şi presiunea mare provoacă metamorfismul rocilor într-un strat subţire, adiacent planului de falie.
[*cataclastic metamorphism* / *métamorphisme cataclastique* / *катакластический метаморфизм*]

Metamorfism de contact Metamorfism care se produce la contactul unei roci solide cu magma, fiind supusă astfel la temperaturi şi presiuni înalte. De obicei, din magmă pătrund în roca vecină gaze şi soluţii fierbinţi care intră în reacţie cu roca, generând minerale noi, specifice. În acest caz se vorbeşte de un *metamorfism pneumatolitic*
[*contact metamorphism* / *métamorphisme de contact, ~ thermique* / *контактный метаморфизм*]

Metamorfism de scufundare Metamorfism regional produs în bazine adânci de sedimentare. Când grosimea sedimentelor ajunge la 10 km, presiunea litostatică şi temperatura ridicată pot provoca metamorfismul stratelor din bază, formându-se roci metamorfice lipsite de şistuozitate.
[*burial metamorphism* / *métamorphisme d´enfouissement* / *метаморфизм глубинный*]

Metamorfism de şoc Metamorfism provocat de temperaturile şi presiunile mari, generate de impactul unui meteorit asupra scoarţei terestre.
[*impact metamorphism* / *métamorphisme de choc, ~ d´impact* / *импактный метаморфизм, шоковый ~ , ударный ~*]

Metamorfism dinamic Sin. *Dinamometamorfism* Metamorfism care se produce pe marginea plăcilor tectonice în timpul unor mişcări orogenetice, din cauza presiunilor mari ce se produc în timpul coliziunii şi subducţiei plăcilor. Rocile metamorfice astfel formate au o şistuozitate accentuată (şisturi metamorfice, gnaise).
[*dynamic metamorphism* / *métamorfisme dynamique* / *динамический метаморфизм*]

Metamorfism hidrotermal v. Metamorfism metasomatic
[*hydrothermal metamorphism* / *métamorphisme hydrothermal* / *гидротермальный метаморфизм*]

Metamorfism local Metamorfism care afectează rocile pe un spaţiu restrâns. În această categorie intră *metamorfismul de contact*, *metamorfismul dinamic* şi *metamorfismul de şoc.*

[*local metamorphism* / *métamorphisme local* / *локальный метаморфизм*]

Metamorfism metasomatic Sin. *Metasomatism, Metamorfism hidrotermal* Metamorfism în care se manifestă un aport de substanţe fluide care intră în reacţie cu roca metamorfozată, ducând la formarea de minerale noi.

[*metasomatic metamorphism* / *métamorphisme métasomatique* / *метасоматический метаморфизм*]

Metamorfism pneumatolitic Metamorfism de contact, provocat de gazele şi vaporii fierbinţi degajaţi din magmă, care modifică chimismul rocilor şi duc la formarea de minerale noi.

[*pneumatolitic contact metamorphism* / *métamorphisme pneumatolitique* / *пневматолитовый метаморфизм, пневматолитический ~*]

Metamorfism regional Metamorfism ce se produce pe întinderi mari, în cazul în care mişcările scoarţei duc în adâncime blocuri mari din scoarţă, ce sunt supuse la presiuni foarte mari şi la temperaturi ridicate. Se deosebesc două tipuri de **M. r.** : *metamorfism termodinamic* şi *metamorfism de scufundare.*

[*regional metamorphism* / *métamorphisme régional* / *региональный метаморфизм*]

Metamorfism regional prograd Metamorfism care intensifică transformarea rocilor în sensul accentuării caracteristicilor de roci metamorfozate.

[*prograde regional metamorphism, ~ metamorphism* / *métamorphisme régional progressif, ~ ~ prograde* / *региональный прогрессивный метаморфизм*]

Metamorfism retrograd Sin. *Retromorfism, Diaftoreză* Proces complex de metamorfism prin care o rocă ce are caracteristici de metamorfism de grad înalt trece într-un tip de rocă de metamorfism mai slab.

[*retrograde metamorphism, retromorphism* / *metamorphisme retrograde* / *ретроградный метаморфизм, регрессивный ~*]

Metamorfism termic Metamorfismul rocilor sub acţiunea căldurii mari, manifestată în mecanismul tectonicii plăcilor, fără aport de substanţe străine.

[*thermic metamorphism* / *métamorphisme thermique* / *термический метаморфизм, термальный ~*]

Metamorfism termodinamic Metamorfism regional produs la baza plăcilor tectonice din cauza presiunilor enorme şi a temperaturilor ridicate, până la 800^0 C.

[*thermodynamic metamorphism, metamorphism dynamothermic* / *métamorphisme thermodynamique, ~ dynamo-thermique* / *термодинамический метаморфизм, динамо-термический ~*]

Metasomatism v. Metamorfism metasomatic

[*metasomatism* / *métasomatisme* / *метасоматизм*]

Meteorit Corp cosmic cu dimensiuni relativ mici, căzut pe suprafaţa terestră din cauza atracţiei gravitaţionale. **M.** de mari dimensiuni pot provoca cratere de impact şi formare de impactit.

[*meteorite* / *météorite* / *метеорит*]

Meteorizare Sin. *Meteorizaţie* Totalitatea transformărilor fizice şi chimice, pe care le suportă rocile la suprafaţa terestră, sub acţiunea factorilor exogeni. În cadrul **M.** se pot distinge *dezagregarea* şi *alterarea.*

[*weathering* / *météorisation, altération météorique* / *выветривание*]

Meteorizare criogenică v. Gelifracţie

[*cryogenic weathering* / *météorisation cryogénique* / *криогенное выветривание*]

Meteorizare diferenţiată Transformare diferită a diverselor roci, expuse la aceiaşi factori externi, în funcţie de caracteristicile lor mineralogice şi petrografice.

[*differential weathering* / *météorisation différenciée* / *выветривание дифференцированное*]

Meteorizare fizică v. Dezagregare

[*physical weathering* / *météorisation physique* / *физическое выветривание*]

Meteorizare mecanică v. Dezagregare

[*mechanical weathering* / *météorisation mécanique* / *механическое выветривание*]

Meteorizare prin gelivaţie v. Gelifracţie

[*frost weathering* / *météorisation gélivale* / *морозное выветривание*]

Meteorizaţie v. Meteorizare

[*weathering* / *météorisation* / *выветривание*]

Metoda anaglifelor Obţinerea modelului tridimensional al terenului cu ajutorul unui cuplu de imagini stereoscopice, imprimate suprapus în două culori complementare şi privite cu o pereche de ochelari cu lentile colorate invers încât fiecare ochi percepe doar imaginea corespunzătoare lui.

[*anagliphic method* / *méthode des anaglyphes* / *метод анаглифов*]

Metoda gravimetrică Metodă geofizică de investigaţie a interiorului scoarţei terestre prin măsurarea şi interpretarea câmpului gravitaţional din regiunea de interes.

[*gravimetric method* / *méthode gravimétrique* / *гравиметрический метод*]

Metoda modelelor reduse Metodă de cercetare geomorfologică prin experimente efectuate cu ajutorul unor modele reduse ale unor sisteme geomorfologice, de exemplu, asupra proceselor de eroziune, transport şi depunere, asupra proceselor litorale etc. Dificultatea constă în faptul că nu pot fi reduşi la scară unii parametri ca granulometria particulelor, dimensiunea picăturilor de apă, timpul de acţiune, etc.

[*reduced models method* / *méthode des modèles réduits* / *метод уменшенных моделей*]

Metoda radiocarbonului Sin. *Datare cu carbon 14* Metodă de determinare a vârstei absolute a unor depozite şi forme de relief care conţin resturi organice sau minerale carbonatice. S-a determinat perioada de înjumătăţire, prin dezintegrare, a carbonului radioactiv C_{14} la 5730 ± 40 ani. Măsurându-se cantitatea de C_{14} dintr-o probă din eşantion, se poate calcula vârsta resturilor organice sau a mineralelor carbonatate şi, deci, vârsta depozitului şi a formei de relief. **M. r.** se poate aplica pentru Holocen şi o parte din Pleistocen.

[*carbon dating method, C 14 method* / *méthode du C 14, datation au carbon 14* / *радиоуглеродный метод, радиоуглеродная датировка, датирование радиоуглеродное*]

Metoda stratigrafică Aplicarea **M. s.** în geomorfologie constă în considerarea vârstei rocilor în care sunt modelate formele de relief şi, eventual, a vârstei rocilor suprapuse unor forme de relief. Aplicându-se principiul superpoziţiei, se admite că forma de relief sculptural este mai tânără decât rocile pe care le fasonează şi mai veche decât rocile care o acoperă. În cazul reliefului de acumulare, se consideră că vârsta formei de relief este egală cu vârsta rocilor din care este alcătuită.

[*stratigraphic method* / *méthode stratigraphique* / *стратиграфический метод*]

Metodă ştiinţifică Demers, cale urmată pentru dobândirea de cunoaştere ştiinţifică şi de validare a unei teorii sau ipoteze. **M. ş.** implică judecăţi inductive şi deductive, testarea şi falsificarea ipotezelor, precum şi testarea modelelor predictive.
[*scientific method* / *méthode scientifique* / *научный метод*]

Metode cantitative în geomorfologie Metode de cuantificare a dimensiunilor reliefului şi a intensităţii proceselor geomorfologice. **M. c. g.** se folosesc la calcularea diferiţilor indici geomorfologici.
[*quantitative methods in geomorphology* / *méthodes quantitatives en géomorphologie* / *количественые методы в геоморфологии*]

Metode de cercetare geomorfologică În cercetarea proceselor geomorfologice şi a formelor de relief se folosesc diverse metode de cercetare directă şi indirectă, de teren şi de laborator ca : *observaţia, analiza* şi *sinteza, cartografierea geomorfologică, analiza depozitelor corelate, analiza sistemică, modelarea, experimentul.* Ultimele decenii au adus *cuantificarea, modelarea* şi *cartografierea asistate de calculator,* precum şi *observaţia* şi *analiza cu ajutorul imaginilor satelitare.*
[*geomorphologic research methods* / *méthodes de recherche en géomorphologie* / *методы геоморфологических исследовании*]

Metode de datare prin luminiscenţă Metode de stabilire a vârstei unor sedimente prin precizarea timpului când au fost expuse prima dată la lumina solară, deci când s-au exondat sedimentele respective. De ex., **M. d.** prin luminiscenţă stimulată optic (*Optically stimulated luminiscence or OSL dating*), cu ajutorul căreia se poate stabili data când unele sedimente (precum nisipurile silicioase din aluviuni fosilizate) au fost ultima oară expuse la lumina solară. Datarea optică a fost introdusă în 1984 de către canadianul David Huntley.
[*luminiscence dating methods* / *datation par thermoluminiscence* / *люминисцентный метод определения возраста*]

Metode de datare paleontologică Determinarea vârstei unor depozite, forme de relief şi procese geomorfologice prin studierea resturilor fosile cuprinse în unele depozite, de ex., în aluviunile de terasă sau de şes fluvial. Pe lângă studiul macrofosilelor, o importanţă deosebită au căpătat studiile micropaleontologice.
[*palaeontological methods of datation* / *méthodes paléontologiques de datation* / *палеонтологический метод определения возраста*]

Metode de datare radioactivă Metode de determinare a vârstei unor minerale, roci , forme de relief şi fenomene (ex., erupţii vulcanice) pe baza proprietăţii unor elemente radioactive de a se dezintegra cu o viteză constantă, generând elemente stabile în proporţie specifică. Aşa, de ex., K^{40} generează Ar, având perioada de înjumătăţire de 1,25 miliarde ani; U generează Th, având perioada de înjumătăţire de 245.500 ani. Pentru perioade scurte de timp se utilizează metoda carbonului radioactiv (C^{14}), metoda Stronţiului-86/87, metoda Cesiului-137, etc.
[*radiometric dating methods* / *datation radiométrique* / *методы радиоактивного датирования*]

Metodologia cercetărilor carstice Totalitatea metodelor de cercetare a formaţiunilor carstice.
[*methodology of karst research* / *méthodologie d´étude des systèmes karstiques* / *методология изучения карста*]

Metodologia cercetărilor geomorfologice Totalitatea metodelor, procedeelor şi tehnicilor de cercetare geomorfologică.
[*methodology of geomorphologic research, geomorphologic methodology* / *méthodologie de la recherche géomorphologique* / *методология геоморфологических исследовании*]

Metodologie geografică Ansamblul de metode, procedee şi tehnici folosite în cercetarea geografică.
[*geographic methodology* / *méthodologie géographique* / *географическая методология*]

Mezocarst Carst incomplet dezvoltat, dar cu forme de suprafaţă şi subterane relativ pronunţate.
[*mesokarst* / *mésokarst* / *мезокарст*]

Mezogeosinclinal Geosinclinal alungit dintre două blocuri continentale (mediteranean).
[*mesogeosyncline* / *mésogéosynclinal* / *мезогеосинклиналь*]

Mezorelief Forme de relief slab accidentat, cu altitudinea relativă de câţiva zeci de metri**,** cum sunt văile fluviale, dealurile, dunele etc.
[*mesorelief, meso-landforms* / *mésorelief* / *мезорельеф*]

Mezosferă Partea mijlocie a mantalei terestre, cuprinsă între adâncimile de 400 km şi 650 km, făcând tranziţia între mantaua superioară şi mantaua inferioară şi de aceea i se mai spune şi *regiunea de tranziţie***. M.** este sursa magmelor bazaltice.
[*mesosphere* / *mésosphère* / *мезосфера*]

Mezozoic Era mezozoică (era vieţii de mijloc) s-a derulat în intervalul 251 – 65,5 M.a.B.P. şi în timpul ei s-au produs mari transformări geomorfologice la nivel global. În perioada triasică (251 – 199,6 M.a. B.P.) exista un singur uscat vast – Pangaea. În perioada jurasică (199,6 – 145,5 M.a.B.P.) uscatul terestru s-a fragmentat în două blocuri mari: Gondwana, în emisfera sudică şi Laurasia, în emisfera nordică. În perioada cretacică (145,5 – 65,5 M.a.B.P.) s-au fragmentat uscaturile, individualizându-se, în linii mari, continentele şi oceanele actuale. În timpul **M.** s-a declanşat orogeneza alpină.
[*Mezozoic* / *Mésosoique* / *мезозой*]

Mezozonă Zonă de metamorfism cu presiuni şi temperaturi medii, favorizând formarea de şisturi cristaline de tipul micaşisturilor, amfibolitelor, paragneiselor.
[*mesozone* / *mésozone* / *мезозона*]

Mica eră glaciară Denumire introdusă de către François E. Matthes (1939) pentru perioada de răcire climatică şi de extindere a gheţarilor, care a debutat în anul 1550 şi a durat, cu uşoare oscilaţii, până la 1850. **M. e. g.** a fost cea mai accentuată răcire din perioada istorică. În Alpi, după o retragere a gheţarilor din perioada 1940 – 1970, s-a produs o nouă înaintare în jurul lui 1980, urmată iarăşi de o retragere. Cercetări mai noi au dus la ideea că au fost oscilaţii climatice care au dus la o răcire după anul 5000 B.P. şi alta în perioada 1000 - 1900 AD (era noastră) şi aceste răciri climatice se încadrează în *neoglaciar.*
[*Little Ice Age* / *Petit Âge Glaciaire, Petite Âge de Glace, PAG* / *малый ледниковый период*]

Micaşisturi Roci metamorfice formate în mezozonă, printr-un metamorfism de intensitate medie. **M.** au şistuozitate pronunţată şi sunt alcătuite din mice, feldspaţi, cuarţ, granaţi, disten ş.a.
[*micaschist* / *micaschistes* / *слюдяные сланцы*]

Mică Minerale de formă lamelară şi cu clivaj perfect, intrând în componenţa unei mari varietăţi de roci.
[*mica* / *mica* / *слюда*]

Microcarst Carst ce prezintă forme de suprafaţă de mici dimensiuni.
[*microkarst, minor karst features* / *microkarst* / *микрокарст*]

Microcarst arid Microforme de tipul lapiezurilor modelate, în bună parte, prin coraziune de către vânt, în regiunile aride.
[*arid microkarst* / *microformes karstiques en régions désertiques* / *микрокарст аридный*]

Microcarst subteran Lapiezuri mărunte din goluri subterane.
[*underground microkarst* / *microkarst soutterrain* / *микрокарст подземный*]

Microcavernă Gol subteran de dimensiuni mici.
[*microcaverne, microcave* / *micro grotte* / *микрокаверна, микрокарст подземный*]

Microcontinent Bloc continental de mici dimensiuni, din crustă cu trăsături distinctive, diferite de ale plăcilor din jur cu care intră în contact prin falii. Aşa ar fi insulele Seychelle, Jan Mayen, partea estică a insulelor Canare, sudul insulei Creta, etc.
[*microcontinent* / *microcontinent, terrane* / *микроконтинент*]

Microcutare Încreţire măruntă a unor strate subţiri de roci metamorfice sau ondulaţii ale unor depozite din corpurile de alunecare.
[*micro folding* / *plissotement* / *микроскладчатость*]

Microcută Cută mică, de ordin metric sau chiar decimetric, formată în şisturi metamorfice, în urma stresului la care au fost suspuse în timpul metamorfozării sau în strate de gips, datorită presiunilor generate de mărirea volumului prin hidratarea anhidritului. **M.** se poate forma în permafrost, în molisol prin solifluxiune sau în cazul unor alunecări de teren.
[*micro fold* / *micro pli* / *микроскладка*]

Microdepresiune Depresiune de mici dimensiuni.
[*microdepression* / *microdépression* / *микродепрессия*]

Microdepresiune de deflaţie Microdepresiune modelată de vânt prin spulberarea nisipului dintr-un sistem de dune.
[*wind deflation hollow***,** *~ ~ microdepression* / *microdépression de déflation* / *микродепрессия дефляционная*]

Microdepresiune de nivaţie v. Nişă de nivaţie

Microfaleză Faleză în miniatură, cu înălţime de ordinul decimetrilor. **M.** poate apărea pe linia ţărmului, modelată în roca de bază sau în zona intertidală, unde are caracter efemer deoarece este modelată în depozite mobile şi este distrusă de valurile de furtună sau la flux.
[*microcliff* / *microfalaise* / *микроклиф*]

Microfisuri Fisuri de mici dimensiuni (lărgimi sub 1 mm şi lungimi centimetrice) dar care joacă un rol deosebit în procesul de dezagregare.
[*microcracks* / *microfissures des roches* / *микротрещины*]

Microformă negativă Microformă de relief negativ ce coboară doar cu câţiva centimetri faţă de suprafaţa din jur.
[*micro-relief depression, microdepression, depressed microlandform* / *microdépression, microforme de relief négatif* / *микроформа отрицательная, микродепрессия*]

Microformă pozitivă Microformă de relief ce se înalţă doar cu câţiva centimetri faţă de suprafaţa din jur.
[*positive microlandform* / *microforme de relief positif* / *микроформа положительная*]

Microgelifracţie Dezagregarea rocilor în particule mărunte datorită comportamentului diferit la îngheţ al diverselor minerale componente.
[*microgelifraction* / *microgélifraction* / *морозное выветривание*]

Microgeomorfologie Studiul microreliefului şi al proceselor care le generează şi le modifică.
[*microgeomorphology* / *microgéomorphologie* / *микрогеоморфология*]

Microgour Valuri concreţionare cu înălţime de câţiva centimetri, formate din carbonat de calciu precipitat din apele ce se scurg prin peşteră şi care înconjoară microdepresiuni în care stagnează apa.
[*microgour* / *microgour* / *микрогур*]

Microgràben Depresiune tectonică de mici dimensiuni formată prin scufundarea unor blocuri ale scoarţei terestre.
[*microgràben* / *microgràben* / *микрограбен*]

Microlapiezuri Creste şi şănţuleţe (lapiezuri) de ordinul centimetrilor formate pe roci carstificabile.
[*microlapies* / *micro-lapiés* / *микрокарры*]

Micromorfologie Analiză microscopică a sedimentelor în vederea reconstituirii condiţiilor de formare şi a modificărilor ulterioare.
[*micromorphology* / *micromorphologie* / *микроморфология*]

Micropaleontologie Ramură a paleontologiei (fondată de Alcide d`Orbigni), care se ocupă cu studiul microfosilelor, reprezentate prin testuri minerale de foraminifere, radiolari, diatomee.
[*micropaleontology* / *micropaléontologie* / *микропалеонтология*]

Microplacă tectonică Placă tectonică de dimensiuni reduse, cum este cea de la Curbura Carpaţilor (ce cuprinde Sucarpaţii Curburii, Dobrogea de sud, estul Câmpiei Române) sau microplăcile Gorda şi Juan de Fuca.
[*microplate, tectonic ~* / *microplaque tectonique* / *микроплита тектоническая*]

Micropoligoane de pământ Poligoane cu dimensiuni sub 2 m, conturate prin crăpături de uscare în material fin.
[*micropolygons* / *micropolygones* / *микрополигоны*]

Microrelief Forme mici de relief, cum sunt rigolele, ravenele, crovurile etc. Şi omul creează forme de microrelief: ramblee, deblee, halde, movile etc.
[*microrelief, microlandforms* / *microrelief* / *микрорельеф*]

Microrelief poligonal Microrelief criergic rezultat din fisurarea rocilor prin îngheţ şi umplerea fisurilor cu pene de gheaţă.
[*polygonal relief* / *microrelief polygonal* / *полигональный микрорельеф, полигонально-жильный ~*]

Microrelief zoogen Forme foarte mici de relief create de vieţuitoare, cum sunt muşuroaiele şi galeriile create de cârtiţe.
[*zoogenic microrelief* / *microrelief zoogène* / *зоогенный микрорельеф*]

Microseism Cutremur de pământ ce nu poate fi simţit de om şi este detectat doar cu ajutorul seismografelor.
[*microseism* / *microséisme* / *микроземлетрясение*]

Microstructură Micromorfologia materialului pământos fin şi a solului.
[*fabric, microstructure* / *microstructure* / *микроструктура*]

Microstructură criogenică Micromorfologia solului rezultată din acţiunea ciclului îngheţ-dezgheţ. **M. c.** este caracterizată de forma granulelor, care pot fi granulare, angulare, laminare, etc. şi de modul lor de aranjare spaţială.
[*cryogenic microstructure, ~ fabric* / *microstructure cryogénique* / *криогенная микроструктура*]

Microstructură criogenică conglomeratică Microstructură a solului supus ciclurilor îngheţ-dezgheţ, caracterizată prin aglutinarea particulelor mai grosiere.
[*conglomeric cryogenic fabric* / *microstructure cryogénique conglomératique* / *конгломератоподобная криогенная микроструктура*]

Microstructură criogenică cvasigranulară Microstructură a solului care, prin gelivaţie, a pierdut parţial coeziunea particulelor constituente.
[*granoidic cryogenic fabric* / *microstructure cryogénique subarrondie* / *зерноподобная криогенная микроструктура*]

Microstructură criogenică granulară Microstructură caracterizată prin faptul că particulele de sol sau rocă nu sunt cimentate între ele din cauza succesiunii de cicluri îngheţ-dezgheţ.
[*granic cryogenic fabric* / *microstructure cryogénique granulaire* / *зернистая криогенная микроструктура*]

Microstructură criogenică izolaminară Microstructură a solului afectat de îngheţ, în care se observă strate fine cu grosime asemănătoare.
[*isoband cryogenic fabric* / *microstructure cryogénique isolaminaire* / *слоеватая криогенная микроструктура*]

Microstructură criogenică laminară Microstructură a solului supus acţiunii de îngheţ-dezgheţ repetat, în care se distinge o stratificaţie fină.
[*banded cryogenic fabric* / *microstructure cryogénique laminaire* / *слоистая криогенная микроструктура*]

Microstructură criogenică orbiculară Microstructură a solului afectat de îngheţ-dezgheţ, în care particulele grosiere constituie reţele sferoidale sau elipsoidale.
[*orbiculic cryogenic fabric* / *microstructure cryogénique orbiculaire* / *сферическая криогенная микроструктура*]

Microstructură criogenică suscitică Microstructură a solului supus îngheţ-dezgheţului repetat, caracterizată prin aşezarea verticală a particulelor grosiere.
[*suscitic cryogenic fabric* / *microstructure cryogénique suscitique* / *столбчатая посткриогенная микроструктура почвы*]

Microtectonică Elemente tectonice de mici dimensiuni, care pot fi observate în aflorimente, cum sunt diaclazele, fantele, suprafeţele de fricţiune, şistuozitatea, breccile de falie ş.a.
[*microtectonics* / *microtectonique* / *микротектоника*]

Micul optim climatic medieval Perioadă de încălzire climatică manifestată în perioada 750/ 900 – 1200 e.n., când temperatura medie anuală era mai mare decât în prezent, cu peste 2^0 C

în Emisfera Nordică (1 – 3^0 C în Europa Occidentală, 4 – 8^0 C în Siberia, Canada, Groenlanda). Încălzirea climei a provocat o retragere a gheţarilor care, alături de creşterea precipitaţiilor, a favorizat modelarea fluvială.

[*Little medieval climatic optimum, Little Climatic Optimum* / *Petit optimum climatique médieval* / *средневековый малый климатический оптимум*]

Migrarea apei în permafrost v. Criosucţiune

[*cryosuction* / *migration de l´eau dans le sol gelé* / *миграция воды из талой зоны в зону промерзания*]

Migrarea dunelor Proces de deplasare lentă a dunelor în sensul vântului dominant. Deplasarea se realizează prin spulberarea nisipului de pe flancul dunei expus vântului şi depunerea lui pe flancul opus.

[*sand dunes migration, migration of dunes* / *migration des dunes* / *миграция дюн*]

Migrarea frontului de dezgheţ Coborârea frontului de dezgheţ în perioada topirii permafrostului.

[*migration of thaw front* / *migration du front de dégel* / *возрастание глубины протаивания*]

Migrarea frontului de îngheţ Sin. *Pătrunderea îngheţuluii* Coborârea frontului de îngheţ sau deplasarea lui în plan orizontal în sezonul rece.

[*freezing front migration, ~ ~ advance* / *avancement du front de gel* / *возрастание глубины промерзания*]

Migrarea meandrelor spre aval Deplasarea spre aval a meandrelor unui râu prin eroziunea mai intensă a malului concav situat în partea din aval a buclei meandrului.

[*downstream meander migration* / *migration des méandres vers l`aval* / *миграция (смещение) излучин вниз по течению*]

Migraţia laterală a albiei Deplasarea laterală a albiei minore prin erodarea unui mal şi acreţie laterală pe malul opus.

[*lateral migration* / *migration latérale du lit mineur* / *боковое смещение русла*]

Millazian Etaj cronostratigrafic marcat prin linia de ţărm mediteranean cu altitudini de 55 – 60 m ce conţine resturi de faună temperată. G. Ruggieri şi R.Sprovieri (1977) i-au propus numele de *Crotonian.*

[*Millazian* / *Millazian* / *милацский ярус*]

Mină Gol subteran sub formă de galerii şi puţuri create prin exploatarea unor resurse minerale.

[*mine* / *mine* / *шахта*]

Mindel v. Glaciaţia Mindel

[*Mindel glaciation, ~ Ice Age* / *glaciation de Mindel* / *Миндель, миндельское оледенение, миндельская ледниковая эпоха*]

Mindel-Riss v. Perioada interglaciară Mindel-Riss

[*Mindel-Riss interglacial period* / *période interglaciaire Mindel-Riss* / *миндель-рисское межледниковье*]

Mineral Corp natural aproximativ omogen din punct de vedere chimic şi fizic, format prin procese diverse din scoarţa terestră şi intrând în componenţa rocilor. Felul mineralelor şi proporţia de participare în formarea rocilor determină tipul şi caracteristicile acestora şi comportarea lor faţă de acţiunea factorilor geomorfologici.

[*mineral* / *minéral* / *минерал*]

Mineral argilos Mineral cu dimensiuni sub doi microni, constituit din silicaţi de aluminiu cu fier, magneziu, calciu şi alte elemente. După componeţa chimică, se disting mai multe **M. a.** care intră în componenţa argilelor. Înmuiate cu apa, devin plastice, favorizând alunecările de teren, iar montmorillonitul provoacă gonflarea, cu deranjarea structurii depozitului de argilă.

[*clay mineral / minéral argileux* / *глинистый минерал*]

Mineral greu Mineral care are densitate mai mare de 2,9 (densitatea bromorformului, cu care se separă **M. g.**). Asemenea minerale sunt aur, casiterit, zircon, turmalină, rutil etc. şi ele se găsesc în aluviuni, nisipuri, gresii. De obicei, se găsesc asociaţii de **M. g. ,** care pot oferi indicaţii despre ariile sursă şi despre gradul de maturitate al depozitului respectiv şi pot permite corelarea unor depozite, de ex. a celor de terasă. În unele cazuri, concentraţiile mari de **M. g.** pot prezenta valoare economică.

[*heavy mineral* / *minéral lourd* / *тяжёлый минерал*]

Minicuestă Cuestă cu denivelare mică generată de un strat dur retezat în cap.

[*minicuesta* / *minicuesta* / *миникуэста*]

Miocen Prima epocă a perioadei Neogen, desfăşurată între 23,03 şi 5,332 M.a. B. P. Anterior, în sens clasic, **M.** se considera a fi cuprins între 24 şi 11 M.a.Conform ultimelor precizări făcute pe baza cercetărilor microfaunistice, Meoţianul şi Ponţianul din Pliocenul clasic au fost înglobate în Miocenul superior. Denumire introdusă de Ch. Lyell în 1833, după grecescul „*mai puţin nou*".

[*Miocene* / *Miocène* / *миоцен, эпоха миоцена*]

Miodobore v. Toltre

Miogeosinclinal Partea dinspre continent a unui geosinclinal în care se acumulează material clastic bine sortat, provenit de pe continent, precum şi depozite de precipitare chimică. **M.** nu este asociat cu vulcanism.

[*miogeosyncline* / *miogéosynclinal* / *миогеосинклиналь*]

Mişcare bazală (a gheţarului) Mişcarea părţii inferioare a gheţarului pe substrat.

[*basal sliding* / *mouvement de la glace basale* / *движение придонной части ледника*]

Mişcare în masă v. Deplasare în masă

[*mass movement, ~ wasting* / *mouvement de masse* / *массовое смещение грунта*]

Mişcarea (curgerea) gheţarului Deplasarea lentă a gheţarului, datorită înclinării substratului şi a înclinării suprafeţei gheţii.

[*glacier flow, movement of glacier* / *écoulement de glacier* / *движение ледника*]

Mişcarea de rotaţie a Pământului Rotaţia Pământului în jurul axei polilor, de la vest spre est. Această mişcare generează o forţă inerţială, *forţa lui Coriolis,* care abate corpurile ce se deplasează pe suprafaţa terestră, spre dreapta în emisfera nordică şi spre stânga în emisfera sudică.

[*Earth`s rotation* / *rotation de la Terre* / *вращения Земли*]

Mişcarea gheţii Curgerea plastică a gheţii pe un pat înclinat sau pe suprafaţa înclinată a unui dom sau calote de gheaţă, sub acţiunea forţei gravitaţionale. **M. g.** este mai rapidă la gheţarii din regiunile cu climă umedă (unde alimentarea este mai intensă), decât în regiunile cu climă uscată.

[*ice drift, ~ movement* / *mouvement de la glace* / *ледоход*]

Mişcări ale scoarţei terestre Sin. *Mişcări crustale* Mişcări ale scoarţei terestre sub impulsul forţelor interne. Se produc mişcări seculare, lente, care provoacă înălţarea sau scufundarea scoarţei, fără deranjarea structurii (mişcări epirogenetice şi batigenetice) sau cu deranjarea puternică a structurii (mişcări orogenetice, de cutare), toate provocând schimbări majore ale reliefului. Se manifestă însă şi mişcări bruşte, precum cutremurele de pământ, care modifică puţin relieful. Se pot produce şi mişcări sub impulsul unor forţe externe, de exemplu, mişcări de scufundare datorate topirii calotelor glaciare, ori mişcări seismice provocate de explozii produse de către om.

[*crustal movements, crust ~ , Earth crust movements* / *mouvements de l´écorce terrestre* / *движение земной коры*]

Mişcări batigenetice Termen propus de către Henri şi Geneviève Termier pentru a indica mişcările de scufundare a fundului bazinelor oceanice şi marine.

[*bathygenetic movements* / *mouvements bathygénétiques* / *отрицательные движения*]

Mişcări convergente Mişcări orizontale, de sens contrar, de apropiere, ale unor compartimente ale scoarţei terestre, care duc la coliziunea lor.

[*convergent plate movement, ~ ~ motion* / *mouvements convergentes des plaques tectoniques* / *конвергентные движения*]

Mişcări crustale v. Mişcări ale scoarţei terestre.

[*crustal movements, crust ~* / *mouvements de la croûte terrestre* / *коровые движения*]

Mişcări de cutare v. Mişcări tectonice

[*folding movements* / *mouvemnets de plissement* / *движения складчатые, складкообразующие движения*]

Mişcări de cuvertură Mişcări ale scoarţei care afectează doar învelişul sedimentar, generând diapirismul şi cute dezarmonice.

[*movements of the platform blanket* / *mouvements tectoniques de la couverture* / *деформации осадочного чехла*]

Mişcări diastrofice v. Diastrofism

[*diastrophic movements* / *mouvements diastrophiques, diastrophisme* / *диастрофические движения*]

Mişcări divergente Mişcări orizontale, de îndepărtare a două compartimente ale scoarţei terestre. Asemenea mişcări se soldează cu deschiderea rifturilor şi cu formarea bazinelor oceanice.

[*divergent plate movements* / *divergence des plaques* / *дивергентные движения*]

Mişcări epirogenetice Sin. *Epirogeneză* Mişcări lente de înălţare a unor compartimente ale scoarţei terestre, care provoacă retragerea apelor şi extinderea uscatului. Întrucât termenul a fost utilizat şi într-un sens mai larg, de mişcări oscilatorii ale scoarţei, s-a impus necesitatea de a se vorbi de **M. e.** *pozitive*, pentru mişcările de înălţare, şi **M. e.** *negative*, pentru mişcările de scufundare. Utilizarea termenului de *mişcări batigenetice*, pentru cele de scufundare, permite ca termenul de **M. e.** să fie folosit numai pentru mişcările de înălţare, ceea ce corespunde şi cu etimologia termenului (mişcare generatoare de uscat).

[*epeirogenetic movements, epeirogenic ~, epeirogenesis* / *mouvements épéirogéniques* / *эпейрогенические движения, ~ колебания, эпейрогенез, эпейрогенетические движения, колебательные движения земной коры*]

Mişcări eustatice Variaţii ale nivelului marin provocate de modificarea volumului de apă, de exemplu, prin formarea sau topirea calotelor glaciare.

[*eustatic movements, ~ changes in sea level, ~ sea level changes* / *mouvements eustatiques* / *эвстатические колебания уровня мирового океана, эвстатические движения*]

Mişcări geocratice Sin. *Eustatism diastrofic* Mişcări eustatice provocate de modificarea volumului bazinelor marine şi oceanice, ca urmare a mişcărilor scoarţei terestre. Scufundarea fundului marin poate provoca coborârea nivelului apei, în timp ce mişcări de înălţare sau cutare a fundului marin provoacă ridicarea nivelului apei.

[*geocratic Earth movements, diastrophic eustatism* / *mouvements géocratiques, eustatisme de déformation, ~ diastrophique* / *геократические движения*]

Mişcări glacioeustatice Sin. *Glacioeustatism, Glacioeustazie* Mişcări de coborâre a nivelului Oceanului Planetar din cauza blocării unei mari cantităţi de apă în gheţarii formaţi pe uscat, în timpul perioadelor glaciare şi de ridicare a nivelului în urma topirii gheţarilor, în perioadele interglaciare. Se apreciază că în timpul extinderii maxime a gheţarilor pleistoceni, nivelul Oceanului planetar a coborât cu cca. 145 m sub nivelul actual. Topirea tuturor gheţarilor actuali, care însumează cca. 31,7 mil. km^3 de gheaţă, ar provoca ridicarea nivelului oceanic cu cca. 70 m.

[*glacioeustatic movements, glacioeustatism, glacio-eustatic fluctuation of the sea level* / *mouvements glacio-eustatiques, oscillation ~ ~, fluctuation ~ ~ , glacioeustatism* / *гляциоэвстатические движения, гляциоэвстатические колебания уровня океана*]

Mişcări glacioizostatice v. Glacioizostazie

Mişcări hidrocratice v. Eustatism

[*hydrocratic movements* / *mouvements glacio-eustatiques, fluctuations ~ ~ , oscillations ~ ~* / *гидрократические движения*]

Mişcări izostatice Mişcări pe verticală ale unor compartimente ale scoarţei terestre pentru realizarea sau menţinerea echilibrului izostatic. Eroziunea puternică sau topirea calotelor glaciare pot provoca scăderea greutăţii unor blocuri continentale şi acestea efectuează mişcări de înălţare; dimpotrivă, acumularea de sedimente sau formarea de calote glaciare provoacă mişcări de scufundare.

[*isostatic movements* / *mouvements isostatiques* / *изостатические движения*]

Mişcări neotectonice v. Neotectonică

[*neotectonics, recent tectonics, neotectonical movements* / *mouvements néotectoniques, tectonique récente active* / *неотектонические движения, новейшие тектонические ~*]

Mişcări ondulatorii După Belousov, mişcări de ridicare şi de scufundare a scoarţei terestre. Se disting *oscilaţii generale* (mişcări epirogenetice), care provoacă transgresiuni şi regresiuni marine, fără a produce cutări şi *oscilaţii ondulatorii*, care produc geosinclinale şi geanticlinale.

[*ondulatory movements* / *mouvements ondulatoires* / *волнообразные движения*]

Mişcări orizontale Sin. *Mişcări tangenţiale* Deplasări în plan orizontal ale unor compartimente ale scoarţei terestre. Cele mai ample sunt reprezentate de deriva continentelor, explicată prin

tectonica plăcilor. **M. o.** pot fi convergente (compresiune) sau divergente (distensiune). Mişcările convergente duc la formarea catenelor muntoase iar cele divergente la scară planetară duc la formarea rifturilor şi a oceanelor dar la scară locală generează falii normale şi grabene.

[*horizontal movements* / *mouvements horizontaux* / *горизонтальние движения*]

Mişcări orogenice 1. Mişcări complexe ale scoarţei terestre, care se manifestă în timpul orogenezelor. **M. o.** se soldează cu cutarea şi înălţarea unor compartimente, formându-se astfel relieful muntos de cutare. Termenul a fost introdus de H. Stille (1924).

[*orogenic movements* / *mouvements orogéniques* / *орогенические движения, горообразовательные* ~]

Mişcări oscilatorii Sin. *Mişcări seculare* Mişcări lente pe verticală ale unor compartimente ale scoarţei terestre, datorate fie echilibrării izostatice, fie curenţilor magmatici subcrustali. Mişcările de înălţare sunt denumite *mişcări epirogenetice*, iar celor de coborâre – *mişcări batigenetice.*

[*oscillation movements* / *mouvements d´oscillation* / *колебательные движения земной коры, вековые колебания ~ ~, эпейрогенетические движения, эпейрогенические* ~]

Mişcări seculare v. Mişcări oscilatorii

Mişcări seismice v. Cutremur de pământ

[*seismic movements* / *mouvements séismiques, ~ sismiques* / *сейсмические движения*]

Mişcări strofice v. Mişcări tectonice

[*strophic movements* / *mouvements strophiques* / *строфические движения*]

Mişcări structogenetice v. Mişcări tectonice propriu-zise

[*structural movements* / *mouvements tectoniques* / *структурно-генетические движения*]

Mişcări talasogenetice Mişcări ale scoarţei terestre care se soldează cu formarea mărilor şi oceanelor.

[*thalassogenesis* / *thalassogenèse* / *малассогенические движения*]

Mişcări tangenţiale v. Mişcări orizontale

Mişcări tectonice Sin. *Mişcări structogenetice, Mişcări de cutare, Mişcări diastrofice, Mişcări strofice* Mişcări ale scoarţei terestre care se soldează cu fracturarea, cutarea, înălţarea, scufundarea sau deplasarea orizontală a unor compartimente ale scoarţei terestre. **M. t.** au efecte geomorfologice majore, având rolul principal în modelarea mega- şi mezoreliefului dar influenţează şi o serie de procese geomorfologice de mai mică anvergură.

[*tectonic movements* / *mouvements tectoniques* / *тектонические движения*]

Mişcări tectonice actuale Mişcări tectonice care afectează scoarţa terestră şi în prezent. Pot fi sesizate cu ajutorul măsurătorilor geodezice repetate.

[*recent tectonic movements, contemporary crustal ~* / *mouvements tectoniques actuels* / *современные тектонические движения*]

Mişcări verticale Mişcări de ridicare sau de coborâre a unor compartimente ale scoarţei terestre. **M. v.** sunt generate de cauze diverse: mişcarea plăcilor litosferice, curenţii magmatici, deranjarea echilibrului izostatic, dilatarea termică a unui sector din litosferă. După vârstă, cercetătorii ruşi separă *mişcări verticale recente*, *tinere*, *moderne* şi *vechi.*

[*vertical movements* / *mouvements verticales* / *вертикальные движения*]

Mlaştină Sin. *Bahnă* Zonă terestră cu exces de umiditate, de obicei acoperită cu vegetaţie specifică.
[*swamp, marsh, bog, muskeg* / *marécage, marais* / *болото, топь, трясина*]

Mlaştină amenajată Mlaştină litorală amenajată de om ca polder, bazine pentru piscicultură sau cultura altor animale acvatice.
[*treated marsh* / *marais gâté* / *приспособленое болото*]

Mlaştină de luncă Zonă cu exces de umiditate din braţe de râu abandonate sau din zona joasă a luncii, dintre versanţi şi grindurile fluviale.
[*backswamp, flood plain swamp* / *marais de la plaine alluviale* / *пойменное болото*]

Mlaştină litorală Sin. *Mlaştină marină* Zonă umedă din spatele unui cordon de dune sau a unui cordon litoral. Când este situată în zona intertidală, este acoperită de ape marine în timpul fluxului, fiind o mlaştină marină sărată.
[*coastal wetland* / *marais littoral, ~ maritime* / *береговое болото*]

Mlaştină marină v. Mlaştină litorală

Mlaştină turboasă Mlaştină în care resturile de vegetaţie formează turbă.
[*peat bog, ~ moor, moss moor* / *marécage turbeux* / *торфяное болото*]

MNT v. Model numeric al terenului

Moară de mare Gaură asemănătoare unui ponor, aflată pe fundul marin stâncos sau pe stânci litorale şi prin care ţâşneşte apa la izbirea de către valuri.
[*sea mill, tide ~ , tide blow-hole* / *moulin de mer, trou souffleur* / *морская мелница, канал продувания*]

Moară de mal Coborârea şuvoaielor de ape intraglaciare, pe malul gheţarului, până la baza lui, unde se scurg prin canalele de fund.
[*glacier bank moulin* / *moulin de rive* / *береговая ледниковая мелница*]

Moară glaciară Puţ aproape vertical într-un gheţar prin care se rostogolesc apele supraglaciare provenite din topirea gheţii.
[*glacial mill, glacier ~, ~ well, ~ moulin* / *moulin de glacier, puits glaciaire, trou ~* / *ледяная мельница, ледниковая ~ , глетчерная ~ , ледниковый колодец*]

Mobilism Concepţie care admite producerea unor modificări în starea Pământului, inclusiv a scoarţei terestre cu relieful ei, contrar fixismului. Prima manifestare temeinică a **M.** a fost catastrofismul lui George Cuvier (1813), care admitea că, din când în când, s-au manifestat unele perioade scurte de schimbări dramatice ale reliefului, cu inundaţii care au distrus vieţuitoarele şi au fost create altele. Ulterior, o contribuţie importantă a fost adusă la începutul sec. al XX-lea de către Alfred Wegener prin elaborarea teoriei derivei continentelor. În geomorfologie, o concepţie mobilistă a fost fundamentată de William Morris Davis (1899), care admitea manifestarea unor perioade de mobilitate a continentelor, cu mişcări ale scoarţei şi crearea reliefului montan, urmate de lungi perioade de stabilitatea relativă, în timpul cărora se manifesta eroziunea, nivelând relieful până la fasonarea peneplenelor. Expresia cea mai recentă a mobilismului o constituie teoria tectonicii plăcilor (tectonicii globale).
[*mobilism* / *mobilisme* / *мобилизм*]

Mobilitatea albiei Modificarea traseului albiei râului în plan orizontal, prin deplasare laterală, meandrare sau despletire, sau în plan vertical, prin adâncire şi colmatare, în tendinţa atingerii profilului de echilibru.
[*channel mobility* / *mobilité du lit mineur* / *подвижность русла*]

Model batimetric numeric Model numeric al bazinelor marine, lacustre sau al albiilor de râu. Este construit după aceeaşi metodologie ca modelul numeric al altitudinii dar se ia în calcul adâncimea bazinului.
[*digital bathymetric model* / *modèle numérique bathymétrique* / *батиметрическая численная модель*]

Model morfometric Model cartografic sau numeric al reliefului, care reprezintă caracteristicile dimensionale ale acestuia (altitudinea, panta, energia, densitatea fragmentării).
[*morphometric model* / *modèle morphométrique* / *морфометрическая модель рельефа*]

Model numeric al altitudinii reliefului v. Model numeric al reliefului
[*Digital Elevation Model* / *modèle numérique d`altitude du relief* / *численная модель высоты рельефа*]

Model numeric al reliefului Sin. *M.N.A.T.* Reprezentare a reliefului în format numeric, terenul fiind împărţit în carouri (celule de teren), cărora pe imagine le corespund pixeli şi pentru fiecare dintre aceştia sunt date coordonatele şi altitudinea medie a reliefului.
[*Digital Elevation Model, DEM l modèle numérique du relief, ~ ~ d`altitude* / *цифровая модель рельефа (ЦМР), численная модель рельефа, математическая ~ ~*]

Model numeric al reliefului umbrit Model numeric tridimensional al reliefului, care reprezintă cu o nuanţă de culoare mai închisă versanţii care nu sunt expuşi soarelui. Programele de calculator existente permit alegerea poziţiei soarelui după necesităţi, pentru a conferi modelului o plasticitate maximă.
[*shaded DEM* / *modèle numérique du relief ombré, MNT avec ombrage* / *цифровая модель теневого рельефа*]

Model numeric al terenului (MNT) Reprezentare a terenului în format numeric. Fiecare celulă de teren, sub formă pătrată (pixel) are notate coordonatele şi sub formă de atribute sunt redate simbolic obiectele din teren.
[*Digital Terrain Model (DTM)* / *Modèle Numérique de Terrain (MNT)* / *цифровая модель территории*]

Model al peşterii Schemă, model grafic al peşterii sau peşteră artificială destinată studiului experimental al proceselor carstice.
[*cave model* / *modèle de la caverne* / *модель пещеры*]
[*reduced model* / *modèle réduit* / *уменьшенная модель*]

Model al reliefului Model tridimesional al reliefului obţinut cu ajutorul unor imagini stereoscopice (fotografii, imagini satelitare, hărţi speciale în curbe de nivel), examinate cu un aparat stereoscopic. Imaginea tridimensională obţinută este virtuală. S-au folosit şi modele materiale ale reliefului sub forma unor machete construite din materiale plastice, nisip sau din plăci decupate după traseul curbelor de nivel şi suprapuse după altitudinea lor.
[*relief model* / *modèle du relief* / *модель рельефа*]

Model în relief Reprezentare tridimensională a reliefului, fie grafic, fie printr-un model fizic.
[*in relief model, 3-D ~ / modèle en relief* / *трехмерная модель рельефа*]

Model redus Machetă care reproduce forme şi procese geomorfologice în vederea studierii lor.

Modelaj glacio-nival Sculptarea reliefului prin acţiunea gheţarilor şi a zăpezii.
[*glacio-nival shaping* / *modelage glacio-nivale, modelé ~* / *ледниково-нивальное моделирование*]

Modelare eoliană Cizelarea reliefului prin acţiunea de coraziune, transport şi depunere a particulelor de către vânt, dunele fiind formele cele mai caracteristice.
[*eolian shaping, aeolation* / *façonnement éolien* / *эоловое моделирование рельефа*]

Modelare fluvială Crearea şi modificarea unor forme de relief prin acţiunea râurilor, care exercită eroziune, transport şi depunere, creând un tip specific de relief - *relieful fluvial*.
[*fluvial shaping, ~ activity* / *modelé fluviatile, ~ , façonnement ~ , activité fluviale* / *речное моделирование рельефа, флювиальное ~ ~*]

Modelare glaciară Acţiunea geomorfologică a gheţarilor asupra scoarţei terestre, ce generează depozitele şi formele de relief glaciar.
[*glacial shaping, ~ activity* / *modelé glaciaire, modelage ~ , activité ~ , façonnement ~* / *ледниковое моделироание рельефа*]

Modelare lacustră Complexul de acţiuni prin care apele lacustre contribuie la transformarea reliefului. În bazinul lacustru se produce sedimentarea materialelor detritice aduse de afluenţi sau venite de pe versanţii înconjurători, a produselor de precipitare chimică şi a resturilor biologice, toate ducând, în cele din urmă, la colmatarea bazinului şi la formarea unei câmpii lacustre. În zona ţărmului se produce modelarea de către valuri, cu formarea de faleze sau plaje.
[*lacustrine activity* / *modelé lacustre, activité ~* / *озерное моделирование рельефа*]

Modelare periglaciară Procese geomorfologice care se produc în regiunile cu îngheţ peren sau sezonier. Alternanţa îngheţ-dezgheţ activează dezagregarea rocilor, provoacă tensiuni în depozite şi roci, deranjându-le structura, se produc solifluxiuni, cu structurile specifice, terase Goletz etc.
[*periglacial shaping, ~ activity* / *modelé périglaciaire, modelage ~ , façonnement ~ , activité ~* / *перигляциальное моделирование рельефа*]

Modelare termocarstică Modelarea reliefului prin procese termocarstice în regiunile periglaciare, cu formarea îndeosebi a depresiunilor termocarstice de tip kettle.
[*thermokarstic shaping, ~ activity* / *modelé thermokarstique, modelage ~* / *термокарстовое моделирование рельефа*]

Modelarea reliefului Modul complex de manifestare a proceselor geomorfologice care se soldează cu crearea şi modificarea formelor de relief.
[*relief shaping* / *façonnement du relief* / *моделирование рельефа*]

Modelarea terenului Modificarea reliefului prin lucrări de amenajare (nivelare, terasare, compactare, etc.) în conformitate cu cerinţele unui anumit mod de folosinţă sau pentru stabilizarea terenului.
[*land shaping* / *aménagement du terrain* / *моделирование территории*]

Modele geomorfologice Reprezentări grafice, cartografice numerice sau materiale ale formelor de relief şi proceselor geomorfologice.
[*geomorphologic models* / *modèles géomorphologiques* / *геоморфологические модели*]
[*computer modelling* / *modélisation informatique* / *компютерное моделирование*]

Modelizare cartografică Metodă de analiză geografică folosind reprezentarea cartografică tematică. Datele pot fi descompuse în segmente individuale ce pot fi recombinate în alt mod pentru a obţine noii informaţii.
[*cartographic modelling* / *modélisation cartographique* / *картографическое моделирование*]

Modelizare pe calculator Realizarea modelului formelor de relief şi a proceselor geomorfologice cu ajutorul calculatorului. Forma cea mai simplă de model o reprezintă modelul numeric al reliefului care permite, apoi, calcularea unor indici geomorfologici ca panta, fragmentarea şi energia reliefului, orientarea versanţilor. Se pot simula diverse procese geomorfologice în condiţii variabile etc.

Modelizarea carstului Efectuarea de modele logice, matematice, grafice sau materiale ale formaţiunilor carstice.
[*karst modelling* / *modélisation du karst* / *моделирование карста*]

Modelizarea sistemelor geomorfologice Elaborarea de modele matematice, grafice sau cartografice ale sistemelor geomorfologice.
[*modelling of the geomorphological systems* / *modélisation géomorphologique* / *моделирование геоморфологических систем*]

Modelul terenului v. Model numeric al terenului
[*terrain model* / *modèle du terrain* / *модель территории*]

Modificarea volumului rocii Schimbare de volum prin hidratare, cu creşterea volumului (gonflare) sau prin uscare (desicare), cu micşorarea volumului (contracţie) şi formarea de fisuri. Gonflarea provoacă tensiuni care deranjează structura, cu apariţia de microondulaţii.
[*changing of rock volume / changement de volume* / *изменение объема горной породы*]

Mofete Degajări de gaze reci, îndeosebi dioxid de carbon, în ultimul stadiu al activităţii vulcanice. Dizolvarea dioxidului de carbon în ape le măreşte puterea de dizolvare a calcarului iar precipitarea carbonatului de calciu din aceste ape duce la formarea travertinului.
[*mofettes* / *moffetes* / *мофетты*]

Mogote v. Hum
[*mogotes, karst outlier* / *mogotes* / *моготы*]

Molasă Tip de depozite de geosinclinal acumulate în faza de post-orogen, constituite din formaţiuni argilo-siltitice şi nisipuri, cu breccii şi conglomerate, la care se pot adăuga roci de precipitare chimică (sare gemă, săruri de potasiu, gips). Aşa sunt depozitele din Molasa Pericarpatică. Recent, se pune accent pe semnificaţia tectonică, van Hauten (1973) precizând că este vorba de depozite terigene, acumulate pe flancurile unui craton, într-un bazin liniar, iar Tuzo Wilson definind un *stadiu de molasă,* datorat unei coliziuni – *stadiu de coliziune.* Unii includ în **M.** toate tipurile de depozite ce se acumulează la periferia unui lanţ muntos. Rezistenţa slabă la eroziune a rocilor constituente şi mişcările de înălţare active ale scoarţei determină o intensitate deosebită a proceselor geomorfologice distructive, dând un relief accidentat, cum este cel din Subcarpaţi.
[*molasse* / *molasse* / *моласса*]

Molisol Sin. *Strat activ, Strat dezgheţat sezonier* Stratul superficial al scoarţei terestre care îngheaţă în sezonul rece şi se dezgheaţă în sezonul cald, rămânând îmbibat cu apă din cauza

impermeabilităţii stratului îngheţat de sub el. De aceea, **M.** alunecă chiar pe cele mai mici pante, generând structuri de solifluxiune.
[*mollisol, active layer, ~ ~ of permafrost* / *mollisol, zone active, couche ~ , couche active de pergélisol* / *деятельный слой, моллисоль*]

Molisol fosil Sin. *Paleomolisol* Strat care a funcţionat ca molisol dar acum este îngheţat peren fiind prins între două strate de permafrost.
[*buried mollisol* / *mollisol fossile, ~ résiduel, couche active relique* / *реликтовый деятельный слой*]

Momentul depăşirii pragului Momentul în care un parametru depăşeşte o valoare critică ce determină schimbări calitative. De ex., depăşirea valorii de 0^0 C, care duce la topirea gheţii sau a zăpezii sau depăşirea unei anumite viteze de curgere a apei care antrenează în mişcare particule solide de anumită dimensiune.
[*moment of exceeding threshold value* / *moment du franchissement (du seuil)* / *момент превышения порога*]

Monadnock v. Inselberg
[*monadnock, erosional residual mountain, residual ~ , residual hill, erosion remnant* / *monadnock, relief résiduel* / *монаднок, гора-свидетель*]

Monadnock carstic v. Hum
[*karst hill* / *mogote* / *останец карстовый*]

Monadnock de poziţie v. Inselberg de poziţie
[*watershed monadnock* / *monadnock de position* / *монаднок расположения*]

Monadnock de rezistenţă v. Inselberg de rezistenţă
[*strong monadnock, ~ residual hill, bornhardt* / *monadnock de résistence, coupole rocheuse* / *твердыш*]

Monastirian Etaj cronostratigrafic stabilit de către Ch. Dépéret şi R. de Lamotte. **M.** este timpul în care s-ar fi modelat liniile de ţărm mediteraneean de 18 - 20 m (cu elemente de faună rece şi caldă) şi de **7 –** 8 m (care conţine elemente de faună caldă), încât ar data din ultima perioadă interglaciară (95.000 – 75.000 a B. P.)
[*Monastirian* / *Monastirien* / *монастирский ярус*]

Monoclin v. Strcutură monoclinală
[*monocline, monocline structure* / *structure monoclinale* / *моноклиналь, гомоклиналь, моноклинальная структура*]

Monogeosinclinal Geosinclinal primar, lung şi îngust, situat la marginea unui continent. În el se acumulează sedimente de mare puţin adâncă dar subsidenţa activă permite acumularea în grosime mare.
[*monogeosyncline* / *monogéosynclinal* / *моногеосинклиналь*]

Monoglacialism Concepţie conform căreia s-a produs doar o singură glaciaţie în timpul Cuaternarului.
[*monoglacialism* / *monoglacialisme* / *моногляциализм*]

Monolit Bloc unitar de rocă dură, de mari dimensiuni, care se impune în relief. Cel mai mare monolit este considerat Mount Augustus din Australia cu o înălţime relativă de peste 800 m, format din gresii şi conglomerate care acoperă granite în partea nordică.
[*monolith* / *monolithe* / *монолит*]

Mont Formă de relief jurasian, reprezentată printr-o culme muntoasă suprapusă unui anticlinal. **M.** este un caz tipic de adaptare la structură, un relief conform.
[*mont, anticlinal ridge* / *mont* / *антиклинальный хребет, хребет-антиклиналь*]

Mont derivat Formă de tip mont creată pe un strat dur din adâncime, dezgolit de eroziunea care a spart primul strat dur şi pe cel moale de sub el.
[*derived knoll* / *mont dérivé* / *откопанный горный хребет, отпрепарированый ~ ~*]

Monticul Formă pozitivă de mici dimensiuni, generată de alunecări de teren sau de procese periglaciare.
[*hummock* / *monticule* / *бугор*]

Monticul criogenic Monticul apărut prin îngheţul solului şi formarea de gheaţă în sol.
[*frost mound* / *monticule de gel* / *криогенный бугор*]

Monticul de gheaţă superficială Monticul de îngheţ alcătuit din strate subţiri de gheaţă formată din apa de izvor.
[*icing mound* / *butte de glaçage* / *наледный бугор*]

Monticul termocarstic Monticul ce rămâne după topirea penelor de gheaţă din jurul unui poligon de pene de gheaţă.
[*thermokarstic mound* / *butte de thermokarst* / *термокарстовый бугор*]

Monticuli de alunecare Sin. *Gruieţi, Holoage, Ţiglăi, Copârşaie***,** *Movile de alunecar* Movile de forma unor clăi de fân, cu altitudinea relativă de la câţiva metri până la 20 - 30 metri, care apar pe suprafaţa corpurilor de alunecare. În Câmpia Prutului Mijlociu, pe malul stâng al Prutului formează un peisaj geomorfologic unic, cunoscut sub numele de „*Suta de movile*”.
[*landslide hummocks, ~ mounds* / *monticules de glissement* / *оползневые бугры*]

Monticuli periglaciari Protuberanţe ale suprafeţei terenului provocate de formarea unor mase de gheaţă în permafrost (muşuroie înierbate, hidrolacoliţi, pingo).
[*periglacial mounds* / *monticules périglaciaires* / *перигляциальные бугры*]

Montmorillonit Mineral argilos care îşi măreşte mult volumul la umezire şi se contractă la uscare, cu formare de crăpături. Gonflarea **M.** provoacă tensiuni în depozite, cu deranjarea structurii iar la suprafaţă provoacă denivelări.
[*montmorillonite* / *montmorillonite* / *монтмориллонит*]

Morenă Termen introdus de H. B. Saussure (1779) pentru a indica materialul detritic nesortat şi nerulat, care este transportat de gheţar şi se depune la topirea acestuia. După raporturile lor cu gheţarii, **M.** se clasifică în *morene de suprafaţă* (*marginale, mediane, terminale*), *morene interne, morene de fund, morene mobile, morene depuse* etc.
[*moraine* / *moraine* / *морена*]

Morenă cu movile Morenă care are suprafaţa învălurată de numeroase movile.
[*hummocky moraine* / *moraine bosselée* / *бугристая морена*]

Morenă cu nucleu de gheaţă Morenă care are încorporată o masă de gheaţă, rest al gheţarului care a creat-o.
[*ice cored moraine* / *moraine à noyau de glace* / *морена с ледяным ядром*]

Morenă cu suprafaţa accidentată Morenă care prezintă movile şi microdepresiuni de origine termocarstică (kettles).

Morenă de ablaţiune Material heterogen provenit de pe versanţi şi acumulat pe suprafaţa gheţarului stagnant, fiind depus la topirea acestuia în zona de ablaţiune.
[*ablation moraine, superglacial till, ablation ~* / *moraine d`ablation* / *абляционная морена*]

Morenă de aisberg Material morenaic depus subacvatic prin topirea aisbergurilor.
[*iceberg till, subaqueous ~ , floe ~ , dropstones, ice rafted debris* / *moraine d´iceberg* / *айсберговая морена, айсберговый тилл*]

Morenă de avalanşă Acumulare de material detritic deplasat pe versant de către avalanşele de zăpadă.
[*avalanche moraine* / *moraine d`avalanche* / *лавинная морена*]

Morenă de dezagregare v. Morernă de nunatak
[*weathering moraine* / *moraine de désagrégation* / *морена выветривания*]

Morenă de firn Sin. *Pseudomorenă* Depozit de blocuri alunecate pe suprafaţa firnului şi acumulate la partea inferioară a acestuia în formă de arc cu concavitatea spre versant. Se deosebeşte de morenele propriu-zise prin lipsa materialului fin. **M. f.** reprezintă forma elementară de gheţar de pietre.
[*firn moraine* / *moraine de névé* / *фироновая морена*]

Morenă de grohotiş Morenă de suprafaţă formată din materialul de dezagregare rostogolit de pe versanţi pe limba gheţarului.
[*scree moraine* / *moraine d´éboulis* / *осыпная морена*]

Morenă de împingere Morenă formată de un gheţar ce tinde să avanseze iarna, când rata ablaţiei este mai scăzută, iar gheţarul poate împinge sedimentele, formându-se coame de până la 2 m înălţime. La scară mai mare, **M. î.** pot fi asociate unor areale mai extinse de materiale sedimentare, situate în faţa unui gheţar curgător care împinge, aidoma unui buldozer, cantităţi mari de materiale sedimentare în câmpia din vecinătate. **M. î.** pot fi întâlnite în câmpiile din America de Nord, în Siberia şi în nordul Europei.
[*push moraine, ice-pushed ridge, ice-push moraine, thrust ~, dislocate ~ , thrust ridge* / *moraines de poussée, crête ~ ~ , écaille ~ ~ , moraines disloquées* / *напорная морена, ~ конечная морена, дислоцированная ~*]

Morenă de kame Morenă joasă (obişnuit sub 30 m înălţime), cu vârful plat, formată de curenţii rezultaţi din topirea unui gheţar în retragere, ce au depus mâl şi nisip în jurul frunţii gheţarului.
[*kame moraine* / *moraine de kames, ~ ~ chevauchement* / *камовая морена*]

Morenă de nunatak Sin. *Morenă de dezagregare* Material rezultat din dezagregarea rocilor care alcătuiesc nunatak-urile şi se acumulează pe suprafaţa gheţii înconjurătoare.
[*nunatak moraine* / *moraine de désagrégation* / *морена выветривания*]

Morenă de oscilaţie Valuri de morenă terminală care s-au format prin oscilaţii de mică amploare a frunţii gheţarului.
[*oscillation moraine* / *moraine d'oscillation* / *осцилляционная морена*]

Morenă de suprafaţă Morenă de pe suprafaţa unui gheţar, materialul provenind din dezagregare şi rostogolire de pe versanţii circurilor şi de pe versanţii văilor glaciare. **M. s.** se formează ca morene laterale dar după confluenţa gheţarilor devin morene mediane.
[*surface moraine, supraglacial ~ , superglacial til* / *moraine supraglaciaire, ~ superficielle* / *поверхностная морена*]

[*knob-and-kettle moraine, hummocky ~* / *moraine en bosse et en creux, ~ bosselée* / *бугристая морена*]

Morenă de ultim stadiu maxim Morena formată în timpul stadiului de extindere maximă a gheţarilor din glaciaţia Würm or Wisconsin, aproximativ acum 20.000 de ani.
[*last glacial maximum moraine, moraine of last glacial maximum* / *moraine du dernier maximum* / *морена последней максимальной стадии*]

Morenă depusă Sin. *Morenă fixată* Morenă care a fost depusă prin topirea gheţarului.
[*deposited moraine* / *moraine déposée* / *отложенная морена*]

Morenă externă Valul extern al morenei frontale, marcând poziţia frunţii gheţarului în perioada extinderii sale maxime.
[*outer moraine* / *moraine externe* / *краевая морена, периферийная ~ ,фронтальная ~*]

Morenă falsă Movilă sau strat de material morenaic acumulat în lungul marginii gheţarului din fragmentele de rocă ce au căzut de pe un gheţar în retragere.
[*dump moraine* / *fausse moraine* / *псевдоморена*]

Morenă fixată v. Morenă depusă

Morenă frontală Morenă aflată în fruntea unui gheţar în mişcare.
[*frontal moraine* / *moraine frontale, ~ terminale, vallum, ~ morainique* / *фронтальная морена*]

Morenă frontală lobată Morenă frontală de formă arcuită, care mărgineşte un lob al gheţarului.
[*lobate frontal moraine* / *moraine frontale lobée* / *лопастная конечная морена*]

Morenă interlobară Morenă marginală cu formă festonată, depusă la marginea unui gheţar care a înaintat cu viteze diferite, trimiţând unele prelungiri sub formă de lobi.
[*interlobate moraine* / *moraine interlobaire* / *межлопастная морена*]

Morenă internă Material morenaic înglobat în masa gheţarului în urma afundării în gheaţă a unor particule din morenele de suprafaţă.
[*inner moraine, ~ till, englacial moraine, ~ debris* / *moraine interne, ~ intraglaciaire* / *внутрення фронтальная морена, внутриледниковый тилл*]

Morenă laterală Morenă de pe marginea limbii de gheaţă sau a văii glaciare. **M. l.** provine din materialul transportat de gheţar şi din cel de dezagregare rostogolit de pe versanţi.
[*lateral moraine, flank ~ , flanking ~, trimline ~ , valley-side ~* / *moraine latérale, ~ d`éboulis, ~ de flanc* / *боковая морена, береговая ~*]

Morenă marginală Morenă formată la marginea unei calote glaciare sau a unui gheţar de vale, ca morenă laterală sau frontală.
[*ice marginal moraine, peripheral ~ , border ~* / *moraine marginale, ~ bordière* / *краевая морена*]

Morenă mediană Morenă de suprafaţă care se găseşte în partea mediană a gheţarului de vale. **M. m.** se formează din unirea morenelor laterale după confluenţa a doi gheţari de vale.
[*medial moraine, median ~* / *moraine médiane* / *срединная морена*]

Morenă mobilă Morenă care este pusă în mişcare prin „curgerea" gheţarului.
[*moving moraine, ~ carried ~, moraine in transit* / *moraine mouvante* / *движущаяся морена*]

Morenă nisipoasă Morenă alcătuită predominant din material nisipos.
[*sandy moraine* / *moraine sableuse* / *песчаная морена*]

Morenă nivală v. Potcoavă nivală
[*nival moraine* / *moraine d´avalanche, depôt ~* / *снежная морена*]

Morenă recesională Morenă formată în locul de stagnare mai îndelungată a capătului gheţarului din timpul perioadei de retragere.
[*recessional moraine, retreating ~, retreatal ~* / *moraine de retraite* / *морена рецессионная, морена отступания ледника*]

Morenă stadială Morenă terminală care marchează extinderea gheţarului în timpul unui stadiu glaciar.
[*stadial moraine* / *moraine stadiaire* / *стадиальная морена*]

Morenă submarină Material morenaic depus dintr-un gheţar plutitor, aproape de linia de ţărm.
[*submarine moraine, subaqueous ~* / *moraine sous-marine* / *подводная морена*]

Morenă terminală Morena frontală cea mai îndepărtată de gheţarul în retragere, marcând extinderea lui maximă.
[*terminal moraine, end ~* / *moraine terminale* / *конечная морена, ~ ~ отступающего ледника*]

Morenă transportată Morenă de suprafaţă sau internă care este transportată de gheţarul în mişcare.
[*transported moraine* / *moraine transportée* / *влекомая морена*]

Morene de fund Sin. *Morene subglaciare* Material antrenat în mişcare la baza gheţarului şi provenit din exaraţie dar şi din deplasarea în jos a fragmentelor din morenele interne şi din cele de suprafaţă. În această categorie sunt incluse morene De Geer, morene Rogen, morene învălurate ş. a.
[*ground moraines, fluted ground moraines, bottom ~ , subglacial ~ , basal ~ , ~ till* / *moraines inférieures, ~ de fond* / *донные морены, основные ~*]

Morene De Geer Sin. *Morene de vale transversale* Morene subglaciare sub forma unor creste puţin înalte, orientate transversal faţă de direcţia de curgere a gheţarului. **M. G.** sunt alcătuite din material triat uşor, depus în ape puţin adânci de la periferia gheţarului. Denumire dată, în 1959, după Gerard De Geer, primul care le-a descris în 1889.
[*De Geer moraines, washboard ~ , cross-valeey ~* / *moraines de De Geer* / *морены Де Геера, поперечные морены*]

Morene de vale transversale v. Morene De Geer

Morene învălurate Material morenaic depus în urma topirii complete a unui gheţar. Acest material provine din morenele de fund, interne şi de suprafaţă şi constituie un relief ondulat.
[*corrugated moraines* / *moraines moulurées* / *ребристые морены*]

Morene liniare Morene sub forma unor creste sau valuri paralele, orientate pe direcţia de curgere a gheţarului.
[*fluted moraines, linear ~* / *moraines linéaires* / *флютинг-морена*]

Morene Rogen Morene care prezintă valuri şi creste înalte de zeci de metri, transversale faţă de direcţia de curgere a gheţarului încât seamănă cu coastele unui animal. Denumire dată după lacul Rogen din Suedia Centrală.
[*Rogen moraines, ribbed ~ , rippled till* / *moraines de Rogen, ~ côtelées* / *Роген-морены, грядовые морены, ребристые ~*]

Morene subglaciare v. Morene de fund

[*subglacial moraines* / *moraines de fond* / *подледные морены, основные* ~]

Morfocronologie v. Geomorfocronologie

[*morphochronolgy* / *morphochronologie* / *морфохронология*]

Morfodinamică externă v. Morfosculptură

Morfogeneza carstului Studiul genezei formaţiunilor carstice.

[*karst morphogenesis* / *morphogénènese du karst* / *морфогенез карста*]

Morfogeneză Proces complex de formare şi modificare a formelor de relief, ca urmare a interacţiunii dintre mişcările scoarţei, eroziune, sedimentare şi activitatea vulcanică. Funcţie de predominarea diverşilor agenţi morfogenetici, rezultă diverse tipuri genetice de relief (*relief tectonic, relief fluvial, relief glaciar, relief eolian, relief carstic, relief de eroziune, relief de acumulare* etc.).

[*morphogenesis, morphogeny, geomorphogeny* / *morphogénèse, morphogénie, géomorphogénèse* / *морфогенез, рельефообразование*]

Morfogeografie Termen introdus de Vintilă Mihăilescu (1966) pentru acea parte a geografiei care studiază relieful drept component al complexului geografic, cu legăturile lui cu celelalte elemente geografice şi influenţele pe care le suportă din partea lor.

[*morphogeography* / *morphogéographie* / *геоморфография*]

Morfografie Sin. *Geomorfografie* Parte a geomorfologiei care se ocupă cu descrierea şi clasificarea formelor de relief după aspectul lor exterior.

[*geomorphography* / *géomorphographie* / *морфография*]

Morfolitologie Morfologia reliefului impusă de specificul rocilor din substrat. Aşa este cazul reliefului carstic, al reliefului pe nisipuri, pe argile, pe granite etc.

[*morpholithology* / *morpholithologie* / *морфолитология*]

Morfologia albiei Forma în plan vertical şi în plan orizontal a albiei minore a râului.

[*channel morphology* / *morphologie du lit mineur* / *морфология речного русла*]

Morfologia carstului Parte a carstologiei care se ocupă, în sens larg, cu studierea formelor de relief carstic, iar în sens restrâns, cu studiul formelor carstice de suprafaţă.

[*karst morphology* / *morphologie du karst* / *морфология карста*]

Morfologia patului albiei Forma patului albiei minore, care poate fi neted, în trepte, cu vaduri şi adâncuri.

[*bed morphology* / *morphologie du fond du lit* / *морфология речного дна*]

Morfologia perenă a patului albiei Forme ale fundului albiei de râu care se menţin timp mai îndelungat (vaduri, adâncuri şi repezişuri).

[*perennial morphology of the river bed* / *morphologie pérenne du fond du lit mineur* / *устойчивые морфологические элементы дна русла реки*]

Morfologie (terestră) În 1894, Albrecht Penck a folosit termenul de *Morphologie* pentru a desemna studiul reliefului terestru. Ulterior, s-a folosit termenul de *morfologie terestră* şi, mai ales, cel de *geomorfologie*.

[*terrestrial morphology* / *morphologie terrestre* / *морфология, ~ суши*]

Morfometria carstului Analiza şi caracterizarea cantitativă a formelor carstice, cu ajutorul unor indici.

karst morphometry / *morphométrie du karst* / *морфометрия карста*]

Morfometria reliefului Caracterizarea cantitativă a formelor de relief prin dimensiunile sale reale sau cu ajutorul unor indici ca altitudinea medie, panta medie, densitatea şi adâncimea medie a fragmentării etc.
[*relief morphometry* / *morphométrie du relief* / *морфометрия рельефа*]

Morfometria versanţilor Analiza cantitativă a versanţilor (lungime, înălţime, pantă, orientare etc.).
[*slope morphometry* / *morphométrie des versants* / *морфометрия склонов*]

Morfometrie Analiza cantitativă a unor caracteristici ale particulelor care alcătuiesc unele roci sau depozite, în vederea reconstituirii unor procese geomorfologice din trecut.
[*morphometry* / *morphométrie* / *морфометрия*]

Morfoscopie Sin. *Analiză morfoscopică* Studiul formei şi aspectului suprafeţei particulelor componente ale unor roci şi depozite, în vederea reconstituirii unor procese geomorfologice din trecut.
[*morphoscopy* / *morphoscopie* / *морфоскопия*]

Morfosculptură Sin. *Morfodinamică externă* Concept introdus de către I. P. Gherasimov (1946, 1959) pentru a evidenţia formele de relief create predominant prin procese exogene (eroziune, abraziune, coraziune etc.), care acţionează concomitent cu factorii endogeni.
[*morphosculpture* / *morphosculpture* / *морфоскульптура*]

Morfosculptură carstică Procese de fasonare carstică şi formele de relief rezultate.
[*karstic morphosculpture* / *morphosculpture karstique* / *морфоскульптура карстогенная, ~ карстовая, рельеф карстовый*]

Morfosfera v. Reliefosfera

Morfosistem Ansamblu de forme de relief, creat de un sistem de procese exogene în condiţii specifice morfostructurale, climatice şi peisagistice.
[*morphosystem, morphogenetic system* / *morphosystème* / *морфосистема*]

Morfostructură Concept introdus de către I. P. Gherasimov (1946, 1959) pentru a indica formele de relief create prin acţiunea predominantă a factorilor endogeni, care acţionează concomitent cu cei exogeni. După rolul jucat de factorii tectono-structurali, se pot deosebi **M.** *de geosinclinal* (în care factorii tectonici şi cutarea scoarţei exercită influenţa principală) şi **M.** *de platformă* (în care factorii externi au rol predominant).
[*morphostructure* / *morphostructure, relief structurel* / *морфоструктура, структурный рельеф*]

Morfostructură de blocuri Morfostructură creată prin mişcări rupturale, cu individualizarea unor blocuri ale scoarţei care au suferit deplasări verticale diferenţiale. **M. b.** este reperezentată prin horsturi şi grabene
[*blocks morphostructure* / *morphostructure de type bloc* / *морфоструктура блоковая*]

Morfostructură de geosinclinal v. Morfostructură
[*geosynclinal morphostructure* / *morphostructure de type géosynclinale* / *геосинклинальная морфоструктура*]

Morfostructură de platformă v. Morfostructură
[*platform morphostructure*/ *morphostructure de type plate-forme* / *платформенная морфоструктура*]

Morfotectonică Termenul de Morfotectonică a fost introdus de către L. Kober (1928) şi explicitat de Hills (1961), cu referire la studiul formei exterioare şi a structurii interne ale unor regiuni. Recent, **M.** i se dau sensuri diferite, precum: studiul indicatorilor geomorfologici asupra mişcărilor recente ale scoarţei; studiul deformării suprafeţelor de nivelare; studiul efectelor geomorfologice ale cutremurelor, etc.
[*morphotectonics, tectonic geomorphology* / *morphotectonique* / *морфотектоника*]

Morfotectură Sin. *Geotectură* Formă majoră a reliefului terestru, ale cărei caracteristici de bază au fost determinate de o anume evoluţie geologică în care procesele endogene au avut rolul principal. Intre aceste forme, pot fi considerate continentele şi bazinele oceanice.
[*geotecture* / *géotecture* / *морфотектура*]

Morfotop Sin. *Facies morfologic* După Haaze, reprezintă cea mai mică unitate de regionare geomorfologică.
[*morphotop* / *faciès morphologique* / *морфотоп*]

Movilă Sin. *Tumul* Formă pozitivă de microrelief cu aspect de calotă sferică. În general, **M.** sunt create de om în diverse scopuri dar sunt şi movile naturale.
[*mound, knob, hummock, terp, tumulus* / *tertre, tumulus, monticule, butte* / *курган,холм*]

Movilă de gheaţă 1. Petic de gheaţă ancorat în rocă şi mărginit de gheaţă de şelf sau şi de apă marină. 2. Movilă sezonieră formată prin îngheţarea apei de izvor sau a apei ieşită de sub stratul de gheaţă fluvială.
[*ice rise, ~ hillock, icing mound, ice ~* / *butte de glace, ~ ~ glaçage* / *наледный бугор, ледяной холм, зажор*]

Movilă de gheaţă de injecţie v. Hidrolacolit
[*icing blister, ice ~* / *dôme de glaçage* / *наледный бугор пучения*]

Movilă de gips Formă pozitivă de relief, sub formă de cupolă, formată prin hidratarea şi gonflarea unui strat de anhidrit aflat aproape de suprafaţa terenului.
[*gypsum mound* / *butte de gypse* / *бугор гипсовый*]

Movilă de îngheţ Movilă produsă de îngheţul solului şi formare de gheaţă din apa subterană şi din umezeala solului.
[*frost mound, ~ blister, ground-ice mound, permafrost ~, aufeis blister* / *butte de gel, ~ cryogénique* / *бугор мерзлотный, ~ пучения*]

Movilă de lavă v. Tumul de lavă
[*lava hummock* / *monticule de lave, tumulus ~ ~* / *лавовый бугор*]

Movilă nisipoasă Acumulare de nisip eolian din regiuni lipsite de vânturi dominante.
[*sand hummock, sandy ~* / *butte de sable* / *песчаный бугор*]

Movilă de turbă v. Palsă
[*peat hummock, ~ mound* / *butte de tourbe* / *торфяный бугор*]

Movile de alunecare v. Monticuli de alunecare

Movile de zăpadă Acumulări de zăpadă formate, de obicei, prin apariţia unor obstacole în calea transportului prin vânt a zăpezii. Apa provenită din topirea lentă a acestei zăpezii poate acţiona asupra substratului provocând dizolvarea, sufoziunea şi tasarea, cu apariţia unor microdepresiuni.
[*snow heaps* / *amas de neige, buttes ~ ~* / *снежные бугры*]

Mozaic v. Fotomozaic

[*images mosaic* / *mosaïque* / *мозаик*]

Mozaic controlat v. Fotomozaic controlat

[*controlled mosaic* / *mosaïque côtrollée* / *провереннaя фотомозаика*]

Mozaic necontrolat v. Fotomozaic necontrolat

[*uncontrolled mosaic* / *mosaïque noncontrolé* / *непровереннaя фотомозаика*]

Muchia circului glaciar Sin. *Creasta circului (spătarului*), *Buza circului glaciar* Ruptură de pantă ce separă aria circului de regiunea înconjurătoare.

[*cirque edge, edge of cirque* / *rebord du cirque* / *бровка ледникового цирка*]

Muchia malului ravenei Linia care marchează contactul dintre malul ravenei şi terenul din jur.

[*gully edge* / *rebord de la ravine* / *бровка оврага*]

Muchia platformei continentale (şelfului) Limita dintre platforma continentală şi taluzul continental.

[*shelf break, continental ~ ~, outer limit of the continental shelf (OLCS*) *, upper edge of continental slope* / *limite extérieure du plateau continental, accore ~ ~ ~l, limite supérieure du talus continental, rebord du plateau ~, rebord externe ~ ~ ~* / *внешние границы континентального шельфа (ИГКШ), верхняя бровка континентаьная склона*]

Muchia platoului Marginea unui platou. Linia care marchează contactul dintre podul platoului şi versanţii care îl mărginesc.

[*edge of plateau* / *rebord du plateau* / *бровка плато*]

Muchia terasei Linia de racord între fruntea şi podul terasei.

[*edge of terrace* / *rebord de la terrasse, bord ~ ~ ~* / *бровка террасы*]

Muchia trogului glaciar Linia de contact dintre versantul abrupt al văii glaciare şi restul versantului superior, mai slab înclinat.

[*edge of the glacial trough* / *rebord d`auge / бровка трога, край ~*]

Muchia umărului de vale (glaciară) Linia de contact dintre podul umărului de vale şi versantul de sub el.

[*edge of the glacial bench* / *rebord d`épaulement* / *бровка трогового плеча*]

Muchia văii Linia de racord între versantul văii şi interfluviu.

[*edge of valley* / *rebord de la vallée, bord ~ ~ ~* / *бровка долины*]

Mulaj de pană de gheaţă v. Pană de gheaţă fosilă

[*ice wedge cast* / *moulage de fente de gel* / *псевдоморфоза по повторно-жильному льду*]

Multiplet Fotoasamblaj de mai multe aerofotograme care, examinate două câte două, permit obţinerea de modele stereoscopice.

[*multiplet* / *multiplet* / *мультиплет*]

Muncel (plural **muncei**) **v. Munţi joşi**

Munte Formă pozitivă de mezorelief cu altitudine de mii de metri, energie de relief mare şi aspecte foarte variate. După modul de formare, se disting: **M.** *tectonici* (*de cutare* sau de *faliere şi înălţare*), **M.** *vulcanici* şi **M.** *de eroziune*. De obicei, se grupează în *lanţuri* sau *masive muntoase*. După altitudine, se deosebesc: *munţi joşi* (sub 1000 m altitudine), *munţi mijlocii* (1000 – 2000 m altitudine), *munţi înalţi* (2000 – 4000 m altitudine) şi *munţi foarte înalţi* (peste 4000 m altitudine).

[*mount, mountain* / *montagne* / *гора*]

Munte insular v. Inselberg

Munte submarin Înălţime montană ce se înalţă pe fundul marin reprezentând frecvent conuri vulcanice.
[*sea mount* / *mont marin, montagne sous-marine* / *подводная гора*]

Munţi de acumulare v. Munţi vulcanici

Munţi bătrâni v. Munţi vechi

Munţi bloc Sin. *Munţi de faliere* Munţi formaţi prin falierea scoarţei terestre şi înălţarea diferenţială a blocurilor rezultate.
[*block mountains, fault-block ~* / *montagnes-blocs* / *глыбовые горы, сбросовые ~*]

Munţi cutaţi Sin. *Munţi de încreţire* Munţi tectonici formaţi prin mişcări de cutare şi înălţare a scoarţei terestre. **M. c.** sunt caracterizaţi prin faptul că, în cuprinsul lor, stratele de roci sunt cutate.
[*folded mountains, fold ~* / *montagnes plissées, ~ de plissement* / *складчатые горы*]

Munţi denudaţi Munţi care au fost atacaţi timp îndelungat de procese de denudaţie încât au energie de relief redusă.
[*denuded mountains* / *montagnes dénudées* / *денудированные горы*]

Munţi de denudaţie v. Munţi de eroziune

Munţi de eroziune Sin. *Munţi de denudaţie* Relief cu aspect montan rezultat din disecarea puternică a unui podiş înalt.
[*erosion mountains, pseudomountains, mountains of denudation* / *montagnes d`érosion* / *эрозионные горы*]

Munţi de faliere v. Munţi bloc
[*faulted mountains, block-mountains* / *montagnes faillées* / *сбросовые горы*]

Munţi de geosinclinal Munţi formaţi în regiuni de geosinclinal a căror mare mobilitate tectonică a provocat o cutare intensă şi o înălţare accentuată.
[*geosynclinal mountains* / *chaîne géosynclinal* / *горы геосинклинальные*]

Munţi de înălţare Munţi formaţi în urma unor mişcări de înălţare sau bombare a scoarţei terestre, însoţite sau nu de cutare şi faliere.
[*uplifting mountains* / *montagnes d`élévation* / *горы поднятия*]

Munţi de încreţire v. Munţi cutaţi

Munţi înalţi Munţi cu altitudini de peste 2000 m, cu energie de relief de peste 1000 m şi cu versanţi puternic înclinaţi.
[*high mountains, Alpine ~* / *hautes montagnes* / *высокие горы, высокогорье*]

Munţi întineriţi Munţi care au fost afectaţi de o lungă perioadă de denudaţie şi apoi au suferit noi mişcări de cutare şi înălţare ce au reactivat eroziunea, mărind energia de relief.
[*rejuvenated mountains* / *montagnes rajeunies, massifs anciens ~* / *омоложенные горы, возрожденные ~*]

Munţi joşi Sin. *Muncei* Munţi a căror altitudine nu depăşeşte 1000 m.
[*low mountains* / *basses montagnes* / *низкие горы, низкогорье*]

Munţi mijlocii Munţi care au altitudini de 1000 – 2000 m.
[*middle mountains, subdued ~* / *moyennes montagnes* / *средневысотные горы, среднегорье*]

Munţi micşti Munţi la a căror formare au contribuit atât mişcările tectonice (de cutare, de faliere şi înălţare diferenţială) cât şi vulcanismul.

[*fold-block mountains, complex ~ / montagnes d´origine mixte, ~ des plis et blocs / складчато-сбросовые горы, складчато-глыбовые ~*]

Munţi monogenetici 1. Munţi a căror geneză este asociată unui singur proces de formare, de ex., munţii vulcanici. 2. Munţi formaţi în urma unei singure orogeneze, cu diferenţierea morfologică în timpul unui singur ciclu geografic.
[*monogenetic mountains* / *montagnes monogénétiques* / *моногенетические горы*]

Munţi periferici Munţi care mărginesc un podiş, separându-l de regiuni de câmpie.
[*border mountains* / *montagnes bordières* / *окраинные горы*]

Munţi regeneraţi Munţi vechi care au fost recutaţi şi înălţaţi într-o nouă fază orogenetică.
[*rejuvenated mountains* / *montagnes régénérées* / *возрождённые горы*]

Munţi regeneraţi perigeosinclinalici Sin. *Munţi regeneraţi periorogenici* Munţi formaţi la periferia lanţurilor muntoase tinere, pe platforme limitrofe, care au fost activizate. Ex. Munţii Tian-Şan, formaţi odată cu orogenul Pamir, sub influenţa acestuia.
[*rejuvenated mountains at the geosyncline border* / *chaînes intracratoniques* / *горы возрождённые перигеосинклинальные*]

Munţi regeneraţi periorogenici v. Munţi regeneraţi perigeosinclinalici

Munţi reziduali Munţi ce au rezistat la denudaţie şi domină regiunea din jur, care a fost erodată.
[*relict mountains, residual ~ , monadnocks, inselbergs* / *monts résiduels* / *останцовые горы*]

Munţi tabulari Munţi cu vârfuri plate, care pot reprezenta suprafeţe structurale sau de denudaţie. De ex., Table Mountain (1086 m) din Africa de Sud, a cărui parte superioară este dezvoltată pe gresie silicioasă, ordoviciană.
[*table-mountains* / *montagnes tabulaires* / *столовые горы*]

Munţi tectonici Munţi formaţi prin mişcări tectonice. După tipul mişcărilor generatoare, se pot deosebi **M.** *de încreţire,* **M.** *bloc* şi **M.** *micşti.*
[*tectonic mountains* / *montagnes tectoniques* / *тектонические горы*]

Munţi tineri După vârsta geologică, sunt munţi formaţi în orogeneze terţiare.
[*young mountains* / *montagnes jeunes* / *молодые горы*]

Munţi vechi Munţi formaţi în timpul unor orogeneze vechi, care au fost denudaţi intens şi nu au mai fost afectaţi de mişcări tectonice mai noi.
[*old mountains, old fold mountains* / *montagnes vieilles, massif ancien* / *горы старые, древние горы*]

Munţi vulcanici Sin. *Munţi de acumulare* Munţi formaţi prin erupţii vulcanice care au dus la acumularea piroclastitelor şi a lavelor, cu crearea conurilor vulcanice.
[*volcanic mountains* / *montagnes volcaniques* / *вулканические горы*]

Muscovit Sin. *Mica albă* Mineral cu clivaj accentuat şi care intră în alcătuirea granitelor şi a unor roci metamorfice.
[*muscovite* / *muscovite* / *мусковит*]

Muscel Deal înalt, prelung, cu coama teşită şi versanţi moderat-puternic înclinaţi. **M.** sunt caracteristice Subcarpaţilor dintre Dâmboviţa şi Argeş, în „Depresiunea celor şapte muscele".
[*high rolling hill* / *haute colline* / *увал*]

Muşuroaie criogene Sin. *Muşuroaie de îngheţ, Muşuroaie periglaciare, Thufur* Muşuroaie formate prin îngheţ în regiunile de permafrost.
[*frost mound, cryogenic ~ , icing ~, frost boil, mud ~* / *buttes cryogéniques, ~ de glaçage* / *бугры криогенные, выпуклые глинистое пятна-медалионы*]

Muşuroaie criogene minerale Muşuroaie formate prin îngheţ şi alcătuite doar din particule minerale.
[*minerogenic palsa, mineral palsa* / *buttes cryogènes minérales, ~ terreuses* / *пальса с минеральным ядром*]

Muşuroaie de îngheţ v. Muşuroaie criogene

Muşuroaie înierbate Sin. *Marghile, Thufur* 1. Microrelief sub formă de muşuroaie pe care cresc plante ierboase şi arbuşti mici. **M. î.** apar frecvent în regiunile cu climă de tip periglaciar, unde alternanţele îngheţ-dezgheţ provoacă deplasări verticale ale unor particule, generând formarea muşuroaielor pe care se instalează vegetaţia. 2. **M. î.** se întâlnesc însă şi în afara regiunilor periglaciare, pe terenuri argiloase sub acţiunea repetată a hidratării şi uscării sau pe terenuri umede cu păşuni, unde circulaţia animalelor creează cărări a căror intersectare duce la formarea de muşuroaie aliniate în reţea.
[1. *turf hummocks, thufurs, tussok* 2. *grassy mounds* / 1. *buttes, ~ gazonnées, mottes, thufurs,* 2. *mottureaux* / *задерненные кочки, дерновые ~*]

Muşuroaie înierbate turboase Sin. *Marghile turboase* Muşuroaie formate prin îngheţ-dezgheţ alcătuite în mare parte din turbă şi ierburi.
[*peat hummock* / *buttes gazonnées tourbeuse* / *задерненные торфяные кочки*]

Muşuroaie periglaciare v. Muşuroaie criogene
[*periglacial mound* / *buttes de glaçage, ~ cryogèniques* / *кочки перигляциальные*]

Muşuroi Formă măruntă de microrelief, cu aspect de calotă sferică sau conică, creată, de obicei, de animale mărunte (cârtiţe, hârciogi etc.) sau prin procese periglaciare.
[*mould* / *butte* / *кочка*]

Muşuroi de pământ Muşuroi cu nucleu de material argilos sau lutos, care prezintă urme de crioturbaţie.
[*earth mould* / *butte de terre* / *земляная кочка, грунтовая ~*]

Muşuroi de termite v. Termitieră
[*termite mound* / *termitière, tumulus de termites* / *термитник*]

Muşuroi de termocarst Muşuroi ce rămâne după topirea penelor de gheaţă ce conturează o structură periglaciară poligonală.
[*thermokarst mound* / *butte de thermokarst, baidjarah* / *байджарах, байджерах, бугор могильник*]

Muşuroi de tundră Muşuroi de iarbă şi muşchi din tundră.
[*tundra mound* / *butte de toundra* / *тундровая кочка*]

Mychelite Microforme cu aspect de ciuperci, formate prin precipitarea calcitei pe planşeul peşterilor.
[*mycelithe* / *mycelithes* / *микелит*]

N

Naledi Sin. *Gheaţă superficială* Gheaţă formată din ape fluviale sau subterane revărsate pe suprafaţa terenului în regiuni cu permafrost. După originea apei care îngheaţă, se disting ***N.*** *din ape de suprafaţă* şi ***N.*** *din ape subterane.*
[*icing, aufeis, naled* / *glaçage, naledj* / *наледь*]

Naledi din apă subterană v. Naledi
[*groundwater icing* / *glaçage d'eau souterraine* / *наледь грунтовых вод, ~ подземных вод*]

Naledi din ape de suprafaţă v. Naledi
[*flood ice* / *glaçage d'eau superficielle* / *наледь поверхностных вод*]

Nanorelief Cele mai mici forme de relief, cum sunt muşuroaiele, lapiezurile etc.
[*nanorelief* / *nanorelief* / *нанорельеф*]

Năruitură v. Prăbuşire

Nebka Sin. *Dună-crâng* Mici acumulări de nisip generate de un obstacol (de obicei, un tufiş), care frânează vântul. Unele au formă de semilună, cu convexitatea către vântul dominant şi cu versant domol sub vânt şi cel puternic înclinat expus la vânt şi cu înălţimi de ordinul decimetrilor. Când obstacolul este un tufiş, pot căpăta aspect de movilă.
[*nebkha, nebka* / *nebka* / *небкха, небка*]

Nebraska v. Glaciaţia Nebraska
[*Nebraskan glaciation* / *Nebraskien* / *Небраска*]

Neck Sin. *Dop vulcanic* Umplutura unui coş vulcanic alcătuită din fragmente de lavă consolidată şi care, uneori, având duritate mare, a rezistat eroziunii, în timp ce o parte din coşul vulcanic a fost distrus. De aceea, **N.** apare cu aspect de pilon, (turn), fiind un martor de eroziune şi constituind, totodată, şi o inversiune de relief.
[*neck, lava ~ , volcanic ~ , plug, vulcanic ~ , pinnacle, volcanic pipe, tower* / *neck, piton, culot de lave* / *некк, лавовая пробка*]

Neocatastrofism Concept preluat din biologie şi aplicat în geomorfologie de către George Dury (1975), care admitea că au mai mare efect geomorfologic fenomenele de mare magnitudine, deşi cu frecvenţă foarte redusă, decât procesele cu frecvenţă mare dar de magnitudine redusă.
[*neocatastrophism* / *néocatastrophisme* / *неокатастрофизм*]

Neocraton Sin. *Semiplatformă* Regiune de platformă slab rigidizată, prezentând, adesea, grabenuri şi horsturi.
[*neocraton* / *néocraton* / *молодая платформа*]

Neoeuxin Etapă de evoluţie a Mării Negre, desfăşurată în timpul perioadei glaciare Würm şi în Holocen. **N.** s-a caraterizat prin oscilaţii de nivel, cu o regresiune, care a exondat o mare parte din platforma litorală şi cu o amplă transgresiune, corespunzătoare transgresiunii Flandriene).
[*Neo-Euxin* / *Néo-Euxin* / *новоэвсинское время, новоэвксинская фаза*]

Neogen Perioadă a erei Neozoic, desfăşurată între 23/24,5 şi 1,8 M.a.B. P. **N.** este subdivizat în epocile Miocen şi Pliocen. În prezent este foarte discutată limita dintre **N.** şi Cuaternar, respectiv când se plasează baza Cuaternarului, acum 1,8 sau 2,6 M.a. Termenul de **N.** a fost introdus de Hoernes (1856).
[*Neogene* / *Néogène* / *неоген, неогеновый период*]

Neoglaciar Perioadă de răcire şi umezire a climei care s-a manifestat în a doua jumătate a Holocenului, începând cu cca. 5000 ani B.P., urmând astfel optimului climatic holocen (hipsitermal) şi provocând o extindere a gheţarilor. După o uşoară încălzire, pe la 1550 A.D., a început Mica Eră Glaciară (reprezentând neoglaciarul tardiv) care a ţinut până pe la 1850 în Europa. Recent, unii cercetători atribuie aceeaşi semnificaţie termenilor de neoglaciar şi mica era glaciară, aplicându-i răcirilor climatice de după anul 5000 B.P.
[*neoglacial, neoglaciation, Little Ice Age* / *néoglaciaire* / *неогляциальная эпоха*]

Neotectonică Cele mai noi mişcări tectonice ale scoarţei terestre, care s-au manifestat după ultima orogeneză. În general, se iau în considerare mişcările din Neozoic şi Cuaternar dar, în unele cazuri, se pot include şi mişcări mai vechi.
[*neotectonics* / *néotectonique, tectonique récente, ~ vivante, ~ actuelle* / *неотектоника, новейшая тектоника*]

Neovulcanism Manifestările vulcanice din era neozoică.
[*neovolcanism, neovulcanism* / *volcanisme récent* / *неовулканизм*]

Neozoic Sin. *Cenozoic* Eră care cuprinde ultimele 65,5 mil. ani, când au predominat ca forme de viaţă: păsările, mamiferele, foraminiferele (numuliţi), lamelibranchiatele şi gasteropodele. În plus, plantele cu flori (angiospermele) ating maximul de dezvoltare. Sub raport tectonic, în **N**. se continuă orogeneza alpină care dă naştere, prin mai multe faze, celor mai mari lanţuri montane de pe glob. De asemenea**,** s-au edificat unele din marile podişuri şi câmpii şi s-au format marile reţele hidrografice care au participat la modelarea reliefului terestru. De la mijlocul **N.** (sfârşitul Oligocenului) a devenit posibilă circulaţia oceanică actuală, iar partea finală a **N.** a fost caracterizată de o diversitate climatică remarcabilă.
[*Neozoic* / *Neozoïque* / *каинозой*]

Neptunism Teorie geologică emisă de Abraham Gottlob Werner, în 1875, pentru explicarea formării rocilor. El a considerat că, iniţial, Pământul a fost un corp uscat care s-a acoperit cu un fluid greu, saturat în minerale dizolvate. Prin precipitare, s-ar fi format mai întâi aşa-zisele roci primitive (granit şi gnais), apoi cele de tranziţie (şisturi şi calcare) şi, la sfârşit, rocile recente (gresii şi alte tipuri de calcare). În urma precipitării rocilor, fluidul s-a transformat în apa sărată a oceanelor actuale. Denumirea teoriei s-a dat după Neptun, zeul mărilor la romani. În secolul al XIX, uniformitarianismul, promovat de James Hutton, a înlăturat **N.**
[*neptunism* / *neptunisme* / *нептунизм, нептуническая гипотеза*]

Netezirea curbelor de nivel Operaţie necesară în cazul obţinerii curbelor de nivel după un model numeric al terenului. În acest model terenul este divizat în celule sub formă de carouri cărora, pe reprezentarea grafică, le corespund pixelii. Pentru fiecare pixel este dată altitudinea sa medie. Trasarea automată a curbelor de nivel se face prin interpolarea valorilor pixelilor. Rezultă linii frânte care, prin altă operaţie automată, sunt netezite pentru a se obţine curbele de nivel.
[*smoothing contours* / *lissage* / *сглаживание изогипс*]

Névé v. Firn
[*névé, firn, snowfields* / *névé* / *фирн*]

Nisip Rocă detritică necimentată formată din fragmente de rocă cu dimensiuni de 2,0 - 0,02 mm în scara Atterberg şi 2 – 0,063 mm în scara Wentworth. (0,06 – 1mm, după altă scară). După modul de depunere, se deosebesc **N.** *eoliene,* **N.** *fluviale,* **N.** *marine.*
[*sand* / *sable* / *песок*]

Nisip deltaic Nisip care intră în alcătuirea deltelor fiind, în majoritate, de origine fluvială.
[*deltaic sand* / *sable deltaïque* / *дельтовый песок*]

Nisip eolian Nisip transportat şi depus de vânt în dune sau pânze de nisip.
[*aeolian sand, blown ~* / *sable éolien, ~ soufflé* / *эолый песок*]

Nisip fin Nisip alcătuit din particule cu diametrul cuprins între 0,2 şi 0,02 mm**.**
[*fine sand* / *sable fin* / *песок тонкозернистый*]

Nisip grosier Nisip alcătuit din particule cu diametrul cuprins între 2,0 şi 0,2 mm.
[*coarse sand* / *sable grosier* / *грубый песок*]

Nisip mort Parte a litoralului nisipos care nu este acoperită niciodată de apele fluxului.
[*dead sand* / *sable mort* / *мертвые пески*]

Nisip viu Parte a litoralului nisipos care este acoperită de apele fluxului încât este antrenat în mişcare de către valuri.
[*alive sand* / *sable vivant* / *живой песок, живые пески*]

Nisip vulcanic Rocă necimentată alcătuită din granule de origine vulcanică.
[*volcanic sand* / *sable volcanique* / *вулканический песок*]

Nisipărie Carieră de exploatare a nisipului.
[*sand quarry* / *sablière* / *песчаный карьер*]

Nisipuri cântătoare Fenomen acustic generat de avalanşele de nisip care se produc pe latura puternic înclinată a dunelor. Frecarea granulelor de nisip produce un sunet puternic, cu frecvenţă de 65 – 110 hertzi.
[*singing sands, whistling ~ , booming ~ , roaring ~* / *sables chantants* / *пески поющие, ~ свистящие, ~ гудящие, ~ рокочущие*]

Nisipuri curgătoare Sin. *Avalanşă de nisip* 1. Nisipuri care conţin şi o fracţiune argiloasă şi sunt îmbibate puternic cu apă dar se menţin în stare solidă chiar peste limita de lichiditate. Supuse unui şoc – o undă seismică – se transformă în lichid şi curg. 2. Mişcarea de curgere rapidă a nisipului pe flancul unei dune, sub acţiunea gravitaţiei. În unele cazuri, fenomenul este însoţit de un zgomot puternic, *cântec al* dunei, de frecvenţă joasă, produs de ciocnirea şi oscilaţiile granulelor de nisip.
[*quicksands* / *sables coulantes, ~ mouvantes* / *текущие пески, пески-плывуны*]

Nisipuri de dune Nisipuri care intră în componenţa dunelor modelate de vânt.
[*dune sands* / *sables dunaires* / *дюнные пески*]

Nisipuri mobile (necimentate) Sin**.** *Nisipuri zburătoare* Nisipuri necimentate, care sunt spulberate şi transportate de vânt şi depuse apoi sub forma de dune sau pânze de nisip. La rândul lor, dunele pot fi puse în mişcare prin spulberarea nisipului de pe flancul lin şi depus pe fruntea dunei.
[*mobile sands, shifting ~* / *sables mobiles* / *движущиеся пески, подвижные ~*]

Nisipuri zburătoare v.Nisipuri mobile (necimentate)
[*blowing sands* / *sables volantes* / *пески переносимые ветром*]

Nişă Formă de microrelief, cu aspect de amfiteatru minuscul. După agentul care modelează aceste microdepresiuni, se deosebesc **N.** *de abraziune,* **N.** *de izvor,* **N.** *de meandru,* **N.** *de nivaţie,* **N.** *eoliană,* **N.** *carstică.*
[*niche, rock-shelter* / *niche, abri, abri-sous-roche, creux de rocher, encoche* / *ниша, выемка*]

Nişă carstică Sin. *Nişă de coroziune, Nişă de dizolvare* Cavitate cu formă semiconică sau de semilună de pe peretele unei peşteri, care s-a format prin eroziunea laterală şi de adâncime a unui curs de apă pe podeaua unui tunel carstic.
[*karstic niche* / *niche de corrosion* / *карстовая ниша*]

Nişă de abraziune Sin. *Firidă de abraziune* Nişă formată la baza falezei prin abraziunea exercitată de către valuri.
[*coastal notch, wave-cut ~ , wave-cut niche, nip, abrasion notch* / *encoche de pied de falaise, entaille* / *абразионная ниша, прибойная ~ , волноприбойная ~*]

Nişă de coraziune v. Nişă eoliană
[*corrasion niche* / *niche de corrasion* / *ниша корразионная*]

Nişă de coroziune v. Nişă carstică
[*corrosion niche* / *niche de corrosion* / *коррозионная ниша, ниша просачивания*]

Nişă de denudaţie Nişă formată prin denudaţie diferenţială în roci mai moi.
[*denudation niche* / *niche de dénudation*/ *денудационная ниша*]

Nişă de desprindere v. Abrupt de desprindere
[*detachment niche* / *niche d`arachement, ~ de décollement, ~ de foirage, ~ de glissement* / *ниша отрыва*]

Nişă de dizolvare v. Nişă carstică
[*corrosion niche* / *niche de corrosion* / *ниша растворения, ~ выщелачивания, ~ коррозионная*]

Nişă de eroziune v. Nişă de meandru
[*erosional niche* / *niche d`érosion* / *ниша эрозионная*]

Nişă de eroziune termică Cavitate formată la baza malului unui râu sau a unui abrupt litoral prin eroziunea termică în permafrostul cimentat cu gheaţă.
[*thermo-erosional niche, thermoabrasional ~* / *niche d`érosion thermique, ~ d'abrasion thermique* / *термоэрозионная ниша*]

Nişă de infiltraţie Nişă formată uneori la obârşia ravenei sau pe treptele limitrofe malurilor ravenelor, cu participarea ocazională a sufoziunii.
[*seepage niche* / *trous d´infiltration* / *ниша просачивания*]

Nişă de izvor Nişă care se formează prin eroziune în jurul unui izvor.
[*spring sapping niche* / *niche* / *ниша источника*]

Nişă de meandru Sin. *Nişă de eroziune* Nişă formată prin subsăparea malului concav al meandrului.
[*meander niche, crescentic wall ~* / *niche d`érosion* / *меандровая ниша*]

Nişă de nivaţie Sin. *Circ nival, Microdepresiune de nivaţie* Excavaţie relativ largă şi cu adâncime mică, prezentând pante care converg lent spre interiorul formei de relief. **N. n.** este rezultatul proceselor generate de stagnarea zăpezii, efectul îngheţului şi al acţiunii fizico-chimice a apelor ce provin din topirea zăpezii.

[*snow niche, nivation hollow, ~ cirque* / *niche de nivation, ~ nivale* / *нивационная ниша*]

Nişă de solifluxiune Nişă formată prin desprinderea unei porţiuni din stratul activ în procesul de solifluxiune.

[*solifluction niche* / *niche de solifluxion* / *ниша солифлюкционная*]

Nişă eoliană Sin. *Nişă de coraziune* Nişă modelată de vânt, prin coraziune.

[*eolian niche, aeolian ~* / *niche éolienne* / *ниша эоловая, котёл выдувания*]

Nişă glaciară Nişă care a adăpostit un gheţar de circ de mici dimensiuni.

[*niche of cirque-glacier* / *niche de glacier de cirque* / *ниша карового ледника*]

Nivaţie Termen introdus de F. E. Matthes (1900) pentru a desemna totalitatea proceselor geomorfologice provocate de zăpadă şi firn (nu şi de gheaţă). Emm. de Martonne (1947) a extins termenul asupra proceselor din regiunile în care domină zăpada. **N.** se soldează cu formarea de nişe nivale, potcoave nivale, scochine, culoare de avalanşă, dezagregare etc. Se vorbeşte astfel de o *morfogeneză nivală* în care însă, sunt înglobate, uneori, şi procesele periglaciare.

[*nivation, snow erosion* / *nivation* / *нивация*]

Nivel abrazio-acumulativ Unul din cele patru nivele hipsometrice teoretice deosebite de K.K. Markov în 1948. **N. a-c.** corespunde cu nivelul Oceanului Planetar.

[*abrasion-accumulative level* / *niveau d'abrasion et d'accumulation* / *абразионно-аккумулятивный уровень*]

Nivel de ablaţie glaciară Nivelul la care se situează podeaua mai multor circuri glaciare dintr-un masiv muntos.

[*level of glacial ablation* / *niveau d`ablation glaciaire* / *уровень ледниковой абляции*]

Nivel de bază Sin. *Nivel de bază al eroziunii, Bază de eroziune, Bază de denudaţie, Nivelul denudaţiei, Nivel inferior de denudaţie* Planul orizontal care trece prin punctul cel mai coborât de la gura de vărsare a unui râu, unde acesta îşi pierde energia încât nu poate transporta mai departe aluviunile şi nici nu-şi poate adânci albia mai jos de această altitudine. Există un nivel de bază general, dar apar şi nivele de bază regionale sau locale. Termen introdus de către J. W. Powell (1873) şi nuanţat de C. E. Dutton, ca entitate fizică, pentru *reper stabil* folosit anterior.

[*base level, ~ ~ of erosion* / *niveau de base, ~ ~ ~ de l`érosion, ~ d`érosion* / *уровень базиса эрозии, базис эрозии, базисный уровень*]

Nivel de bază al eroziunii v. Nivel de bază

Nivel de bază al proceselor de versant Baza versantului faţă de care apar diferenţele de nivel ale diverselor sectoare de versant, declanşând scurgerea apei şi deplasările gravitaţionale.

[*base level of slope processes* / *niveau de base pour les processus de versants* / *базис эрозии склоновых процессов*]

Nivel de bază al sedimentării Nivelul cel mai înalt până la care se acumulează sedimente într-un bazin marin sau lacustru. **N. b. s.** coincide cu nivelul de bază al eroziunii.

[*base level of sedimentation* / *niveau de base de sédimentation terrigène* / *базис отложения, ~ осадконакопления*]

Nivel de bază carstic Nivelul sub care încetează modelarea carstică într-o masă de roci carstificabile. **N. b. c.** reprezintă nivelul până la care circulă apele de infiltraţie, impus fie de

orizontul impermeabil de sub rocile carstificabile, fie de fundul unei văi care drenează apele cursurilor subterane.

[*karstic base level* / *niveau de base karstique* / *карстовый базис эрозии*]

Nivel de bază general Nivelul Oceanului Planetar, care serveşte ca nivel de bază pentru sistemele de râuri care debuşează în ocean.

[*base level of erosion, ultimate ~ ~* / *niveau de base générale, surface de base* / *общий базис эрозии, главный ~ ~ , абсолютный ~ ~*]

Nivel de bază interior v. Nivel de bază local

[*inner base level, areal ~ ~* / *niveau de base régional* / *региональный базис эрозии*]

Nivel de bază local Sin. *Nivel de bază interior, Nivel de bază regional* Nivel de bază din interiorul continentului, constituit dintr-un lac sau o depresiune.

[*local base level, regional ~ ~* / *niveau de base local, ~ ~ régional* / *местный базис эрозии, региональный ~ ~*]

Nivel de bază regional v. Nivel de bază local

[*regional base level, areal ~ ~* / *niveau de base régional* / *региональный базис эрозии*]

Nivel de bază temporar Nivel de bază reprezentat printr-un element natural sau artificial din albia unui râu şi care comandă acţiunea geomorfologică din amonte. **N. b. t.** poate fi reprezentat printr-o confluenţă, un prag de rocă dură, un baraj etc.

[*temporary base level* / *niveau de base temporaire* / *временный базис эрозии*]

Nivel de creste După K. K. Markov (1948), unul din nivelele geomorfologice care se etajează pe verticală. **N. c.** este nivelul la care se situează crestele munţilor înalţi, la altitudinea unde denudaţia egalează viteza de înălţare a scoarţei. **N. c.** ar corespunde nivelului superior de denudaţie, conceput de A. Penck**.**

[*summit level* / *niveau de crêtes* / *уровень вершинной поверхности гор*]

Nivel de eroziune Platouri, culmi muntoase sau deluroase care au altitudini apropiate, reprezentând resturi dintr-o suprafaţă de netezire a reliefului. Treaptă de relief sub formă de umeri din lungul unei văi.

[*erosion level* / *niveau d`érosion* / *эрозионный уровень*]

Nivel de facies petrografic v. Nivel litologic

Nivel de glaciaţie Altitudinea pe care ar trebui să o atingă un munte pentru a putea adăposti un gheţar cât de mic. Această altitudine este mai mică decât ar fi linia de echilibru a gheţarilor dacă muntele ar adăposti numeroşi gheţari. Poziţia altitudinală a **N. g.** este influenţată de o serie de factori de ordin climatic sau geomorfologic şi se ridică la 4500 m în Kararkorum de Est şi la 5800 – 6000 m în Anzii de Atacama. G. Østrem (1966) a propus calcularea acestui nivel ca valoare medie dintre altitudinea cea mai mică la care apar gheţari într-o regiune şi altitudinea maximă la care nu există gheţari.

[*glaciation level, ~ limit* / *niveau de glaciation* / *уровень оледенения, предел оледенения*]

Nivel de referinţă v. Plan de referinţă

[*datum level, reference level* / *niveau de référence* / *уровень отсчёта*]

Nivel de referinţă altimetric Sin. *Nivelul zero* Plan orizontal convenţional adoptat ca referinţă pentru măsurarea înălţimii unor puncte. Acest plan poate fi local dar cel mai frecvent folosit este nivelul marin mediu, faţă de care se determină altitudinea oricărui punct de pe suprafaţa terestră.

[*vertical datum* / *système de référence vertical* / *высотный уровень отсчёта*]

Nivel de scurgere intraglaciar Adâncimea la care gheţarul devine impermeabil şi apele intraglaciare ajung la malul gheţarului unde coboară până la baza acestuia, scurgându-se apoi prin canale de fund.
[*intraglacier flow level / niveau d`écoulement intra-glaciaire, surface ~ ~* / *уровень внутриледникового стока*]

Nivel hidrostatic Nivelul până la care urcă suprafaţa pânzei de apă freatică, în mod natural.
[*hydrostatic level* / *niveau hydrostatique* / *гидростатический уровень*]

Nivel inferior de denudaţie v. Nivel de bază
[*base level of denudation* / *niveau de base* / *нижный уровень денудации*]

Nivel litologic Sin. *Nivel de facies petrografic* Treaptă de relief suprapusă unui strat de roci mai dure, care a frânat denudaţia.
[*lithologic level* / *niveau lithologique* / *литологический уровень*]

Nivel marin Nivelul suprefeţei mării, măsurat în raport cu un reper fix situat la ţărm.
[*sea level, mean sea-level* / *niveau de la mer, ~ moyen de la mer* / *уровень моря*]

Nivel superior al crestelor v. Gipfelflur

Nivel superior de denudaţie Nivelul a cărui altitudine este în funcţie de climă şi deasupra căruia nu se pot înălţa vârfurile şi crestele montane, deoarece sunt distruse de către denudaţia foarte intensă, manifestată prin dezagregare, acţiunea gheţarilor şi a vântului. Noţiune introdusă de către Albrecht Penck sub numele de Obere Denudationsniveau şi pe baza ei a ajuns la noţiunea despre nivelul crestelor (Gipfelflur).
[*top level of denudation* / *niveau supérieur de dénudation, ~ de crêtes* / *верхний уровень денудации*]

Nivelarea reliefului Totalitatea proceselor geomorfologice care duc la reducerea energiei reliefului, la scăderea generală a altitudinii şi la crearea unor suprafeţe aproape plane. La **N. r.** participă atât denudaţia, care toceşte formele pozitive de relief, cât şi acumularea şi sedimentarea, care umplu formele negative cu depozite şi roci sedimentare.
[*relief applanation, ~ flattening* / *aplanissement du relief* / *выравнивание рельефа, уплощение ~*]

Nivelarea terenului Netezirea terenului în vederea amenajării de sisteme de irigaţii, orezării, construcţii de clădiri, căi de transport sau alte facilităţi.
[*land grading, ~ levelling* / *aplanissement du terrain* / *выравнивание территории*]

Nivele geomorfologice În concepţia lui K.K. Markov (1948), fiecare proces geomorfologic de bază modelează un nivel de relief – **N. g.** situat la o anumită altitudine, funcţie de etajarea geografică verticală a condiţiilor morfoclimatice. Cel mai de jos este *nivelul de abraziune şi acumulare*; urmează *nivelul peneplenelor de eroziune,* apoi *nivelul limitei zăpezilor* şi cel mai de sus este *nivelul crestelor şi vârfurilor muntoase.* Dacă scoarţa terestră ar fi imobilă, aceste nivele s-ar etaja concentric. Mişcările scoarţei deformează însă aceste nivele, înălţându-le sau coborându-le, după modelarea lor sau chiar în timpul modelării. Studiindu-se poziţia reală a acestor nivele, se pot identifica mişcările neotectonice ale scoarţei.
[*geomorphic levels, geomorphologic ~* / *niveaux géomorphologiques* / *геоморфологические уровни*]

Nivelment Procedeu topografic de măsurare a altitudinii unui punct faţă de un nivel de referinţă (de obicei, suprafaţa geoidului), prin determinarea succesivă a diferenţelor de nivel ale unor puncte situate pe un traseu, dintre un punct cu altitudine cunoscută şi punctul de determinat. Ansamblu de măsurători geodezice şi topografice pentru determinarea altitudinii unui punct faţă de nivelul marin 0. **N.** repetat poate pune în evidenţă mişcări actuale ale scoarţei.
[*topographic levelling* / *nivellement* / *нивелировка*]

Nivelul apelor Poziţia în plan vertical a suprafeţei apei din râuri, lacuri mări şi oceane, determinată faţă de un reper fix, stabilit artificial şi care este considerat nivel 0 al mirei.
[*water level* / *niveau des eaux* / *уровень вод*]

Nivelul apelor subterane Poziţia suprafeţei pânzei de apă subterană, ce se reprezintă prin hidroizohipse, care permit identificarea direcţiei de curgere a apei. În cazul apelor freatice, poziţia suprafeţei lor poate fi precizată cu ajutorul izofreatelor, care unesc punctele cu aceeaşi adâncime a suprafeţei apei faţă de suprafaţa terenului.
[*groundwater table* / *niveau des eaux souterraines, ~ des nappes d`eau souterraine* / *зерколо грунтовых вод*]

Nivelul crestelor montane v. Gipfelflur
[*mountain-crest level* / *niveau des crêtes montagneuses* / *уровень горных вершин*]

Nivelul de 365 Noţiune propusă a înlocui pe cea de limită a zăpezilor persistente. **N. 365** se deduce din durata de înzăpezire a terenului la diverse altitudini. Se poate considera că, la acest nivel, durata de înzăpezire ar fi de 365 zile pe an. În realitate, **N. 365** e mai sus decât linia de echilibru a gheţarului, deoarece zăpada căzută pe suprafaţa nudă, încălzită de soare, se topeşte mai repede decât cea căzută pe suprafaţa unui gheţar. Astfel, în Alpii Orientali, **N. 365** e mai sus cu 400 m, iar în Asia Centrală, cu până la 1400 m.
[*level of 365* / *niveau de 365* / *уровень 365*]

Nivelul denudaţiei v. Nivel de bază
[*base level of denudation* / *niveau de base* / *уровень денудации*]

Nivelul mediu al mării Media valorilor maxime şi minime ale nivelului marin înregistrate într-o perioadă lungă de timp.
[*mean sea-level* / *niveau moyen de la mer* / *средний уровень моря*]

Nivelul permafrostului Sin *Plafonul permafrostului* Adâncimea la care temperatura maximă a solului sau rocii ajunge abia la 0^0 C. Aici începe stratul cu îngheţ permanent sau se află suprafaţa superioară a stratului de permafrost.
[*permafrost table* / *niveau du permafrost, ~ ~ pergélisol* / *уровень вечной мерзлоты, граница ~ ~*]

Nivelul râului Poziţia suprafeţei apei din râu determinată faţă de un reper stabil (cota zero a mirei).
[*river stage* / *niveau de la rivière* / *уровень реки*]

Nivelul zăpezilor perpetue v. Limita zăpezilor perpetue
[*snowline* / *ligne des neiges éternelles* / *граница вечных снегов*]

Nivelul zero v. Nivel de referinţă altimetric
[*chart datum* / *zéro hydrographique* / *нуль карты*]

Nivocarst Sin. *Carst nival* Procese şi forme carstice produse de apa provenită din topirea zăpezii, bogată în dioxid de carbon. Modelarea carstică se produce, în mare măsură, sub stratul de zăpadă.
[*nivo-karst* / *nivo-karst* / *нивокарст, снежный карст, карст нивальный*]

Nod orografic Masiv muntos sau vârf înalt din care pleacă culmi sau creste muntoase în direcţii diverse.
[*nunakol, knot, mountain ~* / *noeud orographique, ~ des montagnes, rognol* / *орографический узел*]

Nodule Concreţiuni minerale lipsite de structură internă.
[*nodules* / *nodules* / *конкреции*]

Nor arzător v. Avalanşă arzătoare
[*fiery cloud, glowing ~ , nuée ardente* / *nuée ardente* / *горячие тучи*]

Nor de erupţie Nor ce se formează în timpul unei erupţii vulcanice prin condensarea vaporilor de apă emişi de vulcan, la care se pot adăuga şi piroclastite fine, îndeosebi cenuşă vulcanică.
[*eruption cloud* / *nuage d'éruption* / *облако извержения*]

Noroi Fluid format prin înmuierea cu apă a argilelor, marnelor, luturilor, solului şi altor materiale fine.
[*mud, ooze* / *boue* / *грязь*]

Noroi argilos Noroi format prin înmuierea cu apă a argilelor.
[*clayey mud* / *vase argileuse* / *глинистая грязь*]

Noroi vulcanic Noroi format din cenuşile şi praful vulcanic antrenate de apele de precipitaţii sau provenite din condensarea vaporilor emişi de vulcan. **N. v.** se poate scurgere rapid pe flancurile conurilor vulcanice**,** sub formă de torenţi, constituind laharul.
[*volcanic mud* / *boue volcanique* / *вулканическая грязь*]

Notarea teraselor Modalitate de individualizare a teraselor fluviale prin atribuirea unui nume (de obicei, preluat de la o localitate situată pe terasa respectivă) sau un număr. Adesea se începe numerotarea cu terasa cea mai înaltă, considerată cea mai veche. Se foloseşte însă şi numerotarea care începe cu terasa cea mai joasă şi deci, cea mai tânără.
[*denomination of terraces* / *dénomination des terrasses* / *нумерация террас*]

Nucleul extern Geosferă care se este cuprinsă între discontinuitate Wiechert-Gutenberg (2900 km adâncime) şi discontinuitatea Lehman (5100 km adâncime). **N. e.** se apreciză că este alcătuit din fier (80%) şi nichel şi se presupune a fi în stare fluidă (cu temperatura de cca. 4000^0 C), întrucât prin el nu se propagă undele seismice transversale. Coloanele de fluid sunt dispuse în spirale, paralele cu axa de rotaţie a Pământului, iar energia lor mecanică generează electricitate şi implicit, câmpul magnetic al Terrei.
[*outer core* / *noyau externe* / *внешнее ядро*]

Nucleul intern Geosferă cuprinsă între 5100 km şi centrul Pământului. Acolo, materia pare a fi în stare solidă (creşterea bruscă a vitezei de propagare a undelor seismice), cu densitate mare şi este probabil alcătuită din Ni şi Fe. **N. i.** poate stabiliza câmpul magnetic contrabalansând curenţii turbulenţi din nucleul extern.
[*inner core* / *noyau interne* / *внутреннее ядро*]

Nucleul terestru Partea centrală a Pământului situat sub suprafaţa de discontinuitate Wiechert-Gutenberg (2900 km adâncime) şi alcătuit din materie foarte densă, presupusă a fi

constituită dominant din fier şi nichel. După comportamentul faţă de undele seismice, se deosebeşte un *nucleu extern* şi un *nucleu intern.*
[*core* / *noyau terrestre* / *ядро земное*]

Numerizare v. Digitizare
[*digitisation* / *numérisation* / *дигитизация*]

Nunakol Vârf stâncos rotunjit ce se înalţă deasupra unui gheţar.
[*nunakol* / *nunakol* / *нунакол*]

Nunatak Termen preluat de către A. E. Nordenskjöld din limba eschimoşilor şi care indică o înălţime stâncoasă ce se înalţă deasupra gheţii. Dezagregarea intensă de deasupra nivelului gheţii face ca flancurile **N.** să fie abrupte.
[*nunatak, bedrock knob* / *nunatak* / *нунатак*]

O

Oază antarctică Porţiune de teren din Antarctida, neacoperită de gheaţa calotei.
[*Antarctic oasis* / *oasis antarctique* / *антарктический оазис*]

Obârşia alunecării Zona de desprindere a materialului care alunecă pe versant şi care se prezintă, de obicei, ca un abrupt cu diverse forme.
[*lanslide scarp* / *tête de glissement* / *стенка срыва оползня*]

Obârşia râului Sectorul de unde izvorăşte râul.
[*headwater* / *tête de la rivière* / *исток реки*]

Obârşia văii Capătul din amonte al văii. Funcţie de agentul modelator şi de alcătuirea geologică, **O. v.** poate avea morfologie variată. Obârşia văilor glaciare este reprezentată de circuri glaciare. Obârşiile văilor fluviatile sunt mai variate: în regiunile cu relief slab accidentat (câmpii, podişuri) **O. v.** sunt puţin adâncite şi au forme evazate; în regiunile montane, sunt râpe de obârşie înguste şi cu versanţi abrupţi.
[*valley head, headwater* / *tête de vallée* / *верховье долины*]

Obcină Culme muntoasă prelungă.

Obducţie Încălecarea unei plăci oceanice peste o placă de tip continental.
[*obduction* / *obduction* / *обдукция*]

Obelisc vulcanic v. Ac pelean
[*obelisque* / *obélisque, piton* / *палец вулканический*]

Obsidiană „Sticlă vulcanică”- rocă vulcanică amorfă, rezultată din răcirea bruscă a lavei.
[*obsidian* / *obsidienne* / *обсидиан*]

Obturare glaciară Bararea unei văi laterale de către gheţarul din valea principală, care trimite un lob spre valea afluentă, unde formează un val morenaic cu convexitatea spre amonte. În spatele acestui val se depun aluviuni sau depozite fluvio-lacustre, deoarece se poate forma un lac de baraj.
[*glacial obliteration* / *obturation glaciaire* / *ледниковое подпруживание*]

Obturare laterală Bararea unei văi afluente de către un obstacol apărut în valea principală, cum ar fi un gheţar, aluviuni sau un corp de alunecare.
[*lateral obliteration* / *obturation latérale* / *боковое подпруживание долины*]

Obturarea albiei Blocarea albiei unui râu prin aport lateral de material, de exemplu, con de dejecţie al unui afluent, de alunecări de teren sau de o limbă de gheaţă.
[*channel obliteration* / *oblitération du lit mineur* / *подпруживание русла*]

Ocean Obiect acvatic reprezentat printr-o masă imensă de apă acumulată într-o depresiune care constituie o formă de relief de ordinul I.
[*ocean* / *océan* / *океан*]

Oceanul Planetar Totalitatea oceanelor de pe Pământ şi a mărilor care comunică cu ele.
[*planetary ocean* / *Océan planétaire* / *Мировой океан*]

Oceanul Tethys v. Tethys

Ochiuri glodoase v. Vulcan noroios
[*mud volcano, ~ cone* / *volcan de boue* / *грязевые вулканы*]

Ochiuri noroioase v. Vulcan noroios

Ocnă Mină pentru exploatarea sărurilor.
[*salt mine* / *mine de sel* / *соляная шахта*].

Őesar v. Esker

Ofiolite Roci bazice şi ultrabazice reprezentând fragmente de scoarţă oceanică ce au fost înălţate şi prinse în scoarţa continentală. Prezenţa lor marchează existenţa, în trecut, a unui rift oceanic şi sunt produsul magmatismului iniţial.
[*ophiolithtes* / *ophiolites* / *офиолиты*]

Ogaş Formă de microrelief de eroziune sub forma unui canal mic, creat prin eroziunea liniară, exercitată de scurgerea lichidă concentrată. În mod convenţional, adâncimea **O.** este cuprinsă între 0,5 - 2,0 m. În ultima perioadă de timp se apreciază că **O.** reprezintă o formă incipientă de ravenare şi, de aceea, a fost inclus în clasa ravenelor discontinue.
[*ephemeral gully* / *rigole d érosion, sillon* / *водороина, борозда эрозионная*]

Oglindă de alunecare v. Suprafaţă de alunecare
[*landslide plane, slip-plane, slickenside* / *glissière* / *зеркало скольжения*]

Oglindă de falie Suprafaţă de rocă lustruită în timpul jocului unei falii. Aspectul acestei suprafeţe poate da informaţii despre sensul şi intensitatea mişcării compartimentelor faliei.
[*fault plane* / *mirroir de faille* / *зеркало сброса*]

Oglindă de fricţiune Suprafaţă de contact a două mase de roci şlefuite de stresul provocat de mişcarea uneia dintre ele. De obicei, este un plan de falie dar poate fi şi un pat de alunecare.
[*slickenside* / *mirroir de faille, glissière* / *зеркало трения*]

Olduvai Eveniment paleomagnetic ce a constat într-un scurt interval de timp (1,98 – 1,95 M.a.) cu polaritate magnetică normală din timpul epocii Matuyama, caracterizată prin polaritate inversată.
[*Olduvai event* / *épisode Olduvai* / *эпизод Олдувай*]

Oligocen Epocă din perioada Paleogen, care a ţinut între 33,9 şi 23,03 M.a. B. P.
[*Oligocene* / *Oligocène* / *олигоцен, эпоха олигоцена*]

Olistolit Sin. *Klippă sedimentară* Bloc de rocă diferită şi mai veche prinsă între sau peste roci mai noi. Sunt considerate ca provenind prin alunecare subacvatică în timpul sedimentării rocilor mai noi.
[*olistholite* / *olistolite* / *олистолит*]

Olistostromă Sediment alcătuit din blocuri de origini diverse.

[*olistostrom* / *olistostrome* / *олистострóм*]

Ombilic de breşă Cavitate săpată de curenţii rapizi de apă ce apar la ruperea unui dig.
[*breach umbilic* / *ombilique de brèche* / *котел прорыва*]

Ombilic frontal Depresiune în formă de amfiteatru închisă de valul morenei terminale într-o vale glaciară.
[*frontal umbilic / ombilic frontal* / *фронтальная моренная впадина*]

Ombilic glaciar Sector larg şi supra-adâncit în podeaua circului sau văii glaciare.
[*glacial umbilic, ~ cirque umbilic* / *ombilic glaciaire* / *котел ледниковый*]

Ondulaţii Învălurări ale unei suprafeţe de teren. Termenul se foloseşte pentru învălurări de diferite dimensiuni ale unei suprafeţe de teren, de la cele mărunte de pe suprafaţa unei dune, până la cele de mari dimensiuni, cum ar fi cele ale Scutului Canadian.
[*undulations* / *ondulations* / *волнистая поверхность рельефа*]

Ondulaţii depoziţionale v. Ripple marks

Ondulaţii eoliene v. Ripple marks
[*eolian ripples* / *ondulations éoliennes* / *ветровая рябь, эоловая рябь*]

Oolite Granule calcaroase rotunjite, cu diametrul mai mic de 2 mm, formate din pelicule concentrice precipitate în condiţii de ape calde, puţin adânci şi agitate.
[*oolites* / *oolithes* / *оолиты*]

Optim climatic holocen Sin. *Hipsitermal, Optim climatic postglaciar* Perioadă diferit plasată, dar studiile asupra carotelor de gheaţă o situează între 8600 şi 4.300 B. P. În timpul său s-a produs o încălzire climatică apreciată la $0{,}5^0 – 2^0$ C la nivel global. În Siberia temperaturile de vară ar fi crescut cu $2^0 – 6^0$ C, iar recifii tropicali arată o creştere a temperaturii cu 1^0**.** În Noua Zeelandă şi Antarctica s-a produs o încălzire aproximativă în perioada 10.500 – 8.000 B. P. **O c. h.** corespunde cu Perioada Atlantică a Holocenului. În Sahara s-a manifestat o climă mai umedă – *African humid period.*
[*climatic optimum, holocene ~ ~ , hypsithermal, altithermal, holocene thermal maximum, ~ megathermal,* / *optimum climatique holocène* / *голоценовый климатический оптимум*]

Optim climatic postglaciar v. Optim climatic holocen

Orbită geostaţionară Orbită a unui satelit de teledetecţie care se mişcă în plan ecuatorial şi are viteză unghiulară egală cu viteza unghiulară de rotaţie a Pământului încât rămâne deasupra aceluiaşi punct de pe suprafaţa terestră.
[*geostationary orbit* / *orbite géostationaire* / *геостационарная орбита*]

Orbită heliosincronă Orbită satelitară polară, al cărei plan face acelaşi unghi cu razele solare încât satelitul trece pe deasupra unui punct la aceeaşi oră locală, după o anumită perioadă de timp. Este tipul de orbită al principalilor sateliţi de teledetecţie Landsat şi Spot.
[*sun synchrounous orbit* / *orbite héliosynchrone* / *гелиосинхронная орбита*]

Orbită peripolară v. Orbită polară

Orbită polară Sin. *Orbită peripolară* Orbită satelitară al cărei plan formează un unghi de maximum 10^0 cu axa polilor.
[*near polar orbit, polar ~* / *orbite polaire* / *полярная орбита*]

Ordovician A doua perioadă a erei Paleozoice, încadrată în intervalul 488,3 şi 443,7 M.a. B. P. Spre sfârşitul acestei perioade s-a manifestat o glaciaţie în Gondwana.
[*Ordovician* / *Ordovicien* / *ордовикский период*]

Organism torenţial Formă complexă de relief creat de scurgerea torenţială a apei pe versanţi. Spre partea superioară a versantului se formează *bazinul de recepţie,* cu forma unei pâlnii în care se concentrează scurgerea lichidă - apa sub forma scurgerii în pânză şi în şiroaie. Aceasta exercită dislocarea şi transportul materialului erodat. Din partea mijlocie şi inferioară a bazinului de recepţie coboară *canalul de scurgere,* sub forma unei ravene, în care se exercită eroziunea liniară (de adâncime) şi eroziunea laterală (a malurilor). La baza versantului sau pe versant, dacă apare o ruptură de pantă, se formează conul de împrăştiere (dejecţie), prin depunerea materialului transportat. În unele cazuri, canalul de scurgere aproape lipseşte şi un astfel de organism torenţial a fost denumit *hunie,* de către Victor Tufescu.

[*torrent* / *organisme torrentiel, torrent* / *бассейн временного водотока, ~ горного ручья*]

Organisme perforante Diverse organisme animale sau vegetale care perforează rocile pe cale biochimică sau chiar mecanică.

[*boring organismes* / *organismes perforantes* / *сверлящие организмы*]

Orgă bazaltică Sin. *Coloane de bazalt, Orgă vulcanică* Coloane hexagonale de bazalt rezultate din contracţia prin răcire în timpul consolidării. De ex., Detunatele din Munţii Apuseni, Giant's Causeway din nordul Irlandei, Insulele Ciclopice din apropierea coastei de est a Siciliei, etc.

[*basaltic columns* / *orgue basaltique* / *базальтовые колонны*]

Orgă carstică Ansamblu de coloane formate prin unirea stalactitelor şi stalagmitelor din peşteri.

[*karstic columns* / *orgue karstique* / *колонны карстовые*]

Orgă geologică Ansamblu de coloane format pe roci diferite. Coloanele din bazalt au formă hexagonală în secţiune transversală şi sunt separate prin fisuri care s-au format în timpul răcirii şi consolidării magmei. Coloanele din calcar se formează prin precipitare intensă care duce la unirea stalactitelor şi stalagmitelor. Uneori, denumirea se aplică şi complexelor de coloane de eroziune de tipul piramidelor coafate.

[*geological organ pipes* / *orgue, ~ géologique, tuyaux d`orgue* / *столбчатая отдельность*]

Orgă vulcanică v. Orgă bazaltică

[*palisades, columnar lava* / *orgue volcanique, ~ de basalte, ~ basaltique, collonnes de basalt, prismes basaltiques* / *лавовые колонны, базальтовые ~*]

Orientarea circului glaciar Se defineşte prin unghiul dintre axa mediană a circului şi meridianul locului.

[*cirque orientation* / *orientation du cirque glaciaire* / *орьентирование ледникового цирка*]

Orientarea versantului v. Expoziţia versantului

[*slope orientation, ~ facing, aspect* / *orientation du versant* / *орьентирование склона, экспозиция ~*]

Orizont (geologic) Pachet subţire de strate, cu anumit specific litologic.

[*horizon* / *horizon géologique* / *геологический горизонт*]

Orizont reper v. Reper startigrafic

[*marker horizon, ~ bed* / *couche repère* / *опорный горизонт*]

Oroclin Lanţ muntos a cărui orientare a fost schimbată brusc, în urma mişcărilor orizontale.

[*orocline* / *orocline* / *ороклин (ороклиналь)*]

Orogen Sin. *Structogen, Tectogen* Sector foarte mobil al scoarţei terestre care a suportat cutări şi înălţări ce au edificat un relief muntos.
[*orogen* / *orogène* / *ороген*]

Orogen de tip andin Orogen generat de coliziunea unei plăci oceanice cu un continent, aşa cum a fost cazul plăcii Nazca şi a Continentului Sud-American, care a generat Orogenul Andin.
[*Andean type orogen* / *orogène de type andin* / *ороген андийского типа*]

Orogen de tip arc insular Orogen generat de coliziunea a două plăci oceanice dintre care una, mai densă, se scufundă şi se topeşte, generând un arc vulcanic. Aşa este cazul arcurilor Mariane, Kurile, Aleutine etc.
[*island-arc type orogen* / *orogène de type arc insulaire* / *ороген островной, ороген типа островный дуги*]

Orogen de tip himalayan Orogen generat de coliziunea a două plăci continentale, cum a fost cazul Plăcii Indiene şi a Plăcii Euroasiatice, care a generat Orogenul Himalayan.
[*himalayan-type orogen* / *orogen de type hymalayen* / *ороген гималайского типа*]

Orogeneza acadiană v. Faza Acadiană.
[*Acadian orogeny* / *orogenèse acadienne* / *орогенез акадинский*]

Orogeneza alpină Ultimul ciclu geotectonic important din istoria scoarţei terestre, desfăşurat din Triasic până în prezent. **O. a.** a contribuit la formarea structurilor muntoase din Oceanul Tethys, de la Gibraltar în vest, până în Indonezia în est (Pirinei, Alpi, Carpaţi, Caucaz, Himalaya ş.a.).
[*alpine orogeny* / *orogenèse alpine, orogénie ~ , plissement alpin* / *альпийский орогенез*]

Orogeneza Allegheni v. Orogeneza apalaşiană

Orogeneza apalaşiană Sin. *Orogeneza Allegheny* Orogeneză majoră în Apalaşii Centrali şi Sudici din Pennsylvanian (Carboniferul superior-Permian), când s-au produs şariaje, cutări, metamorfism şi intruziuni din Pennsylvania până în Alabama. Orogeneză echivalentă cu orogenezele armoricană şi hercinică din Europa.
[*Appalachian orogeny, Allegheni ~* / *orogenèse appalachienne* / *аппалачский орогенез*]

Orogeneza caledoniană Ciclu geotectonic desfăşurat între Cambrianul superior şi Silurianul superior. **O. c**. cuprinde fazele tectonice salairă (sardă), taconică şi ardenică. **O. c.** a provocat procesul de cutare şi înălţare a caledonidelor scandinavice, a Groenlandei, Irlandei, parţial a Apalaşilor, Tian-Şanului ş.a. **O. c.** a avut două faze principale: *taconică* şi *acadiană*
[*Caledonian orogeny* / *orogenèse calédonienne* / *каледонский орогенез*]

Orogeneza hercinică Sin**.** *Orogeneza variscă, Ciclul hercinic* Ciclu geotectonic important, desfăşurat între Devonianul superior şi Permian, contribuind la formarea munţilor Ural, parţial Altai şi Apalaşi.
[*Hercynian orogeny, ~ folding, Variscan orogeny* / *orogenèse hercinienne, plissement hercynien / герцинский орогенез, герцинская складчатость*]

Orogeneza huroniană Orogeneză produsă în Precambrianul mijlociu, care a afectat Scutul canadian.
[*Huronian orogeny* / *orogenèse huronienne* / *гуронский орогенез*]

Orogeneza laramică v. Faza laramică.
[*Laramian orogeny, Laramic ~, Laramide ~* / *orogenèse laramienne* / *ларамийский орогенез*]

Orogeneza lauranţiană Orogeneză produsă în Precambrianul inferior, care a afectat Scutul canadian.
[*Laurentian orogeny* / *orogenèse laurentienne* / *лаврентьевский орогенез*]

Orogeneza variscă v. Orogeneza hercinică
[*Variscan orogeny* / *orogenèse varisque* / *варисцийский орогенез*]

Orogeneză Sin. *Ciclu orogenetic* Totalitatea proceselor şi fenomenelor geologice şi geomorfologice care au loc în evoluţia unei arii labile a scoarţei terestre (geosinclinal), ducând la formarea unui sistem muntos cutat. În timpul **O.** un sector din scoarţa terestră este afectat de mişcări intense de cutare şi înălţare. Eforturile radiare şi tangenţiale duc la formarea a numeroase sisteme de falii, şariaje şi la manifestări vulcanice.
[*orogenesis, orogeny, mountain building, orogenic movements* / *orogenèse, orogénie, mouvements orogéniques* / *орогенез, орогенезис, орогения, горообразование*]

Orografie v. Hipsografie
[*orography, orology* / *orographie* / *орография*]

Orometrie v. Hipsometrie
[*orometry* / *orométrie* / *орометрия*]

Ortobreccie Breccie la care clastele reprezintă mai mult decât matricea..
[*orthobreccia* / *orthobrèche* / *ортобрекчия*]

Ortoconglomerat Conglomerat la care galeţii reprezintă mai mult decât matricea.
[*orthoconglomerate* / *orthoconglomérat* / *ортоконгломерат*]

Ortofotogramă Fotografie aeriană corectată geometric încât prezintă toate detaliile în poziţie planimetrică reală şi pe ea se pot face măsurători ca pe o hartă.
[*orthophoto, orthophotograph* / *orthophoto, orthophotographie* / *ортофотограмма*]

Ortofotomozaic Asamblaj alcătuit din ortofotograme plasate corect în poziţie planimetrică.
[*orthophotomosaic* / *orthophotomosaïque* / *ортофотомозаик*]

Ortogeosinclinal După H. Stille - geosinclinal propriu-zis, care generează un sistem montan cutat. Geosinclinal situat între două platforme.
[*orthogeosyncline, orthogeosynclinal* / *orthogéosynclinal* / *ортогеосинклиналь*]

Ortoimagine Imagine de teledetecţie corectată geometric încât nu prezintă deformări de perspectivă sau de relief, având calităţile unei hărţi.
[*orthoimage* / *orthoimage* / *ортосъемка*]

Ös (pl. **osar) v. Esker**
[*os* / *ôs* / *эскер, сельг, оз*]

Oscilaţie glaciară Răcire climatică minoră care provoacă extinderea gheţarilor.
[*glacial oscillation, oscillation of glacier* / *oscillation glaciaire* / *ледниковое колебание, осцилляция ледника*]

Ostiole Formaţiuni periglaciare care constau în revărsarea de material noroios ce construieşte muşuroaie de ordinul decimetrilor, uneori înconjurate de un inel de pietre.
[*tundra ostioles, soil mottlings* / *ostioles, îlots terreux, flaques de terre, poussées de mollisol, éruptions de boue* / *кочки перигляциальные*]

Ostiole criogenice v. Ostiole
[*frost boil* / *ostiole* / *выпуклое глинистое пятно-медальон*]

Ostiole de tundră v. Ostiole

[*tundra ostioles* / *ostioles de toundra* / *кочки тундровые*]

Ostrov Sin. *Insulă fluvială, Insulă aluvionară* Insulă alungită, creată prin aluvionare în albia minoră.
[*river island, islet, inch, holm, mid-channel bar, river ~ , stream ~* / *île fluviale, îlot, barre alluviale, banc* / *остров, осерёдок*]

Oxidare Proces chimic ce intervine în alterarea rocilor şi la formarea scoarţei de alterare, prin combinarea oxigenului cu unele minerale.
[*oxidation* / *oxydation* / *оксидация, окисление*]

P

Pachet de roci alunecat Masă de roci desprinsă dintr-un pachet de strate şi alunecată, păstrându-şi, de obicei, structura.
[*pile of sliding layers* / *paquet de couches glissées* / *пачка сползших горных пород*]

Pachet de roci tasat Masă de roci tasată în urma sufoziunii, a dezgheţului sau a dizolvării.
[*pile of collapse sunk layers* / *paquet de roches tassées* / *просадочный пласт горных пород*]

Pack v. Banchiză

Padină 1. Vale carstică uscată. 2. Microdepresiune de pe un deluviu de alunecare. 3. Formă depresionară, puţin adâncă, rezultată din îngemănarea unor crovuri.
[*padiny* / 1 *vallée séche;* 2, 3 *microdépression* / *падина,западина*]

Pahoehoe Termen hawaian care desemnează curgeri de lavă bazică, cu suprafaţa uşor neregulată, atât datorită curgerii, cât şi degajării gazelor care provoacă umflături şi rupturi. După aspect, se deosebesc *lave cordate, încreţite, festonate, scoriacee* etc.
[*pahoehoe lava* / *pahoehoe lava, lave lisse* / *лава пахоехое, волнистая лава*]

Paleoalbie v. Albie îngropată
[*paleochannel* / *lit enterré* / *погребенное русло*]

Paleoarhipelag Arhipelag vechi ale cărui insule au fost unite prin cordoane de tip tombolo sau prin exondare.
[*paleo-archipelago* / *paléo-archipel* / *палеоархипелаг*]

Paleocarst v. Carst fosil
[*paleokarst* / *paléokarst, paléo-karst* / *палеокарст, карст ископаемый, ~ погребенный*]

Paleocen Epocă a perioadei Paleogen, desfăşurată între anii 65,5 şi 55,8 M.a.B.P.
[*Paleocene* / *Paléocène* / *палеоцен*]

Paleoclimat Condiţii climatice din anumite perioade din trecutul Pământului. Reconstituirea **P.** este utilă pentru geomorfologie, deoarece permite explicarea unor forme de relief.
[*paleoclimate* / *paléoclimat* / *палеоклимат*]

Paleoclimatologie Disciplină care se ocupă cu reconstituirea condiţiilor climatice din trecutul geologic al Pământului prin diverse metode (studiul resturilor de macro şi microfosile, analize izotopice ale oxigenului din diferite substanţe, inclusiv din gheaţa calotelor, al unor **v**echi sedimente şi forme de relief etc.). Pentru geomorfologie, informaţiile paleoclimatice joacă un rol important, permiţând înţelegerea evoluţiei formelor de relief.
[*paleoclimatology* / *paléoclimatologie* / *палеоклиматология*]

Paleoeuxin Etapă complexă de evoluţie a bazinului Mării Negre din timpul Cuaternarului. Într-o primă fază, numită şi *Euxinul Vechi,* desfăşurată la începutul perioadei interglaciare Mindel-Riss, s-a produs o transgresiune, când nivelul Mării Negre era mai ridicat decât cel actual şi a permis realizarea legăturii cu Marea Mediterană. În a doua parte a acestei etape s-a produs o scădere a nivelului marin şi o regresiune.

[*Paleo-Euxin / Paléo-Euxin / палеоэвксинское время, древнеэвксинское ~ , палеоэвксинская фаза*]

Paleoforme de relief v. Paleorelief

[*paleorelief / relief herité, paléorelief / древние формы рельефа, палеорельеф*]

Paleogen Perioadă a erei Neozoice, care a ţinut între 65,5 şi 23 (65 – 24,5) M. a. B. P**.** este subdivizat în epocile: Paleocen, Eocen şi Oligocen

[*Paleogene / Paléogène / палеоген, эпоха палеогена*]

Paleogeografie Ramură a geografiei care se ocupă cu evoluţia geosistemului şi cu reconstituirea stării geosistemului din trecut.

[*paleogeography, palaegeography / paléogéographie / палеогеография*]

Paleogeomorfologie Parte a geomorfologiei care studiază paleoformele de relief şi procesele care le-au creat.

[*paleogeomorphology, palaeogeomorphology / paléogéomorphologie, paléomorphologie / палеогеоморфология*]

Paleohidrologie Studiul hidrologiei din trecut. După K. J. Gregory (1983), începând de la primele urme ale scurgerii de suprafaţă, până la primele măsurători hidrologice. Formele de relief şi unele depozite pot oferi anumite informaţii despre caracteristicile hidrologice din vremea formării lor.

[*palaeohydrology / paléohydrologie / палеогидрология*]

Paleomagnetism Magnetism remanent care este depistat în unele roci şi care permite reconstituirea caracteristicilor câmpului geomagnetic din timpul formării rocilor respective. **P**. permite determinarea vârstei unor roci şi evenimente din trecutul geologic, folosind *scara paleomagnetică.*

[*paleomagnetism, palaeomagnetism, archeomagnetism / paléomagnetism / палеомагнетизм*]

Paleomeandre Meandre de mari dimensiuni care nu sunt concordante cu debitele mici ale râlor actuale, fiind create într-o etapă precedentă, când debitele erau cu mult mai mari. **P.** apar în cazul râurilor subadaptate

[*paleomeanders / paléoméandres / палеоизлучины*]

Paleomolisol v. Molisol fosil

[*paleomollisol / palémollisol, couche active relique / реликтовая сезонная мерзлота*]

Paleorelief Sin *Relief moştenit,Relief relict* Tipuri şi forme de relief vechi, create în alte etape şi condiţii de modelare decât cele actuale şi care, de regulă, au fost acoperite de depozite mai noi.

[*paleorelief / paléorelief, paléotopographie / палеорельеф*]

Paleorelief exhumat Forme de relief vechi care au fost scoase la zi prin procese de eroziune a cuverturii care le acoperea. Relief format în alte condiţii morfogenetice şi care nu s-a adaptat la condiţiile morfogenetice actuale.

[*exhumed paleorelief* / *paléorelief exhumé* / *откопанный палеорельеф*]

Paleosalinitate Salinitatea din timpuri trecute a apelor marine. **P.** poate fi determinată prin studiul mineralogic şi petrografic al vechilor sedimente.
[*paleosalinity* / *paleosalinité* / *палеосоленость*]

Paleosol Sol vechi fosilizat de depozite mai noi care, la rândul lor, pot purta solul actual. **P.** pot permite determinarea unor forme de relief de acumulare şi reconstituirea unor condiţii geografice din timpul formării lor.
[*paleosoil* / *paleosol* / *палеопочва, древняя почва*]

Paleoţărm Veche linie de ţărm situată deasupra sau dedesubtul nivelului marin ca urmare a unor mişcări hidrocratice (variaţii ale nivelului marin) sau a unor mişcări ale scoarţei. **P.** poate fi marcat de faleze înălţate sau scufundate, de vechi depozite litorale sau de resturi fosile specifice.
[*paleo-shoreline* / *paléorivage* / *палеоберег*]

Paleovale Vale veche care a fost îngropată sub sedimente mai noi, în urma unei transgresiuni.
[*paleovalley, buried ~* / *paléo-vallée, vallé enfouie* / *палеодолина, погребенная ~*]

Paleoversant Versant vechi care a fost îngropat sub depozite mai noi.
[*paleovalleyside, paleoslope* / *paléoversant* / *палеосклон*]

Paleovulcanism Vulcanism vechi care s-a manifestat în alte perioade sau ere geologice.
[*paleovolcanism* / *paléovolcanisme* / *палеовулканизм*]

Paleozoic Sin. *Primar* Era vieţii vechi, care a durat cca. 300 M.a. (542 – 251 M.a. B. P.). **P.** este subdivizat în perioadele: Cambrian, Ordovician, Silurian, Devonian, Carbonifer şi Permian. În timpul erei paleozoice s-au produs două cicluri orogenetice importante: *caledonic* si *hercinic.*
[*Palaeozoic* / *Paléozoïque* / *палеозой*]

Palier de falie Treaptă de relief formată prin jocul vertical al compartimentelor unei falii.
[*fault step* / *palier de faille* / *разломный уступ*]

Palimpsest Relieful văzut ca expresie a unei evoluţii în timpul căreia a căpătat aspecte diverse şi care au influenţat înfăţişarea actuală.
[*palimpsest* / *palimpseste* / *палимпсест*]

Palinologie Ramură a paleontologiei care studiază granulele de polen şi sporii din rocile sedimentare pentru stabilirea vârstei acestora**,** reconstituirea învelişului vegetal şi a condiţiilor climatice din timpul depunerii lor.
[*palinology, pollen analysis* / *palynologie* / *палинология*]

Palisadă Creastă stâncoasă ce se înalţă deasupra terenului din jurul său.
[*palisade* / *palissade* / *палисад*]

Palisadă vulcanică v. Parapet vulcanic
[*volcanic palisade* / *palissade* / *палисад вулканический*]

Palsă Sin. *Movilă de turbă* Proeminenţă din turbă în arealul de permafrost, cu înălţimea de câţiva metri şi diametrul de până la 100 m, care se individualizează deoarece este mai bine drenată şi astfel este mai pretabilă la înălţare criogenică decât zonele vecine mai umede. **P.** conţine lentile subţiri de gheaţă, dar nucleul este din material prăfos şi prin aceasta se distinge de pingo, care are un nucleu solid de gheaţă.
[*palsa, ~ bog, peat mound* / *palse* / *пальза, пальса, торфяный бугор, ~ ~ пучения*]

Palsă cu nucleu mineral Palsă la care nucleul este format nu numai din turbă, ci şi din substratul mineral.
[*minerogenic palsa* / *butte cryogène minérale* / *пальза с минеральным ядром*]

Panaş de magmă v. Panaş al mantalei

Panaş al mantalei Sin. *Panaş termic, Panaş de magmă, Geotumoare, Punct fierbinte, Pungă fierbinte, Diapir mantelic* Excrescenţă de magmă fierbinte, la partea superioară a mantalei, urcând spre scoarţa terestră pe care o străpunge uneori, generând vulcanismul ce edifică masive şi lanţuri vulcanice de mari dimensiuni, corespunzătore *punctelor fierbinţi.* Teoria despre acest fenomen, cunoscută sub numele de *hotspot theory,* a fost elaborată, în 1963, de către geofizicianul canadian J.Tuzo Wilson, cu aplicare la vulcanismul din insulele Hawaii. El a considerat că există un panaş al mantalei sub placa pacifică, generând erupţii vulcanice. Întrucât placa se deplasează iar panaşul îşi păstrează poziţia, erupţiile s-au produs de-a lungul unei linii, formându-se vulcani cu vârstă diferită. După 1990, alţi cercetători au arătat că sunt numeroase panaşe ale mantalei, nu numai sub plăcile tectonice, ci şi în zonele lor de contact şi în lungul unor rifturi, provocând manifestări vulcanice.
[*mantle plume, ~ hot spot, plume, magma ~ , hot ~* / *panache, ~ de manteau, ~ mantellique, géotumeur, point chaud du manteau, plume* / *плюмаж мантийный, плюм*]

Panaş termic v. Panaş al mantalei
[*thermal plume* / *panache thermique, géotumeur* / *плюмаж термальный*]

Pană compozită Pană de material pământos care a fost depus parţial în timpul formării fisurii, iar restul ulterior.
[*composite wedge* / *fente en coin à remplissage composé* / *песчано-ледяная жила*]

Pană de gheaţă Gheaţă formată în fisurile rocilor şi în depozite mobile din regiunile cu îngheţ peren. Prin mărirea volumului, la îngheţul apei, se creează presiuni care pot duce la dezagregarea rocilor. După topire, în fisura lărgită se acumulează material venit din orizonturile superioare. În rocile loessoide se formează astfel *pene de loess.*
[*ice wedge, ground-ice ~* / *coin de glace* / *ледяная жила, ледяной клин, жила повторно-жильного льда*]

Pană de gheaţă activă Pană de gheaţă care mai creşte încă în timpul îngheţului.
[*active ice wedge* / *coin de glace actif* / *растущая ледяная жила*]

Pană de gheaţă epigenetică Pană de gheaţă formată în permafrost epigenetic sau în permafrost singenetic anterior.
[*epigenetic ice wedge* / *coin de glace épigénétique* / *эпигенетический ледяной клин, ~ повторно-жильный лед, эпигенетическая ледяная жила*]

Pană de gheaţă fosilă Sin. *Fantă conică fosilă, Mulaj de pană de gheaţă* Golul format prin topirea unei pene de gheaţă din perioada glaciară şi care, de obicei, este umplut cu material pământos antrenat de sus sau adus de vânt.
[*fossil ice wedge, ice-wedge cast* / *coin de glace fossile, fente en coin ~ , moulage de fente de gel* / *ископаемая ледяная жила, ~ ледяной клин*]

Pană de gheaţă inactivă Pană de gheaţă care nu mai creşte.
[*inactive ice edge* / *coin de glace inactif* / *нерастущая ледяная жила*]

Pană de gheaţă singenetică Pană de gheaţă ce se formează odată cu permafrostul şi cu formarea materialului în care este împlântată.

[*syngenetic ice wedge* / *coin de glace syngénétique* / *сингенетическая ледяная жила*]

Pană de îngheţ v. Fisură de îngheţ

[*freeze wedge, frost wedge* / *fente de gel* / *мерзлотный клин*]

Pană de loess Umplutură de loess de natură eoliană în golul format prin topirea unei pene de gheaţă.

[*loess wedge* / *coin de loess* / *лёссовый клин*]

Pană de nisip Umplutură de nisip, de obicei eolian, în fisuri din sol în formă de pană**. P. n**. reprezintă mulajul unei pene de gheaţă care s-a topit.

[*sand wedge* / *coin de sable* / *песчаная жила, первично-песчаная ~*]

Pană de pământ v. Pană de sol

[*earth wedge* / *fente à remplissage terreux* / *земляная жила*]

Pană de sol Sin. *Pană de pământ* Formaţiune cu formă de pană, alcătuită din material care diferă ca textură şi structură faţă de solul din jur.

[*soil wedge* / *coin de sol* / *грунтовая жила, земляная ~*]

Panfan Suprafaţă de nivelare provenită dintr-un pediment prin distrugerea inselbergurilor şi formarea unei cuverturi proluviale, rezultată din unirea conurilor de împrăştiere. **P.** reprezintă ultimul stadiu al procesului de nivelare din regiunile aride şi reprezintă o pediplenă perfectă. Termen folosit prima dată de A. C. Lawson (1915).

[*panfan, desert plain* / *pédiments soudés, ~ coalescents* / *панфан*]

Pangaea Termen introdus de către Alfred Wegener pentru uscatul unic care grupa toate continentele care s-au separat apoi. Protocontinent format în Carbonifer (cca. 360 M.a. B. P.) prin unirea blocurilor continentale din emisfera sudică, care alcătuiau Gondwana, cu cele din emisfera nordică, ce alcătuiau continentul Nord Americano-Scandinav. În Jurasic (cca. 180 M.a. B. P.) însă, **P.** s-a scindat, individualizându-se, din nou, Gondwana, în emisfera sudică şi Laurasia, în emisfera nordică.

[*Pangaea* / *Pangée* / *Пангея*]

Pannonian Etaj din Miocenul superior în Depresiunea Panonică şi bazinele adiacente (Parathetysul Central), corespunzând timpului dintre Sarmaţian şi Ponţian. Pentru **P.** superior se utilizează denumirea de Malvensian.

[*Pannonian* / *Pannonien* / *панонский ярус*]

Panplatformă Platformă iniţială care ar fi acoperit toată suprafaţa terestră şi în cuprinsul căreia s-ar fi format ulterior geosinclinale, cu edificare de munţi care, peneplanaţi, au dus la formarea platformelor actuale.

[*panplatform* / *pan-plateforme* / *панплатформа*]

Panplenă Termen folosit de C. H. Crickmay (1933) pentru o suprafaţă de nivelare, realizată în ultimul stadiu al procesului de eroziune prin eroziunea laterală a râurilor şi nu prin denudaţia interfluviilor, ca în cazul peneplenei.

[*panplain, panplane* / *panplaine* / *панплен*]

Panta longitudinală a talvegului v. Panta talvegului

[*longitudinal talweg slope* / *pente longitudinale du thalweg* / *продольный уклон тальвега*]

Panta medie a unui bazin hidrografic Indice morfometric ce se calculează pentru un bazin hidrografic sau un areal oarecare. Se poate folosi următoarea formulă: $P_m = E \times L / A$ unde:

P_m = panta medie (m/km sau $^0/_{00}$); E = echidistanţa curbelor de nivel (m); L = lungimea totală a curbelor de nivel (km); A = aria bazinului (km^2).
[*mean slope gradient, average slope, mean surface slope of drainage-basin* / *pente moyenne du bassin versant* / *средний уклон, ~ угол падения склона*]

Panta râului În mod curent, se foloseşte panta talvegului pentru exprimarea pantei râului.
[*river gradient, stream ~* / *pente de la rivière* / *падение реки, уклон ~*]

Panta talvegului Sin. *Panta longitudinală a talvegului* Înclinarea spre aval a talvegului, exprimată în grade sau în cădere (m/km sau %).
[*talweg slope, bed ~ ,slope of thalweg* / *pente de talweg* / *уклон тальвега*]

Panta transversală a luncii Înclinarea suprafeţei luncii pe o direcţie transversală faţă de axul văii.
[*transverse floodplain slope* / *pente transversale du lit majeur* / *поперечный уклон поймы*]

Panta transversală a talvegului Înclinarea patului albiei pe o direcţie transversală faţă de direcţia de curgere a apei râului.
[*transverse talweg slope, ~ bed slope* / *pente transversale du lit mineur* / *поперечный уклон тальвега*]

Pantă Sin. *Declivitate, Cădere* Unghi de înclinare a unei suprafeţe de teren. Se măsoară în grade – prin unghiul diedru dintre suprafaţa terenului şi un plan orizontal - dar se poate indica şi prin cădere, exprimată prin diferenţa de nivel în metri, pe distanţa de 100 metri.
[*declivity, gradient, slope* / *pente, inclinaison, déclivité* / *уклон*]

Pantă aparentă Panta terenului măsurată pe modelul stereoscopic şi care este mai mare decât panta reală, deoarece este influenţată de exagerarea verticală a modelului.
[*apparent slope* / *pente apparente* / *воображаемый склон*]

Pantă critică Sin. *Unghi de taluz natural, Pantă limită* Valoarea maximă a înclinării unui versant la care materialul neconsolidat rămâne în repaos. Noţiune introdusă de către W. Penck (1924).
[*angle of repose, ~ of rest critical slope* / *pente-limite, talus d`équilibre, angle de repos* / *критический угол склона, ~ угол падения, угол естественного откоса, ~ естественный откос, критический уклон*]

Pantă de echilibru Pantă a râului care asigură doar curgerea apei şi transportul aluviunilor, fără eroziune sau aluvionare semnificativă.
[*profile of equilibrium, equilibrium slope, even ~* / *pente d`équilibre* / *уклон равновесия*]

Pantă de eroziune Panta corespunzătoare vitezei critice de eroziune, la care substratul începe să fie erodat.
[*erosion slope* / *pente qui favorise l'érosion* / *эрозионный уклон*]

Pantă limită v. Pantă critică

Pantă medie Valoarea medie a înclinării unui areal sau al unui aliniament.
[*mean slope* / *pente moyenne* / *средний уклон*]

Pantă reală Panta suprafeţei reliefului cu valoarea sa din teren.
[*real slope* / *pente réelle* / *реальный уклон*]

Pantă Richter Pantă critică specifică grohotişurilor, cu o valoare de 30 - 32^0, reprezentând limita până la care grohotişurile pot fi stabile.
[*Richter slope* / *pente Richter* / *склон Рихтера*]

Panthalassa Oceanul Planetar unitar existent înaintea fragmentării uscaturilor în continente distincte, cu individualizarea unor bazine oceanice separate.
[*Panthalassa, Panthalassic Ocean* / *Panthalassa* / *Панталасса*]

Paraautohton Unitate tectonică interpusă între autohtonul propriu-zis şi principala pânză de şariaj. **P.** poate fi o pânză de şariaj intermediară.
[*parautochthon* / *parautochtone* / *парааутохтон*]

Parabreccie Breccie la care matricea reprezintă mai mult decât clastele.
[*parabreccia* / *brèche à matrice abondante* / *парабрекчия*]

Paracarst Forme create prin procese de dizolvare în roci necarbonatice. Se vorbeşte de *tachykarst* în cazul evaporitelor şi de *bradykarst*, în cazul rocilor silicioase.
[*parakarst / parakarst* / *паракарст*]

Paracarst în evaporite v. Paracarst
[*parakarst in evaporites* / *parakarst en évaporites, ~ en roches évaporitiques* / *паракарст эвапоритов*]

Paracarst în roci silicioase v. Paracarst
[*parakarst in siliceous rocks* / *parakarst en roches siliceuses* / *паракарст силикатных пород*]

Paraconglomerat Termen introdus de către Pettijohn, în 1957, pentru conglomeratele depuse de alţi agenţi decât apa curgătoare: gheţari sau alunecări subacvatice. **P.** are mai multă matrice decât galeţi.
[*paraconglomerate, conglomerate mudstone* / *paracongloмérat* / *параконгломерат*]

Paradeltă Deltă în cuprinsul căreia a încetat sedimentarea şi a început să fie atacată de eroziune.
[*paradelta* / *paradelta* / *парадельта*]

Parageosinclinal Bazin de sedimentare de formă alungită, asemănător geosinclinalelor, dar cu o mobilitate redusă, fiind situat în interiorul unei platforme (craton).
[*parageosyncline, intracratonal geosyncline, marginal ~* / *paragéosynclinal* / *парагеосинклиналь*]

Paralaxă Modificarea aparentă a poziţiei imaginii unui obiect pe aerofotograme, din cauza schimbării punctului de aerofotografiere. Diferenţa de paralaxă de pe un cuplu de aerofotograme permite măsurarea înălţimii obiectelor reprezentate, inclusiv a înălţimii relative a formelor de relief.
[*parallax* / *parallaxe* / *паралакс*]

Paralelizarea teraselor v. Racordarea teraselor
[*terrace correlation, correlation of terraces* / *corrélation des terrasses* / *корреляция террас*]

Parametrii elipsoidului de referinţă Valori care definesc forma elipsoidului: *semiaxa mare a ; semiaxa mică b* ; *turtirea* $f = \frac{a-b}{a}$; *excentricitatea* $e = \frac{\sqrt{a^2 - b^2}}{a}$
[*ellipsoid parameters* / *paramètres de l`éllipsoïde* / *параметры элипсоида вращения*]

Parapet de lavă Sin. *Palisadă vulcanică* Val de lavă consolidată, format în jurul craterului din fragmentele de lavă proiectate în timpul erupţiei.
[*lava ring, spatter rampart* / *anneau de lave* / *лавовое кольцо*]

Parapolie Depresiune dintr-o regiune carstică, având fundul şi versanţii accidentaţi.
[*parapolje* / *dépression karstique à morphologie accidentée* / *напаполье*]

Paratethys Partea estică a Tethysului, separată de cea occidentală în urma înălţării lanţului montan alpino-carpatic.
[*Parathetys* / *Parathethys* / *Парателис*]

Parcelă experimentală Porţiune de teren amenajată special sau în stare naturală, echipată cu sisteme de măsurare pentru aprecierea tipului şi intensităţii proceselor geomorfologice care se manifestă în cuprinsul ei.
[*experimental plot* / *parcelle experimentale* / *экспериментальный участок*]

Paroxism orogenic Producerea maximului de intensitate al proceselor orogenice, când se realizează o serie de structuri tectonice de tipul cutelor şi şariajelor.
[*paroxysmal orogenic phase* / *paroxysme orogénique* / *пароксизм орогенный*]

Pas v. Şa
[*pass, passable gap, col, gap, saddle* / *col* / *перевал, переход, седловина*]

Pasaj (în peşteră) Galerie strâmtă care leagă încăperi mai largi ale peşterii.
[*passage, keyhole* / *galerie, passage* / *галерея пещерная, коридор, проход*]

Pasul faliei v. Săritura faliei.
[*fault step, ~ bound* / *rejet de faille* / *разломный перепад*]

Pat (al râului) v. Patul albiei minore
[*river bed* / *lit de la rivière* / *ложе реки*]

Pat aluvial Fundul albiei tapisat cu aluviuni.
[*alluvial bed* / *lit alluvial, ~ alluvionaire* / *аллювиальное ложе русла*]

Pat dinamic Sin. *Pat instabil* Pat de albie a cărui pantă permite declanşarea proceselor de eroziune sau de aluvionare.
[*dynamic bed* / *lit dynamique* / *динамическое ложе русла*]

Pat glaciar v. Patul gheţarului
[*glacial bed* / *lit glaciaire* / *ложе ледника*]

Pat instabil v. Pat dinamic

Pat de meandrare v. Patul meandrelor

Pat de nisip Pat de albie alcătuit din nisip.
[*sandy bed* / *lit sablonneux, ~ à sable* / *песчаное ложе реки*]

Pat în rocă Pat de albie sculptat în roca de bază, lipsit de aluviuni.
[*bed into the rock, rock floor* / *lit sur roche, ~ rocheux* / *каменистое ложе русла*]

Pat stabil Pat de albie a cărui pantă permite doar evacuarea apei şi aluviunilor, fără eroziune sau aluvionare.
[*stable bed* / *lit stable* / *устойчивое ложе (русла)*]

Patină deşertică v. Lac de pustiu
[*desert patina* / *patine du désert* / *пустынный загар*]

Patul albiei minore Sin. *Patul râului* Fundul albiei râului care poate fi sculptat în roca de bază dar, cel mai adesea, este tapisat cu aluviuni.
[*bed, channel ~ , minor river ~* / *fond du lit mineur, lit de la rivière* / *дно русла, ложе русла реки*]

Patul alunecării v. Suprafaţă de alunecare

[*sliding plane, slip ~* / *surface de glissement, glissière* / *ложе оползня*]

Patul aluviunilor Suprafaţa de rocă de bază peste care sunt aşezate aluviunile.

[*bedrock* / *base des alluvions, lit d´alluvions* / *ложе аллювия*]

Patul de despletire a albiei Zona delimitată de tangentele la braţele extreme ale unei albii despletite.

[*river braid belt, braiding zone* / *bande de tressage* / *ложе разветвления русла*]

Patul gheţarului Substratul din rocă pe care se sprijină şi alunecă gheţarul. Rocă de la baza gheţarului.

[*glacier bed* / *lit glaciaire* / *ложе ледника*]

Patul luncii Sin *Patul văii, Talpa văii* Suprafaţa rocilor de bază peste care repauzează aluviunile luncii.

[*floodplain bed, base of the floodplain* / *lit de la plaine alluviale* / *ложе поймы*]

Patul meandrelor Sin**.** *Pat de meandrare* Porţiunea din fundul văii în cuprinsul căreia sunt înscrise meandrele râului. **P. m.** poate fi delimitat prin trasarea unor drepte tangente la buclele celor mai accentuate meandre.

[*meander belt* / *lit des méandres, zone ~ ~ , bande de méandrage, plaine ~ ~* / *меандровый пояс, пояс меандров, ~ меандрирования*]

Patul râului v. Patul albiei minore

Patul văii v. Talpa văii

[*valley bed, base of valley* / *lit de la vallée, ~ de la plaine alluviale* / *ложе долины, ~ поймы*]

Pavaj calcaros Teren orizontal sau slab înclinat,acoperit cu plăci de calcar separate prin fisuri lărgite prin dizolvare. **P. c.** apare şi în zonele calcaroase afectate de glaciaţie. Areale întinse de roci calcaroase dezgolite, traversate de crăpături lărgite de coroziune, reflectă polizarea glaciară până la suprafaţa de strat şi posibila deplasare a materialului de deasupra.

[*karst pavement, limestone ~* / *pavage calcaire karstique* / *мостовая карстовая*]

Pavaj de cochilii Strat de cochilii amestecate cu nisip grosier, format la ţărm prin spălarea de către valuri sau prin deflaţia particulelor fine.

[*shell pavement* / *plage de coquillage* / *ракушечная мостовая*]

Pavaj de deflaţie v. Pavaj de deşert

[*deflation pavement, desert ~* / *pavage de déflation* / *дефляционная мостовая*]

Pavaj de deşert Sin *Pavaj de deflaţie* Pătură alcătuită din bolovani şi fragmente colţuroase care, deseori, sunt implantate într-un material luto-nisipos. Aceste fragmente acoperite de patina deşertului sunt strâns dispuse, încât puţin material lutos este expus la suprafaţă. În multe arii pavajul de acest fel este amplasat în soluri prăfoase profunde, care conţin puţine fragmente de roci. Aceasta presupune că pietrele sunt concentrate la suprafaţă prin migrarea lor verticală, datorată probabil răspunsului la forţele ce provoacă meteorizarea prin umezire-uscare din sol. Deflaţia materialelor fine de la suprafaţă prin vânt şi, temporar, eroziunea prin apă pot fi, de asemenea, invocate.

[*desert pavement, ~ mosaic, pebble mosaic, ~ armor, desert-mosaic* / *pavage désertique, reg* / *пустынная мостовая, ~ мозаика*]

Pavaj de pietre O arie, adesea plană sau numai slab înclinată, peste care dispunerea materialelor din piatră aminteşte de un pavaj ce acoperă majoritatea suprafeţei. Astfel, se deosebesc: ***P.** de deşert*, ***P.** periglaciar*, ***P.** calcaros*, ***P.** de pietre rulate*, etc.
[*stone pavement* / *dallage de pierre* / *каменная мостовая*]

Pavaj de pietre rulate Pavaj din galeţi de râu sau litorali, ori bolovani subglaciari.
[*pebble pavement, boulder ~* / *pavage de galets* / *каменистая мостовая, каменная ~*]

Pavaj glaciar Porţiune de rocă dură şlefuită de gheţar şi fisurată prin gelivaţie încât capătă aspect de pavaj.
[*glacial pavement* / *pavage glaciaire* / *ледниковая мостовая*]

Pavaj nival Depozit de fragmente plate de roci aşezate aproape orizontal sau, dimpotrivă, aproape vertical pe terenuri slab înclinate, sub acţiunea îndelungată a stratului de zăpadă.
[*nival pavement* / *dallage nival* / *снежная мостовая*]

Pavaj periglaciar Pavaj de pietre rezultate din dezagregare prin îngheţ-dezgheţ.
[*boulder pavement, stone ~* / *dallage de pierres, ~ nival, pavage de blocs* / *перигляциальная мостовая*]

Pavaj prismatic Pavaj din prisme bazaltice aproape verticale, secţionate prin eroziune.
[*prismatic pavement, basalt ~ , giant's ~ , primatic basalt* / *chaussée des géants* / *призматическая мостовая*]

Pădure beată Copaci înclinaţi haotic din cauza alunecărilor de teren.
[*drunken forest* / *forêt ivre, ~ incliné* / *пьяный лес*]

Pământuri rele v. Badlands
[*badlands* / *mauvaises terres* / *неудобные земли, дурные ~ , бросовые ~*]

Păpuşi de loess Concreţiuni carbonatice cu forme variate, formate la baza stratelor de loess prin precipitarea carbonaţilor spălaţi din depozitul respectiv.
[*loess puppen, ~ kindchen, ~ männchen, lime concretions in loess* / *poupées du loess* / *журавчики*]

Păr peleean Formaţiuni filiforme sticloase, formate în produsele de explozie ale vulcanilor cu lave acide sau neutre. Numele evocă vulcanul Mont Pelée din insula Martinica, unde au fost găsite formaţiunile respective.
[*Pele`s hair, filliform lapilli, capillary lava* / *cheveux de Pelé, filaments vitreux* / *волосы Пеле, волосистые лапили*]

Păr de peşteră Formaţiuni fibroase fine, aidoma unei pânze de păianjen, formate din minerale diverse pe pereţii peşterilor.
[*cave hair, angel ~ , fibre* / *concrétions fibreuses de cavités souterraines* / *волосы ангела, волокно пещерное*]

Pătrunderea dezgheţului v. Migrarea frontului de dezgheţ
[*thaw penetration* / *migration du front de dégel* / *проникновение границы оттаивания, проникание ~ ~*]

Pătrunderea îngheţului Coborârea frontului de îngheţ în sol.
[*frost penetration* / *pénétration du gel* / *проникновение границы промерзания*]

Pătura bazaltică Strat al scoarţei terestre alcătuit din roci bazice, care stă peste stratul gabroic şi suportă, în ocean, o pătură sedimentară subţire iar pe continente suportă stratul granitic.
[*basaltic layer* / *couche basaltique* / *базальтовый слой*]

Pătura gabrou-serpentinitică Sin. *Stratul gabroic* Strat profund al crustei oceanice atins prin foraj în anul 2006 la adâncimea de 1,4 km sub fundul Oceanului Pacific, la 800 km vest de Costa Rica.
[*gabbroic layer* / *couche de gabrro* / *габро-серпентиновый слой*]

Pătura granitică Stratul granitic al scoarţei continentale.
[*granitic layer* / *couche granitique* / *гранитный слой*]

Pătura sedimentară Cuvertură a scoarţei terestre alcătuită din roci sedimentare. **P. s.** este foarte subţire pe scoarţa oceanică (în medie 300 m) dar poate atinge grosimi mari în unele sectoare cutate ale scoarţei continentale**.**
[*sedimentary blanket* / *couches sédimentaires* / *осадочный слой*]

Pâcle v. Vulcani noroioşi

Pâlnie carstică v. Dolină
[*karstic funnel, funnel shaped hole, sinkhole* / *entonnoir karstique, gouffre* / *карстовая воронка*]

Pâlnie de dizolvare v. Dolină de dizolvare
[*dissolution sinkhole* / *entonnoir de dissolution* / *воронка растворения*]

Pâlnie de sufoziune v. Crov
[*suffosion sinkhole* / *entonnoir de suffosion* / *суффозионная воронка*]

Pâlnie glaciară Microdepresiune în formă de pâlnie largă formată pe o limbă de gheaţă.
[*glacier funnel* / *entonnoir glaciaire* / *ледниковая воронка*]

Pâlnie termocarstică Microdepresiune formată prin tasare în urma topirii permafrostului sau a gheţii subterane.
[*thaw sink, ~ hole, ~ pit* / *dépression thermokarstique* / *термокарстовая воронка*]

Pâlnie termocarstică drenată Pâlnie termocarstică ce are drenaj subteran.
[*drained thaw hole, ~ ~ sink* / *dépression thermokarstique drainée* / *дренированная термокарстовая воронка, дренированое термокарстовое понижение*]

Pânză acviferă v. Strat acvifer
[*aquifer* / *nappe aquifère* / *водоносный горизонт*]

Pânză de acoperire Structură ce are aspect de pânză de şariaj dar a rezultat dintr-o cută culcată.
[*allochtonous sheet* / *nappe de recouvrement* / *аллохтон*]

Pânză de aluviuni Strat de aluviuni din albii majore, terase, glacisuri ori câmpii piemontane sau fluviale.
[*alluvial sheet, alluvium ~* / *nappe alluviale* / *аллювиальный слой, аллювиальная толща, плащ наносов*]

Pânză de aluviuni suspendată Pânză de aluviuni care domină relieful din jur, fiind un rest dintr-o veche formaţiune aluvială ce a fost disecată de eroziune.
[*hanging alluvial sheet* / *nappe culminante* / *висячая аллювиальная толща*]

Pânză de apă freatică Primul strat de apă subterană, aflat la mică adâncime şi care se alimentează pe toată întinderea sa.
[*phreatic water* / *nappe phréatique* / *верховодка, горизонт грунтовых вод*]

Pânză de apă subterană Apă subterană ce îmbibă porii, interstiţiile şi golurile dintr-un strat de roci permeabile suprapus peste un strat de roci impermeabile.
[*ground water* / *nappe d`eau souterraine* / *горизонт подземных вод*]

Pânză de grohotiş v. Grohotiş
[*talus pile, scree slope* / *talus d`éboulis* / *осыпной шлейф*]

Pânză de lavă Strat de lavă consolidată ce acopere o porţiune de teren.
[*lava sheet* / *nappe de lave* / *лавовый покров*]

Pânză de nisip Depozit de nisip bine sortat, care aproape seamănă cu dunele. Este frecvent în nordul Europei, unde se crede că a fost depus de vânt pe peticele de zăpadă.
[*sand sheet, aeolian sandsheet, coversand* / *nappe de sable* / *песчаный покров*]

Pânză de retragere (a apei) Apa adusă de val spre uscat şi care se retrage sub forma unui strat continuu după linia de cea mai mare pantă, ce poate fi oblică faţă de direcţia de înaintare. In felul acesta se produce deplasarea în lungul ţărmului a particulelor antrenate în mişcare.
[*swash, backswash, ~ flow* / *nappe de retraite, jet ~ ~* / *откат волны, обратный поток заплеска*]

Pânză de solifluxiune Depozit de material nesortat şi saturat cu apă, care s-a deplasat pe versant, pe un substrat îngheţat.
[*solifluction sheet* / *nappe de solifluxion, manteau de ~* / *солифлюкционный покров*]

Pânză de şariaj Structură rezultată prin deplasarea unei mase de roci de-a lungul unei suprafeţe de ruptură (planul de şariaj) peste altă masă de roci, care constituie autohtonul. Încălecarea se face pe zeci de km.
[*nappe, thrust-sheet* / *nappe de charriage* / *шаряжный покров, тектонический ~*]

Pediment Termen introdus de către G. K. Gilbert (1880) pentru aria cu conuri de dejecţie ce flanchează munţii din jurul Lacului Boneville, din Utah. **P.** au fost iniţial recunoscute ca fiind larg extinse în America de Nord, de către Mc. Gee (1897). Ulterior, **P.** a fost consacrat de Douglas Johnson (1932), pentru suprafeţele plane, foarte slab înclinate, fasonate pe roci dure la periferia înălţimilor montane din regiuni deşertice. După Adams (1975) e o suprafaţă plan-concavă de eroziune, situată la poala unui relief înalt şi modelată în echilibru cu un nivel de bază, de obicei local, corespunzând în mare măsură termenului francez de glacis. Nu este exclusă prezenţa unor depozite de tip playa sau conuri proluviale. Prin unirea mai multor **P.** se formează o pediplenă**.**
[*pediment, rock plane, ~ plain, ~ floor* / *pédiment, glacis d`ablation* / *педимент, предгорная скалистая равнина*]

Pediment carstic Câmpie carstică la poala unui masiv din roci carstificabile înălţat. **P. c.** s-a format prin coroziune la periferia masivului şi a fost acoperit apoi cu roci impermeabile.
[*karstic pediment* / *pédiment karstique* / *педимент карстовый*]

Pedimentare Procesul complex de formare a pedimentelor.
[*pedimentation* / *pédimentation* / *педиментация*]

Pediplanaţie Proces de modelare a reliefului în regiuni aride prin retragerea versanţilor, cu formarea de pedimente care se unesc între ele, generând o pediplenă. Termen introdus de către A. D. Howard (1942).
[*pediplanation* / *pédiplanation* / *педипланация, педипленизация*]

Pediplenă Suprafaţă de nivelare formată prin extinderea şi unirea pedimentelor dintr-o regiune întinsă. După L. C. King (1948), **P.** reprezintă stadiul final al ciclului de evoluţie al reliefului în climă deşertică.
[*pediplain, pediplane* / *pédiplaine* / *педиплен*]

Pedunculul meandrului Sin. *Gâtul meandrului* Partea mai îngustă de uscat care leagă lobul meandrului de restul albiei majore.
[*meander neck, neck of meander* / *pédoncule de méandre, pédicule ~ ~, cole ~ ~ , isthme* / *шейка излучины, ~ меандровой шпоры*]

Peisaj Sin. *Landşaft* Termen căruia i se dau sensuri diferite prin adăugarea unui adjectiv, în general pentru a caracteriza înfăţişarea unui teritoriu**.**
[*landscape* / *paysage* / *ландшафт*]

Peisaj carstic Sin. *Landşaft carstic* Porţiune de teren alcătuită din roci carstificabile, unde s-au desfăşurat procese carstice cu modelarea de forme caracteristice de suprafaţă şi subterane. Relieful şi hidrografia specifică imprimă un aspect caracteristic regiunii.
[*karstic landscape* / *paysage karstique* / *латдшафт карстовый*]

Peisaj geografic Porţiune din suprafaţa terestră cu trăsături specifice, rezultate din îmbinarea sistemică a relaţiilor dintre componenţii naturali (alcătuire geologică, relief, climă, hidrografie, vegetaţie, sol) sau dintre aceştia şi componenţii antropici.
[*geographic landscape* / *paysage géographique* / *географический ландшафт*]

Peisaj geomorfologic Sin. *Landşaft geomorfologic* Teritoriu caracterizat printr-un complex de forme de relief modelate într-un sistem geomorfologic specific.
[*morphological landscape* / *paysage morphologique, ~ géomorphologique* / *геморфологический ландшафт, морфологический ~*]

Peisaj termocarstic Sin. *Landşaft termocarstic* Teritoriu din regiuni periglaciare unde sunt prezente forme termocarstice, reprezentate prin pâlnii, adesea umplute cu apă, fiind formate în urma dezgheţului şi topirii blocurilor de gheaţă,.
[*thermokarstic landscape, termokarst terrain* / *relief thermokarstique* / *термокарстовый ландшафт*]

Pelite Sin. *Lutite* Roci detritice necimentate (mâlurile, nămolurile) sau variabil cimentate (argilele, marnele) cu particule care nu se deosebesc cu ochiul liber. După scara Wentworth, particulele au dimensiuni sub 62 μm (0,0625 - 0,002 mm mâlurile şi nămolurile şi 0,002 - 0,0005 mm argilele şi marnele). În Rusia se consideră că **P.** au dimensiuni sub 10 μm iar între 10 şi 100 μm sunt aleurite.
[*pelite* / *pélites* / *пелиты*]

Peneplanare v. Peneplenizare
[*peneplanation* / *pénéplanation* / *пенепланация*]

Peneplenă Suprafaţă de nivelare creată prin eroziune fluvială, ce are un relief larg ondulat, presărat cu martori de eroziune (monadnock-uri). **P.** reprezintă ultimul stadiu de evoluţie în ciclul davisian.
[*peneplain, old plain* / *pénéplaine, pénéplane, relief aplani* / *пенеплен, почти-равнина, предельная равнина*]

Peneplenă carstică Sin. *Carstoplenă* Suprafaţă relativ netedă ce se realizează la sfârşitul ciclului de evoluţie carstică, prin consumarea rocilor carstificabile din care mai pot rămâne doar unii martori (hum-uri).
[*karstic peneplain, karst ~* / *pénéplaine karstique, ~ calcaire* / *пенеплен карстовый, ~ известняковый, ~ коррозионный, карстплен*]

Peneplenă disecată Sin. *Peneplenă întinerită* Penplenă atacată de eroziunea care a început să sculpteze un sistem de văi ce fragmentează vechea suprafaţă nivelată.
[*dissected peneplain* / *pénéplaine dissequée* / *расчлененный пенеплен*]

Peneplenă exhumată Veche peneplenă dezgropată de sub o cuvertură de roci care o acoperise după formarea ei.
[*exhumated peneplain* / *pénéplaine exhumée* / *отпрепарированный пенеплен, откопанный пенеплен*]

Peneplenă fosilizată Veche peneplenă peste care au fost depuse sedimente mai noi, care au îngropat-o.
[*fossil peneplain, buried ~* / *pénéplaine fossilisée, ~ enfouie, ~ ensevelie* / *законсервированный пенеплен*]

Peneplenă înălţată v. Platformă de eroziune

Peneplenă întinerită v. Peneplenă disecată
[*rejuvenated peneplain, resurrected ~* / *pénéplaine rajeunie* / *омоложенный пенеплен*]

Peneplenă parţială Peneplenă dezvoltată doar pe o parte dintr-un masiv muntos, de obicei în regiunea periferică.
[*partial peneplain, marginal planation level* / *pénéplaine partielle* / *неполный пенеплен*]

Peneplenă subterană În viziunea lui Davis, suprafaţă ce s-ar realiza prin lărgirea şi unirea galeriilor subterane.
[*underground peneplain* / *pénéplaine souterraine* / *пенеплен подземный*]

Peneplenizare Sin. *Peneplanare* Teorie emisă de William Morris Davis, conform căreia, într-o perioadă de stabilitate tectonică, un relief muntos poate fi nivelat de eroziune prin scăderea înclinării versanţilor şi coborârea interfluviilor încât se ajunge la un relief netezit sau slab vălurit – o peneplenă.
[*peneplanation* / *pénéplanation* / *пенепленизация*]

Peninsulă Porţiune de uscat care înaintează în mare sau lac, fiind înconjurată din trei părţi de apă.
[*peninsula* / *péninsule, presqu'île* / *полуостров*]

Penitenţi v. Sfinţi de gheaţă
[*ice penitents, penitants, gendarmes* / *pénitents, ~ de glace* / *снега кающиеся*]

Peperite Breccie formată dintr-un amestec de lave cu materiale sedimentare.
[*peperites* / *pépérites* / *пепериm*]

Percolare 1. Mişcarea descendentă şi filtrarea apei prin sol sau rocă în zona nesaturată. Apa percolată este apa care a trecut prin sol sau rocă prin acest proces. 2. Infiltrarea apei prin stratele poroase de zăpadă sau firn. Ajunsă în strate cu temperatură negativă, apa îngheaţă dar dacă ajunge până la gheaţa subiacentă, se poate forma un strat acvifer la suprafaţa gheţii.
[*percolation, infiltration, seepage* / *percolation* / *просачивание*]

Pereletok Strat care rămâne îngheţat unul sau doi ani şi este situat sub stratul activ. Teren care rămâne îngheţat una sau mai multe veri şi apoi se topeşte, făcând parte dintr-o arie cu îngheţ sezonier dintr-o regiune fără permafrost.
[*pereletok* / *pérélétok* / *перелетоk*]

Perete Versant vertical sau puternic înclinat, modelat în roci dure.
[*rock-wall, rock face, wall* / *mur, muraille, paroi* / *обрыв*]

Perete de circ glaciar Versant abrupt care mărgineşte podeaua circului glaciar.
[*cirque wall* / *muraille de cirque, paroi ~* / *обрыв ледникового цирка*]

Perete de desprindere v. Abrupt de desprindere

Perete de gheaţă Margine abruptă a unei mase de gheaţă. De obicei, este vorba de capătul unei limbi de gheaţă care se termină la ţărm, constituind o *faleză de gheaţă* cu înălţime de câţiva metri, până la mai multe zeci de metri. Poate fi un **P. g.** şi pe marginea unei crevase din sectoarele cu curgere mai rapidă a gheţii.
[*ice wall* / *paroi de glace, mur ~ ~* / *ледяной обрыв, ледяная стена*]

Pergelisol v. Permafrost
[*pergelisol, permafrost* / *pergélisol, tjäle pérenne, permafrost* / *вечная мерзлота, толща многолетней мерзлоты*]

Pergelisol relict v. Permafrost relict

Pergelisol uscat v. Permafrost uscat

Peribină v. Portiţă

Periclinal Structură geologică reprezentată printr-un anticlinal scurt care se apleacă la ambele capete încât prezintă înclinare în toate direcţiile.
[*pericline* / *périclinal* / *периклиналь*]

Periglaciar Termen introdus de către W. Lozinski (1909) şi care se aplică unor condiţii climatice şi unor procese sau depozite şi forme de relief care sunt generate de acţiunea frigului în afara regiunilor afectate de glaciaţie.
[*periglacial* / *périglaciaire* / *перигляциаль*]

Periglaciar umed Periglaciar din regiuni cu climă ceva mai blândă şi cu vegetaţie de tundră. Se deosebesc două tipuri: *periglaciar umed cu pergelisol* şi *periglaciar umed fără pergelisol.*
[*humid periglacial* / *périglaciaire humide* / *влажный перигляциаль*]

Perioada glaciară Biber v. Glaciaţia Biber
[*Biber Ice Age* / *période glaciaire de Biber* / *оледенение Бибер*]

Perioada glaciară Donau v. Glaciaţia Donau
[*Donau glaciation* / *période glaciaire de Donau* / *Дунайская ледниковая эпоха*]

Perioada glaciară Eburon v. Glaciaţia Eburon
[*Eburonian glaciation, Eburon glacial stage* / *Eburonien* / *Ебуронская ледниковая эпоха*]

Perioada glaciară Elster v. Glaciaţia Elster
[*Elster Ice Age* / *période glaciaire d´Elster* / *Эльстерская ледниковая эпоха*]

Perioada glaciară Günz v. Glaciaţia Günz
[*Günz glacial stage* / *période glaciaire de Günz* / *Гюнцская ледниковая эпоха*]

Perioada glaciară Illinois v. Glaciaţia Illinois
[*Illinois Ice Age* / *glaciation illinoienne* / *Иллинойская ледниковая эпоха*]

Perioada glaciară Kansas v. Glaciaţia Kansas
[*Kansas glaciation* / *période glaciaire de Kansas* / *Канзасская ледниковая эпоха*]

Perioada glaciară Mindel v. Glaciaţia Mindel
[*Mindel Ice Age, ~ glaciation* / *période glaciaire de Mindel* / *Миндельская ледниковая эпоха*]

Perioada glaciară Moscova v. Glaciaţia Moscova
[*Moskva Ice Age* / *glaciation de Moscou* / *Московская ледниковая эпоха*]

Perioada glaciară Nebraska v. Glaciaţia Nebraska
[*Nebraskan Ice Age* / *glaciation nebraskienne* / *Небрасская ледниковая эпоха*]
Perioada glaciară Nipru v.Glaciaţia Nipru
[*Dnepr glaciation* / *période glaciaire de Dnieper* / *Днепровская ледниковая эпоха*]
Perioada glaciară Oka v. Glaciaţia Oka
[*Oka Ice Age* / *période glaciaire Oka* / *Окская ледниковая эпоха*]
Perioada glaciară Pre-Pastonian v. Glaciaţia Pre-Pastonian.
[*Pre-Pastonian glaciation* / *période glaciaire Pré-Pastonien* / *Допастонианская ледниковая эпоха*]
Perioada glaciară Riss v. Glaciaţia Riss
[*Riss Ice Age* / *période glaciaire de Riss* / *Рисская ледниковая эпоха*]
Perioada glaciară Saale v. Glaciaţia Saale
[*Saale Ice Age* / *période glaciaire de Saale* / *Заальская ледниковая эпоха*]
Perioada glaciară Samarovo v. Glaciaţia Samarovo
[*Samarovo glaciation* / *période glaciaire Samarovo* / *Самаровская ледниковая эпоха*]
Perioada glaciară Valdai v. Glaciaţia Valdai
[*Valdai Ice Age* / *période glaciaire Waldai* / *Валдайская ледниковая эпоха*]
Perioada glaciară Weichsel (Vistula) v.Glaciaţia Weichsel (Vistula)
[*Weichsel Ice Age* / *période glaciaire Weichsel* / *Вислинская ледниковая эпоха*]
Perioada glaciară Wisconsin v. Glaciaţia Wisconsin
[*Wisconsin glaciation* / *période glaciaire de Wisconsin* / *Висконсинская ледниковая эпоха*]
Perioada glaciară Würm v. Glaciaţia Würm
[*Würm Ice Age* / *période glaciaire de Würm* / *Вюрмская ледниковая эпоха*]
Perioada glaciară Zârianka v. Glaciaţia Zârianka
[*Zyrianka Ice Age* / *période glaciaire de Zyrianka* / *Зырянская ледниковая эпоха*]
Perioada interglaciară Aftonian Perioada interglaciară din America de Nord ce s-a manifestat între anii 620.000 şi 455.000 B. P. **P. i. A.** este echivalată cu **P. i.** Cromer din Europa.
[*Aftonian inaterglacial period* / *interglaciaire aftonien* / *Афтонианская межледниковая эпоха, Афтонианское межледниковье*]
Perioada interglaciară Bramertorian Perioadă interglaciară identificată în Anglia şi care s-a manifestat între 1,55 şi 1,30 M. a.B. P.
[*Bramertonian interglacial* / *interglaciaire Bramertonien* / *Брамертонская межледниковая эпоха*]
Perioada interglaciară Cromeriană Perioadă interglaciară din Europa, echivalată cu perioada Aftonian din America de Nord (620.000 - 455.000 B. P.).
[*Cromer interglacial* / *interglaciaire cromerien* / *Кромерское межледниковье*]
Perioada interglaciară Donau-Günz Perioadă interglaciară manifestată în Alpi între anii 620.000 şi 600.000 B. P.
[*Donau-Günz interglacial period* / *période interglaciaire Donau-Günz* / *Донау-Гюнцское межледниковье , Дунай-Гюнц, Дунай-Гюнцский межледниковый период*]
Perioada interglaciară Eem Perioada interglaciară din Europa dintre anii 130.000 şi 110.000 B.P. **P. i. E.** este echivalentă cu Riss-Würm din Alpi şi Sangamon din America de Nord.

[*Eemian interglacial* / *période interglaciaire eemienne* / *Еэмский межледниковый период, Еэмское межледниковье*]

Perioada interglaciară Elster-Saale Perioadă interglaciară ce s-a manifestat în Europa între anii 300.000/380.000 şi 200.000 B. P. şi a determinat transgresiunea Mării Nordului (transgresiunea Holstein). Este corelată cu interglaciaţiunea Mindel-Riss din regiunile alpine şi Yarmouth din America de Nord.

[*Elster-Saale interglacial period* / *interglaciaire Elster-Saale* / *Эльстер-Заальский межледниковый период, Эльстер-Заальское межледниковье*]

Perioada interglaciară Günz-Mindel Perioadă glaciară identificată în Alpi şi echivalată cu perioada interglaciară Cromer din restul Europei şi Aftonian din America de Nord. **P. i. G-M** s-a manifestat între anii 620.000 şi 455.000 B. P.

[*Günz-Mindel interglacial period* / *période interglaciaire Günz-Mindel* / *Гюнц-Миндельский межледниковый период, Гюнц-Миндельское межледниковье*]

Perioada interglaciară Holstein Penultima perioadă interglaciară din Câmpia Germano-Polonă, care s-a manifestat în intervalul 300.000/380.000 şi 200.000 B.P., echivalentă cu perioada Mindel-Riss din Alpi şi cu perioada interglaciară Yarmouth din America de Nord.

[*Holstein, ~ interglacial period, Holsteinian interglaciation* / *période interglaciaire Holstein* / *Гольштейнский межледниковый период, Гольштейнское межледниковье, Гольштейн*]

Perioada interglaciară Mikulino Ultima perioadă interglaciară din Câmpia Rusă, echivalentă cu perioada Eem din Câmpia Germano-Polonă.

[*Mikulino interglacial period* / *période interglaciaire de Mikulino* / *Микулинский межледниковый период, Микулинская межледниковая эпоха, Микулинское межледниковье*]

Perioada interglaciară Mindel-Riss Perioadă interglaciară identificată în Alpi şi care s-a produs între anii 300.000/380.000 şi 200.000 B.P., fiind sincronă cu perioada interglaciară Holstein din Câmpia Germano-Polonă şi Yarmouth din America de Nord.

[*Mindel-Riss interglacial period* / *période interglaciaire de Mindel-Riss* / *Миндель-Рисская межледниковая эпоха, Миндель-Рисское межледниковье*]

Perioada interglaciară Pastonian Perioadă de încălzire climatică, produsă în Anglia în intervalul 1,30 – 0,80 M a. B. P.

[*Pastonian interglacial* / *interglaciaire Pastonien* / *Пастонианское межледниковье*]

Perioada interglaciară Riss-Würm Ultima perioadă interglaciară din Alpi, manifestată în perioada 130.000 – 110.000 B. P. Este echivalată cu Eemian din Europa şi cu Sangamon din America de Nord.

[*Riss-Würm interglacial stage* / *période interglaciaire de Riss-Würm* / *Рисс-Вюрмское межледниковье, Рисс-Вюрмская межледниковая эпоха*]

Perioada interglaciară Saale-Vistula Fază interglaciară scandinavă în timpul căreia Marea Nordului a cunoscut transgresiunea Eem acoperind Olanda, nordul Germaniei, Finlanda, iar prin regiunea baltică a făcut legătura cu Marea Albă. **P. i. S-V.** este sincronă cu interglaciarul Sangamon din America de Nord şi Riss/Würm din Munţii Alpi, producându-se în perioada 130.000 - 110.000 B. P.

[*Saale-Vistula interglacial stage* / *interglaciaire Saale-Vistule* / *Заале-Вислинское межледниковье, Заале-Вислинская межледниковая эпоха*]

Perioada interglaciară Sangamon Perioadă interglaciară produsă în America de Nord între anii 130.000 şi 110.000 B. P., echivalată cu perioadele interglaciare Eemian şi Riss-Würm din Europa.

[*Sangamon interglacial stage* / *période interglaciaire de Sangamon* / *Сангамонское межледниковье, Сангамонская межледниковая эпоха*]

Perioada interglaciară Waalian Perioadă interglaciară din nordul Europei corelată cu perioada interglaciară Donau – Günz din Alpi.

[*Waalian interglacial* / *période interglaciaire Waalien* / *Ваалианское межледниковье*]

Perioada interglaciară Yarmouth Perioadă interglaciară manifestată în America de Nord între anii 300.000/380.000 şi 200.000 B. P., fiind echivalată cu perioada interglaciară Holstein din Europa.

[*Yarmouth interglacial stage* / *période interglaciaire de Yarmouth* / *Ярмутское межледниковье, Ярмутская межледниковая эпоха*]

Perioada pregeologică Perioadă din evoluţia Pământului când s-a ajuns la formarea scoarţei terestre cu fenomenele care îi afectează compoziţia, structura şi aspectul exterior. Cele mai vechi roci, datate pe baza analizelor izotopice, au ~ 3,8 miliarde ani. Considerând vârsta Pământului ~ 4,6 miliarde ani, vârsta Oceanului Planetar ~ 4,4 – 4,3 miliarde ani şi vârsta celor mai primitive vieţuitoare ~ 3,3 miliarde ani, rezultă că perioada pregeologică a fost relativ scurtă, de 700 – 800 milioane ani.

[*Pregeologic period, ~ Eon, Hadean* / *période pré-géologique* / *предгеологическое время, догеологическое ~*]

Perioadă de revoluţie (a satelitului) Sin. *Perioadă orbitală* Timpul în care satelitul parcurge întreaga sa orbită în jurul Pământului.

[*period of revolution, ~ of satellite* / *période de révolution* / *период вращения (спутника) вокруг планеты, орбитальный период*]

Perioadă geocratică Perioadă în care s-au extins uscaturile în dauna apelor marine şi oceanice.

[*geocratic period* / *période géocratique* / *геократический период*]

Perioadă geologică Subdiviziune stratigrafică subordonată erei.

[*geologic period* / *période géologique* / *геологический период*]

Perioadă geosinclinală După J. Auboin, ar fi prima etapă în evoluţia geosinclinalului. În *stadiul de vacuitate* se individualizează depresiunea geosinclinală. Apoi, urmează *stadiul de colmatare*, când se acumulează sedimente groase de fliş, care sunt puternic cutate şi şariate în *stadiul de orogeneză*.

[*geosynclinal period* / *période géosynclinale* / *геосинклинальный период*]

Perioadă glaciară v. Glaciaţie

[*glacial period, ~ age, ~ phase, ~ epoch, ~ stage, ice age* / *période glaciaire, époque glaciaire, glaciation* / *ледниковый период, ледниковая эпоха, ледниковье*]

Perioadă interglaciară Perioadă în care gheţarii s-au topit parţial din cauza încălzirii climatice.

[*interglacial period* / *période interglaciaire, époque ~* / *межледниковый период, межледниковье*]

Perioadă interpluvială Perioadă relativ uscată dintre două perioade pluviale (umede), care s-au manifestat în timpul Pleistocenului în unele regiuni tropicale, cum a fost cazul în Sahara.
[*interpluvial period* / *période interpluviale* / *межплювиальная эпоха*]

Perioadă orbitală v. Perioadă de revoluţie (a satelitului)
[*orbital period* / *période orbitale* / *орбитальный период*]

Perioadă orocratică Perioadă în care se produc mişcări orogenetice şi se edifică sisteme muntoase.
[*orocratic period* / *période orocratique, paroxisme orogénétique* / *орократический период*]

Perioadă pediocratică Perioadă în care mişcările scoarţei sunt slabe şi are loc erodarea scoarţei terestre, cu tendinţe de nivelare a reliefului.
[*pediocratic period* / *période pédiocratique* / *педиократический период*]

Perioadă pluvială Sin. *Pluvial* Perioadă din Cuaternar în timpul căreia, în regiuni aride de astăzi, au căzut precipitaţii mai abundente. In general, **P. p.** au fost sincrone cu perioadele glaciare.
[*pluvial period* / *période pluviale* / *плювиальная эпоха*]

Perioadă postgeosinclinală După J. Auboin, perioada în care sunt preponderente mişcările pe verticală în domeniul geosinclinalului.
[*postgeosynclinal period* / *période post-géosynclinale* / *постгеосинклинальный период*]

Perioadă thalassocratică Perioadă în care s-a produs o extindere a mărilor şi oceanelor, în dauna uscatului.
[*thalassocratic period* / *période thalassocratique* / *талассократический период*]

Perioadă tardigeosinclinală După J. Auboin, este o perioadă din evoluţia geosinclinalului când, după stadiul de orogeneză, se formează *fose molasice,* în care se acumulează depozite detritice şi când se manifestă un vulcanism cu formare de lave neutre, îndeosebi andezitice.
[*tardi-geosynclinal period* / *période tardi-géosynclinale* / *позднегеосинклинальный период*]

Peripediment Termen introdus de A.D. Howard (1942) pentru a desemna regiunile de acumulare de la periferia pedimentului, reprezentate prin playa şi bajada.
[*peripediment* / *péripédiment* / *перипедимент*]

Perisip v. Cordon litoral
[*barrier bar, nehrung* / *barre de côte, cordon littoral* / *пересыпь, береговой бар*]

Perle de cavernă Concreţiuni calcaroase mici, de formă sferoidală sau ovoidală, formate prin precipitarea carbonatului de calciu în microdepresiuni de pe podeaua peşterilor.
[*cave pearl, pisolite, cave coral* / *perles de caverne, dragées, pisolithes* / *жемчуг пещерный, оолит ~, пизолиты*]

Perluvii Depozite de fragmente grosiere de roci rămase în loc, în albia minoră, după spălarea materialului fin de către ape. Termen introdus de V.V. Lamakin.
[- / *alluvions grossières* / *перлювий, остаточные отложения*]

Permafrost Sin. *Pergelisol, Merzlota, Sol veşnic îngheţat, Îngheţ peren, Tjäle* Strat de sol sau sediment îngheţat care nu se dezgheaţă în sezonul cald cel puţin doi ani la rând (trei ani, în accepţiunea rusă), întrucât încălzirea de vară nu ajunge până la baza sa. Termen introdus de S. W. Müller (1945) ca abreviere a cuvintelor *permanently frozen* (îngheţat permanent).

[*permafrost, perennially frozen ground, perenially cryotic ~ / pergélisol, permafrost, permagel, tjäle pérenne / мерзлота, вечная ~, толща многолетный мерзлоты, многолетнемерзлый грунт, многолетнемерзлые горные породы*]

Permafrost actual Permafrost existent în prezent.

[*present-day permafrost, actual ~, contemporary ~ / pergélisol contemporain / современная вечная мерзлота*]

Permafrost alpin v. Permafrost montan

[*alpine permafrost / pergélisol alpin / мерзлота альпийская*]

Permafrost bine cimentat Permafrost în care toate particulele sunt cimentate prin înveliş de gheaţă.

[*well-bonded permafrost / pergélisol bien cimenté / прочно сцементированная льдом вечная мерзлота*]

Permafrost bistratificat Sin. *Permafrost cu dublu strat* Permafrost cu două strate îngheţate, separate de un strat neîngheţat. Stratul îngheţat inferior poate reprezenta un permafrost relict, format într-o perioadă rece anterioară iar stratul îngheţat superior poate reprezenta un permafrost epigenetic.

[*two-layer permafrost / pergélisol dédoublé / двухслойная вечная мерзлота*]

Permafrost bogat în gheaţă Permafrost care înglobează multă gheaţă în diverse forme.

[*ice-rich permafrost / pergélisol riche en glace, ~ à haute teneur en glace / высокольдистая вечная мерзлота*]

Permafrost cimentat cu gheaţă Permafrost în care particulele minerale sunt înconjurate şi legate între ele prin gheaţă.

[*ice-bonded permafrost / pergélisol cimenté par la glace / льдистая вечная мерзлота, льдонасыщенная ~ ~*]

Permafrost cimentat parţial Permafrost în care particulele de rocă sau sol sunt învelite parţial în gheaţă şi unite între ele.

[*partially-bonded permafrost / pergélisol partiellement cimenté / частично сцементированная вечная мерзлота*]

Permafrost continental Permafrost care apare pe suprafaţa uscatului.

[*onshore permafrost, continental ~ , terrestrial ~ / pergélisol continental / континентальная мерзлота, субаэральная мерзлота*]

Permafrost continuu Strat cu îngheţ peren care se continuă neîntrerupt pe mari întinderi în zonele subpolare, unde temperatura medie la suprafaţa solului este sub $-5\ ^{0}$C.

[*continuous permafrost / pergélisol continu / сплошная вечная мерзлота*]

Permafrost cosmic Permafrost format pe alte corpuri din Sistemul Solar.

[*planetary permafrost / pergélisol cosmique / космическая мерзлота*]

Permafrost discontinuu Strat de permafrost care este întrerupt de prezenţa unor terenuri lipsite de permafrost. **P. d.** apare între zona permafrostului continuu şi limita latitudinală a permafrostului.

[*discontinuous permafrost / pergélisol discontinu, ~ parsemé, îlots de pergélisol / прерывистая вечная мерзлота*]

Permafrost discontinuu extins Permafrost care ocupă marea majoritate a unui teritoriu, şi anume, de 65 – 90 %, în accepţiunea americană şi între 70 – 80 %, în accepţiunea rusă.

[*extensive discontinuous permafrost* / *pergélisol discontinu étendu* / *массивная прерывистая мерзлота*]

Permafrost discontinuu intermediar Permafrost care ocupă o mare parte din suprafaţa unui teritoriu (35 – 65 %, în accepţiunea americană sau 40 - 60 %, în accepţiunea rusă).
[*intermediate discontinuous permafrost* / *pergélisol discontinu d`étendu intermédiaire* / *массивно-островная мерзлота*]

Permafrost cu dublu strat v. Permafrost bistratificat

Permafrost cu gheaţă Permafrost care conţine gheaţă în diverse forme.
[*ice-bearing permafrost* / *pergélisol contenant de la glace* / *льдонасыщенная вечная мерзлота*]

Permafrost de platouri montane Permafrost montan format pe platouri.
[*mountain plateau permafrost* / *pergélisol de plateau* / *мерзлота высокогорных плато*]

Permafrost epigenetic Permafrost care afectează solul sau rocile după formarea lor.
[*epigenetic permafrost* / *pergélisol épigénétique* / *эпигенетическая вечная мерзлота, эпигенетические мерзлые породы, ~ ~ толщи*]

Permafrost fosil v. Permafrost relict
[*fossil permafrost* / *pergélisol fossile* / *реликтовая вечная мерзлота*]

Permafrost friabil Permafrost la care particulele constituente ale solului sau rocii nu sunt cimentate cu gheaţă.
[*friable permafrost* / *pergélisol friable* / *слабо сцементированная льдом вечная мерзлота*]

Permafrost insular Petice de permafrost într-o regiune în care, în ansamblu, solul şi rocile nu sunt îngheţate.
[*insular permafrost, sporadic ~ , island ~* / *îlots de pergélisol, pergélisol parsemé, ~ discontinu, ~ sporadique* / *островная мерзлота*]

Permafrost în dezechilibru Permafrost care nu concordă cu temperatura medie anuală a solului şi cu fluxul geotermic.
[*disequilibrium permafrost* / *pergélisol en déséquilibre* / *нестационарная вечная мерзлота*]

Permafrost în echilibru Permafrost în echilibru cu temperatura medie anuală a solului şi cu fluxul geotermal.
[*equilibrium permafrost* / *pergélisol en équilibre* / *стационарная вечная мерзлота*]

Permafrost litoral Permafrost care afectează uscatul din zona litorală.
[*coastal permafrost* / *pergélisol littoral* / *прибрежная мерзлота*]

Permafrost marginal Îngheţul rocilor ce se menţine câţiva ani, fiind prezent la periferia regiunilor cu temperatura puţin sub 0^0 C.
[*marginal permafrost* / *pergélisol marginal* / *окраинная вечная мерзлота*]

Permafrost montan Permafrost care apare pe munţi înalţi, indiferent de latitudine.
[*mountain permafrost, alpine ~* / *pergélisol alpin* / *горная мерзлота, высокогорная ~*]

Permafrost relict Sin. *Pergelisol relict* Permafrost existent în regiuni în care condiţiile climatice actuale nu permit formarea lui. Asemenea permafrost afectează scoarţa terestră în adâncime, pe grosimi de sute de metri (peste 600 m în Siberia şi peste 1000 m în Munţii

Verhoiansk), format cu milioane de ani în urmă (se pare că încă de la sfârşitul Miocenului) şi a rezistat încălzirilor din Pliocen şi din perioadele interglaciare, datorită inerţiei termice.
[*relict permafrost, fossil ~* / *pergélisol relique* / *реликтовая вечная мерзлота, ~ мерзлая толща, ~ мерзлота*]

Permafrost salin Sin. C*ryopeg* Permafrost în care cel puţin o parte din apa din pori nu este îngheţată din cauza salinităţii, care provoacă scăderea temperaturii de îngheţ.
[*saline permafrost* / *pergélisol salin* / *засоленная вечная мерзлота*]

Permafrost sensibil la dezgheţ Material afectat de permafrost dar care, după dezgheţ, se tasează şi suferă o scădere a rezistenţei mecanice.
[*thaw-sensitive permafrost, thaw-unstable ~* / *pergélisol sensible au dégel* / *неустойчивая к протаиванию вечная мерзлота*]

Permafrost sezonier Partea superioară a stratului de permafrost care se topeşte în sezonul cald din cauza coborârii punctului de îngheţ al apei din porii săi. **P. s.** poate fi inclus în stratul activ.
[*seasonally-active permafrost* / *pergélisol saisonnièrement actif* / *сезонный активный слой вечной мерзлоты, сезонная мерзлота*]

Permafrost singenetic Îngheţul permanent al unor sedimente încă din timpul depunerii lor.
[*syngenetic permafrost* / *pergélisol syngénétique* / *сингенетическая мерзлота*]

Permafrost slab cimentat Permafrost în care numai o parte redusă dintre particule sunt cimentate prin gheaţă.
[*poorly-bonded permafrost* / *pergélisol peu cimenté* / *слабо сцементированная льдом вечная мерзлота*]

Permafrost sporadic Permafrost discontinuu, care afectează 10 – 35 % din teritoriu, în accepţia americană sau 5 – 30 % în accepţia rusă.
[*sporadic permafrost* / *pergélisol sporadique* / *спорадическая мерзлота*]

Permafrost stabil la dezgheţ Permafrost al cărui material, după topire, nu se tasează şi nu îşi micşorează rezistenţa mecanică.
[*thaw-stable permafrost* / *pergélisol stable au dégel* / *устойчивая (по отношению к протаиванию) вечная мерзлота*]

Permafrost stratificat Alternanţă de strate cu îngheţ peren şi strate neînghetate.
[*stratified permafrost* / *pergélisol stratifié* / *слоистая вечная мерзлота*]

Permafrost subglaciar Permafrost acoperit de gheţari.
[*subglacial permafrost* / *pergélisol subglaciaire* / *субгляциальная вечная мерзлота*]

Permafrost submarin Permafrost ce apare pe fundul mării, afectând sedimente submerse.
[*submarine permafrost, subsea ~, offshore ~ , sea-bottom ~* / *pergélisol sous-marin* / *подводная вечная мерзлота, субмаринная ~*]

Permafrost uscat Sin. *Pergeliso uscat* Permafrost în care nu există gheaţă din lipsa umidităţii, deşi solul are temperatuti negative.
[*dry permafrost* / *pergélisol sec* / *сухая вечная мерзлота*]

Permanenţa continentelor şi oceanelor 1. Ipoteza lui J. D. Dana (1864), conform căreia odată formate, oceanele şi continentele şi-au păstrat poziţia şi mărimea. 2. După A. Wegener (1912), oceanele şi continentele îşi păstrează dimensiunile dar nu şi poziţia pe suprafaţa terestră, ci se produce translaţia continentelor. 3. H. Stille admitea doar permanenţa

oceanelor dar nu şi a continentelor. 4. Teoria tectonicii plăcilor admite, dimpotrivă, permanenţa continentelor, dar oceanele se formează şi evoluează în timp.
[*permanence of the continental shields and ocean basins* / *permanence des boucliers continentaux et des océans* / *перманентность материков и океанов*]

Permeabilitate Proprietatea unei roci sau depozit de a permite traversarea sa de către apă.
[*permeability, perviousness* / *perméabilité* / *проницаемость, водопроницаемость горных пород*]

Permeabilitatea solului Proprietatea solului de a lăsa să treacă apa prin el sub acţiunea gravitaţiei
[*soil permeability* / *perméabilité du sol* / *проницаемость почва*]

Permian Perioadă a erei paleozoice, care s-a produs între 299 şi 251 M.a. B. P.
[*Permian period* / *période permienne* / *пермский период*]

Peşteră Sin. *Grotă* Formă de relief carstic reprezentată prin goluri subterane formate prin dizolvarea rocilor de către apele subterane. Unele **P.** adăpostesc râuri sau lacuri subterane. Multe **P.** prezintă variate formaţiuni concreţionare de tipul stalactitelor, stalagmitelor, draperiilor etc. Unele peşteri adăpostesc mase de gheaţă de diverse forme.
[*cave, cavern, grotto* / *grotte, caverne* / *пещера*]

Peşteră activă Sin. *Peşteră vie, Peşteră cu apă* Peşteră prin care circulă apa, contribuind la modelarea ei.
[*active cave, live ~ , river ~ , stream ~ / grotte active, ~ à rivière, ~ vivante* / *активная пещера, живая ~ , действующая пещера*]

Peşteră antropică (artificială) 1. Gol subteran făcut de om în diverse scopuri. 2. Model material de peşteră realizat pentru studierea proceselor carstice.
[*artificial cave, manmade ~ , man-made ~* / *grotte artificielle* / *пещера антропогенная, ~ искусственная*]

Peşteră caldă Peşteră cu un microclimat specific, în care temperatura interioară este mai mare decât temperatura din exterior.
[*hot cave* / *grotte chaude* / *мёплая пещера*]

Peşteră care respiră Peşteră la care mişcarea aerului se face alternativ de la interior spre exterior sau invers, funcţie de diferenţa de temperatură şi presiune.
[*breathing cave, blowing cave* / *grotte qui respire* / *пещера выдувания*]

Peşteră carstică Peşteră formată prin procese carstice (coroziune asociată cu procese gravitaţionale).
[*karstic cave, corrosion ~* / *grotte karstique, caverne ~* / *карстовая пещера, пещера выщелачивания, ~ растворения*]

Peşteră colmatată v. Peşteră fosilă
[*filled-cave, silted ~* / *grotte colmatée* / *пещера законсервированная, ~ заполненная*]

Peşteră concreţionată Peşteră care conţine concreţiuni parietale diverse.
[*concretioned cave* / *grotte concrétionée* / *пещера заполненная конкреционными формами*]

Peşteră cu apă v. Peşteră activă

Peşteră cu gheaţă Peşteră rece, în care temperatura este negativă încât apa infiltrată îngheaţă, aşa cum este cazul şi în unele peşteri din Munţii Apuseni.

[*ice cave* / *grotte glacée* / *ледяная пещера, леденица*]

Peşteră cu scurgere v. Peşteră emergentă

[*outflow cave* / *grotte à rivière* / *пещера с подземной рекой*]

Peşteră cu vânt Sin. *Peşteră răsuflătoare, Grotă cu vânt* 1. Capătul de sub uscat al unei peşteri marine, cu răsuflători prin care iese cu putere aerul şi apa împinse de valurile care pătrund în peşteră încât ţâşnesc cu putere deasupra solului. 2. Peşteră pe uscat din care ies curenţi de aer provocaţi de diferenţele de presiune dintre golurile subterane şi atmosferă.

[*blowhole, wind cave* / *grotte de vent, trou soufleur*/ *ветровая пещера, дыра ветровая*]

Peşteră de abraziune Peşteră modelată prin acţiunea mecanică şi chimică a valurilor în roci sau gheaţă.

[*abrasion cave* / *grotte d´abrasion* / *абразионная пещера, морская ~ , прибрежная ~*]

Peşteră de alunecare Peşteră formată pe un versant abrupt prin alunecarea unei mase de roci.

[*talus cave, breakdown ~* / *grotte de glissement* / *пещера оползневая*]

Peşteră debitoare v. Peşteră emergentă

Peşteră de deflaţie v. Peşteră eoliană

Peşteră dendritică Peşteră care are ramificaţii în plan orizontal.

[*dendritic cave* / *grotte ramifiée* / *пещера древовидная*]

Peşteră deschisă Peşteră al cărei tavan a fost distrus prin prăbuşire sau prin coroziune.

[*cavern with collapsed ceiling* / *grotte effondrée* / *пещера открытая ~ провальная*]

Peşteră de deşert Peşteră din regiune cu climă aridă şi formată prin coroziune sau reprezentând o peşteră relictă, formată în alte condiţii climatice.

[*desert cave* / *grotte dans le désert* / *пустынная пещера*]

Peşteră de dezagregare Gol subteran format prin procese de dezagregare şi alterare în roci diverse. Astfel sunt interpretate peşterile din rocile granitoide şi gnaisice precambriene din fiordul Saguenay, de pe ţărmul nord-estic al Canadei (Brassard, 1961).

[*weathering cave* / *grotte de désagrégation* / *пещера выветривания*]

Peşteră de fisură Cavitate carstică îngustă, orientată în plan vertical sau puternic înclinată, dezvoltată în lungul unei fisuri, îndeosebi prin deplasarea maselor de rocă.

[*fissure cave* / *grotte à diaclase, ~ formée à partir d´une fissure* / *трещинная пещера*]

Peşteră de foc Gol subteran format prin arderea unui zăcământ de cărbuni.

[*fire cave* / *grotte de feu* / *пещера пожаров*]

Peşteră de surpare Gol subteran format prin surparea unor mase de roci de pe un versant abrupt.

[*talus cave* / *grotte d´effondrement* / *пещера обвальная ~ гравитационная*]

Peşteră de stratificaţie Peşteră dezvoltată pe un plan de stratificaţie.

[*bedding cave, bedding-plane ~* / *caverne de lit, grotte de stratification* / *пластовая пещера*]

Peşteră dolomitică Peşteră modelată prin coroziune în calcare dolomitice.

[*dolomitic cave* / *grotte creusée dans les dolomies* / *пещера доломитовая*]

Peşteră emergentă Sin. *Peşteră debitoare, Peşteră cu scurgere* Peşteră din care ies cursuri de apă care au circulat în subteran.

[*outflow cave, outlet ~ , effluent cave* / *grotte émergente* / *пещера эффлюэнтная, пещера-источник, обводненая пещера*]

Peşteră eoliană Gol subteran de mici dimensiuni, mai mult cu aspect de nişă, creat prin coraziune şi deflaţie în roci variate.
[*corrasion-deflation rock shelter, corrasion cave, deflation ~ / grotte modelée par le vent / эоловая пещера, ~ниша, эоловый навес, эолоая пещера, пещера корразионная, полость ~*]

Peşteră epigenetică Sin. *Peşteră secundară* Peşteră formată ulterior formării rocilor în care este modelată.
[*epigenetic cave / grotte epigénétique / вторичная пещера, эпигенетическая ~*]

Peşteră fosilă Sin. *Peşteră colmatată* Peşteră umplută cu material detritic sau cu formaţiuni concreţionare.
[*fossile cave / grotte fossile / пещера ископаемая*]

Peşteră fumătoare Peşteră la gura căreia, pe vreme rece, se formează valuri de condens din aerul cald şi umed care iese din peşteră.
[*smoking cave / grotte fumante / дымница*]

Peşteră-gheţărie Peşteră în care temperatura se menţine sub 0^0 C încât este căptuşită cu crustă de gheaţă şi, în unele cazuri, este folosită ca depozit frigorific.
[*ice cave, ~ grotte, ~ glean / grotte glacié, glacière / пещера-ледник, пещера ледяная, ~ холодная, ~ холодильник*]

Peşteră inactivă v. Peşteră moartă Peşteră în calcar Peşteră formată prin dizolvarea calcarului de către apele infiltrate.
[*limestone cave / grotte calcaire / пещера известняковая*]

Peşteră inundată Peşteră în care s-a acumulat apa infiltrată de la suprafaţă sau adusă de cursuri subterane.
[*flooded cave, water filled ~ / grotte inondée / пещера затопленая*]

Peşteră în gheaţă v. **Peşteră în gheţar**

Peşteră în gheţar Sin. *Grotă glaciară* Peşteră modelată în gheţar de către apele de topire a gheţii. La partea terminală a gheţarului, gura peşterii poate fi lărgită de vânturile calde.
[*glacier cave, ice ~ / grotte de glace / ледниковая пещера, грот ледниковый*]

Peşteră în gips Peşteră modelată în strate de gips. De obicei, **P. g.** are dimensiuni reduse dar sunt şi unele foarte mari, aşa cum este peştera Criva din R. Moldova.
[*gypsum cave / grotte de gypse, caverne ~ ~ / пещера гипсовая*]

Peşteră în lavă v. Peşteră vulcanică
[*lava cave, ~ tube, blister cave / grotte de lave, tube ~ ~ / лавовая пещера, пещера вулканическая*]

Peşteră în sare Peşteră modelată în sare, aşa cum este Grota Miresii de la Slănic-Prahova, formată în 1914, în urma prăbuşirii unei saline.
[*salt cave / grotte de sel / соляная пещера*]

Peşteră litorală Sin. *Grotă litorală* Peşteră modelată la ţărm, de către apele dulci subterane (prin coroziune) şi, parţial, prin abraziunea apei marine pusă în mişcare de valurile care se sparg la ţărm.
[*sea cave, marine ~ , littoral ~ / grotte marine, ~ littorale / морская пещера*]

Peşteră moartă Sin. *Peşteră inactivă, Peşteră uscată* Peşteră prin care nu mai circulă apa încât modelarea ei a încetat.

[*dead cave, inactive ~ / grotte sèche* / *мёртвая пещера, пещера неактивая, ~ сухая*]

Peşteră oarbă Peşteră care are o singură intrare.
[*blind cave* / *grotte aveugle* / *слепая пещера, пещера мешкообразная*]

Peşteră orizontală Peşteră care se dezvoltă în plan orizontal.
[*horizontal cave* / *grotte horizontale* / *пещера горизонтальная*]

Peşteră-ponor Peşteră în care pătrunde un curs de apă.
[*cave of engulfment* / *grotte gouffre* / *пещера-понор, пещера вытекания*]

Peşteră primară Peşteră formată odată cu punerea în loc a rocilor în care este modelată. Aşa sunt, de ex., peşterile în lavă sau în tufuri vulcanice.
[*primary cave* / *grotte primaire* / *первичная пещера*]

Peşteră răsuflătoare v. Peşteră cu vânt

Peşteră secundară v. Peşteră epigenetică

Peşteră semiactivă Peşteră în care apa circulă temporar.
[*semi-active cave* / *grotte semi-active, ~ à écoulement temporaire* / *пещера с временной циркуляцией вод*]

Peşteră suspendată Peşteră modelată într-un versant, cu deschiderea situată la anumită înălţime.
[*hanging cave* / *grotte suspendue* / *висячая пещера*]

Peşteră tectonică Peşteră care nu este formată prin dizolvare sau eroziune, ci prin deplasarea unor mase de roci, favorizată de unele elemente tectonice, îndeosebi de fisuri.
[*tectonic cave* / *grotte d'origine tectonique, ~ de formation tectonique* / *тектоническая пещера*]

Peşteră-tunel Peşteră lungă şi cu diametru redus, semănând cu un tunel.
[*tunnel cave* / *grotte-tunnel* / *пещера-тунель*]

Peşteră umedă Peşteră care adăposteşte un curs de apă sau un lac subteran.
[*humid cave* / *grotte humide* / *обводненая пещера*]

Peşteră uscată v. Peşteră moartă

Peşteră verticală Gol subteran puternic înclinat sau chiar vertical, cu intrare de mici dimensiuni dar cu săli mari în interior.
[*abiss, chasm* / *abîme, aven, gouffre* / *пещера вертикальная, шахта естественная, пропасть карстовая, шахта ~ , авен*]

Peşteră vie v. Peşteră activă
[*live cave, active ~ / grotte vivante, ~ active* / *живая пещера, дейстующая ~*]

Peşteră vulcanică Sin. *Peşteră în lavă* Peşteră formată în roci vulcanice sub formă de tunel de lavă sau goluri de degazeificare ori prin alterarea rocilor vulcanice sau prin dizolvarea şi sufoziunea tufurilor vulcanice.
[*volcanic cave* / *grotte volcanique* / *пещера вулканическая*]

Peşteri etajate Sistem de peşteri situate la adâncimi diferite, funcţie de evoluţia bazei de carstificare.
[*storied caves, multi-level ~* / *grottes étagées* / *пещера многоярусная, ~ этажная*]

Petic de acoperire Sin. *Klippă tectonică, Petic de şariaj* Fragment din fruntea pânzei de şariaj, izolat de corpul pânzei, prin eroziune. De ex., Munţii Godeanu din Carpaţii Meridionali.

[*thrust-outlier* / *lambeau de recouvrement, ~ de charriage, ~ de poussée, klippe* / *тектонический покров*]

Petic de rabotaj v. Klippă de rabotaj

Petic de şariaj v. Petic de acoperire

Petic de zăpadă Porţiune redusă din stratul de zăpadă, rămasă după o perioadă de topire.
[*snow patch* / *flaque de neige* / *снежник*]

Petice izolate de permafrost Porţiuni izolate de permafrost, ocupând mai puţin de 10 % dintr-o regiune.
[*isolated patches of permafrost* / *îlots de pergélisol* / *островная мерзлота*]

Petrificare Proces de înlocuire a materiei organice cu materie minerală în resturile fosile sau de transformare a materiei, căpătând aspect de rocă. De ex., Pădurea Petrificată (Petrified Forest) din NE-ul Arizonei, unde foşti arbori de Araucariaceae au fost translocaţi în albiile râurilor, acoperiţi de aluviuni şi cenuşă vulcanică. Aceasta a fost sursa de siliciu care a favorizat mineralizarea buştenilor fosilizaţi, înlocuind lemnul cu Si, coloraţi cu oxizi de Fe şi Mn.
[*petrification, petrifaction* / *pétrification* / *окаменелость, окаменение*]

Petrografie v. Petrologie
[*petrography* / *pétrographie* / *петрография*]

Petrologie Sin. *Petrografie* Termenul semnifică „*ştiinţa despre roci*". Disciplină geologică ce se ocupă cu studiul proprietăţilor fizico-chimice şi mineralogice ale rocilor şi răspândirea lor. După tipul genetic al rocilor studiate, se vorbeşte de *petrologie magmatică, petrologie sedimentară* şi *petrologie metamorfică.*
[*petrology* / *pétrologie* / *петрология*]

Piacenzian Sin. *Plaisancian* Denumire introdusă de Mayer-Eymar (1857) pentru etajul superior al Pliocenului.
[*Piacenzian stage, Plaisancian ~* / *Piacenzien* / *Пиаченций*]

Piano v. Atrium

Piatră 1. Rocă dură. 2. Fragment grosier de rocă dură.
[*stone, rock* / *pierre, roche* / *камень*]

Piatră glisantă v. Bloc glisant

Piatră oscilantă Sin. *Bloc oscilant* Bloc de rocă cu bază de sprijin redusă, încât se află într-un echilibru instabil. **P. o.** poate proveni din transport glaciar sau din dezagregare.
[*balanced rock, logan stone, logging ~ , rocking ~ , perched block, ~ boulder* / *pierre branlante, bloc branlant* / *качающийся камень*]

Piatră ponce Rocă foarte poroasă, provenită prin consolidarea în aer a unor fragmente de lavă acidă şi vâscoasă.
[*pumice* / *ponce, pierre ~* / *пемза*]

Piaţă de adunare a apelor Depresiune de origine tectonică sau de eroziune către care converg râurile.
[*hydrographic convergence* / *convergence hydrographique, noeud ~* / *конвергентная гидрографическая сеть*]

Picior de munte Culme muntoasă secundară, scurtă, care coboară domol de pe o culme principală spre o vale sau depresiune.

[*spur* / *contrefort, éperon* / *горный отрог*]

Piciorul alunecării Linie la baza versantului unde planul de alunecare intersectează materialul neimplicat în mişcare.

[*landslide foot* / *pied de glissement* / *подножье оползня*]

Piciorul faliei Partea inferioară a planului unei falii înclinate.

[*fault terminus, foot fault* / *pied de la faille* / *подножье тектонического разлома*]

Piciorul gheţarului Partea de jos de la capătul inferior al unui gheţar de vale.

[*glacier toe* / *front du glacier* / *подножье ледника*]

Piciorul taluzului continental Partea de jos a taluzului continental, la contactul cu fundul marin.

[*foot of the continental slope, base ~ ~ ~* / *pied du talus continental, base ~ ~ ~ , base du glacis continental* / *подножье континентального склона*]

Piciorul versantului v. Baza versantului

[*base of slope* / *base du versant* / *подножье склона*]

Piedmont v. Piemont

Piemont Formă de relief, cu aspect de plan slab înclinat, care face racordul între o regiune muntoasă şi o regiune mai joasă. În general, **P.** se formează prin procese de acumulare a aluviunilor din cauza scăderii pantei la ieşirea din munte (**P.** *de acumulare*). Se pot forma însă şi **P.** *de eroziune*. În condiţii de climă aridă, în loc de **P.** se formează *pedimente* (pe roci dure) şi *glacisuri* (pe roci moi).

[*piedmont, foothill* / *piémont* / *предгорье, предгорная равнина, пьедмонт, подножье*]

Piemont abisal v. Glacis continental

Piemont colinar Piemont secţionat de văi care separă, între ele, culmi prelungi orientate în sensul scăderii altitudinii (*doaburi*).

[*rolling hilly piedmont* / *piémont collinaire* / *холмистое предгорье*]

Piemont continental v. Glacis continental

Piemont de acumulare v. Piemont

[*piedmont alluvial plain, mountain apron, fan piemont, coalescent fan piedmont* / *piémont alluvial* / *предгорная аккумулятивная равнина*]

Piemont de eroziune v. Piemont

Piemont disecat Piemont intrat în faza de destrucţie, prin secţionarea de văi care separă intefluvii prelungi ce coboară domol spre exterior.

[*dissected piedmont* / *piémont disséqué* / *расчлененное предгорье*]

Piemont funcţional Piemont care este încă legat de relieful montan îndeplinind rolul de plan de racord. De ex., Piemontul Himalayan, Piemontul de la est de Munţii Stâncoşi, etc.

[*functional piedmont* / *piémont foctionnel* / *развивающееся подножье*]

Piemont glaciar Masă de gheaţă provenită prin lăţirea şi unirea limbilor unor gheţari care coboară din regiunea muntoasă într-o regiune joasă.

[*glacial piedmont, ice ~* / *piémont glaciaire* / *ледяной пьедмонт, ледяное подножье*]

Piemont nefuncţional Piemont care a fost desprins de regiunea muntoasă prin eroziune, cu formarea unor depresiuni şi înşeuări, încât a rămas doar partea inferioară a vechiului piemont, fragmentată în culmi care poartă pe ele resturi din depozitele piemontane. De ex., Piemontul sarmatic situat la contactul dintre Obcina Mare şi Podişul Sucevei.

[*non-functional piedmont* / *piémont non foctionnel* / *недействующее подножье*]

Piemont oceanic v. Glacis continental

[*submarine piedmont* / *piémont de talus continental* / *океаническое подножье*]

Piemont precontinental v. Glacis continental

Piemont structural Piemont format pe pânze de lavă sau pe strate de roci dure înclinate în acelaşi sens cu suprafaţa topografică.

[*structural piedmont* / *piémont d'origine structurale* / *структурное подножье*]

Piemont tectonic Piemont format prin mişcări tectonice care au creat o treaptă de racord între regiunea montană înaltă şi o regiune joasă învecinată.

[*tectonic piedmont* / *piémont d'origine tectonique* / *тектоническое подножье*]

Piemont terasat Piemont pe a cărui suprafaţă apar trepte care pot marca diverse etape în formarea lui. De ex., Piemontul de la Curbura Carpaţilor.

[*stepped piedmont* / *escalier de piémont, gradins de piedmont* / *террасированное подножье*]

Pietre cu faţete Sin. *Dreikanter, Pietre făţuite, Windkanter, Bloc cu faţete* Blocuri de rocă şlefuite de vântul încărcat cu nisip din regiunile deşertice, încât prezintă faţete cu muchii.

[*windkanters, faceted pebbles, glyptoliths, dreikanter* / *blocs carénés, cailloux éolisés, ~ faconnés, ~ taillés à facettes* / *эоловые многогранники*]

Pietre făţuite v. Pietre cu faţete

Pietre înălţate Fragmente de rocă ridicate pe cant, datorită presiunii de îngheţ.

[*heaving stones* / *cailloux relevés* / *вымороженные обломки*]

Pietriş Sin. *Prundiş* Depozit sedimentar neconsolidat, alcătuit din fragmente de rocă rulate, cu dimensiuni de 2 – 50 mm.

[*gravel* / *gravier, cailloutis* / *галечник*]

Pietriş fluvial Pietriş, de obicei bine rotunzit prin rulare, transportat şi depus de râu.

[*fluvial gravel* / *gravier fluviatil* / *галечник речной*]

Pietriş ferugions Pietriş provenit din dezagregarea unei cuirase feruginoase.

[*ironstone gravel* / *gravillons ferrugineux* / *галечник железистый*]

Pietriş marin Pietriş prelucrat de acţiunea valurilor, amestecat, adesea, şi cu fragmente de cochilii. **P. m**. formează cordoane litorale.

[*sea pebbles* / *gravier marin* / *морской галечник*]

Pillow-lava Sin. *Lavă în formă de pernă* Lavă consolidată subacvatic, căpătând aspect de blocuri rotunjite, cu dimensiuni decimetrice sau metrice.

[*pillow lava, ellipsoidal basalts* / *lave en coussins, coussinets* / *подушечная лава*]

Pingo Masă de gheaţă formată prin migraţia apei în sol şi îngheţ, ceea ce duce la bombarea solului sub forma unei cupole cu înălţimi de câteva zeci de metri. **P.** se formează în regiunile periglaciare. În urma topirii gheţii, se formează o mică depresiune (*cicatrice de pingo*) înconjurată de un val de material care a fost împins lateral de gheaţă sau s-a deplasat prin solifluxiune de pe suprafaţa cupolei. În microdepresiune stagnează apa şi se formează turbă. După regimul apei care ajunge să îngheţe, se pot deosebi două tipuri de **P.** : 1**. P.** *de sistem închis*, la care apa freatică este pusă sub presiune datorită îngheţului încât este injectată în sol, unde îngheaţă formând o lentilă de gheaţă de injecţie care ridică solul de deasupra, formând un pingo (**P.**). Acesta este pingo de tip Delta Mackenzie; 2. **P.** *de sistem deschis*, la

care apa freatică circulă prin stratul cuprins între roca de bază sau pergelisol şi stratul superior supus îngheţului hibernal. Un obstacol în calea circulaţiei provoacă acumularea apei şi prin îngheţul ei se formează lentila de gheaţă. Acesta este tipul Groenlandez de pingo.

[*pingo, frost mound, ~ blister, perennial frost mound, hydrolaccolith* / *pingo, hydrolaccolite* / *булгуннях, гидролакколит, пинго*]

Pingo de tip Delta Mackenzie Sin. *Pingo în sistem închis, Pingo de tip hidrostatic* Hidrolacolit format prin îngheţarea apei de injecţie sub presiune în permafrost. Tip de pingo caracteristic pentru delta fluviului Mackenzie, unde sunt cca. 1400 pingos şi încă cca. 400 pe platforma litorală, formaţi probabil în perioada glaciară, când nivelul marin era scăzut, încât o parte din şelf era emersă.

[*Mckenzie Delta pingo, closed-system pingo, hydrostatic ~* / *pingos de type delta du Mackenzie, ~ en système fermé, lentille de glace d`injection* / *булгуннях в закрытой системе*]

Pingo de tip Groenlanda Sin. *Pingo în sistem deschis, Pingo de tip hidraulic* Hidrolacolit format în condiţii în care apa subterană circulă într-un strat de rocă cuprins între roca de bază sau pergelisol şi un strat superior supus îngheţului sezonier. Blocarea accidentală a circulaţiei apei duce la acumularea şi la îngheţul său, formându-se hidrolacolitul.

[*Groenland type-like pingo, open-system ~, hydraulic ~* / *pingos de type Groenlanda, ~ en système ouvert* / *пинго гренландского типа*]

Pingo de tip hidraulic v. Pingo de tip Groenlanda

Pingo de tip hidrostatic v. Pingo de tip Delta Mackenzie

Pingo fosil v. **Cicatrice de pingo**

[*fossil pingo, pingo scar, ~ remnant* / *pingo effrondé* / *реликтовый булгуннях, ~ пинго*]

Pingo hidrostatic v. **Pingo de tip Delta Mackenzie**

Pingo în sistem deschis v. Pingo de tip Groenlanda

Pingo în sistem închis v. Pingo de tip Delta Mackenzie

Pingo prăbuşit v. Cicatrice de pingo

[*collapsed pingo, pingo scar, ~ remnant* / *pingo effondré* / *разрушенный булгуннях, ~ пинго*]

Pingo relict v. Cicatrice de pingo

[*relict pingo* / *trace relique de pingo* / *реликтовый булгуннях, ~ пинго*]

Pingo sezonier Sin. *Hidrolacolit sezonier* Hidrolacolit care se formează în sezonul rece, când îngheaţă stratul activ, determinând injecţia apei sub presiunea exercitată de gonflarea materialului îngheţat, în sezonul cald topindu-se gheaţa.

[*seasonal pingo, winter ~ , seasonal frost blister* / *hydrolaccolite saisonnier* / *сезонный гидролакколит, однолетний бугор пучения*]

Pinten Formă minoră de relief ce se prezintă ca o prelungire îngustă, uneori ascuţită, sprijinită pe o altă formă de relief. Se pot deosebi astfel: **P.** *de meandru,* **P.** *de promontoriu,* **P.** *de versant.*

[*spur* / *éperon* / *отрог, шпора*]

Pinten de meandru Contrafort de versant sau porţiune de podiş care înaintează în bucla unui meandru adâncit.

[*meander spur* / *éperon* / *меандровая шпора*]

Pinten de promontoriu Cap îngust sprijinit pe un promontoriu.
[*headland spur* / *promontoir en éperon* / *отрог горного мыса*]

Pinten de versant Prelungire relativ îngustă a versantului spre axul văii, ca un contrafort.
[*spur* / *contrefort, éperon* / *горный отрог*]

Pinten retezat Pinten de vale care a fost erodat de gheţar.
[*truncated spur* / *éperon tronqué* / *срезаный отрог*]

Pinteni şi canale Forme modelate de valuri într-o barieră coraligenă, care efectuează o abraziune cu ajutorul particulelor antrenate într-o mişcare de dute-vino, săpând canale care izolează resturi din barieră sub forma unor pinteni.
[*grooves and spurs* / *éperons et sillons* / *каналы и гребни береговые*]

Pipkrake v. Ace de gheaţă
[*needle ice, pipkrake* / *aiguille de glace, filament ~ ~ , pipkrake, hérisson de glace, ~ ~ ~ d'exudation* / *стебельковый лед, ледяные иглы*]

Piramidă coafată Sin. *Piramidă de pământ* Formă de microrelief de destrucţie sub forma unui pilastru (coloană) alcătuită din material heterogen şi având în vârf un bloc de rocă ce a protejat-o împotriva eroziunii. De ex., **P. c.** din Râpa Roşie de la Sebeş, **P. c.** din Parcul Naţional Canionul Brice-Utah, formate în formaţiuni sedimentare eocene, **P. c.** din Parcul Naţional Toadstool, apărute în depozite oligocene, etc.
[*earth pillar, ~ pyramid, chimney rock, hoodoo* / *cheminée de fée, demoiselle coiffée, nonne, pilier de terre* / *земляная пирамида*]

Piramidă de pământ v. Piramidă coafată

Piroclastie Dezagregare prin foc la contactul rocilor cu lava topită.
[*thermal weathering* / *pyroclastie* / *огненное выветривание*]

Piroclastite Sin. *Roci piroclastice, Materiale piroclastice* Roci clastice, mobile sau consolidate, formate prin activitate vulcanică şi transportate prin curgere, pulsaţii şi prin cădere. După mărime, această categorie de roci cuprinde un evantai larg de claste, de la cele mai mari aglomerate, la cele mai fine cenuşe şi tufuri vulcanice. Termen derivat din limba greacă (piros = foc şi clastos = sfărâmături).
[*pyroclasts, pyroclastic rocks, volcanic debris* / *pyroclastites, matériaux pyroclastiques* / *пирокласты, пирокластические продукты извержения*]

Piromagmă Magmă suprasaturată în gaze.
[*pyromagma* / *pyromagma* / *пиромагма*]

Pirosferă v. Magmosferă
[*pyrosphere* / *pyrosphère* / *пиросфера*]

Pisc Vârf de munte ascuţit, care se înalţă pe o creastă sau culme muntoasă.
[*peak, pike* / *pic* / *пик*]

Pisc submarin Vârf montan submarin, de obicei vulcanic.
[*submarine peak* / *pic sous-marin* / *подводный пик*]

Pisolite Oolite cu diametrul mai mare de 2 mm.
[*pissoliths, pissolites* / *pisolithes* / *пизолиты*]

Pixel Unitatea elementară, de formă pătrată, a unei imagini de teledetecţie, corespunzând unei celule din teren pe care o descrie printr-un atribut. Poziţia planimetrică a oricărui **P.** poate fi

determinată, întrucât pixelii din imagine formează o matrice iar **P.** din colţul imaginii are ca atribut şi coordonatele geografice.
[*pixel, picture element, pel, cell, image ~ / pixel, tâchel, élément d`image, cellule 2D / пиксель*]

Placaj bazal Material de tip morenaic implantat în partea bazală a gheţarului şi care se depune când gheaţa se topeşte datorită căldurii geotermice sau a celei rezultate din frecarea din timpul deplasării gheţarului.
[*basal lodgement / placage morainique / моренный плакаж, моренная мостовая*]

Placă continentală Porţiune din litosferă, alcătuită predominant din granit, având un strat bazal bazaltic, o cuvertură sedimentară şi care pluteşte pe astenosfera plastic-vâscoasă. **P. c.** are o grosime medie de cca. 120 km şi vârstă de peste 3 miliarde ani.
[*continental plate / plaque continentale / континентальная плита*]

Placă litosferică Sin. *Placă tectonică* Porţiune din litosferă, de mari dimensiuni (bloc litosferic), care repauzează pe astenosferă şi poate fi supusă unor ample mişcări, atât în plan orizontal, cât şi în plan vertical.
[*lithospheric plate / plaque lithosphérique / литосферная плита*]

Placă oceanică Placă a scoarţei formată din roci magmatice bazice, având grosimea medie de 7,5 km.
[*oceanic plate / plaque océanique / океаническая плита*]

Placă oceanică subdusă Sin. *Placă plonjantă* Marginea plăcii oceanice care se scufundă sub o placă continentală vecină şi se asimilează în manta.
[*subducting oceanic crust, downgoing ~ ~ / plaque plongeante, croûte océanique ~ / субдуктирующаяся океаническая кора, сползающаяся ~ ~*]

Placă plonjantă v. Placă oceanică subdusă
[*downgoing oceanic crust, subducting ~ ~ / plaque plongeante / сползающая океаническая кора, субдуктирующая ~ .~*]

Placă tectonică v. Placă litosferică
[*plate, tectonic ~ / plaque tectonique / тектоническая плита*]

Plafon (al peşterii) Suprafaţa de rocă ce acopere golul unei peşteri. Adesea, de pe el atârnă diverse formaţiuni concreţionare.
[*roof, ceiling / plafond / кровля, плафон, потолок пещеры, кровля ~ , свод ~*]

Plafonul permafrostului v. Nivelul permafrostului
[*permafrost table, ~ top, roof of permafrost / plafond du pergélisol / кровля вечной мерзлоты, ~ многолетный мерзлоты*]

Plai Picior de munte slab înclinat.

Plaisancian v. Piacenzian

Plajă Formă de relief de acumulare litorală. **P.** este alcătuită, în general, din nisip dar, în unele locuri, este alcătuită şi din prundişuri şi galeţi, scoici sau fragmente de recifi. Materialul este adus valuri şi curenţi dinspre mare dar o parte poate proveni dinspre uscat, prin alunecări şi surpări ale falezelor. Are o parte care este mai mult deasupra apei dar este încă modelată de valurile obişnuite şi care prezintă o creastă cu o faţă slab înclinată spre mare (la piciorul căreia poate fi un şanţ) şi o faţă mai înclinată spre uscat. În spatele acestei creste, poate

apărea o parte a plajei creată de valurile mari de furtună. În unele cazuri, spre uscat, pot apărea dune formate de vântul care spulberă nisipul de pe plajă.
[*beach, strand* / *plage, grève* / *пляж*]

Plajă artificială Plajă amenajată de om, de obicei prin construcţia unor diguri perpendiculare pe ţărm, care provoacă depunere nisipului de către curenţii litorali sau driftul de valuri.
[*artificial beach, man-made ~* / *plage artificiel* / *искусственный пляж*]

Plajă barieră Cordon litoral care închide parţial un golf.
[*barrier beach, bay-head ~, bay-mouth bar,* / *plage barrière* / *береговой бар*]

Plajă de ansă Plajă în formă de arc din interiorul unui golf mic.
[*anse beach* / *plage d`anse* / *дугообразный пляж*]

Plajă de furtună v. Plajă înaltă
[*storm beach* / *„banc”* / *штормовой пляж*]

Plajă de maree joasă Plajă modelată de valuri la reflux, când nivelul marin este coborât.
[*low tide beach* / *plage à marée basse* / *пляж низкого прилива*]

Plajă fosilă Depozit de plajă veche, îngropat de sedimente mai noi.
[*fossile beach* / *plage fossile* / *ископаемый пляж*]

Plajă în golf Plajă din nisip sau prundiş situată în fundul unui golf.
[*bay head beach, anse ~* / *plage du fond de golf, ~ de fond d'anse, ~ d`anse* / *пляж в бухте*]

Plajă înaltă Sin. *Plajă uscată, Arierplajă, Plajă de furtună* Partea plajei situată mai sus de nivelul mediu al mareelor înalte şi care poate fi atinsă de valuri doar în timpul marilor furtuni.
[*high beach, emerged ~, storm ~, dry ~ backshore / plage haute, haut de plage, ~ plage, arrière-plage* / *высокий пляж, надводный высокий ~ , штормовой ~ , арьерпляж*]

Plajă înălţată Sin. *Plajă suspendată* Plajă situată deasupra nivelului cel mai înalt al mării, uneori cu zeci sau chiar sute de metri, din cauza ridicării scoarţei terestre sau a coborârii nivelului mării.
[*elevated beach, raised ~* / *plage soulevée* / *возвышенный пляж, приподнятый ~*]

Plajă joasă Plajă propriu-zisă, care se extinde în zona intertidală. Este alcătuită din nisipuri sau chiar din materiale mai grosiere.
[*low beach, foreshore* / *bas de plage, basse ~ , plage basse* / *низкий пляж*]

Plajă nisipoasă Plajă alcătuită din nisip.
[*sandy beach* / *plage de sable* / *песчаный пляж*]

Plajă pietroasă Plajă joasă formată din pietriş şi bolovăniş.
[*shingle beach, pebble ~* / *plage de galets, ~ pierreuse, ~ rocheuse, grève* / *галечниковый пляж, галечный ~ , каменистый ~*]

Plajă sprijinită Plajă care se sprijină pe un relief stabil (faleză, versant).
[*backed beach* / *plage adossée* / *причленённый пляж*]

Plajă submarină v. Plajă submersă

Plajă submersă Sin. *Plajă joasă, Plajă submarină, Avant-plajă* Partea a plajei situată sub nivelul mareelor joase încât este acoperită de ape tot timpul. Este alcătuită din materiale fine pe care le modelează hula, formând riduri (ripple-marks) sau bancuri de nisip care au tendinţă de emersie.
[*foreshore, nearshore, shoreface* / *plage submergée, ~ immergée* / *подводный пляж*]

Plajă suspendată v. Plajă înălţată
[*hanging beach* / *plage suspendue* / *висячий пляж*]
Plajă umedă v. Avanplajă
Plajă uscată v. Plajă înaltă
Plan axial al cutei Plan care trece prin axul cutei.
[*axial plane of fold* / *plan axial du pli* / *осьевой план складки*]
Plan Benioff În concepţia autorului al cărui nume îl poartă, reprezintă o imensă falie inversă între două corpuri rigide. **P. B.** este un gigantic plan înclinat (45 - 65^0) din vecinătatea unei fose oceanice, generat de afundarea litosferei oceanice sub o placă continentală sau un arc insular, putând ajunge în mantaua superioară până la adâncimea de 700 - 720 km. În zona **P. B.** sunt localizate focarele (hipocentrele) celor mai multe şi mai profunde cutremure de pământ.
[*Benioff plane, Benioff zone* / *plan de Benioff, zone ~ ~ , Benioff-Wadati* / *поверхность Беньофа*]
Plan de alunecare v. Suprafaţă de alunecare
[*sliding plane, detachment ~ , rupture surface* / *surface de glissement* / *ложе оползня, зеркало скольжения оползня*]
Plan de discordanţă v. Suprafaţă de discordanţă.
[*unconformity surface* / *surface de discordance* / *поверхность несогласного залегания*]
Plan de falie Planul care marchează contactul dintre cele două compartimente ale unei falii.
[*fault plane* / *plan de faille* / *плоскость сброса, поверхность ~*]
Plan de fractură Planul unei rupturi din masa unui volum de roci.
[*sheare plane* / *plan de rupture* / *план сброса*]
Plan de referinţă Sin. *Nivel de referinţă* Suprafaţă orizontală - de obicei, planul nivelului marin mediu - faţă de care se măsoară altitudinea reliefului uscatului şi adâncimea bazinelor oceanice şi marine.
[*datum plane, reference ~, datum level* / *plan de référence, niveau ~ ~* / *исходный уровень, условный ~, поверхность отсчета*]
Plan de stratificaţie Sin. *Faţă de strat* Suprafaţă de separare a două strate de roci.
[*bedding plane* / *plan de stratification* / *поверхность стратификации, ~ напластования*]
Plan orbital Planul care cuprinde orbita satelitului de teledetecţie.
[*orbital plane* / *plan orbital* / *орбитальный план*]
Planaţie Proces complex de netezire a reliefului prin erodarea formelor pozitive şi acumulare în formele negative. Proces de netezire a reliefului prin abraziune sau prin eroziunea laterală a râurilor.
[*planation* / *planation* / *планация, выравнивание рельефа*]
Planaţie carstică Proces complex de evoluţie intensă a proceselor carstice şi consumarea masivului de roci carstificabile, încât se realizează o suprafaţă relativ netedă (carstoplenă) pe care mai pot apărea unii martori carstici.
[*karst planation* / *aplanissement karstique* / *выравнивание карстовое*]
Planaţie laterală Distrugerea interfluviilor prin meandrarea şi deplasarea laterală a râurilor încât se netezeşte relieful la nivelul şesurilor.
[*lateral planation* / *planation latérale* / *боковое выравнивание*]

Planaţie prin coroziune de contact Nivelarea reliefului în zona de contact dintre roci solubile cu cele insolubile, prin dizolvare, eroziune şi acumularea depozitelor reziduale.
[*contact corrosion levelling* / *aplanissement par corrosion de contact* / *коррозионное контактное выравнивание*]

Planeză Suprafaţă triunghiulară, cu vârful în sus, pe un con vulcanic brăzdat de barrancos-uri.
[*planeze, triangular sector* / *planèze, secteur triangulaire* / *планез*]

Planşeu carstic v. Podeaua peşterii
[c*arstic floor, karstic ~* / *plancher karstique* / *подошва, пол пещерный*]

Planşeu stalagmitic Podeaua peşterii tapisată cu stalagmite.
[*stalagmitic floor* / *plancher stalagmitique* / *пол сталагмитовый*]

Planşeul circului glaciar Sin. *Fundul circului glaciar* Partea de jos a circului glaciar, pe care se sprijină gheţarul de circ.
[*cirque floor, ~ bottom* / *fond du cirque, plancher ~ ~ / подошва ледникового цирка*]

Planul alunecării consecvente Plan de alunecare ce corespunde cu înclinarea stratelor de roci afectate.
[*basal plane of the consequent lanslide* / *plan du glissement conséquent* / *зеркало скольжения консеквентного оползня*]

Plasticitatea rocilor Proprietatea rocilor de a se deforma ireversibil, fără modificarea volumului.
[*rock plasticity, plasticity of rocks* / *plasticité des roches* / *пластичность горных пород*]

Platformă 1. Unitate structurală majoră a scoarţei terestre, corespunzând unei arii întinse, consolidate, cu relief şters. **P.** are o structură geologică relativ simplă, constituită, de obicei, din două etaje structurale: etajul inferior, soclul (fundamentul) cutat şi frecvent metamorfozat, vechi, nivelat, corespunzător stadiului de arie labilă şi etajul superior, cuvertura sedimentară, nederanjată sau slab deformată, corespunzătoare etapei postorogenetice (cratonizare). În ariile de **P.** predomină relieful slab accidentat, cu întinse suprafeţe plane, uşor înclinate sau moderat vălurate. 2. Formă de relief relativ netedă, modelată prin procese diverse: *platforme de abraziune, platforme de eroziune, platforme structurale.*
[*platform* / *plate-forme* / *платформа*]

Platformă bietajată Platformă care are un soclu mai vechi - de obicei, cristalin, peneplanat – peste care se aşterne o cuvertură sedimentară, aşa cum este cazul Platformei Ruse.
[*two-layers platform* / *plateforme géologique biétagée* / *двухэтажная платформа, плита*]

Platformă carstică v. Platou carstic
[*karstic platform* / *plate-forme karstique* / *карстовое плато*]

Platformă continentală Sin.*Platou continental,Platformă litorală, Şelf continental* Parte a marginii continentale cuprinsă între linia de ţărm şi muchea taluzului continental, până la adâncimea de cca. 200 m, având forma unui plan slab înclinat pe care se găsesc urmele unui relief continental retuşat şi acoperit parţial cu sedimente terigene şi organogene.
[*shelf, continental ~ , ~ platform, shore ~* / *plate-forme continentale, plateau continental,* p*late-forme d`érosion littorale* / *шелф, материковая отмель, ~ платформа, континентальная ~*]

Platformă de abraziune Sin. *Suprafaţă de abraziune* Suprafaţă netezită şi slab înclinată, modelată de valuri.
[*abrasion platform, abraded shelf, wave-cut ~ , wave-cut platform, wave ~ , strandflat / plate-forme d`abrasion, ~ d`érosion littorale / абразионная платформа*]

Platformă de coroziune v. Platou carstic
[*corrosion platform / palte-forme de dissolution / платформа коррозионная*]

Platformă de eroziune Sin. *Suprafaţă de eroziune, Suprafaţă de denudaţie* Platou relativ neted, orizontal sau slab înclinat, considerat ca rest al unei peneplene care a fost înălţată şi fragmentată. Treaptă de relief a cărei geneză se datorează acţiunii sculpturale a agenţilor externi (ex. platforma Borăscu, cu altitudine în jur de 2000 m, din munţii Godeanu).
[*erosion platform / plate-forme d`érosion / эрозионная платформа*]

Platformă insulară Platformă litorală care mărgineşte o insulă.
[*island shelf / plate-forme insulaire / островной шельф*]

Platformă intertidală Platformă de abraziune modelată în cuprinsul zonei tidale, între nivelul mareelor înalte şi nivelul mareelor joase.
[*intertidal platform / plate-forme intertidale / шельф средних приливов*]

Platformă litorală v. Platformă continentală

Platformă de maree înalte Platformă de abraziune modelată de valuri la nivelul mareelor înalte.
[*high-tide platform / plate-forme littorale de haute marée / шельф высоких приливов*]

Platformă de maree joase Platformă de abraziune modelată de valuri la mareele joase.
[*low-tide platform / plate-forme littorale de marée basse / шельф низких приливов*]

Platformă de recif Suprafaţa aplatizată a unui recif infratidal
[*table reef, coral reef flat / plature, platier / коралловый шельф*]

Platformă în rocă Formă de relief plată (platformă) modelată în roci dure, care nu coincide cu suprafaţa unui strat.
[*rock platform / plate-forme rocheuse / скалистая платформа*]

Platformă rigidă v. Craton
[*rigid platform / plate-forme rigide / устойчивая платформа*]

Platformă structurală Sin. *Platou structural* Formă de relief plată (platou) suprapusă pe suprafaţa unui strat de rocă mai dură. De ex., platourile Tansa, Şcheia-Ipatele, Repedea-Păun din Podişul Moldovei, semnalate de către Mihai David în 1920.
[*structural platform, stratum plain / plate-forme structurale / структурная платформа*]

Platforme litorale etajate Platforme litorale situate la altitudini diferite, fie din cauza înălţării scoarţei, fie din cauza coborârii nivelului marin.
[*stepped coastal platforms / plates-formes littorales étagées / ступенчатые береговые платформы*]

Platou Formă pozitivă de relief plată sau uşor ondulată, mărginită de abrupturi sau de versanţi puternic înclinaţi. După altitudine, se pot deosebi: *platouri înalte* şi *platouri joase*.
[*plateau, tableland / plateau / плато*]

Platou bazaltic v. Platou de lavă
[*basalt plateau, lava ~ , flood basaltteau / plateau basaltic / базальтовое плато*]

Platou calcaros Platou modelat pe calcare, unde infiltrarea apei, cu sustragerea de la circulaţia de suprafaţă, împiedecă fragmentarea accentuată a reliefului.
[*limestone plateau* / *plateau calcaire* / *известняковое плато*]

Platou carstic Sin. *Platformă carstică, Platformă de coroziune* Platou suprapus pe roci solubile, de obicei calcaroase, pe care se găsesc diverse forme şi procese carstice.
[*karstic plateau* / *plateau karstique* / *карстовое плато*]

Platou continental v. Platformă continentală
[*continental plateau* / *plateau continental* / *континентальное плато*]

Platou cu palse Platou dintr-o regiune periglaciară pe care se găsesc palse.
[*palsa plateau* / *plateau palsique* / *плато с торфяными буграми*]

Platou de gheaţă Gheţar plutitor, cu suprafaţă plană sau uşor ondulată, ataşat de ţărm şi emers pe grosime de mai mulţi metri. Marginea dinspre mare prezintă o faleză de gheaţă iar partea dinspre uscat este eşuată, parţial, pe platforma continentală. **P. g.** este alimentat de zăpada căzută pe suprafaţa sa dar, uneori, şi din înaintarea spre mare a gheţarilor de pe uscat.
[*ice plateau* / *plateau de glace* / *ледяное плато*]

Platou de lavă Platou format pe un strat de lavă bazaltică. Fiind foarte fluidă, lava bazică se scurge şi pe terenuri cu pantă foarte mică, iar prin răcire dă naştere la o suprafaţă foarte slab înclinată, sub formă de platou. De ex., Platourile Siberiene din regiunea Norilsk (formate pe bazalte permiene, ocupă o arie de cca. două milioane km^2), Platoul Columbiei din NW-ul S.U.A, Platoul Karoo din Africa de Sud, etc.
[*lava plateau, basalt ~* / *plateau de lave* / *лавовое плато*]

Platou interfluvial Culme interfluvială largă şi plată ce apare ca un platou situat între două văi fluviale.
[*interfluvial plateau* / *plateau interfluvial* / *междуречное плато*]

Platou înalt v. Platou
[*high plateau* / *haut-plateau* / *плоскогорье*]

Platou încrustat Platou acoperit de o crustă dură.
[*armoured laterite plateau* / *plateau cuirassé* / *бронированное плато*]

Platou oceanic Sin. *Platou submarin* Formă de relief plată ce se înalţă peste câmpia abisală. În unele cazuri, de pe platourile oceanice se înalţă insule. De ex., Platoul Kerguelen din Oceanul Indian, de natură vulcanică, generat de activitatea unui hot-spot în Cretacicul inferior; **P. o.** bazaltic Ontong-Java, situat în Pacific, la nord de Insulele Solomon, etc.
[*oceanic plateau* / *plateau océanique* / *океаническое плато*]

Platou scund v. Platou
[*low plateau* / *plateau bas* / *низкое плато*]

Platou structural v. Platformă structurală
[*structural plateau,~ tableland* / *plateau structurel* / *структурное плато*]

Platou submarin v. Platou oceanic
[*submarine plateau* / *plateau sous-marin* / *подводное плато*]

Platou turbos Proeminenţă plată ce domină o turbărie şi conţine gheaţă segregată.
[*peat plateau* / *plateau palsique, ~ de tourbe* / *торфяное плато*]

Platou turbos poligonal Platou dintr-o regiune periglaciară pe care se găsesc palse şi diverse tipuri de poligoane periglaciare.

[*polygonal peat plateau* / *plateau palsique à polygones* / *полигональное торфяное плато*]

Platou vulcanic Platou format pe roci vulcanice, fie strate de lavă, fie aglomerate vulcanice. Cele mai întinse **P. v.** se formează pe lave bazice care, fiind foarte fluide, se scurg la distanţe mari pe terenuri cu pante mici.
[*volcanic plateau* / *plateau volcanique* / *вулканическое плато*]

Plaur Insulă plutitoare formată prin îmbinarea rădăcinilor şi rizomilor unor plante acvatice peste care s-au acumulat resturi vegetale şi material mineral.
[*plav, reed swamp* / *île flotante* / *сплавина*]

Playa Termen introdus de D. C. Russel (1896) pentru partea cea mai joasă a zonei de împrăştiere a aluviunilor la periferia pedimentelor, de către cursurile de apă temporare, anastomozate şi rătăcitoare, dintr-o depresiune deşertică.
[*playa* / *playa* / *плайя*]

Pleistocen Epocă a perioadei Cuaternar, desfăşurată de la 1,8 M.a., până la 11500 a. BP. **P.** este caracterizat prin răcirea accentuată a climei, cu manifestarea mai multor perioade glaciare şi interglaciare. Unii cercetători plasează baza **P.,** şi implicit a Cuaternarului, acum 2,6 M.a., respectiv odată cu începerea depunerii loessului în China. Denumirea de **P.** a fost introdusă de Ch. Lyell (1839).
[*Pleistocene, ~ glacial epoch, ~ ice age* / *Pléistocène* / *плейстоцен, плеистоценовая эпоха*]

Pleniglaciar Faza de manifestare maximă a perioadei glaciare Würm din Alpi. În literatura franceză, termenul a fost utilizat pentru a înlocui termenul de perioadă glaciară.
[*pleniglacial* / *période pléniglaciaire* / *пленигляциал*]

Plicaţii v. Involuţii

Pliocen Epocă a perioadei Neogen, desfăşurată de la 5,332, până la 1,806 M.a. B. P.
[*Pliocene* / *Pliocène* / *плиоцен, плиоценовая эпоха*]

Ploaie Precipitaţii lichide sub formă de picături de apă, cu diametrul maxim de 5 - 6 mm, care pot provoca pluviodenudaţia.
[*rain* / *pluie* / *дождь*]

Pluton Corp magmatic intrusiv format prin consolidarea magmei în interiorul scoarţei terestre.
[*pluton* / *pluton* / *плутон*]

Plutonism Sin. *Ipoteza plutonistă* Teorie geologică propusă de Abbé Anton Moro (pe baza studierii insulelor vulcanice), fundamentată şi propagată de James Hutton şi John Playfair (la începutul secolului al XIX-lea), conform căreia rocile din scoarţa terestră s-au format din topiturile din interiorul Pământului. **P.** a combătut şi înlăturat neptunismul din secolul al XVIII, care admitea formarea rocilor prin precipitarea din apă.
[*Plutonism, plutonic theory* / *plutonisme* / *плутонизм, плутоническая гипотеза*]

Pluvial v. Perioadă pluvială
[*pluvial* / *pluvial* / *плювиаль*]

Pluviodenudaţie Sin. *Eroziune prin împroşcare* Dislocarea particulelor de sol sau rocă sub impactul picăturilor de ploaie. Împroşcate de şocul impactului, particulele de material solid sunt transportate aerian pe distanţe mici, de până la 1,5 m, încât se produce o deplasare lentă a particulelor pe versant.

[*rain splash, splash, ~ erosion, raindrop ~ , raindrop impact / érosion pluviale, ~ sous le choc des gouttes de pluie / дождевой смыв, дождевая эрозия*]

Pneumatoliză Transformarea rocilor în interiorul scoarţei sub acţiunea produşilor volatili din magmă la presiuni şi temperaturi mai mici decât cele care provoacă metamorfismul.
[*peumatolysis, pneumatolyse / pneumatolyse / пневматолиз*]

Poala versantului Partea inferioară, de obicei slab înclinată, dinspre baza versantului.
[*footslope, base-of-slope / pied du talus, ~ ~ versant / подножие склона*]

Poartă 1. Strâmtoare pe traseul unei văi, determinată de apariţia unor roci mai dure. 2. Vale largă care traversează un lanţ muntos, favorizând circulaţia. 3. Regiune joasă care separă transversal două lanţuri muntoase.
[*gateway / porte / ворота*]

Poartă carstică v. Portal carstic
[*karst gate / arche karstique / ворота карстовые*]

Pocnirea rocilor Dezagregarea bruscă a rocilor, cu zgomot, din cauza variaţiilor termice sau a presiunilor din masa rocilor.
[*rock burst / éclatement des roches / взрыв горной породы*]

Pod Fâşie de teren suspendată pe două baze de sprijin formate din roca de bază. **P.** se formează, de obicei, prin prăbuşirea parţială a tavanului unei peşteri. De asemenea, **P.** pot apărea în zone cu depozite grezoase fisurate, precum în Parcul Natural al Arcurilor din Podişul Colorado, statul Utah, SUA.
[*bridge / pont / мост*]

Pod carstic Sin. *Pod natural* Rest din tavanul unei peşteri rămas sub forma unui pod care leagă pereţii abrupţi ai peşterii al cărei tavan s-a prăbuşit în rest.
[*karstic bridge / pont naturel, ~ de roche / карстовый мост*]

Pod natural v. Pod carstic
[*natural bridge, ~ arche / pont de roche, ~ naturel / естественный мост, каменный ~*]

Pod de zăpadă Acumulare de zăpadă care acoperă o crevasă.
[*snow bridge / pont de neige / снежный мост*]

Podeaua peşterii Sin. *Planşeu carstic* Partea inferioară a peşterii pe care pot curge ape subterane şi pe care se acumulează materiale detritice sau se formează concreţiuni de tipul stalagmitelor, coloanelor sau gour.
[*cave floor / plancher de la grotte / дно пещеры*]

Podiş Formă de relief major reprezentată printr-o mulţime de platouri înalte, separate prin văi sau mici depresiuni. Caracteristică este predominarea suprafeţelor aproape orizontale sau slab înclinate ale platourilor. Unele **P.** se suprapun pe structuri de platformă, cum este Podişul Moldovenesc, altele – pe structuri de orogen, cum este Podişul Transilvaniei. În general, altitudinea **P.** este de peste 200 m, dar se întâlnesc şi podişuri mai joase, cum este Podişul Dobrogei sau podişuri foarte înalte, încadrate în lanţuri muntoase, ca Podişul Pamir, Podişul Tibet şi Podişul Colorado.
[*plateau, tableland / plateau / плато, возвышенность, плоскогорье, нагорье*]

Podiş de platformă Podiş suprapus pe o platformă sau pe o antecliză din cuprinsul unei platforme.
[*plateau / plateau, môle / возвышенность платформенная*]

Podiş intramontan Podiş suprapus pe o depresiune structurală dintre lanţuri de munţi cutaţi, cum este Podişul Transilvaniei.
[*intramountain plateau* / *plateau intérieur, ~ interne* / *возвышенность внутригорная*]

Podiş piemontan Podiş situat la poala unui lanţ sau masiv muntos, făcând trecerea spre o regiune joasă.
[*piedmont plateau* / *plateau de piémont* / *возвышенность предгорная*]

Podiş vulcanic v. Platou vulcanic
[*volcanic plateau* / *plateau volcanique* / *вулканическое плато, вулканическая возвышенность*]

Podul terasei Parte a terasei care se prezintă ca o suprafaţă plană, foarte slab înclinată, reprezentând o parte dintr-un vechi şes sau albie majoră, rămasă suspendată în urma adâncirii văii. Spre axul văii este mărginită de muchea terasei iar spre versant este limitată de ţâţâna terasei.
[*tread, terrace surface* / *replat de terrasse* / *поверхность террасы, площадка* ~]

Pol geografic Punct de pe suprafaţa terestră care este intersectat de axa de rotaţie a Pământului.
[*geographic pole* / *pôle géographique* / *географический полюс*]

Pol geomagnetic Punct de pe suprafaţa terestră spre care converg liniile de forţă ale câmpului geomagnetic. **P. g.** nu corespunde cu polul geografic.
[*geomagnetic pole* / *pole géomagnetique* / *геомагнитный плюс*]

Pol magnetic terestru v. Pol geomagnetic

Polaritate magnetică Proprietatea unui câmp magnetic de a avea două puncte opuse către care converg liniile de forţă. De ex., câmpul geomagnetic are un pol nordic şi unul sudic a căror poziţie nu coincide însă cu poziţia polilor geografici.
[*magnetic polarity* / *polarité magnétique* / *магнитнная полярность*]

Polaritate inversă Câmp magnetic în care polii s-au schimbat între ei, aşa cum s-a întâmplat de mai multe ori cu câmpul geomagnetic.
[*reversed polarity* / *polarité magnétique inversée* / *обратная полярная намагниченность*]

Polder 1. Porţiune dintr-o câmpie litorală mlăştinoasă sau dintr-un golf, care a fost îndiguită şi desecată, pentru a fi dată în circuit economic. 2. Acumulare nepermanentă realizată pentru atenuarea vârfului viiturilor, prin îndiguirea unui areal din albia majoră a unui râu, areal situat pe o singură parte a cursului de apă. Termen apărut în sec. al XII-lea în Câmpia maritimă flamandă.
[*polder, dyked marsh, ~ land, reclaimed ~ / polder, ranclôture* / *польдер*]

Poli eulerieni Puncte de pe suprafaţa terestră în jurul cărora se rotesc plăcile tectonice.
[*eulerian poles* / *poles euleriens* / *полюса вращения*]

Policicluri Repetarea unor procese sau fenomene ciclice. În geomorfologie s-a aplicat termenul pentru cicluri de eroziune repetate, care au generat platforme de eroziune.
[*polycycles* / *polycycles* / *полициклы*]

Polie Depresiune carstică închisă, de formă alungită, provenită prin îngemănarea dolinelor, prin prăbuşirea tavanului unor peşteri mari sau prin alte procese geologo-geomorfologice. De obicei, **P.** au fundul plat, situat deasupra bazei de carstificare şi unele sunt străbătute de râuri cu scurgere permanentă sau temporară şi care se scurg în subteran prin ponoare. Uneori, când debitul râului nu poate fi preluat integral de către ponor, **P.** este inundată, formându-se

lacuri temporare. Unele **P.** adăpostesc lacuri permanente. După modul de formare, se deosebesc **P.** *de prăbuşire, tectonice,* **P.** *de îngemănare a dolinelor,* **P.** *complexe*.
[*polje* / *poljé, poljé karstique* / *полье*]

Polie complexă Polie formată prin procese carstice, tectonice şi de eroziune.
[*complex polje, polygenetic ~ , polymorphic ~* / *poljé d`origine complexe* / *полье комплексное, ~ полигенетическое, ~ тектоно-коррозионно-эрозионное*]

Polie de eroziune Polie la a cărei formare a contribuit în mare măsură şi eroziunea apelor de suprafaţă.
[*erosional polje* / *bassin d´érosion karstique, cuvette ~ ~* / *полье эрозионное*]

Polie de îngemănare a dolinelor şi uvalelor Polie formată prin dezvoltarea unor doline învecinate, care ajung să se unească într-o singură depresiune de mari dimensiuni.
[*polje resulted from coalescing dolines* / *poljé formée par coalescence des dolines* / *полье слияния воронок, ~ образующееся путем слияния группы смежных воронок или увал*]

Polie de prăbuşire Polie produsă prin prăbuşirea multiplelor goluri carstice dintr-o regiune.
[*collapse polje* / *poljé d`effondrement* / *провальное полье*]

Polie fosilă Polie umplută cu depozite mai noi.
[*fossil polje, buried ~ , covered ~* / *poljé fossile* / *полье ископаемое, ~ погребенное*]

Polie în formă de uluc Polie cu profil transversal în formă de **U**.
[*trough-like polje* / *poljé en forme de gouttière* / *полье ящикообразное*]

Polie lacustră Polie ocupată de lac.
[*lacustrine polje* / *poljé lacustre* / *полье озерное*]

Polie marginală Polie alungită, formată pe roci carstificabile la contactul cu roci necarstificabile. Adesea, **P. m.** se aseamănă cu o vale oarbă.
[*contact polje, marginal ~, border ~ , semipolje* / *poljé de bordure du karst* / *полье контактное, ~ окраинное, полуполье*]

Polie periferică Polie care are în cuprinsul său un masiv de roci necarstificabile şi se extinde în jurul lui.
[*peripheral polje* / *poljé périphérique* / *периферическое полье, полье периферийное*]

Polie piemontană Polie situată la poalele unui masiv montan înalt, care a fost glaciat în Pleistocen şi a furnizat apa care a produs carstificarea accentuată.
[*piedmont polje* / *poljé au pied des montagnes* / *предгорное полье*]

Polie structurală Polie la a cărei formare a contribuit structura geologică, corespunzând unui graben sau sinclinal.
[*structural polje* / *poljé structurale* / *структурное полье*]

Polie tectonică Polie formată prin coborârea unui bloc de scoarţă afectat de procese carstice.
[*tectonic polje* / *poljé d`origine tectonique* / *полье тектоническое, ~ тектонического происхождения*]

Polie-uvală Formă carstică de tranziţie între uvală şi polie.]
[*uvala-like polje* / *poljé-ouvala* / *полье увальное*]

Poliglacialism Concepţie despre manifestarea mai multor perioade glaciare terestre.
[*polyglacialism* / *polyglaciation* / *полигляциализм*]

Poligoane de contracţie v. Poligoane de uscare
[*contraction polygons* / *polygones de retrait* / *контракционные полигоны*]

Poligoane de crioturbaţie Reţea de poligoane formate prin procese de îngheţ-dezgheţ.
[*cryoturbation polygons, cryogenic ~ , frost ~* / *polygones de cryoturbation, ~ cryogéniques* / *криотурбационные полигоны, криогенные ~ , мерзлотные ~*]

Poligoane de deshidratare v. Poligoane de uscare
[*dessication polygons* / *polygones de dessication* / *трещинные полигоны усыхания*]

Poligoane de pământ v. Soluri poligonale
[*patterned ground* / *polygones de terre, ~ de toundra* / *земляные полигоны*]

Poligoane de pietre Structură periglaciară caracterizată prin dispunerea fragmentelor de rocă mai mari în şiruri care configurează poligoane.
[*stone polygons, sorted ~* / *polygones de pierres, ~ triés* / *каменные полигоны, ~ многоугольники*]

Poligoane de uscare Sin. *Poligoane de contracţie, Poligoane de deshidratare* Poligoane delimitate de fisuri ce s-au format prin contracţia, la uscare, a materialului pământos fin.
[*drying polygons, mud crack ~ , mud polygons, fissure ~ , cellular soils* / *polygones de séchage, ~ de dessication, ~ de retrait, sols cellulaires* / *трещинные полигоны усыхания*]

Poligoane nesortate Sin. *Sol reticulat nesortat* Poligoane periglaciare care nu sunt mărginite de borduri de pietre. **P. N.** se formează pe suprafeţe aproape orizontale iar diametrele celulelor individuale variază între 0,5 şi 10 m.
[*nonsorted polygons, ~ patterned ground, ~ net, ~ strip* / *polygones sans triage, réseau ~ ~* / *несортированные полигоны*]

Poligoane sortate Structuri periglaciare poligonale în care particulele mai grosiere au migrat spre laturile poligonului, în timp ce particulele mai fine au rămas spre centru.
[*sorted polygons, ~ circles* / *polygones triés, ~ de pierres triés* / *сортированные полигоны*]

Poligon Tip de sol striat, cu formă poligonală, cu mai multe laturi aproape rectilinii sau cu traseu neregulat.
[*polygon* / *polygone* / *полигон*]

Poligon concav Poligon la care topirea permafrostului bogat în gheaţă a provocat tasarea părţii centrale.
[*low-centre polygon, concave ~ , depressed-centre ~* / *polygone concave, ~ en creux, ~ à centre concave, ~ ~ déprimé* / *вогнутый полигон*]

Poligon convex Poligon care a avut pene de gheaţă împrejur şi topirea lor a provocat tasarea încât partea centrală a rămas mai înaltă.
[*high-centre polygon, raised-centre ~ , convex ~* / *poligone à centre convexe, ~ ~ ~ bombé* / *выпуклый полигон*]

Poligon de fisuri criogene v. Poligon de gelivaţie

Poligon de gelivaţie Sin. *Poligon de fisuri criogene* Structură poligonală rezultată în urma repetării ciclului îngheţ-dezgheţ, care a generat tensiuni în materialul afânat.
[*frost-fissure polygon, frost ~ , frost-crack ~* / *polygone gélival* / *трещинный полигон, морозобойно-трещинный ~*]

Poligon de pene de gheaţă Poligon configurat prin aliniamente de pene de gheaţă pe laturile sale.
[*ice wedge polygon* / *polygone à coins de glace* / *полигон с ледяными жилами*]

Poligon de pene de nisip Poligon configurat prin aliniamente de pene de nisip în lungul laturilor.
[*sand-wedge polygon / polygone à coins de sable / полигон с первично-песчаными жилами*]

Poligon periglaciar Structură poligonală cu sau fără sortarea materialului, rezultată în urma proceselor periglaciare.
[*periglaciar polygon* / *polygone periglaciaire* / *перигляциальный полигон*]

Polizaj glaciar v. Detersie
[*glacial polishing, ~ polish* / *polissage glaciaire* / *ледниковая шлифовка*]

Poliţă Treaptă îngustă formată pe un versant.
[*bench, berm* / *banquette, replat* / *берма, ступень, уступ*]

Poliţă structurală v. Banchetă structurală

Polul nord Punctul de intersecţie al axei de rotaţie a Pământului cu suprafaţa terestră în emisfera nordică.
[*North Pole* / *Pôle Nord* / *северный полюс*]

Polul nord magnetic Punctul de pe suprafaţa terestră, din emisfera nordică, spre care converg liniile de forţă ale câmpului magnetic terestru.
[*North magnetic pole* / *Pôle Nord magnétique* / *северный магнитный полюс*]

Polul sud Punctul de intersecţie al axei de rotaţie a Pământului cu suprafaţa terestră în emisfera sudică.
[*South pole* / *Pôle Sud* / *южный полюс*]

Polul sud magnetic Punctul de pe suprafaţa terestră, din emisfera sudică, unde converg liniile de forţă ale câmpului geomagnetic.
[*South magnetic pole* / *Pôle Sud magnétique* / *южный магнитный полюс*]

Ponor (absorbant) Gol carstic vertical sau înclinat, deschis la suprafaţa terenului şi prin care se scurg în subteran apele de suprafaţă dintr-o formă de relief carstic (dolină, uvală, polie).
[*ponor, pit-ponor, katavothron, swallet, swallow hole, sink ~ , shakehole, water swallow, ~ shake, streamsink* / *ponor, ponor-gouffre, goufre-absorbant, perte de cours d'eau , chantoir, boi-tout, ouverture béante, bétoire, betoure* / *понор, катавотра, брезно понорное, воронка поглощающая, ~ водопоглощающая, богодол, бетуар*]

Ponor de inundaţie Ponor care preia apa doar în timpul inundaţiei terenului în care este situat.
[*draw-off ponor* / *gouffre absorbant* / *понор затопления*]

Ponţian Etaj al Pliocenului clasic din bazinul Paratethys. Recent, pe baze microfaunistice, a fost înglobat împreună cu Meoţianul în Miocenul superior. **P.** ar corespunde cu Messinianul din Tethysul occidental.
[*Pontian* / *Pontien* / *понтический этаж*]

Popină Sin.*Grădişte* Denumire dată unei forme pozitive din luncă şi care reprezintă, adesea. lobul unui meandru rectificat.
[*cutt-off-lobe* / *lobe de méandre recoupé, ~ ~ ~ abandonné, île en plaine inondable* / *останец обтекания*]

Pornituri de teren v. Deplasări în masă

Pornituri seci Termen propus de Vintilă Mihăilescu (1939) pentru deplasările gravitaţionale ale unui material uscat, de pe un versant.

Pornituri umede Termen propus de Vintilă Mihăilescu (1939) pentru deplasările gravitaţionale pe un versant ale unor materiale umezite.

Porocarst Termen propus de către Radek Mikuláš (2002) pentru un tip de paracarst reprezentat prin formele create în gresii prin succesiunea sau combinarea proceselor de coroziune, efectuată de către soluţiile sărate şi de precipitarea unor substanţe pe suprafaţa rocilor, cu formarea de cruste dure. Aceste procese se pot desfăşura optim în climă temperată cu umiditate moderată, afectând gresii cuarţoase cu granulaţie medie.
[*porokarst* / *porokarst* / *порокарст*]

Porozitatea rocilor Caracteristica unor roci de a avea spaţii goale între particulele constituente. Se exprimă cantitativ prin raportul dintre volumul golurilor şi volumul total al rocii. **P. r.** permite infiltrarea, circulaţia şi înmagazinarea apei în roci. Poate fi *porozitate primară* (formată odată cu geneza depozitului sau rocii) ori *porozitate secundară* (formată ulterior, prin fisurare sau dizolvare).
[*rock porosity* / *porosité des roches* / *пористость горных пород*]

Porozitatea solului Totalitatea golurilor dintre particulele solului. **P. s.** se apreciază prin raportul dintre volumul golurilor şi volumul total al rocii, exprimat în procente.
[*soil porosity* / *porosité du sol* / *пористость почвы*]

Portal carstic Sin. *Poartă carstică* Gură de intrare în peşteră de mari dimensiuni, cu aspect monumental.
[*cave arch* / *portail karstique, voûte ~ , porche* / *карстовая арка, портал карстовый*]

Portal glaciar Portal în marginea gheţarului la ieşirea apelor de topire subglaciare.
[*glacial portal* / *arche de glace* / *ледяная арка, портал ледяной*]

Portal litoral v. Arcadă
[*sea arch, natural portal* / *arche, ~ marine, porte* / *вороота*]

Portiţă Sin. *Peribioină* Strâmtoare îngustă care face legătura între o lagună şi mare.
[*tidal inlet, gat, gate* / *bouche, entrée, grau, passe* / *прорва*]

Postglaciar v. Holocen
[*Postglacial, ~ period* / *postglaciaire, période ~* / *послеледниковый, ~ период, послеледниковая эпоха*]

Postwürmian v. Holocen

Potcoavă nivală Sin. *Morenă nivală* Relief de acumulare sub forma unui val curbat, cu concavitatea spre partea superioară a versantului. **P. n.** este formată din fragmentele de roci rostogolite şi alunecate pe o limbă de zăpadă sezonieră.
[*protalus moraine, ~ rampart, nivation protalus* / *bourrelet de congère, ~ de pont de neige, ~ d`évacuation, fer-à-cheval nival* / *вал у подножия снежников, осыпной вал*]

Poteci de vite v. Cărări de vite

Potop Fenomen de manifestare a unei inundaţii generalizate, în accepţia unor concepţii neocatastrofiste.
[*deluge, megaflood, giant flood* / *deluge* / *nomon*]

Povârniş continental v. Taluz continental

Poziţia stratelor Poziţia stratelor de roci, definită în spaţiul tridimensional prin direcţia şi înclinarea stratului.
[*bedding* / *disposition des couches* / *залегание пластов*]

Pradolină Sin. *Urstromtal* Culoare depresionare prelungi, cu lăţimea de ordinul kilometrilor şi cu lungimi de zeci şi sute de km. Forma lor corespunde spaţiului dintre două şiruri de morene terminale, fiind modelate parţial şi de apele provenite din topirea calotei glaciare.
[*pradoliny, marginal channel, proglacial ~* / *pradolina, chenal proglaciaire* / *прадолина*]

Praf Particule solide cu dimensiuni de 0,002 - 0,02 mm, în scara Atterberg sau 0,002 – 0,05 mm, în sistemul american.
[*silt, dust* / *poussière* / *пыль*]

Praf vulcanic Particule fine provenite din distrugerea, prin explozia vulcanică, a unei părţi din conul vulcanic şi din emanaţiile de cenuşe vulcanice.
[*volcanic dust* / *poussière volcanique* / *вулканическая пыль*]

Prag Mărimea unui parametru care, fiind depăşită, declanşează o schimbare în proces. De exemplu, pragul vitezei de curgere a apei, gheţii sau vântului, la care se declanşează eroziunea.
[*threshold* / *seuil* / *порог*]

Prag de confluenţă Sin. *Treaptă de confluenţă* 1. Prag ce apare la confluenţa unui afluent cu râul colector. **P. c.** poate fi determinat de puterea de eroziune mult mai redusă a afluentului faţă de cea a colectorului sau de existenţa unui banc de roci mai dure în albia afluentului. 2. Denivelare situată la gura unei văi glaciare secundare, la confluenţa cu valea principală care este mai adâncă.
[*junction step, ~ threshold* / *gradin de confluence* / *конфлюэнтная ступень, устьевая ~, порог слияния рек*]

Prag de declanşare Valoarea care, după A. Strahler (1950), trebuie atinsă de o serie de parametri pentru declanşarea unui proces.
[*starting threshold* / *seuil de déclenchement* / *критический порог*]

Prag de divergenţă Valoare a unui parametru de la care se modifică viteza de producere a unui proces. De ex., încărcătura solidă a râului creşte lent odată cu debitul, până la o anumită valoare şi apoi creşte mult mai repede.
[*divergence threshold* / *seuil de divergence* / *порог расхождения*]

Prag de fund v. Vad

Prag de lichiditate v. Limită de lichiditate

Prag de manifestare Valoarea minimă a unei forţe pentru a declanşa un proces.
[*threshold of manifestation, displaying threshold, starting ~* / *seuil de manifestation* / *порог проявления*]

Prag de plasticitate v. Limitele Atterberg

Prag de stingere Valoarea unui parametru de la care o acţiune încetează să se producă.
[*extinction threshold* / *seuil d`extinction* / *порог затухания*]

Prag de variaţie Valoarea unui parametru care, odată atinsă, provoacă schimbări în starea sistemului. De ex., temperatura de îngheţ a apei sau de topire a rocilor.
[*variation threshold, changing ~* / *seuil de variation, ~ de changement d`état* / *порог колебаний, ~ изменения состояния*]

Prag fluvial Ruptură de pantă în profilul longitudinal al albiei de râu. De obicei, **P. f.** este provocat de existenţa unui banc de roci mai dure.

[*crossing, riffle, shoal* / *seuil, ~ hydrographique, haut-fond, maigre, batture* / *речный порог*]

Prag geomorfologic Limita acumulării de schimbări geomorfologice treptate şi trecerea la declanşarea unor schimbări accelerate, care modifică starea sistemului geomorfologic. O zonă critică prin care trece sistemul de la o stare de echilibru, la altă stare de echilibru.
[*geomrophological threshold* / *seuil géomorphologique* / *геоморфологический порог*]

Prag glaciar Ruptură de pantă la ieşirea din circul glaciar, într-o vale glaciară sau la confluenţa a două văi glaciare.
[*glacier threshold, glacial ~, rock-bar, riegel, cross bar* / *barre glaciaire, seuil rocheux, verrou-gradin* / *ригель*]

Prag submarin Formă de relief submers reprezentând o înălţime a fundului marin, cu scăderea accentuată a adâncimii apei.
[*submarine rise, ~ swell* / *seuil sous-marin, ride* / *порог подводный*]

Pragul mişcării Valoarea unei forţe la care se declanşează mişcarea unei mase materiale.
[*threshold of movement* / *seuil de mouvement* / *порог начального движения*]

Prăbuşire Căderea plafonului unei peşteri sau a altui gol subteran.
[*caving-in, collapse, falling-in* / *écroulement, effondrement, affaisement* / *обвал, провал*]

Prăbuşirea caldeirei Prăbuşirea vârfului unui con vulcanic din cauza golului subteran creat prin evacuarea lavei în timpul erupţiei vulcanice, cu formarea unei caldeire.
[*caldeira collapse* / *affaisement de caldeira* / *обвал кальдеры*]

Prăbuşirea tavanului peşterii v. Prăbuşire
[*cave collapse* / *affaissement du plafond de la grotte* / *обвал кровли пещеры*]

Prăpastie Denivelare mare, marcată de un perete abrupt ce domină o formă de relief joasă.
[*abyss, precipice* / *abîme* / *пропасть*]

Prearc v. Bazin prearc
[*prearc zone* / *zone de pré-arc* / *внутренний бассейн, внутреннее море*]

Preboreal (epoca preboreală) Perioadă de încălzire climatică de la începutul Holocenului (10.200 – 8.800 B.P.), când clima era totuşi mai rece decât în prezent.
[*Pre-Boreal* / *Préboreal* / *предбореальное время*]

Precambrian Sin. *Antecambrian, Proterozoic* Denumire aplicată unei perioade extrem de lungi, considerată de la formarea Pământului şi până la începutul erei Paleozoice. Rocile magmatice, metamorfice şi, în mai mică măsură, cele sedimentare din **A.** alcătuiesc nucleele continentelor (scuturile canadian, baltic, african, brazilian, sinic etc.). **A.** este divizat clasic în două ere: Arhaic (acum 3,8 - 2,5 miliarde de ani) şi Proterozoic (acum 2,5 mld - 542 milioane de ani). În ultimul timp, la acestea se adaugă Hadeanul ce cuprinde primii 800 milioane de ani (considerat anterior Eoarhaic), când Pământul era constituit dintr-o materie incandescentă.
[*Precambrian* / *Précambrien* / *докембрии*]

Precipitaţii atmosferice Precipitarea apei din nori sub formă lichidă (ploaie) sau solidă (ninsoare, grindină).
[*atmospheric precipitations* / *précipitations atmosphériques* / *атмосферные осадки*]

Prefliş Depozite formate la începutul sedimentării într-un bazin în curs de deschidere**,** în care se acumulează depozite cu caracter hemipelagic sau depozite formate de curenţi de turbiditate. De obicei, sunt depozite de roci carbonatice sau depozite radiolarit-lutitice.
[*preflysch, pre-flysch sediments* / *pré-flysch* / *дофлишевые образования, дофлишевый комплекс*]

Preglaciar 1. Înainte de instalarea unui gheţar. 2. Înainte de o perioadă glaciară.
[*Preglacial* / *Préglaciaire, Préglacial* / *доледниковый, доледниковье*]

Prelucrarea imaginilor Sin. *Procesarea imaginilor* Aplicarea de tehnici specifice pentru a da imaginilor de teledetecţie noi caracteristici, care să faciliteze obţinerea de informaţii despre teritoriul reprezentat.
[*image processing* / *traitement d`image* / *обработка фотоизображений*]

Presiune criostatică v. Presiune de îngheţ
[*cryostatic pressure* / *pression cryostatique* / *криостатическое давление*]

Presiune de elevaţie periglaciară Presiune de îngheţ exercitată pe direcţie verticală în timpul îngheţului solului. Provoacă ridicarea unor fragmente de roci.
[*heaving pressure, frost-heave ~* / *pression de soulèvement* / *давление при пучении грунта, давление при морозном пучении*]

Presiune de îngheţ Sin. *Presiune criostatică* Presiune ce se manifestă la contactul dintre apă şi gheaţă în timpul îngheţării solului, cu formarea cristalelor de gheaţă.
[*freezing pressure* / *pression de gel* / *криогенный напор, давление при промерзании, криогенное давление*]

Presiune glaciară Presiune exercitată de gheaţă asupra versanţilor şi patului văii glaciare care creează tensiuni în rocile de bază iar după topirea gheţii relaxarea determină formarea de fisuri, alunecări de teren. Noţiune introdusă de Panizza (1973).
[*glacipressure, glaciopressure* / *pression de glaçe, ~ glaciaire* / *ледниковое давление*]

Presiune hidrostatică Presiunea exercitată asupra unei suprafeţe de către o coloană de lichid, datorită greutăţii fluidului.. Deci, **P. h.** este proporţională cu grosimea stratului sau coloanei de apă.
[*hydrostatic pressure* / *pression hydrostatique* / *гидростатическое давление*]

Presiune litostatică Presiunea exercitată de greutatea rocilor pe suport.
[*lithostatic pressure* / *pression lithostatique* / *литостатическая нагрузка*]

Prevenirea şi combaterea alunecărilor Complex de lucrări de îmbunătăţiri funciare (drenarea apelor freatice, lucrări de modelare a terenurilor, organizarea scurgerii apelor de suprafaţă, plantaţii silvice, ziduri de sprijin, etc.) executate pe terenurile afectate de alunecări, în vederea stabilizării acestora.
[*landslides prevention and control / prévention et lutte contre les glissement / предупреждение и борьба с оползнями*]

Primar v. Paleozoic
[*primary period* / *ère primaire* / *первичная эра*]

Primärrumpf Suprafaţă iniţială, înălţată prin mişcări tectonice şi atacată de eroziune. Noţiune introdusă de Walter Penck, în 1924.
[*Primärrumpf* / *Primärrumpf* / *примаррумпф, первичный рельеф*]

Principiul actualismului v. Actualism

[*actualism, principle of ~ , actualism principle* / *actualisme, principe d`actualisme* / *актуализм, принцип актуализма*]

Principiul cauzelor actuale v. Actualism

[*principle of actualism* / *principe des causes actuelles* / *принцип актуализма*]

Principiul orizontalităţii iniţiale Principiu care consideră că stratele sedimentare s-au format în poziţie aproximativ orizontală şi procese ulterioare le-au putut modifica poziţia.

[*principle of original horizontality* / *principe de l'horizontalité initiale* / *принцип первичного горизонтального залегания*]

Principiul superpoziţiei Principiu geologic conform căruia stratele de roci suprapuse sunt mai noi decât cele pe care repauzează. Această idee a fost susţinută încă în secolul al XVII-lea de către Nicholas Steno/Stenonis (Niels Stensen, după numele original) dar denumirea a fost introdusă mai târziu în geologie.

[*principle of superposition, law ~ ~* / *principe de la superposition, loi ~ ~ ~* / *принцип суперпозиции, закон суперпозиции, ~ напластования*]

Principiul uniformitarianismului v. Actualism

[*principle of uniformitarianism* / *principe de l`uniformitarisme* / *униформитарианизм*]

Pripai v. Gheaţă de mal

[*ice-foot* / *pied de glace* / *припай, береговой лёд*]

Pripor v. Abrupt

Prismă de acreţie Stivă de sedimente acumulate într-o fosă ce se creează prin subducţia unei plăci oceanice, la contactul cu una continentală. Sedimentele de pe placa ce se subduce sunt răzuite, cutate şi suprapuse pe placa continentală. Materialul sedimentat provine de pe platforma continentală şi de pe taluzul continental.

[*accretion prism, accretionary ~ , ~ wedge* / *prisme d`accrétion* / *аккреционная призма, аккреционный клин*]

Prismă de acreţie tectonică Stivă de sedimente de pe placa oceanică în subducţie răzuite de placa continentală care se comportă ca un buldozer.

[*tectonic prism, ~ wedge* / *prisme d'accrétion tectonique* / *тектоническая аккреционная призма*]

Prismă aluvială Acumulare de aluviuni determinată de nivelul de bază general sau de un nivel de bază local.

[*alluvial wedge* / *prisme alluviale* / *аллювиалиная призма*]

Prismă de coliziune Eşafodaj tectonic rezultat din coliziunea a două plăci continentale. Crusta continentală superioară (mai puţin densă) de pe marginea plăcii superioare este fragmentată în compartimente care se încalecă şi sunt înălţate în evantai.

[*collision prism* / *prisme de collision* / *коллизионная призма*]

Prismă de nivel marin jos Prismă de sedimente depuse pe flancul taluzului continental, când nivelul marin este scăzut încât platforma litorală este emersă.

[*low marine level prism* / *prisme de bas niveau marin* / *призма отложений низкого уровень моря*]

Prismă de nivel marin înalt Prismă de sedimente depuse pe platforma continentală, când aceasta este submersă, nivelul marin fiind ridicat.

[*high marine level prism* / *prisme de haut niveau marin* / *призма отложений высокого уровня моря*]

Prismă de progradare Sedimente marine acumulate la baza şi pe povârnişul (taluzul) continental, în perioada în care nivelul marin rămâne constant sau este în creştere lentă.
[*lowstand wedge* / *prisme de progradation* / *проградационная призма*]

Prismă litorală Sistemul de forme şi depozite litorale - cordoane litorale, plaje etc.
[*coastal wedge, littoral ~* / *prisme littorale* / *береговые формации*]

Prismă sedimentară Stivă de sedimente acumulată într-un bazin de sedimentare.
[*sedimentary wedge* / *prisme sédimentaire, coin ~ , biseau ~* / *осадочная призма*]

Prispă de surpare v. Treaptă de surpare

Prispă litorală v. Banchetă litorală
[*shore platform, wave cut ~* / *banqette littorale* / *бенч*]

Prispe piemontane v. Terase piemontane
[*piedmont steps* / *replats de piémont* / *предгорные ступени*]

Prival Canal care face legătura între braţele fluviului şi depresiunile din luncă sau deltă.

Proces de alunecare v. Alunecare de teren

Proces de levigare v. Levigarea solului
[*leaching* / *lixiviation* / *процесс выщелачивания*]

Proces hidrotermocarstic Proces carstic efectuat de ape termale, fiind mai intens decât cel efectuat de ape reci.
[*hydrothermokarstic process* / *karst hydrothermal* / *процесс гидротермокарстовый*]

Procesarea imaginilor v. Prelucrarea imaginilor

Procese de acumulare Depunerea materialului transportat de apă, vânt, gheţari sau prin mişcarea în masă, sub acţiunea directă a forţei gravitaţionale.
[*accumulation processes, depositional ~* / *processus d`accumulation* / *аккумулятивные процессы, конструктивные ~*]

Procese de albie Procese geomorfologice (eroziune, transport şi aluvionare) care se desfăşoară în albia râului.
[*channel processes* / *processus du lit mineur* / *русловые процессы*]

Procese de antrenare Procese de punere în mişcare a particulelor solide de către apă, gheaţă, vânt sau de forţa gravitaţională.
[*sediment entrainment* / *processus d`entraînement* / *процесс транспортировки*]

Procese biochimice Procese chimice desfăşurate cu intervenţia diverselor vieţuitoare şi care pot duce la alterarea rocilor, la formarea unor depozite şi forme de relief specifice, cum sunt recifii.
[*biochemical processes* / *processus biochimiques* / *биохимические процессы*]

Procese carstice Procese complexe de modelare a rocilor solubile, prin dizolvare şi precipitare, ducând la formarea reliefului carstic.
[*karstic processes* / *processus karstiques* / *карстовые процессы*]

Procese carsto-sufozionale Procese complexe de dizolvare a componentelor solubile şi îndepărtarea mecanică a particulelor insolubile din roci cimentate (gresii, conglomerate) sau mobile.

[*karsto-suffosional processes, dissolution and suffosion processes, processes of solution and suffosional removal* / *processus de dissolution et suffosion* / *процесс карстово-суффозионный, ~ коррозионно-суффозионный ~ суффозионно-карстовый*]

Procese chimice Procese complexe de reacţie între diverse elemente sau compuşi chimici, care pot duce şi la alterarea rocilor, cu formarea de minerale noi.
[*chemical processes* / *processus chimiques* / *химические процессы*]

Procese criogenice Procese fizice care afectează rocile în timpul manifestării ciclurilor îngheţ-dezgheţ şi se soldează cu dezagregarea rocilor, cu deplasarea unor fragmente de roci şi deranjarea structurii depozitelor.
[*cryogenic processes, cryergic ~* / *processus cryergiques* / *криогенные процесы, мерзлотные ~*]

Procese de denudaţie Procese geomorfologice diverse care se soldează cu erodarea reliefului şi îndepărtarea produselor rezultate, prin intermediul agenţilor de transport. Uneori, se restrânge aplicarea termenului doar la procesele de îndepărtare a scoarţei de alterare.
[*denudation processes, denudational ~* / *processus de dénudation* / *денудационные процессы*]

Procese de exfoliere Desprinderea de strate subţiri de rocă sub acţiunea variaţiilor termice.
[*exfoliation processes* / *processus d`exfoliation* / *процессы шелушения горной породы, ~ эксфолиации*]

Procese de îngheţ Îngheţarea apei din sol şi roci, cu crearea unor tensiuni care perturbă structura acestora, provoacă dezagregarea şi formarea unor microforme de relief specifice.
[*freezing processes* / *processus de gel* / *процессы замерзания*]

Procese de marmitaj Procese de formare a marmitelor prin evorziunea efectuată de apele care curg cu viteză mare.
[*plunge pool scouring* / *marmitage, évorsion, processus de surcreusement* / *процессы эворзионные*]

Procese de pediplanare Procese care duc la formarea pedimentelor prin retragerea versanţilor în condiţii de climă aridă.
[*pediplanation processes* / *processus de pédiplanation* / *процессы педипланации*]

Procese deluviale v. Procese de versant
[*mass movements, ~ wasting* / *processus de versant* / *делювиальные процессы*]

Procese diagenetice Procese fizico-chimice care se produc într-un sediment, la temperaturi şi presiuni mici, şi care duc la compactarea şi transformarea lui în rocă sedimentară.
[*diagenetic processes* / *processus diagénétique* / *диагенетические процессы*]

Procese distructive v. geomorfologice distructive
[*destructive processes, wasting ~* / *processus destructeurs* / *процессы разрушения, диструктивные процессы*]

Procese elementare v. Procese premergătoare

Procese endogene Sin. *Procese interne* Procese geologo-geomorfologice care se produc sub acţiunea forţelor interne ale Pământului (căldura internă, forţa gravitaţională, presiunea litostatică etc.) şi care au determinat constituţia scoarţei şi trăsăturile majore ale reliefului.
[*endogenous processes, hypogene ~ , internal ~* / *processus internes* / *эндогенные процессы*]

Procese eoliene Procese geomorfologice declanşate de acţiunea vântului care efectuează deflaţia, transportul şi depunerea prafului şi nisipului.
[*eolian processes, aeolian ~* / *processus éoliennes* / *эоловые процессы*]

Procese erozionale Procese de desprindere de particule din scoarţa terestră de către un agent geomorfologic (apă curgătoare, gheaţă, vânt).
[*erosion processes* / *processus d`érosion* / *эрозионные процессы*]

Procese exogene Sin. *Procese externe* Procese geomorfologice determinate de acţiunea agenţilor externi asupra scoarţei terestre, modificând relieful (procese fluviale, marine, lacustre, eoliene, glaciare, periglaciare, biogene, antropice).
[*exogenetic processes, exogenous ~* / *processes exogènes* / *экзогенные процессы*]

Procese externe v. Procese exogene
[*external processes* / *processus (géologiques) externes* / *внешние процессы*]

Procese fizice Procese geomorfologice de dezagregare, eroziune, transport şi depunere, care afectează scoarţa terestră, ducând la modificarea reliefului.
[*physical processes* / *processus physiques* / *физические процессы*]

Procese geologice Procese care afectează scoarţa terestră, provocând modificarea alcătuirii şi structurii ei. Se pot deosebi: *procese interne* (*magmatice, metamorfice, tectonice*) şi *procese exogene* (*eroziune, sedimentare*).
[*geological processes* / *processus géologiques* / *геологические процессы*]

Procese geomorfologice Ansamblul proceselor interne şi externe care contribuie la formarea şi modificarea reliefului terestru.
[*geomorphic processes, geomorphological ~* / *processus géomorphologiques* / *геоморфологические процессы*]

Procese geomorfologice actuale Procese de modelare a reliefului, care se produc în etapa actuală. **P. g. a.** pot fi *procese geomorfologice constructive* şi *procese geomorfologice distructive.*
[*present day geomorphic processes* / *processus géomorphologiques actuels* / *современные геоморфологические процессы*]

Procese (geomorfologice) auxiliare Procese geomorfologice mai puţin intense, care participă la modelarea reliefului prin dezagregarea şi alterarea rocilor, prin afânarea lor sau prin deranjarea structurii interne a depozitelor, asociindu-se la acţiunea proceselor dominante, pe care le pot favoriza.
[*auxiliar processes* / *processus auxiliaires* / *подсобные (геоморфологические) процессы*]

Procese geomorfologice constructive Procese de creare a unor forme de relief prin acumulare de material (aluvionare, sedimentare, precipitare chimică, depunere de material transportat de vânt, activitatea unor vieţuitoare etc.).
[*constructive geomorphic processes* / *processus géomorphologiques constructifs* / *конструктивные геоморфологические процессы*]

Procese geomorfologice distructive interne sau externe care provoacă distrugerea unor forme de relief preexistente, de ex. prin îndepărtarea de materiale din scoarţa terestră (eroziune, alunecări de teren, săpături efectuate de om, explozii vulcanice etc.).
[*destructive geomorphic processes* / *processus géomorphologiques destructifs* / *деструктивные геоморфологические процессы*]

Procese (geomorfologice) dominante Procese geomorfologice care au rolul principal în modelarea reliefului, imprimându-i acestuia trăsăturile definitorii. După aceste procese se definesc şi principalele tipuri genetice de relief (*relief fluvial, relief glaciar, relief eolian, relief carstic* etc.).

[*prevailing processes* / *processus dominants* / *преобладающие (геоморфологические) процессы*]

Procese glaciare Procese de formare şi evoluţie a gheţarilor şi de modelare a reliefului de către aceştia.

[*glacial processes* / *processus glaciaires* / *гляциальные процессы, ледниковые* ~]

Procese glacio-lacustre Procese geomorfologice produse în lacuri proglaciare sub influenţa aportului de apă şi de materiale glaciare al gheţarilor.

[*glaciolacustrine processes* / *processus glacio-lacustres* / *гляциально-озёрные процессы*]

Procese glacio-marine Procese geomorfologice provocate de transportul de materiale glaciare de către aisberguri şi depuse după topirea acestora, ca şi de materialul morenaic adus de limbile de gheaţă care debuşează în mare.

[*glacial marine processes, glaciomarine ~* / *processus glacio-marines* / *гляциально-морские процессы*]

Procese glacio-nivale Acţiunea combinată a gheţii şi a zăpezii la modelarea unor forme de relief, aşa cum este cazul circurilor glaciare, a căror podea este modelată de gheţar iar pereţii sunt modelaţi de avalanşe de zăpadă.

[*glacio-nival processes / processus glacio-nivales* / *гляциально-нивальные процессы*]

Procese glacio-vulcanice Procese produse din acţiunea combinată a gheţarilor şi a erupţiilor vulcanice, cum se întâmplă în Islanda, unde curgeri de lavă provoacă topirea unor gheţari, declanşând viituri şi inundaţii de mari proporţii. De exemplu, inundaţia catastrofală din 5 noiembrie 1996 din sudul Islandei, provocată de intensificarea activităţii vulcanice în aria gheţarului Vatnajökull, când debitul maxim a atins 55.000 m^3/s.

[*glaciovolcanic processes* / *processus glacio-volcaniques* / *гляциально-вулканические процессы*]

Procese gravitaţionale Procese geomorfologice care se produc sub acţiunea directă a forţei gravitaţionale, cum sunt deplasările în masă (*alunecările de teren, surpările, prăbuşirile, rostogolirile de pietre* etc.).

[*gravitational processes, gravity ~ , downslope movements, mass wasting* / *processus gravitationels, ~ de gravitation* / *гравитационные процессы*]

Procese hidrochimice Procese chimice care se produc cu participarea apei şi afectează rocile şi relieful.

[*hydrochemical processes* / *processus hydrochimiques* / *гидрохимические процессы*]

Procese interne v. Procese endogene

[*internal processes* / *processus géologiques internes* / *внутренние процессы, гипогенные* ~]

Procese litorale Procese geomorfologice specifice zonei litoralului marin sau lacustru şi care se produc sub acţiunea valurilor, a curenţilor sau a mareelor. **P. l.** se soldează cu crearea unor forme specifice de relief, cum sunt *platformele de abraziune, falezele, plajele, cordoanele litorale* etc.

[*coastal processes, shore ~* / *processus littoraux* / *береговые процессы*]

Procese magmatice Procese legate de formarea şi mişcările magmei, care duc la modificarea alcătuirii şi a reliefului scoarţei terestre. Astfel, se formează intruziuni de roci magmatice diverse, metamorfismul termic şi de contact, efuziunile, cu toată gama manifestărilor vulcanice şi a reliefului vulcanic.
[*magmatic processes* / *processus magmatiques* / *магматические процессы*]

Procese morfoclimatice Procese geomorfologice care se produc în condiţii climatice specifice, aşa cum sunt procesele glaciare, periglaciare sau cele din regiunile deşertice.
[*morphoclimatic processes* / *processus morphoclimatiques* / *морфоклиматические процессы*]

Procese morfogenetice Procese diverse care contribuie la crearea şi fasonarea formelor de relief.
[*morphogenetic processes* / *processus morphogénétiques* / *морфогенетические процессы, рельефообразующие ~*]

Procese orogenetice Procese tectonice complexe de cutare şi înălţare a scoarţei terestre, soldate cu formarea munţilor.
[*orogenic processes* / *processus orogénétiques* / *орогенические процессы, горообразовательные ~*]

Procese periglaciare Procese provocate de frig în afara regiunilor afectate de glaciaţie, situate, de obicei, la periferia acestora.
[*periglacial processes, periglacio-geomorphic ~* / *processus périglaciaires* / *перигляциальные процессы*]

Procese premergătoare Sin. *Procese elementare* Procese de dezagregare şi alterare care pregătesc materialul ce este afectat de eroziune. În realitate, aceste procese se produc concomitent cu eroziunea. Termenul a fost utilizat de W. Penck (1924), iar G. Vâlsan (1933) utiliza termenul de *procese elementare.*
[*precursory processes, elementary ~* / *processus géomorphologiques élémentaires* / *предшествующие процессы, предваряющие ~*]

Procese sculpturale Procese geomorfologice de erodare şi de evacuare a unor materiale de pe suprafaţa scoarţei terestre, prin acţiunea unor agenţi geomorfologici.
[*sculptural processes* / *processus sculpturaux* / *скульптурные процессы*]

Procese sufozionale Procese de antrenare a unor particule fine din depozite şi roci necoezive şi tasarea acestora, cu formarea unor microdepresiuni de tipul crovurilor.
[*suffosional processes* / *processus de suffosion* / *суффозионные процессы*]

Procese de versant Sin. *Procese deluviale* Procese de denudare sau de acumulare care contribuie la modelarea versanţilor: eroziunea (areolară şi liniară), deplasările în masă (surpări, rostogoliri, alunecări de teren, curgeri noroioase, solifluxiuni, creep) şi depunerea materialului transportat în general la baza versanţilor sau pe sectoarele cu înclinare redusă. Declanşarea şi intensitatea acestor procese sunt controlate de panta versantului, alcătuirea geologică şi mişcările scoarţei, învelişul vegetal, condiţiile climatice şi intervenţia omului prin modul de folosinţă a terenului sau prin diverse lucrări.
[*slope processes, hillside ~, hillslope ~ , downslope movements* / *processus de pente, ~ de versant* / *склоновые процессы*]

Procesul de formare a rifturilor v. Riftogeneză
[*rifting process* / *distension crustale* / *рифтовый процесс*]

Prodeltă Partea frontală, dinspre larg, a deltei care este mai joasă decât nivelul de eroziune al valurilor şi ale cărei depozite fine înaintează peste sedimentele marine.
[*prodelta* / *prodelta* / *продельта*]

Produse vulcanice v. Tephra
[*volcanic products* / *produits volcaniques* / *вулканические продукты*]

Profil Reprezentare grafică obţinută prin secţionarea imaginară a unor forme de relief cu un plan vertical şi reprezentarea liniei de intersecţie a acestuia cu suprafaţa scoarţei terestre.
[*profile* / *profil* / *профиль*]

Profil batimetric Profil executat asupra părţii submerse dintr-un bazin acvatic.
[*bathymetric profile* / *profil bathymétrique* / *батиметрический профиль*]

Profil de echilibru Concept formulat de către Grove K. Gilbert în a doua jumătate a sec. al XIX-lea şi utilizat de către Dausse (1872) pentru *panta limită.* Profil longitudinal care asigură, pe toată lungimea sa, doar scurgerea apei şi a încărcăturii unui râu, fără exercitarea eroziunii sau depunerii aluviunilor.
[*equilibrium profile, grade ~ , profile of equilibrium* / *profile d`équilibre, ~ régularisé* / *профиль равновесия*]

Profil de echilibru dinamic Concept formulat de către Hack (1960) care sugerează că formele de relief dintr-un bazin se ajustează reciproc ca să reflecte un echilibru între alcătuirea geologică şi procesul dominant. Forma în echilibru va dura atâta timp cât factorii de control nu se schimbă.
[*dynamic equilibrium profile* / *profil d'équilibre dybanique* / *профиль динамического равновесия*]

Profil de echilibru de grad I (temporar) Profil de echilibru realizat după un nivel de bază local.
[*temporary grade profile, grade profile to local base level* / *profil d'équilibre temporaire* / *локалный профиль равновесия*]

Profil de echilibru de grad II (profil de limită) Profil de echilibru realizat după nivelul de bază general.
[*grade profile to general base level* / *profil limite* / *предельный профиль равновесия*]

Profil de echilibru ideal (absolut) Sin. *Profil de echilibru teoretic* După P. S. Jovanović, este profilul longitudinal al unui râu care ar acţiona un timp foarte lung în condiţii de stabilitate tectonică şi eustatică.
[*ideal equilibrium profile* / *profil d'équilibre idéal* / *идеальный профиль равновесия, предельный ~ ~*]

Profil de echilibru teoretic v. Profil de echilibru ideal (absolut)
[*theoretical equilibrium profile* / *profil d`équilibre théorique, ~ limite* / *теоретический профиль равновесия, идеальный ~ ~ равновесия*]

Profil de reflexie seismică v. Profil seismic
[*seismic reflection profile* / *profil de réflexion sismique* / *сейсмический профиль*]

Profil geofizic Profil care reprezintă variaţia unui câmp (gravitaţional, geoelectric) sau a vitezei de propagare şi a reflexiei undelor seismice în scoarţa terestră, punând în evidenţă structura internă a scoarţei.
[*geophysical profile* / *profil géophysique* / *геофизический профиль*]

Profil geologic Sin. *Secţiune geologică* Profil pe care sunt indicate alcătuirea litologo-stratigrafică şi elementele tectonice secţionate de un plan vertical printr-un compartiment al scoarţei terestre.
[*geologic profile, geological ~* / *profil géologique, coupe ~* / *геологический профиль, ~ разрез*]

Profil geomorfologic Reprezentare grafică a unei secţiuni prin formele de relief, redând forma suprafeţei scoarţei pe direcţia profilului, indicând formele de relief şi alcătuirea geologică (structura şi litologia).
[*geomorphic profile* / *profil géomorphologique, coupe ~* / *геоморфологический профиль*]

Profil hidrogeologic Secţiune verticală prin scoarţa terestră, cu reprezentarea rocilor acvifere şi a pânzelor de apă subterană.
[*hydrogeologic profile, hydrogeological profile* / *profil hydrogéologique* / *гидрогеологический профиль*]

Profil longitudinal al râului Profil obţinut prin unirea celor mai joase puncte din lungul albiei minore (profilul talvegului), fiind o curbă ce reprezintă altitudinea talvegului în funcţie de distanţa de la izvoare: H = f (L).
[*river long profile, stream ~ ~ , longitudinal stream ~* / *profil longitudinal, ~ en long, ~ en long de la rivière* / *продольный профиль реки*]

Profil longitudinal în trepte (al râului) Profil longitudinal al unui râu în albia căruia apar praguri.
[*stepped longitudinal profile, longitudinal steeped ~* / *profil „en marches d´escalier”* / *ступенчатый продольный профиль* (*реки*)]

Profil longitudinal policiclic Profil în trepte cu sectoare de văi îmbucate, realizat prin coborârea repetată a nivelului de bază.
[*policyclic longitudinal profile* / *profil en long polycyclique* / *полициклический продольный профиль*]

Profil morfologic v. Profil topografic

Profil real (de talveg) Profilul patului albiei minore, cu toate neregularităţile sale (praguri, repezişuri, convexităţi etc.).
[*talweg profile* / *profil en long du talweg* / *продольный профиль тальвега*]

Profil seismic Sin. *Profil de reflexie seismică* Profil care reprezintă variaţia vitezei de propagare şi a reflexiei undelor seismice în scoarţa terestră, punând în evidenţă structurile geologice de adâncime.
[*seismic profile, ~ line* / *profil sismique* / *сейсмический профиль, сейсмобатиметрический ~*]

Profil topografic Sin. *Profil morfologic* Reprezentare grafică, la scară, a liniei de intersecţie a suprafeţei reliefului cu un plan vertical.
[*topografic profile* / *profil topografique, coupe ~* / *топографический профиль*]

Profil transversal Profil topografic sau geomorfologic transversal faţă de axa mare a formei de relief reprezentată.
[*transverse profile, cross ~, cross section* / *profil transversal, ~ en travers, coupe transversale, section ~* / *поперечный профиль, ~ разрез, поперечное сечение*]

Profil transversal al văii Profil geomorfologic orientat pe o direcţie perpendiculară pe axul văii.
[*cross profile of valley, valley cross profile* / *profil transversal de la vallée* / *поперечный профиль долины*]

Profilul albiei Profil topografic al albiei unui râu. Poate fi longitudinal sau transversal.
[*channel profile* / *profil du lit* / *профиль русла*]

Profilul suprafeţei râului Profilul longitudinal al suprafeţei apei unui râu, care este ceva mai regulat decât profilul talvegului deoarece apa umple concavităţile. Acest profil se apropie mai mult de profilul de echilibru ideal, panta sa scăzând de la izvoare spre vărsarea râului, ceea ce face ca şi viteza de curgere a apei (deci şi puterea de eroziune şi transport) să scadă în acelaşi sens.
[*water surface profile, surface profile of the river* / *profil en long de la surface de la rivière* / *продольный профиль водной поверхности*]

Profilul versantului Profil obţinut prin intersectarea suprafeţei unui versant cu un plan vertical.
[*hillside profile, slope ~, profile of slope,* / *profil du versant* / *профиль склона*]

Profunzimea dezgheţului v. Adâncimea dezgheţului
[*thawing depth, thaw ~ , depth of thaw* / *profondeur de dégel* / *глубина протаивания*]

Profunzimea îngheţului sezonier v. Adâncimea de pătrundere a îngheţului sezonier
[*seasonal freezing depth, depth of seasonal freezing* / *profondeur de gel saisonnier* / *глубина сезонного промерзания*]

Profunzimea meteorizării Adâncimea până la care au loc procesele de meteorizare. **P. m.** este dependentă atât de caracteristicile climei, cât şi de natura şi proprietăţile rocilor. Baza meteorizării se plasează aproximativ până la limita de infiltrare a apelor din precipitaţii sau din topirea zăpezii.
[*basal surface of weathering* / *profondeur de l'altération* / *глубина зоны выветривания*]

Proglacial Procese, materiale şi forme de relief care se produc în faţa frontului gheţarilor.
[*proglacial* / *proglaciaire* / *прогляциальный*]

Progradare (a ţărmului) Avansare spre larg a sedimentelor detritice litorale, a depozitelor deltaice peste platforma continentală sau a depozitelor de la gura canioanelor de pe povârnişul continental. Creştere laterală a unei forme de acumulare.
[*progradation, shoreline ~ , ~ accretion* / *progradation, ~ de rivage* / *наступание береговой линии, выдвижение берега*]

Progradare deltaică Depunere progresivă de materiale care conduce la dezvoltarea deltei.
[*deltaic progradation* / *progradation deltaïque* / *проградация дельты*]

Proiecţie cartografică Metodă şi operaţie de transpunere pe o suprafaţă plană a reţelei de meridiane şi paralele geografice.
[*map projection, chart ~* / *projection cartographique* / *картографическая проекция*]

Proiecţii vulcanice Fragmente de lavă şi de roci, bombe vulcanice, cenuşe vulcanice şi nori de gaze aruncate în atmosferă în timpul erupţiilor vulcanice explozive.

[*volcanic projections, ejecta* / *projections volcaniques* / *продукты вулканического извержения*]

Proiecţii vulcanice gazoase Emanaţii de gaze ce se produc după faza paroxismală a vulcanismului, fiind reprezentate prin fumarole, solfatare şi mofete.
[*gaseous volcanic emissions* / *émanations gaseuses* / *газовые продукты вулканического извержения*]

Proiecţii vulcanice solide Fragmente de lavă întărită, fragmente de roci din conul vulcanic, lapili şi cenuşe vulcanice, proiectate în atmosferă în timpul exploziilor vulcanice.
[*solid volcanic products* / *projections volcaniques solides* / *твёрдые продукты вулканического извержения*]

Proluviu Depozit de material grosier, slab rulat şi nesortat, acumulat îndeosebi sub formă de conuri de împrăştiere, la baza versanţilor sau pe versanţi, unde panta este mai redusă.
[*proluvium, alluvial fan deposits* / *dépôts proluviaux, proluvium* / *пролювий*]

Promontoriu Sin. *Cap* Porţiune de uscat, cu relief înalt, care înaintează în apele marine sau lacustre.
[*headland, foreland, promontory* / *promontoire, éperon, nez* / *мыс*]

Promontoriu lobat Promontoriu relativ îngust şi care are capătul rotunjit.
[*cuspate foreland* / *promontoire en forme de lobe* / *мыс лопастной*]

Promontoriu triunghiular Promontoriu care are forma unui corn, alcătuit din nisip şi pietriş**. P. c.** reprezintă acreţii triunghiulare, ce se extind spre mare şi ulterior sunt stabilizate de către vegetaţie.
[*cuspate foreland* / *promontoire triangulaire* / *мыс треугольный*]

Proprietăţi mecanice ale rocilor şi solului Proprietăţile care influenţează duritatea, rezistenţa, plasticitatea şi alte caracteristici fizice ale rocilor şi solului.
[*mechanical properties of rocks and soils* / *propriétés mécaniques des roches et des sols*/ *механические свойства горных пород и почвы*]

Proprietăţi termice ale solului îngheţat Proprietăţile care influenţează fluxul termic şi condiţiile de îngheţare sau de dezgheţ ale solului.
[*thermal properties of frozen ground* / *propriétés thermiques du sol gelé* / *теплофизические свойства мёрзлой почвы*]

Proterozoic v. Precambrian
[*Proterozoic* / *Protérozoïque* / *протерозой*]

Protothetys Termen folosit pentru domeniul oceanic dintre uscatul nordic şi cel sudic în Paleozoic şi la începutul Mezozoicului.
[*Protothetys* / *Protothetys* / *протометис*]

Provincie geomorfologică Unitate taxonomică de rang înalt în regionarea geomorfologică.
[*geomorphological province, geomorphic ~* / *province géomorphologique* / *геоморфологическая провинция*]

Prundiş v. Pietriş

Psamite Sin. *Arenite* Roci detritice alcătuite din particule de 2,0 – 0,02 mm în scara Atterberg şi 2 – 0,063 mm în scara Wentworth. În această categorie intră nisipurile şi gresiile de diverse tipuri.
[*psammites, arenites* / *psammites* / *псамиты*]

Psefite Sin. *Rudite* Roci detritice alcătuite din particule cu dimensiuni mai mari de 2 mm, mobile (grohotişuri, pietrişuri) sau cimentate (breccii, conglomerate).
[*psephites* / *pséphites* / *псефиты*]

Pseudocarst Sin. *Clastocarst, Termocarst, Criocarst* Procese geomorfologice diverse care generează forme parţial asemănătoare cu formele carstice. Carst ce se dezvoltă pe loess, tufuri şi aglomerate vulcanice dar şi pe roci cristaline (granite, gnaise), prin procese de dizolvare, sufoziune şi eroziune. După tipul de roci afectate şi după procesele predominante, se deosebesc trei subtipuri principale: *clastocarst* (cu dizolvarea cimentului solubil şi spălarea granulelor din gresii, conglomerate, aglomerate); *termocarst* (cu topirea gheţii din pergelisol sau din gheţari); *carst pe loess* (cu predominarea sufoziunii şi a tasării).
[*pseudokarst* / *pseudo-karst* / *псевдокарст, глинистый карст, ложный ~ , паракарст*]

Pseudocarst de tasare Forme pseudocarstice formate prin tasare în urma sufoziunii, aşa cum sunt crovurile.
[*collapse sink pseudokarst* / *pseudo-karst de tassement* / *суффозионно-просадочный карст*]

Pseudocarst glaciar Sistem de formaţiuni pseudocarstice, asemănătoare dolinelor, cavernelor şi tunelelor, generate de procesele de topire a gheţii la periferia gheţarilor.
[*glacial karst, glacier ~ , glacier pseudokarst, glacial pseudo-karst* / *pseudokarst dans la glace, ~ thermique* / *ледниковый карст*]

Pseudocarst în roci vulcanice v. Vulcanocarst
[*volcanic pseudokarst* / *pseudo-karst dans des roches volcaniques* / *псевдокарст в вулканических породах*]

Pseudocarst pe argile Sin. *Carst pe argile* Diverse forme de goluri subterane şi microdepresiuni de suprafaţă create prin dislocarea mecanică a particulelor în procesul de sufoziune.
[*clay pseudokarst* / *pseudo-karst dans des argiles* / *псевдокарст глинистый, карст ~*]

Pseudocarst pe loess Forme şi procese în depozite loessoide, unde predomină sufoziunea mecanică şi în mică măsură cea chimică, generând forme pseudocarstice.
[*loess pseudokarst* / *pseudo-karst dans loess* / *псевдокарст лёссоый, ~ в лёссовых породах*]

Pseudocirc Termen utilizat de către Charlesworth (1957) pentru depresiuni cu forme ce amintesc de circurile glaciare dar având alte origini.
[*pseudo-cirque* / *pseudocirque* / *псевдокар, ложный цирк*]

Pseudodolină v. Crov
[*pseudodoline* / *pseudodoline* / *псевдодолина, воронка проседания, ~ псевдокарстовая, ~ суффозионная*]

Pseudolapiezuri Şănţuleţe şi creste asemănătoare lapiezurilor dar formate pe roci necarbonatice, prin eroziune şi alterare.
[*pseudokarren, pseudolapies* / *pseudolapiès* / *псевдокарры*]

Pseudomorenă v. Morenă falsă

Pseudostalactită Proeminenţă pe plafonul peşterii rămasă la unirea a două cavităţi subterane.
[*pseudostalactite* / *pseudo-stalactite* / *псевдосталактит, сталактит коррозионный*]

Pseudoterasă v. Terasă de denudaţie

[*pseudoterrace* / *pseudo-terrasse* / *псевдотерраса, ложная терраса*]

Pseudovulcan Erupţie de apă fierbinte, în cazul gheizerelor sau emanaţie de gaze, cu antrenare de noroi ce formează mici conuri, în cazul vulcanilor noroioşi.
[*pseudovolcano* / *pseudo-volcan* / *псевдовулкан*]

Pulsaţia gheţarului Mişcare rapidă şi periodică a gheţarului, de obicei fără modificarea considerabilă a masei lui.
[*surge, glacier ~ , glacier pulsation* / *pulsation du glacier, foirage de ~ , surge glaciaire* / *пульсация ледника, подвижка ~*]

Pulverizarea mineralelor prin crioclastie Dezagregare accentuată prin îngheţ-dezgheţ, până la particule fine de rocă..
[*cryoclastic grinding of minerals* / *pulvérisation des minéraux par cryoclastie* / *криогенное выветривание*]

Punct de îngheţ Temperatura la care solul sau roca încep să îngheţe.
[*freezing point* / *point de congélation* / *точка замерзания*]

Punct de referinţă Sin. *Punct origine* Punct de la care începe măsurarea unei distanţe pe orizontală sau verticală, pentru caracterizarea cantitativă a unei forme de relief.
[*base point, reference ~* / *point de référence, ~ de base* / *точка отсчёта*]

Punct de spargere a valurilor Punct pe litoral unde se produce răsturnarea şi spargerea valurilor. Poziţia lui depinde de adâncimea apei şi de înălţimea valului.
[*coastal point of breaking waves* / *point de déferlement, ~ ~ cassure* / *точка забурунивания волн*]

Punct de topire a gheţii Temperatura la care începe topirea gheţii, în funcţie şi de presiune. La nivelul mării, gheaţa începe să se topească la 0^0 C dar, odată cu creşterea presiunii din masa gheţii, scade temperatura la care începe topirea. Astfel, într-un gheţar gros de 2000 m, ca în Antarctida, punctul de topire scade la $– 1,6^0$ C.
[*ice melting point* / *point de fusion de la glace* / *точка таяния льда*]

Punct fierbinte v. Panaş al mantalei
[*hotspot, plume* / *point chaud* / *горячая точка*]

Punct geodezic Punct a cărui poziţie pe glob a fost determinată prin măsurători de precizie înaltă şi care serveşte ca reper pentru determinarea poziţiei altor puncte.
[*geodesic point* / *point géodésique* / *геодезический пункт*]

Punct origine v. Punct de referinţă
[*datum point* / *point origine* / *точка отсчета*]

Punct zero fundamental Punct de origine pentru măsurarea altitudinii. **P. z. f.** este considerat pe baza nivelului mediu general al oceanului. În România, în prezent se foloseşte punctul „0” Marea Neagră-Constanţa.
[*fundamental point, basic ~* / *point fondamental* / *точка фундаментального нуля*]

Pungă de apă Gol în gheţar, umplut cu apă de topire.
[*water pocket* / *poche d`eau* / *водяной пузырь*]

Pungă fierbinte v. Panaş al mantalei
[*hotspot, plume* / *point chaud* / *горячая точка*]

Pungă periglaciară v. Buzunar periglaciar

Pustiu argilos v. Deşert argilos

[*clayey desert* / *désert argileux* / *глинистая пустыня*]

Pustiu lutos v. Deşert lutos

[*loamy desert* / *désert de limon* / *суглинистая пустыня*]

Pustiu nisipos v. Deşert de nisip

[*sandy desert* / *désert sableux* / *песчаная пустыня*]

Pustiu pietros v. Deşert pietros

[*rocky desert* / *désert rocheux* / *скалистая пустыня*]

Pustule Umflături ale suprafeţei lavei determinate de către degazeificarea ei.

[*pustules* / *pustules* / *пузыри*]

Putere de dizolvare Capacitatea apei de a dizolva unele minerale, participând la modelarea unor forme de relief specifice. **P. d.** al apei faţă de calcar creşte odată cu mărirea conţinutului de dioxid de carbon.

[*dissolving power* / *pouvoir dissolvant* / *способность растворения*]

Putere de eroziune Puterea de eroziune a unei ape curgătoare depinde de condiţiile din bazin (geomorfologice, pedologice, etc.) şi de caracteristicile scurgerii (viteza de curgere, debitul lichid şi de încărcătura cu material solid).

[*erosion power* / *pouvoir érosif, ~ d´érosion* / *эрозионная способность*]

Putere de rezoluţie Parametru care exprimă capacitatea unui captor de teledetecţie de a reda detaliile din teren. **P. r.** se exprimă prin dimensiunea celui mai mic obiect detectabil sau prin dimensiunile pixelului. Pentru imaginile fotografice, **P. r.** se exprimă prin numărul de linii albe şi negre alternative care pot fi redate pe distanţa de 1 mm din imagine.

[*resolving power, ~ capacity, definition* / *pouvoir résolvant, ~ séparateur, définition* / *фото резолюция*]

Putere de transport Puterea unui agent de transport de a deplasa particule solide. În cazul fluidelor, puterea depinde de viteza de deplasare şi de volumul de fluid antrenat în mişcare.

[*carrying power, ~ capacity* / *pouvoir de transport* / *транспортная способность*]

Puterea brută a râului Puterea totală a unui curs de apă, ce depinde de viteza de curgere (deci de pantă) şi de debit. O parte din această putere este utilizată pentru curgerea apei şi transportul încărcăturii râului**,** iar altă parte - pentru eroziunea albiei sau se disipează prin căldura rezultată din frecare.

[*raw river power, stream ~* / *puissance brute d`un cours d`eau, pouvoir ~ ~ ~ ~* / *валовая энергия водного потока*]

Puterea netă a râului Surplusul de putere al cursului de apă, rămas după consumul cu transportul apei şi al încărcăturii râului. Această putere poate provoca eroziunea albiei.

[*net river power* / *puissance nette d`un cours d`eau, pouvoir ~ ~ ~ ~* / *чистая энергия водного потока*]

Puţ carstic v. Aven

[*karstic open pit, ~ shaftt* / *puits karstique, cheminée, gouffre* / *карстовый колодец*]

Puţ de mină Puţ săpat la mină pentru coborârea şi urcarea minerilor sau pentru scoaterea la suprafaţă a produsului excavat din mină**.**

[*mining well, ~ shaft* / *puits de mine* / *шахтный колодец, шурф*]

Puzzolane Lapili mici proveniţi îndeosebi din lave acide.

[*puzzolane* / *pouzzolane* / *пуццоланы*]

R

Ra v. Salpauselka

Rabotaj glaciar v. Detersie

[*glacial abrasion, glacial polishing* / *rabotage glaciaire* / *ледниковая шлифовка*]

Racordare Acţiunea de identificare pe teren şi cartare geomorfologică pe hărţi la scară mare a elementelor care aparţin aceluiaşi tip genetic de relief şi au o alcătuire, structură şi vârstă asemănătoare (ex. **R.** peticelor de suprafeţe de nivelare, **R.** rupturilor de pantă din profilele râurilor, **R.** umerilor şi nivelelor de eroziune, etc.).

[*connecting* / *corrélation* / *корреляция (геоморфологических элементов)*]

Racordarea teraselor fluviale Sin. *Paralelizarea teraselor, Corelarea teraselor* Încadrarea fragmentelor de terasă în nivele care au aceeaşi vârstă, reprezentând resturi din aceeaşi veche albie majoră. **E. t. f.** se face pe baza analizei altitudinale şi a pantei longitudinale, a analizei paleontologice, micropaleontologice, palinologice, a analizei petrografice şi mineralogice a aluviunilor. Pe această bază se stabilesc legăturile şi raporturile de altitudine, geneză şi vârstă dintre fragmentele de terasă dispuse în lungul unei văi sau al unui sistem de văi.

[*terrace correlation, correlation of terraces, connecting the fluvial ~* / *corrélation des terrasses* / *корреляция террас*]

Rama depresiunii Versanţii, abrupturile şi înălţimile situate împrejurul unei suprafeţe mai coborâte, cu caracter depresionar.

[*hollow border, depression ~* / *bordure de la dépression* / *обрамление котловины ~ депрессии*]

Rambleiere Operaţiunea de construire a unui rambleu.

[*embankment construction* / *remblaiement* / *строительство насыпи*]

Rambleu Formă de relief antropic cu aspectul unui mic dig care reprezintă o lucrare de terasament de formă prismatică, ridicată deasupra terenului. Pe acest dig se construiesc şosele, căi ferate, se amenajează canale etc.

[*embankment* / *remblai* / *насыпь*]

Rampă Înclinare, exprimată în procente, a unei căi de comunicaţie terestră.

[*ramp* / *rampe* / *уклон, рамп*]

Rapakiwi Granite caracterizate prin fenocristale rotunde sau ovoidale de feldspat potasic (microclin), roz, înconjurate de plagioclaz sodic (oligoclaz), alb. **R.** intră în constituţia formaţiunilor precambriene din scutul baltic, precum Karelidele din Finlanda.

[*Rapakiwi* / *Rapakiwi* / *рапакиви*]

Rapidă v. Repeziş

[*rapid* / *rapide* / *быстрина*]

Raport (coeficient) de bifurcaţie Sin. *Raport de confluenţă* Raport determinat între părţile unui sistem care prezintă ramificare, respectiv raportul dintre numărul segmentelor de un anumit ordin şi numărul segmentelor de ordin imediat superior. În mod tipic, valorile **R. b.** sunt cuprinse între minimul teoretic 2 şi circa 6 dar, de obicei, oscilează între 3 şi 5. **R. b.** se

calculează cu relaţia: $R_b = N_i/N_{i+1}$, în care: N = numărul de tronsoane de ordin i din bazinul hidrogarfic. Horton R. (1932) a denumit această asociere legea numărului râurilor.
[*bifurcation ratio* / *rapport de bifurcation, ratio de ~ , ratio de confluence* / *коэффициент бифуркации*]

Raport de confluenţă v. Raport (coeficient) de bifurcaţie
[*junction ratio* / *rapport de confluence* / *коэффициент слияния*]

Rata de denudaţie Ritmul de coborâre generală a nivelului terenului dintr-o regiune într-un anumit interval de timp, sub influenţa denudaţiei. Se exprimă în mm/1000 ani. Se apreciază o valoare medie de 61mm/1000 ani, la nivelul întregului glob dar regional valorile sunt foarte variabile, de la mai puţin de 1mm, până la 700mm/1000 ani, în bazinul Brahmaputrei.
[*denudation rate* / *taux de dénudation* / *коэфициент денудации*]

Rata de efluenţă (evacuare) a aluviunilor v. Coeficientul de efluenţă aluvionară

Ravenă Formă negativă de relief, cu aspect de canal lung şi îngust, relativ adânc, recent format prin eroziunea în adâncime, care apare pe versanţi sau pe fundul văilor, prin acţiunea scurgerii lichide concentrate, obişnuit intermitentă.
[*gully, gulch, ravine* / *ravin, ravine* / *овраг*]

Ravenare Procesul de formare şi evoluţie a ravenelor.
[*gullying* / *ravinement* / *оврагообразование*]

Ravene continue Ravene ce se formează şi evoluează frecvent pe fundul văilor. Baza secţiunii lor transversale se dezvoltă în orizontul D al solului şi, prin dimensiunile mai mari, se deosebesc clar faţă de ravenele discontinue. Parametrii de ravenare (creşterea în lungime, creşterea suprafeţei ocupate de ravenă şi cantitatea de material solid erodat) prezintă valori ridicate.
[*continuous gullies* / *ravins continus* / *непрерывистые овраги*]

Ravene de fund de vale Ravene formate pe fundul văilor, de obicei continue, incizate în aluviuni recente şi în substrat.
[*valley-bottom gullies* / *ravins de fond de vallée* / *овраги донные*]

Ravene de versant Ravene formate pe versanţi, obişnuit discontinue, care sunt incizate de regulă în sol şi mai rar în substrat.
[*valley-side gullies* / *ravins de versant* / *овраги склоновые*]

Ravene discontinue Ravene ce prezintă praguri în profilul longitudinal, iar adâncimea lor descreşte, pe măsură ce ne deplasăm spre aval. Ele sunt asociate unor bazine de recepţie destul de mici, se întâlnesc mai des pe versanţi şi apar fie izolat (singular, la distanţe variabile), fie grupat (succesiv, în cascadă). Atunci când ravenele discontinue singulare (izolate) se formează şi pe fundul văilor, se consideră că avem de a face cu văi coluviale (termen introdus de Martiniuc C., 1954). Parametrii de ravenare se caracterizează prin valori mici.
[*discontinuous gullies* / *ravins discontinus* / *прерывистые овраги*]

Raza de curbură a meandrului Raza arcului de cerc în care se înscrie bucla de meandru (segment de albie cu o curbură relativ constantă).
[*radius of meander curvarture, meander loop radius ~* / *rayon de courbure du méandre* / *радиус кривизны меандра, ~ ~ излучины, ~ меандра*]

Raza Pământului Distanţa de la centrul Pământului până la un punct de pe suprafaţa sa la nivelul oceanic. Ca majoritatea planetelor, Pământul nu este o sferă perfectă, fiind mai turtit la poli şi mai umflat la ecuator. Find un elipsoid, Pământul are raza polară cu circa 21 km mai mică decât raza ecuatorială (raza polară = 6.357 km şi raza ecuatorială = 6.378 km).
[*Earth radius* / *rayon de la Terre* / *радиус Земли*]

Rază hidraulică Raportul dintre aria secţiunii de scurgere (A) şi perimetrul udat (P) la un canal sau la un curs de apă. **R. h.** prezintă un interes deosebit pentru determinarea, pe cale indirectă, a vitezei curenţilor lichizi.
[*hydraulic radius* / *rayon hydraulique* / *гидравлический радиус*]

Rădăcina munţilor Sectoarele coborâte ale scoarţei terestre în manta, datorită greutăţii masei montane de deasupra.
[*mountain root, basal zone of mountains* / *racine des montagnes* / *корни гор*]

Răsturnarea valului Sin. *Deferlare* Pe măsură ce un val se apropie de ţărm şi ajunge în ape puţin adânci, baza valului întâlneşte fundul mării. Datorită frecării mai mari spre ţărm, lungimea valului se micşorează, înălţimea creşte şi valurile se îndesesc. Progresiv, pe măsură ce înălţimea valului creşte şi viteza scade se ajunge la un punct critic, la care viteza de înaintare a traiectoriei deformează forma valului. Atunci, creasta valului tinde să se extindă dincolo de suportul coloanei de apă şi valul se prăbuşeşte sau se sparge. La acest punct, toată apa din coloană se deplasează înainte, eliberând energia sa ca un perete de surf (resac) mişcător, turbulent denumit talaz, val deferlat (breaker). **R. v.** contribuie la formarea plajelor şi a cordoanelor submerse paralele.
[*breaker, wave breaking* / *déferlement des vagues* / *опрокидывание волны*]

Râpă Formă abruptă de relief care ia naştere în urma unor surpări, a ravenării sau a altor procese de sculptare a scoarţei.
[*scarp* / *abrupt* / *овраг, обрыв*]

Râpă de desprindere v. Abrupt de desprindere
[*landslide scarp* / *niche d`arrachement, abrupt ~* / *стенка срыва*]

Râpă de obârşie Extremitatea superioară a unei ravene sau a unei alte forme de eroziune în adâncime, create în urma unei accentuate eroziuni regresive, a proceselor de surpare etc.
[*valley head, headcut* / *tête de vallé, ravin d´érosion régressive* / *вершина оврага*]

Râu Un canal cu apă ce curge în funcţie de gravitaţie şi de altitudinea suprafeţei Pământului şi care drenează o vale bine individualizată. Important factor de modelare a reliefului.
[*river, stream* / *rivière* / *река*]

Râu adâncit (încastrat) Un râu format într-o regiune afectată de o mişcare tectonică de înălţare rapidă sau al cărui nivel de bază coboară rapid din alte motive. Râul se adânceşte şi îşi taie canalul prin patul albiei majore, îşi abandonează lunca anterioară şi este caracterizat prin maluri înalte, mărginite de terase aluviale. Dacă râul are meandre bine conturate înainte de adâncire, atunci aceste meandre sunt tăiate în rocă şi poartă numele de meandre încastrate, precum meandrele râului San Juan din Podişul Colorado.
[*incised river, entrenched ~, intrenched ~* / *rivière encaissée* / *река врезанная*]

Râu alogen Curs de apă care străbate o regiune aridă. Debitele mari ale râului se explică prin precipitaţiile bogate, căzute în amonte de regiunea respectivă.
[*allogeneous stream, allogenic ~* / *rivière allogène* / *алогенная река*]

Râu antecedent Râu care îşi menţine traseul iniţial, stabilit anterior declanşării mişcărilor de înălţare tectonică dintr-o regiune, deoarece adâncirea albiei are loc mai rapid decât schimbarea cursului.

[*antecedent stream* / *résau hydrographique antécécédent, rivière antécécédente* / *антецедентная река*]

Râu captat Râu sau porţiune de râu care, în urma unui proces de captare, a trecut de la un bazin hidrografic la altul.

[*captured river, diverted stream* / *rivière capturée, ~ détournée* / *перехваченная река*]

Râu captator Râu care îşi măreşte bazinul prin captarea unor artere hidrografice aparţinând altor bazine.

[*capturing river, diverting stream* / *cours d`eau capteur, rivière conquérante, pirate* / *река перехватчица*]

Râu consecvent Râu al cărui curs este controlat de panta iniţială a suprafeţei terenului.

[*consequent stream* / *rivière conséquente* / *консеквентная река*]

Râu de gheaţă Porţiune dintr-un gheţar continental, care se deplasează pe o anumită direcţie, cu viteză mai mare faţă de restul masei de gheaţă. (A nu se confunda cu gheţarul de vale).

[*ice stream* / *torrent de glace* / *ледяной поток*]

Râu de pietre v. Torent de pietre

[*rock-stream, stone river, block stone stream* / *coulée de pierres, rivière de ~* / *каменная река*]

Râu decapitat Râu care în urma unui proces de captare a fost deposedat de partea sa din amonte.

[*beheaded river, ~ stream* / *cours d`eau décapité* / *обезглавленная река*]

Râu despletit Râu care este fragmentat într-o reţea de canale mai mici, separate de mici insule, denumite ostroave. Canalele şi ostroavele sunt foarte mobile. Este caracteristic acolo unde se înregistrează o reducere drastică a pantei de scurgere, iar cantitatea de material solid este mare în raport cu debitul lichid. Morfodinamica activă şi terenul neuniform creează dificultăţi în construirea de poduri. Exemple faimoase de râuri despletite întâlnim în Alaska (bazinul fluviului Yukon), Canada, partea central-vestică a statului Nebraska - S.U.A (lunca fluviului Platte din Marile Câmpii), Himalaia, Noua Zeelandă-insula sudică etc.

[*braided stream, ~river* / *rivière tressée, ~ à bras multiples* / *разветвленное русло, блуждающая река*]

Râu epigenetic (supraimpus) Râu care acum îşi taie canalul de scurgere prin roci mai dure şi mai vechi, în timp ce cursul său iniţial a fost stabilit la un nivel mai ridicat, pe roci mai tinere şi mai moi.

[*superposed stream, superimposed ~* / *rivière surimposée* / *эпигенетическая река*]

[*superposit stream* / *rivière surimposée* / *эпигенетическая река*]

Râu intermitent v Curs de apă

[*intermittent stream* / *rivière intermitente* / *река эпизодическая*]

Râu în echilibru Conceptul de râu în echilibru este unul referitor la balanţa dintre eroziune şi sedimentare. Un râu este în echilibru atunci când toată energia sa este necesară pentru transportul aluviunilor furnizate de bazinul de recepţie. Gilbert (1877) credea că *grade-ul* este o condiţie de echilibru între încărcătura solidă şi capacitatea de transport, care a fost

menţinută prin ajustarea pantei canalului de scurgere. În 1960, Hack introduce conceptul de *râu în echilibru dinamic*, ca o alternativă la ciclul de eroziune elaborat de Davis.
[*graded river, ~ stream* / *rivière en équilibre* / *уравновешенная река*]

Râu obsecvent Râu orientat invers faţă de direcţia de înclinare a stratelor
[*obsequent stream, anti-dip ~* / *rivière obséquente* / *обсеквентная река*]

Râu subsecvent Râu orientat aproximativ transversal pe direcţia de înclinare a stratelor sau paralel cu linia de ţărm.
[*subsequent stream, strike ~* / *rivière subséquente* / *субсеквентная река*]

Râu subteran Curs de apă din regiuni carstice circulând în interiorul masei calcaroase.
[*underground river* / *rivière sousterraine, ~ souterraine* / *подземная река, подземный поток*]

Readaptare la structură Punerea în acord a evoluţiei reliefului unei regiuni cu noile condiţii structurale, determinate de mişcările tectonice sau de structuri recent exhumate.
[*structural readaptation* / *réadaptation à la structure* / *приспособление к структуре, структурное приспособление*]

Readaptare morfoclimatică Punerea în acord a evoluţiei reliefului unei regiuni cu noile condiţii determinate de schimbările climatice.
[*morphoclimatic readaptation* / *réadaptation morpho-climatique* / *морфоклиматическое приспособление*]

Reagradare Reluarea procesului de agradare (înălţare prin depunerea de aluviuni) pe fundul unei văi, pe fundul ravenelor discontinue, mai frecvente pe versanţi sau într-o albie minoră dezvoltată în aluviuni, după ce a suferit un proces de eroziune şi de adâncire.
[*re-aggradation, reaggradation* / *réaggradation* / *реаградация*]

Reavăn Atribut care indică starea de umiditate scăzută, intermediară între cea uscată şi cea jilavă a unui material solid. Solul reavăn lasă o senzaţie clară de umezeală când este frământat în mână, dar nu umezeşte mâna nici la strângere puternică.
[*slightly moist* / *frais* / *свежий*]

Recent v. Holocen
[*Recent, Holocen* / *Holocène* / *голоцен*]

Recesiune glaciară Sin. *Recul glaciar* Retragerea şi subţierea masei de gheaţă din calotele glaciare (gheţarii regionali) sau din gheţarii montani (gheţarii locali), datorită încălzirii climatice globale.Astfel, aria ocupată de gheţarii din Parcul Naţional al Gheţarilor (Glacier National Park) din partea de NW a statului Montana - SUA, s-a redus cu 73 % în perioada 1850 -1993.
[*glacial recession, ~ retreat* / *retraite des glaciaires* / *деградация ледников, отступление ~ , отступание ~ , дегляциация, деградация оледенения*]

Recif Formă de relief biogen, emersă sau submersă, cu aspect stâncos, constituită din scheletele sau cochiliile unor vieţuitoare care trăiesc sub formă de colonii în apele calde, puţin adânci, ale mărilor şi oceanelor. Atunci când poziţia lor altitudinală este deasupra nivelului apei sau coborâtă la mari adâncimi, însemnă că scoarţa a suferit mişcări tectonice pozitive sau negative, ori s-au produs oscilaţii mari ale nivelului mării.
[*reef* / *récif* / *риф*]

Recif barieră Recif care se prezintă sub forma unor culmi submerse cu lungimi mari, paralele cu ţărmul, separate de ţărm prin zone mai adânci, cu aspect de canale. Marea barieră recifală (Great Barrier Reef) din nord-estul Australiei constituie cel mai mare sistem de recifi coraligeni de pe glob. Ea este alcătuită din circa 3.000 de recifi individuali şi 900 insule şi se întinde pe o lungime de 2.600 km în Marea de Coral, din largul litoralului statului Queensland.

[*barrier reef* / *récif barrière* / *барьерный риф, окаймляющий ~*]

Recif coraligen Recif construit de numeroase colonii de animale foarte mici (corali). Recifii coraligeni se apreciază că ocupă în jur de 284.300 kmp. Regiunea indo-pacifică (incluzând Marea Roşie, Oceanul Indian, Asia de Sud-Est şi Pacificul) deţine 92 % din suprafaţa totală.

[*coral reef* / *récif corallien* / *коралловый риф*]

Recif de coastă v. Recif litoral

Recif inelar v. Atol

Recif litoral Sin. *Recif de coastă* Recif situat în imediata apropiere a ţărmului (ex. recifii din Marea Roşie).

[*coastal reef, fringing ~* / *récif frangeant* / *краевой риф, береговой ~*]

Recif marginal v. Recif litoral

[*onshore reef* / *récif côtier* / *береговой риф*]

Recif submers Recif format datorită unor mişcări locale de coborâre a scoarţei sau de înălţare a nivelului apei, cu o amplitudine mai mare de 50 m, unde coralii nu pot supravieţui.

[*submerged reef, bank ~ / récif submergé* / *погруженный риф*]

Rectificarea artificială a meandrului Secţionarea gâtului (pedunculului) meandrelor prin lucrări hidrotehnice de regularizare a albiei râului.

[*artificial meander cutoff* / *coupure du méandre, recoupement artificielle ~ ~ , coupure ~ ~ ~* / *искусственное спрямление излучин*]

Rectificarea cursului (albiei) râului Îndreptarea albiei sinuoase a râurilor, prin secţionarea pedunculului meandrelor, ca urmare a evoluţiei normale sau datorită intervenţiei omului.

[*cutoff* / *rectification de la rivière, ~ du lit* / *спрямление русла*]

Rectificarea meandrului Străpungerea pedunculului meandrelor care determină atât secţionarea şi abandonarea buclei, cât şi scurtarea şi îndreptarea cursului râului.

[*meander cutoff, neck ~* / *recoupement du méandre* / *выпрямление излучин*]

Rectificarea meandrului prin autocaptare Auto-secţionarea sau străpungerea naturală a pedunculului meandrelor, prin care se ajustează panta profilului longitudinal şi lungimea râurilor. Acest fenomen de strangulare a pedunculului meandrelor se înregistrează fie datorită accentuării erodării a două curburi opuse ale unei bucle de meandru, fie din cauza migrării spre aval a buclei.

[*neck cutoff* / *recoupement du méandre par autocapture* / *спрямление излучин самоперехватом*]

Rectificarea meandrului prin revărsare Autocaptare provocată de revărsarea apelor peste pedunculul meandrelor la inundaţii succesive, când râul îşi dezvoltă un repeziş care contribuie la secţionarea gâtului.

[*chute cutoff* / *recoupement par déversement* / *спрямление меандра при паводке*]

Rectificarea meandrului prin tangenţă Proces realizat prin intersectarea unor bucle de meandre compuse, întâlnit în condiţiile unei meandrări libere, specifică albiilor formate în depozite de aluviuni cu o lăţime mare.
[*tangential meander cutoff* / *recoupement par tangence* / *спрямление меандра при боковой миграции русла*]

Rectificarea naturală a meandrului Rectificarea meandrului prin procese geomorfologice naturale, cum sunt autocaptarea (rectificarea meandrului prin autocaptare) şi revărsarea râului peste pedunculul meandrului (rectificarea meandrului prin revărsare)**.**
[*meander cutoff* / *suppression naturelle du méandre*, *recoupement ~ ~ ~ , coupure ~ ~ ~* / *естественное спрямление меандра*]

Recul glaciar v. Recesiune glaciară

Reculul falezei v. Retragerea falezei

Reculul versanţilor v. Retragerea versanţilor

Recurenţă glaciară Extindere temporară şi de mică amploare a unui gheţar care se află într-o perioadă de retragere.
[*glacial recurrence* / *récurrence glaciaire* / *рекуррентное оледенение, рекуррентная гляциация*].

Reflux v. Maree descendentă
[*fall of tides, ebb-tide* / *reflux, jusant, marée descendante* / *отлив*]

Refularea alunecării v. Val de refulare
[*slide repression* / *poussée de glissement de terrain, refoulement devant le front du glissement* / *выпирание оползня*]

Reg Sin. *Serir* Suprafaţă netedă, caracteristică regiunilor deşertice ale Saharei Occidentale, acoperită cu pietriş mărunt şi nisipuri grosiere.
[*reg, serir* / *désert de pierres, reg* / *рег*]

Regim de geosinclinal Ansamblul condiţiilor tectonice şi structurale ale unităţilor de geosinclinal, caracterizate printr-o mare mobilitate a scoarţei, care determină aspectul şi particularităţile reliefului lor.
[*geosyncline regime* / *régime de géosynclinal* / *геосинклинальный режим*]**Regim fluvial v. Regim hidrologic**

Regim de platformă Totalitatea condiţiilor tectonice şi structurale ale unităţilor de platformă, caracterizate printr-o mobilitate redusă a scoarţei, care determină o anumită evoluţie şi un anumit aspect al reliefului.
[*platform regime* / *régime de plate-forme* / *платформенный режим*]

Regim glaciologic Variaţia în timp a raportului dintre alimentarea cu zăpadă şi gheaţă a unui gheţar şi pierderile suferite de acesta în zona de ablaţie.
[*glaciological regime* / *régime glaciaire* / *режим питания ледника*]

Regim hidrologic Sin. *Regim fluvial* Ansamblul mărimilor variabile în timp, caracteristice unei ape sau unui bazin hidrografic.
[*hydrological regime* / *régime hydrologique* / *гидрологический режим*]

Regim morfoclimatic Ansamblul proceselor geomorfologice, specifice unui sistem morfogenetic, impuse în primul rând de condiţiile climatice, care se desfăşoară pe suprafeţe întinse, numite şi zone morfoclimatice. Pe fondul acestei asocieri, Cholley A. (1950) a

diferenţiat existenţa a trei sisteme de eroziune, şi anume: *sistemul eroziunii fluviale, sistemul de eroziune al regiunilor aride* şi *sistemul de eroziune al regiunilor glaciare.*
[*morphoclimatic regime* / *régime morphoclimatique* / *режим морфоклиматический*]

Regionare Împărţire a unui teritoriu în unităţi teritoriale, funcţie de mai multe criterii date.
[*regionalisation, division* / *régionalisation* / *районирование*]

Regionare geomorfologică 1. Subdivizare geomorfologică a unui teritoriu în funcţie de particularităţile sale geostructurale, morfostructurale şi morfosculpturale. Astfel, se pot stabili diferite unităţi taxonomice: provincii, regiuni (ţinuturi), districte (raioane) etc. 2. Delimitarea unităţilor şi subunităţilor de relief pe baza unei anumite omogenităţi (structurală, genetică, de evoluţie, morfologică, funcţională) a formelor de relief, care constituie suportul pentru definirea diviziunilor geografice de diferite ordine.
[*geomorphological division, ~ regionalisation* / *régionalisation géomorphologique, ~ morphologique* / *геоморфологическое районирование*]

Regiune abisală Sin. *Zonă abisală* Fundul bazinelor oceanice la adâncimi mai mari de 3000 m.
[*abyssal region, abysmal ~, ~ zone* / *région abyssale* / *абиссальная область*]

Regiune areică Regiune (zonă) lipsită de scurgere regulată de suprafaţă, precum în deşerturi, unde drenajul superficial lipseşte aproape complet sau unde ploile sunt aşa de rare încât apa se infiltrează în substrat sau se evaporă.
[*arheic zone, areic ~ , riverless ~, drainless area* / *région aréique* / *бессточная область*]

Regiune aseismică Regiune a scoarţei terestre unde cutremurele se manifestă rar şi cu intensitate redusă. Astfel de regiuni corespund vechilor platforme (scuturi) de pe glob, cum sunt: Platforma Rusă, Scutul Baltic, Scutul Canadian etc.
[*aseismic region* / *région aséismique* / *асейсмическая область*]

Regiune batială v. Zonă batială
[*bathyal zone* / *région bathyale* / *зона батиальная*]

Regiune de geosinclinal v. Geosinclinal Regiune endoreică Regiune drenată de o reţea hidrografică ce nu are legătură cu reţeaua tributară mărilor şi oceanelor. Astfel de situaţii sunt specifice zonelor aride şi semiaride, unde râurile se varsă în lacuri fără scurgere sau se pierd treptat, ca urmare a evaporaţiei şi infiltraţiei. Evoluţia geomorfologică a acestor regiuni nu este influenţată de nivelul de bază general, ci de nivelele de bază locale (ex. regiunea Lacului Ciad din Africa).
[*endoreic region* / *région endoréique* / *область внутренного стока*]

Regiune de orogen Unitate geotectonică, corespunzătoare unui sistem muntos, rezultat din evoluţia unui geosinclinal, în timpul unui ciclu geotectonic.
[*orogenic region* / *région orogénique* / *орогенная область*]

Regiune de permafrost O regiune în care temperatura solului (substratului), sub nivelul sezonier de îngheţ-dezgheţ, rămâne continuu la sau sub valoarea de 0°C pentru cel puţin doi ani consecutivi.
[*permafrost region* / *région à pergélisol* / *регион распространения вечной мерзлоты*]

Regiune de platformă Suprafaţă continentală întinsă, rigidă tectonic, cu relief şters. În alcătuirea unei platforme se disting două etaje, şi anume: unul inferior, soclul cutat, care corespunde stadiului de arie mobilă şi unul superior, cuvertura, formată din depozite sedimentare asociate etapei postorogenice. De exemplu, Platforma Moldovenească.

[*platform region* / *région cratonique* / *платформенная область*]

Regiune exoreică Regiune drenată de râuri tributare mărilor şi oceanelor.
[*exoreic region* / *région exoréique* / *область внешнего стока*]

Regiune geomorfologică Unitate taxonomică importantă, de regionare geomorfologică, ale cărei limite se stabilesc în funcţie de particularităţile morfostructurale ale teritoriului. De exemplu, Câmpia Română, Podişul Moldovei, Carpaţii Orientali.
[*geomorphological region* / *région géomorphologique* / *геоморфологическая область*]

Regiune neritică v. Zonă subtidală.
[*neritic zone* / *région néritique, étage ~* / *неритическая зона, неритовая область*]

Regiune seismică Regiune afectată de cutremure de mare intensitate. De ex., regiunea circumpacifică.
[*seismic region* / *région séismique* / *сейсмическая область*]

Regmatism Ansamblul fenomenelor tectonice sau morfologice legate de prezenţa fracturilor majore ale scoarţei terestre (Peive, 1960).
[*regmatism* / *processus de tectonique cassante* / *регматизм*]

Regolit Scoarţă de dezagregare sau de dezagregare şi alterare, supusă meteorizaţiei (dezagregare şi alterare), pe care s-a format solul ce acoperă majoritatea uscatului şi care variază în grosime.
[*regolith, mantle rock* / *régolite* / *реголит*]

Regradare Proces pedogenetic care determină carbonatarea unui orizont superior fie datorită precipitării carbonaţilor din apa capilară, antrenată ascendent şi supusă evaporării în climate aride, fie din cauza faunei din sol care aduce materialul carbonatic din orizonturi inferioare.
[*regradation* / *régradation* / *регрaдация*]

Regresiune Fenomenul de retragere a liniei de ţărm spre mare având drept consecinţă creşterea suprafeţei uscatului sau acelei ocupată de mediile în tranziţie (lagune, delte).
[*regression* / *régression* / *регрессия*]

Regresiune marină Retragerea apelor marine (oceanice) de pe o suprafaţă de teren oarecare, condiţionată atât de mişcări epirogenetice pozitive cât şi de mişcări eustatice negative. În urma acestor retrageri iau naştere câmpii maritime exondate (emerse), cu suprafaţa uşor înclinată spre mare sau ocean (ex. Câmpia litorală Atlantică de pe coasta estică a S.U.A, Câmpia Bugeacului, din nordul Mării Negre).
[*marine regression* / *regression marine* / *регрессия морская*]

Regularizarea albiei Ansamblu de lucrări de corectare sau creare a unei noi albii minore, executate în scopul sporirii capacităţii de transport a unui râu. Asemenea lucrări asigură stabilitatea în timp a traseului în plan şi a secţiunii transversale a canalului de scurgere.
[*channel regulation* / *régularisation du lit* / *зарегулирование русла, регулирование ~ , урегулирование ~*]

Regularizarea ţărmului Ansamblu de lucrări de corectare a ţărmului, executate în scopul reducerii intensităţii proceselor de degradare (în special a celor de eroziune) şi a sporirii capacităţii de transport marin.
[*shore regularization, grading of shore* / *régularisation du rivage* / *регулирование берега*]

Reîngheţ Reîngheţarea materialelor dezgheţate. Termenul este folosit pentru descrierea stratului activ sau a reîngheţării solului dezgheţat datorită diferitelor construcţii (de ex., conducte de petrol, mici fundaţii în permafrost).
[*freezeback, regelation* / *regel* / *повторное промерзание, повторяющееся* ~]

Reîntinerirea reliefului Creşterea energiei şi fragmentării unui relief îmbătrânit, ca urmare a reactivării factorilor modelatori, îndeosebi a eroziunii fluviale.
[*relief rejuvenation* / *rajeunissement du relief* / *омоложение рельефа*]

Relaţii sistemice Relaţiile care se stabilesc între diferitele subsisteme componente ale unui sistem sau între sisteme diferite.
[*systemic relationships* / *relations systémique* / *системные отношения*]

Relief Totalitatea formelor pozitive sau negative de la suprafaţa Pământului, indiferent dacă acestea se află sub aer sau sub apă. Noţiunea are o accepţie largă, utilizându-se pentru forme cu aspect, dimensiuni şi caracteristici variate, începând de la megarelief (continentele şi bazinele oceanice), până la microrelief (versant, şes aluvial). În funcţie de diferite criterii de clasificare (geneză, factori modelatori, aspect etc.) se poate deosebi: **R**. *structura*l, **R**. *petrografic*, **R.** *sculptural*, **R.** *fluvial*, **R.** *glaciar* etc.
[*relief, topography* / *relief* / *рельеф*]

Relief accidentat Relief puternic fragmentat pe orizontală şi pe verticală.
[*rugged topography* / *relief accidenté* / *нарушенный рельеф*]

Relief aclinal v. Relief pe structuri tabulare
[*aclinal relief* / *relief aclinal* / *аклинальный рельеф*]

Relief adaptat la structură Sin. *Relief conform, Relief jurasian* Relief sau forme de relief specifice diferitelor tipuri de structuri geologice. Relief muntos, dezvoltat pe o structură de cute simple, simetrice (succesiune de sinclinale şi anticlinale uniform dezvoltate). Forma reliefului exprimă structura geologică, deci relieful este adaptat la structură (relief concordant). Culmile muntoase (monts) corespund anticlinalelor, iar sinclinalelor le corespund formele negative de relief, respectiv depresiuni alungite sau văi (vaux). În formă tipică, ca exemplu, se menţionează Munţii Jura.
[*structural topography, Jurassian ~ , structurally-controlled relief, concordant ~* / *relief conforme, ~ jurassien* / *рельеф приспособленный к структуре*]

Relief alpin Relief montan înalt, caracterizat printr-o structură morfologică complexă şi printr-o largă dezvoltare a formelor glaciare. Vârsta sa este, de obicei, terţiară.
[*alpine relief, ~ topography* / *relief alpin* / *альпийский рельеф*]

Relief alveolar Microforme de coraziune care apar pe suprafeţele verticale expuse vânturilor.
[*chiselling topography* / *ciselure éolienne* / *каменная решетка, ячеистый рельеф*]

Relief antropic Sin. *Relief antropogen* Categorie a reliefului biogen creată ca urmare a activităţii omului asupra scoarţei terestre.
[*anthropic relief* / *relief anthropique* / *антропогенный рельеф*]

Relief antropogen v. Relief antropic

Relief apalaşian Sin. *Relief inversat, Relief discordant* Relief de munţi vechi, peneplenizaţi, afectat de mişcări de ridicare, în urma cărora eroziunea acţionează selectiv, scoţând în evidenţă particularităţile litologice şi structura mai strâns cutată a regiunii. În contextul evoluţiei mai îndelungate, relieful apalaşian se impune prin forme discordante, neadaptate la

structura geologică, subliniate de prezenţa inversiunilor de relief (relief neconcordant). Astfel, în axul anticlinalelor se formează depresiuni alungite, denumite *combe*, ocupate de văi cu ambii versanţi sub formă de cueste, orientate faţă în faţă. Văile transversale pot prezenta sectoare mai înguste, denumite *cluses*, datorită rocilor mai dure (în special gresii paleozoice) din axul anticlinalelor. Acest tip de relief a fost semnalat pentru prima oară în Muţii Jura, dar în forma cea mai tipică se întâlneşte în Munţii Apalaşi, din partea de est a Americii de Nord.

[*Appalachian topography, inverted relief* / *relief inverse, ~ appalachien* / *аппалачский тип рельефа*]

Relief de acumulare Sin. *Relef construit* Totalitatea formelor de relief rezultate prin acumularea materialelor erodate şi transportate din zonele mai înalte spre ariile de depunere. Ţinând seama de natura acumulării, se poate distinge relief de acumulare fluvială, marină, glaciară, eoliană, vulcanică, etc.

[*depositional landforms* / *relief d`accumulation, formes ~* / *аккумулятивный рельеф*]

Relief argilos Relief dezvoltat pe roci argiloase. În condiţiile climatului temperat-continental întâlnim toată gama de procese de degradare (eroziune în suprafaţă, ravenare şi frecvente alunecări de teren). Formele de relief argilos sunt şterse, mai estompate, încât în asemenea regiuni apare o maturizare prea timpurie a reliefului. Ex. Câmpia colinară a Jijiei (Câmpia Moldovei). Forme asemănătoare de relief apar şi în zonele dezvoltate pe marne.

[*clayey topography* / *relief argileux* / *глинистый рельеф*]

Relief biogen Relief creat prin acţiunea distructivă şi constructivă a vieţuitoarelor.

[*biogen topography* / *formes de relief biogéniques* / *биогенный рельеф*]

Relief carstic Relief care se dezvoltă, în general, pe seama rocilor solubile şi, în special, pe rocile calcaroase. Numele său derivă de la platoul Karst, cu altitudinea de 400 - 500 m, dezvoltat pe calcare neocretacice, pe coasta Dalmaţiei. Acest platou carstic a fost studiat şi consacrat de savantul sârb Jovan Cvijic (1865 - 1927) care şi-a susţinut teza de doctorat "Das Karstphänomen" în 1893, la Universitatea din Viena.

[*karst, ~ topography* / *karst, relief karstique, topographie ~* / *карстовый рельеф*]

Relief climatic Relief creat prin acţiunea dominantă a unor elemente climatice.

[*climatic relief, ~ morphology / morphologie climatique / климатический рельеф*]

Relief conform v. Relief adaptat la structură

[*uninverted relief, concordant ~* / *relief conform, ~ jurassien* / *комформный рельеф, необращенный ~*]

Relief conglomeratic Relief dezvoltat pe roci conglomeratice (roci sedimentare detritice cimentate) a căror rezistenţă la denudaţie depinde mai ales de natura liantului (silicios, calcaros, argilos etc.). În general, **R. c.** se caracterizează printr-o varietate de forme, cum sunt: masive înalte, cu vârful sub forma unor culmi-platouri (sinclinalele suspendate din M. Ceahlău, M. Ciucaş-Zăganu şi M. Bucegi), abrupturi impresionante (de ex., versantul prahovean al Munţilor Bucegi, la Buşteni), turnuri, clăi (Ţiglăile din M. Ciucaş, Toaca, Panaghia din M. Ceahlău), microrelieful de tipul Babelor din Bucegi, piramidele de pământ "coafate", formate pe conglomerate argiloase (Râpa Roşie de la Sebeş, Parcul Naţional "Toadstool" din NW-ul statului Nebraska - S.U.A) etc.

[*conglomerate topography* / *relief conglomératique* / *рельеф на конгломератах*]

Relief construit v. Relief de acumulare

Relief cu nuclee de gheaţă Relief slab accidentat datorită unor mase de gheaţă segregată care se află sub suprafaţa terenului. Asemenea forme de relief sunt tipice în regiunile periglaciare (hidrolacoliţi, pingo).

[*ice-cored topography* / *relief à noyaux de glace* / *рельеф отражающий наличие в грунтах крупных залежеобразующего льда*]

Relief cutat v. Relief pe structuri cutate

[*folded relief, ~ topography* / *relief plissé, ~ de plissement* / *складчатый рельеф*]

Relief de denudaţie (denudaţional) Relief creat ca urmare a acţiunii distructive a factorilor externi. În acelaşi sens, se foloseşte şi noţiunea de relief de eroziune.Unii autori consideră **R. d.** reprezintă doar relieful creat de procesele de deplasare în masă (deluviale).

[*denudation landforms, denudational relief, ~ topography* / *relief de dénudation* / *денудационный рельеф*]

Relief de eroziune v. Relief sculptural

[*erosional landforms* / *relief d`érosion* / *эрозионный рельеф*]

Relief de geosinclinal Relief cu aspect predominant muntos, care s-a definitivat în timpul ultimei faze de evoluţie a unui geosinclinal şi se caracterizează prin altitudini mari şi fragmentare puternică, ceea ce reflectă amploarea mişcărilor tectonice recente din cuprinsul acestor unităţi morfostructurale ale scoarţei terestre.

[*geosyncline topography* / *relief de géosinclinal* / *геосинклинальный рельеф*]

Relief de orogen Relieful corespunzător regiunilor muntoase.

[*orogen topography* / *relief d´orogène* / *орогенный рельеф*]

Relief de platformă Totalitatea formelor de relief create în condiţiile unităţilor geostructurale de platformă. **R. p.** este specific pentru cea mai mare parte a podişurilor şi câmpiilor de pe suprafaţa globului.

[*platform topography* / *relief de plate-forme* / *платформенный рельеф*]

Relief de sufoziune Relief condiţionat de circulaţia apelor subterane în roci poroase, permeabile. Sufoziunea este acompaniată de lăsarea lentă (tasarea) terenurilor şi, in final, pot rezulta forme precum: canale, hornuri şi hrube subterane, pâlnii de sufoziune, văi oarbe, mici depresiuni (crovuri sau găvane) etc.

[*piping topography* / *formes de suffosion* / *суффозионный рельеф*]

Relief de tip hamada v. Hamada

Relief deluvial Totalitatea formelor de relief care iau naştere, în general, în urma proceselor de versant şi, în special, prin procesele de deplasare în masă (deluviale).

[*deluvial topography* / *relief déluvial* / *делювиальный рельеф*]

Relief derivat Relief provenit din transformarea unor forme mai vechi, dar care nu seamănă cu acestea. De exemplu, colinele, dealurile şi platourile din Podişul Moldovei reprezintă un relief derivat din câmpia maritimă sarmato-pliocenă.

[*derived topography, sequential landforms* / *relief dérivé, ~ conséquent* / *производный рельеф, неуследованный ~ , вторичный ~*]

Relief deşertic Relief specific deşerturilor calde sau reci, în care rolul principal revine proceselor de dezagregare şi activităţii eoliene.

[*desert relief* / *relief désertique* / *пустынный рельеф*]

Relief dezvoltat pe nisipuri Relief dezvoltat pe roci nisipoase. Lipsa de coerenţă şi permeabilitatea accentuată a nisipurilor sunt caracteristicile cele mai importante care se impun şi în morfologie. În regiunile aride ale globului, acoperite de întinse nisipuri mobile, menţionăm relieful de dune. În regiunile temperate, pe substrat predominant nisipos apare o morfologie de coline domoale, afectate de intense procese de eroziune în suprafaţă şi adâncime (de exemplu, partea sudică a Podişului Moldovei).
[*sandy topography* / *relief sableux* / *рельеф на песках*]

Relief discordant v. Relief apalaşian

Relief eolian Relief creat datorită acţiunii vântului, prin coraziune, deflaţie şi acumulare. **R. e.** este caracteristic îndeosebi pentru regiunile aride şi semiaride.
[*eolian topography, ~ landforms* / *relief éolien* / *эоловый рельеф*]

Relief exhumat Relief vechi care a fost fosilizat sub depozite mai noi şi apoi dezgolit, datorită acţiunii sculpturale a factorilor externi.
[*exhumed landform topography* / *relief exhumé* / *откопанный рельеф, отпрепарированный ~*]

Relief fluvial Totalitatea formelor de eroziune şi de acumulare create de către râuri.
[*fluvial topography, ~ landforms* / *relief fluviatil* / *флювиальный рельеф*]

Relief fluvio-denudaţional v. Relief sculptural
[*fluvio-denudational topography, ~ landform* / *relief d'érosion et de dénudation* / *флювио-денудационный рельеф*]

Relief fosilizat Sin. *Relief îngropat* Relief care a evoluat normal, subaerian, dar care a fost acoperit de sedimente mai noi, datorită unor transgresiuni marine. De exemplu, relieful soclului cristalin precambrian din fundamentul Podişului Moldovenesc, fosilizat sub stiva depozitelor paleozoice cretacice şi neogene.
[*fossilized topography, buried landforms* / *relief fossilisé, ~ enfoui, ~ enseveli* / *погребённый рельеф*]

Relief glaciar Totalitatea formelor create prin acţiunea sculpturală şi de acumulare a gheţarilor.
R. g. este prin excelenţă un relief climatic. Particularităţile sale sunt condiţionate de tipul gheţarilor care l-au generat, respectiv gheţari continentali (regionali, de calotă) şi gheţari locali (montani).
[*glacial relief, ~ topography* / *relief glaciaire* / *ледниковый рельеф*]

Relief granitic Relief petrografic care se dezvoltă pe seama granitelor şi a rocilor granitoide (granodiorite, sienite, diorite), deci pe seama unor roci magmatice intrusive, compacte, impermeabile (când nu sunt fisurate), eterogene şi insolubile. Rezistenţa granitelor faţă de agenţii externi este strâns legată de condiţiile climatice. În regiunile temperate, unde apa este agentul modelator principal, pe seama lor se dezvoltă reliefuri greoaie, cu forme masive relativ rotunjite (ex. masivele hercinice Vosgi, Pădurea Neagră, Hartz). În regiunile deşertice, datorită variaţiilor termice diurne mari, au loc procese intense de dezagregare şi granitul are o rezistenţă mai mică decât calcarele sau gresiile silicioase. În regiunile tropicale calde şi umede (savană) şi în zona ecuatorială, prin procese de alterare puternică şi exfoliere (decojire), apar forme semeţe, tipic rotunjite, domice (stânci masive cu vârful rotunjit) precum sunt căpăţânile de zahăr (din Brazilia-Golful Guanabara, Guyana Franceză, Sudan, India) sau kopjes (turnuleţe pe spinarea domurilor) din Africa de Sud.

[*granitic topography* / *relief granitique* / *гранитный рельеф*]

Relief grezos Relief petrografic care se dezvoltă pe seama gresiilor (roci sedimentare detritice cimentate) a căror rezistenţă la denudaţie depinde mai ales de natura liantului. **R. g.** se caracterizează printr-o mare varietate de forme. În structurile cutate, gresiile se impun prin culmi masive (de ex., Munţii Tarcăului, Munţii Vrancei). Gresiile dure, silicioase (de ex., gresia oligocenă de Kliwa), dispuse în pachete de sute de metri grosime, se înscriu în morfologie prin forme semeţe (culmi monolitice, dintr-o bucată, creste zimţate, măguri, precum în flişul extern din Carpaţii Orientali). Gresiile calcaroase favorizează o morfologie pseudo-carstică, cu forme de relief semeţ (poduri, abrupturi, văi în chei). Gresiile cu liant argilos din molasele prealpine (ex. în Subcarpaţi) sunt mai slab rezistente la eroziune şi dau un relief uneori haotic, caracterizat prin culmi mai rotunjite, versanţi puternic ravenaţi la care se adaugă frecvenţa destul de ridicată a deplasărilor de teren. În structurile tabulare şi monoclinale, gresiile dau platouri structurale (de ex., gresia calcaroasă basarabiană din Podişul Moldovei), cueste. De reţinut că alternanţele de roci dau cea mai mare varietate de forme, precum în Tesalia (regiunea Meteora), Germania de sud-est ("Elveţia Saxonă", Elbsandstein), Podişul Colorado, Gresia cretacică de Dakota,etc.

[*sandstone topography* / *relief gréseux* / *рельеф на песчаниках*]

Relief inversat v. Relief appalachian

[*inverted relief* / *relief inverse, ~ d´inversion* / *инверсионный рельеф*]

Relief îmbătrânit Relief puţin accidentat, caracterizat prin altitudini reduse, energie şi fragmentare mică, datorită predominării îndelungate a acţiunii sculpturale a factorilor externi.

[*aged topography* / *relief vieilli* / *дряхлый рельеф, старый ~*]

Relief îngropat v. Relief fosilizat

[*buried topography* / *relief enfoui, ~ enseveli* / *погребённый рельеф*]

Relief întinerit Sin. *Relief reîntinerit* Relief format prin înălţarea şi disecarea unei peneplene.

[*rejuvenated relief* / *relief rajeuni* / *омоложенный рельеф*]

Relief jurasian v. Relief adaptat la structură

[*Jurassian topography, concordant relief / relief jurassien / юрский рельеф, ~ тип рельефа*]

Relief lacustru Relief de abraziune şi acumulare lacustră creat prin acţiunea apei lacurilor. El se aseamănă, într-o oarecare măsură, cu cel din zona litorală a mărilor, dar are dimensiuni mult mai reduse.

[*lacustrine topography* / *relief lacustre* / *озёрный рельеф*]

Relief litologic Sin. *Relief petrografic* Totalitatea formelor de relief a căror geneză, evoluţie şi aspect exterior sunt condiţionate decisiv de natura rocilor pe care se dezvoltă poartă numele de relief petrografic (ex. relief granitic, grezos, conglomeratic, carstic etc.).

[*lithologic topography* / *relief conditionné par la lithologie, ~ pétrographique* / *литологический рельеф*]

Relief litoral Sin. *Relief marin* Relief creat prin abraziunea şi acumularea marină.

[*coastal relief* / *relief littoral* / *береговой рельеф, береговые формы рельефа*]

Relief loessian Relief dezvoltat pe roci loessoide. Contrastul dintre suprafeţele tabulare (câmpuri orizontale, largi) şi liniile verticale ale abrupturilor reprezintă

trăsătura.caracteristică a reliefului dezvoltat pe depozite loesoide. Pe suprafeţele orozontale întinse, prin tasare sufozională, se dezvoltă mici depresiuni, ovale sau alungite, cunoscute sub numele de crovuri sau găvane (ex. Câmpia Română). **R. l.** este larg răspândit pe glob ocupând circa 9 % din suprafaţa uscatului: Podişul de Loess (273.000 kmp de loess tipic în bazinul mijlociu al Fluviului Galben), Asia Centrală, Podişul Iranului, partea sudică a Câmpiei Ukrainei, Podişul Dobrogei, C. Română, sudul Podişului Moldovei, Câmpia Panonică, sudul Câmpiei Germano-Polone, cordonul de loess (The Loess Belt) din partea centrală a S.U.A, Pampas-ul argentinian etc.

[*loess topography* / *relief loessique* / *рельеф на лёссах*]

Relief marin v. Relief litoral

[*marine topography, coastal ~* / *relief marin, ~ littoral* / *талассогенный рельеф, рельеф морского происхождения*]

Relief matur Relief caracterizat prin culmi rotunjite şi văi largi, datorită sculptării îndelungate a unor regiuni relativ stabile tectonic.

[*mature topography* / *relief au stade de maturité* / *зрелый рельеф*]

Relief monogenetic În sens morfoclimatic, relief creat într-un singur sistem morfogenetic. De exemplu, în regiunea ecuatorială sau în regiunile polare relieful este modelat de către aceiaşi agenţi externi, în aceleaşi condiţii climatice încă din terţiar.

[*monogenetic relief* / *relief monogénique* / *моногенный рельеф*]

Relief morenaic Relief de acumulare glaciară, obişnuit cu aspect vălurit. Ţinând seama de caracterul morenelor care i-au dat naştere, se pot distinge diferite forme de relief morenaic: amfiteatre, salpausselka, drumlinuri, esker, kame, etc.

[*moraine topography* / *relief morainique* / *моренный рельеф*]

Relief moştenit v. Paleorelief

[*inherited relief* / *relief hérité* / *унаследованный рельеф*]

Relief muntos Relief proeminent, amplu, de obicei caracterizat prin altitudini mari, pante accentuate şi o puternică fragmentare pe verticală. **R. m.** este specific regiunilor de orogen, unde sunt caracteristici munţii tectonici (de cutare, de faliere, vulcanici, etc.).

[*mountain relief* / *relief montagneux* / *горный рельеф*]

Relief oceanic Forme majore de relief, cu particularităţi proprii (dorsale oceanice, fose oceanice, munţi. suboceanici răzleţi, arcuri insulare, platouri şi câmpii abisale, etc.), puse în evidenţă după cel de al doilea război mondial cu ajutorul tehnicii sonarului ultrasonor continuu.

[*oceanic topography* / *relief océanique* / *рельеф океанического дна*]

Relief pe argile şi marne Relief dezvoltat pe roci sedimentare pelitice.

[*clay and shale topography* / *relief argilo-marneux* / *рельеф на глинах и мергелях*]

Relief pe calcare Relief care se dezvoltă pe seama rocilor calcaroase.

[*limestone topography* / *relief calcaire* / *рельеф на известняках*]

Relief pe roci magmatice Relief dezvoltat pe roci magmatice, intrusive (plutonice) sau extrusive (vulcanice).

[*topography on igneous rocks* / *relief sur des roches magmatiques* / *рельеф на магматических горных породах*]

Relief pe structuri cutate Sin. *Relief cutat* Relief specific în special regiunilor de orogen, unde stratele au fost cutate şi înălţate, generând formarea unor importante masive montane.
[*topography on folded structures, relief of fold ~* / *relief en structures plisées, ~ des chaînes plissées* / *рельеф на складчатых структурах*]

Relief pe structuri discordante Relief dezvoltat pe structuri geologice discordante, caracterizate prin suprapunerea unor roci deosebite al căror contact este marcat de lacune stratigrafice. Dintre formele de relief definitorii, menţionăm depresiunile de contact (periferice), peneplenele exhumate, văile epigenetice etc.
[*topography on discordant structures* / *relief en structure discordante* / *рельеф на дискордантных структурах*]

Relief pe structuri de domuri Relieful regiunilor care au suferit bombări cu rază mare de acţiune. Formele semnificative de relief sunt depresiunea centrală (butoniera) şi seria concentrică de cueste (ce privesc faţă în faţă) şi uluce depresionare (ex. The Black Hills).
[*structural domes topography* / *relief en structure en dôme* / *рельеф на куполовидных структурах*]

Relief pe structuri faliate Relieful unor regiuni în care stratele geologice au suferit dislocaţii rupturale (falii şi decroşări). Cele mai reprezentative forme de relief sunt horsturile (forme pozitive de relief tectonic) asociate masivelor hercinice din Europa şi grabenele (forme negative), cum este Grabenul Rinului dintre Munţii Vosgi şi M. Pădurea Neagră.
[*topography on faulted structures* / *relief en structures faillées* / *рельеф на разломных структурах*]

Relief pe structuri monoclinale Relieful unei regiuni unde stratele geologice sunt obişnuit slab înclinate într-o singură direcţie generală. Trăsătura definitorie a reliefului este asimetria, iar formele de relief cele mai importante sunt cuestele, care se asociază clasic cu văile subsecvente (ex. Podişul Moldovei).
[*topography on monocline* / *relief en structures monoclinales* / *рельеф на моноклинальных структурах*]

Relief pe structuri tabulare Sin. *Relief aclinal, Relief tabular* Relieful dezvoltat într-o regiune, obişnuit de platformă, unde stratele geologice sunt dispuse aproximativ orizontal. Eroziunea diferenţială, pe bază de rocă, a contribuit la formarea unor interfluvii structurale, netede şi întinse, încadrate de văi simetrice, cu aspect diferit. Eroziunea întârzie la nivelul stratelor mai dure, dând naştere unor platouri (platforme) structurale. Secţionarea sau distrugerea parţială a suprafeţei platformelor conduce la detaşarea unor martori de eroziune mai extinşi (suprafeţe structurale de tip *mesas* sau a unor martori structurali mai restrânşi de tip *butte*). De exemplu, relieful din Podişul Colorado.
[*topography on horizontal structures* / *relief en structures tabulaires, ~ tabulaire* / *рельеф на столовых структурах*]

Relief periglaciar Relief format în regiunile reci ale globului, neocupate de gheţari, în care cuplul îngheţ-dezgheţ (procese criogene, gelifracţie sau gelivaţie) joacă rolul principal în ansamblul fenomenelor ce modelează scoarţa.
[*periglacial topography* / *relief périglaciaire* / *перигляциальный рельеф*]

Relief petrografic v. Relief litologic
[*petrographic topography* / *relief pétrographique* / *петрографический рельеф*]

Relief policilcic Relief major în cuprinsul căruia se pot identifica mai multe trepte de nivelare, etajate, formate în condiţiile unor înălţări şi peneplenizări succesive (cicluri de eroziune). Noţiunea a fost utilizată mai mult în perioada interbelică şi are la bază concepţia lui W. M. Davis.

[*polycyclic topography , ~ landform* / *relief polycyclique* / *полициклический рельеф*]

Relief poligenetic Relief format în mai multe etape succesive şi in condiţii morfogenetice diferite.

[*polygenetic topography, ~ landform* / *relief polygénique* / *полигенетический рельеф*]

Relief preglaciar Relieful existent anterior instalării unei glaciaţii.

[*preglacial relief* / *relief préglaciaire* / *предледниковый пельеф*]

Relief proglaciar Relief situat în faţa gheţarilor, format la contactul depozitelor grosiere, fluvio-glaciare, cu depozite fine, glacio-lacustre.

[*proglacial relief* / *relief proglaciaire* / *прогляциальный рельеф*]

Relief primar (**primordial**) Relief creat de primul sistem morfogenetic ce a acţionat asupra unui teritoriu. De pildă, o mare parte din suprafaţa câmpiei pliocene din sudul Moldovei are un relief primar, care a luat naştere prin retragerea apelor marine, în timp ce Câmpia colinară a Jijiei (Câmpia Moldovei) are un relief derivat din câmpia iniţială.

[*initial landform, ~ topography, primary ~* / *relief primitif, formes primitives* / *первоначальный рельеф, первичный ~*]

Relief reîntinerit v. Relief întinerit

[*rejuvenated relief* / *relief rajeuni* / *возрожденный рельеф*]

Relief relict v. Paleorelief

[*relict topography, ~ landform, inherited topography* / *relief relique, formes héritées* / *реликтовый (унаследованный) рельеф*]

Relief rezidual Resturi dintr-un relief mai vechi, distrus în cea mai mare parte, datorită evoluţiei îndelungate (ex. inselbergurile).

[*residual topography* / *relief résiduel* / *остаточный рельеф, остаточные формы рельефа*]

Relief ruiniform Relief caracterizat prin prezenţa unor forme proeminente ce lasă impresia unor construcţii ruinate. Exemplul cel mai sugestiv îl reprezintă formele pozitive de relief exocarstic (creste calcaroase, abrupturi, muchii ascuţite, ace, obeliscuri, turnuri).

[*castle rocks, castellated ~, rock city* / *relief ruiniforme, rochers ruiniformes, formes de relief de destruction* / *руинный рельеф, каменный город, эоловый ~*]

Relief scuptural Sin. *Forme de eroziune, Relief fluvio-denudaţional, Relief de eroziune* Totalitatea formelor de relief dintr-o anumită regiune care a luat naştere în urma acţiunii destructive a factorilor externi, precum apele curgătoare, gheţarii, vântul etc. În sens largş se referă la relieful de denudaţie. În sens restrâns, se referă doar la relieful creat de acţiunea sculpturală (destructivă) a râurilor. Intensitatea eroziunii şi caracteristicile reliefului sculptural depind, în mare măsură, de alcătuirea geologică a terenului. În funcţie de factorul morfogenetic principal, se pot deosebi forme şi tipuri de relief sculptural fluvial, glaciar, eolian etc.

[*sculpturing topography* / *formes sculpturales, ~ de relief de destruction, relief sculptural, ~ d`érosion* / *скульптурный рельеф*]

Relief structural Relief ale cărui trăsături morfologice sunt determinate semnificativ de particularităţile structurii geologice. În structurile cutate tipul cel mai semnificativ este **R.** *jurasian* (**R.** *concordant*). În regiunile cu relief dezvoltat pe structuri tabulare şi/sau monoclinale, se menţionează platourile structurale.
[*structural relief, ~ topography* / *morphologie structurale, relief conforme, formes structurales* / *структурный рельеф, структурно-обусловленный тип рельефа*]

Relief subglaciar Relieful patului glaciar care poate fi variat sub calotele glaciare.
[*subglacial relief* / *relief subglaciaire* / *субгляциальный рельеф*]

Relief submarin Totalitatea formelor de relief care se găsesc sub nivelul cel mai coborât al apelor bazinelor marine şi oceanice.
[*submarine relief, ~ topography, undersea ~ , subaqueous relief* / *relief sous-marin* / *подводный рельеф*]

Relief tabular v. Relief pe structuri tabulare
[*tabular topography, ~ relief* / *relief tabulaire* / *столообразный рельеф*]

Relief tânăr 1. Relief accidentat, cu energie mare şi intense procese de modelare. 2. Relief creat recent (ex. o câmpie marină recent exondată, o luncă etc.).
[*juvenile topography, young ~* / *juvenile relief* / *relief jeune, ~ dans le stade de jeunesse* / *молодой рельеф, юный ~*]

Relief tectonic Relief format prin acţiunea predominantă a forţelor tectonice, respectiv prin deplasarea mecanică a maselor de roci, care determină modificări ale scoarţei terestre. Mişcările tectonice sunt răspunzătoare de crearea marilor denivelări pozitive şi negative ale scoarţei terestre. Pe suprafaţa Pământului se pot separa două mari categorii de unităţi morfostructurale: unităţi de platformă (cratoane, cratogene), unde predomină relieful de câmpie şi podişuri şi unităţi de orogen (geosinclinale) cărora le corespund munţii de cutare.
[*tectonic relief, ~ topography* / *relief tectonique* / *тектонический рельеф*]

Relief tectonic primar Relieful primar format prin acţiunea forţelor tectonice, respectiv megarelieful (formele de ordinul I) şi parţial macrorelieful (formele de ordinul al II-lea), care nu au fost afectate de procese erozionale intense.
[*primary tectonic relief* / *relief tectonique direct* / *первично-тектонический рельеф*]

Relief termocarstic Relief specific rezultat în urma topirii permafrostului şi a blocurilor de gheaţă masivă din cuprinsul lui.
[*thermokarst topography, ~ terrain* / *relief thermokarstique, formes thermokarstiques* / *термокарстовый латдшафт, ~ рельеф*]

Relief vulcanic Relief creat în urma apariţiei la zi a magmei şi a altor produse eruptive (gaze şi ape fierbinţi, piroclastite), deci este legat de formarea şi evoluţia vulcanilor.
[*volcanic relief, ~ topography* / *relief volcanique* / *вулканический рельеф*]

Reliefosfera Sin**.** *Morfosfera* Geosfera care cuprinde totalitatea formelor relief de pe suprafaţa scoarţei terestre. **R.** constituie o interfaţă multiformă a scoarţei în contactul cu geosferele externe, fiind astfel alcătuită din relieful submarin, relieful litoral, relieful subglaciar şi relieful subaerian.
[*reliefosphere* / *reliefosphère* / *рельефосфера*]

Remanierea reţelei hidrografice Sin. *Remaniere hidrografică* Modificări esenţiale în sistemul reţelei hidrografice dintr-o anumită regiune, realizate îndeosebi prin procese de captare.

[*hydrographic reshuffling* / *remaniement du réseau hydrographique* / *перестройка гидрографической сети*]

Renie Sin. *Scruntar, Banc arcuit* Mică plajă nisipoasă sau pietroasă, care se formează pe malul convex al râurilor sinuoase (meandrate).
[*scroll, meander scroll, point bar deposits, side ~* / *croissant d'alluvions, banc de méandre, ~ de rive convex, barre ~ ~ ~* / *речной пляж, прирусловая отмель, побочень*]

Reoglife Mecanoglife de curgere, adesea postdepoziţionale, diagenetice.
[*rheoglyphes* / *mécanogliphes* / *реоглифы*]

Reper stabil Termen folosit de Surell Al. (1841) pentru nivelul de bază.
[*stable landmark* / *point de repère fixe* / *устойчивый репер*]

Reper stratigrafic Sin *Strat reper, Orizont reper* Strat sau succesiune de strate de referinţă care, datorită constituţiei litologice sau conţinutului paleontologic, sunt uşor de recunoscut. **R. s.** are o poziţie bine definită cronostratigrafic faţă de stratele învecinate şi poate fi utilizat ca element de corelare stratigrafică într-un anumit areal.
[*stratigraphic landmark, landmark layer* / *repère stratigraphique* / *стратиграфический репер*]

Repeziş Sin. *Rapidă* Tronson cu pantă accentuată al unei albii de râu, unde viteza curentului de apă este mare.
[*rapid* / *rapide* / *быстрина, стремнина, водоскат*]

Replică seismică Reactivare secundară a mişcărilor seismice, cu frecvenţă şi intensitate descrescânde faţă de mişcarea paroxismală.
[*aftershock* / *choc consecutif, réplique sismique* / *афтершок*]

Reprezentarea reliefului Modalităţi de redare a trăsăturilor reliefului dintr-o anumită regiune cu ajutorul hărţilor, profilelor, schiţelor panoramice, blocdiagramelor, fotografiilor, aerofotogramelor, modelelor digitale, etc.
[*relief representation* / *représentation du relief* / *изображение рельефа*]

Reptaţie v. Târâre

Reptaţie termică Deplasarea pe versant a particulelor de rocă înălţate în vârful formaţiunilor de tip pipkrake şi care, la topirea gheţii, nu mai revin în punctele din care au fost dislocate.
[*thermal reptation* / *reptation thermique* / *вымораживание обломков*]

Resac Sin. *Talaz, Val deferlat* Val marin cu amplitudine ridicată, rezultat al izbirii de un obstacol (stânci).
[*surf* / *ressac* / *прибой, накат*]

Resurgenţă Reapariţia la zi a unui curs de apă, care a circulat subteran pe un sector oarecare.
[*resurgence* / *résurgence* / *карстовый источник*]

Retragerea falezei Sin. *Reculul falezei* Proces de evoluţie a falezei, datorat acţiunii distructive a valurilor şi a altor agenţi modelatori.
[*recession of the sea cliff* / *recul de la falaise* / *отступание клиффа*]

Retragerea versanţilor Sin. *Reculul versanţilor* Retragerea continuă a versanţilor, ca urmare a modelării lor continue de către procesele deluviale. În condiţiile climatului arid, retragerea aceasta se face fără micşorarea înclinării versanţilor (*backwearing, parallel retreat*), în timp ce, în regiunile umede declivitatea lor se reduce treptat.

[*slopes recession, ~ retreat, retreat of slopes* / *recul des versants, retrait ~ ~* / *отступание склонов*]

Retroarc Element al unui arc insular reprezentând structurile din spatele arcului vulcanic.
[*retroarc* / *rétroarc* / *задуговый бассейн*]

Retrogradarea ţărmului Înaintarea spre uscat a liniei de ţărm, datorită acţiunii erozive a valurilor.
[*coastline retreat, ~ retrogradation* / *recul du rivage* / *отступание морского берега*]

Retromorfism v. Metamorfism retrograd
[*retromorphism* / *rétromorphisme* / *ретроморфизм*]

Retroşariaj Şariaj sau încălecare de amploare mai redusă, de sens contrar unui şariaj anterior, care a afectat aceleaşi unităţi.
[*retrothrust sheet, ~ fault* / *rétrocharriage* / *ретрошарьяж*]

Reţea de văi Ansamblul de văi din cadrul unui anumit teritoriu.
[*valley network* / *réseau des vallées* / *долинная сеть*]

Reţea hidrografică Totalitatea formelor de scurgere concentrată a apei dintr-un bazin hidrografic, care contribuie la modelarea reliefului.
[*river system, stream ~ , hydrographic network, drainage pattern* / *réseau fluvial, ~ hydrographique, système fluvial* / *гидрографическая сеть*]

Reţea (sistem) de drenaj Un sistem de drenaj se compune din numeroase bazine mici, fiecare adaptat, ca dimensiuni şi formă, mărimii cursului de apă respectiv.
[*drainage network* / *réseau de drainage* / *дренажная сеть*]

Revărsare Sin. *Debordare* Procesul prin care apele fluviale sau lacustre depăşesc malurile, ieşind peste uscatul din vecinătate, în urma creşterii nivelului apei.
[*overbank flow, flood* / *débordement, débordation, crue, inondation* / *наводнение*]

Reversul cuestei Sin. *Spinare de cuestă* Suprafaţă opusă frunţii de cuestă, a cărei înclinare domoală este conformă cu structura geologică. În situaţia în care suprafaţa reversului de cuestă se grefează pe o formaţiune geologică mai rezistentă la eroziune, atunci avem de a face cu platouri structural-litologice.
[*back slope, outfacing ~ , dipslope* / *revers de la cuesta, ~ de côte* / *тыловая часть куэсты,пологий склон куэсты*]

Revoluţia cantitativă în geomorfologie După moartea lui Davis în 1934, conceptul evoluţiei ciclice a intrat în declin şi cercetarea geomorfologică a căpătat altă orientare. Analiza cantitativă a proceselor geomorfologice a condus la elaborarea unor lucrări care au echivalat, în anii 1950 - 1960, cu o adevărată revoluţie. Dintre primii cercetători cu preocupări deosebite în introducerea metodelor cantitative în geomorfologie, menţionăm pe: Horton (1945), A. Cailleux (1945), Strahler (1952 - *The dynamic basis for geomorphology*), Hack care a avansat ideea de echilibru dinamic (1957, 1960), Leopold et al., în special pentru geomorfologia proceselor fluviale (1964), Schumm (1956, 1965, 1973), Dury , îndeosebi pentru studiul râurilor şi teraselor fluviale (1970), Chorley pentru lucrări metodologice (1962 - *Geomorphology and General Systems Theo*ry, 1967 - *Models in Geomorphology*), Scheidegger (1961), Carson (1971), Tricart etc. În ultima perioadă de timp, prezintă un interes deosebit realizarea de baze de date şi analize cantitative cu ajutorul SIG (Sistem Informaţional Geografic).

[*quantitative revolution in geomorphology* / *révolution quantitative en géomorphologie* / *количественная революция в геоморфологии*]

Revoluţia de la mijlocul Pleistocenului Reorganizarea fundamentală a modelului climatic în Pleistocenul mijlociu de la o lume, care a fost dominată în Pleistocenul inferior de oscilaţii de 41.000 ani în volumul gheţii polare, la o pulsaţie climatică de 100.000 ani, coincizând cu dezvoltarea unor calote glaciare mai mari, în emisfera nordică.

[*Mid Pleistocene Revolution, MPR* / *Révolution du Pléstocène Moyen* / *климатическая революция середины плейстоцена*]

Rezervor magmatic v. Vatră vulcanică

Rezistenţa mecanică Proprietatea rocilor sau a altor materiale de a se opune la tensiunea exercitată de către forţe (procese) fizice. **R. m.** a rocilor se exprimă prin comportamentul lor mecanic diferit la acţiunea agenţilor externi, îndeosebi prin rezistenţa la eroziune.

[*mechanical strength* / *résistence mécanique* / *механическая прочность , ~ устойчивость*]

Rezistenţa solului la eroziune v. Erodabilitatea solului

[*soil erodibility* / *résistence du sol à l`érosion* / *эрозионная устойчивость почвы*]

Ria Golf îngust şi lung, inserat pe o vale fluvială de pe o câmpie de eroziune, invadată de apele mării (submersă). Riasurile se formează când oceanul invadează văile şi câmpiile litorale din regiuni neglaciare. Unele dintre cele mai cunoscute riasuri sunt acelea de pe coasta de NW a Spaniei (Galicia) şi SW Irlandei.

[*ria* / *ria* / *puac*]

Ridicarea pietrelor v. Înălţare criogenică

[*frost heaving push* / *soulèvement gelival* / *вымораживание камней*]

Riduri v. Ripple marks

Riedel v. Doab

Rift Sin. *Zonă de rift* Arie coborâtă la suprafaţa scoarţei terestre, sub forma unui uluc prelung, delimitat de sisteme de falii normale, care a suferit o expansiune crustală apreciabilă.

[*rift, ~ zone* / *rift, zone de ~ * / *рифт, рифтовая зона*]

Rift intercontinental Rift dezvoltat între continente, în a cărui parte centrală apare crustă oceanică nouă (ex. Riftul Mării Roşii).

[*intercontinental rift* / *rift intercontinental* / *межконтинентальный рифт*]

Rift intracontinental Rift format prin subsidenţa crustei între sisteme paralele de falii, dezvoltat în interiorul continentelor, în regiuni de platformă sau în regiuni cutate (ex. Riftul Est-African, Riftul Baikalului).

[*intracontinental rift* / *rift intracontinental* / *внутриконтинентальный рифт*]

Rift oceanic Zonă depresionară, situată în axul dorsalelor oceanice, delimitată de sisteme de falii normale, după care s-au separat plăcile litosferice, dând naştere oceanelor.

[*oceanic rift* / *rift océanique* / *океанический рифт*]

Riftare v. Riftogeneză

Riftogeneză Sin *Procesul de formare a rifturilor* Procesul de fracturare profundă a scoarţei, cu formarea unei fracturi prin care are loc ascensiunea materialului din manta. **R.** debutează pe scoarţa continentală, acolo unde se înregistrează procese premergătoare de bombare şi subţiere crustală, datorită impactului produs de formarea unui dom sau diapir mantelic.

Apoi, urmează fracturarea scoarţei, depresionarea morfologică la suprafaţă şi mişcarea divergentă a plăcilor. Evolutiv, într-o fază intermediară, se realizează legătura cu oceanul (cazul Mării Roşii) şi, în final, conturarea oceanului (de ex., Atlanticul).
[*rifting* / *processus de rifting* / *рифтогенез*]

Riegel Treaptă în rocă pe fundul unei văi glaciare
[*rock step* / *seuil rocheux* / *ригель, скалистый порог*]

Rigolă Formă de eroziune de mici dimensiuni, respectiv şănţuleţe temporare, obişnuit cu adâncimea de sub 20 cm (rigole mici), datorate debutului organizării scurgerii lichide în regim concentrat, sub formă de şiroaie.
[*rill* / *rigole, ~ d´érosion* / *промойна, водороина*]

Rigole de plajă Mici canale dendritice, formate pe plajă în special pe partea adăpostită a unei coame.
[*rill marks* / *rigoles de plage* / *пляжные бороздьı*]

Rimaya 1. Termen de origine franceză (în germană Bergschrund) atribuit crăpăturilor situate la marginea superioară a unui circ glaciar, la contactul dintre masa de gheaţă şi pereţii stâncoşi, care sunt generate de diferenţe termice. 2. Crăpătură în gheaţă care separă aria mai stabilă a gheţarului montan din zona vârfului, de limba curgătoare din aval.
[*rimaya* / *rimaye, fosse péripherique* / *бергшрунд, подгорная трещина*]

Riolit Rocă eruptivă extrusivă, acidă, fin granulată, care este bogată în cuarţ şi feldspat alcalin, potasic.
[*rhyolite* / *rhyolite* / *риолит*]

Ripple marks Sin. *Riduri, Vălurele de nisip* Termen german (Rippelmark) desemnând ondulaţii depoziţionale. Ele au aspect vălurit, simetric, când sunt generate de mişcarea valurilor şi asimetric, când sunt generate de vânt sau un curent de apă.
[*ripple-marks* / *rides, ~ de plage, ~ d`oscillation, ~ de courant* / *рябь*]

Risc Posibilitatea de producere a unui fenomen cu urmări nefaste. După origine, se disting: **R** *antropice*, de natură tehnologică (poluare), socială (creşterea rapidă a populaţiei, epurare etnică, războaie, etc) şi **R.** *naturale*, precum fenomenele care provoacă pierderi de vieţi umane şi pagube materiale (**R**. *geologice*, **R**. *geomorfologice*, **R**. *climatice*, **R**. *hidrologice*, etc).
[*risk* / *risque* / *риск*]

Risc geologic Posibilitatea de producere a unor procese geologice de mare anvergură (vulcanism, seismicitate ş.a.), care pot provoca pagube materiale importante şi chiar victime omeneşti.
[*geologic risk* / *risque géologique* / *геологический риск*]

Risc geomorfologic Posibilitatea de producere a unor procese geomorfologice (surpări, alunecări de teren, curgeri noroioase, eroziune de suprafaţă, eroziune în adâncime, etc.), care pot provoca pagube deosebite.
[*geomorphologic risk* / *risque géomorphologique* / *геоморфологический риск*]

Risc hidrologic Posibilitatea de producere a unor procese hidrologice (inundaţii, colmatarea acumulărilor, etc.), care pot provoca pagube apreciabile.
[*hydrologic risk* / *risque hydrologique* / *гидрологический риск*]

Risc natural Posibilitatea de producere a unor fenomenele naturale cu un considerabil impact negativ, material şi social-economic.
[*natural risk* / *risque naturel* / *природный риск*]

Risc seismic v. Risc geologic
[*seismic risk* / *risque sismique* / *сейсмический риск*]

Riss v. Glaciaţia Riss

Ritmul fragmentării reliefului v. Densitatea fragmentării reliefului

Rocă Agregat mineral din care este alcătuită scoarţa terestră, caracterizat prin compoziţie bine definită, structură şi textură. Termenul rusesc introdus în 1798 de V.M. Severghin.
[*rock* / *roche* / *порода*, *горная ~*]

Rocă acviferă Rocă permeabilă, saturată cu apă provenită prin infiltraţie.
[*aquifer rock* / *roche aquifère* / *водоносная горная порода*]

Rocă bazică Rocă eruptivă, de culoare închisă, cu un conţinut relativ scăzut de siliciu (45 - 52 % SiO_2) şi conţinut bogat în silicaţi fero-magnezieni şi feldspaţi calcici.
[*basic rock* / *roche basique* / *основная горная порода*]

Rocă coezivă Rocă greu de deplasat, consolidată, care nu se desface (rocile eruptive, metamorfice, sedimentare cimentate). Argilele şi marnele sunt pseudo-coezive.
[*cohesive rock* / *roche consolidé, ~ indurée* / *связанная горная порода*]

Rocă cristalină O rocă alcătuită din minerale de formă cristalină, generată fie prin răcirea unei topituri magmatice, fie ca rezultat al metamorfismului.
[*crystalline rock* / *roche cristalline* / *кристаллическая горная порода*]

Rocă de bază Un termen general pentru substratul neafectat de meteorizare (dezagregare şi alterare), ce se află sub învelişul de sol sau fragmente de roci.
[*bedrock* / *roche basale* / *коренная горная порода*]

Rocă detritică Rocă sedimentară, alcătuită din fragmente rezultate prin meteorizaţie şi alte procese de la suprafaţa altor roci, transportate şi redepuse de vânt sau apă. Geologii împart **R. d.** în necimentate şi cimentate. După mărimea particulelor, **R. d.** au fost grupate în: *psefite* sau *rudite* (pietrişuri, grohotiş, bolovăniş, conglomerate, breccii); *psamite* sau *arenite* (nisipuri, gresii); *aleurite* sau *siltite* (praf, loess) şi *pelite* sau *lutite* (mâluri, nămoluri, argile, marne).
[*detrital rock, detritic ~ , detritus* / *roche détritique* / *детритус*, *обломочная горная порода*]

Rocă eruptivă Rocă formată prin consolidarea magmei în interiorul scoarţei (rocă intrusivă) sau prin răcirea lavei la suprafaţa scoarţei (rocă extrusivă sau efuzivă). Frecvent, **R. e.** sunt considerate ca fiind sinonime cu rocile magmatice, dar există şi tendinţa de a le echivala cu rocile vulcanice sau extrusive.
[*igneous rock, magmatic ~, eruptive ~ / roche éruptives, roche magmatique / эруптивная горная порода, магматическая ~ ~*]

Rocă extrusivă (efuzivă) Sin. *Rocă vulcanică* Rocă eruptivă formată prin consolidarea produselor magmatice la suprafaţa scoarţei terestre. Rocile efuzive sunt compuse din cristale foarte mici şi au textură afanitică (invizibilă) sau sticloasă.
[*extrusive igneous rock, effusive ~ / roche extrusive, ~ effusive* / *экструзивная горная порода*]

Rocă impermeabilă Rocă ce nu permite pătrunderea apei prin pori şi fisuri. De ex., rocile formate din particule fine (argile, marne) sau rocile eruptive şi metamorfice nefisurate.
[*impermeable rock, impervious ~* / *roche imperméable* / *водонепроницаемая горная порода*]

Rocă intrusivă Rocă formată prin răcirea magmei în interiorul scoarţei terestre, la mare adâncime, ceea ce favorizează formarea de cristale mari iar textura devine faneritică (vizibilă). Rocile intrusive sunt complet cristalizate, deci au structură holocristalină. Atunci când sunt scoase la zi, îndeosebi prin eroziune, **R. i.** au un comportament dependent de condiţiile climatice, ex. granitul.
[*intrusive rock, plutonic ~* / *roche intrusive* / *интрузивная горная порода*]

Rocă magmatică Rocă formată prin consolidarea magmei în interiorul scoarţei (rocă intrusivă) sau prin răcirea lavei la suprafaţa scoarţei (rocă extrusivă sau efuzivă).
[*magmatic rock, igneous ~* / *roche magmatique, ~ ignée* / *магматическая горная порода*]

Rocă metamorfică Rocă provenită prin modificarea rocilor preexistente (eruptive, metamorfice sau sedimentare) datorită schimbărilor de temperatură şi presiune.
[*metamorphic rock* / *roche métamorphique* / *метаморфическая горная порода*]

Rocă mutonată Sin. *Spinări de berbec* Trăsătură erozională asimetrică (pantă domoală în amonte şi abruptă spre aval) rezultată din polizarea glaciară pe revers şi desprinderea intensă a fragmentelor de rocă din zona abruptă.
[*glaciated knob, roche moutonnée* / *roche moutonnée* / *баранньи лбы*]

Rocă necoezivă Rocă necimentată, neconsolidată, uşor de deplasat, care se desface în particule..
[*non-cohesive rock, unconsolidated ~ , loose ~* / *roche meuble* / *рыхлая горная порода*]

Rocă neovulcanică Rocă vulcanică de vârstă terţiară.
[*neovolcanic rock* / *roche néovolcanique* / *неовулканическая горная порода*]

Rocă parentală Rocă consolidată în care s-a dezvoltat profilul de sol sau din care a provenit materialul parental al solului.
[*parent rock* / *roche parentale* / *материнская горная порода*]

Rocă rezistentă Rocă compactă, puternic coezivă, care prezintă o rezistenţă mecanică deosebită la eroziune. Cele mai dure sunt rocile eruptive şi metamorfice microgranulare (porfirele cuaţifere, granitele microgranulare, bazaltele, gnaisele şi cuarţitele), dar şi unele roci sedimentare (gresiile şi conglomeratele silicioase, calcarele compacte, etc).
[*resistant rock* / *roche résistente* / *стойкая горная порода*]

Rocă sedimentară Rocă formată prin litificarea (compactarea sau cimentarea) sedimentelor.
[se*dimentary rock* / *roche sédimentaire / осадочная горная порода*]

Rocă sedimentară biogenă Rocă alcătuită din materiale de origine organică. Se disting două grupe, şi anume: roci acaustobiolite (compoziţie minerală: calcare, dolomite, diatomite, radiolarite, silexuri) şi caustobiolite (care ard: cărbunii şi hidrocarburile).
[*biogenic* se*dimentary rock, biochemical ~ ~* / *roche sédimentaire biogène* / *биогеная осадочная горная порода*]

Rocă sedimentară de precipitaţie chimică Rocă alcătuită din materiale de origine anorganică, precum cele formate prin evaporarea apei de pe fundul lacurilor secate (ex. gips, anhidrit, sare gemă, calcar oolitic, travertin, gheizerit).

[*chemical sedimentary rock* / *roche formée par précipitation* / *порода осадочного химического происхождения*]

Rocă sedimentară detritică (clastică) Rocă alcătuită din bucăţi de roci preexistente, mobilizate prin meteorizaţie şi eroziune, care apoi sunt transportate şi depuse. După mărimea particulelor, se pot separa: roci psefitice sau rudite (pietriş, grohotiş, bolovăniş, conglomerate, breccii), roci psamitice sau arenite (nisipuri, gresii), roci aleuritice sau siltite (praf, loess) şi roci pelitice sau lutite (mâluri, nămoluri, argile, marne).
[*clastic sedimentary rock* / *roche sédimentaire détritique* / *кластические горные породы, обломочные ~ ~*]

Rocă stratificată Rocă alcătuită din materiale diverse dispuse în strate distincte, care au rămas orizontale sau au fost deranjate de către mişcări tectonice, după formarea lor.
[*stratified rock* / *roche stratifiée, ~ litée* / *слоистая горная порода*]

Rocă ultrabazică Rocă eruptivă, de culoare neagră, cu un conţinut mai mic de 45% de SiO_2 şi exces de silicaţi feromagnezieni, piroxeni şi olivină (spre exemplu, peridotitele).
[*ultrabasic rock* / *roche ultrabasique, ~ ultramafique* / *ультраосновная горная порода*]

Rocă vulcanică v. Rocă extrusivă (efuzivă)
[*volcanic rock* / *roche volcanique* / *вулканическая горная порода*]

Roci piroclastice v. Piroclastite

Rodinia Supercontinent care a existat aproape de Polul Sud în timpul Proterozoicului (1500 – 800 Ma B. P.) şi a cărui fragmentare a dus la formarea oceanului Iapetus.
[*Rodinia* / *Rodinia* / *Родиния*]

Romanian Sin. *Levantin* Ultimul etaj al Pliocenului din bazinul dacic. Termenul a fost introdus de Krejci-Graf (1932).
[*Romanian* / *Romanien* / *румынский ярус*]

Rostogolire Proces gravitaţional simplu, de deplasare rapidă a unor fragmente de roci desprinse din partea superioară a versanţilor.
[*toppling* / *roulement des débris* / *осыпание*]

Rû Termen francez care se atribuie unui tip de vale din Munţii Jura, consecventă cu flancurile culmilor anticlinale.
[- / *rû, ru, ruz* / *ру*]

Rudite v. Psefite
[*rudites* / *rudites* / *рудиты*]

Rugozitatea albiei 1. O măsurare (estimare) a rezistenţei variabile, oferite de natura materialului care acoperă secţiunea canalului în timpul scurgerii apei. 2. Un coeficient de rugozitate pentru determinarea vitezei scurgerii lichide, care este folosit la calcularea pierderilor de energie şi a vitezelor din canalele naturale de scurgere. Reprezentative pentru scurgerea în canale deschise sunt valorile rugozităţii stabilite empiric de către R. Manning (1890).
[*channel roughness* / *rugosité du lit* / *шероховатость русла*]

Rulare Acţiunea exercitată de apa râurilor sau de valurile mării în timpul transportării fragmentelor de roci mai dure.
[*rolling* / *roulage* / *перекатывание*]

Ruptură de alunecare Sin. *Suprafaţă de desprindere* 1. Ruptură specifică, în primul rând, zonei de desprindere (cornişei), situată în partea superioară a alunecării, care alimentează deluviul cu materiale. Asemenea rupturi, de amploare mai redusă, se produc frecvent şi în corpul alunecării (deluviul). Iniţierea rupturii materialului, aflat obişnuit în poziţie staţionară, precede procesul de deplasare laterală. 2. Ruptură pe versant din regiunile periglaciare în care porţiunea dezgheţată sau în curs de dezgheţare a stratului activ se desprinde de materialul de dedesubt îngheţat.
[*detachment failure* / *surface de décollement* / *стенка срыва оползня*]

Ruptură de pantă Este locul de pe profil unde se înregistrează o schimbare bruscă în altitudine şi înclinare a terenului.
[*nickpoint, knickpoint, break of slope* / *rupture de pente* / *излом склона, перегиб ~ , обрыв ~ , перелом ~*]

S

S (Unde) Unde seismice secundare denumite şi unde transversale, de forfecare.
[*S or shear waves* / *ondes secondaires* / *S волны сейсмические, поперечные волны*]

Saale v. Glaciaţia Saale

Saale-Vistula v. Perioada interglaciară Saale-Vistula.

Sală Gol în peşteră de dimensiuni mari, rezultat prin dizolvare şi prăbuşiri, unde sunt concentrate majoritatea formelor de precipitare chimică.
[*cave hall* / *salle* / *пещерный зал*]

Salină Denumire regională pentru exploatări de sare sub formă de ocne.
[*salt mine* / *mine de sel* / *солевые копи, солевая шахта*]

Salinitate Parametru chimic al apelor naturale, apreciat prin masa sărurilor solubile dizolvate în 1000 g apă. **S.** medie a oceanelor este de 35 $‰_0$, a Mării Negre de 18 - 22 g/l, iar în Marea Moartă poate ajunge până la circa 300 g/l.
[*salinity* / *salinité* / *соленость*]

Salpauselka Sin. *Ra* Termen de origine finlandeză, atribuit unui val dublu de morene frontale, rezultate prin retragerea calotelor glaciare şi separate de depresiuni alungite (pradoline). Se prezintă sub forma unor coline cu înălţimea de 60 - 100 m şi lungimi de sute de kilometri.
[*salpauselkä* / *salpauselkä* / *салпаусселке*]

Saltaţie Sin. *Deplasare în salturi* Procesul de deplasare prin salturi a particulelor de material solid prin intermediul apei sau vântului, producându-se o alternanţă de perioade cu mişcări rapide, cu perioade de repaos. **S.** este condiţionată de dimensiunile particulelor şi de viteza fluidului. Astfel, în cazul apei, argila fină este antrenată în **S.** la viteza apei de 0,075 m/s, nisipul fin la viteza de 0,15 m/s, prundişul şi bolovănişul, cu diametrul până la 10 – 30 cm, la viteza apei de 1,2 – 1,7 m/s.
[*saltation* / *saltation, mouvement par bonds* / *сальтации*]

Saltele granitice Forme de relief provenite din dezagregarea granitelor. Ele au aspectul unor blocuri plate, cu muchiile rotunjite, care iau naştere datorită unor planuri orizontale de dezagregare.

[*granite mattress* / *granite en forme de matelas* / *матрацевидная отдельность гранита*]

Salţe v. Vulcan noroios

Sandre v. Câmpie fluvio-glaciară

[*sander, glacial ~ / plaine alluviale proglaciaire, sandur* / *зандры*]

Sarcina râului v. Încărcătura râului

Sarmaţian Etaj al Miocenului superior din bazinul Paratethys, caracterizat prin depozite în facies salmastru, ce cuprinde asociaţii de lamelibranchiate, gasteropode şi foraminifere. Samaţianul din regiunile extracarpatice (sensul Barbot de Marny, 1869) cuprinde subetajele Buglovian, Volhinian, Basarabian şi Chersonian (ultimele trei separate de Simionescu I.,1906). Prima lucrare geologică în limba română asupra calcarului sarmaţian din Dealul Repedea, de la sud de Iaşi, a fost publicată de Cobălcescu Gr. în 1862.

[S*armatian* / *Sarmatien* / *сарматский ярус*]

Săgeată litorală Formă de acumulare marină (cordon de nisip), care se prezintă ca o limbă de nisip cu un capăt fixat de ţărm. **S. l**. ia naştere la adăpostul unor promontorii, al unor insule etc., ca urmare a acţiunii curenţilor litorali.

[*barrier spit* / *épi, flèche* / *стрелка, береговая ~*]

Săgeată litorală recurbată Sin. *Croşet* Săgeată litorală cu capătul liber întors ca un cârlig.

[*recurved spit* / *crochet, „crochon”* / *коса-стрелка, скобовидный бар*]

Săpare Proces de dislocare de material solid, executat de apă sau de către gheţar, în urma căruia rezultă o excavaţie (marmită, nişă, firidă).

[*digging* / *excavation, sappement* / *подкапывание*]

Sărătură Suprafaţă de teren, cu dimensiuni reduse, caracterizată printr-o mare bogăţie de săruri care se pun în evidenţă mai ales în perioadele secetoase ale anului. În timpul ploilor şi al perioadelor cu umiditate bogată, aceste suprafeţe capătă aspectul unor terenuri mocirloase. În Moldova se atribuie numele de sărături şi unor mici ochiuri glodoase care apar pe şesurile unor văi.

[*salt marsh* / *sol salinisé, solonetz* / *солонец*]

Săritoare Regionalism atribuit rupturilor mici de pantă din talvegul unui râu sau pârâu.

[*rapid* / *rapide* / *перепады*]

Săritura faliei Sin. *Pasul faliei* Deplasarea relativă a unui compartiment al scoarţei terestre în raport cu altul determină pasul sau săritura faliei.

[*fault throw, ~ jump* / *rejet de faille* / *амплитуда разлома, разломный перепад*

Scara Atterberg Scară pe care apar limitele schimbărilor în coeziunea solului, cum sunt trecerea materialelor din starea solidă, la cea plastică şi, respectiv, de curgere. *Limita plasticităţii* – conţinutul minim de apă la care particulele de sol pot fi deplasate fără a se sfărâma; *Limita curgerii* – conţinutul minim de apă la care solul curge sub propria greutate; *Indicele de plasticitate* este diferenţa acestor două valori.

[*Atterberg scale* / *échelle d´Atterberg* / *шкала Аттерберга*]

Scara cartografică Raportul care indică de câte ori un element de pe teren (o lungime) a fost micşorat pentru a putea fi reprezentat pe hartă. **S. c.** se reprezintă grafic sau se exprimă numeric.

[*scale* / *échelle cartographique* / *масштаб картографический*]

Scara granulometrică Wentworth Scara dimensiunilor particulelor detritice, impusă în analiza granulometrică a sedimentelor şi a rocilor sedimentare. **S. W.** cuprinde patru clase (psefite, psamite, aleurite, pelite) delimitate de valorile de 2 mm, 0,063 mm şi respectiv 0,0039 mm.

[*Wentworth scale* / *échelle de Wentworth* / *гранулометрическая шкала Вентворта*]

	Blocuri	256 mm
256 mm	Pietriş	2 mm
2 mm	Nisip foarte grosier	1 mm
1 mm	Nisip grosier	0,5 mm
0,5 mm	Nisip mijlociu	0,25 mm
0,25 mm	Nisip fin	0,0625 mm
0,0625 mm	Mâl, Lut	0,002 mm
0,002 mm	Argilă	0,0005 mm

Scara Mercalli Sistem de redare a intensităţii cutremurelor pe baza efectelor distructive ale acestora. **S. M.** cuprinde 12 grade, de la 1, sesizat doar de seismografe, până la 12, cu efectele cele mai distrugătoare.

[*Mercalli scale* / *échelle de Mercalli* / *шкала Меркалли*]

Scara paleomagnetică Scară de redare a ratelor de inversare a câmpului magnetic terestru**,** care au variat larg în decursul timpului. Astfel, într-o perioadă de 12 M.a., centrată în ultimii 15 M.a., se apreciază că s-au înregistrat 51 de inversiuni. Intervalele de inversiuni frecvente au fost contrabalansate de câţiva "*superchroni*", repectiv de intervale când nu s-au înregistrat inversiuni. Primele examinări şi datări ale ununor inversiuni magnetice au fost realizate de către Bernard Brunes (1906) în Auvergne-Franţa şi de Motonori Matuyama (1920) în Japonia. În onoarea lor, ultima inversiune a câmpului magnetic terestru, produsă acum 780.000 ani, a fost denumită inversiunea Bruhnes-Matuyama. În anul 1963 Frederick Vine şi Drummond Matthews au furnizat o explicaţie simplă prin combinarea teoriei expansiunii fundului oceanic, concepută de Harry Hess, cu timpul cunoscut al producerii inversiunilor magnetice. **S. p.** este o unealtă ştiinţifică extrem de folositoare pentru studierea dinamicii plăcilor tectonice şi evoluţiei bazinelor oceanice.

[*paleomagnetic time scale* / *échelle paleomagnetique* / *палеомагнитная шкала*]

Scara pantelor Scară grafică cu ajutorul căreia se poate stabili înclinarea suprafeţei terenului dintre două curbe de nivel succesive ale hărţii topografice.

[*slope scale* / *échelle de pentes* / *шкала заложений*]

Scara Richter O scară stabilită de americanul Charles Richter (1935), folosită pentru măsurarea magnitudinii cutremurelor. Magnitudinile sunt exprimate în numere întregi şi zecimale, pe o scală logaritmică, cu valori cuprinse între 0,3 şi 9,6.

[*Richter scale* / *échelle de Richter* / *шкала Рихтера*]

Scară geocronologică Sin. *Scară stratigrafică* Succesiunea etapelor de evoluţie ale suprafeţei Pământului, reprezentate prin ere, perioade, epoci, etaje etc. Ea serveşte pentru încadrarea în timp a diferitelor evenimente geologice, geomorfologice, fizico-geografice etc.

[*geochronologic time scale, geologic ~ ~ / échelle géochronologique / геохронологическая шкала*]

Scară morfocronologică Scara evoluţiei în timp a reliefului terestru.

[*morphochronological scale / échelle morphochronologique / морфохронологическая шкала*]

Scară hipsometrică Scară formată din curbe de nivel principale, care delimitează intervale caracteristice, necesare la redarea cât mai fidelă a înfăţişării reliefului. Alegerea curbelor caracteristice se face în funcţie de scop, scara hărţii şi particularităţile teritoriului studiat.

[*hypsometric scale / échelle hypsométrique / гипсометрическая шкала*]

Scară seismică Sistem de apreciere a intensităţii oscilaţiilor suprafeţei terestre în timpul cutremurelor de pământ. Majoritatea scărilor seismice au la bază efectele distructive ale acestora, cum este, de exemplu, scara Mercalli, care cuprinde 12 grade, de la 1, sesizat doar de seismografe, până la 12, cu cele mai distrugătoare efecte. Pentru aprecierea energiei eliberate de cutremure se foloseşte scara magnitudinilor (scara Richter).

[*earthquake intensity scale / échelle sismique / сейсмическая шкала*]

Scară stratigrafică v. Scară geocronologică

[*stratigraphic scale / échelle stratigraphique / стратиграфическая шкала*]

Schiţă geomorfologică Reprezentarea schematică a principalelor aspecte ale reliefului dintr-o regiune oarecare.

[*geomorphic chart / esquisse géomorphologique / геоморфологический набросок, ~ эскиз, геоморфологическая схема*]

Schiţă panoramică Reprezentarea grafică, schematică, în plan vertical (în perspectivă) a reliefului de pe o hartă, după o fotografie sau din natură. **S. p.** evidenţiază particularităţile reliefului care interesează mai mult pe autor.

[*panoramic chart / esquisse panoramique / панорамная схема*]

Scoarţă de alterare Partea superioară a litosferei, sub forma unui înveliş discontinuu, cu grosime variabilă, de la câţiva cm până la zeci de metri (în cazul lateritelor), supusă influenţei proceselor chimice, specifice alterării (oxidare, hidratare, hidroliză, carbonatare, etc.). **S. a.** este formată din constituenţi primari (minerale relicte, rezistente la alterare, precum cuarţul, sau fragmente de rocă, încă nealterate, care alcătuiesc scheletul solului) şi constituenţi secundari (formaţi în situ, respectiv oxizi şi hidroxizi de Fe şi Al). În funcţie de condiţiile climatice, se disting *scoarţe de alterare alitice* (formate în climat cald şi umed) şi *scoarţe de alterare sialitice* (apărute sub climat temperat).

[*waste-mantle, mantle of waste, mantle-rock / croûte d`altération, couverture de détritus, manteau superficiel de débris / кора выветривания*]

Scoarţă continentală Sin. *Crustă continentală* Înveliş al Pământului, care participă la alcătuirea blocurilor continentale. În componenţa sa se disting: cuvertura sedimentară, cutată sau necutată, pătura granitică, pătura bazaltică şi stratul gabroic. În regiunea marilor catene alpine sau andine, discontinuitatea Moho, care delimitează **S. c.**, se afundă la 60 - 80 km adâncime, precum în Munţii Himalaia. În general, grosimea **S. c.** variază între 33 şi 80 km.

[*continental crust / croûte continentale, écorce ~ / континентальная кора, континентальная земная ~*]

Scoarţă de tranziţie Sin. *Scoarţă intermediară, Crustă de tranziţie* Scoarţă terestră care, după proprietăţile sale, este situată între scoarţa continentală şi cea oceanică, având grosimi de circa 20 - 25 km. **S. t.** formează arcurile insulare din Pacificul de Est sau Antile.
[*transition crust* / *croûte de transition* / *переходная кора*]

Scoarţă inferioară Sin. *Crustă inferioară* Partea inferioară a scoarţei terestre. Atât în regiunile continentale, cât şi în cele oceanice, este alcătuită din roci de tipul bazaltelor.
[*lower crust* / *croûte profonde* / *нижняя кора*]

Scoarţă intermediară v. Scoarţă de tranziţie
[*intermediary crust, transition ~* / *croûte intermédiaire* / *переходная кора*]

Scoarţă oceanică Sin. *Crustă oceanică* Crustă terestră care se deosebeşte de cea continentală prin lipsa păturii granitice şi prin grosimi mai mici. **S. o.** formează fundurile oceanice, având grosimi de 5 - 8 km. **S. o.** include trei pături: cuvertura sedimentară, de vârstă posttriasică, cu grosimea medie de 300 m (în zona rifturilor oceanice lipseşte), stratul bazaltic şi stratul cu o constituţie mai puţin cunoscută, probabil serpentinitic, cu grosimea medie de 4 km.
[*oceanic crust* / *écorce océanique, croûte ~* / *океаническая кора*]

Scoarţă terestră Sin. *Crustă terestră, Litosferă superioară* Partea superioară a învelişului solid al Pământului, cu o densitate de 2,7 - 2,9 g/cm^3, în care viteza de propagare a undelor seismice (P) este de sub 7 km/sec. **S. t.** este formată din roci sedimentare, granitice şi bazaltice, cu grosime variabilă (de la 5 - 8 km sub oceane şi până la 70 - 80 km sub continente). **S. t.** este separată de manta prin discontinuitatea Mohorovičič (Moho).
[*Earth's crust* / *croûte, ~ terrestre, écorce ~* / *земная кора*]

Scochină Denumire populară românească atribuită unui şanţ nival cu profil asimetric (care ia naştere datorită acţiunii zăpezilor ce se acumulează pe culmi, sub formă de valuri) sau unei văi înguste săpată de şuvoaiele de apă turbulente.

Scorie Sin. *Zgură* Produs vulcanic macrovezicular (25 - 50 % vacuole), poros, format prin răcirea rapidă la suprafaţă a lavelor bazice (andezite sau bazalte), care se degazeifică în contact cu atmosfera. Corespondentul scoriei în lavele acide este piatra ponce sau pumice.
[*scoria, slag* / *scories* / *шлак, вулканические шлаки*]

Scruntar Regionalism ce desemnează acumularea de nisip şi prundiş, care corespunde, de obicei, cu o grădişte (popină). Termenul se foloseşte însă şi pentru unele renii.
[*scroll, crescent* / *engraisse, croissant* / *останец обтекания*]

Scurgere compresivă Condiţie de scurgere întâlnită atunci când gheaţa din fruntea gheţarului se mişcă mai încet decât cea din spate, ceea ce provoacă înălţarea apei provenite din topirea gheţii în lungul fisurilor sau a crevaselor longitudinale.
[*compressive flow* / *écoulement compressif* / *компрессивнный сток*]

Scurgere de aluviuni v. Scurgerea solidă

Scuregere de suprafaţă Deplasarea apei pe versanţi, sub formă de scurgere lichidă dispersată (laminară) sau concentrată.
[*overland flow, superficial ~* / *écoulement superficiel* / *сток поверхностный*]

Scurgere fluvială Termen care desemnează mişcarea apei în albii de râuri bine conturate.
[*streamflow* / *écoulement fluvial, drainage ~* / *речной сток*]

Scurgere lichidă Procesul de deplasare a apei pe pantele reliefului, sub acţiunea forţei de gravitaţie.
[*runoff* / *écoulement (liquide)* / *жидкий сток*]

Scurgere lichidă concentrată Deplasarea apei prin canale (albii) de mărime variabilă, care începe cu organizarea sub formă de şiroire.
[*concentrated flow* / *écoulement concentré* / *концентрированный жидкий сток*]

Scurgere lichidă difuză Sin. *Scurgere laminară, Scurgere lichidă în pânză* Deplasarea apei pe versanţi, sub forma unei pelicule mai mult sau mai puţin continue, ce are drept efect eroziunea laminară (areolară). Din cauza rugozităţii terenului, **S. l. d.** are o incidenţă redusă.
[*sheet flow* / *ruissellement diffus, écoulement en nappe* / *дифузный жидкий сток*]

Scurgere permanentă Un sistem definit de o scurgere lichidă continuă**,** în care trăsăturile scurgerii, precum adâncimea sau viteza medie în orice loc dat, nu se schimbă în timp.
[*steady flow, permanent ~* / *écoulement permanent* / *постоянный сток*]

Scurgere proglacială v. Torent proglaciar
[*proglacial runoff* / *écoulement proglaciaire* / *предледниковый сток*]

Scurgere solidă Sin. *Scurgere de aluviuni* Totalitatea materialelor solide transportate de către reţeaua hidrografică, sub formă de aluviuni în suspensie sau aluviuni târâte pe fundul canalelor de scurgere şi prin saltaţie.
[*sediment load* / *écoulement des alluvions* / *твердый сток*]

Scurgere specifică de aluviuni în suspensie Cantitatea de aluviuni în suspensie evacuată de pe unitatea de suprafaţă într-un interval de timp (t/ha/an).
[*specific suspension sediment load* / *écoulement spécifique des alluvions en suspension* / *годовой аллювиальный сток в суспензии*]

Scurgere subterană Deplasarea apelor, sub influenţa forţei de gravitaţie, prin interiorul scoarţei.
[*underground drainage* / *drainage souterraine, écoulement souterrain* / *подземный сток*]

Scurgere temporară Un sistem definit de o scurgere lichidă discontinuă**,** în care trăsăturile scurgerii se schimbă în raport cu timpul.
[*unsteady flow, temporary ~* / *écoulement temporaire* / *временный сток*]

Scurgere torenţială Scurgere tumultoasă, de scurtă durată, sub formă de viituri bruşte, specifică îndeosebi bazinelor hidrografice mici, alimentată din ploi sau din topirea zăpezilor.
[*torrential flow, flash stream* / *écoulement torrentiel, drainage ~* / *ливневой сток*]

Scut Regiune stabilă a scoarţei terestre, cu regim tectonic de platformă, consolidată în Precambrian sau Paleozoic. **S. c.** este constituit în special din roci metamorfice şi magmatice, care apar la zi pe suprafeţe întinse. Scuturile formează nucleele continentelor actuale (ex. **S.** Baltic, **S.** Canadian, **S.** Sinic, **S.** Brazilian ş.a.)
[*shield, continental ~* / *bouclier continental* / *платформенный кристалический щит*]

Scut de lavă v. Vulcan de tip hawaiian
[*lava shield, shield volcano* / *bouclier de lave* / *лавовый щит*]

Sebkha v. Şot

Secţiune activă Secţiunea transversală din albia unui curs de apă prin care are loc scurgerea.

[*active section* / *section active* / *живое сечение*]

Secţiune de scurgere Secţiunea transversală în albia unui curs de apă în interiorul căreia are loc scurgerea lichidă, de regulă cu nivel liber.
[*flow section* / *section d'écoulement* / *поперечное сечение потока*]

Secţiune geologică v. Profil geologic

Secvenţă depoziţională Asociaţie de cortegii sedimentare înrudite genetic şi delimitate prin discontinuităţi. **S. d.** este acumulată în urma unui ciclu eustatic de ordinul al III-lea**.**
[*depositional sequence* / *sequence depositionelle* / *осадочная свита*]

Secvenţă litologică Suită de termeni litologici (ex.: rudit - A, arenit - B, Silt - C sau conglomerat, gresie, argilă sau calcar, marnă, argilă etc.) care se succed, suprapunându-se în continuitate de sedimentare.
[*lithologic sequence* / *sequence lithologique* / *литологическая свита*]

Sediment Aglomerare de particule minerale, clastice, chimice sau biotice (anorganice sau organice) conformă agentului natural (apa, aerul sau gheaţa) care a determinat acumularea şi diferenţierea în **S.** *acvatice*, **S.** *eoliene* şi **S.** *nivale.* După mediul de depunere, se deosebesc **S.** *deşertice*, **S.** *glaciare*, **S.** *fluviale* (*aluviuni*), **S.** *lacustre* şi **S.** *marine* (*neritico-litorale, batiale, abisale*).
[*sediment* / *sédiment* / *отложение, осадок*]

Sedimentare Procesul de formare a sedimentelor.
[*sedimentation* / *sédimentation* / *седимент*ация, *осаждение, отложение*]

Sedimente marine Aglomerare de particule minerale sau biotice, acumulate în mediu marin.
[*marine sediments, ~ deposits* / *sédiments marins* / *морские осадки, ~ отложения*]

Sedimentologie Ştiinţa care se ocupă cu studiul genezei, caracterizării petrografice şi sistematizării sedimentelor.
[*sedimentology* / *sédimentologie* / *седиментология*]

Segregaţia gheţii Formarea de orizonturi discrete sau lentile de gheaţă izolată în solurile minerale sau organice în curs de îngheţare, datorită migrării apei din pori.
[*ice segregation* / *ségrégation de glace* / *сегрегация льда*]

Seism v. Cutremur de pământ
[*seism* / *séisme* / *сейсм, землетресение*]

Seismicitate Frecvenţa şi intensitatea cutremurelor dintr-o anumită zonă.
[*seismicity* / *séismicité* / *сейсмичность*]

Seismograf Aparat de înregistrare a cutremurelor de pământ. Primul **S** a fost construit de John Milne în 1880, la Colegiul Imperial de Inginerie din Japonia.
[*seismograph* / *séismographe* / *сейсмограф*]

Seismologie Ştiinţa care se ocupă cu studiul cutremurelor de pământ, naturale sau artificiale.
[*seismology* / *séismologie* / *сеисмология*]

Selenomorfologie Disciplina care se ocupă cu studiul formelor de relief selenar.
[*selenomorphology* / *morphologie lunaire* / *селеноморфология*]

Semideşert O regiune semiaridă situată între un deşert şi o zonă de stepă sau pădure.
[*semidesert* / *demi-desert* / *полупустыня*]

Semifereastră Suprafaţă cu contur semiînchis, din zonele de orogen cutate şi şariate, în care autohtonul este descoperit de sub formaţiunile unei pânze.

[*semiwindow* / *demi-fenêtre* / *тектоническое полуокно*]

Semigraben Un graben având numai un singur flanc cu falii în releu.
[*semi-graben* / *demi-graben* / *полуграбен*]

Semn convenţional Simbol sau desen schematic utilizat pentru reprezentarea pe hartă a formelor de relief, a unui obiect, proces de pe teren, fie prin proiecţia în plan (redusă la scara hărţii), fie prin poziţie (atunci când scara hărţii nu permite).
[*map symbol* / *signe conventionel* / *условный знак*]

Senilitate v. Stadiu de bătrâneţe (**senilitate**
[*senility* / *sénilité* / *дряхлость*]

Senonian Supraetaj al Cretacicului superior, care cuprinde etajele: Coniacian, Santonian, Campanian şi Maastrichtian. Termenul a fost introdus de d'Orby după numele tribului Senoni din nordul Franţei.
[*Senonian* / *Sénonien* / *сенонский*]

Seracuri Piramide, turnuri de gheaţă şi proeminenţe rezultate din intersectarea crăpăturilor din cuprinsul gheţarilor.
[*seracs, ice pyramids* / *séracs* / *серраки*]

Serir v. Reg

Serpentinit Rocă ce derivă din metamorfismul rocilor magmatice bazice sau ultrabazice.
[*serpentinite* / *serpentinite* / *серпентинит*]

Sfere eoliene v. Gliptolit
[*aeolian spheres* / *blocs arrondis par le vent* / *сферические блоки*]

Sfinţi de gheaţă Sin. *Penitenţi* Resturi din blocurile de zăpadă compactă, firn sau gheaţă, cu forme ciudate (ţeapă, stâlp, coloană) care se întâlnesc în regiunile înalte cu climă secetoasă (în Anzii din Chile) sau în regiunile polare. Aceste forme sunt cauzate de topirea şi evaporaţia diferenţială, ceea ce presupune o temperatură coborâtă lângă punctul de îngheţ, punctul de rouă sub punctul de îngheţ şi insolaţie puternică. Termenul derivă din spaniolul *nieve penitente*.
[*penitent snow* / *pénitents, ~ de glace* / *кающиеся снега*]

Sial Sin. *Stratul sialic* Denumire propusă de Suess, la sfârşitul sec. al XIX-lea, pentru desemnarea învelişului extern al Pământului, crusta sau scoarţa terestră. **S.** este alcătuit preponderent din silicaţi de aluminiu.
[*sial* / *couche de Sial* / *сиаль*]

Siallitizare Proces de alterare care are loc în climate temperate moderat umede, având ca rezultat formarea de minerale argiloase în compoziţia cărora este fixată o importantă parte a silicei şi a bazelor eliberate din mineralele primare. În climate uscate, **S.** este însoţită de acumulare de carbonaţi.
[*siallitisation* / *siallitisation* / *сиалитизация*]

Sicilian Etaj al Cuaternarului din regiunea mediteraneeană. Termenul a fost introdus în 1872 de Dederlein.
[*Sicilian* / *Sicilen* / *сицилийский*]

Siderosferă Zona centrală a Pământului, alcătuită din elemente siderofile şi cu densitatea mai mare de 10. În concepţiile actuale, **S.** ar corespunde cu nucleul Pământului.

[*siderosphere* / *sidérosphère* / *сидеросфера*]

Sienit Rocă magmatică intrusivă, cu structură faneritică, holocristalină, alcătuită din feldspaţi alcalini şi plagioclazi. **S.** sunt răspândite în provinciile calco-alcaline şi alcaline, fiind asociate cu monazite, granodiorite, diorite cuarţifere. În România se găsesc în masivul alcalin de la Ditrău -jud. Harghita, la Iacobdeal în Dobrogea de Nord şi în Banat.
[*sienite* / *syenite* / *сиенит*]

Sierra Denumire atribuită în mod obişnuit culmilor montane din Peninsula Iberică şi din ţările Americii Latine (ex: Sierra Morrena, Sierra Madre, etc.).
[*sierra* / *sierra* / *сьерра*]

Sif Denumire arabă atribuită crestelor ascuţite ale dunelor, provenite din intersecţia versanţilor expuşi, cu cei adăpostiţi de vânt. Prin extensiune, acest termen se foloseşte şi pentru dunele de formă sinusoidală. (Sif = lamă de nisip).
[*sif* / *sif* / *сиф*]

Sifon Galerie carstică îngustă, cu traseul sub formă de linie frântă, prin care se realizează circulaţia apelor în sistemul izbucurilor.
[*siphon* / *siphon* / *сифон*]

SIG Sistem Informaţional Geografic Sistem informatic folosit pentru introducerea,. stocarea, integrarea, prelucrarea, analiza şi vizualizarea datelor geografice referenţiate sau datelor geospaţiale. în scopul luării deciziilor de planificare şi management (gestionare) a resurselor naturale, organizării şi amenajării teritoriului, dezvoltării regionale, etc. Elementele principale ale **SIG** sunt un sistem de computer, date geospaţiale, şi utilizatori. Sistemul de computer constă într-un ansamblu de echipamente hardware, software şi procedee destinate culegerii, procesării, analizei, modelării şi afişării datelor geospaţiale. Sursele datelor geospaţiale sunt diferite: hărţi digitizate, aerofotograme, imagini satelitare, date statistice etc. Datele geospaţiale sunt clasificate în date grafice sau geometrice (au trei elemente: punct, linie, arie, fie în formă vectorială fie raster) şi atribute sau date tematice. Bazele de date, structurate tematic pe straturi (layere), permit efectuarea unei mari diversităţi de operaţii şi pot fi actualizate. Rolul utilizatorilor este de a selecta informaţia utilă, de a stabili standardele necesare, să analizeze produsele SIG pentru un scop relevant şi să planifice implementarea.
[*GIS geographyc information system* / *SIG Système d'Information Géographique* / *ГИС Географическая Информационная Система*]

Silicaţi Minerale reprezentând compuşi oxigenaţi naturali ai siliciului cu diferite metale (Na, K, Ca, Mn, Al etc.). La baza structurii stă tetraedul $[SiO_4]^{4-}$. În natură, **S.** alcătuiesc 75 % din scoarţa terestră şi sunt constituenţii principali ai rocilor magmatice, metamorfice şi sedimentare.
[*silicates* / *silicates* / *силикаты*]

Silice Dioxidul de siliciu (SiO_2) prezent în natură în diferite stări de agregare: amorfă (opal), criptocristalină (calcedonie), cristalizată (cuarţ).
[*silica* / *silice* / *кремнезём*]

Silicolit Orice rocă sedimentară formată preponderent din silice amorfă, criptocristalină sau cuarţ. **S.** se formează prin procese organogene (diatomit, spongolit, radiolarit), de precipitaţie chimică (gheizerit) sau prin diageneză (jasp).

[*silicolite* / *silicolite* / *силиколит*]

Sill Corp magmatic tabular, intrus, concordant cu stratificaţia sau şistuozitatea rocilor învecinate, cu grosimi variabile şi extinderi diferite. Rocile unui **S.** sunt, de obicei, bazalte şi dolerite (diabaze). Prin denudaţie, aceste **S.** pot fi scoase la suprafaţă, dând naştere la platouri structurale, precum în nordul Etiopiei, în jurul oraşului Mekelle.
[*sill* / *sill, filon-couche* / *силль, пластовая интрузия, ~ жила*]

Silt Sin. *Aleurit* Termen textural ce defineşte depozite detritice fine, prăfoase (loessul şi rocile loessoide), alcătuite din granule cu dimensiuni cuprinse între 0,063 şi 0,0039 mm, indiferent de gradul lor de consolidare. Granulometric, **S**. face tranziţia între psamite şi pelite.
[*silt* / *silt* / *супесь*]

Siltit Depozit detritic, consolidat, alcătuit din particule alogene cu dimensiuni cuprinse între 0,063 şi 0,0039 mm. **S.** face tranziţia între gresii şi argile.
[*siltit* / *siltit* / *силтит*]

Silurian A treia perioadă a erei paleozoice şi ultima a ciclului caledonian, cuprinsă între 443,7 şi -416 M.a. B. P. Termenul **S.** a fost introdus de Murchinson în 1839, după numele silurilor, popor celtic din Ţara Galilor. La finele ciclului tectonic caledonian (fazele taconică şi ardenică) au fost cutate şi metamorfozate depozite din Alpii Scandinaviei, nordul Scoţiei, regiunea Ardeno-Rhenană, Kazahstan.
[*Silurian* / *Silurien* / *силурийский*]

Sima Sin. *Stratul simatic* Denumire utilizată pentru desemnarea rocilor din scoarţa oceanică şi mantaua superioară, bogate în siliciu (Si) şi magneziu (Mg).
[*Sima* / *Sima* / *сима*]

Simbol geomorfologic Semn convenţional folosit pentru desemnarea unor procese, forme şi caracteristici geomorfologice.
[*geomorphic symbol* / *signe conventionnel géomorphologique* / *геоморфологический условный знак*]

Sinclinal Cută geologică a cărei concavitate este îndreptată în sus (în axa cutei apare stratul cel mai nou). Când **S.** se impun în morfologia regiunii, formele de relief corespunzătoare sunt, în general, negative (văi, depresiuni), cu excepţia sinclinalului suspendat.
[*syncline* / *synclinal* / *синклиналь*]

Sinclinal suspendat Formă pozitivă de relief (culme, vârf, masiv, precum M. Ceahlău, M. Ciucaş, M. Bucegi) cu structură sinclinală.
[*upstanding syncline* / *synclinal perché* / *подвешенная синклиналь, висячая ~*]

Sinclinoriu Grupare de cute sinclinale şi anticlinale secundare pe un fond structural larg concav.
[*synclinorium* / *synclinorium* / *синклинорий*]

Sinecliză Largă structură depresionară din cadrul fundamentului cristalin al platformelor continentale. Morfologic, în regiune nu apare o depresiune deoarece **S.** este acoperită cu o cuvertură sedimentară groasă. **S.** au, de obicei, un contur oval, ocupând o arie de mii de km pătraţi (ex. **S.** Marzuq din SW Libiei are peste 60.000 km^2, **S.** Moscova).
[*syneclise* / *synéclise* / *синеклиза*]

Sinuozitate Curbură a albiei râului, a axului văii sau a altei forme de relief.

[*sinuosity* / *sinuosité* / *извилистость*]

Sinuozitate a râului Curbură a albiei râului.

[*sinuosity of river* / *sinuosité de la rivière* / *извилистость реки*]

Sinuozitatea ţărmului Curbură a liniei de ţărm.

[*sinuosity of shoreline* / *sinuosité de ligne de rivage* / *извилистость береговой линии*]

Sistem Ansamblu de elemente aflate în legătură între ele, în cadrul unei formaţii complexe şi relativ stabile, formaţie care se comportă ca întreg, căpătând proprietăţi noi faţă de proprietăţile elementelor componente. După modul în care se face schimbul de materie şi energie, se disting ***S.*** *izolate* (nu au schimb de materie şi energie cu exteriorul) *şi* **S.** *neizolate* (**S.** *închise*, care realizează doar schimburi energetice şi **S.** *deschise*, unde au loc atât schimburi de materie cât şi de energie).

[*system* / *système* / *система*]

Sistem cronostratigrafic Diviziune majoră de ierarhizare, cu rang intermediar între erathem şi serie, căreia îi este echivalentă, din punct de vedere geocronologic, perioada. Un **S. c.** este definit printr-o arie stratotipică de referinţă, al cărui nume îl poartă uneori (de ex. **S.**. devonian, de la comitatul Devon din SW-ul Angliei, **S.** jurasic, de la numele Munţii Jura). Alteori, **S.** se referă la anumite particularităţi litologice (de ex. **S.** carbonifer reflectă prezenţa cărbunilor, **S.** cretacic este legat de prezenţa cretei, **S.** triasic a fost denumit în funcţie de existenţa unei triade litostratigrafice).

[*chronostratigraphy* / *système géologique* / *хроностратиграфическая система*]

Sistem depoziţional deltaic Domeniu de sedimentare acvatică, situat la locul de vărsare al unui râu (fluviu) într-un lac sau într-o mare. Ansamblu de litofaciesuri format într-un mediu particular de către aportul masiv de material terigen, transportat de râuri sau de valuri, caracterizat prin trăsături proprii (litologie, structură, etc.).

[*deltaic depositional system* / *système deltaïque* / *дельтовая система осадконакопления, ~ ~ седиментации*]

Sistem depoziţional deşertic Cadru sedimentologic specific regiunilor deşertice, controlat îndeosebi de acţiunea vântului, unde se remarcă relieful de câmpuri de dune.

[*desert depositional system* / *système d'accumulation en domaine désertique* / *пустынная система осадконакопления, ~ ~ седиментации*]

Sistem de eroziune Totalitatea agenţilor externi (apa şi aerul) şi a proceselor asociate de modelare a scoarţei terestre, care acţionează în condiţii specifice anumitor climate.

[*erosion system* / *système d'érosion* / *эрозионая система*]

Sistem de eroziune fluvială Sistemul in care agentul principal îl reprezintă apa în stare lichidă. **S. e. f.** acţionează în regiunile umede, deci este prezent pe cea mai mare parte din suprafaţa Pământului, fiind echivalentul eroziunii normale a lui W. M. Davis.

[*fluvial erosion system* / *système d'érosion fluviale* / *система флювиальной эрозии*]

Sistem de eroziune glaciară Sistemul specific regiunilor reci**,** alpine şi polare**,** unde gheţarii sunt principalii agenţi care erod scoarţa terestră.

[*glacial erosion system* / *système d'érosion glaciaire* / *система ледниковой эрозии*]

Sistem de eroziune al regiunilor aride Sistemul în care, în lipsa apei, vântul este cel care exercită acţiunea de eroziune (coraziune) şi de transport, modelând forme specifice de relief.

[*arid erosion system* / *système d'érosion éolienne* / *эрозионная система аридных областей*]

Sistem de falii Asociaţii de dislocaţii rupturale (falii) ce prezintă importanţă prin structurile faliate pe care le generează şi, implicit, prin denivelările dintre ele pe care le produc în relief.

[*fault system* / *système de failles* / *система разломов*]

Sistem de modelare bioclimatică Noţiune utilizată în geomorfologia francofonă pentru a desemna condiţiile specifice de modelare a reliefului funcţie de condiţiile bioclimatice (alterare foarte intensă şi eroziune fluvială în sistemul bioclimatic ecuatorial; dezagregare intensă şi modelare eoliană în sistemul bioclimatic deşertic etc.). De unde şi noţiunea de *Geomorfologie bioclimatică.*

[*bioclimatic shaping system* / *système d'érosion bioclimatique* / *система биоклиматического моделирования*]

Sistem de modelare (geomorfologică) v. Sistem morfogenetic

Sistem de modelare periglaciară Sistem caracteristic regiunilor subpolare şi subalpine, unde procesele de modelare a suprafeţei terestre sunt puternic influenţate de climă, în special de gelivaţie (îngheţ – dezgheţ) şi de nivaţie.

[*periglaciar shaping system* / *système de modelé périglaciaire* / *перигляциальная система моделирования*]

Sistem de peşteri Ansamblu de săli, tunele, galerii, dispus sub forma unei reţele endocarstice, care poate fi etajată sau nu.

[*cave system* / *système de cavernes* / *система пещер*]

Sistem geomorfologic Sin. *Geomorfosistem* Set sau ansamblu de părţi sau elemente interconectate (forme de relief, procese geomorfologice şi factorii de control asociaţi), care funcţionează ca un întreg complex. Interconexiunile dintre părţi implică transformări, stocaje, deplasări (fluxuri) şi cicluri de masă şi energie. **S. g.** ne arată, deci, cum sunt corelate formele de relief de procesele geomorfologice.

[*geomorphological system, geomorphosystem* / *système géonorphologique* / *система геоморфологическая*]

Sistem în cascadă Un traseu interconectat la transportul de materiale şi energie sau amândouă, împreună cu stocajele de energie şi materie pe care le poate solicita sistemul (Huggett, 1985). Caracteristica principală a unui sistem în cascadă este că are o structură în care ieşirea dintr-un subsistem formează intrarea în subsistemul următor. De exemplu, circuitul apei în natură, cascada sedimentelor, a energiei solare, etc.

[*cascading system, cascade ~* / *système en cascade* / *каскадная система*]

Sistem global de poziţionare Sin. *G.P.S.* Sistem de poziţionare globală şi navigaţie cu ajutorul sateliţilor ce permite utilizarea unui receptor pentru determinarea coordonatelor geografice (latitudine, longitudine şi altitudine) ale oricărui punct de pe suprafaţa terestră. Sistemul este compus din 24 sateliţi care transmit semnale de tip radio, de la 5 - 8 sateliţi semnalele fiind accesibile din orice punct de pe suprafaţa terestră. Recepţionarea simultană a semnalelor de la cel puţin 3 sateliţi permite calcularea automată şi afişarea latitudinii şi longitudinii, iar de la mai mult de 3 sateliţi permite şi calcularea altitudinii. Numele oficial al sistemului este *NAVSTAR GPS* (***Nav****igation* ***S****ignal* ***T****iming* ***a****nd* ***R****anging*

GPS). Din 2005 a început lansarea unei noi generaţii de sateliţi GPS, constituind un al doilea sistem GPS civil, îmbunătăţit.
[*Global Positioning System (GPS)* / *GPS, Système de positionnement globale, Système mondial de localisation par satellite, Système de positionnement mondial* / *ГПС Глобальная система определения координат*]

Sistem morfoclimatic Sistem morfogenetic în cadrul căruia condiţiile climatice determină trăsătura dominantă a tipului de relief (ex. relieful eolian, relieful glaciar etc.).
[*morphoclimatic system* / *système morphoclimatique, ~ climatomorphologique* / *система морфоклиматическая*]

Sistem morfogenetic Sin. *Sistem de modelare (geomorfologică)* Ansamblu de agenţi şi procese geomorfologice, strâns legate între ele, care creează un anumit tip de relief (ex. relief vulcanic, relief glaciar etc.).
[*morphogenetic system* / *système morphogénétique* / *система морфогенетическая*]

Sistem muntos Ansamblu de lanţuri muntoase, formate în timpul aceleiaşi orogeneze, care prezintă anumite trăsături comune (ex. sistemul alpino-carpato-himalaian, sistemul andin, sistemul munţilor hercinici).
[*mountain system* / *système montagneux* / *горная система*]

Sistemul geomorfologic eolian Sistem geomorfologic specific regiunilor aride unde lipsa apei face ca procesele de modelare a reliefului (dezagregare, eroziune, transport şi acumulare) să aibă ca agent principal vântul care creează forme specifice.
[*eolian geomorphological system* / *système géomorphologique éolien* / *эоловая геоморфологическая система*]

Sistemul geomorfologic fluvial Sistem geomorfologic în care agentul principal îl constituie apa curgătoare, care creează forme specifice de relief prin eroziune, transport şi depunere.
[*fluvia*l *geomorphological system* / *système géomorphologique fluvial* / *флювиальная геоморфологическая система*]

Sistemul geomorfologic glaciar Sistem geomorfologic din regiunile reci (polare sau de munţi înalţi în zone cu climă caldă) în care principalul agent modelator îl constituie gheţarii care erodează scoarţa, transportă materialele şi le depun la topire generând forme de relief şi depozite specifice.
[*glacial geomorphological system* / *système géomorphologique glaciaire* / *гляциальная геоморфологическая система*]

Sistemul geomorfologic litoral Sistem specific zonelor litorale, unde apa acţionează asupra ţărmurilor prin valuri, maree şi curenţi, dând naştere la forme de abraziune şi de acumulare marină şi/sau lacustră.
[*coastal geomorphological system* / *système géomorphologique côtier* / *береговая геоморфологическая система*]

Sistemul geomorfologic periglaciar Sistem geomorfologic tipic din regiuni reci în care se produce frecvent alternanţa îngheţ-dezgheţ, care devine agentul geomorfologic principal şi creează forme de relief şi depozite specifice.
[*periglacial geomorphological system* / *système géomorphologique périglaciaire* / *перигляциальная геоморфологическая система*]

Skjären (şer) Termen norvegian care desemnează mici insule stâncoase şi morenaice din regiunile de ţărm ale câmpiilor glaciare submerse.
[*skjärs* / *skjärs* / *шхеры*]

Slăbirea rezistenţei prin dezgheţ Reducerea rezistenţei mecanice a rocilor şi solului prin topirea gheţii care cimenta particulele componente şi prin lubrifierea de către apa provenită din topirea gheţii.
[*thaw weakening* / *affaiblissement dû au dégel* / *потеря прочность грунта при протаивании*]

Soclu continental v. Margine continentală
[*continental socle* / *socle continental* / *материковый цоколь*]

Soclu muntos Sin. *Subasment* Partea cea mai veche, de obicei situată în profunzime, a unui sistem muntos şi care este acoperită, în general, de formaţiuni mai noi sedimentare sau vulcanice. Uneori, soclul a fost dezgolit parţial prin erodarea cuverturii, aşa cum este cazul soclului cristalin al Carpaţilor.
[*mountain socle* / *socle de massif montagneux, soubassement* / *цоколь гор*]

Soclul platformei Sin. *Soclul cristalin* Etajul structural inferior al platformei, constituit din depozite metamorfozate străbătute de intruziuni magmatice (în special granitoide), care suportă discordant cuvertura sedimentară (etajul superior).
[*crystalline basement* / *soubassement, tréfond, socle, ~ cristallin* / *платформенный цоколь*]

Soclul terasei Partea inferioară a unei terase aluvionare, constituită din roci mai vechi, peste care s-au depus depozite fluviale.
[*terrace basement, ~ bottom, rock floor of the terrace* / *fond rocheux de la terrasse, socle ~ ~ ~ terrasse, base ~ ~* / *цоколь террасы*]

Sohodol v. Vale seacă
[*dry valley* / *vallée séche, ~ morte* / *суходол, долина сухая*]

Sol Corp natural, modificat sau nu prin activitatea umană, format la suprafaţa scoarţei terestre ca urmare a acţiunii factorilor pedogenetici asupra materialului sau rocii parentale. **S.** se caracterizează prin compoziţie specifică trifazică (solidă, lichidă şi gazoasă), alcătuire polidispersă, poroasă a stării solide, prezenţa componentei vii, diferenţiere de compoziţie pe verticală, însuşirea de a fi fertil.
[*soil* / *sol* / *почва*]

Sol criotic Sol sau substrat care are temperatura de 0°C sau mai mică. Termenii criotic şi necriotic se referă numai la temperatura materialului (sub sau peste 0°C), indiferent de conţinutul său în apă sau gheaţă.
[*cryotic ground* / *sol cryotique* / *морозный грунт*]

Sol dezgheţat Sol anterior îngheţat, în care toată gheaţa s-a topit. În mod obişnuit, **S. d.** este necriotic dar poate fi şi criotic.
[*thawed ground* / *sol dégelé* / *талый грунт*]

Sol dezgheţat sezonier Sol (teren), din zonele cu permafrost, care anual se dezgheaţă şi reîngheaţă, formând orizontul activ. Dezgheţul se poate produce chiar şi la temperaturi negative, în cazul conţinutului mare de sare sau argilă.

[*seasonally thawed ground* / *sol dégelé selon des saisons, ~ affecté par le dégel saisonnier* / *сезонноталый грунт*]

Sol fosil Sol vechi acoperit de depozite mai noi. Pe baza studiului **S. f.** se pot stabili, uneori, etapele de evoluţie şi vârsta depozitelor respective.
[*fossil soil, burried ~* / *sol fossile, ~ enfoui* / *погребённая почва*]

Sol geliv Sol cu temperatură negativă, în care se poate forma gheaţă segregată în anumite condiţii de umiditate.
[*frost-susceptible soil* / *sol gélif* / *почва предрасположенная к замерзанию*]

Sol îngheţat plastic v. Gelisol plastic
[*plastic frozen ground* / *gélisol plastique* / *пластичномерзлый грунт*]

Sol îngheţat rigid v. Gelisol rigid
[*hard frozen ground* / *gélisol rigide* / *твердомерзлый грунт*]

Sol îngheţat sezonier v. Gelisol sezonier
[*seasonally frozen layer, active ~* / *couche active* / *сезономерзлый грунт*]

Sol neîngheţat Sol sau rocă ce nu conţine gheaţă. Terenul neîngheţat poate fi criotic (<0°C) dacă nu există apă accesbilă ca să îngheţe (de ex., în permafrostul uscat).
[*unfrozen ground* / *sol non gelé* / *немерзлый грунт*]

Sol non-criotic Sol sau rocă la temperatura de peste 0°C.
[*noncryotic ground* / *sol noncryotique* / *немерзлый грунт*]

Sol poligonal Sin. *Poligon de pământ, Sol reticulat* Sol caracteristic regiunilor periglaciare, care se prezintă sub forma unei reţele de crapături ce închid între ele poligoane cu diametrul până la 8 - 10 m. **S. p.** se formează în condiţiile proceselor repetate de îngheţ-dezgheţ. Uneori, crăpăturile sunt umplute cu pietre, creând inele sau poligoane de pietre.
[*polygonal soil, frost polygons, structured ground, patterned ~ , polygonal marking* / *sol poligonal, ~ structuré, ~ figuré, ~ géométrique* / *полигональный грунт, структурный ~*]

Sol reticulat v. Sol poligonal
[*patterned ground, structured ~* / *sol figuré, ~ structuré, ~ géométrique* / *решетчатая почва*]

Sol reticulat nesortat v. Poligoane nesortate
[*nonsorted net* / *réseau sans triage* / *несортированная решетчатая почва*]

Sol reticulat sortat Tip de sol poligonal cu celule echidimensionale pe direcţii diferite, nici dominant circulare nici poligonale, obişnuit cu înfăţişare sortată datorită marginilor din pietre ce înconjoară zonele centrale cu materiale mai fine.
[*sorted net* / *réseau trié* / *сортированная решетчатая почва*]

Sol (rocă) îngheţat Sol sau rocă în care o parte sau toată apa din pori a devenit gheaţă.
[*frozen ground* / *sol gelé* / *мерзлый грунт*]

Sol (rocă) stabil la îngheţ Sol care îşi menţine stabilitatea în timpul îngheţului sezonier, deoarece în el nu se formează sau se formează puţină gheaţă.
[*frost-stable soil, ~ ~ ground* / *sol non-gélif* / *стабильная к замерзанию почва, стабильный к замерзанию (грунт)*]

Sol striat nesortat Tip de sol poligonal cu o înfăţişare în benzi şi nesortat, datorită alternanţei de benzi paralele de teren acoperit cu vegetaţie şi benzi de teren relativ gol, orientate în jos, conform cu panta cea mai accentuată. În unele locuri, ambele feluri de benzi sunt egale în lăţime. În alte locuri, benzile cu vegetaţie au 0.3 - 0,6 m lăţime şi sunt distanţate la 3,0 - 4,5 m. Lungimea benzilor poate fi de câteva sute de metri.
[*nonsorted stripe* / *sol strié non trié* / *несортированная полосчатая почва*]

Sol striat sortat Tip de sol poligonal cu o înfăţişare în benzi şi sortat, datorită alternanţei de benzi paralele de material grosier (pietriş, bolovani) şi material mai fin, orientate în jos, conform cu panta cea mai accentuată.
[*sorted stripe* / *sol strié trié* / *сортированная полосчатая почва*]

Sol veşnic îngheţat v. Permafrost

Solfatare Fenomene postvulcanice ce constau în emisiuni de gaze şi vapori, caracterizaţi prin conţinutul lor ridicat de dioxid de sulf, vapori de acid sulfuric, şi sulfuros, vapori de apă şi dioxid de carbon. Denumirea vine de la latinescul Solfatara (teren cu sulf), situat în vechea arie vulcanică a Câmpiilor Flegreene, de la vest de Napoli. Numele de **S.** este dat fumarolelor care emit gaze sulfuroase.
[*solfatara* / *solfatare* / *сольфатары*]

Solifluxiune Deplasare lentă a părţii superficiale a solului înmuiat, dezgheţat, pe un substrat îngheţat, în condiţiile unor terenuri cu înclinare redusă. În definiţia originală din 1906, Anderson se referea numai la deplasarea înceată a materialului solid, saturat, neîngheţat. Termenul este aplicat în mod obişnuit proceselor ce se desfăşoară atât în ariile cu îngheţ sezonier, cât şi în cele cu îngheţ permanent. **S.** cele mai caracteristice se produc în regiunile periglaciare şi creează mici înălţuriri şi terasări.
[*solifluction, sludging, soil flow* / *solifluction, ~ périglaciaire, gélifluxion, congélifluction* / *солифлюкция*]

Soll Termen german folosit pentru o formă negativă de relief, cu aspect de pâlnie, cu diametru până la 20 - 30 m, caracteristică pentru regiunile ce au fost afectate de glaciaţia continentală. **S.** au luat naştere în urma topirii unor sâmburi de gheaţă din sol şi sunt caracteristice pentru nordul Germaniei. Câteodată, **S.** adăpostesc lacuri.
[*kettle hole* / *sölle, lac morainique* / *зёлли, золь*]

Soluţii hidrotermale Fluide apoase, fierbinţi, întâlnite la suprafaţă sau în interiorul scoarţei terestre şi care , de obicei, au dizolvate în ele săruri de metale neferoase.
[*hydrothermal solutions* / *solutions hydrothermales* / *гидротермальные растворы*]

Solz (tectonic) O cută anticlinală deversată, cu flancul invers faliat şi laminat.
[*tectonic shingle* / *écaille tectonique*/ *тектоническая чешуя, чешуйчатая складка*]

Soma Marginea circulară a caldeirei ce înconjoară un con vulcanic secundar, mai nou (Monte Nuovo). Denumirea provine de la Monte Somma din aria vulcanului Vezuviu, de lângă Napoli, Italia.
[*somma, ring wall* / *somma* / *сомма*]

Sorb v. Ponor
[*swallet* / *ponor, goufre-absorbant, ouverture béante* / *понор, катавотра*]

Sortare Sin. *Triere* Acţiunea unor factori naturali sau artificiali de a selecta şi grupa anumite elemente, în mod diferenţiat. De exemplu, **S.** naturală a aluviunilor în lungul albiilor

râurilor; **S.** materialelor din conurile de dejecţie formate de torenţi, **S.** granulometrică facută în laborator etc.
[*sorting* / *triage, classement* / *сортировка*]

Sortare periglaciară Trierea particulelor de sol şi rocă , de mărimi variate, ca rezultat al acţiunii îngheţ-dezgheţului.
[*frost sorting* / *triage gélival* / *криогенная сортировка, морозная ~*]

Sortarea aluviunilor Micşorarea dimensiunii particulelor care alcătuiesc aluviunile, dinspre izvor, spre vărsarea râului, din cauza scăderii competenţei râului, odată cu scăderea vitezei apei şi din cauza uzurii clastelor.
[*downstream fining* / *triage des alluvions* / *сортировка аллювия*]

Spaţiu litoral Zona afectată de acţiunea valurilor, respectiv arealul dintre nivelul cel mai înalt şi cel mai scăzut al apelor.
[*shore-zone* / *espace littoral* / *береговая территория*]

Spătarul circului glaciar Abruptul semicircular sau oval, suspendat sub crestele alpine, care delimitează circul glaciar.
[*backwall, head wall, cirque ~ ~* / *tête de cirque glaciaire* / *уступ ледникового цирка*]

Speleogeneză Proces geomorfologic de formare a peşterilor.
[*speleogenesis* / *spéléogenèse* / *спелеогенез*]

Speleoteme Sin *Formaţiuni de peşteră* Totalitatea formaţiunilor minerale, de obicei carbonatice, depuse prin precipitare anorganică în mediul spelean. Dintre **S.,** menţionăm: formaţiunile de picurare (stalactitele, perlele lustruite, stalagmitele), formaţiunile datorate proceselor de prelingere gravitaţională a soluţiilor dicarbonatice (văluri, draperii parietale, amvoane, baldachine, candelabre), etc.
[*speleothems, dripstones* / *spéléothèmes, concretions* / *спелеотемы*]

Speologie Ştiinţa care se ocupă cu studiul complex al endocarstului. Ea se subdivide în *speologie fizică*, care înglobează cercetări geologice, geomorfologice, hidrologice, microclimatice şi *biospeologie* (întemeiată de Emil Racoviţă), care se ocupă cu cercetarea organismelor din peşteri.
[*speleology* / *spéléologie* / *спелеология, пещероведение*]

Spinare de cuestă v. Reversul cuestei

Spinări de berbec v. Rocă mutonată

Spongolite 1. Silicolit, uşor şi poros, format în special din spiculi de spongieri silicioşi, prinşi într-o masă de opal şi calcedonie. 2. Microforme endocarstice, rămase pe podeaua sălilor din peşteri, unde a existat un curs de apă subteran, care au rezultat printr-o succesiune de procese (aluvionare, concreţionare diferenţiată într-o fază lipsită de un curs activ, îndepărtarea aluviunilor şi a unei părţi din crustă).
[*spongolite* / *spongolites* / *спонголиты*]

SPOT Acronim pentru programul **Satellite Pour L'Observation de la Terre.** Sistem de sateliţi civili de observare a Pământului, realizaţi în Franţa, în colaborare cu Suedia şi Belgia. Programul a fost lansat în 1978 şi se bazează pe sateliţi de teledetecţie, instalaţii terestre de control şi o reţea de distribuţie a imaginilor. Orbitarea sateliţilor se realizează la cca. 830 km altitudine şi se pot prelua imagini de mare rezoluţie în domeniul vizibil (20 m în trei benzi spectrale şi 10 m în pancromatic). Oglinzi orientabile permit obţinerea de

cupluri stereoscopice. Sateliţii explorează acelaşi punct terestru la aceiaşi oră locală la un interval de 26 de zile, iar scenele fotografiate au 60 x 60 km. Aplicaţiile imaginilor permit inventarierea resurselor naturale, monitorizarea fenomenelor naturale, a activităţilor umane, etc.

[*SPOT / SPOT / СПОТ*]

SRTM (Shuttle Radar Topography Mission) Sistem radar special care a funcţionat la bordul Navetei Spaţiale Endeavour într-o misiune de 11 zile în februarie 2000, permiţând realizarea unui model numeric al reliefului uscatului terestru cu o rezoluţie de cca. 90 m (pixeli de 66,87 x 94,61 m). Datele sunt disponibile la U S Geological Survey, EROS Data Center, în format ftp şi pot fi utilizate cu un sistem GIS. Modele cu rezoluţie de cca. 90 m pot fi obţinute şi de la Global Land Cover Facility sau de la CGIAR Consortium for Spatial Information.

Stabilitate a sistemului Stadiu în evoluţia unui sistem, caracterizat prin atributul de a fi stabil, respectiv de menţinere a unei stări calitative pe o perioadă variabilă de timp. **S.** morfodinamică este subliniată de prezenţa unor procese ce generează forme de relief relativ stabile.

[*system stability* / *stabilité du système* / *стабильность система*]

Stabilitatea albiilor Abilitatea unui curent de a transporta sedimente şi apă fără modificarea secţiunii canalului, deci fără agradarea sau degradarea albiei.

[*channels stability* / *stabilité des lits* / *стабильность русел*]

Stabilitatea taluzurilor Abilitatea taluzelor de a rezista la deformări provocate de schimbarea condiţiilor iniţiale.

[*talus stability* / *stabilité des talus* / *стабильность откосов, ~ склонов*]

Stabilizarea terenurilor Activitatea de proiectare, execuţie şi întreţinere a lucrărilor de amenajare a terenurilor puternic degradate (în special a terenurilor afectate de alunecări active şi eroziune de maluri) sau de fixare a nisipurilor mobile.

[*terrain stabilisation* / *stabilisation des terraines* / *стабилизация земель*]

Stadii de evoluţie a reliefului Intervale de timp caracterizate printr-o modelare particulară a reliefului, în contextul unor condiţii stabile. Semnificative sunt cele trei stadii (tinereţe, maturitate şi bătrâneţe), sugerate de W. M. Davis în 1899, pe care le traversează relieful dintr-o regiune, în timpul etapei de condiţii stabile din cadrul ciclului ideal de eroziune. Pe măsură ce o regiune trece dintr-un stadiu în altul, trăsăturile caracteristice se schimbă în mod gradat, până când aproape toată masa originală a fost îndepărtată de eroziunea normală, iar ceea ce rămâne are forma unei câmpii sculpturale slab ondulată, denumită peneplenă.

[*landforms evolution stages* / *stades d'évolution du relief* / *стадии эволюции рельефа*]

Stadiu Interval de timp cu un anumit specific evolutiv.

[*stage* / *stade* / *стадия*]

Stadiu de bătrâneţe (senilitate) Sin. *Senilitate* Ultimul stadiu din cadrul ciclului de eroziune, caracterizat prin faptul că, progresiv, văile se lărgesc prin eroziune laterală, înclinarea versanţilor scade şi interfluviile coboară. Masa originală de teren a fost virtual consumată şi câteva râuri mari, separate de culmi interfluviale largi dar coborâte, curg alene prin regiune.

[*old age stage, senility ~* / *stade de vieillesse du relief , sénilité* / *стадия старости рельефа*]

Stadiu de maturitate Acest stadiu marchează o fază mai avansată de evoluţie, când râurile principale încep să erodeze lateral şi luncile apar pe segmentele lor inferioare. Numărul mare de râuri tinde să fragmenteze regiunea astfel încât culmile interfluviale devin înguste şi cea mai mare parte din teritoriu este ocupat de versanţi.
[*mature stage* / *stade de maturité* / *стадия зрелости рельефа*]

Stadiu de orogeneză v. Structogeneză

Stadiu de tinereţe În acest stadiu o regiune se caracterizează printr-o densitate slabă a reţelei hidrografice, care creează văi înguste. Platouri interfluviale înălţate, larg extinse ocupă cea mai mare parte din teritoriu şi pe măsură ce râul principal se apropie de nivelul de bază, regiunea trece în stadiul de maturitate.
[*youthful stage* / *stade de jeunesse* / *стадия юности рельефа*]

Stadiu fumarolian Asociere de condiţii fumarolice (emiterea de vapori, gaze şi alţi constituenţi volatili la temperaturi cuprinse între 100°C şi 1000°C) care, de regulă, indică ultimul stadiu de activitate vulcanică. Totuşi, uneori, asemenea condiţii pot precede erupţiile vulcanice, precum la St Helens, din Munţii Cascadelor, statul Washington, în 1980.
[*fumarolic stage* / *stade fumarolien* / *фумарольная стадия*]

Stadiu glaciar În evoluţia calotei glaciare din timpul unei glaciaţii s-au consemnat intervale de avansare ale gheţii (denumite *stadiale*, precum Brandenburg, Frankfurt şi Pomerania din timpul ultimei glaciaţii continentale, Weichsel), separate de intervale de retragere a gheţii (*interstadiale*, care sunt mai reci însă decât un interglaciar) sau de staţionare mai îndelungată pe un aliniament într-o fază de retragere (*epistadiale*).
[*stadial, glacial stage* / *stade glaciaire* / *стадия оледенения*]

Stadiu solfatarian Stadiu terminal în activitatea unui vulcan în care sunt emise solfatare (gaze şi vapori), obişnuit cunoscute sub numele de fumarole.
[*solfataric stage* / *stade solfatarien* / *сольфатарная стадия*]

Stalactită Formă endocarstică, cu aspect de ţurţuri dezvoltaţi pe tavanul unor peşteri. **S.** se formează prin precipitarea şi depunerea carbonatului de calciu din soluţiile saturate. De regulă, **S.** au formă alungită, cilindrică sau conică, cu un canal central de scurgere a apei şi o structură concentrică. **S.** pot apărea şi în sare, gips, lavă şi chiar în gheaţă.
[*stalactite* / *stalactite* / *сталактит*]

Stalactită de gheaţă Stalactită cu aspect de turţuri dezvoltaţi pe tavanul unor peşteri prin îngheţarea apei de infiltraţie (de ex., în peştera Scărişoara din Munţii Apuseni) sau pe plafonul unor galerii din interiorul gheţarilor.
[*ice stalactite* / *stalactite de glace* / *ледяной сталактит*]

Stalactită de sare Ţurţuri dezvoltaţi pe tavanul unor grote de sare.
[*salt stalactite* / *stalactite de sel* / *соляной сталактит*]

Stalactită de sulf Stalactită formată în zonele cu fumarole sulfuroase prin trecerea sulfului în stare lichidă şi depunerea sa sub formă de ţurţuri de câţiva decimetri lungime.
[*sulphur stalactite* / *stalactite de soufre* / *серный сталактит*]

Stalactite de lavă Stalactite formate pe planşeul unui tunel de lavă, prin picurarea lavei fluide, în urma unei curgeri de lavă mai recentă sau prin percolarea prin bolta tunelului, până la podeaua tunelului.
[*lava stalactite* / *stalactites de lave* / *лавовые сталактиты*]

Stalactite macaroane v. Stilolite

Stalactite pai v. Stilolite

Stalagmită Formă endocarstică cu aspect conic ce se ridică de pe pardoseala peşterilor. **S.** sunt formate din $CaCO_3$ pe care îl conţin picăturile de apă ce cad din vârful stalactitelor. Ele se dezvoltă în sens invers decât stalactitele, ajungând, uneori, să se unească cu acestea formând astfel coloane. În unele peşteri şi goluri subterane se pot forma, din alte cauze, şi stalagmite de gheaţă (în peşterile cu gheţari, precum Scărişoara), de lavă etc.
[*stalagmite* / *stalagmite* / *сталагмит*]

Stalagmită de gheaţă Formă cu aspect conic, de gheaţă, ce se ridică de pe podeaua unor peşteri.
[*ice stalagmite* / *stalagmite de glace* / *ледяной сталагмит*]

Stalagmită de sare Formă cu aspect conic, de sare, ce se ridică de pe podeaua unor grote.
[*salt stalagmite* / *stalagmite de sel* / *соляной сталагмит*]

Stalagmite de lavă Stalagmite formate pe podeaua unui tunel de lavă, prin picurarea lavei fluide.
[*lava stalagmite* / *stalagmites de lave* / *лавовые сталагмиты*]

Starea sistemului Situaţia unui sistem sau a componentelor sale într-un interval de timp, sub raport fizico-chimic, funcţional, evolutiv etc., (de ex. **S.** de agregare solidă, lichidă, gazoasă; **S.** de echilibru, **S.** dinamică).
[*state of the system* / *état du système* / *состояние системы*]

Stăvilar Regionalism pentru un baraj construit în albia unui râu în scopul regularizării scurgerii.
[*dam* / *barrage* / *запруда*]

Stâlp Formă de relief, obişnuit martor de eroziune, ce apare ca rezultat al denudaţiei selective în formaţiuni geologice sedimentare cu rezistenţă mecanică variabilă.
[*stack, pillar, chimney-rock* / *pilier, pinacle, aiguille, éperon d´érosion* / *столб*]

Stâncă Bloc mare de roci, colţuros, cu pereţi abrupţi**,** care se individualizează clar faţă de peisajul din împrejurimi.
[*rock, crag* / *rocher* / *скала*]

Steril Materiale secundare nefolosite, rezultate din prelucrarea minereurilor sau din departajarea cărbunilor de rocă (minereu cu conţinut mic de substanţe utile, neeficient economic).
[*barren gangue* / *sterile, roche ~ , gangue* / *стерильный*]

Sticlă vulcanică Produs de consolidare rapidă a lavei vulcanice în contact cu aerul şi apa. Culoarea **S. v.** variază în funcţie de chimism**:** cele acide şi neutre (obsidiane) sunt incolore, iar cele bazice (tachilite, sideromelane) au culori închise.
[*volcanic glass* / *verre volcanique* / *вулканическое стекло*]

Stil tectonic Ansamblul caracterelor distinctive ale aranjamentului tectonic dintr-o anumită regiune prin care aceasta se individualizează (ex: stil tectonic în solzi, stil tectonic jurasian).
[*tectonic style* / *style tectonique* / *тектонический стил*, *тектоническая структура*]

Stilolite Sin. *Macaroane, Stalactite macaroane, Stalactite pai* Stalactite subţiri ce acoperă plafonul peşterilor, care sunt impurificate cu diverse substanţe antrenate de apă.
[*stilolites, stilolithes, tubular stalactites* / *stilloliths, stalactites de paille, ~ fistuleuses* / *стилолиты, трубчатые сталактиты, макароны*]

Stock Structură eruptivă intrusivă, sub formă de corpuri rezultate din consolidarea magmei pe canalele de legătură dintre batolite şi corpurile subvulcanice din etajul superior. Prin eroziune, sunt puse în evidenţă datorită compoziţiei petrografice, respectiv rocile mai dure. Ca exemple se menţionează rocile granitoide (banatitele) din Munţii Poiana Ruscăi şi celebrul stock din canionul Bingham, situat la 32 km SW de Salt Lake City, în statul Utah.
[*stock* / *stock* / *шток*]

Stramberg Facies calcaros-recifal al Tithonicului (Jurasic superior), bogat în forme impresionante de relief carstic. Acest facies este larg răspândit în zona cristalino-mezozoică din Carpaţii Orientali (în care sunt săpate Cheile Bicazului), în autohtonul danubian din Carpaţii Meridionali, în Munţii Apuseni, etc.
[*Stramberg* / *Stramberg* / *штрамберг*]

Strat activ v. Mollisol

Strat activ relict Un strat, acum îngheţat peren, situat imediat dedesubtul stratului activ modern. Grosimea sa indică adâncimea anuală mai mare de îngheţ care s-a produs într-o perioadă anterioară. Baza **S. a. r.** este o discontinuitate de îngheţ, care poate fi recunoscută după diferenţele în conţinuturile de gheaţă, conţinuturile în izotopi stabili, după acumulările de minerale grele şi polen de deasupra sau dedesubtul discontinuităţii şi după retezarea corpurilor de gheaţă.
[*relict active layer* / *couche active relique* / *реликтовый деятельный слой*]

Strat acvifer Sin. *Acvifer, Pânză acviferă* Strat de apă subterană cantonat în roci poroase sau fisurate, prin care apele pot circula uşor. **S. a.** poate fi freatic sau captiv.
[*aquifer rock, aquifer* / *aquifère, couche ~* / *водоносный горизонт, ~ пласт*]

Strat acvifer captiv Strat acvifer prins între două orizonturi impermeabile, care este alimentat de apele superficiale numai printr-o suprafaţă redusă.
[*confined aquifer* / *couche aquifère captive* / *межпластовые воды*]

Strat acvifer freatic Strat sau strate de roci permeabile care stau peste unul impermeabil, în porii şi golurile cărora se acumulează apa. **S. a. f.** poate fi alimentat direct din precipitaţii, din scurgerea de suprafaţă sau prin infiltraţie din râuri.
[*water bearing layer* / *couche aquifère, aquifère phréatique* / *горизонт грунтовых вод*]

Strat dezgheţat rezidual Un strat de material dezgheţat, situat între pătura sezonier îngheţată şi nivelul permafrostului. **S. d. r.** poate proveni din dezgheţul permafrostului, care provoacă coborârea feţei permafrostului, ori din îngheţarea incompletă a stratului activ.
[*residual thaw layer* / *couche dégelée résiduelle* / *талый реликтовый слой, несливающаяся мерзлота*]

Strat dezgheţat sezonier v. Molisol

[*seasonally thawed layer* / *couche active* / *сезоннотаалый слой, слой сезонного отаивания*]

Strat (geologic) Unitate fundamentală a structurii rocilor sedimentare, ce reprezintă un volum de roci delimitat de suprafeţe plane de separaţie, cu geometrie tabulară. **S.** se caracterizează prin omogenitate structurală internă, alcătuire mineralogică, granulometrie şi culoare, specifice. Fiecare **S.** corespunde unui anumit mod de asociere a factorilor care controlează sedimentarea.

[*layer, sheet, bed* / *couche, lit, assise, strate* / *слой горной породы*]

Strat îngheţat sezonier „Stratul activ" din ariile lipsite de permafrost sau cu un nivel adânc al permafrostului. **S. î. s.** este susţinut de un teren neîngheţat şi are, de obicei, o temperatură medie anuală pozitivă.

[*seasonally frozen layer* / *gélisol saisonnier* / *сезонномерзлый слой, слой сезонного промерзания*]

Strat reper v. Reper stratigrafic

[*reference layer, key bed* / *couche repère* / *опорный горизонт*]

Stratificaţie Structură primară rezultată în urma acumulării materialului sedimentar sub formă de strate sau lamine, ce reflectă modul de manifestare a factorilor care controlează sedimentarea. **S.** poate fi paralelă (orizontală sau normală), oblică, încrucişată, convolută, gradată, ritmică, etc.

[*bedding, stratification* / *stratification, litage* / *напластование, наслоение, стратификация, залегание пластов*]

Stratificaţie încrucişată Sin. *Structură încrucişată* Stratificaţie caracterizată prin variabilitatea direcţiei şi înclinării stratelor şi a distribuţiei grosimii lor. Aceasta este foarte comună la sedimentele fluviale şi deltaice.

[*cross-bedding* / *stratification entrecroisée, litage entrecroisé* / *косая слоистость*]

Stratificaţie ritmică Stratificaţie caracterizată de acumularea succesivă a unei alternanţe de sedimente cu caracteristici diferite, ce reflectă modul sacadat de manifestare al factorilor de control.

[*ritmic bedding* / *litage périodique* / *ритмичная стратификация, ритмичное напластование*]

Stratigrafie Ştiinţa care studiază stratele grupate în secvenţe stratigrafice având drept scop principal stabilirea vârstei acestora, fie în mod relativ, pe baza raporturilor de superpoziţie geometrică şi al conţinutului paleontologic, fie în mod absolut, utilizând mai ales metoda radiometrică (radiocronologia). Informaţiile stratigrafice sunt utilizate la întocmirea hărţilor geologice.

[*stratigraphy* / *stratigraphie* / *стратиграфия*]

Stratotip Secţiune naturală de strate**,** aleasă într-o anumită zonă geografică (localitate tip) şi desemnată drept secţiune de referinţă a unei unităţi cronostratigrafice, spre a folosi în activitatea de corelare stratigrafică.

[*stratotype* / *stratotype* / *стратотип*]

Stratovulcan Sin *Vulcan de tip vulcanian, Vulcan de tip vezuvian, Vulcan stratificat, Con vulcanic mixt* Tip de vulcan mixt şi complex, cu conul constituit dintr-o alternanţă mai

mult sau mai puţin regulată de strate de lavă acidă şi cantităţi mari de piroclastite, rezultate din faze diferite de erupţie.

[*stratovolcano, stratified volcano* / *stratovolcan, volcan stratifié* / *стратовулкан*]

Stratul simatic v. Sima

Strâmtoare Porţiune îngustă de apă marină, aflată între insule, continente, etc., prin care se asigură legătura navigabilă între bazinele a două mări vecine, a unei mări cu un ocean sau între două oceane (de ex. **S.** Dardanele, **S.** Mesina, **S.** Gibraltar).

[*inlet strait, sound, channel* / *bras de mer, détroit* / *пролив*]

Striaţii eolice Totalitatea urmelor liniare sub formă de riduri sau şanţuri, creată prin acţiunea sculpturală a vântului (coraziune, deflaţie şi transport) asupra rocilor.

[*eolian striations, wind ~* / *cannelures éoliennes* / *эоловые штриховки*]

Striaţii glaciare Sin. *Striuri glaciare* Totalitatea urmelor liniare sub formă de riduri sau şanţuri (caneluri, zgârieturi sau adâncituri liniare), formate pe suprafaţa rocilor de către gheţarii în mişcare cu ajutorul fragmentelor de roci dure înglobate în baza acestora.

[*glacial striations, ~ striae* / *stries glaciaires, rayures ~* , *égratignures ~* / *ледниковые штриховки, ~ шрамы*]

Striuri glaciare v. Striaţii glaciare

Structogen v. Orogen

Structogeneză Sin. *Stadiu de orogeneză* Etapă din evoluţia unei arii labile, caracterizată prin cea mai intensă activitate tectonică ce generează principalele structuri ale catenei muntoase. De ex., Carpaţii Orientali care includ generaţii succesive de structuri (austrice, neocretacice, eostirice, moldavice).

[*structogenesis, orogenesis* / *structogenèse, orogenèse* / *орогенез*]

Structura rocilor Totalitatea caracterelor unei roci prin care se exprimă gradul de cristalizare, dimensiunile absolute şi relative ale cristalelor sau formele acestora. În domeniul sedimentar, **S. r.** exprimă, deseori, relaţiile dintre constituenţi, vizibile în cadrul unui strat (laminaţia) sau la suprafaţa acestuia (ondulaţii, mecanoglife).

[*rock structure* / *structure des roches* / *структура горных пород*]

Structura teraselor Alcătuirea de ansamblu a teraselor fluviale, respectiv constituţia şi vârsta materialelor aluvionare, inclusiv natura soclului, precum şi aranjamentul acestora. Astfel, se disting terase fluviale cu alcătuire geologică simplă (ex. terasele de eroziune) şi cu alcătuire geologică complexă (caz frecvent întâlnit).

[*terrace structure* / *structure des terrasses* / *структура меррас*]

Structură aclinală v. Structură tabulară

[*aclinal structure* / *structure aclinale* / *аклинальная структура*]

Structură cu horsturi şi grabene Sin. *Structură în blocuri* Structură mixtă, specifică regiunilor faliate, alcătuită dintr-o asociaţie de horsturi (blocuri înălţate) şi grabene (blocuri scufundate). Podişul Marelui Bazin din sud-vestul S.U.A. reprezintă cel mai semnificativ exemplu.

[*horst and graben structure* / *structure en touches de piano* / *глыбовая структура*]

Structură cutată Sin. *Structură plicativă* Structură tipică regiunilor în care formaţiunile geologice, stratificate şi corespondentele lor metamorfice, din partea superioară a scoarţei sunt dispuse sub formă de cute diferite. Munţii de cutare reprezintă relieful cel mai

caracteristic dezvoltat pe asemenea structuri. În cadrul lor au fost separate două tipuri reprezentative de relief, şi anume: relieful concordant, adaptat la structură (jurasian, dezvoltat pe o structură simplă) şi relieful discordant, neadaptat la structură (apalaşian, format pe o structură complexă).

[*folded structure* / *structure plissée, tectonique plicative* / *складчатая структура*]

Structură de supraîmpingere v. Structură şariată

Structură deltaică Structură încrucişată, specifică acumulărilor deltaice, caracterizată prin variabilitatea direcţiei şi înclinării stratelor şi a distribuţiei grosimii lor.

[*deltaic structure* / *structure deltaïque* / *дельтовая структура отложений*]

Structură discordantă Structură caracterizată prin prezenţa unei discordanţe stratigrafice, care este marcată de o lacună stratigrafică (lipsa din coloană a unor subdiviziuni stratigrafice). Lacuna respectivă denotă fie nedepunerea unor termeni (lacună de sedimentare), fie erodarea unor termeni (lacună de eroziune).

[*discordant structure, unconformable ~* / *structure discordante* / *дискордантная структура*]

Structură faliată Sin. *Structură rupturală* Structură specifică unei regiuni în care stratele geologice au suferit dislocaţii rupturale (falii), ceea ce conduce la ruperea stratelor şi la deplasarea relativă a compartimentelor afectate. Sistemele de falii prezintă cea mai mare importanţă în geomorfologie prin denivelările pe care le produc în relief. Dintre structurile regiunilor faliate, cele mai însemnate sunt horsturile şi grabenele. La cea mai mare scară, **S. f.** se manifestă la nivelul plăcilor tectonice.

[*fault structure, breakable tectonics* / *structure faillée, tectonique cassante* / *разломная структура*]

Structură geologică Alcătuirea de ansamblu a subsolului, respectiv originea, constituţia şi vârsta rocilor componente, precum şi aranjamentul acestora în urma deformaţiilor pe care le-au suferit în timpul diverselor mişcări tectonice. Deci, **S. g.** reprezintă, pe scurt, arhitectura şi aranjamentul rocilor.

[*structure, geologic ~* / *structure géologique, disposition des roches* / *геологическая структура*]

Structură geomorfologică Modul de dispunere a formelor de relief din cadrul unităţilor şi subunităţilor geomorfologice. Având în vedere structura geomorfologică, se pot face unele tipizări şi clasificări: de exemplu, clasificarea munţilor după structura morfologică (dispoziţia orografică) în munţi cu structură: radiară, transversală, penată, în culise, reticulată, în virgaţie, paralelă etc.

[*geomorphic structure* / *structure géomorphologique* / *геоморфологическая структура*]

Structură homoclinală v. Structură monoclinală

[*homoclinal structure* / *structure homoclinale* / *гомоклинальная структуктура*]

Structură imbricată v. Structură în solzi

Structură în blocuri v. Structură cu horsturi şi grabene

[*block structure* / *tectonique en horsts et grabens* / *блоковая структура*]

Structură în domuri Structură asociată unor deformări cu rază mare de curbură, sub formă de bombări largi (domuri), provocate de o mişcare de ridicare, stratele înclinându-se uşor în direcţii diferite (radiar-centrifug). Ca exemple, se menţionează domurile din Câmpia

Transilvaniei (Sărmăşel, Şincai-Crăieşti, Nadeş), Weald din SE-ul Angliei, Black Hills din S.U:A (situat în partea de est a statului Wyoming şi vestul statului Dakota de Sud), etc.
[*dome structure* / *structure en dômes* / *куполовидная структура*]

Structură în solzi Sin. *Stuctură imbricată* Structură rezultată din încălecări paralele, alcătuită din cute solzi, care se acoperă parţial.
[*imbricate structure, schuppen ~, shingle-block ~* / *structre imbriquée* / *чешуйчатая структура*]

Structură încrucişată v. Stratificaţie încrucişată

Structură monoclinală Sin. *Structură homoclinală, Monoclin* Structură specifică unei regiuni în care formaţiunile geologice sedimentare înclină într-o singură direcţie. Când valoarea înclinării stratelor este mai mică de 20^0, trăsătura geomorfologică definitorie este asimetria formelor de relief, care este semnificativ evidenţiată de relieful de cueste (de ex., Podişul Moldovei). Când valoarea înclinării stratelor depăşeşte 20^0, se formează relieful de hogback-uri, care în profil transversal prezintă pante asemănătoare, egale (de ex., hogback-ul din zona domului Black Hills, dezvoltat pe gresia cretacică de Dakota).
[*monocline, monoclinal structure* / *structure monoclinale* / *моноклинальная структура*]

Structură plicativă v. Structură cutată

Structură poligonală a solului Structură specifică regiunilor cu relief periglaciar, unde la suprafaţa terenului se pot forma poligoane mai mult sau mai putin simetrice. **S. p. s.** este rezultatul fisurării, sortării şi modificării volumului solului, datorită inluenţei fenomenelor alternative de îngheţ şi dezgheţ.
[*polygonal pattern ground, frost pattern* / *structure polygonale* / *полигональная структура почвы*]

Structură rupturală v. Structură faliată

Structură şariată Sin**.** *Structură de supraîmpingere* Structură caracteristică pentru regiunile cu pânze de şariaj. O pânză rezultă din deplasarea unei mase de roci de-a lungul unei suprafeţe de ruptură (planul de şariaj) peste altă masă, pe o distanţă de peste 5 - 10 km (ex. pânzele de şariaj din flişul Carpaţilor Orientali, pânzele de tip helvetic din Munţii Alpi, etc.).
[*overthrust-folded structure* / *structure charriée* / *покровная структура*]

Structură tabulară Structură definitorie pentru o regiune în care formaţiunile geologice sedimentare sunt dispuse orizontal, unde se formează interfluvii netede şi întinse, separate de văi simetrice.
[*tabular structure, horizontal ~, ~ layering* / *structure tabulaire, ~ aclinale* / *анаклинальная структура, столообразная ~*]

Strungă Trecătoare îngustă, loc strâmt care favorizează străbaterea unor culmi de munţi şi dealuri.
[*chasm, cleft* / *défilé* / *ущелье*]

Subadaptarea meandrelor Trecerea, prin procese de autocaptare, de la meandre mai dezvoltate la altele mai reduse.
[*misfit meanders, underfit ~* / *sous-adaptation des méandres* / *спрямление излучин*]

Subadaptarea râului Noţiune definită prima dată de W. M. Davis (1913) în legatură cu captările fluviale. Valea rămasă după ce râul a fost captat este drenată de un râu cu o

scurgere mult mai mică decât dimensiunea văii respective. Dury (1953, 1964) a dezvoltat problematica la nivel regional în legatură cu râurile care au fost supuse reducerii dimensiunii lor (ca secţiune transversală şi ca geometrie a meandrelor), datorită reducerii debitelor lichide, provocată de cauze climatice.

[*underfit stream, misfit ~* / *sous-adaptation du cours d'eau* / *нонкомформирование реки*]

Subatlantic v. Epoca subatlantică

Subboreal v. Epoca subboreală

Subdiviziune geomorfologică Parte obţinută în urma subdivizării geomorfologice a unui teritoriu (ex. Carpaţii Meridionali, Carpaţii Orientali etc. sunt subdiviziuni de prim ordin ale Carpaţilor).

[*geomorphic subdivision* / *sous-division géomorphologique* / *геоморфологическое подразделение, ~ единица*]

Subducţie Proces la contactul dintre două plăci tectonice, de coborâre şi consumare a unei plăci în astenosferă, proces însoţit de seisme şi erupţii vulcanice.

[*subduction* / *subduction* / *субдукция*]

Subducţie ocean-continent Zonă de contact între două plăci litosferice, unde are loc procesul de plonjare spre astenosferă, în lungul planului Benioff, al unei plăci litosferice oceanice (mai grea, bazaltică), iar cealaltă se ridică şi se comprimă, creând munţii (ex. clasic, subducţia plăcii Nazca sub placa Americii de Sud).

[*B subduction* / *subduction océan-continent* / *зона субдукции океан-континент*]

Subetaj Strat sau succesiune de strate care se caracterizează prin individualitate petrografică, paleontologică, alcătuind o subdiviziune a unui etaj geologic.

[*substage* / *sous-étage* / *подярус*]

Subglaciar Cel mai activ subsistem al gheţarului care se găseşte la contactul direct cu roca, unde se interferează două sisteme (terestru şi glaciar).

[*underglacial* / *subglaciaire* / *подошва ледника*]

Sublitoral Porţiune a platformei continentale ce ţine de la zona intertidală, până la marginea taluzului, pe care se găsesc vechi forme de relief litoral submerse.

[*sublittoral, subcoastal zone, subtidal ~, neritic ~* / *zone sublittorale, étage néritique* / *сублитораль, сублиторальная зона*]

Submersiune v. Imersiune

[*submersion, submergence* / *submersion* / *затопление, погружение берега*]

Subminare Proces de scobire, roadere a bazei unor abrupturi şi versanţi, prin eroziune laterală în malurile concave ale albiei râurilor sau prin izbirea valurilor la baza falezelor litorale. Prin acest proces se formează nişe la baza abrupturilor şi versanţilor, ceea ce atrage surparea materialului de deasupra.

[*undercutting, basal sapping* / *sappement, ~ de berge* / *подкапывание*]

Subprovincie geomorfologică Unitate taxonomică subordonată provinciei geomorfologice. Delimitarea sa se face pe baza elementelor tectonice şi structurale, cât şi după megarelieful din cuprinsul regiunilor (ex. Carpaţii şi Subcarpaţii sunt consideraţi subprovincii geomorfologice ale geosinclinalului carpatic).

[*geomorphic subprovince* / *sous-province géomorphologique* / *геоморфологическая подпровинция*]

Subregiune geomorfologică Unitate taxonomică subordonată regiunii geomorfologice. Subregiunile se conturează pe fondul general morfostructural, ca urmare a unor particularităţi morfografice, morfogenetice şi morfocronologice (ex. Munţii vulcanici, cei cristalino-mezozoici sau munţii flişului din cuprinsul Carpaţilor Orientali sunt consideraţi subregiuni geomorfologice).
[*geomorphic subregion* / *sous-région géomorphologique* / *геоморфологическая подобласть*]

Subsăpare Fenomen de eroziune mai intensă a patului gheţarului în sectoarele cu pantă mai mică încât, în sectoarele respective, profilul longitudinal capătă formă concavă, cu contrapantă, constituindu-se ombilicuri în care poate stagna apa după topirea gheţarului.
[*overdeepening, glacial ~* / *surcreusement* / *переуглубление (ледниковое), подмыв, подрезание*]

Subsidenţă Proces tectonic de afundare treptată şi de lungă durată, continuă sau intermitentă, a fundului unui bazin de sedimentare, compensată prin acumularea de sedimente. Acest fenomen duce la acumularea unei pături foarte groase de depozite sedimentare în condiţiile unui bazin de adâncime mică. Procesul poate continua şi după transformarea bazinului în uscat, rezultând câmpii de **S.**
[*subsidence* / *affaisemen, abaissement, subsidence* / *опускание*]

Subsol Totalitatea rocilor mai vechi care se găsesc sub pătura solului actual şi care sunt accesibile lucrărilor de cercetare geologică.
[*subsoil, underground* / *sous-sol* / *грунт*]

Substrat Depozite geologice care se găsesc imediat sub nivelul unei suprafeţe oarecare sau sub un alt strat.
[*bedrock, substratum* / *soubassement, substratum* / *подстилающий пласт*]

Subvulcan Corp de roci intrusive care s-a consolidat în apropierea suprafeţei terestre şi care ulterior poate fi exhumat datorită denudaţiei.
[*embryonic volcano* / *volcan embryonnaire* / *эмбриональный вулкан*]

Sufoziune Proces caracteristic pe terenurile plane sau slab înclinate, de dislocare şi îndepărtare a unor particule din rocile substratului în care circulă apele de infiltraţie şi subterane. Astfel are loc afânarea depozitelor şi crearea sau mărirea unor goluri subterane care contribuie la pierderea stabilităţii rocilor de deasupra şi la apariţia tasărilor sufozionale. **S.** poate fi de natură hidrodinamică (fizică), atunci când apa antrenează particule de nisip fin şi chimică, în cazul când apa dizolvă elemente solubile din roci. Prin tasare sufozională, pe suprafaţa câmpiilor constituite din loessuri sau depozite loessoide, se formează crovuri (de ex., în Câmpia Română).
[*pipping, suffosion* / *suffosion, soutirage* / *суффозия*]

Sufoziune termocarstică Proces întâlnit pe terenurile cu îngheţ profund, unde apar depresiuni asemănătoare dolinelor datorită acţiunii termice şi mecanice a apei.
[*thermocarstic pipping* / *suffosion thermokarstique* / *термокарстовая суффозия*]

Supercontinent Întindere de uscat de mari dimensiuni, care a reunit unele dintre continentele actuale, aşa cum au fost Rodinia, Gondwana, Pangaea, Laurasia.
[*supercontinent* / *surcontinent* / *суперконтинент, супематерик*]

Supervulcan Sin. *Megavulcan* Vulcan de mari dimensiuni, care a emis cel puţin 1000 km cubi de materiale piroclastice si a format o caldeiră de dimensiuni foarte mari. Între **S.** se citează Yellowstone, Valle Grande (New Mexico) şi Long Valley (California), din S.U.A., Taupo din Insula de Nord (Noua Zeelandă), Toba, din nordul insulei Sumatra ş. a. **S.** Yellowstone a erupt ultima dată cu 640.000 a. B. P. şi a format o caldeiră de 80 x 55 Km. **S.** Toba a erupt cu 75.000 a. B. P., proiectând cca. 2800 km cubi de material piroclastic şi a format o caldeiră de 100 x 30 km. Se consideră că picăturile de acid sulfuric (format din combinarea dioxidului de sulf cu apa) au reflectat radiaţia solară, contribuind astfel la declanşarea ultimei perioade glaciare. Dintre **S.**, cel din Campania, de la est de Napoli, este considerat încă activ, manifestându-se prin erupţii ale Vezuviului.
[*supervolcano* / *supervolcan* / *супервулкан*]

Suprafaţa permafrostului Faţa superioară a stratului de permafrost a cărei adâncime este dependentă de un şir de factori locali. Dintre aceştia, se evidenţiază specificul suprafeţei topografice (geomorfologic), expoziţia versanţilor, gradul de acoperire a terenului cu vegetaţie şi de dezvoltare a învelişului de zăpadă, compoziţia mecanică şi proprietăţile termice ale solului şi rocilor.
[*permafrost table* / *plafond de pergélisol, table ~ ~* / *поверхность вечной мерзлоты*]

Suprafaţa secţiunii transversale (a albiei) Parametru morfologic, de geometrie hidraulică, utilizat în hidrologie şi în geomorfologia fluvială.
[*surface of the cross section* / *surface de la section transversale* / *площадь живого сечения (русла)*]

Suprafaţa soclului Suprafaţa superioară a masei de roci vechi cristaline care constituie fundamentul unei platforme bietajate, fie că este acoperittă de cuvertura sedimentară sau a fost scoasă la zi prin eroziune.
[*top basement* / *toit du socle* / *поверхность фундамента, вершина ~*]

Suprafaţă de abraziune v. Platformă de abraziune

Suprafaţă de alunecare Sin. *Talpa alunecării, Oglindă de alunecare, Patul alunecării, Plan de alunecare* Suprafaţa substratului, formată din roci impermeabile, nederanjate, pe care se deplasează materialul deluvial.
[*slip plane, landslide surface* / *surface de glissement* / *повехность скольжения, зеркало ~*]

Suprafaţă de aplatizare v. Suprafaţă de nivelare

Suprafaţă de denudaţie v. Suprafaţă de eroziune
[*denudation surface* / *surface de dénudation* / *денудационная поверхность*]

Suprafaţă de desprindere v. Ruptură de alunecare
[*detachment plane, ~ failure* / *surface de décollement* / *поверхность отрыва, обрыв оползня*]

Suprafaţă de discontinuitate Suprafaţă din interiorul Pământului care separă pături concentrice de compoziţie chimică diferită şi unde se schimbă brusc viteza de propagare a undelor seismice.
[*discontinuity surface* / *surface de discontinuité* / *поверхность раздела*]

Suprafaţă de discordanţă Sin. *Plan de discordanţă* Suprafaţa de contact între strate de roci cu înclinare diferită, sau între strate de roci între care există o lacună stratigrafică.

[*unconformity surface* / *surface de discordance* / *поверхность несогласного залегания, ~ дискордантного залегания*]

Suprafaţă de eroziune v. Platformă de eroziune

[*erosion surface, planation ~ , denudational ~ / surface d'érosion* / *эрозионная поверхность*]

Suprafaţă de eroziune fosilă Veche suprafaţă de eroziune acoperită de depozite mai noi. De exemplu, suprafaţa soc1ului cristalin precambrian din fundamentul Podişului Moldovenesc acoperită de sedimentele ordovician-siluriene.

[*fossil erosion surface, burried erosion ~* / *surface d'érosion fossilisée* / *погребённая эрозионная поверхность*]

Suprafaţă de nivelare Sin. *Suprafaţă de aplatizare, Treaptă de nivelare* Porţiune a suprafetei scoarţei terestre cu relief estompat diferit ca geneză, care se datorează erodării formelor proeminente şi umplerii celor negative. Aceste suprafeţe se pot forma atât în regiunile de orogen, cât şi în cele de platformă. Se pot deosebi suprafeţe de nivelare fluvio-deluvială, glaciară, de abraziune, mixte etc.

[*levelled surface, planation ~ , erosion ~* / *surface d'aplanissemen , ~ d'érosion* / *поверхность выравнивания*]

Suprafaţă de nivelare poligenetică Suprafaţă formată în urma acţiunii complementare a proceselor de denudaţie şi acumulare, care se desfăşoară simultan (concept introdus de Meşcereakov în 1959).

[*poligenetic levelled surface* / *surface d'aplanissement polygénétique* / *полигенетическая поверхность выравнивания*]

Suprafaţă de şariaj v. Pânză de şariaj

Suprafaţă de transgresiune Suprafaţă invadată de ape, prin avansarea liniei de ţărm spre uscat, datorită unor mişcări eustatice pozitive sau unor mişcări epirogenetice negative. În funcţie de amploarea transgresiunilor, **S. t.** pot fi locale sau generale.

[*transgression surface* / *surface de transgression* / *трансгрессивная поверхность*]

Suprafaţă poligenetică Suprafaţă de relief formată în urma succesiunii mai multor etape diferite de evoluţie.

[*polygenetic surface, poligenetic ~* / *surface polygénique* / *полигенетическая поверхность*]

Suprafaţă relictă Suprafaţă care a supravieţuit unor schimbări ulterioare formării ei.

[*relict surface* / *surface relique* / *реликтовая поверхность*]

Suprafaţă structurală Formă de relief caracterizată printr-o topografie suprapusă unei suprafeţe de stratificaţie sau care este determinată de structura geologică.

[*structural surface* / *surface structurale* / *структурная поверхность*]

Suprafaţă substructurală Suprafaţă de relief care, în general, se apropie de cea de stratificaţie, iar pe alocuri se suprapune acesteia.

[*substructural surface* / *surface sub-structurale* / *субструктурная поверхность*]

Suprafaţă utilă v. Arie efectivă

Supraimpunere v. Epigeneză

[*surimposition* / *surimposition* / *наложение*]

Supraîncărcarea terenului Adăugarea de încărcătură excesivă, peste nivelul tolerabil al terenurilor (de ex., realizarea de construcţii mari pe terenuri vulnerabile la alunecare).
[*overloading of land* / *surcharge du terrain* / *перегрузка территории*]

Supralitoral Sin. *Supratidal* Porţiune de uscat din lungul ţărmului, care poartă urmele unei vechi modelări litorale reprezentate prin terase marine, faleze moarte şi alte forme de origine marină.
[*over-coastal, over-shore, supra-littoral* / *zone supralittorale, étage ~* / *супралитораль, супралиторальная зона*]

Suprarăcire Procesul de răcire al unui material lichid, sub punctul său de îngheţ, fără ca acesta să devină solid.
[*supercooling* / *surrefroidissement* / *переохлаждение*]

Supratidal v. Supralitoral

Surf v. Zonă de deferlare

Surpare de teren Proces gravitaţional, de desprindere şi deplasare aproape verticală a unor pachete de roci de la partea superioară a unor versanţi sau abrupturi, datorită distrugerii (slăbirii) suportului. Deseori, acest proces are loc brusc şi este provocat de cauze diferite, precum: abraziunea marină, eroziunea laterală din lungul malurilor concave ale unor râuri, variaţiile repetate ale nivelului freatic în regiunile deluroase, ciclurile de îngheţ-dezgheţ, etc. În urma procesului de surpare, se pot forma trepte (prispe) de surpare, când materialul dislocat prezintă un grad redus de deformare internă (de ex., la falezele sculptate în depozite loessoide sau în zona unor cornişe de alunecare) sau mormane de dărâmături (atunci când surparea se produce pe un spaţiu restrâns şi de la înălţime mare, ori roca este mai friabilă şi se sfarâmă).
[*falling* / *éboulement* / *обвал*]

Susceptibilitate la alunecări Ansamblu de condiţii naturale sau umane, favorabile declanşării alunecărilor de teren.
[*landslide susceptibility* / *susceptibilité aux glissements de terrain* / *предрасположенность к оползням*]

Suspensii Sin. *Materiale în suspensie* Materiale fine, care nu se por dizolva, dispersate în apă datorită agitării provocate de scurgerea turbulentă, cauzată de valuri şi curenţi.
[*suspension load* / *suspensions* / *суспензии, взвеси*]

Sutura continentelor Procesul de unire a două continente care formează un singur continent unitar.
[*continental suture* / *suture de collision continentale* / *континентальный шов*]

Sutură marginală Zonă îngustă de fractură prin intermediul căreia se realizează legătura între o regiune cutată şi una de platformă, ultima fiind încălecată de unităţile cutate.
[*marginal suture* / *suture marginale* / *краевой шов*]

Ş

Şa Sin. *Înşeuare, Curmătură, Pas* Porţiune mai coborâtă a unei culmi muntoase sau deluroase. Trecerea de la sectoarele mai înalte, din lungul unei culmi, la sectorul mai coborât, care formează şaua propriu-zisă, se face gradat. **Ş.** ia naştere prin eroziunea regresivă la

obârşiile unor văi din două bazine vecine, prin eroziune diferenţială, prin captare fluvială, prin transfluenţă glaciară, etc.
[*saddle, gap, sag* / *point bas, selle, ensellement, col* / *седловина*]

Şa de captare 1. Unul din elementele după care se recunoaşte o captare fluvială. **Ş. c.** este situată în faţa cotului de captare şi în prelungirea văii decapitate. 2. Un pas montan peste care a curs un râu, valea fiind acum abandonată, datorită unei captări fluviale.
[*saddle of capture* / *col de capture* / *седловина перехвата*]

Şa de difluenţă Înşeuare formată de către un gheţar care se divide în două limbi relativ egale pentru a înconjura un obstacol.
[*diffluence saddle, ~ col* / *col de diffluence* / *дифлюентная седловина*]

Şa de transfluenţă Înşeuare pe interfluviul dintre două văi glaciare, creată prin transfluenţa unei limbi de gheaţă dintr-o vale în alta (de ex., Şaua Bâlei).
[*transfluence saddle, saddle of transfluence* / *col de transfluence* / *переметная седловина*]

Şa structurală Porţiune mai coborâtă a unei culmi muntoase sau deluroase, formată pe roci mai puţin rezistente la eroziune (natură petrografică) sau pe o inflexiune structurală.
[*structural saddle* / *ensellement structural* / *седловина структурная*]

Şanţ Formă antropică negativă, lungă, îngustă şi puţin adâncă (cu lăţimi şi adâncimi care rar depăşesc 2 - 3 m).
[*ditch, trench* / *fosse, tranchée* / *канава*]

Şanţ de deflaţie (eolian) Depresiune obişnuit alungită (jgheab) de natură erozivă, generată de accelerarea curenţilor de aer în ariile deşertice sau cu dune costiere. **Ş. d.** au, de regulă, adâncimea de câţiva centimetri sau decimetri dar, uneori, în arealele cu yardanguri pot atinge dimensiuni mai mari.
[*deflation ditch* / *sillon de déflation* / *борозда выдувания*]

Şanţ lateral (faţă de gheţar) v. Canal lateral
[*marginal ditch* / *sillon marginal* / *краевая борозда*]

Şanţ litoral Formă negativă submersă, paralelă cu ţărmul şi în imediata apropiere a acestuia. Spre larg **Ş. l.** este mărginit, de obicei, de un val de nisip.
[*shore trench, longshore trough* / *sillon pré-littoral* / *береговая подводная ложбина*]

Şanţuri de dragaj v. Urme de dragaj

Şariaj Procesul de deplasare a unei mase de roci la distanţă mare (pe distanţe de zeci de kilometri) de locul ei de origine şi de încălecare a unor structuri geologice mai vechi, în urma unor mişcări tectonice. Masa de roci şariată formează o *pânză de* **Ş.**
[*overthrust* / *charriage* / *шарьяж, надвиг*]

Şarnieră Punctul de curbură maximă al unei cute. În cazul cutelor verticale, **Ş.** corespunde cu linia de creastă.
[*hinge of fold* / *charnière* / *шарнир складки*]

Şcoală geomorfologică Orientare ştiinţifică, curent care a influenţat gândirea geomorfologică dintr-o etapă sau dintr-un centru oarecare. De pildă, şcoala geomorfologică americană de la sfârşitul secolului al XIX-lea şi începutul secolului al XX-lea, care a avut ca reprezentant principal pe W. M. Davis.
[*geomorphological school* / *école géomorphologique* / *геоморфологическая школа*]

Şelf continental v. Platformă continentală

Şelf de gheaţă v. Gheţar de şelf

[*sea-ice shelf* / *barrière de glace* / *шельф лёдовый*]

Şenal 1. Canal natural sau săpat pe fundul apelor puţin adânci, pentru a favoriza trecerea navelor printr-o strâmtoare sau pătrunderea lor în porturi; 2. Partea cea mai adâncă, navigabilă, a unui curs de apă.

[*shipping canal* / *chenal* / *фарватер*]

Şenal de lavă v. Canal de lavă

Şenal instabil Şenal cu secţiunea transversală dinamică, datorită proceselor de eroziune şi/sau sedimentare.

[*unstable shipping canal* / *chenal instable* / *неустойчивый фарватер*]

Şenal stabil Şenal în a cărui configuraţie nu se înregistrează modificări semnificative.

[*stable shipping canal* / *chenal stable* / *устойчивый фарватер*]

Şes aluvial v. Luncă

[*floodplain, river plain* / *plaine alluviale* / *речная пойма*]

Şiroire Prima fază de organizare a scurgerii lichide în formă concentrată, respectiv şuviţe sau firişoare de apă, care dau naştere la şănţuleţe (rigole).

[*rill-wash* / *ruissellement en filets* / *струйчатый размыв*]

Şisturi Denumire generală pentru rocile care au proprietatea de a se desface în foiţe subţiri, când sunt supuse presiunilor. **Ş.** pot fi roci sedimentare (de ex. **Ş.** argiloase) dar mai ales roci metamorfice (**Ş.** cristaline, cum sunt: filitele, micaşisturile, etc.). Frecvent, denumirea şisturilor este dată de mineralul predominant în rocă (de ex. **Ş.** cloritoase, **Ş.** talcoase, **Ş.** sericitoase, etc.).

[*shale, schists* / *schistes* / *сланцы*]

Şisturi cristaline v. Şisturi metamorfice

Şisturi metamorfice Sin. *Şisturi cristaline* Roci formate prin recristalizarea unor depozite preexistente, în condiţiile unui metamorfism regional (dinamotermic).

[*metamorphic schists* / *schistes métamorphiques* / *сланцы метаморфические*]

Şisturi verzi Roci slab metamorfozate, de culoare verzui-brună. De exemplu, **Ş. v.** caledoniene din Dobrogea Centrală (Podişul Casimcei).

[*green schists* / *schistes vertes* / *сланцы зелёные*]

Şlefuirea pietrelor Proces mecanic, de netezire a rocilor şi a materialelor transportate, exercitat de către factorii externi. După felul agentului care execută modelarea, se poate vorbi de şlefuire eoliană, glaciară, fluvială, litorală etc.

[*polishing* / *polissage* / *шлифовка камней*]

Şoc precursor Şoc subteran slab care, uneori, la un interval scurt de timp, precede cutremurul principal.

[*foreshock* / *onde sismique précurseur, ~ précurseur* / *форшок*]

Şorţ de zăpadă Acumulări de zăpadă pe versanţi cu înclinare accentuată sau deasupra rimayei.

[*snow apron* / *pente de neige* / *снежный шлейф*]

Şot Termen tunisian prin care se înţelege un lac temporar, acoperit de o crustă salină din Sahara.

[*shott* / *chott, sebka, sebkha* / *шотты*]

Ştrand v. Plajă

Şuvoi de lavă v. Torent de lavă

T

Taffoni Termen din Corsica atribuit unor scobituri, nişe de deflaţie, de până la câţiva decimetri adâncime, formate în strânsă legătură şi cu textura rocii (în granite, roci granitoide, roci cristaline sau grezoase). Sunt tipice pentru regiunile subtropicale litorale (mediteraneene), unde are loc succesiunea sezoanelor calde şi uscate (când predomină dezagregarea şi coroziunea) cu cele umede (când predomină alterarea). Termenul generic a fost introdus în geomorfologie de A. Penck (1894).
[*tafoni* / *taffonis* / *мафони, котлы выдувания*]

Taffoni activi Tafoni aflaţi în plină evoluţie.
[*active tafoni* / *taffonis actifs* / *мафони активные*]

Taffoni fosili Tafoni acoperiţi de nisipuri şi alte depozite mai moi.
[*fossiled tafoni* / *taffonis fossiles* / *мафони реликтовые*]

Taffoni litorali Tafoni care s-au format şi se dezvoltă pe frunţile de faleză.
[*coastal tafoni* / *taffonis littoraux* / *мафони береговые*]

Taffoni pasivi Tafoni acoperiţi de licheni
[*passive tafoni* /.*taffonis couverts.* / *мафони пасивные*]

Tafrogeneză Proces crustal prin care sunt generate zone de subsidenţă, delimitate de fracturi adânci şi flancuri aproape verticale. Prin **T.** se formează bazinele de rift din ariile continentale, conservate ulterior prin umplerea lor cu stive groase de sedimente.
[*taphrogenesis, tafrogeny* / *taphrogenèse* / *мафрогенез*]

Tafrogeosinclinal v. Aulacogen

Takyr (Takâr) 1. Poligoane de uscare, delimitate de crăpături de contracţie, rezultate prin crăparea argilelor în deşerturile Asiei Centrale. 2. Depresiune argiloasă din regiunile aride, care, în urma ploilor, se umezeşte putemic, acoperindu-se chiar cu un strat subţire de apă ce se evaporează însă destul de repede. Odată cu evaporarea şi uscarea terenului, solul argilos se contractă şi crapă, dând naştere la numeroase plăci poligonale (dale), separate de crăpături cu lărgimi ce pot atinge 20 - 30 cm.
[*takyr* / *takyr* / *такыр*]

Tala Depresiuni închise din Asia Centrală, cu întinderi de ordinul zecilor şi chiar al sutelor de kilometri, care funcţionează ca bazine endoreice. În interiorul lor se individualizează depresiuni mai mici numite gobi.
[*tala* / *tala* / *мала*]

Talaz v. Resac

Talasocraton Arie stabilizată din suprafaţa scoarţei terestre (craton) care este situată pe crustă oceanică.
[*thalassocraton* / *thalassocraton* / *малассократон*]

Talasogeneză Procesul de formare a mărilor şi oceanelor.
[*thalassogenesis* / *thalassogenèse* / *малассогенез, океанизация, мафрогенез*]

Talc Mineral, silicat de magneziu hidratat, care cristalizează în sistemul monoclinic. **T.** are duritatea 1 (mineral etalon în scara Mohs) şi se găseşte în şisturi cristaline epizonale sau în diferite produse de alterare a rocilor magmatice bazice.
[*talc* / *talque* / *тальк*]

Talik Depozit superficial sau orizont de sol neafectat de îngheţul sezonier, situat sub stratul cu îngheţ sezonier sau între orizonturile permafrostului. Porţiune de teren dezgheţat mărginită, cel puţin parţial, de permafrost.
[*talik, tabetisol* / *talik, terrain dégelé* / *талик*]

Talik de fluviu Un strat sau corp de teren neîngheţat ce ocupă o depresiune la suprafaţa permafrostului, dedesubtul unui fluviu. Temperatura rămâne pozitivă datorită efectului de stocare a căldurii apei fluviului. În funcţie de grosimea permafrostului şi de mărimea fluviului, asemenea talikuri pot fi ori deschise, ori închise.
[*river talik* / *talik de cours d´eau* / *подрусловой талик*]

Talik de lac Un strat sau corp de teren neîngheţat ce ocupă o depresiune la suprafaţa permafrostului, dedesubtul unui lac.
[*lake talik* / *talik de lac* / *подозерный талик*]

Talik deschis Un corp de teren neîngheţat care penetrează complet permafrostul, ce se poate întâlni sub fluvii sau lacuri.
[*open talik* / *talik ouvert* / *талик открытый*]

Talik hidrochimic Un strat sau corp de teren criotic (dar neîngheţat), situat în arie de permafrost, menţinut prin mişcarea apei subterane mineralizate.
[*hydrochemical talik* / *talik hydrochimique* / *гидрохимический талик, хемогенный ~*]

Talik hidrotermal Un strat sau corp de teren necriotic, neîngheţat dintr-o arie de permafrost, menţinut prin mişcarea apei subterane. Temperatura este menţinută peste 0°C datorită căldurii provocate de mişcarea apei subterane.
[*hydrothermal talik* / *talik hydrothermique* / *гидротермальный талик*]

Talik izolat Un strat sau corp de teren neîngheţat, înconjurat în întregime de teren permanent îngheţat. **T. i.** sunt de obicei criotici, dar pot fi şi necriotici.
[*isolated talik* / *talik isolé* / *внутримерзлотный талик*]

Talik închis Un strat sau corp de teren neîngheţat ce ocupă o depresiune în suprafaţa permafrostului sub un lac sau râu. Temperatura rămâne pozitivă, datorită efectului de stocare a căldurii apei de suprafaţă.
[*closed talik* / *talik fermé* / *талик закрытый, несквозной талик*]

Talik lateral Un strat sau corp de teren neîngheţat, situat peste şi mărginit de teren peren îngheţat. **T. l.** poate fi criotic sau necriotic.
[*lateral talik* / *talik latéral* / *межмерзлотный талик*]

Talik subglaciar Un strat sau corp de teren neîngheţat dedesubtul unui gheţar într-o arie cu permafrost.
[*subglacial talik* / *talik subglaciaire* / *субгляциальный талик*]

Talik submarin Un strat sau corp de teren neîngheţat, situat sub fundul marin şi care formează o parte a permafrostului de dedesubtul mării. **T. s.** sunt, de regulă, criotici.
[*subsea talik* / *talik sous-marin* / *подводный талик*]

Talik temporar Un strat sau corp de teren neînghеţat, dintr-o arie de permafrost, care este, treptat, eliminat de îngheţ.
[*transient talik* / *talik temporaire* / *кратковременно существующий талик*]

Talik termic Un strat sau corp de teren neînghеţat, dintr-o arie cu permafrost, în care temperatura este peste 0°C, datorită regimului termic local al terenului.
[*thermal talik* / *talik thermique* / *термальный талик*]

Talpa alunecării v. Suprafaţă de alunecare

Talpa plugului Orizont de sol puternic compactat prin efectuarea lucrării de bază a solului, situat sub stratul arat.
[*hardpan, plowpan, plough pan, ~ sole, tillage pan* / *semelle de labour* / *плужная подошва*]

Talpa văii Sin. *Patul văii* Partea inferioară a albiei majore a unei văi, constituită din roci mai vechi acoperite de aluviuni.
[*valley bed, base of valley* / *lit de la vallée* / *ложе долины*]

Taluz Suprafaţa laterală, înclinată, obişnuit cu panta mai mare de 45º, a unui debleu sau a unui rambleu. Fruntea înclinată a unei acumulări de detritus de la baza unui abrupt.
[*talus, scree, ramp* / *talus* / *откос, покатость*]

Taluz continental Sin. *Abrupt continental, Povârniş continental* Formă majoră de relief sub forma unui vast plan înclinat, care face legătura între platforma continentală şi câmpia abisală. Marginea submersă a continentului situată între 200 m şi 3000 - 4000 m adâncime. Panta sa este cuprinsă între 4° şi 30° (abruptul propriu-zis), şi 1° - 5° în piemontul (glacisul) continental. Pe alocuri, **A. c.** este brăzdat de canioane submarine.
[*continental slope* / *talus continental, pente continentale* / *материковый склон, континентальный ~*]

Taluz de falie v. Abupt de falie
[*fault-slope, fault scarp* / *talus de faille, escarpement ~* / *сбросовый обрыв, уступ разломный*]

Taluz de plajă Taluz dezvoltat pe acumulări de nisip şi pietriş amestecat cu resturi de cochilii.
[*beach talus* / *talus de plage* / *пляжный уступ размыва*]

Taluz de progradare Taluz situat în fruntea deltei, care constituie o parte importantă a unei delte fluviale, fiind format prin diferenţierea sedimentării.**T. p.** reprezintă partea înclinată a deltei, amplasată la capătul canalelor de scurgere, la contactul cu ape liniştite. Datorită diferenţelor de viteză a apei, particulele de material solid se depun, rezultând o dispunere înclinată (specifică structurii deltaice încrucişate), conformă cu direcţia curentului de scurgere spre ape mai adânci.
[*foreset bed* / *talus de progradation* / *выдвижной дельтовый уступ*]

Taluz recifal Partea dinspre larg a unui recif, acoperit de sfărâmături recifale, ce formează acumulări înclinate.
[*reef talus* / *talus sous-marin recifal d'éboulis* / *рифовый обрыв*]

Taluzare Acţiunea de realizare, pe cale artificială sau naturală, a unei suprafeţe puternic înclinată.
[*talusing* / *talusation, faire le talus* / *формирование уступа*]

Talveg Sin. *Firul văi* Linia care uneşte punctele cu altitudinea cea mai coborâtă din lungul albiei minore a unui râu. Ea corespunde, de obicei, cu linia vitezelor maxime ale apei, exprimată la suprafaţă, prin creasta râului.
[*talweg, valley-line* / *talweg* / *тальвег*]

Tardigeosinclinal Etapă în evoluţia unui geosinclinal, urmând etapei principale, de orogeneză. **T.** se caracterizează prin acumularea puternică de depozite detritice care îmbracă facies de molasă. În plus, se manifestă şi un vulcanism subsecvent, andezitic.
[*late geosyncline stage* / *tardigéosinclinal, étape tardive du geosynclinal* / *позднегеосинклинальная стадия*]

Tardiglaciar Sin. *Glaciar târziu* Denumire dată ultimei părţi a glaciaţiei Würm (17.500-13.000 B. P.), echivalentă cu cea de glaciar târziu. **T.** s-a remarcat prin alternanţe de răciri ale climei (cele trei Dryasuri) cu perioade calde (Bölling, Alleröd), delimitate pe criterii palinologice.
[*tardiglacial, late glacial* / *tardiglaciaire* / *позднеледниковый*]

Tardiorogenic Despre un eveniment care s-a produs spre sfârşitul ultimei faze tectogenetice, care a afectat regiunea respectivă.
[*tardyorogenic* / *tardiorogénique* / *позднеорогенный]*

Tasare Fenomen caracterizat prin lăsarea uşoară a unor terenuri constituite din roci afânate, poroase (loess, depozite loessoide, aluviuni nisipoase etc.). Sub presiunea exercitată de stratele de deasupra, volumul porilor, formaţi prin sufoziune dedesubt, se micşorează iar nivelul terenului coboară. **T.** generează unele forme negative de relief, cum sunt crovurile, pâlniile de sufoziune etc. (de ex., în Câmpia Română).
[*compaction, down-sagging, settling* / *affaisement ~ par compaction, tassement* / *оседание, просадки*]

Tasare de dezgheţ Coborârea (lăsarea) nivelului terenului datorită instalării ferme a dezgheţului. În zonele cu permafrost bogat în gheaţă şi pe terenul dezgheţat sezonier, conţinând gheaţă în exces, valoarea tasării poate fi substanţială.
[*thaw settlement* / *tassement dû au dégel* / *осадка при оттаивании*]

Tavanul peşterii Plafonul sălilor din peşteri.
[*cave ceiling* / *plafond de caverne* / *потолок пещеры, плафон* ~]

Tăpşan Teren plan, uşor înclinat, care face trecerea între un versant sau un abrupt oarecare şi o suprafaţă plată (un şes, un platou etc.). Aceste forme de relief iau naştere, de obicei, în urma acumulării materialelor provenite din eroziunea versanţilor sau a sectoarelor mai înalte din imediata apropiere. Exista însă şi **T.** de eroziune. Noţiunea de **T.** are mai mult un conţinut morfologic. Ea corespunde, în oarecare măsură, cu cea de glacis şi chiar de piemont (tăpşan piemontan).
[*glacis* / *glacis* / *площадка*]

Târâre Sin. *Reptaţie* Mod de transport a unor particule solide, grosiere de către apă, vânt sau alt agent, fără ca acestea sa fie ridicate de pe suprafaţa pe care se sprijină şi se deplasează.
[*drag, traction transport, creeping ~ , dragging* / *traînée, transport par traînage, ~ charrié* / *волочение*]

Tectite Particule de forme şi dimensiuni variabile, formate prin impactul unui meteorit cu scoarţa terestră. **T.** sunt de natură sticloasă, divers colorate, cu aspect de obsidian.

[*tektites* / *tektites* / *текmиты*]

Tectogen v. Orogen

Tectogenetic v. Fază de cutare

Tectogeneză Sin. *Tectonogeneză* Totalitatea proceselor tectonice generate de forţele interne şi care crează diversele structuri geologice.

[*tectogenesis* / *tectogenèse* / *тектогенез*]

Tectonica plăcilor Sin. *Ipoteza tectonicii plăcilor***,** *Teoria plăcilor tectonice* Teorie geologică conform căreia litosfera este alcătuită dintr-o serie de blocuri uriaşe (plăci litosferice) care sunt supuse unor mişcări relative una faţă de alta şi se deplasează independent pe astenosferă. Majoritatea activităţii seismice şi vulcanice pe glob se înregistrează la limita dintre aceste plăci. Contribuţii valoroase la cinematica plăcilor au adus: Mc Kenzie şi Parker (1967) care au introdus termenul de "placă", Morgan (1968) prin delimitarea a cca. 20 de blocuri crustale, arătând că blocurile înglobează atât continente cât şi oceane, etc. Ipoteza are la bază ideea expansiunii fundului oceanic emisă de Harry Hess (1959 şi 1962) şi Robert Dietz (1962), bazată pe datele geofizice (paleomagnetice) şi topografice submarine. Aceasta implica deplasarea orizontală a plăcilor rigide, antrenate de curenţii subcrustali ca pe nişte benzi rulante şi „ciocnirea" lor. Plăcile pot fi *oceanice* (alcătuite dintr-un strat subţire de sedimente sub care urmează curgeri de lave consolidate, apoi roci eruptive metamorfozate, până la discordanţa Moho) sau *continentale* (alcătuite din strate groase de sedimente situate peste stratul granitic, sub care se găseşte stratul bazaltic, prezent şi în plăcile oceanice). Contactul dintre plăci poate fi convergent sau divergent. La contactul convergent al unei plăci oceanice cu una continentală, placa oceanică se subduce, ajungând în astenosferă, unde se topeşte şi generează vulcanism. Sedimentele de pe placa în subducţie sunt cutate şi înălţate, formând lanţuri muntoase (ex. Anzii şi Munţii Stâncoşi). Contactul divergent a două plăci oceanice generează un rift, cu efuziuni de lave care clădesc o dorsală oceanică. Tectonica plăcilor explică şi formarea arcurilor insulare şi a celor vulcanice

[*plate tectonics, continental drift theory* / *tectonique des plaques, ~ globale* / *плитная тектоника*]

Tectonică Ramură a geologiei care se ocupă cu studiul mecanismului de declanşare şi desfăşurare a proceselor tectonice. Ansamblul deformărilor care au afectat formaţiunile constituente ale unei regiuni şi aranjamentul actual al acestora. Termenul de **T** derivă din grecescul "tektonos" (constructor) şi se referă, în general, la structurile din scoarţa terestră şi la forţele şi mişcările care s-au înregistrat într-o regiune ca să creeze aceste structuri. Datele tectonicii sunt folosite de geomorfologie pentru explicarea unor aspecte ale evoluţiei reliefului.

[*tectonics* / *tectonique, géologie structurale, ~ structurelle* / *тектоника*]

Tectonică glaciară v. Glaciodislocaţie

[*glaciotectonics* / *glaciotectonique* / *гляциотектоника*]

Tectonică globală Sin. *Teoria tectonicii globale* Cea mai modernă teorie care explică structura scoarţei terestre, evoluţia paleogeografică îndepărtată şi megarelieful suprafeţei Pământului. **T. g.** are la bază trei teorii distincte: **T.** derivei continentelor, imaginată de A. Wegener în 1911; T. expansiunii fundurilor oceanice, enunţată de H. Hess (1959, 1962) şi

R. Dietz (1962) şi **T.** plăcilor litosferice. Termenul "global" subliniază includerea în teorie a numeroase domenii: magmatism şi vulcanism, tectonică şi sedimentare, metamorfism, etc. Oliver, Isacks şi Sykes (1968) introduc termenul de **T. g.** iar Adunarea Generală a Uniunii Internaţionale de Geodezie şi Geofizică de la Moscova (1971) a marcat triumful tectonicii globale**.**

[*global tectonics* / *tectonique des plaques, ~ globale* / *глобальная тектоника*]

Tectonică plicativă Ansamblul deformărilor plicative (de cutare) care au afectat formaţiunile constituente ale unei regiuni. **T. p.** este generată de presiuni enorme tangenţiale, caracteristice preponderent zonelor de coliziune a plăcilor litosferice.

[*fold tectonics* / *tectonique plicative, ~ de plissement* / *складчатая тектоника*]

Tectonică rupturală Ansamblul deformărilor rupturale (de fracturare, de dislocare) care au afectat formaţiunile constituente ale unei regiuni. **T. r.** este caracteristică îndeosebi pentru sistemele muntoase vechi, regenerate în Neogen-Cuaternar.

[*breakable tectonics, fault ~* / *tectonique rupturale, ~ de failles, ~ cassante* / *разломная тектоника*]

Tectonică saliferă Studiul aranjamentului tectonic particular, provocat de comportamentul sării şi gipsului. Acestea, datorită plasticităţii, străpung sub forma unui sâmbure formaţiunile de deasupra, dând naştere la structurile diapire (cute diapire, diapirism).

[*salt tectonics, halokinesis* / *tectonique de sel* / *соляная тектоника, халотектоника*]

Tectonogeneză v. Tectogeneză

Tectonosferă Zonă care în accepţiunea modernă ar corespunde litosferei, unde se produc procese dinamice generatoare de orogeneză, situate aproape sau la suprafaţa scoarţei terestre.

[*tectonosphere* / *tectonosphère* / *тектоносфера*]

Tefra (**tephra)** Sin. *Produse vulcanice* Totalitatea materialelor piroclastice ejectate în aer, obişnuit de vulcanii cu erupţie explozivă, cărate ascendent de o coloană convectivă de gaze fierbinţi şi care cad înapoi pe pământ, formând un depozit de tephra. Termenul a fost introdus de geologul islandez Thorarinsson (1944, 1954) pentru a descrie cenuşa vulcanică şi detritusul mai grosier, proiectate în aer de către vulcani. **T.** include fragmente de mărime variabilă, precum cenuşă (particule cu axele mijlocii <2 mm), lapilli (2 - 64 mm), blocuri şi bombe (>64 mm).

[*tephra, fragmental volcanic products* / *téphra, produits volcaniques clastiques* / *мефра*]

Tefracronologie Cronologie bazată pe datarea relativă a depozitelor din regiunile vulcanice, prin identificarea stratelor de tefra. Intercalaţiile de tefra sunt repere stratigrafice ideale deoarece ele sunt depuse instantaneu. De asemenea, conţinutul chimic al cenuşii vulcanice este unic pentru fiecare erupţie.

[*tephrochronology* / *téphrochronologie* / *мефрохронология*]

Teledetecţie Tehnologia de culegere de la distanţă mare, cu ajutorul aparaturii instalată pe avioane sau sateliţi artificiali, a informaţiilor despre suprafaţa Pământului. Acest proces tehnic se realizează prin recepţionarea şi înregistrarea energiei reflectate sau emise de diferite obiecte sau procese şi prelucrarea, analizarea, interpretarea şi folosirea informaţiei obţinute.

[*remote sensing* / *télédétection* / *телеdетекция*]

Telogeneză Sin. *Epidiageneză* Etapa finală a diagenezei (totalitatea proceselor de natură fizico-mecanică şi chimică, care afectează postdepoziţional sedimentele, transformându-le în roci consolidate), specifică în timpul emergenţei rocilor deja litificate.
[*telogenesis* / *télogenèse, epidiagenèse, diagenèse tardive de surface* / *эпидиагенез*]

Tempestite Depozite sedimentare de furtună, dispuse discontinuu, paralel cu linia ţărmului, având grosimea de ordinul metrilor.
[*tempestites, storm deposits* / *dépôts de tempête, tempestites* / *штормовые осадки*]

Teoria contracţiei Ipoteză geotectonică potrivit căreia formarea continentelor şi oceanelor se datorează răcirii şi contracţiei globului terestru. **T. c.** Pământului a fost elaborată de James Dana (1843) şi Elie de Beaumont (1852).
[*contraction theory* / *théorie de la contraction* / *контркционная теория*]

Teoria derivei continentelor v. Deriva continentelor
[*continental drift theory* / *théorie de la derive des continents, ~ de la translation des continents* / *теория дрейфа материков*]

Teoria driftului v. Deriva continentelor
[*the theory of continental drift* / *théorie de la translation des continents, hypothèse de la dérive ~ ~* / *дрифтовая теория*]

Teoria eustatică v. Eustatism
[*eustatic theory* / *théorie eustatique* / *теория эвстатических колебаний*]

Teoria expansiunii fundului oceanic Teorie enunţată aproape simultan de Harry Hess (1959 în manuscris şi 1962,publicat) şi Robert Dietz (1962), care evidenţiază fenomenul înnoirii (expansiunii) scoarţei oceanice prin crearea ei în mod continuu în dorsalele oceanice (în rifturi) şi consumarea sa prin subducţia (scufundarea) părţii mai vechi, prin fose, în astenosferă, unde este topită şi asimilată. În această viziune dinamică, fundurile oceanice sunt asemănătoare unor "*covoare rulante*". Autorii menţionaţi consideră că procesele de convecţie termică din interiorul Pământului sunt responsabile de expansiunea fundului oceanic.
[*theory of seafloor spreading* / *théorie de l'expansion des fond océniques* / *теория раздвижения океанического дна*]

Teoria izostaziei v. Izostazie
[*isostazy theory, theory of isostasy* / *théorie de l'isostasie* / *теория изостазии*]

Teoria nivelului de creste (Gipfelflur) Teorie elaborată de către Albrecht Penck pe baza studiilor efectuate în Alpi (1919 - 1924), în contextul admiterii sincronismului dintre mişcările tectonice şi denudaţie. A. Penck a considerat că vârfurile muntoase sunt derivate dintr-o suprafaţă de relief, înălţată de mişcările tectonice şi frgamentată de eroziune, rezultând un nivel de vârfuri şi creste montane mai înalte (Gipfelflur), ce se menţine cam la aceeaşi altitudine.
[*Gipfelflur hypotesis, summit level theory, theory of the Gipfelflur* / *théorie du niveau de crêtes* / *теория вершинной поверхности* (*гипфельфлюр*]

Teoria ondulaţiilor v. Ipoteze geotectonice
[*ondulation theory* / *théorie des ondulations* / *волновая гипотеза*]

Teoria pedimentului Termenul de pediment a fost utilizat prima dată de Grove K. Gilbert (1882), care l-a aplicat întâmplător pentru suprafeţele conurilor de dejecţie ce înconjurau

munţii din zonele deşertice. Ulterior, Mc Gee (1897), Bryan K. (1922) şi Douglas W. Johnson (1932) aduc noi contribuţii privind modul de formare a suprafeţelor slab înclinate, nivelate obişnuit în roci dure, la poala munţilor din regiunile aride şi semiaride. Supus proceselor de meteorizaţie şi, accidental, de eroziune, versantul muntelui se retrage. Pedimentul se lărgeşte şi este acoperit cu o pătură subţire de aluviuni, datorată scurgerilor lichide episodice, dar de mare intensitate, ceea ce simulează forma unui con de dejecţie. Totuşi, pedimentul este o formă erozională, in timp ce conul de dejecţie este o formă de acumulare.

[*the theory of pediment* / *théorie du pédiment* / *теория педимента*]

Teoria pediplenei Teorie conform căreia, prin retragerea versanţilor montani paralel cu ei înşişi şi prin formarea la baza lor a unei suprafeţe reziduale, coborâte, cu rol de transport (pedimentul), arii masive pot fi reduse la o serie de pedimente dominate local de martori de eroziune. Prin contopirea mai multor generaţii succesive de pedimente se formează pediplena, specifică regiunilor cu climat arid şi semiarid. **T. p.** a fost consacrată de către geomorfologul sud-african Lester C. King, prin studiile efectuate în perioada 1942 - 1953.

[*the theory of pediplain* / *théorie de la pédiplaine* / *теория педиплена*]

Teoria plăcilor tectonice v. Tectonica plăcilor

[*the theory of plate tectonics* / *théorie de la tectonique des plaques* / *теория тектонических плит*]

Teoria plutonică a formării munţilor v. Ipoteze geotectonice

[*plutonic theory* / *théorie plutonique de l'orogenèse* / *плутоническая теория горобразования*]

Teoria pulsaţiilor v. Ipoteza pulsaţiilor

[*Earth pulsation theory* / *théorie des pulsations* / *пулсационая гипотеза*]

Teoria tectonicii globale v. Tectonica globală

[*the theory of global tectonics* / *théorie de la tectonique globale* / *теория глобальной тектоники*]

Teoria treptelor de piedmont Teorie elaborată de Walter Penck (1924), ca o alternativă la concepţia despre peneplenă. W. Penck admitea existenţa unei suprafeţe primare sau iniţiale (Primärrumf), cu relief şters, afectată de mişcări de înălţare în urma cărora apar nişte cute mari sub formă de lanţuri muntoase. Concomitent cu înălţarea, se manifestă denudaţia, iar pe flancurile cutelor mari se formează trepte de relief etajate (Piedmonttreppe), datorită echilibrării temporare şi relative a raportului de forţe dintre factorii tectonici şi cei de denudaţie.

[*theory of the piedmont benches* / *théorie de plates-formes de piedmont* / *теория предгорной лестницы*]

Teoria undaţiei v. Ipoteza undaţiilor

[*undation theory* / *hypothèse des ondations* / *теория ундации, ундационная гипотеза*]

Teorie glaciară Sin. *Glacialism* Teorie iniţial respinsă de un număr mare de naturalişti, care preferau să interpreteze trăsăturile reliefului ca rezultat al potopului biblic. În 1836 Jean de Charpentier şi Louis Agassiz au examinat gheţarii din jurul lui Mont Blanc, consacrând ideea unei glaciaţii alpine anterioare. În 1840 Agassiz publică "Etude sur les Glaciers" sugerând că majoritatea emisferei nordice a fost cândva acoperită de o calotă glaciară.

Astfel, originea alternativă, glaciară, a unor depozite eratice a devenit acceptabilă. La sfârşitul secolului al XIX-lea opoziţia la teoria glaciară dispăruse şi noi mărturii pentru glaciaţii multiple au început să se ivească. Astăzi, perioadele glaciare au dobândit un caracter ciclic, care este subiectul multor cercetări şi dezbateri ştiinţifice.

[*glacial theory* / *théorie glaciaire* / *ледниковая теория*]

Teorii geotectonice v. Ipoteze geotectonice

Terasare Acţiunea de formare sau executare a unor trepte asemănătoare teraselor. Ea poate fi naturală (terasarea unui con de dejecţie, a unui piemont etc.) sau antropică (lucrări de terasare pentru combaterea eroziunii solului).

[*terracing* / *formation des terrasses* / *террасирование*]

Terasă Formă de relief cu aspect de treaptă, situată în lungul văilor fluviale sau în lungul ţărmurilor marine şi lacustre. Ea provine dintr-o veche albie majoră sau dintr-o platformă de abraziune, ca urmare a adâncirii râurilor sau a coborârii nivelului apelor marine şi lacustre. După elementul hidrografic care le generează, se pot deosebi: **T.** *fluviale*, **T.** *lacustre*, **T.** *marine*.

[*terrace* / *terrasse* / *террраса*]

Terasă aluvionară Terasă modelată în întregime în aluviuni, sub forma unei trepte plate, care se formează atunci când râul taie şi se adânceşte în propria luncă.

[*alluvial terrace* / *terrasse alluviale* / *аллювиальная терраса*]

Terasă antropică v. Agroterasă

[*field terrace* / *terrasse de culture* / *антропогенная терраса*]

Terasă banchetă Lucrare tehnică, de amenajare antierozională, la care se disting două elemente importante: platforma, obişnuit de 4 - 5 m lăţime, orizontală sau slab înclinată şi taluzul puternic înclinat.

[*bench terrace* / *berme* / *терраса антропогенная*]

Terasă climatică Terasă a cărei geneză este determinată de schimbările climatice dintr-o anumită regiune, specifică mai ales succesiunii de perioade glaciare şi interglaciare. Acumularea aluviunilor şi extinderea podului terasei se face îndeosebi în interglaciar, iar tăierea frunţii în glaciar.

[*climatic terrace, climat induced ~ / terrasse climatique* / *климатическая терраса*]

Terasă de abraziune Treaptă de relief care provine dintr-o veche platformă marină sau lacustră , ca urmare a coborârii nivelului apelor sau a ridicării uscatului.

[*marine-cut terrace, wave-cut ~ , sea ~* / *terrasse littorale, ~ d'abrasion* / *абразионная терраса , волноприбойная ~*]

Terasă de acumulare Terasă care a luat naştere prin acţiunea de acumulare fluvială.

[*accumulation terrace, built-up, aggradational ~ , constructional ~* / *terrasse d'accumulation, ~ de remblaiement, ~ construite* / *аккумулятивная терраса*]

Terasă de acumulare marină Treaptă de relief formată în urma acţiunii de depunere marină din lungul litoralului.

[*marine-built terrace , wave-built ~* / *terrasse d'accumulation marine, ~ de remplissage* / *морская аккумулятивная терраса*]

Terasă de acumulare submarină Treaptă submersă acumulativă, constituită din depozite maritime, limitată dinspre mare de o faleză abruptă.

[*submerged accumulative terrace* / *terrasse d'accumulation sous-marine* / *пдводная аккумулятивная терраса*]

Terasă de altiplanaţie Sin. *Terasă goleţi, Treaptă de altiplanaţie* Treaptă de nivelare formată prin procese de gelifracţie şi solifluxiune în regiunile muntoase cu condiţii periglaciare.
[*altiplanation terrace, equiplanation ~* / *terrasse d'altiplanation, ~ de cryoplanation, replat de goletz, terrasse de ~* / *терраса альтипланации, криопланационная терраса, гольцовая ~*]

Terasă de alunecare v. Treaptă de alunecare
[*landslide terrace* / *replat de glissement, banquette ~ ~* / *оползневая терраса*]

Terasă de denudaţie Sin. *Pseudoterasă* Treaptă clară de relief, formată prin procese de versant, care se aseamănă cu terasele fluviale, dar care are geneza diferită. Asemenea trepte iau naştere în urma proceselor de modelare a versanţilor prin eroziune selectivă, alunecări în trepte etc. **T. d.** sunt considerate pseudoterase.
[*denudation terrace* / *pseudo-terrasse, replat* / *денудационная терраса*]

Terasă de eroziune Terasă al cărei pod şi frunte au fost modelate prin eroziune, de obicei în roca de bază. Rareori, podul terasei poate fi acoperit cu depozite subţiri, aluvio-proluvio-coluviale.
[*rock terrace, cut ~, stream-cut ~* / *terrasse rocheuse, ~ d'érosion* / *эрозионная терраса*]

Terasă de etiaj Trepte mici erodate în luncă de apele mici de etiaj, când râul se adânceşte uşor.
[*low water terrace* / *terrasse d'étiage* / *меженная терраса*]

Terasă de kamă Treaptă joasă cu înălţimea de până la 50 - 60 m, dezvoltată pe depozite fluvio-lacustre, formată când un curent glaciar a curs la marginea gheţarului. Marginea de la contactul cu gheaţa este deseori surpată şi amestecată cu till glaciar.
[*kame terrace* / *terrasse de kame* / *терраса камовая*]

Terasă de luncă Treaptă cu altitudine redusă, obişnuit sub 10 m, sculptată în întregime pe seama unor depozite groase de aluviuni. **T. l.** este afectată numai de viituri catastrofale.
[*valley bottom terrace* / *terrasse de fond de vallée* / *пойменная терраса*]

Terasă de meandru Terasă locală individualizată prin retezarea succesivă şi mereu spre aval a lobului unui meandru.
[*meander terrace, , meander-kerb ~ , swing ~ , meander-scar-terrace* / *terrasse de méandre, ~ locale de concavité de méandre* / *локальная меандровая терраса*]

Terasă de morenă Terasă formată în materiale morenaice (mai ales în morenele frontale) în urma retragerii gheţarilor. Un caz particular îl reprezintă terasa–kamă, care se formează din materialul solid depus de curenţii lichizi între gheţar şi flancul văii. Când gheţarul se retrage, fostul fund lateral de vale rămâne suspendat deasupra fundului văii deglaciate.
[*moraine terrace* / *terrasse de moraine* / *моренная терраса оседания*]

Terasă de plajă Treaptă în plajă, corespunzătoare diferitelor nivele marine caracteristice (ex. pentru nivelul valurilor de furtună sau pentru nivelul mareelor înalte, etc.)
[*beach terrace, ~ berm* / *terrasse de plage, gradin de ~* / *берма*]

Terasă de travertin Terasă alcătuită din tuf calcaros (travertin). Se formează frecvent în jurul izvoarelor fierbinţi.
[*travertine terrace* / *terrasse de travertin* / *травертиновая терраса*]

Terasă de versant Terasă fluvială care se dezvoltă pe versanţii unei văii, deosebindu-se astfel ca poziţie faţă de terasele de luncă.
[*valley side terrace* / *terrasse de versant* / *надпойменная терраса, склоновая ~*]

Terasă epiglaciară Treaptă săpată în gheaţă de către cursurile de apă supraglaciare.
[*epiglacial bench* / *terrasse en glace* / *эпигляциальная терраса*]

Terasă eustatică Terasă a cărei geneză este determinată de variaţiile nivelului general al mărilor şi oceanelor (mişcările eustatice). Terasele eustatice sunt create de coborârea nivelului marin (eustatism negativ) care provoacă adâncirea talvegurilor (tăiere frunţii terasei are loc, de obicei, în glaciar) sau eustatismul diastrofic (provocat de mişcările de înălţare tectonică). De asemenea, pe lângă eustatismul glaciar se menţionează şi eustatismul endoreic specific influenţei mărilor şi lacurilor interioare situate în condiţii de climat arid şi semiarid. De exemplu, terasele fostului lac Bonneville din Podişul Marelui Bazin, din care a rămas ca martor Marele Lac Sărat, statul Utah. Grove K. Gilbert a semnalat aceste terase într-o monografie publicată în 1890.
[*eustatic terrace* / *terrasse eustatique* / *эвстатическая терраса*]

Terasă fluvială Rest dintr-o veche albie majoră, suspendat sub formă de treaptă faţă de lunca actuală, apărut prin adâncirea cursului de apă. La formarea teraselor au contribuit, în acelaşi timp, eustatismul, variaţiile climatice şi mişcările scoarţei. După structură, se disting: **T. f.** cu alcătuire geologică simplă (terasele de eroziune sau terasele în rocă) şi **T. f.** cu alcătuire geologică complexă (**T. f.** care au soclu şi aluviu bine reprezentat). În România, **T.f.** au mai frecvent aproximativ următoarele altitudini relative: 5 - 7 m, 8 - 15 m, 20 m, 30 - 35 m, 50 - 55 m, 75 - 80 m, 90 - 110 m, 130 - 140 m, 160 - 170 m, 200 - 210 m, 260 m.
[*river terrace, fluvial ~ , stream ~* / *terrasse fluviale* / *речная терраса*]

Terasă fluvio-glaciară Terasă modelată în depozite glaciare sau fluvio-glaciare de către râurile proglaciare, ce au mari oscilaţii de debite.
[*fluvio-glacial terrace, outwash ~* / *terrasse fluvio-glaciaire* / *флювио-гляциальная терраса*]

Terasă glacio-marină Treaptă de relief din zonele litorale care a luat naştere în urma coborârii nivelului apelor în perioadele glaciare.
[*glacial-marine terrace* / *terrasse glacio-marine* / *терраса ледниково-морская*]

Terasă goleţi v. Terasă de altiplanaţie
[*goletz terrace* / *replat de goletz, terrasse de goletz* / *гольцовая терраса*]

Terasă în rocă Terasă care are podul şi fruntea sculptate în rocile din substratul geologic al regiunii, fiind lipsite de aluviuni sau au doar un strat subţire. Aceste terase se întâlnesc de obicei în regiunile muntoase. La terasele în rocă propriu-zise, după crearea tălpii văii, nu mai urmează o fază de aluvionare. Substratul apare pe suprafaţa podului, iar şesul sculptat în rocă devine suspendat prin adâncirea râului (de ex., terasa în rocă a Trotuşului, de 10 m alt. rel., de la Târgu Ocna, sculptată în gresie silicioasă). Sunt şi situaţii în care aluviul acumulat iniţial a fost erodat ulterior, după formarea terasei.
[*rock-terrace, cut ~* / *terrasse rocheuse* / *коренная терраса, эрозионная ~*]

Terasă îngropată Terasă formată în zonele de subsidenţă, care se scufundă spre aval. Astfel, terasele mai vechi coboară lent în aval sub cele mai noi, fiind îngropate sub aluviunile acestora încât capătă caracter de terase în foarfece.
[*burried terrace* / *terrasse enfouie, ~ fossile* / *меррaca погребенная*]

Terasă lacustră v. Terasă litorală
[*lacustrine terrace, lake ~* / *terrasse lacustre* / *озёрная меррaca*]

Terasă litorală Treaptă de relief din zonele litorale, care a luat naştere în urma variaţiilor nivelului apelor lacustre, marine sau oceanice. **T. l.** sunt de tipul plajelor şi platformelor de abraziune ridicate peste nivelul actual al mării din cauza eustatismului negativ sau a înălţării uscatului. Se apreciază că glacio-eustatismul cuaternar a creat cele mai vaste **T. l.** Cele mai răspândite **T. l**. au altitudinea relativă de: 1 - 2 m, 5 - 8 m, 10 - 15 m, 25 - 35 m, 50 - 60 m, 80 - 100 m. Pe ţărmul românesc al M. Negre se păstrează resturi vagi din primele două terase, deoarece vechile linii de ţărm, situate la peste 100 km est de Constanţa, au submers treptat.
[*coastal terrace, shore ~* / *terrasse littorale* / *береговая меррaca*]

Terasă locală Terasă care se formează numai în anumite sectoare ale văilor, datorită secţionării fundurilor unor foste iazuri, conuri de dejecţie, datorită rectificării unor cursuri meandrate sau altor cauze.
[*local terrace, noncyclic ~* / *terrasse locale, ~ de recoupement, ~ non-cyclique* / *локальная меррaca, местная ~*]

Terasă marină v. Terasă litorală
[*marine terrace, sea ~ , raised beach* / *terrasse marine* / *морская меррaca*]

Terasă mixtă 1. Terasă formată din cel puţin două cauze combinate (de exemplu, variaţiile climatice şi eustatismul sau variaţiile climatice şi mişcările scoarţei). 2. Terasă cu structură complexă, care are un soclu şi un aluviu bine reprezentat.
[*mixted terrace* / *terrasse mixte* / *сложная меррaca, цокольная ~*]

Terasă monogenetică Terasă ale cărei aluviuni au aceeaşi vârstă deoarece provin dintr-o luncă omogenă, deci au fost depuse în aceeaşi perioadă de timp.
[*monogenetic terrace* / *terrasse monogénique* / *моногенетическая меррaca*]

Terasă monolaterală Terasă care este dezvoltată pe o singură parte a văii.
[*unpaired terrace, non-paired ~ , unmatched ~ , alternate ~* / *terrasse assymétrique, ~ formant l'impaire, ~ non-couplée* / *меррaca односторонняя, непарная меррaca*]

Terasă neotectonică Terasă formată prin ridicări sacadate recente ale uscatului, ce determină adâncirea reţelei hidrografice.
[*neotectonic terrace* / *terrasse néotectonique* / *меррaca неотектоническая*]

Terasă planetară Terasă a cărei formare este condiţionată de variaţia nivelului general al Oceanului Planetar şi care se întâlneşte în majoritatea regiunilor de pe glob (de exemplu, terasele eustatice).
[*planetary terrace* / *terrasse planétaire* / *планетарная меррaca*]

Terasă poligenetică Terasă cu pătura de aluviuni uşor înclinată spre lunca actuală, formată pe seama unor acumulări depuse în etape diferite din cauza deplasării continue a râului şi adâncirii treptate a văii în acelaşi sens. Deşi unică, cuvertura de aluviuni s-a depus în etape diferite. Deci, aluviunile cele mai îndepărtate de albia actuală sunt mai vechi şi cu

cât ne apropiem de aceasta, aluviunile sunt tot mai recente. Aluvionarea, ca şi realizarea podului terasei, s-au făcut în mai multe etape. Asemenea cazuri se întâlnesc pe lobii convecşi ai unor meandre adâncite (de exemplu, în sectorul epigenetic al văii Prutului, dintre Miorcani şi Mitoc).

[*polygenetic terrace* / *terrasse polygénique, ~ de glissement latérale* / *полигенетическая терраса*]

Terasă regională Terasă proprie numai anumitor regiuni ale uscatului, fiind condiţionată de mişcările scoarţei, de variaţiile climatice regionale, de prezenţa unor bazine endoreice, etc. (de exemplu, terasele tectonice).

[*regional terrace* / *terrasse régionale* / *региональная терраса*]

Terasă structurală Treaptă clară de relief, de dimensiuni reduse, care corespunde cu suprafaţa unui strat de roci mai dure faţă de rocile din jur. Deşi similare teraselor fluviale, **T.s.** nu se pot racorda cu acestea , având altă origine. **T. s.** se formează prin denudaţie selectivă pe bază de facies petrografic (este o pseudoterasă).

[*structural terrace, rock ~ , terrace of differential erosion* / *terrasse structurale, replat structural* / *структурная терраса*]

Terasă submarină Treaptă de relief situată sub nivelul şelfului, pe povârnişul continental sau în zona abisală.

[*deep-sea terrace* / *terrasse sous-marine, ~ submergée* / *подводная терраса*]

Terasă tectonică Terasă formată, în primul rând, datorită influenţei mişcărilor scoarţei terestre (neotectonice, epirogenetice) şi care, de regulă, are o dezvoltare regională.

[*tectonic terrace* / *terrasse tectonique* / *тектоническая* (*региональная*) *терраса*]

Terase bilaterale Terase care aparţin aceluiaşi nivel, cu altitudini similare, fiind situate de o parte şi alta a unui râu.

[*paired terraces, matched ~* / *terrasses couplées, ~ appariées* / *двухсторонние террасы*]

Terase concordante Terase al căror profil longitudinal prezintă un paralelism cu cel al albiei văii din care fac parte.

[*parallel terraces* / *terrasses concordantes, ~ parallèles* / *конкордантные террасы*]

Terase convergente Terase a căror altitudine relativă descreşte din amonte către aval sau invers, datorită influenţei unor mişcări tectonice sau eustatice.

[*convergent terraces, converging ~* / *terrasses convergentes* / *конвергентные террасы, сходящиеся ~*]

Terase convergente spre amonte (eustatice) Terase a căror altitudine relativă descreşte din aval către amonte, datorită influenţei unor mişcări eustatice.

[*upstream converging terraces* / *terrasses convergentes vers l'amont* / *террасы конвергентные к верховью* (*эвстатические террасы)*]

Terase convergente spre aval (neotectonice) Terase a căror altitudine relativă descreşte din amonte către aval, datorită influenţei unor mişcări neotectonice (de subsidenţă).

[*downstream converging terraces* / *terrasses convergentes vers l' aval* / *террасы конвергентные к низовью* (*неотектонические*)]

Terase discordante Terase ale căror altitudini relative diferă de la un sector la altul al văii, ca urmare a unor mişcări neotectonice locale, care le-au deformat. Profilele lor longitudinale nu mai sunt paralele cu cel al albiei actuale şi nici paralele între ele.

[*unconform terraces* / *terrasses discordantes* / *дискордантные террасы*]

Terase divergente Sistem de terase fluviale a căror altitudine relativă creşte dinspre amonte către aval sau invers, datorită influenţei unor mişcări tectonice sau eustatice.
[*divergent terraces* / *terrasses divergentes* / *дивергентные террасы*]

Terase divergente spre amonte (neotectonice) Terase a căror altitudine relativă creşte dinspre aval către amonte datorită influenţei unor mişcări neotectonice de înălţare mai intensă, ceea ce determină răsfirarea teraselor.
[*upstream diverging terraces* / *terrasse divergentes vers l'amont* / *террасы дивергентные к верховью* (*неотектонические*)]

Terase divergente în aval (eustatice) Terase a căror altitudine relativă creşte dinspre amonte către aval, datorită influenţei unor mişcări eustatice.
[*downstream diverging terraces* / *terrasses eustatiques, ~ divergentes vers l'aval* / *террасы дивергентные к низовью (эвстатические)*]

Terase îmbucate Terase fluviale rezultate din alternanţa unor faze de eroziune şi de acumulare. Ele se formează pe seama unor importante complexe aluvionare în care râul sapă şi îşi înalţă succesiv mai multe albii. Eroziunea nu reuşeşte să secţioneze în întregime aluviunile depuse în faza precedentă, încât fiecare cuvertură de aluviuni noi este mai redusă decât precedenta şi îmbucată în ea (de ex., unele terase ale Bistriţei Moldoveneşti, dintre Bicaz şi Piatra Neamţ, cu altitudinea relativă de sub 20 - 25 m sau ale Moldovei între Păltinoasa şi Baia).
[*inner valley terraces, fil-in-fill ~ , inset ~* / *terrasses emboîtées* / *вложенные террасы*]

Terase în foarfecă Terase care au suferit înălţări în amonte, scufundări continue spre aval şi sunt caracteristice unor văi care pătrund în zone de subsidenţă. În acest context, altitudinea teraselor scade treptat spre zona de subsidenţă, iar terasele mai vechi, mai înalte, coboară sub nivelul teraselor mai joase şi se încrucişează ca braţele unui foarfece.
[*intersecting terraces* / *terrasses entrecroisées* / *террасы в виде ножниц*]

Terase mediteraneene Serie de terase larg dezvoltate în jurul Mediteranei. Ch. Depéret (1900) a stabilit următoarea scară a altitudinii teraselor eustatice de pe Coasta Mediteranei: T_I, cea mai veche, de 95 - 100 m altitudine relativă, T_{II} de 55 - 60 m a,r., T_{III} de 30 - 35 m a,r. şi T_{IV} de 18 - 20 m altitudine relativă.
[*mediteraneean terraces* / *terrasses méditéranéennes* / *террасы средиземноморские*]

Terase piemontane Sin. *Prispe piemontane* Trepte prelungi sub formă de platouri uşor înclinate, ce se observă la marginea exterioară a piemonturilor. **T. p.** sunt fie pânze de aluviuni, fie nivele de eroziune piemontană care se succed în trepte.
[*piedmont terraces* / *terrasses de piémont* / *террасы предгорные*]

Terase rezemate Terase la care păturile aluvionare se reazemă una peste cealaltă, toate având aceeaşi talpă a văii. În urma eroziunii, aluviunile mai vechi au fost secţionate pe toată grosimea lor. Apoi, a urmat o nouă aluvionare, care a creat o noua terasă ce se sprijină pe fruntea celei mai vechi, iar procesul se poate repeta de mai multe ori.
[*backed terraces* / *terrasses adossées* / *прислоненые террасы*]

Terasetă de solifluxiune Sin *Treaptă de solifluxiune* O treaptă mică ori banchetă, formată în condiţii periglaciare prin procesul de soliflucţiune, cu o frunte dreaptă sau lobată. Aceasta din urmă reflectă diferenţele locale ale ratei de deplasare soliflucţională

[*solifluction terrace* / *terrassette de solifluction* / *солифлюкционная терраса*]

Terasetă de solifluxiune cu frunte înierbată Terasetă de soliflucţiune având fruntea acoperită de un covoraş de vegetaţie.
[*turf-banked solifluction terrace* / *terrassette de solifluction à front végétalisé* / *солифлюкционная терраса с дерновым бордюром*]

Terasetă de solifluxiune cu frunte pietroasă Terasetă de soliflucţiune având fruntea acoperită cu pietre.
[*stone-banked solifluction terrace* / *terrassette de solifluction à front pierreux* / *солифлюкционная терраса с каменным бордюром*]

Terasetă nesortată Formă specifică terenurilor (solurilor) reticulate din regiunile periglaciare, alcătuită dintr-o mică treaptă şi o bordură (front) cu vegetaţie, ce mărgineşte în amonte o arie de teren relativ gol.
[*nonsorted step* / *gradin sans triage* / *несортированная ступень*]

Terasetă sortată Formă specifică terenurilor (solurilor) reticulate din regiunile periglaciare, alcătuită dintr-o mică treaptă şi o bordură (front) cu pietre, ce mărgineşte în amonte o arie de teren relativ gol, fin-grăunţos. **T. s.** se apreciază că derivă, fie din cercuri sortate, fie din poligoane sortate. În mod clar, unele **T. s.** reprezintă un stadiu intermediar între poligoanele sortate şi solurile striate (benzile) sortate.
[*sorted step* / *gradin avec triage* / *сортированная ступень*]

Terasete Mici trepte de relief late de 30 - 80 cm, care apar pe versanţi, dispuse aproximativ paralel cu curbele de nivel. Ele se pot forma în urma unor procese deluviale, periglaciare sau în urma păşunatului.
[*terracettes, benches, berms* / *terrassetes, banquettes, gradins* / *террасета, оползневая терраса*]

Teren criotic Terenul cu temperatură sub 0°C, de obicei îngheţat, de la suprafaţa Pământului.
[*cryotic ground* / *sol cryotique* / *отрицательно-температурный грунт*]

Teren degradat Suprafaţă de pământ care, datorită proceselor de eroziune în suprafaţă, ravenare, alunecare etc. este scoasă, parţial sau total, din circuitul economic.
[*degraded land* / *terres degradées* / *деградированные земли*]

Termitieră Sin. *Muşuroi de termite* Areal specific unor regiuni de savană tropicală, unde termitele construiesc movile pentru găzduirea coloniilor lor. Aceste movile au forme variate şi pot ajunge până la 6 m înălţime. Structura internă a movilelor este complexă, cu coşuri de ventilaţie pentru controlul temperaturii, camere pentru depozitarea resturilor şi o fortificaţie internă bine apărată unde se află regina.
[*termite mound* / *termitière* / *термитник*]

Termocarst v. Pseudocarst
[*thermokarst, cryokarst* / *thermokarste* / *термокарст*]

Termocarst activ Termocarst dezvoltat pe substrat neacoperit (nud).
[*active thermokarst* / *thermokarste actif* / *развивающийся термокарст, современный ~*]

Termocarst fosil Termocarst acoperit de praf sau alte depozite.
[*fossil thermokarst, paleothermokarst* / *thermokarste fossil, paléothermokarste* / *погребенный термокарст*]

Termoclastism Proces specific de dezagregare a rocilor, provocat de variaţii termice fără intervenţia îngheţului.
[*thermoclastism, thermoclasty* / *thermoclastisme* / *термокластизм*]

Terra rossa 1.Tip de sol roşu, argilos, format în condiţii de climat mediteranean. 2. Depozit rezidual de culoare roşie-brună, constituit din oxizi-hidroxizi de fier şi din minerale argiloase. Astfel de depozite se formează prin alterarea calcarelor din regiunile cu un climat cald şi umed şi sunt răspândite în regiunile tropicale umede şi mediteraneene.
[*terra rossa* / *terra rossa, terre rouge* / *meppa pocca*]

Terţiar Denumire introdusă în 1760 de Arduino, când succesiunile stratigrafice erau diferenţiate în Primar, Secundar şi **T.**, la care ulterior a fost adăugat Cuaternarul. **T.** reprezintă prima perioadă a Cenozoicului şi acoperă intervalul de timp dintre dispariţia dinozaurilor şi perioada glaciară cuaternară (cca 65,5, până la 1,8 M. a. B. P.). **T.** este divizat în Paleogen (Paleocen, Eocen, Oligocen) şi Neogen (Miocen, Pliocen).
[*Tertiary* / *ère tertiaire* / *третичный*]

Tethis Sin. *Marea Thethys* Oceanul situat, în decursul ciclului alpin, începând din Triasic, între Laurasia şi Gondwana. Denumire introdusă în 1893 de către Eduard Suess, după numele grecesc al zeiţei mărilor, soră a zeului Ocean. Mult timp s-a utilizat denumirea de *Mare Tethys*, dar tot mai frecvent este înlocuită de cea de *Ocean Tethys,* îndeosebi în literatura de limbă engleză.
[*Tethys sea, ~ Ocean* / *mer Tethys* / *Temuc]*

Textură 1.Însuşire ce defineşte caracterul rocilor sedimentare mai ales pe baza dimensiunii granulelor constituente (categorii granulometrice: psefite, psamite, aleurite, pelite). În cadrul formaţiunilor endogene, prin **T.** se desemnează caracterele rocilor rezultate din distribuţia spaţială a constituenţilor şi a modului de umplere a volumului ocupat de rocă (de ex., pentru rocile cristaline: **T.** *şistoasă*, **T.** *rubanată*, **T.** *oculară*). 2. Însuşire a solului, determinată mai ales de alcătuirea lui granulometrică, exprimată prin consistenţă, rezistenţă, etc. În sistemul ICPA, textura mijlocie (luto-nisipoasă şi lutoasă), de exemplu, corespunde unui conţinut de argilă de 12 - 32%.
[*texture* / *texture* / *текстура*]

Textură vacuolară Caracteristică a texturii unei roci eruptive, bogată în cavităţi (goluri, pori sau vacuole) de mărimi diferite.
[*vacuolar texture* / *texture vacuolaire* / *текстура вакуольная*]

Thololite Forme de precipitare endocarstică, care se formează pe tavanul unor peşteri.
[*thololites* / *thololites* / *мололиты*]

Thufur v. Muşuroaie înierbate
[*thufur* / *buttes gazonnées* / *муфур*]

Till Sin. *Materiale glaciare* Materiale sedimentare nesortate, dispuse haotic, depuse direct de către gheţari. **T.** înglobează fragmente variabile ca mărime, de la argilă la bolovani, ce pot fi parţial consolidate.
[*till* / *dépôts glaciaires* / *милл*]

Tillit Rocă sedimentară formată prin litificarea tillului glaciar vechi, în special pre-Pleistocen. **T.** este considerat o dovadă a glaciaţiilor precuaternare, dar identificarea sa poate fi dificilă.

[*tillite* / *tillite* / *миллит, валунная глина*]

Timp de echilibru Interval scurt, intermediar între perioada mai lungă a unui „timp ciclic” şi perioada mai scurtă a unui ”timp uniform”. Concept introdus de Schumm şi Lichty în 1956.
[*graded time* / *période d'équilibre* / *периоd равновесия*]

Tinereţea reliefului Stadiu de evoluţie a reliefului din cadrul ciclului de eroziune, conceput de William M. Davis (1899), specific episodului de condiţii stabile. În stadiul de tinereţe, o regiune se caracterizează printr-un număr mic de râuri, aranjate în sisteme de drenaj slab integrate, iar largi platouri interfluviale, înălţate sunt separate de văi înguste.
[*relief youth* / *jeunesse du relief* / *юность рельефа*]

Tip genetic de relief Ansamblu de forme de relief format prin acţiunea unor procese geomorfologice asemănătoare, care prezintă anumite trăsături caracteristice comune (de exemplu, relieful fluvial, eolian, glaciar etc.).
[*genetic type of landforms* / *type génétique de relief* / *генетический тип рельефа*]

Tipuri de relief petrografic (litologic) v. Relief litologic

Tjäle v. Permafrost

Toltre Sin. *Miodobore* Formaţiuni de ca1care recifale miocene, care se prezintă ca nişte culmi stâncoase cu altitudini mici. Ele se întâlnesc în Ucraina subcarpatică, în partea nordică a Republicii Moldova şi în România pe valea Prutului, între Ştefăneşti şi Ripiceni.
[*toltry, miodobory* / *toltry* / *молтры, миодоборы*]

Tombolo Termen italian prin care este desemnat un cordon litoral ce leagă o insulă de ţărm. După numărul limbilor de nisip, se pot deosebi: **T.** simplu, dublu sau chiar triplu.
[*tombolo, connecting bar* / *tombolo, flèche de jonction, flèche-isthme* / *томболо, намывная коса, перейма*]

Tomografie seismică Procedeul prin care un computer, mai întâi, sintetizează datele asupra vitezei de propagare a undelor seismice de la multe cutremure recente pentru a face o serie de imagini ce descriu planuri succesive din interiorul Pământului. Apoi, imaginile sunt folosite pentru a construi o reprezentare tridimensională a interiorului Pământului.
[*seismic tomography* / *tomographie sismique* / *сейсмическая томография*]

Topirea zăpezii Procesul de transformare a zăpezii în apă lichidă.
[*snow melt* / *fonte de neige* / *таяние снега, снеготаяние*]

Tor O masă izolată, proeminentă de rocă sau o grămadă mai înaltă de roci asemănătoare unui turn, care a suferit o meteorizare considerabilă (dezagregarea unor vârfuri reziduale în regim periglaciar). Sunt specifice mai ales granitelor (de ex., creasta Măcinului sau rocile granitice din Devon şi Cornwall, Anglia).
[*tor* / *tore* / *тор*]

Torent 1. Curs de apă vijelios, temporar, care se formează pe suprafeţele înclinate ale terenului, în urma unor averse sau a topirii zăpezilor. 2. Formă de relief care ia naştere în urma acţiunii apelor torenţiale.
[*torrent* / *torrent* / *поток*]

Torent de blocuri v. Torent de pietre

Torent de lavă Sin. *Curgere de lavă, Şuvoi de lavă* Curgere de lavă care se formează pe flancurile conurilor vulcanice în timpul erupţiilor.

[*lava flow, ~ stream* / *torrent de lave, coulée de ~ , torrent de feu* / *лавовый поток*]

Torent de noroi Sin. *Curgere noroioasă,Curgere de noroi, Curgere de gloduri* Curgere noroioasă cu aspect de torent, ce se formează atunci când materialul detritic neconsolidat, puternic îmbibat cu apă, depăşeşte limita superioară de plasticitate şi se deplasează cu viteze mari pe versant.

[*mud stream, mud-flow* / *coulée de boue, ~ boueuse* / *сель, селевой поток*]

Torent de pietre Sin**.** *Râu de pietre, Torent de blocuri* Formă de deplasare liniară, în lungul unor jgheaburi, a blocurilor şi bolovănişurilor din regiunile montane înalte, caracterizate prin condiţii periglaciare. Ele sunt deplasate treptat în timpul scurgerilor de apă, în urma îngheţului şi dezgheţului, a antrenării pe versant a maselor de zăpadă etc. **T. p.** se întâlnesc în ţinuturile polare şi subpolare cu relief accidentat, dar şi în munţii înalţi, constituind un fenomen periglaciar caracteristic.

[*rock stream, block ~, stone river, debris torrent* / *coulée de pierres* / *каменный поток, каменная река*]

Torent intraglaciar Reţea torenţială dezvoltată în interiorul gheţarilor pe fondul interdependenţei dintre presiunea şi temperatura în echilibru a apei şi gheţii. Scurgerea lichidă intraglaciară se desfăşoară în condiţii de turbulenţă şi se apreciază că atunci când apa loveşte fundul canalului acesta se erodează, iar când atinge tavanul canalului are loc depunerea.

[*intra-glacial torrent* / *torrent intraglaciaire* / *внутриледниковый поток*]

Torent noroios Scurgere torenţială cu debit solid foarte bogat, încât apa se apropie de aspectul unei paste fluide. Ea se declanşează pe versanţii mai fragmentaţi şi este mai specifică regiunilor aride şi semiaride accidentate. În România se întâlnesc în Subcarpaţii Buzăului, unde reprezintă procesul de evacuare ritmică a deluviilor, pe frunţile unor cueste din Podişul Moldovei etc. În lume, cei mai impresionanţi **T. n.** se formează pe flancurile unor vulcani înalţi (lahar).

[*muddy stream, ~ flow* / *coulée boueuse, écoulement boueux* / *грязевой поток*]

Torent proglaciar Sin. *Scurgere proglaciară* Torent format în faţa calotelor glaciare, de apa rezultată din topitrea gheţarilor sau de scurgerile lichide impresionante, determinate de spargerea unor baraje de gheaţă şi drenarea unor lacuri proglaciare. De ex., seria de inundaţii de mari proporţii asociată drenării parţiale a lacurilor Agassiz şi Missoula din America de Nord.

[*proglacial torrent* / *torrent proglaciaire, ~ émissaire du glacier* / *прогляциальный поток*]

Torent subglaciar Torent care se formează sub calotele de gheaţă.

[*subglacial torrent* / *torrent sous-glaciaire* / *подледниковый поток*]

Torenţialitate 1. Regimul hidrologic neregulat, tumultuos, de scurgere lichidă al torenţilor. 2. Totalitatea proceselor de eroziune, transport şi acumulare, declanşate deseori de ploile torenţiale şi uneori de topirea zăpezii.

[*torrentiality* / *torrentialité* / *ливневой процесс*]

Tortonian (Badenian) Etaj al Miocenului din domeniul mediteranean, plasat intre Helveţian şi Sarmaţian.

[*Tortonian* / *Tortonien* / *тортонское время, тортонский ярус*]

Trahit Rocă magmatică efuzivă, de culoare deschisă, alcătuită mai ales din feldspaţi alcalini. În România, apare sub formă de curgeri şi filoane în Munţii Drocea şi Perşani.
[*trachyte* / *trachyte* / *трахит*]

Transfluenţă glaciară Fenomen specific gheţarilor de vale care, datorită grosimii mari a gheţii, în zona unor înşeuări deversează peste o porţiune joasă de culme interfluvială într-o altă vale. **T.** se întâlneşte mai frecvent la gheţarii din zonele arctice umede (tipul alaskian).
[*transfluence, glacial ~ , glacial watershed breaching* / *transfluence glaciaire* / *ледниковая трансфлюэнция*]

Transgresiune Înaintarea apelor marine asupra uscatului şi, implicit, retragerea liniei de ţărm datorită unor mişcări eustatice pozitive sau unor mişcări epirogenetice negative. Existenţa unor transgresiuni din trecutul geologic poate fi recunoscută după caracterul litologic al succesiunilor stratigrafice. O serie de depozite transgresive începe cu formaţiuni mai grosiere (pietrişuri, conglomerate) peste care urmează formaţiuni mai fine (argile, marne). Ant. regresiune.
[*transgression* / *transgression* / *трансгрессия*]

Transgresiune postglaciară Transgresiune care a avut loc după topirea calotelor glaciare pleistocene.
[*postglacial transgression* / *transgression post-glaciaire* / *послеледниковая трансгрессия*]

Transgresiunea Flandriană Transgresiune care a avut loc la începutul Holocenului, datorită topirii calotelor glaciare würmiene. Denumire dată de către Georges Dubois în 1924. Se apreciază că nivelul Oceanului Planetar ar fi crescut cu până la. 170 m. Apele Mării Negre au urcat până la circa 5 m deasupra nivelului actual, provocând înecarea gurilor unor văi şi formarea actualelor limane.
[*flandrean transgression* / *transgression flandrienne* / *фландрская трансгрессия*]

Translaţia continentelor v. Deriva continentelor
[*continental drift* / *translation des continents, dérive des ~ / континентальный дрейф*]

Transport Procesul de deplasare a unor particule de material solid de către un agent extern, precum apa curgătoare, vântul, curenţii şi valurile, gheaţa.
[*transport, transportation* / *transport* / *транспорт, перенос*]

Transport eolian Transport efectuat prin intermediul acţiunii vântului, care se face atât în suspensie prin aer, cât şi prin saltaţie sau rostogolire.
[*eolian transport* / *transport éolien* / *эоловый перенос*]

Transport fluvial de fund Evacuarea mecanică a materialului detaşat de pe versanţi sau din albie pe fundul canalului de scurgere, care se face prin saltaţie (săltare) şi târâre.
[*bed fluvial transport* / *transport fluvial de fond, ~ ~ sur le lit* / *речной донный перенос*]

Transport în lungul ţărmului v. Derivă litorală
[*longshore drift, ~ transport, littoral drift, beach ~* / *transport littoral, ~ le long de la côte* / *вдоль береговая транспортировка материала*]

Transport în soluţie Transportul prin intermediul apei al materialelor dizolvate sau descompuse.
[*solution fluvial transport* / *transport fluvial en solution* / *транспортировка ионная*]

Transport în suspensie Transportul lichid al unor particule în suspensie care sunt prea fine ca să se depună.
[*coloidal suspension transport* / *transport fluvial en suspension* / *транспортировка в суспензии*]

Transport litoral v. Transport marin
[*coastal transport* / *transport littoral* / *береговой перенос*]

Transport marin Transport al materialelor provenite din scoarţa terestră prin acţiunea apelor marine. Deplasarea materialelor se face de către valurile de translaţie şi curenţii de pe şelf (transport litoral) şi de către curenţii de turbiditate, spre larg.
[*marine transport* / *transport par les mouvements de l'eau de mer* / *транспортировка отложений морскими течениями*]

Transport prin saltaţie Transport efectuat prin săltare, care se poate face individual sau în pânze.
[*saltation transport* / *transport fluvial par saltation* / *транспортировка путем сальтации*]

Transport prin târâre (rostogolire) pe fund Transportul materialelor mai grosiere pe fundul râurilor.
[*draggle transport* / *transport charrié* / *транспортировка волочением*]

Transport solid Procesul de deplasare al materialelor solide, de mărime variabilă, prin intermediul agenţilor externi.
[*sediment transport* / *transport solide* / *твердый сток*]

Transsinclinal Sinclinal cu poziţie oblică în raport cu structurile mai vechi (de exemplu, sinclinalul Slănic din sudul Carpaţilor Orientali).
[*trans-syncline* / *transsynclinal* / *транссинклиналь*]

Tranşeu Şanţ cu lungimea mare în raport cu lăţimea şi adâncimea.
[*trench* / *tranchée* / *траншея*]

Trap Pânze de lave bazaltice suprapuse, provenite fie din erupţii areale sau liniare fie din intruziuni magmatice sub formă de silluri, pe seama cărora se formează platouri. Atunci când sunt secţionate de văi, aceste pânze de lave dau naştere la platouri etajate (trepte structurale şi poliţe), cum se întâlnesc în Podişul Deccan (India), Podişul Columbiei (NW S.U.A), Podişul Karoo (Africa de Sud), etc.
[*trapp* / *trapp* / *траппы*]

Travertin Sin. *Tuf calcaros* Rocă sedimentară formată prin precipitarea şi depunerea $CaCO_3$ din ape cu temperatură normală pe suprafaţa unor resturi vegetale sau fragmente de roci. **T.** are albă sau gălbuie, structură cavernoasă şi este alcătuit din aragonit şi/sau calcit fibros, radiar.**T.** se foloseşte ca piatră ornamentală.
[*travertine, tufa* / *travertine, tufa, tuf calcaire, tuff ~* / *травертин, туф изветковый*]

Treaptă antitetică Treaptă cu înclinare spre amonte, dispusă transversal pe albia unei văi carstice, într-un sector unde s-a produs o captare subterană, mai veche.
[*antithetic terrace* / *gradin antithétique, ~ renversé* / *участок с обратным уклоном ложа (долины)*]

Treaptă de altiplanaţie v. Terasă de altiplanaţie
[*cryoplanation terrace* / *terrasse de cryoplanation* / *криопланационная терраса*]

Treaptă de alunecare Sin. *Terasă de alunecare* Microformă de relief, cu aspect terasat, care ia naştere pe versanţi, datorită proceselor de alunecare în bloc. Grosimea deluviilor depăşeşte deseori 10 - 20 m şi, de obicei, ele sunt stabilizate, indicând o vechime mai mare. Aspectul terasat al versanţilor se explică prin faptul că pachetele de roci surpate din abruptul de desprindere nu se sfărâmă, ci îşi păstrează individualitatea, continuând să se deplaseze spre partea inferioară a versanţilor.
[*landslide bench, ~ terrace* / *banquette de glissement, gradin ~ ~* / *оползневая ступень, ~ терраса*]

Treaptă de confluenţă v. Prag de confluenţă
[*junction step* / *gradin de confluence* / *конфлюэнтная ступень, устьевая ~ , ступень слияния*]

Treaptă de exaraţie Treaptă rezultată prin polizarea rocilor patului glaciar, fenomen specific procesului complex de eroziune glaciară.
[*exaration bench* / *replat glaciaire* / *экзарационная ступень*]

Treaptă de nivelare v. Suprafaţă de nivelare

Treaptă de relief Treaptă de origine diferită (structurală, sculpturală, de acumulare), care se impune în peisajul local sau regional.
[*landform bench* / *replat* / *ступень рельефа*]

Treaptă de solifluxiune v. Terasetă de solifluxiune
[*solifluction bench, ~ terrace* / *replat de solifluxion, gradin ~ ~* / *солифлюкционная ступень*]

Treaptă de surpare Sin. *Prispă de surpare* Formă de relief denivelată, sub formă de treaptă, care ia naştere în urma procesului de surpare.
[*falling bench* / *gradin d´effondrement* / *ступень обвальная*]

Treaptă geotermică Distanţa în metri spre interiorul Pământului pentru care temperatura creşte cu 1^0 C. Valoarea sa medie este considerată 33 m imediat de sub nivelul cu temperatură constantă.
[*geothermic step* / *gradin géotermique* / *геотермическая ступень*]

Treaptă hipsometrică Interval caracteristic dintre curbele de nivel principale, reprezentat colorat sau în haşuri.
[*hypsometric layer step* / *intervalle hypsométrique* / *гипсометрическая ступень*]

Treaptă structurală Treaptă impusă de prezenţa la suprafaţa terenului a unei formaţiuni dure, mai rezistentă la eroziune.
[*rock step* / *gradin structural* / *ступень структурная*].

Treaptă tectonică Treaptă obişnuit majoră de relief, care a luat naştere ca urmare a unor mişcări tectonice.
[*tectonic bench* / *gradin tectonique* / *ступень тектоническая*]

Trecătoare Loc strâmt, îngust, care favorizează trecerea apelor sau circulaţia locuitorilor dintr-o parte în alta unor munţi sau dealuri înalte.
[*gorge* / *défilé, étroit* / *перевал*]

Tren de meandre O succesiune lungă de meandre pe fundul unei văi determinată de fluctuaţiile stohastice ale direcţiei de scurgere, datorită prezenţei întâmplătoare a unor obstacole în calea râului.

[*meander train* / *train de méandres* / *система меандров*]

Trenă de grohotiş Acumulare de fragmente colţuroase de roci, dispuse uniform la baza (poala) unui versant. Trierea materialului dezagregat se face, de regulă, gravitaţional.
[*talus, rubble apron* / *talus d´éboulis, tablier ~* / *осыпной шлейф, щебнистый ~*]

Trepte de piemont 1. Trepte de relief etajate pe flancurile unor culmi muntoase (cute mari) care, după concepţia lui Walter Penck (1923), se formează datorită echilibrării temporare şi relative a raportului de forţe dintre factorii tectonici şi denudaţie. 2. Trepte deluroase situate la periferia unui sistem montan ori lanţ muntos.
[*piedmont benches* / *gradins marginaux, ~ de piémont* / *предгорные лестницы*]

Trepte piemontane v. Trepte de piemont

Triasic Prima perioadă a erei mezozoice, corespunzătoare intervalului dintre 251 şi 199,6 M.a. B. P. Denumirea de **T.** a fost introdusă de Alberti (1834), cu referire la existenţa a trei entităţi litostratigrafice, succesive în cadrul bazinului germanic: Bundtsandstein, predominant de origine continentală, Muschelkalk, marin epicontinental şi Keuper, care include depozite marine, lagunare şi continentale. În sudul Europei, **T.** este dezvoltat în facies marin, cu o largă dezvoltare a calcarelor şi dolomitelor (**T.** alpin). În România**, T.** este reprezentat prin depozite în facies alpin, în zona de orogen carpatic şi prin depozite în facies mixt, germanic, în Platforma Moesică.
[*Triassic* / *Triassic* / *триасовый*]

Tributar Afluent al unui lac sau mare.
[*tributary, affluent* / *tributaire, affluent* / *приток*]

Triere v. Sortare

Triplă joncţiune Loc de pe suprafaţa scoarţei terestre unde marginile a trei plăci litosferice se intersectează (de exemplu, Mendocino **T. j.**, asociată sistemului de falii San Andreas).
[*triple junction* / *jonction triple* / *тройное сочленение*]

Trog glaciar Vale obişnuit secundară, care rămâne suspendată faţă de cea principală. **T. g.** are profilul transversal de forma literei „U", iar în profil longitudinal prezintă trepte. Uneori, înţelesul general este de vale glaciară.
[*glacial trough, trough valley, glaciated ~ , U-shaped ~* / *trog, vallée glaciaire, ~ en auge glaciaire, auge* / *трог, троговая долина, U-образная ~ , ледниковая ~*]

Troguri îmbucate Sistem de văi glaciare modelate în faze diferite, ceea ce a determinat ca văile cele mai noi să se adâncească în cadrul celor mai vechi. La contactul celor două generaţii de văi etajate se mai păstrează nişte umeri sculpturali (replats).
[*trough-intrough valley* / *auges emboîtées* / *вложенные троги*]

Trovanţi Concreţiuni sferoidale, slab consolidate în depozite nisipoase (ex: în Dl. Feleacului-Cluj, în nisipurile din Podişul Moldovenesc, etc.).
[*sarsen, ~ stones* / *grès sauvages* / *крупные песчаниковые конкреции*]

Tsunami Un uriaş val marin (oceanic) declanşat de un cutremur, explozia unui vulcan sau o surpare submarină importantă. **T.** este denumire japoneză însemnând „*val de port"*. Cel mai renumit **T.** este cel din 26 decembrie 2004, produs în Oceanul Indian, datorită unui cutremur cu magnitudinea de 9,0, cu epicentrul la vest de coasta insulei Sumatra. Seria de valuri mari, cu înălţimea de până la 30 m, a generat inundaţii catastrofale şi un număr

impresionat de victime (circa 225.000) în 11 ţări (mai ales în Indonezia, Sri Lanka, India şi Thailanda).
[*tsunami* / *tsunami* / *цунами*]

Tuf Material poros, de natură diferită (vulcanică, sedimentară), consolidat.
[*tuff* / *tuff, tuf* / *туф*]

Tuf calcaros v. Travertin

Tuf cimentat v. Ignimbrit

Tuf vulcanic Rocă piroclastică obişnuit formată prin compactarea fie a cenuşilor vulcanice (cinerite), fie a lapillilor (fragmente mici, între 2 - 64 mm).
[*volcanic tuff* / *tuff volcanique, tuf ~* / *вулканический туф*]

Tufit Termen utilizat pentru a diferenţia rocile de tranziţie, constituite din materiale piroclastice şi epiclastice.
[*tufit* / *tuffite* / *туфит*]

Tumul v. Movilă
[*tumulus, barrow ~* / *tumulus* / *курган*]

Tumul de lavă Sin. *Movilă de lavă* Microformă vulcanică, de tipul unui mic dom sau movilă, pe spinarea unei curgeri de lave, cauzată de presiunea datorată diferenţierii vitezei de scurgere dintre crusta mai rece şi lava mai fluidă de dedesubt.
[*lava tumulus* / *tumulus de lave* / *курган лавовый*]

Tunel antropic Galerie subterană cu secţiunea relativ uniformă, construită pentru diferite scopuri (transport, comunicaţii, hidroenergie, etc.).
[*tunnel, tube* / *tunnel* / *туннель антропогенный*]

Tunel de lavă Galerie naturală, formată sub crusta solidificată de lave bazaltice, ca urmare a evacuării unor lave mai fluide de dedesubt.
[*lava tunnel, ~ tube* / *tunnel de lave, ~ subbasaltique* / *лавовый туннель*]

Tunel natural Galerie naturală, deschisă la ambele capete, care se formează mai ales în rocile solubile, datorită coroziunii. Asemenea forme se întâlnesc însă şi în unele roci sedimentare din zona falezelor şi chiar în roci vulcanice, bazaltice.
[*natural tunnel* / *tunnel naturel* / *естественный туннель*]

Tunel subglaciar Tunel format la baza gheţarului de către curenţi de apă care pot curge sub presiune ridicată şi, deci, au un considerabil potenţial eroziv. Materialul grosier, depus de către curenţii lichizi subglaciari, formaţi sub o calotă în declin, dă naştere la morene colinare, sinuoase, lungi şi înguste (esker).
[*subglacial tunnel* / *tunnel subglaciaire* / *подледниковый туннель*]

Turbaţie periglaciară v. Geliturbaţie

Turbă Depozit organic, parţial carbonizat, format prin descompunerea incompletă a unor resturi de plante, în condiţii de exces permanent de umiditate şi anaerobioză (mlaştină).
[*moss, peat* / *tourbe* / *торф*]

Turbărie Regiune bogată în turbă sau cu caracter mlăştinos, cu o vegetaţie bogată din resturile căreia se formează turba. În evoluţia unei turbării se deosebesc trei stadii: **T.** plată, **T.** intermediară şi **T.**bombată.
[*moor, peat bog, peatland, moss land* / *tourbière, fagne* / *торфяник*]

Turbărie bombată v. Turbărie înaltă

[*swelling peatland* / *tourbière bombée* / *выпуклый торфяник*]

Turbărie înaltă Sin. *Turbărie bombată (tinov)* Turbărie cu suprafaţa convexă, creată prin acumularea îndelungată a turbei generată de vegetaţia cu muşchi alb (*Sphagnum*), bumbăcăriţă ((*Eriophorum*). Turba este foarte acidă (turbă oligotrofă) specifică tinoavelor.
[*highmoor bog, raised ~* / *tourbière haute, ~ bombée* / *высокий торфяник*]

Turbărie joasă Turbărie cu suprafaţa plană, unde turba, de obicei, este slab acidă sau neutră (turbă eutrofă). La turbificare participă prepoderent stuful (Phragmites), papura (Typha), rogozul (Carex),etc.
[*low moor, fen* / *tourbière basse* / *низкий торфяник*]

Turbărie palsică Turbărie cu movile ce au sâmburele (miezul) de permafrost.
[*palsa bog* / *tourbière palsique* / *торфяник с пальсами*]

Turbiditatea apei Cantitatea de particule solide conţinute într-un volum de apă. **T. a.** se exprimă în g/l, kg/m^3 şi în PPM.
[*turbidity of water* / *turbidité de l´eau* / *мутность воды*]

Turn Formă de relief proeminentă, izolată, cu aspect diferit (prismatic, cilindric sau conic), generată prin denudaţie selectivă pe seama calcarelor, conglomeratelor, gresiilor şi a altor roci. **T.** se întâlnesc frecvent în zonele aride, de tip badland, unde colane de roci sedimentare mai moi sunt acoperite de bucăţi de roci mai dure. De exemplu, Râpa Roşie de lângă Sebeş, în parcurile naţionale Brice Canyon din Utah sau Toadstool din Nebraska.
[*tower* / *tour* / *башня*]

Turn litoral (marin) Un turn de forma unei mici insule abrupte, separat dintr-un promontoriu de către acţiunea valurilor când bolta arcului marin este erodată.
[*sea stack* / *écueil, chicot rocheux* / *башня береговая, скол останец*]

Turonian Etaj al Cretacicului superior a cărui denumire a fost introdusă de către d'Orbigny (1843) după numele localităţii Touraine din Franţa.
[*Turonian* / *Touronien* / *туронский*]

Tyrrhenian (I şi II) Subdiviziuni stratigrafice ale Pleistocenului marin, din domeniul mediteranean. **T. I.** este sincron interglaciarului Mindel-Riss, iar **T. II.** sau Monastirian este specific interglaciarului Riss-Würm. Este marcat de linia de ţărm cu altitudinea de 35m , care conţine elemente de faună caldă.
[*Tyrrhenian* / *étage tyrrhénien* / *мирренский*]

Ţ

Ţărm Fâşie relativ îngustă, situată la periferia lacurilor, mărilor sau oceanelor, la contactul dintre uscat şi apă. În sens restrâns **Ţ.** cuprinde spaţiul dintre nivelul cel mai coborât şi cel mai ridicat al apelor. În sens larg, se foloseşte noţiunea de zonă litorală, obişnuit cu lăţimea de până la 15 - 20 km, ce include atât sectorul submers, puţin adânc al şelfului, cât şi fâşia de uscat limitrof, aflată sub influenţa mării. După geneză, morfologie, etc. se pot distinge două categorii importante: **Ţ.** *de submersiune* (joase şi înalte) şi **Ţ.** *de emersiune* (joase şi înalte).
[*coast, shore* / *côte, rivage, littoral, bord de mer* / *берег*]

Ţărm abrupt v. Litoral abrupt

Ţărm carstic Ţărm întâlnit în regiunea masivelor şi podişurilor calcaroase înalte, format prin invadarea văilor şi depresiunilor carstice de către apele mari. Ca urmare, a rezultat un ţărm crestat cu versanţi abrupţi, cu golfuri întortochiate, cu ape limpezi (lipsesc aluviunile).
[*karstic coast* / *côte karstique* / *карстовый берег*]

Ţărm concordant v. Ţărm de tip dalmatin
[*concordant coast, longitudinal ~* / *côte concordante, ~ longitudinale* / *конкордантный берег, согласный ~ , продольный ~*]

Ţărm coraligen Ţărm în lungul căruia se găsesc recifi de corali care, deseori, mărginesc lagune. Este caracteristic mărilor tropicale, unde se formează recifi barieră, atoli, etc.
[*coral reef coast* / *côte corralienne* / *корраловый берег*]

Ţărm cu anse v. Ţărm de tip anatolian

Ţărm cu cala v. Cala
[*calas coast* / *côte à calanques* / *берег с каланками*]

Ţărm cu canale v. Ţărm de tip dalmatin

Ţărm cu cordoane litorale Ţărm jos, de emersiune, specific regiunilor cu platforme întinse de abraziune şi ape puţin adânci, unde se înregistrează un mare aport de material solid, fluvial sau provenit din abradarea uscatului. Astfel se formează cordoane litorale sau perisipuri (depuneri înguste şi prelungi sub formă de diguri naturale sau bare litorale), care în mările liniştite pot fi libere, continue sau prezintă o întrerupere (portiţă) şi închid o lagună. Acest ţărm se întâlneşte, în formă tipică, în partea de N şi NV a Golfului Mexic (ţărm de tip mexican), în NV Mării Adriatice (ţărm cu lido), etc.
[*bar coast, barrier ~* / *côte à barres sédimentaires littorales* / *берег с барьерами*]

Ţărm cu deltă (deltaic) Ţărm jos, de emersiune, specific mărilor lipsite de maree sau cu maree mici şi curenţi care nu reuşesc să evacueze volumul mare de materiale aduse de râuri. (de ex., deltele fluviilor Tibru, Rin, Dunăre, Mississippi).
[*deltaic coast, alluvial deltaic ~ , delta shoreline* / *côte deltaïque, ~ fluvio-deltaïque* / *дельтовый берег*]

Ţărm cu dune Sin. *Ţărm de tip aralic* Ţărm jos de submersiune, caracterizat printr-un număr mare de insulițe, înconjurate de ape puţin adânci, format în zone aride. De exemplu, ţărmul din jurul Lacului Aral, mai ales la gurile Sârdariei şi Amudariei, unde partea superioară a dunelor s-a transformat în insule.
[*dune coast* / *côte à dunes* / *берег с дюнами, аральский тип берега*]

Ţărm cu estuare Ţărm jos care se formează prin submersiunea uşoară a unor câmpii litorale întinse, joase, în regiunile cu maree bine dezvoltate. Fluxul şi refluxul, care se propagă la distanţe mari în amonte de vărsarea fluviilor, preiau aluviunile acestora, le lărgesc mult albiile, transformându-le în estuare (adesea de forma unor pâlnii).
[*estuary coast* / *côte à estuaries, ~ à abers* / *эстуарьевый берег*]

Ţărm cu faleză Ţărm înalt de abraziune în lungul căruia sunt prezente falezele (de exemplu, falezele de cretă din strâmtoarea Dover, falezele de loess la S de capul Midia).
[*cliffed coast* / *côte à falaise* / *клифовый берег*]

Ţărm cu fjärd Ţărm jos cu golfuri şi strâmtori înguste, aproximativ perpendiculare pe linia de ţărm, de origine glaciară. Diferenţa dintre ţărmul cu fiorduri şi ţărmul cu fjärduri constă în faptul că primul este înalt, iar ultimul este jos.

[*fjärd coast* / *côte à fjärds* / *фьердовый берег*]

Ţărm cu fiorduri Ţărm înalt de submersiune, mărginit de munţi ale căror flancuri abrupte au fost secţionate adânc de vechile văi glaciare (**Ţ.** *norvegian*). După topirea gheţarilor, văile glaciare litorale au fost inundate şi transformate în golfuri întortocheate, înguste şi adânci (Sogne fjord din Norvegia are 1244 m adâncime).

[*fjorded coast* / *côte à fjords* / *фиордовый берег*]

Ţărm cu förden Ţărm cu golfuri înguste, reprezentând porţiuni submerse ale unor văi formate de către apele subglaciare.

[*förden coast* / *côte à förden* / *ферден берег*]

Ţărm cu golfuri Ţărm sinuos a cărei linie pătrunde spre uscat, conturând inflexiuni sub formă de golfuri şi promontorii.

[*shoreline with bays* / *rivage avec des golfs* / *бухтовый берег*]

Ţărm cu lagune Ţărm jos de emersiune, obişnuit cu lagune alungite (Haffen în nordul Germaniei) în sensul ţărmului. **Ţ. l.** se formează prin închiderea parţială sau totală a unor golfuri de către cordoane litorale. **Ţ. l.** este deseori asociat cu cel de tip lido, dar nota dominantă este dată de lagune (spre exemplu, complexul lagunar Razim).

[*lagoon coast, lagoon type of ~* / *côte à lagunes, ~ lagunaire* / *лагунный берег*]

Ţărm cu lande Ţărm jos de emersiune, care are aspectul unei câmpii nisipoase, cu microrelief sub formă de dune, cu numeroase mlaştini şi lacuri maritime (litorale). De exemplu, câmpia din jurul Golfului Biscaya, din Aquitania, SV Franţei.

[*landes coast* / *côte à landes* / *берег с ландами*]

Ţărm cu lido Sin. *Ţărm de tip mexican* Ţărm jos, de emersiune, cu lagune separate de mare prin cordoane litorale libere. Denumirea este legată de numele cordonului de 18 km lungime ce închide laguna Veneţiei.

[*lido shore* / *côte à lido* / *мексиканский тип берега*]

Ţărm cu limane Ţărm jos, din regiunile unde mareele lipsesc sau sunt nesemnificative, ce se formează prin submersiunea unor câmpii litorale şi prin pătrunderea apelor marine pe gurile unor râuri, care se transformă în golfuri mici şi înguste. Cu timpul, acestea sunt închise spre mare de cordoane litorale şi devin lacuri limanice. Limanele pot să comunice cu marea prin portiţe (de ex., limanele Niprului, Bugului, Nistrului) sau sunt total izolate de mare (de ex., limanele de pe ţărmul românesc al Mării Negre: Taşaul, Techirghiol, Tatlageac şi chiar Mangalia, al cărui perisip este artificial).

[*liman coast* / *côte à limans* / *лиманный берег*]

Ţărm cu mangrove Ţărm lagunar, de câmpie litorală din zona intertropicală, afectat de maree, acoperit cu mâluri organo-minerale slab aerisite, pe care se dezvoltă formaţiuni de mangrove (arbori şi arbuşti sempervirescenţi de Rhizophora, Avicennia, etc.)

[*mangrove coast* / *côte à mangroves* / *берег мангровый*]

Ţărm cu Marschen Ţărm jos, de emersiune, care se prezintă ca o câmpie litorală mlăştinoasă, provenită prin colmatarea lagunelor şi transformarea lor în mlaştini (spre exemplu, litoralul Olandei, Danemarcei, Germaniei, etc.).

[*marsh coast* / *côte à veys* / *маршевый берег*]

Ţărm cu rias Ţărm de submersiune, caracterizat prin prezenţa golfurilor de tip ria. **Ţ. r.** este sculptat de văi adânci la marginea unor podişuri sau munţi vechi peneplenizaţi. Iniţial,

văile au avut o evoluţie normală, apoi au fost reîntinerite (datorită reînălţării regiunii sau coborârii nivelului mării) şi, în final, invadate de apele transgresiunii flandrine din Postwurmian. **Ţ. r.** apare sub formă de golfuri ramificate, separate de promontorii largi stâncoase. Spre deosebire de fjorduri, văile de aici se adâncesc treptat spre mare. Astfel de ţărmuri se întâlnesc în vestul peninsulei Bretagne (Franţa), în sud-vestul Irlandei, în nord-vestul Spaniei (în Galicia, de unde şi numele de ţărm de tip galician) etc.

[*rias coast, ~ shoreline* / *côte à rias, ~ ~ abers* / *риасовый берег*]

Ţărm cu skjärs (şer) Sin. *Ţărm de tip finlandez* Ţărm jos de submersiune, caracterizat prin numeroase insule (skjärs), bălţi şi mlaştini. **Ţ. s.** este ţărmul câmpiilor glaciare invadate de ape, unde microrelieful de morene şi stânci şlefuite s-a transformat în insule şi promontorii, separate de canale întortocheate şi golfuri puţin adânci.

[*skerry coast, Finlandian shore* / *côte à skjärs* / *шхерный тип берега*]

Ţărm cu watt Ţărm cu bancuri de nisip, cordoane joase, insule mici, care la reflux se alipesc în mare parte uscatului (de exemplu, pe litoralul Mării Nordului, între gurile Rinului şi Elbei).

[*watt coast* / *côte à watte* / *ваттовый берег*]

Ţărm de abraziune Ţărm în lungul căruia predomină formele de eroziune marină.

[*abrasion coast* / *côte d'abrasion, ~ d`érosion marine* / *абразионный берег*]

Ţărm de acumulare Ţărm în lungul căruia predomină formele de acumulare marină sau lacustră.

[*accumulative coast, accumulation shoreline* / *côte d'accumulation, ~ sédimentaire* / *аккумулятивный берег*]

Ţărm de emersiune Ţărm format în urma unor mişcări epirogenetice pozitive sau eustatice negative, unde elementul principal îl constituie extinderea uscatului şi retragerea domeniului marin.

[*emersion coast, emergent ~ , coast of emergence* / *côte d'émersion* / *эмерсионный берег*]

Ţărm de ingresiune v. Ţărm de submersiune

[*ingression coast* / *côte d'ingression* / *ингрессионный берег*]

Ţărm de submersiune Sin. *Ţărm de ingresiune* Ţărm care s-a format prin invazia apelor marine sau lacustre asupra uscatului, datorită unor mişcări eustatice pozitive sau epirogenetice negative. În urma creşterii nivelului marin din timpul Holocenului, în prezent mare parte dintre ţărmuri este reprezentată de **Ţ. s.** Acestea pot fi împărţite în două grupe, şi anume: **Ţ. joase** (**Ţ.** *cu estuare*, **Ţ.** *cu limane*, **Ţ.** *de tip aralic*, **Ţ.** *finlandez*) şi **Ţ. înalte** (**Ţ.** *dalmatin*, **Ţ.** *anatolian*, **Ţ.** *cu rias*, **Ţ.** *tectonic*, **Ţ.** *cu fiorduri*).

[*submersion coast, submerged shoreline, submergent coastline, coast of submergence* / *côte de submersion* / *ингрессионный берег*]

Ţărm de tip anatolian Sin. *Ţărm de tip transversal***,** *Ţărm pe structură transversală, Ţărm cu anse, Ţărm discordant, Ţărm de tip atlantic* Ţărm înalt de submersiune, condiţionat de prezenţa unor culmi muntoase relativ paralele, inclusiv cute sau linii de falii, dispuse transversal faţă ţărm. În urma submersiunii, în capătul culmilor se formează promontorii şi insule, iar în spaţiile cu structuri sinclinale şi cu roci mai puţin rezistente la eroziune se formează golfuri larg arcuite (anses).

[*anatolian coast, cross-cut ~ , discordant ~ , atlantic ~* / *côte à structure transversale, ~ transversale* / *поперечный тип берега*]

Ţărm de tip aralic v. Ţărm cu dune

[*aralian shore* / *côte de type Aralien* / *аральский тип берега*]

Ţărm de tip atlantic v. Ţărm de tip Anatolian

[*Atlantic-type coast* / *côte de type atlantique* / *атлантический тип берега*]

Ţărm de tip dalmatin Sin. *Ţărm concordant***,** *Ţărm cu structură longitudinală, Ţărm cu canale, Ţărm de tip pacific* Ţărm înalt de submersiune, caracterizat prin prezenţa unui mare număr de insule, peninsule, golfuri şi canale, orientate paralel cu direcţia generală a liniei de ţărm. **Ţ. d.** se formează atunci când o regiune muntoasă tânără, cu culmi paralele în lungul litoralului, este supusă unor mişcări tectonice de coborâre uşoară, sau când creşte nivelul general al mării (ex. în Postglaciar). Prin submersiune, văile şi depresiunile se transformă în golfuri înguste şi canale, iar culmile devin insule şi peninsule. În forma cea mai tipică, acest ţărm se întâlneşte în Croaţia, pe litoralul estic al Mării Adriatice.

[*Dalmatian-type coast, longitudinal-type ~, concordant ~ , dalmatian ~* / *côte de type dalmate* / *дальматинский тип берега*]

Ţărm de tip finlandez v. Ţărm cu skjärs

[*skerry coast, Finlandian shore, glacial deposition coast* / *côte de type finlandais* / *финляндский тип берега*]

Ţărm de tip mexican v. Ţărm cu lido

Ţărm de tip neozeelandez v. Ţărm tectonic

Ţărm de tip pacific v. Ţărm de tip dalmatin

[*pacific type coast* / *côte de type pacifique* / *тихоокеанский тип берега*]

Ţărm diagonal Ţărm cu direcţie oblică faţă de structură (de exemplu, **Ţ.** albanez).

[*diagonal coast, ~ shoreline, oblique coast* / *côte oblique* / *диагональный берег*]

Ţărm discordant v. Ţărm de tip anatolian

Ţărm extern Ţărm format de cordoanele litorale din faţa lagunelor.

[*outer shorline* / *rivage extérieur, côte extérieure* / *внешний берег*]

Ţărm glaciar Ţărm care poartă urmele unei modelări glaciare mai vechi.

[*glacial shore* / *côte de modelé glaciaire, littoral ~, côte glaciée* / *ледниковый берег*]

Ţărm intern Ţărmul lagunelor dinspre continent.

[*inner shorline* / *rivage intérieur* / *внутренный берег, внутренная береговая линия*]

Ţărm în dinţi de fierăstrău v. Ţărm îndinţat

[*teeth-like coast* / *côte en dent de scie* / *зубчатый берег*]

[*discordant coast, unconformable ~ , transverse ~* / *côte discordante* / *дискордантный берег, несогласный ~ , поперечный ~*]

Ţărm înalt Ţărm, obişnuit liniar, ce are aspectul unor faleze alcătuite din roci sedimentare moi, adesea stratificate, uşor de modelat de către valuri, la baza căruia există o plajă îngustă dar prelungă (de exemplu, ţărmul românesc cu faleză de loess de la S de capul Midia).

[*high coast* / *haute-côte, côte élevée, ~ abrupt* / *высокий берег*]

Ţărm îndinţat Ţărm cu promontorii ascuţite, distribuite relativ regulat şi separate de mici golfuri triunghiulare.

[*indented coast, advancing and receding ~* / *côte indentée* / *зубчатый берег*]

Ţărm jos Ţărm corespunzător câmpiilor de nivel de bază.
[*low coast* / *côte platte, ~ basse* / *низкий берег*]

Ţărm liniar rectificat Ţărm la care capurile au fost abradate iar în golfuri s-au format cordoane şi plaje. În asemenea condiţii, ţărmul capătă un aspect aproape liniar.
[*graded shore line* / *rivage régularisé* / *линейно выравненный берег, выровненый ~*]

Ţărm longitudinal v. Ţărm de tip dalmatin
[*longitudinal coast line* / *côte longitudinale* / *продольный берег*]

Ţărm marin v. Ţărm
[*sea shore* / *côte marine* / *морской берег*]

Ţărm muntos Ţărm înalt datorită prezenţei munţilor în imediata sa vecinătate.
[*mountain coast* / *côte montagneuse*/ *нагорный берег*]

Ţărm oceanic v. Ţărm
[*coast* / *côte océanique* / *океанический берег*]

Ţărm paletiform Ţărm înalt, de submersiune, cu golfuri-grabenuri şi promontorii-horsturi. Liniile de ţărm corespund unor planuri de falie.
[*palette coast* / *côte en forme de palette* / *лопастной берег*]

Ţărm pe structură longitudinală v. Ţărm de tip dalmatin

Ţărm pe structură transversală v. Ţărm de tip anatolian
[*cross-cut coast, discordant ~* / *côte à structure transversale* / *дискордантный берег, несогласный ~*]

Ţărm primar Ţărm nemodificat de valuri, cu trăsături rezultate din acţiunea altor factori.
[*primary coast, ~ shore line, initial ~* / *côte primaire, ~ jeune* / *первичный берег*]

Ţărm rectiliniu Ţărm înalt sau jos, lipsit de sinuozităţi importante.
[*rectilinear shoreline, straight ~, straight coast* / *côte rectiligne* / *прямолинейный берег, выравненный ~*]

Ţărm regularizat Ţărm corectat printr-un ansamblu de lucrări hidrotehnice, proiectate şi executate pentru satisfacerea unor nevoi social-economice.
[*graded shore* / *côte régularisée* / *выровненный берег*]

Ţărm stâncos Ţărm modelat în roci dure, cu pereţi abrupţi, colţuroşi, neacoperit de vegetaţie.
[*cliffy coast, rocky ~* / *côte rocheuse* / *скалистый берег*]

Ţărm tectonic Sin. *Ţărm de tip neozeelandez* Ţărm definit de prezenţa unor abrupturi, peninsule şi golfuri, corespunzătoare planurilor de falie, horsturilor şi grabenelor.
[*tectonic coast* / *côte tectonique* / *тектонический берег*]

Ţărm transversal v. Ţărm de tip anatolian
[*transverse coast, transverse-type ~* / *côte transversale* / *поперечный берег*]

Ţărm vulcanic Ţărm înalt, stâncos, sculptat în formaţiuni vulcanice recente.
[*volcanic coast* / *côte volcanique* / *вулканический берег*]

Ţâţâna terasei Marginea podului terasei care vine în contact cu versantul văii sau cu baza frunţii unei terase fluviale superioare.
[*terrace hinge* / *charnière de la terrasse* / *тыловой шов террасы*]

Ţiglăi v. Monticuli de alunecare

U

Ued Sin. *Wadi* Vale largă şi uscată, cu scurgere intermitentă din regiunile cu climat arid (de exemplu, în Africa de Nord şi Peninsula Arabică). În urma viiturilor torenţiale, care sunt foarte rare, pe albiile uscate, obişnuit nisipoase, ale uedurilor se depun şi sedimente grosiere (pietrişuri, bolovănişuri şi blocuri). Denumirea de **U.** reprezintă transcrierea franceză (oued) a termenului arab wadi.
[*oued, wadi* / *oued* / *вади, уади, уед*]

Ultimul maxim glaciar Perioada de extindere maximă a gheţarilor din timpul ultimei glaciaţii, Würm or Wisconsin, aproximativ în urmă cu 20.000 de ani.
[*Last Glacial Maximum, LGM* / *le dernier maximum glacier* / *последнее максимальное оледенение*]

Ultrametamorfism Formă de metamorfism intens, care generează topirea parţială a rocilor preexistente, naşterea sincronă a unei topituri cuarţo-feldspatice şi a unui reziduu de minerale mafice. **U.** conduce la formarea migmatitelor
[*ultrametamorphism* / *ultramétamorphisme* / *ультраметаморфизм*]

Uluc Formă negativă de relief, cu aspect de jgheab, de vale relativ adâncă sau cu caracter depresionar, care poate avea origini diferite (de exemplu, **U.** *de alunecare*, **U.** *glaciar* , **U.** *de contact*, etc).
[*trough, flume* / *dépression en forme d'auge* / *желоб*]

Umăr Treaptă mică, plană sau uşor înclinată, de origine diferită, care apare ca o discontinuitate pe versantul unei văi. Se pot întâlni **U.** *structurali,* **U.** *glaciari,* **U**. *de terasă în rocă,* etc.
[*bench, replat* / *replat, épaulement* / *плечо*]

Umăr glaciar Umăr format, de regulă, prin îmbucarea unei văi glaciare mai mici într-o vale glaciară mai veche, din fundul căreia se mai păstrează petice mici suspendate pe ambii versanţi.
[*glacial bench, ~ replat, trough shoulder* / *replat glaciaire, épaulement ~ , ~ d'auge* / *плечо трога*]

Umăr structural Treaptă condiţionată existenţa unor roci mai dure faţă de restul versantului.
[*structural bench* / *replat structural* / *структурная ступень*]

Undă Formă ondulatorie de desfăşurare a mişcării în diferite medii.
[*wave* / *onde* / *волна*]

Unde longitudinale Sin. *Unde primare (P)* Unde seismice de compresie sau de dilataţie, care au o viteză de propagare de 7 - 13 km/s. **U. l.** fiind cele mai rapide, sunt primele unde şi cel mai bine înregistrate de seismografe.
[*compression wave* / *ondes longitudinales* / *продольные волны*]

Unde primare (P) v. Unde longitudinale
[*primary waves, P ~* / *ondes primaires* / *первичные волны*]

Unde secundare S Sin. *Unde transversale* Unde seismice de forfecare sau de rotaţie, cu o viteză de 4 - 7 km/s, care nu se propagă prin mediul lichid.
[*secondary waves* / *ondes secondaires (S)* / *вторичные волны*]

Unde seismice Unde provocate de cutremure care, pornind din focar, străbat Terra în toate direcţiile.
[*seismic waves* / *ondes séismiques, ~ sismiques* / *сейсмические волны*]

Unde transversale v. Unde secundare
[*shear wave* / *ondes transversales* / *поперечные волны*]

Unghi de frecare interioară Unghiul a cărui tangentă trigonometrică reprezintă coeficientul de frecare interioară dintre particulele unei roci. Acest unghi este mai mare la depozitele compacte şi mai redus la cele afânate, deranjate. De asemenea, **U. f. i.** depinde şi de granulometrie (mai accentuat la rocile cu granule mari şi mai mic la rocile cu bobul fin) şi de umiditate (când roca se îmbibă cu apă, valoarea **U. f. i.** se reduce aproximativ la jumătate, ceea ce conduce la micşorarea stabilităţii rocii).
[*angle of inner friction* / *angle de friction intérieure* / *уголь внутреннего трения*]

Unghi de înclinare (a stratului) Sin *Căderea stratului* Unghiul ascuţit format între planul orizontal şi suprafaţa unui strat. Înclinarea stratului este perpendiculară pe direcţia stratului.
[*dip* / *angle d'inclinaison* / *уголь падения пласта*]

Unghi de repaus (aşezare) Sin. *Unghi de taluz natural* **U**nghiul la care materialele solide, de obicei granulare, se stabilizează. **U. r.** aproximează unghiul pantei grohotişurilor. În sens strict, panta naturală a unui material solid poate avea un **U. r.** de mărime variabilă în funcţie de condiţie, respectiv dacă materialul tocmai s-a aşezat sau este gata să se deplaseze.
[*angle of repose* / *angle d'équilibre du talus, ~ de talus naturel* / *угол естественного откоса*]

Unghi de taluz natural v. Unghi de repaus (aşezare)

Unghi de vergenţă Unghi format între planul axial şi un plan vertical, caracteristic pentru cutele geologice la care planul axial nu este vertical. Azimutul spre care se formează **U. v.** reprezintă sensul vergenţei.
[*strike,vergence angle* / *angle de vergence* / *угол простирания*]

Uniformitarianism v. Actualism
[*uniformitarianism* / *uniformitarianism* / *униформизм*]

Unitate biostratigrafică Strat sau grup de strate cu un conţinut paleontologic specific faţă de stratele vecine. Cunoaşterea **U. b.** a stat la baza scării stratigrafice a istoriei Pământului, îndeosebi a Fanerozoicului (timpurile postproterozoice). **U. b.** de bază este biozona.
[*biostratigraphic unit* / *unité biostratigraphique* / *биостратиграфическая единица*]

Unitate cronostratigrafică Grup de strate care diferenţiază un anumit interval de timp al istoriei geologice. O **U. c.** este este definită printr-o secţiune de referinţă (stratotip).
[*chronostratigraphic unit* / *unité chronostratigraphique* / *хроностратиграфическая единица*]

Unitate geocronologică Diviziune a timpului geologic, concretizată printr-o unitate cronostratigrafică. **U. g.** este o entitate abstractă, a cărei ierarhie descrescătoare arată astfel: eon, eră, perioadă, epocă, vârstă, cron.
[*geochronologic unit* / *unité géochronologique* / *геохронологическая единица*]

Unitate geologico-structurală Regiune specifică a scoarţei terestre. care prezintă caractere particulare privind constituţia şi aranjamentul rocilor din substrat.
[*geologic-structural unit / unité structurale géologique* / *геолого-структурная единица*]

Unitate litostratigrafică Strat sau grup de strate formate dintr-un tip litologic sau o combinaţie de tipuri litologice, ce dezvăluie o anumită constanţă a condiţiilor de sedimentare. **U. l.** fundamentală este formaţiunea, având ca **U. l.** subordonate membrul şi stratul.
[*lithostratigraphic unity* / *unité lithostratigraphique* / *литостратиграфическая единица*]

Unitate de relief Teritoriu bine conturat, care prezintă aceleaşi caracteristici geomorfologice.
[*landform unit* / *unité gémorphologique* / *орографическая едирица, единица рельефа*]

Unitate stratigrafică Grup de roci în succesiune stratigrafică, ce constituie, prin caracterele lor relativ omogene, o entitate distinctă. Pentru separarea **U. s.,** se folosesc diverse criterii (litologice, paleontologice, de vârstă, de paleomagnetism al rocilor, etc).
[*stratigraphic unity* / *unité stratigraphique* / *стратиграфическая единица*]

Unităţi morfologice şi funcţionale ale versanţilor Subdiviziuni stabilite în funcţie de schimbările mai importante, survenite în profilul versanţilor sau de natura proceselor morfogenetice. Astfel, pe un versant relativ uniform se pot distinge trei părţi: muchea, fruntea (faţa) şi baza sau partea superioară, medie şi inferioară. Conceptual, un versant poate fi împărţit în trei zone specifice: zona de producere a sedimentelor (ocupă de obicei partea superioară), zona de tranzit (pulsatorie) cu un bilanţ negativ (pleacă mai mult material solid decât intră) şi zona de compensare (zona de depunere) situată la partea inferioară a versantului, cu bilanţ pozitiv.
[*morphologic and functional units on slopes* / *sous-unités morphologiques et fonctionnelles des versants* / *морфологические и функциональные единицы склонов*]

Unităţi şi subunităţi ale regionării geomorfologice Diviziuni geomorfologice ale unui teritoriu în funcţie de particularităţile sale geostructurale, morfostructurale şi morfosculpturale. Se pot stabili unităţi taxonomice precum: provincii, domenii, regiuni (ţinuturi), districte (raioane) etc.
[*units and subunits of the geomorphologic division* / *unités et sous-unités géomorphologiques* / *единицы геоморфологического районирования*]

Urme de dragaj Sin. *Şanţuri de dragaj* Mecanoglife liniare continue (şanţuri, riduri), provocate de obiecte transportate deasupra unui sediment lutitic, slab coeziv. **U. d.** ajută la reconstituirea direcţiilor unor paleocurenţi.
[*drag marks* / *sillon de dragage* / *следы сколжения*]

Urme de eroziune Sin. *Turboglife* Forme erozionale alungite (caneluri de eroziune), care pot avea morfologie diferită (semilunare, meandrate, longitudinale, transversale). Când sunt conservate pe suprafaţa unui strat de gresie, **U. e.** poartă numele de mecanoglife.
[*erosion marks* / *traces d`érosion* / *зрозионные следы*]

Urme de impact Mecanoglife liniare, discontinue, realizate de obiecte rulate sau săltate deasupra unui sediment lutitic, slab coeziv. După geneza lor, **U. i.** pot fi: **U.** *de înfigere*, **U.** *de ricoşare*, **U.** *de saltaţie*.
[*impact marks* / *traces d`impact* / *следы ударные*]

Urme fosile Categorie de material paleontologic, reprezentată prin urmele activităţii biologice ale organismelor păstrate în sedimentele sincrone lor. **U. f.** cuprind: urme de deplasare, urme de hrănire, urme de repaus, etc.
[*fossils* / *traces fossiles* / *следы погребенные*]

Urne crioconitice Mici adâncituri formate prin topire, în zăpadă sau în gheaţă, datorită particulelor fine de material melanocrat, care absorb radiaţia solară. Când fragmentele sunt mai mari, se formează puţuri crioconitice.
[*cryoconite holes, dust wells, ablation hollows* / *urnes à cryoconite, trous de ~ , ~ de midi* / *следы криоконитовые*]

Urstromtal v. Pradolină
[*Urstromtal, proglacial channel, icemarginal ~* / *chenal proglaciaire* / *прадолина*]

Uscat Suprafaţă a litosferei neacoperită de apele Oceanului Planetar, constituită din continente şi insule. **U.** ocupă 29% din suprafaţa globului (148 milioane km^2).
[*land* / *terre ferme* / *суша*]

USLE v. Ecuaţia universală a eroziunii solului

Uvala Formă de relief exocarstic, cu aspect de depresiune superficială, alungită, provenită din unirea mai multor doline.Uvalele au diametrul de ordinul zecilor sau al sutelor de metri şi adâncimea de până la 30 - 40 metri.
[*uvala, karst basin* / *ouvala, dépression karstique* / *увала, карстовая котловина*]

Uzunlar Transgresiune importantă din evoluţia Mării Negre, care a avut loc în Pleistocenul mediu (în interglaciarul Mindel-Riss), când apele mai calde şi mai sărate ale Mediteranei au pătruns în Marea Neagră.
[*Uzunlar transgression* / *Mindel-Riss transgression* / *узунларская трансгрессия*]

V

Vad Porţiune din albia minoră a unui râu, caracterizată prin maluri joase şi apă puţin adâncă, prin care se poate trece de pe un mal pe altul.
[*shoal, ford crossing, riffle* / *haut-fond, gué, seuil, maigre, batture* / *перекат, брод*]

Val Masă de apă care se deplasează prin mişcări ondulatorii la suprafaţa oceanelor, mărilor, lacurilor.
[*wave* / *vague* / *волна*]

Val Formă de relief jurasian reprezentând o vale sinclinală.
[*val* / *val* / *вал*]

Val de alunecare Formă de relief, cu aspect ondulat, care se formează pe unii versanţi afectaţi de deplasări de teren. Deseori, pe aceşti versanţi deluviali se întâlnesc mai multe valuri de alunecare, continue sau fragmentate, care sunt orientate pe contur, de obicei paralel cu baza cornişei şi prezintă o energie de relief de câţiva metri.
[*slide-ridge* / *ride de glissement, vallum de ~* / *вал оползневой*]

Val de refulare Sin. *Refularea alunecării* Val natural de pământ, situat în fruntea unei alunecări de teren, condiţionat de presiunea exercitată, din spate, de deluviul în mişcare şi de rezistenţa terenului din faţa deluviului.

[*pressure ridge, ~rampart* / *bourrelet de refoulement, rempart de pression* / *напорной вал,~ выпирания*]

Val deferlat v. Resac

Val morenaic Formă de relief dezvoltată la marginea unui gheţar stagnant, fie în timpul retragerii, fie în timpul avansării, când se formează în special morene frontale. Deoarece în Pleistocen au existat mai multe glaciaţii, pe suprafaţa câmpiilor glaciare sau în alte regiuni se găsesc numeroase valuri (şiruri) morenaice.
[*moraine ridge* / *rempart morainique, vallum ~* / *моренный вал*]

Val piroclastic Curgere piroclastică foarte fluidă, constituită dintr-un amestec turbulent de piroclastite şi gaze.
[*pyroclastic wave, surge* / *coulée pyroclastique* / *пирокластический поток*]

Vale Formă negativă de relief, relativ îngustă şi alungită, deschisă în aval, care, de regulă, este parcursă de un curs de apă. Iniţial, termenul însemna *loc jos*, de unde a derivat şi cel de aval. După origine, se disting: **V.** *fluviale*, **V.** *glaciare*, **V.** *tectonice*, etc.
[*valley* / *vallée* / *долина*]

Vale abandonată Vale care apare prea dezvoltată în raport cu râul care o străbate. **V. a.** a fost creată de un fost gheţar sau de un râu mai mare, care a suferit o scădere a debitului lichid, datorită schimbărilor climatice sau a fost captat.
[*abandoned valley, misfit ~* / *vallée abandonée* / *покинутая долина*]

Vale adâncită Vale creată prin înălţarea reliefului unei regiuni, datorită unor mişcări tectonice (de ex., văile din bazinul fluviului Ohio care brăzdează peneplena appalaşiană, valea fluviului Colorado în Podişul Colorado, văile antecedente, etc), sau prin coborârea nivelului de bază, provocată de mişcări eustatice negative.
[*incised valley* / *vallée encaissée* / *врезанная долина*]

Vale anaclinală v. Vale obsecventă
[*anaclinal valley* / *vallée anaclinale* / *анаклинальная долина*]

Vale antecedentă Vale transversală, situată într-o regiune care a suferit mişcări de ridicare tectonică. Pe măsura înălţării scoarţei, valea se adânceşte, menţinându-se pe acelaşi traseu. Deci, o **V. a.** este mai veche decât mişcările tectonice pozitive din regiunea respectivă. Noţiunea de **V. a.** a fost introdusă de către John W. Powell (1876).
[*antecedent valley* / *vallée antécédente* / *антецедентная долина*]

Vale anticlinală Vale instalată în partea axială a unui anticlinal care, printr-o evoluţie îndelungată, poate conduce la formarea unei depresiuni paralele cu axul anticlinalului. Depresiunea poartă numele de butonieră (combe) şi are ambii versanţi sub formă de cueste, cu frunţile orientate faţă în faţă. **V. a.** sunt specifice regiunilor cu structură complexă şi forme de relief appalaşian, discordant, caracterizat prin inversiuni de relief.
[*anticlinal valley* / *vallée anticlinale* / *антиклинальная долина*]

Vale asimetrică Vale ai cărei versanţi au înclinări diferite. Asimetria poate fi condiţionată de aspectele geologice, climatice, astronomice etc. De aceea, se poate vorbi de asimetrii de natură structurală, petrografică, tectonică, climatică, determinate de mişcarea de rotaţie a Pământului (astronomice) sau care se datorează altor cauze.
[*assymetric valley* / *vallée assymétrique* / *ассиметричная долина*]

Vale bătrână Vale tipică stadiului de bătrâneţe al ciclului de eroziune, care se lărgeşte prin eroziune laterală. **V. b**. traversează o câmpie sculpturală (peneplenă) cu un relief estompat, derivat, cu culmi interfluviale largi dar coborâte.
[old valley / *vielle vallée* / *старая долина*]

Vale carstică Vale, în general îngustă şi adâncă, dezvoltată în regiuni cu formaţiuni calcaroase. După unele caracteristici hidro-geomorfologice, se deosebesc: **V.** *oarbe*, **V.** *în fund de sac*, **V.** *seci*, **V.** *cu trepte antitetice*, etc). După configuraţia profilului transversal, se disting **V.** *în chei* şi **V.** *în canion*.
[*karstic valley, karst ~ / vallée karstique* / *карстовая долина*]

Vale cataclinală Vale formată în regiunile cu structură monoclinală, care este orientată în conformitate cu înclinarea generală a stratelor (cata = aceeaşi). Acelaşi sens se dă astăzi văilor consecvente.
[*cataclinal valley* / *vallée cataclinale* / *катаклинальная долина*]

Vale consecventă Vale tipică reliefului structurilor monoclinale. Iniţial, se aprecia că direcţia **V. c**. este conformă cu panta suprafeţei originale de emersiune. Ulterior, mulţi geomorfologi au considerat că **V. c.** are orientarea conformă cu direcţia înclinării generale a stratelor (conţinut similar cu cel al văii cataclinale). Profilul transversal al acestor văi este, de regulă, simetric.
[*consequent valley, accordant ~* / *vallée conséquente, ~ cataclinale* / *консеквентная долина*]

Vale cu defilee şi bazine succesive Vale alcătuită din sectoare largi care alternează cu sectoare înguste, formate în condiţiile când râul traversează roci cu duritate diferită.
[*beaded valley* / *vallée en chapelet* / *чётковидная долина*]

Vale cu trepte antitetice Vale care are abrupturi transversale amplasate în aval de locul unor vechi captări succesive.
[*valley with antithetic terraces* / *vallée à gradins antithétiques, ~ ~ ~ renversés* / *долина с обратными уклонами*]

Vale de butonieră v. Vale anticlinală
[*anticlinal valley* / *vallée anticlinale* / *бутоньерка*]

Vale de falie Vale situată în lungul unei falii, unde blocurile au jucat pe verticală.
[*fault-valley* / *vallée de faille, ~ de ligne de faille* / *сбросовая долина*]

Vale de rift Depresiune lineară creată de scufundarea scoarţei terestre între sisteme paralele de falii. De exemplu, Marele rift est-african.
[*rift valley* / *vallée de rift* / *рифтовая долина*]

Vale de străpungere Vale care taie în întregime o culme sau un lanţ de munţi.
[*breach valley* / *vallée transversale, ~ percée* / *сквозная долина*]

Vale de sufoziune Vale caracteristică regiunilor formate pe depozite loessoide sau roci carstificabile. Prin procese de tasare sufozională pe suprafeţe orizontale întinse se dezvoltă mici depresiuni (crovuri sau găvane) din unirea cărora se pot forma vâlcele lipsite de scurgere. De asemenea, **V. s.** se pot forma prin unirea unor şiruri de doline de sufoziune.
[*suffosion valley* / *vallée créée par processus de suffosion* / *суффозионная долина*]

Vale decapitată Vale situată în aval de locul captării fluviale, căreia o parte din bazin i-a fost captată de un alt râu. Pe **V. d.** se constată o disproporţie semnificativă între cursul actual

de apă şi lărgimea văii. În plus, spre şaua de captare, **V. d**. este deseori lipsită de scurgere, prezentând trăsăturile unei văi relicte (moarte, abandonate).
[*misfit valley, beheaded valley, wind gap* / *vallée tronquée* / *обезглавленная долина*]

Vale diagonală Vale care străbate oblic regiuni (munţi, dealuri) sau zone geologice diferite.
[*diagonal valley, oblique ~* / *vallée diagonale* / *диагональная долина*]

Vale epigenetică Sin. *Vale supraimpusă* Vale care se instalează pe suprafaţa unor regiuni constituite din roci moi. Apoi, pe măsură ce se adânceşte, descoperă roci mai dure, cu discordanţe stratigrafice, pe care este obligată să le secţioneze. Adâncirea acestor văi se face normal, fără intervenţia mişcărilor tectonice. În cazul când regiunea suferă şi o mişcare de ridicare, atunci valea are un dublu caracter: antecedent şi epigenetic.
[*epigenetic valley, superimposed ~* / *vallée épigénique, ~ surimposée* / *эпигенетическая долина*]

Vale fluvială Formă de relief care apare ca urmare a activităţii predominate a râurilor. **V. f.** au dimensiuni diferite, fiind aproximativ proporţionale cu râurile care le-au generat. Principalele elemente componente ale unei **V. f.** sunt: albia minoră, albia majoră (luncă) şi versanţii, care pot fi simpli sau în trepte (terase).
[*river valley* / *vallée fluviale, ~ fluviatile* / *речная долина*]

Vale glaciară Vale creată prin acţiunea sculpturală a gheţarilor (exaraţie). **V. g.** sunt caracteristice mai ales gheţarilor montani şi prezintă, ca trăsătură distinctivă, un profil transversal de forma literei U, cu versanti abrupţi şi fundul rotunjit, şi un profil longitudinal cu pante şi contrapante sau în trepte.
[*glacial valley* / *vallée glaciaire, auge, ~ glaciaire, trog* / *ледниковая долина*]

Vale-graben Vale formată în lungul unui graben limitat de falii, cum este, de exemplu, sectorul mijlociu al văii Rinului.
[*valley graben* / *vallée d'éffondrement* / *долина-грабен*]

Vale insecventă Vale care nu are orientarea definită în funcţie de înclinarea câmpiilor iniţiale sau de structura geologică.
[*insequent valley* / *vallée inséquente* / *инсеквентная долина*]

Vale izoclinală v. Vale monoclinală
[*isoclinal valley* / *vallée isoclinale* / *изоклинальная долина*]

Vale în canion v. Canion

Vale în chei v. Chei

Vale în „U" v. Trog glaciar
[*U-shapped valley* / *vallée en „U"* / *U- образная долина*]

Vale în „V" Vale cu profil transversal în forma literei "V".
[*V-shaped valley, saw-cut ~ , slot, gash* / *vallée en „V", ~ en trait de scie* / *V- образная долина*]

Vale larg concavă Vale cu o largă dezvoltare în profil transversal, datorită unor condiţii specifice, precum: susbstrat friabil, debit lichid apreciabil, pantă longitudinală redusă, etc.
[*broad concave valley* / *vallée large concave* / *широковогнутая долина*]

Vale liman Vale a cărei parte terminală a fost barată cu un grind fluvial sau un cordon marin, ceea ce a condus la formarea unui liman.
[*liman valley* / *vallée-liman* / *долина-лиман*]

Vale longitudinală Vale orientată în acelaşi sens cu direcţia culmilor sau a cutelor geologice dintr-o regiune oarecare. **V. l.** sunt caracteristice regiunilor muntoase formate din culmi, cute sau zone petrografice paralele. O **V. l.** poate fi sinclinală (adaptată la structură), anticlinală, sau paralelă cu flancul unor cute etc.
[*longitudinal valley* / *vallée longitudinale* / *продольная долина*]

Vale matură Vale tipică stadiului de maturitate al ciclului de eroziune, când râul principal atinge nivelul de bază, începe să erodeze lateral şi apare lunca pe cursul inferior.
[*mature valley* / *vallée mûre, ~ calibrée* / *зрелая долина*]

Vale moartă Sin. *Vale părăsită* Vale care în prezent nu mai este modelată de factorii ce i-au dat naştere.
[*dead valley* / *vallée abandonnée, ~ morte* / *мёртвая долина*]

Vale monoclinală Sin. *Vale homoclinală, Vale izoclinală* Vale caracteristică structurilor monoclinale, cu o direcţie generală transversală faţă de căderea stratelor. **V. m.** se adânceşte şi se deplasează lateral, în strânsă legătură cu direcţia înclinării stratelor. De aceea, **V. m.** au un profil transversal, asimetric, cu un versant conform, mai estompat (revers de cuestă) şi un versant orientat contrar căderii stratelor (frunte de cuestă). Foarte mulţi specialişti le atribuie numele de văi subsecvente.
[*monoclinal valley, homoclinal ~* / *vallée monoclinale* / *моноклинальная долина*]

Vale moştenită Vale creată într-o etapă anterioară de modelare de către un agent care a dispărut. Ulterior, în această vale s-a instalat un nou agent modelator (ex. o vale fluvială preluată de către un gheţar).
[*inherited valley* / *vallée héritée* / *унаследованая долина*]

Vale oarbă Vale formată de râuri din afara zonei carstice, iar când ajung în formaţiuni calcaroase apa lor dispare brusc în subteran. **V. o.** este deci o vale caracteristică regiunilor carstice, închisă la capătul dinspre aval, dezvoltată în amonte de un ponor sau peşteră.
[*blind valley* / *vallée aveugle* / *слепая долина*]

Vale obsecventă Sin. *Vale anaclinală* Vale caracteristică structurilor monoclinale, a cărei direcţie generală este contrară înclinării stratelor. **V. o.** sunt de obicei scurte, cu profil transversal, de regulă simetric şi versanţi puternic degradaţi. Sunt văile care se instalează şi se dezvoltă pe frunţile de cuestă.
[*obsequent valley, counterclinal ~* / *vallée obséquente* / *обсеквентная долина*]

Vale ortoclinală v. **Vale subsecventă**

Vale părăsită v. **Vale moartă**
[*abandoned valley* / *vallée abandonnée* / *заброшенная долина*]

Vale periglaciară Vale modelată de către procesele periglaciare, cu fundul acoperit de depozite detritice şi partea superioară a versanţilor teşită.
[*periglacial valley* / *vallée périglaciaire* / *перигляциальная долина*]

Vale periglaciară cu fundul plat Vale prelucrată în condiţii periglaciare, care prezintă fundul plat, datorită eroziunii laterale sau datorită umplerii cu materiale din aport lateral.
[*flat-bottom periglacial valley / vallé périglaciaire à fond plat / плоскодонная перигляциальная долина*]

Vale reconsecventă v. **Vale resecventă**
[*reconsequent valley* / *vallée re-conséquente* / *реконсеквентная долина*]

Vale relictă Vale formată anterior în alte condiţii fizico-geografice, dar care îşi păstrează o parte din trăsăturile iniţiale.
[*relict valley* / *vallée héritée* / *реликтовая долина*]

Vale resecventă Sin. *Vale reconsecventă* Vale asemănătoare unei văi consecvente, dar care nu s-a instalat pe o suprafaţa originală de emersiune, ci pe o suprafaţă sculpturală, mai nouă, derivată din cea iniţială.
[*resequent valley* / *vallée réséquente* / *ресеквентная долина*]

Vale seacă Sin. *Sohodol* Vale lipsită de un curs de apă. Astfel de văi se întâlnesc în regiunile carstice, în regiunile piemontane, aride etc.
[*dry valley* / *vallée sèche* / *сухая долина, суходол*]

Vale simetrică Vale ai cărei versanţi sunt relativ asemănători morfologic. Din această categorie fac parte văile în chei, în canion, văile consecvente, cele cu terase pe ambii versanţi. **V. s.** se dezvoltă, de obicei, în regiunile constituite din roci omogene, cu structuri tabulare, în câmpiile de nivel de bază, etc.
[*symmetric valley* / *vallée symétrique* / *симметричная долина*]

Vale sinclinală Vale situată în lungul axului unui sinclinal, fiind vale adaptată la structură.
[*synclinal valley* / *valleée synclinale, val* / *синклинальная долина*]

Vale structurală Vale a cărei origine şi evoluţie sunt este condiţionate de structură. Văile adaptate la structură sunt de tipul văilor sinclinale, văilor de falie sau cele de contact litologic.
[*structural valley* / *vallée structurale* / *структурная долина*]

Vale subglaciară Vale creată de cursurile de apă infraglaciare (care curg pe sub gheţarii continentali).
[*subglacial valley* / *vallée sous-glaciaire* / *подледниковая долина*]

Vale submarină Vale care se află sub apele mării, fiind situată pe şelf (în prelungirea unor văi de pe uscat, ce au curs la zi în timpul glaciaţiei würmiene) sau în zona taluzului continental, unde ia forma unui canion submers.
[*submarine valley, drowned ~* / *vallée sous-marine* / *подводная долина, подводный каньон*]

Vale subsecventă Sin. *Vale ortoclinală* Vale caracteristică reliefului dezvoltat pe structură monoclinală, cu orientarea aproximativ transversală pe direcţia înclinării stratelor. **V. s.** au un profil transversal tipic asimetric, cu un versant conform, domol, prelung (revers de cuestă) şi un versant orientat contrar căderii stratelor, scurt, abrupt (frunte de cuestă).
[*subsequent valley* / *vallée subséquente* / *субсеквентная долина*]

Vale supraadâncită Vale adncită mult şi apoi colmatată cu un strat gros de aluviuni, aşa cum este cazul văilor Bistriţa şi Moldova la ieşirea din Carpaţi, cu un strat de aluviuni de zeci de metri sub talvegul actual.
[*overdeepened valley* / *vallée surcreusée* / *переуглублённая долина*]

Vale supraimpusă v. Vale epigenetică
[*superimposed valley* / *vallée surimposée* / *наложенная долина*]

Vale suspendată Vale fluvială sau glaciară a cărei albie, în zona de vărsare, se află la un nivel superior nivelului râului colector. Aceste văi prezintă repezişuri (trepte) de confluenţă.

[*hanging valley, lateral hanging ~ , perched ~* / *vallée suspendue, ~ perchée* / *висячая долина*]

Vale tânără Vale în cuprinsul căreia procesele de eroziune sunt deosebit de active. Ea se caracterizează prin profil longitudinal accentuat, versanţi abrupţi etc.
[*young valley* / *vallé jeune* / *молодая долина*]

Vale tectonică Vale instalată în lungul unor accidente tectonice ale scoarţei.
[*tectonic valley* / *vallée tectonique* / *тектоническая долина*]

Vale torenţială Vale creată de un râu cu regim de scurgere torenţial.
[*torrential valley* / *vallée torrentielle* / *долина временного стока*]

Vale transversală Vale caracteristică în special regiunilor cutate, care are o orientare perpendiculară pe direcţia cutelor sau a culmilor principale. De asemenea, **V. t.** se pot întâlni şi în regiunile cu structură monoclinală.
[*transverse valley, cross ~* / *vallée transversale* / *поперечная долина*]

Vale trapezoidală Vale care prezintă un profil transversal trapezoidal.
[*box valley, trapezoidal ~* / *vallée en forme trapézoïdale* / *ящикообразная долина*]

Vale ued v. Ued
[*oued* / *vallée d`oued* / *вади*]

Valuri constructive Valuri cu frecvenţă joasă (6 – 8/min), al căror jet construieşte creste şi berme de plajă.
[*constructive waves* / *vagues constructives* / *конструктивные волны*]

Valuri de nisip Megaondulaţii formate de curenţi acvatici puternici pe suprafaţa unor sedimente din râuri şi mări de mică adâncime.
[*sand ridges* / *vagues de sable* / *песчаные валы, песчаная рябь*]

Valuri distructive Valuri cu frecvenţă ridicată (13 - 15/min), având lungimea scurtă şi creasta înaltă. **V. d.** se sparg în aşa fel încât se năruie în aval de creasta valului şi erodează plaja. **V d.** se formează în general pe plajele puternic înclinate.
[*destructive waves* / *vagues destructives* / *разрушительные волны*]

Varve Termen de origine suedeză destinat depozitelor care se formează în condiţiile unor ape reci, liniştite, caracteristice lacurilor glaciare. Ele sunt formate din pături mai grosiere, corespunzătoare depunerilor din timpul verii şi pături mai fine, care s-au format în timpul iernii. Culoarea constituie, de asemenea, un element distinctiv. Pe baza înregistrării complete a varvelor anuale de argile, suedezul Gerhard. De Geer (1910) a introdus o cronologie exactă pentru perioada postglaciară din Peninsula Scandinavică.
[*varves* / *varves* / *варвы*]

Vatră vulcanică Sin. *Cameră magmatică, Rezervor magmatic* Spaţiul din interiorul crustei terestre care găzduieşte o topitură magmatică, acesta fiind locul de unde pleacă lava.
[*magmatic chamber* / *chambre magmatique, foyer volcanique* / *вулканический очаг, магматический ~*]

Văi convergente Sistem de văi care tind să se adune datorită, în special, influenţei unor mişcări neotectonice. **V. c.** se întâlnesc mai ales în ariile de subsidenţă, precum în Câmpia Siretului inferior sau în regiunile care au suferit deformări (lăsături) cu rază mare de curbură (de exemplu, în Bazinul Parisului).
[*convergent valleys* / *vallées convergentes* / *конвергентные долины*]

Văi divergente Sistem de văi care tind să se răsfire din cauze diferite (geomorfologice, neotectonice). Astfel, de **V. d.** se întâlnesc pe marile conuri de dejecţie (glacisuri) din Câmpia piemontană a Piteştilor sau Câmpia Târgovişte. De asemenea, **V. d.** se pot forma la periferia unor domuri, deci în zone care au suferit bombări largi.
[*divergent valleys* / *vallées divergentes* / *дивергентные долины*]

Văi inelare Sistem de văi specific reliefului din regiunile care au suferit bombări largi, respectiv în partea centrală, mai evoluată, a domurilor. Aici, văile principale sunt dispuse concentric ocupând culoarele depresionare care se formează între aliniamentele de cueste sau hogbackuri.
[*concentric valleys* / *vallées circulaires* / *кольцовые долины*]

Văiugă Sin. *Viroagă* Vale de dimensiuni reduse, îngustă şi relativ adâncă, cu versanţii abrupţi, creată, de obicei, de organismele torenţiale.
[*dale* / *petite vallon* / *делль*]

Vălurele de curent v. Ripple marks
[*current wrinkles, ~ ripples* / *rides de courant* / *волновая рябь*]

Vălurele de nisip v. Ripple marks
[*sand wrinkles* / *rides de sable* / *песчаная рябь*]

Văluri carstice Sin. *Văluri parietale* Formaţiuni minerale de precipitare anorganică (speleoteme), formate pe tavanul peşterilor prin procesele de prelingere gravitaţională a soluţiilor dicarbonatice.
[*curtains* / *concrétions pariétales* / *занавеси карстовые*]

Văluri parietale v. Văluri carstice

Vâlcea Termen popular desemnând o vale de dimensiuni mici, puţin adâncă, cu versanţi slab înclinaţi, fundul plat sau larg concav şi scurgere intermitentă. **V.** se plasează între văiugă şi vale.
[*balka, small valley, runnel* / *vallon* / *балка, лог, лощина, ложбина*]

Vârf Partea cea mai înaltă a unor munţi şi dealuri. După aspect, se pot distinge: ***V.** ascuţite, **V.** conice, **V.** piramidale, **V.** rotunjite, **V.** teşite,* etc.
[*peak, summit* / *pic, cime, sommet* / *пик, вершина*]

Vârf de munte Partea cea mai înaltă a unui munte.
[*peak, mountain summit* / *sommet de montagne* / *горная вершина*]

Vârf piramidal v. Horn

Vârf rezidual Vârf format prin procese de eroziune şi meteorizaţie, care apare sub forma unui martor de eroziune.
[*residual peak* / *relief résiduel, monadnock* / *остаточная вершина*]

Vârful ravenei Abrupt sub forma unui prag sau râpă de obârşie, care se află la capătul din amonte al unei ravene şi constituie partea cea mai dinamică a acesteia.
[*gully-headcut* / *tête de ravine* / *вершина оврага*]

Vârsta reliefului Timpul care s-a scurs de la apariţia unei forme de relief până în prezent. Vechimea reliefului unei regiuni se consideră legată de momentul când relieful respectiv a căpătat trăsăturile principale care-l definesc. (de ex., vârstă pleistocenă - relief format în Pleistocen). **V. r.** se exprimă în ani sau în subdiviziuni ale scării geocronologice. Pentru

stabilirea **V. r.** se folosesc metode morfologice, stratigrafice, paleontologice, radioactive etc.

[*age of the landforms* / *âge du relief* / *возраст рельефа*]

Vârsta teraselor Concept geomorfologic care se referă la criteriile de stabilire a vârstei teraselor. Astfel, pentru datarea terasele fluviale se folosesc următoarele criterii: altitudinea (terasele cele mai înalte au altitudinea relativă cea mai mare şi sunt cele mai vechi); criteriul stratigrafic (îndeosebi pe baza studiului orizonturilor de loess şi a solurilor fosile, cum au conceput Soergel în 1919 în Germania, Krokos în 1924 în Ucraina şi Constantin Brătescu în 1936 în Dobrogea); criteriul paleontologic (după elemente de faună şi floră fosilă sau după resturi de cultură umană); criteriul radioactivităţii (utilizarea metodei C_{14}).

[*terraces age* / *âge des terrasses* / *возраст террас*]

Vârstă absolută Concept al geocronologiei care include principiile şi metodele de stabilire a vârstei depozitelor geologice în anii tereştri. Principala metodă de raportare la scara timpului astronomic este metoda radiometrică, respectiv de datare a vârstei absolute a mineralelor şi rocilor pe baza fenomenului de dezintegrare nucleară.

[*absolute age* / *âge absolue* / *абсолютный возраст*]

Vârstă relativă Concept al geocronologiei care cuprinde principiile şi metodele de stabilire a vârstei depozitelor geologice în funcţie de raporturile stratigrafice dintre formaţiunile în contact şi conţinutul paleontologic al rocilor sedimentare, raportat la scara geocronologică etalon.

[*relative age* / *âge relatif* / *относительный возраст*]

Ventifact Bloc sau proeminenţă de rocă dură modelată de vânt.

[*ventifact* / *bloc poli par le vent* / *ветрогран*]

Vermiculaţii Microrelief cu aspect de şănţuleţe sinuoase vermiforme, create prin acţiunea apei sau a vântului, pe seama unor roci solubile, moi sau eterogene.

[*vermiculations* / *vermiculations* / *вермикулиты*]

Verrucano Facies permian, predominant grezos, de culoare roşie, specific sudului Europei, care se întâlneşte şi în regiunile carpatice din România.

[*verrucano* / *verrucano* / *верруканo*]

Versant Forma de relief înclinată, reprezentând un flanc de vale, de deal sau de munte. Versanţii se pot clasifica după formă, după structura geologică, geneză sau după alte criterii.

[*hillslope, slope, valley ~ , hillside ~ , valley side, mountain flank* / *versant* / *склон*]

Versant abrupt Versant vertical sau cu o înclinare foarte mare.

[*steep slope* / *versant éscarpée, ~ raide* / *крутой склон*]

Versant concav Versant care prezintă o concavitate în profil transversal, deoarece înclinarea sa scade pe măsură ce ne deplasăm spre aval. Deseori, elementul concav se întâlneşte la baza versantului şi de aceea este cunoscut şi sub numele de concavitate bazală.

[*concave slope, waning ~* / *versant concave* / *вогнутый склон*]

Versant convex Versant care prezintă o convexitate în profil transversal, unde un segment sau întregul versant devine progresiv mai înclinat pe măsură ce ne deplasăm spre baza lui.

[*covex slope* / *versant convexe* / *выпуклый склон*]

Versant de acumulare Versant pe care sunt predominante procesele de depunere şi formele de acumulare. De exemplu, partea inferioară a unui versant din zonele deluroase, caracterizată prin prezenţa unei cuverturi subţiri de depuneri coluviale sau versanţii pe care sunt larg dezvoltate terasele fluviale.
[*accumulation slope* / *versant d`accumulation* / *аккумулятивный склон*]

Versant de tranzit Versant pe care, în orice punct, cantitatea de material intrată din amonte este compensată de materialul evacuat în aval.
[*transportation slope* / *versant transporteur* / *транзитный склон*]

Versant echilibrat Versant stabil**,** marcat de fluctuaţii de mică anvergură, care nu depăşesc o valoare critică şi pot fi gestionate prin autoreglare.
[*even slope* / *versant réglé* / *уравновешенный склон*]

Versant în echilibru Versant care prezintă o scoarţă continuă de alterare, fără apariţia unei deschideri geologice şi care reflectă starea de echilibru dintre procesele de meteorizaţie şi cele de transport.
[*graded slope* / *versant équilibré* / *склон выровненный, ~ равновесный*]

Versant în trepte Versant în lungul căruia se evidenţiază discontinuităţi sub formă de trepte de origine diferită (fluvială, structural-litologică, deluvială, etc.).
[*stepped slope***,** *terraced ~* / *versant à ressauts* / *ступенчатый склон*]

Versant montan Partea laterală a muntelui care face racordul între vârful şi poala muntelui.
[*mountain flank* / *versant montagneux* / *горный склон*]

Versant rectiliniu Versant uniform, care prezintă un profil transversal liniar.
[*straight slope, rectilinear ~, linear ~* / *versant rectiligne* / *прямолинейный склон*]

Versant sculptural Versant format aproape în exclusivitate prin procese de meteorizaţie, procese de eroziune şi de deplasare în masă.
[*sculptural slope* / *versant de dénudation* / *скульптурный склон*]

Viitură Creştere bruscă şi puternică a nivelului şi debitului unei ape curgătoare.
[*flash flood* / *crue* **/** *наводнение*]

Villafranchian Subdiviziune cu poziţie oscilantă (fie în Cuaternarul inferior, fie în Romanianul superior), caracterizată prin depozite bogate în resturi fosile de mamifere. Denumire dată de Pareto, în 1865, după localitatea Villafranca din Piemontul Italian.
[*Villafranchian* / *Villafranchien* / *виллафранкский*]

Virgaţie Orientare structurală a catenelor muntoase, caracterizată prin prezenţa unor noduri orografice din care se desprind culmi divergente (în evantai), ce închid între ele depresiuni poligonale.
[*virgation* / *virgation* / *виргация*]

Viteza de deplasare a alunecărilor Viteza momentană sau medie de deplasare pe versanţii deluviali a maselor de roci dislocate.
[*rate of the landslide movement* / *vitesse de glissment* / *скорость перемещения оползня*]

Volhinian Subetaj al Sarmaţianului inferior din Paratethysul Oriental. Termenul a fost introdus de Ion Simionescu (1911), după numele provinciei istorice vechi Volînia, dintre râurile Pripiat şi Bugul apusean din nord-vestul Ucrainei.
[*Volhinian* / *Volhynien* / *волынский подярус*]

Vorland Termen de origine germană desemnând o unitate structurală rigidă a scoarţei terestre (regiune de platformă), situată în faţa unei regiuni cutate, care a evoluat ca regiune cratonizată în timpul edificării catenei muntoase pe care o delimitează. De exemplu, Platforma Moldovenească constituie unitatea de **V.** a Carpaţilor Orientali.
[*foreland* / *avant-pays* / *форланд*]

Vulcan Formă de relief creată prin acumularea lavei şi a produselor piroclastice sau locul apariţiei a magmei la suprafaţa scoarţei terestre a magmei. Elementele componente ale unui **V.** cu erupţie centrală sunt: rezervorul magmatic (vatra), coşul vulcanic şi conul vulcanic (forma pozitivă) care se termină cu craterul (forma negativă).
[*volcano* / *volcan* / *вулкан*]

Vulcan activ Vulcan ale cărui procese eruptive sunt în plină desfăşurare sau care a erupt în timpuri recente, fiind consemnat în documente istorice.
[*active volcano* / *volcan actif, ~ en activité* / *действующий вулкан*]

Vulcan adormit Termen folosit pentru a descrie un vulcan inactiv, dar care poate erupe iarăşi.
[*dormant volcano* / *volcan assoupi, ~ sommeillant, ~ dormant* / *уснувший вулкан*]

Vulcan central Vulcan cu erupţie centrală printr-un aparat aproximativ simetric, cu un coş principal spre care se concentrează aproape toată activitatea.
[*central volcano* / *volcan central* / *центральный вулкан*]

Vulcan compus Vulcan constituit din mai multe conuri şi cratere**.**
[*composite volcano, compuond ~* / *volcan composé, ~ complexe* / *сложный вулкан*]

Vulcan cu erupţia explozivă Vulcan la care lava este de obicei bogată în SiO_2 (> 65%), fiind acidă şi vâscoasă încât gazele nu pot fi eliberate în mod permanent, ci discontinuu. De exemplu, **V.** *de tip vezuvian*, **V.** *de tip peleean*, **V.** *de sfărâmături*, etc.
[*explosive volcano* / *volcan de type explosif* / *эксплозивный тип извержения, ~ ~ вулкана*]

Vulcan cu erupţia liniştită Vulcan la care lava este mai săracă în SiO_2 (< 52%), fiind bazică şi fluidă, ceea ce permite eliberarea gazelor aproape în mod continuu. De exemplu, **V.** *de tip islandic*, **V.** *de tip hawaian* şi **V.** *de tip platou*.
[*effusive volcano* / *volcan de type effusive* / *вулкан эффузивный*]

Vulcan de sfărâmături v. Vulcan de tip Bandai-San
[*explosive volcano* / *volcan explosif, ~ ponceux* / *насыпный вулкан*]

Vulcan de tip Bandai-San Sin. *Vulcan de sfărâmături* Se caracterizează printr-o lavă foarte vâscoasă, acidă şi bogată în gaze, care se întăreşte înainte de a ajunge la gura coşului. Aceste lave întărite împiedică degajarea gazelor, favorizând astfel explozii puternice care, uneori, aruncă în aer o mare parte a conului vulcanic sau chiar întregul edificiu. De exemplu, **v.** Bandai-San din insula Honshu-Japonia, cu erupţii în iulie 1888, vulcanul Krakatau dintre Djawa şi Sumatra, cu erupţiile din august 1883 ş.a.
[*Bandai-Sai like volcano* / *volcan de type Bandaï San* / *извержение типа Бандай-Сан, вулкан ~ ~*]

Vulcan de tip hawaiian Sin. *Vulcan-scut, Scut de lavă* Vulcan cu lave bazice, foarte fluide, ce se revarsă liniştit pe distanţe mari sub formă de pânze şi torenţi, atât prin coşuri de formă cilindrică cât şi prin fisuri. Craterul are forma unui puţ (*pit-crater*) în care temporar se menţin lacuri de lavă. Conul foarte masiv, cu suprafaţă foarte întinsă şi pante mici

(înălţimea este mică în raport cu diametrul bazei) are forma generală de cupolă masivă cu pante domoale sau de dom aplatizat (vulcan-scut). De ex., cei cinci vulcani din Insula Mare a arhipelagului Hawaii: Mauna Loa (4167 m plus 5300 m aflaţi sub apă), Kilauea, Mauna Kea, Hualalai şi Kohala.

[*Hawaiian volcano, shield ~ , lava shield* / *volcan de type hawaïen* / *гавайский тип извержения, вулкан гавайского типа*]

Vulcan de tip islandic Vulcan cu erupţii liniştite de lave bazice foarte fluide, la care se adaugă puţine piroclastite. Erupţiile au loc în lungul unor fracturi ale scoarţei (erupţii liniare) sub formă de torenţi sau de pânze. De aceea, conurile sunt mici şi aplatizate (de exemplu, erupţia liniară Laki din Islanda, din 1783).

[*Icelandic volcano* / *volcan linéaire, ~ fissureaux* / *извержение исландского типа, вулкан ~ ~*]

Vulcan de tip maare v. Maare

[*maar, maare* / *maare* / *маар*]

Vulcan de tip peleean Sin. *Cumulovulcan* Vulcan caracterizat prin lave foarte vâscoase, bogate în SiO_2, care nu se pot degazeifica şi se consolidează pe coş. Sub presiunea internă a gazelor de dedesubt şi aportul de magmă, lava este împinsă spre suprafaţă formându-se o protuberanţă de forma unui dom (turn) sau ac vulcanic. Erupţiile au caracter exploziv şi sunt însoţite de cutremure şi nori de gaze incandescente, denumiţi nori arzători. De exemplu, erupţia **v.** Mont Pelée din insula Martinica în 1902.

[*Peléan type volcano* / *volcan de type peléen* / *пелейский тип извержения, вулкан пелейского типа, ~ типа Пеле*]

Vulcan de tip platou Vulcan caracterizat prin erupţii areale, sub formă de pânze întinse de lave suprapuse şi lipsa aparatului vulcanic clasic. Rezervorul magmatic este foarte aproape de suprafaţă şi lava iese simultan prin toate crăpăturile care acoperă vatra. Erupţiile vulcanice constau mai ales în lave bazaltice care dau naştere la podişuri vulcanice (de ex., Podişul Dekkan, Podişul Karoo, Podişul Parana –Etendeka, uriaşele platouri din Siberia Centrală, Podişul Columbiei din NW-ul S.U.A.}

[*plateau basalts* / *volcan de type plateau* / *вулканические плато*]

Vulcan de tip strombolian Vulcan cu lavă fluidă, bazaltică dar şi cu multe gaze. Erupţia ritmică de vapori şi scorii este urmată de erupţii violente cu curgeri de lavă. Erupţia este centrală, iar în jurul craterului se formează un con proeminent, alcătuit din alternanţe de lave şi proiecţiuni vulcanice (bombe şi lappili, iar cenuşa vulcanică lipseşte). Spre exemplu, vulcanul Stromboli (926 m, plus 3000 m deasupra fundului Mării Tireniene) din insulele Liparice, considerat "*lăcaşul zeului Eol*" şi denumit "*Farul Mediteranei*".

[*Strombolian volcano* / *volcan de type strombolien* / *стромболианский тип вулкана, вулкан типа Стромболи*]

Vulcan de tip vezuvian v. Stratovulcan

[*composite volcano, strato-volcano, bedded ~* / *stratovolcan, volcan mixte, ~ de type Vesuvien,~ ~ explosif* / *вулкан типа Везувия*]

Vulcan de tip vulcanian v. Stratovulcan

[*Vulcanian type volcano* / *volcan de type vulcanien* / *извержение типа Вулькано*]

Vulcan monogenetic Vulcan format printr-o singură erupţie, cum este, de exemplu, vulvanul Paricutin din Mexic.
[*monogenic volcano, monogenetic ~ / volcan monogénétique, ~ monogénique / моногенный вулкан*]

Vulcan noroios Sin. *Ochiuri glodoase, Salţe, Zalţe, Gloduri, Ochiuri de noroi* Fenomene geologo-geomorfologice legate de degajarea unor gaze din interiorul scoarţei terestre şi care, în drumul lor spre suprafaţă, antrenează şi noroiul format de apa subterană cu particule fine de rocă.. Scurgerile acestea de noroi pot crea mici conuri care amintesc de conurile vulcanice şi de curgerile de lavă.
[*mud volcano, ~ cone* / *volcan de boue, salse* / *грязевой вулкан, сальза*]

Vulcan scut v. Vulcan de tip hawaiian
[*shield volcano, flat ~* / *volcan en bouclier, ~ plat, ~ surbaissé* / *щитовой вулкан*]

Vulcan stins Vulcan care şi-a încheiat activitatea având, adesea, aparatul vulcanic distrus până la temelie.
[*extinct volcano* / *volcan éteint* / *потухший вулкан*]

Vulcan stratificat v. Stratovulcan

Vulcan subglaciar Vulcan cu vârful plat, provocat de o erupţie subglaciară, care în Columbia Britanică poartă numele de Tuya, iar în Islanda de munte-masă. **V. s.** poate fi recunoscut şi după stratigrafie, care în mod tipic constă dintr-un strat bazal de pillow-lava, peste care urmează hialoclastite (tuf alcătuit din materiale sticloase) ce sunt acoperite de o curgere de lavă.
[*subglacial volcano* / *volcan sous-glaciaire* / *подлёдный тип вулкана*]

Vulcan submarin Vulcan la care erupţia are loc la adâncimi mai mari de 200 m, obişnuit sub formă de curgeri de lave bazice şi ultrabazice. **V. s.** sunt foarte răspândiţi în lungul marilor rifturi şi a altor fracturi importante ale scoarţei. Unele aparate submerse au partea superioară nivelată de dinamica apelor, prezentându-se sub forma unor platouri şi conuri de tip guyot. Altele depăşesc suprafaţa oceanului, alcătuind insule şi arhipelaguri vulcanice.
[*submarine volcano, seamount ~* / *volcan sous-marin* / *подводный вулкан*]

Vulcan vechi Vulcan care a suferit distrugeri profunde, inactiv istoric, pentru care nu sunt consemnate date despre erupţie.
[*old volcano* / *volcan vieux* / *старый вулкан*]

Vulcani liniari 1. Vulcani cu erupţie liniară, liniştită, în lungul unei fracturi a scoarţei, precum în riftul dorsalei atlantice. 2. Lanţ vulcanic liniar, cu erupţie explosivă, format la contactul dintre două plăci tectonice, acolo unde există un raport de convergenţă (în zonele de subducţie), cum se întâlneşte în Munţii Anzi sau în Munţii Cascadelor din America de Nord. 3. Lanţ vulcanic intraplacă, format prin deplasarea unei plăci tectonice peste un punct fierbinte (hot-spot), cum este cazul lanţului Hawaii-Munţii Împăratului din Pacific, cu o lungime de peste 5.800 km.
[*linear volcanoes, ~ volcanic chain* / *volcans linéaires* / *линейные вулканы, вулканы трещиного типа*]

Vulcanism Sin. *Magmatism efuziv* Totalitatea proceselor prin care magma şi gazele asociate străbat scoarţa terestră ajungând la suprafaţă, sub formă de erupţie vulcanică şi are un rol decisiv în peisajul unor regiuni întinse de pe glob.
[*vulcanism, volcanic actvity* / *volcanisme, activité volcanique* / *вулканизм, вулканическая деятельность*]

Vulcanism submarin Activitate vulcanică care are loc sub nivelul apei, frecvent în zonele de expansiune a fundului oceanic (zonele de rift din cadrul dorsalelor oceanice), în zonele de subducţie a plăcilor litosferice sau în regiunea punctelor fierbinţi.Uneori,**V. s.** formează insule, care se ridică deasupra nivelului apei cu mii de metri.
[*submarine volcanism* / *volcanisme sous-marin* / *подводный вулканизм, субмаринный* ~]

Vulcanocarst Carst incipient, format pe unele roci eruptive, reprezentat prin lapiezuri, doline şi mici peşteri. Aceste forme apar şi se dezvoltă în urma dizolvării feldspatului plagioclaz din rocile vulcanice de către apele meteorice (de exemplu, în andezitele şi piroclastitele din Munţii Călimani).
[*pseudokarst in volcanic rocks* / *pseudo-karst dans les roches volcaniques* / *вулканокарст*]

Vulcanoclast 1. Component de origine vulcanică, precum un piroclast sau epiclast.2. Depozit sau produs natural (rocă) format din particule de origine vulcanică.
[*volcanoclast* / *volcanoclaste* / *вулканокласт*]

Vulcanologie Ştiinţa care studiază legile de manifestare a fenomenelor vulcanice, repartiţia lor pe glob, morfologia şi structura edificiilor vulcanice.
[*volcanology* / *volcanologie, vulcanologie* / *вулканология*]

W

Wadi v. Ued
[*wadi* / *wadi* / *вади, уэд*]

Watt (waden) v. Ţărm cu watt
[*watte* / *watte* / *ваттовый берег*]

Wildfliş Formaţiune geologică cu structură haotică, alcătuită dintr-o matrice argiloasă de culoare închisă (cu aspect de curgere submarină) în care sunt cuprinse blocuri "exotice", dezrădăcinate, de mărimi şi origini diferite (olistolite), mai vechi decât masa pelitică fundamentală. În România, de exemplu, asemenea formaţiuni de **W.** apar în depozitele sedimentare mezozoice ale sinclinalului marginal extern, din zona cristalino-mezozoică a Carpaţilor Orientali.
[*wildflysch* / *wildflysch* / *вилдфлиш, дикий флиш*]

Windkanter v. Pietre cu faţete

Würm v. Glaciaţia Würm
[*Würm* / *Würm* / *вюрмский*]

Y

Yardang Microrelief de coraziune, format din creste separate de jgheaburi întortocheate, caracteristice pentru pustiurile argiloase din Asia Centrală sau Australia. Aceste forme au fost descrise prima oară de către Sven Hedin (1903). **Y.** sunt orientate în funcţie de direcţia vântului dominant, pot atinge 5 - 6 m înălţime şi câţiva metri lăţime. În plus, **Y.** au o durată efemeră deoarece se distrug şi se refac mereu.
[*Yardang* / *yardang, jardang* / *ярданг*]

Ypresian Etajul inferior al Eocenului, a cărui denumire a fost introdusă de Dumont (1849), după numele localităţii Ypres din Belgia.
[*Ypresian* / *Ypresian* / *ипреский*]

Z

Zalţe v. Vulcan noroios

Zănoagă v. Circ glaciar

Zăpezi perene v. Zăpezi perpetue

Zăpezi perpetue Sin. *Zăpezi veşnice, Zăpezi perene* Zăpezi care nu reuşesc să se topească de la un an la altul şi care, prin acumulare, pot contribui la formarea gheţarilor. Limita **Z. p.** coboară la nivelul mării în regiunile polare, ajunge la circa 3000 m în zonele temperate şi depăşeşte 5000 m la tropice.
[*persistent snow, permanent ~ , perennial ~* / *neiges persistentes, ~ permanentes, ~ pérennes* / *вечные снега*]

Zăpezi veşnice v. Zăpezi perpetue

Zăpor Sin. *Baraj glaciar* Baraj de sloiuri de gheaţă care determină ridicarea nivelului apei în spatele său. **Z.** se formează în timpul dezgheţului, în sectoarele unde scurgerea sloiurilor este împiedicată (în dreptul pragurilor, în sectoare mai înguste ale albiei minore sau la cotituri bruşte).
[*ice-jam, ice-dam* / *embâcle de glace* / *зажор, затор льда*]

Zăton 1. Lac lung şi îngust (resturi de lagune) din regiunea litorală, situat între perisipuri paralele (în Delta Dunării). 2. Loc în cursul unui râu, cu apă domoală şi adâncă, unde pot ierna vase pescăreşti. 3. Împletitură de stuf sau nuiele pusă în râu pentru prins peşte.
[*brook* / *lett* / *затон*]

Zăvor Prag constituit din roci dure sau din formaţiuni morenaice, care închide circul glaciar spre aval, separându-l, oarecum, de valea glaciară. După topirea gheţarului, prezenţa acestor praguri favorizează apariţia lacurilor glaciare de circ. De multe ori, apele secţionează pragurile formând, în aceste sectoare, cascade şi repezişuri.
[*riegel, rock-bar, cross-cliff* / *verrou, seuil rocheux* / *скалистый порог*]

Zgură v. Scorie

Zid ciclopic 1. Succesiune de pereţi gigantici, formată prin denudaţie selectivă pe alternanţă de depozite redresate pe verticală (de ex., în Subcarpaţii Vrancei, la Reghiu pe valea Milcovului). 2. Relief rezidual, cu abrupturi şi creste zimţate, din regiunile muntoase înalte, rezultat tot prin denudaţie selectivă (spre exemplu, Creasta Cocoşului din Munţii Gutâiului).
[*ciclopic wall* / *mur cyclopéen* / *циклопический гребень*]

Zid eolian Forme rezultate prin dezagregare şi coraziune diferenţială în regiunile deşertice, reprezentate prin îngrămădiri de blocuri, orientate liniar, având aspectul unor ziduri ruinate.
[*eolian wall* / *crête rocheuse désertique, ~ ~ modelée par le vent* / *эоловый гребень*]

Zona îngheţului peren Regiune caracterizată prin îngheţ permanent, multianual (îngheţ veşnic).
[*permafrost area* / *zone du gel pérenne* / *мерзлотная зона, многолетняя криолитозона*]

Zonalitate geografică Trăsătură a fenomenelor fizico-geografice, în primul rând a celor climatice, de organizare în fâşii, denumite zone, dispuse atât latitudinal (succedându-se de la ecuator spre poli datorită sfericităţii Pământului) cât şi altitudinal (etaje), datorită influenţei reliefului montan.
[*geographic zonality* / *zonalité géographique* / *географичная зональность*]

Zonă abisală v. Regiune abisală
[*abysmal zone / zone abyssale* / *абиссальная зона*]

Zonă alpină Zona montană înaltă, situată deasupra limitei pădurilor şi sub nivelul zăpezilor permanente, caracterizată prin larga dezvoltare a formelor de relief glaciar.
[*alpine zone* / *zone alpine* / *альпииская зона*]

Zonă de ablaţie a gheţarului Zonă care se referă la toate procesele prin care are loc pierderea gheţii dintr-un gheţar sau banchiză. Aceste procese includ: topirea, evaporarea şi sublimarea, eroziunea eoliană şi formarea aisbergurilor.
[*ablation zone* / *zone d´ablation du glacier* / *зона абляции ледника, область ~ ~*

Zonă de acreţie 1. Zona riftului medio-oceanic, unde noi cantităţi de material magmatic, bazic se adaugă crustei oceanice, mărindu-i suprafaţa. 2. Creşterea gradată, imperceptibilă a zonelor de uscat prin aluvionarea fundului văilor.
[*acretion zone* / *zone d´accretion* / *зона аккреции*]

Zonă de acumulare 1. Zona de acumulare a materialelor dislocate şi evacuate de către gheţari. 2. Zona de depunere (compensare) a materialelor erodate şi transportate la baza versantului.
[*accumulation zone* / *zone d`accumulation* / *зона аккумуляции*]

Zonă de acumulare a gheţarului Zonă situată deasupra liniei firnului, unde zăpada căzută se acumulează şi depăşeşte pierderile determinate de ablaţie (topire, evaporare şi sublimare).
[*accumulation zone, glacier ~ ~* / *zone d'accumulation* / *зона аккумуляции ледника, область ~ ~*]

Zonă de alterare Partea superioară a scoarţei terestre asupra căreia acţionează factorii externi, contribuind astfel la transformarea rocilor şi mineralelor. Grosimea **Z. a.** depinde de alcătuirea geologică a scoarţei şi de condiţiile climatice ale regiunii respective.
[*alteration zone* / *zone d`altération* / *зона выветривания*]

Zonă aseismică Arie în care cutremurele nu se produc sau sunt extrem de rare.
[*aseismic zone* / *zone aséismique* / *ассейсмическая зона*]

Zonă batială Sin. *Regiune batială* Regiune a fundului mării, suprapusă taluzului continental, cu adâncimi cuprinse aproximativ între 200 şi 2000 m.
[*bathyal bathyal* / *zone bathyale* / *батиальная зона*]

Zonă de deferlare Sin. *Zonă de surf* Fâşie de spargere a valurilor în zona de plajă submersă, intermitent acoperită de valuri, unde nisipul şi alte particule uşoare sunt antrenate şi/sau transportate. Direcţia curentului ascendent (*uprush*) este dependentă de direcţia vântului predominant, iar contracurentul (*backwash*) este mereu transversal faţă de ţărm.
[*surf zone, breaker ~ , swash zone, brocken wave area* / *zone de déferlement, ~ des brisants* / *зона наката волн, волноприбойная зона*]

Zonă de divagare Regiune situată la marginea unor munţi sau dealuri, afectată deseori de subsidenţă, obişnuit fără terase fluviale, unde râurile aluvionează puternic şi părăsesc frecvent albiile oscilând lateral (divaghează). Aici se încadrează şi o zonă din partea nord-estică a Câmpiei Române, cuprinsă între Argeş şi Siret, cu lăţimi de 10 - 30 km, în care râurile părăsesc deseori vechile lor trasee, deplasându-se spre est-nord-est.
[*subsidence area* / *zone de divagation* / *зона постепенного опускания*]

Zonă geografică Fâşie întinsă de pe glob, cu distribuţie latitudinală, având caracteristici fizico-geografice proprii, relativ omogene, condiţionate de elementele cadrului natural, îndeosebi climatice (ex. zona caldă, zonele temperate etc.).
[*geographic zone, ~area* / *zone géographique* / *географическая зона*]

Zonă intertidală Aria cuprinsă între nivelul mareelor înalte şi nivelul mareelor joase. **Z. i.** este expusă la aer în timpul mareelor joase şi submersă în timpul mareelor înalte.
[*intertidal zone* / *zone intertidale, ~ de marnage, estran* / *межприливная зона*]

Zonă inundabilă Arie acoperită de ape la inundaţii, când valoarea debitului lichid depăşeşte capacitatea de evacuare a canalului de scurgere sau în urma evacuării unor acumulări.
[*flooded area* / *zone inondable* / *затопляемая зона*]

Zonă litorală Porţiunea din lungul ţărmurilor marine şi lacustre, în parte uscată, în parte acoperită de ape, în care se găsesc forme de relief litoral, actuale sau mai vechi.
[*shore zone, littoral ~ , coastal area* / *zone littorale* / *побережье, литоральная зона, прибрежная полоса*]

Zonă morfoclimatică Zonă a suprafeţei terestre în care condiţiile climatice de ansamblu imprimă un anumit sistem de eroziune. De exemplu, în zona temperată rolul principal revine eroziunii fluviale şi proceselor de versant; iar în zona tropicală dezagregarea, alterarea şi vântul sunt factori modelatori principali, etc.
[*morphoclimatic zone* / *zone morpho-climatique* / *морфоклиматическая зона*]

Zonă muntoasă Zonă caracterizată prin predominarea reliefului montan, cu fragmentare puternică pe verticală.
[*mountain zone* / *zone montagneuse* / *горный пояс*]

Zonă neritică v. Zonă subtidală
[*nerithic zone, sublittoral ~ , infralittoral ~, nerithic area* / *zone néritique* / *неритическая зона, сублиторальная ~ , сублитораль, неритовая область*]

Zonă periglaciară Fâşie de uscat, situată nemijlocit în preajma calotei glaciare (cuaternare sau contemporane), care se caracterizează prin anumite trăsături ale climei, proceselor şi formaţiunilor geologice.
[*periglacial zone* / *zone périglaciaire* / *перигляциальная зона*]

Zonă de rift v. Rift
[*rift zone, axial rift* / *zone de rift* / *рифтовая зона*]

Zonă de subducţie Zonă de alunecare (plonjare) a unei plăci litosferice sub o altă placă în astenosferă, în lungul unui plan înclinat – plan Benioff. Placa subdusă se topeşte treptat şi este asimilată de manta (se consumă). Mişcarea de subducţie a plăcilor litosferice provoacă manifestări vulcanice şi mişcări seimice (de exemplu, subducţia plăcii Nazca sub placa Americii de Sud).
[*subduction zone* / *zone de subduction* / *зона субдукции*]

Zonă de subsidenţă Zonă obişnuit alungită, afectată de mişcări tectonice de coborâre a terenului care, în timp îndelungat, pot conduce la acumularea unei stive groase de sedimente. Prin transformarea în uscat a bazinului de sedimentare, se formează câmpii plate de subsidenţă, unde sunt caracteristice larga dezvoltare a luncilor, divagarea râurilor şi lipsa teraselor fluviale.
[*subsidence zone, zone of subsidence* / *zone de subsidence* / *зона постепенного опускания*]

Zonă de surf v. Zonă de deferlare

Zonă subtidală Sin. *Regiune neritică, Zonă neritică* Zonă sublitorală submersă, situată sub zona intertidală, care se extinde de la nivelul cel mai coborât al mareelor până la muchia platformei continentale. Deci, **Z. s.** se caracterizează prin ape puţin adânci, în general sub 200 m, de deasupra şelfului.
[*subtidal zone* / *zone subtidale* / *неритовая зона*]

Zonă tidală Porţiune din zona litorală, care în timpul fluxului este acoperită cu ape, iar la reflux devine uscat. **Z. t**. este zona de pendulare a mareelor.
[*tidal zone* / *zone tidale, ~ intertidale, ~ du balancement de la marée, ~ d`oscillation des marées, ~ de battement des marées* / *зона прилива*]

Zonă vulcanică Zonă caracterizată printr-o activitate vulcanică intensă, care se formează îndeosebi la contactul dintre plăcile tectonice. De exemplu, Cercul de foc al Pacificului.
[*volcanic belt* / *zone volcanique* / *вулканический пояс, вулканическая зона*]

Glosar englez-român

A

aa-lava aa-lava
abandoned channel albie părăsită
abandoned cliff faleză moartă
abandoned meander meandru părăsit
abandoned valley vale abandonată
abîme abis, aven
ablation ablaţiune (ablaţie)
ablation area arie de ablaţie
ablation hollows urne crioconitice
ablation moraine morenă de ablaţiune
ablation till morenă de ablaţiune
ablation zone zonă de ablaţie a gheţarului
ablution abluţiune
abraded shelf platformă de abraziune
abrasion abraziune
abrasion cave peşteră de abraziune
abrasion coefficient coeficient de abraziune
abrasion hollow marmită de abraziune
abrasion notch nişă de abraziune
abrasion platform platformă de abraziune
abrasion-accumulative level nivel abrazio-acumulativ
abrupt coast litoral abrupt
absolute altitude altitudine absolută
absolute geochronology geocronologie absolută
absolute geochrony geocronologie absolută
absorbtion coefficient coeficient de absorbţie
abysamal region regiune abisală
abysmal trench groapă abisală
abysamal zone regiune abisală
abyss abis, groapă abisală, peşteră verticală, prăpastie
abyssal basin groapă abisală
abyssal deposits depozite abisale
abyssal depression depresiune abisală
abyssal fan con abisal
abyssal hill colină abisală
abyssal plain câmpie abisală
abyssal region regiune abisală
abyssal trench groapă abisală, fosă abisală
Acadian orogeny orogeneza acadiană
Acadian phase faza acadiană
accelerated erosion eroziune accelerată
accordant summits nivel de creste
accretion acreţie
accretion prism prismă de acreţie
accretional continental margin margine continentală de accreţie
accretional margin margine de accreţie a plăcii
accretionary prism prismă de acreţie
accretionary wedge prismă de acreţie
accumulation acumulare
accumulation area arie de acumulare
accumulation glacis glacis de acumulare
accumulation lobe of the landslide con de alunecare
accumulation processes procese de acumulare
accumulation terrace terasă de acumulare
acid lava lavă acidă
acid magma magmă acidă
aclinal relief relief aclinal
aclinal structure structură aclinală
active cave peşteră activă, peşteră vie
active cliff faleză vie, faleză activă

active continental margin margine continentală activă
active fault falie activă
active glacier gheţar activ
active ice wedge pană de gheaţă activă
active landslide alunecare activă
active layer molisol, sol îngheţat sezonier
active layer of permafrost molisol
active-layer thickness grosimea stratului activ
active rock glacier gheţar de pietre activ
active section secţiune activă
active tafoni taffoni activi
active thermokarst termocarst activ
active volcano vulcan activ
actual permafrost permafrost actual
actualism actualism, principiul actualismului
actualism principle principiul actualismului
adret faţa muntelui
advance of glacier înaintarea gheţarului
advancing and receding coast ţărm îndinţat
adventive cone con vulcanic adventiv
adventive crater crater adventiv, crater parazitar
aftershock replică seismică
aeolation modelare eoliană
aeolian ablation ablaţiune eoliană
aeolian accumulation acumulare eoliană
aeolian alveole alveolă eoliană
aeolian cycle ciclu eolian
aeolian depression depresiune de deflaţie
aeolian geomorphology geomorfologie eoliană
aeolian niche nişă eoliană
aeolian processes procese eoliene
aeolian sand nisip eolian
aeolian sandsheet pânză de nisip
aeolian spheres sfere eoliene
aeolianite gresie de dune
aeolisation eolizaţie
aerial photograph aerofotogramă
aerial survey camera cameră aerofotogrammetrică
aerofotogrammetric camera cameră aerofotogrammetrică
affluent afluent
aerofotogrammetric camera cameră aerofotogrammetrică
aerophotogramme aerofotogramă
aerophotogrammetry aerofotogrammetrie
Afar Afar
affluent afluent, tributar
Aftonian interglacial period perioada interglaciară Aftonian
aged topography relief îmbătrânit
ageing of relief îmbătrânirea reliefului
aggradation agradare, colmatarea fundului văii
aggradational ice gheaţă de agradare
aggradational terrace terasă de acumulare
aggraded basin plain bahada
agro-terrace agroterasă
air photo mosaic fotomozaic
Akchagylian Akchagylian
alas alas
alass alas
alaskien glacier gheţar de tip alaskian
aleurit aleurit
Algonkian Algonkian
alite alit
Allegheny Orogeny ciclul apalaşian
allitisation alitizare
alive cliff faleză vie
alive sand nisip viu
Alleröd Alleröd

allochthonous alohton
allochtonous sheet pânză de acoperire
allogenic stream râu alogen
allogenous stream râu alogen
alluvial apron glacis aluvial
alluvial bed pat aluvial
alluvial channel albie aluvială
alluvial-colluvial glacis glacis aluvio-coluvial (mixt)
alluvial cone con aluvial, con de dejecţie
alluvial cover cuvertură aluvială
alluvial deposit aluviuni, depozit aluvial, depuneri aluviale
alluvial fan con aluvial, con de dejecţie
alluvial fan deposits proluviu
alluvial fill aluviuni
alluvial flat câmpie aluvială
alluvial glacis glacis aluvial
alluvial loam lut aluvial
alluvial plain câmpie de acumulare aluvială, câmpie aluvială
alluvial-colluvial deposit depozit aluvio-coluvial
alluvial-colluvial glacis glacis aluvio-coluvial (mixt)
alluvial-proluvial deposit depozit aluvio-proluvial
alluvial-proluvial glacis glacis aluvio-proluvial
alluvial sheet pânză de aluviuni
alluvial terrace terasă aluvionară
alluvial wedge prismă aluvială
alluviation aluvionare
Alluvium Aluviu
alluvium aluviuni
alluvium sheet pânză de aluviuni
alpine cirque circ alpin
alpine crest creastă alpină
Alpine cycle ciclul alpin
alpine glacier gheţar alpin, gheţar montan
alpine karst carst alpin
Alpine mountains munţi înalţi
alpine orogeny orogeneză alpină
alpine permafrost permafrost alpin, permafrost montan
alpine relief relief alpin
a*lpine topography* relief alpin
alpine type of glacier gheţar alpin
alpine-type glacier gheţar de tip alpin
alpine type orogenic belt lanţ muntos de tip alpin
alpine zone zonă alpină
alteration alterare
alternate terrace terasă monolaterală
altimetry altimetrie
altiplain altiplenă
altiplanation altiplanaţie
altiplanation terrace terasă de altiplanaţie
altithermal optim climatic holocen
altitude altitudine
altitude matrix matricea altitudinilor
altitudinal limit of permafrost limita altitudinală a permafrostului
altitudinal permafrost limit limita altitudinală a permafrostului
altitudinal permafrost zonation etajarea permafrostului
altitudinal zonation of landforms etajare geomorfologică
alveolar lapies lapiezuri alveolare
alveole alveolă
amigdaloid lava lavă vacuolară
amphiboles amfiboli
amphitheater glacier gheţar de amfiteatru
amphitheatre amfiteatru
amplitude of the tides amplitudinea mareelor
anabranch braţ fluvial
anabranching anastomozare
ana-glacial anaglaciar
anaglacial phase fază anaglaciară

anaglyph anaglif
anaglyph map hartă anaglifă
anaglyphic method metoda anaglifelor
analogic image imagine analogică
anastomosing anastomozare
anastomosing branch braţ anastomozat
anastomosing channel albie împletită (anastomozată),canal anastomozat**,** braţ anastomozat
anastomosing river albie împletită (anastomozată)
anatolian coast ţărm de tip anatolian
anchor ice gheaţă de fund
anchored dune dună fixată
ancient cliff faleză moartă
Andean type orogen orogen de tip andin
andesite andezit
anemoclast anemoclaste
anemoclastic rock anemoclaste
anemolites anemolite
anemolith anemolite
angel hair păr de peşteră
angle of repose pantă critică
angle of rest pantă critică
angular unconformity discordanţă unghiulară
anhydrite anhidrit
anhydrite hydration hidratarea anhidritului
animal burrow galerie de animale
annular cuesta cuestă inelară
anomalous mantle manta anomală
anse ansă
anse beach plajă de ansă, plajă în golf
Antarctic ice cap calotă antarctică
antarctic oasis oază antarctică
Antecambrian Antecambrian
antecedent stream râu antecedent
antecedence antecedenţă
anteclise antecliză
anthodite anthodit
anthropic accumulation acumulare antropică
anthropic delta deltă antropică
anthropic erosion eroziune antropică
anthropic factor factor antropic
anthropic island insulă artificială
anthropic lake lac de acumulare
anthropic phenomenon fenomen antroic
anthropic relief relief antropic
anthropic weathering dezagregare antropică
anthropical hammada hamadă antropică
Anthropogen Antropogen
Anthropogene Periode Antropogen
anthropogenous karst carst antropic
anthropogeomorphology geomorfologie antropică
anticlinal anticlinal
anticlinal ridge mont
anticline anticlinal
anticline axis axă de anticlinal
anticline-like cupola cupolă anticlinală
anticline dome cupolă anticlinală
anticlinorium anticlinoriu
anti-dip stream râu obsecvent
antidune antidună
antithetic fault falie antitetică, falie inversă
antithetic terrace treaptă antitetică
apex apex
apogean tide maree moartă
apophysis apofiză
Appalachian cycle ciclul apalaşian
Appalachian mountain chain lanţ muntos appalachian
Appalachian mountain system lanţ muntos appalaşian
Appalachian topography relief appalachian

apparent slope pantă aparentă
applied physical geography geografie fizică aplicată
applied geomorphology geomorfologie aplicată
apposed glacier gheţar compus
approximate freezing index indice aproximativ de îngheţ
approximate thawing index indice aproximativ de dezgheţ
Aptian Apţian
aquifer pânză acviferă, acvifer, strat acvifer
aquifer rock rocă acviferă, acvifer,strat acvifer
aragonite aragonit
arc-trench fosă arc
Archean Ahaic
archipelago arhipelag
arctic cold glacier gheţar rece arctic
arcuate delta deltă arcuită, deltă rotunjită, deltă de tip Nil
areal base level nivel de bază interior, nivel de bază regional
areic zone regiune areică
areism areism
arena arenă granitică
arenites arenite, psamite
arheic zone regiune areică
arid cycle ciclu arid
arid erosion system sistem de eroziune al regiunilor aride
arid geomorphological system sistemul geomorfologic al regiunilor aride
arid geomorphology geomorfologie deşertică
arid microkarst microcarst arid
aridity ariditate
arkose arcoză
arm of delta braţ de deltă
armchair-shaped cirque circ fotoliu
armoured laterite plateau platou încrustat
arrow-shaped delta deltă sagitată
arrow-type delta deltă sagitată
artficial bank mal artificial (antropic)
artificial beach plajă artificială
artificial cave peşteră artificială
artificial dam baraj artificial
artificial meander cutoff rectificarea artificială a meandrului
aseismic region regiune aseismică
asequent landslide alunecare asecventă
ash flow curgere de cenuşă, curgeri cineritice
ashfall cădere de piroclastite
aspect orientarea versantului
assymetry index indice de asimetrie
assymetry ratio coeficient de asimetrie
assimmetry of relief asimetria reliefului
asymetry of river channel cross section asimetria albiei
assymetry of the valley asimetria văii
assymetric fold cută asimetrică
Assyntic cycle ciclul assyntic
asthenosphere astenosferă
astenospheric diapir diapir astenosferic
astrobleme astroblemă
athmosfere atmosferă
athmosphere atmosferă
atlantic coast ţărm de tip anatolian
Atlantic period epoca atlantică
atmosphere atmosferă
atmospheric precipitations precipitaţii atmosferice
Atlantic period epoca atlantică
atmospheric precipitations precipitaţii atmosferice
atoll atol, insulă coraligenă
atrition atriţie
atrium atrium

attached island insulă ancorată
Atteberg limits limitele Atteberg, constanta lui Atteberg
Atterberg scale scara Atterberg
Atterberg´s limits limitele Atteberg
Attic phase faza attică
aufeis naledi
aufeis blister movilă de îngheţ
aulacogene aulacogen
Austrian phase faza austrică
autochtonous autohton
auxiliar processes procese (geomorfologice) auxiliare
avalanche lavină, avalanşă
avalanche cone con de avalanşă
avalanche corridor culoar de avalanşă
avalanche glacier gheţar de con de avalanşă
avalanche moraine morenă de avalanşă
avalanche track culoar de avalanşă
aven aven
average slope panta medie a unui bazin hidrografic
avulsion avulzie
axial plane of fold plan axial al cutei

B

back arc arc intern
back-arc basin bazin retroarc
back-dune arierdună
back land hinterland
backed beach plajă sprijinită
backed terraces terase rezemate
backshore plajă înaltă, arierplajă
backslope contrapantă, reversul cuestei
backwall spătarul circului glaciar
backwash pânză de retragere (a apei)
backswash flow pânză de retragere (a apei)
backswamp mlaştină de luncă
Badenian Badenian
badlands badlands, pământuri rele
Baer-Babinet law legea Baer-Babinet
bahada bahada
Baikalyan cycle ciclul baikalian
bajada bahada
balanced rock piatră oscilantă
banded cryogenic fabric microstructură criogenică laminară
bank banc, mal
bank erosion eroziune laterală, eroziunea malurilor
bank ice gheaţă de mal
bank reef recif submers
bar bară, bară fluvio-maritimă
bar beach bară maritimă, bară de plajă
bar of pebbles cordon litoral de galeţi
barchan barcană
barchan dune barcană
bare karst carst nud
bare lapies lapiezuri nude
barkhan chain lanţ de barcane
barranco barrancos
barred delta deltă barată
Barremian Barremian
barren gangue steril
barren grounds of gelivation deşert de gelivaţie
barren periglagial desert deşert de gelivaţie
barrier bar cordon barieră, perisip
barrier beach lido, plajă barieră, bară maritimă, cordon litoral
barrier ice gheaţă de şelf
barrier iceberg aisberg tabular
barrier island insulă barieră
barrier of islands barieră de insule
barrier reef barieră coraligenă, recif barieră
barrier spit săgeată litorală
barrow tumulus tumulus
barysphere barisferă

basal cryopeg criopeg bazal
basal cryostructure criostructură bazală
basal layered cryostructure criostructură bazală stratificată
basal lodgement placaj bazal
basal moraines morene de fund
basal sapping subminare
basal sliding mişcare bazală (a gheţarului)
basal surface of weathering profunzimea meteorizării
basal till morene de fund
basal plane of the consequent landslide planul alunecării consecvente
basalt bazalt
basalt columns coloane de bazalt, orgă bazaltică
basalt pavement pavaj prismatic
basalt plateau platou bazaltic, platou de lavă
basaltic columns coloane de bazalt
basaltic lava lavă bazică
basaltic layer pătura bazaltică
basaltic magma magmă bazaltică
base of continental slope piciorul taluzului continental
base of the floodplain patul luncii
base level nivel de bază
base level of denudation nivel inferior de denudaţie, nivelul denudaţiei
base level of erosion nivel de bază, nivel de bază general
base level law legea nivelului de bază
base level plain câmpie de nivel de bază
base level of sedimentation nivel de bază al sedimentării
base level of slope processes nivel de bază al proceselor de versant
base point punct de referinţă
base of slide baza alunecării
base of slope poala versantului, piciorul versantului
base of valley patul văii, talpa văii
basement fundament
basement rock fundament
basic lava lavă bazică
basic point punct zero fundamental
basic rock rocă bazică
basin bazin, bazin de recepţie (al torentului}, cuvetă
basin floor fan con de bazin
baskwater gârlă
batholith batolit
bathyal zone regiune batială
bathygraphic curve curbă batigrafică
bathymetric contour map hartă batimetrică
bathymetric curve curbă batimetrică
bathymetric line linie batimetrică
bathymetric side-scan sonar measurement măsurători batimetrice cu sonar lateral
bathygenetic movements mişcări batigenetice
bathymetric curve curbă batimetrică
bathymetric profile pdrofil batimetric
bathymetrical map hartă batimetrică
bathymetry batimetrie
bathyorographical map hartă batiorografică
bay golf, baie
baydjarakh baidjarah
bayhead beach plajă în golf, plajă barieră
bay-mouth bar plajă barieră, cordon litoral lagura golfului
beach plajă
beach berm bermă, terasă de plajă
beach cusp corn de plajă
beach drift transport în lungul ţărmului, derivă de plajă
beach face faţa plajei
beach festoons festoane de plajă

beach materials materiale de plajă
beach pebble galet
beach ridge creastă de plajă
beach rock gresie de plajă, depozit de plajă cimentat
beach scarp faleză
beach talus taluz de plajă
beach terrace terasă de plajă
beaded esker esker cu movile
beaded valley vale cu defilee şi bazine succesive
bed patul albiei minore, strat (geologic)
bed deeping adâncirea fundului albiei
bed erosion eroziunea fundului albiei
bed fluvial transport transport fluvial de fund
bed into the rock pat în rocă
bed load încărcătura de fund, încărcătura târâtă, debit solid târât
bed load sediment materiale de fund
bed material materiale de fund
bed morphology morfologia patului albiei
bed roughness rugozitatea albiei
bed sediment *încărcătura de fund*
bed slope panta talvegului
bedded volcano con vulcanic heterogen
bedding poziţia stratelor, stratificaţie
bedding cave peşteră de stratificaţie
bedding-grikes lapiezuri rectilinii
bedding plane plan de stratificaţie, faţă de strat
bedding-plane cave peşteră de stratificaţie
bedrock rocă de bază, patul aluviunilor
bedrock channel albie în rocă
bedrock knob nunatak
before present *înainte de prezent*
beheaded river râu decapitat
beheaded stream râu decapitat
beheading captare frontală, decapitare
bench banchetă, poliţă
bench slide alunecare în plăci
bench terrace terasă banchetă
benches terasete
bended cuesta cuestă arcuită
bending flexură
bending bank banc arcuit
Benioff plane plan Benioff
Benioff zone plan Benioff
Bergschrund Bergschrund
berm banchetă de plajă, poliţă, bermă
berms terasete
Bessarabian Basarabian
bias cădere
Biber glaciation perioada glaciară Biber
Biber glaciation glaciaţia Biber
Biber Ice Age perioada glaciară Biber
bifurcation bifurcaţie fluvială
bifurcation ratio raport (coeficient) de bifurcaţie
Big Bang Big Bang
Big Crunch Marele Colaps Cosmic
bight golf larg, baie
binder liant
bioaccumulation bioacumulare
bioaccumulation deposit depozit de bioacumulare
biochemical processes procese biochimice
biochemical sedimentara rock rocă sedimentară biogenă
bioclast bioclast
bioclimatic geomorphology geomorfologie bioclimatică
bioclimatic shaping system sistem de modelare bioclimatică
biogen topography relief biogen
biogenic se*dimentary rock* rocă sedimentară biogenă
biogeomorphology biogeomorfologie
bioglyphes bioglife

bioherm biohermă
biokarst biocarst
biological weathering alterare biologică
biospeology biospeologie
biosphere biosfera
biostratigraphy biostratigrafie
biotite biotit
bioturbation bioturbaţie
bioweathering biometeorizare
bird's foot delta deltă digitiformă, deltă palmată
bitmap imagine raster
black glacier gheţar negru
blind cave peşteră oarbă
blind valley vale oarbă
blister cave peşteră în lavă
block bloc, bloc de rocă
block diagram blocdiagramă
block field haos de blocuri, mare de pietre, câmp de blocuri
block lava lavă cu blocuri
block morphostructure morfostructură de blocuri
block mountains munţi bloc, munţi de faliere
block slide alunecare de blocuri
block strips benzi de blocuri
block waste mare de pietre
block stone stream râu de pietre
block stream torent de pietre
block structure structură în blocuri
blockmeer mare de pietre
blocks flow curgere de blocuri
blocks morphostructure morfostructură de blocuri
blowhole grotă cu vânt, peşteră cu vânt
blowing cave peşteră care respiră
blowing sands nisipuri zburătoare
blown sand nisip eolian
blowout depression depresiune de deflaţie
bocca bocca
bog mlaştină, baltă
bogaz bogaz
Bölling Bölling
bolson bolson
bomb impact crater crater de bombă vulcanică
booming sands misipuri cântătoare
border moraine morenă terminală
border mountains munţi periferici
border polje polie marginală
Boreal period epoca boreală
boring organismes organisme perforante
bornhardt inselberg de rezistenţă, monadnock de rezistenţă
bottom current curent de fund
bottom flow curent de fund
bottom ice gheaţă de fund
bottom moraines morene de fund
Bouguer anomaly anomalia Bouguer
boulder bloc, bloc de rocă, bolovan
boulder blocks bolovăniş
boulder clay argilă cu blocuri
boulder fall cădere de pietre
boulder field câmp de blocuri, câmp de pietre
boulder pavement pavaj periglaciar, pavaj de pietre rulate
box fold cută cufăr
B.P. înainte de prezent
brachyanticline brahianticlinal
brachysincline brahisinclinal
brackish lagoon liman
braided-belt width lăţimea patului de despletire
braided channel albie despletită
braided river râu despletit, albie despletită
braided stream albie despletită, râu despletit
braiding index indice de despletire

braiding zone patul de despletire a albiei
Bramertonian interglacial perioada interglaciară Bramertonian
branch of delta braţ de deltă
branch work cave galerie activă de peşteră
branched valley glacier gheţar dendritic
breach umbilic ombilic de breşă
breached anticline anticlinal spart
break of slope ruptură de pantă
breakdown cave peşteră de alunecare
breakable tectonics tectonică rupturală, structură faliată
breaker răsturnarea valului
breaker zone zonă de deferlare
breathing cave peşteră care respiră
breccia breccie
Bretonne phase faza bretonă
bridge pod
brittle deformations deformări disjunctive
brittle-ductile boundary limita dintre crusta casantă şi crusta plastică
brittle-ductile zone limita dintre crusta casantă şi crusta plastică
brocken wave area zonă de deferlare
brook gârlă
Brückner cycle ciclul Brückner
Brunhes subchron Brunhes, epoca Brunhes
B subduction subducţie ocean-continent
Buglovian Buglovian
built-up terrace terasă de acumulare
bulging peatland turbărie bombată
bulguniakh gheaţă îngropată
Burdigalian Burdigalian
burial metamorphism metamorfism de scufundare
buried channel albie îngropată (fosilizată)
buried erosion surface suprafaţă de eroziune fosilă
buried ice gheaţă îngropată
buried glacier gheţar îngropat
buried karst carst fosil
buried landforms relief fosilizat
buried meander meandru colmatat
buried mollisol molisol fosil
buried peneplain peneplenă fosilizată
buried polje polie fosilă
buried topography relief îngropat
buried valley paleovale
burried soil sol fosil
burried terrace terasă îngropată
burrow galerie de animale

C

C14 method metoda radiocarbonului
Cainozoic Cainozoic
cala cala
Calabrian Calabrian
calanque calanco
calcareous algae alge calcaroase
calcareous ooze mâl calcaros
calcareous sandstone gresie calcaroasă
calcicrete calcrete, crustă calcaroasă
calcite calcit
calcrete calcrete, crustă calcaroasă
caldera caldeiră
caldera cluster caldeire îmbucate
caldera glacier gheţar de caldeiră
caldeira collapse prăbuşirea caldeirei
caldeira lake lac de caldeiră
Caledonian cycle ciclul caledonian
Caledonian orogeny orogeneza caledoniană
caliche caliche
calving glacier gheţar care se dărâmă
C*ambrian* Cambrian
cañon canion
canyon canion

cape cap
capillary lava *păr peleean*
capture gorge defileu de captare
captured river râu captat
capturing river râu captatator
Carbon 14 dating datare cu Carbon 14
carbon dating method metoda radiocarbonului
carbonatation carbonatare
carbonatic crust crustă carbonatică
Carboniferous Carbonifer
Carpathian Carpatian
carried moraine morenă mobilă
carrying power putere de transport
carstic floor planşeu carstic
cartogram cartogramă
cartographic modelling modelizare cartografică
cascade cascadă
cascade system sistem în cascadă
cascading system sistem în cscadă
castellated rocks relief ruiniform
castle rocks relief ruiniform
cataclasis cataclază
cataclastic metamorphism metamorfism cataclastic
cataclinal cataclinal
catacomb catacombă
cataglacial cataglaciar
cataglacial phase fază cataglaciară
cataract cataractă
catastrophic discharge debit catastrofal
catastrophism catastrofism
catchment bazin de recepţie (al torentului)
catchment area bazin de recepţie (al torentului
catchment basin bazin hdrografic
cave peşteră, cavernă
cave alluvium aluviu de peşteră
cave arch portal carstic
cave breakdown incaziune
cave ceiling tavanul peşterii
cave system sistem de peşteri
cave collapse prăbuşirea tavanului peşterii
cave coral perle de cavernă
cave deposited loess loess de peşteră
cave deposits formaţiuni de peşteră, depozit de peşteră
cave of engulfment peşteră-ponor
cave fill depozit de peşteră
cave floor podeaua peşterii
cave formations formaţiuni de peşteră
cave gallery galerie carstică
cave glacier gheţar de carst, gheţar de peşteră
cave hair păr de peşteră
cave hall sală
cave ice gheaţă de peşteră
cave laquer lac de peşteră
cave model model al peşterii
cave mouth gura peşterii
cave passage galerie carstică
cave pearl perle de cavernă
cavern cavernă, peşteră
cavern with collapsed ceiling peşteră deschisă
caving-in prăbuşire
cavitation cavitaţie
cavity cavitate
ceiling plafon (al peşterii)
cell pixel, celulă de teren
cellular soils poligoane de uscare
cement ciment
cement ice gheaţă-ciment
cement rock matrice
cementation cimentare
cenotes cockpit karst
Cenozoic Cainozoic, Cenozoic
central crater crater central
central pipe coş vulcanic central
central type of eruption erupţie de tip central

central volcanic vent coş vulcanic central
chain of islands lanţ de insule
chalk calcar, cretă
chain of star dunes lanţ de dune piramidale
changing of rock volume modificarea volumului rocii
changing threshold prag de variaţie
channel albie minoră, canal, strâmtoare
channel aggradation agradarea albiei
channel alluvia aluviuni de albie minoră
channel avulsion avulzie
channel bed patul albiei minore, fundul albiei
channel classification clasificarea albiilor de râu
channel cleanout curăţirea albiei
channel degradation degradarea albiei
channel entrenching încătuşarea albiei
channel erosion eroziune liniară
channel facies facies de albie minoră
channel fill aluviuni de albie minoră
channel formations formaţiuni de albie
channel hydraulic geometry geometrie hidraulică a secţiunii transversale (a albiei)
channel lag deposit aluviuni bazale
channel meander meandru de albie
channel mobility mobilitatea albiei
channel morphology morfologia albiei
channel obliteration obturarea albiei
channel processes procese de albie
channel profile profilul albiei
channel regulation regularizarea albiei
channel roughness rugozitatea albiei
channel scour debleierea albiei
channel silting-up agradarea albiei
channel width lăţimea albiei minore
channels stability stabilitatea albiei
channelization canalizare
channelizing canalizare
chapada chapada
chart datum nivelul zero
chart projection proiecţie cartografică
chasm peşteră verticală, strungă
Chauda Ceauda
chemical abrasion abraziune chimică
chemical alteration alterare
chemical compaction compactare chimică
chemical denudation denudaţie chimică
chemical discharge debit chimic
chemical exfoliation exfoliere chimică
chemical processes procese chimice
chemical sedimentary rock rocă sedimentară de precipitaţie chimică
chemical weathering alterare
chimney rock piramidă coafată, stâlp
chionosphere hionosferă
chronostratigraphy sistem cronostratigrafic
chiselling topography relief alveolar
choroplet map cartogramă
chronostratigraphy cronostratigrafie
chronozone cronozonă
chute cutoff rectificarea meandrului prin revărsare
cinder cone con de cenuşă, con de scorii
cinerite cinerit
circular reef inel coraligen, atol
Circum-Pacific Belt Brâul Circumpacific
cirque bottom planşeul circului glaciar
cirque edge muchia circului, creasta circului (spătarului)

cirque floor planşeul circului glaciar
cirque glacier gheţar de circ
cirque glacier gheţar de circ
cirque headwall abruptul circului glaciar, spătarul circului glaciar
cirque lake lac de circ
cirque orientation orientarea circului glaciar
cirque wall perete de circ glaciar
classification of glaciers clasificarea gheţarilor
classified image imagine clasificată
clast clast, element detritic
clastic sedimentary rock rocă sedimentară detritică (clastică)
clastic vein filon clastic
clastokarst clastocarst
clay argilă
clay desert deşert argilos
clay dune dună argiloasă
clay mineral mineral argilos
clay pseudocarst pseudocarst pe argile
clay and shale topography relief pe argile şi marne
clay swelling gonflarea argilelor
clayey desert pustiu argilos
clayey karst carst pe argile
clayey loam lut argilos
clayey loess loess argilos
clayey mud noroi argilos
clayey topography relief argilos
cleavage clivaj
cleft strungă
cliff faleză
cliffy coast ţărm stâncos
climat induced terrace terasă climatică
climatic geomorphology geomorfologie climatică
climatic morphology relief climatic
climatic optimum hipsitermal, optimum climatic holocen
climatic relief relief climatic
climatic snow-line limita climatică a zăpezilor (perpetue)
climatic terrace terasă climatică
climbing dune dună agăţătoare (urcătoare)
clinometer clinometru
clints lapiezuri
clogging colmatare
closed cavity ice gheaţă de cavitate închisă
closed depression depresiune închisă
closed-system freezing îngheţ în sistem închis
closed-system pingo pingo de tip Delta Mackenzie
closed talik talik închis
clot cocoloş
cluse cluse
coagulation floculare
coalescence of glacial cirques coalescenţa circurilor glaciare
coalescent fan piedmont piemont de acumulare
coarse grained granulometrie grosieră
coarse loam lut grosier
coarse particle size granulometrie grosieră
coarse sand nisip grosier
coast litoral, coastă
coast line limita uscatului, linie de ţărm
coast of emergence ţărm de emersiune
coastal bar cordon litoral
coastal cliff faleză
coastal current curent litoral
coastal dune dună litorală
coastal erosion eroziune marină
coastal fringe ghirlandă litorală
coastal geomorphological system sistemul geomorfologic litoral
coastal geomorphology geomorfologie litorală

coastal glacier gheţar litoral
coastal ice gheaţă litorală
coastal karren lapiezuri litorale
coastal lagoon lagună
coastal notch nişă de abraziune
coastal permafrost permafrost litoral
coastal plain câmpie de acumulare marină, câmpie litorală, câmpie de şelf, câmpie costieră
coastal point of breaking waves punct de spargere a valurilor
coastal processes procese litorale
coastal relief relief litoral
coastal reef recif litoral
coastal terrace terasă litorală
coastal topography relief marin
coastal transport transport litoral
coastal wedge prismă litorală
coastal wetland mlaştină litorală
coastline linia coastei
coastline retreat retrogradarea ţărmului
coastline retrogradation retrogradarea ţărmului
coastal fringe ghirlandă litorală
coastal glacier gheţar litoral
coastal sedimentation landforms forme de acumulare litorală
coastal tafoni taffoni litorali
coastal wedge prismă litorală
cobble bloc, galet, bloc de rocă
cobble beach cordon litoral de galeţi
cockpit karst cockpit karst
coefficient of compressibility coefcient de compresibilitate
coefficient of permebility coeficient de permeabilitate
coefficient of river sinuosity coeficient de sinuozitate (meandrare) a râului
coefficient of thermal expansion-contraction coeficient de dilatare sau de contracţie termică
coefficient of topographic sinuosity coeficient al sinuozităţii topografice (a văii)
cohesion coeziune
cohesive rock rocă coezivă
col înşeuare, pas
cold desert deşert rece
cold glacier gheţar rece
cold loess loess rece
cold tropical glacier gheţar rece tropical
collapse prăbuşire
collapse breccia breccie de carst
collapse caldera caldeiră de prăbuşire
collapse doline dolină de prăbuşire
collapse earthquake cutremur carstic
collapse polje polie de prăbuşire
collapse sink pseudokarst pseudocarst de tasare
collapsed pingo pingo prăbuşit
collision coliziune
collision mountain chain lanţ muntos de coliziune
collision prism prismă de coliziune
collisional magmatism magmatism colizional
colluvial accumulation acumulare coluvială
colluvial glacis glacis coluvial
colluviation coluvionare
colluvio-alluvial glacis glacis coluvio-aluvial
colluvium glacis coluvial, coluviu, depozit coluvial
coloidal suspension transport transport în suspensie
colonnades coloane prismatice
colour composite image imagine compozit color
columella columelă
columnar basalt coloane de bazalt
columnar lava orgă vulcanică

combat lanslide risk prevenirea şi combaterea alunecărilor
combe combe
combined dune dună compusă
compact ice gheaţă compactă
compaction compactare, tasare
compaction depression depresiune de tasare
competence competenţă
competency competenţă
complex dune dună complexă
complex glacial cirque circ complex
complex mountains munţi micşti
complex folded mountain belt lanţ muntos de cutare complexă
complex landslide alunecare complexă, alunecare mixtă
complex polje polie complexă
complex of volcanic cones complex de conuri vulcanice
complexly folded mountain belt lanţ muntos compozit de cutare
composite folded mountain belt lanţ muntos compozit de cutare
composite glacier gheţar compus
composite wedge pană compozită
compound alluvial fan bahada
compound barchans barcane complexe (asociate)
compound glacier gheţar compus
compound meander meandru compus
compound volcano aparat vulcanic compus
compressive flow scurgere compresivă
computer map hartă digitală
computer modelling modelizare pe calculator
concave bank mal concav
concave landforms forme concave de relief
concave polygon poligon concav
concavity of the meander concavitatea meandrului
concentrated flow scurgere lichidă concentrată
concept of grade grade
concordant coast ţărm concordant
concordant relief relief adaptat la structură, relief conform, relief jurasian
concretioned cave peşteră concreţionată
concretioning concreţionare
concretions formaţiuni concreţionare
cone of detritus con de grohotiş
cone of eruption con de erupţie, con vulcanic, con vulcanic de erupţie
cone hill mamelon
cone karst carst cu conuri
cone hill mamelon
confined aquifer strat acvifer captiv
confined karst carst acoperit
confined meander meandru adâncit
confluent glacier gheţar confluent
conform erosion eroziune conformă
conformable fault falie conformă
congelifluction congelifluxie (congelifluxiune)
congelifraction gelifracţie, congelifracţie
congeliturbation congeliturbaţie
conglomerate conglomerat
conglomerate mudstone paraconglomerat
conglomerate topography relief conglomeratic
conglomerate with angular clasts conglomerat cu elemente colţuroase
conglomeric cryogenic fabric microstructură criogenică conglomeratică
conic dune dună conică
conical karst carst cu conuri
conical shapped monadnock cornet

connecting racordare
connecting bar tombolo
connecting the fluvial terraces racordarea teraselor fluviale
Conrad discontinuity discontinuitatea Conrad
consequent landslide alunecare consecventă
consequent stream râu consecvent
consequent structural landslide alunecare consecventă
conservative plate margin margine transformantă
consolidated dune dună consolidată
constructional terrace terasă de acumulare
constructive geomorphic processes procese geomorfologice constructive
constructive plate margin margine de accreţie a plăcii
constructive waves valuri constructive
contact aureole aureolă de contact
contact corrosion levelling planaţie prin coroziune de contact
contact metamorphism metamorfism de contact
contact polje polie marginală
contemporary crustal movements mişcări tectonice actuale
contemporary permafrost permafrost actual
continent continent
continent accretion hypothesis ipoteza acreţiei continentelor
continent drift deriva continentelor
continental accretion acreţie continentală
continental accretion hypothesis ipoteza acreţiei continentelor
continental apron glacis continental
continental area arie continentală
continental assimilation hypothesis ipoteza asimilării
continental block bloc continental
continental collision coliziune continentală
continental crust crustă continentală, scoarţă continentală
continental deposits formaţiuni continentale
continental drift deriva continentelor, drift continental, translaţia continentelor
continental drift theory teoria derivei continentelor, tectonica plăcilor
continental dune dună continentală
continental flexure flexură continentală
continental foot glacis continental
continental formations formaţiuni continentale
continental glacier gheţar continental
continental island insulă continentală
continental lithosphere litosferă continentală
continental margin margine continentală
continental permafrost permafrost continental
continental plain câmpie continentală
continental plate placă continentală
continental plateau platou continental
continental platform platformă continentală
continental rise glacis continental
continental sea mare continentală
continental shelf platformă continentală
continental shelf break muchia platformei continentale (şelfului)
continental shield scut continental
continental slope taluz continental, abrupt continental
continental socle soclu continental
continental suture sutura continentelor

continuous permafrost permafrost continuu
continuous gullies ravene continue
contour curbă de nivel
contour-line izohipsă, curbă de nivel
contour map hartă hipsometrică
contours interval echidistanţa curbelor de nivel
contours lines equidistance echidistanţa curbelor de nivel
contractibility contractibilitate
contraction contracţie
contraction crack fantă de contracţie, fisură de contracţie termică
contraction hypothesis ipoteza contracţiei
contraction polygons poligoane de contracţie
contraction theory teoria contracţiei
contrast enhancement ameliorarea contrastului
contrast improvement ameliorarea contrastului
controlled mosaic mozaic controlat, fotomozaic controlat
controlling factors of landslides factori declanşatori ai alunecării, factori favorizanţi ai alunecării
convection cell celulă de convecţie
convection currents curenţi de convecţie
convergent continental margin margine continentală convergentă, margine continentală de acreţie convergentă
convergent plate boundary limită convergentă a plăcilor litosferice
convergent plate motion mişcări convergente
convergent plate movements mişcări convergente
convergent terraces terase convergente
converging terraces terase convergente
convex bank mal convex
convex landforms forme convexe de relief
convex polygon poligon convex
coombe combe
coquina lumaşel
coral island insulă coraligenă
coral reef recif coraligen, barieră coraligenă
coral reef flat platformă de recif
coral ring inel coraligen
corded lava lavă cordată
corded pahoehoe lavă cordată
cordillera cordilieră
core nucleu terestru
Coriolis force forţa Coriolis
cornice cornişă
corrasion coraziune (eoliană)
corrasion cave peşteră eoliană
corrasion depression depresiune de coraziune
corrasion niche nişă de coraziune
corrasion-deflation rock shelter peşteră eoliană
correction of Earth's curvature corecţie de curbură a Pământului
correlation of terraces recordarea teraselor fluviale
correlative deposit depozit corelativ
corridor culoar
corrie circ glaciar
corrie glacier gheţar de circ, gheţar de tip prineian
corrie-valley glacier gheţar de circ şi vale
corrosion coroziune
corrosion cave peşteră carstică
corrosion niche nişă de coroziune, nişă de dizolvare
corrosion platform platformă de coroziune

corrosion of rocks coroziunea rocilor
corrugated lava lavă încreţită
corrugated moraines morene învălurate
counter fault falie contrară
cove hârtop
covered karst carst acoperit
covered polje polie fosilă
coversand pânză de nisip
crack fisură
crag stâncă
crater crater
crater glacier gheţar de crater
crater lake lac de crater
crater ring maar
cratering craterare
craterisation craterare
craton craton
cratonisation cratonizare
creationism creaţionism
creep creep
creep of frozen ground (or *ice*) creepul gelisolului (sau gheţii)
creeping creep
creeping transport târâre
crescent dune barcană
crescentic wall niche nişă de meandru
crest creastă, linie de creastă, custură
crest line linie de creastă
Cretaceous Cretacic
crevasses crevase
critical slope pantă critică
Cromer interglacial perioada interglaciară Cromeriană
Cromerian Cromerian
cronostratigraphy cronostratigrafie
cross bar prag glaciar
cross-bedding stratificaţie încrucişată
cross-cut ţărm de tip anatolian
cross profile profil transversal
cross profile of valley profil transversal al văii
cross section profil transversal
cross-valley moraines morene De Geer
crossing prag fluvial
crumpled lava lavă scoriacee
crush breccia breccie de fricţiune
crust crustă, cuirasă
crust-like cryostructure crustă asemănătoare criostructurii
crust movements mişcări ale scoarţei terestre, mişcări crustale
crust thickness grosimea crustei
crust uplift înălţare a scoarţei
crustal accretion acreţie crustală
crustal distention distensiune crustală
crustal earthquake cutremur crustal
crustal fracture fractură crustală
crustal movements mişcări crustale, mişcări ale scoarţei terestre
crusted glacis glacis cuirasat
cryergic processes procese criogenice
cryergy criergie
cryoclastic grinding of minerals pulverizarea mineralelor prin crioclastie
cryoclastism crioclastie
cryoclasty crioclastie
cryoconite crioconit
cryofront criofront, front de îngheţ
cryogene phenomena fenomene criogene
cryogenesis criogeneză
cryogenic fabric microstructură criogenică
cryogenic microstructure microstructură criogenică
cryogenic mounds muşuroaie criogene
cryogenic polygons poligoane de crioturbaţie
cryogenic processes procese criogenice

cryogenic soil gelisol
cryogenic stone eluvium gelifracte
cryogenic structures gelistructuri, criostructură
cryogenic suction criosucţiune
cryogenic swelling gonflare criogenică
cryogenic weathering meteorizare criogenică
cryogenic stone eluvium gelifracte
cryohydrosphere criohidrosferă
cryokarst criocarst, termocarst
cryolaccolith hidrolacolit
cryolithology criolitologie
cryolithosphere criolitosferă
cryolitic zone criolitozonă
cryopediment criopediment
cryopedology geocriologie, criopedologie
cryopeg criopeg
cryoplanation crioplanaţie
cryoplanation terrace treaptă de altiplanaţie
cryoreptation gelireptaţie, creep criogenic, crioreptaţie
cryosol criosol
cryosphere hionosferă, criosferă
cryostatic pressure presiune criostatică
cryostructure criostructură
cryosuction criosucţiune, migrarea apei în permafrost
cryotexture criotextură
cryotic ground sol criotic, teren crioteic
cryoturbate material crioturbat
cryoturbatic convolutions convoluţii
cryoturbation geliturbaţie, congeliturbaţie, crioturbaţie
cryoturbation forms forme de crioturbaţie
cryoturbation polygons poligoane de crioturbaţie
cryovolcano criovulcan
cryptoalteration criptoalterare
crypto-depression criptodepresiune
cryptokarst criptocarst
cryptorelief criptorelief
cryptovolcanism criptovulcanism
cryptovolcano criptovulcan
crystalline basement soclul platformei
crystalline limestone calcar cristalin
crystalline rock rocă cristalină
cuesta cuestă
cuesta escarpment frunte de cuestă
cuesta front front de cuestă, frunte de cuestă
cummulative curve curbă cumulativă
cumulo-volcano cumulovulcan
cupola cupolă
cupping effect efect de ventuză
current ripples vălurele de curent
curvature correction corecţie de curbură a Pământului
curvimeter curbimetru
cuspate bar bară festonată, cordon litoral în vârf de lance
cuspate barrier bară festonată
cuspate delta deltă sagitată
cuspate foreland promontoriu lobat
cut bank mal concav
cut-off channel albie de străpungere
cutt-off-lobe popină
cut-off meander meandru părăsit, meandru rectificat
cutoff rectificarea cursului (albiei) râului
cut plain câmpie ravenată (disecată)
cut terrace terasă de eroziune, terasă în rocă
cutting debleu
cwm circ glaciar
cycle of denudation ciclu de denudaţie
cycle of desert denudation ciclu deşertic
cycle of erosion ciclul de eroziune

cycle of marine denudation ciclu marin
cycle of normal erosion ciclul eroziunii normale
cycle of sedimentation ciclu de sedimentare
cyclic geomorphology geomorfologie ciclică
cyclopic stone block bloc ciclopic
cylindrical doline dolină cilindrică
cynematic analysis analiză cinematică

D

D image imagine în relief
3/D model model în relief
Dacian Dacian
dacite dacit
dam baraj, dig, stăvilar
dam crest coronamentul barajului
datum level nivel de referinţă, plan de referinţă
datum plane plan de referinţă
datum point punct origine
Davisian cycle ciclu de eroziune, ciclu davisian
De Geer moraines morene De Geer
DEM model numeric al reliefului
dead cave peşteră moartă
dead channel braţ mort
dead glacier gheţar mort
dead ice gheaţă moartă
dead neap maree moartă
dead sand nisip mort
debris materiale detritice, debrite
debris avalanche avalanşă de pietre, curgere de pietre
debris-cone con proluvial
debris fall cădere de pietre
debris fan con proluvial
debris flow curgere de pietre, curgere de sfărâmături (de roci)
debris glacier gheţar regenerat
debris torrent torent de pietre
debris through culoar de grohotiş
debris waste detritus
debrites debrite
declivity înclinare, pantă, declivitate
decollement decolare
deep earthquake cutremur de adâncime
deep-focus earthquake cutremur de adâncime
deep karst carst de profunzime
deep landslide alunecare profundă
deep sea plain câmpie abisală
deep-sea basin groapă abisală
deep-sea terrace terasă submarină
deep seated landslide alunecare adâncă
deep trough groapă oceanică
deferred junction confluenţă întârziată
deffluent defluent
definition putere de rezoluţie
deflation deflaţie
deflation cave peşteră de deflaţie, peşteră eoliană
deflation ditch şanţ de deflaţie
deflation hollow depresiune de deflaţie
deflation pavement pavaj de deflaţie
defluviation defluviaţie
deformability deformabilitate
defreezing dezgheţ
deglaciation deglaciaţie
degradation degradare
degraded land teren degradat
degree of glaciation grad de glaciaţie
degree of ice saturation grad de saturaţie în gheaţă
dehydration deshidratatre
delta deltă
delta front fruntea deltei
delta geosyncline exogeosinclinal
delta of partial silted bay deltă de golf parţial colmatat

delta plain deltă subaeriană
deltaic depositional system sistem depoziţional deltaic
deltaic fan lob deltaic
deltaic front front deltaic
deltaic plain câmpie deltaică
deltaic progradation progradare deltaică
deltaic sand nisip deltaic
deltaic structure structură deltaică
deluge potop
deluvial accumulation acumulare deluvială
deluvial cover cuvertură deluvială
deluvial deposit deluvial depozit
deluvial glacis glacis deluvial
deluvial train glacis deluvial
deluvial-proluvial deposit depozit deluvio-proluvial
deluvial-proluvial glacis glacis deluvio-proluvial
deluvial deposit depozit deluvial
deluvial-proluvial deposit depozit deluvio-proluvial
deluvial topography relief deluvial
deluvium deluviu
DEM model numeric al reliefului
dendritic cave peşteră dendritică
dendritic glacier gheţar dendritic, gheţar de tip himalaian
dendrochronology dendrocronologie
denomination of terraces notarea teraselor
density of glacial cirques densitatea circurilor glaciare
density of hydrographical network densitatea reţelei hidrografice
density of relief fragmentation densitatea fragmentării reliefului
denudation denudaţie
denudation chronology cronologie denudaţională
denudation cycle ciclu de denudaţie
denudation landforms relief de denudaţie (denudaţional)
denudation niche nişă de denudaţie
denudation processes procese de denudaţie
denudation rate rata de denudaţie
denudation terrace terasă de denudaţie
denudational geomorphology geomorfologie denudaţională
denudational glacis glacis de denudaţie
denudational processes procese de denudaţie
denudational relief relief de denudaţie (denudaţional)
denudational surface suprafaţă de eroziune
denudation topography relief de denudaţie (denudaţional)
denuded anticline anticlinal spart
denuded mountains munţi denudaţi
deposit depozit
deposited moraine morenă depusă
deposition depunere
deposition basin bazin de acumulare
deposition slope flancul de acumulare al dunei
depositional environment mediu de sedimentare
depositional landforms relief de acumulare
depositional processes procese de acumulare
depositional sequence secvenţă depoziţională
depressed-centre polygon poligon concav
depressed microlandform microformă negativă
depression depresiune

depression dammed by volcanic eruptions depresiune de baraj vulcanic
depression border rama depresiunii
depression of volcanic dam depresiune de baraj vulcanic
depressionary corridor culoar depresionar
depth adâncime
depth contour izobată
depth of seasonal freezing profunzimea îngheţului sezonier
depth of seasonal frost penetration adâncimea de pătrundere a îngheţului sezonier
depth of thaw profunzimea dezgheţului, adâncimea dezgheţului
depth/width ratio of karstic landform indice de formă carstică
depth of zero annual amplitude adâncimea stratului izoterm
derasion deraziune
derived knoll mont derivat
derived landforms forme de relief derivate
derived topography relief derivat
desert deşert
desert burying înecare deşertică
desert cave peşteră de deşert
desert crust lac de pustiu, crustă de deşert
desert geomorfology geomorfologie deşertică
desert laquer lac de pustiu
desert mosaic pavaj deşertic
desert-mosaic pavaj deşertic
desert patina patină deşertică
desert pavement pavaj desertic, pavaj de deflaţie
desert plain panfan
desert relief relief deşertic
desert varnish lac de pustiu
deserted loap meandru părăsit
desertic depositional system sistem depoziţional deşertic
design freezing index indice de îngheţ calculat
design thawing index indice de dezgheţ calculat
dessertification deşertificare
dessication crack fisură de uscare
dessication polygons poligoane de deshidratare
destructive processes procese distructive
destruction destrucţie
destructive waves valuri distructive
detachment failure suprafaţă de desprindere
detachment niche nişă de desprindere
detachment of particles detaşarea particulelor
detachment plane plan de alunecare,suprafaţă de desprindere
detent diaclase diaclază de detentă
detrital deposit detritus
detrital rock rocă detritică
detritic materials materiale detritice
detritic rock rocă detritică
detrition detriţie
detritus detritus, materiale detritice, rocă detritică
detritus fan con de grohotiş
Devonian Devonian
dip înclinare
diabase diabaz
diaclase diaclază
diagenesis diageneză
diagenetic processes procese diagenetice
diagram map cartodiagramă
diapir diapir
diapiric fold cută diapiră, diapir
diapirism diapirism
diastrophic eustatism eustatism diastrofic mişcări geocratice

diastrophic movements mişcări diastrofice
diastrophism diastrofism
diatreme diatremă
difference of parallax diferenţă de paralaxă
differential ablation ablaţiune diferenţială
differential erosion eroziune diferenţială
differential erosion law legea eroziunii diferenţiale
differential thawing dezgheţ diferenţial
differential weathering meteorizare diferenţiată
differential ablation ablaţiune diferenţială
diffluence difluenţă
diffluence col înşeuare de difluenţă
diffluence gap înşeuare de difluenţă
diffluent branch braţ difluent
diffluent glacier gheţar difluent
diffluent tongue of glacier limbă difluentă de gheţar
diffuse ice gheaţă difuză
digging săpare
digital bathymetric model model batimetric numeric
Digital Elevation Model model numeric al reliefului, model numeric al altitudinii reliefului
digital image imagine numerică
digital map hartă digitală
digital recording înregistrare numerică
Digital Terrain Model (DTM) model numeric al terenului (MNT)
digitate delta deltă digitiformă
digitation digitaţie
digitisation digitizare, numerizare
digitising digitizare
digitized image imagine numerică
dike dyke
dilatation crack fisură de dilatare
diluvial deposit deluviu
Diluvium Pleistocen
diluvium deluviu
diorite diorit
dip înclinare
dip stream râu consecvent
dipping înclinarea stratului
dipslope reversul cuestei
dirtystone grauwacke
dirty cone con de gheaţă murdar
dirty ice gheaţă murdară
disappearance of river dispariţia râului
discharge debit lichid
discontinuity discontinuitate
discontinuity surface suprafaţă de discontinuitate
discontinuous permafrost permafrost discontinuu
discontinuous gullies ravene discontinue
discordance discordanţă unghiulară
discordance surface plan de discordanţă
discordant coast ţărm pe structură transversală, ţărm de tip anatolian
discordant junction confluenţă discordantă
discordant structure structură discordantă
disequilibrium permafrost permafrost în dezechilibru
disgorging spring izbuc
disharmonic folds cute dizarmonice
disjunctive deformations deformări disjunctive
disjunctive dislocation dislocaţie disjunctivă
dislocate moraine morenă de împingere

dislocation due to distention dislocaţie de distensiune
dislocations dislocaţii tectonice
displaying threshold prag de manifestare
dissected peneplain peneplenă disecată
dissected piedmont piemont disecat
dissected plain câmpie ravenată (disecată)
dissolution doline dolină de dizolvare
dissolution sinkhole marmită de dizolvare, pâlnie de dizolvare
dissolution and suffosion processes procese carsto-sufozionale
dissolved load încărcătura în soluţie, debit chimic
dissolving dizolvare
dissolving alveoles alveole de dizolvare
dissolving power putere de dizolvare
dissymetry index indice de disimetrie
distructive plate boundary margine de placă distructivă
ditch şanţ
divagating channel albie divagantă
divagating meander meandru divagant
divagation divagare
divergence of terraces divergenţa teraselor
divergence threshold prag de divergenţă
divergent continental margin margine continentală de divergenţă
divergent plate boundary limită divergentă (a plăcilor litosferice)
divergent plate movements mişcări deivergente
divergent terraces terase divergente
diverted stream râu captat
diverting stream râu captatator
division regionare
Dnepr glaciation glaciaţia Nipru, perioada glaciară Nipru
doab doab
doline dolină
dolomite dolomit
dolomitic cave peşteră dolomitică
dome dom
dome dune dună-dom
dome glacier gheţar cupolă
dome iceberg aisberg în formă de dom
dome-shaped dune dună-dom
dome structure structură în domuri
Donau Donau
Donau glaciation glaciaţia Donau, perioada glaciară Donau
Donau-Günz interglacial period perioada interglaciară Donau-Günz
Donau Ice Age glaciaţia Donau
dormant volcano vulcan adormit
double cuetsa cuestă dublă
down stream aval
downgoing oceanic crust placă oceanică subdusă, placă plonjantă
down-sagging tasare
downslope movements procese gravitaţionale, procese de versant
downstream converging terraces terase convergente spre aval (neotectonice)
downstream diverging terraces terase divergente spre aval (eustatice)
downstream fining sortarea aluviunilor
downstream meander migration migrarea meandrelor spre aval
downward aval
drag târâre
dragging târâre
draggle transport transport prin târâre
drain dren
drainage drenaj

drainage area bazin de drenaj, bazin hidrografic
drainage basin bazin de drenaj, bazin hidrografic
drainage density densitatea de drenaj
drainage divide cumpăna apelor
drainage network reţea (sistem) de drenaj
drainage open ditch canal de desecare
drainage pattern configuraţia reţelei hidrografice
drained thaw hole pânie termocarstică drenată
drained thaw sink pânie termocarstică drenată
drainless area regiune areică
drapery draperii carstice
draw-off ponor ponor de inundaţie
dredging dragare
dreikanter pietre cu faţete
driblet lacrimi batavice
driblet cone hornitos, con de lacrimi batavice
driblet spire hornitos
drift material morenic, materiale fluvioglaciare, depozit fluvio-glaciar, drift glaciar
drift ice iceberg
drip curtain draperii carstice
dripstones speleoteme
dropstones morenă de aisberg
drumlin drumlin
drunken forest pădure beată
dry avalanche avalanşă uscată
dry arctic glacier gheţar de tip arctic uscat
dry avalanche avalanşă uscată
dry beach plajă înaltă
dry delta deltă uscată
dry frozen ground *gelisol uscat*
dry gallery galerie uscată
dry gelisoil gelisol uscat
dry permafrost permafrost uscat
dry rock slide alunecare uscată
dry slide deplasare uscată
dry slump deplasare uscată
dry valley vale seacă, sohodol
Dryas Dryas
drying crack fisură de uscare
drying polygons poligoane de uscare
dull volcanic cone con vulcanic ştirbit
dump moraine morenă falsă
dune dună
dune chain lanţ de dune
dune cliff faleză dunară
dune flank flancul dunei
dune front slope fruntea dunei
dune invasion invazie de dune
dune landscape landşaft de dune
dune network lanţ de dune
dune planting fixarea dunelor
dune ridge creasta dunei
dune sands nisipuri de dune
dune sandstone gresie de dune
dune side flancul dunei
dune slip face flancul de acumulare al dunei
dune stabilisation fixarea dunelor
dune valley gassi, feidj
dunes field câmp de dune
duricrust duricrustă
dust praf
dust storm furtună de praf
dyke dyke
dyked land polder
dyked marsh polder
dynamic bed pat dinamic
dynamic breccia breccie tectonică
dynamic classification of glaciers clasificarea dinamică a gheţarilor
dynamic equilibrium echilibru dinamic
dynamic equilibrium profile profil de echilibru dinamic
dynamic metamorphism metamorfism dinamic

dynamic tide maree dinamică
dynamic geomorphology geomorfologie dinamică
dynamometamorphism dinamometamorfism
dynamothermic metamorphism metamorfism termodinamic

E

Earth's crust crustă terestră, scoarţă terestră
Earth's crust uplift înălţare a scoarţei
Earth curvature correction corecţie de curbură a Pământului
Earth radius raza Pământului
earth dam baraj de pământ
earth flow curgere de pământ
Earth mantle mantaua Pământului
earth mould muşuroi de pământ
Earth crust movements mişcări ale scoarţei terestre
earth pillar piramidă coafată
Earth pulsation theory teoria pulsaţiilor
earth pyramid piramidă coafată
earth shifts dislocaţii tectonice
earth wedge pană de pământ
Earth´s magnetism magnetism terestru
Earth´s rotation mişcarea de rotaţie a Pământului
earthquake cutremur de pământ
Earthquaqe-induced liquefaction lichefierea unor sedimente neconsolidate şi a solului
earthquake intensity scale scară seismică
Earthquake magnitude magnitudine
earthquake intensity intensitatea cutremurului
Earthquake´s focus hipocentru, focar seismic
ebb current curent de reflux
ebb and flood currents curenţi de maree
ebb delta deltă de reflux
ebb shoal deltă de reflux
ebb tidal delta deltă de reflux
ebb tide maree descendentă
ebbing tidal current curent de reflux
Eburon glacial stage glaciaţia Eburon (Eburonian), perioada glaciară Eburon
Eburonian glaciation glaciaţia Eburon (Eburonian), perioada glaciară Eburon
echo dune dună-ecou
edge of cirque muchia circului, creasta circului (spătarului)
edge of the glacial bench muchia umărului de vale (glaciară)
edge of the glacial trough muchia trogului glaciar
edge of plateau muchia platoului
edge of terrace muchia terasei
edge of valley muchia văii
Eemian Eemian
Eemian interglacial period perioada interglaciară Eem
effective area arie efectivă
effluent efluent, emisar
effluent cave peşteră emergentă
effluent stream efluent
effusion efuziune
effusive magmatism magmatism efuziv
effusive type of eruption erupţie efuzivă
effusive volcano vulcan cu erupţia liniştită
ejecta materiale de erupţie (explozie), proiecţii vulcanice
elastic deformation deformare elastică
elastic limit limita elasticităţii
elbow of capture cot de captare

electronic map hartă electronică
element of area celulă de teren
element of system element al sistemului
elementary processes procese premergătoare
elevated beach plajă înălţată
elevation înălţime, cotă
elevation displacement deplasare radială
ellipsoid parameters parametrii elipsoidului de referinţă
ellipsoid of reference elipsoid de referinţă
elipsoid of rotation elipsoid de rotaţie
ellipsoidal basalts pillow-lava
elliptical hill drumlin
elongate delta deltă alungită
Elster Elster
Elster glaciation glaciaţia Elster
Elster Ice Age perioada glaciară Elster
Elster-Saale Elster-Saale
Elster-Saale interglacial period perioada interglaciară Elster-Saale
eluvial cover cuvertură eluvială
eluvial deposit depozit eluvial, eluviu
eluviation eluviere
eluvium eluviu
embanking îndiguire
embankment îndiguire, dig, rambleu
embankment construction rambleiere
embayment baie
embouchure gura văii
embryonal dune dună embrionară
embryonic cirque circ embrionar
embryonic dune dună embrionară
embryonic gallery galerie embrionară
embryonic volcano subvulcan
emerged beach plajă înaltă
emergence izvor carstic, emersiune exondare
emergent coast ţărm de emersiune
emersed littoral litoral de emersiune
emersion emersiune
emersion coast litoral de emersiune
eminence înălţime
enclosed meander meandru adâncit
enclosed sea mare închisă
end moraine morenă terminală
endogenous factor factor endogen
endogenous processes procese endogene
endokarst endocarst
endoreic basin bazin endoreic, depresiune endoreică
endoreic depression depresiune endoreică
endoreic region regiune endoreică
endoreism endoreism
endorheism endoreism
endokarst endocarst
Endrumpf peneplenă, Endrumpf
engeneering geomorphology geomorfologie aplicată
englacial debris morenă internă
englacial moraine morenă internă
enterolithic folds cute enterolitice
entrail lava lavă încreţită
entrenched meander meandru adâncit, meandru încătuşat
entrenched river râu adâncit (incizat)
entrenching încătuşarea albiei
environment conditions condiţii de mediu
environmental geomorphology geomorfologie ecologică
Eocambrian Eocambrian
Eocene epoch Eocen
eolian accumulation acumulare eoliană
eolian cycle ciclu eolian
eolian depression depresiune de deflaţie
eolian dune dună
eolian geomorphological system sistem geomorfologic eolian

eolian landforms relief eolian
eolian loam lut eolian
eolian materials materiale eoliene
eolian niche nişă eoliană
eolian processes procese eoliene
eolian ripples ondulaţii eoliene
eolian shaping modelare eoliană
eolian striations striaţii eolice
eolian topography relief eolian
eolian transport transport eolian
eon eon
epeiric sea mare epicontinentală
epeirogenesis mişcări epirogenetice, epirogeneză
epeirogenetic movements mişcări epirogenetice
epeirogenic movements mişcări epirogenetice
epeirogeny epirogeneză
ephemeral stream curs de apă efemer
epicenter epicentru
epicentre epicentru
epicontinental sea mare epicontinentală
epicratonic basin bazin epicratonic
epicycle epicilcu
epigenesis epigeneză
epigenetic cave peşteră epigenetică
epigenetic freezing îngheţ epigenetic al rocilor
epigenetic ice gheaţă epigenetică
epigenetic ice wedge pană de gheaţă epigenetică
epigenetic permafrost permafrost epigenetic
epiglacial bench terasă epiglaciară
epikarst exocarst
epimagma epimagmă
epirogeny epirogeneză
epizone of metamorphism epizonă
epoch epocă geologică
equidistance echidistanţa curbelor de nivel
equilibrium law legea echilibrului
equilibrium line altitude (ELA) linia de echilibru (a gheţarului)
equilibrium line of glacier linia de echilibru (a gheţarului)
equilibrium permafrost permafrost în echilibru
equilibrium profile profil de echilibru
equilibrium slope pantă de echilibru
equiplanation echiplanaţie
equiplanation terrace terasă de altiplanaţie
Erie´s law legea lui Erie
erodibility index indice de erodabilitate
erosion eroziune
erosion caldera caldeiră de eroziune
erosion front abrupt de eroziune
erosion glacis glacis de eroziune
erosion hollow marmită
erosion intensity intensitatea eroziunii
erosion level nivel de eroziune
erosion mountains munţi de eroziune
erosion platform platformă de eroziune
erosion power putere de eroziune
erosion processes procese erozionale
erosion remnant martor de eroziune
erosion slope flanc de eroziune
erosion surface suprafaţă de eroziune, suprafaţă de nivelare
erosion system sistem de roziune
erosional agent agent de eroziune
erosional depression depresiune de eroziune
erosional forms forme de eroziune
erosional landforms forme de eroziune, relief de eroziune
erosional niche nişă de eroziune
erosional polje polie de eroziune
erosional residual mountain monadnock
erosivity erozivitate

erratic bloc eratic
erratic block bloc eratic
erratic boulder bloc eratic
erratic stalactites helictite
eruption cloud nor de erupţie
eruption cone con de erupţie
eruptive vent coş vulcanic
escarpement abrupt
esker esker
estavelle estavelă
estuarine delta deltă de estuar
estuary estuar
estuary delta deltă de estuar
eugeocline eugeoclin
eugeosyncline eugeosinclinal
eulerian poles poli eulerieni
eustasy eustatism
eustatic changes in sea level mişcări eustatice
eustatic curve curbă eustatică
eustatic movements mişcări eustatice
eustatic sea level change mişcări eustatice
eustatic terrace terasă eustatică
eustatism eustatism
eusynclinal trough megagraben
evaporite evaporit
even slope pantă de echilibru, versant echilibrat
evorsion evorziune
evorsion hollow marmită
exaggerated stereo hiperstereoscopie
exaggeration of relief exagerarea înălţimii
exaration exaraţie
exaration bench treaptă de exaraţie
excentric stalactites helictite
excess ice gheaţă în exces
excessive load încărcătura în exces
exfoliation exfoliere
exfoliation dome dom de exfoliere
exfoliation processes procese de exfoliere
exhumed karst carst exhumat
exhumed landform relief exhumat
exhumed paleorelief paleorelief exhumat
exhumated peneplain peneplenă exhumată
exhumation exhumare
exhumed structural dome cupolă structurală exhumată
exogenetic processes procese exogene
exogenic agent agent exogen
exogenous factor factor exogen
exogenous processes procese exogene
exogeosyncline exogeosinclinal
exokarst exocarst
exondation exondare
exoreic region regiune exoreică
expansion crack fantă de expansiune, fisură de expansiune
experimental geomorphology geomorfologie experimentală
experimental plot parcelă experimentală
explosion caldera caldeiră de explozie
explosion pit maar
explosive type of eruption erupţie explozivă
explosive volcano vulcan cu erupţie explozivă
extensive discontinuous permafrost permafrost discontinuu extins
extention cracks fisuri de extindere
external agent agent exogen
external divagation divagare externă
external factor factor extern
external processes procese externe
externides externide
extinct volcano vulcan stins
extinction threshold prag de stingere
extrusion extruziune
extrusive igneous rock rocă extrusivă (efuzivă)

extraterestrial geomorphology geomorfologie extraterestră (planetară)
extremely rapid landslide alunecare extrem de rapidă
extremely slow landslide alunecare extrem de lentă
extrusion extruziune
extrusion dome cupolă de extruziune
extrusive ice gheaţă extrusivă
exudation exudare
exurgence izvor carstic, exurgenţă

F

fabric microstructură
facet faţetă
faceted pebbles pietre cu faţete
facies facies
factors of karstification factori de carstificare
fall cădere
fall of tides reflux
falling cădere, surpare de teren
falling bench treaptă de surpare
falling dune dună coborâtoare
falling tidal current curent de reflux
falling-stones cădere de pietre
false cliff faleză falsă
false colour image imagine fals-color
false image imagine pseudoscopică
false river albie părăsită
false view imagine pseudoscopică
fan delta fan-deltă
fan folds cute în virgaţie
fan piedmont piemont de acumulare
fanglomerate fanglomerat
fast ice gheaţă de mal
fault falie
fault-block mountains munţi bloc
fault bound pasul faliei
fault jump săritura faliei
fault line linie de falie
fault-line escarpment abrupt de falie
fault-line scarp abrupt de falie
fault part compartiment al faliei
fault plane oglindă de falie, plan de falie
fault scarp abrupt de falie, taluz de falie
fault-slope taluz de falie
fault step pasul faliei, palier de falie
fault structure structură faliată
fault system sistem de falii
fault tectonics tectonică rupturală
fault terminus piciorul faliei
fault trough graben
fault throw săritura faliei
faulted mountains munţi de faliere
faults field câmp de falii
feedback feedback
feidj gassi, feidj
feldspars feldspaţi
felsic magma magmă acidă, magmă felsică
fen turbărie joasă
fericrete crustă feruginoasă
ferruginous crust crustă feruginoasă
festooned cuesta cuestă festonată
festooned pahoehoe lavă festonată
fibre păr de peşteră
field câmp
field of blocks câmp de blocuri
field of diaclases câmp de diaclaze
field of stranded icebergs câmp de iceberguri eşuate
field terrace terasă antropică
fiery cloud nor arzător
figure of the Earth forma Pământului
fil-in-fill terrces terase îmbucate
filled-cave peşteră colmatată
filliform lapilli păr peleean
fine sand nisip fin
final magmatism magmatism final
fiord fiord
fire avalanche avalanşă arzătoare

fire cave peşteră de foc
fire fountain fântână de lavă
firn névé, firn
firn field câmp de firn
firn ice gheaţă de firn
firn limit limita firnului
firn line limita firnului, linia firnului
firn moraine morenă de firn
fissure fisură
fissure cave peşteră de fisură
fissure of detachment fisură de desprindere
fissure eruption erupţie prin fisură
fissure ice gheaţă din fisuri
fissure polygons poligoane de uscare
fixed dune dună fixată, dună stabilizată
fixed meander meandru încătuşat
fixism fixism
fjäll fjäll, fjeld
fjärd fjärd
fjeld fjeld
fjord fiord
flagstones dale
Flandrian transgression Flandrian, transgresiunea Flandriană
flank eruption erupţie laterală
flank moraine morenă laterală
flanking moraine morenă laterală
flash flood inundaţie bruscă
flash stream scurgere torenţială
flat bank mal domol
flat interfluve interfluviu plat
flat plain câmpie netedă**,** câmpie plană
flat top glacier gheţar de vârf plat
flatirons faţete triunghiulare
flattened pebble galet aplatizat
flattening aplatizare
flatness index indice de aplatizare
flatness ratio coeficient de aplatizare
flexure flexură
floating glacier gheţar plutitor, gheţar litoral, gheţar de şelf
floating ice gheaţă plutitoare
floculation floculare
floe floe
floe till morenă de aisberg
flood inundaţie, debordare, revărsare
flood basalt platou bazaltic
flood delta deltă de flux
flood discharge debit de viitură
flood ice gheaţă superficială, naledi din ape de suprafaţă
flood plain alluvium aluviuni de luncă
flood plain lobe lobul meandrului
flood plain marsh baltă
flood plain swamp mlaştină de luncă
flood tidal shoal deltă de flux
flood tide flux, maree ascendentă
flood-plain luncă
flood-tide current curent de flux
flooded cave peşteră inundată
flooding inundaţie, debordare
floodplain albie majoră, şes aluvial
floodplain alluvia aluviuni de luncă
floodplain bed patul văii
floodplain facies facies de luncă
floodplain island insulă de meandru
floor planşeu
floor lag deposit aluviuni bazale
flow capacity capacitatea de transport lichid (a râului)
flow channel canal de scurgere
flow section secţiune de scurgere
flow slide alunecare curgătoare
fluage fluaj
fluidized sediment flow curgerea sedimentelor fluidizate
fluidsliding alunecare curgătoare
fluted ground moraines morene de fund
fluted moraines morene liniare
fluvial activity modelare fluvială
fluvial bank banc fluvial

fluvial bar banc fluvial
fluvial dune dună fluvială
fluvial erosion eroziune fluvială
fluvial erosion system sistem de eroziune fluvială
fluvial geomorphological system sistemul geomorfologic fluvial
fluvial geomorphology hidromorfologie
fluvial gravel pietriş fluvial
fluvial landforms relief fluvial
fluvial morphology hidromorfologie
fluvial shaping modelare fluvială
fluvial terrace terasă fluvială
fluvial topography relief fluvial
fluvio-denudational landform relief fluvio-denudaţional
fluvio-denudational topography relief fluvio-denudaţional
fluvio-glacial accumulation acumulare fluvio-glaciară
fluvio-glacial plain câmpie fluvio-glaciară
fluvioglacial cone con fluvio-glaciar
fluvioglacial fan con fluvio-glaciar
fluvioglacial materials materiale fluvioglaciare
fluvio-glacial terrace terasă fluvio-glaciară
fluviokarst fluviocarst
fluvio-lacustrine accumulation acumulare fluvio-lacustră
fluvio-lacustrine delta deltă fluvio-lacustră
fluvio-lacustrine plain câmpie fluvio-lacustră
fluvio-marine accumulation acumulare fluvio-marină
fluvio-marine liman liman fluvio-maritim
fluvio-marine plain câmpie deltaică
fluvio-thermal erosion eroziune termică
fluviomarine accumulation acumulare fluvio-marină
flysch fliş
focused karst carst orientat
fold cută
fold axis axa cutei
fold-block mountains munţi micşti
fold flank flancul cutei
fold mountains munţi cutaţi
fold tectonics tectonică plicativă
folded mountain belt lanţ muntos de cutare
folded mountain chain lanţ muntos de cutare
folded mountain range lanţ muntos de cutare
folded mountains munţi cutaţi
folded relief relief cutat
folded structure structură cutată
folded topography relief cutat
folding cutare
folding movements mişcări de cutare
folding phase fază de cutare
foliation foliaţie
foot of the continental slope piciorul taluzului continental
foot fault piciorul faliei
foothills piemont
footslope poala versantului
force of gravity forţa de gravitaţie
forced meandering meandrare limitată
förd forde (förde)
forearc arc extern
forearc basin bazin prearc
forebulge flexurarea (bombarea) scoarţei
foredeep avanfosă, depresiune premontană
foredune avandună
foreland promontoriu
foreland lake lac proglaciar
foreset bed taluz de progradare
foreshock şoc precursor

foreshore plajă joasă, avanplajă, plajă submersă
foreshore bar bară de avanplajă
forking splitting bifurcare fluvială
former river bed albie părăsită
forms of glacial accumulation forme de acumulare glaciară
fossil fosilă
fossil dune dună fosilă
fossil erosion surface suprafaţă de eroziune fosilă
fossil gallery galerie fosilă
fossil ice gheaţă fosilă
fossil ice wedge pană de gheaţă fosilă
fossil karst carst fosil
fossil landslide alunecare fosilă
fossil peneplain peneplenă fosilizată
fossil permafrost permafrost fosil, permafrost relict
fossil pingo pingo fosil
fossil polje polie fosilă
fossil rock glacier gheţar de pietre fosil
fossil soil sol fosil
fossil thermokarst termocarst fosil
fossile beach plajă fosilă
fossile cave peşteră fosilă
fossiled tafoni taffoni fosili
fossilisation fosilizare
fossilized topography relief fosilizat
fractured continental margin margine continentală fracturată
frana frana
free meander meandru liber
free meandering meandrare liberă
free water apă liberă
freeze and thaw disintegration dezagregare prin îngheţ-dezgheţ
freeze wedge pană de îngheţ
freezeback reîngheţ
freeze-thaw action acţinuea îngheţ-dezgheţului
freeze-thaw cycle acţiunea îngheţ-dezgheţului, ciclul îngheţ-dezgheţ, îngheţ-dezgheţ, îngheţ-dezgheţ
freeze-up îngheţ
freezing îngheţ
freezing crack fantă de îngheţ
freezing front front de îngheţ
freezing front advance migrarea frontului de îngheţ
freezing front migation migrarea frontului de îngheţ
freezing index indice de îngheţ
freezing point punct de îngheţ
freezing pressure presiune de îngheţ
freezing processes procese de îngheţ
freezing-thawing process îngheţ-dezgheţ
friable permafrost permafrost friabil
friction force forţa de frecare
fringing island arc ghirlandă de insule
fringing reef recif litoral
front of the thrust sheet fruntea pânzei de şariaj
frontal arc arc extern
frontal moraine morenă frontală,
frontal plain câmpie fluvio-glaciară
frontal umbilic ombilic frontal
frost ger, îngheţ
frost action gelivaţie
frost blister hidrolacolit, pingo, movilă de îngheţ
frost boil muşuroaie criogene, ostiolă criogenică
frost crack fisură de îngheţ, fantă de contracţie termică
frost-crack poligon poligon de gelivaţie
frost creep gelicreep, creep, creep criogenic
frost dessication gelidesicaţie
frost fissure fisură de îngheţ
frost-fissure ice gheaţă din fisură de îngheţ

frost-fissure polygon poligon de gelivaţie
frost front front de îngheţ
frost heave înălţare criogenică, elevaţie criogenică
frost heave pressure presiune de elevaţie periglaciară
frost heaving împingere prin îngheţ, înălţare criogenică, elevaţie criogenică, elevaţie periglaciară
frost heaving push ridicarea pietrelor
frost jacking înălţare criogenică, expulzare periglaciară
frost mound monticul criogenic, movilă de îngheţ, muşuroaie criogene, pingo, bulguniak
frost penetration pătrunderea îngheţului
frost polygons poligoane de crioturbaţie, poligon de gelivaţie, sol poligonal
frost pull extracţie prin îngheţ
frost push împingere prin îngheţ
frost ring cercuri de pietre
frost riving gelifracţie
frost-shattered blocks gelifracte
frost shattering gelifracţie, gelivaţie
frost sorting sortare periglaciară
frost splitting gelifracţie, gelivaţie
frost-stable soil sol (rocă) stabil la îngheţ
frost stirring crioturbaţie
frost structures gelistructuri
frost suction criosucţiune
frost-susceptible soil sol geliv
frost thrusting împingere laterală periglaciară
frost wedge pană de îngheţ, fantă de îngheţ
frost wedging gelifracţie, detaşare prin îngheţ, dezagregare prin îngheţ, dezagregare prin îngheţ-dezgheţ
frost wheatering gelifracţie, gelivaţie, meteorizare prin gelivaţie, crioclastie, dezagregare prin îngheţ, dezagregare prin îngheţ-dezgheţ
frost-heave extent mărimea gonflării periglaciare
frost-work gelivaţie
frozen ground sol îngheţat
fuldj fuldj
fumaroles fumarole
fumarolic stage stadiu fumarolian
functional piedmont piemont funcţional
fundamental point punct zero fundamental
funnel bay golf în formă de pâlnie
funnel-like estuary estuar în formă de pâlnie
funnel shaped hole pâlnie carstică
furrow făgaş

G

gabbro gabrou
gabbroic layer pătura gabrou-serpentinică
Gaia hypothesis ipoteza Gaia
gallery galerie antropocă
gap înşeuare, pas, curmătură, cluse, şa
gaseous volcanic emissions proiecţii vulcanice gazoase
gassi gassi
gat portiţă
gate portiţă
gateway poartă
Gauss chron Gauss
Gauss epoch Gauss
geanticlinal geanticlinal
geanticline geanticlinal
gelifluction gelifluxiune, congelifluxie (congelifluxiune)
gelifluction lobe lob de gelifluxiune
gelifraction gelifracţie, gelivaţie

gelifracts gelifracte
gelisoil gelisol
gelistructures gelistructuri
geliturbation geliturbaţie
gelivation gelivaţie
gelivation ejection ejecţie de gelivaţie
gelivity gelivitate
gendarmes penitenţi
general geomorphic laws legi geomorfologice
general geomorphical map hartă geomorfologică generală
general geomorphology geomorfologie generală
general map hartă generală
generation of relief generaţie de relief
generation of landslides generaţie de alunecări
generation of valley generaţie de văi
genetic approach in geomorphology geomorfologie genetică
genetic type of landforms tip genetic de relief
gentle escarpment abrupt atenuat
gentle scarp abrupt atenuat
geoanticline geanticlinal
geochronologic time scale scară geocronologică
geochronology geocronologie
geocoded image imagine georeferenţiată
geocoding geocodificare
geocratic Earth movements mişcări geocratice
geocratic period perioadă geocratică
geocryology geocriologie
geodepression geodepresiune
geodesy geodezie
geodynamic agent agent geodinamic
geodynamics geodinamică
geofracture geofractură
geoglyphes geoglife
geographic cycle ciclu geografic
geographic globe glob geografic
geographic landscape peisaj geografic
geographic mantle înveliş geografic
geographic methodology metodologie geografică
geographic pole pol geografic
geohydrology hidrogeologie
geoid geoid
geoid contour of the earth geoid
geoinformatics geoinformatică
geoisotherm geoisotermă
geologic constitution alcătuire geologică
geologic drilling foraj geologic
geologic formation formaţiune geologică
geologic period perioadă geologică
geologic profile profil geologic
geologic risk risc geologic
geologic serie etaj geologic
geologic setting alcătuire geologică
geologic structure structură geologică
geochronologic time scale scară geocronologică
geologic unit formaţiune geologică
geologic window fereastră tectonică
geological drilling foraj geologic
geological epoch epocă geologică
geological era eră geologică
geological erosion eroziune geologică
geological fracture fractură tectonică
geological geomorphology geomorfologie geologică
geological map hartă geologică
geological organ pipes orgă geologică
geological processes procese geologice
geological profile profil geologic
geology geologie
geomagnetic pole pol geomagnetic
geomatics geoinformatică, geomatică

geomorphic action of snow acţiunea morfogenetică a zăpezii
geomorphic chart schiţă geomorfologică
geomorphic classification clasificare geomorfologică
geomorphic disequilibrium dezechilibru geomorfologic
geomorphic effects of snow acţiunea morfogenetică a zăpezii
geomorphic equilibrium echilibru geomorfologic
geomorphic factor factor geomorfologic
geomorphic hazards hazarde geomorfologice
geomorphic laws legi geomorfologice
geomorphic levels nivele geomorfologice
geomorphic map hartă geomorfologică
geomorphic processes procese geomorfologice
geomorphic profile profil geomorfologic
geomorphic province provincie geomorfologică
geomorphic role of snow acţiunea morfogenetică a zăpezii
geomorphic structure structură geomorfologică
geomorphic subdivision subdiviziune geomorfologică
geomorphic subprovince subprovincie geomorfologică
geomorphic subregion subregiune geomorfologică
geomorphic symbol simbol geomorfologic
geomorphical laws legi geomorfologice
geomorpho-chronology geomorfocronologie
geomorphogenesis geomorfogeneză
geomorphogeny morfogeneză
geomorphography geomorfografie, morfografie
geomorphologic abstraction abstracţie geomorfologică
geomorphologic agent agent geomorfologic
geomorphologic cartography cartografie geomorfologică
geomorphologic concept concept geomorfologic
geomorphologic cycle ciclu geomorfologic
geomorphologic district district geomorfologic
geomorphologic effectiveness eficacitate geomorfologică
geomorphologic landscape landşaft geomorfologic
geomorphologic levels nivele geomorfologice
geomorphologic methodology metodologia cercetărilor geomorfologice
geomorphologic models modele geomorfologice
geomorphologic research methods metode de cercetare geomorfologică
geomorphologic risk risc geomorfologic
geomorphological abstraction abstracţie geomorfologică
geomorphological analysis analiză geomorfologică
geomorphological description descriere geomorfologică
geomorphological division regionare geomorfologică
geomorphological epoch epocă geomorfologică
geomorphological field domeniu geomorfologic

geomorphological hazards hazarde geomorfologice
geomorphological map hartă geomorfologică
geomorphological mapping cartare geomorfologică, cartografiere geomorfologică
geomorphological processes procese geomorfologice
geomorphological province provincie geomorfologică
geomorphological region regiune geomorfologică
geomorphological regionalisation regionare geomorfologică
geomorphological school şcoală geomorfologică
geomorphological survey cartare geomorfologică
geomorphological system sistem geomorfologic
geomorphological threshold prag geomorfologic
geomorfologist geomorfolog
geomorphology geomorfologie
geomorphometry geomorfometrie
geomorphosphere geomorfosferă
geomorphosystem sistem geomorfologic, geomorfosistem
geomorphotype geomorfotip
geophysical profile profil geofizic
geophysics geofizică
georeference georeferenţiere
georeferenced image imagine georeferenţiată
georeferecing georeferenţiere
geospeleology geospeologie
geospeology geospeologie
geosphere geosferă
geostationary orbit orbită geostaţionară
geostructure geostructură
geosuture geosutură
geosynclinal geosinclinal
geosynclinal morphostructure morfostructură de geosinclinal
geosynclinal mountains lanţ muntos de geosinclinal, munţi de geosinclinal
geosynclinal period perioadă geosinclinală
geosyncline geosinclinal
geosyncline hypothesis ipoteza geosinclinalelor
geosyncline regime regim de geosinclinal
geosyncline topography relief de geosinclinal
geosystem geosistem
geotectonic geotectonică
geotectonic cycle ciclu geotectonic
geotectonic hypothesis ipoteze geotectonice
geotectonical era eră geotectonică
geotecture geotectură, morfotectură
geothermal energy energie geotermală
geothermal flux flux geotermic
geothermal gradient gradient geotermic
geothermal heat flux flux geotermic
geothermic gradient gradient geotermic
geothermic step treaptă geotermică
geotumor geotumoare
geyser gheizer (geyser)
geyser cone con de gheizer
geyser mound con de gheizer
geyserite gheizerit
ghourd ghourd
giant ripple marks megariduri
giant flood potop
giant´s kettle cazane
giant´s pavement pavaj prismatic
gilgai gilgai
Gilsa event Gilsa

Gilsa subchron Gilsa
Gipfelflur Gipfelflur
Gipfelflur hypotesis teoria nivelului de creste (Gipfelflur)
GIS geographyc information system SIG Sistem Informaţional geografic
glacial glaciar
glacial abrasion rabotaj glaciar
glacial activity modelare glaciară
glacial age perioadă glaciară
glacial area arie glaciară
glacial assymetry asimetrie glaciară
glacial autocatalyse autocataliză glaciară
glacial advance avansare (extindere) a gheţarului
glacial balance bilanţ glaciar
glacial basin cuvetă glaciară
glacial bed pat glaciar
glacial bench banchetă glaciară
glacial beveling bizotare glaciară
glacial bevelling bizotare glaciară
glacial block bloc glaciar
glacial budget bilanţ glaciar
glacial burst inundaţie glaciară
glacial cirque circ glaciar
glacial cirque umbilic ombilic glaciar
glacial cycle ciclu glaciar
glacial dam baraj glaciar
glacial denudation denudaţie glaciară
glacial deposit depozit glaciar
glacial detersion detersie
glacial diffluence difluenţă glaciară
glacial digitations digitaţii glaciare
glacial drift depozit glaciar, materiale glaciare, drift glaciar
glacial effluent emisar glacial
glacial epoch perioadă glaciară
glacial equilibrium line linie climatică de echilibru (glaciar)
glacial erosion glacial erosion
glacial erosion system sistem de eroziune glaciară
glacial flood inundaţie glaciară
glacial funnel aven glaciar
glacial geomorphological system sistemul geomorfologic glaciar
glacial geomorphology geomorfologie glaciară
glacial grooves caneluri glaciare
glacial horn horn
glacial ice gheaţă de gheţar
glacial isostasy glacioizostazie
glacial junction confluenţă glaciară
glacial karst carst subglaciar, pseudocarst glaciar
glacial lake lac glaciar
glacial lobe lob glaciar
glacial lobe paw lion shape lob glaciar în labă de leu
glacial marine processes procese glacio-marine
glacial-marine terrace terasă glacio-marină
glacial maximum maximum glaciar
glacial mill moară glaciară
glacial niche nişă glaciară
glacial obliteration obturare glaciară
glacial oscillatioin oscilaţie glaciară
glacial otburst flood inundaţie glaciară
glacial overdeepening subsăpare
glacial period perioadă glaciară, epocă glaciară
glacial phase perioadă glaciară
glacial piedmont piemont glaciar
glacial plain câmpie glaciară
glacial plucking detracţie glaciară
glacial polish polizaj glaciar, lustru glaciar
glacial polishing polizaj glaciar, rabotaj glaciar, detersie
glacial portal portal glaciar
glacial processes procese glaciare
glacial pseudo-karst pseudocarst glaciar

glacial quarrying detracţie glaciară
glacial rebound înălţare glacio-izostatică
glacial recession recesiune glaciară
glacial relief relief glaciar
glacial retreat recesiune glaciară
glacial rills caneluri glaciare
glacial sander sandre
glacial sapping detracţie glaciară
glacial shaping modelare glaciară
glacial stage perioadă glaciară, stadiu glaciar
glacial stream curent glaciar, curs de apă glaciar
glacial striae striaţii glaciare
glacial striations caneluri glaciare, striaşii glaciare
glacial tectonics glaciodislocaţie
glacial threshold prag glaciar
glacial till material morenic, argilă cu blocuri
glacial tongue limbă glaciară
glacial theory teorie glaciară
glacial topography relief glaciar
glacial transfluence transfluenţă glaciară
glacial trough trog glaciar
glacial umbilic ombilic glaciar
glacial umbilic lake lac de ombilic
glacial uplift înălţare glacio-izostatică
glacial valley vale glaciară
glacial valley floor fundul văii glaciare
glacial water balance bilanţ glaciar
glacialism glacialism
glaciarisation grad de glaciaţie
glaciated knob rocă mutonată
glaciated valley trog glaciar
glaciation glaciaţie
glaciation coefficient coeficient de glaciaţie
glaciation level nivel de glaciaţie
glaciation limit nivel de glaciaţie
glacier gheţar
glacier advance înaintarea gheţarului
glacier bank moulin moară de mal
glacier bed patul gheţarului
glacier cave grotă glaciară, peşteră în gheţar
glacier cirque floor fundul circului glaciar
glacier classification clasificarea gheţarilor
glacier classification by position clasificarea gheţarilor după poziţie
glacier classification by shape clasificarea gheţarilor după formă
glacier constrained by topography gheţar constrâns de topografie
glacier controlled by topography gheţar constrâns de topografie
glacier dam baraj glaciar
glacier equilibrium line linia de echilibru (a gheţarului)
glacier flood inundaţie glaciară
glacier flour făină glaciară
glacier flow mişcarea (curgerea) gheţarului
glacier funnel pâlnie glaciară
glacier gate grotă glaciară
glacier grotto grotă glaciară
glacier ice gheaţă de gheţar
glacier junction confluenţă de gheţari
glacier karst pseudocarst glaciar
glacier lobe lob glaciar
glacier milk lapte glaciar
glacier mill moară glaciară
glacier moulin moară glaciară
glacier net budget bilanţ glaciar net
glacier pavement pavaj glaciar
glacier pothole marmită glaciară
glacier pseudokarst pseudocarst glaciar
glacier pulsation pulsaţia gheţarului
glacier-shelf gheţar de şelf, gheţar litoral

glacier surge pulsaţia gheţarului
glacier table masă glaciară
glacier terminus fruntea gheţarului
glacier theory glacialism
glacier threshold prag glaciar
glacier toe piciorul gheţarului
glacier tongue limbă de gheaţă, limbă de gheţar
glacier unconstrained by topography gheţar neconstrâns de topografie
glacier well moară glaciară
glacieret gheţar subţire
glacierette gheţar subţire
glacierisation grad de glaciaţie
glaciodislocation glaciodislocaţie
glacio-eustasy glacioeustazie, glacioeustatism
glacio-eustatic fluctuation of the sea level mişcări glacioeustatice
glacio-eustatic movements mişcări glacioeustatice
glacioeustatism glacioeustatism, mişcări glacioeustatice
glacioisostasy glacioizostazie
glacio-isostatic deformations deformări glacio-izostatice
glaciokarst glaciocarst
glaciolacustrine drift materiale glacio-lacustre
glaciolacustrine processes procese glacio-lacustre
glaciolacustrine sediments materiale glacio-lacustre
glaciological regime regim glaciologic
glaciology glaciologie
glaciomarine processes procese glacio-marine
glacio-nival shaping modelaj glacio-nival
glacio-nival processes procese glacio-nivale
glacio-isostasic deformations deformări glacio-izostatice
glaciovolcanic processes procese glacio-vulcanice
glaciopressure presiune glaciară
glaciotectonics glaciotectonică
glaciotectonism glaciotectonică, tectonică glaciară
glacipressure presiune glaciară
glacis glacis, tăpşan
gletcher gheţar
glint glint
gliptogenesis gliptogeneză
gliptoliths gliptolit
glissant block bloc glisant
global geomorphology geomorfologie globală
global mega-geomorphology megageomorfologie globală
Global Positioning System GPS (*Global Positioning System*), Sistem Global de Poziţionare
global tectonics tectonică globală
glomerules glomerule
glowing avalanche avalanşă arzătoare
glowing cloud nor arzător
glyptholiths pietre cu faţete, gliptolite
gnammas gnamma
gneiss gnais
gobi gobi
goletz terrace terasă goleţi
Gondwana Gondwana
Gondwanaland Gondwana
gorge chei, defileu, trecătoare
gothiglacial period Gothiglaciar
gouf gouf
gour gour
goz goze
graben graben
graben fault falie de graben
grade grade
grade gallery galerie carstică în echilibru

grade profile profil de echilibru
grade profile to general base level profil de echilibru de grad II
grade profile to local base level profil de echilibru de grad I (temporar)
graded river râu în echilibru
graded stream râu în echilibru
graded time timp de echilibru
gradient pantă
gradient map harta pantelor
grading of shore regularizarea ţărmului
grain flow curgerea granulelor
grain-size analysis granulometrie
grain-size distribution granulometrie
granic cryogenic fabric microstructură criogenică granulară
granite granit
granite mattresses saltele granitice
granitic diapir diapir granitic
granitic exfoliation exfoliere de tip granitic
granitic geomorphology geomorfologie granitică
granitic layer pătura granitică
granitic magma magmă granitică
granitic topography relief granitic
granitisation granitizare
granitization granitizare
granodiorite granodiorit
granoidic cryogenic fabric microstructură criogenică cvasigranulară
granule granulă
granular ice gheaţă granulară
granular weathering dezagregare granulară
granulometric analysis analiză granulometrică
granulometric curve curbă granulometrică
granulometric fraction fracţiune granulometrică
grassy mounds muşuroaie înierbate
grauwacke grauwacke
gravel pietriş
gravel bank banc de pietriş
gravimetric geoid geoid gravimetric
gravimetric method metoda gravimetrică
gravimetry gravimetrie
gravitational accumulation acumulare gravitatională
gravitational contraction contracţie gravitaţională
gravitational flow curgeri gravitaţionale
gravitational flow line linia de cea mai mare pantă
gravitational folding hypothesis ipoteza cutării gravitaţionale
gravitational force gravitaţie terestră
gravitational processes procese gravitaţionale
gravitational pull gravitaţie terestră
gravitational sliding alunecare de teren
gravitational water apă gravitaţională
gravity gravitaţie terestră
gravity acceleration acceleraţie gravitaţională
gravity measurements măsurători gravimetrice
gravity processes procese gravitaţionale
green schists şistuir verzi
greywacke grauwacke
grikes lapiezuri, lapiezuri de fisuri
Groenland-type glacier gheţar de tip groenlandez
Groenland type-like pingo pingo de tip Groenlanda
grooves and spurs pinteni şi canale
grotto grotă, peşteră
ground elevation cotă
ground frost îngheţul solului

ground ice gheaţă de fund, gheaţă din sol
ground moraines morene de fund
ground path area celulă de teren
ground water pânză de apă subterană
ground-ice mound movilă de îngheţ
ground-ice wedge pană de gheaţă
groundwater apă freatică
groundwater icing naledi din apă subterană
groundwater stream curs de apă subteran
groundwater table nivelul apelor subterane
growing glacier gheţar în creştere
grus grus granitic
gulch ravenă
gulf golf
gully ravenă
gully bank malul ravenei
gully bottom fundul (talvegul) ravenei
gully edge muchia malului ravenei
gully erosion eroziune de adâncime
gully floor fundul (talvegul) ravenei
gully-head seep nişă de infiltraţie
gully mouth gura ravenei
gully reclamation combaterea ravenării
gullying ravenare
gumbotill gumbotil
Günz glacial stage perioada glaciară Günz
Günz glaciation glaciaţia Günz, Günz
Günz Ice Age glaciaţia Günz, Günz
Günz-Mindel interglacial period Günz-Mindel, perioada interglaciară Günz-Mindel
Gutenberg-Wiechert discontinuity Gutenberg-Wiechert, discontinuitatea Gutenberg-Wiechert
guyot guyot
gypscrete crustă sulfatică
gypsite crustă sulfatică
gypsum gips
gypsum cave peşteră în gips
gypsum karst carst în gips
gypsum mound movilă de gips

H

hachures haşuri
Hadean perioada pregeologică
half-round cornice cornişă semicirculară
halite karst carst pe sare
haloclastism haloclastie, haloclastism
haloclastite haloclastit
haloclasty haloclastie
halokarst halocarst
halokinesis tectonică saliferă
haloturbation haloturbaţie
hammada hamada
hanging alluvial fan con aluvial suspendat
hanging alluvial sheet pânză de aluviuni suspendată
hanging beach plajă suspendată
hanging cave peşteră suspendată
hanging cirque circ suspendat (pirinean)
hanging dune dună agăţată
hanging glacier gheţar suspendat
hanging valley vale suspendată
hard frozen ground gelisol rigid, sol îngheţat rigid
hard gelisol gelisol rigid
hardness duritate
hardpan talpa plugului
Hawaiian eruption erupţie de tip Hawaian
Hawaiian-type eruption erupţie de tip Hawaian
haystack hill hum
haystack rock colţ de stâncă
head cap
head deposit depozit de cuvertură

head erosion eroziune regresivă
head wall spătarul circului glaciar
headcut râpă de obârşie
headland promontoriu, cap
headland bar cordon litoral sprijinit
headland spur pinten de promontoriu
headward erosion eroziune regresivă
headwater obârşia râului, obârşia văii
heating and cooling weathering dezagregare prin insolaţie
heaving pressure presiune de elevaţie periglaciară
heaving stones pietre înălţate
heavy mineral mineral greu
height înălţime, altitudine
height displacement deplasare radială
height interpolation interpolare altimetrică
height of the meander loop înălţimea buclei meandrului
helictites helictite
Helvetian Helveţian
Hercynian folding orogneza hercinică
Hercynian orogeny orogeneza hercinică
Hercynic cycle ciclul hercinic
Hercynic orogeny ciclul hercinic
hercynides hercinide
Hersonian Kersonian
hieroglyphs hieroglife
high beach plajă înaltă
high-centre polygon poligon convex
high coast litoral înalt
high floodplain albie majoră înaltă
high marine level prism prismă de nivel marin înalt
high mountain karst carst de munţi înalţi
high mountain topography relief alpin
high mountains munţi înalţi
high peak line linia marilor înălţimi
high plain câmpie înaltă
high plateau platou înalt
high rolling hill muscel
high tide maree înaltă
highest coast-line limita superioară a ţărmului
highest coastline limita superioară a ţărmului
highland glacier gheţar montan
high-tide platform platformă de maree înalte
highmoor bog turbărie înaltă
hill deal
hillock bâtcă, mamelon
hills of circumdenudation melcosopocinic
hillside processes procese de versant
hillside profile profilul versantului
hillside slope versant
hillslope versant
hillslope processes procese de versant
hilltop culme
hilly plain câmpie deluroasă
himalayan glacier gheţar de tip himalaian
himalayan-type glacier gheţar de tip himalaian
himalayan-type orogen orogen de tip himalayan
hinge of fold şarnieră
hinge line inflection înşeuarea cutei
hinterland hinterland
hipsithermal hipsitermal, optim climatic holocen
historical geology geologie istorică
historical geomorpholgy geomorfologie ciclică, geomorfologie istorică
Hjulström diagram diagrama Hjulström
homoclinal structure structură homoclinală
hoodoo piramidă coafată , coloane prismatice
hogback hogback

hog-back hogback
hog´s back hogback
hollow adâncitură, cavitate
holokarst holocarst
holm insuliţă, ostrov
Holocen Holocen, Recent
holocene climatic optimum optim climatic holocen
Holocene epoch Holocen
holocene megathermal optimum climatic holocen
Holocene thermal maximum optim climatic holocen
holography holografie
holokarst holocarst
Holstein perioada interglaciară Holstein
Holstein interglacial period perioada interglaciară Holstein
Holsteinian interglaciation perioada interglaciară Holstein
homoclinal structure structură homoclinală
homogenous volcanic cone con vulcanic omogen
honeycomb rocks alveole de dezagregare
honeycomb structure faguri
hoodoo piramidă coafată, coloane prismatice,turn
horizon orizont (geologic)
horizontal blast explozie orizontală
horizontal cave peşteră orizontală
horizontal lazering structură tabulară
horizontal movements mişcări orizontale
horizontal plain câmpie orizontală
horizontal structure structură tabulară
horn horn
hornitos hornitos
horst horst
horst fault falie de horst
horst and graben structure structură cu horsturi şi grabene
hot avalanche avalanşă arzătoare
hot cave peşteră caldă
hot loess loess cald
hot plume panaş al mantalei
hotspot punct fierbinte, pungă fierbinte
hotspot magmatism magmatism de punct fierbinte
hot-spot volcano vulcan de punct fierbinte
hum hum
humid avalanche avalanşă umedă
humid cave peşteră umedă
humid periglacial periglaciar umed
hummock hummok, monticul, movilă
hummocked ice gheaţă sub formă de movile
hummocky landslide alunecare monticulară
hummocky moraine morenă cu movile, morenă cu suprafaţa accidentată
hummocky topography melcosopocinic
Huronian orogeny orogeneza huroniană
hurricane delta deltă de furtună
hyaloclastites hialoclastite
hydratation hidratatre
hydration hidratare
hydration of the anhydrite hidratarea anhidritului
hydraulic dune dună hidraulică
hydraulic pingo pingo de tip Groenlanda
hydraulic radius rază hidraulică
hydrochemical processes procese hidrochimice
hydrochemical talik talik hidrochimic
hydroclastism hidroclastism

hydrocratic Earth movements mişcări hidrocratice
hydrogeologic profile profil hidrogeologic
hydrogeological profile profil hidrogeologic
hydrogeology hidrogeologie
hydrograph hidrograf
hydrographic convergence convergenţă hidrografică piaţă de adunare a apelor
hydrographic network reţea hidrografică
hydrographic reshuffling remanierea reţelei hidrografice
hydrographical basin bazin hidrografic
hydrography hidrografie
hydroisohypse hidroizohipsă
hydroisostasy hidroizostazie
hydro-laccolith hidrolacolit
hydrolaccolith hidrolacolit, pingo, bulguniak
hydrologic cycle ciclu hidrologic
hydrologic risk risc hidrologic
hydrological geomorphology geomorfologie hidrologică
hydrological regime regim hidrologic
hydrology hidrologie
hydrolysis hidroliză
hydromorphometry hidromorfometrie
hydrosphere hidrosferă
hydrostatic level nivel hidrostatic
hydrostatic pingo pingo de tip Delta Mackenzie
hydrostatic pressure presiune hidrostatică
hydrothermal alteration alterare hidrotermală
hydrothermal aureole aureolă hidrotermală
hydrothermal karst carst hidrotermal
hydrothermal metamorphism metamorfism hidrotermal
hydrothermal solutions soluţii hidrotermale
hydrothermal talik talik hidrotermal
hydrothermokarstic process proces hidrotermocarstic
hydroturbation hidroturbaţie
hydrovolcanic eruption erupţie hidrovulcanică
hydrovolcanic explosion erupţie hidrovulcanică
hyeroglyphs heroglife
hyonosphere hionosferă
hyperkarst hipercarst
hyperstereoscopy hiperstereoscopie, exagerarea înălţimii
hypocenter hipocentru
hypogene processes procese endogene
hypokarst hipocarst
hypomagma hipomagma
hypothesis of deep differentiation ipoteza radiomigraţionistă
hypothesis of the Earth expansion ipoteza expansiunii Pământului
hypsithermal Hipsitermal, optimum climatic holocen
hypsographic curve curbă hipsografică
hypsographic map hartă hipsografică
hypsography hipsografie
hypsometric curve curbă hipsometrică
hypsometric integral integrala hipsometrică
hypsometric layer step treaptă hipsometrică
hypsometrical map hartă hipsometrică
hypsometry hipsometrie
hystorical geomorphology geomorfologie istorică
hystorism istorism

I

Iapetus Ocean Iapetus
ice gheaţă
ice age perioadă glaciară
ice barrier barieră de gheaţă, faleză de gheaţă
ice cap calotă glaciară, gheţar de calotă
ice blister movilă de gheaţă de injecţie
ice-bearing permafrost permafrost cu gheaţă
ice-bonded permafrost permafrost cimentat cu gheaţă
ice cap calotă glaciară
ice cap glacier gheţar de calotă
ice cave peşteră cu gheaţă, peşteră în gheţar, peşteră-gheţărie
ice cemented rock glacier gheţar de blocuri cimentat cu gheaţă
ice cliff faleză de gheaţă
ice cone con de gheaţă
ice content conţinut în gheaţă
ice-cored rock glacier gheţar de blocuri cu nucleu de gheaţă
ice-cored moraine morenă cu nucleu de gheaţă
ice-cored topography relief cu nuclee de gheaţă
ice cover înveliş de gheaţă
ice dam baraj glaciar
ice dome dom glaciar
ice drift mişcarea gheţii
ice erosivity erozivitatea gheţarului
ice fan con de gheaţă
ice field icefjeld, câmp de gheaţă
ice floe floe
ice-foot pripai, gheaţă de mal
ice fringe gheaţă litorală, gheţar litoral
ice front faleză de aisberg, faleză de gheaţă
ice glean peşteră-gheţărie
ice grotte peşteră-gheţărie
ice hillock movilă de gheaţă
ice hummock hummok
ice-rich permafrost permafrost bogat în gheaţă
ice island insulă de gheaţă
ice island (în Arctica) iceberg tabular
ice laccolith hidrolacolit
ice lens lentilă de gheaţă
ice limit limita gheţii
ice margin limita gheţii
ice marginal channel urstromtal
ice marginal moraine morenă marginală
ice melting point punct de topire a gheţii
ice mound movilă de gheaţă
ice mountain iceberg
ice movement moşcarea gheţii
ice penitents penitenţi
ice piedmont piemont glaciar
ice plateau platou de gheaţă
ice pyramids seracuri
ice-push moraine morenă de împingere
ice-pushed ridge morenă de împingere
ice rafted debris morenă de aisberg
ice-rich permafrost permafrost bogat în gheaţă
ice ridge creastă de gheaţă
ice rise movilă de gheaţă
ice segregation segregaţia gheţii
ice sheet calotă glaciară, inlandsis, înveliş de gheaţă
ice shelf banchiză, gheţar litoral, gheţar de şelf, banchiză litorală
ice-shield calotă glaciară, gheţar de calotă
ice stalactite stalactită de gheaţă
ice stalagmit stalagamită de gheaţă
ice stream limbă de gheţar, gheţar emisar, gheţar curgător, curent de gheaţă, râu de gheaţă

ice table masă glaciară
ice tongue limbă de gheaţă
ice wall perete de gheaţă
ice wedge pană de gheaţă
ice wedge cast mulaj de pană de gheaţă, pană de gheaţă fosilă, fantă conică fosilă
ice-wedge polygon poligon de pene de gheaţă
iceberg aisberg, iceberg
iceberg calving debitarea de aisberguri
iceberg till morenă de aisberg
icefall cascadă de gheaţă
Iceland-type glacier gheţar de tip islandez
icesträm limbă de gheaţă
iciness conţinut relativ în gheaţă
icing gheaţă superficială, naledi
icing blister movilă de gheaţă de injecţie
icing mound monticul de gheaţă superficială, movilă de gheaţă, muşuroaie criogene
ideal equilibrium profile profil de echilibru ideal (absolut)
ideal geoid geoid ideal
igneous rock rocă eruptivă, rocă magmatică
ignimbrite ignimbrit
Illinois Ice Age glaciaţia Illinois, perioada glaciară Illinois
illuviation iluviere
image cell pixel
image correction corecţia imaginii
image definition definiţia imaginii
image digitising digitizarea imaginii
image interpretation interpretarea imaginilor (de teledetecţie)
image map imagine georeferenţiată
image processing prelucrarea imaginilor
imagery imagine nefotografică
imagery interpretation fotointerpretare
images mosaic mozaic
imbricate structure structură în solzi
imbrication imbricaţie
immersion imersiune
imminent river capture captare iminentă
immobilism imobilism
impact crater crater de impact
impact metamorphism metamorfism de şoc
impactite impactit
impermability of the rocks impermeabilitatea rocilor
impermeable rock rocă impermeabilă
impervious rock rocă impermebilă
imperviousness of the rocks impermeabilitatea rocilor
impression of depth impresie de relief
impression of relief impresie de relief
impression of space impresie de relief
in relief model model în relief
inactive cave peşteră moartă
inactive gallery galerie moartă
inactive ice wedge pană de gheaţă inactivă
inactive rock glacier gheţar de pietre inactiv
incised meander meandru adâncit
incised river râu adâncit
inclination înclinare
incrustation incrustaţie
index contour curbă de nivel principală
index of frost penetration depth indicele adâncimii de pătrundere a îngheţului
index of karstification intensity indice al intenaităţii carstificării
indirect ablation ablaţiune indirectă
infiltration infiltrare, percolare

infiltration rate coeficient de infiltraţie
infracoastal zone infralitoral
infrared image imagine în infraroşu
ingression ingresiune
ingrown meander meandru adâncit
inherited relief relief moştenit
inherited topography relief relict
initial coast ţărm primar
initial landform relief primar
initial magmatism magmatism iniţial
initial tectonic relief relief tectonic primar
initial topography relief primar
initiating factors of landslides factori declanşatori ai alunecării
injection ice gheaţă de injecţie
inland delta deltă interioară, deltă continentală
inland dune dună continentală
inland ice gheţar continental
inland sea mare închisă
inlandsis inlandsis
inlet baie, fiord
inlet strait strâmtoare
inner bank mal convex
inner bar bară internă
inner base level nivel de bază interior
inner core nucleu intern
inner delta deltă interioară
inner depression depresiune internă
inner geospheres geosfere interne
inner moraine morenă internă
inner till morenă internă
inner valley terraces terase îmbucate
insequent landslide alunecare insecventă
inselberg inselberg
inset terraces terase îmbucate
insolation weathering dezagregare prin insolaţie
insular permafrost permafrost insular
insurgence insurgenţă
interarc basin bazin interarc
intercontinental rift rift intercontinental
interdune depression depresiune interdunară
interfacial water apă interfacială
interfluve interfluve
interfluvial plateau platou interfluvial
interglacial interglaciar
interglacial period perioadă interglaciară
interior delta deltă interioară
interlobate moraine morenă interlobară
intermediary crust crustă intermediară, scoarţă intermediară
intermediate discontinuous permafrost permafrost discontinuu intermediar
intermediate earthquake cutremur subcrustal
intermittent stream curs de apă intermitent, râu intermitent
intermontane depression depresiune intramontană
intermountain depression depresiune intermontană
internal agent agent endogen
internal divagation divagare internă
internal factor factor intern
internal processes procese endogene, procese interne
International Association of Geomorphologists Asociaţia Internaţională a Geomorfologilor (IAG/AIG)
internides internide
interpluvial interpluvial
interpluvial period perioadă interpluvială
interpretoscope interpretoscop
interrupted stream curs de apă discontinuu
intersecting terraces terase în foarfecă

intersection of the folds intersectarea cutelor
interstadial interstadiu glaciar
interstadial epoch interstadiu glaciar
interstitial ice gheaţă interstiţială
interstitial water apă interstiţială
interstream area interfluviu
intertidal maree descendentă
intertidal platform platformă intertidală
intertidal zone zonă intertidală
intervale interfluviu
intra-arc basin bazin intra-arc
intracontinental magmatism magmatism intracontinental
intracontinental mountain belt lanţ muntos intracontinental
intracontinental mountain range lanţ muntos intracontinental
intracontinental rift rift intracontinental
intracontinental sea mare intracontinentală
intracratonal geosyncline parageosinclinal
intrageanticlinal intrageanticlinal
intrageosyncline intrageosinclinal
intra-glacial torrent torent intraglacial
intraglacier flow level nivel de scurgere intraglaciar
intra-hill depression depresiune intracolinară
intramorainic depression depresiune intramorenaică
intramountain depression depresiune intramontană
intramountain plain câmpie intramontană
intramountain plateau podiş intramontan
intrapermafrost water apă de intrapermafrost
intraplate magmatism magmatism intraplacă
intrenched river râu adâncit (incizat)
intrusion intruziune
intrusive ice gheaţă de injecţie, gheaţă de intruziune
intrusive magmatism magmatism intrusiv
intrusive rock rocă intrusivă
inundation inundaţie
inversion of relief inversiune de relief,
inversion of the alluvial relief inversiunea reliefului fluvial
inversion of the folded relief inversiunea reliefului din regiunile cutate
inverted relief inversiune de relief, relief appalachian, relief inversat
involutions involuţii
iron crust crustă feruginoasă
ironstone gravel pietriş feruginos
island insulă
island arc ghirlandă de insule, arc insular
island-arc type orogen orogen de tip arc insular
island mesa martor de cuestă
island permafrost permafrost insular
island shelf platformă insulară
isle insulă
islet insuliţă, ostrov
isoanabase izoanabază
isoband cryogenic fabric microstructură criogenică izolaminară
isobase izoanabază
isobate izobată
isobath izobată
isochione izochionă
isoclinal fold cută izoclianlă
isohione izochionă
isohypse izohipsă
isokatabase izocatabază

isolated cryopeg criopeg izolat
isolated patches of permafrost petice izolate de permafrost
isolated talik talik izolat
isoline izolinie
isopach izopahită (izopacă)
isoseismal line izoseistă
isostasy izostazie
isostatic compensation compensare izostatică
isostazy theory teoria izostaziei
isostatic adjustment izostazie, ajustare izostatică
isostatic depression depresiune izostatică
isostatic hypothesis ipoteza izostaziei
isostatic movements mişcări izostatice
isostatic rebound înălţare izostatică
isostatic rebound adjustment înălţare izostatică
isthmus istm

J

jama jama
Jaramillio event Jaramillio
Jaramillio subchron Jaramillio
jet of volcanic ashes jet piroclastic
joining gorges chei de racordare
joint fisură
joint alluvial fans glacis proluvial
joint virques circuri îmbucate
joint landforms îmbucarea formelor de relief
joint water pools marmite unite
junction confluenţă
junction interfluve grui
junction ratio raport de confluenţă
junction step prag de confluenţă, treaptă de confluenţă
junction threshold prag de confluenţă
Jurassian topography relief jurasin, relief adaptat la structură
Jurassic period Jurasic
juvenile topography relief tânăr

K

Kaena event Kaena
Kaena subchron Kaena
Kainozoic Cainozoic
kame kame
kame moraine morenă de kame
kame terrace terasă de kamă
kamenitzas kameniţe, lapiezuri alveolare
Kansas Kansas
Kansas glaciation glaciaţia Kansas, perioada glaciară Kansas
Kansas Ice Age Kansas
kaolin caolin
kar kar
Karangat Karangat
karling karling
karren karren, lapiezuri
karren field lapiaz, câmp de lapiezuri
karst carst, relief carstic
karst base level baza carstului
karst breccia breccie de carst
karst bridge pod carstic
karst chimney aven
karst emergence izvor carstic
karst exurgence izvor carstic
karst geography geografia carstului
karst hydrology hidrologie carstică
karst gate poartă carstică
karst geomorphology geomorfologie carstică
karst hill monadnock carstic
karst hydrogeology hidrogeologie carstică
karst hydrology hidrologie carstică
karst immunity imunitate carstică
karstic inselberg inselberg carstic
karst lake lac carstic
karst landscape peisaj carstic

karst modelling modelizarea carstului
karst morphogenesis morfogeneza carstului
karst morphology morfologia carstului
karst morphometry morfometria carstului
karst outlier mogote
karst pavement pavaj calcaros
karst peneplain peneplenă carstică
karst pit aven
karst planation planaţie carstică
karst resurgence izvor carstic
karst rise izvor carstic
karst spring izvor carstic
karst topography relief carstic
karst valley vale carstică
karstic ablation ablaţiune carstică
karstic activity activitate carstică
karstic base level nivel de bază carstic
karstic bridge pod carstic
karstic candelabrum candelabru carstic
karstic cave peşteră carstică
karstic chimney horn carstic
karstic column coloană carstică
karstic columns orgă carstică
karstic complex complex carstic
karstic concretions concreţiuni carstice
karstic corridor coridor carstic, culoar carstic
karstic cycle ciclu carstic
karstic denudation denudaţie carstică
karstic depression depresiune carstică
karstic floor planşeu carstic
karstic funnel pâlnie carstică
karstic gallery galerie carstică
karstic geosystem geosistem carstic
karstic glacier gheţar de carst
karstic hydrography hidrografie carstică
karstic lake lac carstic
karstic landscape peisaj carstic
karstic morphosculpture morfosculptură carstică
karstic niche nişă carstică
karstic open pit puţ carstic
karstic pediment pediment carstic
karstic peneplain peneplenă carstică
karstic phenomenon fenomen carstic
karstic plain câmpie carstică
karstic plateau platou carstic
karstic platform platformă carstică
karstic pool baltă carstică
karstic processes procese carstice
karstic shaft puţ carstic
karstic window fereastră carstică
karstification carstificare
karstology carstologie
karsto-suffosional processes procese carsto-sufozionale
katavothron ponor (absorbant)
katazone of metamorphism catazonă
kegelkarst carst cu turnuri
kettle kettle
kettle hole kettle, marmită, soll
key bed strat reper
keyhole pasaj (în peşteră)
Kimmeric phases faze chimmerice
Kimmeridgian Kimmerigian
kinetic energy of raindrops energia cinetică a picăturilor de ploaie
klippe klippă
knick knick
knick point knick
knickpoint ruptură de pantă
knobb măgură, movilă
knob-and-kettle moraine morenă cu suprafaţa accidentată
knoll măgură
knot nod orografic
Krakatoa-type eruption erupţie de tip Krakatoa
Krakatoa volcano Krakatoa

Krasovsky ellipsoid elipsoidul Krasovski
krotovina crotovină
kum kum

L

labelling etichetare
laboratory analysis analiză de laborator
labyrinthe labirint
laccolite lacolit
laccolith lacolit
lacustrine abrasion abraziune lacustră
lacustrine accumulation acumulare lacustră
lacustrine activity modelare lacustră
lacustrine basin cuvetă lacustră
lacustrine geomorphology geomorfologie lacustră
lacustrine ice gheaţă lacustră
lacustrine island insulă lacustră
lacustrine loess loess lacustru
lacustrine plain câmpie lacustră
lacustrine polje polie lacustră
lacustrine terrace terasă lacustră
lacustrine topography relief lacustru
lagoon lagon, lagună
lagunary delta deltă lagunară
lahar lahar
lake lac
lake basin bazin lacustru
lake ice gheaţă lacustră
lake rampart grind lacustru
lake talik talic de lac
lake terrace terasă lacustră
lamina lamină
laminar erosion eroziune laminară
laminar flow curgere laminară
land reclamation îmbunătăţiri funciare
land degradation degradarea terenurilor
land grading nivelarea terenului
land ice gheaţă de uscat
land ice sheet gheţar continental
land improvement amenajarea terenurilor, îmbunătăţiri funciare
land improving modelarea terenului
land levelling nivelarea terenului
land mass masiv continental
land reclamation îmbunătăţiri funciare, amenajarea terenurilor
land shaping modelarea terenului
landfast ice gheaţă de mal
landform bench treaptă de relief
landform classification clasificare geomorfologică
landform complex complex morfologic
landform spectrum complex morfologic
landforms forme de relief
landforms of accelerated erosion forme de eroziune accelerată
landforms of aeolian erosion forme de eroziune eoliană
landforms of coastal erosion forme de eroziune litorală
landforms of differenţial erosion forme de eroziune diferenţială
landforms evolution stages stadii de evoluţie a reliefului
landforms of glacial erosion forme de eroziune glaciară
landforms of karstic erosion forme de eroziune carstică
landforms of shoreline erosion forme de eroziune litorală
landforms of water erosion forme de eroziune prin apă, forme de eroziune hidrică
landmark layer reper stratigrafic
Landsat Landsat
landscape landşaft, peisaj
landslide alunecare de teren

landslide of areal extent alunecare areală
landslide bench treaptă de alunecare
landslide crown coronamemtul alunecării
landslide dam baraj de alunecare
landslide deluvium deluviu de alunecare
landslide foot piciorul alunecării
landslide glacis glacis de a lunecare
landslide hazard map hartă de risc la alunecare
landslide hummocks monticuli de alunecare
lanslide lobe limbă de alunecare, lupă de alunecare
landslide monticles monticuli de alunecare
landslide mounds monticuli de alunecare
landslide plane oglindă de alunecare
landslides prevention and control prevenirea şi combaterea alunecărilor
landslide scarp abrupt de desprindere, obârşia alunecării, râpă de desprindere
landslide surface suprafaţă de alunecare
landslide susceptibility susceptibilitate la alunecări
landslide terrace terasă de alunecare, treaptă de alunecare
landslide toe fruntea alunecării
landslide tongue limbă de alunecare
landslides classification by the speed of movement clasificarea alunecărilor după viteza de deplasare
landslip alunecare de teren
land-ice gheaţă de uscat
land ice sheet gheţar continental
lapies lapiezuri
lapies-wells lapiezuri tubulare
lapiez field câmp de lapiezuri
lapilli lapili
Laramian orogeny orogeneza laramică
Laramic orogeny orogeneza laramică
Laramic phase faza laramică
Laramide orogeny orogeneza laramică, faza laramică
last glacial maximum moraine morenă de ultim stadiu maxim
late geosyncline stage tardigeosinclinal
late glacial tardiglaciar
lateral accretion acreţie laterală
lateral channel canal lateral
lateral cone con vulcanic adventiv
lateral erosion eroziune laterală
lateral erosion law legea eroziunii laterale
lateral migration migraţia laterală a albiei
lateral moraine morenă laterală
lateral obliteration obturare laterală
lateral planation planaţie laterală
lateral river capture captare laterală
lateral talik talik lateral
laterite laterit
laterisation lateritizare
lateritic carapace crustă lateritică
lateritic crust crustă lateritică
latitudinal permafrost limit limita latitudinală a permafrostului
latitudinal limit of permafrost limita latitudinală a permafrostului
Laurentia Laurentia
Laurentian orogeny orogeneza lauranţiană
Laurasia Laurasia
lava lavă (vulcanică)
lava cascade cascadă de lavă
lava cave peşteră în lavă
lava channel canal de lavă

lava cone con de lavă
lava delta deltă de lavă
lava dome dom de lavă
lava field câmp de lavă
lava flow curgere de lavă, torent de lavă
lava fountain fântână de lavă
lava hummock movilă de lavă
lava lake lac de lavă
lava mesa mesa
lava neck neck
lava pelletes lapili
lava plain câmpie de lavă
lava plateau platou bazaltic, platou de lavă
lava rim inel de lavă
lava ring inel de lavă, parapet de lavă
lava sheet pânză de lavă
lava shield scut de lavă
lava stalactite stalactite de lavă
lava stalagmite stalagmite de lavă
lava stream torent de lavă
lava tube peşteră în lavă, canal de lavă, tunel de lavă
lava tumulus tumul de lavă
lava tunnel tunel de lavă
lavaka lavaka
law of accordant junctions legea concordanţei confluenţelor
law of actualism actualism
law of the cross section adjustment legea ajustării secţiunii transversale
law of horizontal zonality legea zonalităţii latitudinale
law of latitude zonality legea zonalităţii latitudinale
law of latitudinal zonality legea zonalităţii latitudinale
law of the stream lenhghts legea lungimii râurilor dintr-un bazin hidrografic (Horton)
law of stream number legea numărului râurilor dintr-un bazin hidrografic (Horton)
law of superposition principiul superpoziţiei
layer strat (geologic)
layer inclination înclinarea stratului
layer slope înclinarea stratului
layered cryostructure criostructură stratificată
leaching proces de levigare
lee slope of dune flancul de acumulare al dunei
leeward side flancul de sub vânt al dunei, flancul de acumulare al dunei
lehm lehm
Lehman discontinuity discontinuitatea Lehman
lens ice gheaţă lenticulară
lens type cryostructure criostructură lenticulară
lenticular ice gheaţă lenticulară
lenticular type landslide alunecare lenticulară
lehm lehm
Lehmann discontinuity discontinuitatea Lehmann
lens type cryostructure criostructură lenticulară
lenticular type landslide alunecare lenticulară
Levantine Levantin
levee grind, grind fluvial
levée grind, grind fluvial
level of 365 nivelul de 365
level of glacial ablation nivel de ablaţie glaciară
levelled surface suprafaţă de nivelare
lichenometry lichenometrie
lido lido, cordon litoral
liman liman, liman fluvial, liman maritim
liman valley vale-liman

lime concretions in loess păpuşi de loess
limestone calcar
limestone cave peşteră în calcar
limestone crust crustă calcaroasă
limestone fringe ghirlandă calcaroasă
limestone karst carst pe calcar
limestone pavement pavaj calcaros
limestone plateau platou calcaros
limestone topography relief pe calcare
liming carbonatare
limit of névé limita firnului
limit of uprush limita jetului de val
limit of storm waves limita valurilor de furtună
limit of uprush limita jetului de val
limited meandering meandrare limitată
line of greatest slope linia de cea mai mare pantă
linear cuesta cuestă liniară
linear dune dună liniară
linear erosion eroziune liniară
linear eruption erupţie liniară
linear folds cute liniare
linear karren lapiezuri liniare
linear landslide alunecare curgătoare
linear moraines morene liniare
linear slope versant rectiliniu
linear volcanic chain vulcani liniari
linear volcanoes vulcani liniari
liquefaction lichefierea unor sedimente neconsolidate şi a solului
liquefaction of sediments lichefierea unor sedimente neconsolidate şi a solului
liquefaction of soil lichefierea unor sedimente neconsolidate şi a solului
liquid limit limită de lichiditate
lithalse lithalsă
lithalse scar cicatrice de lithalse
lithification litificare
lithified dune dună cimentată
lithofacies litofacies
lithogenesis litogeneză
lithologic contact contact litologic
lithologic discontinuity discontinuitate litologică
lithologic level nivel litologic
lithologic sequence secvenţă litotlogică
lithologic topography relief litologic
lithology litologie
lithosphere litosfera
lithospheric plate placă litosferică
lithostatic pressure presiune litostatică
Little Medieval Climatic Optimum Micul optim climatic medieval
Little Ice Age neoglaciar
Little medieval climatic optimum Micul optim climatic medieval
Little Ice Age Mica eră glaciară
littoral litoral
littoral cave peşteră litorală
littoral drift derivă litorală, transport în lungul ţărmului
littoral dune dună litorală
littoral front front litoral
littoral wedge prismă litorală
littoral glacier gheţar litoral
littoral ice gheaţă litorală
littoral karren lapiezuri litorale
littoral zone litoral
live cave peşteră activă, peşteră vie
livestock tracks cărări de vite
load carrying capacity capacitatea de transport solid (a râului)
load of the river încărcătura râului
loam lut
loamy desert deşert lutos
lobate delta deltă lobată
lobate frontal moraine morenă frontală lobată
lobate glacier gheţar lobat
lobe effect efect de lob

local base level nivel de bază local
local ice cap calotă locală
local terrace terasă locală
local metamorphism metamorfism local
loess loess
loess kindchen păpuşi de loess
loess-like deposit lut loessoid, depozit loessoid
loess männchen păpuşi de loess
loess pinnacle ac de loess
loess pseudokarst pseudocarst pe loess
loess puppen păpuşi de loess
loess topography relief loessian
loess wedge pană de loess
logan stone piatră oscilantă
logging stone piatră oscilantă
longshore bar creastă prelitorală, bară rectilinie
longitudinal barchans barcane longitudinale
longitudinal dune dună longitudinală
longitudinal talweg slope panta longitudinală a talvegului
longitudinal stream profile profil longitudinal al râului
longitudinal steeped profile profil longitudinal în trepte (al râului)
longshore bar bară, bară rectilinie
longshore-bars and troughs bare şi şanţuri litorale
longshore drift derivă litorală, transport în lungul ţărmului
longshore transport transport în lungul ţărmului
loose rock rocă necoezivă
lost mountain inselberg
low beach plajă joasă
low moor turbărie joasă
low-centre polygon poligon concav
low deep-seated landslide alunecare de adâncime mică
low-flow limit limita curgerii
low floodplain albie majoră joasă
low hill area *melkosopocinik*
low marine level prism prismă de nivel marin jos
low mountains munţi joşi
low plain câmpie joasă
low plasticity limit limita inferioară a plasticităţii
low plateau platou scund
low tide maree joasă
low tide beach plajă de maree joasă
low water etiaj
low water channel canal de etiaj
low water terrace terasă de etiaj
low-tide platform platformă de maree joase
lower crust crustă inferioară, scoarţă inferioară
lower floodplain luncă joasă (centrală)
lower limit of fluidity limita superioară a plasticităţii
lower limit of permafrost limita inferioară a permafrostului
lower mantle mantaua inferioară
lowstand wedge prismă de progradare
lumachelle lumaşel, calcar cochilifer
luminiscence dating methods metode de datare prin luminiscenţă
lunate bar bară în semilună
lutites lutite
lutittes lutite

M

maar maar
Maar-type eruption erupţie de tip maare
Mackenzie Delta pingo pingo de tip Delta Mackenzie
macrodesquamation nacrodescuamare
macrofolds macrocute

macrokarst macrocarst
macrorelief macrorelief
macro-scale polygons macropoligoane periglaciare
macroseism macroseism
mafic magma magmă mafică, magmă bazaltică
magma magmă
magma chamber cameră magmatică
magma plume panaş al mantalei
magmasphere magmosferă
magmosphere magmosferă
magmatic body corp magmatic
magmatic differentiation diferenţiere magmatică
magmatic effusions magmatism efuziv
magmatic processes procese nagnatice
magmatic rock rocă magmatică
magmatism magmatism
magmatism of lithodpheric compression magmatismul regiunilor de comprimare a litosferei
magmatism of lithodpheric distension magmatismul regiunilor de expansiune a litosferei
magnetic inversion inversiune magnetică
magnetic polarity polaritate magnetică
magnetic recording înregistrare magnetică
magnetic reversal inversiune magnetică
magnetostratigraphy magentostratigrafie
main contour line curbă de nivel principală
main isohypse izohipsă principală
major landforms forme majore de relief
Mammoth subchron Mammoth
Mammoth event Mammoth
manmade cave peşteră antropică (artificială)
man-made beach plajă artificială
man-made cave peşteră antropică (artificială)
man-made island insulă artificială
man-made lake lac de acumulare
mantle diapir diapir mantelic
mantle hot spot panaş al mantalei
mantle plume panaş al mantalei
mantle-rock scoarţă de alterare
mantle of waste scoarţă de alterare
map of geomorphic hazards harta hazardelor geomorfologice
map of landslide hazard hartă de risc la alunecare
map of natural hazards harta hazardelor naturale
map projection proiecţie cartografică
map symbol semn convenţional
mapping cartare
marble marmoră
marginal channel pradolină, canal lateral
marginal crevasses crevase marginale
marginal furrow şanţ lateral (faţă de gheţar)
marginal geosyncline parageosinclinal
marginal glacial channel albie glaciară marginală
marginal karstic plain câmpie carstică marginală
marginal permafrost permafrost marginal
marginal planation level peneplenă parţială
marginal polje polie marginală
marginal sea mare bordieră (marginală)
marginal suture sutură marginală
marin piedmont piemont oceanic

marine abrasion abraziune marină
marine abrasion landforms forme de eroziune marină
marine accumulation acumulare marină
marine bank banc marin
marine basin bazin marin
marine-built terrace terasă de acumulare marină
marine cave peşteră litorală
marine-cut terrace terasă de abraziune
marine cryopeg criopeg marin
marine cycle ciclu marin
marine deposits sedimente marine
marine erosion eroziune marină
marine geomorphology geomorfologie marină
marine ice gheaţă marină
marine plain câmpie maritimă
marine regression regresiune marină
marine sediments sedimente marine
marine topography relief marin
marine transport transport marin
marker bed orizont reper
marker horizon orizont reper
marl marnă
marlstone marnă
marsh marşă, mlaştină
marsh soil marşă
mass balance bilanţ de masă
mass balance of glacier bilanţ glaciar
mass movements mişcare în masă, procese deluviale, deplasări în masă
mass wasting mişcare în masă, procese deluviale, procese gravitaţionale, deplasări în masă
massif masiv muntos
massive masiv muntos
massive cryostructure criostructură masivă
massive cuesta cuestă masivă
massive-agglomerate cryostructure criostructură masivă aglomerată
massive-porous cryostructure criostructură masivă poroasă
massive ice gheaţă masivă
massive underground ice gheaţă subterană masivă
massiveness masivitatea continentului
mature stage stadiu de maturitate
mature topography relief matur
maturity of sediments maturitatea sedimentelor
Matuyama chron Matuyama
Matuyama epoch Matuyama
maximum depth adâncime maximă
maximum sediment load încărcătura maximă a râului
maximum sediment load încărcătura maximă a râului
maze labirint
M-discontinuity discontinuitatea Mohotrovičić
mean altitude altitudine medie
mean altitude of cirque floor altitudinea medie a podelei circului
mean depth adâncime medie
mean sea-level nivelul mediu al mării, nivel marin
mean slope pantă medie
mean slope gradient panta medie a unui bazin hidrografic
mean surface slope of drainage-basin panta medie a unui bazin hidrografic
meander meandru
meander apex apexul meandrului
meander belt patul meandrelor
meander belt width lăţimea patului meandrelor
meander bend bucla meandrului
meander core lobul meandrului
meander cutoff rectificarea meandrului, rectificarea naturală a meandrului

meander karren lapiezuri meandrate
meander-kerb terrace terasă de meandru
meander lenght lungimea meandrului
meander lobe lobul meandrului
meander loop bucla meandrului
meander loop radius curvature raza de curbură a meandrului
meander neck pedunculul meandrului
meander niche nişă de meandru,
meander ratio indice de meandrare
meander scar mal concav
meander-scar-terrace terasă de meandru
meander scroll renie
meander spur pinten de meandru
meander terrace terasă de meandru
meander train tren de meandre
meander wavelenght lungimea de undă a meandrului
meandering meandrare
meandering ratio indice de meandrare
meanders amplitude amplitudinea meandrelor]
mechanical compaction compactare mecanică
mechanical compaction compactare mecanică
mechanical properties of frozen ground proprietăţi mecanice ale solului (terenului) îngheţat
mechanical properties of rocks and soils proprietăţi mecanice ale rocilor şi solului
mechanical strength rezistenţa mecanică
mechanical weathering meteorizare mecanică, dezagregare, dezagregare mecanică
mechanoglyphes mecanoglife
medial moraine morenă mediană
median area masiv median
median floodplain luncă mediană
median mass masiv median
Mediteranean Mediteranean
mediteraneean terraces terase mediteraneene
mega dune megadună
megaflood potop
mega-folds megacute
mega-geomorphology megageomorfologie
mega-graben megagraben
mega-landform megarelief
mega-volcano megavulcan
megalith megalit
megarelief megarelief
melange melanj
melkosopochnik melkosopocinik
melting glacier gheţar în declin
meltwater conduit conductă de apă de topire
Menapian Menapian
Menapian cold period Menapian
Menapian glacial period Glaciaţia Menapian
Menapian glacial stage Glaciaţia Menapian
Menapian glaciation Glaciaţia Menapian
Menapian period Glaciaţia Menapian
Meotian Meoţian
Mercalli scale scara Mercalli
merokarst merocarst
merzlota merzlota
mesa mesa
meseta meseta
mesogeosyncline mezogeosinclinal
mesokarst mezocarst
meso-landforms mezorelief
mesorelief mezorelief
mesosphere mezosferă
Mesozoic Mezozoic
mesozone mezozonă
metamorphic aureole aureolă metamorfică

metamorphic rock rocă metamorfică
metamorphic schists şisturi metamorfice
metamorphism metamorfism
metamorphism dynamothermic metamorfism termodinamic
metasomatic metamorphism metamorfism metasomatic
metasomatism metasomatism
meteor crater crater meteoritic
meteoric winter iarnă de impact
meteorite meteorit
meteoritic impact impact meteoritic
meteoritic impact hypothesis ipoteza impactului meteoritic
meteoritic crater crater meteoritic
methodology of geomorphologic research metodologia cercetărilor geomorfologice
methodology of karst research metodologia cercetărilor carstice
mesozone mezozonă
mica mică
micaschist micaşisturi
microcave microcavernă
microcaverne microcavernă
microcliff microfaleză
microcolumn columelă
microcontinent microcontinent
microcracks microfisuri
microdepression microdepresiune, microformă negativă
micro fold microcută
micro folding microcutare
microgelifraction microgelifracţie
microgeomorphology microgeomorfologie
microgour microgour
micrograben micrograben
microkarst microcarst
microlandforms microrelief
microlapies microlapiezuri
micropaleontology micropaleontologie
micromorphology micromorfologie
microplate microplacă tectonică
micropolygons micropoligoane de pământ
microrelief microrelief
micro-relief depression microformă negativă
microseism microseism
microstructure microstructură
microtectonics microtectonică
microtidal coast litoral microtidal
Mid Pleistocene Revolution, MPR revoluţia de la mijlocul Pleistocenului
mid-channel bar ostrov
middle grain granulă medie
middle mountains munţi mijlocii
midoceanic island insulă oceanică
mid-oceanic ridge lanţ muntos medio-oceanic, dorsală medio-oceanică
mid-oceanic rise dorsală medio-oceanică
migrating channel albie instabilă
migrating meander meandru divagant
migration of dunes migrarea dunelor
migration of thaw front migrarea frontului de dezgheţ
Mikulino interglacial period perioada interglaciară Mikulino
Millazian Millazian
Mindel glaciation Mindel, glaciaţia Mindel, perioada glaciară Mindel
Mindel Ice Age Mindel, perioada glaciară Mindel
Mindel-Riss interglacial period Mindel-Riss, perioada interglaciară Mindel-Riss
mine mină
mineral mineral
mineral grain granulă

mineral palsa muşuroaie criogene minerale
minerogenic palsa muşuroaie criogene minerale, palsă cu nucleu mineral
minicuesta minicuestă
minimum sediment load încărcătura minimă
mining dump haldă
mining shaft puţ de mină
mining well puţ de mină
minor karst features microcarst
minor landforms forme minore de relief
minor river bed patul albiei minore
Miocene Miocen
miodobory toltre
miogeosyncline miogeosinclinal
misfit meanders subadaptarea meandrelor
misfit stream subadaptarea râului
misfit valley vale abandonată
mixing corrosion coroziune de mixaj
mixted terrace terasă mixtă
mobile dune dună mobilă
mobile river bed albie cu fund mobil
mobile sands nisipuri mobile (necimentate)
mobilism mobilism
modelling of geomorphical systems modelizarea sistemelor geomorfologice
moderate deep-seated landslide alunecare de adâncime medie
moderate landslide alunecare moderată
mofetic aureole aureolă mofetică
mofettes mofete
mogotes hum, mogote
Moho discontinuity discontinuitatea Mohorovičić
Mohorovičić discontinuity discontinuitatea Mohorovičić
molasse molasă
Moldavian stage faza moldavică
Moldavian type cuesta cuestă de tip moldav
mollisol molisol
moment of exceeding threshold value momentul depăşirii pragului
monadnock monadnock, cornet
Monastirian Monastirian
monoclinal combe combe monoclinal
monoclinal fold cută monoclinală
monoclinal plain câmpie monoclinală
monoclinal ridge creastă monoclinală
monoclinal structure structură monoclinală
monocline monoclin, structură monoclinală
monogenetic mountains munţi monogenetici
monogenetic plain câmpie monogenetică
monogenetic relief relief monogenetic
monogenetic terrace terasă monogenetică
monogenetic volcano vulcan monogenetic
monogenic caldera caldeiră monogenetică
monogenic volcano vulcan monogenetic
monogeosyncline monogeosinclinal
monoglacialism monoglacialism
monolith monolit
mont mont, culme de anticlinal
monticles monticuli de alunecare
montmorillonite montmorillonit
monument horn
moonmilk lapte de peşteră
moor turbărie
moraine morenă
moraine of last glacial maximum morenă de ultim

last glacial maximum moraine morenă de stadiu maxim stadiu maxim
moraine plain câmpie morenaică
moraine ridge creastă morenaică
moraine in transit morenă mobilă
moraine terrace terasă de morenă
moraine topography relief morenaic
morainic amphitheatre amfiteatru morenaic
morainic dam baraj morenaic
morainic field câmp de morene
morainic material material morenic
morainic ridge creastă morenaică, val morenaic
morainic shoal banc morenaic
morphochronological map hartă morfocronologică
morphochronological scale scară morfocronologică
morphochronology morfocronologie
morphoclimatic adjustment adaptare morfoclimatică
morphoclimatic processes procese morfoclimatice
morphoclimatic readaptation readaptare morfoclimatică
morphoclimatic regime regim morfoclimatic
morphoclimatic system sistem morfoclimatic
morphodynamical map hartă morfodinamică
morphogenesis morfogeneză
morphogenetic balance bilanţ morfogenetic
morphogenetic conditions condiţii morfogenetice
morphogenetic processes procese morfogenetice
morphogenetic system morfosistem, sistem morfogenetic
morphogenetical map hartă morfogenetică
morphogeny morfogeneză
morphogeography morfogeografie
morphographic analysis analiză morfografică
morphographic map hartă morfografică
morphographical map hartă morfografică
morpholitology morfolitologie
morphologic elements of the river capture elemente morfologice ale captărilor
morphologic ranging etajare morfologică
morphological analysis analiză geomorfologică
morphological convergence convergenţă morfologiă
morphological elements of the river capture elemente morfologice ale captărilor
morphological facies facies morfologic
morphological landscape peisaj geomorfologic
morphological map hartă morfologică
morphological mapping cartografiere morfologică
morphometric analysis analiză morfometrică a reliefului
morphometric model model morfometric
hypsometric scale scară hipsometrică
morphometrical characteristics caracteristici morfometrice (ale reliefului)
morphometrical map hartă morfometrică
morphometry morfometrie
morphoscopy morfoscopie

morpho-sculptural stage etapă morfosculpturală
morphosculpture morfosculptură
morphostructural analysis analiză morfostructurală
morphostructure morfostructură
morphostructure de type géosinclinal morfostructură de geosinclinal
morphosystem morfosistem
morphotectonic stage etapă morfotectonică
morphotectonics morfotectonică
morphotop morfotop
Moskow glaciation glaciaţia Moscova
Moskwa glaciation glaciaţia Moscova
Moskwa Ice Age perioada glaciară Moscova
moss turbă
moss land turbărie
moss moor mlaştină turboasă
Moţoc's equation ecuaţia Moţoc
mould muşuroi
mound movilă
mound landslide alunecare monticulară
mount munte
mountain munte
mountain apron piemont de acumulare
mountain arc arc muntos
mountain belt lanţ muntos
mountain building orogeneză
mountain chain lanţ muntos
mountain crest creastă montană
mountain-crest level nivelul crestelor montane
mountain dome dom montan
mountain geomorphology geomorfologie montană
mountain glacier gheţar alpin, gheţar montan
mountain flank versant montan
mountain group grup muntos
mountain knot nod orografic
mountain massif masiv muntos
mountain permafrost permafrost montan
mountain plateau permafrost permafrost de platouri montane
mountain range lanţ montan, lanţ muntos
mountain relief relief muntos
mountain ridge catenă montană, creastă montană
mountain root rădăcina munţilor
mountain socle soclu muntos
mountain summit vârf de munte
mountain system sistem muntos
mountains of denudation munţi de eroziune
movement of glacier mişcarea (curgerea) gheţarului
movements of the platform blanket mişcări de cuvertură
moving moraine morenă mobilă
mud noroi, mâl
mud bal cocoloş
mud boil muşuroaie criogene
mud circles cercuri de noroi
mud cone ochiuri glodoase, con noroios
mud crack polygons poligoane de uscare
mud flat câmpie mareică mlăştinoasă
mud flow curgere noroioasă, torent de noroi
mud lava lavă noroioasă
mud polygons poligoane de uscare
mud slide alunecare curgătoare
mud stream torent de noroi
mud volcano ochiuri glodoase
mud-debris tongue limbă de solifluxiune
mudding înnămolire
muddy flow torent noroios
muddy stream torent noroios

multiannual ice gheaţă multianuală
multiband images imagini multispectrale
multichannel images imagini multispectrale
multidata imagery imagini multitemporale
multilevel caves peşteri etajate
multiple band images imagini multispectrale
multiple regressive landslide alunecare regresivă multiplă
multiplet multiplet
multispectral analysis analiză multispectrală
multispectral camera cameră multispectrală
multispectral imagery imagini multispectrale
multispectral images imagini multispectrale
multitemporal images imagini multitemporale
multiyear ice gheaţă multianuală
muscovite muscovit
mushroom-rock babă, ciupercă eoliană
muskeg mlaştină
mycelithe mychelite

N

nadir photograph aerofotografie nadirală
naked karst carst nud
naled naledi
nanorelief nanorelief
nappe pânză de şariaj
nappe-outlier klippă, klippă de rabotaj
natural arche arcadă, pod natural
natural barrage lake lac de baraj natural
natural bridge pod natural
natural dam lake lac de baraj natural
natural disasters catastrofe naturale, hazarde naturale
natural embankment îndiguire naturală
natural gravel grus granitic
natural hazards catastrofe naturale, hazarde naturale
natural levee grind fluvial (fluviatil)
natural portal portal litoral
natural risk risc natural
natural shaft abis
natural tunnel tunel natural
navigation channel canal de navigaţie
neap tide maree moartă
near polar orbit orbită polară
nearshore plajă submersă
nebka nebka
nebkha nebka
Nebraskan Ice Age perioada glaciară Nebraska
Nebraskan glaciation glaciaţia Nebraska, Nebraska
neck neck, istm, dop vulcanic
neck cutoff rectificarea meandrului, rectificarea meandrului prin autocaptare
neck of meander pedunculul meandrului
needle ac
needle ice pipkrake, ace de gheaţă
needle of Pelée ac pelean
negative landforms forme negative de relief
negative mass balance bilanţ negativ al gheţarului
nehrung perisip
neocatastrophism neocatastrofism
neocraton neocraton
Neo-Euxin Neoeuxin
Neogene Neogen
neoglacial neoglaciar

neoglaciation neoglaciar
neotectonic terrace terasă neotectonică
neotectonical movements mişcări neotectonice
neotectonics mişcări neotectonice, neotectonică
neotectonics neotectonică
neovolcanic rock rocă neovulcanică
neovolcanism neovulcanism
neovulcanism neovulcanism
Neozoic age Neozoic, Cainozoic
neptunism neptunism
neptunist hypothesis ipoteza neptunistă
neritic zone regiune neritică, sublitoral
ness cap
nested calderas caldeire îmbucate
nested cirques circuri îmbucate
nested cone con vulcanic îmbucat
nested craters cratere îmbucate
net buget buget glaciar net
net river power puterea netă a râului
névé névé
niche nişă
niche glacier gheţar de nişă
nick point knick, ruptură de pantă
nip nişă de abraziune
nival karst carst nival
nival moraine morenă nivală
nival pavement pavaj nival
nivation nivaţie
nivation cirque nişă de nivaţie, circ nival
nivation hollow nişă de nivaţie, circ nival
nivation protalus potcoavă nivală
niveo-aeolian deposit depozit niveo-eolian
niveo-eolian deposit depozit niveo-eolian
nivo-glacial cap capă nivo-glaciară
nivo-karst nivocarst
nodules nodule
non-cohesive rock rocă necoezivă
nonconformity discordanţă stratigrafică, discordanţă unghiulară
noncryotic ground sol non criotic
noncyclic terrace terasă locală
non-functional piedmont piemont nefuncţional
non-paired terrace terasă monolaterală
nonsorted circles cercuri nesortate
nonsorted net poligoane nesortate, sol reticulat nesortat
nonsorted patterned ground poligoane nesortate
nonsorted polygons poligoane nesortate
nonsorted step terasetă nesortată
nonsorted strip poligoane nesortate, sol striat nesortat
normal fault falie normală
normal erosion eroziune normală
normal fold cută normală
nose promontoriu
North magnetic pole polul nord magnetic
North Pole polul nord
nuée ardente nor arzător
numerical map hartă digitală
nunakol nunakol
nunatak nunatak
nunatak moraine morenă de nunatak

O

obduction obducţie
obduction- related mountain range lanţ muntos de obducţie
obelisk ac pelean, obelisc vulcanic
oblique aerial photograph aerofotografie oblică
oblique image imagine oblică

oblique photograph aerofotografie oblică
obsequent stream râu obsecevnt
obsidian obsidiană
ocean ocean
ocean deep groapă abisală
ocean floor fund oceanic
oceanic basin bazin oceanic, depresiune oceanică
oceanic crust crustă oceanică, scoarţă oceanică
oceanic floor fund oceanic
oceanic island insulă oceanică
oceanic lithosphere litosferă oceanică
oceanic plate placă oceanică
oceanic plateau platou oceanic
oceanic ridge dorsală oceanică
oceanic rift rift oceanic
oceanic trench fosă oceanică
off-shore largul litoralului (mării)
offshore largul litoralului (mării)
offshore bar bară litorală, bară maritimă, cordon litoral liber
offshore permafrost permafrost submarin
Oka glaciation glaciaţia Oka
Oka Ice Age perioada glaciară Oka
old age stage stadiu de bătrâneţe (senilitate)
Old Black Sea stage Marea Neagră Veche
old coast line linie de ţărm vechi
old fold mountains munţi vechi
old gallery galerie veche
old ice gheaţă veche
old lanslide alunecare veche
old massif masiv vechi
old meander meandru vechi
old mountains munţi vechi
old plain peneplenă
old stage bătrâneţea reliefului
old stage of the volcano development faza de bătrâneţe a evoluţiei aparatului vulcanic
oldland câmpie de soclu
Olduvai event Olduvai
Oligocene Oligocen
olistholite olistolit
olistostrom olistostromă
onion weathering exfoliere sferoidală
ondulatory movements mişcări ondulatorii
onion-skin peeling descuamare sferoidală, exfoliere sferoidală
onshore permafrost permafrost continental
onshore reef recif marginal
oolites oolite
oolithic limestone calcar oolitic
ooze mâl, noroi
open carst carst nud
open-cavity ice gheaţă de cavitate deschisă
open pit aven
open-system freezing îngheţ în sistem deschis
open-system pingo pingo de tip Groenlanda
open talik talik deschis
ophiolithes ofiolite
optical recording înregistrare optică
orbiculic cryogenic fabric microstructură criogenică orbiculară
orbital period perioadă orbitală
orbital plane plan orbital
Ordovician Ordovician
organic cryosol criosol organic
organic weathering biometeorizare
oriented lakes lacuri orientate
orocline oroclin
orocratic period perioadă orocratică
orogen orogen
orogen of Andean type orogen de tip andin

orogen topography relief de orogen
orogenesis orogeneză, structogeneză
orogenic belt lanţ muntos de cutare
orogenic cycle ciclu orogenetic
orogenic movements mişcări orogenice, orogeneză
orogenic processes procese orogenetice
orogenic region regiune de orogen
orogeny orogeneză
orographic snow line limita orografică a zăpezilor perpetue
orography orografie
orology orografie
orometry hipsometrie, orometrie
orthobreccia ortobreccie
orthoclinal depression depresiune ortoclinală
orthoconglomerate ortoconglomerat
orthogeosynclinal ortogeosinclinal
orthogeosyncline ortogeosinclinal
orthoimage ortoimagine
orthophoto ortofotogramă
orthophotograph ortofotogramă
orthophotomosaic ortofotomozaic
os os
oscillation of glacier oscilaţie glaciară
oscillation moraine morenă de oscilaţie
oscillation movements mişcări oscilatorii
oscillation theory ipoteza (teoria) oscilaţiilor
outcrop afloriment
outcrop bending încovoierea capetelor de strat
outcrop curvature încovoierea capetelor de strat
outer bar bară externă
outer core nucleu extern
outer floodplain luncă externă
outer geospheres geosfere exterioare
outer limit of the continental shelf (OLCS) muchia platformei continentale (şelfului)
outer moraine morenă externă
outfacing slope reversul cuestei
outfall gură de vărsare
outflow cave peşteră emergentă, peşteră cu scurgere
outlet gură de vărsare, debuşeu
outlet cave peşteră emergentă
outlet glacier gheţar emisar
outlier martor de cuestă, martor de eroziune
outwash apron câmpie fluvio-glaciară
outwash deposit depozit fluvio-glaciar
outwash plain câmpie fluvio-glaciară, câmpie de sandre
outwash terrace terasă fluvio-glaciară
oval dune dună ovală
over permafrost water apă de suprapermafrost
overbank deposit grind fluvial (fluviatil)
overbank deposition acreţie verticală
overbank flow revărsare
over-coastal supralitoral
overdeepened valley vale supraadâncită
overdeepening susăpare
overflow inundaţie, debordare
overflow capture captare prin deversare
overland flow scurgere de suprafaţă
overlapping fault falie cu încălecare
overlapping pair cuplu de imagini
overlaping photographs cuplu de fotograme
overloading of land supraîncărcarea terenului
over-shore supralitoral
overthrust şariaj

overthrust-folded structure structură şariată
overthrust tongue lambou de şariaj
overthrust wedge lamă de şariaj
overturned anticline anticlinal răsturnat
overturned fold cută deversată
overwash fan con de furtună
ox-bow lake meandru părăsit, albie părăsită
oxbow loop bucla meandrului
oxidation oxidare

P

P waves unde primare
Pacific Ring of Fire Cercul de foc al Pacificului
Pacific type coast ţărm de tip pacific
pack ice banchiză, banchiză polară (de larg)
packed karst carst acoperit
padiny padină
pahoehoe lava pahoehoe
pair of photographs cuplu de fotograme
paired terraces terase bilaterale
palaegeography paleogeografie
palaeogeomorphology paleogeomorfologie
palaeokarst paleocarst
palaeomagnetism paleomagnetism
Palaeocene Paleocen
palaeontological methods of datation metode de datare paleontologică
Paleocene Paleocen
paleo-archipelago paleoarhipelag
paleochannel paleoalbie
paleoclimate paleoclimat
paleoclimatology paleoclimatologie
paleocoast paleoţărm
Paleo-Euxin Paleoeuxin
Paleogene Paleogen
paleogeographical map hartă paleogeografică
paleogeography paleogeografie
paleogeomorphology paleogeomorfologie
palaeohydrology paleohidrologie
paleokarst paleocarst
paleomagnetic time scale scara paleomagnetică
paleomagnetism paleomagnetism
paleomeanders paleomeandre
paleomollisol paleomolisol
paleorelief paleorelief, paleoforme de relief
paleosalinity paleosalinitate
paleo-shoreline paleoţărm
paleoslope paleoversant
paleosoil paleosol
paleovalley paleovale
paleovalleyside paleoversant
paleovolcanism paleovulcanism
Palaeozoic Paleozoic
palimpsest palimpsest
palinology palinologie
palisade palisadă
palisades orgă vulcanică
palsa palsă
palsa bog palsă, turbărie palsică
palsa plateau platou cu palse
panchromatic image imagine pancromatică
panfan panfan
Pangaea Pangea
Pangea Pangea
Pannonian Pannonian
panoramic chart schiţă panoramică
panplane panplenă
panplatform panplatformă
Panthalassa Panthalassa
Panthalassic Ocean Panthalassa
paraautochtone paraautohton
parabolic dune dună parabolică
parabreccia parabreccie

paraconglomerate paraconglomerat
paradelta paradelta
parageosyncline parageosinclinal
parakarst paracarst
parakarst in evaporites paracarst în evaporite
parakarst in siliceous rocks paracarst în roci silicioase
parallax paralaxă
parallax bar bară de paralaxă
parallax difference diferenţă de paralaxă
parallel terraces terase concordante
parapolje parapolie
parasitic cone con vulcanic adventiv
Parathetys Parathetys
parent rock rocă parentală
paroxismal orogenic phase paroxism orogenic
partial peneplain peneplenă parţială
partially-bonded permafrost permafrost cimentat parţial
particle-size analysis granulometrie
particle-size distribution granulometrie, alcătuire granulometrică, curbă granulometrică
particle-size distribution analysis analiză granulometrică
pass pas
passable gap pas
passage galerie, galerie antropcă, pasaj (în peşteră)
passage-way gassi
passageway culoar
passive continental margin margine continentală pasivă
passive glacier gheţar pasiv
passive marginal basin bazin marginal pasiv
passive tafoni taffoni pasivi
Pastonian interglacial perioada interglaciară Pastonian
patterned ground poligoane de pământ, sol poligonal, sol reticulat
paternoster lakes lacuri în cascadă
peak pisc, vârf
peak load încărcătura maximă a râului
peak plain Gipfelflur
peak sediment load încărcătura maximă a râului
peat turbă
peat bog mlaştină turboasă, turbărie
peat hummocks marghile turboase, movilă de turbă, muşuroaie înierbate turboase
peat moor mlaştină turboasă
peat mound movilă de turbă, palsă
peat plateau platou turbos
peatland turbărie
pebble armor pavaj deşertic
pebble bank banc de pietriş
pebble beach plajă pietroasă
pebble mosaic pavaj deşertic
pebble pavement pavaj de pietre rulate
pediment pediment
pedimentation pedimentare
pediocratic perioadă pediocratică
pediplain pediplenă
pediplanation pediplanaţie
pediplanation processes procese de pediplanare
pediplane pediplenă
pel pixel
Pele tears lacrimi batavice
Pelean-type eruption erupţie de tip Peleean
Pele´s hair păr peleean
pelites pelite
peneplain peneplenă, câmpie de denudaţie, câmpie sculpturală
peneplain of semiarid erosion pediplenă
peneplanation peneplanare, peneplenizare

peninsula peninsulă
penintants penitenţi
penitent snow sfinţi de gheaţă
penitents penitenţi
peperites peperite
pepino hum
pepino hill hum
perched block piatră oscilantă
perched boulder piatră oscilantă
perched dune dună suspendată
percolation infiltrare, percolare
pereletok pereletok
perennial frost îngheţ peren
perennial frost mound pingo
perennial morphology of the river bed morfologia perenă a patului albiei
perennial stream curs de apă permanent
perennialy cryotic ground permafrost
perennialy frozen ground permafrost
perfect karst *holocarst*
pergelisol pergelisol
pericline periclinal
periglacial periglaciar
periglacial activity modelare periglaciară
periglacial fringes franjuri periglaciare
periglacial geomorphological system sistemul geomorfologic periglaciar
periglacial geomorphology geomorfologie periglaciară
periglacial mounds monticuli periglaciari, muşuroaie periglaciare
periglacial phenomena fenomene periglaciare
periglacial processes procese periglaciare
periglacial pocket buzunar periglaciar
periglacial polygon poligon periglaciar
periglacial processes procese periglaciare
periglacial shaping modelare periglaciară
periglacial shaping system sistem de modelare periglaciară
periglacial topography relief periglacial
periglacio-geomorphic processes procese periglaciare
period of revolution perioadă de revoluţie (a satelitului)
period of satellite perioadă de revoluţie (a satelitului)
peripediment peripediment
peripheral moraine morenă marginală
peripheral polje polie periferică
peripheric depression depresiune periferică
permafrost îngheţ peren, pergelisol, permafrost
permafrost aggradation agradarea permafrostului
permafrost base baza permafrostului, limita inferioară a permafrostului
permafrost boundary limita permafrostului
permafrost degradation degradrea permafrostului
permafrost depth adâncimea permafrostului
permafrost floor podeaua (baza) permafrostului, baza permafrostului
permafrost limit limita permafrostului
permafrost mound movilă de îngheţ
permafrost region regiune de permafrost
permafrost table nivelul permafrostului, plafonul permafrostului, adâncimea permafrostului, suprafaţa permafrostului
permafrost thickness grosimea permafrostului

permafrost top plafonul permafrostului
permanence of the continental shields and oceanic basins permanenţa continentelor şi oceanelor
permanent flow scurgere permanentă
permeability permeabilitate
Permian period Permian
peripheral moraine morenă marginală
Peruvian-type glacier gheţar de tip peruvian
perviousness permeabilitate
petrifaction petrificare
petrification petrificare
petrified spring izvor petrificant
petrographic facies facies petrografic
petrographic topography relief petrografic
petrographical characteristics caracteristici petrografice
petrography petrografie
petrology petrologie
phacolith facolit
Phanerozoic Fanerozoic
phase of the piedmont dissection faza destrctivă (descendentă) a piemontului
phase of tectonic stability fază de stabilitate tectonică
phase of tectonic quiescence fază de stabilitate tectonică
phase of tectonic stability fază de stabilitate tectonică
photogrammetry fotogrammetrie
photographic interpretation fotointerpretare
photographic recording înregistrare fotografică
photoidentification fotoidentificare
photointerpretation fotointerpretare
photoreading fotointerpretare
phreatic explosion explozie freatică
phreatic water pânză de apă freatică
phreatomagmatic eruption erupţie freatomagmatică
phreatomagmatic explosion explozie freato-magmatică
phyllites filite
physical denudation denudaţie mecanică
physical geography geografie fizică
physical limnology limnologie fizică
physical processes procese fizice
physical weathering meteorizare fizică, dezagregare mecanică
physiographic map hartă orografică
physiography fiziografie
Piacenzian stage Piacenzian
piano atrium
picture element pixel
piedmont piemont
piedmont alluvial plain glacis aluvial, piemont de acumulare, bahada, câmpie piemontană
piedmont bench glacis piemontan
piedmont benches trepte de piemont
piedmont constructive phase faza constructivă (ascendentă) a piemontului
piedmont destructive phase faza destructivă (descendentă) a piemontului
piedmont detachment dataşarea piemontului
piedmont glacier gheţar de piemont, gheţar de tip alaskian
piedmont glacier lobe lob glaciar de piemont
piedmont glacis glacis piemontan
piedmont plain câmpie piemontană
piedmont plateau podiş piemontan
piedmont polje polie piemontană
piedmont steps prispe piemontane
piedmont terraces terase piemontane
piemontane hills dealuri piemontane
piercement fold diapir

piercing fold cută diapiră, diapir
pike pisc
pile of collapse sunk layers pachet de roci tasat
pile of sliding layers pachet de roci alunecat
pillars coloane prismatice, stâlp
pillow lava pillow-lava
pingo hidrolacolit, pingo, bulguniak
pingo ice gheaţă de pingo
pingo remnant pingo fosil, pingo prăbuşit
pingo scar pingo fosil, pingo prăbuşit, cicatrice de pingo
pinnacle neck, cornet
pinnacles coloane prismatice
pipe conduit coş vulcanic
pipping sufoziune
pipping cave hrubă sufozională
pipping funnel aven sufozional
piping topography relief de sufoziune
pipkrake pipkrake, ace de gheaţă
piracy by lateral planation captare prin alipire
piramidal peak horn
pirenaic cirque circ suspendat (pirinean)
pissolites perle de cavernă, pisolite
pissoliths pisolite
pisolithic limestone calcar pisolitic
pit adâncitură
pit crater crater de prăbuşire
pit-ponor ponor (absorbant)
pixel pixel
plain câmpie
plain of accumulation câmpie de acumulare
plain of alluvial deposition câmpie de acumulare aluvială
plain of eolian accumulation câmpie de acumulare eoliană
plain of erosion câmpie de eroziune
plain of glacial deposition câmpie de acumulare glaciară
plain of glacial erosion câmpie de eroziune glaciară
plain of lacustrine deposition câmpie de acumulare lacustră
plain of marine abrasion câmpie de abraziune
plain of volcanic deposition câmpie de acumulare vulcanică
Plaisancian stage Piacenzian
planation planaţie
planation surface suprafaţă de nivelare, suprafaţă de eroziune
planetary geomorphology geomorfologie planetară
planetary ocean ocean planetar
planetary permafrost permafrost cosmic
planetary terrace terasă planetară
planeze planeză
plastic clay argilă plastică
plastic deformation deformare plastică
plastic frozen ground gelisol plastic, sol îngheţat plastic
plastic gelisol gelisol plastic
plastic limit limită de plasticitate
plasticity index indice de plasticitate
plasticity of rocks plasticitatea rocilor
plate placă tectonică
plate boundary marginea plăcii
plate tectonics tectonica plăcilor
plate tectonics hypothesis ipoteza tectonicii plăcilor
plateau platou, podiş, podiş de platformă
plateau glacier gheţar de platou
platform platformă
platform cover cuvertură de platformă
platform morphostructure morfostructură de platformă
platform regime regim de platformă

platform region regiune de platformă
platform topography relief de platformă
platte plain câmpie netedă, câmpie plană
plav plaur
playa playa
Playfair's law legea lui Playfair
Pleistocene Pleistocen
Pleistocene glacial epoch Pleistocen
Pleistocene glaciations glaciaţii cuaternare
Pleistocene ice age Pleistocen
pleniglacial pleniglaciar
plications involuţii
plicative dislocation dislocaţie plicativă
Plinian eruption erupţie explozivă
Pliocene Pliocen
plough pan talpa plugului
plough sole talpa plugului
ploughing block bloc glisant
ploughing boulder bloc glisant
plowpan talpa plugului
plucked back wall abruptul circului glaciar
plug neck
plug dome dom de lavă
plume panaş al mantalei, puct fierbinte, pungă fierbinte
plunge pool scouring procese de marmitaj
plunging cliff faleză plonjantă
plunging fold cută înclinată
pluton pluton
plutonic bodies corpuri plutonice
plutonic hypothesis ipoteza plutonistă
plutonic rock rocă intrusivă
plutonic theory plutonism
plutonism plutonism, teoria plutonică a formării munţilor
plutonist theory ipoteza plutonistă
pluvial pluvial
pluvial period perioadă pluvială
pneumatolitic contact metamorphism metamorfism pneumatolitic
pneumatolyse pneumatoliză
peumatolysis pneumatoliză
point cap
point bar crest creasta reniei
point bar deposists renie
polar orbit orbită polară
polar glacier gheţar rece
polder polder
policyclic longitudinal profile profil longitudinal policiclic
poligenetic levelled surface suprafaţă de nivelare poligenetică
poligenetic surface suprafaţă polignetică
polishing şlefuirea pietrelor
polje polie
polje resulted from coalescing dolines polie de îngemănare a dolinelor şi uvalelor
pollen analysis analiză de polen, palinologie
polycycles policicluri
polycyclic topography relief policiclic
polygenetic surface suprafaţă polignetică
polygenetic terrace terasă poligenetică
polygenetic plain câmpie poligenetică
polygenetic polje polie complexă
polygenetic topography relief poligenetic
polygenic caldera caldeiră poligenetică
polygenic glacis glacis poligenetic
polyglacialism poliglacialism
polygon poligon
polygon trough jgheab de poligon
polygonal karst carst poligonal
polygonal marking sol poligonal

polygonal pattern ground structură poligonală a solului
polygonal peat plateau platou turbos poligonal
polygonal relief microrelief poligonal
polygonal soil sol poligonal
polymorphic polje polie complexă
polythermal glacier gheţar politermic
polythermic glacier gheţar politermic
pond lagună, baltă
ponor ponor (absorbant)
Pontian Ponţian
pool adâncitură, baltă
pool and riffle meandre verticale
poorly-bonded permafrost permafrost slab cimentat
pore ice gheaţă de pori
pore index coeficient de porozitate
porokarst porocarst
porosity coefficient coeficient de porozitate
porosity index coeficient de porozitate
porous ice gheaţă poroasă
position inselberg inselberg de poziţie
positive landforms forme pozitive de relief
positive mass balance bilanţ pozitiv al gheţarului
positive microlandform microformă pozitivă
post-collisional magmatism magmatism post-colizional
postgeosynclinal period perioadă postgeosinclinală
Postglacial postglaciar
Postglacial period postglaciar
postglacial transgression transgresiune postglaciară
post-orogenic magmatism magmatism postorogenic
potential slide alunecare potenţială
pot-hole marmită
pothole abis
pothole excavation evorziune
potholes cazane
pradoliny pradolină
prearc basin bazin prearc
prearc zone prearc
Pre-Boreal Preboreal (epoca preboreală)
Precambrian Precambrian
precipice prăpastie
precursory processes procese premergătoare
preflysh prefliş
pregeologic Eon perioada pregeologică
pregeologic period perioada pregeologică
Preglacial Preglaciar
preglacial relief relief preglaciar
present day geomorphic processes procese geomorfologice actuale
pressed ice gheaţă presată
pressure breccia breccie tectonică
pressure ice gheaţă presată
pressure ridge creastă de presiune
prevailing processes procese (geomorfologice) dominante
prevention and land improvement on landslides prevenirea şi combaterea alunecărilor
pre-collisional magmatism magmatism pre-colizional
pre-flysh sediments prefliş
Pre-Pastonian glaciation glaciaţia Pre-Pastonian, perioada glaciară Pre-Pastonian
present-day landslide alunecare actuală
present-day permafrost permafrost actual
Primärrumpf Primärrumpf
primary arcs internide
primary cave peşteră primară
primary crust crustă primară

primary landslide alunecare primară (de ordin I)
primary period Primar
primary plain câmpie primordială
primary tectonic relief relief tectonic primar
primary topography relief primar
primary waves unde primare
principal cuesta cuestă principală
principle of actualism principiul actualismului, actualism, principiul cauzelor actuale
principle of original horizontality principiul orizontalităţii iniţiale
principle of superposition principiul superpoziţiei
principle of uniformitarianism principiul uniformitarianismului, actualism
principle of uniformity actualism
prismatic basalt pavaj prismatic
prismatic pavement pavaj prismatic
processed image imagine prelucrată
processes of solution and suffosional removal procese carsto-sufozionale
processus de rifting rifting
prodelta prodeltă
profile profil
profile of equilibrium pantă de echilibru, profil de echilibru
profile of slope profilul versantului
proglacial proglaciar
proglacial channel pradolină
proglacial delta deltă proglaciară
proglacial lake lac proglaciar
proglacial relief relief proglaciar
proglacial runoff scurgere proglaciară
proglacial torrent torent proglacial
progradation progradare (a ţărmului)
prograde metamorphism metamorfism regional prograd
prograde regional metamorphism metamorfism regional prograd
progressive landslide alunecare detrusivă
proluvial cover cuvertură proluvială
proluvial deposit depozit proluvial
proluvial glacis glacis proluvial
proluvial piedmont glacis proluvial piemontan
proluvial plain câmpie proluvială, glacis proluvial piemontan
proluvio-alluvial plain câmpie proluvio-aluvială, glacis proluvial piemontan
proluvium proluviu
promontory promontoriu
protalus moraine potcoavă nivală
protalus rampart potcoavă nivală
Proterozoic Proterozoic
Protothethys Protothetys
psammites psamite
psephites psefite
pseudo-cirque pseudocirc
pseudo-colour image imagine pseudo-color
pseudodoline pseudodolină
pseudokarren pseudolapiezuri
pseudokarst pseudocarst
pseudolapies pseudolapiezuri
pseudomountains munţi de eroziune
pseudoscopic image imagine pseudoscopică
pseudoscopic view imagine pseudoscopică
pseudostalactite pseudostalactită
pseudoterrace pseudoterasă
pseudovolcano pseudovulcan
pulsation hypothesis ipoteza pulsaţiilor
pumice piatră ponce
push moraine morenă de împingere
pustules pustule
puzzolane puzzolane
pyroclastic fall cădere de piroclastite
pyroclastic flow curgere piroclastică

pyroclastic materials materiale piroclastice
pyroclastic rocks piroclastite
pyroclastic surge jet piroclastic
pyroclasts piroclastite
pyromagma piromagmă
pyrosphere pirosferă

Q

quantitative geomorphology geomorfologie cantitativă
quantitative methods in geomorphology metode cantitative în geomorfologie
quantitative revolution in geomorphology revoluţia cantitativă în geomorfologie
quarry carieră
quarrying dislocare de blocuri de rocă
quartz cuarţ
quartz sandstone gresie cuarţoasă
quartzite cuarţit
Quaternary Cuaternar
Quaternary glaciations glaciaţii cuaternare
quicksand nisipuri curgătoare

R

radar image imagine radar
Radiocarbon dating datare cu carbon 14
radiometric dating methods metode de datare radioactivă
radio-migration hypothesis ipoteza radiomigraţionistă
radius of meander curvarture raza de curbură a meandrului
rain ploaie
raindrop erosion pluviodenudaţie, eroziune prin picăturile de ploaie
raindrop impact erosion pluviodenudaţie, eroziune prin picăturile de ploaie
rainfall agressiveness agresivitate pluvială
rainfall erosion index agresivitate pluvială, index-ploaie
rainfall erosivity erozivitate pluvială
rainsplash pluviodenudaţie
raised bank grind fluvial (fluviatil)
raised beach plajă înălţată
raised bog turbărie înaltă
raised-centre polygonn poligon convex
rake forme dune dună-greblă
rake-like dune dună greblă
ramp rampă, taluz
randkluft fosă (crevasă) periferică
range of landforms complex morfologic
range of tides amplitudinea mareelor
Rapakiwi Rapakiwi
rapid rapidă, repeziş, săritoare
rapid landslide alunecare rapidă
raster format format raster
raster image imagine raster
ratio of cross-section assymetry of the river channel grad de asimetrie a albiei
ratio of glacier activity coeficient de activitate glaciară
ratio of internal friction coeficient de frecare internă
ratio of joint spacing coeficient de fisuraţie
ravine ravenă
raw river power puterea brută a râului
reactivated landslide alunecare reactivată
reactivated relict cliff faleză relictă reactivată
real slope pantă reală
reaggradation reagradare

re-aggradation reagradare
reatreatal moraine morenă recesională
recemented glacier gheţar regenerat
Recent Recent, Actual, Holocen
recent tectonic movements mişcări tectonice actuale
recent tectonics mişcări neotectonice
recession of the sea cliff retragerea falezei
recessional moraine morenă recesională
reclaimed land polder
reconstructed glacier gheţar regenerat (reclădit)
rectification apparatus aparat de redresare
rectified air photograph aerofotografie redresată
rectified meander meandru rectificat
rectifier aparat de redresare
rectifying apparatus aparat de redresare
rectilinear slope versant rectiliniu
recumbent fold cută culcată
recurved spit croşet, săgeată litorală recurbată
reduced model model redus
reduced models method metoda modelelor reduse
reed swamp plaur
reef recif
reef-bank banc de recifi
reef breccia breccie recifală
reef-flat glacis recifal
reff garland ghirlandă recifală
reef limestone calcar recifal
reef ring atol
reef talus taluz recifal
reference ellipsoid elipsoid de referinţă
reference layer strat reper
reference level nivel de referinţă
reference plane plan de referinţă
reference point punct de refereinţă
refreezing ice gheaţă de reîngheţare
reg reg
regelation reîngheţ
regenerated glacier gheţar regenerat
regional base-level nivel de bază regional, nivel de bază local
regional geomorphology geomorfologie regională
regional metamorphism metamorfism regional
regional terrace terasă regională
regionalisation regionare
regmatism regmatism
regolith regolit
regradation regradare
regression regresiune
regressive deposits depozite regresive
regressive erosion eroziune regresivă
regressive erosion law legea eroziunii regresive
regressive lanslide alunecare delapsivă, alunecare regresivă
regulation of shore regularizarea ţărmului
rejuvenated fault-line scarp abrupt de falie reîntinerit
rejuvenated mountains munţi întineriţi, munţi regeneraţi
rejuvenated mountains at the geosyncline border munţi regeneraţi perigeosinclinalici
rejuvenated peneplain peneplenă întinerită
rejuvenated relief relief întinerit, relief reîntinerit
rejuvenation of relief întinerirea reliefului
relative altitude altitudine relativă, energia potenţială a reliefului
relative altitude of the terrace altitudinea relativă a terasei

relative geochronology geocronologie relativă
relict active layer strat activ relict
relict cliff faleză relictă
relict dune dună fosilă
relict fault-line abrupt de falie relict
relict fault scarp abrupt de falie relict
relict ice gheaţă fosilă, gheaţă relictă
relict karst carst relict
relict landform relief relict
relict mountains munţi reziduali
relict permafrost permafrost relict
relict pingo pingo relict
relict surface suprafaţă relictă
relict topography relief relict
relief relief
relief applanation nivelarea reliefului
relief description descrierea reliefului
relief displacement deplasare radială
relief dissection disecarea reliefului
relief distortion deplasare radială
relief elements elemente de relief
relief energy energia reliefului, energia potenţială a reliefului
relief energy map harta energiei reliefului
relief of fold structures relief pe structuri cutate
relief flattening nivelarea reliefului
relief fragmentation fragmentarea reliefului
relief generation generaţie de relief
relief image imagine în relief
relief intensity map harta adâncimii fragmentării reliefului
relief inversion inversiune de relief
relief map harta reliefului, hartă în relief
relief maturity maturitatea reliefului
relief model model al reliefului, hartă în relief
relief morphometry morfometria reliefului
relief rejuvenation întinerirea reliefului
relief representation reprezentarea reliefului
relief shaping modelarea reliefului
relief sphere reliefosfera
relief youth tinereţea reliefului
remanent magnetism magnetism remanent
remote sensing teledetecţie
remotely sensed image imagine de teledetecţie
Repetti discontinuity discontinuitatea Repetti
reservoir lac de acumulare
residual deposit eluviu
residual hill hum, monadnock
residual karst tower hum
residual mountain monadnock
residual mountains munţi reziduali
residual thaw layer strat dezgheţat rezidual
residual topography relief rezidual
residual tower karst carst cu turnuri
resistant rock rocă rezistentă
resolving capacity putere de rezoluţie
resolving power putere de rezoluţie
resurgence izvor carstic, resurgenţă
resurrected peneplain peneplenă întinerittă
reticular glaciation glaciaţie reticulară
reticular glacier glaciaţie reticulară
reticulate-blocky cryostructure criostructură reticulată
reticulate cryostructure criostructură reticulată
reticulate dunes dune reticulate
reticulate ice gheaţă reticulară
retreatal moraine morenă recesională
retreating glacier gheţar în declin
retreating moraine morenă recesională

retroarc retroarc
retro-arc basin bazin retroarc
retrograde metamorphism metamorfism retrograd
retromorphism metamorfism retrograd, retromorfism
retrothrust fault retroşariaj
retrothrust sheet retroşariaj
reverse fault falie inversă
reverse slope contrapantă
reversed polarity polaritate inversă
rheoglyphes reoglife
rhyolite riolit
ria ria
ribbed moraines morene Rogen
Richter magnitude magnitudine
Richter scale scara Richter
Richter slope pantă Richter
ridge coamă, creastă, dorsală
riegel prag glaciar
riffle prag fluvial
rift rift
rift trough graben
rift-block mountain horst
rift block valley graben
rift trough graben
rift valey bazin de rift
rift zone zonă de rift
rifted continental margin margine continentală de rift
rifting riftogeneză, riftare
rifting process procesul de formare a rifturilor
rigid platform platformă rigidă
rill rigolă
rill erosion eroziune în rigole
rill load încărcătura de şiroire
rill marks rigole de plajă
rill-wash şiroire
rillenkarren lapiezuri rectilinii
rills caneluri de eroziune
rimaya rimaya
rimstone dam gour
ring caldera caldeiră inelară
Pacific Ring of fire Brâul circumpacific
ring wall soma
rip current curent de retur
ripple-marks ripple-marks
rippled till morene Rogen
rise glacis
rising tidal current curent de flux
rising tidal delta delta de flux
rising tide flux
risk risc
Riss glaciation glaciaţia Riss
Riss Ice Age perioada glaciară Riss
Riss-Würm interglacial perioada interglaciară Riss-Würm
ritmic bedding stratificaţie ritmică
river fluviu, râu
river bank malul râului
river bar ostrov
river basin bazin hidrografic
river bed pat (al râului)
river-bed alluvium aluviuni de albie minoră
river bend bucla meandrului
river bend flattening aplatizarea buclei meandrului
river braid belt patul de despletire a albiei
river braiding despletire
river branch braţ de râu
river capture captare fluvială
river cave peşteră activă
river channel albie minoră
river deposit aluviuni, depozit fluvial
river discharge debitul râului
river dune dună fluvială
river embouchure gura râului
river erosion eroziune fluvială
river flat luncă
river gradient panta râului
river ice gheaţă de râu
river island ostrov

river junction confluenţă fluvială
river levee grind fluvial (fluviatil)
river load încărcătura râului
river long profile profil longitudinal al râului
river-maritime levee grind fluvio-maritim
river mouth gura râului
river piracy captare fluvială
river plain luncă, câmpie aluvială, şes aluvial
river stage nivelul râului
river system reţea hidrografică
river talik talik de fluviu
river terrace terasă fluvială
riverless zone regiune areică
roaring sands misipuri cântătoare
roche moutonnée rocă mutonată
rock rocă, piatră, stâncă
rock avalanche avalanşă de pietre
rock-bar prag glaciar
rock burst pocnirea rocilor
rock channel albie în rocă
rock cleavage clivajul rocilor
rock competence competenţa rocilor
rock controlled geomorphology geomorfologie structurală
rock cycle ciclul rocilor
rock desquamation descuamarea rocilor
rock drumlin drumlin în rocă
rock face perete
rock fall cădere de pietre
rock-fan con de rocă
rock floor pediment, pat în rocă
rock floor of the terrace soclul terasei
rock flour făină glaciară
rock glacier gheţar de pietre
rock incompetence incompetenţa rocilor
rock milk lapte de peşteră
rock morphological characteristics caractere morfologice ale rocilor
rock plain pediment
rock plane pediment
rock plasticity plasticitatea rocilor
rock porosity porozitatea rocilor
rock platform platformă în rocă
rock-rills lapiezuri, lapiezuri-şanţuri
rock shelter nişă
rock slide alunecare de blocuri
rock step riegel
rock stream râu de pietre, torent de pietre
rock structure structura rocilor
rock terrace terasă de eroziune, terasă în rocă, terasă structurală
rock thickness grosimea rocii
rock-wall perete
rock varnish lac de pustiu
rocking stone piatră oscilantă
rocks loosening afânarea rocilor
rocky coast litoral stâncos, ţărm stâncos
rocky desert hamada, deşert pietros, pustiu pietros
rocky glacier gheţar de pietre
Rodinia Rodinia
Rogen moraines morene Rogen
rolling rulare
rolling hill colină
rolling hilly piedmont piemont colinar
rolling hilly plain câmpie colinară
Romanian Romanian
Romanian Association of Geomorphologists Asociaţia Geomorfologilor din România (AGR)
roof plafon (al peşterii)
roof of permafrost plafonul permafrostului
ropy lava lavă cordată
rotation elipsoid elipsoid de rotaţie
rotational landslide alunecare rotaţională
rotational slide alunecare rotaţională

round karren lapiezuri rotunjite
rounded delta deltă rotunjită
rounded rubble galet rotunjit
roundness index indice de rotunjime
rubble galet, galet de peşteră, grohotiş
rubble apron trenă de grohotiş
rudites rudite
rugged topography relief accidentat
rundkarren lapiezuri rotunjite
runoff scurgere lichidă
runoff ratio coeficient de scurgere
runstone gour
rupture surface plan de alunecare

S

S or shear waves S
Saale glaciation glaciaţia Saale
Saale Ice Age perioada glaciară Saale
Saale-Vistula interglacial stage perioada interglaciară Saale-Vistula
Saalian Ice Age glaciaţia Saale
Saalic phase faza saalică
saddle şa
saddle of capture şa de captare
sadle înşeuare, pas
sag şa
salcrete crustă de sare
saline permafrost permafrost salin
salinity salinitate
salinity tide maree de salinitate
salpauselkä salpauselka
salt cave peşteră în sare
salt corrie circ pe sare
salt dome dom de sare
salt karst carst pe sare
salt lake lac sărat
salt marsch marşă, sărătură
salt mine salină
salt pan lac sărat
salt stalactite stalactită de sare
salt stalagmite stalagmită de sare
salt tectonics diapirism, tectonică saliferă
salt weathering halocalstie, dezagregare prin cristalizarea sărurilor
saltation saltaţie, deplasare în salturi
saltation transport transport prin saltaţie
Samarovo glaciation glaciaţia Samarovo, perioada glaciară Samarovo
sand nisip
sand avalanche avalanşă de nisip
sand bank banc de nisip
sand dune dună de nisip
sand dunes migration migrarea dunelor
sand hummock movilă de nisip
sand invasion invazie de nisip
sand lens lentilă de nisip
sand plain câmpie de acumulare eoliană, câmpie de nisip
sand quarry nisipărie
sand sea mare de nisip
sand sheet pânză de nisip
sand storm furtună de nisip
sand wedge pană de nisip
sand-wedge polygon poligon de pene de nisip
sanddy loam lut nisipos
sander sandre
sander plain câmpie de sandre
sandstone gresie
sandstone concretions concreţiuni grezoase
sandstone karst carst pe gresii
sandstone topography relief grezos
sandy beach plajă nisipoasă
sandy bed pat de nisip
sandy calcareous ooze mâl nisipo-calcaros
sandy coast litoral marin nisipos
sandy desert deşert de nisip

sandy hummock movilă nisipoasă
sandy loam lut nisipos
sandy loess loess nisipos
sandy moraine morenă nisipoasă
sandy calcareous ooze mâl nisipo-calcaros
sandy littoral litoral marin nisipos
sandy moraine morenă nisipoasă
sandy topography relief dezvoltat pe nisipuri
Sangamon interglacial stage perioada interglaciară Sangamon
sanitation asanare
S*armatian Sarmatian*
sarsen trovanţi
sarsen stones trovanţi
satellite image imagine satelitară
saucer crov
Savic orogenic cycle faza savică
S*avic stage* faza savică
scale determination of aerophotogrammes determinarea scării aerofotogramelor
scalped anticline anticlinal spart
Scandinavian type glacier gheţar de tip scandinv
scanning baleiere
scarp abrupt, abrupt de desprindere, râpă
schema block blocdiagramă
schists şisturi
schuppen structure structură în solzi
scientific method metodă ştiinţifică
scoop out afuiere
scoria scorie
scoria cone con de scorii
scour afuiere exaraţie
scraping decopertare
scree grohotiş, taluz
scree moraine morenă de grohotiş
scree slope pânză de grohotiş
scroll renie, scruntar
scroll crest creasta reniei
sculptural depression depresiune de eroziune
sculptural geomorphology geomorfologie sculpturală
sculptural landforms forme sculpturale de relief
sculptural processes procese sculpturale
sculpturing topography relief sculptural
sea mare
sea arch portal litoral
sea arm braţ de mare
sea-bottom permafrost permafrost submarin
sea branch braţ de mare
sea cave grotă litorală, peşteră litorală
sea cavern grotă litorală
sea channel braţ de mare
sea cliff faleză
sea erosion eroziune marină
sea ice gheaţă marină
sea-ice shelf şelf de gheaţă
sea island insulă marină
sea level nivel marin
sea mill moară de mare
sea mount munte submarin
sea pebbles pietriş marin
sea stack turn litoral (marin)
sea terrace terasă de abraziune
seabed fund marin
seafloor spreading expansiunea fundului oceanic
seamount guyot
seashore litoral
seasonal freezing index indice de îngheţ sezonier
seasonal freezing depth profunzimea îngheţului sezonier
seasonal frost îngheţ sezonier
seasonal frost blister pingo sezonier
seasonal frozen ground gelisol sezonier

seasonal gelisol gelisol sezonier
seasonal hydrolaccolith hicrolacolit sezonier
seasonal pingo pingo sezonier
seasonally frozen layer strat îngheţat sezonier
seasonally thawed layer strat dezgheţat sezonier
seasonal thawing index indice de dezgheţ sezonier
seasonally-active permafrost permafrost sezonier
seasonally frozen layer sol îngheţat sezonier
seasonally thawed ground sol dezgheţat sezonier
secondary channel braţ secundar
secondary cornice cornişă secundară
secondary cuesta cuestă secundară
secondary glacial tongue limbă glaciară secundară
secondary loess loess stratificat
sediment sediment
sediment carrying capacity capacitatea de transport solid (a râului)
sediment delivery ratio coeficient de efluenţă aluvionară
sediment discharge debit solid
sediment entrainement procese de antrenare
sediment load încărcătura solidă, scurgere solidă
sediment maturity maturitatea sedimentelor
sediment thickness grosimea sedimentelor
sediment transport transport solid
sedimentary apron cuvertură sedimentară
sedimentary blanket pătura sedimentară
sedimentary cover cuvertură sedimentară
sedimentary facies facies sedimentar
sedimentary facies analysis analiză de facies sedimentar
sedimentary rock rocă sedimentară
sedimentary wedge prismă sedimentară
sedimentation sedimentare, depunere
sedimentation basin bazin de acumulare, bazin de sedimentare
sedimentation cycle ciclu de sedimentare
sedimentology sedimentaologie
sediments thickness grosimea sedimentelor
seepage percolare, infiltrare
seepage niche nişă de infiltraţie
segregated ice gheaţă de segregaţie
segregated ice lens lentilă de gheaţă de segregată
seif-dune dună liniară
seism seism
seismic cracks fisuri seismice
seismic discontinuity discontinuitate seismică
seismic focus hipocentru, focar seismic
seismic line profil seismic
seismic movements mişcări seismice
seismic profile profil seismic
seismic reflection profile profil de reflexie seismică
seismic region regiune seismică
seismic risk risc seismic
seismic tomography tomografie seismică
seismicity seismicitate
seismograph seismograf
seismology seismologie
selective erosion eroziune selectivă
selenomorphology selenomorfologie
self-capture autocaptare

semi-active cave peşteră semiactivă
semi-graben semigraben
semidesert semideşert
semipolje polie marginală
semiwindow semifereastră
senility senilitate
Senonian Senonian
sequential landforms relief derivat
seracs seracuri
seracs fall cădere de serac-uri
seracs falling cădere de serac-uri
serir reg
serpentinite serpentinit
serrated crest creastă zimţată
settling tasare
severe regressive landslide alunecare puternic regresivă
sfericity index indice de sfericitate
shaded DEM model al reliefului umbrit
shaded relief map harta reliefului umbrit
shakehole ponor (absorbant)
shale şisturi
shallow landslide alunecare superficială
shallow slides deplasări superficiale
shape of the Earth forma Pământului
shattercone con de percuţie
shear plane plan de fractură
sheared continental margin margine continentală fracturată
sheep-tracks cărări de vite
sheet strat (geologic)
sheet erosion eroziune areolară, eroziune laminară, eroziune în pânză
sheet flow scurgere lichidă difuză
shelf platformă continentală
shelf atoll atol de platformă continentală
shelf break muchia platformei continentale (şelfului)
shelf glacier gheţar litoral, gheţar de şelf
shelf ice gheaţă de şelf
shell bank banc de cochilii
shell limestone calcar cochilifer
shell pavement pavaj de cochilii
shell sand falună
shield scut
shield-shaped dune dună-scut
shield volcano vulcan scut, scut de lavă
shifting bed fund mobil
shifting sands nisipuri mobile
shingle galet
shingle beach plajă pietroasă
shingle-block structure structură în solzi
shipping canal şenal
shoal prag fluvial, fund înălţat
shoaling zone fund marin înalt
shore litoral
shore accumulation acumulare litorală
shore dune dună litorală
shore line limita apelor, linie de ţărm
shore regularization regularizarea ţărmului
shore terrace terasă litorală
shore-zone spaţiu litoral
shoreline progradation progradare (a ţărmului)
shore line accretion progradare (a ţărmului)
shore platform platformă continentală, prispă litorală
shore processes procese litorale
shore regulation regularizarea ţărmului
shore trench şanţ litoral
shoreface plajă submersă
shoreline linie de ţărm
shoreline with bays ţărm cu golfuri
shott şot

shrinkage contracţie
shrinkage capacity contrabilitate
shrinkage of Earth contracţia Pământului
Sial Sial
siallitisation sialitizare
Siberian-type glacier gheţar de tip siberian
Sicilian Sicilian
side deposits renie
siderosphere siderosferă
sidestream afluent
sienite sienit
sierra sierra
sif sif
silcrete *crustă silicioasă*
silica silice
silicates silicaţi
silicious crust crustă silicioasă
silicolite silicolit
sill sil
silt lut, praf, silt
siltation dune dună de colmatare
silted cave peşteră colmatată
silting colmatare
siltit siltit
Silurian Silurian
Sima Sima
simple folded mountains lanţ muntos de cutare simplă
simple meander meandru simplu
simple volcano aparat vulcanic simplu
sink hole ponor (absorbant)
sinkhole marmită de dizolvare, pâlnie carstică, dolină
singing sands nisipuri cântătoare
sinking stream insurgenţă
sintectonic magmatism magmatism sinorogen
sinter pool marmită
sinuosity sinuozitate
sinuosity of river sinuozitatea râului
sinuous cuesta cuestă sinuoasă
sinuosity of the coastline inflexiune a ţărmului
sinuosity of shoreline sinuozitatea ţărmului
siphon sifon
skjärs skjären
slab slide alunecare de blocuri
slabs dale
slag scorie
slickenside oglindă de fricţiune, oglindă de alunecare
slide alunecare de teren
slide amphitheatre amfiteatru de alunecare
slide body corpul alunecării
slide dam baraj de alunecare
slide deluvium deluviu de alunecare
slide repression refularea alunecării
slide rock grohotiş
slide scarp abrupt de desprindere
slide's toe area con de alunecare
sliding mass masă alunecătoare
sliding plane patul alunecării, plan de alunecare
slightly moist reavăn
slip alunecare rotaţională
slip face flanc de acumulare
slip-off slope mal convex
slip-plane oglindă de alunecare, patul alunecării, suprafaţă de alunecare
slope înclinare, pantă
slope angle estimator diapazonul pantelor
slope base baza versantului
slope breccia breccie de versant
slope cirque circ de versant
slope exposition map harta expoziţiei versanţilor
slope facing orientarea versantului, expoziţia versantului
slope facing map harta orientării versanţilor
slope fan con de taluz

slope glacier gheţar de versant
slope inclination pantă
slope index indice de pantă
slope morphometry morfometria versanţilor
slope orientation orientarea versantului, expoziţia versantului
slope orientation map harta orientării versanţilor
slope processes procese de versant
slope profile profilul versantului
slope replacement înlocuirea (schimbarea versantului)
slope scale scara pantelor
slope of talweg panta talvegului
slopes assymetry asimetria versanţilor
slopes recession retragerea versanţilor
slopes retreat retragerea versanţilor
sloping plain câmpie înclinată
slow landslide alunecare lentă
slowly regressive landslide alunecare slab regresivă
sludging solifluxiune
slump alunecare rotaţională
smoking cave peşteră fumătoare
smoothing contours netezirea curbelor de nivel
snow apron şorţ de zăpadă
snow avalanche lavină
snow avalanche landforms forme create de avalanşe
snow barchan barcană de zăpadă
snow bridge pod de zăpadă
snow corniche cornişă de zăpadă
snow erosion nivaţie, eroziune nivală
snow erosivity erozivitate nivală
snow heaps grămezi de zăpadă
snow line linia zăpezilor, nivelul zăpezilor perpetue
snow melt topirea zăpezii
snow niche nişă de nivaţie, circ nival
snow path petic de zăpadă
snow slide alunecare de zăpadă, lavină, avalanşă
snow-limit limita zăpezilor perpetue
snow-line limita zăpezilor perpetue
snowfields névé
snowline limita zăpezilor perpetue, linia zăpezilor
soft pebble galet moale
soil sol
soil creep creep, creepul solului
soil erodibility rezistenţa la eroziune a solului
soil erosion eroziune areolară, eroziunea solului
soil erosion control combaterea eroziunii solului
soil flow solifluxiune
soil ice gheaţă din sol
soil improvement ameliorarea solului
soil leaching levigarea solului
soil mechanics mecanica solurilor
soil melioration ameliorarea solului
soil mottlings ostiole
soil permeability permeabilitatea solului
soil porosity porozitatea solului
soil wedge pană de sol
solfatara solfatare
solfataric stage stadiu solfatarian
solid volcanic products proiecţii vulcanice solide
solifluction solifluxiune
solifluction apron glacis de solifluxiune, lob de solifluxiune, con de soliflucţiune
solifluction bench treaptă de solifluxiune
solifluction lobe lob de solifluxiune, limbă de solifluxiune, lupă de solifluxiune
solifluction niche nişă de solifluxiune
solifluction sheet pânză de solifluctiune

solifluction terrace terasetă de solifluxiune,. treaptă de solifluxiune
solution fluvial transport transport în soluţie
solution pans alveole de dizolvare, lapiezuri alveolare, kameniţe
somma soma
sorted circles poligoane sortate, cecuri sortate, cercuri de pietre
sorted net sol reticulat sortat
sorted polygons poligoane sortate, poligoane de pietre
sorted step terasetă sortată
sorted stripe sol striat sortat
sorting sortare
sorting index indice de triere
sound lagună, strâmtoare
South pole polul sud
South magnetic pole polul sud magnetic
sowbacks drumlin
space image imagine în relief
spalling exfoliere
spatial analysis analiză spaţială
spatter lacrimi batavice
spatter cone con de lacrimi batavice
spatter rampart parapet de lavă
special geomorphological map hartă geomorfologică specială
special map hartă specială
specific discharge debit lichid specific
specific erosion eroziune specifică
specific load încărcătura specifică
specific suspension sediment load scurgere specifică de aluviuni în suspensie
speleogenesis speleogeneză
speleology speologie
speleothems concreţiuni carstice, formaţiuni de peşteră, speleoteme
sphericity index indice de sfericitate
spheroidal desquamation descuamare sferoidală
spheroidal weathering meteorizaţie sferoidală, descuamare sferoidală, exfoliere sferoidală
spheroidal weathering of granite exfoliere de tip granitic
spill-bank grind
spit cordon litoral
Spitsbergen-type glacier gheţar de tip Spitzberg
spine ac
splash pluviodenudaţie
splash alveoles alveole de impact
splash erosion pluviodenudaţie, eroziune prin împroşcare
spoil bank haldă
spoil heap haldă
spongolite spongolite
sporadic permafrost permafrost insular, permafrost sporadic
SPOT SPOT
spouting spring gheizer (geyser)
spreading glacis glacis de împrăştiere
spring izvor
spring sapping niche nişă de izvor
spur picior de munte, pinten, pinten de versant
stabilised dune dună stabilizată
stable bed pat stabil
stable channel albie stabilă
stable equilibrium echilibru stabil
stable landmark reper stabil
stable landslide alunecare stabilizată
stable shipping canal şenal stabil
stack stâlp
stadial stadiu glaciar
stadial moraine morenă stadială
stage stadiu
stages of relief development dezvoltarea stadială a reliefului
stagnant glacier gheţar mort
stagnant ice gheaţă moartă
stagnant water apă stagnantă
staircase lakes lacuri în cascadă

stalactite stalactită
stalactitic curtains draperii de stalactitice
stalagmite stalagmită
stalagmitic curtains draperii de stalagmitice
stalagmitic floor planşeu stalagmitic
star dune dună piramidală, dună în formă de stea
star dunes chain lanţ de dune piramidale
starting treshold prag de declanşare, prag de manifestare
state of the system starea sistemului
static cryosol criosol static
steady flow scurgere permanentă
steep coast litoral abrupt
steep shore litoral abrupt, ţărm abrupt
steepbank mal abrupt
steepest slope line linia de cea mai mare pantă
steepnees of slope înclinarea versantului
stepped cirque circ în trepte
stepped coastal platforms platforme litorale etajate
stepped cuestas cueste în trepte
stepped faults falii în trepte
stepped glacises glacisuri etajate
stepped longitudinal profile profil longitudinal în trepte (al râului)
stepped piedmont piemont terasat
stepped slope versant în trepte
stepped plain câmpie terasată
steps-like landslide alunecare în trepte
stereo map hartă stereoscopică
stereo pair images cuplu deimagini
stereocamera cameră stereoscopică
stereoimpression impresie de relief
stereometer bară de paralaxă
stereomicrometer bară de paralaxă
stereo-pair images cuplu de imagini
stereoscopic camera cameră stereoscopică
stereoscopic exaggeration hiperstereoscopie
stereoscopic fusion fuziunea imaginilor
stereoscopic image imagine stereoscopică
stereoscopic impression of relief impresie de relief
stereoscopic instrument instrument stereoscopic
stereoscopic map hartă anaglifă, hartă stereoscopică
stereoscopic pair cuplu de fotograme
stilolites stilolite
stilolithes stilolite
stock stock
stone piatră
stone arc ghirlandă de pietre
stone-banked solifluction lobe lob de solifluxiune cu frunte pietroasă
stone-banked solifluction terrace terasetă de solifluxiune cu frunte pietroasă
stone circle cerc de pietre
stone earth circle cerc de pietre
stone festoon ghirlandă de pietre
stone field mare de pietre
stone garland ghirlandă de pietre, festoane de crioturbaţie
stone pavement pavaj periglaciar, pavaj de pietre
stone polygons poligoane de pietre
stone ring cerc de pietre
stone river râu de pietre, torent de pietre
stone strips brazde de pietre
storied caves peşteri etajate
storm beach plajă de furtună, plajă înaltă
storm delta deltă de furtună
storm deposits tempestite

storm levee cordon de furtună
straight fold cută dreaptă
straight slope versant rectiliniu
strand plajă
strand dune avandună, dună litorală
strand line linie de ţărm
strandflat platformă de abraziune
strandflät plain câmpie de strandflät
strangling folds cute în evantai
stratification stratificaţie
stratified drift materiale fluvioglaciare stratificate
stratified drift deposit depozit glaciar stratificat, depozit fluvioglaciar
stratified ice gheaţă stratificată
stratified loess loess stratificat
stratified permafrost permafrost stratificat
stratified rock rocă stratificată
stratified slope deposits depozite de versant stratificate
stratified volcano con vulcanic mixt, stratovulcan
stratigraphic column coloană stratigrafică
stratigraphic contact contact stratigrafic
stratigraphic gap lacună stratigrafică
stratigraphic hiatus lacună stratigrafică
stratigraphic landmark reper stratigrafic
stratigraphic method metoda stratigrafică
stratigraphic scale scară stratigrafică
stratigraphy stratigrafie
stratovolcano con vulcanic heterogen, stratovulcan
stratotype stratotip
stratum plain platformă structurală, câmpie structurală
stream râu
stream bank malul râului
stream bar ostrov
stream capacity capacitatea râului
stream cave peşteră activă
stream channel albia râului, albie minoră
stream discharge debitul râului
stream erosion eroziune fluvială
stream frequency map harta densităţii fragmentării reliefului
stream gradient panta râului
stream line firul apei
stream load încărcătura râului
stream long profile profil longitudinal al râului
stream power puterea brută a râului
stream system reţea hidrografică
stream terrace terasă fluvială
stream-cut terrace terasă de eroziune
streamflow scurgere fluvială
streamsink ponor (absorbant)
stria block bloc cu striuri
strike direcţia stratului, unghi de vergenţă
strike fault falie transcurentă
strike stream râu subsecvent
strike-slip decroşare
strike-slip fault falie de decroşare, falie cu deplasare orizontală, falie transcurentă
striped loess loess rubanat
Strombolian-type eruption erupţie de tip Strombolian
strong monadnock monadnock de rezistenţă
strong residual hill monadnock de rezistenţă
strong tide maree vie
strophic movements mişcări strofice
structogenesis structogneză
structural adjustment adaptare la structură
structural bar bară structurală (petrografică, litologică)

structural bench banchetă structurală
structurally-controlled relief relief adptat la structură
structural depression depresiune structurală
structural dome cupolă structurală
structural domes topography relief pe structuri de domuri
structural geology geologie structurală
structural geomorphology geomorfologie structurală
structural glacis glacis structural
structural movements mişcări structogenetice
structural piedmont piemont structural
structural plain câmpie structurală
strucutural plateau platou structural
structural platform platformă structurală
structural polje polie structurală
structural readaptation readaptare la structură
structural relief relief structural
structural rise glacis structural
structural saddle şa structurală
structural surface suprafaţă structurală
structural tableland platou structural
structural terrace terasă structurală
structural topography relief structural, relief adaptat la structură
structure structură geologică
structured ground sol poligonal, sol reticulat
Styrian stage faza stirică
subaerial agent agent exogen
subaerial delta deltă subaeriană
subaerial erosion eroziune subaeriană
subantarctic glacier gheţar rece subantarctic
subaqueous moraine morenă submarină
subaqueous relief relief submarin
subaqueous till morenă de iceberg
Subatlantic period epoca subatlantică
Sub-Atlantic epoca subatlantică
Subboreal period epoca subboreală
Sub-Boreal epoca subboreală
subcoastal zone infralitoral, sublitoral
subcrustal convection currents curenţi subcrustali
subcrustal currents hypothesis ipoteza curenţilor subcrustali
subcrustal earthquake cutremur subcrustal
subcrustal erosion fuziune subcrustală
subcutaneous lapies lapiezuri acoperite
subducting oceanic crust placă oceanică subdusă, placă plonjantă
subduction subducţie
subduction basin bazin de subducţie
subduction complex complex de subducţie
subduction-related mountain belt lanţ muntos de subducţie
subduction-related magmatism magmatismul zonelor de subducţie
subduction-related mountain range lanţ muntos de subducţie
subduction zone zonă de subducţie
subdued mountains munţi mijlocii
subglacial eruption erupţie subglaciară
subglacial karst carst subglaciar
subglacial moraines morene subglaciare, morene de fund
subglacial permafrost permafrost subglaciar
subglacial relief relief subglaciar
subglacial talik talik subglaciar
subglacial torrent torent subglaciar

subglacial tunnel tunel subglaciar
subglacial volcano vulcan subglaciar
subjacent karst endocarst
sublimation ice gheaţă de sublimare
sublittoral sublitoral
submarine bar creastă prelitorală
submarine canyon canion submarin
submarine continental margin margine continentală submarină
submarine elevation înălţime submarină
submarine eruption erupţie submarină
submarine karst spring izvor carstic submarin
submarine landslide alunecare submarină
submarine moraine morenă submarină
submarine peak pisc submarin
submarine permafrost permafrost submarin
submarine piedmont piemont oceanic
submarine plateau platou submarin
submarine relief relief submarin
submarine ridge dorsală submarină
submarine rise prag submarin
submarine swell prag submarin
submarine topography relief submarin
submarine volcanism vulcanism submarin
submerged accumulative terrace terasă de acumulare submarină
submerged bar bară submersă
submerged delta deltă submersă
submerged longshore bar bară litorală submersă
submerged reef recif submers
submergence submersiune
submergent coastline litoral de submersiune, ţărm de submersiune
submersion submersion
submersion coast litoral de submersiune
subpolar glacier gheţar subpolar
subsea permafrost permafrost submarin
subsea talik talik submarin
subsequent channel braţ secundar
subsequent depression depresiune subsecventă
subsequent landslide alunecare secundară (de ordin al II-lea)
subsequent magmatism magmatism subsecvent
subsequent stream râu subsecvent
subsidence subsidenţă
subsidence doline dolină de subsidenţă
subsidence stage etapă de scufundare
subsiding stage etapă de scufundare
subsoil subsol
substage subetaj
substructural surface suprafaţă substructurală
subsurface ice gheaţă din sol
subterraneous gallery galerie subterană
subtidal zone sublitoral
subvolcanic body corp subvulcanic
Sudeten stage faza sudetă
suffosion sufoziune
suffosion doline dolină de sufoziune
suffosion sinkhole pâlnie de sufoziune
suffosional processes procese sufozionale
sugar loaf căpăţână de zahăr
sulphur stalactite stalactită de sulf
summit vârf, culme
summit eruption erupţie de tip central
summit level nivel de creste, Gipfelflur
summit level theory teoria nivelului de creste (Gipfelflur)

summit plain Gipfelflur
summital flow curgere somitală
sun synchronous orbit orbită heliosincronă
sunned slope faţa muntelui
sunny slope adret
sunny slope faţa muntelui
supercooling suprarăcire
supercontinent supercontinent
superficial creep creep
superficial flow scurgere de suprafaţă
superficial karst carst superficial
superficial landslide alunecare superficială
superglacial till morenă de ablaţiune, morenă de suprafaţă
superimposed stream râu epigenetic (supraimpus)
superposed stream râu epigenetic (supraimpus)
superposit stream râu epigenetic (supraimpus)
superposition încălecare
supervolcano supervulcan
supraglacial moraine morenă de suprafaţă
supra-littoral supralitoral
surf resac
surf line linie de deferlare
surf zone zonă de deferlare
surface creep creep
surface of the cross section suprafaţa secţiunii transversale (a albiei)
surface drainage desecare
surface ice gheaţă de suprafaţă
surface freezing index indicele îngheţului de suprafaţă
surface karst exocarst
surface moraine morenă de suprafaţă
surface profile of the river profilul suprafeţei râului
surface rocks slide decolare
surface thawing index indicele dezgheţului de suprafaţă
surficial deposits depozite superficiale
surge înaintare rapidă a gheţarului, pulsaţia gheţarului
surging glacier gheţar cu mişcare pulsatorie
surimposition supraimpunere
survey cartare
suscitic cryogenic fabric microstructură criogenică suscitică
suspended load încărcătura solidă în suspensie
suspended sediment load încărcătura solidă în suspensie, debit solid în suspensie
suspension load suspensii
Swabian-Franconian type cuesta cuestă de tip suabo-francon
swallet ponor (absorbant), sorb
swallow hole ponor (absorbant)
swamp mlaştină
swash înaintarea valului, jet de val, pânză de retragere (a apei)
swash channel canal de valuri
swash zone zonă de deferlare
swath width lăţimea benzii, lăţimea culoarului
swelling gonflare
swells hulă
swells wave hulă
swing terrace terasă de meandru
symmetric fold cută simetrică
syncline sinclinal
syncline axis axă de sinclinal
synclinorium siclinoriu
syn-collisional magmatism magmatism sin-colizional
syneclise sinecliză
syngenetic ice gheaţă singenetică
syngenetic ice wedge pană de gheaţă singenetică

syngenetic karst carst singenetic
syngenetic permafrost permafrost singenetic
syn-orogenic magmatism magmatism sinorogen
syntectonic magmatism magmatism sintectonic
syntectonic sediments depozite sintectonice
system sistem
system element element al sistemului
system stability stabilitatea sistemului
systems approach to geomorphology geomorfologie sistemică
systemic approach abordare sistemică
systemic relationships relaţii sistemice

T

tabetisol talik
table iceberg aisberg tabular
table reef platformă de recif
tableland podiş, platou
table-mountains munţi tabulari
tablemount guyot
tabular iceberg aisberg tabular
tabular relief relief tabular
tabular structure structură tabulară
tabular topography relief tabular
Taconic stage faza taconică
tafoni taffoni
tailed rift aulacogen
takyr takyr (takâr)
tala tala
talc talc
talik talik
talus taluz, treaptă de grohotiş
talus pile pânză de grohotiş
talus cave peşteră de alunecare, peşteră de surpare
talus cone con de taluz
talus pile pânză de grohotiş
talus scree grohotiş
talus stability stabilitatea taluzurilor
talus stabilization stabilizarea terenurilor
talusing taluzare
talweg talveg
talweg profile profil real (de talveg)
talweg slope panta talvegului
tangential meander cutoff rectificarea meandrului prin tangenţă
taphrogenesis tafrogeneză
tafrogeny tafrogeneză
taphrogeosynclinal geosinclinal de post-platformă
taphrogeosyncline geosinclinal de post-platformă, aulacogen
tardi-geosynclinal period perioadă tardigeosinclinală
tardiglacial tardiglaciar
tardyorogenic tardiorogenic
tectogenesis tectogeneză
tectogenic phase fază tectogenetică
tectonic bench treaptă tectonică
tectonic breccia breccie tectonică
tectonic cave peşteră tectonică
tectonic contact contact tectonic
tectonic cuesta cuestă tectonică
tectonic cycle ciclu tectonic
tectonic depression depresiune tectonică
tectonic discordance discordanţă tectonică
tectonic geomorphology morfotectonică, geomorfologie tectonică
tectonic inselberg inselberg tectonic
tectonic island insulă tectonică
tectonic klippe klippă tectonică
tectonic microplate microplacă tectonică
tectonic mountains munţi tectonici
tectonic movements mişcări tectonice
tectonic piedmont piemont tectonic

tectonic plate placă tectonică
tectonic plate boundary limita plăcii tectonice
tectonic polje polie tectonică
tectonic prism prismă de acreţie tectonică
tectonic relief relief tectonic
tectonic scarp abrupt tectonic
tectonic shingle solz (tectonic)
tectonic style stil tectonic
tectonic terrace terasă tectonică
tectonic topography relief tectonic
tectonic uplift înălţare tectonică
tectonic wedge prismă de acreţie tectonică
tectonic window fereastră tectonică
tectonics tectonică
tectono-structural geomorphology geomorfologie tectono-structurală
tectonosphere tectonosferă
tektites tectite
telogenesis telogeneză
temperate glacier gheţar temperat
temperate glacier in the middle latitudes gheţar temperat de la latitudini medii
tempestites tempestite
temporary base level nivel de bază temporar
temporary flow scurgere temporară
temporary grade profile profil de echilibru de grad I (temporar)
tephra tefra (tephra)
tephrochronology tefrocronologie
termic contraction contracţie termică
terminal basin bazin terminal
terminal deposits depuneri terminale
terminal moraine morenă terminală, morenă frontală
termite mound muşuroi de termite, termitieră
terp movilă
terra rossa terra rossa
terrace terasă
terrace alluvium aluviul terasei
terrace bottom soclul terasei
terrace convergence convergenţa teraselor
terrace correlation racordarea teraselor fluviale
terrace cover deposits cuvertura terasei
terrace deposit depozit de terasă
terrace of differential erosion terasă structurală
terrace scarp fruntea terasei
terrace structure structura teraselor
terrace surface podul terasei
terracettes terasete
terracing terasare
terrain model modelul terenului
terrain stabilisation stabilizarea terenurilor
terrestrial magnetism magnetism terestru
terrestrial morphology morfologie (terestră)
terrestrial permafrost permafrost continental
Tertiary Terţiar
texture textură
thalassocratic period perioadă talassocratică
thalassocraton talasocraton
thalassogenesis mişcări talasogenetice, talasogeneză
thalweg firul văii, talveg
thaw dezgheţ
thaw basin criodepresiune, depresiune de dezgheţ
thaw depression depresiune de dezgheţ
thaw depth profunzimea dezgheţului
thaw hole pâlnie termocarstică, kettle
thaw lake lac de dezgheţ

thaw penetration pătrunderea dezgheţului
thaw pit pâlnie termocarstică, kettle
thaw-sensitive permafrost permafrost sensibil la dezgheţ
thaw settlement tasre de dezgheţ
thaw sink pâlnie termocarstică, kettle, depresiune de dezgheţ
thaw slide alunecare de dezgheţ
thaw-stable permafrost permafrost stabil la dezgheţ
thaw unconformity discordanţă de dezgheţ
thaw-unstable permafrost permafrost sensibil la dezgheţ
thaw weakening slăbirea rezistenţei prin dezgheţ
thawed ground sol dezgheţat
thawing dezgheţ
thawing bulb bulb de dezgheţ
thawing depth profunzimea dezgheţului
thawing doline dolină de dezgheţ
thawing front front de dezgheţ
thawing index indice de dezgheţ
thawing lake lac de dezgheţ
thawing strain deformare de dezgheţ
Theia hypothesis ipoteza ruperii Lunii din Pământ
thematic map hartă tematică
theoretical equilibrium profile profil de echilibru teoretic
the theory of continental drift teoria driftului, ipoteza translaţiei continentelor
theory of the Gipfelflur teoria nivelului de creste (Gipfelflur)
the theory of global tectonics teoria tectonicii globale
the theory of pediment teoria pedimentului
the theory of pediplain teoria pediplenei
theory of the piedmont benches teoria treptelor de piemont
the theory of plate tectonics teoria plăcilor tectonice
theory of seafloor spreading teoria expansiunii fundului oceanic
tephra materiale piroclastice, piroclastite
theory of isostasy teoria izostaziei
thermal abrasion abraziune termală
thermal classification of the glaciers clasificarea termică a gheţarilor
thermal-contraction crack fantă de contracţie termică fisură de contracţie termică
thermal degradation denudaţie termică
thermal denudation denudaţie termică
thermal erosion eroziune termică
thermal exfoliation exfoliere termică
thermal plume panaş termic
thermal properties of frozen ground proprietăţi termice ale solului îngheţat
thermal reptation reptaţie termică
thermal talik talik termic
thermal weathering piroclastie
thermic aureole aureolă termică
thermic contraction contracţie termică
thermic metamorphism metamorfism termic
thermoabrasional niche nişă de eroziune termică
thermoclastism termoclastism
thermoclasty termoclastism
thermodynamic metamorphism metamorfism termodinamic
thermo-erosional cirque circ de eroziune termică
thermo-erosional niche nişă de eroziune termică
thermokarst termocarst
thermokarst lake lac termocarstic

thermokarst landscape landşaft termocarstic
thermokarst mound monticul termocarstic, muşuroi de termocarst
thermokarst terrain peisaj termocarstic, relief termocarstic
thermokarstic activity modelare termocarstică
thermokarstic forms forme termocarstice
thermokarstic landscape landşaft termocarstic, peisaj termocarstic
thermocarstic pipping sufoziune termocarstică
thermokarstic shaping modelare termocarstică
Thethys sea Thetys, Marea Thethys
thickness of the sedimentary apron grosimea sedimentelor
thickness of the sedimentary cover grosimea sedimentelor
tholoid dom vulcanic
thololites thololite
threshold prag
threshold of manifestation prag de manifestare
threshold of movement pragul mişcării
thrust moraine morenă de împingere
thrust outlier klippă, petic de acoperire
thrust ridge morenă de împingere
thrust sheet pânză de şariaj
thufurs muşuroaie înierbate, thufur
tidal channel canal de maree
tidal currents curenţi de maree
tidal delta deltă mareică
tidal flat câmpie mareică mlăştinoasă
tidal fringes franjuri mareice
tidal inlet portiţă, canal de maree
tidal marsh marşă
tidal range amplitudinea mareelor
tide blow-hole moară de mare
tide mill moară de mare
tide's range amplitudinea mareelor
tides maree
tidewater glacier gheţar de vale ce debuşează în ocean
tied island insulă ancorată
till till
till sheet câmp de till, înveliş morenaic
tillage pan talpa plugului
tillite tillit
tipping block bloc basculat
toadstool rock ciupercă eoliană
toltry toltre
tombolo tombolo
tone gradation gradaţia tonurilor
tongue-shaped rock glacier limbă de gheţar de pietre
tool marks mecanoglife
top basement plafon al fundamentului, suprafaţa soclului
top level of denudation nivel superior de denudaţie
topographic dune dună topografică
topographic levelling nivelment
topographic map hartă topografică
topographic profile profil topografic
topography relief
topography on discordant structures relief pe structuri discordante
topography on faulted structures relief pe structuri faliate
topography on folded structures relief pe structuri cutate
topography on horizontal structures relief pe structuri tabulare
topography on monoclinal structures relief pe structuri monoclinale
toppling rostogolire
toppling track jgheab de rostogolire
topset bed depozit de cuvertură
tor tor
torrent organism torenţial, torent
torrent control corectarea torenţilor

torrent deposits and torrential landforms formaţiuni torenţiale
torrential accumulation acumulare torenţială
torrential flow scurgere torenţială
torros hummok
torrentiality torenţialitate
Tortonian Tortonian
total annual freezing index indice de îngheţ anual
total annual thawing index indice de dezgheţ anual
total piedmont dissection fragmentarea totală a piemontului
tower neck, turn
tower karst carst cu turnuri
towerkarst hum
trachyte trahit
track culoar
tractiontransport târâre
transcurrent fault falie transcurentă
transfluence transfluenţă
transfluency gap înşeuare de transfluenţă glaciară
transfluent glacier gheţar transfluent
transform (shared) continental margin margine transformantă
transform fault falie transformantă
transform plate boundaries limită transformantă (a plăcilor litosferice)
transgression transgresiune
transgression surface suprafaţă de transgresiune
transgressive deposits depozite transgresive
transient talik talik temporar
transition crust crustă de tranziţie, scoarţă intermediară, scoarţă de tranziţie
transition karst carst de tranziţie
translational slide alunecare de translaţie
translational slip alunecare de translaţie
transport transport
transport agent agent de transport
transportation transport
transported moraine morenă transportată
transsection glacier gheţar de transecţiune
trans-syncline transsinclinal
transverse bed slope panta transversală a talvegului
transverse coast ţărm transversal
transverse dune dună transversală
transverse floodplain slope panta transversală a luncii
transverse profile profil transversal
transverse talweg slope panta transversală a talvegului
transverse-type coast ţărm transversal
trapp trap
travertine travertin
travertine terrace tersă de travertin
tread podul terasei
treated marsh mlaştină amenajată
trench groapă abisală, groapă oceanică, chei, fosă, şanţ, tranşeu
triangular delta deltă triunghiulară
triangular facets faţete triunghiulare
triangular sector planeză
Triassic Triasic
tributary afluent, tributar
tributary glacier gheţar afluent
trimline moraine morenă *laterală*
triple junction triplă joncţiune
trog channel albie de trog glaciar
tropical glacier gheţar tropical
tropical karst carst tropical
trough groapă oceanică
trough-intrough valley troguri îmbucate
trough valley trog glaciar

trough-like polje polie în formă de uluc
truncated spur pinten retezat
trunk glacier gheţar de tip himalaian, gheţar principal
tsunami tsunami
tube tunel antropic
tubular stalactites stilolite
tufa travertin
tuff tuf
tuff cone con de tuf vulcanic
tufit tufit
tumulus movilă, tumul
tundra mound muşuroi de tundră
tundra ostioles ostiole de tundră, ostiole
tundra polygons macropoligoane periglaciare
tunnel tunel antropic
tunnel cave peşteră-tunel
turbic cryosol criosol crioturbat
turbidity current curent de turbiditate
turbidity of water turbiditatea apei
turbulent flow curgere turbulentă
turf-banked solifluction lobe lob de solifluxiune cu frunte înierbată
turf-banked solifluction terrace terasetă de solifluxiune xu frunte înierbată
turf hummocks muşuroaie înierbate
turnover fold cută răsturnată
Turonian Turonian
tussok muşuroaie înierbate
twinned glacier gheţar difluent
two-layer permafrost permafrost bistratificat
two-layers platform platformă bietajată
Tyrrhenian Tyrrhenian (I şi II)

U

ultimate base level nivel de bază general
ultrabasic rock rocă ultrabazică
unconform terraces terase discordante
unconformable structure structură discordantă
unconformity lacună stratigrafică, discordanţă stratigrafică, plan de discordanţă
unconformity surface suprafaţă de discordanţă, plan de discordanţă
unconsolidated rock rocă necoezivă
uncontrolled mosaic mozaic necontrolat, fotomozaic necontrolat
undation hypothesis ipoteza undaţiilor
undation theory teoria undaţiei
under glacier channel albie subglaciară
under permafrost water apă de subpermafrost
undercut bank mal concav
undercut slope mal concav
undercutting subminare
undercutting basin cuvetă de subsăpare
underfit meanders subadaptarea meandrelor, meandre subadaptate
underfit stream subadaptarea râului
underglacial subglaciar
underground subsol
underground caves hrube subterane
underground drainage scurgere subterană
underground flow curs de apă subteran
underground gallery galerie subterană
underground glacier gheţar subteran
underground ice gheaţă subterană
underground landscape landşaft subteran
underground microkarst microcarst subteran

underground peneplain peneplenă subterană
underground piracy captare subterană
underground river râu subteran
underground stream curs de apă subteran
underground water apă subterană
underground watershed cumpăna apelor subterane
underlying karst endocarst
undersea topography relief submarin
undulations ondulaţii
unevenness denivelare
unfrozen ground sol neîngheţat
unfrozen water content conţinut de apă neînghețată
universal soil loss equation ecuaţia universală a eroziunii solului
uninverted relief relief conform
unmatched terrace terasă monolaterală
unpaired terrace terasă monolaterală
unrectified air photo mosaic fotomozaic necontrolat
unrectified mosaic fotomozaic necontrolat
unstable channel albie instabilă
unstable shipping canal şenal instabil
unsteady flow scurgere temporară
upland plain câmpie înaltă
uplift înălţare
uplifting mountains munţi de înălţare
uplifting stage etapă de înălţare
upper edge of the continental slope muchia platformei continentale
upper limit of the isothermal layer limita stratului izoterm
upper limit of plasticity limita superioară a plasticităţii
upper mantle mantaua superioară
upsiloidal dune dună parabolică.
upstanding syncline sinclinal suspendat
upstream amonte
upstream converging terraces terase convergente spre amonte (eustatice)
upstream diverging terraces terase divergente spre amonte (neotectonice)
upward freezing îngheţ ascendent
upwarped mountains munţi de înălţare
upwind side of dune flancul de eroziune al dunei
Ural type glacier gheţar de tip Urali
Urstromtal Urstromtal
useful area arie efectivă
U-shaped dune dună parabolică
U-shaped valley trog glaciar, vale în „U”
USLE ecuaţia universală a eroziunii solului
uvala-like polje polie-uvală

V

vacuolar texture textură vacuolară
Valahian phase faza valahă
Valahian stage faza valahă
Valdai glaciation glaciaţia Valdai
Valdai Ice Age glaciaţia Valdai, perioada glaciară Valdai
valley anticline anticlinal de vale
valley bed patul văii, talpa văii
valley bottom luncă
valley-bottom gullies ravene de fund de vale
valley corridor culoar de vale
valley cross profile profil transversal al văii
valley dune dună fluvială
valley edge muchia văii
valley enlargement lărgirea văii
valley flat luncă
valley floor fundul văii
valley glacier gheţar de vale

valley glacis glacis de vale
valley graben vale-graben
valley head obârşia văii, râpă de obârşie
valley head cirque circ de obârşie
valley line firul văii, talveg
valley meander meandru de vale
valley mouth gura văii
valley network reţea de văi
valley side terrace terasă de versant
valley-side glacial tongue limbă glaciară de versant
valley-side gullies ravene de versant
valley-side moraine morenă laterală
valley slope versant
variation threshold prag de variaţie
Variscan orogeny orogeneza hercinică, orogeneza variscă
variscides hercinide
varnish lac de pustiu
varved clay argilă cu varve
vauclusian spring izvor vauclusian
vector format format vectorial
vein filon
vein ice gheaţă din fisuri
vertical accretion acreţie verticală
vertical aerial photograph aerofotografie verticală
vertical datum nivel de referinţă altimetric
vertical differentiation law legea etajării verticale
vertical erosion eroziune verticală
vertical erosion law legea eroziunii directe pe verticală
vertical exaggeration exagerarea înălţimii
vertical interval echidistanţa curbelor de nivel
vertical meandering meandrare verticală
vertical meanders meandre verticale
vertical movements mişcări verticale
vertical photograph aerofotografie verticală
very rapid landslide alunecare foarte rapidă
very slow landslide alunecare foarte lentă
vesicular lava lavă vacuolară
Vezuvian eruption erupţie de tip Vezuvian
Vistula Ice Age glaciaţia Vistula (Weichsel)
Vistula (Weichsel) glaciation glaciaţia Vistula (Weichsel)
volcanic accumulation acumulare vulcanică
volcanic agglomerate aglomerat vulcanic
volcanic arc arc vulcanic, ghirlandă vulcanică
volcanic ash cenuşă vulcanică
volcanic avalanche avalanşă arzătoare
volcanic belt lanţ vulcanic
volcanic bomb bombă vulcanică
volcanic breccia breccie vulcanică
volcanic cave peşteră vulcanică
volcanic chain lanţ vulcanic
volcanic chimney coş vulcanic
volcanic complex complex vulcanic
volcanic cone con vulcanic
volcanic crater crater vulcanic
volcanic dam baraj vulcanic
volcanic debris piroclastite
volcanic dome dom vulcanic
volcanic dust praf vulcanic
volcanic eruption erupţie vulcanică
volcanic extrusion extruziune
volcanic geomorphology geomorfologie vulcanică
volcanic glass sticlă vulcanică
volcanic island insulă vulcanică
volcanic inverted relief inversiunea reliefului vulcanic
volcanic mountains munţi vulcanici

volcanic mud noroi vulcanic
volcanic mud-flow lahar
volcanic neck neck, dop vulcanic
volcanic palisade palisadă vulcanică
volcanic pipe neck, coş vulcanic
volcanic plain câmpie vulcanică
volcanic plateau platou vulcanic, podiş vulcanic
volcanic plug neck
volcanic products produse vulcanice
volcanic projections proiecţii vulcanice
volcanic pseudokarst pseudocarst în roci vulcanice
volcanic relief relief vulcanic
volcanic rock rocă vulcanică
volcanic sand nisip vulcanic
volcanic spine ac pelean
volcanic topography relief vulcanic
volcanic tuff tuf vulcanic
volcanic vent coş vulcanic
volcano aparat vulcanic
volcano-karst carst vulcanic
volcano-tectonic depression depresiune vulcano-tectonică
Vulcanian-type eruption erupţie de tip Vulcanian
volcanism vulcanism
vulcanist theory ipoteza plutonistă

W

Waalian interglacial perioada interglaciară Waalian
wacke grauwacke
wall perete
wall alveole alveolă de perete
waning slope versant concav
warm desert deşert cald
warm glacier gheţar cald
washboard moraines morene subglaciare *washover* lob de furtună
washover fan lob de furtună
waste-mantle scoarţă de alterare
wasting processes procese distructive
water agressiveness agresivitatea chimică a apelor
water bearing layer strat acvifer freatic
water carrying capacity capacitatea de transport lichid (a râului)
water circulation circuitul apei în natură
water cycle circuitul apei în natură
water discharge debit lichid
water erosion eroziune hidrică, eroziune prin apă
water filled cave peşteră inundată
water-gap chei
water level nivelul apelor
water pocket pungă de apă
water pool marmită
water shake ponor (absorbant)
water surface profile profilul suprafeţei râului
water swallow ponor (absorbant)
water table contour hidroizohipsă
waterfall cascadă
watershed cumpăna apelor
watershed monadnock monadnock de poziţie
waterway debuşeu
wave breaking deferlare, răsturnarea valului
wave-built terrace terasă de acumulare marină
wave-cut terasă de abraziune
wave-cut bench banchetă litorală
wave-cut niche nişă de abraziune
wave-cut notch nişă de abraziune
wave-cut plain câmpie de abraziune
wave-cut platform platformă de abraziune
wawe-cut scarp faleză
wave-cut shelf platformă de abraziune
wave delta deltă de furtună

wave-cut notch nişă de abraziune
waves channel canal de valuri
waves-like landslide alunecare în valuri
weald butonieră
weathered ice gheaţă meteorizată
weathering meteorizare, meteorizaţie, dezagregare
weathering cave peşteră de dezagregare
weathering complex complex de alterare
weathering front front de meteorizare
weathering moraine morenă de dezagregare
wedge crack fisură în formă de pană
wedge joint ice gheaţă din fisuri în formă de pană
wedge joint ice gheaţă din fisuri în formă de pană
wedging gelivaţie
Weichsel Ice Age perioada glaciară Vistula (Weichsel)
Weichselian Ice Age glaciaţia Vistula (Weichsel)
weir deversor
well-bonded permafrost permafrost bine cimentat
Wentworth scale scara granulometrică Wentworth
wet arctic glacier gheţar de tip arctic umed
wetting and drying weathering dezagregare prin umezire-uscare
WGS-84 ellipsoid Elipsoidul WGS-84 (World Geodetic System - 84)
whirl current curent turbionar
whirl erosion eroziune turbionară
whirl flow curent turbionar
whirlpool anaforă
whistling sands nisipuri cântătoare
white glacier gheţar alb
Wilson cycle ciclul Wilson
wind cave peşteră cu vânt
wind deflation depression microdepresiune de deflaţie
wind deflation hollow microdepresiune de deflaţie
wind erosion eroziune eoliană
wind gap înşeuare
wind striations striaţii eolice
winding coastline inflexiune a ţărmului
windkanters pietre cu faţete
windward side of dune flancul de eroziune al dunei
winter pingo pingo sezonier
winter pingo pingo sezonier
Wisconsin glaciation glaciaţia Wisconsin, perioada glaciară Wisconsin
Wisconsin Ice Age glaciaţia Wisconsin
Würm glaciation glaciaţia Würm
Würm Ice Age glaciaţia Würm, perioada glaciară Würm

Y

yama jama
Yarmouth interglacial stage perioada interglaciară Yarmouth
yazoo stream confluenţă întârziată
yield point limita elasticităţii
young mountains munţi tineri
young topography relief tânăr
youth stage of the volcano development faza de tinereţe a evoluţiei aparatului vulcanic
youthful stage stadiu de tinereţe

Z

zero mass balance bilanţ echilibrat al gheţarului
zone de marnage zonă intertidală

zoogenic microrelief microrelief
zoogen
Zyrianka Ice Age perioada glaciară
Zârianka
Zyriansk glaciation glaciaţia Zyrianka

Glosar francez-român

A

abaissement subsidenţă
abîme aven, peşteră verticală, abis, prăpastie
abîme glaciaire aven glaciar
abîme karstique abis
ablation ablaţiune
ablation differentielle ablaţiune diferenţială
ablation éolienne ablaţiune eoliană, deflaţie
ablation indirecte ablaţiune indirectă
ablation karstique ablaţiune carstică
ablution abluţiune
abrasion abraziune, detriţie
abrasion lacustre abraziune lacustră
abrasion marine abraziune marină
abri nişă
abri-sous-roche nişă
abrupt abrupt
abrupt d'arrachement abrupt de desprindere, râpă de desprindere
abrupt atténué abrupt atenuat
abrupt hérité de faille abrupt de falie relict
abstraction géomorphologique abstracţie geomorfologică
abyss abis
accélération gravitationelle acceleraţie gravitaţională
accore du plateau continental muchia platformei continentale (şelfului)
accrétion acreţie, expansiunea crustei oceanice
accrétion continentale acreţie continentală
accrétion crustale acreţie crustală
accrétion latérale acreţie laterală
accrétion latérale du lobe de méandre acreţie laterală
accrétion verticale acreţie verticală
accroissement de la croûte continentale acreţie continentală
accumulation acumulare
accumulation anthropique acumulare antropică
accumulation colluviale acumulare coluvială
accumulation deluviale acumulare deluvială
accumulation éolienne acumulare eoliană
accumulation fluviale aluvionare
accumulation fluvio-glaciaire acumulare fluvio-glaciară
accumulation fluvio-lacustre acumulare fluvio-lacustră
accumulation fluvio-marine acumulare fluvio-marină
accumulation glaciaire acumulare glaciară
accumulation gravitaire acumulare gravitaţională
accumulation lacustre acumulare lacustră
accumulation littorale acumulare litorală
accumulation marine acumulare marină
accumulation torrentielle acumulare torenţială
accumulation volcanique acumulare vulcanică
action anthropique fenomen antropic
action du gel gelivaţie

action du gel-dégel acţiunea îngheţ-dezgheţului
action morphogénétique de la neige acţiunea morfogenetică a zăpezii
activité anthropique fenomen antropic
activité fluviale modelare fluviatilă
activité glaciaire modelare glaciară
activité karstique activitate carstică
activité lacustre modelare lacustră
activité périglaciaire modelare periglaciară
activité volcanique vulcanism
actualisme actualism, principiul actualismului
Actuel Actual
adaptation morpho-climatique adaptare morfoclimatică
adaptation à la structure adaptare la structură
adret adret, faţa muntelui
aérophotogramme aerofotogramă
aérophotogramme oblique aerofotografie oblică
Afar Afar
affaiblissement dû au dégel slăbirea rezistenţei prin dezgheţ
affaisement subsidenţă, tasare, prăbuşire, incaziune
affaisement de caldeira prăbuşirea caldeirei
affaisement par compaction tasare
affaissement du plafond de la grotte prăbuşirea tavanului peşterii
affleurement afloriment
affluent afluent, tributar
affouillement afuiere
affouillement du lit curăţirea albiei
âge absolue vârstă absolută
âge relatif vârstă relativă
âge du relief vârsta reliefului
âge des terrasses vârsta teraselor
agent endogène agent endogen
agent d´érosion agent de eroziune
agent exogène agent exogen
agent externe agent exogen
agent géodynamique agent geodinamic
agent géomorphologique agent geomorfologic
agent de transport agent de transport
agglomérat volcanique aglomerat vulcanic
aggradation agradare
aggradation du chenal agradarea albiei
aggradation du fond du lit agradarea albiei
aggradation du lit agradarea albiei
aggradation du pergélisol agradarea permafrostului
agressivité des eaux agresivitatea chimică a apelor
aiguille ac, stâlp
aiguille d'extrusion ac pelean
aiguille de glace ac de gheaţă, pipkrake
aiguille glaciaire horn
aiguille de lave ac pelean
aiguille de loess ac de loess
aiguille peléenne ac pelean
aire d'ablation arie de ablaţie
aire d´accumulation arie de acumulare
aire d`alimentation bazin hidrografic
aire continentale arie continentală
aire de drainage bazin hidrografic, bazin de drenaj
ajustement du contraste ameliorarea contrastului
ajustement isostatique ajustare isostatică
Akchagylien Akchagylian
alas alas
alass alas
aléas géomorphologiques hazarde geomorfologice
aléas naturelles hazarde naturale
aleurite aleurit

Algonkien Algonkian
algues calcaires alge calcaroase
alignement des dunes lanţ de dune
Alleröd Alleröd
allite alit
allitisation alitizare, lateritizare
allochtone alohton
alluvionnement aluvionare
alluvions aluviuni
alluvions basales aluviuni bazale
alluvions grossières perluvii
alluvions de grotte aluviu de peşteră
alluvions du lit aluviuni de albie minoră
alluvions du lit majeur aluviuni de luncă
alluvions sédimentées dans les chenaux aluviuni de albie minoră
alluvions de terrasse aluviul terasei
Alluvium Aluviu
altération alterare
altération anthropique dezagregare antropică
altération biologique alterare biologică
altération hydrothermale alterare hidrotermală
altération météorique meteorizare
altérités deluviu
alternance seuil/mouille meandre verticale
altimétrie altimetrie, hipsometrie
altiplaine altiplenă
altiplanation altiplanaţie
altitude altitudine, înălţime
altitude absolue altitudine absolută
altitude moyenne altitudine medie
altitude moyenne du fond du cirque altitudine medie a podelei circului
altitude relative altitudine relativă, energia potenţială a reliefului
altitude relative de la terrasse altitudinea relativă a terasei
alvéole alveolă
alvéole eolienne alveolă eoliană
alvéole de paroi alveolă de perete
alvéoles de dissolution alveolă de dizolvare, kameniţe
amas de neige movile de zăpadă
amélioration du contraste ameliorarea contrastului
amélioration du sol ameliorarea solului
amélioration des terrains amenajarea terenurilor, îmbunătăţiri funciare
aménagement du foncier rural îmbunătăţiri funciare
aménagement du terrain modelarea terenului
aménagement des terrains amenajarea terenului
aménagement du territoire amenajarea terenului
ameublissement afânarea rocilor
amont amonte
amphithéâtre amfiteatru
amphithéâtre de glissement amfiteatru de alunecare, hârtop
amphithéâtre morainique amfiteatru morenaic
amphyboles amfiboli
amplitude des méandres amplitudinea meandrelor
anaglaciaire anaglaciar
anaglyphe anaglif
analyse dynamique analiză cinematică
analyse de faciès sédiemtaire analiză de facies sedimentar
analyse granulométrique analiză granulometrică
analyse en laboratoire analiză de laborator
analyse mécanique analiză granulometrică
analyse morphodynamique analiză cinematică

analyse morphographique analiză morfografică
analyse morphologique analiză geomorfologică
analyse morphométrique analiză morfometrică
analyse morphostructurelle analiză morfostructurală
analyse multibande analiză multispectrală
analyse multispectrale analiză multispectrală
analyse palinologique analiză de polen
analyse spatiale analiză spaţială
anastomose anastomozare
ancien lit albie părăsită
ancien méandre meandru vechi
andésite andezit
anémoclastes anemoclaste
anémolites anemolite
angle de friction intérieure unghi de frecare interioară
angle d'inclinaison unghi de înclinare (a stratului)
angle de repos pantă critică
angle de vergence unghi de vergenţă
anhydrite anhidrit
anneau de lave parapet de lavă
anneau de pierres cerc de pietre
anomalie de Bouguer anomalia Bouguer
anse ansă, baie
antécédence antecedenţă
antéclise antecliză
anthodite antodit
anticlinal anticlinal
anticlinal brisé anticlinal spart
anticlinal à coeur érodé anticlinal spart
anticlinal renversé anticlinal răsturnat
anticlinorium anticlinorium
antidune antidună
apex apex
apex du méandre apexul meandrului
aplanissement de la boucle du méandre aplatizarea buclei meandrului
aplanissement par corrosion de contact planaţie de coroziune de contact
aplanissement karstique planaţie carstică
aplanissement du relief nivelarea reliefului
aplanissement du terrain nivelarea terenului
aplatissement aplatizare
aplatissement du relief aplatizare
apophyse apofiză
appareil de redressement aparat de redresare
appareil volcanique aparat vulcanic
appareil volcanique complexe aparat vulcanic compus
appareil volcanique normal aparat vulcanic simplu
approche systémique abordare sistemică
approche systémique en géomorphologie geomorfologie sistemică
aprofondissement du lit debleierea albiei
Aptien Apţian
aquifère acvifer, strat acvifer
aquifère phréatique strat acvifer freatic
aragonite aragonit
arc externe arc extern
arc insulaire arc insular
arc interne arc intern
arc montagneux arc montan
arc volcanique arc vulcanic
Archaic Arhaic
arche naturelle arcadă

arche portal litoral
arche de glace portal glaciar
arche karstique poartă carstică
arche marine portal litoral
arche naturelle arcadă
Archéen Arhaic
archipel arhipelag
arcose arcoză
aréisme areism
arène granitique grus granitic, arenă granitică
arénisation dezagregare granulară
arénites arenite
arête creastă alpină, coamă
argile argilă
argile à blocaux argilă cu blocuri
argile plastique argilă plastică
argile varvée argile cu varve
aridité ariditate
arrachement glaciaire detracţie glaciară
arrière-dune arierdună
arrière-pays hinterland
arrière-plage arierplajă, plajă înaltă
assainissement desecare
assainissement du terrain asanare
assèchement desecare
assise strat (geologic)
Association des Géomorphologues de Roumanie Asociaţia Geomorfologilor din România
Association Internationale des Géomorphologues Asociaţia Internaţională a geomorfologilor (A.I.G.)
assymétrie glaciaire asimetrie glaciară
assymétrie du lit de la rivière asimetria albiei
assymetrie du relief asimetria reliefului
assymétrie de la section mouillée asimetria albiei
assymétrie de la vallée asimetria văii
assymétrie des versants asimetria versanţilor
cycle Assyntique ciclul assyntic
asthenosphère astenosferă
astroblème astroblemă
athmosphère atmosferă
aterissement acreţie
atoll atol, insulă coraligenă
atoll de plate-forme continentale atol de platformă continentală
atrio atrium
attrition atriţie
atrium atrio
au large des côtes largul litoralului (mării)
auge trog glaciar, vale glaciară
auge glaciaire vale glaciară
auges emboîtées troguri îmbucate
aulacogène aulacogen
auréole de contact aureolă de contact
auréole hydrothermale aureolă hidrotermală
auréole métamorphique aureolă metamorfică
auréole mofétique aureolă mofetică
auréole thermique aureolă termică
auto-capture autocaptare
autocatalyse glaciaire autocataliză glaciară
autochtone autohton
aval aval
avalanche avalanşă, lavină
avalanche ardente avalanşă arzătoare
avalanche humide avalanşă umedă
avalanche rocheuse avalanşă de pietre
avalanche de sable avalnşă de nisip
avalanche sèche avalanşă uscată
avancée du glacier înaintarea gheţarului
avancée rapide du glacier înaintarea rapidă a gheţarului
avancement du front de gel migrarea frontului de îngheţ

avancement du glacier avansare a (extindere) a gheţarului
avant-butte martor de cuestă
avant-dune avandună
avant l´époque actuelle înainte de prezent
avant-fosse avanfosă, depresiune premontană
avant-pays vorland
avant-plage avanplajă
aven aven, peşteră verticală
aven de soutirage aven sufozional
avulsion avulzie
avulsion d´un chenal avulzie
axe d´anticlinale axă de anticlinal
axe du pli axa cutei
axe de synclinale axă de sinclinal

B

Badenien Badenian
badlands badlands
bahada bahada
baie baie, golf, golf larg
baidjarakh baidjarah, muşuroi de termocarst
balayage baleiere
banc banc, plajă de furtună, ostrov
banc de coquillage banc, banc de cochilii
banc fluviatile banc fluvial
banc de galets banc de pietriş
banc de gravier banc de pietriş
banc de méandre renie
banc récifal banc de recifi
banc de rive convex renie
banc de sable banc, banc de nisip
banc sous-marine banc marin
bande de méandrage patul meandrelor
bande de tressage patul de despletire a albiei
bandes de pierres brazde de pietre, benzi de blocuri
banquette banchetă, poliţă, banchetă litorală
banquette de glissement treaptă de alunecare, terasă de alunecare
banquette littorale prispă litorală
banquette de plage banchetă de plajă
banquette de retraite glaciaire banchetă glaciară
banquette structurale banchetă structurală
banquettes terasete
banquise banchiză
banquise côtière gheţar litoral, banchiză litorală
banquise littorale banchiză litorală
banquise polaire banchiză polară (de larg)
barchane barcană
barysphère barisferă
barkhane barcană
barkhane de neige barcană de zăpadă
barkhanes coalescentes barcane complexe (asociate)
barkhanes longitudinales barcane longitudinale
barrage baraj, stăvilar
barrage artificiel baraj artificial
barrage par glissement du terrain baraj de alunecare
barrage morainique baraj morenaic
barrage terreux baraj de pământ
barrage volcanique baraj vulcanic
barrancos barrancos
barre bară
barre alluviale ostrov
barre d´avant côte bară submersă
barre d´avant-plage bară de avanplajă
barre de bouche de baie cordon litoral la gura golfului
barre de côte perisip
barre en croissant bară în semilună
barre d´estran bară de plajă
barre externe bară externă

barre festonée bară festonată
barre glaciaire prag glaciar
barre interne bară internă
barre littorale bară litorală
barre maritime bară maritimă
barre de parallaxe bară de paralaxă
barre prélittorale bară litorală submersă, bară maritimă
barre rectiligne bară rectilinie
barre de rive convex renie
barre rocheuse bară structurală (petrografică, litologică)
barre sous-marine bară fluvio-maritimă, bară maritimă
Barremien Barremian
barres et sillons littoraux bare şi şanţuri litorale
barrière de corails barieră coraligenă
barrière de glace barieră de gheaţă, faleză de gheaţă, gheţar de şelf, şelf de gheaţă
barrière d´îles barieră de insule
barrière littorale cordon barieră
barrière de tempête cordon de furtună
barrière de tuff gour
barysphère barisferă
basalte bazalt
bas de plage plajă joasă
base des alluvions patul aluviunilor
base du glacis continental piciorul taluzului continental
base du glissement baza alunecării
base du pergélisol baza permafrostului
base du talus continental piciorul taluzului continental
base de la terrasse soclul terasei
base du versant baza versantului, piciorul versantului
basse mer maree joasă
basse plage plajă joasă
basse plaine câmpie joasă
basse plaine alluviale luncă joasă (centrală), albie majoră joasă
basses montagnes munţi joşi
bassin bazin
bassin abyssale groapă abisală
bassin d`accumulation bazin de acumulare
bassin arrière-arc bazin retroarc
bassin d´avant arc bazin prearc
bassin d´avant pays bazin retroarc
bassin de drainage bazin hidrografic
bassin endoréique bazin endoreic, depresiune endoreică
bassin d`entre monts depresiune intramontană
bassin épicratonique bazin epicratonic
bassin d´érosion karstique polie de eroziune
bassin fluvial bazin hidrografic
bassin en haute mer groapă abisală
bassin hydrographique bazin hidrografic
bassin inter-arc bazin interarc
bassin intra-arc bazin intra-arc
bassin intramontagneux depresiune intramontană
bassin lacustre bazin lacustru
bassin marginal passif bazin marginal pasiv
bassin marin bazin marin
bassin océanique bazin oceanic, depresiune oceanică
bassin pré-arc bazin prearc
bassin récepteur bazin hidrografic
bassin de réception bazin de recepţie (al torentului)
bassin retro-arc bazin retroarc
bassin de rift bazin de rift
bassin sédimetaire bazin de sedimentare
bassin de subduction bazin de subducţie
bassin terminal bazin terminal

bassin tributaire bazin hidrografic
bassin-versant bazin hidrografic
batholite batolit
bathymétrie batimetrie
batture prag fluvial, vad
bédière curs de apă glaciar
Benioff-Wadati plan Benioff
berge mal
berge haut mal concav
berge du lit mineur malul râului, mal
berme terasă banchetă
bétoire ponor (absorbant)
betoure ponor (absorbant)
bifurcation bifurcare fluvială
Big Bang Big Bang
Big Crunch Marele Colaps Cosmic
bilan équilibré bilanţ echilibrat al gheţarului
bilan glaciaire bilanţ glaciar
bilan du glacier bilanţ glaciar
bilan de masse bilanţ de masă
bilan morphogénétique bilanţ morfogenetic
bilan négatif du glacier bilanţ negativ al gheţarului
bilan net du glacier bilanţ glaciar net
bilan positif du glacier bilanţ pozitiv al gheţarului
bioaccumulation bioacumulare
bioclaste bioclast
biogéomorphologie biogeomorfologie
bioglyphes bioglife, mecanoglife
bioherme biohermă
biokarst biocarst
biométéorisation biometeorizare
biospéologie biospeologie
biosphère biosfera
biostratigraphie biostratigrafie
biotite biotit
bioturbation bioturbaţie
biseau sédimentaire prismă sedimentară
biseutage glaciaire bizotare glaciară
bloc bolovan
bloc affaisé bloc basculat
bloc arrondi gliptolit
bloc basculé bloc basculat
bloc branlant piatră oscilantă
bloc champignon babă
bloc continental bloc continental
bloc cyclopéen bloc ciclopic
bloc-diagramme blocdiagramă
bloc erratique bloc eratic
bloc exotique bloc eratic
bloc glaciel bloc glaciar
bloc glissant bloc glisant
bloc laboureur bloc glisant
bloc poli gliptolit
bloc poli par le vent ventifact
bloc rocheux bloc, bloc de rocă
bloc strié bloc cu striuri
blocs carénés pietre cu faţete
blocs arrondis par le vent sfere eoliene
blocs gélifractés gelifracte
blocaille grohotiş, bolovăniş
blowout trough şanţ de deflaţie (eolian)
bocca bocca
bogaz bogaz
boi-tout ponor (absorbant)
Bölling Bölling
bolson bolson
bombe volcanique bombă vulcanică
bombement de la croûte terrestre flexurarea (bombarea) scoarţei
bordure de la dépression rama depresiunii
bord du cirque glaciaire creasta circului (spătarului)
bord du ravin malul ravenei
bord de mer ţărm
bord de la terrasse muchia terasei
bord de la vallée muchia văii
bosse măgură
bouche portiţă

bouclier de lave scut de lavă
boucle du méandre bucla meandrului
bouclier continental scut
boue noroi
boue volcanique noroi vulcanic
bourrelet de berge grind fluvial (fluviatil)
bourrelet de congère potcoavă nivală
bourrelet de crue grind fluvial (fluviatil)
bourrelet d`évacuation potcoavă nivală
bourrelet fluvio-maritime grind fluvio-maritim
bourrelet morainique creastă morenaică
bourrelet de pont de neige potcoavă nivală
bourrelet de refoulement val de refulare
bourrelet de rive grind fluvial (fluviatil)
bout de glissemnet fruntea alunecării
boutonnière butonieră
brachyanticlinal brachianticlinal
brachy-anticlinal brachianticlinal
brachysynclinal brachisinclinal
brachy-synclinal brachisinclinal
branche braţ de râu
bras anastomosé braţ anastomozat
bras d´anastomose braţ anastomozat
bras défluent braţ difluent
bras du delta braţ de deltă
bras diffluent braţ difluent
bras fluvial braţ fluvial
bras de mer braţ de mare, strâmtoare
bras mort braţ mort, braţ anastomozat
bras réticulé braţ anastomozat
bras de rivière braţ de râu, gârlă
bras secondaire braţ secundar
bray butonieră
bréche breccie
brèche de friction breccie de fricţiune
bréche de karst breccie de carst
brèche à matrice abondante parabreccie
bréche de pente breccie de versant
bréche récifale breccie recifală
brèche tectonique breccie tectonică
brèche volcanique breccie vulcanică
Buglovien Buglovian
bulbe de dégel bulb de dezgheţ
Burdigalien Burdigalian
butte muşuroi, movilă
butte cryogène minérale palsă cu nucleu mineral
butte cryogènique movilă de îngheţ
butte de gel movilă de îngheţ
butte de glaçage monticul de gheaţă superficială, movilă de gheaţă
butte de glace movilă de gheaţă
butte de gypse movilă de gips
butte de sable movilă de nisip
butte-témoin martor de eroziune
butte de terre muşuroi de pământ
butte de thermokarst monticul termocarstic, muşuroi de termocarst, baidjarah
butte de toundra muşuroi de tundră
butte de tourbe movilă de turbă
buttes muşuroaie înierbate
buttes cryogéniques muşuroaie criogene, muşuroaie periglaciare
buttes cryogènes minérales muşuroaie criogene minerale, palsă cu nucleu mineral
buttes cryogèniques terreuses muşuroaie criogene minerale
buttes gazonnées muşuroaie înierbate, thufur
buttes gazonées tourbeuses muşuroaie înierbate turboase,marghile turboase
buttes de glaçage muşuroaie criogene, muşuroaie periglaciare
buttes de glace gheaţă sub formă de movile

buttes de neige movile de zăpadă
buttes terreuses muşuroaie criogene minerale

C

cailloutis pietriş
cailloux éolisés pietre cu faţete
cailloux façonnés pietre cu faţete
cailloux relevés pietre înălţate
cailloux taillés à facettes pietre cu faţete
cala cala
Calabrien Calabrian
calanque cala, calanco
calcaire calcar
calcaire coquillier calcar cochilifer
calcaire cristallin calcar cristalin
calcaire oolithique calcar oolitic
calcaire pisolithique calcar pisolitic
calcaire récifal calcar recifal
calcite calcită
calcrete calcrete
caldeira caldeiră, crater de prăbuşire
caldeira annulaire calderă
caldeira d`éffondrement caldeiră de prăbuşire
caldeira d`érosion caldeiră de eroziune
caldeira d`explosion caldeiră de explozie
caldera monogénétique caldeiră monogenetică
caldeira poligénétique caldeiră poligenetică
caldeiras emboitées caldeire îmbucate
calibrage de la vallée lărgirea văii
caliche caliche
calotte antarctique calotă antarctică
calotte glaciaire calotă locală
calotte locale calotă locală
calotte polaire calotă antarctică
calotte somitale capă nivo-glaciară
Cambrien Cambrian
canal d´assèchemnt canal de desecare
canal d`écoulement canal de scurgere
cannelure éoliennes striaţii eolice
canelures d´érosion caneluri de eroziune
canelures glaciaires caneluri glaciare
cañon canion
cañon sous-marin canion submarin
cap cap
capacité de la rivière capacitatea râului
capacité de retraite contractabilitate
capacité de transport (de l´eau) capacitate de transport lichid (a râului)
capacité de transport solide capacitatea de transport solid (a râului)
capture du cours supérieur d' une rivière decapitare
capture fluviale captare fluvială
capture par déversement captare prin deversare
capture frontale captare frontală
capture iminente captare iminentă
capture latérale captare laterală
capture par recul de tête captare frontală
capture d´une rivière captare fluvială
capture souterraine captare subterană
capture par tangence captare prin alipire
caractères morphologiques des roches caractere morfologice ale rocilor
caractéristiques morphométriques du relief caracteristici morfometrice (ale reliefului)
caractéristiques pétrographiques caracteristici petrografice
carapace latéritique crustă lateritică
carbonatation carbonatare

Carbonifère Carbonifer
Carpatien Carpatian
carrière carieră
carte des aléas géomorphologiques harta hazardelor geomorfologice
carte des aléas naturelles harta hazardelor naturale
carte en anaglyphe hartă anaglifă
carte bathymétrique hartă batimetrică
carte bathymétrique avec isobathes hartă batimetrică
carte bathyorographique hartă batiorografică
carte des catastrophes naturelles harta hazardelor naturale
carte choroplète cartogramă
carte de la densité de l`entaillement harta densităţii fragmentării reliefului
carte digitale hartă digitală
carte électronique hartă electronică
carte de l`énergie du relief harta energiei reliefului, harta adâncimii fragmentării reliefului
carte d`ensemble hartă generală
carte de l`exposition des versants harta expoziţiei versanţilor
carte générale hartă generală
carte géologique hartă geologică
carte géomorphologique hartă geomorfologică
carte gémorphologique générale hartă geomorfologică generală
carte gémorphologique thématique hartă geomorfologică specială
carte hypsographique hartă hipsografică
carte hypsométrique hartă hipsometrică
carte infographique hartă digitală
carte avec isobathes hartă batimetrică
carte d´isobathes batimetrică
carte morphochronologique hartă morfocronologică
carte morphodynamique hartă morfodinamică
carte morphogénétique hartă morfogenetică
carte morphographique hartă morfografică
carte morphologique hartă geomorfologică, hartă morfologică
carte morphométrique hartă morfometrică
carte numérisé hartă digitală
carte de l`orientation des versants harta orientării versanţilor
carte orographique hartă orografică
carte paléogéographique hartă paleogeografică
carte des pentes harta pantelor
carte du relief harta reliefului
carte de relief ombrée harta reliefului umbrit
carte en relief hartă în relief
carte du risque de glissement de terrain hartă de risc la alunecare
carte stéréoscopique hartă anaglifă, hartă stereoscopică
carte thématique hartă tematică
carte topographique hartă topografică
carte de la vigueur du relief harta energiei reliefului
cartodiagramme cartodiagramă
cartogramme cartogramă
cartographie géomorphologique cartografie geomorfologică
cascade cascadă
cascade de glace cascadă de gheaţă
cascade de lave cascadă de lavă
cascade de pierres cădere de pietre
cataclase cataclază
cataclinal cataclinal
catacombe catacombă
cataglaciaire cataglaciar

cataracte cataractă
catastrophes naturalles catastrofe naturale, hazarde naturale
catastrophisme catastrofism
catazone catazonă
caverne cavernă, peşteră
caverne karstique peşteră carstică
caverne de gypse peşteră în gips
caverne de lit peşteră de stratificaţie
cavitation cavitaţie
cavité cavitate
cavité de fusion dolină de dezgheţ
cavité de suffosion hrubă sufozională
cavités sousterraines hrube subterane
cellule celulă de teren
cellule 2D pixel
cellule de convection celulă de convecţie
cémentation cimentare
cendre volcanique cenuşă vulcanică
cenotes cockpit carst
Cénozoïque Cainozoic, Cenozoic
Cercle de feu de Pacific Brâul Circumpacific, Cercul de foc al Pacificului
cercle de pierres cerc de pietre
cercles de boue cercuri de noroi
cercles sans triage cercuri nesortate
cercles triés cercuri sortate
chaîne de barkhanes lanţ de barcane
chaîne de collision lanţ muntos de coliziune
chaîne dunaire lanţ de dune
chaîne géosynclinal lanţ muntos de geosinclinal, munţi de geosinclinal
chaîne ghourdique lanţ de dune piramidale
chaîne intracontinental lanţ montan intracontinental
chaîne d`îles lanţ de insule
chaîne de montagnes lanţ muntos, catenă montană
chaîne montagneuse lanţ montan, catenă montană
chaîne montagneuse sous-marine lanţ muntos medio-oceanic
chaîne montagneuse de type appalachien lanţ montan appalaşian
chaîne montagneuse type alpin lanţ muntos de tip alpin
chaîne d`obduction lanţ montos de obducţie
chaîne de plissement lanţ muntos de cutare
chaîne de plissement composite lanţ muntos de cutare complexă, lanţ muntos compozit de cutare
chaîne de plissement simple lanţ muntos de cutare simplă
chaîne de subduction lanţ montan de subducţie
chaîne volcanique lanţ vulcanic
chaînes intracratoniques munţi regeneraţi perigeosinclinalici
chaînon appalachien lanţ muntos appalachian
chambre aérienne métrique cameră aerofotogrammetrică
chambre magmatique vatră vulcanică, cameră magmatică
chambre multibande cameră multispectrală
chambre stéréoscopique cameră stereoscopică
champ câmp
champ de balayage utile lăţimea culoarului
champ de barkhanes câmp de barcane
champ de blocaille câmp de blocuri
champ de blocs câmp de blocuri, mare de pietre
champ d´épandage bahada
champ de diaclases câmp de diaclase
champ de dunes câmp de dune
champ de failles câmp de falii

champ de glace câmp de gheaţă
champ d´icebergs échouées câmp de aisberguri eşuate
champ de lapiés câmp de lapiezuri
champ de lave câmp de lavă
champ de matériaux morainique câmp de till
champ de moraines câmp de morene
champ de neiges pérénnes câmp de firn
champ de pierres câmp de blocuri, câmp de pietre
champignon de roche ciupercă eoliană
chandelier (karstique) candelabru carstic
changement de versant înlocuirea (schimbarea) versantului
changement de volume modificarea volumului rocii
chantoir ponor (absorbant)
chaos de blocs haos de blocuri, mare de pietre
chapada chapada
chapelet insulaire ghirlandă de insule
charge en dissolution încărcătura în soluţie
charge dissoute încărcătura în soluţie
charge de fond încărcătura de fund
charge limite încărcătura maximă a râului
charge du lit încărcătură de fund
charge maximale de la rivière încărcătura maximă a râului
charge minimale de la rivière încărcătura minimă
charge de la rivière încărcătura râului
charge de ruissellement încărcătura de spălare
charge solide debit solid, încărcătura solidă
charge solide en suspension încărcătura solidă în suspensie
charge spécifique încărcătura specifică
charge suspendu încărcătură solidă în suspensie
charge en suspension încărcătura solidă în suspensie
charnière şarnieră
charnière de la terrasse ţâţâna terasei
charriage şariaj
chaudière marmită
chaussée des géants pavaj prismatic
cheire câmp de blocuri de lavă
chemin d`éboulement jgheab de rostogolire
cheminée coş vulcanic, puţ carstic
cheminée centrale coş vulcanic central
cheminée de fée piramidă coafată
cheminée karstique horn carstic
cheminée coş vulcanic
chenal canal, şenal
chenal anastomosé canal anastomozat
chenal creusé par les vagues canal de valuri
chenal d´écoulement canal de scurgere
chenal d´ étiage canal de etiaj
chenal de fond d´auge albie de trog glaciar
chenal instable şenal instabil
chenal latéral albie glaciară marginală, canal lateral
chenal de lave canal de lavă
chenal de marée canal de maree
chenal de navigation canal de navigaţie
chenal proglaciaire pradolină, Urstromtal
chenal stable şenal stabil
chenalisation canalizare
chevauchement încălecare
cheveux de Pelé păr pelean
chicot colţ de stâncă
chicot rocheux turn litoral (marin)
chionosphère hionosteră

choc consecutif replică seismică
chott şot
chrone Gauss Gauss
chrone Matuyama Matuyama
chronologie de la dénudation cronologie denudaţională
chronostratigraphie cronostratigrafie
chronozone cronozonă
chute d`eau cascadă
chute de pierres cădere de pietre
chute de produits pyroclastiques cădere de piroclastite
chute de séracs cădere de serac-uri
chionosphere hionosferă
cicatrice d`arrachement abrupt de desprindere
cicatrice de lithalse cicatrice de lithalse
cicatrice de pingo cicatrice de pingo
cime vârf
ciment ciment
ciment glacé gheaţă-ciment
cinérite cinerit
cirque alpin circ alpin
cirque complex circ complex
cirque en fauteuil circ-fotoliu
cirque glaciaire circ glaciar
cirque en gradins circ în trepte
cirque au stade embrionnaire circ embrionar
cirque suspendu circ suspendat (pirinean)
cirque de tête de vallée circ de obârşie
cirque de thermo-érosion circ de eroziune termică
cirque de versant circ de versant
cirques emboîtés circuri îmbucate
ciselure éolienne relief alveolar
clapiers lapiezuri
classement sortare
classification dynamique des glaciers clasificare dinamică a gheţarilor
classification géomorphologique clasificare geomorfologică
classification des glaciers clasificarea gheţarilor
classification des glaciers selon leur position clasificarea gheţarilor după poziţie
classification des glissement d'après la vitesse clasificarea alunecărilor după viteza de deplasare
classification des lits des rivières clasificarea albiilor de râu
classification morphologique des glaciers clasificarea gheţarilor după formă
classification thermique des glaciers clasificare termică a gheţarilor
claste clast
clastokarst clastocarst
clinomètre clinometru
clivage clivaj
clivage des roches clivajul rocilor
cluse cluse
coagulation floculare
coalescence des cirques glaciaires coalescenţa circurilor glaciare
coastal geomorphological system sistem geomorfologic litoral
cockpit karst cockpitkarst
coefficient d´abrasion coeficient de abraziune
coefficient d´absorbtion coeficient de absorbţie
coefficient d´activité glaciaire coeficient de activitate glaciară
coefficient d´aplatissement coeficient de aplatizare
coefficient d´assymétrie coeficient de asimetrie
coefficient de compresabilité coeficient de compresibilitate
coefficient d´écoulement coeficient de scurgere

coefficient de friction interne coeficient de frecare internă
coefficient de fissuration coeficient de fisuraţie
coefficient d´infiltration coeficient de infiltraţie
coefficient de permeabilité coeficient de permeabilitate
coefficient de porosité coeficient de porozitate
coefficient de rétraction (ou dilatation) thermique coeficient de contracţie (sau dilatare) termică
coefficient de sinuosité coeficient de sinuozitate (meandrare) a râului
coefficient de sinuosité de la vallée coeficient al sinuozităţii topografice (a văii)
cohésion coeziune
coin de glace pană de gheaţă
coin de glace actif pană de gheaţă activă
coin de glace épigénétique pană de gheaţă epigenetică
coin de glace fossile pană de gheaţă fosilă
coin de glace inactif pană de gheaţă inactivă
coin de glace syngénétique pană de gheaţă singenetică
coin de loess pană de loess
coin de sable pană de nisip
coin sédimentaire prismă sedimentară
coin de sol pană de sol
col înşeuare, pas, curmătură, şa
col de capture şa de captare
col de diffluence glaciaire înşeuare de difluenţă
col de méandre pedunculul meandrului
col de transfluence glaciaire înşeuare de transfluenţă glaciară
colline colină, deal
colline abyssale colină abisală
colline allongée colină
collines de piedmont dealuri piemontane
colline résiduelle martor de eroziune
collision coliziune
collision continentale coliziune continentală
collone karstique coloană carstică
collone stratigraphique coloană stratigrafică
collones de basalt orgă vulcanică
collones basaltiques coloane de bazalt
collonnette columelă
colluvions depozit coluvial, coluviu
colluvionnement coluvionare
colluvium depozit coluvial
colmatage colmatare
combe combe
combe monoclinale combe monoclinal
comblement colmatare
compactage compactare
compaction compactare
compaction chimique compactare chimică
compaction mécanique compactare mecanică
compartiment de faille compartiment al faliei
compensation isostatique compensare izostatică
compétence competenţă
compétence du courant competenţă
compétence des roches competenţa rocilor
complexe d´altération complex de alterare
complexe karstique complex carstic
complexe fluvio-glaciaire materiale fluvioglaciare
complexe de subduction complex de subducţie

complexe volcanique complex vulcanic
composition colorée imagine compozit color
composition granulométrique alcătuire granulometrică
concavité du méandre concavitatea meandrului
concept géomorphologique concept geomorfologic
concrétionnement concreţionare
concrétions concreţiuni carstice, formaţiuni concreţionare, speleoteme
concrétions fibreuses de cavités souterraines păr de peşteră
concrétions greseux concreţiuni grezoase
concrétions pariétales văluri carstice
conditions du milieu condiţii de mediu
conditions morphogénétique condiţii morfogenetice
conduite creusée par l'eau de fonte conductă de apă de topire
cône abyssal con abisal
cône d'accumulation con aluvial
cône adventif con vulcanic adventiv
cône alluvial con aluvial
cône sous-marin con de bazin, con de taluz
cône alluvial suspendu con aluvial suspendat
cône d`alluvions con aluvial
cône d`avalanche con de avalanşă
cône de boue con noroios
cône de cendre con de cenuşă
cône de débris con de grohotiş
cône de dejéction con de dejecţie, con aluvial, con proluvial
cône d`éboulis con de grohotiş
cône ébréché con vulcanic ştirbit
cône egueulé con vulcanic ştirbit
cône emboité con vulcanic îmbucat
cône d`éruption con vulcanic, con de erupţie, con vulcanic de erupţie
cône fluvio-glaciaire con fluvio-glaciar
cône de geyser con de gheizer
cône de glace con de gheaţă
cône de glace sale con de gheaţă murdar
cône de geyser con de gheizer
cône de glissement con de alunecare
cône de jaillissement con de lacrimi batavice
cône de lave con de lavă
cône de mer profonde con de bazin
cône parasite con vulcanic adventiv
cône de percution con de percuţie
cône de pression con de percuţie
cône-rocheux con de rocă
cône de scories con de scorii
cône de solifluxion con de solifluxiune, glacis de solifluxiune
cône de sous-marin profond con de bazin
cône de talus con de taluz
cône torrentiel con de dejecţie, con aluvial
cône de tuf con de tuf vulcanic
cône volcanique con vulcanic
cône volcanique homogène con vulcanic omogen
cônelets de lave hornitos
cônes associés complex de conuri vulcanice
configuration du reseau hydrographique configuraţia reţelei hidrografice
confluence confluenţă
confluence attardée confluenţă întârziată
confluence discordante confluenţă discordantă
confluence fluviale confluenţă fluvială

confluence glaciaire confluenţă glaciară
confluence des glaciers confluenţă de gheţari
congélifluction solifluxiune, congelifluxie (congelifluxiune)
congélifraction congelifracţie, detaşare prin îngheţ, gelifracţie
congéliturbation geliturbaţie, congeliturbaţie
conglomérat conglomerat
conglomérat à débris anguleux conglomerat cu elemente colţuroase
constitution géologique alcătuire geologică
contact lithologique contact litologic
contact stratigraphique contact stratigrafic
contact tectonique contact tectonic
continent continent
contractabilité contractabilitate
contraction contracţie
contraction gravitationelle contracţie gravitaţională
contraction de la Terre contracţia Pământului
contraction thermique contracţie termică
contrefort picior de munte, pinten de versant
contre-pente contrapantă
control de l'érosion des sols combaterea eroziunii solului
convergence des formes convergenţă morfologică
convergence hydrographique convergenţă hidrografică, piaţă de adunare a apelor
convergence morphologique convergenţă morfologică
convergence des terrasses convergenţa teraselor
convolutions convoluţii
coquillage falună
cordilière cordilieră
cordon appuyé cordon litoral sprijinit
cordon de galets cordon litoral de galeţi
cordon littoral cordon litoral, perisip
cordon littoral libre cordon litoral liber
cordon morainique banc morenaic, creastă morenaică
cornet *cornet*
corniche *cornişă*
corniche de neige cornişă de zăpadă
corniche secondaire cornişă secundară
corniche semi-circulaire cornişă semicirculară
corp du glissement corpul alunecării
corp magmatique corp magmatic
corps plutoniques corpuri plutonice
corp subvolcanique corp subvulcanic
corrasion coraziune (eoliană)
correction de courbure de la Terre corecţia curburii Pământului
correction d´image corecţia imaginii
correction des torrents corectarea torenţilor
corrélation racordare
corrélation des terrasses racordarea teraselor fluviale
corridor d'avalanche culoar de avalanşă
corridor karstique coridor carstic
corrosion coroziune
corrosion par mixage des eaux coroziune de mixaj
corrosion des roches coroziunea rocilor
cote cotă
côte coastă, ţărm, litoral
côte à abers ţărm cu estuare, ţărm cu rias
côte d`abrasion ţărm de abraziune

côte abrupt ţărm înalt
côte d`accumulation ţărm de acumulare
côte à barres sédimentaires littorales ţărm cu cordoane litorale
côte basse ţărm jos
côte à calanques ţărm cu cala
côte concordante ţărm concordant
côte corralienne ţărm coraligen
côte deltaïque ţărm cu deltă (deltaic)
côte en dent de scie ţărm în dinţi de ferestrău
côte discordante ţărm discordant
côte à dunes ţărm cu dune
côte élevée ţărm înalt
côte d`émersion ţărm de emersiune
côte d`érosion marine ţărm de abraziune
côte à estuaries ţărm cu estuare
côte extérieure *ţărm extern*
côte à falaise ţărm cu faleză
côte à fjärds ţărm cu fjärd
côte à fjords ţărm cu fiorduri
côte fluvio-deltaïque ţărm cu deltă (deltaic)
côte à förden ţărm cu förden
côte en forme de palette ţărm paletiform
côte glaciée ţărm glaciar
côte indentée ţărm îndinţat
côte d`ingression ţărm de ingresiune
côte jeune ţărm primar
côte karstique ţărm carstic
côte lagunaire ţărm cu lagune
côte à lagunes ţărm cu lagune
côte à landes ţărm cu lande
côte à lido ţărm cu lido
côte à limans ţărm cu limane
côte longitudinale ţărm longitudinal, ţărm concordant
côte à mangroves ţărm cu mangrove
côte marine ţărm marin
côte de modelé glaciaire ţărm glaciar
côte montagneuse ţărm muntos
côte oblique ţărm diagonal
côte océanique ţărm oceanic
côte platte ţărm jos
côte primaire ţărm primar
côte rectiligne ţărm rectiliniu
côte régularisée ţărm regularizat
côte à rias ţărm cu ria
côte rocheuse ţărm stâncos
côte sédimentaire ţărm de acumulare
côte à skjärs ţărm cu skjärs
côte à structure transversale ţărm de tip anatolian, ţărm pe structură transversală
côte de submersion ţărm de submersiune
côte tectonique ţărm tectonic
côte transversale ţărm transversal, ţărm de tip anatolian
côte de type Aralien ţărm de tip aralic
côte de type atlantique ţărm de tip atlantic
côte de type dalmate ţărm de tip dalmatin
côte de type finlandais ţărm de tip finlandez
côte de type pacifique ţărm de tip pacific
côte à veys ţărm cu Marschen
côte volcanique ţărm vulcanic
côte à watte ţărm cu watt
coteau deal, coastă
couche strat (geologic)
couche active molisol, sol îngheţat sezonier, strat dezgheţat sezonier
couche active de pergélisol molisol
couche active relique molisol fosil, paleomolisol, strat activ relict
couche aquifère strat acvifer, strat acvifer freatic
couche aquifère captive strat acvifer captiv
couche basaltique pătura bazaltică

couche dégelée résiduelle strat dezgheţat rezidual
couche de gabrro pătura gabrou-serpentinică
couche granitique pătura granitică
couche repère orizont reper, strat reper
couche de Sial Sial
couches sédimentaires pătura sedimentară
coude de capture cot de captare
coulée de boue alunecare curgătoare, torent de noroi
coulée boueuse alunecare curgătoare, torent de noroi, torent noroios, curgere noroioasă
coulée de cendre curgere de cenuşă
coulée de cinérites curgeri cineritice
coulée de debris curgeri gravitaţionale, curgere de sfărâmături (de rocă), curgere de pietre
coulée de glace curent de gheaţă
coulée de grains curgerea granulelor
coulée de lave torent de lavă, curgere de lavă
coulée de pierres curgere de pietre, râu de pietre, torent de pietre, gheţar de pietre
coulée pyroclastique val piroclastic
coulée des roches sédimentaires fluidisées curgerea sedimentelor fluide
coulée somitale curgere somitală
coulée de terre curgere de pământ, alunecare curgătoare
coulée turbulente curgere turbulentă
couloir culoar
couloir d`avalanche culoar de avalanşă
couloir d´éboulis culoar de grohotiş
couloir dépressionaire culoar depresionar
couloir interdunaire gassi
couloir karstique culoar carstic
couloir de vallée culoar de vale
coupe géologique profil geologic
coupe géomorphologique profil geomorfologic
coupe topographique profil topografic
coupe transversale profil transversal
couple d´images cuplu de imagini
couple de photographies cuplu de fotograme
couple stéréoscopique cuplu de fotograme
coupole cupolă
coupole anticlinale cupolă anticlinală
coupole rocheuse monadnock de rezistenţă
coupole structurale cupolă structurală
coupure artificielle du méandre rectificarea artificială a meandrului
coupure du méandre rectificarea artificială a meandrului
coupure naturelle du méandre rectificare naturală a meandruluir
courant d' arrachement curent de retur
courant de déchure curent de retur
courant de flot curent de flux
courant de fond curent de fund
courant glaciaire curent glaciar
courant de jusant curent de reflux
courant littoral curent litoral
courant de retour curent de retur
courant sagittal curent de retur
courant de turbidité curent de turbiditate
courant tourbillonnaire curent turbionar
courant turbulent curent turbionar
courants de convection curenţi de convecţie
courants de marées curenţi de maree

courants sous-crustaux curenţi subcrustali
courbe bathygraphique curbă batigrafică
courbe bathymétrique curbă batimetrică
courbe cumulative curbă cumulativă
courbe eustatique curbă eustatică
courbe granulométrique curbă granulometrică
courbe hydrométrique hidrograf
courbe hypsographique curbă hipsografică
courbe hypsométrique curbă hipsometrică
courbe de niveau curbă de nivel, izohipsă
courbe de niveau principale curbă de nivel principală, izohipsă principală
courbe de niveau maîtressse curbă de nivel principală, izohipsă principală
couronne coralliene inel coraligen
couronement du barrage coronamentul barajului
cours d`eau capteur râu captator
cours d`eau décapité râu decapitat
cours d`eau discontinu curs de apă discontinuu
cours d´eau éphémère curs de apă efemer
cours d`eau intermittent curs de apă intermitent
cours d`eau pérenne curs de apă permanent
cours d`eau permanent curs de apă permanent
cours d`eau sousterrain curs de apă subteran
coussinets pillow-lava
couverture alluviale cuvertură aluvială
couverture de detritus scoarţă de alterare
couverture eluviale cuvertură eluvială
couverture de plate-forme cuvertură de platformă
couverture sédimentaire cuvertură sedimentară
couverture de terrasse cuvertura terasei
craie cretă
craquelure fisură
cratère crater
cratère adventif crater adventiv, crater parazitar
cratère central crater central
cratère d´effondrement crater de prăbuşire
cratère d´impact crater de bombă vulcanică, crater de impact
cratère météorique crater meteoritic
cratère volcanique crater vulcanic
cratères emboîtés cratere îmbucate
cratèrisation craterare
craton craton
cratonisation cratonizare
créationisme creaţionism
creep creep
creep cryogénique creep criogenic
creep du pergélisol gelicreep, creep criogenic
creep du sol creepul solului
creep superficiel creep
Cretacé Cretacic
crête creastă, custură
crête du croissant creasta de reniei
crête dentelée creastă alpină, creastă zimţată
crête de la dune creasta dunei
crête de glace creastă de gheaţă
crête monoclinale hogback, creastă monoclinală
crête de montagne creastă montană
crête de la moraine creastă morenaică
crête morainique creastă morenaică
crête de plage creastă de plajă

crête de poussée morenă de împingere
crête de poussée glacielle grind lacustru
crête pré-littorale creastă prelitorală
crête de pression creastă de presiune
crête rocheuse désertique zid eolian
crête rocheuse modelée par le vent zid eolian
creusement du fond de lit adâncirea fundului albiei
creusement glaciaire eroziune glaciară
creux de rocher nişă
crevasses crevase, fisură
crevasses marginales crevase marginale
crochet croşet, săgeată litorală recurbată
crochet des tête de couches încovoierea capetelor de strat
crochon săgeată litorală recurbată
croissant scruntar, banc arcuit
croissant d'alluvions renie
croissants de plage festoane de plajă
Cromérien Cromerian
crotovine crotovină
croûte crustă terestră, crustă
croûte d'altération scoarţă de alterare
croûte calcaire crustă calcaroasă
croûte carbonatée crustă carbonatică
croûte continentale crustă continentală, scoarţă continentală
croûte désertique crustă de deşert
croûte désertique ferrugineuse crustă feruginoasă
croûte gypseuse crustă sulfatică
croûte intermédiaire crustă intermediară, scoarţă intermediară
croûte océanique crustă oceanică, scoarţă oceanică
croûte océanique plongeante placă oceanică subdusă
croûte primitive crustă primară
croûte profonde crustă inferioară
croûte saline crustă de sare
croûte siliceuse crustă silicioasă
croûte terrestre crustă terestră, scoarţă terestră
croûte de transition crustă de tranziţie, scoarţă de tranziţie
crue revărsare, viitură
crue d'averse inundaţie bruscă
crue glaciaire inundaţie glaciară
cryergie criergie, gelivaţie
cryoclastie crioclastie
cryoclastisme gelifracţie
cryoconite crioconit
cryofront criofront, front de îngheţ
cryogenèse criogeneză
cryohydrosphère criohidrosferă
cryokarst criocarst
cryolithologie criolitologie
cryolithosphère criolitosferă
cryolithozone criolitozonă
cryopédiment criopediment
cryopédologie criopedologie, geocriologie
cryopeg criopeg
cryopeg basal criopeg bazal
cryopeg isolé criopeg izolat
cryopeg marin criopeg marin
cryoplanation crioplanaţie
cryoreptation crioreptaţie, gelireptaţie, creep criogenic
cryosol criosol, gelisol
cryosol cryoturbé criosol crioturbat
cryosol organique criosol organic
cryosol statique criosol static
cryosphère criosferă, hionosferă
cryostructure criostructură
cryostructure basale criostructură bazală
cryostructure basale-stratifié criostructură bazală stratificată

cryostructure crustaliforme (avec glace intersticielle pelliculaire) crustă asemănătoare criostructurii
cryostructure lenticulaire (avec glace de ségrégation lenticulaire) structură lenticulară
cryostructure massive criostructură masivă
cryostructure massive-aglomerée (avec glace de ségrégation polyédrique) criostructură masivă aglomerată
cryostructure massive poreuse (avec glace intersticielle non-saturante) structură masivă poroasă
cryostructure à reseau géant (avec glace de ségrégation prismatique) criostructură reticulară
cryostructure reticulée criostructură reticulată
cryostructure stratifiée (avec glace de ségrégation stratifiée) criostructură stratificată
cryosuccion criosucţiune
cryotexture criotextură
cryoturbation crioturbaţie, gelifluxiune
cryovolcan criovulcan
cryptoaltération criptoalterare
cryptokarst criptocarst
crypto-dépression criptodepresiune
cryptodépression criptodepresiune
cryptolapiés lapiezuri acoperite
crypto-relief criptorelief
cryptovolcan criptovulcan
cryptovolcanisme criptovulcanism
cuesta cuestă
cuesta annulaire cuestă inelară
cuesta arquée cuestă arcuită
cuesta découpée cuestă festonată
cuesta dédoublée cuestă de tip suabo-francon, cuestă în trepte
cuesta double cuestă dedublată
cuesta élansée cuestă festonată
cuesta festonée cuestă festonată
cuesta linéaire cuestă liniară
cuesta massive cuestă masivă
cuesta principale cuestă principală
cuesta secondaire cuestă secundară
cuesta sinueuse cuestă sinuoasă
cuesta tectonique cuestă tectonică
cuesta de type moldave cuestă de tip moldav
cuirasse cuirasă, crustă de deşert
cuirasse latéritique crustă lateritică
cuirasse ferugineuse crustă feruginoasă
culot de lave neck
cumulo-volcan cumulovulcan
cuspate foreland promontoriu triunghiular
curvimètre curbimetru
cuvette cuvetă, depresiune
cuvette abyssale depresiune abisală
cuvette de barage volcanique depresiune de baraj vulcanic
cuvette de corrasion depresiune de coraziune
cuvette de déflation depresiune de deflaţie
cuvette de dégel depresiune de dezgheţ
cuvette d´érosion depresiune de eroziune
cuvette d´érosion karstique polie de eroziune
cuvette d´entre monts depresiune intramontană
cuvette glaciaire cuvetă glaciară
cuvette d'inondation albie majoră joasă
cuvette intermontagneuse depresiune intermontană
cuvette karstique depresiune carstică
cuvette lacustre cuvetă lacustră
cuvette océanique bazin oceanic

cuvette ortoclinale depresiune ortoclinală, depresiune subsecventă
cuvette péripherique depresiune periferică
cuvette structurale depresiune structurală, brachisinclinal
cuvette de surcreusement cuvetă de subsăpare
cuvette de tassement depresiune de tasare
cuvette tectonique depresiune tectonică
cuvette volcano-tectonique depresiune vulcano-tectonică
cycle alpin ciclul alpin
cycle alpinien ciclul alpin
cycle aride ciclu arid
cycle Assyntique ciclul assyntic
cycle Baikalien ciclul baikalian
cycle de Brückner ciclul Brückner
cycle Calédonien ciclul caledonian
cycle davisien ciclu davisian
cycle de dénudation ciclu de denudaţie
cycle désertique ciclu deşertic
cycle de l'eau circuitul apei în natură
cycle eolien ciclu eolian
cycle d`érosion ciclu de eroziune
cycle d`érosion karstique ciclu carstic
cycle d`érosion normale ciclul eroziunii normale
cycle de gel-dégel ciclul îngheţ-dezgheţ
cycle géographique ciclu geografic
cycle géomorphologique ciclu geomorfologic, dezvoltarea stadială a reliefului
cycle géotectonique ciclu geotectonic
cycle glaciaire ciclu glaciar
cycle hercynien ciclul hercinic
cycle hydrologique ciclu hidrologic, circuitul apei în natură
cycle karstique ciclu carstic
cycle littoral ciclu marin
cycle marin ciclu marin
cycle orogénique ciclu orogenetic
cycle orogénique appalachien ciclul apalaşian
cycle de roches ciclul rocilor
cycle de sédimentation ciclu de sedimentare
cycle tectonique ciclu tectonic
cycle Wilson ciclul Wilson

D

Dacien Dacian
dacite dacit
dallage nival pavaj nival, pavaj periglaciar
dallage de pierres pavaj de pietre, pavaj periglaciar
dalles gresie de plajă, dale
datation au Carbon 14 datare cu Carbon 14
datation radiométrique metode de datare radioactivă
datation par thermoluminiscence metode de datare prin luminiscenţă
débit debit, debitul râului
débit catastrophique debit catastrofal
débit chimique debit chimic
débit de hautes eaux debit de viitură
débit solide debit solid
débit solide charrié debit solid târât
débit solide en suspension debit solid în suspensie
débit solide traînant debit solid târât
débit specifique debit specific
débit en suspension debit solid în suspensie
déblai debleu
deblaiement du lit debleierea albiei
débordation debordare, revărsare
débordement revărsare, debordare
débouché debuşeu

debris detritus, debrite
décapage decopertare
déclivité declivitate, pantă
décollement decolare
décrochement decroşare
déferlement des vagues deferlare, răsturnarea valului
défilé defileu, trecătoare, strungă
défilé de capture defileu de captare
définition putere de rezoluţie
définition de l´image definiţia imaginii
déflation deflaţie
défluence difluenţă
défluent defluent
défluviation defluviaţie
déformabilité deformabilitate
déformation due au dégel deformare de dezgheţ
déformation élastique deformare elastică
déformation lente du gélisol creepul gelisolului (sau gheţii)
déformation plastique deformare plastică
déformations cassantes deformări disjunctive
déformations glacio-isostatiques deformări glacio-isostatice
dégel dezgheţ
dégel differentiel dezgheţ diferenţial
déglaciation deglaciaţie
dégorgeoire izbuc
dégradation degradare
dégradation du lit degradare a albiei
dégradation du pergélisol degradraea permafrostului
dégradation du terrain degradarea terenurilor
degré d'assymétrie du lit mineur grad de asimetrie a albiei
degré d'assymétrie de la section mouillée grad de asimetrie a albiei
degré de glaciation grad de glaciaţie
degré de saturation en glace grad de saturaţie în gheaţă
délitage descuamarea rocilor, exfoliere
délogement des blocs dislocare de blocuri de rocă
délogement gélival detaşare prin îngheţ, gelifracţie
delta deltă
delta allongé deltă alungită
delta anthropique deltă antropică
delta arrondi deltă rotunjită
delta arqué deltă arcuită, deltă rotunjită, deltă de tip Nil
delta de basse mer deltă de reflux
delta digité deltă digitiformă
delta d´estuaire deltă de estuar
delta estuarien deltă de estuar
delta en flèche deltă sagitată
delta de flot deltă de flux
delta fluvio-lacustre deltă fluvio-lacustră
delta de golfe partiellement sedimenté deltă de golf parţial colmatat
delta intérieure deltă interioară, deltă continentală
delta de jusant deltă de reflux
delta lagunaire deltă lagunară
delta de lave deltă de lavă
delta lobé deltă lobată
delta de marée deltă mareică
delta en patte d`oie deltă digitiformă, deltă palmată
delta pro-glaciaire deltă proglaciară
delta de reflux de marée deltă de reflux
delta sec deltă uscată
delta semi-circulaire deltă rotunjită
delta sous-marin deltă submersă
delta submersible deltă de reflux
delta de tempête deltă de furtună
delta triangulaire deltă triunghiulară

delta de type houle dominante deltă barată
deluge potop
déluvium deluviu, cuvertură deluvială
demi-desert semidesert
demi-fenêtre semifereastră
demi-graben semigraben
demoiselle coiffé piramidă coafată
dendrochronolgie dendrocronologie
dénivelation denivelare
dénivelée denivelare
dénomination des terrasses notarea teraselor
densité de cirques glaciaires densitatea circurilor glaciare
densité de cours d´eau densitatea reţelei hidrografice
densité de drainage densitatea fragmentării reliefului, densitatea de drenaj
densité de l`entaillement densitatea fragmentării reliefului
densité de réseau hydrographique densitatea reţelei hidrografice
dénudation denudaţie
dénudation chimique denudaţie chimică
dénudation glaciaire denudaţie glaciară
dénudation karstique denudaţie karstică
dénudation mécanique denudaţie mecanică
dénudation thermique denudaţie termală
deplacement de relief deplasare radială
deposition depunere
dépôt depozit
dépôt alluvial depozit aluvial
dépôt alluvial et proluvial depozit aluvio-proluvial
dépôt alluvio-colluvial depozit aluvio-coluvial
depôt d´avalanche morenă nivală
dépôt de bioaccumulation depozit de bioacumulare
dépôt colluvionnaire depozit coluvial
dépôt correlatif depozit corelativ
dépôt de couverture depozit de cuvertură
dépôt delluvionnaire depozit deluvial
dépôt déluvio-proluvial depozit deluvio-proluvial
dépôt déluvial deluviu
dépôt éluvial depozit eluvial
dépôt fluviatil depozit fluvial
dépôt fluvio-glaciaire depozit fluvio-glaciar
dépôt glaciaire depozit glaciar
dépôt glaciaire stratifié depozit glaciar stratificat, depozit fluvio-glaciar
dépôt de grotte depozit de peşteră
dépôt loessique depozit loessoid
dépôt niveo-éolien depozit niveo-eolian
dépôt pro-glaciaire depozit fluvio-glaciar
dépôt proluvial depozit proluvial
dépôt de terrasse depozit de terasă
dépôt de versant deluviu
dépôts abyssaux depozite abisale
dépôts alluviaux cuvertură aluvială, depuneri aluviale
dépôts de coin de glace franjuri periglaciare
dépôts continentaux formaţiuni continentale
dépôts continentaux terminaux depuneri terminale
dépôts éoliens materiale eoliene
dépôts glaciaires materiale glaciare, till, drift

dépôts glacio-lacustres materiale glacio-lacustre
dépôts de glissement deluviu de alunecare
dépôts morainiques câmp de morene
dépôts de pente stratifiés depozite de versant stratificate
dépôts de plage indurés depozite de plajă cimentate, gresie de plajă
dépôts proluviaux cuvertură proluvială, proluviu
dépôts regressives depozite regresive
dépôts de surface depozite superaficiale
dépôts syntectoniques depozite sintectonice
dépôts de tempête tempestite
dépôts torrentiels formaţiuni torenţiale
dépôts transgressives depozite transgresive
dépôts de versant coluviu
dépôts de la zone intertidale franjuri mareice
dépression depresiune
dépression abyssale depresiune abisală, groapă abisală
dépression de barrage volcanique depresiune de baraj vulcanic
dépression d`érosion depresiune de eroziune
dépression fermée depresiune închisă
dépression en forme d'auge uluc
dépression intercollinaire depresiune intracolinară
dépression interdunaire depresiune interdunară
dépression interieure depresiune internă
dépression intermontagneuse depresiune intramontană
dépression intermorainique depresiune intramorenaică
dépression isostatique depresiune isostatică
dépression karstique depresiune carstică, uvala
dépression karstique à morphologie accidentée parapolie
dépression orthoclinale depresiune subsecventă, depresiune ortoclinală
dépression péripherique depresiune periferică
dépression structurale depresiune structurală
dépression subséquente depresiune subsecventă
dépression de tassement depresiune de tasare
dépression tectonique depresiune tectonică
dépression thermokarstique pâlnie termocarstică
dépression thermokarstique drainée pâlnie termocarstică drenată
dépression volcano-tectonique depresiune vulcano-tectonică
derasion deraziune, detriţie
derivation souterraine captare subterană
dérive des continents deriva continentelor, translaţia continentelor, drift continental
dérive littorale derivă litorală
dérive de plage derivă de plajă
le dernier maximum glacier ultimul maxim glaciar
désagrégation dezagregare
désagrégation par cristalisation des sels dezagregare prin cristalizarea sărurilor
désagrégation sous l'éffet de l'insolation dezagregare prin insolaţie

désagrégation par le gel dezagregare prin îngheţ, dezagregare prin îngheţ-dezgheţ
désagrégation granulaire dezagregare granulară
désagrégation par hydratation/déshydratation dezagregare prin umezire-uscare
désagrégation mécanique dezagregare mecanică
désagrégation des roches par l'activité humaine dezagregare antropică
description des formes du relief descrierea reliefului
description géomorphologique descriere geomorfologică
description physiographique descrierea reliefului
déséquilibre géomorphologique dezechilibru geomorfologic
désert deşert
désert argileux pustiu argilos, deşert argilos
désert chaud deşert cald
désert froid deşert rece
désert de gélivation deşert de gelivaţie
désert de limon pustiu lutos
désert limoneux deşert lutos
désert de pierres reg, mare de pietre
désert pierreux deşert pietros
désert rocheux hamada, pustiu pietros
désert sableux pustiu nisipos
désert sablonneux deşert nisipos
déshydratation deshidratare
desquamation des roches descuamarea rocilor
desquamation sphéroïdale descuamare sferoidală
dessèchement desecare
dessèchement des marais asanare
désertification deşertificare
destruction destrucţie
destructive geomorphic processes procese geomorfologice distructive
détachement des écailles macrodescuamare
détachement de particules detaşarea particulelor
détachement du piédmont detaşarea piemontului
détermination de l´échelle determinarea scării aerofotogramelor
détersion detersie
détournement d´un chenal avulzie
détournement naturel avulzie
détrition detriţie
détritus detritus
détroit strâmtoare
déverseur deversor
Dévonien Devonian
diabase diabaz
diaclase diaclază
diaclase de détente diaclază de detentă
diagénèse diageneză
diagenèse tardive de surface telogenză
diagramme de Hjulstrom diagrama Hujlstrom
diapason des pentes diapazonul pantelor
diapir diapir
diapir asthénosphérique diapir astenosferic
diapir granitic diapir granitic
diapir mantelique diapir mantelic
diapirism diapirism
diastrophisme diastrofism, mişcări diastrofice
diatrème coş vulcanic, diatremă
différence de parallaxe diferenţă de paralaxă
différenciation magmatique diferenţiere magmatică
diffluence difluenţă

diffluence glaciaire difluenţă glaciară
digitation digitaţie
digitations glaciaires digitaţii glaciare
digue dig
digue contre l´érosion dig antierozional
Diluvien Diluvium
diorite diorit
diramation bifurcare fluvială
direction de la couche direcţia stratului
discontinuité discontinuitate
discontinuité de Conrad discontinuitatea Conrad
discontinuité de Gutenberg-Wiechert Gutenberg-Wiechert, discontinuitatea Gutenberg-Wiechert
discontinuité de Lehman discontinuitatea Lehman
discontinuité lithologique discontinuitate litologică
discontinuité Moho discontinuitatea Mohorovičić
discontinuité Repetti discontinuitatea Repetti
discontinuité sismique discontinuitate seismică
discordance angulaire discordanţă unghiulară
discordance de dégel discordanţă de dezgheţ
discordance de stratification discordanţă stratigrafică
discordance stratigraphique discordanţă stratigrafică
discordance tectonique discordanţă tectonică
dislocation de faille dislocaţie disjunctivă
dislocation de plissement dislocaţie plicativă
dislocations tectoniques dislocaţii tectonice
disposition des couches poziţia stratelor
disposition des roches structură geologică
dislocation provenant d'une distension crustale dislocaţie de distensiune
disposition des roches structură geologică
dissection du piedmont fragmentarea totală a piemontului
dissection du relief disecarea reliefului
dissolution dizolvare
dissymétrie des lignes du relief asimetria reliefului
distension crustale distensiune crustală, procesul de formare a rifturilor
district géomorphologique district geomorfologic
divagation divagare
divagation externe divagare externă
divagation interne divagare internă
divarication bifurcare fluvială
divergence des plaques mişcări divergente
divergence des terrasses divergenţa teraselor
division en boules descuamare sferoidală
division en sphères emboîtée descuamare sferoidală
doab doab
doctrine de l`actualisme actualism
doline dolină
doline cilindrique dolină cilindrică
doline de dégel dolină de dezgheţ
doline de dissolution dolină de dizolvare
doline d`éffondrement dolină de prăbuşire
doline de subsidence dolină de subsidenţă

doline de suffosion dolină de sufoziune
dolomite dolomit
dôme dom
dôme d´exfoliation dom de exfoliere
dôme d´extrusion cupolă de extruziune
dôme de glaçage movilă de gheaţă de injecţie
dôme glaciaire dom glaciar
dôme de lave dom de lavă
dôme montagneux dom montan
dôme de sel dom de sare
dôme structural brachianticlinal
dôme structural exhumée cupolă structurală exhumată
dôme volcanique dom vulcanic
Donau Donau
dorsale dorsală
dorsale médio-océanique lanţ muntos medio-oceanic, dorsală medio-oceanică
dorsale océanique dorsală oceanică
dorsale sous-marine dorsală submarină
dragage dragare
dragées perle de cavernă
drain dren
drainage asanare, drenaj
drainage fluvial scurgere fluvială
drainage souterraine scurgere subterană
drainage torrential scurgere torenţială
draperies karstiques draperii carstice
draperies stalactitiques draperii stalactitice
draperies stalagmitiques draperii stalagmitice
Dryas Dryas
drumlin drumlin
drumlin rocheux drumlin în rocă
dune dună
dune argileuse dună argiloasă
dune cimentée dună cimentată
dune de colmatage dună de colmatare
dune composée dună compusă, dună complexă
dune conique dună conică
dune consolidée dună consolidată
dune continentale dună continentală
dune côtière dună litorală
dune en croissant barcană
dune-dôme dună-dom
dune d´écho dună-ecou
dune embrionnaire dună embrionară
dune éolienne dună
dune d`estran avandună
dune en forme d'étoile dună stelată
dune fixée dună fixată
dune en forme de bouclier dună-scut
dune en forme d´étoile dună stelată
dune fossile dună fosilă
dune grésifié dună cimentată, gresie de dune
dune grimpante dună căţărătoare (urcătoare)
dune hydraulique dună hidraulică
dune intérieure dună continentală
dune linéaire dună liniară
dune littorale dună litorală
dune longitudinale dună longitudinală, dună-lance
dune migrante dună mobilă
dune mobile dună mobilă
dune morte dună fixată
dune mouvante dună mobilă
dune d'obstacle dună topografică
dune ovale dună ovală
dune perchée dună căţărătoare (urcătoare)
dune parabolique dună parabolică
dune pyramidale dună piramidală
dune en râteau dună-greblă
dune de sable dună de nisip
dune stabilisée dună fixată, dună stabilizată

dune stationnaire dună fixată, dună stabilizată
dune suspendue dună suspendată
dune tombante dună coborâtoare
dune transversale dună transversală
dune de vallée dună fluvială
dune vive dună mobilă
dunes réticulées dune reticulate
dureté duritate
duricruste duricruse
dyke dyke
dynamométamorphisme dinamometamorfism

E

eau de gravité apă gravitaţională
eau d´infrapergélisol apă de sub permafrost
eau d´interface apă de interfaţă
eau intersticielle apă interstiţială
eau d´intrapergélisol apă de intrapermafrost
eau libre apă liberă
eau phréatique apă freatică
eau sousterraine apă subterană
eau souterraine apă subterană
eau stagnante apă stagnantă
eau suprapergélisol apă de suprapermafrost
éboulement surpare de teren
éboulis grohotiş
éboulis de gravité grohotiş
éboulis ordonnés depozite de versant stratificate
éboulis stratifiés depozite de versant stratificate
Eburonien glaciaţia Eburon (Eburonian), perioada glaciară Eburon
écaillage clivaj, descuamarea rocilor
écaille tectonique solz (tectonic)
écaille de poussée morenă de împingere
échelle d´Atterberg scara Atterberg
échelle cartographique scara cartografică
échelle géochronologique scară geocronologică
échelle hypsométrique scară hipsometrică
échelle de Mercalli scara Mercalli
échelle morphochronologique scară morfocronologică
échelle paleomagnetique scară paleomagnetică
échelle de pentes scara pantelor
échelle de Richter scara Richter
échelle sismique scară seismică
échelle stratigraphique scara stratigrafică
échelle de Wentworth scara granulometrică Wentworth
échine hogback
éclatement gelifracţie
éclatement des roches pocnirea rocilor
école géomorphologique şcoală geomrfologică
écorce continentale scoarţă continentală
écorce océanique scoarţă oceanică
écorce terrestre scoarţă terestră
écoulement des alluvions scurgere solidă
écoulement boueux torent noroios
écoulement compressif scurgere compresivă
écoulement concentré scurgere lichidă concentrată
écoulement fluvial scurgere fluvială
écoulement de glacier mişcarea (curgerea) gheţarului
écoulement gravitaire curgeri gravitaţionale, curgere de sfărâmături (de roci)

écoulement laminaire curgere laminară
écoulement (liquide) scurgere lichidă
écoulement en nappe scurgere lichidă difuză
écoulement permanent scurgere permanetă
écoulement proglaciaire scurgere proglaciară
écoulement souterrain scurgere subterană
écoulement spécifique des alluvions en suspension scurgere specifică de aluviuni în suspensie
écoulement superficiel scurgere superficială
écoulement temporaire scurgere temporară
écoulement torrentiel scurgere torenţială
écroulement prăbuşire
écroulement en masse prăbuşire în masă
écueil turn litoral (marin)
Eemien Eemian
effectivité des processus géomorphologiques efectivitate geomorfologică
effet de lobe efect de lob
effet d´étalement efect de lob
effet de ventouse efect de ventuză
effluent efluent
effondrement prăbuşire, incaziune
effusion efuziune
égratignures glaciaires striaţii glaciare
ejecta materiale de erupţie (explozie)
éjection gélivale ejecţie de gelivaţie, expulzare periglaciară
elargissement de la vallée lărgirea văii
élément détritique element detritic, clast
élément d´image pixel
élément du système element de sistem
éléments morphologiques de la capture elemente morfologice ale captărilor
éléments du relief elemente de relief
élévation înălţime
élévation de l´écorce terrestre înălţare a scoarţei
élévation glacio-isostatique înălţare glacio-izostatică
ellipsoïde de référence elipsoid de referinţă
ellipsoïde de Krasovski elipsoidul Krasovski
ellipsoïde de révolution elipsoid de rotaţie
ellipsoïde WGS-84 elipsoidul WGS-84
Elster Elster
Elster-Saale Elster-Saale
éluviation eluviere
éluvium eluviu
émanations gaseuses proiecţii vulcanice gazoase
embâcle de glace baraj glaciar, zăpor
emboîtement des formes de relief îmbucarea formelor de relief
embouchure gură de vărsare
embouchure du ravin gura revenei
embouchure de la rivière gura râului
embouchure de la vallée gura văii
émergence exurgenţă
émergence vauclusienne izvor vauclusian
émersion exondare
éminence înălţime
émissaire emisar
émissaire glaciaire emisar glaciar
encaissement du lit de la rivière încătuşarea albiei
encaissement de la vallée încătuşarea albiei
encoche nişă

encoche de pied de falaise nişă de abraziune
encorbellement cornişă
encroûtement calcaire crustă calcaroasă
endiguement îndiguire
endiguement naturel îndiguire naturală
endokarst endocarst
endoréisme endoreism
Endrumpf Endrumpf
énergie cinétique des gouttes de pluie energia cinetică a picăturilor de ploaie
énergie du relief energia potenţială a reliefului, energia reliefului
énergie géothermale energie geotermală
enfoncement adâncitură
enfoncement du lit mineur adâncirea fundului albiei
enfonçure adâncitură
engel îngheţ
engel du sol îngheţul solului
engel en système fermé îngheţ în sistem închis
engel en système ouvert îngheţ în sistem deschis
engraisse scruntar
ennoyage imersiune
ennoyage désertique înecare deşertică
enregistrement magnétique înregistrare magnetică
enregistrement numérique înregistrare numerică
enregistrement optique înregistrare optică
enregistrement photographique înregistrare fotografică
ensellement înşeuare, şa
ensellement de pli înşeuarea cutei
ensellement structurale şa structurală
entaille nişă de abraziune
entonnoir de dissolution pâlnie de dizolvare, dolină de dizolvare
entonnoir de fusion dolină de dezgheţ
entonnoir glaciaire pâlnie glaciară
entonnoir karstique pâlnie carstică
entonnoir de réception bazin de recepţie (al torentului)
entonnoir de suffosion dolină de sufoziune, pâlnie de sufoziune, crov
entrecroisement de plis intersectarea cutelor
entrée portiţă
entrée de la grotte gura peşterii
envasement înnămolire
enveloppe géographique înveliş geografic
enveloppe de glace înveliş de gheaţă
enveloppe morainique înveliş morenaic
Eocambrien Eocambrian
éolisation eolizaţie
éon eon
épaisseur de couche active grosimea stratului activ
épaisseur de la couverture sédimentaire grosimea sedimentelor
épaisseur crustale grosimea crustei
épaisseur maximale de la couche gelée saisonnière adâncimea de pătrundere a îngheţului sezonier
épaisseur du pergélisol grosimea permafrostului
épaisseur de la roche grosimea rocii
épaisseur des roches sédimentaires grosimea sedimentelor
épaisseur des sédiments grosimea sedimentelor
épaulement umăr
épaulement d'auge umăr glaciar
épaulement glaciaire umăr glaciar
épeirogenèse epirogeneză

éperon picior de munte, pinten de meandru, promontoriu, pinten, pinten de versant
éperon d´érosion stâlp
éperon tronqué pinten retezat
éperons et sillons pinteni şi canale
épi săgeată litorală
épicentre epicentru
épicycle epiciclu
épidiagenèse telogeneză
épigénie epigeneză (epigenie)
épimagma epimagmă
épirogenèse epirogeneză
épisode Gilsa Gilsa
épisode Jaramillio Jaramillio
épisode Kaena Kaena
épisode Mammoth Mammoth
épisode Olduvai Olduvai
épizone epizonă
époque Gauss Gauss
époque géologique epocă geologică
époque géomorfologique epocă geomorfologică
époque glaciaire epocă glaciară, perioadă glaciară
époque interglaciaire interglaciar, perioadă interglaciară
époque interstadiaire interstadiu glaciar
époque Matuyama Matuyama
équation de Moţoc ecuaţia Moţoc
équation universelle de l´érosion ecuaţia universală a eroziunii solului
équidistance echidistanţa curbelor de nivel
équilibre dynamique echilibru dinamic
équilibre géomorphologique echilibru geomorfologic
équilibre stable echilibru stabil
équiplanation echiplanaţie
ère Cénozoïque Cainozoic
ère géologique eră geologică
ère géotectonique eră tectonică
ère glaciaire glaciar
ère primaire Primar
ère tertiaire Terţiar
erg câmp dune
érodabilité du sol erodabilitatea solului
érosion eroziune
érosion accélérée eroziune accelerată
érosion anthropique eroziune antropică
érosion aréolaire eroziune areolară
érosion des berges eroziunea malurilor
érosion chimique coroziune
érosion conforme eroziune conformă
érosion différentiele eroziune diferenţială
érosion diffuse eroziune areolară
érosion par l´eau eroziune prin apă, eroziune hidrică
érosion éolienne eroziune eoliană
érosion fluviale eroziune fluvială
érosion fluviatile eroziune fluvială
érosion glaciaire eroziune glaciară
érosion laminaire eroziune laminară
érosion latérale eroziune laterală
érosion linéaire eroziune liniară
érosion du lit eroziune de adâncime, eroziunea fundului albiei
érosion maritime eroziune marină
érosion en nappe eroziune areolară
érosion nivale eroziune nivală
érosion normale eroziune normală, eroziune geologică
érosion pluviale eroziune prin împroşcare, pluviodenudaţie
érosion en profondeur eroziune de adâncime
érosion régressive eroziune regresivă
érosion remontante eroziune regresivă
érosion rétrograde eroziune regresivă
érosion en rigoles eroziune în rigole

érosion sélective eroziune selectivă
érosion du sol eroziunea solului
érosion sous le choc de gouttes de pluie pluviodenudare, eroziune prin picăturile de ploaie
érosion spécifique eroziune specifică
érosion subaérienne eroziune subaeriană
érosion subcrustale efuziune subcrustală
érosion superficielle eroziune areolară
érosion en surface eroziune areolară
érosion thermique abraziune termică, eroziune termică
érosion tourbillonnaire eroziune turbionară, evorziune
érosion verticale eroziune în, adâncime, eroziune verticală
érosivité erozivitate
érosivité de glace erozivitate a gheţarului
érosivité nivale erozivitate nivală
érosivité des pluies erozivitatea pluvială
éruption de boue ostiole
éruption centrale erupţie de tip central
éruption effusive erupţie efuzivă
éruption explosive erupţie explozivă
fissure éruptive erupţie prin fisură
éruption hydrovolcanique erupţie hidrovulcanică
éruption laterale erupţie laterală
éruption linéaire erupţie liniară
éruption phreatomagmatique erupţie freatomagmatică
éruption sous-glaciaire erupţie subglaciară
éruption sub-glacial erupţie subglaciară
éruption submarine erupţie submarină
éruption de type effusif erupţie efuzivă
éruption de type explosif erupţie explozivă
éruption de type hawaïen erupţie de tip Hawaian
éruption de type Krakatoa erupţie de tip Krakatoa
éruption de type maar erupţie de tip maare
éruption de type péléen erupţie de tip Peleean
éruption de type strombolien eruptie de tip strombolian
éruption de type vezuvien erupţie de tip vezuvian
éruption de type vulcanien erupţie de tip volcanian
éruption volcanique erupţie vulcanică
escalier de piémont piemont terasat
escarpe abrupt
escarpement abrupt
escarpement atténué abrupt atenuat
escarpement à faible pente abrupt atenuat
escarpement continental abrupt continental
escarpement de faille abrupt de falie, taluz de falie
escarpement de ligne de faille rajeuni abrupt de falie întinerit
escarpement de ligne de faille herité abrupt de falie relict
escarpement tectonique abrupt tectonic
esker esker
esker à monticules esker cu movile
espace littoral spaţiu litoral
esquisse géomorphologique schiţă geomorfologică
esquisse panoramique schiţă panoramică
estavelle estavelă
estran zonă intertidală
estuaire estuar
estuaire en entonnoir estuar în formă de pâlnie

étage géologique etaj geologic
étage infralittorale infralitoral
étage néritique regiune neritică, sublitoral
étage supralittorale supralitoral
étage tyrrhénien Tyrrhenian (I, II)
étagement géomorphologique etajare morfologică
étagement du pergélisol etajarea permafrostului
étang baltă
étang karstique baltă carstică
étang littoral lagună
étang d´origine karstique baltă carstică
étape tardive du géosynclinal tardigeosinclinal
état du système starea sistemului
étiage etiaj
étier canal de maree
étiquetage etichetare
étroit trecătoare
eugéosynclinal eugeosinclinal,eugeoclin
eustasie eustatism
eustatisme eustatism
eustatisme de déformation mişcări geocratice
eustatisme diastrophique mişcări geocratice, eustatism diastrofic
evaporite evaporit
évorsion procese de marmitaj
éxagération des hauteurs exagerarea înălţimii
éxagération du relief exagerarea înălţimii
exaration exaraţie
excavation săpare
exces de charge încărcătură în exces
exfoliation exfoliere
exfoliation chimique exfoliere chimică
exfoliation par couches concentriques exfoliere de tip granitic
exfoliation sphéroïdale descuamare sferoidală, exfoliere sferoidală
exfoliation thermique exfoliere termică
exhaussement înălţare
exhumation exhumare
exokarst exocarst
exondation exondare
expansion de la croûte expansiunea crustei oceanice
expansion de la croûte océanique expansiunea fundului oceanic
expansion du fond océanique expansiunea fundului oceanic
explosion latérale explozie laterală
explosion phréatique explozie freatică, explozie freato-magmatică
explosion phréatomagmatique explozie freato-magmatică
externides externide
extraction par le gel extracţie prin îngheţ
extrusion extruziune
extrusion de glace gheaţă extrusivă
exsudation exudare
exurgence exurgenţă
exutoire debuşeu, deversor, emisar

F

facette faţetă
facettes triangulaires faţete triunghiulare
faciès facies
faciès du lit majeur facies de luncă
faciès du lit mineur facies de albie minoră
facies lithologique litofacies
faciès morphologique morfotop, facies morfologic
faciès pétrographique facies petrografic
faciès sédimentaire facies sedimentar
phacolite facolit

façonnement éolien modelare eoliană
façonnement fluviatile modelare fluvială
façonnement glaciaire modelare glaciară
façonnement périglaciaire modelare periglaciară
façonnement du relief modelarea reliefului
facteur anthropique factor antropic
facteur endogène factor endogen
facteur exogène factor exogen
facteur externe factor extern
facteur géomorphologique factor geomorfologic
facteur interne factor intern
facteurs déclanchant les glissements factori declanşatori ai alunecării
facteurs favorisant le glissement factori favorizanţi ai alunecării
facteurs de la karstification factori de carstificare
fagne turbărie
faille falie
faille active falie activă
faille anthitétique falie antitetică, falie inversă
faille chevauchante falie cu încălecare
faille conforme falie conformă
faille contraire falie contrară
faille de décrochement falie de decroşare, falie cu deplasare orizontală
faille de graben falie de graben
faille de horst falie de horst
faille inverse falie inversă
faille normale falie normală
faille en retour falie antitetică
faille transcurrente falie transcurentă
faille transformante falie transformantă
faille vivante falie activă
failles en escalier falii în trepte
failles en gradins falii în trepte
faire le talus taluzare
faîte culme
falaise faleză
falaise ancienne faleză moartă
falaise dunaire faleză dunară
falaise d`éboulement faleză falsă
falaise fausse faleză falsă
falaise de glace faleză de gheaţă, faleză de aisberg
falaise morte faleză moartă
falaise plongeante faleză plonjantă
falaise réactivée faleză relictă reactivată
falaise vive faleză vie, faleză activă
falun falună
famille de formes complex morfologic
fan-delta fan-deltă
fanglomerat fanglomerat
farine glaciaire făină glaciară
fauchage des têtes de couches încovoierea capetelor de strat
fausse moraine morenă falsă
faux bras albie părăsită
feidj feidj
feldspathes feldspaţi
fenêtre karstique fereastră carstică
fenêtre tectonique fereastră tectonică
fente fisură
fente en coin fisură în formă de pană
fente en coin fossile fantă conică fosilă, pană de gheaţă fosilă
fente en coin à remplissage composé pană compozită
fente de contraction fantă de contracţie
fente de contraction thermique fisură de contracţie termică, fantă de contracţie termică
fente de délogement fisură de desprindere
fente de dessication fisură de uscare

fente d´expansion fantă de expansiune, fisură de expansiune
fente de gel pană de îngheţ, fantă de îngheţ, fisură de îngheţ
fente à remplissage terreux pană de pământ
fente de retrait fantă de contracţie, fisură de uscare
fentes d´expansion fisuri de dilatare
fer-à-cheval nival potcoavă nivală
feston de plage corn de plajă
festons de cryoturbation festoane de crioturbaţie
festons de lave lavă festonată
festons de pierres ghirlandă de pietre
fil de l´eau firul apei
fil de vallée firul văii
filament de glace pipkrake
filament vitreux păr pelean
filon filon
filon clastique filon clastic
filon-couche sill
fissure fisură
fissure de contraction thermique fisură de contracţie termică
fissure de dessication fisură de uscare
fissure de dilatation fisură de dilatare
fissures sismiques fisuri seismice
fixation des dunes fixarea dunelor
fixisme fixism
fjäll fjäll, fjeld
fjärd fjärd
fjell fjell
fjord fiord
flanc de la dune flancul dunei
flanc de pli flancul cutei
flaque de neige petic de zăpadă
flaques de terre ostiole
flèche săgeată litorală
flèche-isthme tombolo
flèche de jonction tombolo
flèche littorale cordon litoral în vârf de lance
fleuve fluviu
flexure flexură
flexure continentale flexură continentală
floculation floculare
floe floe
flot flux
flot de retour curent de retur
fluage fluaj, creep
fluage cataclastique curgere de blocuri
fluage du gélisol creepul gelisolului (sau gheţii)
fluage du pergélisol creep criogenic, gelicreep
fluage du sol creepul solului
fluctuations glacio-eustatique glacioeustatism, mişcări hidrocratice, mişcări glacioeustatice
flux flux
flux géothermique flux geotermic
flysch fliş
foirage de glacier pulsaţia gheţarului
foisonnement gonflare
foliation foliaţie
fond d´auge fundul văii glaciare
fond du cirque planşeul circului glaciar, fundul circului glaciar
fond du lit mineur patul albiei minore. fundul albiei minore
fond du lit de la rivière fundul albiei minore
fond marin fund marin
fond mobile fund mobil
fond océanique fund oceanic
fond rocheux de la terrasse soclul terasei
fond de vallée fundul văii
fondement géologique fundament
fontaine de lave fântână de lavă
fonte de neige topirea zăpezii
forage géologique foraj geologic
force de Coriolis forţa Coriolis

force de frottement forţa de frecare
force de gravitation forţa de gravitaţie
förd forde (förde)
forêt incliné pădure beată
forêt ivre pădure beată
format raster format raster
format vectoriel format vectorial
formation géologique formaţiune geologică
formation des méandres meandrare
formation des seuils-mouilles meandrare verticală
formation des terrasses terasare
formations continentales formaţiuni continentale
formations éluviales depozit eluvial
formations de lit formaţiuni de albie
formations torrentielles formaţiuni torenţiale
forme de la Terre forma Pământului
formes d´accumulation relief de acumulare
formes d´accumulation glaciaire forme de acumulare glaciară
formes crées par l´avalanche forme create de avalanşă
formes de cryoturbation forme de crioturbaţie
formes dérivées forme de relief derivate
formes d'érosion forme de eroziune
formes d'érosion accélérée forme de eroziune accelerată
formes d'érosion aérienne forme de eroziune eoliană
formes d'érosion différentielle forme de eroziune diferenţială
formes d'érosion par l'eau forme de eroziune prin apă
formes d'érosion glaciaire forme de eroziune glaciară
formes d'érosion hydrique forme de eroziune hidrică
formes d'érosion karstique forme de eroziune carstică
formes d'érosion littorale forme de eroziune litorală
formes d'érosion marine forme de eroziune marină
formes fluvio-karstiques fluviocarst
formes héritées relief relict
formes majeures de relief forme majore de relief
formes mineures de relief forme minore de relief
formes négatives de relief forme negative de relief
formes positives de relief forme pozitive de relief
formes primitives relief primar (primordial)
formes de relief forme de relief
formes de relief biogéniques relief biogen
formes de relief concaves forme concave de relief
formes de relief convexes forme convexe de relief
formes de relief de destruction relief scuptural, relief ruiniform, relief sculptural
formes sculpturales relief sculptural
formes sculpturales du relief forme sculpturale de relief
formes de sédimentation cotière forme de acumulare litorală
formes structurales relief structural
formes de suffosion relief de sufoziune
formes thermokarstiques forme termocarstice, relief termocarstic
formes du terrain forme de relief
fosse şanţ, fosă
fosse abyssale fosă abisală, groapă abisală, depresiune abisală
fosse-arc fosă-arc
fosse d`effondrement graben

fosse océanique groapă oceanică, fosă oceanică, groapă abisală
fosse périferique fosă (crevasă) periferică, rimaya
fosse de polygone jgheab de poligon
fosse de subduction bazin de subducţie
fosse tectonique graben
fossile fosilă
fossilisation fosilizare
foyer sismique focar seismic
foyer volcanique vatră vulcanică
fraction granulométrique fracţiune granulometrică
fracture tectonique fractură tectonică
fracture crustale fractură crustală
fragmentation du relief fragmentarea reliefului
frais reavăn
frana frana
frange d`îles ghirlandă de insule
front de charriage fruntea pânzei de şariaj
front de cuesta front de cuestă, frunte de cuestă
front du dégel front de dezgheţ
front deltaïque front deltaic
front du delta fruntea deltei
front de dune fruntea dunei
front d´érosion abrupt de eroziune
front de gel front de îngheţ
front du glacier piciorul gheţarului, fruntea gheţarului
front du glissement fruntea alunecării
front littoral front litoral
front de nappe fruntea pânzei de şariaj
front de nappe de charriage fruntea pânzei de şariaj
frontière de pergélisol limita permafrostului
frontière de la plaque marginea plăcii
fuldj fuldj
fumerolles fumarole
fusionnement binoculaire fuziunea imaginilor
fusionnement stéréoscopique fuziunea imaginilor

G

gabarit du méandre înălţimea buclei meandrului
gabbro gabrou
galerie pasaj (în peşteră), galerie antropică
galerie ancienne galerie veche
galerie d'animaux galerie de animale
galerie embrionnaire galerie embrionară
galerie fossile galerie fosilă
galerie karstique galerie carstică
galerie karstique active galerie activă de peşteră
galerie karstique en equilibre galerie carstică în echilibru
galerie morte galerie moartă
galerie seche galerie uscată
galerie sous terraine galerie subterană
galet galet, galet de peşteră
galet arrondi galet rotunjit
galet en fer-à-repasser galet aplatizat
galet tendre galet moale
gangue steril
gassi gassi
époque Gauss Gauss
géanticlinal geanticlinal
gel îngheţ, ger
gel ascendant îngheţ ascendent
gel épigénétique des roches îngheţ epigenetic al rocilor
gel pérenne îngheţ peren
gel permanent îngheţ peren
gel saisonier îngheţ sezonier
gel du sol îngheţul solului
gel-dégel îngheţ-dezgheţ
gélidessiccation gelidesicaţie
gélifluxion gelifluxiune, solifluxiune

gélifraction gelifracţie, gelivaţie
gélifracts gelifracte
gélireptation gelireptaţie, creep criogenic
gélisol gelisol
gélisol plastique gelisol plastic, sol îngheţat plastic
gélisol rigide gelisol rigid, sol îngheţat rigid
gélisol saisonnier gelisol sezonier, strat îngheţat sezonier
gélisol sec gelisol uscat
gélisol temporaire gelisol sezonier
gélistructures gelistructuri
géliturbation geliturbaţie
gélivation gelivaţie, gelifracţie, dezintegrare prin îngheţ-dezgheţ
gélivité gelivitate
gendarme ac
génération des formes du relief generaţie de relief
génération de glissements generaţie de alunecări
génération de vallées generaţie de văi
génie rural îmbunătăţiri funciare
géochronologie geocronologie
géochronologie absolue geocronologie absolută
géochronologie relative geocronologie relativă
géocodage geocodificare, georeferenţiere
géocodification geocodificare
géocryologie geocriologie
géodépression geodepresiune
geodesic point punct geodezic
géodesie geodezie
géodynamique geodinamică
géofracture geofracture
géoglyphes geoglife
géographie du karst geografia carstului
géographie physique geografie fizică
géographie physique appliquée geografie fizică aplicată
géoïde geoid
géoïde gravimétrique geoid gravimetric
géoinformatique geoinformatică
géologie geologie
géologie historique geologie istorică
géologie structurale geologie structurală
géologie structurelle geologie structurală, tectonică
géomatique geoinformatică, geomatică
géométrie hidraulique du lit geometrie hidraulică a secţiunii transversale a albiei
géomorphogenèse geomorfogeneză, morfogeneză
géomorphographie geomorfografie, morfografie
géomorphologie geomorfologie
géomorphologie appliquée geomorfologie aplicată
géomorphologie bioclimatique geomorfologie bioclimatică
géomorphologie climatique geomorfologie climatică
géomorphologie cyclique geomorfologie ciclică, geomorfologie denudaţională, geomorfologie sculpturală
géomorphologie descriptive geomorfologie descriptivă
géomorphologie dynamique geomorfologie dinamică
géomorphologie écologique geomorfologie ecologică
géomorphologie éolienne geomorfologie eoliană
géomorphologie expérimentale geomorfologie experimentală

géomorphologie extraterrestre geomorfologie extraterestră (planetară)
géomorphologie fluviale geomorfologie fluvială, geomorfologie hidrologică
géomorphologie fluviatile geomorfologie fluvială
géomorphologie générale geomorfologie generală
géomorphologie génétique geomorfologie genetică
géomorphologie géologique geomorfologie geologică
géomorphologie glaciaire geomorfologie glaciară
géomorphologie granitique geomorfologie granitică
géomorphologie historique geomorfologie istorică
géomorphologie de l'impact anthropique geomorfologie antropică
géomorphologie karstique geomorfologie carstică
géomorphologie lacustre geomorfologie lacustră
géomorphologie littorale geomorfologie litorală
géomorphologie marine geomorfologie marină
géomorphologie du milieu désertique geomorfologie deşertică
géomorphologie des montagnes geomorfologie montană
géomorphologie périglaciaire geomorfologie periglaciară
géomorphologie planetaire geomorfologie extraterestră, geomorfologie globală
géomorphologie quantitative geomorfologie cantitativă
géomorphologie régionale geomorfologie generală
géomorphologie sculpturale geomorfologie sculpturală
géomorphologie structurale geomorfologie structurală, geomorfologie tectono-structurală
géomorphologie tectonique geomorfologie tectonică
géomorphologie volcanique geomorfologie vulcanică
géomorphologue geomorfolog
géomorphométrie geomorfometrie
géomorphosphère geomorfosferă
géomorphosytème geomorfosistem
géomorphotype geomorfotip
géophysique geofizică
géoréférencement georeferenţiere
géospéléologie geospeologie
géosphère geosferă
géosphères extérieures geosfere exterioare
géosphères externes geosfere externe
géosphère internes geosfere interne
géostructure geostructură
géosuture geosutură
géosynclinal geosinclinal
géosystème geosistem
géosystème du karst geosistem carstic
géotectonique geotectonică
géotecture geotectură, morfotectură
géotumeur geotumoare, panaş al mantalei, panaş termic
geyser gheizer, (geyser)
geyserit gheizerit
ghourde ghourd, dună piramidală
Gipfelflur Gipfelflur
glaçage gheaţă superficială, naledi
glace gheaţă
glace d`accroissement gheaţă de agradare
glace d`aggradation gheaţă de agradare

glace de banquise gheaţă de şelf
glace bouleuse gheaţă poroasă
glace de caverne gheaţă de peşteră
glace de cavité fermée gheaţă de cavitate închisă
glace de cavité ouverte gheaţă de cavitate deschisă
glace compacte gheaţă compactă
glace comprimé gheaţă presată
glace diffuse gheaţă difuză
glace enfouie gheaţă îngropată
glace enterée gheaţă îngropată
glace epigénétique gheaţă epigenetică
glace en excès gheaţă în exces
glace de fente de gel gheaţă din fisură de îngheţ
glace de fente de gel en coin gheaţă din fisură în formă de pană
glace de fissure gheaţă din fisuri
glace dans les fissures gheaţă din fisuri
glace dans la fissure de gel gheaţă din fisură de îngheţ
glace flotante gheaţă plutitoare
glace de fond gheaţă de fund
glace fondante gheaţă meteorizată
glace fossile gheaţă fosilă
glace de glacier gheaţă de gheţar
glace granulaire gheaţă granulară
glace granulée gheaţă granulară
glace d`injection gheaţă de injecţie, gheaţă de intruziune
glace intersticielle gheaţă interstiţială, gheaţă de pori
glace intrusive gheaţă de injecţie, gheaţă de intruziune
glace lacustre gheaţă lacustră
glace en lentille gheaţă lenticulară
glace littorale gheaţă litorală, gheţar litoral
glace massive gheaţă masivă
glace de mer gheaţă marină
glace morte gheaţă moartă
glace multiannuelle gheaţă multianuală
glace de névé gheaţă de firn
glace de pingo gheaţă de pingo
glace non poreuse gheaţă compactă
glace poreuse gheaţă poroasă
glace de regel gheaţă de reîngheţare
glace relictuelle gheaţă relictă
glace relique gheaţă relictă
glace de remplissage des pores gheaţă de pori
glace réticulée gheaţă reticulară
glace de rive gheaţă litorală, gheţar litoral
glace riveraine gheaţă litorală, gheţar litoral
glace de rivière gheaţă de râu
glace sale gheaţă murdară
glace de ségrégation gheaţă de segregaţie
glace dans le sol gheaţă din sol
glace de sol gheaţă din sol
glace stratifié gheaţă stratificată
glace sous-terraine gheaţă subterană
glace souterraine gheaţă subterană
glace souterraine massive gheaţă subterană masivă
glace stratifiée gheaţă stratificată
glace de sublimation gheaţă de sublimare
glace de surface gheaţă de suprafaţă
glace de surimposition gheaţă de reîngheţare
glace syngénétique gheaţă singenetică
glace de la terre ferme gheaţă de uscat
glace vielle gheaţă veche
glacialisme glacialism
glaciation glaciaţie, perioadă glaciară
glaciation Biber glaciaţia Biber
glaciation de Donau glaciaţia Donau
glaciation Elster glaciaţia Elster
glaciation Illinoienne perioada glaciară Illinois, glaciaţia Illinois

glaciation Kansienne glaciaţia Kansas
glaciation de Mindel Mindel, glaciaţia Mindel
glaciation de Moscou glaciaţia Moscova, perioada glaciară Moscova
glaciation nébraskienne perioada glaciară Nebraska, glaciaţia Nebraska
glaciation Oka glaciaţia Oka
glaciation réticulée glaciaţie reticulară
glaciation de Riss glaciaţia Riss
glaciation de Saale glaciaţia Saale
glaciation Samarovo glaciaţia Samarovo
glaciation Waldaï glaciaţia Valdai
glaciations quaternaires glaciaţii cuaternare
glacier gheţar
glacier actif gheţar activ
glacier adiacent gheţar afluent
glacier affluent gheţar afluent
glacier alaskien gheţar de tip alaskian
glacier alpin gheţar alpin
glacier blanc gheţar alb
glacier de caldeira gheţar de caldeiră
glacier de calotte gheţar de calotă, calotă glaciară
glacier de caverne gheţar de peşteră
glacier chaud gheţar cald
glacier de cirque gheţar de circ, gheţar de tip pirinean
glacier de cirque avec une langue gheţar de circ şi vale
glacier composé gheţar de tip himalayan, gheţar compus
glacier de cône d`avalanche gheţar de con de avalanşă
glacier de confluence gheţar confluent
glacier continental gheţar continental
glacier contraint par la topographie gheţar constrâns de topografie
glacier côtier gheţar litoral
glacier coulant gheţar curgător
glacier de cratère gheţar de crater
glacier qui debouche dans l´océan gheţar care debuşează în ocean
glacier qui se développe gheţar în creştere
glacier diffluent gheţar difluent
glacier à écoulement pulsatif gheţar cu mişcare pulsatorie
glacier qui s´écroule gheţar care se dărâmă
glacier émissaire gheţar emisar
glacier émissaire de calotte gheţar emisar
glacier enterré gheţar îngropat
glacier évacuateur gheţar emisar
glacier du fauteuil gheţar de amfiteatru
glacier flottant gheţar plutitor
glacier fondant gheţar în declin
glacier en forme de dôme gheţar cupolă
glacier froid gheţar rece
glacier froid arctique gheţar rece arctic
glacier froid sous-antarctique gheţar rece subantarctic
glacier froid tropical gheţar rece tropical
glacier himalayen gheţar dendritic
glacier islandais gheţar de tip islandez
glacier littoral gheţar litoral
glacier lobé gheţar lobat
glacier en lobe gheţar lobat
glacier mince gheţar subţire
glacier de montagne gheţar montan
glacier moribond gheţar mort
glacier mort gheţar mort
glacier de niche gheţar de nişă
glacier noir gheţar negru
glacier non-contraint par la topographie gheţar neconstrâns de topografie
glacier de paroi gheţar de versant

glacier passif gheţar pasiv
glacier en patte de lion gheţar lobat
glacier en pecten gheţar lobat
glacier de pente gheţar de versant
glacier de piedmont gheţar de piemont, gheţar de tip alaskian
glacier de plateau gheţar de platou
glacier polaire gheţar rece
glacier polythermique gheţar politermic
glacier principal gheţar principal
glacier pyrénéen gheţar de tip pirinean
glacier ramifié gheţar difluent
glacier régénéré gheţar regenerat
glacier remanié gheţar regenerat
glacier en retraite gheţar în declin
glacier rocheux gheţar de pietre
glacier rocheux actif gheţar de pietre activ
glacier rocheux cimenté par glace gheţar de blocuri cimentat cu gheaţă
glacier rocheux fossile gheţar de pietre fosil
glacier rocheux inactif gheţar de pietre inactiv
glacier rocheux avec noyau de glace gheţar de blocuri cu nucleu de gheaţă
glacier de sommet plat gheţar de vârf plat
glacier sous-terrain gheţar subteran, gheţar de peşteră, gheţar de carst
glacier subpolaire gheţar subpolar
glacier suspendu gheţar suspendat
glacier tempéré gheţar temperat
glacier tempéré des moyennes latitudes gheţar temperat din latitudini medii
glacier transfluent gheţar transfluent
glacier de transsection gheţar de transecţiune
glacier tropical gheţar tropical
glacier de type alaskien gheţar de tip alaskian
glacier de type alpine gheţar alpin, gheţar de tip alpin
glacier de type arctique humide gheţar de tip arctic umed
glacier de type arctique sec gheţar de tip arctic uscat
glacier de type groenlandais gheţar de tip groenlandez
glacier de type himalayen gheţar de tip himalayan
glacier de type islandais gheţar de tip islandez
glacier de type normal gheţar de tip alpin
glacier de typ ouralien gheţar de tip Urali
glacier de type péruvien gheţar de tip peruvian
glacier de type pyrénéen gheţar de tip pirinean
glacier de type scandinave gheţar de tip scandinav
glacier de type sibérien gheţar de tip siberian
glacier de type Spitsberg gheţar de tip Spitzberg
glacier de vallée gheţar de vale
glacier de vallée composé gheţar dendritic
glacier de vallée simple gheţar de tip alpin
glacière peşteră-gheţărie
glaciérisation grad de glaciaţie
glacier sous-terrain gheţar de peşteră
glaciodislocation glaciodislocaţie
glacio-eustasie glacioeustazie
glacioeustatism mişcări glacioeustatice
glacio-eustatisme glacioeustatism
glacio-isostasie glcioizostazie
glaciokarst glaciocarst
glaciologie glaciologie

glaciotectonique glaciotectonică, tectonică glaciară
glacis glacis, tăpşan
glacis d`ablation glacis de eroziune, pediment
glacis d`accumulation glacis de acumulare
glacis d`accumulation alluviale glacis aluvial
glacis alluvial glacis aluvial, glacis proluvial, glacis aluvio-proluvial
glacis alluvio-colluvial glacis aluvio-coluvial (mixt)
glacis colluvial glacis coluvial
glacis colluvio-alluvial glacis coluvio-aluvial
glacis continental glacis continental
glacis cuirassé glacis cuirasat
glacis de dénudation glacis de denudaţie
glacis encroûté glacis cuirasat
glacis d´ennoyage glacis de acumulare
glacis d`épandage glacis de acumulare, glacis aluvial, glacis de împrăştiere, glacis aluvio-proluvial, glacis deluvio-proluvial
glacis d`épandage de piémont glacis proluvial piemontan
glacis d`érosion glacis de eroziune
glacis étagés glacisuri etajate
glacis de glissement en masse glacis de alunecare
glacis de piedmont glacis piemontan
glacis de piémont glacis piemontan
glacis polygénique glacis poligenetic
glacis précontinental glacis continental
glacis récifal glacis recifal
glacis de remblaiement colluvio-alluvial glacis de împrăştiere
glacis structurel glacis structural
glacis de vallée glacis de vale
glaçon floe
glint glint
glissement alunecare de teren
glissement active alunecare activă
glissement actuel alunecare actuală
glissement ancien alunecare veche
glissement aséquent alunecare asecventă
glissement de blocs alunecare de blocuri
glissement complexe alunecare complexă
glissement conséquent alunecare consecventă
glissement dû au dégel alunecare de dezgheţ
glissement délapsif alunecare delapsivă
glissement détrusif alunecare detrusivă
glissement extrémement lente alunecare extrem de lentă
glissement extrémement rapide alunecare extrem de rapidă
glissement faiblement rétrogressif alunecare slab regresivă
glissement de forme lenticulaire alunecare lenticulară
glissement fortement rétrogressif alunecare puternic regresivă
glissement fossilisé alunecare fosilă
glissement en gradins alunecare în trepte
glissement insequent alunecare insecventă
glissement mixte alunecare mixtă
glissement modéré alunecare moderată
glissement monticulaire alunecare monticulară
glissement de neige alunecare de zăpadă
glissement ondulé alunecare în valuri

glissement à paroxisme rapide alunecare extrem de rapidă
glissement de petite profondeur alunecare de adâncime mică
glissement en planches alunecare în plăci
glissement en plaques alunecare în plăci
glissement potentiel alunecare potenţială
glissement primaire alunecare primară (de ordin I)
glissement profond alunecare adâncă, alunecare profundă
glissement de profondeur modéré alunecare de adâncime medie
glissement rapide alunecare rapidă
glissement en profondeur moyenne alunecare de adâncime medie
glissement réactivé alunecare reactivată
glissement regressif alunecare regresivă
glissement régressif multiple alunecare regresivă multiplă
glissement rétrogressif alunecare regresivă
glissement en rotation alunecare rotaţională
glissement rotationnel alunecare rotaţională
glissement à sec deplasare uscată, alunecare uscată
glissement sec alunecare uscată
glissement secondaire alunecare secundară (de ordin II), alunecare reactivată
glissement sous-marin alunecare submarină
glissement superficiel alunecare areală, alunecare superficială
glissement de terrain alunecare de teren
glissement de terrain fossile alunecare fosilă
glissement de terrain fossilisé alunecare fosilă
glissement de terrain stabilisé alunecare stabilizată
glissement de translation alunecare de translaţie
glissement à vitesse lente alunecare lentă
glissement très lente alunecare foarte lentă
glissement très rapide alunecare foarte rapidă
glissière oglindă de alunecare oglindă de fricţiune, patul alunecării
glissoire jgheab de rostogolire
globe géographique glob geografic
glomérules glomerule
glyptogenèse gliptogeneză
gnammas gnamma
gneiss gnais
gobi gobi
golfe golf
golfe en entonnoir golf în formă de pâlnie
Gondwana Gondwana
gonflement gonflare
gonflement des argiles gonflarea argilelor
gonflement cryogénique gonflare criogenică
gorge chei
gorge de raccordement chei de racordare
gouf gouf
gouffre aven, pâlnie carstică, puţ carstic, peşteră verticală, abis
gouffre absorbant ponor (absorbant), ponor de inundaţie, sorb
gour gour
goze goze
GPS Sistem global de poziţionare

graben graben
gradation des tons gradaţia tonurilor
gradient géothermique gradient geotermic
gradin antithétique treaptă antitetică
gradin de confluence treaptă de confluenţă, prag de confluenţă
gradin d´effondrement treaptă de surpare *gradin géotermique* treaptă geotermică
gradin de glissement treaptă de alunecare
gradin de plage banchetă de plajă, bermă, terasă de plajă
gradin renversé treaptă antitetică
gradin de solifluxion treaptă de solifluxiune
gradin avec triage terasetă sortată
gradin sans triage terasetă nesortată
gradin tectonique treaptă tectonică
gradins terasete
gradins de piedmont piemont terasat
gradin de plage bermă, banchetă de plajă, terasă de plajă
gradins marginaux trepte de piemont
gradins de piémont trepte de piemont
grain granulă
grain moyen granulă medie
granit granit
granite en forme de matelas saltele granitice
granitisation granitizare
granodiorite granodiorit
granule granulă
granulométrie granulometrie, alcătuire granulometrică
granulométrie à gros grains granulometrie grosieră
granulométrie grosière granulometrie grosieră
grau portiţă
grauwacke grauwacke
gravier pietriş
gravier marin pietriş marin
gravier fluviatil pietriş fluvial
gravillons ferrugineux pietriş feruginos
gravimétrie gravimetrie, măsurători gravimetrice
gravitation forţa de gravitaţie, gravitaţie terestră
gravité gravitaţie terestră
grès gresie
grès calcaire gresie calcaroasă
grès dunaire gresie de dune
grès de plage gresie de plajă
grès quartzeux gresie cuarţoasă
grès sauvages trovanţi
grève plajă pietroasă, plajă
greywacke grauwacke
grèzes litées grèzes littées, depozite de versant stratificate
grosse pierre bolovan
grotte grotă, peşteră
grotte d´abrasion peşteră de abraziune
grotte active peşteră activă, peşteră vie
grotte artificielle peşteră antropică (artificială)
grotte aveugle peşteră oarbă
grotte calcaire peşteră în calcar
grotte chaude peşteră caldă
grotte colmatée peşteră colmatată
grotte concrétionée peşteră concreţionată
grotte creusée dans les dolomies peşteră dolomitică
grotte de désagrégation peşteră de dezagregare
grotte dans le désert peşteră de deşert
grotte à diaclase peşteră de fisură
grotte à écoulement temporaire peşteră semiactivă
grotte effondrée peşteră deschisă
grotte d´effondrement peşteră de surpare

grotte émergente peşteră emergentă
grotte epigénétique peşteră epigenetică
grotte de feu peşteră de foc
grotte de formation tectonique peşteră tectonică
grotte formée à partir d´une fissure peşteră de fisură
grotte fossile peşteră fosilă
grotte fumante peşteră fumătoare
grotte de glace grotă glaciară, peşteră în gheţar
grotte glacée peşteră cu gheaţă
grotte glaciaire grotă glaciară
grotte glacié peşteră-gheţărie
grotte de glacier grotă glaciară
grotte de glissement peşteră de alunecare
grotte gouffre peşteră-ponor
grotte de gypse peşteră în gips
grotte horizontale peşteră orizontală
grotte humide peşteră umedă
grotte inondée peşteră inundată
grotte karstique peşteră carstică
grotte de lave peşteră în lavă
grotte littorale grotă litorală, peşteră litorală
grotte marine peşteră litorală
grotte modelée par le vent peşteră eoliană
grotte d´origine tectonique peşteră tectonică
grotte primaire peşteră primară
grotte ramifiée peşteră dendritică
grotte qui respire peşteră care respiră
grotte à rivière peşteră activă, peşteră cu scurgere
grotte sèche peşteră moartă
grotte de sel peşteră în sare
grotte semi-active peşteră semiactivă
grotte de stratification peşteră de stratificaţie
grotte suspendue peşteră suspendată
grotte terminale grotă glaciară
grotte-tunnel peşteră tunel
grotte de vent peşteră cu vânt, grotă cu vânt
grotte vivante peşteră vie, peşteră activă
grotte volcanique peşteră vulcanică
grottes étagées peşteri etajate
groupe de montagne grup muntos
grumeau cocoloş
grumeaux glomerule
grupe de montagnes grup mnutos
gué vad
guirlande calcaire ghirlandă calcaroasă
guirlande insulaire ghirlandă de insule
guirlande littorale ghirlandă litorală
guirlande de pierres ghirlandă de pietre
guirlande volcanique ghirlandă vulcanică
goumbotil gumbotil
guyot guyot
gypse gips

H

hachures haşuri
halokarst halocarst
haloclase haloclastie
haloclaste haloclastit
haloclastie haloclastie dezagregare prin cristalizarea sărurilor
haloclastism haloclastism
haloturbation haloturbaţie
hammada hamada
hammada anthropique hammadă antropică
haut-plateau platou înalt
haute colline muscel
haute côte ţărm înalt

haut-fond prag fluvial, vad, înălţime submarină, fund marin înalt, fund înălţat
haute plage plajă înaltă
haute de plage plajă înaltă
haute plaine câmpie înaltă
haute plaine alluviale albie majoră înaltă
hautes montagnes munţi înalţi
hauteur altitudine, înălţime
helictites helictite
Helvétien Helveţian
hercinides hercinide
hérisson de glace pipkrake
hérisson de glace d´exudation pipkrake
hieroglifes hieroglife
Hipsithermal Hipsitermal
historisme istorism
hiver d`impact iarnă de impact
hiver d`impact catastrophique iarnă de impact
hiver d`impact météorique iarnă de impact
hogback hogback
hog`back hogback
Holocène Holocen, Recent
holographie holografie
holokarst holocarst
horizon géologique orizont (geologic)
horn horn
hornitos hornitos
horst horst
horst dissymétrique bloc basculat
horst monoclinal bloc basculat
houle hulă
hum hum
hummock hummock
hyaloclastites hialoclastite
hydratation hidratare
hidratation de l`anhydrite hidratarea anhidritului
hydroclastie hidroclastism
hydrogéologie hidrogeologie
hydrogéologie du karst hidrogeologie carstică
hydrographie hidrografie
hydrographie karstique hidrografie carstică
hydrogramme hidrograf
hydroisohypse hidroizohipsă
hydroisostasie hidroizostazie
hydrolaccolithe hidrolacolit, pingo, bulguniak
hydrolaccolithe saisonnier hidrolacolit sezonier, pingo sezonier
hydrolise hidroliză
hydrologie hidrologie
hydrologie karstique hidrologie carstică
hydromorphologie hidromorfologie
hydromorphométrie hidromorfometrie
hydrosphère hidrosferă
hydroturbation hidroturbaţie
hyeroglifes hieroglife
hyerogliphes hieroglife
hyperkarst hipercarst
hyperstéréoscopie hiperstereoscopie
hypocentre hipocentru
hypokarst hipocarst
hypomagma hipomagmă
hypothèse de l`accrétion continentale ipoteza acreţiei continentale
hypothèse de l`assimilation ipoteza asimilării
hypothèse de la contraction de la Terre ipoteza contracţiei
hypothèse des courants internes ipoteza curenţilor subcrustali
hypothèse de la derive de continents ipoteza translaţiei continentelor, teoria driftului
hypothèse de l`expansion terrestre ipoteza expansiunii Pământului
hypothèse de la fission ipoteza ruperii Lunii din Pământ

hypothèse de la formation de la Lune par fission de la Terre ipoteza ruperii Lunii din Pământ
hypothèse Gaia ipoteza Gaia
hypothèse des géosinclinaux ipoteza geosinclinalelor
hypothèse de l`impact météoritique ipoteza impactului meteoritic
hypothèse de l`isostasie ipoteza izostaziei
hypothèse de la migraion des éléments radioactifs ipoteza radiomigraţionistă
hypothèse des ondations ipoteza undaţiilor, teoria undaţiei
hypothèse des oscillations ipoteza (teoria) oscilaţiilor
hypothèse du plissement gravitaire ipoteza cutării gravitaţionale
hypothèse de pulsations ipoteza pulsaţiilor
hypothèse de la tectonique des plaques ipoteza tectonicii plăcilor
hypothèse de la translation des continents ipoteza translaţiei continentelor
hypothèses tectoniques ipoteze geotectonice
hypothèse de la derive des continents ipoteza translaţiei continentelor, *teoria driftului*, teoria derivei continentelor
hypsithermal Hipsitermal
hypsographie hipsografie
hypsométrie hipsometrie

I

Iapetus Iapetus
ice cap platoşă de gheaţă
iceberg aisberg, iceberg
iceberg en dôme aisberg în formă de dom
iceberg tabulaire aisberg tabular
iceberg trapu aisberg tabular
icefjeld icefjeld
iceström limbă de gheaţă
ignimbrite ignimbrit
illuviation iluviere
image analogique imagine analogică
image clasifiée imagine clasificată
image digitale imagine numerică
image fausse couleur imagine fals-color
image géocodée imagine georeferenţiată
image infrarouge imagine în infraroşu
image non-photographique imagine nefotografică
image numérique imagine numerică
image numérisée imagine numerică
image oblique imagine oblică
image panchromatique imagine pancromatică
image plastique imagine în relief
image point par point imagine raster
image pseudo-couleur imagine pseudo-color
image pseudoscopique imagine pseudoscopică
image radar imagine radar
image raster imagine raster
image en relief imagine în relief
image satellitaire imagine satelitară
image stéréoscopique imagine în relief, imagine stereoscopică
image de télédétection imagine de teledetecţie
image traitée imagine prelucrată
imagerie diachronique imagini multitemporale
imagerie multibande imagini multispectrale
imagerie multitemporelle imagini multitemporale

images multispectrales imagini multispectrale
imbrication imbricaţie
immersion imersiune
immobilisme imobilism
immunité karstique imunitate carstică
impact météorique impact meteoritic
impactite impactit
imperméabilité des roches impermeabilitatea rocilor
impluvium bazin hidrografic
impression de relief impresie de relief
impression de space impresie de relief
impression stéréoscopique impresie de relief
inclinaison declivitate, pantă, înclinare, cădere
inclinaison du versant înclinarea versantului
incompétence des roches incompetenţa rocilor
incrustation incrustaţie
index d´intensité de la karstification indice al intensităţii carstificării
index de sphericité indice de sfericitate
indice d`aplatissement indice de aplatizare
indice d`assymétrie indice de asimetrie
indice de dégel indice de dezgheţ
indice de dégel annuel total indice de dezgheţ anual
indice de dégel approché indice aproximativ de dezgheţ
indice de dégel extrême calculé indice de dezgheţ calculat
indice de dégel saisonnier indice de dezgheţ sezonier
indice de dégel de surface indicele dezgheţului de suprafaţă
indice de dissymétrie indice de disimetrie
indice d`émoussé indice de rotunjime
indice d'érodabilité indice de erodabilitate
indice d'érosion pluviale agresivitate pluvială, index-ploaie
indice de gel indice de îngheţ
indice de gel annuel total indice de îngheţ anual
indice de gel approché indice aproximativ de îngheţ
indice de gel extrême calculé indice calculat de îngheţ
indice de gel saisonnier indice de îngheţ sezonier
indice de gel de surface indicele îngheţului de suprafaţă
indice de glaciation grad de glaciaţie, coeficient de glaciaţie
indice de pente indice de pantă
indice de plasticité indice de plasticitate
indice de pores coeficient de porozitate
indice de porosité coeficient de porozitate
indice de la profondeur des formes karstiques indice de formă carstică
indice de profondeur de la pénétration du gel indicele adâncimii pătrunderii îngheţului
indice de sinuosité indice de meandrare
indice de tressage indice de despletire
indice de tri granulométrique indice de triere
infiltration infiltraţie
inflexion des têtes de couches încovoierea capetelor de strat
infra-littoral infralitoral
ingression ingresiune
inlandsis inlandsis, calotă glaciară, gheţar continental
inondation inundaţie, revărsare

inondation brusque inundaţie bruscă
inondation glaciaire inundaţie glaciară
inselberg inselberg, martor de eroziune
inselberg karstique inselberg carstic
inselberg lithologique inselberg de rezistenţă
inselberg de position inselberg de poziţie
inselberg de résistence inselberg de rezistenţă
inselberg tectonique inselberg tectonic
instrument stéréoscopique instrument stereoscopic
intégrale hypsométrique integrala hipsometrică
intégrale hypsométrique integrala hipsometrică
intensité de l´érosion intensitatea eroziunii
intensité du séisme intensitatea cutremurului
interfluve interfluviu
interfluve de confluence grui
interfluve plat interfluviu plat
interglaciaire aftonien perioada interglaciară Aftonian
interglaciaire Bramertonien perioada interglaciară Bramertonian
interglaciaire cromerien perioada interglaciară Cromeriană
interglaciaire Elster-Saale perioada interglaciară Elster-Saale
interglaciaire Pastonien perioada interglaciară Pastonian
interglaciaire Saale-Vistule perioada interglaciară Saale-Vistula
internides internide
interpolation en altitude interpolare altimetrică
interprétation d`images interpretarea imaginilor (de teledetcţie)
interprétation de photographie fotointerpretare
interprétoscope interpretoscop
interstade intersadiu glaciar
intervalle hypsométrique treaptă hipsometrică
intragéanticlinal intrageanticlinal
intragéosynclinal intrageosinclinal
intrusion intruziune
invasion dunaire invazie de dune
invasion de sable invazie de nisip
inversion du champ magnétique inversiune magnetică
inversion du relief inversiune de relief
inversion du relief alluvial inversiunea reliefului fluvial
inversion du relief plissé inversiunea reliefului regiunilor cutate
inversion du relief volcanique inversiunea reliefului vulcanic
involutions involuţii
isanabase izoanabază
isobathe izobată
isocatabase izocatabază
isochione izochionă
isohypse izohipsă
isoligne izolinie
isopaque izopahită (izopacă)
isoseiste izoseistă
isostasie izostazie
isostasie glaciaire glacioizostazie
isotherme du sous-sol terrestre geoizotermă
isthme istm, pedunculul meandrului

Î

île insulă
île artificielle insulă artificială
île barrière insulă barieră
île continentale insulă continentală
île corallienne insulă coraligenă
île flotante plaur

île fluviale *ostrov*
île de glace insulă de gheaţă
île lacustre insulă lacustră
île maritime insulă marină
île océanique insulă oceanică
île en plaine inondable insulă de meandru, popină
île ratachée insulă ancorată
île tectonique insulă tectonică
île volcanique insulă vulcanică
îles frangeantes ghirlandă de insule
îlot ostrov, insuliţă
îlots de pergélisol permafrost insular, petice izolate de permafrost, permafrost discontinuu
îlots terreux ostiole

J

jama jama
jardang *yardang*
jet de cendre jet piroclastic
jet pyroclastique jet piroclastic
jet de retraite pânză de retragere (a apei)
jet de rive jet de val, înaintarea valului
jeunesse du relief tinereţea reliefului
jonction triple triplă joncţiune
Jurassic Jurasic
jusant *reflux*

K

kame kame
kaolin caolin
kar kar
Karangat Karangat
karling karling
karst carst, relief carstic
karst alpin carst alpin, carst de munţi înalţi
karst ancien carst relict
karst anthropique carst antropic
karst argileux carst pe argile
karst calcaire carst pe calcar
karst complet holocarst
karst à cônes carst cu conuri
karst couvert carst acoperit
karst dirigé carst orientat
karst enfoui carst fosil
karst exhumé carst exhumat
karst fossile carst fosil
karst glaciaire glaciocarst
karst greseux carst pe gresii
karst sur gypse carst în gips
karst hydrothermal carst hidrotermal, proces hidrotermocarstic
karst imparfait exocarst
karst nival carst nival
karst nu carst nud
karst parfait holocarst
karst à pitons hum, carst cu turnuri
karst polygonal carst poligonal
karst profond endocarst, carst de profunzime
karst salé carst pe sare
karst sousjacent endocarst
karst subglaciaire carst subglaciar
karst superficiel exocarst, carst superficial
karst en surface exocarst
karst syngénétique carst singenetic
karst à tourelles carst cu turnuri
karst de transition carst de tranziţie
karst tropical carst tropical
karst volcanique carst vulcanic
karstification carstificare
karstologie carstologie
Kersonien Kersonian
kettle kettle
Kimméridgien Kimeridgian
klippe klippă, petic de acoperire
klippe tectonique klipă tectonică
knick knick
kum kum

L

La Vieille Mer Noir Marea Neagră Veche
labyrinth labirint
lac lac
lac artificiel lac de acumulare
lac de barrage lac de acumulare
lac de barrage naturel lac de baraj natural
lac de caldeira lac de caldeiră
lac de cirque lac de circ
lac de cratère lac de crater
lac de dégel lac de dezgheţ, lac termocarstic
lac de fonte lac de termocarst
lac glaciaire lac glaciar
lac karstique lac carstic
lac morainique soll
lac d`ombilic lac de circ, lac de ombilic
lac de lave lac de lavă
lac proglaciaire lac proglaciar
lac salé lac sărat
lac sous-terraine lac de peşteră
lac de surcreusement lac de ombilic
lac de thermokarst lac de dezgheţ, lac termocarstic
laccolithe lacolit
lacs à chapelet lacuri în cascadă
lacs orientés lacuri orientate
lacune stratigraphique lacună stratigrafică
lagon lagon
lagune lagună
lahar lahar
lait glaciaire lapte glaciar
lait de lune lapte de peşteră
lait de roche lapte de peşteră
lambeau de charriage lambou de şariaj, petic de acoperire
lambeau de poussée petic de acoperire
lambeau de rabotage klipă de rabotaj
lambeau de recouvrement klippă, petic de acoperire
lame de charriage lamă de şariaj
lamine lamină
Landsat Landsat
landschaft landşaft
langue d´étalement con de furtună
langue diffluente limbă difluentă de gheţar
langue de gélifluxion limbă de solifluxiune
langue de glace limbă glaciară
langue glaciaire limbă de gheaţă
langue glaciaire secondaire limbă glaciară secundară
langue glaciaire de versant limbă glaciară de versant
langue de glacier limbă de gheţar
langue de glacier rocheux limbă de gheţar de pietre
langue de solifluxion limbă de solifluxiune
langues glaciaires digitaţii glaciare
lapiaz lapiaz, lapiezuri
lapiés karren, lapiezuri
lapiés alvéolaires lapiezuri alveolare
lapiés alvéolés lapiezuri alveolare
lapiés arrondies lapiezuri rotunjite
lapiés à cannelures lapiezuri rectilinii
lapiés de diaclases lapiezuri de fisuri
lapiés linéaires lapiezuri lineare
lapiés littoraux lapiezuri litorale
lapiés à meandres lapiezuri meandrate
lapiés nus lapiezuri nude
lapiés à puits lapiezuri tubulare
lapiés à rigoles lapiezuri-şanţuri
lapiés sous-cutanés lapiezuri acoperite
lapiez lapiezuri
lapilli lapili
large largul litoralului (mării)
largeur de bande lăţimea benzii
largeur de la bande de méandrage lăţimea patului meandrelor

largeur de bande de tressage lăţimea patului de despletire
largeur du chenal lăţimea albiei minore
largeur du couloir lăţimea culoarului
largeur de fauchée lăţimea culoarului
largeur du lit mineur lăţimea albiei minore
larmes bataviques lacrimi batavice
latérite laterit
latérisation lateritizare
Laurasia Laurasia
Laurentia Laurenţia
lavage du sol levigarea solului
lavaka lavaka
lave acide lavă acidă
lave basique lavă bazică
lave basaltique lavă bazică
lave blocailleuse lavă cu blocuri
lave en blocs aa-lava
lave boueuse lavă noroioasă
lave en bourrelets lavă cordată
lave caverneuse lavă vacuolară
lave cordée lavă cordată
lave en coussins pillow-lava
lave froncée lavă încreţită
lave lisse pahoehoe
lave scoriacée lavă scoriacee
lave en tripes lavă încreţită
lave vacuolaire lavă vacuolară
lave volcanique lavă (vulcanică)
lehm lehm
lentille de glace gheaţă lenticulară, lentilă de gheaţă
lentille de glace d´injection pingo de tip Delta Mackenzie
lentille de glace de ségrégation lentilă de gheaţă segregată
lentille de sable lentilă de nisip
lessivage du sol levigarea solului
lett zăton
Levantin Levantin
levé cartare
levé géomorphologique cartare geomorfologică, cartografiere geomorfologică
levé morphologique cartografiere morfologică
levée grind
levée alluviale grind fluvial (fluviatil)
levée naturelle grind fluvial (fluviatil)
levée de rive grind fluvial (fluviatil)
levée de tempête grind de furtună
lévigation eluviere
liant matrice, liant
lichénométrie lichenometrie
lido lido, cordon litoral
ligne bathymétrique linie batimetrică
ligne des cimes linia marilor înălţimi
ligne climatique des neiges limita climatică a zăpezilor (perpetue)
ligne de côte linia coastei, linie de ţărm
ligne côtière linie de ţărm
ligne de crête linie de creastă
ligne de déferlement linie de deferlare
ligne d`équilibre glaciaire linie climatică de echilibru glaciar
ligne d`équilibre du glacier linia de echilibru (a gheţarului)
ligne de faille linie de falie
ligne de faîte creastă, linie de creastă
ligne des neiges limita zăpezilor, linia zăpezilor, limita climatică a zăpezilor (perpetue)
ligne des neiges éternelles nivelul zăpezilor perpetui
ligne de névé linia firnului
ligne orographique des neiges limita orografică a zăpezilor perpetue
ligne de partage (des eaux) cumpăna apelor
ligne de partage des eaux souterraines cumpăna apelor subterane
ligne de plus basse mers limita apelor

ligne de la plus grande inclinaison linia de cea mai mare pantă
ligne de la plus grande pente linia de cea mai mare pantă
ligne des plus hautes mers limita uscatului
ligne de rivage linie de ţărm
ligne de rivage ancienne linie de ţărm vechi
ligne de traîte de côte linie de ţărm
liman liman, liman maritim
liman fluviatil liman fluvial
liman fluvio-maritime liman fluvio-maritim
limite altitudinale du pergélisol limita altitudinală a permafrostului
limites d´Atterberg constanta lui Atterberg
limite climatique des neiges limita climatică a zăpezilor (perpetue)
limite convergente des plaques limită convergentă (a plăcilor)
limite divergente des plaque limită divergentă a plăcilor litosferice
limite entre la croûte cassante et la croûte ductile limita dintre crusta casantă şi crusta plastică
limite d`écoulement limita curgerii
limite de l`élasticité limita elasticităţii
limite extérieure du plateau continental muchia platformei continentale
limite de la glace limita gheţii
limite haute du rivage limita superioară a ţărmului
limite inférieure du pergélisol limita inferioară a permafrostului
limite inférieure de plasticité limita inferioară a plasticităţii
limite du jet de rive limita valurilor de furtună, limita jetului de val
limite latitudinale de pergélisol limita latitudinală a permafrostului
limite de liquidité limită de lichiditate
limite des neiges limita zăpezilor perpetue
limite du névé limita firnului
limite orographique de neiges limita orografică a zăpezilor perpetue
limite de pergélisol limita permafrostului
limite de la plaque tectonique limita plăcii tectonice, marginea plăcii
limite de plasticité limită de plasticitate
limite régionale des neiges limita climatică a zăpezilor (perpetue)
limite supériure de la couche isotherme limita stratului izoterm
limite supérieure de plasticité limita superioară a plasticităţii
limite supérieure du talus continental muchia platformei continentale (şelfului)
limite transformante limită transformantă (a plăcilor)
limite des vagues de tempête limita valurilor de furtună
limites d´Atterberg limitele Atterberg, constanta lui Atterberg
limnologie physique limnologie fizică
limon lut
limon argileux lut argilos
limon de débordement lut fluvial
limon éolien lut eolian
limon fluviatile lut fluvial
limon grossier lut grosier
limon loessique lut loessoid
limon sabloneux lut nisipos
liquefaction du sol lichefierea unor sedimente neconsolidate şi a solului
lissage netezirea curbelor de nivel
lit strat (geologic)
lit abandonné albie părăsită
lit alluvial pat aluvial, albie aluvială
lit alluvionaire pat aluvial

lit d´alluvions patul aluviunilor
lit apparent albie aparentă
lit changeant albie instabilă
lit des cours d'eau de fonte albie glaciară marginală
lit délaissé braţ mort
lit divaguant albie divagantă, albie instabilă
lit dynamique pat dinamic
lit enfouie albie îngropată (fosilizată)
lit enterré paleoalbie, albie îngropată (fosilizată)
lit d´étiage canal de etiaj
lit à fond mobile albie cu fund mobil
lit glaciaire pat glaciar, patul gheţarului
lit des hautes eaux albie majoră
lit instable albie instabilă
lit majeure albie majoră
lit des méandres patul meandrelor
lit mineur albie minoră, albia râului
lit mineur apparente albie minoră propriu-zisă
lit mineur d´étiage canal de etiaj
lit mineur ordinaire albie minoră
lit mineur permanente albie minoră propriu-zisă
lit mineur de la rivière alba minoră
lit mort braţ mort
lit ordinaire albie minoră
lit par percement albie de străpungere
lit de la plaine alluviale patul luncii, patul văii
lit de la rivière pat (al râului), patul albiei minore
lit sur roche pat în rocă, albie în rocă
lit rocheux pat în rocă, albie în rocă
lit à sable pat de nisip
lit sablonneux pat de nisip
lit sous-glaciaire albie subglaciară
lit stable pat stabil, albie stabilă
lit en tresse albie despletită ,albie împletită (anastomozată)
lit tressé albie despletită, albie împletită (anastomozată)
lit de la vallée patul văii, talpa văii
litage stratificaţie
litage entrecroisé stratificaţie încrucişată
litage périodique stratificaţie ritmică
lithalses lithalsă
lithification litificare
lithogénèse litogeneză
lithologie litologie
lithosphère litosferă
lithosphère continentale litosferă continentală
lithosphère océanique litosferă oceanică
littoral litoral, ţărm, coastă
littoral d´émersion litoral de emersiune
littoral escarpé litoral abrupt
littoral glaciaire ţărm glaciar
littoral haut litoral înalt
littoral marin sableux litoral marin nisipos
littoral microtidal litoral microtidal
littoral rocheux litoral stâncos
littoral de submersion litoral de submersiune
lixiviation proces de spălare
lobe deltaïque lob deltaic
lobe de gélifluxion lob de gelifluxiune
lobe glaciaire lob glaciar
lobe glaciaire de piedmont lob glaciar de piemont
lobe glaciaire en patte de lion lob glaciar în labă de leu
lobe glaciaire en pecten lob glaciar în labă de leu
lobe de glacier lob glaciar
lobe du méandre lobul meandrului
lobe de méandre abandonné popină
lobe de méandre recoupé popină

lobe de solifluxion lob de solifluxiune, limbă de solifluxiune
lobe de solifluxion à front pierreux lob de solifluxiune cu frunte pietroasă
lobe de solifluxion à front végétalisé lob de solifluxiune cu frunte înierbată
lobe de tempête lob de furtună
lobe terminal lob glaciar
lobes glaciaires digitaţii glagiare
loess loess
loess argileux loess argilos
loess déposé dans la grotte loess de peşteră
loess déposé dans un lac loess lacustru
loess à doublets loess rubanat
loess litée loess stratificat
loess d'origine désertique loess cald
loess péridésertique loess cald
loess périglaciaire loess rece
loess sableux loess nisipos
loessoïdes depozit loessoid
loi d´ajustement de la section transversale de la vallée legea ajustării secţiunii transversale
loi de Baër Legea Baer-Babinet
loi d`équilibre morphologique legea echilibrului
loi d'Erie legea lui Erie
loi d`érosion differentielle legea eroziunii diferenţiale (selective)
loi d'érosion latérale legea eroziunii laterale
loi d'érosion remontante legea eroziunii regresive
loi d'érosion verticale legea eroziunii directe pe verticală
loi de la longueur legea lungimii râurilor dintr-un bazin hidrografic
loi du niveau de base de l'érosion legea nivelului de bază
loi du nombres de rivières legea numărului râurilor dintr-un bazin hidrografic
loi de Playfair legea lui Playfair
loi de la superposition principiul superpoziţiei
loi de zonalité latitudinale legea zonalităţii latitudinale
lois géomorphologiques legi geomorfologice
lois géomorphologiques générales legi geomorfologice
lois morphologiques legi geomorfologice
longueur du méandre lungimea meandrului
longueur d´onde du méandre lungimea de undă a meandrului
loupe de glissement limbă de alunecare, lupă de alunecare
loupe de solifluxion lupă de solifluxiune
lumachelle lumaşel, calcar cochilifer
lutte anti-ravines combaterea ravenării
lutte contre l´érosion des sols combaterea eroziunii solului
lutites lutit

M

maare maar, vulcan de tip maare
macrodesquamation macrodescuamare
macrokarst macrocarst
macroplis macrocute
macropolygones macropoligoane periglaciare
macrorelief macrorelief
macroséisme macroseism
magma magmă
magma acide magmă acidă, magmă granitică

magma basaltique magmă bazaltică
magma felsique magmă felsică
magma granitique magmă granitică
magma mafique magmă mafică
magmasphère magmosferă (magmasferă)
magmatisme magmatism
magmatisme anorogénique magamatism intraplacă
magmatisme anorogénique intracontinental magmatism intracontinental
magmatisme anté-collision magmatism pre-colizional
magmatisme associé aux zones de compression magmatismul zonelor de comprimare a litosferei
magmatisme associé aux zones d'expansion magamatismul zonelor de expansiune a litosferei
magmatisme collisionel magmatism colizional
magmatisme effusif magmatism efuziv
magmatisme final magmatism final
magmatisme initial magmatism iniţial
magmatisme intracontinental magmatism intracontinental
magmatisme intraplaque magmatism intraplacă
magmatisme intrusif magmatism intrusiv
magmatisme de point chaud magmatism de punct fierbinte, magmatism intraplacă
magmatisme post collision magmatism post-colizional
magmatisme post-collisionel magmatism post-colizional
magmatisme post-orogénique magmatism post-orogenic
magmatisme subséquent magmatism subsecvent
magmatisme syncollisionel magmatism sincolizional
magmatisme synorogénique magmatism sinorogen
magmatisme syntectonique magmatism sintectonic
magmatisme des zones de subduction magmatismul zonelor de subducţie
magmosphère magmosferă
magnétisme remanent magnetism remanent
magnétisme terrestre magnetism terestru
magnétostratigraphie magnetostratigrafie
magnitude du séisme magnitudine
maigre prag fluvial, vad
mamelon mamelon
manteau anomal manta anomală
manteau inférieure mantaua inferioară
manteau superficial de debris scoarţă de alterare
manteau de solifluxion pânză de solifluxiune
manteau supérieure mantaua superioară
manteau terrestre manta
marais mlaştină
marais gaté mlaştină amenajată
marais littoral marşă, mlaştină litorală
marais maritime marşă , mlaştină litorală
marais de la plaine alluviale mlaştină de luncă
marbre marmoră
mardelle jama, dolină
marécage mlaştină
marécage turbeux mlaştină turboasă
marée basse maree joasă
marée descendente maree descendentă, reflux
marée dynamique maree dinamică
marée haute maree înaltă

marée qui inonde maree asecendentă
marée montante flux, maree ascendentă
marée de mortes-eaux maree moartă
marée de salinité maree de salinitate
marée de vives-eaux maree vie
marées maree
marge continentale margine continentală
marge continentale accrétée margine continentală de acreţie
marge continentale active margine continentală activă
marge continentale d`accrétion margine continentală de acreţie
marge continentale de cisaillement margine continentală fracturată
marge continentale de convergence margine continentală convergentă
marge continentale de fracture margine continentală de rift
marge de convergence compressive margine continentală de accreţie convergentă
marge continentale de divergence margine continentală de divergenţă
marge continentale passive margine continentală pasivă
marge continentale submergée margine continentală submarină
marge convergente limită convergentă a plăcilor litosferice
marge divergente limită divergentă (a plăcilor)
marge formée par accrétion margine de acreţie a plăcii
marge glaciaire limita gheţii
marge de plaque destructive margine de placă distructivă
marge de plaque lithosphérique en accrétion margine de acreţie a plăcii
marmitage procese de marmitaj
marmite marmită
marmite de géants marmită
marmite d`abrasion marmită de abraziune
marmite de dissolution marmită de dizolvare
marmite glaciaire marmită glaciară
marmite torrentielle marmită
marmites coalescentes marmite unite
marmites de géants cazane
marnage amplitudinea mareelor
marne marnă
marsh marşă
masse continentale bloc continental
masse en glissement masă alunecătoare
masse terrestre masiv continental
massif masiv muntos
massif ancien masiv vechi, munţi vechi
massif glaciaire arie glaciară
massif intermédiaire masiv median
massif montagneux masiv muntos
massifs anciens rajeunis munţi întineriţi
massivité masivitate
matériel colluvial depozit coluvial
matériel détritique detritus
matériel morainique material morenic
matériaux colluviaux coluviu
matériaux détritiques materiale detritice
matériaux fluvio-glaciaires materiale fluvioglaciare
materiaux fluvio-glaciaires stratifiés materiale fluvioglaciare stratificate
matériaux de fond încărcătura târâtă , materiale de fund
matériaux géliturbés material crioturbat
matériaux pyroclastiques materiale piroclastice, piroclastite
materiel colluvial depozit coluvial
matériel detritique detritus

matériel morainique material morenic
matière chariée încărcătură târâtă, încărcătura de fund
matrice altitudinale matricea altitudinilor
matrice intergranulaire matrice
maturité du relief maturitatea reliefului
maturité des sédiments maturitatea sedimentelor
mauvaises terre badlands, pământuri rele
maximum glaciaire maximum glaciar
méandrage meandrare
méandrage libre meandrare liberă
méandrage limité meandrare limitată
méandre meandru, meandru simplu
méandre abandonné meandru părăsit
méandre ancré meandru încătuşat
méandre captif meandru încătuşat
méandre composé meandru compus
méandre délaissé meandru părăsit
méandre divaguant meandru divagant
méandre encaissé meandru adâncit
méandre enfoncé meandru adâncit
méandre libre meandru liber, meandru divagant
méandre du lit mineur meandru de albie
méandre de plaine alluviale meandru divagant
méandre recoupé meandru părăsit, meandru rectificat
méandre rectifié meandru rectificat
méandre remblayé meandru colmatat
méandre de vallée meandru de vale
méandres de cours d'eau sous-adapté meandre subadaptate
mécanique des sols mecanica solurilor
mécanogliphes mecanoglife, reoglife
méga dune megadună
mégagéomorphologie megageomorfologie, megageomorfologie globală
mégagraben megabraben
mégalithe megalit
méga-plis megacute
mégarelief megarelief
mégarides megariduri
mégavolcan megavulcan
mélange melanj
melkosopochnik melkosopocinik
Ménapien Menapian, glaciaţia Menapian
Méotien Meoţian
mer mare
mer bordière mare bordieră (marginală)
mer épicontinentale mare epicontinentală
mer fermée mare închisă
mer intérieur mare continentală
mer intracontinentale mare intracontinentală
mer de pierres mare de pietre
mer de rochers mare de pietre
mer de sable mare de nisip
mer Tethys Tethis, Marea Tethis
mérokarst merocarst
merzlota merzlota
mesa mesa
meseta meseta
mésogéosynclinal mezogeosinclinal
mésokarst mezocarst
mésorelief mezorelief
Mésosoïque Mezozoic
mésosphère mezosferă
mésozone mezozonă
mesures bathymétriques par sonar lateral măsurători batimetrice cu sonar lateral
métamorphisme metamorfism
métamorphisme cataclastique metamorfism cataclastic

métamorphisme de choc metamorfism de şoc
métamorphisme de contact metamorfism de contact
métamorphisme dynamique metamorfism dinamic
métamorphisme dynamo-thermique metamorfism termodinamic
métamorphisme d´enfouissement metamorfism de scufundare
métamorphisme hydrothermal metamorfism hidrotermal
métamorphisme d´impact metamorfism de şoc
métamorphisme local metamorfism local
métamorphisme métasomatique metamorfism metasomatic
métamorphisme pneumatolitique metamorfism pneumatolitic
métamorphisme régional metamorfism regional
métamorphisme régional prograde metamorfism regional prograd
métamorphisme régional progressif metamorfism regional prograd
métamorphisme retrograde metamorfism retrograd
métamorphisme thermique metamorfism de contact, metamorfism termic
métamorphisme thermodynamique metarmofism termodinamic
metasomatisme metasomatism
météorisation meteorizare, meteorizaţie
météorisation différenciée meteorizaţie diferenţiată
météorisation cryogénique meteorizaţie criogenică
météorisation gélivale meteorizaţie prin gelivaţie, gelifracţie, dezagregare prin îngheţ-dezgheţ
météorisation mécanique meteorizare mecanică
météorisation physique meteorizaţie fizică
météorite meteorit
méthode des anaglyphes metoda anaglifelor
méthode du C 14 metoda radiocarbonului
méthode gravimétrique metoda gravimetrică
méthode des modèles réduits metoda modelelor reduse
méthode scientifique metodă ştiinţifică
méthode stratigraphique metoda stratigrafică
méthodes paléontologiques de datation metode de datare paleontologică
méthodes quantitaives en géomorphologie metode cantitative în geomorfologie
méthodes de recherche en géomorphologie metode de cercetare geomorfologică
méthodologie d´étude des systèmes karstiques metodologia cercetărilor carstice
méthodologie géographique metodologie geografică
méthodologie de la recherche géomorphologique metodologia cercetărilor geomorfologice
mica mică
micaschistes micaşisturi
microcontinent microcontinent
microdépression microformă negativă, microdepresiune, padină
microdépression de déflation microdepresiune de deflaţie
microfalaise microfaleză
microfissures des roches microfisuri
microforme de relief négatif microformă negativă

microforme de relief positif microformă pozitivă
microformes karstiques en régions désertiques microcarst arid
microgélifraction microgelifracţie
microgéomorphologie microgeomorfologie
microgour microgur
microgràben microgràben
micro grotte microcavernă
microkarst microcarst
microkarst soutterrain microcarst subteran
micro-lapiés microlapiezuri
micromètre stéréoscopique bară de paralaxă
micromorphologie micromorfologie
micropaléontologie micropaleontologie
microplaque tectonique microplacă tectonică
micro pli microcută
micropolygones micropoligoane de pământ
microrelief microrelief
microrelief gilgaï gilgai
microrelief polygonal microrelief poligonal
microrelief zoogène microrelief zoogen
microséisme microseism
microstructure microstructură
microstructure cryogénique microstructură criogenică
microstructure cryogénique conglomératique microstructură criogenică conglomeratică
microstructure cryogénique granulaire microstructură criogenică granulară
microstructure cryogénique isolaminaire microstructură criogenică izolaminară
microstructure cryogénique laminaire microstructură criogenică laminară
microstructure cryogénique orbiculaire microstructură criogenică orbiculară
microstructure cryogénique subarrondie microstructură criogenică cavasiangulară
microstructure cryogénique suscitique microstructură criogenică suscitică
microtectonique microtectonică
migration de l´eau dans le sol gelé migrarea apei în permafrost
migration des dunes migrarea dunelor
migration du front de dégel migrarea frontului de dezgheţ, pătrunderea dezgheţului
migration latérale du lit mineur migraţia laterală a albiei
migration des méandres vers l`aval migrarea meandrelor spre aval
milieu de sédimentation mediu de sedimentare
Millazian Millazian
Mindel-Riss transgression Uzunlar
mine mină
mine de sel salină
minéral mineral
minéral argileux mineral argilos
minéral lourd mineral greu
minicuesta minicuestă
Miocène Miocen, Mediteranean
miogésynclinal miogeosinclinal
mirroir de faille oglindă de falie, oglidă de fricţiune
MNT avec ombrage model numeric al reliefului umbrit
mobilisme mobilism
mobilité du lit mineur mobilitatea albiei
modelage glaciaire modelare glaciară
modelage fluviatile modelare fluvială

modelage glacio-nivale modelaj glacio-nival
modelage périglaciaire modelare periglaciară
modelage thermokarstique modelare termocarstică
modèle de la caverne model al peşterii
modelé cryptokarstique criptocarst
modelé fluviatile modelare fluvială
modelé glaciaire modelare glaciară
modelé glacio-nivale modelaj glacio-nival
modelé lacustre modelare lacustră
modèle morphométrique model morfometric
modèle numérique d`altitude model numeric al reliefului
modèle numérique d`altitude du relief model numeric al altitudinii reliefului
modèle numérique bathymétrique model batimetric numeric
modèle numérique du relief model numeric al reliefului
modèle numérique du relief ombré model numeric al reliefului umbrit
MNT avec ombrage model numeric al reliefului umbrit
Modèle Numérique de Terrain (MNT) model numeric al terenului (MNT)
modelé périglaciaire modelare periglaciară
modèle réduit model redus
modelé des régions séches sistem de eroziune al regiunilor aride
modèle du relief model al reliefului
modèle en relief model în relief
modèle du terrain modelul terenului
modelé thermokarstique modelare termocarstică
modèles géomorphologiques modele geomorfologice
modélisation cartographique modelizare cartografică
modélisation géomorphologique modelizarea sistemelor geomorfologice
modélisation informatique modelizare pe calculator
modélisation du karst modelizarea carstului
mofettes mofete
mogotes mogote, hum, monadnock carstic
molasse molasă
môle podiş de platformă
mollisol molisol
mollisol fossile molisol fosil
mollisol résiduel molisol fosil
moment du franchissement (du seuil) momentul depăşirii pragului
monadnock monadnock, vârf rezidual
monadnock de position monadnock de poziţie
monadnock de résistence monadnock de rezistenţă
Monastirien Monastirian
monceau măgură
mondmilch lapte de peşteră
monogéosynclinal monogeosinclinal
monoglacialisme monoglacialism
monolithe monolit
mont mont, culme de anticlinal
mont dérivé mont derivat
mont marin munte submarin
montagne munte
montagnes-blocs munţi bloc
montagne sous-marine munte submarin
montagnes bordières munţi periferici
montagnes dénudées munţi de denudaţie
montagnes d`élévation munţi de înălţare

montagnes d`érosion munţi de eroziune
montagnes faillées munţi de faliere
montagnes jeunes munţi tineri
montagnes monogénétiques munţi monogenetici
montagnes d´origine mixte munţi micşti
montagnes des plis et blocs munţi micşti
montagnes plissées munţi cutaţi
montagnes de plissement munţi cutaţi
montagnes rajeunies munţi întineriţi
montagnes régénérées munţi regeneraţi
montagnes tabulaires munţi tabulari
montagnes tectoniques munţi tectonici
montagnes vieilles munţi vechi
montagnes volcaniques munţi vulcanici
montée flux
monticule monticul,movilă, bâtcă
monticule de gel monticul criogenic
monticule de lave movilă de lavă
monticules de glissement monticuli de alunecare
monticules périglaciaires monticuli periglaciari
montmorillonite montmorillonit
monts résiduels munţi reziduali
moraine morenă
moraine d`ablation morenă de ablaţiune
moraine d`avalanche morenă de avalanşă, morenă nivală
moraine bordière morenă marginală
moraine en bosse et en creux morenă cu suprafaţă accidentată
moraine bosselée morenă cu suprafaţă accidentată, morenă cu movile
moraine de chevauchement morenă de kame
moraine deposée morenă depusă
moraine de désagrégation morenă de dezagregare, morenă de nunatak
moraine d`éboulis morenă laterală, morenă de grohotiş
moraine externe morenă externă
moraine de flanc morenă laterală
moraine frontale morenă frontală
moraine frontale lobée morenă frontală lobată
moraine d´iceberg morenă de aisberg
moraine interlobaire morenă interlobară
moraine interne morenă internă
moraine intraglaciaire morenă internă
moraine de kames morenă de kame
moraine latérale morenă laterală
moraine marginale morenă marginală
moraine du dernier maximum morenă de ultim stadiu maxim
moraine disloquée morenă de împingere
moraine médiane morenă mediană
moraine mouvante morenă mobilă
moraine de névé morenă de firn
moraine à noyau de glace morenă cu nucleu de gheaţă
moraine d'oscillation morenă de oscilaţie
moraine de poussée morenă de împingere
moraine de retraite morenă recesională
moraine sableuse morenă nisipoasă
moraine sous-marine morenă submarină
moraine stadiaire morenă stadială
moraine superficielle morenă de suprafaţă
moraine supraglaciaire morenă de suprafaţă
moraine terminale morenă frontală, morenă terminală

moraine transportée morenă transportată
moraines côtelées morene Rogen
moraines de fond morene de fund, morene subglaciare
moraines inférieures morene de fund
moraines de De Geer morene De Geer
moraines linéaires morene liniare
moraines moulurées morene învălurate
moraines de Rogen morene Rogen
morphochronologie morfocronologie, geomorfocronologie
morphogénèse morfogeneză
morphogénèse du karst morfogeneza carstului
morphogénie morfogeneză
morphogéographie morfogeografie
morpholithologie morfolitologie
morphologie geomorfologie
morphologie climatique relief climatic
morphologie du fond du lit morfologia patului albiei
morphologie du karst morfologia carstului
morphologie karstique carstologie
morphologie lacustre geomorfologie lacustră
morphologie du lit mineur morfologia albiei
morphologie lunaire selenomorfologie
morphologie pérenne du fond du lit mineur morfologia perenă a patului albiei
morphologie structurale relief structural
morphologie terrestre geomorfologie, morfologie terestră
morphométrie morfometrie
morphométrie du karst morfometria carstului
morphométrie du relief morfometria reliefului
morphométrie des versants morfometria versanţilor
morphoscopie morfoscopie
morphosculpture morfosculptură
morphosculpture karstique morfosculptură carstică
morphostructure morfostructură
morphostructure de type bloc morfostructură de blocuri
morphostructure de type géosynclinale morfostructură de geosinclinal
morphostructure de type plate-forme morfostructură de platformă
morphosystème morfosistem
morphotectonique morfotectonică
mosaïque mozaic
mosaïque controllée mozaic controlat, fotomozaic controlat
mosaïque noncontrollée mozaic necontrolat, fotomozaic necontrolat
mottes cocoloş, muşuroaie înierbate
mottureaux gilgai, muşuroaie înierbate
moulage de fente de gel mulaj de pană de gheaţă, pană de gheaţă fosilă
moulin de glacier moară glaciară
moulin de mer moară de mare
moulin de rive moară de mal
moultiplet multiplet
mouvement par bonds saltaţie, deplasare în salturi
mouvement de la glace mişcarea gheţii
mouvement de la glace basale mişcare bazală (a gheţarului)
mouvements glacio-eustatiques mişcări glacioeustatice, mişcări hidrocratice
mouvement de masse deplasări în masă
mouvement en masse deplasări în masă, mişcare în masă
mouvements bathigénétiques mişcări batigenetice

mouvements convergentes des plaques tectoniques mişcări convergente
mouvements de la croûte terrestre mişcări crustale
mouvements diastrophiques mişcări diastrofice
mouvements de l´écorce terrestre mişcări ale scoarţei terestre
mouvements épeirogéniques mişcări epirogenetice
mouvements eustatiques mişcări eustatice
mouvements géocratiques mişcări geocratice
mouvements glacio-eustatique mişcări glacioeustatice, mişcpri hidrocratice
mouvements glacio-isostatiques glacioizostazie
mouvements horizontaux mişcări orizontale
mouvements isostatiques mişcări izostatice
mouvements en masse deplasări în masă
mouvements néotectoniques mişcări neotectonice
mouvements ondulatoires mişcări ondulatorii
mouvements orogéniques mişcări orogenice, orogeneză
mouvements d´oscillation mişcări oscilatorii
mouvements de plissement mişcări de cutare
mouvements séismiques mişcări seismice
mouvements sismiques mişcări seismice
mouvements strophiques mişcări strofice
mouvements tectoniques mişcări tectonice mişcări structogenetice
mouvements tectoniques actuels mişcări tectonice actuale
mouvements tectoniques de la couverture mişcări de cuvertură
mouvements verticales mişcări verticale
moyennes montagnes munţi mijlocii
multiplet multiplet
mur perete
mur cyclopéen zid ciclopic
mur de glace perete de gheaţă
muraille perete
muraille de cirque perete de circ glaciar
muscovite muscovit
mycelithes mychelite

N

naledj naledi
nanorelief *nanorelief*
nappe alluviale pânză de aluviuni
nappe aquifère pânză acviferă
nappe de charriage pânză de şariaj
nappe culminante pânză de aluviuni suspendată
nappe d`eau souterraine pânză de apă subterană
nappe de lave pânză de lavă
nappe phréatique pânză de apă freatică
nappe de recouvrement pânză de acoperire
nappe de retraite pânză de retragere (a apei)
nappe de sable pânză de nisip
nappe de solifluxion pânză de solifluxiune
nebka nebka
Nebraskien Nebraska
neck neck, dop vulcanic
neiges pérennes *zăpezi perpetue*
neiges permanents *zăpezi perpetue*

neiges persistentes zăpezi perpetue
néocatstrofism neocatastrofism
néocraton neocraton
Néo-Euxin Neoeuxin
Néogène Neogen
néoglaciaire neoglaciar
néotectonique neotectonică
Néozoïque Neozoic
neptunisme neptunism
névé firn, névé
nez promontoriu, cap
niche nişă, nişă de izvor
niche d`abrasion thermique nişă de eroziune termică
niche d`arrachement râpă de desprindere, nişă de desprindere
niche de corrasion nişă de coraziune
niche de corrosion nişă de dizolvare, nişă de coroziune, nişă carstică
niche creusée dans le sel circ pe sare
niche de décollement nişă de desprindere
niche de dénudation nişă de denudaţie
niche éolienne nişă eoliană
niche d`érosion nişă de eroziune, nişă de meandru
niche d`érosion thermique nişă de eroziune termică
niche de foirage nişă de desprindere
niche de glacier de cirque nişă glaciară
niche de glissement nişă de desprindere
niche nivale nişă de nivaţie
niche de nivation nişă de nivaţie, circ nival
niche de solifluxion nişă de solifluxiune
nids d`abeilles faguri
nivation nivaţie
niveau de 365 nivelul de 365
niveau d´ablation glaciaire nivel de ablaţie glaciară
niveau d´abrasion et d´accumulation nivel abrazivo-acumulativ
niveau de base nivel de bază, nivel inferior de denudaţie, nivelul denudaţiei
niveau de base de l`érosion nivel de bază
niveau de base général nivel de bază general
niveau de base karstique nivel de bază carstic, baza carstului
niveau de base local nivel de bază local
niveau de base pour les processus de versant nivel de bază al proceselor de versant
niveau de base régional nivel de bază regional, nivel de bază interior, nivel de bază local
niveau de base de sédimentation terrigène nivel de bază al sedimentării
niveau de base de sédimentation terrigène nivel de bază al sedimentării
niveau de base temporaire nivel de bază temporar
niveau de crêtes Gipfelflur, nivel de creste, nivel superior de denudaţie
niveau des crêtes montagneuses nivelul crestelor montane
niveau des eaux nivelul apelor
niveau des eaux souterraines nivelul apelor subterane
niveau d´écoulement intra-glaciaire nivel de scurgere intraglaciar
niveau d`érosion nivel de eroziune, nivel de bază
niveau de glaciation nivel de glaciaţie
niveau hydrostatique nivel hidrostatic
niveau lithologique nivel litologic
niveau de la mer nivel marin

niveau moyen de la mer nivelul mediu al mării, nivel marin
niveau des nappes d´eau souterraine nivelul apelor subterane
niveau du pergélisol nivelul permafrostului
niveau du permafrost nivelul permafrostului
niveau de référence plan de referinţă, nivel de referinţă
niveau de la rivière nivelul râului
niveau supérieur de dénudation nivel superior de denudaţie
niveaux géomorphologiques nivele geomorfologice
nivellement nivelment
nivo-karst nivocarst
nodules nodule
noeud hydrographique piaţă de adunare a apelor
noeud des montagnes nod orografic
noeud orographique nod orografic
nonne piramidă coafată
normal earthquake cutremur crustal
noyau externe nucleu extern
noyau interne nucleu intern
noyau terrestre nucleu terestru
nuage d`éruption nor de erupţie
nuée ardente nor arzător, curgere piroclastică
numérisation digitizare, numerizare
numérisation d´image digitizarea imaginii
nunakol nunakol
nunatak nunatak

O

oasis antarctique oază antarctică
obduction obducţie
obélisque obelisc vulcanic
oblitératin du lit mineur obturarea albiei
obsidienne obsidiană
obturation glaciaire obturaţie glaciară
obturation latérale obturaţie laterală
océan ocean
Océan planétaire Oceanul Planetar
Oligocène Oligocen
olistolite olistolit
olistostrome olistostromă
ombilic de brèche ombilic de breşă
ombilic frontal ombilic frontal
ombilic glaciaire ombilic glaciar
onde undă
onde précurseur şoc precursor
ondes longitudinales unde longitudinale
ondes primaires unde primare
ondes secondaires S (Unde), unde secundare S
ondes séismiques unde seismice
onde sismique unde seismice
onde sismique précurseur şoc precursor
ondes transversales unde transversale
ondulations ondulaţii
ondulations éoliennes ondulaţii eoliene
oolithes oolite
ophiolites ofiolite
optimum climatique holocène optimum climatic holocen
orbite géostationaire orbită geostaţionară
orbite héliosynchrone orbită heliosincronă
orbite polaire orbită polară
Ordovicien Ordovician
organisme torrentiel organism torenţial
organismes perforantes organisme perforante
orgue de basalte orgă vulcanică
orgue basaltique orgă bazaltică, orgă vulcanică

orgue géologique orgă geologică
orgue karstique orgă carstică
orgue volcanique orgă vulcanică
orientation du cirque glaciaire orientarea circului glaciar
orientation du versant expoziţia versantului, orientarea versantului
orocline oroclin
orogène orogen
orogène de type andin orogen de tip andin
orogène de type arc insulaire orogen de tip arc insular
orogène de type hymalayen orogen de tip hymalaian
orogenèse orogeneză, structogeneză
orogenèse acadienne orogeneza Acadiană
orogenèse appalachienne orogeneză apalaşiană, ciclul apalaşian
orogenèse alpine orogeneza alpină
orogenèse appalachienne ciclul *apalaşian*
orogenèse calédonienne orogeneza caledoniană
orogenèse hercinienne orogeneza hercinică
orogenèse huronienne orogeneza huroniană
orogenèse laramienne orogeneza laramică
orogenèse laurantienne orogeneza lauranţiană
orogenèse varisque orogeneza variscă
orogénie orogeneză
orogénie alpine orogenza alpină
orographie orografie
orométrie orometrie, hipsometrie
orthobrèche ortobreccie
orthoconglomérat ortoconglomerat
orthogéosynclinal ortogeosinclinal
orthoimage ortoimagine
orthophoto ortofotogramă
orthophotographie ortofotogramă
orthophotomosaïque ortofotomozaic
ôs esker, os
oscillation glaciaire oscilaţie glaciară
oscillations glacio-eustatiques mişcări hidrocratice, glacioeustatism, mişcări glacioeustatice
ostiole ostiolă criogenică
ostioles ostiole
ostioles de toundra ostiole de tundră
oued *ued*
ouvala *uvală*
ouverture béante ponor (absorbant), sorb
ouverture de la grotte gura peşterii
oxydation oxidare

P

pack banchiză
pahoehoe lava pahoehoe
pain de sucre căpăţână de zahăr
pair stéréo cuplu de imagini, cuplu de fotograme
paléo-archipel paleoarhipelag
Paléocène Paleocen
paléoclimat paleoclimat
paléoclimatologie paleoclimatologie
Paléo-Euxin Paleoeuxin
Paléogène Paleogen
paléogéographie paleogeografie
paléogéomorphologie paleogeomorfologie
paléohydrologie paleohidrologie
paléo-karst paleocarst
paléokarst paleocarst, carst fosil
paléomagnetisme paleomagnetism
paléoméandres paleomeandre
paléomollisol paleomolisol
paléomorphologie paleogeomorfologie
paléorelief paleorelief, paleoforme de relief

paléorelief exhumé paleorelief exhumat
paléorivage paleoţărm
paléosalinité paleosalinitate
paléosol paleosol
paléothermokarste termocarst fosil
paléotopograohie paleorelief
paléeo-vallée paleovale
paléoversant paleoversant
paléovolcanisme paleovulcanism
Paléozoïque Paleozoic
palier de faille palier de falie
palimpseste palimpsest
palissade palisadă, palisadă vulcanică
palse palsă
palse minérale lithalsă
palynologie palinologie
panache panaş al mantalei
panache de manteau panaş al mantalei
panache mantellique panaş al mantalei
panache thermique panaş termic
Pangée Pangaea
Pannonien Panonian
panplaine panplenă
pan-plateforme panplatformă
Panthalassa Panthalassa
paquet des couches glissées pachet de roci alunecat
paquet de roches tassées pachet de roci tasat
parautochtone paraautohton
paraconglomérat paraconglomerat
paradelta paradeltă
paragéosynclinal parageosinclinal exogeosinclinal
parakarst paracarst
parakarst en évaporites paracarst în evaporite
parakarst en roches évaporitiques paracarst în evaporite
parakarst en roches siliceuses paracarst în roci silicioase
parallaxe paralaxă
paramètres de l`éllipsoïde parametrii elipsoidului de referinţă
Parathethys Paratethys
parcelle experimentale parcelă experimentală
paroi perete
paroi amont du cirque glaciaire abruptul circului glaciar
paroi de cirque perete de circ glaciar
paroi de glace perete de gheaţă
paroi supérieur du cirque glacier abruptul circului glaciar
paroxisme orogénétique perioadă orocratică, paroxism orogenic
passage pasaj (în peşteră), galerie carstică
passe portiţă
patine du désert patină deşertică
pavage de blocs pavaj periglaciar
pavage calcaire karstique pavaj carstic
pavage de déflation pavaj de deflaţie
pavage désertique pavaj deşertic
pavage de galets pavaj de pietre rulate
pavage glaciaire pavaj glaciar
paysage landşaft, peisaj
paysage dunaire landşaft de dune
paysage géographique peisaj geografic
paysage géomorphologique, landşaft geomorfologic, peisaj geomorfologic
paysage karstique peisaj carstic
paysage morphologique peisaj geomorfologic, complex morfologic
paysage souterrain landşaft subteran
paysage thermokarstique landşaft termocarstic, peisaj termocarstic
pédicule de méandre pedunculul meandrului
pédiment pediment
pédiment karstique pediment carstic
pédimentation pedimentare

pédiments coalescents panfan
pédiments soudés panfan
pédiplaine pediplenă
pédiplanation pediplanare
pédoncule de méandre pedunculul meandrului
pélites pelite
pendage înclinare
pendage de la couche înclinarea stratului
pénéplaine câmpie de denudaţie,câmpie sculpturală, peneplenă
pénéplaine calcaire peneplenă carstică
pénéplaine dissequée peneplenă disecată
pénéplaine enfouie peneplenă fosilizată
pénéplaine ensevelie peneplenă fosilizată
pénéplaine exhumée peneplenă exhumată
pénéplaine fossilisée penplenă fosilizată
pénéplaine karstique peneplenă carstică
pénéplaine partielle peneplenă parţială
pénéplaine rajeunie peneplenă întinerită
pénéplaine souterraine peneplenă subterană
pénéplanation peneplenizare, peneplanare
pénéplane peneplenă
pénétration du gel pătrunderea îngheţului
péninsule peninsulă
pénitents penitenţi, sfinţi de gheaţă
pénitents de glace sfinţi de gheaţă, penitenţi
pente pantă, cădere
pente d'accumulation flancul de acumulare al dunei
pente apparente pantă aparentă
pente continentale abrupt continental, taluz continental
pente d`équilibre pantă de echilibru
pente qui favorise l'érosion pantă de eroziune
pente-limite pantă critică
pente longitudinale du thalweg panta longitudinală a talvegului
pente moyenne pantă medie
pente moyenne du bassin versant panta medie a bazinului hidrografic
pente de neige şorţ de zăpadă
pente réelle pantă reală
pente Richter pantă Richter
pente de la rivière panta râului
pente sous le vent flancul de sub vânt al dunei
pente de thalweg panta talvegului
pente transversale du lit majeur panta transversală a luncii
pente transversale du lit mineur panta transversală a talvegului
pente en voie d'érosion flancul de eroziune al dunei
pépérites peperite
percolation percolare
pérélétok pereletok
pergélisol îngheţ peren, pergelisol, permafrost
pergélisol alpin permafrost alpin, pergelisol montan
pergélisol bien cimenté permafrost bine cimentat
pergélisol cimenté par la glace permafrost cimentat cu gheaţă
pergélisol contemporain permafrost actual
pergélisol contenant de la glace permafrost cu gheaţă

pergélisol continental permafrost continental
pergélisol continu permafrost continuu
pergélisol cosmique permafrost cosmic
pergélisol dédoublé permafrost bistratificat
pergélisol en déséquilibre permafrost în dezechilibru
pergélisol discontinu permafrost discontinuu, permafrost insular
pergélisol discontinu étendu permafrost discontinuu extins
pergélisol discontinu d`étendu intermediaire permafrost discontinuu intermediar
pergélisol discontinu permafrost insular
pergélisol épigénétique permafrost epigenetic
pergélisol en équilibre permafrost în echilibru
pergélisol fossile permafrost fosil
pergélisol friable permafrost friabil
pergélisol à haute teneur en glace permafrost bogat în gheaţă
pergélisol littoral permafrost litoral
pergélisol marginal permafrost marginal
pergélisol parsemé permafrost discontinuu, permafrost insular
pergélisol partiellement cimenté permafrost cimentat parţial
pergélisol de plateau permafrost de platou
pergélisol peu cimenté permafrost slab cimentat
pergélisol relique permafrost relict
pergélisol riche en glace permafrost bogat în gheaţă
pergélisol saisonnièrement actif permafrost sezonier
pergélisol salin permafrost sărat
pergélisol sec permafrost uscat
pergélisol sensible au dégel permafrost sensibil la dezgheţ
pergélisol sous-marin permafrost submarin
pergélisol sporadique permafrost sporadic, permafrost insular
pergélisol stable au dégel permafrost stabil la dezgheţ
pergélisol stratifié permafrost stratificat
pergélisol subglaciaire permafrost subglaciar
pergélisol syngénétique permafrost singenetic
périclinal periclinal
périglaciaire periglaciar
périglaciaire humide periglaciar umed
période anthropogène Antropogen
période atlantique epoca atlantică
période boréale epoca boreală
période Brunhes epoca Brunhes
période éocène Eocen
période d'équilibre timp de echilibru
période géocratique perioadă geocratică
période géologique perioadă geologică
période géosynclinale perioadă geosinclinală
période glaciaire perioadă glaciară, glaciaţie, glaciar
période glaciaire de Biber perioada glaciară Biber
période glaciaire de Donau glaciaţia Donau, perioada glaciară Donau
période glaciaire de Dnieper glaciaţia Nipru, perioada glaciară Nipru
période glaciaire d'Elster perioada glaciară Elster
période glaciaire de Günz Günz, glaciaţia Günz, perioada glaciară Günz

période glaciaire de Kansas Kansas, perioada glaciară Kansas
période glaciaire de Mindel perioada glaciară Mindel
période glaciaire de Oka perioada glaciară Oka
période glaciaire Pré-Pastonien glaciaţia Pre-Pastonian, perioada glaciară Pre-Pastonian
période glaciaire de Riss glaciaţia Riss, perioada glaciară Riss
période glaciaire de Saale glaciaţia Saale, perioada glaciară Saale
période glaciaire Samarovo perioada glaciară Samarovo
période glaciaire de Waldaï glaciaţia Valdai, perioada glaciară Valdai
période glaciaire de Weichsel glaciaţia Weichsel, perioada glaciară Weichsel (Vistula)
période glaciaire de Wisconsin glaciaţia Wisconsin, perioada glaciară Wisconsin
période glaciaire de Würm glaciaţia Würm, perioada glaciară Würm
période glaciaire de Zyrianka glaciaţia Zârianka, perioada glaciară Zârianka
période interpluviale perioadă interpluvială
période interglaciaire perioadă interglaciară
période interglaciaire Donau-Günz perioada interglaciară Donau-Günz
période interglaciaire eemienne perioada interglaciară Eem
période interglaciaire Günz-Mindel Günz-Mindel, perioada interglaciară Günz-Mindel
période interglaciaire Holstein perioada interglaciară Holstein
période interglaciaire de Mikulino perioada interglaciară Mikulino
période interglaciaire de Mindel-Riss Mindel-Riss
période interglaciaire de Riss-Würm perioada interglaciară Riss-Würm
période interglaciaire de Sangamon perioada interglaciară Sangamon
période interglaciaire Waalien perioada interglaciară Waalian
période interglaciaire de Yarmouth perioada interglaciară Yarmouth
période interpluviale interpluvial, perioadă interpluvială
période orbitale perioadă orbitală
période orocratique perioadă orocratică
période pédiocratique perioadă pediocratică
période permienne Permian
période pléniglaciaire pleniglaciar
période pluviale prioadă pluvială
période post-géosynclinale perioadă postgeosinclinală
période postglaciaire Postglaciar
période pré-géologique perioada pregeologică
période de révolution perioadă de revoluţie (a satelitului)
période subatlantique epoca subatlantică
période subboréale epoca subboreală
période tardi-géosynclinale perioadă tardigeosinclinală
période thalassocratique perioadă talassocratică
péripédiment peripediment
perles de caverne perle de cavernă
permafrost permafrost, pergelisol
permagel permafrost
permanence des boucliers continentaux et des oceans permanenţa continentelor şi oceanelor
pérméabilité permeabilitate

pérméabilité du sol permeabilitatea solului
perte de cours d'eau ponor (absorbant)
perte karstique insurgenţă
perte de rivière insurgenţă, dispariţia râului
pesanteur gravitaţie eterestră
P A G Mica eră glaciară
Petite Âge de Glace Mica era glaciară
Petit Âge Glaciaire Mica eră glaciară
Petit optimum climatique médieval micul optim climatic medieval
petit vallon văiugă
petrification pietrificare
pétrographie petrografie
pétrologie petrologie
phacolite facolit
Phanérozoïque Fanerozoic
phase acadienne faza acadiană
phase d´affaisement etapă de scufundare
phase anaglaciaire fază anaglaciară
phase attique faza atttică
phase cataglaciaire fază cataglaciară
phase de construction du piedmont faza constructivă (ascendentă) a piemontului
phase de destruction du piémont fază destructivă (descendentă) a piemontului
phase d´édification du piémont faza constructivă (ascendentă) a piemontului
phase de jeunesse d´évolution de l´appareil volcanique faza de tinereţe a evoluţiei aparatului vulcanic
phase de maturité d´évolution de l´appareil volcanique faza de maturitate a evoluţiei aparatului vulcanic
phase moldave faza moldavică
phase morphosculpturale etapă morfosculpturală
phase morphotectonique etapă morfotectonică
phase orogénique autrichienne faza austrică
phase orogénique bretonne faza bretonă
phase orogénique laramique faza laramică
phase de plissement fază de cutare
phase saalique faza saalică
phase savique faza savică
phase de soulevement orogénique etapă de înălţare
phase de stabilisation tectopnique fază de stabilitate tectonică
phase styrienne faza stirică
phase sudète fază sudetă
phase taconique faza taconică
phase tectogenique fază tectogenetică
phase valaque faza valahă
phase de vieillesse d´évolution de l´appareil volcanique faza de bătrâneţe a evoluţiei aparatului vulcanic
phases chimeriénnes faze Chimerice
phénomène anthropique fenomen antropic
phénomène karstique fenomen carstic
phénomènes cryergiques fenomene criogene
phénomènes liées au gel fenomene criogene
phénomènes périglaciaires fenomene periglaciare
photogramme à axe verticale aerofotografie verticală
photogramme verticale aerofotografie verticală
photogrammétrie fotogrammetrie, aerofotogrammetrie

photogrammétrie aérienne aerofotogrammetrie
photographie aérienne métrique aerofotogramă
photographie aérienne oblique aerofotografie oblică
photographie aérienne redressée aerofotografie redresată
photographie à axe verticale aerofotografie verticală
photographie nadirale aerofotografie nadirală, fotografie verticală
photographie verticale aerofotografie verticală
photo-identification fotoidentificare
photointerprétation fotointerpretare
photomosaïque fotomozaic
photomosaïque controlée fotomozaic controlat
photomosaïque non controlée fotomozaic necontrolat
phyllites filite
physiographie fiziografie
Piacenzien Piacenzian
pic pisc, *vârf*
pic sous-marin pisc submarin
pied de la faille piciorul faliei
pied de glace pripai, gheaţă de mal
pied de glissement piciorul alunecării
pied du talus poala versantului
pied du talus continental glacis continental, piciorul taluzului continental
pieds de vaches cărări de vite
pied du versant poala versantului
piémont *piemont*
piémont alluvial piemont de acumulare
piémont collinaire piemont colinar
piémont disséqué piemont disecat
piémont foctionnel piemont funcţional
piémont glaciaire piemont glaciar
piémont non foctionnel piemont nefuncţional
piémont d'origine structurale piemont structural
piémont d'origine tectonique piemont tectonic
piémont de talus continental piemont oceanic
pierre piatră
pierraille grohotiş
pierre branlante piatră oscilantă
pierre glissante bloc glisant
pierre ponce piatră ponce
piliers coloane prismatice, stâlp
pilier de terre piramidă coafată
pinacle hum, stâlp
pinacles coloane prismatice
pingo pingo, bulguniak, hidrolacolit
pingo éffondré pingo fosil, pingo prăbuşit
pingo en système fermé pingo de tip Delta Mackenzie
pingos en système ouvert pingo de tip Groenlanda
pingos de type Delta Mackenzie pingo de tip Delta Mackenzie
pingos de type Groenlanda pingo de tip Groenlanda
pipkrake ace de gheaţă, pipkrake
pirate râu captator
pisolithes perle de cavernă, pisolite
piton neck, obelisc vulcanic
piton karstique hum
pixel pixel
placage morainique placaj bazal
plafond plafon (al peşterii)
plafond de caverne tavanul peşterii
plafond du pergélisol plafonul permafrostului, suprafaţa permafrostului
plage plajă
plage adossée plajă sprijinită

plage d`anse plajă de ansă, plajă în golf
plage artificielle plajă artificială
plage barrière plajă barieră
plage basse plajă joasă
plage de coquillage pavaj de cochilii
plage de fond d`anse plajă în golf
plage de fond du golf plajă în golf
plage fossile plajă fosilă
plage de galets plajă pietroasă
plage haute plajă înaltă
plage immergée plajă submersă
plage à marée basse plajă de maree joasă
plage pierreuse plajă pietroasă
plage rocheuse plajă pietroasă
plage de sable plajă nisipoasă
plage soulevèe plajă înălţată
plage submergée plajă submersă
plage suspendue plajă suspendată
plaine câmpie
plaine d´abrasion câmpie de abraziune
plaine abyssale câmpie abisală
plaine d`accumulation câmpie de acumulare
plaine d`accumulation éolienne câmpie de acumulare eoliană
plaine d`accumulation fluvio-glaciaire câmpie fluvio-glaciară
plaine d`accumulation fluvio-marine câmpie deltaică
plaine d`accumulation glaciaire câmpie de acumulare glaciară
plaine d`accumulation lacustre câmpie de acumulare lacustră
plaine d`accumulation littorale câmpie litorală
plaine d`accumulation volcanique câmpie de acumulare vulcanică
plaine alluviale câmpie aluvială, câmpie de acumulare aluvială, luncă, şes aluvial
plaine alluviale marginale luncă externă
plaine alluviale médiane luncă mediană
plaine alluviale de piedmont câmpie piemontană
plaine alluviale proglaciaire câmpie fluvio-glaciară, sandre
plaine alluvionnaire câmpie proluvio-aluvială
plaine collinaire câmpie colinară, câmpie deluroasă
plaine continentale câmpie continentală
plaine cotière câmpie de şelf, câmpie costieră
plaine découpée en collines câmpie colinară
plaine deltaïque câmpie deltaică, deltă subaeriană
plaine d´épandage fluvio-glaciaire câmpie fluvio-glaciară
plaine d´épandage proglaciaire câmpie fluvio-glaciară
plaine d`érosion câmpie de eroziune
plaine d`érosion glaciaire câmpie de eroziune glaciară
plaine fluviale câmpie aluvială, luncă
plaine fluvio-lacustre câmpie fluvio-lacustră
plaine glaciaire câmpie glaciară
plaine horizontale câmpie orizontală
plaine inclinée câmpie înclinată
plaine initiale câmpie primordială
plaine inondable albie majoră, luncă
plaine d`inondation luncă
plaine intermontagneuse câmpie intramontană
plaine intramontagneuse câmpie intramontană
plaine karstique câmpie carstică
plaine karstique marginale câmpie carstică marginală

plaine lacustre câmpie lacustră
plaine de lave câmpie de lavă
plaine lisse câmpie netedă, câmpie plană
plaine littorale câmpie litorală
plaine maritime câmpie de acumulare marină, câmpie maritimă
plaine de méandrage patul meandrelor
plaine monoclinale câmpie monoclinală
plaine monogénétique câmpie monogenetică
plaine morainique câmpie morenaică (morenică)
plaine de niveau de base câmpie de nivel de bază
plaine de piémont câmpie piemontană
plaine polygénétique câmpie poligenetică
plaine proluviale câmpie proluvială
plaine ravinée câmpie ravenată (disecată)
plaine de remblaiment bahada
plaine de remblaiement bahada
plaine de sable câmpie de nisip
plaine de socle câmpie de soclu
plaine de strandflät câmpie de strandflät
plaine terrassée câmpie terasată
plaine tidale marécageuse câmpie tidală mlăştinoasă
plaine volcanique câmpie vulcanică
plan axial du pli plan axial al cutei
plan de Benioff plan Benioff
plan de faille plan de falie
plan du glissement conséquent planul alunecării consecvente
plan orbital plan orbital
plan de référence plan de referinţă
plan de rupture plan de fractură
plan de stratification plan de stratificaţie
planation planaţie
planation latérale planaţie laterală
plancher karstiue planşeu carstic
plancher du cirque planşeul circului glaciar
plancher de la grotte podeaua peşterii
plancher océanique fund oceanic
plancher du pergélisol baza permafrostului
plancher stalagmitique planşeu stalagmitic
planèze planeză
plaque continentale placă continentală
plaque lithosphérique placă litosferică
plaque océanique placă oceanică
plaque plongeante placă oceanică subdusă, placă plonjantă
plaque tectonique placă tectonică
plasticité des roches plasticitatea rocilor
plateau platou, podiş, podiş de platformă
plateau bas platou scund
plateau basaltique platou bazaltic
plateau calcaire platou calcaros
plateau continental platformă continentală, platou continental
plateau cuirassé platou încrustat
plateau de glace platou de gheaţă
plateau interfluvial platou interfluvial
plateau intérieur podiş intramontan
plateau interne podiş intramontan
plateau karstique platou carstic
plateau de lave platou de lavă
plateau océanique platou oceanic
plateau palsique platou cu plase, platou turbos
plateau palsique à polygones platou turbos poligonal
plateau de piémont podiş piemontan
plateau sous-marin platou submarin
plateau structurel platou structural
plateau de tourbe platou turbos

plateau volcanique platou vulcanic, podiş vulcanic
plate-forme platformă
plate-forme d`abrasion platformă de abraziune
plate-forme continentale platformă continentală
plate-forme de dissolution platformă de coroziune
plate-forme d`érosion platformă de eroziune
plate-forme d`érosion littorale platformă de abraziune, plaformă continentală
plate-forme géologique biétagée platformă bietajată
plate-forme insulaire platformă insulară
plate-forme intertidale platformă intertidală
plate-forme karstique platformă carstică
plate-forme littorale de haute marée platformă de maree înalte
plate-forme littorale de marée basse platformă litorală de maree joase
plate-forme rigide platformă rigidă
plate-forme rocheuse platformă în rocă
plate-forme structurale platformă structurală
plate-formes littorales étagées platforme litorale etajate
platier platformă de recif
plature platformă de recif
playa playa
pleine mer maree înaltă
Pléistocène Pleistocen
pli cută
pli coffré cută-cufăr
pli couché cută culcată
pli déjeté cută asimetrică
pli diapir cută diapiră, diapir
pli droit cută dreaptă
pli isoclinal cută izoclinală
pli incliné cută înclinată
pli monoclinal cută monoclinală
pli normal cută normală
pli renversé cută răsturnată, cută deversată
pli symétrique cută simetrică
Pliocène Pliocen
plis disharmoniques cute dizarmonice
plis entérolithiques cute enterolitice
plis en evantaille cute în evantai
plis linéaires cute liniare
plis de virgation cute în virgaţie, cute în evantai
plissement cutare
plissement alpin orogeneză alpină
plissement hercynien orogeneza hercinică
plissotement microcutare
pluie ploaie
pluie de pierres cădere de pietre
plume panaş al mantalei
pluton pluton
plutonisme plutonism
pluvial pluvial
pneumatolyse pneumatoliză
poche de cryoturbation buzunar periglaciar
poche d`eau pungă de apă
poids charrié debit solid târât
point bas înşeuare, şa
point de base punct de referinţă
point de cassure punct de spargere a valurilor
point chaud punct fierbinte, pungă fierbinte
point chaud du manteau panaş al mantalei
point de congélation punct de îngheţ
point coté cotă
point de déferlement punct de spargere a valurilor

point fondamental punct zero fundamental
point de fusion de la glace punct de topire a gheţii
point géodésique punct geodezic
point origine punct origine
point de référence punct de referinţă
point de repère fixe reper stabil
polarité magnétique polaritate magnetică
polarité magnétique inversée polaritate inversă
polder polder
pôle géogrphique pol geografic
pole géomagnetique pol geomagnetic
Pôle Nord *Polul Nord*
Pôle Nord magnétique polul nord magnetic
Pôle Sud Polul Sud
Pôle Sud magnétique polul sud magnetic
poles euleriens poli euleurieni
poli glaciaire lustru glaciar
polissage şlefuirea pietrelor
polissage glaciaire detersie, polizaj glaciar
poljé polie
poljé de bordure du karst polie marginală
poljé d`effondrement polie de prăbuşire
poljé en forme de gouttière polie în formă de uluc
poljé formée par coalescence des dolines polje de îngemănare a dolinelor
poljé fossile polie fosilă
poljé karstique polie
poljé lacustre polie lacustră
poljé d`origine complexe polie complexă
poljé d`origine tectonique polie tectonică
poljé-ouvala polie-uvală
poljé périphérique polie periferică
poljé au pied des montagnes polie piemontană
poljé structurale polie structurală
polycycles policicluri
polyglaciation poliglacialism
polygone poligon
polygone à centre bombé poligon convex
polygone à centre concave poligon concav
polygone à centre convexe poligon convex
polygone à centre déprimé poligon concav
polygone à coins de glace poligon de pene de gheaţă
polygone à coins de sable poligon de pene de nisip
polygone concaves poligon concav
polygone en creux poligon concav
polygone gélival poligon de gelivaţie
polygone periglaciaire poligon periglaciar
polygones cryogéniques poligoane de crioturbaţie
polygones de cryoturbation poligoane de crioturbaţie
polygones de dessication poligoane de uscare, poligoane de deshidratatre
polygones de pierres poligoane de pietre
polygones de pierres triés poligoane sortate
polygones de retrait poligoane de contracţie, poligoane de uscare
polygones de séchage poligoane de uscare
polygones sans triage poligoane nesortate
polygones de terre poligoane de pământ

polygones de toundra poligoane de pământ
polygones triés poligoane de pietre, poligoane sortate
ponce piatră ponce
ponor ponor (absorbant), sorb
ponor-gouffre ponor (absorbant)
pont pod
pont naturel pod natural, pod carstic
pont de neige pod de zăpadă
pont de roche pod natural, pod carstic
Pontien Ponţian
porche portal carstic
porokarst porocarst
porosité des roches porozitatea rocilor
porosité du sol porozitatea solului
portail karstique portal carstic
porte poartă, portal litoral
postglaciaire Postglaciar
pot de fleur babă
poudingue conglomerat
poulier cordon litoral, cordon litoral sprijinit
poupées du loess păpuşi de loess
poussée de mollisol ostiole
poussée de glissement de terrain refularea alunecării
poussée de sol gelé împingere prin îngheţ
poussée verticale de gel elevaţie periglaciară
poussière praf
poussière volcanique praf vulcanic
pouvoir brute d´un cours d´eau puterea brută a unui curs de apă
pouvoir dissolvant putere de dizolvare
pouvoir érosif putere de eroziune
pouvoir d´érosion putere de eroziune
pouvoir nette d´un cours d´eau puterea netă a unui curs de apă
pouvoir résolvant putere de rezoluţie
pouvoir séparateur putere de rezoluţie
pouvoir de transport putere de transport
pouzzolane puzzolane
pradolina pradolină
Préboreal Preboreal (epoca preboreală)
Précambrien Precambrian, Antecambrian
précipitations atmosphériques precipitaţii atmosferice
precontinent margine continentală
pré-flysch prefliş
Préglaciaire Preglaciar
Préglacial Preglaciar
presqu`île peninsulă
pression cryostatique presiune criostatică
pression de gel presiune de îngheţ
pression de glace presiune glaciară
pression glaciaire presiune glaciară
pression hydrostatique presiune hidrostatică
pression latérale exercée par le gel împingere laterală periglaciară
pression lithostatique presiune litostatică
pression de soulèvement presiune de elevaţie periglaciară
prévention et lutte contre les glissements prevenirea şi combaterea alunecărilor
Primärrumpf Primärrumpf
principe d`actualisme principiul actualismului
principe des causes actuelles principiul cauzelor actuale
principe de la concordance des confluences legea concordanţei confluenţelor
principe de l'horizontalité initiale principiul orizontalităţii iniţiale
principe de la superposition principiul superpoziţiei

principe de l`uniformitarisme principiul uniformitarianismului
prisme d`accrétion prismă de acreţie
prisme d'accrétion tectonique prismă de acreţie tectonică
prisme alluvilale prismă aluvială
prisme de bas niveau marin prismă de nivel marin jos
prisme de collision prismă de coliziune
prisme de haut niveau marin prismă de nivel marin înalt
prisme littorale prismă litorală
prisme de progradation prismă de progradare
prisme sédimentaire prismă sedimentară
prismes basaltiques orgă vulcanică
processus d`accumulation procese de acumulare
processus auxiliaires procese (geomorfologice) auxiliare
processus biochimique procese biochimice
processus chimiques procese chimice
processus cryergiques procese criogenetice
processus de dénudation procese de denudaţie
processus destructeurs procese destructive
processus d`entraînement procese de antrenare
processus diagénétiques procese diagenetice
processus de dissolution et suffosion procese carsto-sufozionale
processus dominants procese (geomorfologice) dominante
processus éoliennes procese eoliene
processus d`érosion procese erozionale
processus d`exfoliation procese de exfoliere
processus exogènes procese exogene
processus de gel procese de îngheţ
processus géologiques procese geologice
processus (géologiques) externes procese externe
processus géologiques internes procese internes
processus géomorphologiques procese geomorfologice
processus géomorphologiques actuels procese geomorfologice actuale
processus géomorphologiques constructifs procese geomorfologice constructive
processus géomorphologiques destructifs procese geomorfologice distructive
processus géomorphologiques élémentaires procese premergătoare
processus glaciaires procese glaciare
processus glacio-lacustres procese glacio-lacustre
processus glacio-marines procese glacio-marine
processus glacio-nivales procese glacio-nivale
processus glacio-volcaniques procese glacio-vulcanice
processus de gravitation procese gravitaţionale
processus gravitationels procese gravitationale
processus hydrochimiques procese hidrochimice
processus internes procese endogne
processus karstiques procese carstice
processus du lit mineur procese de albie
processus littoraux procese litorale

processus magmatiques procese magmatice
processus morphoclimatiques procese morfoclimatice
processus morphogénétiques procese morfogenetice
processus orogénétiques procese orogenetice
processus de pédiplanation procese de pediplanare
processus de pente procese de versant
processus périglaciaires procese periglaciare
processus physiques procese fizice
processus de rifting riftogeneză, riftare
processus sculpturaux procese sculpturale
processus de suffosion procese sufozionale
processus de surcreusement procese de marmitaj
processus de tectonique cassante regmatism
processus de versant procese de versant, procese deluviale
prodelta prodeltă
produits volcaniques produse vulcanice
produits volcaniques clastiques tefra (tephra)
profil profil
profil bathymétrique profil batimetric
profil d`équilibre profil de echilibru, grade
profil d'équilibre dynanique profil de echilibru dinamic
profil d`équilibre idéal profil de echilibru ideal (absolut)
profil d´équilibre temporaire profil de echilibru de gradul I (temporar)
profil d`équilibre théorique profil de echilibru teoretic
profil géophysique profil geofizic
profil gélogique profil geologic
profil géomorphologique profil geomorfologic
profil hydrogéologique profil hidrogeologic
profil limite profil de echilibru teoretic, profil de echilibru de gradul II (profil de limită)
profil du lit profilul albiei
profil en long profil longitudinal al râului
profil en long polycyclique profil longitudinal policiclic
profil en long de la rivière profilul curentului lichid, profil longitudinal al râului
profil en long de la surface de la rivière profilul suprafeţei râului
profil en long du talweg profil real (de talveg)
profil longitudinal profil longitudinal al râului
profil „en marche d´escalier" profil longitudinal în trepte (al râului)
profil de réflexion sismique profil de reflexie seismică
profil regularisé profil de echilibru
profil sismique profil seismic
profil topographique profil topografic
profil en travers profil transversal
profil transversal profil transversal
profil transversal de la vallée profil transversal al văii
profil du versant profilul versantului
profondeur adâncime
profondeur de l'altération profunzimea meteorizării
profondeur de l´amplitude anuelle nulle adâncimea stratului izoterm
profondeur de la couche isotherme adâncimea stratului izoterm

profondeur de dégel profunzimea dezgheţului, adâncimea dezgheţului
profondeur de gel saisonnier profunzimea îngheţului sezonier
profondeur maximum adâncime maximă
profondeur moyenne adâncime medie
profondeur du pergélisol adâncimea permafrostului
proglaciaire proglaciar
progradation progradare (a ţărmului)
progradation deltaïque progradare deltaică
progradation de rivage progradare (a ţărmului)
progression du glacier înaintarea gheţarului
projection cartographique proiecţie cartografică
projections volcaniques proiecţii vulcanice
projections volcaniques solides proiecţii vulcanice solide
proluvium proluviu
promontoire promontoriu
promontoire en éperon pinten de promontoriu
promontoire en forme de lobe promontoriu lobat
promontoire triangulaire promontoriu triunghiular
propriétés mécaniques des roches et des sols proprietăţi mecanice ale rocilor şi solului
propriétés thermiques du sol gelé proprietăţi termice ale solului îngheţat
Protérozoïque Proterozoic
Protothetys Protothetys
province géomorphologique provincie geomorfologică
psammites psamite
pséphites psefite
pseudocirque pseudocirc
pseudodoline pseudolină
pseudo-karst pseudocarst
pseudo-karst dans des argiles pseudocarst pe argile
pseudokarst dans la glace paseudocarst glaciar
pseudo-karst dans loess pseudocarst pe loess
pseudo-karst dans les roches volcaniques vulcanocarst, pseudocarst în roci vulcanice
pseudo-karst de tassement pseudocarst de tasare
pseudokarst thermique pseudocarst glaciar
pseudo-stalactite pseudostalactită
pseudo-terrasse pseudoterasă, terasă de denudaţie
pseudo-volcan pseudovulcan
pseudolapiés pseudolapiezuri
pseudotectonique glaciodislocaţie
pulsation du glacier pulsaţia gheţarului
puissance brute d`un cours d`eau puterea brută a unui curs de apă
puissance nette d`un cours d`eau puterea netă a unui curs de apă
puits glaciaire moară glaciară
puits karstique puţ carstic
puits de mine puţ de mină
pulsation du glacier pulsaţia gheţarului
pulvérisation des minéraux par cryoclastie pulverizarea mineralelor prin crioclastie
pustules pustule
pyramide horn
pyroclastie piroclastie
pyroclastites piroclastite
pyromagma piromagmă
pyrosphère pirosferă

Q

quartz cuarţ
quartzit cuarţit
Quaternaire Cuaternar

R

rabotage glaciaire rabotaj glaciar
racine des montagnes rădăcina munţilor
raclage eroziune glaciară
raclage eroziune glaciară
raideur de pente înclinarea versantului
rajeunissemnt du relief întinerirea reliefului, reîntinerirea reliefului
rampe rampă
ranclôture polder
Rapakiwi Rapakiwi
rapide rapidă, repeziş, săritoare
rapport de bifurcation raport (coeficient) de bifurcaţie
rapport de confluence raport de confluenţă
rascles lapiezuri
ratio de bifurcation raport (coeficient) de bifurcaţie
ratio de confluence raport (coeficient) de bifurcaţie
ravin(e) ravenă
ravin abyssal groapă abisală
ravin d´érosion régressive râpă de obârşie
ravinement ravenare
ravins continus ravene continue
ravines discontinus ravene discontinue
ravins de fond de vallée ravene de fund de vale
ravins de versant ravene de versant
rayon de courbure du méandre raza de curbură a meandrului
rayon hydraulique rază hidraulică
rayon de la Terre raza Pământului
rayures glaciaires striaţii glaciare
réadaptation morpho-climatique readaptare morfoclimatică
réadaptation à la structure readaptare la structură
réaggradation reagradare
rebord d´auge muchia trogului glaciar
rebord du cirque muchia circului
rebord d`épaulement muchia umărului de vale (glaciară)
rebord externe de la marge continentale margine continentală submarină
rebord externe du plateau continental muchia platformei continentale (şelfului)
rebord du plateau muchia platoului
rebord du plateau continental muchia platformei continentale (şelfului)
rebord de la ravine muchia malului ravenei
rebord de la terrasse muchia terasei
rebord de la vallée muchia văii
récession glaciaire deglaciaţie
récif recif
récif barrière recif barieră, barieră coraligenă
récif corallien recif coraligen
récif côtier recif marginal
récif frangeant ghirlandă recifală, recif litoral
récif submergé recif submers
recoupement artificielle du méandre rectificarea artificială a meandrului
recoupement par déversement rectificarea meandrului prin revărsare
recoupement du meandre rectificarea meandrului
recoupement du méandre par autocapture rectificarea meandrului prin autocaptare

recoupement naturel du méandre rectificarea naturală a meandrului
recoupement par tangence rectificarea meandrului prin tangenţă
rectification du lit rectificarea cursului (albiei) râului)
rectification de la rivière rectificarea cursului (albiei) râului)
recul de la falaise retragerea falezei
recul du rivage retrogradarea ţărmului
recul des versants retragerea versanţilor
redressement des couches anticlinal de vale
redresseur aparat de redresare
reflux reflux
refoulement devant le front du glissement refularea alunecării
reg reg, pavaj deşertic
regel reîngheţ
régime de géosynclinal regim de geosinclinal
régime glaciaire regim glaciologic
régime hydrologique regim hidrologic
régime morphoclimatique regim morfoclimatic
régime de plate-forme regim de platformă
région abyssale regiune abisală
région aréique regiune areică
région aséismique regiune aseismică
région bathyale regiune batială
région cratonique regiune de platformă
région endoréïque regiune endoreică
région exoréique regiune exoreică
région géomorphologique regiune geomorfologică
région glaciaire arie glaciară
région néritique regiune neritică
région orogénique regiune de orogen
région à pergélisol regiune de permafrost
région séismique regiune seismică
régionalisation regionare
régionalisation géomorphologique regionare geomorfologică
régionalisation morphologique regionare geomorfologică
régolite regolit
régradation regradare
régression regresiune
régression marine regresiune marină
régression du pergélisol degradarea permafrostului
régularisation du lit regularizarea albiei
régularisation du rivage regularizarea ţărmului
rejet de faille săritura faliei, pasul faliei
relations systémique relaţii sistemice
relèvement glacio-isostatique înălţare glacio-izostatică
relèvement isostatique înălţare izostatică
relief relief
relief accidenté relief accidentat
relief d`accumulation relief de acumulare
relief aclinal relief aclinal
relief alpin relief alpin
relief anthropique relief antropic
relief aplani peneplenă
relief appalachien relief apalaşian
relief argileux relief argilos
relief argilo-marneux relief pe argile şi marne
relief calcaire relief pe calcare
relief des chaînes plissées relief pe structuri cutate
relief conditioné par la lithologie relief litologic
relief conforme relief conform, relief adaptat la structură, relief structural

relief conglomératique relief conglomeratic
relief consequent relief derivat
relief déluvial relief deluvial
relief de dénudation relief de denudaţie (denudaţional)
relief dérivé relief derivat
relief désertique relief deşertic
relief enfoui relief îngropat, relief fosilizat
relief enseveli relief îngropat, relief fosilizat
relief éolien relief eolian
relief d`érosion relief de eroziune, relief sculptural
relief d'érosion et de dénudation relief fluvio-denudaţional
relief exhumé relief exhumat
relief fluviatil relief fluvial
relief fossilisé relief fosilizat
relief de géosinclinal relief de geosinclinal
relief glaciaire relief glaciar
relief granitique relief granitic
relief greseux relief grezos
relief herité paleoforme de relief, relief moştenit
relief inverse relief apalaşian, relief inversat
relief d´inversion relief inversat
relief jeune relief tânăr
relief jurassien relief jurasian, relief adaptat la structură, relief conform
relief karstique relief carstic
relief karstique enseveli carst fosil
relief lacustre relief lacustru
relief littoral relief litoral, relief marin
relief loessique relief loessian
relief majeur macrorelief
relief marin relief marin
relief mature relief matur
relief monogénique relief monogenetic
relief montagneux relief muntos
relief morainique relief morenaic
relief à noyaux de glace relief cu nuclee de gheaţă
relief océanique relief oceanic
relief d´orogène relief de orogen
relief de plate-forme relief de platformă
relief périglaciaire relief periglaciar
relief pétrographique relief petrografic
relief plissé relief cutat
relief de plissement relief cutat
relief polycyclique relief policiclic
relief polygénique relief poligenetic
relief préglaciaire relief preglaciar
relief primitif relief primar (primordial)
relief proglaciaire relief proglaciar
relief rajeuni relief întinerit
relief relique relief relict
relief résiduel martor de eroziune, monadnock, relief rezidual, vârf rezidual
relief sur des roches magmatiques relief pe roci magmatice
relief ruiniforme relief ruiniform
relief sableux relief dezvoltat pe nisipuri
relief sculptural relief sculptural
relief sous-marin relief submarin
relief dans le stade de jeunesse relief tânăr
relief au stade de maturité relief matur
relief structurel morfostructură
relief en structures discordantes relief pe structuri discordante
relief en structures en dôme relief pe structuri de domuri
relief en structures faillées relief pe structuri faliate
relief en structures monoclinales relief pe structuri monoclinale

relief en structures plissées relief pe structuri cutate
relief en structures tabulaires relief pe structuri tabulare
relief subglaciaire relief subglaciar
relief tabulaire relief tabular, relief pe structuri tabulare
relief tectonique relief tectonic
relief tectonique direct relief tectonic primar
relief thermokarstique peisaj termocarstic, relief termocarstic
relief vieilli relief îmbătrânit
relief volcanique relief vulcanic
reliefosphère reliefosfera
relique de la falaise faleză relictă
remaniement du reseau hydrographique remanierea reţelei hidrografice
remblai rambleu
remblaiement rambleiere, acreţie
remontée glacio-isostatique înălţare glacio-izostatică
rempart de lave inel de lavă
rempart morainique val morenaic
rempart de pression val de refulare
remplissage de fond de vallée colmatarea fundului văii
remplissage de grotte depozit de peşteră
renclôture polder
rentrant du rivage inflexiune a ţărmului
repère stratigraphique reper stratigrafic
replat poliţă, umăr, treaptă de relief, terasă de denudaţie
replat glaciaire umăr glaciar, treaptă de exaraţie
replat de glissement terasă de alunecare
replat de goletz terasă de altiplanaţie, terasă goleţi
replat de solifluxion treaptă de solifluxiune
replat structural umăr structural, terasă structurală
replat de terrasse podul terasei
replats de piémont prispe piemontane
replique séismique replică seismică
représentation du relief reprezentarea reliefului
reptation creep
reptation thermique reptaţie termică
réseau de drainage reţea (sistem) de drenaj
réseau fluvial reţea hidrografică
réseau hydrographique reţea hidrografică
résau hydrographique antécécédent râu antecedent
réseau sans triage poligoane nesortate, sol reticulat nesortat
réseau trié sol reticulat sortat
réseau des vallées reţea de văi
réservoir magmatique cameră magmatică
résistence du sol à l`érosion rezistenţa la eroziune a solului
résistence mécanique rezistenţa mecanică
ressac resac
resurgence resurgenţă
rétraction thermique contracţie termică
retraite des glaciers recesiune glaciară
retraite des versants retragerea versanţilor
rétroaction feedback
rétroarc retroarc
rétrocharriage retroşariaj
rétromorphisme retromorfism
revers de côte reversul cuestei
revers de la cuesta reversul cuestei
Révolution Pléstocène revoluţia de la mijlocul Pleistocenului

révolution quantitative en géomorphologie revoluţia cantitativă în geomorfologie
rhyolite riolit
ria ria
ride prag submarin
ride de glissement val de alunecare
ride océanique dorsală oceanică
rides de courant vălurele de curent, ripple-marks
rides ripple marks
rides d`oscillation ripple marks
rides de plage ripple marks
rides de sable vălurele de nisip
rift rift
rift intercontinental rift intercontinental
rift intracontinental rift intracontinental
rift océanique rift oceanic
rigole rigolă
rigole d´érosion ogaş, rigolă, făgaş
rigoles de plage rigole de plajă
rimaye rimaye, Bergschrund
risque risc
risque géologique risc geologic
risque géomorphologique risc geomorfologic
risque hydrologique risc hidrologic
risque naturel risc natural
risque sismique risc seismic
rivage ţărm, linie de ţărm
rivage extérieur ţărm extern
rivage avec des golfs ţărm cu golfuri
rivage intérieur ţărm intern
rivage à pente douce mal domol
rivage régularisé ţărm liniar rectificat
rive mal
rive abrupt mal abrupt
rive aménagée mal artificial (antropic)
rive anthropique mal artificial (antropic)
rive concave mal concav
rive convexe mal convex
rive extérieur mal concav
rive intérieur mal convex
rivière râu, fluviu
rivière allogene râu alogen
rivière antécécédente râu antecedent
rivière à bras multiples râu despletit
rivière capturée râu captat
rivière conquérante râu captator
rivière conséquente râu consecvent
rivière détournée râu captat
rivière encaissée râu adâncit (încastrat)
rivière en equilibre râu în echilibru
rivière intermitente râu intermitent
rivière obséquente râu obsecvent
rivière de pierres râu de pietre
rivière souterraine râu subteran
rivière sousterraine râu subteran
rivière subséquente râu subsecvent
rivière surimposée râu epigenetic (supraimpus),
rivière tressée albie despletită, râu despletit
roche rocă, piatră
roche aquifère rocă acviferă
roche basale rocă de bază
roche basique rocă bazică
roche-champignon babă
roche consolidé rocă coezivă
roche cristalline rocă cristalină
roche détritique rocă detritică
roche effusive rocă extrusivă (efuzivă)
roche éruptive rocă eruptivă
roche extrusive rocă extrusivă (efuzivă)
roche formée par precipitation rocă sedimentară de precipitaţie chimică
roche glissante bloc glisant
roche ignée rocă magmatică
roche imperméable rocă impermeabilă
roche indurée rocă coezivă
roche intrusive rocă intrusivă

roche litée rocă stratificată
roche magmatique rocă magmatică, rocă eruptivă
roche métamorphique rocă metamorfică
roche meuble rocă necoezivă
roche moutonnée rocă mutonată
roche néovolcanique rocă neovulcanică
roche parentale rocă parentală
roche résistente rocă rezistentă
roche sédimentaire rocă sedimentară
roche sédimentaire biogène rocă sedimentară biogenă
roche sédimentaire détritique rocă sedimentară detritică (clastică)
roche sterile steril
roche stratifiée rocă stratificată
roche ultrabasique rocă ultrabazică
roche ultramafique rocă ultrabazică
roche volcanică rocă vulcanică
rocher stâncă
rochers cellulaires alveole de dezagregare
rochers ruiniformes relief ruiniform
roches moutonnées roci mutonate
Rodinia Rodinia
rognol nod orografic
Romanien Romanian
rotation de la Terre mişcarea de rotaţie a Pământului
roulage rulare
roulement de débris rostogolire
ru rû
rû rû
rudite volcano-sédimentaire aglomerat vulcanic
rudites rudite
rugosité du lit rugozitatea albiei
ruisseau gârlă
ruisellement diffus scurgere lichidă difuză
ruisellement en filets şiroire
rupture de pente knick, ruptură de pantă
ruz rû

S

sable nisip
sable deltaïque nisip deltaic
sable éolien nisip eolian
sable fin nisip fin
sable grosier nisip grosier
sable mort nisip mort
sable soufflé nisip eolian
sable vivant nisip viu
sable volcanique nisip vulcanic
sables chantants nisipuri cântătoare
sables coulantes nisipuri curgătoare
sables dunaires nisipuri de dune
sables mobiles nisipuri mobile (necimentate)
sables mouvantes nisipuri curgătoare
sables volantes nisipuri zburătoare
sablière nisipărie
salinité salinitate
salle sală
salpauselkä salpauselkä
salse vulcan noroios
saltation saltaţie
sander câmpie de sandre
sandur câmpie de sandre, sandre
sandur de retraite câmpie fluvio-glaciară, câmpie de sandre
santiers de moutons cărări de vite
santiers de vaches cărări de vite
sappement săpare, subminare
sappement de berge subminare
sappement latéral de chenal eroziune laterală, eroziunea malurilor
Sarmatien Sarmaţian
schistes şisturi
schistes métamorphiques şisturi metamorfice
schistes vertes şisturi verzi

scories scorie
sebka şot
sebkha şot
secteur triangulaire planeză
section active secţiune activă
section d´écoulement secţiune de scurgere
section transversale profil transversal
sédiment sediment
sédimentation sedimentare, depunere
sédimentologie sedimentologie
sédiments marins sedimente marine
sédiments de plage materiale de plajă
ségrégation de glace segregaţia gheţii
séisme cutremur de pământ, seism
séisme crustal cutremur crustal
séisme d´effondrement cutremur carstic
séisme de faible profondeur cutremur crustal
séisme de grande profondeur cutremur de adâncime
séisme de profondeur intermédiaire cutremur subcrustal
séisme subcrustal cutremur subcrustal
séismicité seismicitate
séismographe seismograf
séismologie seismologie
selle înşeuare, şa
semelle de labour talpa plugului
sénilité senilitate, stadiu de bătrâneţe (senilitate)
Sénonien Senonian
sensation de relief impresie de relief
sentiers de moutons cărări de vite
sentiers de vaches cărări de vite
sequence depositionelle secvenţă depoziţională
sequence lithologique secvenţă litologică
séracs seracuri
serpentinite serpentinit
seuil prag, prag fluvial, vad
seuil de changement d´état prag de variaţie
seuil de déclenchement prag de declanşare
seuil de divergence prag de divergenţă
seuil d`extinction prag de stingere
seuil géomorphologique prag geomorfologic
seuil hydrographique prag fluvial
seuil de liquidité limită de lichiditate
seuil de manifestation prag de manifestare
seuil de mouvement pragul mişcării
seuil de plasticité limită de plasticitate
seuil rocheux prag glaciar, zăvor, riegel
seuil sous-marin prag submarin
seuil de variation prag de variaţie
siallitisation siallitizare
Sicilien Sicilian
sidérosphère siderosferă
sierra sierra
sif sif
SIG Système d´Information Géographique SIG Sistem Informatic Geografic
signe conventionel semn convenţional
signe conventionel géomorphologique simbol geomorfologic
silicates silicaţi
silice silice
silicolite silicolit
sill sill
sillon ogaş
sillon de déflation şanţ de deflaţie (eolian)
sillon de dragage urme de dragaj
sillon marginal şanţ lateral (faţă de gheţar)
sillon pré-littoral şanţ litoral
silt silt
siltit siltit
Silurien Silurian

Sima Sima
sinuosité sinuozitate
sinuosité de ligne de rivage sinuozitatea ţărmului
sinuosité de la rivière sinuozitatea râului
siphon sifon
skjärs skjären (şer)
socle soclul platformei, fundament
socle continental soclu continental
socle cristallin soclul platformei
socle de massif montagneux soclu muntos
socle de la terrasse soclul terasei
sol *sol*
sol affecté par le dégel saisonnier sol dezgheţat sezonier
sol cryotique sol criotic, teren criotic
sol dégelé sol dezgheţat
sol dégelé selon des saisons sol dezgheţat sezonier
sol enfoui sol fosil
sol figuré sol poligonal, sol reticulat
sol fossile sol fosil
sol gelé sol (rocă) îngheţat
sol gélif sol geliv
sol géométrique sol poligonal, sol reticulat
sol non gelé sol neîngheţat
sol non-gélif sol(rocă) stabil la îngheţ
sol noncryotique sol non-criotic
sol polygonal sol poligonal
sol salinisé sărătură
sol strié non trié sol striat nesortat
sol strié trié sol striat sortat
sol structuré sol poligonal, sol reticulat
solfatare solfatare
solifluction solifluxiune
solifluxion périglaciaire solifluxiune
sölle soll
solonetz sărătură
sols cellulaires poligoane de uscare
solutions hydeothermales soluţii hidrotermale
somma soma
sommet vârf
sommet de montagne vârf de munte
soubassement soclul platformei, soclu muntos, substrat
soucoupe crov
soulèvement înălţare
soulèvement de la croûte terrestre înălţare a scoarţei
soulèvement dû au gel elevaţie criogenică
soulèvement gélival elevaţie criogenică, elevaţie periglaciară, înălţare criogenică, ridicarea pietrelor
soulèvement glacio-isostatique înălţare glacio-izostatică
source izvor
source karstique izvor carstic
source karstique sous-marine izvor carstic submarin
source pétrifiante izvor petrificant
source vauclusienne izvor vauclusian
sous-adaptation du cours d'eau subadaptarea râului
sous-adaptation des méandres subadaptarea meandrelor
sous-chrone Brunhes Brunhes
sous-chrone Gilsa Gilsa
sous-chrone Jaramillo Jaramillo
sous-chrone Kaena Kaena
sous-chrone Mammoth Mammoth
sous-division géomorphologique subdiviziune geomorfologică
sous-étage subetaj
sous-province géomorphologique subprovincie geomorfologică
sous-région géomorphologique subregiune geomorfologică
sous-sol subsol

sous-unités morphologiques et fonctionnelles des versants unităţi morfologice şi funcţionale ale versanţilor
soutirage sufoziune
spéléogenèse speleogeneză
spéléologie speologie
spéléothèmes formaţiuni de peşteră, speleoteme
sphéroïde de Clairaut geoid ideal
spongolites spongolite
SPOT SPOT
stabilisation des dunes fixarea dunelor
stabilité du système stabilitate
stabilité des lits stabilitatea albiilor
stabilité des talus stabilitatea taluzurilor
stabilisation des terrains stabilizarea terenurilor
stade anaglaciaire fază anaglaciară
stade cataglaciaire fază cataglaciară
stade stadiu
stade fumarolien stadiu fumarolian
stade gothiglaciaire Gothiglaciar
stade glaciaire stadiu glaciar
stade gothiglaciaire Gothiglaciar
stade de jeunesse stadiu de tinereţe
stade de maturité stadiu de maturitate
stade solfatarien stadiu solfatarian
stade de vieillesse du relief bătrâneţea reliefului, stadiu de bătrâneţe (senilitate)
stades d' évolution du relief stadii de evoluţie a reliefului
stalactite stalactită
stalactite de glace stalactită de gheaţă
stalactite de sel stalactită de sare
stalactite de soufre stalactită de sulf
stalactites fistuleuses stilolite
stalactites de lave stalactite de lavă
stalactites de paille stilolite
stalagmite stalagmită
stalagmite de glace stalagmită de gheaţă
stalagmite de sel stalagmită de sare
stalagmites de lave stalagmite de lavă
stéréomètre bară de paralaxă
stéréomicromètre bară de paralaxă
sterile steril
stilloliths stilolite
stock stock
Stramberg Stramberg
strate strat (geologic)
stratification stratificaţie
stratification entrecroisée stratificaţie încrucişată
stratigraphie stratigrafie
stratotype stratotip
stratovolcan vulcan de tip vezuvian, con vulcanic heterogen
stratovolcan stratovulcan, con vulcanic heterogen
stries glaciaires striuţii glaciare
structogenèse structogeneză
structure aclinale structură aclinală, structură tabulară
structure charriée structură şariată
structure deltaïque structură deltaică
structure discordante structură discordantă
structure en dômes structură în domuri
structure faillée structură faliată
structure géologique structură geologică
structure géomorphologique structură geomorfologică
structure homoclinale structură homoclinală
structure imbriquée structură în solzi
structure monoclinale monoclin, structură monoclinală
structure plissée structură cutată
structure polygonale structură poligonală a solului

structure des roches structura rocilor
structure tabulaire structură tabulară
structure des terrasses structura teraselor
structure en touches de piano structură cu horsturi şi grabene
style tectonique stil tectonic
Subatlantique epoca subatlantică
Subboréal epoca subboreală
subduction subducţie
subduction océan-continent subducţie ocean-continent
subglaciaire subglaciar
submersion submersiune
subsidence subsidenţă
substratum substrat
suffosion sufoziune
suffosion thermokarstique sufoziune termocarstică
supervolcan supervolcan
suppression naturelle du méandre rectificarea naturală a meandrului
surcharge du terrain supraîncărcarea terenului
surcontinent supracontinent
surcreusement subsăpare
surélévation înălţare, agradare
surélévation du fond de lit agradarea albiei
surface d´aplanissement suprafaţă de nivelare
surface d´aplanissement polygénétique suprafaţă de nivelare poligenetică
surface de base nivel de bază general
surface de la couche faţă de strat
surface de décollement ruptură de alunecare, suprafaţă de desprindere
surface de dénudation suprafaţă de denudaţie
surface de discontinuité suprafaţă de discontinuitate
surface de discordance suprafaţă de discordanţă, plan de discordanţă
surface d`écoulement intra-glaciaire nivel de scurgere intraglaciar
surface élémentaire celulă de teren
surface d´érosion suprafaţă de eroziune, suprafaţă de nivelare
surface d´érosion fossilisée suprafaţă de eroziune fosilă
surface de glissement patul alunecării, suprafaţă de alunecare, plan de alunecare
surface de météorisation front de meteorizare
surface de la plage faţa plajei
surface polygénique suprafaţă poligenetică
surface relique suprafaţă relictă
surface de la section transversale suprafaţa secţiunii transversale (a albiei)
surface structurale câmpie structurală, suprafaţă structurală
surface sub-structurale suprafaţă substructurală
surface de transgression suprafaţă de transgresiune
surface utile arie efectivă
surge glaciaire pulsaţia gheţarului
surimposition supraimpunere, epigeneză (epigenie)
surrection de la croûte terrestre înălţare a scoarţei
surrection tectonique înălţare tectonică
surrefroidissement suprarăcire
susceptibilité aux glissements de terrain susceptibilitate la alunecări
suspensions suspensii
suture de collision continentale sutura continentelor
suture marginale sutură marginală
syenite sienit
synclinal sinclinal
synclinal perché sinclinal suspendat
synclinorium sinclinoriu

synéclise sinecliză
système sistem
système d´accumulation en domaine désertique sistem depoziţional deşertic
système en cascade sistem în cascade
système de cavernes sistem de peşteri
système climatomorphologique sistem morfoclimatic
système deltaïque sistem depoziţional deltaic
système d`érosion sistem de eroziune
système d'érosion bioclimatique sistem de modelare bioclimatică
système d'érosion éolienne sistem de eroziune eoliană
système d`érosion fluviale sistem de eroziune
système d`èrosion glaciaire sistem de eroziune glaciară
système de failles sistem de falii
système fluvial reţea hidrografică
système géologique sistem cronostratigrafic
système géonorphologique sistem geomorfologic
système géomorphologique côtier sistemul geomorfologic litoral
système géomorphologique éolien sistemul geomorfologic eolian
système géomorphologique fluvial sistemul geomorfologic fluvial
système géomorphologique glaciaire sistemul geomorfologic glaciar
système géomorphologique périglaciaire sistemul geomorfologic periglaciar
système géomorphologique des régions arides sistemul geomorfologic al regiunilor aride
système karstique complex complex carstic
système de modelé périglaciaire sistem de modelare periglaciară
Système mondial de localisation par satellite sistem global de poziţionare
système montagneux sistem muntos
système morphoclimatique sistem morfoclimatic
système morphogénétique sistem morfogenetic
Système de positionnement globale sistem global de poziţionare
Système de positionnement mondial sistem global de poziţionare
système de positionnement mondial GPS (Global Positioning System), Sistem global de poziţionare
système de référence vertical nivel de referinţă altimetric

T

table glaciaire masă glaciară
table de glacier masă glaciară
table de pergelisol suprafaţa permafrostului
tablier d´éboulis trenă de grohotiş
tache élémentaire celulă de teren
tache de prise de vue celulă de teren
tachel pixel
taffonis tafoni
taffonis actifs tafoni activ
taffonis fossiles taffoni fosili
taffonis couverts tafoni pasivi
taffonis littoraux tafoni litorali
takyr takâr
tala tala
talik talic
talik de cours d'eau talic de fluviu
talik fermé talic închis
talik hydrochimique talic hidrochimic
talik hydrothermique talic hidrotermal
talik isolé talic izolat
talik de lac talic de lac

talik latéral talic lateral
talik ouvert talic deschis
talik sous-marin talic submarin
talik subglaciaire talic subglaciar
talik temporaire talic temporar
talik thermique talic termic
talque talc
talus taluz
talus continental taluz continental, abrupt continental
talus d`éboulis grohotiş, pânză de grohotiş, trenă de grohotiş
talus d`équilibre pantă critică
talus de faille taluz de falie
talus de plage taluz de plajă
talus de progradation taluz de progradare
talus sous-marin récifal d`éboulis taluz recifal
talus de terrasse fruntea terasei
talusation taluzare
talweg talveg
talweg du ravin fundul ravenei
tangue mâl calcaros
taphrogenèse tafrogeneză
taphrogéosynclinal aulacogen, geosinclinal de post-platformă
tardigéosinclinal tardigeosinclinal
tardiglaciaire Tardiglaciar
tardiorogénique tardiorogenic
tassement tasare
tassement dû au dégel tasare de dezgheţ
tassement du versant prăbuşire în masă
taux de dénudation rata denudaţiei
taux du goflement au gel mărimea gonflării periglaciare
taux de transport des alluvions coeficient de efluenţă aluvionară
Tchauda Ceauda
tectogenèse tectogeneză
tectonique tectonică
tectonique actuelle neotectonică
tectonique cassante structură faliată, tectonică rupturală
tectonique de failles tectonică rupturală
tectonique glaciaire glaciotectonică
tectonique globale tectonică globală, tectonica plăcilor
tectonique en horsts et grabens structură în blocuri
tectonique des plaques tectonica plăcilor, tectonică globală
tectonique plicative tectonică plicativă, structură cutată
tectonique de plissement tectonică plicativă
tectonique récente neotectonică
tectonique récente active mişcări neotectonice
tectonique rupturale tectonică rupturală
tectonique salifère tectonică saliferă
tectonique vivante neotectonică
tectonosphère tectonosferă
tektites tectite
télédétection teledetecţie
télogenèse telogeneză
témoin d`érosion martor de eroziune
tempestites tempestite
tempête de poussière furtună de praf
tempête de sable furtună de nisip, furtună de praf
teneur en eau non gelée conţinut în apă neînghеţată
teneur en glace conţinut în gheaţă
teneur en glace apparente conţinut relativ în gheaţă
téphra tefra (tephra)
téphrachronologie tefracronologie
termitière termitieră, muşuroi de termite
terrain dégelé talik
terrane microcontinent

terra-rossa *terra rosa*
terrasse terasă
terrasse d´abrasion terasă de abraziune
terrasse d`accumulation terasă de acumulare
terrasse d'accumulation marine terasă de acumulare marină
terrasse d`accumulation sous-marine terasă de acumulare submarină
terrasse alluviale *terasă aluvionară*
terrasse d´altiplanation terasă de altiplanaţie
terrasse assymétrique terasă monolaterală
terrasse climatique terasă climatică
terrasse construite terasă de acumulare
terrasse de cryoplanation terasă de altiplanaţie, treaptă de altiplanaţie
terrasse de culture agroterasă, terasă antropică
terrasse enfouie terasă îngropată
terrasse d`érosion terasă de eroziune
terrasse d'étiage terasă de etiaj
terrasse eustatique terasă eustatică
terrasse fluviale terasă fluvială
terrasse fluvio-glaciaire terasă fluvio-glaciară
terrasse de fond de vallé terasă de luncă
terrasse formant l'impaire terasă monolaterală
terrasse fossile terasă îngropată
terrasse en glace terasă epiglaciară
terrasse glacio-marine terasă glacio-marină
terrasse de glissment latéral terasă poligenetică
terrasse de goletz terasă goleţi, terasă de altiplanaţie
terrasse de kame terasă de kamă
terrasse lacustre terasă lacustră
terrasse littorale terasă litorală, terasă de abraziune
terrasse locale terasă locală
terrasse locale de concavité de méandre terasă de meandru
terrasse marine terasă marină
terrasse de méandre terasă de meandru
terrasse mixte terasă mixtă
terrasse monogénique terasă monogenetică
terrasse de moraine terasă de morenă
terrasse néotectonique terasă neotectonică
terrasse non-cyclique terasă locală
terrasse non-couplée terasă monolaterală
terrasse de plage terasă de plajă
terrasse planétaire terasă planetară
terrasse polygénique terasă poligenetică
terrasse de recoupement terasă locală
terrasse régionale terasă regională
terrasse de remblaiement terasă de acumulare
terrasse de remplissage terasă de acumulare marină
terrasse rocheuse terasă de eroziune, terasă în rocă
terrasse sous-marine terasă submarină
terrasse structurale terasă structurală
terrasse submergée terasă submarină
terrasse tectonique terasă tectonică
terrasse de travertin terasă de travertin
terrasse de versant terasă de versant
terrasses adossés terase rezemate
terrasses appariées terase bilaterale
terrasses concordantes terase concordante
terrasses convergentes terase convergente

terrasses convergentes vers aval terase convergente spre l'aval (neotectonice)
terrasses convergentes vers l'amont terase convergente spre amonte (eustatice)
terrasses couplées terase bilaterale
terrasses discordantes terase discordante
terrasses divergentes terase divergente
terrasses divergentes vers amont terase divergente spre amonte (neotectonice)
terrasses divergentes vers aval terase divergente în aval (eustatice)
terrasses emboîtées terase îmbucate
terrasses entrecroisées terase în foarfecă
terrasses eustatiques terase divergente în aval (eustatice)
terrasses méditéranéennes terase mediteraneene
terrasses parallèles terase concordante
terrasses de piémont terase piemontane
terrassette de solifluction terasetă de solifluxiune
terrassette de solifluction à front pierreux terasetă de solifluxiune cu frunte pietroasă
terrassette de solifluction à front végétalisé terasetă de solifluxiune cu frunte înierbată
terrassettes terasete
terre de brie mâl nisipo-calcaros
terre ferme uscat
terre rouge terra rossa
terres degradées teren degradat
terrier galerie de animale
terril haldă
tertre movilă
tête de cirque glaciaire abruptul circului glaciar, spătarul circului glaciar
tête de glissement obârşia alunecării
tête de ravine vârful ravenei
tête de la rivière obârşia râului
tête de vallée obârşia văii, râpă de obârşie
texture textură
texture vacuolaire textură vacuolară
thalassocraton talasocraton
thalassogenèse mişcări talasogenetice, talasogeneză
théorie de la contraction teoria contracţiei
théorie de la derive des continents teoria derivei continentelor
théorie de l`expansion des fonds océaniques teoria expansiunii fundului oceanic
théorie glaciaire teorie glaciară, glacialism
théorie de l`isostasie teoria izostaziei
théorie neptuniste ipoteza neptunistă
théorie du niveau de crêtes teoria nivelului de creste (Gipfelflur)
théorie des ondulations teoria ondulaţiilor
théorie du pédiment teoria pedimentului
théorie de la pédiplaine teoria pediplenei
théorie de plates-formes de piedmont teoria treptelor de piemont
théorie plutoniste ipoteza plutonistă
théorie plutonique de l`orogènese teoria plutonică a formării munţilor
théorie des pulsations teoria pulsaţiilor
théorie de la tectonique globale teoria tectonicii globale
théorie de la tectonique des plaques teoria plăcilor tectonice

théorie de la translation des continents teoria driftului, teoria derivei continentelor
thermoclastisme termoclastism
thermokarste termocarst
thermokarste actif termocarst activ
thermokarste fossil termocarst fosil
thololites thololites
thufurs muşuroaie înierbate
tillite tilit
tjälle pérrenne pergelisol, permafrost
toit du socle suprafaţa soclului
toltry toltre
tombolo tombolo
tomographie sismique tomografie seismică
topographie karstique relief carstic
tore tor
torrent organism torenţial, torent
torrent émissaire du glacier torent proglaciar
torrent de feu torent de lavă
torrent de glace râu de gheaţă
torrent glaciaire emisar glaciar
torrent intraglaciaire torent intraglaciar
torrent de lave torent de lavă
torrent proglaciaire torent proglaciar
torrent sous-glaciaire torent subglaciar
torrentialité torenţialitate
torros hummok
Tortonien Tortonian (Badenian)
tour turn
tourbe turbă
tourbière turbărie
tourbière basse turbărie joasă
tourbière bombée turbărie bombată, turbărie înaltă
tourbière haute turbărie înaltă
tourbière palsique turbărie palsică
tourbillon de rivière anaforă
tourelle karstique hum
Touronien Turonian
trace relique de pingo pingo relict
traces d´érosion urme de eroziune
traces fossiles urme fosile
traces d´impact urme de impact
traces de pluie alveole de impact
trachyte trahit
train de méandres tren de meandre
train barkhanique barcane complexe (asociate)
trait de côte linie de ţărm
traitement d`image prelucrarea imaginilor
traîne deluviale glacis deluvial
traînée târâre
traînée insulaire ghirlandă de insule
tranchée şanţ, tranşeu
transfluence transfluenţă
transgression transgresiune
transgression flandrienne Flandrian, transgresiunea Flandriană
transgression post-glaciaire transgresiune postglaciară
translation des conetinents translaţia continentelor
transport transport
transport charrié târâre, transport prin târâre (rostogolire) pe fund
transport éolien transport eolian
transport fluvial de fond transport fluvial de fund
transport fluvial sur le lit transport fluvial de fund
transport fluvial par saltation transport prin saltaţie
transport fluvial en solution transport în soluţie
transport fluvial en suspension transport în suspensie
transport littoral transport litoral, transport în lungul ţărmului
transport le long de la côte transport în lungul ţărmului

transport en masse deplasare în masă
transport par les mouvements de l'eau de mer transport marin
transport solide transport solid
transport par traînage târâre
transsynclinal transsinclinal
trapp trap
travertine travertin
tréfond soclul platformei
tremblement de terre cutremur de pământ
tremblement de terre subcrustal cutremur subcrustal
tressage de la rivière despletire
triage sortare
triage des alluvions sortarea aluviunilor
triage gélival sortare periglaciară
Triassic Triasic
tributaire afluent, tributar
trog trog glaciar, vale glaciară
trou glaciaire moară glaciară
trou souffleur moară de mare, peşteră cu vânt
trous à cryoconite urne crioconitice
trous d'infiltration nişă de infiltraţie
trous de midi urne crioconitice
tsunami tsunami
tube de lave peşteră în lavă
tuf calcaire travertin
tuf volcanique tuf vulcanic
tufa travertin
tuff tuf
tuff calcaire travertin
tuff volcanique tuf vulcanic
tuffite tufit, cinerit
tumulus tumul,movilă
tumulus de lave movilă de lavă, tumul de lavă
tumulus de termites muşuroi de termite
tunnel tunel antropic
tunnel de lave tunel de lavă
tunnel naturel tunel natural
tunnel subbasaltique tunel de lavă
tunnel subglaciaire tunel subglaciar
turbation périglaciaire congeliturbaţie
turbidité de l'eau turbiditatea apei
tuyaux d`orgue orgă geologică
type génétique de relief tip genetic de relief
ultramétamorfisme ultrametamorfism
uniformitarianisme uniformitarianism
unité biostratigraphique unitate biostratigrafică
unité chronostratigraphique unitate cronostratigrafică
unité géochronologique unitate geocronologică
unité géomorphologique unitate de relief
unité lithostratigraphique unitate litostratigrafică
unité stratigraphique unitate stratigrafică
unité structurale géologique unitate geologico-structurală
unités et sous-unités géomorphologiques unităţi şi subunităţi geomorfologice
urnes à cryoconite urne crioconitice

V

vague val
vagues constructives valuri constructive
vagues destructives valuri distructive
vagues de sable valuri de nisip
val val, vale sinclinală
vallée vale
vallée abandonées vale părăsită, vale moartă, vale abandonată
vallée anaclinale vale anaclinală
vallée aveugle vale oarbă

vallée en chapelet vale cu defilee şi bazine succesive
vallée créée par processus de suffosion vale de sufoziune
vallée d'éffondrement vale-graben
vallée encaissée vale adâncită
vallée antécédente vale antecedentă
vallée anticlinale vale de butonieră, vale anticlinală
vallée assymétrique vale asimetrică
vallée en auge glaciaire trog glaciar
vallée aveugle vale oarbă
vallée calibrée vale matură
vallée cataclinale vale cataclinală, vale consecventă
vallée conséquente vale consecventă
vallée créée par processus de suffosion vale de sufoziune
vallée diagonale vale diagonală
vallée encaissée vale adâncită
vallée enfouie paleovale
vallée épigénique vale epigenetică
vallée de faille vale de falie
vallée fluviale vale fluviatilă
vallée fluviatile vale fluvială
vallée en forme trapézoïdale vale trapezoidală
vallée glaciaire vale glaciară, trog glaciar
vallée à gradins antithétiques vale cu trepte antitetice
vallée à gradins renversés vale cu trepte antitetice
vallée héritée vale moştenită, vale relictă
vallée inséquente vale insecventă
vallée isoclinale vale izoclinală
vallée jeune vale tânără
vallée karstique vale carstică
vallée large concave vale larg concavă
vallée-liman vale liman
vallée de ligne de faille vale de falie
vallée longitudinale vale longitudinală
vallée monoclinale vale monoclinală
vallée morte sohodol, vale moartă
vallée mûre vale matură
vallée obséquente vale obsecventă
vallée d´oued vale-ued
vallée percée vale de străpungere
vallée perchée vale suspendată
vallée périglaciaire vale periglaciară
vallée périglaciaire à fond plat vale periglaciară cu fundul plat
vallée re-conséquente vale reconsecventă
vallée de rift vale de rift
vallée reséquente vale resecventă
vallée séche sohodol, vale seacă, padină
vallée sous-glaciaire vale subglaciară
vallée sous-marine vale submarină
vallée structurale vale structurală
vallée subséquente vale subsecventă
vallée surcreusée vale supraadâncită
vallée surimposée vale supraimpusă, vale epigenetică
vallée suspendue vale suspendată
vallée symétrique vale simetrică
vallée synclinale vale sinclinală
vallée tectonique vale tectonică
vallée torrentielle vale torenţială
vallée en trait de scie vale în „V"
vallée transversale vale transversală, vale de străpungere
vallée tronquée vale decapitată
vallée de l`oued vale ued
vallée en „U" vale în „U"
vallée en „V" vale în „V"
vallées circulaires văi inelare
vallées convergentes văi convergente
vallées divergentes văi divergente
vallon vâlcea
vallum morenă frontală
vallum de glissement val de alunecare

vallum morainique morenă frontală, val morenaic
variscides hercinide
varves varve
vase mâl
vase calcaire mâl calcaros
vase argileuse noroi argilos
vasques gnamma
velage debitarea de aisberguri
vermiculations vermiculaţii
vernis désertiques lac de pustiu
vernis de roche lac de pustiu
verre volcanique sticlă vulcanică
verrou zăvor
verrou-gradin prag glaciar
verrucano verrucano
versant versant
versant d`accumulation versant de acumulare
versant concave versant concav
versant convexe versant convex
versant de dénudation versant sculptural
versant éscarpée versant abrupt
versant montagneux versant montan
versant raide versant abrupt
versant rectiligne versant rectiliniu
versant réglé versant echilibrat
versant à ressaut versant în trepte
versant transporteur versant de tranzit
vieille glace gheaţă veche
vielle vallée vale bătrână
vieillesse du relief bătrâneţea reliefului
viellissement du relief îmbătrânirea reliefului
Villafranchien Villafranchien
vigueur du relief energia reliefului, energia potenţială a reliefului
virgation virgaţie
vitesse de glissement viteza de deplasare a alunecărilor
volcan vulcan, aparat vulcanic
volcan actif vulcan activ
volcan en activité vulcan activ
volcan assoupi vulcan adormit
volcan en bouclier vulcan-scut
volcan de boue vulcan noroios, ochiuri glodoase
volcan central vulcan central
volcan complex vulcan compus, aparat vulcanic compus
volcan composé vulcan compus, aparat vulcanic compus
volcan composite cumulovulcan
volcan dormant vulcan adormit
volcan embryonnaire subvulcan
volcan éteint vulcan stins
volcan explosif vulcan de sfărâmături
volcan fissureaux vulcan de tip islandic
volcan Krakatoa Krakatoa
volcan linéaires vulcan de tip islandic
volcan mixte vulcan de tip vezuvian
volcan monogénétique vulcan monogenetic
volcan monogénique vulcan monogenetic
volcan plat vulcan-scut
volcan ponceux vulcan de sfărâmături
volcan simple aparat vulcanic simplu
volcan sommeillant vulcan adormit
volcan sous-glaciaire vulcan subglaciar
volcan sous-marin vulcan submarin
volcan surbaissé vulcan-scut
volcan stratifié stratovulcan, con vulcanic heterogen
volcan de type Bandaï San vulcan de tip Bandai San
volcan de type effusif vulcan cu erupţia liniştită
volcan de type explosif vulcan cu erupţie explozivă, vulcan de tip vezuvian

volcan de type hawaïen vulcan de tip havaiian
volcan de type peléen vulcan de tip peleean
volcan de type plateau vulcan de tip platou
volcan de type strombolien vulcan de tip strombolian
volcan de type vesuvien vulcan de tip vezuvian
volcan de type vulcanien vulcan de tip vulcanian
volcan vieux vulcan vechi
volcans linéaires vulcani liniari
volcanisme vulcanism
volcanisme récent neovulcanism
volcanisme sous-marin vulcanism submarin
volcanoclaste vulcanoclast
volcanologie vulcanologie
Volhynien Volhinian
voûte karstique portal carstic
vue oblique aerofotografie oblică
vue pseudostéréoscopique imagine pseudoscopică
vulcanologie vulcanologie

W

wadi ued
watte watt (waden)
wildflysch wildfliş
Würm Würm

Y

yama jama
yardang yardang
Ypresian Ypresian

Z

zéro hydrographique nivelul zero
zonalité géographique zonalitate geografică
zonation altitudinale legea etajării verticale
zonation verticale legea etajării verticale
zone abyssale zonă abisală
zone active molisol
zone d´ablation du glacier zonă de ablaţie a gheţarului
zone d´accretion zonă de acreţie
zone d´accumulation zonă de acumulare, zonă de acumulare a gheţarului
zone d`altération zonă de alterare
zone aséismique zonă aseismică
zone du balancement de la marée zonă tidală
zone bathyale zonă batială
zone de battement des marées zonă tidală
zone de Benioff plan Benioff
zone des brisants zonă de deferlare
zone de coulissage entre deux plaques lithosphérique margine transformantă
zone de déferlement zonă de deferlare
zone de divagation zonă de divagare
zone de frange albie majoră înaltă
zone du gel pérenne zona îngheţului peren
zone géographique zonă geografică
zone inondable zonă inundabilă
zone intertidale zonă intertidală, zonă tidală
zone littorale litoral, zonă litorală
zone de marnage zonă intertidală
zone des méandres patul meandrelor
zone montagneuse zonă muntoasă
zone morpho-climatique zonă morfoclimatică
zone néritique zonă neritică

zone orogénique de type alpin lanţ muntos de tip alpin
zone d`oscillation des marées zonă tidală
zone périglaciaire zonă periglaciară
zone de pré-arc prearc
zone de rift rift, zonă de rift
zone de sol gelé criolitozonă
zone de subduction zonă de subducţie
zone sublittorale infralitoral, sublitoral
zone de subsidence zonă de subsidenţă
zone subtidale zonă subtidală
zone supralittorale supralitoral
zone tidale zonă tidală
zone volcanique zonă vulcanică
zones basses du lit majeur albie majoră joasă

Glosar rus-român

A

аа-лава aa-lava
абиссальная возвышенность colină abisală
абиссальная впадина depresiune abisală
абиссальная депрессия depresiune abisală
абиссальная зона zonă abisală
абиссальная котловина groapă abisală
абиссальная область regiune abisală
абиссальная океаническая котловина groapă abisală, groapă oceanică
абиссальная равнина câmpie abisală
абиссальные отложения depozite abisale
абляционная морена morenă de ablaţiune
абляционные поверхности nivele de alblaţiune
абляция ablaţiune, ablaţie
абляция дифференцированная alblaţiune diferenţială
абляция карстовая ablaţiune carstică
абразионная ниша nişă de abraziune
абразионная пещера peşteră de abraziune
абразионная платформа platformă de abraziune
абразионная равнина câmpie de abraziune
абразионная терраса terasă de abraziune
абразионно-аккумулятивный уровень nivel abrazio-acumulativ
абразионные карры lapiezuri litorale
абразионный котёл marmită de abraziune
абляционный уровень nivel de ablaţiune
абразионный берег ţărm de abraziune
абразионный грот grotă litorală
абразия abraziune
абсолютная высота altitudine absolută
абсолютная геохронология geocronologie absolută
абсолютный базис эрозии nivel de bază general
абсолютный возраст vârstă absolută
авандюна avandună
аванпляж avanplajă
авен peşteră verticală, aven
авулсия avulzie
авлакоген aulacogen
автохтон autohton
австрийская фаза складчатости faza austrică
агент морфогенеза agent geomorfologic
агент переноса mijloc de transport
аггрaдация agradare
аггрaдация долины colmatarea fundului văii
аггрaдация криолитозоны agradarea permafrostului
аггрaдация мерзлоты agradarea permafrostului
аггрaдация русла agradarea albiei
аггломерат вулканический aglomerat vulcanic
агрегатоподобная посткриогенная микроструктура microstructură criogenică subangulară

агрессивность вод agresivitatea apelor
агротерраса agroterasă
адвентивный вулканический конус con vulcanic adventiv
айсберг aisberg, iceberg
айсберговая морена morenă de aisberg
айсберговый обрыв faleză de aisberg
айсберговый тилл morenă de aisberg
акадинская фаза faza acadiană
акадинский орогенез orogeneza acadiană
аккреционная. конвергентная материковая окраина margine continentală de accreţie convergentă
аккреционная материковая окраина margine continentală de accreţie
аккреционная окраина литосферной плиты margine de acreţie a plăcii
аккреционная призма prismă de acreţie
аккреционный клин prismă de acreţie
аккреция acreţie
аккреция земной коры acreţie crustală
аккумулятивная аллювиальная равнина câmpie de acumulare fluvială
аккумулятивная равнина câmpie de acumulare
аккумулятивная терраса terasă de acumulare
аккумулятивные биогенные отложения depozit de bioacumulare
аккумулятивные процессы procese de acumulare
аккумулятивный берег ţărm de acumulare
аккумулятивный рельеф relief de acumulare
аккумулятивный склон versant de acumulare
аккумулятивный шлейф glacis de acumulare
аккумуляция acumulare
аккумуляция временных водных потоков acumulare torenţială
аклинальная структура structură aclinală
активизированный оползень alunecare reactivată
активная галлерея galerie activă
активная материковая окраина margine continentală activă
активная пещера peşteră activă
активность карста activitate carstică, activitatea carstului
активный каменный глетчер gheţar de pietre activ
активный ледник gheţar activ
активный слой strat activ
актуализм actualism, principiul actualismului
акчагыл akchagylian
алас alas
алгонкин Algonkian
алеврит aleurit
аллерёд Alleröd
аллит alit
аллитизация alitizare
алогенная река alogen
аллохтон pânză de acoperire, alohton
аллювиальная ложа реки pat aluvial
аллювиальная призма prismă aluvială
аллювиальная равнина câmpie de acumulare fluvială, câmpie aluvială
аллювиальная терраса terasă aluvială
аллювиальная толща pânză de aluviuni
аллювиальное ложе реки pat aluvial
аллювиальное ложе русла pat aluvial

аллювиально-колювиальные отложения depozit aluvio-coluvial
аллювиально-колювиальный шлейф glacis aluvio-coluvial (mixt)
аллювиально-морской вал grind fluvio-marin
аллювиально-пролювиальные отложения depozit aluvio-proluvial
аллювиально-пролювиальная равнина câmpie proluvio-aluvială
аллювиально-пролювиальный шлейф glacis aluvio-proluvial
аллювиальные отложения depozit aluvial, depuneri aluviale
аллювиальный конус con aluvial, con de împrăştiere, agestru
аллювиальный покров cuvertură aluvială
аллювиальный слой pânză de aluviuni
аллювиальный шлейф glacis aluvial, glacis de împrăştiere
аллювиация aluvionare, acumulare fluvială
аллювий aluviuni
аллювио-колювиальный шлейф glacis aluvio-coluvial (mixt)
аллювио-пролювиальный шлейф glacis aluvio-proluvial
аллювиум aluviu
алтипланация altiplanaţie
альвеолы растворения kameniţe
*альпииская зона z*ona alpină
альпийский гребень creastă alpină
альпийский карст carst alpin
альпийский ледник gheţar alpin, gheţar de tip alpin
альпийский орогенез orogeneză alpină
альпийский рельеф relief alpin
альпийский цикл ciclul alpin
альпийский цирк circ alpin
альтиметрия altimetrie
альтипланация altiplanaţie, crioplanaţie, echiplanaţie
альтиплен altiplenă
амплитуда меандров amplitudinea meandrelor
амплитуда разлома săritura faliei
анаглиф hartă anaglifă
анаглифическая карта hartă anaglifă
анагляциальная фаза fază anaglaciară, anaglaciar
анаклинальная долина vale anaclinală
анализ кинематический analiza cinematică
аналогичное изображение imagine analogică
анастомозирующие реки anastomozare
анастомозис anastomozare
ассинтий цикл ciclu assintic
анатолийский тип берега ţărm de tip anatolian
ангидрит anhidrit
андезит andezit
анемокластическая горная порода anemoclaste
анемолит anemolit
аномалия Буге anomalia Bouguer
аномальная мантия manta anomală
антарктическая ледяная шапка calotă antarctică
антарктический оазис oază antarctică
антеклиза antecliză
антецедентная долина vale antecedentă
антецедентность antecedenţă
антидюна antidună
антиклиналь anticlinal
антиклинальная долина vale anticlinală
антиклинальный гребень culme de anticlinal

антиклинальный хребет mont, culme de anticlinal
антиклинорий anticlinoriu
антодит anthodit
антропический фактор factor antropic
антропоген cuaternar
антропогенная аккумуляция acumulare antropică
антропогенная геоморфология geomorfologie antropică
антропогенная терраса terasă antropică
антропогенная эрозия eroziune antropică
антропогенное явление fenomen antropic
антропогенный берег mal antropic
антропогенный рельеф relief antropic
антропогенный период cuaternar
антропогенный фактор factor antropic
апогейный прилив maree moartă
апофиз apofiză
аппалачский орогенез orogeneza apalaşiană
аппалаческий тип рельефа relief apalaşian
аппалачский цикл ciclul apalaşian
апт Apţian
аптский ярус Apţian
арагонит aragonit
арагонитовая пещера peşteră cu concreţiuni de aragonit
аральский тип берега ţărm de tip aralic
аренить arenite
арет creastă alpină
аридная геоморфологическая система sistem geomorfologic arid (eolian)
аридная геоморфология geomorfologie deşertică
аридность ariditate
аридный цикл ciclu eolian, ciclul deşertic
арка arcadă
аркада arcadă
аркоза arcoză
арктический холодный ледник gheţar rece arctic
арьерпляж arierplajă, plajă înaltă
архейский Arhaic
архипелаг arhipelag
арьердюна arierdună
арьерпляж arierplajă
асейсмическая область regiune aseismică
асеквентный оползень alunecare asecventă
Асоциация Геоморфологов Румынии Asociaţia Geomorfologilor din România AGR
ассейсмическая зона zonă aseismică
ассиметричная долина vale asimetrică
ассиметричная карстовая воронка dolină asimetrică
асиметричная складка cută asimetrică
ассимметрия долины asimetria văii
асимметрия рельефа asimetria reliefului
ассимметрия русел asimetria albiei, *ассиметрия склонов* asimetria versanţilor
ассинтский цикл ciclul assyntic
астеносфера astenosferă
астеносферный диапир diapir astenosferic
астроблема astroblemă
атлантическая эпоха epoca Atlantică
атлантический период epoca Atlantică
атлантический тип берега ţărm de tip atlantic

атмосфера atmosfera
атмосферные осадки precipitaţii atmosferice
атмосферный индекс промерзания indice de îngheţ
атмосферный индекс протаивания indice de dezgheţ
атолл atol
атрио atrium
аттическая фаза faza attică
Афар Afar
афтершок replică seismică
Афтонианская межледниковая эпоха perioada interglaciară Aftonian
Афтонское межледниковье perioada interglaciară Aftonian
аэросъёмочная фотокамера cameră aerofotogrammetrică
аэроснимок aerofotogramă
аэрофотограмма aerofotogramă
аэрофотограмметрия aerofotogrammetrie
аэрофотомонтаж fotomozaic
аэрофотоснимок aerofotogramă

Б

баденский ярус badenian
базальная криогенная текстура criostructură bazală
базально-слоистая криогенная текстура criostructură bazală stratificată
базальный горизонт аллювия aluviuni bazale
базальт bazalt
базальтовая лава lavă bazică
базальтовая магма magmă bazaltică
базальтовая отдельность coloane de bazalt
базальтовое плато platou bazaltic
базальтовые колонны coloane bazaltice, orgă bazaltică, orgă vulcanică
базальтовый слой pătura bazaltică
базис карста baza carstului, baza de carstificare, baza de coroziune
базис карстования baza carstului, baza de carstificare, baza de coroziune
базис отложения nivel de bază al sedimentării
базис осадконакопления nivel de bază al sedimentării
базис эрозии nivel de bază
базис эрозии склоновых процессов nivel de bază al proceselor de versant
базисный уровень nivel de bază
базально-слоистая криогенная текстура criostructură bazală stratificată
базальтовое плато platou bazaltic, platou de lavă
байджарах baidjarah, muşuroi de termocarst
байджерах muşuroi de termocarst
байкальский цикл орогенеза ciclul Baikalian
баланс ледника bilanţ glaciar
баланс морфогенетический bilanţ morfogenetic
балка vâlcea
банк banc
банк морской banc marin
банк речной banc fluvial
банк рифовый banc de recifi
банка banc
бар bară maritimă
бар береговой bară maritimă, bară submersă
бар подводный bară submersă
бар приустьевой bară fluvio-maritimă, cordon litoral la gura golfului

бар фронтальной части пляжа bară de avanplajă
бараньи лбы rocă mutonată
барисфера barisferă
барранкос barrancos
бархан barcană
барханная цепь lanţ de barcane
барханы комплексные barcane complexe (asociate)
барханы многосложные barcane complexe (asociate)
барханы полисинтетические barcane complexe (asociate)
барханы продольные barcane longitudinale
барханы скрещенные сложные barcane alveolar-reticulate, barcane complexe (asociate)
барьер-пляж plajă barieră
барьерный айсберг iceberg tabular
барьерный береговой бар cordon barieră
барьерный остров insulă barieră
барьерный риф recif barieră
бассейн bazin
бассейн аккумуляции bazin de acumulare, bazin de sedimentare
бассейн бессточный bazin endoreic
бассейн водосборный bazin de drenaj
бассейн временного водотока organism torenţial
бассейн горного ручья organism torenţial
бассейн натечный gour
бассейн окраинного моря bazin prearc
бассейн осадконакопления bazin de acumulare, bazin de sedimentare
бассейн субдукции bazin de subducţie
батавские слезы lacrimi batavice
батиальная зона zonă batială
батиальная область regiune batială
батиграфическая кривая curbă batigrafică
батиметрическая карта hartă batimetrică
батиметрическая кривая curbă batimetrică
батиметрическая линия linie batimetrică
батиметрическая численная модель model batimetric numeric
батиметрические измерения гидролокатором бокового обзора măsurători batimetrice cu sonar lateral
батиметрический профиль profil batimetric
батиметрия batimetrie
батиорографическая карта hartă batiorografică
батолит batolit
бахада bahada, bajada
башенный карст carst cu turnuri, turmkarst
башня turn
башня береговая turn litoral (marin)
бедленд badlands
бездействующий вулкан vulcan adormit
белый ледник gheţar alb
бенч banchetă litorală, prispă litorală, banchetă
бенч структурный banchetă structurală
бергшрунд bergschrund, rymaia
берег litoral, mal, ţărm
берег барьерами ţărm cu cordoane litorale
берег с гляциальным расчленением ţărm cu fragmentarea glaciară (glaciar)
берег с дюнами ţărm cu dune
берег с ландами ţărm cu lande
берег мангровый ţărm cu mangrove

берег низких приливов litoral microtidal
берег обрывистый mal abrupt
берег оврага malul ravenei
береговая аккумуляция acumulare litorală
береговая геоморфологическая система sistemul geomorfologic litoral
береговая дамба grind fluviatil
береговая дюна dună litorală
береговая заболоченная равнина câmpie tidală mlăştinoasă
береговая зона litoral
береговая ледниковая мелница moară de mal
береговая линия linie de ţărm, linia ţărmului, limita apelor, linia coastei
береговая линия низкого прилива litoral microtidal
береговая морена morenă litorală, morenă laterală
береговая мелница moară de mal
береговая отмель bară
береговая пещера peşteră litorală
береговая подводная ложбина şanţ litoral
береговая призма prismă litorală
береговая равнина câmpie litorală, câmpie costieră
береговая стрелка săgeată litorală
береговая терраса terasă litorală
береговая территория spaţiu litoral
береговая эрозия eroziunea malurilor
береговое болото mlaştină litorală
береговое течение curent de litoral
береговой бар bară litorală, cordon litoral, perisip, plajă barieră
береговой вал cordon litoral, perisip, creastă de plajă
береговой грот grotă litorală
береговой лёд pripai, gheaţă litorală, gheaţă de mal
береговой ледник gheţar litoral
береговой обрыв faleză
береговой перенос transport litoral
береговой подводный бар bară maritimă, bară submersă
береговой риф recif barieră, recif marginal, recif litoral
береговой склон front litoral
береговой уступ faleză
береговые карры lapiezuri litorale
береговой припай gheaţă de mal
береговые процессы procese litorale
береговые формации prismă litorală
берегоаые формы рельефа relief litoral
бергшрунд rimaye
берма poliţă, terasă de plajă, bermă
берма пляжевая banchetă de plajă, bară de plajă
бессарабский подярус Basarabian
бессточная область regiune areică, regiune endoreică
бессточный areism
бессточный водосбор bazin endoreic
бетуар ponor (absorbant)
бёллинг Bölling
биоакумуляция bioacumulare
биогеная осадочная горная порода rocă sedimentară biogenă
биогенный рельеф relief biogen
биогеоморфология biogeomorfologie
биогерм biohermă
биоглифы bioglife
биокарст biocarst
биокласт bioclast
биоклиматическая геоморфология geomorfologie bioclimatică
биологическое выветривание alterare biologică, biometeorizare
биоспелеология biospeologie
биостратиграфическая единица unitate biostratigrafică
биостратиграфия biostratigrafie

биосфера biosfera
биотит biotit
биотурбация bioturbaţie
биохимические процессы procese biochimice
бисмалит bismalit
бифуркация difluenţă
бифуркация рек bifurcare fluvială
бич рок gresie de plajă
благоприятные условия для развития оползней factori favorizanţi ai alunecării
блок bloc
блок-диаграмма blocdiagramă
блок со штриховкой bloc cu striuri
блокированная дельта deltă barată
блоковая лава lavă cu blocuri
блоковая структура structură în blocuri
блуждание divagare
блуждание русла divagare
блуждающая дюна dună mobilă
блуждающая излучина meandru divagant
блуждающая река râu despletit, curs de apă anastomozat
блуждающий меандр meandru divagant
блюдца crov
богаз bogaz
богодол ponor (absorbant)
бокка bocca
боковая морена morenă laterală
боковая эрозия eroziune laterală
боковое выравнивание planaţie laterală
боковое извержение erupţie laterală
боковое морозное пучение împingere laterală periglaciară
боковое подпруживание долины obturare laterală
боковое смещение русла migraţia laterală a albiei
боковой ледник gheţar afluent
боковой перехват captare laterală, captare prin alipire
болото mlaştină
больсон bolson
Большой взрыв Big Bang
Большой Переломный Момент Marele Colaps Cosmic
бореальная эпоха epoca boreală
борозда выдувания şanţ de deflaţie (eolian)
борозда эрозионная ogaş
борьба с овражной эрозией combaterea ravenării
борьба с эрозией почв combaterea eroziunii
Брамертонская межледниковая эпоха perioada interglaciară Bramertonian
брахиантиклиналь brahianticlinal
брахисинклиналь brahisinclinal
брезно понорное ponor (absorbant)
брекчия breccie
брекчия вулканическая breccie vulcanică
брекчия карстовая breccie de carst
брекчия тектоническая breccie tectonică
брекчия трения breccie de fricţiune
брахиантиклиналь brahianticlinal
брахисинклиналь brahisinclinal
бретонская фаза faza Bretonă
брикнеров цикл ciclul Brückner
бровка долины muchia văii
бровка ледникового цирка creasta circului (spătarului)
бровка оврага muchia malului ravenei
бровка плато muchia platoului
бровка террасы muchia terasei
бровка трога muchia trogului glaciar
бровка трогового плеча muchia umărului de vale (glaciară)
бровка цирка muchia circului

брод vad
бронированное плато platou încrustat
бронированный шлейф glacis cuirasat
бросовые земли pământuri rele
Брюнес (эпоха) Brunhes
бугловский Buglovian
бугор movilă, monticul,muşuroi
бугор гипсовый movilă de gips
бугор мерзлотный movilă de îngheţ
бугор могильник muşuroi de termocarst
бугор пучения movilă de îngheţ, muşuroaie criogene
бугристая морена morenă cu movile, morenă cu suprafaţa accidentată
бугристый лед gheaţă sub formă de movile
бугристый оползень alunecare monticulară
бугры криогенные muşuroaie criogene
бугры оползневые ţiglăi
бугры снежные grămezi de zăpadă
булгуннях gheaţă îngropată , hidrolacolit, pingo
булгуннях в закрытой системе pingo de tip Delta Mackenzie
бурдигал burdigalian
бурение foraj
бутоньерка butonieră, vale de butonieră
бухта golf, ansă, baie
бухтовый берег ţărm cu golfuri
бучало ponor absorbant
быстрина repeziş
быстрое наступание ледника înaintarea rapidă a gheţarului

В

Ваалианское межледниковье perioada interglaciară Waalian
вади ued, vale ued, wadi
вакка grauwacke
вал grind, val
вал оползневой val de alunecare
вал у подножья снежников potcoavă nivală
валашская фаза faza valahă
валун bloc de rocă
валунная глина argilă cu blocuri, tillit
Валдайская ледниковая эпоха perioada glaciară Valdai, glaciaţia Valdai
Валдайское ледниковье glaciaţia Valdai
Валдайское оледенение glaciaţia Valdai
валовая энергия водного потока puterea brută a râului
валун bolovan, bloc, bloc de rocă
валунная глина tillit
валунно-глыбовые отложения bolovăniş
вальковый полигон poligon concav
ванна cuvetă
ванна натечная gour
варвы varve
варисцийский орогенез orogeneza variscă
ватт zonă tidală
ваттовый берег ţărm cu watt , watt (waden)
вдольбереговой поток наносов derivă litorală, derivă de plajă
вдоль береговая транспортировка материала transport în lungul ţărmului
веер абиссальный con abisal
веерообразные складки cute în virgaţie
вековые колебания земной коры mişcări oscilatorii
векторные данные date vectoriale
векторный формат format vectorial

величина падения склона indice de pantă
величина мерзлотного пучения mărimea gonflării periglaciare
венец cerc de pietre
вермикулиты vermiculaţii
веррукано verrucano
вертеб hârtop
вертикальная пещера abis
вертикалная поясность вечной мерзлоты etajarea permafrostului
вертикальная эрозия eroziune verticală
вертикальные движения mişcări verticale
вертикальные перепады meandre verticale
вертикальные перепады (в русле) meandrare verticală
вертикальный аэроснимок aerofotografie verticală
вертикальный датум nivel de referinţă altimetric
верхний предел пластичности limita superioară a plasticităţii
верхний уровень денудации nivel superior de denudaţie
верхняя бровка континентального склона limita superioară a povârnişului continental
верхняя граница береговой зоны limita superioară a ţărmului
верхняя граница пластичности limita superioară a plasticităţii, limită de lichiditate
верхняя граница штормового вплеска limita valurilor de furtună
верхняя мантия mantaua superioară
верхняя поверхность вечной мерзлоты suprafaţa permafrostului
верховодка pânză de apă freatică
верховье amonte
верховье долины obârşia văii
верховье реки obârşia râului
верхушка фундамента plafon al fundamentului
вершина vârf, culme
вершина излучины apexul meandrului
вершина оврага vârful ravenei
вершина фундамента plafon al fundamentului
вершинный овраг râpă de obârşie
верхняя литораль litoral înalt
ветровая корразия coraziune
ветровая пещера grotă cu vânt, peşteră cu vânt
ветровая рябь ripplemark eolian, ondulaţii eoliene
ветровая эрозия eroziune eoliană
ветрогран ventifact
вечная мерзлота îngheţ peren, pergelisol, permafrost
вечные снега zăpezi veşnice
взброс falie inversă, falie antitetică, falie contrară
взморье sublitoral
взрыв горной породы pocnirea rocilor
вилдфлиш wildfliş
виллафранкский Villafranchian
виргация virgaţie
Висконсинская ледниковая эпоха perioada glaciară Wisconsin glaciaţia Wisconsin
Висконсинское ледниковье glaciaţia Wisconsin
Висконсинское оледенение glaciaţia Wisconsin
Вислинская ледниковая эпоха perioada glaciară Weichsel (Vistula), glaciaţia Weichsel (Vistula)
Вислинское ледниковье glaciaţia Weichsel (Vistula)
Вислинское оледенение glaciaţia Weichsel (Vistula)

висячая аллювиальная толща pânză de aluviuni suspendată
висячая долина vale suspendată
висячая пещера peşteră suspendată
висячая синклиналь sinclinal suspendat
висячая теснина chei de racordare
висячий ледник gheţar suspendat
висячий пляж plajă suspendată
висячая синклиналь sinclinal suspendat
влажный арктический ледник gheţar de tip arctic umed
влажный перигляциаль periglaciar umed
влекомая морена morenă transportată
влекомые наносы încărcătură târâtă
вложенные кальдеры caldere îmbucate
вложенные ледниковые цирки circuri îmbucate
вложенные террасы terase îmbucate
вложенные троги troguri îmbucate
вложенные формы рельефа îmbucarea formelor de relief
вложенный вулканический конус con vulcanic îmbucat
вложенный вулканический конус con vulcanic îmbucat
вмывание iluviere
внезапный паводок inundaţie bruscă
внешнее блуждание русла divagare externă
внешнее подножье piemont extern
внешнее ядро nucleuд extern
внешние геосферы geosfere externe
внешние границы континентального шелфа (ИГКШ) muchia platformei continentale (şelfului)
внешние процессы procese externe
внешний бассейн bazin prearc
внешний берег ţărm extern
внешний береговой бар bară externă
внешний фактор factor extern
внешняя дуга arc extern
внутренная береговая линия ţărm intern
внутренний береговой бар bară internă
внутренняя дельта deltă interioară
внутренная морена morenă internă
внутреннее блуждание divagare internă
внутреннее море mare continentală, prearc
внутреннее ядро nucleu intern
внутренние геосферы geosfere interne
внутренние процессы procese interne
внутренний базис эрозии nivel de bază interior (zonal)
внутренний бассейн prearc
внутренний сток endoreism
внутренний фактор factor intern
внутренные процессы procese endogene, procese interne
внутренный берег ţărm intern
внутренняя впадина depresiune internă
внутренняя дельта deltă interioară
внутренняя морена morenă internă
внутренняя островная гряда arc intern
внутригорная впадина depresiune intramontană, depresiune internă
внутригорная равнина câmpie intramontană
внутриконтинентальное море mare intracontinentală
внутриконтинентальный горный хребет lanţ muntos intracontinental
внутриконтинентальный магматизм magmatism intracontinental
внутриконтинентальный рифт rift intracontinental

внутриледниковый поток torent intraglaciar
внутриледниковый тилл morenă internă
внутриледниковый уровень стока nivel de scurgere intraglaciar
внутримерзлотый криопег kryopeg izolat
внутримерзлотый талик talic izolat
внутриостровной бассейн bazin intra-arc
внутриплитный магматизм magmatism intraplacă
внутриувалистая впадина depresiune intracolinară
внутриувалистая депрессия depresiune intracolinară
внутрищитный магматизм magmatism intraplacă
вогнутость берега inflexiune a ţărmului
вогнутые формы рельефа forme concave de relief
вогнутый берег mal concav
вогнутый полигон poligon concav
вогнутый склон versant concav
вода гравитационная apă gravitaţională
водная эрозия eroziunea prin apă, eroziune hidrică
водно-ледниковые отложения depozit fluvio-glaciar
водно-эрозионный цикл ciclu normal de eroziune
водноприбойная ниша nişă de abraziune
водонепроницаемая горная порода rocă impermeabilă
водонепроницаемость горных пород impermeabilitatea rocilor
водонепроницаемость породы impermeabilitatea rocilor
водоносная горная порода rocă acviferă
водоносный горизонт pânză acviferă
водоносный пласт acvifer, strat acvifer
водоносный слой pânză de apă subterană
водоотвод asanare, desecare
водопад cascadă
водопровод талых вод conductă de apă de topire
водопроницаемость горных пород permeabilitate
водораздел cumpăna apelor
водораздел подземных вод cumpăna apelor subterane
водораздел слияния grui
водоройна ogaş, rigolă, făgaş
водоройны şiroiri
водоворот anaforă
водосборная воронка bazin de recepţie
водосборный бассейн bazin hidrografic
водосброс deversor
водоскат repeziş
водохранилище lac de acumulare
водяной пузырь pungă de apă
возвышенность podiş
возвышенность внутригорная podiş intramontan
возвышенность платформенная podiş de platformă
возвышенность предгорная podiş piemontan
возвышенный пляж plajă înălţată
возраст рельефа vârsta reliefului
возраст террас vârsta teraselor
возрастание глубины промерзания migrarea frontului de îngheţ
возрастание глубины протаивания migrarea frontului de îngheţ
возрождение потока resurgenţă

возрождённые горы munţi regeneraţi, munţi întineriţi
возрождённый ледник gheţar regenerat
возрождённый разломный уступ abrupt de falie reîntinerit
возрожденный рельеф relief reîntinerit
воклюзский источник izvor vauclusian
волна val, undă
волнистая лава lavă cordată, pahoehoe
волнистая поверхность рельефа ondulaţii
волнистый оползень alunecare în valuri
волновая гипотеза ipoteza undaţiilor, teoria undaţiilor
волновая рябь vălurele de curent ripplemark
волновая струя jet de val
волновая эрозия abraziune
волновой канал canal de valuri
волнообразные движения mişcări ondulatorii
волноприбойная зона zonă de deferlare
волноприбойная линия linie de deferlare
волноприбойная ниша nişă de abraziune
волноприбойная рябь megariduri
волноприбойная терраса terasă de abraziune
волноприбойный знак ряби rippelmark de valuri
валовая энергия потока puterea brută a unui curs de apă
волокно пещерное păr de peşteră
волосистые лапили păr peleean
волосы ангела păr de peşteră
волосы Пеле păr peleean
волочение târâre
волынский подярус volhinian
воображаемый склон pantă aparentă
вороннка водопоглощающая ponor (absorbant)
воронка обрушения dolină de prăbuşire
воронка провальная dolină de prăbuşire
воронка поглощающая ponor (absorbant)
воронка проседания pseudodolină, dolină de tasare
воронка просадочная dolină de subsidenţă
воронка протаивания depresiune de dezgheţ, dolină de dezgheţ
воронка псевдокарстовая pseudodolină, dolină pseudocarstică
воронка растворения pâlnie de dizolvare, dolină de dizolvare
воронка суффозионная pseudodolină, dolină de sufoziune
воронка цилиндрическая dolină cilindrică
воронкообразный эстуарий estuar în formă de pâlnie
ворота poartă, portal litoral
ворота карстовые poartă carstică
восходящее промерзание îngheţ ascendent
восходящий источник izbuc
впадина depresiune, bazin
впадина бессточная depresiune endoreică
впадина вулканическая depresiune de baraj vulcanic
впадина дефляционная depresiune de deflaţie
впадина карстовая depresiune carstică
впадина ортоклинальная depresiune ortoclinală

впадина периферическая depresiune periferică, depresiune de contact
впадина предгорная depresiune premontană, vorland
впадина просадочная depresiune de tasare
впадина протаивания cuvetă de dezgheţ
впадина структурная depresiune structurală
впадина субсеквентная depresiune subsecventă
впадина тектоническая depresiune tectonică
впадина тектоно-вулканическая depresiune vulcano-tectonică
вращениа Земли mişcarea de rotaţie a Pământului
врез изгиба перехвата defileu de captare
врезанная долина vale adâncită
врезанная излучина meandru adâncit, meandru încătuşat
врезание русла încătuşarea albiei
врезанный меандр meandru adâncit, meandru încătuşat
временный базис эрозии nivel de bază temporar
временный водоток curs de apă intermitent
временный профиль равновесия profil de echilibru de gradul I (temporar)
временный сток scurgere temporară
вруля izvor carstic submarin
вскрыша decopertare
вспучивание gonflare, flexurarea (bombarea) scoarţei
вторичная куэста cuestă secundară
вторичная пещера peşteră epigenetică
вторичные волны unde secundare
вторичный карниз cornişă secundară
вторичный лед gheaţă epigenetică
вторичный ледниковый язык limbă glaciară secundară
вторичный рельеф relief derivat
вторичный речной рукав braţ secundar
вулкан vulcan
вулкан гавайского типа vulcan de tip hawaiian
вулкан иссландского типа vulcan de tip islandic
вулкан пелейского типа vulcan de tip pelean
вулкан типа Бандай-Сана vulcan de tip Bandai-San
вулкан типа Везувия vulcan de tip vezuvian
вулкан типа Вулькано vulcan de tip vulcanian
вулкан типа Пеле vulcan de tip peleean
вулкан типа Стромболи vulcan de tip strombolian
вулкан эффузивный vulcan cu erupţia liniştită
вулканизм vulcanism
вулканическая аккумулятивная равнина câmpie de acumulare vulcanică
вулканическая аккумуляция acumulare vulcanică
вулканическая бомба bombă vulcanică
вулканическая возвышенность podiş vulcanic
вулканическая горная порода rocă vulcanică
вулканическая грязь noroi vulcanic
вулканическая дуга ghirlandă vulcanică, arc vulcanic
вулканическая запруда depresiune de baraj vulcanic

вулканическая зона zonă vulcanică
вулканическая колонна orgă vulcanică
вулканическая пробка dop vulcanic
вулканическая пыль praf vulcanic
вулканическая равнина câmpie vulcanică
вулканическая цепь lanţ vulcanic
вулканические горы munţi vulcanici
вулканические плато vulcan de tip platou
вулканические породы roci vulcanice
вулканические продукты produse vulcanice
вулканические шлаки scorii
вулканический аппарат aparat vulcanic
вулканический берег ţărm vulcanic
вулканический комплекс complex de conuri vulcanice
вулканический конус con vulcanic
вулканический конус извержения con vulcanic de erupţie
вулканический ландшафт peisaj vulcanic
вулканический материал materiale de erupţie (explozie)
вулканический организм aparat vulcanic
вулканический остров insulă vulcanică
вулканический очаг vatră vulcanică, focar vulcanic
вулканический пепел cenuşă vulcanică
вулканический песок nisip vulcanic
вулканический рельеф relief vulcanic
вулканический туф tuf vulcanic
вулканический хребет lanţ vulcanic
вулканический цинерит cinerit
вулканическое извержение erupţie vulcanică
вулканическое плато platou vulcanic, podiş vulcanic
вулканическое стекло sticlă vulcanică
вулканокарст vulcanocarst, carst vulcanic
вулканокласт vulcanoclast
вулканология vulcanologie
вулканы трещиного типа vulcani liniari
вход пещерный gura peşterii
выветривание meteorizare, meteorizaţie
выветривание антропогенное dezagregare antropică
выветривание дифференцированное meteorizare diferenţiată
выветривание инсоляционное dezagregare prin insolaţie
выветривание при увлажнении-усыхании dezagregare prin umezire–uscare
выветривание солевое dezagregare prin cristalizarea sărurilor
выветривание физическое dezagregare, meteorizare fizică
выводный ледник gheţar emisar
выдвижение берега progradare (a ţărmului)
выдвижной дельтовый уступ taluz de progradare
выдувание deflaţie
выемка debleu, nişă
вымораживание elevaţie periglaciară, împingere prin îngheţ, extracţie prin îngheţ
вымораживание камней ridicarea pietrelor
вымораживание обломков reptaţie termică
вымороживание перигляциальное elevaţie periglaciară, ridicarea pietrelor

вымороженные обломки pietre înălţate
вынужденное меандрирование meandrare forţată
выпадение пирокластического материала cădere de piroclastite
выпирание оползня refularea alunecării
выполаживание склона înlocuirea (schimbarea) versantului
выпрнямление излучин rectificarea meandrelor
выпрнямление русла rectificarea cursului (albiei) râului
выпуклое глинистое пятно-медалион ostiole criogenice
выпуклые глинистые пятно-медалионы muşuroaie criogene
выпуклые формы рельефа forme convexe de relief, forme poizitive
выпуклый берег mal convex
выпуклый полигон poligon convex
выпуклый склон versant convex
выпуклый торфяник turbărie bombată
выработанный профиль равновесия profil de echilibru de grad I I
выравненный берег ţărm rectiliniu
выравнивание карстовое planaţie carstică
выравнивание рельефа nivelarea reliefului, planaţie
выравнивание территории nivelarea terenului
выровненный берег ţărm regularizat, ţărm liniar rectificat
высокая пойм albie majoră înaltă
высокая равнина câmpie înaltă
высокие горы munţi înalţi
высокий берег ţărm înalt, litoral înalt
высокий пляж plajă înaltă
высокий прилив maree înaltă
высокий торфяник turbărie înaltă
высокогорная мерзлота permafrost montan
высокогорный карст carst de munţi înalţi
высокогорный рельеф relief alpin
высокогорье munţi înalţi
высокое подножье piemont înalt
высокольдистая вечная мерзлота permafrost bogat în gheaţă
высота înălţime, altitudine, cotă
высота петли излучина înălţimea buclei mendrului
высота приливы amplitudinea mareelor
высотная граница распространения вечной мерзроты limita altitudinală a permafrostului
высотная граница вечной мерзлоты limita altitudinală a permafrostului
высотная интерполяция interpolare altimetrică
высотная матрица matricea altitudinilor
высотный уровень отсчёта nivel de referinţă altimetric
высшая точка складки apex
выход resurgenţă
выход пещерный gura peşterii
выцвет eflorescenţă
выщелачивание proces de levigare, spălare
выщелачивание почвы levigarea solului, eluviere
Вюрмская ледниковая эпоха perioada glaciară Würm, glaciaţia Würm
вюрмский Würm
вюрмское ледниковье glaciaţia Würm
вюрмское оледенение glaciaţia Würm

Г

габбро gabbrou
габбро-серпентиновый слой pătura gabrou-serpentinică

гавайский тип извержения vulcan de tip hawaiian
газовое (фреатическое) извержение erupţie freatomagmatică
газовые продукты вулканического извердения proiecţii vulcanice gazoase
гайот guyot
галет galet
галечник *pietriş*
галечник железисиый pietriş feruginos
галечник речной pietriş fluvial
галечниковый пляж plajă pietroasă
галечный береговой бар cordon litoral de galeţi
галечный пляж plajă pietroasă
гелифракты gelifracte
галлерея galerie
галлерея зрелая galerie în echilibru
галлерея животных galerie de animale
галлерея карстовая galerie carstică
галлерея мертвая galerie moartă
галлерея молодая galerie activă
галлерея пещерная galerie, pasaj (în peşteră)
галлерея подземная galerie subterană
галлерея реликтовая galerie fosilă
галлерея старая galerie veche
галлерея сухая galerie uscată
галлерея эмбриональная galerie embrionară
галокарст halocarst
галокластизм haloclastism
галокластит haloclastit
галокластия haloclastie
галька galet
галька мягкая galet moale
галька округленная galet rotunjit
галька пещерная galet de peşteră
галька плоская galet aplatizat
галька уплощённая galet aplatizat
гаммада hamada
гаммада антропогенная hamadă antropică
гейзер *gheizer* (geyser)
гейзерит gheizerit
гельвеций Helveţian
геликтит helictite
геликтиты helictite
гелиосинхронная орбита orbită heliosincronă
гелисоль gelisol
гелифлюкция gelifluxiune
гелифракты gelifracte
генерация долин generaţie de văi
генерация оползней generaţie de alunecări
генерация рельефа generaţie de relief
генетический тип рельефа tip genetic de relief
геоантиклиналь geanticlinal
геоглифы geoglife
географическая зона zonă geografică
географическая методология metodologie geografică
географическая оболочка înveliş geografic
географический глобус glob geografic
географический ландшафт peisaj geografic
географический полюс pol geografic
географический цикл ciclu geografic
географическая зональность zonalitate geografică
география карста geografia carstului
геодезический пункт punct geodezic
геодезия geodezie
геодепрессия geodepresiune
геодинамика geodinamica
геодинамический агент agent geodinamic
геоид geoid
геоизотерма geoizotermă

геоинформатика geoinformatică
геокодирование geocodificare
геократические движения mişcări geogratice
геократический период perioadă geocratică
геокриология geocriologie
геокронологическая единица unitate geocronologică
геология geologie
геологическая геоморфология geomorfologie geologică
геологическая карта hartă geologică
геологическая структура structură geologică
геологическая эпоха epocă geologică
геологические процессы procese geologice
геологический горизонт orizont (geologic)
геологический период perioadă geologică
геологический профиль profil geologic
геологический разрез profil geologic
геологический риск risc geologic
геологическое летосчисление geocronologie
геологическое строение alcătuire geologică
геолого-структурная единица unitate geologico-structurală
геомагнитный полюс pol geomagnetic
геоматика geomatică
геоморфогенез geomorfogeneză
геоморфография morfogeografie
геоморфолог geomorfolog
геоморфологическая абстракция abstracţie geomorfologică
геоморфологическая деятельность снега acţiunea morfogenetică a zăpezii
геоморфологическая единица subdiviziune geomorfologică
геоморфологическая карта hartă geomorfologică
геоморфологическая картография cartografie geomorfologică
геоморфологическая классификация clasificare geomorfologică
геоморфологическая концепция concept geomorfologic
геоморфологическая область regiune geomorfologică
геоморфологическая подобласть subregiune geomorfologică
геоморфологическая подпровинция subprovincie geomorfologică
геоморфологическая провинция provincie geomorfologică
геоморфологическая структура structură geomorfologică
геоморфологическая схема schiţă geomorfologică
геоморфологическая школа şcoală geomorfologică
геоморфологическая эпоха epocă geomorfologică
геоморфологическая эффективность eficacitate geomorfologică
геоморфологические законы legi geomorfologice
геоморфологические катастрофы hazarde geomorfologice
геоморфологические модели modele geomorfologice
геоморфологические процессы procese geomorfologice
геоморфологические уровни nivele geomorfologice
геоморфологический агент agent geomorfologic
геоморфологический анализ analiză geomorfologică

геоморфологический ландшафт landşaft geomorfologic, peisaj geomorfologic
геоморфологический набросок schiţă geomorfologică
геоморфологический порог prag geomorfologic
геоморфологический профиль profil geomorfologic
геоморфологический район district geomorfologic
геоморфологический риск risc geomorfologic
геоморфологический систем sistem geomorfologic
геоморфологический условный знак simbol geomorfologic
геоморфологический фактор factor geomorfologic
геоморфологический цикл ciclu geomorfologic
геоморфологический эскиз schiţă geomorfologică
геоморфологическое единица subdiviziune geomorfologică
геоморфологическое картирование cartare geomorfologică
геоморфологическое картографирование cartografiere geomorfologică
геоморфологическое несоответствие dezechilibru geomorfologic
геоморфологическое описание descriere geomorfologică
геоморфологическое подразделение subdiviziune geomorfologică
геоморфологическое равновесие echilibru geomorfologic
геоморфологическое районирование regionare geomorfologică
геоморфология geomorfologie
геоморфология береговой зоны geomorfologie litorală
геоморфология берегов geomorfologie litorală
геоморфология вулканическая geomorfologie vulcanică
геоморфология генетическая geomorfologie genetică
геоморфология горных стран geomorfologie montană
геоморфология гранитных горных пород geomorfologie granitică
геоморфология карста geomorfologie carstică
геоморфология морских берегов geomorfologie litorală
геоморфология пустынь geomorfologie deşertică
геоморфометрия geomorfologie cantitativă, geomorfometrie
геоморфосистем geomorfosistem
геоморфосфера geomorfosferă
геоморфотип geomorfotip
геоморфохронология geomorfocronologie
георазлом geofractură
георефернцирование georeferenţiere
георефернцированная съёмка imagine georeferenţiată
георефернцированное изображение imagine georeferenţiată
георефернцированные данные date georeferenţiate
геосинклиналь geosinclinal
геосинклиналь постплатформенная geosinclinal de post-platformă
геосинклиналь частная intrageosinclinal
геосинклиналь элементарная intrageosinclinal
геосинклинальная гипотеза ipoteza geosinclinalelor

геосинклинальная морфоструктура morfostructură de geosinclinal
геосинклинальная область geosinclinal
геосинклинальный горный хребет lanţ muntos de geosinclinal
геосинклинальный период perioadă geosinclinală
геосинклинальный режим regim de geosinclinal
геосинклинальный рельеф relief de geosinclinal
геосистема geosistem
геосистема карстовая geosistem carstic
геоспелеология geospeologie
геостационарная орбита orbită geostaţionară
геоструктура geostructură
геосфера geosferă
геотектоника geotectonică
геотектонические гипотезы ipoteze geotectonice
геотектонический цикл ciclu geotectonic
геотектура geotectură
геотермальная энергия energie geotermală
геотермальный градиент gradient geotermic
геотермальный поток flux geotermic
геотермическая ступень treaptă geotermică
геотермическая энергия energia geotermică
геотермический градиент gradient geotermic
геотумор geotumoare
геофизика geofizică
геофизический профиль profil geofizic
геохронологическая единица unitate geocronologică
геохронологическая шкала scara geocronolgică
геохронология geocronologie
герциниды hercinide
герцинская складчатость orogeneza hercinică
герцинский орогенез orogeneza hercinică
герцинский цикл ciclul hercinic
гиалокластиты hialoclastite
гидравлическая геометрия поперечного сечения (русла) geometrie hidraulică a secţiunii transversale (a albiei)
гидратация hidratare
гидратация ангидрита hidratarea anhidritului
гидравлический радиус rază hidraulică
гидровулканическое извержение erupţie hidrovulcanică
гидрогеологический профиль profil hidrogeologic
гидрогеология hidrogeologie
гидрогеология карста hidrogeologie carstică
гидрограф hidrograf
гидрография hidrografie
гидрография карста hidrografie carstică
гидрографческая конвергенция convergenţă hidrografică
гидрографическая сеть reţea hidrografică
гидрографический бассейн bazin hidrografic
гидроизобата izobată
гидроизогипса hidroizohipsă
гидроизостатические движения hidroizostazie
гидрокластизм hidroclastism

гидрократические движения mişcări hidrocratice
гидрократический режим regim hidrologic
гидролакколит hidrolacolit, pingo
гидрологическая геоморфология geomorfologie hidrologică
гидрологический риск risc hidrologic
гидролиз hidroliză
гидрологическая геоморфология geomorfologie hidrologică
гидрология hidrologie
гидрология карста hidrologie carstică
гидрологический риск risc hidrologic
гидростатический уровень nivel hidrostatic
гидрологический цикл ciclu hidrologic
гидроморфология hidromorfologie
гидроморфометрия hidromorfometrie
гидростатическое давление presiune hidrostatică
гидросфера hidrosferă
гидротермальное выветривание alterare hidrotermală
гидротермальные растворы soluţii hidrotermale
гидротермальный метаморфизм metamorfism hidrotermal
гидротермальный ореол aureolă hidrotermală
гидротермокарст carst hidrotermal
гидротермокарстовая пещера peşteră hidrotermocarstică
гидротурбация hidroturbaţie
гидрохимические процессы procese hidrochimice
гидрохимический талик talic hidrochimic
гидроэксплозивное извержение erupţie hidrovulcanică
Гилса палеомагнитый эпизод Gilsa
гильгай gilgai
гималайский тип ледника gheţar de tip himalaian
гиперкарст hipercarst
гиперрельеф epirelief
гиперстереоскопия hiperstereoscopie
гипогенные процессы procese interne
гипокарст hipocarst
гипокарст в леднике hipocarst în gheaţă
гипомагма hipomagmă
гипотеза аккреции материков ipoteza acreţiei continentelor
гипотеза Гая ipoteza Gaia
гипотеза гравитационной складчастности ipozeza cutării gravitaţionale
гипотеза дрейфа материков ipoteza translaţiei continentelor
гипотеза изостазии ipoteza izostaziei
гипотеза контракции ipoteza contracţiei
гипотеза мобилизма ipoteza translaţiei continentelor
гипотеза нептунизма ipoteza neptunistă
гипотеза отрыва Луны от Земли ipoteza ruperii Lunii din Pământ
гипотеза плутонизма ipoteza plutonistă
гипотеза поглощения (расплавления) земной коры ipoteza asimilării
гипотеза подкоровых течении ipoteza curenţilor subcrustali
гипотеза плутонизма ipoteza plutonistă
гипотеза расширения Земли ipoteza expansiunii Pământului
гипотеза тектоники литосферных плит ipoteza tectonicii plăcilor

гипотеза тектоники плит ipoteza tectonicii plăcilor
гипоцентр hipocentru
гипс *gips*
гипситермальный период голоцена hipsitermal
гипсографическая карта hartă hipsografică
гипсографическая кривая curbă hipsometrică
гипсография hipsografie
гипсометрическая карта hartă hipsometrică
гипсометрическая кривая curbă hipsometrică
гипсотермическая кривая водосборного бассейна integrala hipsometrică a bazinului de drenaj
гипсометрическая ступень treaptă hipsometrică
гипсометрическая шкала scară hipsometrică
гипсометрия hipsometrie
гипфельфлюр Gipfelflur
гирло gârlă
ГИС Географическая Информационная Система SIG
гиттия gyttja
главная горизонталь izohipsă principală
главная куэста cuestă principală
главный базис эрозии nivel de bază general
главный ледник gheţar principal
глетчер gheţar
глетчерная мельница moară glaciară
глетчерный лёд gheaţă de gheţar
глина argilă
глинистая грязь noroi argilos
глинистая дюна dună argiloasă
глинистая пустыня pustiu argilos
глинистый карст pseudocarst
глинистый лёсс loess argilos
глинистый минерал mineral argilos
глинистый рельеф relief argilos
глинистый суглинок lut argilos
глинт glint
глиптогенез gliptogeneză
глиптолит gliptolit
глобальная тектоника tectonică globală
глобальный уровень моря nivel marin general (global)
глубина adâncime
глубина залегания вечной мерзлоты adâncimea permafrostului
глубина зоны выветривания profunzimea meteorizării
глубина нулевых годовых амплитуд adâncimea stratului izoterm, limita superioară a stratului izoterm
глубина протаивания profunzimea dezgheţului
глубина сезонного промерзания adâncimea îngheţului sezonier, adâncimea de pătrundere a îngheţului sezonier
глубинная эрозия eroziune în adâncime
глубинные оползни deplasări profunde
глубинный карст carst de profunzime
глубинный магматизм magmatism intrusiv
глубокий карст carst de profunzime, endocarst
глубокий овраг râpă
глубоководный желоб fosă abisală, depresiune abisală
глыба bolovan, cocoloş
глыбовая лава lavă scoriacee
глыбовое поле câmp de blocuri
глыбовые горы munţi bloc
гляциализм glacialism
гляциальная геоморфологическая система sistemul geomorfologic glaciar

гляциальная геоморфология geomorfologie glaciară
гляциально-вулканические процессы procese glacio-vulcanice
гляциально-морские процессы procese glacio-marine
гляциально-нивальные процессы procese glacio-nivale
гляциально-озёрные процессы procese glacio-lacustre
гляциальные отложения materiale glaciare
гляциальные процессы procese glaciare
гляциодислокация glaciodislocaţie
гляциоэвстатизм glacioeustatism
гляциоизостатическое поднятие înălţare glacio-izostatică
гляциокарст glaciocarst
гляциология glaciologie
гляцио-изостатические деформации deformări glacio-izostatice
гляцио-изостатическое поднятие înălţare glacio-izostatică
гляцио-нивальные процессы procese glacio-nivale
гляциотектоника glaciotectonică
гляциоэвстазия glacioeustazie
гляцио-эвстатизм glacioeustatism
гляциоэвстатизм glacioeustatism
гляциоэвстатические движения уровня mişcări glacioeustatice
гляциоэвстатические колебания уровня океана mişcări glacioeustatice
гнамма gnamma
гнейс gnais
гоби gobi
годовой аллювиальный сток в суспензии scurgere specifică de aluviuni în suspensie
годовой индекс промерзания indice de îngheţ anual
годовой индекс протаивания indice de dezgheţ anual
гозы goze
головище galerie
голография holografie
голокарст holocarst
голоцен Holocen, Recent, Actual
голоценовый климатический оптимум optim climatic holocen
голый карст holocarst, carst nud
гольф golf
гольцовая терраса terasă de altiplanaţie, terasă goleţi
Гольштейн perioada interglaciară Holstein, Holstein
Гольштейнский межледниковый период perioada interglaciară Holstein
Гольштейнское межледниковье perioada interglaciară Holstein
голый карст carst nud
гомогенный вулканический конус con vulcanic omogen
гомоклиналь monoclin
гомоклинальная структура structură homoclinală
Гондвана Gondwana
гора munte
гора-свидетель inselberg, monadnock
горизонталь curbă de nivel
горизонт грунтовых вод pânză de apă freatică
горизонт подземный вод pânză de apă subterană
горизонталь izohipsă
горизонтальная равнина câmpie orizontală
горизонтальные движения mişcări orizontale
горизонтальный снимок fotografie cu axa verticală, fotografie nadirală
горизонтальное сечение echidistanţă
горная вершина vârf de munte

горная группа grup muntos
горная дуга arc montan, arc muntos
горная мерзлота permafrost montan
горная порода rocă
горная порода осадочного химического происхождения rocă sedimentară de precipitare chimică
горная система sistem muntos
горная складчатая цепь lanţ muntos de cutare
горная цепь lanţ muntos, lanţ montan
горнито hornitos
горный гребень creastă montană
горный купол cupol montan
горный ледник gheţar montan
горный массив masiv muntos
горный отрог pinten de versant, picior de munte
горный пояс zonă muntoasă
горный рельеф relief muntos
горный склон versant montan
горный узел nod orografic
горный хребет catenă montană
горный хребет альпийского типа lanţ muntos de tip alpin
горный хребет аппалачского типа lanţ muntos appalachian
горообразование orogeneză
горообразовательные движения mişcări orogenice
горообразовательные процессы procese orogenetice
горст horst
горстовый разлом falie de horst
горы возрождённые перигеосинклинальные munţi regeneraţi perigeosinclinalici
горы геосинклинальные munţi de geosinclinal
горы поднятия munţi de înălţare
горы старые munţi vechi
горячая лавина avalanşă arzătoare
горячая точка punct fierbinte, pungă fierbinte
горячие тучи nor arzător
Готигляциал Gothiglaciar
гоуф gouf
ГПС Глобальная система определения координаты GPS (Global Positioning System)
грабен graben
грабенный разлом falie de graben
гравий pietriş
гравиметрические измерения măsurători gravimetrice
гравиметрический геоид geoid gravimetric
гравиметрический метод metoda gravimetrică
гравиметрия gravimetrie
гравитационная аккумуляция acumulare gravitaţională
гравитационное ускорение acceleraţie gravitaţională
гравитационные измерения măsurători gravimetrice
гравитационные процессы procese gravitaţionale
гравитация Зетли gravitaţie terestră
градация тонов gradaţia tonurilor
гранит granit
гранитизация granitizare
гранитная геоморфология geomorfologie granitică
гранитная магма magmă granitică, magmă felsică
гранитный диапир diapir granitic
гранитный рельеф relief granitic
гранитный слой pătura granitică
граница вечных снегов nivelul zăpezilor perpetui, limita climatică a zăpezilor (perpetue)
граница вечной мерзлоты limita permafrostului
граница льда limita gheţii

граница Мохоровичича Moho
граница питания ледника limita de echilibru (a gheţarului)
граница пластичности limită de plasticitate
граница плиты marginea plăcii
граница прибоя limita jetului de val
граница распространения вечной мерзлоты limita permafrostului
граница суши limita uscatului
граница тектонической плиты limita plăcii tectonice
граница текучести limita superioară a plasticităţii, limita curgerii
граница трансформных разломов limită transformantă (a plăcilor)
границы раздвижения limită divergentă a plăcilor litosferice
граничный уклон pantă critică
гранодиорит granodiorit
гранула granulă
гранулированный лед gheaţă granulară
гранулометрическая кривая curbă granulometrică
гранулометрическая фракция fracţiune granulometrică
гранулометрический анализ analiză granulometrică
гранулометрический состав alcătuire granulometrică
гранулометрия granulometrie
грауваккa Grauwacke
график крутость scara pantelor
гребень creastă, custură
гребень дюны creasta dunei
гребень зубчатый creastă zimţată
гребень ледовый creastă de gheaţă
гребень моренный creastă morenaică
гребень побочня creasta reniei
гребень сжатия creastă de presiune
гребень складки apex
гребневая линия хребта linie de creastă
грибовидная скала babă, ciupercă eoliană
грива coamă
гроенландский тип ледника gheţar de tip groenlandez
грот grotă
грот ледниковый grotă glaciară, peşteră în gheţar
грубая гранулометрия granulometrie grosieră
грубообломчный granulometrie grosieră
грубообломочная гранулометрия granulometrie grosieră
грубый песок nisip grosier
грубый суглинок lut grosier
грунт subsol
грунтовая вода apă freatică
грунтовая жила pană de sol
грунтовая кочка muşuroi de pământ
грунтовые воды strat acvifer freatic
грязевый конус con noroios
грунтовый лед gheaţă din sol
гряда coamă
грядовые морены morene Rogen
грязевая лава lavă noroioasă
грязевой вулканический поток lahar
грязевые вулканы ochiuri glodoase
грязевые кольца cercuri de noroi
грязевой вулкан vulcan noroios
грязевой поток torent de noroi, torent noroios, curgere noroioasă
грязный лед gheaţă murdară
грязь noroi
ГСК Глобальная система определения координат GPS (Global Positioning System)
губа golf
губилище ponor
гумботил gumbotil
гур gour

гуронский орогенез orogeneza huroniană
густота гидрографической сети densitatea reţelei hidrografice
густота дренажной сети densitatea de drenaj
густота ледниковых цирков densitatea circurilor glaciare
густота расчленения рельефа densitatea fragmentării reliefului
гыртоп hârtop
Гюнц Миндельский межледниковый период perioada interglaciară Güz-Mindel
Гюнц-Миндельское межледниковье Günz-Mindel, perioada interglaciară Günz-Mindel
Гюнцская ледниковая эпоха Günz, perioada glaciară Günz, glaciaţia Günz
Гюнцское ледниковье Günz, glaciaţia Günz
Гюнцское оледенение Günz, glaciaţia Günz

Д

давление при морозном пучении presiune de elevaţie glaciară
давление при промерзании presiune de îngheţ
давление при пучении грунта presiune de elevaţie periglaciară
дайа daya (daia)
дайка dyke
дакийский ярус Dacian
дальматинский тип берега ţărm de tip dalmatin
дамба dig, baraj
дамба земленая baraj de pământ
дамба травертиновая gour
датирование радиоуглеродое metoda radiocarbonului
дацит dacit
движение земной коры mişcări ale scoarţei terestre
движение ледника mişcarea gheţii, mişcarea (curgerea) gheţarului
движение придонной часть ледника mişcare bazală (a gheţarului)
движения складчатые mişcări de cutare
движущаяся дюна dună mobilă
движущаяся морена morenă mobilă
движущийся меандр meandru divagant
движущиеся пески nisipuri mobile (necimentate)
движущийся ледник gheţar activ
двухслойная вечная мерзлота permafrost bistratificat
двухсторонние террасы terase bilaterale
двухэтажная платформа platformă bietajată
дебит реки debit lichid
дебит химический debit chimic
девонский Devonian
дегидратация deshidratare
дегляциация deglaciaţie, recesiune glaciară
деградация вечной мерзлоты degradarea permafrostului
деградация degradarea terenurilor
деградация земель degradarea terenurilor
деградация ледников recesiune glaciară
деградация многолетней мерзлоты degradarea permafrostului
деградация оледенения recesiune glaciară
деградация русла degradare albiei
деградированные земли teren degradat

двухэтажная платформа platformă bietajată
действие промерзания- протаивания acţiunea îngheţ-dezgheţului
действующая пещера peşteră activă, peşteră vie
действующий вулкан vulcan activ
делль văiugă
дельта deltă
дельта антропогенная deltă antropică
дельта дугообразная deltă arcuită, deltă rotunjită
дельта клювовидная deltă sagitată
дельта континентальная deltă continentală
дельта лавовая deltă de lavă
дельта лагунная deltă lagunară
дельта лопастная deltă digitiformă, deltă lobată
дельта многорукавная deltă palmată
дельта озёрно-речная deltă fluvio-lacustră
дельта подводная deltă submersă
дельта приливно-отливная deltă mareică
дельта субаэральная deltă subaeriană
дельта треугольная deltă tip Nil
дельта удлиненная deltă alungită
дельта флювио-гляциальная deltă proglaciară
дельта частично заполненного залива deltă de golf parţial colmatat
дельта штормовая deltă de furtună
дельта эстуарьевая deltă de estuar
дельтовая коса lob deltaic
дельтовая равнина câmpie deltaică
дельтовая слоистость stratificare încrucişată
дельтовая структура отложений structură deltaică
дельтовый берег ţărm cu deltă (deltaic)
дельтовый песок nisip deltaic
дельтовый рукав braţ de deltă
делювиальная аккумуляция acumulare deluvială
делювиально-пролювиальные отложения depozit deluvio-proluvial
делювиально-пролювиальный шлейф glacis deluvio-proluvial
делювиальные отложения depozit deluvial
делювиальные процессы procese deluviale
делювиальные формы рельефа relief deluvial
делювиальный плащ glacis deluvial
делювиальный шлейф glacis deluvial
делювий deluviu
деляпсивный оползень alunecare delapsivă
дендритовый ледник gheţar dendritic, gheţar de tip himalaian
дендрохронология dendrocronologie
денудационная геоморфология geomorfologie denudaţională
денудационная ниша nişă de denudaţie
денудационная поверхность suprafaţă de denudaţie
денудационная равнина câmpie de denudaţie, câmpie sculpturală
денудационная терраса terasă de denudaţie
денудационная хронология cronologie denudaţională
денудационные процессы procese de denudaţie
денудационный рельеф relief de denudaţie
денудационный шлейф glacis de denudaţie

денудация denudaţie
денудация карстовая ablaţiune carstică
денудированные горы munţi denudaţi
депрессия depresiune
деразия deraziune
дерновые кочки muşuroaie înierbate
дерновые торфяные кочки muşuroaie înierbate turboase
десквамация descuamare
десквамация горных пород descuamarea rocilor, exfoliere
десквамация гранитная exfoliere granitică
десквамация сфероидальная exfoliere sferoidală
деструктивная материковая окраина margine de placă distructivă
деструктивная окраина литосферной плиты margine de placă distructivă
деструктивная фаза предгорья fază distructivă (descendentă) a piemontului
деструктивные геоморфологические процессы procese geomorfologice distructive
деструкция destrucţie
детерсия detersie
детракция detracţie
детрит detritus
детритус detritus, rocă detritică
детрирусовый материал materiale detritice
детрификация detriţie
детрусивный оползень alunecare detrusivă
дефляция deflaţie
дефляционная мостовая pavaj de deflaţie
дефлювиация defluviaţie
деформации дизжунктивные deformări disjunctive
деформации осадочного чехла mişcări de cuvertură
деформации разломные deformări disjunctive
деформация основания оползня val de refulare
деформация пластическая deformare plastică
деформация эластическая deformare elastică
деформируемость deformabilitate
деятельный слой molisol
диабаз diabaz
диагенез diageneză
диагенетические процессы procese diagenetice
диагональная долина vale diagonală
диагональный берег ţărm diagonal
диаграмма Хюлстрома diagrama Hjulström
диаклаз diaclază
диапир cută diapiră
диапиризм diapirism
диапировая складка cută diapiră
диастрофизм diastrofism
диастрофические движения mişcări diastrofice
диатрема diatremă, vulcan embrionar
дивергентная граница литосферных плит limită divergentă a plăcilor litosferice
дивергентная континентальная окраина margine continentală de divergenţă
дивергентные границы литосферных плит limită divergentă a plăcilor litosferice
дивергентные движения mişcări divergente
дивергентные долины văi divergente

дивергентные террасы terase divergente
дивергентные складки cute în evantai, cute ştrangulate
дивергенция террас divergenţa teraselor
дигитальная карта hartă digitală
дигитальная сьёмка imagine numerică
дигитация digitaţie
дигитизация numerizare, digitizare
дигитизация изображения digitizarea imaginii
дикий флиш wildfliş
дилювий diluvium
динамическая геоморфология geomorfologie dinamică
динамическая класификация ледников clasificarea dinamică a gheţarilor
динамический метаморфизм metamorfism dinamic
динамический прилив maree dinamică
динамическое ложе русла pat dinamic
динамическое равновесие echilibru dinamic
динамометаморфизм dinamometamorfism
динамо-термический метаморфизм metamorfism termodinamic
диорит dioit
дискордантная структура structură discordantă
дискордантное залегание discordanţă stratigrafică
дискордантные террасы terase discordante
дискордантный берег ţărm discordant, ţărm pe structură transversală
дислокации растяжения dislocaţie de distensiune
дислокации тектонические dislocaţii tectonice
дислокация дизъюнктивная dislocaţie disjunctivă
дислокация пликативная dislocaţie plicativă
дислокация складчатая dislocaţie plicativă
дислоцированная морена morenă de împingere
дистанционная съёмка imagine de teledetecţie
дистанционное изображение imagine de teledetecţie
диструктивные процессы procese distructive
дифлюэнтная седловина înşeuare de difluenţă
дифлюэнтный ледник gheţar difluent
дифлюэнтный рукав braţ difluent
дифлюэнция ледниковая difluenţă glaciară
дифузный жидкий сток scurgere lichidă difuză
дифференциальная эрозия eroziune diferenţială
дифференцированная эрозия eroziune diferenţială
дифференцированное оттаивание dezgheţ diferenţial (diferenţiat)
дифлюэнтная седловина înşeuare de difluenţă
длина меандра lungimea meandrului
Днепровская ледниковая эпоха perioada glaciară Nipru, glaciaţia Nipru
Днепровское ледниковье glaciaţia Nipru
Днепровское оледенение glaciaţia Nipru
днище долины fundul văii

дно ледникового цирка fundul circului glaciar
дно ледниковой долины fundul văii glaciare
дно оврага fundul (talvegul) ravenei
дно пещеры podeaua peşterii
дно русла patul albiei minore
дно троговой долины fundul văii glaciare
до современного этапа înainte de prezent
доаб doab
догеологическое время perioada pregeologică
дождевая эрозия eroziune pluvială, pluviodenudaţie, eroziune prin picăturile de ploaie
дождевой смыв pluviodenudaţie, eroziune prin picăturile de ploaie
дождь ploaie
докембрии Precambrian, Antecambrian
доледниковье Preglaciar
доледниковый Preglaciar
долина vale
долина-грабен vale-graben
долина-лиман vale liman
долина с обратными уклонами vale cu trepte antitetice
долина оттаивания dolină de dezgheţ
долина сухая sohodol
долинка vâlcea
долинная антиклиналь anticlinal de vale
долинная сеть reţea de văi
долинный кулуар culoar de vale
долинный ледник gheţar de vale, gheţar de tip alpin
долинный меандр meandru de vale (moştenit)
долинный унаследованный меандр meandru de vale (moştenit)
долинный шлейф glacis de vale
доломит dolomit
доминирующие подсобные (геоморфологические) процессы procese (geomorfologice) auxiliare dominante
Донау-Гюнцское межледниковый период perioada interglaciară Donau-Günz
донные морены morene de fund
донная нагрузка încărcătura de fund
донная эрозия eroziune în adâncime
донное течение curent de fund
донные материалы materiale de fund
донные морены morene de fund
донные осадки materiale de fund
донные отложения materiale de fund
донный лед gheaţă de fund
донный перенос наносов încărcătura de fund
Допастонианская ледниковая эпоха perioada glaciară Pre-Pastonian
Допастонское ледниковье glaciaţia Pre-Pastonian
Допастонское оледенение glaciaţia Pre-Pastonian
дополнительный вулканический con vulcanic adventiv
дофлишевые образования prefliş
дофлишевый комплекс prefliş
драгирование dragare
Древнечерноморская стадия Marea Neagră Veche
древнеэвксинское время Paleoeuxin
древние горы munţi vechi
древний массив masiv vechi
древний оползень alunecare fosilă
древний склон paleoversant
древные формы рельефа paleoforme de relief
древняя береговая линия linie de ţărm vechi
древняя почва paleosol

древовидный ледник gheţar de tip himalaian
дрейф континентов drift continental
дрена dren
дренаж asanare, desecare, drenaj
дренажная сеть reţea (sistem) de drenaj
дренированная термокарстовая воронка pâlnie termocarstică drenată
дренированное термокарстовое понижение pâlnie termocarstică drenată
дресва grus granitic
дресва гранитная arenă granitică
дресвяник grus granitic
дриас Dryas
дрифтовая теория teoria driftului
друмлин drumlin
друмлин в коренных породах drumlin în rocă
дряхлость senilitate
дряхлость рельефа îmbătrânirea reliefului
дряхлый возраст рельефа stadiu de bătrâneţe (senilitate)
дряхлый рельеф relief îmbătrânit
дугообразная коса banc arcuit
дугообразный пляж plajă de ansă
Дунай-Гюнц perioada interglaciară Donau-Günz
Дунай-Гюнцский межледниковый период perioada interglaciară Donau-Günz
Дунайская ледниковая эпоха perioada glaciară Donau, glaciaţia Donau
Дунайское оледенение glaciaţia Donau
Дунайское ледниковье glaciaţia Donau
дурикруст duricrustă
дурные земли pământuri rele, badlands
дымница peşteră fumătoare
дыра ветровая peşteră cu vânt
дэвисовский цикл ciclu davisian
дюна dună
дюна барханная dună cu creastă barcanoidă
дюна береговая dună litorală
дюна блуждающая dună mobilă
дюна висячея dună suspendată
дюна гидравлическая dună hidraulică
дюна граблеобразная dună–greblă
дюна живая dună mobilă
дюна закреплённая dună fixată
дюна заполнения dună de colmatare
дюна коническая dună conică
дюна куполообразная dună-dom
дюна линейная dună liniară
дюна материковая dună continentală
дюна неподвижная dună fixată
дюна овальная dună ovală
дюна отраженная dună-ecou
дюна параболическая dună parabolică
дюна песчанная dună de nisip
дюна пирамидальная dună piramidală, gourd, dună sub formă de stea
дюна подвижная dună mobilă
дюна поперечная dună transversală
дюна продольная dună longitudinală
дюна реликтовая dună fosilă
дюна речная dună fluvială
дюна стабилизированная dună stabilizată
дюна топографическая dună topografică
дюна фиксированная dună stabilizată
дюна-щит dună-scut
дюна эмбриональная dună embrionară
дюннная цепь lanţ de dune

дюны сетчатые dune reticulate
дюнные пески nisipuri de dune
дюнные цепи dune reticulate
дюнный клиф faleză dunară
дюнный ландшафт landşaft de dune
дюнный песчаник gresie de dune

Е

Ебуронская ледниковая эпоха perioda glaciară Eburon
Ебуронианское оледенение glaciaţia Eburon (Eburonian)
единица рельефа unitate de relief
единицы геоморыологического районирования unităţi şi subunităţi ale regionării geomnorfologice
епигенетическая долина vale epigenetică
естественная дамба grind natural (fluviatil)
естественная шахта jama, abis
естественное спрямление меандра rectificarea naturală a meandrului
естественный мост pod natural
естественный туннель tunel natural
естественое обвалование îndiguire naturală
еэмский Eemian
Еэмский межледниковый период perioada interglaciară Eem
Еэмское межледниковье perioada interglaciară Eem

Ж

жаркая пещера peşteră caldă
жасор movilă de gheaţă
железистая корка crustă feruginoasă
желифлюкция gelifluxiune
желоб groapă abisală, fosă, uluc
желоб-дуга fosă arc
желоб океанический fosă oceanică
желоб осыпания jgheab de rostogolire
желоб осыпаной jgheab de rostogolire
желобковые карры lapiezuri rectilinii
жемчуг пещерный perle de cavernă
жерло вулкана coş vulcanic
жерло вулканическое coş vulcanic
живая пещера peşteră activă, peşteră vie
живое сечение secţiune activă
живой клиф faleză vie, faleză activă
живой песок nisip viu
живые пески nisip viu
жидкий сток scurgere lichidă
жила filon
жила повторно-жильного льда pană de gheaţă
журавчики păpuşi de loess

З

Заале-Вислинская межледниковая эпоха perioada glaciară Saale
Заале-Вислинское межледниковые perioada interglaciară Saale-Vistula
Заальская ледниковая эпоха perioada glaciară Saale, glaciaţia Saale
Заальский тектогенез faza Saalică
Заальское ледниковье glaciaţia Saale
Заальское оледенение glaciaţia Saale
забереги gheaţă litorală
завальное озеро lac de baraj natural
заброшенная долина vale părăsită
забурунивание волн deferlare
задерненные кочки muşuroaie înierbate
задерненные торфяные кочки muşuroaie înierbate turboase
задуговый бассейн retroarc
зажор movilă de gheaţă
заиление înnămolire, colmatare

заиление долины colmatarea fundului văii
заиленный канал canal anastomozat
задерненные кочки muşuroaie înierbate
закладка rambleiere
закон базиса эрозии legea nivelului de bază
закон боковой эрозии legea eroziunii laterale
закон Бэра-Бабинэ legea Baer-Babinet
закон вертикальной поясности legea etajării verticale
закон географической зональности legea zonalităţii latitudinale
закон глубинной эрозии legea eroziunii directe pe verticală
закон дифференцированной эрозии legea eroziunii deferenţiale
закон длин рек гидрографического бассейна legea lungimii râurilor dintr-un bazin hidrografic (Horton)
закон количества рек гидрографического бассейна legea numărului râurilor dintr-un bazin hidrografic
закон корреляции поперечного профиля дна долины legea ajustării secţiunii transversale
закон напластования principiul superpoziţiei
закон Плайфера legea lui Playfair
закон равновесия legea echilibrului
закон регрессивной эрозии legea eroziunii regresive
закон соответствия слиянии рек legea concordanţei confluenţelor
закон суперпозиции principiul superpoziţiei
закон широтной зональности legea zonalităţii latitudinale
закон Эри legea lui Erie
законсервированный пенеплен peneplenă fosilizată
закрепление дюн fixarea dunelor
закреплённая дюна dună fixată
закругленные карры lapiezuri rotunjite
закрытая впадина depresiune închisă
закрытый карст merocarst
залегание пластов stratificaţie, poziţia stratelor
залежеобразующий лед gheaţă masivă
залив golf
залив воронкообраный golf în formă de pâlnie
замерзание îngheţ
замерзание почвы îngheţul solului
замерзание-протаивание îngheţ-dezgheţ
замкнутое море mare închisă
занавеси văluri carstice (parietale)
занавесь сталагмитовая draperii stalagmitice
занавеси сталагмитовые draperii stalactitice
зандры sandre
зандровая равнина câmpie fluvio-glaciară
западина padină, crov
западинный кулуар culoar depresionar
запоздалая конфлюэнция confluenţă întârziată
запруда stăvilar
зарегулирование русла regularizarea albiei
засоленная вечная мерзлота permafrost salin
застойная вода apă stagnantă
застойный лед gheaţă moartă
засушливость ariditate
затвердение litificare
затон zăton

затопление inundaţie, revărsare, submersiune
затопляемая зона zonă inundabilă
затор льда zăpor
заторы zăpor
зёл kettle
зёлли soll
землетрясение cutremur de pământ
землетрясение глубинное cutremur de adâncime
землетрясение глубокофокусное cutremur de adâncime
землетрясение искусственное cutremur artificial
землетрясение карстовое cutremur carstic
землетрясение коровое cutremur crustal
землетрясение мелкофокусное cutremur crustal
землетрясение подкоровое cutremur subcrustal
землетрясение среднефокусное cutremur subcrustal
землетрясение техногенное cutremur artificial
земляная жила pană de pământ, pană de sol
земляная кочка muşuroi de pământ
земляная лавина curgere de pământ
земляная пирамида piramidă coafată
земляные полигоны poligoane de pământ
земная гравитация gravitaţie terestră
земная кора scoarţa terestră, crustă terestră
земной магнетизм magnetism terestru
земной радиус raza Pământului
зеркало грунтовых вод nivelul apelor subterane
зеркало подземных вод nivelul apelor subterane
зеркало сброса oglindă de falie
зеркало скольжения oglindă de alunecare
зеркало скольжения оползня plan de alunecare
зеркало скольжения консеквентного оползня planul alunecării consecvente
зеркало трения oglindă de fricţiune
зернистая криогенная микроструктура microstructură criogenică granulară
зернистая посткриогенная микроструктура почвы microstructură criogenică granulară a solului
зернистое выветривание dezagregare granulară
зерно granulă
зерноподобная криогенная микроструктура microstructură criogenică cvasigranulară
зерноподобная посткриогенная микроструктура почвы microstructură criogenică cvasigranulară a solului
золь soll
зона абляции arie de ablaţie
зона абляции ледника zonă de ablaţie a gheţarului
зона аккреции zonă de acreţie
зона аккумуляции zonă de acumulare, arie de acumulare
зона аккумуляции ледника zona de acumulare
зона батиальная regiune batială
зона выветривания zonă de alterare
зона наката волн zonă de deferlare
зона низких приливов litoral microtidal
зона постепенного опускания zonă de subsidenţă, zonă de divagare
зона прилива zonă tidală

зона субдукции zonă de subducţie
зона субдукции океан-континент subducţie ocean-continent
зона трещиноватости câmp de diaclaze, geofractură
зоогенный микрорельеф microrelief zoogen
зрелая долина vale matură
зрелость рельефа maturitatea reliefului
зрелости осадочных горных пород maturitatea sedimentelor
зрелый рельеф relief matur
зрелый возраст рельефа stadiu de maturitate a reliefului
зубчатый берег ţărm îndinţat, ţărm în dinţi de fierăstrău
зубец ac
зыбь hulă
зырянская ледниковая эпоха perioada glaciară Zyrianka, glaciaţia Zyrianka
зырянское ледниковье glaciaţia Zyrianka
зырянское оледенение glaciaţia Zyrianka

И

ИГКЩ верхняя бровка континентальная склона muchia platformei continentale
игла ac
игнимбрит ignimbrit
идеальный геоид geoid ideal
идеальный профиль равновесиа profil de echilibru teoretic, profil de echilibru ideal (absolut)
избирательная эрозия eroziune selectivă
избыточное льдосодержание gheaţă în exces
извержение erupţie
извержение Гавайского типа erupţie de tip hawaiian
извержение иссландского типа vulcan de tip islandic
извержение пелейского типа erupţie de tip peleean
извержение типа Бандай-Сан vulcan de tip Bandai-San
извержение типа Везувия erupţie de tip Vezuvian
извержение типа Вулькано vulcan de tip vulcanian
извержение типа Кракатау erupţie de tip Krakatoa
извержение типа маар erupţie de tip maare
извержение типа Стромболи vulcan de tip strombolian
извержение центрального типа erupţie de tip central
изверженный материал materiale de erupţie (explozie)
известковая корка crustă calcaroasă
известковистая корка crustă calcaroasă
известковистый ил mâl calcaros
известняк calcar
известняк кристаллический calcar cristalin
известняк оолитовый calcar oolitic
известняк пизолитовый calcar pisolitic
известняк ракушечник calcar cochilifer, lumaşel
известняк рифовый calcar recifal
известняковая гирлянда ghirlandă calcaroasă
известняковое плато platou calcaros
известняковый песчаник gresie calcaroasă
извилистость sinuozitate
извилистость береговой линии sinuozitatea ţărmului

извилистость реки sinuozitatea râului
извилистые карры lapiezuri meandrate
изгиб голов пластов încovoierea capetelor de strat
изгиб излучины bucla meandrului
изгиб перехвата cot de captare
избыточная ногрузка реки încărcătură în exces
излияние erupţie
излом склона ruptură de pantă
излучина meandru
изменение объема горной породы modificarea volumului rocii
изоанабаза izoanabază
изобаза izoanabază
изобата izobată
изображение рельефа reprezentarea reliefului
изогипса izohipsă, curbă de nivel
изокатабаза izocatabază
изоклинальная долина vale izoclinală
изоклинальная складка cută izoclinală
изолиния izolinie
изопаха izopahită, izopacă
изопахита izopahită
изосейста izoseistă
изостазия izostazie
изостатическая впадина depresiune izostatică
изостатическая гипотеза ipoteza izostaziei
изостатическая компенсация compensare izostatică
изостатические движения mişcări izostatice
изостатическое поднятие înălţare izostatică
изостатическое приспособление ajustare izostatică
изостатическое приспособлене ajustare izostatică
изостатическое уравновешивание ajustare izostatică
изохиона isochionă
исчезезновение рек insurgenţă
ил mâl
ил песчано-известковистый mâl nisipo-calcaros
Иллинойская ледниковая эпоха Illinois, perioada glaciară Illinois
Иллинойское ледниковье Illinois, glaciaţia Illinois
Иллинойское оледенение Illinois, glaciaţia Illinois
иллювиальный процесс proces de iluviere, iluviere
иллювирование iluviere
имбрикация imbricaţie
иммерсия imersiune
иммунитет карстовый imunitate carstică
импактит impactit
импактный метаморфизм metamorfism de şoc
инверсии магнитного поля Земли inversiune magnetică
инверсионный рельеф relief inversatб inversiune de relief
инверсия вулканического рельефа inversiunea reliefului vulcanic
инверсия рельефа inversiune de relief
инверсия рельефа складчатых областей inversiunea reliefului regiunilor cutate
инверсия флювиатильного рельефа inversiunea reliefului fluvial
ингрессия ingresiune
ингрессионный берег ţărm de ingresiune, ţărm de submersiune, litoral de submersiune
индекс промерзания indice de îngheţ
индекс протаивания indice de dezgheţ

индекс сортировки indice de triere
индекс сферичности indice de sfericitate
инженерная геоморфология geomorfologie aplicată
инициальный магматизм magmatism iniţial
инказия incaziune
инкомпетентность горных пород incompetenţa rocilor
инкрустация incrustaţie
инландсис inlandsis
инсеквентная долина vale insecventă
инсеквентный оползень alunecare insecventă
инсельберг inselberg
инсельберг карстовый inselberg carstic
инсельберг на моноклинальной структуре inselberg pe structură monoclinală
инсельберг петрографический inselberg de rezistenţă
инсельберг расположения inselberg de poziţie
инсельберг тектонический inselberg tectonic
интенсивность землетрясения intensitatea cutremurului
интенсивность эрозии intensitatea eroziunii
интерниды internide
интерпретациа фотоснимков interpretarea imaginilor (de teledetecţie)
интерпретоскоп interpretoscop
интрагеоантиклиналь intrageoanticlinal
интрагеосинклиналь intrageosinclinal
интрузивная горная порода rocă intrusivă
интрузивный лед gheaţă de intruziune
интрузивный магматизм magmatism intrusiv
интрузия intruziune
инфильтрация infiltrare
инфракрасная сьёмка imagine în infraroşu
инфракрасное изображение imagine în infraroşu
инфралитораль infralitoral
инъекционный бугор пучения hidrolacolit
инъекционный лед gheaţă de injecţie, gheaţă de intruziune
ионный сток îcărcătura în soluţie
ипрескій ypresian
ископаемая ледяная жила pană de gheaţă fosilă
ископаемая ледяной клин pană de gheaţă fosilă
ископаемое fosilă
ископаемый лёд gheaţă fosilă
ископаемый пляж plajă fosilă
искусственное спрямление меандра rectificare artificială a meandrului
искусственный пляж plajă artificială
исландский тип ледника gheţar de tip islandez
исполинов котёл marmită
исскусственный остров insulă artificială
известняковая гирлянда ghirlandă calcaroasă
иствестняковый песчаник gresie calcaroasă
истечение efluent
истирание atriţie
исток obârşia văii
исток реки obârşia râului
историзм istorism
историческая геология geologie istorică

историческая геоморфология geomorfologie ciclică, geomorfologie istorică
источник izvor
источник окаменелый izvor petrificant
исходный уровень plan de referinţă
исчезновение рек insurgenţă, dispariţia râului

К

каверна cavernă
кавитация cavitaţie
каинозой Neozoic, Cenozoic, Cainozoic
кайнозойская эра era neozoică
калабрий Calabrian
кала cala
каланки ţărm cu cala
каланко calanco
каледонский орогенез orogeneza caledoniană
каледонский цикл ciclul caledonian
каличе caliche
кальдера caldeiră
кальдера взрыва caldeiră de explozie
кальдера кольцовая caldeiră inelară
кальдера моногенетичная caldeiră monogenă
кальдера обрушения caldeiră de prăbuşire, crater de prăbuşire
кальдера полигенная caldeiră poligenă
кальдерное озеро lac de caldeiră
кальдерный ледник gheţar de caldeiră
кальдеры вложенные caldeire îmbucate
калькреты calcrete
кальцит calcit
каменно-земляное пятно-медальон cerc de pietre
каменный мост pod natural
камовая морена morenă de kame
камовые террасы terase de kame
камы kame
каменистая мостовая pavaj de pietre rulate
каменистая осыпь grohotiş
каменистая пустыня hamada
каменистое ложе русла pat în rocă
каменистый пляж plajă pietroasă
каменицы lapiezuri alveolare, kameniţe
каменная гирлянда ghirlandă de pietre
каменная лавина avalanşă de pietre
каменная мостовая pavaj de pietre, pavaj de pietre rulate
каменная река râu de pietre, torent de pietre
каменная решётка relief alveolar
каменная россыпь grohotiş
каменное кольцо cerc de pietre
каменное море câmp de blocuri, mare de pietre, haos de pietre, haos de blocuri
каменное поле câmp de pietre
каменно-земляное пятно-медальон cerc de pietre
каменоугольный период Carbonifer
каменная россыпь haos de pietre, blocuri
каменные борозды brazde de pietre
каменные гирлянда ghirlandă de pietre, festoane de crioturbaţie
каменные многоугольники poligoane de pietre
каменные плиты dale
каменные полигоны poligoane de pietre
каменные реки benzi de blocuri, curgere de blocuri
каменный глетчер gheţar de pietre
каменный город rlief ruiniform

каменный ледник gheţar de pietre, gheţar de blocuri cimentat cu gheaţă
каменный ледник с ледяным ядром gheţar de blocuri cu nucleu de gheaţă
каменный лопастной глетчер limbă de gheţar de pietre
каменный мост pod natural
каменный поток torent de pietre
каменный фестон ghirlandă de pietre
каменный хаос haos de blocuri
камень piatră
камнем похороненный ледник gheţar îngropat
камнепад cădere de pietre
камовая морена moernă de kame
камы kame
канава şanţ
канавкообразные карры lapiezuri-şanţuri
канал canal, şenal
канал осушительный canal de desecare
канал продувания moară de mare
канал стока canal de scurgere
канализация русла canalizare
каналы и гребни береговые pinteni şi canale
Канзасская ледниковая эпоха Kansas, perioada glaciară Kansas, glaciaţia Kansas
Канзасское ледниковье Kansas, glaciaţia Kansas
Канзасское оледенение Kansas, glaciaţia Kansas
каньон canion
каолин caolin
капельный конус con de lacrimi batavice
кар kar, circ glaciar
кар кресловидный circ fotoliu
кар ледниковый circ glaciar
кар пиринейского типа circ suspendat (pirinean)
карангат Karangat
карбонатные водоросли alge calcaroase
карлинг horn, karling
карниз полукруглый cornişă semicirculară
карово-долинный ледник gheţar de circ şi vale
каровое озеро lac de circ, lac de ombilic
каровый ледник gheţar de tip pirinean, gheţar de circ
карниз cornişă
карпатский Carpatian
карровое поле câmp de lapiezuri, lapiaz
карры karren, lapiezuri
карры подпочвенные lapiezuri acoperite
карры трубчатые lapiezuri alveolare
карст carst, relief carstic
карст антропогенный carst antropic
карст башенный carst în formă de turn, hum, carst cu turnuri
карст гидротермальный carst hidrotermal
карст глинистый pseudocarst pe argile, carst pe argile
карст динарский holocarst
карст известняковый carst pe calcare
карст ископаемый paleocarst
карст искусственный carst antropic
карст конический hum
карст неполный merocarst
карст несовершенный merocarst
карст нивальный nivocarst
карст первичный carst singenetic
карст погребенный paleocarst
карст полигональный carst poligonal
карст сингенетичный carst singenetic
карст соляной halocarst, carst pe sare

карст суффозионный carst pe argile
карст термальный carst termal
карст частичный merocarst
карстификация carstificare
карстовая арка portal carstic
карстовая воронка pâlnie carstică, dolină
карстовая галлерея galerie carstică
карстовая галлерея зрелая galerie carstică în echilibru
карстовая геоморфология geomorfologie carstică
карстовая гидрография hidrografie carstică
карстовая денудация denudaţie carstică
карстовая долина vale carstică
карстовая колонна coloană carstică
карстовая котловина depresiune carstică
карстовая ниша nişă carstică
карстовая пещера peşteră carstică
карстовая полость jama
карстовая пропасть abis, aven
карстовая равнина câmpie carstică
карстоведение carstologie
карстовое завесы draperii carstice
карстовое озеро lac carstic
карстовое окно fereastră carstică
карстовое плато platou carstic, platformă carstică
карстовое явление fenomen carstic
карстовые занавеси draperii carstice
карстовые конкреции concreţiuni carstice, speleoteme
карстовые плавни baltă carstică
карстовые процессы procese carstice
карстовый базис эрозии nivel de bază carstic
карстовый берег ţărm carstic
карстовый инсельберг inselberg carstic
карстовый источник izvor carstic, **e**xurgenţă
карстовый канделябр candelabru carstic
карстовый колодец puţ carstic, aven, jama
карстовый комлекс complex carstic
карстовый корридор coridor carstic, galerie carstică
карстовый кулуар culoar carstic
карстовый лабиринт labirint carstic
карстовый ледник gheţar de carst
карстовый мост pod carstic
карстовый подводный источник izvor carstic submarin
карстовый проход galerie carstică
карстовый рельеф relief carstic
карстовый столб coloană carstică
карстовый цикл ciclu carstic
карстология carstologie
карстплен câmpie carstică, peneplenă carstică
карта возраста рельефа hartă morfocronologică
карта генетических форм рельефа hartă morfogenetică
карта геоморфологических катастроф harta hazardelor geomorfologice
карта глубины расчленения рельефа harta adâncimii fragmentării reliefului
карта густоты расчленения рельефа harta densităţii fragmentării reliefului
карта оползнего риска hartă de risc la alunecare
карта природных катастроф harta hazardelor naturale
карта рельефа harta reliefului
карта теневого рельефа harta reliefului umbrit
карта уклонов harta pantelor

карта густоты расчленения рельефа harta densităţii fragmentării reliefului
карта теневого рельефа harta reliefului umbrit
карта экспозиции склонов harta expoziţiei versanţilor, harta orientării versanţilor
карта энергии рельефа harta energiei reliefului
картирование cartare
картограмма cartogramă
картодиаграмма cartodiagramă
картографическая проекция proiecţie cartografică
картографическое моделирование modelizare cartografică
карьер carieră
каскадная система sistem în cascadă
катавотра ponor (absorbant), sorb
катагляциаль cataglaciar
катагляциальная фаза fază cataglaciară
катазона catazonă
катаклаз cataclază
катакластический метаморфизм metamorfism cataclastic
каталиналь cataclinal
каталинальная долина vale cataclinală
катакомба catacombă
катание rulare
катаракт cataractă
катастрофизм catastrofism
катун cocoloş
качающийся камень piatră oscilantă
кающиеся снега sfinţi de gheaţă
квадратурный прилив maree moartă
кварц cuarţ
кварцевый песчаник gresie cuarţoasă
кварцит cuarţit
кембрий Cambrian
кимериджский ярус Kimmerigian
киммерийский ярус Kimmeridgian
киммерийские фазы faze chimmerice
кинетическая энергия дождевых капель energia cinetică a picăturilor de ploaie
кислая лава lavă acidă
кислая магма magmă acidă
кишкообразная лава lavă încreţită
класификация ледников clasificarea gheţarilor
класификация ледников по географическому положению casificarea gheţarilor după poziţie
классификация оползней по скорости движения clasificarea alunecărilor după viteza de deplasare
классификация речных русел clasificarea albiilor de râu
классифицированная съемка imagine clasificată
классифицированное изображение imagine clasificată
кластическая жила filon clastic
кластические горные породы rocă sedimentară detritică (clastică)
кластические донные осадки materiale de fund
кластокарст clastocarst
кливаж clivaj
кливаж горных пород clivajul rocilor
климатическая геоморфология geomorfologie climatică
климатическая граница вечных снегов limita climatică a zăpezilor (perpetue)
климатическая линия ледникового равновесия linie climatică de echilibru glaciar
климатическая морфология рельефа relief climatic
климатическая снеговая граница limita climatică a zăpezilor (perpetue)

климатическая снеговая линия limita climatică a zăpezilor (perpetue)
климатическая терраса terasă climatică
климатический оптимум optimum climatic holocen
клиновидная трещина fisură în formă de pană
клинья отлива franjuri mareice
клипп klippă, lamă de şariaj
клипп надвинутый petic de împingere
клифф faleză
клиффовый берег ţărm cu faleză
кник knick
колювиальный шлейф glacis coluvial
колювио-аллювиальный шлейф glacis coluvio-aluvial
кокпит карст cockpit karst
колебания уровня мирового океана mişcări eustatice
колебательные движения земной коры mişcări epirogenetice, mişcări oscilatorii
количественная геоморфология geomorfologie cantitativă, geomorfometrie
количественная революция в геоморфологии revoluţia cantitativă în geomorfologie
количественые методы в геоморфологии metode cantitative în geomorfologie
коллизионная призма prismă de coliziune
коллизионный горный хребет lanţ muntos de coliziune
коллизионный магматизм magmatism colizional
коллювиальная аккумуляция acumulare coluvială
коллювиальные отложения depozit coluvial
коллювиальный шлейф *glacis coluvial*
колювий coluviu
коллювио-аллювиальный шлейф glacis coluvio-aluvial
колодец карстовый horn carstic, aven
колонна coloană carstică
колонны карстовые orgă carstică
кольматаж colmatare
кольматация colmatare
кольцевая куэста cuestă inelară, cuestă eliptică
кольцо лавовое inel de lavă
кольцовые долины văi inelare
колювиальные отложения depozite coluviale
комбы combe
комбы моноклинальные combe monoclinal
комки glomerule
компактный лед gheaţă compactă, gheaţă presată
компетентность competenţă
компетентность горных пород competenţa rocilor
комплекс выветривания complex de alterare
комплексная дюна dună complexă
комплекс субдукции complex de subducţie, prismă de acreţie
компютерное моделирование modelizare pe calculator
компрессивнный сток scurgere compresivă
комформный рельеф relief conform
конвективная ячейка celulă de convecţie
конвекционные течения curenţi de convecţie
конвергентная гидрографическая сеть piaţă de adunare a apelor

конвергентная материковая окраина margine continentală convergentă
конвергентные границы литосферных плит limită convergentă a plăcilor litosferice
конвергентные движения mişcări convergente
конвергентные долины văi convergente
конвергентные террасы terase convergente
конвергенция морфологическая convergenţă morfologică, convergenţa formelor de relief
конвергенция террас convergenţa teraselor
конвергенция форм рельефа convergenţă morfologică
конволюции convoluţii
конгелитурбация congeliturbaţie
конгелифракция congelifracţie
конгломерат conglomerat
конгломерат с остроугольными обломками conglomerat cu elemente colţuroase
конгломератоподобная криогенная микроструктура microstructură criogenică conglomeratică
конгломератоподобная посткриогенная микроструктура почвы microstructură criogenică conglomeratică
конечная морена morenă terminală
конечная морена отступающего ледника morenă terminală
конечно-моренный бассейн bazin terminal
конечный бассейн bazin terminal
конжелитурбация congeliturbaţie
конжелифлюкция congelifluxie (congelifluxiune)
конический карст carst cu conuri, Kegel-carst
конкордантные террасы terase concordante
конкордантный берег ţărm concordant
конкреции nodule
конкреционные формации formaţiuni concreţionare
консеквентная долина vale consecventă
консеквентная река râu consecvent
консеквентный оползень alunecare consecventă
консолидированная дюна dună consolidată
константа Атерберга constanta lui Atterberg
конструктивная (восходящая) фаза предгорья faza constructivă (ascendentă) a piemontului
конструктивные волны valuri constructive
конструктивные геоморфологические процессы procese geomorfologice constructive
конструктивные процессы procese de acumulare
контакт тектонический contact tectonic
контактный метаморфизм metamorfism de contact
контактный ореол aureolă de contact, aureolă termică, aureolă metamorfică
континентальная аккреция acreţie continentală
континентальная вечная мерзлота permafrost continental
континентальная дельта deltă interioară
континентальная земная кора scoarţă continentală

континентальная коллизия coliziune continentală
континентальная кора crustă continentală, scoarţă continentală
континентальная литосфера litosferă continentală
континентальная окраина margine continentală
континентальная платформа platformă continentală
континентальная плита placă continentală
континентальная равнина câmpie continentală
континентальное море mare continentală
континентальное плато platou continental
континетальное столкновение coliziune continentală
континентальные осадки formaţiuni continentale
континентальные формации formaţiuni continentale
континентальный блок bloc continental
континентальный дрейф translaţia continentelor, deriva continentelor, drift continental
континентальный ледник gheţar continental
континентальный массив masiv continental
континентальный остров insulă continentală
континентальный склон taluz continental
континентальный шов sutură continentală
континентальный шлейф glacis continental
контракционная гипотеза ipoteza contracţiei
контракционная теория teoria contracţiei
контракционная трещина fantă de contracţie
контракционно-термическая трещина fantă de contracţie termică
контракционные полигоны poligoane de contracţie
контролируемый фотомозаик fotomozaic controlat, fotoasamblaj controlat
конус абиссальный con abisal
конус выноса con de dejecţie, agestru, con aluvial, con de împrăştiere
конус гейзерный con de gheizer
конус извержения con de erupţie
конус континенталного склона con de taluz
конус лавины con de avalanşă
конус ледяной con de gheaţă
конус оползневой con de alunecare
конус осыпной con de grohotiş
конус рабрызгивания con de lacrimi batavice
конус шлаковый con de scorii
конус штормовой con de furtună
конусовидный холм mamelon
конусообразная воронка pâlnie carstică
конфигурация гидрографической сети configuraţia reţelei hidrografice, structura reţelei hidrografice
конфлюэнтная ступень prag de confluenţă, treaptă de confluenţă
конфлюэнтный ледник gheţar confluent
конфлюэнция confluenţă
конформная эрозия eroziune conformă
концентрированный жидкий сток scurgere lichidă concentrată

координатное геокодирование geocodificare
копьевидная дюна dună-lance
кора crustă
кора выветривания scoarţă de alterare
кора континентальная scoarţă continentală
кора переходного типа crustă de tranziţie
коразионная впадина depresiune de coraziune
кораловое кольцо inel coraligen
коралловое плато platformă de recif
коралловый берег ţărm coraligen
коралловый остров insulă mcoraligenă
коралловый риф recif coraligen
коралловый шельф platformă de recif
кора океаническая scoarţă oceanică
кордельера cordilieră
коренная горная порода rocă de bază
коренная терраса terasă în rocă
коридор galerie
корка cuirasă
корка гипсовая crustă sulfatică, crustă de gips
корка карбонатная crustă carbonatică
корка силикатная crustă silicioasă
корка сульфатная crustă sulfatică
карниз cornişă
корни гор rădăcina munţilor
коровьи тропы cărări de vite
коралловый шельф platformă de recif
кордильера cordilieră
корковая криогеноподобная текстура crustă asemănătoare criostructurii
коровые движения mişcări crustale
корразионная впадина depresiune de coraziune
корразионная ниша nişă de coraziune
корразия coraziune
коралловый барьер barieră coraligenă
коррекция кривизны Земли corecţie de curbură a Pământului
коррекция фотоизображения corecţia imaginii
коррелятивные отложения depozit corelativ
корреляция геоморфологических элементов racordare
корреляция террас racordarea teraselor fluviale
корридор galerie carstică, pasaj (în peşteră)
коррозионная ниша nişă de coroziune
коррозионное контактное выравнивание planaţie prin coroziune de contact
коррозия coroziune
коррозия горных пород coroziunea rocilor
коррозия карстовая ablaţiune carstică
коррозиа при смешивании вод coroziune de mixaj
коса cordon litoral
коса крючковидная croşet, săgeată litorală recurbată
коса причленённая cordon litoral sprijinit
коса стрелка săgeată litorală recurbată
косая складка cută înclinată
косая слоистости stratificaţie încrucişată
косвенная абляция ablaţiune indirectă
косое изобрадение imagine oblică
космическая геоморфология geomorfologie extraterestră
космическая мерзлота permafrost cosmic
косослоистость stratificaţie încrucişată

котел ледниковый ombilic glaciar
котел прорыва ombilic de breşă
котёл выдувания nişă eoliană
котёл протаивания kettle
котёл растворения marmită de dizolvare
котловина depresiune
котловина вулканической запруды depresiune de baraj vulcanic
котловина выдувания depresiune de deflaţie
котловина оседания depresiune de dezgheţ
котловиный ледник gheţar de amfiteatru
кочка muşuroi
кочки gilgai
кочки перигляциальнные ostiole, muşuroae periglaciare
кочки тундровые ostiole de tundră
коэффициент абразии coeficient de abraziune
коэффициент ассиметрии coeficient de asimetrie
коэффициент асимметричности indice de asimetrie
коэффициент бифуркации indice de despletire, raport (coeficient) de bifurcaţie
коэффициент внутреннего трения coeficient de frecare internă
коэффициент водопроницаемости coeficient de permeabilitate
коэффициент глубиного проникновения мерзлоты indicele adâncimii de pătrundere a îngheţului
коэффициент денудации rata de denudaţie
коэффициент диссиметрии indice de disimetrie
коэффициент извилистости реки coeficient de sinuozitate (meandrare) a râului
коэффициент инфильтрации coeficient de infiltraţie
коефициент крутизны склона indice de pantă
коэффициент ледникового воздействия coeficient de activitate glaciară
коэффициент меандрирования реки indice de meandrare, coeficient de sinuozitate (meandrare) a râului
коэффициент окатаности coeficient de rotunjime, indice de rotunjime
коэффициент округлённости indice de rotunjime
коэффициент оледенения coeficient de glaciaţie, grad de glaciaţie
коэффициент пластичности indice de plasticitate
коэффициент поверхностного промерзания indicele îngheţului de suprafaţă
коэффициент поверхностного протаивания indicele dezgheţului de suprafaţă
коэффициент поглощения coeficient de absorbţie
коэффициент пористости indice de porozitate, indicele porilor
коэффициент сжатия coeficient de compresibilitate
коефициент слияния raport de confluenţă
коэффициент сортировки indice de sortare
коэффициент стока coeficient de scurgere, debit specific
коэффициент сферичности indice de sfericitate
коэффициент твердого стока încărcătura specifică
коэффициент температурного сжатия (*или температурного*

расширения) coeficient de contracţie sau de dilatare termică
коэффициент топографической извилистости (*долины*) coeficient al sinuozităţii topografice (a văii)
коэффициент транспортировки аллювия rata de efluenţă (evacuare) a aluviunilor
коэффициент трещиноватости coeficient de fisuraţie
коэффициент уплощенности indice de aplatizare
коэффициент фуркации indice de despletire, raport (coeficient) de bifurcaţie
коэффициент эрозионной агрессивности дождя agresivitate pluvială, idex-ploaie
краевая борозда şanţ lateral (faţă de gheţar)
краевая морена morenă externă, morenă marginală
краевая трещина fosă (crevasă) periferică
краевой прогиб depresiune premontană
краевой риф recif litoral
краевой шов sutură marginală
краевые отложение depuneri terminale
краевые трещины crevase marginale
край трога muchia trogului glaciar
кракатауский тип вулкана Krakatoa
кратер crater
кратеризация craterare
кратерное озеро lac de crater
кратерный ледник gheţar de crater
кратковременно существующий талик talik temporar
кратоген craton
кратон craton
кратонизация cratonizare
креационизм creaţionism
кремнезём silice
кремнеземная корка crustă silicioasă
кривая равновесия profil de echilibru
кривизна излучины bucla meandrului
кривизна изгиба меандра concavitatea meandrului
криоатмосфера hionosfera
криогенез criogeneză
криогенная микроструктура microstructură criogenică
криогенная органогенная почва criosol organic
криогенная почва criosol
криогенное всасывание criosucţiune
криогенное выветривание meteorizare criogenetică, gelivaţie, pulverizarea mineralelor prin crioclastie, dezagregare prin îngheţ
криогенное выпучивание înălţare criogenică
криогенное давление presiune de îngheţ
криогенное пучение înălţare criogenică, elevaţie criogenică
криогенное физическое выветривание gelivaţie
криогенные геологические процессы procese periglaciare
криогенные полигоны poligoane de crioturbaţie
криогенные процессы procese criogenice
криогенные трещины fisură criogenică
криогенные явления fenomene criogene
криогенный бугор monticul criogenic
криогенный крип gelireptaţie
криогенный напор presiune de îngheţ
криогидросфера criohidrosferă
криодеформированный crioturbat
криозем gelisol
криокарст criocarst

криоконит crioconit
криолитозона criolitozona
криолитология criolitologie
криолитосфера criolitosfera
криопег kryopeg
криопедимент criopediment
криопедология criopedologie
криопланация crioplanaţia
криопланационная терраса terasă de altiplanaţie
криостатическое давление presiune criostatică
криоструктура criostructura, criotextură
криоструктура массивно-криогенная criostructură masivă
криосфера criosferă, hionosferă
криотекстура criostructura
криотурбации geliturbaţie
криотурбационные полигоны poligoane de crioturbaţie
криотурбационный карман buzunar periglaciar, pungă periglaciară
криотурбация material crioturbat, geliturbaţie, crioturbaţie, congeliturbaţie
криотурбированная почва criosol crioturbat
криофронт criofront
крип creep
крип льда fluaj
крип мерзлотный congelifluxie (congelifluxiune)
криптовыветривание criptoalterare
закрытый карст *криптокарст*
криптовулкан criptovulcan
криптовулканизм criptovulcanism
криптодепрессия criptodepresiune
кристаллическая горная порода rocă cristalină
критическая крутизна склона pantă critică
критический порог prag de declanşare
критический угол падения pantă critică
критический угол склона pantă critică
критический уклон pantă critică
криотурбированная почва criosol crioturbat, criosol turbic
кровля plafon (al peşterii)
кровля вечной мерзлоты plafonul permafrostului
кровля многолетный мерзлоты plafonul permafrostului
кровля пещеры plafon (al peşterii)
кровля фундамента plafonul soclului
Кромерское межледниковье perioada interglaciară Cromeriană, Cromerian
кроностратиграфическая единица unitate cronostratigrafică
кротовина crotovină
круговорот воды в природе circuitul apei în natură
крупные песчаниковые конкреции trovanţi
крупные формы рельефа forme majore de relief
крупозернистая горная порода rocă detritică
крутизна abrupt
крутизна склона declivitate, înclinarea versantului
крутой берег litoral abrupt
крутой склон versant abrupt
крутой склон дюны fruntea dunei
крыло складки flancul cutei
кулуар culoar
кум kum, câmp de dune
куммулятивная кривая curbă cumulativă
купол dom, cupolă

купол антиклинальный cupolă anticlinală
купол вулканический dom vulcanic
купол лавовый dom de lavă
купол ледяной dom glaciar, dom de gheaţă
купол соляной dom de sare
купол структурный cupolă structurală
купол структурный откопанный cupolă structurală exhumată
купол шелушения cupolă de exfoliere
купол экструзивный cupolă de extruziune
купол эксфолиации cupolă de exfoliere
куполовидная структура structură în domuri
куполообразный айсберг iceberg în formă de dom
курвиметр curbimetru
курган movilă, tumul
курган лавовоый tumul de lavă
курчавые скалы бараньрых лбов
куэста cuestă
куэста дугообразная cuestă arcuită
куэста молдавского типа cuestă de tip moldav
куэста швабо-франконская cuestă de tip suabo-francon
куэстовый останец martor de cuestă
куэстовый уступ front de cuestă, frunte de cuestă
куэсты ступенчатые cueste în trepte

Л

лабиринт labirint
лаборторный анализ analiză de laborator
лава lavă
лава вакуольная lavă vacuolară
лава пахоехое pahoehoe
лавака lavaka
лавина lavină, avalanşă
лавинная морена morenă de avalanşă
лавинный желоб culoar de avalanşă
лавинный лоток culoar de avalanşă, jgheab de avalanşă, coridor de avalanşă
лавинный конус выноса con de avalanşă
лавовая дельта deltă de lavă
лавовая пещера peşteră în lavă
лавовая площадка platou de lavă
лавовая пробка neck
лавовая равнина câmpie de lavă
лавовое кольцо parapet de lavă
лавовое озеро lac de lavă
лавовое поле câmp de lavă
лавовое плато platou de lavă
лавовые колонны orgă vulcanică
лавовые сталагмиты stalagmite de lavă
лавовый бугор movilă de lavă
лавовый вулканический конус cumulovulcan
лавовый канал canal de lavă
лавовый конус con de lavă
лавовый палец ac pelean
лавовый покров pânză de lavă
лавовый поток torent de lavă, şuvoi de lavă, şenal de lave?
лавовый туннель tunel de lavă
лавовый фонтан fântână de lavă
лавовый щит scut de lavă
лавопад cascadă de lavă
Лавразиа Laurasia
Лавренция Laurenţia
лаврантьевский орогенез orogeneza lauranţiană
лагоон lagon
лагуна lagună
лагунный берег ţărm cu lagune
лак пещерный lac de peşteră
лакколит lacolit

Ландсат Landsat
ландшафт landşaft, peisaj
ландшафт карстовый peisaj carstic, landşaft carstic
ландшафт подземный landşaft subteran
лапилли lapili
лапье lapiezuri
ларамийская фаза складчатости faza laramică
ларамийский орогенез orogeneză laramică
ларамская фаза faza laramică
латеральная аккреция acreţie laterală
латеризация laterizare
латерит laterit
латеритизация laterizare
латеритная кора crustă lateritică
лахар lahar
левантинский ярус Levantin
лед gheaţă
лед из булгунняха gheaţă de pingo
лед впадающий в океан gheţar ce debuşează în ocean
лед диффузный gheaţă difuză
лед закрытых полостей gheaţă de cavitate închisă
лёд зернистый gheaţă granulară
лед карстовых полостей gheaţă de peşteră
лед в криогенных трещинах gheaţă din fisură de îngheţ
лёд массивный пористый gheaţă masivă poroasă
лед морозобойных трещин gheaţă din fisură de îngheţ
лёд образововшийся из сугробов снега gheţar subţire
лед открытых полостей gheaţă de cavitate deschisă
лед повторного промерзания gheaţă de reîngheţare
лед сетчатой криотекстуры gheaţă reticulară
лед в трещинах gheaţă de fisură
лед экструзивный gheaţă extrusivă
лед-цемент gheaţă-ciment
леденица peşteră cu gheaţă
ледник gheţar
ледник альпийского типа gheţar de tip alpin
ледник впадающий в океан gheţar de vale ce debuşează în ocean
ледник выводной curent de gheaţă
ледник гималайского типа gheţar de tip himalaian
ледник гроенландского типа gheţar de tip groenlandez
ледник древовидный gheţar de tip himalayan
ледник конической вершины gheţar conic
ледник лавинный gheţar de con de avalanşă
ледник лимитированный топографией gheţar constrâns de topografie
ледник нелимитированный топографией gheţar neconstrâns de topografie
ледник норвежского типа icefjeld
ледник перуанского типа gheţar de tip peruvian
ледник-плато gheţar de platou
ледник плоских вершин gheţar de platou
ледник плоской вершины gheţar de vârf plat
ледник предгорного типа gheţar de piemont
ледник приток gheţar afluent
ледник с притоками gheţar dendritic
ледник сибирского типа gheţar de tip siberian

ледник скандинавского (щитообразного) типа gheţar de tip scandinav
ледник средих широт gheţar temperat de la latitudini medii
ледник типа Маласпина gheţar de tip alaskian
ледниковая аккумулятивная равнина câmpie de acumulare glaciară
ледниковая аккумуляция acumulare glaciară
ледниковая ассимметрия asimetrie glaciară
ледниковая воронка pâlnie glaciară
ледниковая впадина ombilic glaciar, cuvetă glaciară
ледниковая денудация denudaţie glaciară
ледниковая долина vale glaciară, trog glaciar
ледниковая калота calotă glaciară
ледниковая мелница moară glaciară
ледниковая моренная равнина câmpie de acumulare glaciară
ледниковая мостовая pavaj glaciar
ледниковая мука făină glaciară
ледниковая муть lapte glaciar
ледниковая пещера peşteră în gheţar
ледниковая полировка lustru glaciar
ледниковая равнина câmpie glaciară
ледниковая теория glacialism, teorie glaciară
ледниковая терраса banchetă glaciară
ледниковая трещина crevasă
ледниковая трансфлюэнция transfluenţă glaciară
ледниковая шлифовка rabotaj glaciar, polisaj glaciar
ледниковая штриховка striaţie glaciară
ледниковая экзарация detersie, detracţie glaciară, abraziune glaciară
ледниковая эпоха perioadă glaciară
ледниковая эрозия eroziune glaciară
ледниково-нивальное моделирование modelaj glacio-nival
ледниково-пластовые отложения depozit glaciar stratificat
ледниковое выпахивание detracţie glaciară
ледниковое гранение bizotare glaciară
ледниковое давление presiune glaciară
ледниковое колебание oscilaţie glaciară
ледниковое ложе pat glaciar
ледниковое моделироание рельефа modelare glaciară
ледниковое молоко lapte glaciar
ледниковое наводнение inundaţie glaciară
ледниковое озеро lac glaciar
ледниковое подпруживание obturaţie glaciară
ледниковое поле câmp de gheaţă, icefjeld
ледниковые борозды caneluri glaciare
ледниковые ворота grotă glaciară
ледниковые дигитации digitaţii glaciare
ледниковые отложения depozit glaciar, drift glaciar
ледниковые процессы procese glaciare
ледниковые шрамы striuri glaciare, striaţii glaciare
ледниковые штриховки striaţii glaciare
ледниковый автокатализ autocataliză glaciară
ледниковый берег şărm glaciar
ледниковый гриб masă glaciară
ледниковый грот grotă glaciară
ледниковый карст carst glacial, pseudocarst glaciar

ледниковый колодец aven glaciar, moară glaciară
ледниковый котёл marmită glaciară
ледниковый коэфициент
ледниковый купол gheţar cupolă
ледниковый лед gheaţă de gheţar
ледниковый лоб lob glaciar
ледниковый максимум maximum glaciar
ледниковый массив arie glaciară
ледниковый паводок inundaţie glaciară
ледниковый обрыв fruntea gheţarului
ледниковый период perioadă glaciară, glaciar
ледниковый полированный глянец lustru glaciar
ледниковый поток gheţar curgător, emisar glaciar, torent glaciar, gheţar emisar
ледниковый приток gheţar afluent
ледниковый рельеф relief glaciar
ледниковый стол masă glaciară
ледниковый цикл ciclu glaciar
ледниковый язык limbă de gheaţă, limbă de gheţar, limbă glaciară
ледниковье perioadă glaciară
ледовая линза lentilă de gheaţă, gheaţă de pingo
ледовый барьер barieră de gheaţă
ледовый поток curent glaciar
ледопад cascadă de gheaţă, cădere de serac-uri
ледостав îngheţ
ледоход mişcarea gheţii
ледяная гора iceberg, aisberg
ледяная жила pană de gheaţă
ледяная иглы pipkrake
ледяная линза lentilă de gheaţă
ледяная мельница moară glaciară
ледяная пещера peşteră cu gheaţă
ледяная стена perete de gheaţă
ледяная шапка gheţar de tip norvegian, calotă locală
ледяное плато platou de gheaţă
ледяное подножье piemont glaciar
ледяное поле floe
ледяной барьер faleză de gheaţă
ледяной берег ţărm de gheaţă
ледяной блок bloc glaciar
ледяной клин pană de gheaţă
ледяной клифф faleză de gheaţă
ледяной обрыв perete de gheaţă
ледяной остров insulă de gheaţă
ледяной покров înveliş de gheaţă
ледяной поток râu de gheaţă, gheţar curgător
ледяной пьедмонт piemont glaciar
ледяной стакан dolină de dezgheţ
ледяной сталагмит stalagmită de gheaţă
ледяной сталактит stalactită de gheaţă
ледяной стебель pipkrake
ледяной торос hummok
ледяной холм movilă de gheaţă
ледяной щит inlandsis, gheţar regional (continental)
ледяные припаи gheaţă de mal
ледяные иглы pipkrake
ледяный остров insulă de gheaţă
лежачая складка cută culcată
лёсс loess
лёсс пещерный loess de peşteră
лёсс тёплый loess cald
лёсс холодный loess rece
лёссовая игла ac de loess
лёссовая пустыня deşert lutos, pustiu lutos
лёссовидные отложения depozit loessoid
лёссовидный осадок depozit loessoid
лёссовый клин pană de loess
летящий песок nisipuri zburătoare
ливневой процесс torenţialitate

ливневой сток scurgere torenţială
лидо lido
лиман liman
лиманный берег ţărm cu limane
лимитированное меандрирование meandrare limitată
лимно-глиациальные отложкния materiale glacio-lacustre
линза песка lentilă de nisip
линза сегрегационного льда lentilă de gheaţă segregată
линзовидная криогенная текстура criostructură lenticulară
линзовидный оползень alunecare lenticulară, lupă de alunecare
линзовидный песок lentilă de nisip
линзовый лед gheaţă lenticulară
линзовый оползень lupă de alunecare
линейная куэста cuestă liniară
линейная эрозия eroziune liniară
линейное извержение erupţie liniară
линейные вулканы vulcani liniari
линейные складки cute liniare
линейный смыв eroziune de adâncime
линейно выравненый берег ţărm liniar rectificat
линия вечных снегов limita zăpezilor perpetue, limita climatică a zăpezilor (perpetue)
линия горных вершин linia marilor înălţimi, linia vârfurilor montane
линия наибольшего уклона linia de cea mai mare pantă
линия равновесия ледника linia de echilibru (a gheţarului)
линия равных глубин izobată
линиа снегов linia zăpezilor
литалсы lithalsă
литификация litificare
литогенез litogeneză
литологическая последоательность secvenţă litologică
литологический контакт contact litologic
литологический рельеф relief litologic
литологический уровень nivel litologic
литология litologie
литораль litoral
литоральная зона zonă litorală
литостатическая нагрузка presiune litostatică
литостратиграфическая единица unitate litostratigrafică
литосфера litosferă
литосферная плита placă litosferică
литосферные плиты plăci litosferice
литофация litofacies
лихенометрия lichenometrie
лог vâlcea
логовище galerie de animale
ложбина vâlcea
ложе аллювия patul aluviunilor
ложе долины patul văii, talpa văii, fundul văii
ложе ледника pat glaciar, patul gheţarului
ложе меандров patul meandrelor
ложе океана fund oceanic
ложе оползня patul alunecării, plan de alunecare
ложе поймы patul luncii, patul văii
ложе разветвления русла patul de despletire a albiei
ложе реки pat (al râului)
ложе русла реки patul albiei minore, fundul albiei minore
ложная терраса pseudoterasă
ложный карст pseudocarst
ложный цирк pseudocirc
локальная меандровая терраса terasă de meandru
локальная терраса terasă de denudaţie, terasă locală
локальный ледник calotă locală

локальный метаморфизм metamorfism local
локалный профиль равновесия profil de echilibru de grad I (temporar)
лопастная конечная морена morenă frontală lobată
лопастной берег ţărm paletiform
лопастной ледник gheţar lobat, lob glaciar în labă de leu
лопастной солифлюкционный поток lob de solifluxiune
лопастной солифлюкционный поток с каменным бордюром lob de solifluxiune cu frunte pietroasă
лопастной солифлюкционный поток с задерненным бордюром lob de solifluxiune cu frunte înierbată
лопастной шлейф lob de solifluxiune
лопасть ледника lob glaciar
лоток осыпной culoar de grohotiş
лощина vâlcea
луг luncă
лука lobul meandrului
лунка gassi
лутиты lutite
льдистая вечная мерзлота permafrost cimentat cu gheaţă
льдистость conţinut relativ în gheaţă
льдонасыщенная вечная мерзлота permafrost cu gheaţă, permafrost cimentat cu gheaţă
льдосодержание conţinut în gheaţă
люмашель lumaşel
люминисцентный метод определения возраста metode de datare prin luminiscenţă

M

маар maar, vulcan de tip maar
магма magmă
магма мафическая magmă mafică
магматизм magmatism
магматизм горячих точек magmatism de punct fierbinte
магматизм зон субдукции magmatismul zonelor de subducţie
магматизм областей сжатия литосферы magmatismul regiunilor de comprimare a litosferei
магматизм областей раздвижения литосферы magmatismul regiunilor de expansiune a litosferei
магматическая горная порода rocă eruptivă
магматическая горная порода rocă magmatică
магматическая дифференциация diferenţiere magmatică
магматические процессы procese magmatice
магматический очаг vatră vulcanică, cameră magmatică, bazin magmatic, rezervor magmatic
магматическое тело corp magmatic
магмосфера magmosferă (magmasferă)
магнетизм земли magnetism terestru
магнитная инверсия inversiune magnetică
магнитная полярность polaritate magnetică
магнитостратиграфия magnetostratigrafie
магнитуда землетрясения magnitudinea seismului
макароны stilolite
макрокарст macrocarst
макрополигоны перигляциальные macropoligoane periglaciare
макрорельеф macrorelief
макросейсм macroseism
макроскладки macrocute
макрошелушение macrodescuamare

максимальная транспортная способность реки încărcătura maximă a râului
максимальный уклон pantă maximă
максимум ледниковой эпохи maximum glaciar
малая вода *maree joasă*
малоподвижный оползень alunecare extrem de lentă
малый ледниковый период Mica eră glaciară
мантийный диапир diapir mantelic
мантия Земли mantaua Pământului
маргинальный канал canal lateral, canal marginal
маршевый берег ţărm cu marşe
марши marşă
массивно-агломератная криоструктура **c**riostructură masivă aglomerată
массивная криогенная текстура criostructură masivă
массивная криогенная текстура criostructură masivă
массивная куэста cuestă masivă
массивная прерывистая мерзлота permafrost discontinuu masiv
массивно-островная мерзлота permafrost discontinuu intermediar
массивно-пористая криогенная текстура criostructură masivă poroasă
массивно-пористая криоструктура criostructură masivă poroasă
массивность материка masivitatea continentului
массивный лед gheaţă masivă
массовое перемещение горных пород deplasări în masă
массовое смешение грунта mişcare în masă, deplasare în masă
массоый баланс bilanţ de masă
массовый обвал prăbuşire în masă
масштаб заложений diapazonul pantelor
масштаб картографический scară cartografică
математичесская модель рельефа model numeric al reliefului
материк continent
материковая дюна dună continentală
материковая область arie continentală, continent
материковая окраина margine continentală
материковая отмель platformă continentală
материковая платформа platformă continentală
материковое подножье glacis continental
материковый лед gheaţă de uscat
материковый ледник gheţar de calotă, calotă glaciară (polară), gheţar continental
материковый остров insulă continentală
материковый склон taluz continental, abrupt continental
материковый цоколь soclu continental
материнская порода rocă parentală
матрацевидная отдельность гранита saltele granitice
матрица matrice
максимальная глубина adâncime maximă
меандр meandru
меандр заиленный meandru colmatat
меандрирование meandrare
меандрирование лимитированное meandrare limitată
меандрирующие карры lapiezuri meandrate
меандровая долина vale meandrată
меандровая ниша nişă de meandru

меандровая шпора pinten de meandru, pedunculul meandrului, lobul meandrului
меандровый пояс patul meandrelor
мегавулкан megavulcan
мегаграбен megagraben
мегагеоморфология megageomorfologie
мегагеоморфология планетарная megageomorfologie globală
мегадюна megadună
мегалит megalit
мегарельеф megarelief, forme majore de relief
мегасладки megacute
межгорная впадина depresiune intermontană
межгорная котловина depresiune intermontană, depresiune intramontană
межгорный массив masiv median
межгорный прогиб depresiune intermontană
Международная Асоциация Геоморфологов Asociaţia Internaţională a Geomorfologilor (IAG/AIG)
междуречное плато platou interfluvial
междуречье interfluviu
междюнная впадина depresiune interdunară
междюнные понижения interdune, zăton
меженная терраса terasă de etiaj
меженное русло canal de etiaj, albie de etiaj
межень etiaj
межледниковый период interglaciar, perioadă interglaciară
межледниковый период Дунай-Гюнц perioada interglaciară Donau-Günz
межледниковье interglaciar, perioadă interglaciară
межлопастная морена morenă interlobară
межмерзлотные воды apă de intrapermafrost
межмерзлотный талик talik lateral
межморенная впадина depresiune intramorenaică
межостровной бассейн bazin interarc
межпластовые воды strat acvifer captiv
межплювиальный период interpluvial, perioadă interpluvială
межполигональное понижение jgheab de poligonşanţ
межприливная зона zonă intertidală
межстадиал interstadiu glaciar
межстадиальнвя эпоха interstadiu glaciar
меза mesa
мезогеосинклиналь mezogeosinclinal
мезозона mezozonă
мезозой Mezozoic
мезокарст mezocarst
мезорельеф mezorelief
мезосфера mezosferă
меканика грунтов mecanica solurilor
меканоглифы mecanoglife
мексиканский тип берега ţărm cu lido
мел cretă
меланж melanj
мелиорация земель îmbunătăţiri funciare
мелкие формы рельефа forme minore de relief
мелкий песок nisip fin
мелкосопочник melkosopocinik
мелкофокусное землетрясение cutremur crustal
меловой период Cretacic
Менап Menapian, glaciaţia Menapian

Менапское похолодание Menapian, glaciaţia Menapian
меотический ярус Meoţian
мергель marnă
мерзлота merzlota, permafrost
мерзлота альпийская permafrost alpin
мерзлота высокогорных плато permafrost de platouri montane
мерзлотная впадина criodepresiune
мерзлотная зона zona îngheţului peren
мерзлотная трещина fisură criogenică, fantă de îngheţ
мерзлотное вспучивание gonflare criogenică
мерзлотное выветривание detaşare prin îngheţ
мерзлотное выморoживание împingere prin îngheţ
мерзлотное растрескивание gelidesicaţie
мерзлотные клинья franjuri periglaciare
мерзлотные криотурбации involuţii
мерзлотные пертурбации crioturbaţie
мерзлотные полигоны poligoane de crioturbaţie
мерзлотные процессы procese periglaciare, procese de îngheţ, procese criogenice
мерзлотные явления fenomene criogene
мерзлотный клин pană de îngheţ
мерзлотный крип gelicreep
мерзлотный материал geliturbate
мерзлотный педимент criopediment
мерзлотный полигон poligon periglaciar
мерзлотоведение geocriologie
мерзлый грунт gelisol
мерокарст merocarst
мёртвая долина vale moartă
мёртвая пещера peşteră moartă
мёртвые пески nisip mort
мертвый лед gheaţă moartă
мёртвый лед gheaţă moartă
мёртвый ледник gheţar mort
мёртвый песок nisip mort
меса mesa
месета meseta
местная терраса terasă locală
местный базис эрозии nivel de bază local
метагеоморфология metageomorfologie
метаморфизм metamorfism
метаморфизм глубинный metamorfism de scufundare
метаморфический ореол aureolă metamorfică
метасоматизм metasomatism
метасоматическая горная порода rocă metamorfică
метасоматический метаморфизм metamorfism metasomatic
метеорит meteorit
метеоритная зима iarnă de impact
метеоритный импакт impact meteoritic
метеоритный кратер crater meteoritic
метод анаглифов metoda anaglifelor
метод уменшенных моделей metoda modelelor reduse
методика геоморфологических исследовании metodologia cercetărilor geomorfologice
методология изучения карста metodologia cercetărilor carstice
методы геоморфологических исследовании metode de cercetare geomorfologică
методы изучения карста metodologia cercetărilor carstice

методы радиоактивного датирования metode de datare radioactivă
механика горных пород mecanica rocilor
механика грунтов mecanica solurilor
механическая денудация denudaţie mecanică
механические свойства горных пород и почвы proprietăţi mecanice ale rocilor şi solului
механическое выветривание meteorizare mecanică
механическое уплотнение compactare mecanică
механоглифы mecanoglife
мёртвый рукав braţ mort
миграция воды из талой зоны в зону ромерзания migrarea apei în permafrost
миграция дюн migrarea dunelor
миграция (смещение) излучин вниз по течению migrarea meandrelor spre aval
микелит mychelite
микрогелифракция microgelifracţie
микрогеоморфология microgeomorfologie
микрограбен microgaben
микрогур microgour
микродепрессия microdepresiune, microformă negativă
микродепрессия дефляционная microdepresiune de deflaţie
микроземлетрясение microseism
микрокаверн microcavernă
микрокарры microlapiezuri
микрокарст microcarst
микрокарст аридный microcarst arid
микрокарст подземный microcarst subteran, microcavernă
микрокарст подпочвенный lapiezuri acoperite
микроклиф microfaleză
микроконтинент microcontinent
микроморфология micromorfologie
микропалеонтология micropaleontologie
микропещеры microcavernă
микроплита тектоническая microplacă tectonică
микрополигоны micropoligoane de pământ
микрорельеф microrelief, forme minore de relief
микроскладка microcută
микроскладчатость microcutare
микроструктура microstructură
микротектоника microtectonică
микротрещины microfisuri
микроформа отрицательная microformă negativă
микроформа положительная microformă pozitivă
Микулинская межледниковая эпоха perioada interglaciară Mikulino
Микулинский межледниковый период perioada interglaciară Mikulino
Микулинское межледниковье perioada interglaciară Mikulino
Милацский ярус Millazian
Миндель Mindel
Миндель-Рисская межледниковая эпоха perioada interglaciară Mindel-Riss
Миндель-Рисское межледниковье Mindel-Riss, perioada interglaciară Mindel-Riss
Миндельская ледниковая эпоха Mindel, perioada glaciară Mindel, glaciaţia Mindel
Миндельское ледниковье glaciaţia Mindel
Миндельское оледенение Mindel, glaciaţia Mindel
минерал mineral
миникуэста minicuestă

минимальная транспортная способность реки încărcătura minimă a râului
миогеосинклиналь miogeosinclinal
миодоборы toltre
миоцен Miocen
Мировой океан Oceanul Plnetar
многолетне мерзлых пород permafrost
многолетнемерзлый грунт permafrost
многолетнемерзлые горные породы permafrost
многолетний лед gheaţă multianuală
многолетняя криолитозона zona îngheţului peren
многолетняя мерзлота îngheţ peren
многоспектральные изображения imagini multispectrale
многоспектральные съёмки imagini multispectrale
многоспектральный анализ analiză multispectrală
мобилизм mobilism
моготы mogote, hum, monadnock carstic
моделирование modelare pe calculator
моделирование геоморфологических систем modelizarea sistemelor geomorfologice
моделирование карста modelizarea carstului
моделирование рельефа modelarea reliefului
моделирование территории modelarea terenului
модель пещеры model al peşterii
модель рельефа model al reliefului, modelul terenului
модель территории modelul terenului
модель уменшенная model redus
модуль стока debit lichid specific
модуль эрозионного стока eroziune specifică
мозаик mozaic
мокрый пляж plajă umedă
моласса molasă
молдавская фаза moldavică (faza)
моллисоль molisol
молодая долина vale tânără
молодая платформа neocraton
молодой рельеф relief tânăr
молодость рельефа tinereţea reliefului
молодые горы munţi tineri
молоко лунное lapte de peşteră
момент превышения порога momentul depăşirii pragului
монаднок monadnock, hum
монаднок водораздельный monadnock de poziţie
монаднок карстовый monadnock carstic
монаднок конический hum, Kegel-carst
монаднок расположения monadnock de poziţie
монах ac
монастирский ярус Monastirian
моногенетическая терраса terasă monogenetică
моногенетические горы munţi monogenetici
моногенетический вулкан vulcan monogenetic
моногенетический рельеф relief monogenetic
моногенная равнина câmpie monogenetică
моногенный вулкан vulcan monogenetic
моногенный рельеф relief monogenetic
моногеосинклиналь monogeosinclinal

моногляциализм monoglacialism
моноклиналь monoclin
моноклинальная долина vale monoclinală
моноклинальная равнина câmpie monoclinală
моноклинальная складка cută monoclinală
моноклинальна структура monoclin
моноклинальный гребень creastă monoclinală, hogback
монолит monolit
монтмориллонит montmorillonit
море mare
море Тетиса Marea Thethys
морена morenă
морена выветривания morenă de dezagregare, morenă de nunatak
морена с ледяным ядром morenă cu nucleu de gheaţă
морена максимальной стадии morenă de stadiu maxim
морена отступания ледника morenă recesională
морена последней максимальной стадии morenă de ultim stadiu maxim
морена рецессионная moenă recesională
моренная мостовая placaj bazal
моренная терраса оседания terasă de morenă
морены Де Геера morene De Geer
моренный амфитеатр amfiteatru morenaic
моренный банк banc morenaic
моренный вал val morenaic
моренный материал material morenic
моренная мостовая placaj bazal
моренное поле câmp de morene
моренный плакаж placaj bazal
моренный покров înveliş morenaic
моренный рельеф relief morenaic
мороз ger
морозное выветривание gelifracţie, gelivaţie, meteorizare prin gelivaţie, meteorizare criogenetică, criergie, dezagregare prin îngheţ, dezagrare prin îngheţ-dezgeţ, gelifracţie, microgelifracţie
морозное пучение elevaţie periglaciară, înălţare criogenică
морозное фонтанирование ejecţie de gelivaţie
морозные криоструктуры gelistructuri
морозные трещины fisuri de ger
морозобойная трещина fisură de îngheţ, fisură criogenică, fantă de îngheţ
морозобойно-трещинный полигон poligon de gelivaţie
морозоустойчивость (горных пород) gelivitate
морская абразия abraziunea marină
морская аккумулятивная равнина câmpie de acumulare marină
морская аккумулятивная терраса terasă de acumulare marină
морская аккумуляция acumulare marină
морская возвышенность podiş submarin
морская геоморфология geomorfologie marină
мокрая лавина avalanşă umedă
морская мелница moară marină
морская пещера peşteră litorală, peşteră de abraziune
морская терраса terasă marină
морская эрозия eroziune marină
морские отложения sedimente marine
морское дно fund marin

морское предбрежье largul litoralului (mării)
морской бар bară maritimă, bară submersă
морской бассейн bazin marin
морской берег ţărm marin
морской галечник pietriş marin
морской криопег kryopeg marin
морской лёд gheaţă marină
морской лиман liman maritim
морской остров insulă marină
морской прибрежный largul mării
морской рукав braţ de mare
морской цикл ciclu marin
морфогенез morfogeneză
морфогенез карста morfogeneza carstului
морфогенетическая карта hartă morfogenetică
морфогенетическая модель model morfogenetic
морфогенетическая система sistem morfogenetic
морфогенетические процессы procese morfogenetice
морфогенетические условия condiţii morfogenetice
морфогенетический принцип principiu morfogenetic
морфографическая карта hartă morfografică
морфографический анализ analiză morfografică
морфография geomorfografie, morfografie
морфодинамическая карта hartă morfodinamică
морфоклиматическая адаптация adaptare morfoclimatică
морфоклиматическая зона zonă morfoclimatică
морфоклиматическая система sistem morfoclimatic
морфоклиматические процессы procese morfoclimatice
морфоклиматическое приспособление readaptare morfoclimatică, adaptare morfoclimatică
морфолитология morfolitologie
морфологическая высота террасы altitudinea relativă a terasei
морфологическая карта hartă morfologică
морфологическая класификация ледников clasificarea gheţarilor după formă
морфологическая фация facies morfologic
морфологическая ярусность etajare geomorfologică
морфологические характеристики горных пород caractere morfologice ale rocilor
морфологические элементы перехвата elemente morfologice ale captărilor
морфохронология morfocronologie
морфологическая поясность etajare morfologică
морфологические и функциональные единицы склонов unităţi morfologice şi funcţionale ale versanţilor
морфологические характеристики горных пород caractere morfologice ale rocilor
морфологический анализ analiza geomorfologică
морфологический комплекс complex morfologic, peisaj morfologic
морфологический ландшафт peisaj geomorfologic
морфологическая карта hartă morfologică

морфологическое картографирование cartografiere morfologică
морфология morfologie (terestră)
морфология карста morfologia carstului
морфология речного дна morfologia patului albiei
морфология речного русла morfologia albiei
морфология суши geomorfologie, morfologie (terestră)
морфометрическая карта hartă morfometrică
морфометрическая модель рельефа model morfometric al reliefului
морфометрические характеристики (*рельефа*) caracteristici morfometrice (ale reliefului)
морфометрический анализ рельефа analiză morfometrică a reliefului
морфометрия morfometrie
морфометрия карста morfometria carstului
морфометрия рельефа morfometria reliefului
морфометрия склонов morfometria versanţilor
морфосистема morfosistem
морфоскопия morfoscopie
морфоскульптура morfosculptură
морфоскульптура карстовая morfosculptură carstică
морфоскульптура карстогенная morfosculptură carstică
морфоструктура morfostructură
морфоструктура блоковая morfostructură de blocuri
морфоструктурный анализ analiză morfostructurală
морфотектоника morfotectonică
морфотектура morfotectură
морфотоп morfotop
морфохронологическая карта hartă morfocronologică
морфохронологическая шкала scară morfocronologică
морфохронология morfocronologie
Московская ледниковая эпоха perioada glaciară Moscova, glaciaţia Moscova
Московское ледниковье glaciaţia Moscova
Московское оледенение glaciaţia Moscova
мост pod
мостовая гигантов pavaj glaciar
мостовая карстовая pavaj calcaros
мостовая моренная placaj bazal
мофетический ореол aureolă mofetică
мофетты mofete
мочажины в пальсах inel de apă în jurul palsei
мощность вечной мерзлоты grosimea permafrostului
мощность горной породы grosimea rocii
мощность деятельного слоя grosimea stratului activ
мощность коры grosimea crustei
мощность отложении grosimea sedimentelor
мощность осадочного чехла grosimea sedimentelor
мощность порода grosimea sedimentelor
мрамор marmoră
мультиплет multiplet
мусковит muscovit
мутьевой поток curent de turbiditate
мутность воды turbiditatea apei
мыс promontoriu, cap
мыс лопастной promontoriu lobat
мыс треугольный promontoriu triunghiular
мэотический ярус meoţian

Н

набухание gonflare
наводнение inundaţie, revărsare, viitură
наводнение внезапное inundaţie bruscă
наводнение талыми ледниковыми водами inundaţie glaciară
нагон волны înaintarea valului
нагорный берег ţărm muntos
нагорье podiş, platou
нагрузка реки încărcătura râului
надвиг şariaj
надиральный аэроснимок aerofotografie nadirală
надводный высокий пляж plajă înaltă, plajă uscată
надмерзлотные воды apă de suprapermafrost
надпойменная терраса terasă de versant
накат resac, surf, jet de val
наклон пласта înclinarea stratului
наклонная равнина câmpie înclinată, câmpie monoclinală
наклонная складка cută înclinată
наклонный аэроснимок aerofotografie oblică
наклонный блок bloc basculat
наклонный снимок fotografie oblică
накопление колювия coluvionare
наледный бугор monticul de gheaţă superficială, movilă de gheaţă
наледный бугор пучения movilă de gheaţă de injecţie
наледь gheaţă superficială, naledi
наледь грунтовых вод naledi din apă subterană
наледь пещерная gheaţă de peşteră
наледь поверхностных вод naledi din apă de suprafaţă
наледь подземных вод naledi din apă subterană
наложение supraimpunere
наложеные террасы terase rezemate
намывной вал grind fluvial (fluviatil)
нанорельеф nanorelief
нанос аллювиальных отложений aluvionare
наносы încărcătura râului
намыв отложений agradare
намывание aluvionare
намывная коса tombolo
намывной вал grind fluvial
нанорельеф nanorelief
наносы încărcătura râului
напластование stratificare
наполнитель matrice
напорная конечная морена morenă de împingere
напорная морена morenă de împingere
напорной вал val de refulare
направленный карст carst orientat
нарастающий подземный лед gheaţă de agradare
нарушенный рельеф relief accidentat
наслоение stratificare, stratificaţie
наступание береговой линии progradare (a ţărmului)
наступание дюн invazie de dune
наступание ледника avansare (extindere) a gheţarului, înaintarea gheţarului
наступание песков invazie de nisip
насыпной вулкан vulcan de sfărâmături
насыпь rambleu
научный метод metodă ştiinţifică
нашествие песков invazie de nisip
начальный магматизм magmatism iniţial
небка nebka
небкха nebka
небольшой ледник gheţar subţire
Небраска Nebraska

Небрасская ледниковая эпоха perioada glaciară Nebraska, glaciaţia Nebraska
Небраское ледниковье glaciaţia Nebraska
Небраское оледенение glaciaţia Nebraska
невыработанный профиль profil neformat
невыработанный профиль равновесия profil de echlibru de grad I (temporar)
недеиствующее подножье piemont nefuncţional
незадерненные глинистые пятно-медальоны cercuri de noroi
незакреплённая дюна dună mobilă
некк neck
неконтролируемый аэрофотомонтаж fotomozaic necontrolat, fotoasamblaj necontrolat
неконтролируемый фотомозаик fotomozaic necontrolat
неминуемый перехват captare iminentă
ненарушенная криотурбациям криогенная почва criosol static
ненарушенная криотурбациями криогенная почва criosol static
необращенный рельеф relief conform
неовулканизм neovulcanism
неовулканическая горная порода rocă neovulcanică
неоген Neogen
неогеновый период Neogen
неогляциальная эпоха neoglaciar
неозойк neozoic
неокатастрофизм neocatastrofism
неотектоника neotectonică
неотектонические движения mişcări neotectonice
непарная терраса terasă monolaterală
неподвижный каменный глетчер gheţar de pietre inactiv
непольный пенеплен peneplenă parţială
непомерная нагрузка реки încărcătură în exces
непрерывистые овраги ravene continue
непроверенная фотомозаика mozaic necontrolat
непроницаемость горных пород impermeabilitatea rocilor
нептунизм neptunism
нептуническая гипотеза neptunism
нерастущая ледяная жила pană de gheaţă inactivă
неритическая зона regiune neritică, zonă neritică
неритовая зона zona neritică
неритовая область regiune neritică, zona neritică
несогласное залегание discordanţă stratigrafică
несогласное слияние confluenţă discordantă
несогласный берег ţărm discordant, ţărm pe structură transversală
несогласный контакт протаивания discordanţă de dezgheţ
несортированные кольца cerc nesortat
несортированные полигоны poligoane nesortate
нестационарная вечная мерзлота permafrost în dezechilibru
неудобные земли pământuri rele, badlands
неуследованный рельеф relief derivat
неустойчивая к протаиваию вечная мерзлота permafrost sensibil la dezgheţ
неустойчивый фарватер şenal instabil
нефотографическая съемка imagine nefotografică
нефотографическое изображение imagine nefotografică
нивальная аккумуляция acumulare nivală

нивальная эрозия eroziune nivală
нивальный цирк circ nival
нивационная впадина depresiune de nivaţie
нивационная ниша nişă de nivaţie
нивация nivaţie
нивелирование nivelare
нивелировка nivelment
нивокарст nivocarst
нижняя граница вечной мерзлоты limita inferioară a permafrostului
нижняя граница горной мерзлоты limita altitudinală a permafrostului
нижний уровень денудации nivel inferior de denudaţie
низкая (центральная) пойма luncă joasă (centrală)
низкие горы munţi joşi
низкий берег ţărm jos
низкий галечный пляж plajă joasă de galeţi
низкий пляж plajă joasă
низкий прилив maree joasă
низкий торфяник turbărie joasă
низкогорье munţi joşi
низкое плато platou scund
низменная равнина câmpie joasă
низменность câmpie joasă
низовье aval
нижняя граница вечной мерзлоты limta inferioară a permafrostului
нижний предел пластичности limita inferioară a plasticităţii
нижний уровень денудации nivel inferior de denudaţie, nivelul denudaţiei
нижняя граница вечной мерзлоты limita inferioară a permafrostului
нижняя горной граница мерзлоты limita altitudinală a permafrostului
нижняя кора crustă inferioară
нижняя мантия mantaua inferioară
низовье aval
низшая точка отлива maree joasă
ниша nişă
ниша выдувания nişă eoliană
ниша выщелачивания nişă de dizolvare
ниша источника nişă de izvor
ниша карового ледника nişă glaciară
ниша коррозионная nişă de dizolvare, nişă de coroziune
ниша отрыва nişă de desprindere
ниша просачивания nişă de infiltraţie, nişă de coroziune
ниша растворения nişă de dizolvare
ниша солифлюкционная nişă de solifluxiune
ниша эоловая nişă eoliană
ниша эрозионная nişă de eroziune
новая вулканическая горная порода rocă neovulcanică
новейшая тектоника neotectonica
новейшие тектонические движения mişcări neotectonice
новоэвксинская фаза Neoeuxin
новоэвсинское время Neoeuxin
нонконформирование реки subadaptarea râului
нора galerie de animale
норвежский тип ледников gheţar de tip norvegian
нормальная складка cută normală
нормальная эрозия eroziune normală
нормальный профиль profil de echilibru
нормальный сброс falie normală
нормальный цикл ciclu normal de eroziune
нос cap
нуль карты nivelul zero
нумерация террас notarea teraselor
нунаколь nunakol
нунатак nunatak

O

оазис oază
обвал prăbuşire, surpare (de teren)
обвал кальдеры prăbuşirea caldeirei
обвал кровли пещеры prăbuşirea tavanului peşterii
обвал пещерный prăbuşirea tavanului peşterii
обвалование îndiguire
обводненая пещера peşteră umedă, peşteră emergentă
обводнение inundaţie
обдукционный горный хребет lanţ muntos de obducţie
обдукция obducţie
обезглавленная долина vale decapitată
обезглавленная река râu decapitat
обезглавливание (*реки*) decapitare
обелиск ac pelean
облако извержения nor de erupţie
область абляции ледника zonă de ablaţie a gheţarului
область акумуляции ледника zona de acumulare a gheţarului
область внешнего стока regiune exoreică
область внутреннего стока bazin endoreic, regiune endoreică
область внутриматерикового стока bazin endoreic
обломок clast, element detritic
обломочная горная порода rocă detritică, rocă sedimentară detritică (clastică)
обломочные горные породы rocă sedimentară detritică (clastică)
обломочный поток curgere de sfărâmături (de roci)
обманченчивый уклон pantă aparentă
обнажение горных пород afloriment
обнажённый бенч câmpie de strandflät
обнаженный карст carst nud
оболочка (mantaua) înveliş
обработанное изображение imagine prelucrată
обработка фотоизображений prelucrarea imaginilor
„U”- образная долина vale în „U”
„V” – образная долина vale în „V”
обратная полярная намагниченность polaritate inversă
обратный поток заплеска pânză de retragere a apei
обратный уклон contrapantă
обращение рельефа inversiune de relief
обрамление котловины rama depresiunii
обрамление депрессии rama depresiunii
обратный поток заплеска pânză de retragere (a apei)
обращенный рельеф inversiune de relief
обрыв mal, perete, abrupt
обрыв ледникого цирка perete de circ glaciar
обрыв оползня suprafaţă de desprindere
обрыв склона ruptură de pantă
обрыв террасы fruntea terasei
обрыв шарьяжной складки fruntea pânzei de şariaj
обрывистый берег litoral abrupt
обсеквентная долина vale obsecventă
обсеквентная река râu obsecvent
обсеквентный obsecvent
обсидиан obsidiană
общая геоморфологическая карта hartă geomorfologică generală
общая геоморфология geomorfologie generală
общая карта hartă generală

общее расчленение предгорья fragmentarea totală a piemontului
общие геоморфологические законы legi geomorfologice
общий базис эрозии nivel de bază general
объём талых вод conţinut de apă neînghеţată
обызвесткование carbonatare
овечьи тропы cărări de vite, poteci de vite
овраг ravenă, râpă
овраги донные ravene de fund de vale
овраги склоновые ravene de versant
оврагообразование ravenare
огненое выветривание piroclastie
огненное кольцо Тихого океана Cercul de foc al Pacificului, brâul circumpacific
ограниченное меандрирование meandrare limitată
однолетный бугор пучения hidrolacolit sezonier, pingo sezonier
одряхление рельефа îmbătrânirea reliefului
оз os, esker
озёрная абразия abraziune lacustră
озёрная аккумуляция acumulare lacustră
озёрная впадина cuvetă lacustră
озёрная (аккумулятивная) равнина câmpie de acumulare lacustră
озерная геоморфология geomorfologie lacustră
озёрная терраса terasă lacustră
озерно-ледниковые отложения materiale glacio-lacustre
озерно-речная аккумуляция acumulare fluvio-lacustră
озёрно-речная равнина câmpie fluvio-lacustră
озерное моделирование рельефа modelare lacustră
озёрный бассейн bazin lacustru, bazin limnic
озёрный вал вспучивания grind lacustru
озерный лед gheaţă lacustră
озёрный лёсс loess lacustru
озерный остров insulă lacustră
озёрный рельеф relief lacustru
озеро lac
озеро-кальдера lac de caldeiră
озеро каровое lac de circ, lac de ombilic
озеро лавовое lac de lavă
озеро ледниковое lac glaciar
озеро пещерное lac de peşteră
озеро термокарстовое lac de dezgheţ, lac termocarstic
однолетный бугор пучения pingo sezonier
одонтолиты odontolite
окаменелость petrificare
окаменелый источник izvor petrifícant
окаменение petrificare
окаймляющие острова ghirlandă de insule
окаймляющий риф recif barieră
океан ocean
океанизация talasogeneză
океаническая кора crustă oceanică, scoarţă oceanică
океаническая котловина depresiune oceanică, groapă abisală
океаническая литосфера litosferă oceanică
океаническая плита placă oceanică
океанический бассейн bazin oceanic, depresiune oceanică
океанический остров insulă oceanică
океанический рифт rift oceanic

океаническое подножье piemont oceanic
океанический бассейн bazin oceanic
океанический берег ţărm oceanic
океанический остров insulă oceanică
океанический хребет catenă oceanică
океаническое дно fund oceanic
океаническое плато platou oceanic
океаническое подножье piemont oceanic
окисление oxidare
окоп tranşeu
окраинная вечная мерзлота permafrost marginal
окраинная карстовая равнина câmpie carstică marginală
окраинное море mare bordieră (marginală), bazin retroarc
окраинные горы munţi periferici
окраинный пассивный бассейн bazin marginal pasiv, bazin epicratonic
округ геоморфологический district geomorfologic
округлые карры lapiezuri rotunjite
оксидация oxidare
Окская ледниковая эпоха perioada glaciară Oka, glaciaţia Oka
Окское ледниковье glaciaţia Oka
Окское оледенение glaciaţia Oka
оледенелый glaciat
оледенение glaciaţie, glaciarizaţie
оледенение Бибер glaciaţia Biber
оледенения гренландского типа glaciaţie de tip groenlandez
олигоцен Oligocen
олистолит olistolit
олистострома olistostromă
омоложение рельефа întinerirea reliefului, reîntinerirea reliefului
омоложенные горы munţi întineriţi
омоложенный пенеплен peneplenă întinerită
омоложенный рельеф relief întinerit, relief reîntinerit
оолиты oolite
оолиты пещерный perle de cavernă
описание рельефа descrierea reliefului
описательная геоморфология geomorfologie descriptivă
оплывина alunecare curgătoare, alunecare lenticulară, alunecare superficială
оползание грунта при протаивании alunecare de dezgheţ
оползень alunecare de teren
оползень активный alunecare activă
оползень блоковый alunecare de blocuri
оползень быстрого смещения alunecare rapidă
оползень вторичный alunecare secundară (de ordin al II-lea)
оползень второго порядка alunecare secundară (de ordin al II-lea)
оползень глубинный alunecare profundă, alunecare în masă, alunecare adâncă
оползень деляпсивный alunecare delapsivă alunecare glisantă, alunecare regresivă multiplă
оползень детрузивный alunecare detrusivă, alunecare împingătoare, alunecare progresivă
оползень донный alunecare submarină
оползень консеквентный alunecare consecventă
оползень малой мощности alunecare areală
оползень мощный alunecare adâncă
оползень-оплывина alunecare lenticulară
оползень первого порядка alunecare primară (de ordin I)

оползень поверхностный alunecare de adâncime mică, alunecare superficială
оползень подводный alunecare submarină
оползень-поток alunecare curgătoare
оползень протаивания alunecare de dezgheţ
оползень ротационный alunecare rotaţională
оползень скальных пород alunecare uscată
оползень сложный alunecare complexă
оползень современный alunecare actuală, alunecare contemporană
оползень средней мощности alunecare de adâncime medie
оползень ступенчатый alunecare în plăci, alunecare în trepte
оползень с умеренной скоростью смещения alunecare moderată
оползень фиксированный alunecare stabilizată, alunecare fixată
оползневая ступень treaptă de alunecare
оползневая терраса treaptă de alunecare, terasă de alunecare, terasete
оползневой амфитеатр amfiteatru de alunecare
оползневой бугор movilă de alunecare
оползневой делювий deluviu de alunecare
оползневой шлейф glacis de alunecare
оползневые бугры monticuli de alunecare
оползневые ступени trepte de alunecare
опорный горизонт strat reper
определение возраста datarea vârstei
определение масштаба аэрофотоснимка determinarea scării aerofotogramelor
опрокинутая антиклиналь anticlinal răsturnat
опрокинутая складка cută deversată
оптическая регистрация înregistrare optică
опускание subsidenţă
опустынивание deşertificare
орбитальный период perioadă orbitală, perioadă de revoluţie (a satelitului)
орбитальный план plan orbital
орган orgă carstică
орган геологический orgă geologică
органическое выветривание alterare biologică
ордовикский период Ordovician
ореол протаивания bulb de dezgheţ
орьентирование ледникового цирка orientarea circului glaciar
ориентирование склона orientarea versantului
ориентированные озера lacuri orientate
ориентированный карст carst orientat
ороген orogen, regiune de orogen
ороген андийского типа orogen de tip andin
ороген гималайского типа orogen de tip himalayan
ороген типа островный дуги orogen de tip insular
ороген островной orogen de tip arc insular
ороген типа островный дуги orogen de tip arc insular
орогенез orogeneză, structogeneză
орогенез акадинский orogeneza acadiană
орогенезис orogeneză
орогенезис байкальский orogeneza baicaliană
орогенические движения mişcări orogenetice

орогенические процессы procese orogenetice
орогенический orogenetic
орогенический цикл ciclu orogenetic
орогения orogeneză
орогенный рельеф relief de orogen
орографическая едирица unitate de relief
орографическая карта hartă orografică
орографическая снеговая граница limita orografică a zăpezilor
орографическая снеговая линия limita orografică a zăpezilor
орографический узел nod orografic
орография orografie
ороклин (ороклиналь) oroclin
орократический период perioadă orocratică
орометрия orometrie
ортобрекчия ortobreccie
ортогеосинклиналь ortogeosinclinal
ортоконгломерат ortoconglomerat
ортосъемка ortoimagine
ортофотограма ortofotogramă
ортофотомозаик ortofotomozaic
орьентированный карст carst orientat
осадконакопление depunere
осадок sediment, depozit
осадочная горная порода rocă sedimentară
осадочная жила pană sedimentară
осадочная призма prismă sedimentară
осадочный бассейн bazin de sedimentare
осадочный слой pătura sedimentară
осадочный цикл ciclu de sedimentare
осадочный чехол cuvertură sedimentară
осаждение sedimentare
осевой план складки plan axial al cutei
оседание tasare
осерёдок ostrov
ослепительный ледник gheţar alb
основание оползня baza alunecării
основная лава lavă bazică
основные морены morene de fund, morene subglaciare
осовы alunecare de zăpadă
останец martor de eroziune, cornet, babă, con de rocă
останец выветривания monadnock
останец карстовый mogote, monadnock carstic, hum
останец обтекания popină, scruntar, grădişte, lobul meandrului
останец тектонический inselberg tectonic
останец тектонического покрова klippă de rabotaj
останцовые горы munţi reziduali
остаточная вершина vârf rezidual
остаточная равнина câmpie sculpturală
остаточные отложения perluvii
остаточные формы рельефа relief rezidual
остаточный магнетизм magnetism remanent
острая скала ac
остров insulă, ostrov
островная гора inselberg
островная дуга ghirlandă de insule, arc insular, arc vulcanic
островная мерзлота permafrost insular, petice izolate de permafrost
островной барьер barieră de insule
островной шельф platformă insulară
островок insuliţă
остроконечный бар cordon litoral în vârf de lance
осушение asanare, desecare
осцилляция ледника oscilaţie glaciară
осцилляционная морена morenă de oscilaţie
осцилляционная гипотеза ipoteza (teoria) oscilaţiilor
ось долины firul văii

осьевой план складки plan axial al cutei
осыпание rostogolire
осыпание зерен curgerea granulelor
осыпная морена morenă de grohotiş
осыпной вал potcoavă nivală
осыпной шлейф pânză de grohotiş, trenă de grohotiş
осыпь grohotiş
откат волны pânză de retragere (a apei)
откопанный горный хребет mont derivat
откопанный карст carst exhumat
откопанный пенеплен peneplenă exhumată
откопанный палеорельеф paleorelief exhumat
откопанный рельеф relief exhumat
откос taluz
открытый залив golf larg
отлив reflux, maree descendentă
отлив литоральный maree descendentă
отливная дельта deltă de reflux
отливное течение curent de reflux
отложение depunere
отложения aluviuni, sediment, depozit
отложения пещер depozit de peşteră
отложенная морена morenă depusă
отмелый берег mal domol
отмель banc, plajă
отмерший клифф faleză moartă
отметка cotă
относительная высота altitudine relativă
относительная высота террасы altitudinea relativă a terasei
относительная геохронология geocronologie relativă
относительная деформация при протаивании deformare de dezgheţ
относительный возраст vârstă relativă
отпечаток дождевых капель alveolă de impact
отпрепарирование exhumare
отпрепарированный горный хребет mont derivat
отпрепарированный пенеплен peneplenă exhumată
отпрепарированый рельеф relief exhumat
отрицательные движения mişcări batigenetice
отрицательные формы рельефа forme negative de relief
отрицательный баланс ледника bilanţ negativ al gheţarului
отпрепарированный пенеплен peneplenă exhumată
отпрепарированный рельеф relief exhumat
отрицательные движения mişcări batigenetice
отрицательные формы рельефа forme negative de relief
отрицательный баланс ледника bilanţ negativ al gheţarului
отрог pinten
отрог горново мыса pinten de promontoriu
отрыв блоков горных пород dislocare de blocuri de rocă
отрыв (*частиц*) detaşarea (particulelor), desprinderea (particulelor)
отслаивание descuamare, exfoliere
отсортированные сети poligoane de pietre
остаточные отложения perluvii
отступание клиффа retragerea (reculul) falezei
отступание ледников recesiune glaciară

отступание морского берега retrogradare (a ţărmului)
отступание склонов retragerea versanţilor
отступающая эрозия eroziune regresivă
отступающий ледник gheţar în declin
отступление ледников recesiune glaciară
оттаивание dezgheţ
отчленение предгорья detaşarea piemontului
офиолиты ofiolite
охлаждение răcire
очень быстрый оползень alunecare foarte rapidă
очень медленный оползень alunecare foarte lentă
очищение русла curăţirea albiei

П

паводок inundaţie pluvială
падение реки panta râului
падина padină
пак banchiză
пак сросшийся pack consolidat (compact)
паковый лёд banchiză, banchiză polară (de larg)
палеоархипелаг paleoarhipelag
палеоберег paleoţărm
палеовулканизм paleovulcanism
палеоген Paleogen
палеогеографическая карта hartă paleogeografică
палеогеография paleogeografie
палеогеоморфология paleogeomorfologie
палеогидрология paleohidrologie
палеодолина paleovale
палеозой Paleozoic
палеоизлучины paleomeandre
палеокарст paleocarst, carst fosil
палеоклимат paleoclimat
палеоклиматология paleoclimatologie
палеомагнетизм paleomagnetism
палеомагнитная шкала scara paleomagnetică
палеонтологический метод определения возраста metode de datare paleontologică
палеопочва paleosol
палеорельеф paleorelief, paleoforme de relief
палеорельеф откопанный paleorelief exhumat
палеорельеф погребенный paleorelief îngropat
палеосклон paleoversant
палеосоленость paleosalinitate
палеоцен Paleocen
палеоэвксинская фаза Paleoeuxin
палеоэвксинское время Paleoeuxin
палец вулканический obelisc vulcanic
палимпсест palimpsest
палинология palinologie
палисад palisadă
палисад вулканический palisadă vulcanică
пальза palsă
пальса palsă
пальса болотная palsă mlăştinoasă
пальса с минеральным ядром muşuroaie criogene minerale, palsă cu nucleu mineral
палудиновые пласты Levantin
пальцеобразная дельта deltă digitiformă
Пангея Pangaea
панонский ярус Panonian
панорамная схема schiţă panoramică
панплатформа panplatformă
панплен panplenă

Панталасса Panthalassa
панхроматическая сьёмка imagine pancromatică
панхроматическое изображение imagine pancromatică
панфан panfan
пара стереофотограмм cuplu de fotograme
параавтохтон paraautohton
параболическая дюна dună parabolică
парабрекчия parabreccie
парагеосинклиналь parageosinclinal
парадельта paradeltă
паразитический вулканический конус con vulcanic parazitar
паразитический кратер crater adventiv
паракарст paracarst, pseudocarst
паракарст силикатных пород paracarst în roci silicioase
паракарст эвапоритов paracarst în evaporite
параконгломерат paraconglomerat
пара космических снимков cuplu de imagini
паралакс paralaxă
параллактическая линейка bară de paralaxă
параметры элипсоида вращения parametrii elipsoidului de referinţă
параполье parapolie
пара стереофотограмм cuplu de fotograme
Парателис Parathetys
парная куэста cuestă dublă
пароксихм орогенный paroxism orogenic
пассивная материковая окраина margine continentală pasivă
пассивная окраина континента margine continentală pasivă
пассивный ледник gheţar pasiv
Пастонианское межледниковье perioada interglaciară Pastonian
пачка сползших горных пород pachet de roci alunecat
педимент pediment
педимент карстовый pediment carstic
педиментация pedimentare
педиократический период perioadă pediocratică
педипланация pediplanare
педиплен pediplenă
педипленизация pediplanare
пелейский тип извержения vulcan de tip peleean
пелиты pelite
пемза piatră ponce
пенепланация peneplanare
пенеплен peneplenă
пенеплен известняковый peneplenpă carstică
пенеплен карстовый peneplenă carstică
пенеплен коррозионный peneplenă carstică
пенеплен мертвый peneplenă carstică
пенеплен подземный peneplenă subterană
пенепленизация peneplenizare
пенитенты penitenţi
пепел вулканический cinerit
пеперит peperite
пепловые потоки curgere de cenuşă
пепловый конус con de cenuşă
первичная кора crustă primară
первичная моренная равнина câmp de till, câmpie de morene
первичная пещера peşteră primară
первичная равнина câmpie primordială
первичная эра Primar
первично-песчаная жила pană de nisip

первично-тектонический рельеф relief tectonic primar, relief adaptat la structură
первичные волны unde primare
первичный берег ţărm primar
первичный лед gheaţă singenetică
первичный оползень alunecare primară
первичный рельеф relief primar (primordial)
первоначальный берег ţărm primar
первоначальный рельеф relief primar (primordial)
перевал pas, trecătoare
перегиб склона ruptură de pantă
перегрузка территории supraîncărcarea terenurilor
передовой прогиб depresiune premontană
перейма tombolo
перекат vad
перекатывание rulare
перелеток pereletok
перелом склона ruptură de pantă
перемещения материков deriva continentelor
переметно-долинный ледник gheţar transfluent
перемётный ледник gheţar difluent, gheţar de transsecţiune
перемещение континентов deriva continentelor
перемещение материала в сухом состоянии deplasare uscată
перемещение путём сальтации deplasare în salturi
перенос transport
перепады săritoare
перерыв литологический discontinuitate litologică
пересечение складок intersectarea cutelor
перестройка гидрографический сети remanierea reţelei hidrografice
пересыпь perisip
перетирание ледниковое detracţie glaciară
переуглублёная долина vale supraadâncită
переуглубление (ледниковое) subsăpare (glaciară)
перехват путём стока captare prin deversare
перехваченная река râu captat
переход pas
переходная кора crustă de tranziţie
переходный карст carst de tranziţie
перешеек istm
перигляциаль periglaciar
перигляциальная геоморфологическая система sistemul geomorfologic periglaciar
перигляциальная долина vale periglaciară
перигляциальная геоморфология geomorfologie periglaciară
перигляциальная зона zonă periglaciară
перигляциальная мостовая pavaj periglaciar
перигляциальная пустыня deşert de gelivaţie
перигляциальная систева эрозии sistemul de eroziune periglaciară
перигляциальное моделирование рельефа modelare periglaciară
перигляциальные бугры monticuli periglaciari
перигляциальные процессы procese periglaciare
перигляциальные явления fenomene periglaciare
перигляциальный карман buzunar periglaciar, pungă periglaciară

перигляциальный полигон poligon periglaciar
перигляциальный рельеф relief periglaciar
периклиналь periclinal
период вращения вокруг планеты perioada de revoluţie (a satelitului)
период равновесия timp de echilibru
перипедимент peripediment
периферийная морена morenă externă
периферическая депрессия depresiune periferică
периферическое полье polie periferică
перлювий perluvii
перманентность материков и океанов permanenţa continentelor şi oceanelor
пермский период Permian
пески гудящие nisipuri cântătoare
пески переносимые ветром nisipuri zburătoare
пески поющие nisipuri cântătoare
пески рокочущие nisipuri cântătoare
пески свистящие nisipuri cântătoare
пески-плывуны nisipuri curgătoare
песок nisip
песок тонкозернистый nisip fin
песчанная буря furtună de nisip
песчаная жила pană de nisip
песчаная лавина avalanşă de nisip
песчаная морена morenă nisipoasă
песчаная пустыня pustiu nisipos, deşert de nisip
песчаная рябь vălurele de nisip
песчаник gresie
песчаниковые конкреции concreţiuni grezoase
песчаниковый карст carst pe gresii
песчанистый лёсс loess nisipos
песочный суглинок lut nisipos
песчаное ложе реки pat de nisip
песчаное море mare de nisip
песчаные валы valuri de nisip
песчаный бугор movilă de nisip
песчаный карьер nisipărie
песчаный морской берег litoral nisipos
песчаный пляж plajă nisipoasă
песчаный покров pânză de nisip
песчаный суглинок lut nisipos
песчано-ледяная жила pană compozită
песчаное море mare de nisip
песчанистый лёсс loess nisipos
печина nişă
петрографические особености caracteristici petrografice
петрографический рельеф relief petrografic
петрография petrografie
петрология petrologie
пещера peşteră
пещера антропогенная peşteră antropică
пещера вертикальная peşteră verticală
пещера водная peşteră activă
пещера с временной циркуляцией вод peşteră semiactivă
пещера вскрытая peşteră deschisă
пещера вторичная peşteră epigenetică
пещера вулканическая peşetră vulcanică, peşteră în lavă
пещера выветривания peşteră de dezagregare
пещера выдувания peşteră eoliană
пешера выкрашивания peşteră de alterare
пещера вытекания peşteră-ponor
пещера выщелачивания peşteră carstică
пещера гипсовая peşteră în gips

пещера горизонтальная peşteră orizontală
пещера гравитационная peşteră de surpare
пещера действующая peşteră activă
пещера древовидная peşteră dendritică
пещера доломитовая peşteră dolomitică
пещера законсервированная peşteră colmatată
пещера заполненная peşteră colmatată
пещера заполненная конкреционными формами peşteră concreţionată
пещера затопленая peşteră inundată
пещера известняковая peşteră în calcar
пещера ископаемая peşteră fosilă
пещера искусственная peşteră antropică
пещера-источник peşteră emergentă
пещера корразионная peşteră eoliană
пещера-ледник peşteră gheţărie
пещера ледяная peşteră cu gheaţă, peşteră gheţărie
пещера мешкообразная peşteră oarbă
пещера многоярусная peşteri etajate
пещера неактивая peşteră moartă
пещера обвальная peşteră de surpare
пещера огненая peşteră de foc
пещера оползневая peşteră de alunecare
пещера открытая peşteră deschisă
пещера с подземной рекой peşteră cu scurgere
пещера пожаров peşteră de foc
пещера-понор peşteră-ponor
пещера прибоя peşteră de abraziune
пещера провальная peşteră deschisă
пещера растворения peşteră carstică
пещера сухая peşteră moartă
пещера техногенная peşteră antropică
пещера-тунель peşteră-tunel
пещера холодильник peşteră-gheţărie
пещера холодная peşteră-gheţărie, peşteră rece
пещера эпигенетическая peşteră epigenetică
пещера эоловая peşteră eoliană
пещера этажная peşteri etajate
пещера эффлюэнтная peşteră emergentă
пещерное молоко lapte de peşteră
пещерные формации formaţiuni de peşteră
пещерный аллювий aluviu de peşteră
пещерный лед gheaţă de peşteră
пещерный ледник gheţar de peşteră
пещерный лёсс loes de peşteră
пещерный оолит perle de cavernă
пещероведение speologie
Пиаченций Piacenzian
пизолиты perle de cavernă, pisolite
пик pisc, colţ de stâncă, vârf
пиксел pixel
пинакль hum
пинго pingo
пинго гренладского типа pingo de tip Groenlanda
пирамидальная вершина horn
пирокластиты piroclastite
пирокластические материалы materiale piroclastice
пирокластические продукты извержения piroclastite
пирокластический поток val piroclastic
пиромагма piromagmă
пиросфера pirosferă
плавни baltă
плавучая льдина floe
плавучий лёд gheaţă plutitoare
плавучий ледник gheţar plutitor

плакор câmp, interfluviu plat
планация planaţie
планез planeză
планетарная геоморфология geomorfologie globală, geomorfologie extraterestră (planetară)
планетарная терраса terasă planetară
плановый снимок fotografie cu axa verticală
пластичная глина argilă plastică
пластичномерзлый грунт gelisol plastic, sol îngheţat plastic
пластичность горных пород plasticitatea rocilor
пластовая жила sill
пластовая интрузия sill
пластовая пещера peşteră de stratificaţie
пластовая равнина câmpie structurală
пластовый лед gheaţă stratificată
плато platou, podiş
плато с торфяными буграми platou cu palse
платформа platformă
платформа коррозионная platformă de coroziune
платформа растворения platformă de coroziune
платформенная морфоструктура morfostructură de platformă
платформенная область regiune de platformă
платформенный кристалическии щит scut
платформенный режим regim de platformă
платформенный рельеф relief de platformă
платформенный цоколь soclul platformei
плафон plafon (al peşterii)
плащ наносов pânză de aluviuni
плайя playa
плейстоцен Pleistocen
плейстоценовая эпоха Pleistocen
пленигляциал pleniglaciar
плечо umăr
плечо трога umăr glaciar
плиоценовая эпоха Pliocen
плиоцен Pliocen
плита platformă bietajată
плитная тектоника tectonica plăcilor
плоская равнина câmpie plană
плоскогорье platou înalt, podiş
плоскодонная перигляционная долина vale periglaciară cu fundul plat
плоскостная эрозия eroziune areolară
плоскостной смыв eroziune de suprafaţă, eroziune areolară, eroziune laminară, eroziune în pânză
плоскость сброса plan de falie
плотина baraj, dig
плотина вулканическая baraj vulcanic
плотина земленая baraj de pământ
плотина искусственная baraj artificial
плотина кальцитовая gour
плотина ледовая baraj glaciar, zăpor
плотина моренная baraj morenaic
плотина оползневая baraj de alunecare
плотина травертиновая gour
плотинное озеро lac de acumulare, lac de baraj natural
площадь живого сечения (русла) suprafaţa secţiunii transversale (a albiei)
площадка tăpşan
площадка террасы podul terasei
плотная корка duricrustă
плужная подошва talpa plugului

плутон pluton
плутонизм plutonism, magmatism intrusiv
плутоническая гипотеза plutonism
плутоническая теория горообразования teoria plutonică a formării munţilor
плутонические тела corpuri plutonice
плювиаль pluvial
плювиальная эпоха perioadă pluvială
плюм panaş al mantalei
плюмаж мантийный panaş al mantalei
плюмаж термальный panaş termic
пляж plajă
пляж в бухте plajă în golf
пляж низкого прилива plajă de maree joasă
пляжевые отложкния materiale de plajă
пляжевые фестоны festoane de plajă
пляжевый материал materiale de plajă
пляжные борозды rigole de plajă
пляжные фестоны corn de plajă
пневматолиз pneumatoliză
пневматолитический метаморфизм metamorfism pneumatolitic
пневматолитовый метаморфизм metamorfism pneumatolitic
побережье zonă litorală, litoral, coastă
побочень renie
побочный вулканический конус con vulcanic adventiv, con vulcanic lateral
побочный кратер crater parazitar
поверхности мохо Moho
поверхностная морена morenă de suprafaţă
поверхностные перемещения deplasări superficiale
поверхностный индекс промерзания indicele îngheţului de suprafaţă
поверхностный индекс протаивания indicele dezgheţului de suprafaţă
поверхностный карст exocarst, carst superficial
поверхностный крип creep de suprafaţă
поверхностный лед gheaţă de suprafaţă
поверхностный смыв eroziune areolare
поверхностный сток scurgere de suprafaţă
поверхность Беньофа plan Benioff
поверхность выравнивания suprafaţă de nivelare
поверхность Гутенберга-Вихерта discontinuitatea Gutenberg-Wichert
поверхность дискордантного залегания suprafaţa de discordanţă
поверхность Конрада discontinuitatea Conrad
поверхность Лемана discontinuitatea Lehmann
поверхность Мохоровичича discontinuitatea Mohorovičić
поверхность напластования plan de stratificaţie
поверхность несогласного залегания plan de discordanţă, suprafaţă de discordanţă
поверхность отрыва suprafaţă de desprindere
поверхность отсчета plan de referinţă
поверхность пласта faţă de strat
поверхность раздела suprafaţă de discontinuitate
поверхность стратификации plan de stratificaţie
поверхность Репетти discontinuitatea Repetti

поверхность сброса plan de falie
поверхность террасы podul terasei
поверхность фундамента suprafaţa soclului
поворот перехвата cot de captare
повторное промерзание reîngheţ
повторно-жильный лед gheaţă din fisuri în formă de pană
повторяющееся промерзание reîngheţ
погребение пустынное înecare deşertică
погребенная палеодолина paleovale
погребённая эрозионная поверхность suprafaţă de eroziune fosilă
погребенное русло paleoalbie
погребённые почвы soluri fosile
погребенный карст carst fosil
погребённый лед gheaţă îngropată
погребённый ледник gheţar îngropat
погребённый рельеф relief fosilizat (îngropat), relief îngropat
погружающаяся океаническая кора placă plonjantă
погружение берега submersiune
погруженный корпалловый риф recif submers
подвеска сталактитовая pseudostalactită
подветренный склон flanc de acumulare, flancul de sub vânt
подветренный склон дюны flancul de acumulare al dunei, fruntea dunei
подвешенная аллювиальная толща pânză de aluviuni suspendată
подвешенная синклиналь sinclinal suspendat
подвешенный конус выноса con de dejecţie suspendat
подвижка ледника pulsaţia gheţarului
подвижное дно fund mobil
подвижность русла mobilitatea albiei
подвижные пески nisipuri mobile (necimentate)
подвижный каменный глетчер gheţar de pietre activ
подвижный песок nisip mobil
подводная аккумулативная терраса terasă submarină acumulativă
подводная вечная мерзлота permafrost submarin
подводная возвышенность podiş submarin
подводная гора munte submarin
подводная долина vale submarină
подводная окраина континента margine continentală submarină
подводная материковая окраина margine continentală submarină
подводная морена morenă submarină
подводная терраса terasă submarină
подводное извержение erupţie submarină
подводное плато platou submarin
подводное поднятие înălţime submarină
подводные бары и ложбины bare şi şanţuri litorale
подвижные пески nisipuri mobile
подводный береговой бар bară litorală submersă
подводный вулкан vulcan submarin
подводный вулканизм vulcanism submarin
подводный каньон canion submarin, vale submarină
подводный оползень alunecare submarină
подводный пик pisc submarin
подводный пляж plajă submersă
подводный рельеф relief submarin
подгорная трещина rimaye
подземная вода apă subterană

подземная река râu subteran
подземные пустоты hrube subterane
подземные тунели hrube subterane
подземный водный поток curs de apă subteran
подземный водоток curs de apă subteran
подземный лед gheaţă din sol, gheaţă subterană
подземный лед в эпигенетически промерзаших породах gheaţă epigenetică
подземный ледник gheţar subteran
подземный массивный лед gheaţă subterană masivă
подземный перехват captare subterană
подземный поток râu subteran
подземный сток scurgere subterană
подкапывание subminare
подкоровые течения curenţi subcrustali
подледные морены morene subglaciare
подледниковая долина vale subglaciară
подледниковое извержение erupţie subglaciară
подледниковые понижения cuvetă de subsăpare
подледниковый карст carst subglaciar
подледниковый поток torent subglaciar
подледниковый туннель tunel subglaciar (vale subglaciară)
подлёдный тип вулкана vulcan subglaciar
подмерзлотные воды apă de subpermafrost, apă de infrapermafrost
подмерзлотный криопег kriopeg bazal
подмыв afuiere, subsăpare
подножье piemont
подножье континентального склона piciorul taluzului continental
подножье ледника piciorul gheţarului
подножье оползня piciorul alunecării
подножье склона baza versantului, poala versantului
подножье тектонического разлома piciorul faliei
поднятие înălţare, înălţime
поднятие антиклинальное intrageanticlinal
поднятие земной коры înălţare a scoarţei
поднятие коры înălţarea scoarţei
подонная морена morena de fund
подошва planşeu
подошва вечной мерзлоты limita inferioară a permafrostului, baza permafrostului
подошва зоны годовых колебании температур adâncimea stratului izoterm, limita superioară a stratului izoterm
подошва ледникого цирка podeaua circului glaciar
подошва склона baza versantului
подпруживание русла obturarea albiei
подрезарие subsăpare
подсобные (геоморфологические) процессы procese (geomorflogice) auxiliare
подстилающий пласт substrat
подушечная лава pillow-lava
подярус subetaj
позднегеосинклинальная стадия tardigeosinclinal
позднегеосинклинальный период perioadă tardigeosinclinală
позднеледниковый tardiglaciar
позднеорогенный tardiorogenic
пойма luncă, albie majoră

пойма приттерасная lucă externă
пойма реки luncă
пойменная терраса terasă de luncă
пойменное болото mlaştină de luncă
пойменный аллювий aluviuni de luncă
пойменный меандр meandru divagant
пойменный остров insulă de meandru
показатель активности карста indice al intensităţii carstificării
показатель глубины карстовых форм indice al adâncimii formelor carstice
показатель интенсивности карста indice al intensităţii carstificării
покатость taluz
покинутая долина vale abandonată
покинутый клиф faleză moartă, faleză inactivă, faleză nefuncţională
поколения долин generaţie de văi
поколения оползней generaţie de alunecări
покров cuvertură
покров платформенный **c**uvertură de platformă
покров тектонический încălecare
покровная структура structură de supraîmpingere (structură şariată)
покровные отложения depozit de cuvertură
покровный ледник calotă glaciară (polară), gheţar continental
покрытые карры lapiezuri acoperite
покрытый карст carst acoperit
пол пещерный planşeu
пол сталагмитовый planşeu stalagmitic
полезная площадь arie efectivă, arie utilă, suprafaţă utilă
ползучесть мерзлого грунта (*или льда*) creepul gelisolului (sau gheţii)
полевой шпат feldspaţi
полевые данные date de teren
полигенетическая поверхность suprafaţă poligenetică
полигенетическая поверхность выравнивания suprafaţă de nivelare poligenetică
полигенетическая терраса terasă poligenetică
полигенетический рельеф relief poligenetic
полигенетический шлейф glacis poligenetic
полигенная равнина câmpie poligenetică
полигляциализм poliglacialism
полигон poligon
полигон с ледяными жилами poligon de pene de gheaţă
полигон с первично-песчаными жилами poligon cu pene de nisip
полигонально-жильный рельеф microrelief poligonal
полигональное торфяное плато platou palsic cu poligoane, platou turbos poligonal
полигональные грунты soluri poligonale
полигональный микрорельеф microrelief poligonal
полигональный рисунок model poligonal
полигоны трещины усыхания poligon de deshidratare
полигоны усыхания poligoane de uscare
полисинтетический ледник gheţar de tip himalaian
полиспектральная фотокамера cameră multispectrală
политермический ледник gheţar politermic
полихронные изображения imagini multitemporale

полициклический продольный профиль profil longitudinal policilcic
полициклический рельеф relief policilcic
полициклы policicluri
полная вода maree ascendentă
пологий склон излучины mal domol
пологий склон куэсты reversul cuestei
пологий уступ abrupt atenuat (domolit)
положительные формы рельефа forme pozitive de relief
полость cavitate
положительные формы рельефа forme pozitive de relief
положительный баланс ледника bilanţ pozitiv al gheţarului
полосатый лёсс loess rubanat
полость антропогенная peşteră antropică
полость выветривания peşteră de alterare
полость выдувания depresiune de deflaţie
полость искусственная peşteră antropică
полость корразионная peşteră eoliană
полуграбен semigraben
полуостров peninsulă
полуполье polie marginală
полупустыня semideşert
польдер polder
полье polie
полье ископаемое polie fosilă
полье комплексное polie complexă
полье контактное polie marginală
полье котлообразное polie în formă de uluc
полье образующиеся путем слияния группы смежных воронок и увал polie de îngemănare dolinelor şi a uvalelor
полье озерное polie lacustră
полье окраинное polie marginală
полье периферийное polie periferică
полье погребенное polie fosilă
полье полигенетическое polie complexă
полье предгорное polie piemontană
полье слияния воронок polie de îngemănare a dolinelor şi uvalelor
полье тектоно-коррозионно-эрозионное polie complexă
полье тектонического происхождения polie de origine tectonică
полье тектоническое polie tectonică
полье увальное polie-uvală
полье эрозионное polie de eroziune
полье ящикообразное polie în formă de uluc
полюса вращения poli eulerieni
полярная орбита orbită polară
полярный ледник gheţar polar, gheţar rece
полярный пак banchiză polară (de larg)
понижение cuvetă
понор ponor (absorbant), sorb, aven
понор затопления ponor de inundaţie
понтический бассейн pontic, bazinul
понтический этаж Ponţian
поперечная долина vale transversală
поперечная дюна dună transversală
поперечное сечение profil transversal
поперечное сечение потока secţiune de scurgere
поперечное ущелье cluse
поперечные волны unde transversale
поперечные морены morene De Geer
поперечный берег ţărm transversal, ţărm discordant

поперечный профиль profil transversal
поперечный профиль долины profil transversal al văii
поперечный разрез secţiune transversală, profil transversal
поперечный тип берега ţărm de tip anatolian
поперечны уклон поймы panta transversală a luncii
поперечны уклон тальвега panta transversală a talvegului
пористость горных пород porozitatea rocilor
пористость почвы porozitatea solului
пористый лед gheaţă poroasă
поровая вода apă interstiţială
поровый лед gheaţă de pori
порог prag
порог затухания prag de stingere
порог изменения состояния prag de variaţie
порог колебаний prag de variaţie
порог начального движения pragul mişcării
порог подводный prag submarin
порог проявления prag de manifestare
порог расхождения prag de divergenţă
порог слияния рек prag de confluenţă
порода горная rocă
порокарст porocarst
портал карстовый portal carstic
портал ледяной portal glaciar
послегеосинклинальный период perioadă postgeosinclinală
последовательность осадконакопления secvenţă depoziţională
последовательность отложения secenţă depoziţională
последовательность седиментации secvenţă depoziţională
послеледниковая трансгрессия transgresiune postglaciară
послеледниковая эпоха Postglaciar
послеледниковый Postglaciar
послеледниковый период Postglaciar
подсобные (геоморфологические) процессы procese (geomorfologice) auxiliare
поствулканический postvulcanic
постгеосинклинальный период perioadă postgeosinclinală
постепенное опускание subsidenţă treptată
постколлизионный магматизм magmatrism postcolizional
посткриогенная микроструктура microstructură postcriogenică
посторогенный магматизм magmatism postorogenic
постоянный водоток curs de apă permanent
постоянный сток scurgere permanentă
потенциальная энергия рельефа energia potenţială a reliefului
потенциальный оползень alunecare potenţială
поток torent
поток гравитационный curgeri gravitaţionale
поток лавовый curgere de lavă
поток наносов derivă litorală, derivă de plajă
поток пирокластический curgere piroclastică
поток рыхлых отложений curgere de pietre
потоки вулканического пепла curgeri cineritice
потолок пещеры plafon (al peşterii), tavanul peşterii

потоп potop
потухший вулкан vulcan stins, vulcan adormit
почва sol
почвенная эрозия eroziunea solului
почвенный крип creepul solului
почвенный лед gheaţă din sol
почти-равнина peneplenă
пояс меандрирования patul meandrelor
пояс меандров patul meandrelor
прадолина pradolină, Urstromtal
пребореальное время Preboreal (epoca preboreală)
превышение denivelare
прегеологическое время perioada pregeologică
предбрежье largul litoralului (mării)
предваряющие процессы procese premergătoare
предгеологическое время perioada pregeologică
предгорная акумулятивнная равнина piemont, piemont de acumulare
предгорная возвышенность dealuri piemontane
предгорная равнина câmpie piemontană, piemont
предгорная скалистая равнина pediment
предгорное полье polie piemontană
предгорные лестницы trepte de piemont
предгорные ступени prispe piemontane
предгорный краевой прогиб avanfosă
предгорный ледник gheţar de piemont
предгорный лопастной ледник lob glaciar de piemont
предгорный пролювиальный шлейф glacis proluvial piemontan
предгорный шлейф glacis piemontan
предгорье piemont
предел Аттерберга limitele Atterberg
предел зоны хрупкой и пластичной земной коры limita dintre crusta casantă şi crusta plastică
предел оледенения nivel de glaciaţie
предел пластичности limita de plasticitate
предел текучести limită de lichiditate, limita de curgere
предел упрогости limita elasticităţii
предельная аллювиальная равнина piemont, piemont de acumulare
предельная равнина peneplenă, piemont, câmpie sculpturală
предельный профиль равновесия profil de echilibru de grad II (profil de limită), profil de echilibru ideal (absolut)
предколлизионный магматизм magmatism pre-colizional
предледниковая дельта deltă proglaciară
предледниковое озеро lac proglaciar
предледниковый рельеф relief preglaciar
предледниковый сток scurgere proglaciară
предрасположенность к морозному выветриванию gelivitate
предрасположенность к оползням susceptibilitate la alunecări
предупреждение и борьба с оползнями prevenirea şi combaterea alunecărilor
предшествующие процессы procese premergătoare
преобладающие (геоморфологические) процессы procese geomorfologice dominante
прерывистая вечная мерзлота permafrost discontinuu

прерывистая водоток река curs de apă discontinuu
прерывистые овраги ravene discontinue
прерывистый водоток curs de apă discontinuu
прибойная ниша nişă de abraziune
прибойные кары lapiezuri litorale
приближенный индекс промерзания indice aproximativ de îngheţ
приближенный индекс протаивания indice aproximativ de topire
прибой jet de val, resac
прибойная ниша nişă de abraziune
прибойные карры lapiezuri litorale
прибоя пещера peşteră de abraziune
прибрежная мерзлота permafrost litoral
прибрежная островная дуга ghirlandă litorală
прибрежная пещера peşteră de abraziune
прибрежная равнина câmpie litorală
прибрежный бар bară litorală, creastă prelitorală
прибрежье sublitoral
приведенная модель model redus
придонная морена morenă de fund
призма отложений низкого уровень моря prismă de nivel marin jos
призма отложений высокого уровня моря prismă de nivel marin înalt
призматическая мостовая pavaj prismatic
призматические колонны coloane prismatice
прикладная геоморфология geomorfologie aplicată
прикладная физическая география geografie fizică aplicată
прилив maree ascendentă, flux
прилив динамический maree dinamică
прилив низкий maree moartă, reflux
прилив полная вода maree ascendentă
приливная дельта deltă de flux
приливное течение curent de flux
приливной канал canal de maree
приливо-отливная амплитуда marnaj
приливо-отливная дельта deltă mareică
приливо-отливной канал canal de maree
приливно-отливные течения curenţi de maree
приливные течения curenţi de maree
приливы и отливы maree
примаррумпф Primärrumpf
применение к структуре adaptare la structură
приморье supralitoral
принцип актуализма principiul actualismului, principiul cauzelor actuale
принцип первичного горизонтального залегания principiul orizontalităţii iniţiale
принцип суперпозиции principiul superpoziţiei
припай pripai, gheaţă de mal
припай льда gheaţă de mal
приподнятое дно fund înălţat, banc
приподнятые горы munţi de înălţare
приподнятый пляж plajă înălţată amenajată
природная катастрофа risc natural
природные катастрофы catastrofe naturale, hazarde naturale
природный риск risc natural
прирусловая дюна dună fluvială
прирусловая отмель renie
прирусловой вал grind fluvial (fluvial)
присклоновый ледник gheţar suspendat, gheţar de nişă

прислоненная дюна dună agăţătoare (urcătoare)
прислоненные террасы terase rezemate
приспособленое болото mlaştină amenajată
приток afluent, tributar
приходная часть ледникового питания buget glaciar net, bilanţ glaciar net
причленённый остров insulă ancorată
причленённый пляж plajă sprijinită
провал prăbuşire
провальная воронка dolină de prăbuşire
провальная кальдера caldeiră de prăbuşire
провальное озеро lac termocarstic
провальное полье polie de prăbuşire
проверенная фотомозаика mozaic controlat
проверсивное перемещение осадочного чехла цоколя mişcare proversă
прогляциальное озеро lac proglaciar
прогляциальный proglacial
прогляциальный поток torent proglaciar
проградационная призма prismă de progradare
проградация дельты progradare deltaică
продельта prodeltă
продольная долина vale longitudinală
продольная дюна dună longitudinală
продольные волны unde longitudinale
продольный берег ţărm concordant, ţărm longitudinal
продольный береговой бар bară rectilinie
продольный профиль водной поверхности profilul suprafeţei râului
продольный профиль реки profil longitudinal al râului
продольный профиль тальвега profil real (de talveg)
продольный уклон тальвега panta longitudinală a talvegului
продукты вулканического извержения proiecţii vulcanice
производные формы рельефа forme de relief derivate
производный рельеф relief derivat
пролив strâmtoare
пролювиальная равнина câmpie proluvială
пролювиальные отложения depozit proluvial
пролювиально-делювиальный шлейф glacis deluvio-proluvial
пролювиальный конус con proluvial
пролювиальный поток curgere de sfărâmături (de roci)
пролювиальный процесс proces proluvial
пролювиальный шлейф glacis proluvial
пролювий proluviu
промерзание îngheţ
промерзание грунта в условиях закрытой системы îngheţ în sistem închis
промерзание грунта в условиях открытой системы îngheţ în sistem deschis
промерзание почвы îngheţul solului
промерзание снизу îngheţ ascendent
промойна rigolă, făgaş
проникание границы оттаивания pătrunderea dezgheţului
проникновение границы оттаивания pătrunderea dezgheţului
проникновение границы промерзания pătrunderea îngheţului
проницаемость permeabilitate

проницаемость почва permeabilitatea solului
пропасть prăpastie
пропасть карстовая peşteră verticală
проработка фотосъемки prelucrarea imaginilor
прорва portiţă
прорванная излучина meandru rectificat
просадки tasare
просадочная котловина depresiune de tasare
просадочный пласт горных пород pachet de roci tasat
просачивание percolare, penetrare
прослойка lamină
простирание пласта direcţia stratului
простой вулканический аппарат aparat vulcanic simplu
простой долинный ледник gheţar de tip alpin
простой меандр meandru simplu
простой складчатый горный хребет lanţ muntos de cutare simplă
пространственные данные date spaţiale
пространственный анализ analiză spaţială
протаивание dezgheţ
протерозой Proterozoic
протока emisar
прототетис Protothethys
протыкающая складка cută diapiră
профиль profil
профиль динамического равновесия profil de echilibru dinamic
профиль равновесия profil de echilibru, grade
профиль русла profilul albiei
профиль склона profilul versantului
проход galerie, pasaj (în peşteră)
процесс выщелачивания proces de levigare
процесс гидротермокарстовый proces hidrotermocarstic
процесс иллювирования iluviere
процесс карстово-суффозионный proces carsto-sufozional
процесс коррозионно-суффозионный procese carsto-sufozionale
процесс суффозионно-карстовый proces carsto-sufozional
процесс транспортировки procese de antrenare
процессы замерзания procese de îngheţ
процессы педипланации pediplanare
процессы разрушения procese distructive
процессы формирования рифта proces de formare a rifturilor
процессы шелушентя горной породы procese de exfoliere
процессы эворзионные procese de marmitaj
процессы эксфолиации procese de exfoliere
проход galerie, galerie carstică, pasaj (în peşteră)
прочно сцементированная льдом вечная мерзлота permafrost bine cimentat
прямолинейный берег ţărm rectiliniu
прямолинейный склон versant rectiliniu
псаммиты psamite
псевдовулкан pseudovulcan
псевдодолина pseudodolină
псевдокар pseudocirc
псевдокарры pseudolapiezuri
псевдокарст pseudocarst
псевдокарст в вулканических породах pseudocarst în roci vulcanice

псевдокарст глинистый pseudocarst pe argile
псевдокарст в лёссоых породах pseudocarst pe roci loessoide
псевдокарст лёссоый pseudocarst pe loess
псевдоклиф faleză falsă
псевдоморена morenă falsă
псевдоморфоза по повторно-жильному льду mulaj de pană de gheaţă, fantă conică fosilă
псевдоскопическое изображение imagine paseudoscopică
псевдосталактит pseudostalactită
псевдотерраса pseudoterasă
псевдоцветная съёмка imagine fals-color, imagine pseudocolor
псевдоцветное изображение imagine pseudocolor
псефиты psefite
пузыри pustule
пузыри лавовые pustule de lavă
пульсационная гипотеза ipoteza pulsaţiilor, teoria pulsaţiilor
пульсация ледника pulsaţia gheţarului
пулсирующий ледник gheţar cu mişcare pulsatorie
пустошь(*лишенная растительности поверхность в тундре и полярной пустыне*) deşert de gelivaţie
пустынная корка crustă de deşert, lac de pustiu
пустынная мозаика pavaj desertic
пустынная мостовая pavaj deşertic
пустынная пещера peşteră de deşert
пустынное погребение înecare deşertică
пустынный загар lac de pustiu, patină deşertică
пустынный рельеф relief deşertic
пустынный цикл ciclu eolian
пустыня deşert
путь обвала jgheab de rostogolire
путь скольжения jgheab de rostogolire (alunecare)
пуццоланы puzzolane
пучение грунта înălţare criogenică
пучина groapă abisală
пьедмонт piemont
пьяный лес pădure beată
пыль praf
пыльная буря furtună de praf
пятящийся оползень alunecare regresivă multiplă
пятящаяся эрозия eroziune regresivă
пяченций Piacenzian

P

равнина câmpie
равнина ледниковой эрозии câmpie de eroziune glaciară
равнина моренная câmpie morenică
равнина морская câmpie maritimă
равное растояние echidistanţă
радарная съёмка imagine radar
радарное изображение imagine radar
радиомиграционная гипотеза ipoteza radiomigraţionistă
радиоуглеродная датировка metoda radiocarbonului
радиоуглеродный метод metoda radiocarbonului
радиус кривизны излучины raza de curbură a meandrului
радиус кривизны меандра raza de curbură a meandrului
радиус меандра raza de curbură a meandrului
разбухание gonflare
разбухание глин gonflarea argilelor
разветвление русла despletire
разветвленное русло albie despletită, râu despletit, curs de apă anastomozat

развивающееся подножье piemont funcţional
развивающийся термокарст termocarst activ
разгрузка ледника debitarea de aisberguri
раздвижения океанического дна teoria expansiunii fundului oceanic
раздел Гутенберга-Векерта Gutenberg-Wiechert
раздел Мохоровичича Moho
раздвижение океанического дна expansiunea fundului oceanic
разжижение грунта lichefierea unor sedimente neconsolidate şi a solului
разжижение неконсолидированных осадков и почвы lichefierea unor sedimente neconsolidate şi a solului
разлив revărsare
разлив реки debordare, revărsare
разлом falie
разлом активный falie activă
разлом с горизонтальным смещением falie cu deplasare orizontală
разлом земной коры geofractură
разлом коры fractură crustală
разлом-раздвиг falie cu deplasare orizontală
разломная зона câmp de falii
разломная линия linie de falie
разломная материковая окраина margine continentală fracturată
разломная структура structură faliată
разломный перепад pasul faliei, săritura faliei
разломный уступ palier de falie
размыв degradarea terenurilor, eroziune fluvială
размывание degradarea terenurilor
разница параллаксов diferenţă de paralaxă
разрушающийся ледник gheţar care se dărâmă
разрушенный булгуннях pingo prăbuşit
разрушенный ледник gheţar care se dărâmă
разрушенный пинго pingo prăbuşit
разрушительные волны valuri distructive
разрывное отслаивание decolare
разрывное течение curent de retur
разрыхление горных пород afânarea rocilor
районирование regionare
ракушечная дресва falună
ракушечная мостовая pavaj de cochilii
ракушечник lumachel
рампа rampă
рапакиви Rapakiwi
распластывание льда efect de lob
рассечённая равнина câmpie ravinată
расслоение exfoliere
распластывание льда efect de lob
растворение dizolvare
растворенные наносы încărcătura în soluţie
растворение ячеи alveolă de dizolvare
растворенная нагрузка încărcătură în soluţie
растекание ледника difluenţă glaciară
растерное изображение imagine raster
растровые данные date raster
растущая ледяная жила pană de gheaţă activă
растущий ледник gheţar în creştere
растяжение земной коры distensiune crustală
расход реки debit lichid

расход катастрофический debit catastrofal
расход наносов debit solid
расход наносов волочением debit solid târât
расход наносов в суспензии debit solid în suspensie
расход паводочный debit de viitură
расход реки debitul râului
расчетный индекс промерзания index calculat de îngheţ
расчетный индекс протаивания index de dezgheţ calculat
расчленение disecare
расчленение рельефа disecarea reliefului, fragmentarea reliefului
расчленённая равнина câmpie ravenată (disecată)
расчлененное предгорье piemont disecat
расчлененный пенеплен peneplenă disecată
расширение долины lărgirea văii
расширение океанической коры expansiunea crustei oceanice
расшифровка аэрофотоснимков fotointerpretare
расщелины crevase
реальнвй профиль profil real (de talveg)
реальный уклон pantă reală
ребристые морены morene Rogen, morene învălurate
рег reg
регенерированный ледник gheţar regenerat
региональная геоморфология geomorfologie regională
региональная терраса terasă regională
региональный базис эрозии nivel de bază regional, nivel de bază local, nivel de bază interior
региональный метаморфизм metamorfism regional
региональный прогрессивный метаморфизм metamorfism regional prograd
регматизм regmatism
реголит regolit
реградация regradare
регрессивная эрозия eroziune regresivă
регрессивные отложения depozite regresive
регрессивный метаморфизм metamorfism retrograd
регрессия regresiune
регрессия морская regresiune marină
регулирование потоков corectarea torenţilor
регулирование берега regularizarea ţărmului
регулирование русла regularizarea albiei
режим морфоклиматический regim morfoclimatic
режим питания ледника regim glaciologic
резкость изображенияя definiţia imaginii
река râu, fluviu
река врезанная râu adâncit (incizat)
река перехватчица râu captator
река эпизодическая râu intermitent
реконсеквентная долина vale reconsecventă
рекуррентная гляциация recurenţă glaciară
рекуррентное оледенение recurenţă glaciară
реликтовая вечная мерзлота permafrost relict, permafrost fosil
реликтовая долина vale relictă
реликтовая мерзлая толща permafrost relict

реликтовая мерзлота permafrost fosil, permafrost relict
реликтовая поверхность suprafaţă relictă
реликтовая сезонная мерзлота paleomolisol
реликтовая талая почва paleomolisol
реликтовое пинго pingo fosil
реликтовый активизированный клиф faleză relictă reactivată
реликтовый булгуннях pingo relict
реликтовый деятельный слой molisol fosil
реликтовый каменный глетчер gheţar de pietre fosil
реликтовый карст carst relict
реликтовый клиф faleză relictă
реликтовый лед gheaţă relictă
реликтовый пинго pingo relict
реликтовый разломный уступ abrupt de falie relict
реликтовый рельеф relief relict
рельеф relief
рельеф на глинах и мергелях relief pe argile şi marne
рельеф на дискордантных структурах relief pe structuri discordante
рельеф на известняках relief pe calcare
рельеф карстовый morfosculptură carstică
рельеф на конгломератах relief pe conglomerate
рельеф на куполовидных структурах relief pe structuri de domuri
рельеф на лёссах relief loessian
рельеф на магматических горных породах relief pe roci magmatice
рельеф на моноклинальных структурах relief pe structuri monoclinale
рельеф морского происхождения relief marin
рельеф океанического дна relief oceanic
рельеф на песках relief dezvoltat pe nisipuri
рельеф на песчаниках relief grezos
рельеф псевдокарстовый relief pseudocarstic
рельеф на разломных структурах relief pe structuri faliate
рельеф на складчатых структурах relief pe structuri cutate
рельеф на столовых структурах relief pe structuri tabulare
рельефная единица unitate de relief
рельефная карта hartă în relief
рельефная съёмка imagine în relief
рельефная теневая карта harta reliefului umbrit
рельефное изображение imagine în relief
рельефообразование morfogeneză
рельефообразующая деятельность снега acţiunea morfogenetică a zăpezii
рельефообразующие процессы procese morfogenetice
рельефосфера reliefosfera
реоглифы reoglife
ресеквентная долина vale resecventă
ретроверсивное перемещение цоколя mişcare retroversă a soclului
ретроградный метаморфизм metamorfism retrograd
ретрогрессивный оползень alunecare regresivă
ретроморфизм retromorfism
ретрошариаж retroşariaj
рецессионная морена morenă recesională
речная долина vale fluviatilă
речная дюна dună fluvială

речная пойма şes fluvial
речная сеть reţea hidrografică
речная терраса terasă fluvială
речная эрозия eroziune fluvială
речно-морской вал grind fluvio-maritim
речное моделирование рельефа modelare fluvială
речное устье gura văii
речной бассейн bazin hidrografic
речной берег malul râului
речной донный перенос transport fluvial de fund
речной лед gheaţă de râu
речной лиман liman fluvial
речной перехват captare fluvială
речной пляж renie
речной порог prag fluvial
речной рукав braţ fluvial, braţ de râu
речной рукав заиленный braţ anastomozat
речной сток scurgere fluvială
речной суглинок lut fluviatil
речные наносы depozit fluvial, aluviuni
речные отложения aluviuni, depozite aluviale
речный порог prag fluvial
решетчатые почвы soluri poligonale
решетчатый тип ледника gheţar de tip Spitzbergen
риас ria
риасовый берег ţărm cu ria
ригель prag glaciar, riegel
риолит riolit
риск risc
Рисс-Вюрмская межледниковая эпоха perioada interglaciară Riss-Würm
Рисс-Вюрмское межледниковье perioada interglaciară Riss-Würm, interglaciaţia Riss-Würm
Рисская ледниковая эпоха perioada glaciară Riss, glaciaţia Riss
Рисское ледниковье glaciaţia Riss
Рисское оледенение glaciaţia Riss
ритмичная стратификация stratificaţie ritmică
ритмичное напластование stratificaţie ritmică
ритмично-слоистые осадки склона grèzes litées, depozite de versant stratificate
риф recif
рифтовая впадина bazin de rift
рифовая брекчия breccie recifală
рифтовая впадина срединно-океанического хребта fosă medio-oceanică
рифовая гирлянда ghirlandă recifală
рифовый обрыв taluz recifal
рифовый шлейф glacis recifal
рифт rift
рифтовая зона rift, zonă de rift
рифтовая континентальная окраина margine continentală de divergenţă
рифтовая материковая окраина margine continentală de divergenţă, margine continentală de rift
рифтовый процесс procesul de formare a rifturilor
рифтогенез riftogeneză, riftare
ровная низменность câmpie netedă
Роген-морены morene Rogen
родник izvor
ру rû
рудиты rudite
руинный рельеф relief ruiniform
рукав braţ de râu
румынский ярус romanian
русло albie minoră, albie minoră propriu-zisă
русло блуждающее albie instabilă

русло в коренных породах albie în rocă
русло неустойчивое albie instabilă
русло очевидное albie aparentă
русло погребённое albie îngropată (fosilizată)
русло с подвижным дном albie cu fund mobil
русло подледниковое albie subglaciară
русло реки albia râului, albie minoră
русло сквозное abie de străpungere
русло стабильное albie stabilă
русло троговой долины albie de trog glaciar
русло устойчивое albie stabilă
русло-пойменный остров ostrov
русловой аллювий aluviuni de albie minoră
русловой вал grind fluviatil
русловой меандр meandru de albie
русловые перепады abrupturi de albie (meandre verticale)
русловые процессы procese de albie
русловые формации formaţiuni de albie
рытвина ravenă, râpă
рыхлая горная порода rocă necoezivă
рыхлые пески nisipuri mobile (necimentate)
рябь ripplemarks, ripple marks
рябь течения rippelmark de curenţi

C

савский орогенез faza savică
сальза vulcan noroios
сальпаусселке salpauselkä
сальтации saltaţie
Самаровская ледниковая эпоха perioada glaciară Samarovo, glaciaţia Samarovo
Самаровское ледниковье glaciaţia Samarovo
Самаровское оледенение glaciaţia Samarovo
самоперехват autocaptare
самостоятельный остров insulă oceanică
Сангамонская межледниковая эпоха perioada interglaciară Sangamon
Сангамонское межледниковье perioada interglaciară Sangamon, interglaciaţia Sangamon
сарматский ярус sarmaţian
сахарная голова căpăţână de zahăr
сбалансированная река râu în echilibru
сброс falie
сбросовая впадина graben
сбросовая долина vale de falie
сбросовая линия linie de falie
сбросовые горы munţi bloc, munţi de faliere
сбросовый обрыв taluz de falie
сбросовый уступ abrupt de falie
свежый reavăn
сверлящие организмы organisme perforante
сверхналоженная долина vale supraimpusă
свободная вода apă liberă
свободное меандрирование meandrare liberă
свободные карры lapiezuri nude
свободный береговой бар cordon litoral liber
свободный меандр meandru liber
свод пещеры plafon (al peşterii)
связанная вода apă interfacială
связанная горная порода rocă coezivă
сглаживание изогипс netezirea curbelor de nivel
сдвиг decroşare

себка playa
северный магнитый полюс Polul nord magnetic
северный полюс Polul Nord
сегрегационный лед gheaţă de segregaţie
седиментация sedimentare, depunere
седиментология sedimentologie
седловина înşeuare, şa, pas, curmătură
седловина образованная перемётными ледниками înşeuare de transfluenţă glaciară
седловина перехвата şa de captare
седловина складки înşeuarea cutei
седловина структурная şf structurală
седловиное понижение оси антиклинальной складки înşeuarea cutei
сезонная мерзлота îngheţ sezonier, permafrost sezonier
сезонное промерзание îngheţ sezonier
сезонномерзлый грунт gelisol sezonier, sol îngheţat sezonier
сезонный активный слой вечной мерзлоты permafrost activ sezonier
сезонный гидролакколит hidrolacolit sezonier, pingo sezonier
сезонный индекс промерзания indice de îngheţ sezonier
сезонный индекс протаивания indice de dezgheţ sezonier
сейсм seism
сейсмическая катастроыа risc seismic
сейсмическая область regiune seismică
сейсмическая поверхность раздела discontinuitate seismică
сейсмическая томография tomografie seismică
сеисмическая шкала scară seismică
сейсмические волны unde seismice
сейсмические движения mişcări seismice
сейсмический очаг focar seismic, hipocentru
сейсмический профиль profil seismic, profil de reflexie seismică
сейсмический риск risc seismic
сейсмиченость seismicitate
сейсмобатиметрический профиль profil seismic
сейсмограф seismograf
сейсмология seismologie
сейф ghourd
селевой поток torent de noroi, torent noroios
селеноморфология selenomorfologie
сель torent noroios
сельг ös, esker
сенонский senonian
серир serir
серный сталактит stalactită de sulf
серповидный бар bară în semilună
серпентинит serpentinit
серраки seracuri
сетчатая криогенная текстура criostructură reticulată
сетчатое оледенênте glaciaţie reticulară
сетчатый лед gheaţă reticulară
сечение горизонталей echidistanţa curbelor de nivel
сжатие contracţie
сжатие гравитационное contracţie gravitaţională
сжатие Земли contracţia Pământului
сжатие термическое contracţie termică
сиализация sialitizare
сиаль Sial
сидеросфера siderosferă
сизигийный прилив maree vie
сиенит sienit
сила гравитации forţa de gravitaţie

сила Кориолиса forţa Coriolis
сила трения forţa de frecare
сила тяжести gravitaţie
силикаты silicaţi
силиколит silicolit
силль sill
силтит siltit
силурийский silurian
сильнорегрессивный оползень alunecare puternic regresivă
сима Sima
симметричная долина vale simetrică
симметричный знак ряби rippelmark simetric
сингенетическая ледяная жила pană de gheaţă singenetică
сингенетическая мерзлота permafrost singenetic
сингенетические мерзлые толщи permafrost singenetic
сингенетический лед gheaţă singenetică
синеклиза sinecliză
синклиналь sinclinal
синклинальная долина vale sinclinală
синклинорий sinclinoriu
синколлизионный магматизм magmatism sin-colizional
синорогенный магматизм magmatism sinorogen
синтектонические отложения depozite sintectonice
синтектонический магматизм magmatism sintectonic
система sistem
система геоморфологическая sistem geomorfologic
система ледниковой эрозии sistem de eroziune glaciară
система меандров tren de meandre
система морфогенетическая sistem morfogenetic
система морфоклиматическая sistem morfoclimatic
система пещер sistem de peşteri
система разломов sistem de falii
система флювиальной эрозии sistem de eroziune fluvială
системная геоморфология geomorfologie sistemică
системные отложения relaţii sistemice
системный подход abordare sistemică
системный элемент element al sistemului
сиуф ghourd
сиф sif
сифон sifon
сифонный источник izbuc
сицилийский sicilian
скала stâncă
скалистая платформа platformă în rocă
скалистая пустыня pustiu pietros, deşert pietros
скалистый берег ţărm stâncos
скалистый порог zăvor riegel
сканирование baleiere
скатывание rostogolire
сквозная долина vale de străpungere, cluse
сквозное русло albie de străpungere
сквозной ледник gheţar transfluent
складка cută
складка коробчатая cută cufăr
складка опрокинутая lambou de şariaj
складка прямая cută dreaptă
складка симетричная cută simetrică
складка сползания val de alunecare
складка сундучная cută cufăr
складки дизгармоничные cute dizarmonice

складки энтеролитические cute enterolitice
складкообразующие движения mişcări de cutare
складчатая горная система lanţ montan de cutare, lanţ muntos compozit de cutare
складчатая сложная горная система lanţ muntos compozit de cutare
складчатая структура structură cutată
складчатая тектоника tectonică plicativă
складчато-глыбовые горы munţi micşti
складчато-сбросовые горы munţi micşti
складчатость cutare
складчатые горы munţi cutaţi, munţi de încreţire
складчатый горный хребет lanţ muntos de cutare
складчатый рельеф relief cutat
склон versant
склон дюны flancul dunei
склон накопления flanc de acumulare
склон оврага malul ravenei
склон Рихтера pantă Richter, versant Richter
склоновая брекчия breccie de versant
склоновые процессы procese de versant
склоновый ледник gheţar de versant
склоновый ледниковый цирк circ de versant
склоновый отрог pinten de versant
скобовидный бар săgeată litorală recurbată
скол останец turn litoral (marin)
скользящий блок bloc glisant
скорость перемещения оползня viteza de deplasare a alunecărilor
скорость развития карста activitate carstică, activitatea carstului
скульптурная геоморфология geomorfologie sculpturală
скульптурная равнина câmpie sculpturală
скульптурные процессы procese sculpturale
скульптурные формы рельефа forme sculpturale de relief
скульптурный рельеф relief sculptural, forme de eroziune
скульптурный склон versant sculptural
скульптурных форм рельефа forme de eroziune
слабо сцементированная льдом вечная мерзлота permafrost slab cimentat
слабо сцементирования льдом вечномерзлая порода permafrost friabil
слаборегрессивный оползень alunecare slab regresivă
слаживание netezire a curbelor
сланец şist
сланцы şisturi
сланцы зелёные şisturi verzi
сланцы метаморфические şisturi metamorfice
след булгунняха pingo fosil, cicatrice de pingo
следы криоконитовые urme crioconitice
следы погребенные urme fosile
следы сколжения urme de dragaj
следы ударные urme de impact
слезы Пеле lacrimi batavice
слепая долина vale oarbă
слепая пещера peşteră oarbă
сливишийся ледник gheţar compus
слияние confluenţă

слияние ледников confluenţă de gheţari
слияние ледниковое confluenţă glaciară
слияние ледниковых цирков coalescenţa circurilor glaciare
слияние рек confluenţă fluvială
слоеватая криогенная микроструктура microstructură criogenică izolaminară
сложная дюна dună compusă
сложная терраса terasă mixtă
сложный вулкан vulcan compus
сложный меандр meandru compus
сложно-долинный ледник gheţar dendritic, gheţar de tip himalayan
сложно-складчатый горный хребет lanţ muntos de cutare complexă
сложный вулканический аппарат aparat vulcanic compus
сложный долинный ледник gheţar de tip himalaian
сложный ледник gheţar compus
сложный ледниковый цирк circ complex
сложный меандр meandru compus
слой strat, lamină
слой горной пород strat (de rocă)
слой сезонных колебаний температуры горных пород permafrost activ sezonier
слоистая вечная мерзлота permaforst stratificat
слоистая криогенная микроструктура microstructură criogenică laminară
слоистая криогенная текстура criostructură stratificată
слоистая посткриогенная микроструктура microstructură postcriogenică laminară
слоистый лёсс loess stratificat, loess rubanat
слюда mică
слюдяные сланцы micaşisturi
снега кающиеся penitenţi
снеговая граница limita zăpezilor perpetue, linia zăpezilor
снеговая линия limita zăpezilor perpetue, linia zăpezilor
снеговая ниша nişă de nivaţie
снеговой мост pod de zăpadă
снежная морена morenă nivală
снежная мостовая pavaj nival
снежная морена morenă nivală
снежная мостовая pavaj nival
снежник petic de zăpadă
снежно-ледяная шапка capă nivo-glaciară
снежный бархан barcană de zăpadă
снежный карниз cornişă de zăpadă
снежный карст nivocarst, carst nival
снежный мост pod de zăpadă
снежный оползень alunecare de zăpadă
снежно-ледяная шапка capă nivo-glaciară
снежно-эоловые отложения depozit niveo-eolian
снежно-эоловый осадок depozit niveo-eolian
снежные бугры movile de zăpadă, grămezi de zăpadă
современная вечная мерзлота permafrost actual
современные геоморфологические процессы procese geomorfologice actuale
современные тектонические движения mişcări tectonice actuale
современный термокарст termocarst activ
современный уровень моря nivelul actual al mării
согласный берег ţărm concordant
солевые копи salină

соленное озеро lac sărat
соленный прилив maree de salinitate
соленость salinitate
солифлюкция на мерзлом основании gelifluxiune
солифлюкционная линза lupă de solifluxiune
солифлюкционная лопасть lob de solifluxiune
солифлюкционная лопасть с дерновым бордюром lob de solifluxiune cu front înierbat
солифлюкционная лопасть с каменным бордюром lob de solifluxiune cu front pietros
солифлюкционные ступень treaptă de solifluxiune
солифлюкционный конус lob de gelifluxiune
солифлюкционный покров pânză de solifluxiune
солифлюкционный поток lob de solifluxiune
солифлюкционный шлейф glacis de solifluxiune
солифлюкция solifluxiune
солифлюкция на мерзлом основании gelifluxiune
солнечный склон faţa muntelui
солонец sărătură, soloneţ
сольфатарная стадия stadiu solfatarian
соляная кора *crustă de sare*
соляная пещера peşteră în sare
соляная тектоника tectonică saliferă
соляное разрыхление haloturbaţie
соляной сталагмит stalagmită de sare
соляной сталактит stalactită de gheaţă
соляной цирк circ pe sare
сомитальный лавовый поток curgere somitală
сомма soma
сортированные кольца cercuri sortate
сортированные полигоны poligoane sortate
сортировка sortare
сортировка аллювия sortarea aluviunilor
состояние системы starea sistemului
соты faguri
соты выветривания alveole de dezagregare
соты настенные alveolă de perete
спелеогенез speleogeneză
спелеология speologie
спелеотемы speleoteme
специальная геоморфологическая карта hartă geomorfologică specială
специальная карта hartă specială
сплавина plaur
сплошная вечная мерзлота permafrost continuu
сплыв alunecare superficială
сползающая масса masa alunecătoare
сползающая океаническая кора placă oceanică subdusă, placă plonjantă
спонголиты spongolite
спорадическая мерзлота permafrost sporadic
способность растворения putere de dizolvare
способность реки capacitatea râului, capacitatea de transport lichid (a râului)
способность сжатия contractibilitate
СПОТ SPOT
спрединг морского дна expansiunea fundului oceanic
спрединг океанической коры expansiunea crustei oceanice

спрямленние излучин subadaptarea meandrelor
спрямленние меандра при паводке rectificarea meandrului prin revărsare
спрямление русла canalizare
спрямленный меандр meandru rectificat
спутниковая съемка imagine satelitară
спутниковое изображение imagine satelitară
среда осадконакопления mediu de sedimentare
средиземноморская эпоха Mediteranean
срединная береговая линия litoral mediu
срединная морена morenă mediană
срединная часть поймы luncă mediană
средино-океанический горный хребет lanţ muntos medio-oceanic, dorsală medio-oceanică
срединный массив masiv median
срединная часть поймы luncă mediană
средневековый малый климатический оптимум micul optim climatic medieval
средневысотные горы munţi mijlocii
среднегорье munţi mijlocii
среднегорный рельеф munţi mijlocii
средний угол падения склона panta medie a unui bazin hidrografic
средний уклон pantă medie, pantă medie a unui bazin hidrografic
средний уровень моря nivelul mediu al mării
средняя величина частиц granulă medie
средняя высота altitudine medie
средняя высота дна цирка altitudinea medie a podelei circului
средняя глубина adâncime medie
срезаный отрог pinten retezat
сросшиеся эрозионные котлы marmite unite
стабилизация земель stabilizarea terenurilor
стабильное ложе pat stabil
стабильное равновесие echilibru stabil
стабильность откосов stabilitatea taluzurilor
стабильность русел stabilitatea albiilor
стабильность системы stabilitate a sistemelor
стабильность склонов stabilitatea versanţilor
стадии оледенения stadiu glaciar
стадии эволюции рельефа stadii de evoluţie a reliefului
стадиальная морена morenă stadială
стадийное развитие рельефа dezvoltarea stadială a reliefului
стадия stadiu
стадия зрелости рельефа stadiu de maturitate
стадия оледенения stadiu glaciar
стадия старости рельефа stadiu de bătrâneţe (senilitate)
стадия юности рельефа stadiu de tinereţe
сталагмит stalagmită
сталактит stalactită
сталактит коррозионный pseudostalactită
стамухи câmp de aisberguri eşuate
старая долина vale bătrână
старая излучина meandru vechi
старение рельефа îmbătrânirea reliefului
староречье meandru părăsit
старица meandru părăsit, albie părăsită

старость рельефа bătrâneţea reliefului
старый лед gheaţă veche
старый вулкан vulcan vechi
старый лед gheaţă veche
старый меандр meandru vechi
старый оползень alunecare veche
старый рельеф relief îmbătrânit
стационарная вечная мерзлота permafrost în echilibru
стебельковый лед ace de gheaţă, pipkrake
стенка perete
стенка срыва abrupt de desprindere, râpă de desprindere, nişă de desprindere, cornişă de desprindere
стенка срыва оползня obârşia alunecării
степень ассиметрии русла grad de asimetrie a albiei
степень льданасыщения grad de saturaţie în gheaţă
степень насыщения grad de saturaţie în gheaţă
степень оледенения grad de glaciaţie
степное блюдце crov
стереоскопическая карта hartă stereoscopică
стереоскопическая съёмка imagine stereoscopică
стереоскопический прибор instrument stereoscopic
стереоскопическое изображение imagine stereoscopică
стереоскопическое наблюдение fuziunea imaginilor, fuziune binoculară, fuziune stereoscopică
стереоскопическое представление impresie de relief
стереофотограммы cuplu de fotograme
стереофотокамера cameră stereoscopică
стерильный steril
стилолиты stilolite
стихийно-разрушительные процессы procese distructive
стойкая горная порода rocă rezistentă
сток scurgere
сток ламинарный curgere laminară
сток поверхностный scurgere de suprafaţă
сток смыва încărcătura de spălare (şiroire)
сток озера emisar
сток наносов transport solid
сток турбулентный curgere turbulentă
столб coloană carstică, stâlp
столбик columelă
столбчатая посткриогенная микроструктура почвы microstructură criogenică suscitică
столкновение coliziune
столообразный айсберг iceberg tabular
столообразный рельеф relief tabular
столовая гора mesa
столовые горы munţi tabulari
столообразная структура structură tabulară
страж ac
стратиграфическая единица unitate stratigrafică
стратиграфическая колонка coloană stratigrafică
стратиграфическая шкала scară stratigrafică
стратиграфический контакт contact stratigrafic
стратиграфический метод metoda stratigrafică
стратиграфический перерыв lacună stratigrafică

стратиграфический репер reper stratigrafic
стратиграфическое несогласие discordanţă stratigrafică
стратиграфия stratigrafie
стратификация stratificare, stratificaţie
стратифицированные флювио-гляциальные отложения materiale fluvio-glaciare stratificate
стратифицированный лёсс loes rubanat
стратовулкан stratovulcan
стратотип stratotip
стрежень реки firul apei
стрелка săgeată litorală
стремнина repeziş
строительство насыпи rambleiere
стромболианский тип вулкана vulcan de tip strombolian
строфические движения mişcări strofice
струйчатый размыв şiroire
струйчатый твердый сток încărcătura de şiroire
структура горных пород structura rocilor
структура с горстами и грабенами strctură cu horsturi şi grabene
структура террас structura teraselor
структурная геология geologie structurală
структурная геоморфология geomorfologie structurală
структурная долина vale structurală
структурная платформа platformă structurală
структурная поверхность suprafaţă structurală
структурная ступень umăr structural
структурная терраса terasă structurală
структурно- генетические движения mişcări structogenetice
структурно-обусловленный тип рельефа relief structural
структурно-тектоническая геоморфология geomorfologie tectono-structurală
структурное плато platou structural
структурное подножье piemont structural
структурное полье polie structurală
структурное приспособление adaptare la structură
структурные грунты soluri poligonale
структурный бар bară structurală (petrografică, litologică)
структурный рельеф relief structural, morfostructură
структурный шлейф glacis structural
струя вулканического пепла jet piroclastic
ступенчатые береговые платформы platforme litorale etajate
ступенчатые кары circ în trepte
ступенчатые сбросы falii în trepte
ступенчатый продолный профиль profil longitudinal în trepte
ступенчатый склон versant în trepte
ступень poliţă
ступень обвальная treaptă de surpare (prispă de surpare)
ступень предгорная glacis piemontan
ступень рельефа treaptă de relief
ступень слияния treaptă de confluenţă
ступень тектоническая treaptă tectonică
ступенчатые береговые платформы platforme litorale etajate
ступенчатый продольный профиль (*реки*) profil longitudinal în trepte (al râului)

субантарктический ледник gheţar subantarctic
субантарктический холодный ледник gheţar rece subantarctic
субатлантическая эпоха epoca Subatlantică
субатлантический Subatlantic
субаэральная мерзлота permafrost continental
суббореальная эпоха epoca Subboreală
субаэральная эрозия eroziune subaeriană
суббореальный Subboreal
субвулканическое тело corp subvulcanic
субгляциальная вечная мерзлота permafrost subglaciar
субгляциальный рельеф relief subglaciar
субдуктирующая океаническая кора placă plonjantă
субдуктирующаяся океаническая кора placă oceanică subdusă,
субдукциа subducţie
субдукционный горный хребет lanţ muntos de subducţie
сублимационный лед gheaţă de sublimare
сублитораль sublitoral, zonă neritică
сублитопальная зона zonă neritică, sublitoral
субмаринная мерзлота permafrost submarin
субмаринный вулканизм vulcanism submarin
субполярный ледник gheţar subpolar
субсеквентная депрессия depresiune subsecventă
субсеквентная долина vale subsecventă
субсеквентная река râu subsecvent
субсеквентный магматизм magmatism subsecvent
субструктурная поверхность suprafaţă substructurală
суглинистая пустыня pustiu lutos
суглинок lehm, lut
суглинок глинистый lut argilos
суглинок лессовидный lut loessoid
суглинок эоловый lut eolian
судетская фаза faza sudetă
сумма градусо-дней с отрицательной температурой indice de îngheţ
супервулкан supervulcan
супесь lut nisipos, silt
супралитораль supralitoral
супралиторальна зона supralitoral
суспензии suspensii (materiale în suspensie)
суффозионная воронка pâlnie de sufoziune
суффозионная долина vale de sufoziune
суффозионные процессы procese sufozionale
суффозионный колодец aven sufozional, horn de sufoziune
суффозионный рельеф relief de sufoziune
суффозионо-просадочный карст carst de tasare
суффозия sufoziune
сухая дельта deltă uscată, deltă interioară
сухая долина vale seacă
сухая вечная мерзлота permafrost uscat
сухая лавина avalanşă uscată
суходол sohodol, vale seacă
сухой арктический ледник gheţar de tip arctic uscat
сухой оползень alunecare uscată
сухой пляж plajă uscată

сухой сезономерзлый грунт gelisol uscat
суша uscat
сферическая криогенная микроструктура microstructură criogenică orbiculară
сферическая посткриогенная микроструктура microstructură postcriogenică sferoidală
сферические блоки sfere eoliene
сферический индекс indice de sfericitate
сфероид Клеро geoid ideal
сфероидальная десквамация descuamare sferoidală
сфероидальное выветривание meteorizaţie sferoidală
сфероидальное шелушение descuamare sferoidală
сходящиеся террасы terase convergente
сцементированная дюна dună cimentată
сцементированные отложения пляжа depozit de plajă cimentat
сцепление coeziune
сьерра sierra
сэф ghourd

T

таконская фаза faza taconică
такыр takâr, takyr
тала tala
талассогенез talasogeneză
талассогенические движения mişcări talasogenetice
талассогенный рельеф relief marin
талассократический период perioadă talassocratică
талассократон talasocraton
талик talic
талик закрытый talik închis
талик открытый talik deschis
тальк talc
тальвег talveg
тальвег оврага fundul (talvegul) ravenei
тафони tafoni (taffoni)
тафони активные tafoni activi
тафони береговые tafoni litorali
тафони пасивные tafoni pasivi
тафони реликтовые tafoni fosili
тафрогенез tafrogeneză, talasogeneză
тающий лед gheaţă meteorizată
таяние снега topirea zăpezii
твердомерзлый грунт gelisol rigid
твёрдость duritate
твёрдые продукты вулканического извержения proiecţii vulcanice solide
твёрдый суспензионный сток încărcătura solidă în suspensie
твердый сток încărcătura solidă, debit solid, scurgere solidă
твердыш monadnock de rezistenţă, inselberg de rezistenţă, con de rocă
текстура textură
тектиты tectite
тектогенез tectogeneză
тектоника tectonică
тектоническая аккреционная призма prismă de acreţie tectonică
тектоническая впадина graben
тектоническая геоморфология geomorfologie tectonică
тектоническая депрессия depresiune tectonică
тектоническая долина vale tectonică
тектоническая куэста cuestă tectonică
тектоническая пещера peşteră tectonică
тектоническая плита placă tectonică

тектоническая (*региональная*) *терраса* terasă tectonică
тектоническая структура stil tectonic
тектонические горы munţi tectonici
тектонические движения mişcări tectonice
тектонический берег ţărm tectonic
тектонический клипп klipă de rabotaj, klippă tectonică
тектонический остров insulă tectonică
тектонический покров pânză de şariaj, petic de acoperire
тектонический раэлом fractură tectonică
тектонический рельеф relief tectonic
тектонический стил stil tectonic
тектонический цикл ciclu tectonic
тектонический уступ abrupt tectonic
тектонический шов geosutură
тектоническое несогласие discordanţă tectonică
тектоническое окно fereastră tectonică
тектоническое подножье piemont tectonic
тектоническое поднятие înălţare tectonică
тектоническое полуокно semifereastră
тектоно-вулканическая депрессия depresiune vulcano-tectonică
тектоносфера tectonosferă
текущие пески nisipuri curgătoare
теледетекция teledetecţie
тело оползня corpul alunecării
тематическая карта hartă tematică
темные ледяные конуса con de gheaţă murdar
теоретический профиль равновесия profil de echilibru teoretic
теория глобальной тектоники teoria tectonicii globale
теория изостазии teoria izostaziei
теория педимента teoria pedimentului
теория педиплена teoria pediplenei
теория раздвижения океанического дна teoria expansiunii fundului oceanic
теория тектонических плит teoria plăcilor tectonice
теория ундации teoria undaţiei
тёплая пещера peşteră caldă
тёплая пустыня deşert cald
теплофизические свойства мёрзлой почвы proprietăţi termice ale solului îngheţat
теплый ледник gheţar cald
термальный метаморфизм metamorfism termic
термитник termitieră, muşuroi de termite
термическая денудация denudaţie termică
термическая класификация ледников clasificarea termică a gheţarilor
термическая эксфолиация exfoliere termică
термическая эрозия eroziune termică
термические свойства мёрзлой почвы proprietăţi termice ale solului îngheţat
термический метаморфизм metamorfism termic
термический ореол aureolă termică
термоабразия abraziunea termală
термоденудация denudaţie termică
термодинамический метаморфизм metamorfism termodinamic
термокарст termocarst

термокарстовая воронка pâlnie termocarstică, dolină de dezgheţ
термокарстовая суффозия sufoziune termocarstică
термокарстовое моделирование modelare termocarstică
термокарстовое озеро lac termocarstic
термокарстовые формы forme termocarstice
термокарстовый бугор monticul termocarstic
термокарстовый ландшафт landşaft termocarstic, peisaj termocarstic
термокластизм termoclastism
термопросадки по литальсе cicatrice de lithalse
термоэрозионная ниша nişă de eroziune termică
термо-эрозионный цирк circ de eroziune termică
термоэрозия termoeroziune
терра-росса terra rosa
терраса terasă
терраса альтипланации terasă de altiplanaţie
терраса антропогенная terasă banchetă
терраса ледникого-морская terasă glacio-marină
терраса камовая terasă de kamă
терраса неотектоническяя terasă neotectonică
терраса одностороняя terasă monolaterală
терраса погребенная terasă îngropată
террасета terasete
террасирование terasare
террасированное подножье piemont terasat
террасовая равнина câmpie terasată
террасовые отложения depozit de terasă
террасовый аллювий aluviul terasei
террасовый осадок depozit de terasă
террасовый покров cuvertura terasei
террасы в виде ножниц terase în foarfecă
террасы дивергентные к верховью (*неотектонические*) terase divergente spre amonte (neotectonice)
террасы дивергентные к низовью terase divergente spre aval (eustatice)
террасы конвергентные к верховью (*эвстатические террасы)* terase convergente spre amonte (eustatice)
террасы конвергентные к низовью (*неотектонические*) terase convergente spre aval (neotectonice)
террасы предгорные terase piemontane
террасы прислоненые terase rezemate
террасы средиземноморские terase mediteraneene
террикон haldă
теснина defileu
Тетис Tethis
тефра tefra
тефрохронология tefrocronologie
течение флюидных осадков curgerea sedimentelor fluidizate
тихоокеанский тип берега ţărm de tip pacific
Тихокеанское огненное кольцо brâul circumpacific, Cercul de foc al Pacificului
тилл till
тиллит tillit
тирренский Tyrrhenian (I şi II)
тололиты tololite
толтры toltre

толща многолетней мерзлоты pergelisol, permafrost
толщина коры grosimea crustei
томболо tombolo
томмок tommoki
томоки tommoki
топографическая карта hartă topografică
топографический профиль profil topografic
топь mlaştină
торос hummock, tor
торосистый лёд hummock
тортонское время Tortonian (Badenian)
тортонский ярус Tortonian (Badenian)
торф turbă
торфяник turbărie
торфяник палсами turbărie palsică
торфяное болото mlaştină turboasă
торфяное плато platou turbos
торфяные кочки marghile turboase
торфяный бугор movilă de turbă, palsă
торфяный бугор пучения palsă
точка забурунивания волн punct de spargere a valurilor
точка замерзания punct de îngheţ
точка отсчёта punct de referinţă, punct de origine
точка таяния льда punct de topire a gheţii
точка фундаментального нуля punct zero fundamental
травертин travertin
травертиновая терраса terasă de travertin
транзитная река alohton
транзитный пляж plajă de tranzit
транзитный склон versant de tranzit
трансгрессивная поверхность suprafaţă de transgresiune
трансгрессия transgresiune
транскурентный разлом falie transcurentă
трансляция континентов translaţia continentelor
транспорт transport
транспортировка волочением transport prin târâre (rostogolire) pe fund
транспортировка ионная transport în soluţie
транспортировка в колойдальной суспензии transport în suspensie coloidală
транспортировка отложений морсками теченями transport marin
транспортирующая способность putere de transport
транспортная способность putere de trabsport
транспортная способность наносов capacitatea de transport solid (al râului)
транспортная способность реки încărcătura râului, capacitatea de transport lichid (al râului)
транспортный канал canal de navigaţie
трансфлюэнтный ледник gheţar transfluent
трансформированный аэроснимок aerofotografie redresată
трансформная граница (литосферных плит) limită transformantă (a plăcilor litosferice), margine transformantă
трансформный разлом falie transformantă
траншея tranşeu
траппы trap
трахит trahit
третичный Terţiar

треугольные фасеты faţete triunghiulare
трехмерная модель рельефа model în relief
трещина fisură, diaclază
трещина морозобойная fantă de îngheţ
трещина оседания diaclază de detentă
трещина отрыва fisură de desprindere
трещина раздвижения fantă de expansiune (destindere)
трещина растяжения (*при выпирании*) fisură de dilatare
трещинная пещера peşteră de fisură
трещино-жильный лед gheaţă din fisură în formă de pană
трещинно-поровый лед gheaţă interstiţială
трещиное извержение erupţie prin fisură
трещины расширения fisuri de dialtare
трещины замерзания crăpături de îngheţ
трещины расширения fisuri de extindere
трещины сейсмические crăpături seismice
трещины термического сжатия fisuri de contracţie termică
трещины усыхания fisură de uscare, fisură de deshidratare, fisură de desicaţie
трещины crevase, fisuri
трещины замерзания fisuri de îngheţ
трещины расширения fisuri de extindere
трещины сейсмические fisuri seismice
трещины термического сжатия fisuri de contracţie termică
трещины усыхания fisură de uscare, fisură de deshidratare, fisură de desicaţie
трещинные карры lapiezuri de fisuri
трещинные полигоны усыхания poligoane de deshidratare
треугольные фасеты faţete triunghiulare
трещинный лед gheaţă de fisuri
трещинный полигон poligon de gelivaţie
триасовый triasic
трог trog
троговая долина trog
тройное сочленение triplă joncţiune
тропический карст carst tropical
тропический ледник gheţar tropical
тропический холодный ледник gheţar rece tropical
трубка взрыва diatremă
трубчатые сталактиты stilolite
трясина mlaştină
тундра tundră
тундровая кочка muşuroi de tundră
туннель tunel antropic
туннель антропогенный tunel antropic
туннель суффозионый hrubă sufozională
турбулентный поток curent turbionar
туронский turonian
туф tuf
туф известковый travertin
туфит tufit
туфовый вулканический конус con de tuf vulcanic
туфовый конус con de cenuşă
тыльная сторона пляжа faţa plajei
тыловая зона пляжа plajă uscată
тыловая часть куэсты reversul cuestei
тыловый шов террасы ţâţâna terasei

тяжелая корка duricrustă
тяжёлый минерал mineral greu

У

уади ued
ударный конус con de percuţie
увал colină, muscel
увала uvală
увалистая равнина câmpie colinară
угловое несогласие discordanţă unghiulară
уед ued
угловатая криогенная микроструктура microstructură criogenică angulară
угломер clinometru
углубление adâncire
углубление дна русла adâncirea fundului albiei
углубление русла debleierea albiei
угол внутреннего трения unghi de frecare interioară
угол естественного откоса pantă critică, unghi de repaus (aşezare)
угол естественный откос pantă critică
угол откоса pantă critică
угол падения panta, cădere
угол простирания unghi de vergenţă
ударная метеоритная гипотеза ipoteza impactului meteoritic
ударный конус con de percuţie
ударный кратер crater de impact
ударный метаморфизм metamorfism de şoc
узкая продольная долина chei
узунларская трансгрессия Uzunlar
уклон înclinare, pantă, cădere, rampă
уклон потока panta râului
уклон равновесия pantă de echilibru
уклон реки panta râului
уклон тальвега panta talvegului
ультраметаморфизм ultrametamorfism
уменьшенная модель model redus
умеренный ледник gheţar temperat
унаследованная долина vale moştenită
унаследованный рельеф relief moştenit
ундационная гипотеза teoria undaţiei
универсальное уравнение эрозии ecuaţia universală a eroziunii solului
униформизм uniformitarianism
униформитарианизм principiul uniformitarianismului
уплотнение compactare, bătătorire, tasare, aplatizare
уплощение aplatizare, nivelare
уплощение рельефа nivelarea reliefului
уравнение Моцока ecuaţia Moţoc
уравновешенная река râu în echilibru
уравновешенный баланс ледника bilanţ echilibrat al gheţarului
уравновешенный склон versant echilibrat
уральский тип ледника gheţar de tip Uralic
урегулирование русла regularizarea albiei
уровень 365 nivelul de 365
уровень базиса эрозии nivel de bază
уровень вершин Gipfelflur
уровень вершинной поверхности гор nivel de creste
уровень вечной мерзлоты nivelul permafrostului
уровень вод nivelul apelor
уровень внутриледникового стока nivel de scurgere intraglaciar
уровень горных вершин nivelul crestelor montane
уровень денудации nivelul denudaţiei

уровень ледниковой абляции nivel de ablaţie glaciară
уровень моря nivel marin
уровень оледенения nivel de glaciaţie
уровень отсчёта nivel de referinţă
уровень реки nivelul râului
ускоренная эрозия eroziune accelerată
условия окружающей среды condiţii de mediu
условия развития оползней factori favorizanţi ai alunecării
условный знак semn convenţional
условный уровень plan de referinţă
устойчивая вечная мерзлота permafrost stabil la dezgheţ
устойчивая платформа platformă rigidă
устойчивая (по отнашению к протаиванию) вечная мерзлота permafrost stabil la dezgheţ
устойчивое ложе (русла) pat stabil
устойчивость к морозному выветриванию gelivitate
устойчивость почвы к эрозии erodabilitatea solului
устойчивые морфологические элементы русла дна реки morfologie perenă a patului albiei
устойчивый репер reper stabil
устойчивый фарватер şenal stabil
уступ poliţă, abrupt
уступ ледникового цирка abruptul circului glaciar, spătarul circului
уступ разломный taluz de falie
уступ размыва taluz de plajă
уступ террасы fruntea terasei
устье debuşeu, gura văii
устье долины gura văii
устье оврага gura ravenei
устье реки gura râului, gură de vărsare
устьевая ступень prag de confluenţă, treaptă de confluenţă
участок с обратным уклоном ложа (долины) treaptă antitetică
ущелье chei, strungă, defileu
ущелье перехвата defileu de captare
уэд wadi

ф

фаза зрелости в эволюции вулканического аппарата faza de maturitate a evoluţiei aparatului vulcanic
фаза складчатости fază de cutare
фаза старости в эволюции вулканического аппарата faza de bătrâneţe a evoluţiei aparatului vulcanic
фаза тектоническая fază tectogenetică
фаза тектонической стабилизации fază de stabilitate tectonică
фаза юности в эволюции вулканического аппарата faza de tinereţe a evoluţiei aparatului vulcanuic
факолит facolit
фактический уровень моря nivelul actual al mării
фактор переноса agent de transport
фактор стабильности factor de siguranţă
факторы активизации оползня factori declanşatori ai alunecării
факторы развития карста factori de carstificare
факторы которые влияют на развитие оползней factori de control ai alunecării
фангломерат fanglomerat
фандельта fan-delta
фанерозой Phanerozoic
фарватер şenal

фасет fasetă
фациальный анализ analiză de facies sedimentar
фация facies
фация осадочная facies sedimentar
фация петрографическая facies petrografic
фация пойменного аллювия facies de albie majoră
фация руслового аллювия facies de albie minoră
федбэк feedback
фейдж feidj
ферден берег ţărm cu förden
фестонный бар bară festonată
фестончатая куэста cuestă festonată
фестончатая лава lavă festonată
фестончатый бар bară festonată, cordon litoral în vârf de lance
физиография fiziografie
физическая география geografie fizică
физическая лимнология limnologie fizică
физические процессы procese fizice
физическое выветривание meteorizare fizică, gelivaţie
фиксация дюн fixarea dunelor
фиксизм fixism
филиты filite
финальный магматизм magmatism final
финляндский тип берега ţărm de tip finlandez
фиорд fiord
фиордовый берег ţărm cu fiorduri
фирн névé, firn
фирновая линия limita firnului, linia firnului
фирновая морена morenă de firn
фирновое поле câmp de firn
фирновый лёд gheaţă de firn
фландрская трансгрессия transgresiunea flandriană
флексура flexură
флексура континентальная flexură continentală
флиш fliş
флокуляция floculare
флюаж fluaj
флювиальная геоморфологическая система sistemul geomorfologic fluvial
флювиальная геоморфология geomorfologie fluvială
флювиальная равнина câmpie fluviatilă
флювиально-пролювиальный шлейф glacis aluvio-proluvial
флювиальное моделирование рельефа modelare fluvială
флювиальные отложения depozit fluvial
флювиальный рельеф relief fluvial
флювио-гляциальная аккумуляция acumulare fluvio-glaciară
флювио-гляциальная равнина câmpie fluvio-glaciară
флюво-гляциальная терраса terasă fluvioglaciară
флювио-гляциальные материалы materiale fluvio-glaciare
флювио-гляциальные отложения dpozit fluvio-glaciar, materiale fluvio-glaciare
флювио-гляциальный fluvioglaciar
флювио-гляциальный конус con fluvio-glaciar
флювио-гляциальный поток curs de apă glaciar
флювио-карст fluviocarst
флювио-морская аккумуляция acumulare fluvio-marină
флювио-морской лиман liman fluvio-maritim

флювио-озёрная аккумуляция acumulare fluvio-lacustră
флютинг-морена morene liniare
фолиация foliaţie
форде forde (förde)
форланд vorland
формирование конкреции concreţionare
форма Земли forma Pământului
формат растер format raster
формации временных потоков formaţiuni torenţiale
формация геологическая formaţiune geologică
формы береговой аккумуляции forme de acumulare litorală
формы береговой эрозии forme de eroziune litorală
формы водной эрозии forme de eroziune prin apă
формы карстовой эрозии forme de eroziune carstică
формы криотурбации forme de crioturbaţie
формы ледниковой аккумуляции forme de acumulare glaciară
формы морской эрозии forme de eroziune marină
формы рельефа forme de relief
формы созданные лавинами forme create de avalanşă
формы ускоренной эрозии forme de eroziune accelerată
формы эоловой эрозии forme de eroziune eoliană
форшок şoc precursor
фоссилизация fosilizare
фотограмметрия fotogrammetrie
фотоидентификация fotoidentificare
фотографическая регистрация înregistrare fotografică
фотоинтерпретация снимков interpretarea imaginilor (de teledetecţie)
фото резолюция putere de rezoluţie
фототрансформатор aparat de redresare, fotoredresator
франа frana
фреатическое извержение explozie freatică
фреато-магматическое извержение erupţie freatomagmatică
фронт выветривания front de meteorizare
фронт промерзания front de îngheţ
фронт протаивания front de dezgheţ
фронтальная часть делты fruntea deltei, front deltaic
фронтальная часть куэсты frunte de cuestă
фронтальная часть оползня fruntea alunecării
фронтальная морена morenă frontală, morenă externă
фронтальная моренная впадина ombilic frontal
фронтальная часть делты front deltaic
фронтальный перехват captare frontală, captare prin încălecare
фульджи fuldj
фумаролы fumarole
фундамент fundament
фунлин mogote
фьельд fjell, fiall, fjeld
фьерд fjärd
фьердовый берег ţărm cu fjärd

X

халотектоника tectonică saliferă
хаммада hamada
хемогенный талик talic hidrochimic
херсонский подярус Kersonian

хиероглифы hieroglife
химическая денудация denudaţie chimică
химическая эксфолиация exfoliere chimică
химические процессы procese chimice
химическое выветривание alterare
химическое уплотнение compactare chimică
хинтерланд hinterland
хионосфера hionosferă
хогбэк hogback
холм holm, deal, măgură, movilă, bâtcă
холмик măgură
холмистая равнина câmpie deluroasă
холмистое предгорье piemont colinar
холография holografie
холодная пустыня deşert rece
холодный ледник gheţar rece
холодный лёсс loes rece
холокарст holocarst
хорн horn
хребет dorsală
хребет горный lanţ muntos
хребет-антиклиналь mont
хронозона cronozonă
хроностратиграфическая система sistem cronostratigrafic
хроностратиграфия cronostratigrafie
хум hum, mogote, monadnock carstic

Ц

цветная композитная съемка imagine compozit color
цветное композитное изображение imagine compozit color
цемент liant
цементация cimentare
центральное жерло вулкана coş vulcanic central
центральный вулкан vulcan central
центральный кратер crater central
цепь дюн lanţ de dune
цепь островов lanţ de insule
цепь пирамидальных дюны lanţ de dune piramidale
цепь складчатых хребтов lanţ montan de cutare
цикл Брикнера ciclul Brückner
цикл горных пород ciclul rocilor
цикл денудации ciclu de denudaţie
цикл нормальной эрозии ciclul eroziunii normale
цикл промерзания-протаивания ciclul îngheţ-dezgheţ
цикл Уилсона ciclul Wilson
цикл эрозии ciclu de eroziune
циклопический гребень zid ciclopic
цинерит cinerit
цирк circ glaciar
цирк вершинный circ de obârşie
цирк ледниковый circ glaciar, căldare, zănoagă
циркульная дюна dună-scut
цифровая батиметрическая модель model batimetric numeric
цифровая модель рельефа (Ц МР) model numeric al reliefului
цифровая модель теневого рельефа model numeric al reliefului umbrit
цифровая модель территории model numeric al terenului (MNT)
цифровая регистрация înregistrare numerică
цифровая съемка imagine numerică
цифровая теневая модель model numeric al reliefului umbrit
цифровое изображение imagine numerică, imagine raster
цоколь fundament
цоколь гор soclu muntos

цоколь долины talpa văii
цоколь террасы soclul terasei
цокольная равнина câmpie de soclu
цунами tsunami

Ч

частица granulă
частично затоплённый клифф faleză plonjantă
частично сцементированная льдом вечная мерзлота permafrost cimentat parţial
частота расчленения рельефа densitatea fragmentării reliefului
чаша протаивания cuvetă de dezgheţ
чауда Ceauda
чаудинская трансгрессия Ceauda
чаудинское время Ceauda
черно-белый айсберг iceberg alb-negru
чёрный ледник gheţar negru
четвертичные оледенения glaciaţii cuaternare
четвертичный период cuaternar
чётковидная долина vale cu defilee şi bazine succesive
четковидный оз (эскер) esker cu movile
чёткообразные озера lacuri în cascadă
четкость изображения definiţia imaginii
чешуйчатая складка solz
чешуйчатая структура structură imbricată
чешуя solz
численная модель высоты рельефа model numeric al altitudinii reliefului
численная модель рельефа model numeric al reliefului
чистая энергия водного потока puterea netă a râului

Ш

шаг меандра lungimea de undă a meandrului
шапада chapada
шарнир антиклинали axă de anticlinal (cutei)
шарнир синклинали axă de sinclinal
шарнир складки şarnieră, axa cutei
шаровая отдельность descuamarea rocilor
шаровое выветривание meteorizaţie sferoidală
шарияж şariaj
шарияжный покров pânză de şariaj
шариажный разлом falie cu încălecare
шахта mină
шахта естественная peşteră verticală
шахта карстовая peşteră verticală
шахтный колодец puţ de mină
шейка меандровая pedunculul meandrului
шейка излучины pedunculul meandrului
шелушение descuamarea rocilor, exfoliere
шельф platformă continentală
шельф высоких приливов platformă de maree înaltă
шельф ледовый şelf de gheaţă
шельф низких приливов platformă de maree joase
шельф средних приливов platformă intertidală
шельфовая равнина câmpie de şelf
шельфовый атолл atol de platformă continentală
шельфовый лёд gheaţă de şelf
шельфовый ледник gheţar de şelf, gheţar litoral, banchiză litorală

шероховатость русла rugozitatea albiei
ширина зоны блуждания реки patul de despletire a albiei
ширина зоны охвата lăţimea culoarului
ширина полосы lăţimea benzii
ширина пояся меандрирования lărgimea patului meandrelor
ширина пояса разветвления русла lăţimea patului de despletire
ширина пояся фуркация русла lăţimea patului de despletire
ширина русла lăţimea albiei minore
широтная граница распространения вечной мерзлоты limita latitudinală a permafrostului
шиханы câmp de aisberguri eşuate
шкала Аттерберга scara Atterberg
шкала Вентворт scara granulometrică Wentworth
шкала Меркалли scara Mercalli
шкала Рихтера scara Richter
шкала заложений scara pantelor
шлак scorie
шлейф glacis
шлейфы ярусные glacisuri etajate
шлировый лед lentilă de gheaţă
шлифовка камней şlefuirea pietrelor
шоковый метаморфизм metamorfism de şoc
шотты şot, chott
шпора pinten
штириская фаза faza stirică
шток stock
штольня galerie antropică
штормовой береговой бар cordon de furtună
штормовой вал grind de furtună
штормовой конус lob de furtună
штормовой пляж plajă de furtună, plajă înaltă
штормовые осадки tempestite
Штрамберг Stramberg
штранд ştrand, câmpie de strandflät
штрек galerie antropică
штриховка ледниковая striaţie glaciară
штриховки haşuri
шурф puţ de mină
шхерный тип берега ţărm cu skjärs (şer)
шхеры skjären (şer)

Щ

щебень grohotiş
щит scut
щитовой вулкан vulcan scut
щитообразный вулкан vulcan-scut

Э

эвапорит evaporit
эвгеоклин eugeoclin
эвгеосинклиналь eugeosinclinal
эворзионная выбойна marmita
эворзионные котлы cazane
эворзия evorziune, eroziune turbionară
эвстатизм eustatism
эвстатизм диастрофический eustatism diastrofic
эвстатическая кривая curbă eustatică
эвстатическая терраса terasă eustatică
эвстатические движения mişcări eustatice
эвстатические колебания уровня мирового океана mişcări eustatice
эквипланация echiplanaţie
экзарационная ступень treaptă de exaraţie
экзарация exaraţie

экзогенные процессы procese exogene
экзогенный агент agent exogen
экзогенный фактор factor exogen
экзогеосинклиналь exogeosinclinal
экзокарст exocarst
экологическая геоморфология geomorfologie ecologică
экспериментальная геоморфология geomorfologie experimentală
экспериментальный участок parcelă experimentală
эксплозивное извержение erupţie explozivă
эксплозивный тип вулкана vulcan cu erupţie explozivă
эксплозивный тип извержения vulcan cu erupţie explozivă
экспозиция склона orientarea versantului
экссудация exsudare
экстерниды externide
экстремально подвижный оползень alunecare extrem de rapidă
экструзивная горная порода rocă extrusivă (efuzivă)
экструзия extruziune
экссудация dezagregare prin cristalizarea sărurilor
эксфолиация exfoliere
эксцентрик helictite
электромагнитная регистрация înregistrare magnetică
электронная карта hartă electronică
элементарная ледяная жила pană de gheaţă elementară
элементы разлома compartiment al faliei
элементы рельефа elemente de relief
эллипсоид вращения elipsoid de rotaţie
эллипсоид Красовского Elipsoidul Krasovski
эллипсоид Мировой Геодезической Системы – 84 elipsoidul WGS-84 (World Geodetic System -84)
эллипсоид привязки elipsoid de referinţă
элиптическая куэста cuestă eliptică
Эльстер Elster
Эльстер-Заальский межледниковый период perioada interglaciară Elster-Saale
Эльстер-Заальское межледниковье perioada interglaciară Elster-Saale
Эльстерская ледниковая эпоха perioada glaciară Elster, glaciaţia Elster
Эльстерское ледниковье glaciaţia Elster
Эльстерское оледенение glaciaţia Elster
элювиальная толща cuvertură eluvială
элювиальные отложения depozite eluviale
элювий eluviu
эмбриональный вулкан subvulcan
эмбриональный ледник gheţar de nişă
эмбриональный ледниковый цирк circ embrionar
эммерсионный берег ţărm de emersiune, litoral de emersiune
эммерсия emersiune
эндогенные процессы procese endogene
эндогенный агент agent endogen
эндогенный фактор factor endogen
эндокарст endocarst
эндрумпф endrumf
энергия рельефа energia reliefului
эокембрий Eocambrian
эолизация eolizaţie
эоловая абляция ablaţiune eoliană
эоловая аккумулятивная равнина câmpie de acumulare eoliană

эоловая аккумуляция acumulare eoliană
эоловая впадина depresiune de deflaţie, depresiune eoliană
эоловая геоморфологическая система sistemul geomorfologic eolian
эоловая геоморфология geomorfologie eoliană
эоловая дюна dună eoliană
эоловая ниша peşteră eoliană
эоловая навес peşteră eoliană
эоловая пещера peşteră eoliană
эоловая равнина câmpie de acumulare eoliană
эоловая рябь ripplemark eolian, ondulaţii eoliene
эоловая пещера peşteră eoliană
эоловая эрозия eroziune eoliană
эоловое моделирование рельефа modelare eoliană
эоловые многогранники pietre cu faţete, Windkanter
эоловые отложения materiale eoliene
эоловые процессы procese eoliene
эоловые штриховки striaţii eolice
эоловый город relief ruiniform
эоловый гребень zid eolian
эоловый гриб ciupercă eoliană
эоловый навес peşteră eoliană
эоловый перенос transport eolian
эоловый рельеф relief eolian
эоловый цикл ciclu eolian
эолый песок nisip eolian
эон eon
эоцен Eocen
эпейрогенез mişcări epirogenetice, epirogeneză
епейрогенетические движения mişcări epirogenetice, mişcări oscilatorii
эпигенетическая долина vale epigenetică
эпигенетическая вечная мерзлота permafrost epigenetic
эпигенетическая ледяная жила pană de gheaţă epigenetică
эпигенетическая пещера peşteră epigenetică
эпигенетическая река râu epigenetic (supraimpus)
эпейрогенетические движения mişcări epirogenetice, mişcări oscilatorii
эпейрогенические движения mişcări epirogenetice, mişcări oscilatorii
эпейрогенические колебания mişcări epirogenetice
эпигенез epigeneză (epigenie)
эпигенетические мерзлые породы permafrost epigenetic
эпигенетические мерзлые толщи permafrost epigenetic
эпигенетический лед gheaţă epigenetică
эпигенетический ледяной клин pană de gheaţă epigenetică
эпигенетический повторно-жильный лед pană de gheaţă epigenetică
эпигенетическое промерзание горных пород îngheţ epigenetic al rocilor
эпигения supraimpunere
эпигляциальная терраса terasă epiglaciară
эпидиагенез telogeneză
эпизод Жарамильо Jaramillio
эпизод Каена Kaena
эпизод Маммот Mammouth
эпизод Олдувай Olduvai
эпизона метаморфическая epizonă
эпиконтинентальное море mare epicontinentală

эпимагма epimagmă
эпиплатформенный бассейн bazin epicratonic
эпирогенез epirogeneză
эпицентр epicentru
эпицикл epiciclu
эпоха Брюнеса epoca Brunhes
эпоха Гаусс Gauss
эпоха голоцена Holocen
эпоха Матуяма Matuyama
эпоха миоцена Miocen
эпоха олигоцена Oligocen
эпоха палеогена Paleogen
эпоха тектоническая epocă tectonică
эра геологическая eră geologică
эра тектоническая eră geotectonică
эрг erg, câmp de dune
эродированная антиклиналь anticlinal spart
эродированный вулканический конус **c**on vulcanic ştirbit
эродированный шлейф glacis de substituţie
эродируемость erodabilitatea solului
эрозийность erozivitate
эрозийность дождей erozivitate pluvială
эрозийность ледника erozivitate a gheţarului
эрозийность снежная erozivitate nivală
эрозионная борозда făgaș
эрозионная впадина depresiune de eroziune
эрозионная выбойна marmită
эрозионная кальдера caldeiră de eroziune
эрозионная котловина depresiune de eroziune
эрозионная платформа platformă de eroziune
эрозионная поверхность suprafaţă de eroziune, suprafaţă de nivelare
эрозионная равнина câmpie de eroziune
эрозионная рытвина organism torenţial
эрозионная система sistem de eroziune
эрозионная система аридных областей sistem de eroziune al regiunilor aride
эрозионная способность putere de eroziune
эрозионная способность ледника erozivitate a gheţarului
эрозионная терминанта profil de echilibru
эрозионная терраса terasă de eroziune
эрозионная устойчивость почвы rezistenţa la eroziune a solului
эрозионные борозды caneluri de eroziune, rigole
эрозионные горы munţi de eroziune
эрозионные процессы procese erozionale
эрозионные следы urme de eroziune
эрозионные формы forme de eroziune
эрозионный агент agent de eroziune
эрозионный индекс indice de erodabilitate
эрозионный котёл marmită
эрозионный обрыв abrupt de eroziune
эрозионный останец inselberg, martor de eroziune
эрозионный рельеф relief de eroziune
эрозионный сток eroziune specifică
эрозионный уклон pantă de eroziune
эрозионный уровень nivel de eroziune
эрозионный шлейф glacis de eroziune
эрозионный цикл ciclu de eroziune
эрозия eroziune

эрозия дна русла eroziunea fundului albiei
эрозия карстовая ablaţiune carstică
эрозия морского дна abluţiune
эрозия плоскостная eroziune areolară
эрозия разбрызгивания eroziune prin împroşcare
эрозия снежная eroziune nivală
эрратическая глыба bloc ciclopic
эрратический валун bloc eratic
эруптивная горная порода rocă eruptivă
эрупция erupţie vulcanică
эскер esker, Ös, Öesar, As
эставелла estavelă
эстран prelitoral
эстуарий estuar
эстуарьевый берег ţărm cu estuare
этаж (геологический) etaj geologic
этап морфоскульптурный etapă morfosculpturală
этап морфотектонический etapă morfotectonică
этап опускания etapă de scufundare
этап поднятия etapa de înălţare
этикетирование etichetare
эфемерный водоток curs de apă efemer
эфлоресценция eflorescenţă
эффект присоски efect de ventuză
эффузивное извержение erupţie efuzivă
эффузивнный магматизм magmatism efuziv
эффузия efuziune

Ю

южный полюс Polul sud
южный магнитный полюс polul magnetic sudic
юность рельефа tinereţea reliefului
юный рельеф relief tânăr
юрский рельеф relief jurasian, relief conform
юрский период Jurasic
юрский тип рельефа relief jurasian, relief conform

Я

язык глетчерного льда limbă de gheţar
язык дифлюэнтного ледника limbă difluentă de gheţar, limba gheţarului difluent
язык оползня limbă de alunecare
язык склонового ледника limbă glaciară de versant
ядро земное nucleu terestru
ярданг yardang
язык ледника limbă de gheţar
язык оползня limbă de alunecare
язык склонового ледника limbă glaciară de versant
Япетус Iapetus
ярданг yardang
Ярмутская межледниковая эпоха perioada interglaciară Yarmouth
Ярмутское межледниковье perioada interglaciară Yarmouth
ярус палудиновых пластов Levantin
ярустность пещер peşteri suprapuse
ящикообразная долина vale trapezoidală
ячейка celulă de teren
ячея alveolă
ячея выветривания alveolă de dezagregare
ячея растворения alveolă de dizolvare
ячея эоловая alveolă eoliană
S волны сейсмические S
V-*образная долина* vale în V
U-образное долина trog glaciar

Bibliografie

Anastasiu, N., Mutihac, V., Grigorescu, D., (1998) *Dicţionar de geologie,* Editura Didactică şi Pedagogică

Australian Speleological Federation Inc. (1998) *Glossary of Speleological and Caving Terms,* First Draft for Comment.

Baulig Henri (1956) *Glossaire franco-anglo-allemand de géomorphologie,* Publ. Fac.des Lettres de Strassbourg, fasc. 130.

Băcăuanu V. (1989) *Geomorfologie*, Univ. „Al. I. Cuza", Iaşi.

Băcăuanu V., Donisă I., Hârjoabă I. (1974), *Dicţionar geomorfologic cu termeni corespondenţi în limbile franceză, germană, engleză, rusă*, Editura Ştiinţifică, Bucureşti

Bălteanu Dan (1983) *Experimentul de teren în geomorfologie. Aplicaţii la Subcarpaţii Buzăului,* Editura Academiei Române, Bucureşti.

Beltz, Ellin (2006) *Glossary of Glacier Terms* http://ebeltz.net/glacier/glacglos.html

Besré F., S. Ochietti (2000) *Glossaire géomorphologique thématique illustré,* Département de Géographie, UQAM

Bleahu M. (1982) *Relieful carstic*, Editura Albatros, Bucureşti.

Bleahu M. (1983, 1989) *Tectonica globală,* vol. 1, 2, Editura Ştiinţifică şi Enciclopedică, Bucureşti.

Brochu M. ,J.P. Michel (1994) *Dictionnaire de géomorphologie à caractère dimensionel,* édit. ESKA, Guérin Universitaire, Montréal

Brunet, R. (1993) *Les mots de la géographie,* Reclus-La Documentation française.

Canadian Cave and Karst Information Server *Glossary of Karst related terms* www.cancaver.ca/docs/glossary.htm

Cădere, R., Cazacu, V., Erhan, Al. (1983) *Dicţionar de geologie, mine, petrol francez-român,* Editura tehnică, Bucureşti.

Cemagref (2001*) Dicţionarul de Hidrologie Inginerească Englez-Francez-Armean-Rus-Polonez-Român-Arab* www.cemagref.fr/informations/Produits/Lexique_hydro/lexhydro.pdf

Comission on the Limits of the Continental Shelf (CLCS) Corbett, Do, Landrein, Yaw-Tsong Lee (2003) *CLCS documents 11 and 31 (glosar englez, francez, rus, spaniol).*

Conseil International de la langue francaise (1979) *Vocabulaire de la géomorphologie; index allemand et anglais*, Hachette, Paris.

Coque R. (1977) *Géomorphologie,* Armand Colin, Paris.

Coteţ P. (1971) *Geomorfologie cu elemente de geologie*. Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti

Derruau M., (2001) *Les formes du relief terrestre. Notions de géomorphologie,* Arman Colin, Paris, 8e édition

Dima Eugenia, coord. (2007) *DEXI Dicţionar Explicativ Ilustrat al Limbii Române,* Ed. Arc, Ed. Gunivas, Chişinău

Donisă, I., Boboc, N. (1994) *Geomorfologie*, Editura Lumina, Chişinău

Donisă, V., Donisă I. (1998) *Dicţionar explicativ de Teledetecţie şi Sisteme Informaţionale Geografice*, Editura Junimea, Iaşi

Embleton, C., King, C.A.M. (1975) *Glacial Geomorphology*, Arnold, London

Embleton, C., King, C.A.M. (1975) *Periglacial Geomorphology*, Arnold, London

Evans Davis (2005) *Glacial Landsystems,* Published by Hodder and Stoughton in Paperback

van Everdingen, Robert ed. (1998, revised May 2005) *Multi-language glossary of permafrost and related ground-ice terms,* Boulder, CO: National Snow and Ice Data Center/World Data

Center for Glaciology, Ed. University of Calgary, Canada (598 definiţii în limba engleză şi liste cu termenii corespunzători în limbile chineză, franceză. germană, islandeză, engleză, italiană, norvegiană, poloneză, română -stabiliţi de prof. dr. Petru Urdea-, rusă, spaniolă, suedeză).
nsidc.org/fgdc/glossary/

Fortin Serge *Encyclopaedia The World of Earth Sciences, Definiton-World Map,* www.sftext.com/map/definition_map.html

Futura-Sciences Glossaire Terre
www.futura-sciences.com/fr/comprendre/glossaire/thematiques/terre

Genest Claude (2003) *Dictionaire de géomorphologie,* Ed. Société de Géographie de la Mauricie Inc., Trois Rivières Quebec, Canada

George Pierre, Fernand Verger (1993) *Dictionaire de la Géographie,* PUF.

Glade T., Anderson M., Crozier M.J. (2005) *Landslide Hazard and Risk*. John Wiley & Sons, Ltd

Goudie Andrew, edit. (2004) *Encyclopedia of Geomorphology, vol.1, 2,* Routlege, London and New York, International Association of Geomorphologists

Grasu C. (1997) *Geologie structurală*. Editura Tehnică, Bucureşti

Grozavu A., Brânduş C., Efros V., Chiriţă V. (1999) *Dicţionar de termeni geografici cu termeni corespondenţi în limbile: engleză, franceză, germană*. Editura Fundaţiei Chemarea,Iaşi

Grozavu A., Kocsis L. Şt., et al. (2005) *Dicţionar poliglot multimedia de Mediu şi Ştiinţe ale Pământului*. Editura Azimut, Iaşi

Guilcher A. (1954) *Morphologie littorale et sous-marine,* P.U.F., Paris

Ichim I., Bătucă D., Rădoane Maria., Duma Didi (1989) *Morfologia şi dinamica albiilor de râuri*. Editura Tehnică, Bucureşti

Ielenicz M., (2004) *Geomorfologie*. Editura Universitară, Bucureşti

Ielenicz M., Comănescu Laura, Mihai B., Nedelea Al., Oprea R. (2004) *Dicţionar de Geografie Fizică,* ed. II revăzută, Editura Corint, Bucureşti

Ilie D. Ion (1970) *Geomorfologia carstului.* Centrul de multiplicare al Universit[,ii din Bucureşti

Ioniţă, I., (2000), *Geomorfologie aplicată,* Editura. Univ. „Al. I. Cuza", Iaşi

Ioniţă, I. (2000), *Relieful de cueste din Podi;ul Moldovei*. Editura Corson, Iaşi

Jennings, J.N. *Draft Cave and Karst Terminology*
wasg.iinet.net.au/terminal.html

Joly, F. (1997) *Glossaire de géomorphologie,* Armand Colin, Paris.

Joly, F. (1997) *Glossaire de géomorphologie: base de données sémiologiques pour la cartographie,* Masson/Armand Colin, Paris.

Kotlyakov V., Komarova Anna (2006) *Elsevier's dictionary of geography in English, Russian, French, Spanish and German,* Elsevier North-Holland

Lokrifa, Abdeljalil, *Dictionnaire de géomorphologie,* (termeni în limbile franceză, engleză, germană, arabă.
http://www.flm.ucam.ac.ma/campus/cours/GO_STRUC/document/dictionnaire_de_geomor pholigie.htm

Mac I- (1996) *Geomorfosfera şi geomorfosistemele,* Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca

Michel, J.P, Carpenter .M. S. N., Fairbridge, R.W.(2004) *Dictionnaire des sciences de la Terre, Anglais-Français, Français-Anglais,* 4-ème édition, Dunod, Paris

Monbaron Michel *Géomorphologie générale. Structure et roches: le processus karstique*
www.geofri.ch/moodle1/file.php/1/Geologie/Geomorphologie/Erosion/Formes_d_erosion_ka rstique.pdf

Moore W. G. (1974) *The Penguin Dictionary of Geography. Fifth Edition.* Hardmondsworth, Middlesex, England

National Snow and Ice Data Center *The Cryosphere:Where the World is Frozen*
http://nsidc.org/cgi-bin/words/glossary.pl

Ollier, C., Pain C. (2000) *The Origin of Mountains*, Routledge, London and New York.
Pidwirny Michael (2006) *Physical Geography Glossary Terms,* Department of Geography , Okanagan University College, British Columbia, Canada www.physicalgeography.net/glossary.html
Posea, Gr.,Ilie I., Grigore M., Popescu N. (1970), *Geomorfologie generală,* Edit. Did. şi Pedag., Bucureşti
Posea Gr., Grigore, M., Popescu, N., Ielenicz, M. (1976) *Geomorfologia, E. D. P., Bucureşti*
Posea Gr., Barbu N. et al. (1986) *Geografia de la A la Z,* Editura Ştiinţifică şi Enciclopedică, Bucureşti
Rau Frank, Mauz Fabian, Vogt Steffen, Siri Jodha Singh Khaksa, Raup Bruce (version 1.0, 2005) *Illustrated GLIMS Glacier Classification Manual, Glacier Classification Guidance for the GLIMS Glacier Inventory,* GLIMS Regional Center „Antarctic Peninsula" , www.glims.org/MapsAndDocs/assets/GLIMS Glacier Classification Manual
Rădoane Maria, Ioniţă Ichim, Dumitriu D., (2000, 2001) *Geomorfologie* Editura Universităţii Suceava
Ritter, F. D. (1978) *Process Geomorphology*, WM. C. Brown Company Publishers, Dubuque, Iowa.
Romanescu Gh., Romanescu Gabriela, Romanescu Ana-Maria (2007) *Dicţionar de geografie fizică,* Editura Terra Nostra.
Selby M. J. (1985) *Earth's Changing Surface. An Introduction to Geomorphology*. Clarendon Press, Oxford, UK
Stamp, Laurence Dudley. edit. (1961) *A Glossary of Geographical Terms,* prepared by a Committee of the British Association for the Advancement of Science
State University of New York, College Environmental Science and Forestry; National Weather Service Northeast, River Forecast Center *Fluvial Geomorphology* www.fgmorph.com menu
Surdeanu Virgil (1998) *Geografia terenurilor degradate. I Alunecări de teren,* Presa UNiversitară Clijeană, Cluj-Napoca
Thomas, S. G David. and Andrew Goudie (2000) *The Dictionary of Physical Geography.* Third edition, Blackwelll Publishing
Todiraş Alexandru-Dan. (1999) *Dicţionar de geografie,* Editura „A. D. Todiraş", Iaşi
Tricart Jean (1968) *Précis de géomorphologie,* tome 1, *géomorphologie structurale,* Sedes, Paris.
Tricart Jean (1977) *Précis de géomorphologie,* tome 2, *géomorphologie dynamique, Sedes, Paris.*
Tudor Dan (2005) *Dicţionar de geologie, geomorfologie şi geofizică,* Editura Vergiliu, Bucureşti
Tufescu V. (1966) *Modelarea naturală a reliefului,* Editura Academiei, Bucureşti
Ungureanu Irina (1978) *Hărţi geomorfologice*. Editura Junimea, Iaşi
Urdea P. (2005) *Gheţarii şi relieful*. Editura Universităţii de Vest, Timişoara
Vespremeanu E. (1987) *Probleme de geomorfologie marină,* Editura Universităţii din Bucureşti
Viers G. (1967) *Éléments de géomorphologie*, Nathan, Paris.
Web-and-Press, *Glossary Commander*, *Глоссарии.ru*
Withlerick M., Ross, S., Small J. (2001) *A Modern Dictionary of Geography,* Fourth Edition, Arnold, London
Zăvoianu, I., (1978), *Morfometria bazinelor hidrografice*, Edit. Academiei, Bucureşti
Yershov, E.D. (1998) *General Geocryologie*, Cambridge University Press, XXII+580 p, 157 fig., 94 phots, 17 tableaux ISBN 0-521-47334-0
Ананьев, Г.С., Симонов, Ю.Г., Спиридонов, А.И. (1992) *Динамическая геоморфология, МГУ, Москва*
Гвоздецкий, Н. А. (1981) *Карст,* Мысль, Москва
Стэмп Л. Д.(1976) *Словарь общегеографических терминов Том II,* Издательство „ПРОГРЕСС", Москва.

Тимофеев, Д. А., Дублянский, В. Н., Кикнадзе, Т. З., Комиссия спелеологии и карстоведения Московскова центра Русского Географического Общества (1991) *Терминология карста,* Наука, Москва

Щукин, И.С. (1960, 1964, 1974) *Общая геоморфология, Т 1-3,* М. Г. У., Москва

Эпоха оледенения

* * * *CVO Menu-Glacier and Related Terminology*
vulcan,wr.usgs.gov/Glossary/Glaciers/glacier_terminology.html

* * * *CVO Menu-Glossary of Volcano and Related Terminology*
vulcan.wr.usgs.gov/Glossary/volcano_terminology.html

* * * *Geography 323 Geomorphology, Periglacial processes and landforms*
http://uregina.ca/~sauchyn/geog323/periglacial.html

* * * *Glacier and Glaciation*
http://www.geo,ua.edu/intro03/ice.html

* * * *Glossaire: Géomorphologie non structurale*
http://www.geol.alp.com/O_geol_gene/glossaire_geomorpho2.html

* * * *Glossary of Cave and Karst Terms* Speleogenesis net
www.speleogenesis.info/glossary/glossary_by_letter

* * * *Glossary of plate tectonic and paleogeographic terms*
www.dinodata.net/Golonka/GLOSSARY.pdf

* * * *Le Modelé Periglaciaire*
morphoglaciaire.free.fr/site_source?Pages_2/14_Modele_periglaciaire.html

* * * *Multilanguage Glossary of Permafrost and Related Ground-Ice Terms* Nagel Rob UXL (2003) *Encyclopedia of Landforms and other Geologic Features.* Thomson/Gale Publication, Detroit, New York, San Diego, San Francisco, Cleveland, New Haven Conn, Waterville Maire, London, Munich

* * * *Les paysages glaciaires*
http://paysagesglaciaires.net

* * * *Les paysages glaciaires dans les montagnes*
paysagesglaciaires.net/site_source/nouvelle_page_accueil_1.htm

* * * *Physical Geography.net Glossary of terms*
ww.physicalgeography.net/physgeoglos/g.html

* * * *Russian-English glossary of the sea-ice terms*
web.dmi.dk/pub/GDSIDB_mirror/glossary/glos_12_2 htm

* * * *Une theorie planétaire:la Tectonique des Plaques*
www.ggl.ulaval.ca/personnel/bourque/s1/tectonique.pl.html

* * * *USGS Photo Glossary of volcanic terms*
volcanoes.usgs.gov/Products/Pglossary/glossary.html